

Testament Cobə

de'en choe' dižə'
che Xancho Jesocristən'

El Nuevo Testamento
de nuestro Señor Jesucristo
en el zapoteco de Yatzachi el Bajo

Liga Bíblica[®]
I N T E R N A C I O N A L

El Nuevo Testamento
en el zapoteco de Yatzachi el Bajo
Liga Bíblica Internacional 5.5C primera edición 1971 [zav]
Liga Bíblica Internacional versión electrónica 2010
Publicado por
© Liga Bíblica Internacional 2010

Se permite copiar, distribuir y comunicar públicamente esta obra bajo las siguientes condiciones:

- Reconocimiento. Reconozca a Liga Bíblica Internacional los derechos que tiene en la impresión o distribución de esta obra, deslindándola de responsabilidad alguna por cualquier uso que se le de a la presente publicación.
- No comercial. No puede utilizar esta obra para fines lucrativos.
- Sin obras modificadas. No se puede alterar, transformar o generar una obra a partir de ésta.

PRÓLOGO

Este libro es el Nuevo Testamento de las Sagradas Escrituras en el idioma zapoteco de Yatzachi el Bajo, Oaxaca.

Originalmente el Nuevo Testamento fué escrito en idioma griego, pero como las personas de otros países donde no se hablaba el griego querían leerlo en su lengua nativa, pronto se empezó a traducir a otros idiomas. Hasta la fecha, el Nuevo Testamento ha sido traducido a distintos idiomas.

Esta traducción al zapoteco esta basada en el manuscrito griego llamado Textus Receptus, que fué el que utilizaron Casiodoro de Reina y Cipriano de Valera para hacer la traducción al español en el año 1569.

Los traductores del Nuevo Testamento al idioma zapoteco hicieron lo posible por comprender a fondo el significado que los autores quisieron expresar en el original, y para ello se refirieron al manuscrito griego y a varios comentarios. Una vez determinado dicho significado, se esforzaron en comunicarlo con claridad en zapoteco.

Algunas palabras griegas no se pueden traducir al zapoteco con una sola palabra. Por lo tanto ha sido necesario expresarlas a veces con una frase descriptiva, a veces combinando alguna palabra prestada del español con un término genérico del zapoteco, y otras veces efectuando una situación de tipo cultural (es decir, usando una palabra zapoteco con función semántica semejante a la de la palabra griega). Ciertas palabras griegas tienen un significado tan complejo que ha sido necesario usar dos o tres palabras para traducirlas al zapoteco.

La gramática varía mucho entre los dos idiomas. Las figuras de construcción o de retórica del griego a veces no se entienden en zapoteco y a veces se entienden mal. Por lo tanto, los traductores han procurado ser fieles al significado original al mismo tiempo que han traducido dicho significado con naturalidad en el zapoteco. Para lograrlo, han escogido las construcciones gramaticales, el orden de las oraciones, las figuras de construcción, y el estilo, no del griego ni del español, sino del zapoteco. En algunos casos ha sido necesario hacer

explícita aquella información implícita en el manuscrito griego, que los lectores antiguos comprendieron sin dificultad, para que el lector zapoteco la pueda comprender en la actualidad.

La forma lingüística de la traducción se ha determinado usando como colaboradores hablantes nativos del zapoteco. El significado de la traducción se ha comprobado revisando la traducción con varios hablantes nativos. Se usa las palabras en la forma hablada por la gente en el día de hoy, sin tratar de preservar formas más antiguas que ya no se oyen con mucha frecuencia.

El Nuevo Testamento es uno de los libros mas leídos de todos los tiempos. Despierta el interés de personas de todas las edades, razas y nacionalidades. La vida de los personajes narrada en sus páginas y las enseñanzas que contiene, han inspirado la vida de millones de personas. Se espera que la lectura de este libro sea benefica para los zapotecos y les ayude a ser mejores vecinos, mejores mexicanos y mejores ciudadanos del mundo.

ACLARACIONES SOBRE EL ALFABETO ZAPOTECO

Muchas de las letras con que se escribe el idioma zapoteco son las mismas letras del castellano, pero es necesario añadir otras letras para simbolizar todos los sonidos del zapoteco.

La letra ' sirve para escribir *da'a* “petate”, *yi'* “lumbre”, etc.

La letra ə sirve para escribir la vocal de las palabras *badə'* “mecapal”, *guaguə* “leña”, etc. *E* sirve para escribir las mayúsculas de *e* y *ə* en las palabras ¿*Echtase'*? “¿Duerme?”, *Eb* “Eba”, etc.

La letra j sirve para escribir *loja'* “mi flor”, *bej* “pozo”, *yichja'* “mi cabeza”, etc.

La letra ž sirve para escribir *ža* “dia”, *laža'* “mi pueblo”, *yež* “pueblo”, etc.

La letra š sirve para escribir *ša'* “casuela”, *bišə'* “hermano”, *lišcho* “nuestro papel”, etc.

Algunas letras no se usan con el mismo sonido del castellano. La letra x sirve para escribir *xela'* “mis huaraches”, *bex* “tomate”, *xpexcho* “nuestro tomate”, *yixə* “aguacate”, etc.

Con la excepción de las palabras *rollo* “rollo” y *millon* “millón”, *ll* se pronuncia como dos sonidos de *l* en secuencia.

Las combinaciones de letras *gw*, *cw* y *jw* sirven para escribir las palabras *gwtasa'* “dormir”, *yegw* “yegua”, *cheyacw xacho* “nos vestimos”, *bancw* “banco”, *beljw* “estrella”, *lixjwcho* “nuestra red”, etc.

En zapoteco hay dos clases de sonidos que pueden denominarse suaves y fuertes. Donde el suave se escribe con la misma letra con que se escribe el fuerte, se distingue subrayando el fuerte: *lo'o* “adentro”, *bel* “culebra”, *choa* “cuarenta”, *bach* “ya”, *benə'* “persona”, *bex* “tomate”, etc. Los suaves se escriben sin subrayarse: *lachə'* “ropa”, *chaca'* “puedo”, *yen* “cuello”, *xela'* “mis huaraches”, etc.

Las palabras prestadas, como las de origen zapoteco, se escriben como se pronuncian en hablar el zapoteco, y sus sonidos se simbolizan, en donde se puede, como se simbolizan tales sonidos en palabras de origen zapoteco.

Índice

San Mateo	1
San Marcos	74
San Lucas	119
San Juan	192
Hechos	243
Romanos	313
1 Corintios	347
2 Corintios	382
Gálatas	403
Efesios	416
Filipenses	428
Colosenses	437
1 Tesalonicenses	445
2 Tesalonicenses	452
1 Timoteo	456
2 Timoteo	466
Tito	473
Filemón	478
Hebreos	480
Santiago	506
1 Pedro	515
2 Pedro	526
1 Juan	532
2 Juan	540
3 Juan	542
Judas	544
Apocalipsis	547

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj Sam Mtion'

Ḫaxta'o Jesocristən'

1 Nga cho'en dižə' che de'e ḫaxta'o Jesocristən' dezd gan' gwxete dia che'enə'. Na' nyoj la yoguə'əte de'e ḫaxta'ogüe' ca' gwzolaoszən len de'e ḫaxta'ocho Abraannə' xte na'a. Jeso'osən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin', na' de'e Dabin' naque' xi'in dia che de'e Abraannə'.

²Abraannə' naque' ḫa Isaac, na' Isaaquən' naque' ḫa Jacob, na' Jacobən' naque' ḫa Joda len beṇə' biše'e ca' yeja'. ³Jodan' na' Tamar zjənaque' ḫaxna' Fares na' Sara.

Na' Faresən' naque' ḫa Esrom, na' Esronnə' naque' ḫa Aram.

⁴Aranə' naque' ḫa Aminadab, na' Aminadabən' naque' ḫa Naason, na' Naasonnə' naque' ḫa Salmon.

⁵Salmonnə' na' Raab zjənaque' ḫaxna' Boos. Na' Boosən' na' Rot zjənaque' ḫaxna' Obed. Na' Obedən' naque' ḫa Isai. ⁶Na' Isain' naque' ḫa Rei Dabin', na' Rei Dabin' naque' ḫa Salomon. Na' xna' Salomonnə' goque' xo'olə de'e Orias antslə ze'e yeca'a Rei Dabin' le' par gague' xo'ole'.

⁷Na' Salomonnə' naque' ḫa Roboam, na' Roboannə' naque'

ḫa Abias, na' Abiasən' naque' ḫa Asa. ⁸Na' Asan' naque' ḫa Josafat, na' Josafatən' naque' ḫa Joram, na' Jorannə' naque' ḫa Osias.

⁹Na' Osiasən' naque' ḫa Jotam, na' Jotannə' naque' ḫa Acas, na' Acasən' naque' ḫa Esequias. ¹⁰Na' Esequiasən' naque' ḫa Manases, na' Manasesən' naque' ḫa Amon, na' Amonnə' naque' ḫa Josias.

¹¹Josiasən' naque' ḫa Jeconias na' biše'e ca'. Beṇə' ca' gwnitə' ca' tyempən' catə' beṇə' Babilonia ca' besyə'əche'exaxje' de'e ḫaxta'o chio'o beṇə' Izrael Babilonian'.

¹²Gwde besyə'əche'exaxje' lega'aque' Babilonian', goljə Salatiel xi'in Jeconiasən'. Na' Salatielən' naque' ḫa Sorobabel.

¹³Na' Sorobabelən' naque' ḫa Abiod, na' Abiodən' naque' ḫa Eliaquim. Na' Eliaquinnə' naque' ḫa Asor. ¹⁴Asorən' naque' ḫa Sadoc, na' Sadoquən' naque' ḫa Aquim. Aquinnə' naque' ḫa Eliod. ¹⁵Na' Eliodən' naque' ḫa Eleasar, na' Eleasarən' naque' ḫa Matan. Na' Matannə' naque' ḫa Jacob. ¹⁶Nach Jacobən' naque' ḫa Jwse ben' naque' be'en che Marian'. Na' Marian' naque' xna' Jeso'os ben' nzi' Crist,

zeje dižə' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇəchən'.

¹⁷Na' tyemp che de'e Abraannə' xte tyemp che de'e Dabin' goc žda' dia che'enə'. Na' goszolaon tyemp che de'e Dabin' xte catə'an beṇə' Babilonia ca' besyə'əche'exaxje' de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael Babilonian' gozac yežda' dia che'enə'. Na' leczə dezd tyemp catə'an besyə'əche'exaxje' lega'aque' Babilonian' xte catə'an bžin žan' goljə Cristən' gozac yežda' dia che'enə'.

Catə' goljə Jeso'osən'

¹⁸Na' quingan' goquə catə'an goljə Jesocristən'. Banaquən gwšagna' Marian' len Jwsen', na' ze'e ca'a Jwsen' le' par gague' xo'ole', gwsa'acbe'ine' banoa' Marian' bdao'. Goc ca' chedə' Spirit che Diozən' benən par nič bgüendao' bda'onə' lo'o le'enə'. ¹⁹Na' Jwsen' ben' banaquən si'e Marian' par gague' xo'ole', goque' to beṇə' chon de'e güen lao Diozən'. De'e na'anə' bene' xbab cuejyichje' Marian' šižizə sin cui no gacbe'i par nič cui əgwsie' le' zto'. ²⁰Žlac chone' xbab gone' ca', to angl che Xancho Diozən' blo'elaogüie' le' lao bišgal. Na' gože'ene': —Jwse, le' naco' xi'in dia che de'e Dabin'. Bito žebo' si'o Marian' par gague' xo'olo'. Spirit che Diozən' benən par nič no'e bda'onə'. ²¹Na' sane' to bi'i byo, na' əgwsio labo' Jeso'os chedə' yebeje' beṇə' gwlaž chele ca' xni'a de'e malən' beṇə' se'ejle' che'.

²²Na' de'en goquə yoguə' de'e ca' goc complir can' gwna Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be' xtižə' Diozən' cana', gwne':

²³To no'ol güego' beṇə' nenaplažə'əchgua cuine' güe'e to bi'i byo dao' na' sane'ebo'.

Na' si' labo' Emanuel.

Na' Emanuel zeje dižə': Zoczə Diozən' len chio'o.

²⁴Na' catə' beban Jwsen' beyož gwneine' yelən' ca', beteyo bene' can' gož angl che Xancho Diozən' le'. Jəxi'e Marian' liže'enə' par goque' xo'ole'. ²⁵Pero Jwsen' gwdapəcze' le' respet xte catə'an gwxane' to bi'i byo dao', xi'ine' nech. Na' gwxi' labo' Jeso'os.

Magos ca' jəsə'aləne'e Jeso'osən'

2 Ca tyemp can' gwnabia' Rei Erodən', goljə Jeso'osən' Belennə', to yež gan' mbane Jodean'. Na' goquən' besə'əžin to čopə magos Jerosalennə', beṇə' za'ac galən' chla' bgüižən'. ²Na' gosə'əṇabene' beṇə' lao' syodan' gwse'e: —Gan' rei che beṇə' Izrael ca', be'en bagoljənə'? Nezetə' bagolje'ena' chedə' bable'ito' beljw che'enə' catə'an bla'an lažto'onə' galən' chla' bgüižən'. Na' za'ato' par nič güe'ela'oto'one'.

³Catə' bene Rei Erodən' xtižə'əga'aque'ena', de'e juisy de'e goquene', na' leczə ca' yoguə'əlo beṇə' lao' syoda Jerosalennə'. ⁴Nach btob Rei Erodən' yoguə'əlo bəxoz əblao che chio'o beṇə' Izrael na' leczə yoguə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən', con beṇə' nitə' syodan'. Na' gwnabene' lega'aque' gan' naquən galjə Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. ⁵Nach gwse' beṇə' ca' Erodən': —Belen nan' galje', gan'

mbane Jodea, la' can' na to part
Xtižə' Diozən' de'en bzoj to profet
beṇə' be' xtiže'enə' cana'. Quinga
nan:

⁶Ca naquə yež Belen gan' mbane
Jodea,
naquəczən yež de'e
zaquə'əchgua entr yež əblao
ca' de'en zjəchi' Jodean',
chedə' to beṇə' Belennə' gaque'
beṇə' gwnabia',
na' le' əggüia əgwy'e' chio'o
beṇə' Izrael.

⁷Nach Erodən' bene' mendad ja'ac
magos ca' laogüe'enə' bgašə'əzə par
niç gwnabene' lega'aque' tcho'a
tšao' batə'əquən' besə'əle'ine' bla'
beljon'. ⁸Nach bsele'e lega'aque'
Belennə', gož'e' lega'aque': —Le'e
žja'ac Belennə' na' le'e žjəyediljyožə
bida'onə'. Na' catə' yeželelebo' na'
deyedxjue'ile nada' par niç leczə
ša'a əžje'ela'ogua'abo'.

⁹Beyož boso'ozenag magos ca'
can' gož rein' lega'aque', nach
gwsa'aque' əzja'aque'. Na' ca naquə
beljon' de'en besə'əle'ine' gan'
chla' bgüižən' catə' cuinə' sa'ac
lažga'aque'enə', zdan le'e yoban'
žialaon laoga'aque'enə' bžinten
gwzon gan' zo bida'onə', na'
gwlezən. ¹⁰Na' besyə'əbeine' xte
juisy ca de'en besə'əle'ine' beljon'
de'e yoblə. ¹¹Nach catə' gwso'e lo'o
yo'onə' na' besə'əle'ine' bida'onə'
len xna'abo' Marian'. Nach bosə'əzo
xibga'aque' gwso'elaogüe'ebə'. Na'
bosə'əsaljo caj čhega'aque' ca' na'
gosə'əbeje' or, yal na' to xnižə' yag
de'en chla' zix de'en ne' mirra par
gwso'ebə'on. ¹²Pero na' Diozən'
gwdixjue'ine' magos ca' lao bišgal
de que bito yesyə'ədie' gan' zo Rei

Erodən'. De'e na'anə' besyə'əque'e
yetolə nez par jəya'aque'
lažga'aque'enə'.

**Jwsen' len Marian' na' len
Jeso'osən' ja'aque' Egipton'**

¹³Na' catə' babesə'ac magos
ca', to angl čhe Xancho Diozən'
bloe' laogüe' Jwsen' lao bišgal,
na' gož'e'ene': —Gwyas, gwče'
bida'onə' na' xna'abo'onə' le'e žja'ac
Egipton' na' sole xte catə'əch ənia'
le'e batə'əquə' guaquə yesa'acle,
chedə' Erodən' banži'e bia' yeyilje'
bida'onə' par gote'ebə'.

¹⁴Nach nencal gwyas Jwsen',
gwče'e bida'onə' len xna'abo'onə'
zja'aque' Egipton'. ¹⁵Nach gwnite'e
Egipto na'azə xte catə'əch got
Erodən'. Na' de'en gwso'one' ca' goc
complir de'en bzoj to profet beṇə'
be' xtižə' Diozən' cana'. Quinga
bzoje' de'en gwna Xancho Diozən':
“Čhixjue'ida' Xi'ina'anə' yeze'e
Egipton'.”

**Erodən' bsele'e soldad par
gwso'ote' yoguə' bi'i byo dao'**

¹⁶Na' lao bazja'aque' Egipton'
Erodən' lechgualə bžejene' catə'
gocbe'ine' gosə'əxoayag magos
ca' le' de'en cuich besyə'ədie' gan'
zo'enə'. Na' segon can' gwyejni'ine'
catə' gwnabene' lega'aque' antslə do
batə'əquən' bla' beljon', bsele'e soldad
čhe' ca' par jse'ete' yoguə'əlol bi'i byo
che'en dao' zelao bi'i čhop ize, bi'i ca'
gwsa'aljə Belennə' na' yeziquə'əchlə
yež ca' zjənyechj zjəmbi'i Belennə'.
¹⁷Na' laogüe de'en gwso'ote' bi'i byo
dao' ca', goc complir can' bzoj de'e
profet Jeremiasən', ben' be' xtižə'
Diozən' cana', gwne':

¹⁸ Gaquə bgüine bgüezən' yež
de'en nzi' Rama.

No'ol ca' zjənaquə xi'ln dia che
de'e Raquelən'

lechgualə yesyə'əyašə'
yesyə'əgüinlažə'e che yoguə'
xi'ln da'oga'aque' ca' əsa'at.

Na' bito se'enene' par no
yeyo'exen lega'aque'.

¹⁹ Lao ne'e nitə' Jwse ca' Egipton'
got Erodən'. Nach to angl che
Xancho Diozən' bloe' laogüe' Jwsen'
lao bišgal. ²⁰Na' gože'ene': —Gwyas,
beče' bida'onə' len xna'abo'onə'
na' le'e žjəya'ac Izraelən'. Bagwsa'at
beṇə' ca' besyə'əyilj bida'onə' par
so'ote'ebol'.

²¹Nach gwyas Jwsen' beče'e
bida'onə' len xna'abo'onə'
jəya'aque' lažga'aque' Izraelən'.

²²Pero Jwsen' catə' benene' de
que Arquelaon' bedie' belane'
xlatjə de'e xe' Erodən', bžebe'
žjəya'aque' gan' mbane Jodean'.
Na' Diozən' gwdixjue'ine' le' lao
bišgalən' de que bito žjəya'aque'
Jodean' sino que žjəya'aque' gan'
mbane Galilean'. ²³De'e na'anə'
besyə'əžine' syoda Nasaretən' na'
jəsyə'ənite'e. Na' de'en jəsyə'ənite'e
Nasaretən' goc complir de'en
boso'ozoj de'e profet ca' cana'
gosə'əne' che Jeso'osən' de que
beṇə' yesə'əsi'ene' beṇə' Nasaret.

Juan ben' bchoa beṇə' nis gwdixjui'e
dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

3 Na' gwde zan iz, Juan ben'
bchoa beṇə' nis gwyje' latjə
dašən' gan' mbane Jodean'. ²Na'
gwdixjue'ine' beṇə' gože' lega'aque':
—Le'e yedinje xtolə'əle ca', chedə'
babžin ža catə' Diozən' ben' zo

yoban' nabi'e con notə'əteza beṇə'
əso'e latjə.

³De'e profet Isaiazən' ben' be'
xtižə' Diozən' cana' bzoje' che
Juannə', gwne':

To beṇə' əne' zižjo latjə dašən',
əne':

“Le'e so probnid par əgwzenagle
che Xancho' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par
əgwzenagle che' catə'an
yide', de'en gonle ca'
gwxaquə'əleben can' chonle
chxi' chloale nez ca' catə'
chidə to beṇə' blao.”

⁴Na' Juannə' gwyaze' lachə' de'en
gwso'one' len yišə' xa cameyən'. Na'
par dobey che' bchine' to pedas
yid. Na' gwdaogüe' bišə'əzo, na'
lecza gwdaogüe' šil'in bia ser, bia
nitə' yixə'. ⁵Beṇə' Jerosalenə', na'
beṇə' ca' ža' yoguə' yež ca' gan'
mbane Jodean', na' lecza beṇə' ža'
yež ca' nyečhj mbi'i yao Jordannə'
gwsa'aque' ja'aque' gan' zo Juannə'
par boso'ozenague' xtiže'ena'. ⁶Na'
bosə'əxoadole'e lao Diozən', na'
Juannə' bchoe' lega'aque' nis lo'o
yao Jordannə'.

⁷Na' lecza ja'ac zan beṇə' Izrael
beṇə' ca' zjənchoj zjənzi' fariseo, na'
beṇə' ca' zjənzi' sadoseo. Ja'aque'
par bchoa Juannə' lega'aque' nis,
Nach Juannə' gože' lega'aque':
—Le'e nacle beṇə' goxoayag
na' naljele. ¿Echaquele de que
guaquə yexonjele castigon' de'en
əselə' Diozən' par le'e? ⁸Cheyalə'
gonle de'en naquə güen par ničh
əsa'acbe'i beṇə' yoblə de que baboša'
yichjla'ažda'olen'. ⁹Na' bito gonle
xbab de que Diozən' bito gone' le'e
castigw che xtolə'əlen' laogüe de'en

nacle xi'in dia che de'e Abraannə'. Bito nacho de que lechgualē chyažje Diozən' le'e. Guaquə gone' par niç yej quinga yesyə'əyaquən xi'in dia che de'e Abraannə'. ¹⁰Ca naquə le'e šə cui chonle can' chazlažə' Diozən', gwxaquə'əlebele ca to yag frot de'e cui bi frot chbian. Na' ca naquə yoguə'əte yag frot de'e cui bi frot chon, chəsə'əchog beṇə' len na' chəsə'əzeyen. ¹¹Na' ca naquə le'e chedinjele xtolə'əle ca', nada' de'e li chcho'a le'e nis. Na' ze'e yidə ben' gon par niç so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' nabi'an chio'o. Na' Spiritən' naquən ca yi' na' gwxi' gwloan yichjla'ažda'ochon' len bitə'ətezə de'e mal. Ben' yidə zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmoše'. ¹²Be'enan' gone' len chio'o can' choncho catə' chdecho trigon' rner, na' chzeycho yix bebən'. Na' šə chonlilažə'əcho Diozən', yotobe' chio'o par niç socho txen len le', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le', əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' de'en cuiczə cheyol.

Catə' gwchoa Jeso'osən' nis

¹³Na' gwza' Jeso'osən' gan' mbane Galilean' na' gwyeje' gan' zo Juannə' cho'a yao Jordannə' par niç Juannə' bchoe' le' nis. ¹⁴Na' Juannə' benczə yichjlaogüe' caguə gone'ene' gwchoe' Jeso'osən' nis. Gože'ene': —Chyažjləda' əgwcho' nada' nisən' na' nadə'əlan' zedenabdo' gwchoa' le' nisən'. ¹⁵Nach Jeso'osən' gože' Juannə': —Gone'e bchoa nada' nisən'. Cheyalə' goncho ca' par niç gaquə complir yoguə'əlol de'en non Diozən' mendad gaquə.

Nach gwcheb Juannə' bcho'ene' nisən'. ¹⁶Na' catə' beyož gwchoa Jeso'osən' nisən', le'e bechojte' lo'o nisən', na' le'e byaljwte le'e yobanə' na' ble'i Jeso'osən' gan' zo Diozən'. Ble'ine' Spirit che Diozən' betjən ca to ngolbexə na' bžinən gwzon len le'. ¹⁷Na' gwse'ene' gwna Diozən' ben' zo yoban': —Bengan' Xi'ina', ben' chacda' chei, lechgualē cheba chezaquə'əlaža'a le'.

Gwlo'oyelə' gwxiye'enə' Jeso'osən' gone' de'e mal

4 Na' Spirit che Diozən' benən' par niç gwey Jeso'osən' latjə dašən', par niç gwlo'oyelə' gwxiye'enə' le' gone' de'e malən'.

²Na' bitobi gwdao Jeso'osən' lao choa ža choa yel, na' catə' gwde de'e choa žanə' gwdone'. ³Na' gwxiye'enə' bgüiguə'ən gan' zo Jeso'osən', gožə'ən le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən', gož yej quinga yesyə'əyaquən yetxtil.

⁴Nach gož Jeso'osən' len: — Nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Caguə yelə' guao na'azən' əbane chio'o beṇəch sino leczə chyažjecho yoguə'əlol dižə' de'en na Diozən' par əbancho.”

⁵Na' gwche' gwxiye'enə' le' yichjo' yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael de'en zo Jerosalennə' na' gwlequən le' gan' le'ezealaogüe naquə sibə. ⁶Na' gožən le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən' bexitə' nga par che'elə, la' nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Eselə' Diozən' angl che' ca' par əsa'aclene' le', na' əso'oxe'e le' par niç bito əchego'o no yej.

⁷Na' gož Jeso'osən' gwxiye'enə': — Leczə can' nyojən le'e Xtižə' Diozən',

nan: “Bito con goncho Xancho
Diozən' prueb šə leine' can' ne' enə'.”

⁸Na' gwxiye'enə' gozche'en le' to
lao ya'a de'e naquə lechgualē sibə,
na' blo'in le' yoguə' nasyon de'en
zjəchi' lao yežlyon' ca naquə dechgua
yelə' chnabia' čhega'aquənnə'. ⁹Nach
gožən le': —Yoguə' de'e quinga
chle'ido' nga gona'an le' šə gwzo xibo'
laogua' nga par güe'elaogo'o nada'.

¹⁰Nach gož Jeso'osən' len: —
Gwchi'izə' ca'alə nga Satanas.
Nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan:
“Čheyalə' šejni'alažə'əcho tozə Xancho
Diozən' na' tozə le' güe'ela'ocho.”

¹¹Na' bebi'izə' gwxiye'enə' len
le', nach besə'əžin balə angl ca'
jse'eclene'ene'.

**Jeso'osən' gwzolaogüe' chyixjui'e
dižə' güen dižə' cobə čhe Diozən'**

¹²Na' Jeso'osən' gwze'e Jodean'
par gwyeje' Galilean' catə' benene'
de que bade Juannə' ližyan'. ¹³Na'
gwze'e Nasaretən' jsəe' syoda
Capernaum de'en chi' cho'a
nisda'onə' do gan' chi' distrit de'en
nzi' Sabolon na' Neftali. ¹⁴Na' de'en
jəyezoe' syodan' goc complir can'
bzoj de'e profet Isaiazən', ben' be'e
Xtižə' Diozən' cana' gan' nan:

¹⁵Le'e gwzenag, le'e beṇə' Galilea,
le'e cui nacle beṇə' Izrael,
na' nitə'əle distrit Sabolon na'
Neftali de'en mbane yešlā'alə
nisda'onə' na' yao Jordannə'.

¹⁶Nčhol yichjla'ažda'olen' pero
Diozən' əsele'e to beṇə'
cue'e be'eni' xen lo'o
yichjla'ažda'olen'.

Nacle ca beṇə' guat len
yichjla'ažda'olen' por ni čhe
de'e malən' chonle,

pero be'enə' əselə' Diozən'
yocobe' yichjla'ažda'olen'.

¹⁷Na' dezd tyemp na', Jeso'osən'
gwzolao gwdixjui'e gwne': —Le'e
yedinje xtolə'əlen', čhedə' babžin
ža nabia' Dioz ben' zo yoban' con
notə'ətezə beṇə' əso'e latjə.

**Jeso'osən' gwleje' tap beṇə' gwxen
bel par gwsa'aque' disipl čhe'**

¹⁸Na' goquən' lao zda
Jeso'osən' cho'a Nisdəo' Galilean'
ble'ine' čhopə beṇə' gwxen
bel, choso'ozalē'e yixjw bel
čhega'aque'enə' lo'o nisen'.
Zjənaquə čhopə biše'e. Toe' le'
Simon Bed, na' yetoe' Ndres.

¹⁹Nach gože' lega'aque': —Le'e da
len nada'. Le'e nacle beṇə' gwxen
bel, na' na'a əgwzejni'ida' le'e par
nich gonle ca so'ombia' beṇə' nada'.

²⁰Na' le'e gosə'əbejyichjtega'aque'
yixjw bel čhega'aque' ca' nach
ja'aclene' Jeso'osən'.

²¹Nach gwsa'aque' yelatə' na'
jəsyə'ədi'e Jacob len Juan čhopə
biše'e, len xaga'aque' Sebedeo. Že'e
to lo'o barcw chesyə'əyone' yixjw
bel čhega'aque'enə'. Na' leczə
gwnabe Jeso'osən' Jacobən' len
Juannə' par žja'aclene' le'. ²²Na'
le'e bosyo'ocua'anlentie' xaga'aque'
Sebedeon' barcon' na' ja'aclene'
Jeso'osən'.

Jeso'osən' bsd blo'ine' beṇə' zan

²³Na' gozac catə' Jeso'osən'
gwyeje' yoguə' yež ca' zjəchi' gan'
mbane Galilean', gwzolaogüe' bsd
blo'ine' beṇə' ca' zjəža' lo'o yo'odəo'
ca' gan' gwso'eləo' beṇə' Izrael ca'
Diozən'. Na' gwdixjui'e dižə' güen
dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e

con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə. Na' Jeso'osən' beyone' yoguə' beṇə' ca' chse'i gwde gwde yižgüe'. ²⁴Na' gosə' gwlaļjə yoguə' de'en ben Jeso'osən' doxenlə nasyon Siria. Nach beṇə' Siria ca' jso'e yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene laogüe'enə', beṇə' ca' chse'i zan cļas yižgüe' na' beṇə' ca' chse'ey chesə'əla, na' len beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque', na' len beṇə' ca' chsa'az šon, na' beṇə' ca' zjənat to part cuerp čhega'aque'enə'. Na' beyone' yoguə'ətega'aque'. ²⁵Na' zan beṇə' za'ac distrit čhe Galilea, na' beṇə' za'ac yež ca' gan' nzi' Decapolis, na' beṇə' za'ac syoda Jerosalennə', na' beṇə' za'ac yež ca' yeļə' distrit čhe Jodea, nach beṇə' za'ac yešl'a'a yao Jordannə' jəsə'ənaogüe' le'.

**Dižə' de'en bsd blo'i Jeso'osən' to
lao ya'a blo'ine' non' zjəzo mbalaz**

5 Na' Jeso'osən' catə' ble'ine' beṇə' zan zjənzag, gwloe' gwchi'e to lao ya'a. Na' gosə'əbiguə' disipl čhe' ca' gan' chi'enə'. ²Nach gwzolao bsd blo'ine' lega'aque', gwne':

³—Le'e chache'ile de que chyažjele gaquəlen Diozən' le'e, zole mbalaz čhedə' bacho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

⁴Na' le'e zole trist lo'o yichjla'ažda'olen' por ni čhe xtolə'əle ca', mbalaz sole čhedə' Diozən' yeyonxenlaze'e le'e.

⁵Na' le'e laogüe de'en chzexjw yichjle len Diozən' na' len beṇə'chən', mbalaz sole čhedə' Diozən' gone' par nič gaquə güen čhele can' baben Diozən' lyebe.

⁶Na' le'e chzelažə'əchgualē gacle beṇə' güen lao Diozən', zole mbalaz čhedə' Diozən' bachaclene' le'e par nič gacle beṇə' güen laogüe'enə'.

⁷Na' le'e cheyašə'əlažə'əle beṇə' yoblə, mbalaz zole čhedə' leczə ca' Diozən' cheyašə' cheži'ilažə'e le'e.

⁸Na' le'e banacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə', zole mbalaz čhedə' žjəyazole txen len Diozən'.

⁹Na' le'e chogo'ole yeļə' chxenlaze' čhe beṇə' ljuežjle ca' chesə'ədiļə, mbalaz zole čhedə' la' Diozən' bagwcue'e le'e ca xi'ine'.

¹⁰Na' le'e choso'ochi' choso'osaguə' beṇə' le'e laogüe de'e chontezle de'en naquə güen lao Diozən', zole mbalaz čhedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

¹¹Na' catə' chesə'əzi'ichižə' beṇə' le'e na' chesə'əsaquə'əzi'e le'e na' chso'e yoguə' cļaste dižə' güenlaze' contr le'e por ni čhe de'en chonlilažə'əle nada', bia'aczə sole mbalaz. ¹²Cheyaļə' yeba yezaquə'əlažə'əchgualē la'aṇə'əczə za'ac de'e ca' contr le'e čhedə' Diozən' gone' par nič gaquəchgua de'e güen čhele catə' yežinle gan' zoe'enə'. Can' chso'one beṇə' ca' le'e leczə can' gwso'one de'e xaxta'ocho ca' de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

**Naccho ca zedə' na' ca be'eni'
par len beṇə' ža' yežlyo nga**

¹³Ca zedə' chaclenən par nič caguə cuiayi' no yid belə', le'egatezə ca' le'e chaclenle par nič beṇə'chən' cui chso'onteque' de'e mal. Na' šə zedə'ən bitoch bi xzi' naquən, nezecho bito bi gac goncho par nič yeyaquən xzi' de'e yoblə. Na' bitoch

bi zaquə'an lete goschon fuerlə
na' əgwleɟ əgwšošɟ beɲə' len. Can'
gaquə len le'e šə cuich gonle can'
chene'e Diozən'.

¹⁴Ca be'eni' chaclenən beɲə'
par chəsə'ənezeɲe' gan' cheyałə'
žja'aque', ca'acən' chaclenle beɲə'
par chəsə'ənezeɲe' nac chene'e
Diozən' so'one'. Na' can' notə'ətezə
beɲə' chac chle'ine' to syoda xen
de'en chi' to lao ya'a, ca'acən'
notə'ətezə beɲə' chac chle'ine' de'e
güennə' chonle. ¹⁵Catə' chgualə'əle
to yi' bito chdosə'əlen žomə sino
chda'alēn le'e ze'e par chse'eni'in
len yoguə' beɲə' ža' lo'o yo'onə'.
¹⁶Na' ca naquə le'e ža, cheyałə'
sotezə sole gonle de'e güennə'
par ničh yesə'əle'i beɲə' len na'
əsə'elaogüie'e Xacho Diozən' ben' zo
yoban'.

**Jeso'osən' bsd blo'ine' can' na
lei de'en bzoj de'e Moisezən'**

¹⁷Bito gonle xbab de que nada'
za'a zedeyena' par ničh lei de'en
bzoj de'e Moisezən' na' de'en
boso'ozoj de'e profet ca' cana' cuich
so'onən žin. Za'a par ničh gaquə
complir yoguə'əloł de'en bsi' Diozən'
xneze gaquə ca de'en boso'ozoj
beɲə' ca'. ¹⁸De'e li chnia' le'e, xte
ca te che yežlyo nga len de'e ca'
chle'icho le'e yoban', ni to letr dao'
ni to asento de'en nyoj le'e lein' cui
ten ca'azə xte que gaquə yoguə'əloł
de'en chene'e Diozən' gaquə. ¹⁹De'e
na'anə' yoguə' de'e ca' zjənyoj de'en
chene'e Diozən' gonle, la'anə'əczə
šə lebeyəžə to de'e dao', legonən.
Notə'ətezle šə əchoele cui gonle
can' none' mendadən', na' šə leczə
əgwlo'ile beɲə' yoblə cui so'one'

can' none' mendadən', Diozən'
bito gonle le'e yełə' bala'an catə'
yežinle yoban' gan' chnabi'enə'.
Na' notə'ətezle šə gonle can' none'
mendadən' na' šə leczə gwlo'ile
beɲə' yoblə so'one' can' none'
mendadən', Diozən' gonle le'e yełə'
bala'an catə' yežinle yoban' gan'
chnabi'enə'. ²⁰Echnia' le'e, beɲə'
fariseo ca' na' beɲə' ca' choso'osed
choso'olo'i lein' bito zjənaquə
yichjla'ažda'oga'aque'enə' güen lao
Diozən'. Na' šə yichjla'ažda'olen'
bito gaquəchən güen lao Diozən'
cle ca čega'aque'enə', bito yežinle
yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

Choncho de'e mal šə chža'a ljuežjcho

²¹Na' leczə bsd blo'i Jeso'osən'
lega'aque' gwne': —Banezele
can' gož de'e Moisezən' de'e
xaxta'ocho ca': “Cui no gotle. Na'
šə no got ljuežj beɲəche', jostis ca'
čhoglaogüie'en che' de que cheyałə'
gate'.” ²²Na' nada' chnia' le'e
notə'ətezle šə chža'a ljuežj beɲəchle
zaquə'əczən par gatle ca to castigw
čhele žalə' ca', na' notə'ətezle šə
chžia chnitə'əle ljuežjle zaquə'əczən
par so'on beɲə' golə blao ca'
chəsə'ənabia' nasyon Izraelən'
castigw chelen'. Na' notə'ətezle
šə cholgüiž ljuežjle dižə' pesad,
zaquə'əczən par yoselə' Diozən' le'e
lao yi' gabil.

²³Cheyałə' socho binlo len ljuežj
beɲəchcho. Na' la'anə'əczə catə'
bazole lo'o yo'odao' par əgwnežjwle
bi de'en əgwnežjwle güie'ela'ole
Diozən', šə žjsa'aləžə'əle de que
babenle contr to beɲə' ljuežjlen',
²⁴na'azə cheyałə' yocua'anle
šlož de'en noxə'əlen'. Zgua'atec

žjəyeye'exenle beṇə' ljuežjlen',
nach gwaquə žjəyenežjwle de'en
bagwlejlə par güe'ela'ole Diozən'.

²⁵ Catə' to beṇə' gonle xya che' na'
əche'e le'e lao jostis, legonlene' regl
binlo lao ngo'ole nezən' par nič
na' cui che'e le'e lao jostisən'. Šə
bito gonle ca' ža, catə' əžinle lao
jostisən' gone' le'e lao na' polsian'
par yosə'əže'e le'e ližya. ²⁶Echnia'
le'e, bito yebeje' le'e xte catə'
chixjwle doxen de'en čaḷə'əlen'.

De'e malən' choncho

šə chgo'o xtocho

²⁷ Banezele can' gwna de'e
Moizezən': "Bito co'o xtole na' bito
cuejyichjle be'en chele o no'ol chele
par solenle beṇə' yoblə." ²⁸ Na' nada'
chnia' le'e de que notə'ətezle šə
chgiiale to no'olə na' chzelažə'əle
solenlene', banaple dolə' čedə'
tozəczə ca malən' bachonle lo'o
la'ažda'olen' len de'en chon beṇə'
chgo'o xtoe'.

²⁹ Na' de'e na'anə' əchnia' le'e, šə
de'en chle'ile len jəlaole chonən
par nič əxople gonle de'e malən',
nca'alə xneze žalə' cui žia jəlaolen'.
Len nca'alə xneze cuejlen cle ca
cuiayi'ile lao yi' gabilən' por ni che
len. ³⁰ Na' šə de'en chonlenle na'ale
ca' chonən par nič əxople gonle
de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui
žia na'ale na'anə'. Len nca'alə xneze
chogga'aclen cle ca cuiayi'ile lao yi'
gabilən' por ni che lega'aquən.

Beṇə' csad ca' bito cheyaḷə'

yesyə'əla'a ljuežjga'aque'

³¹ Leczə nezele can' gwna de'e
Moizezən': "Notə'ətezə beṇə' yele'e
no'ol che'enə', cheyaḷə' čhas

to act ga güe'en dižə' de que
besyə'əle'enə'." ³² Na' nada' əchnia'
le'e de que notə'ətezle yela'ale no'ol
chelen', šə bito naque' to no'olə
go'o xtoi, gonle par nič gaque' ca
to no'olə go'o xtoi. Na' notə'ətezle
yošagna'ale len to no'olə beṇə'
bela'a ben' chei le', leczə tozəczə
ca malən' chonle len beṇə' ca'
chesə'əgo'o xtoi.

Jeso'osən' bzejni'ine' che jorament ca'

³³ Na' leczə banezele can' gož
de'e Moizezən' de'e xaxta'ocho ca':
"Bito əgwzole jorament lao Xancho
Diozən' catə' ənale to de'en gonle
šə cui gonle complir can' nalenə'.
Catə'an chzole jorament lao Xancho
Diozən', cheyaḷə' gonle can' chonle
lyeben' laogüe'enə'." ³⁴ Pero na' nada'
chnia' le'e, cuat əgwzole joramentən'
por bitə'ətezə, nic por yoba čedə'
na'anə' zo Diozən' chnabi'e. ³⁵ Na'
nic əgwzole joramentən' por yežlyon'
čedə' den xni'a Diozən'. Na' nic
əgwzole joramentən' por syoda
Jerosalenṇə' čedə' naquan syoda
che Diozən' ben' naque le'ezelaogüe
Rei blao. ³⁶ Na' nic gon yichjlen'
testigw de que cho'ele dižə' li,
čedə' bito gaquə gonle par nič
yišə' yichjlen' yeyaquan šyiš o
yeyaquan gasj. ³⁷ Cheyaḷə' güe'ele
por dižə' li nič cui əyažjən əgwzole
jorament par se'ejle'e beṇə' chele. Šə
chyažjən bichlə dižə' de'e ənale par
se'ejle'e chele, nachbia' gwxiye' nan'
chnabia'an yichjla'ažda'olen'.

Bito co'olažə'əcho

beṇə' contr checho

³⁸ Šə to beṇə' gone' zi' jəlaolenə'
nezele de que lei de'en bzoj de'e

Moizezən' nan de que gwaquə gonle zi' jelaogüe'enə'. Na' šə to beṇə' əxope' to leyle leczə nezele de que lein' nan gwaquə əxople to che'enə'. ³⁹Pero na' nada' əchnia' le'e, bito əgwžonle gon beṇə' de'e mal len le'e. Šə to beṇə' cape'e šla'a xaguə'əlen', le'e güe' latjə cape'e de'en yešla'a. ⁴⁰Šə to beṇə' chene'ene' əque'e xcamislen' laogüe de'en chaḷə'əle latə' xmeche', güe'etele latjə əque'e len xadon chelen'. ⁴¹Na' šə to beṇə' blao gone' byen šejlenlene' gua'ale yoa' che'enə' to kilometro, le'e šejlene' gua'alen yeto kilometro. ⁴²Na' šə bi de'en chṇabe beṇə' le'e, le'e güe'en. Na' le'e cueje šə bi de'e chṇabe' cuejlene'.

**Cheyalə' gaquecho che
beṇə' contr checho**

⁴³Na' leczə banezele can' chəsə'əne': "Cheyalə' gaquele che beṇə' migw chele na' gue'ile beṇə' contr chele." ⁴⁴Pero nada' əchnia' le'e, le'e gaque che beṇə' contr chelen', le'e nabe Diozən' gaquə de'e güen che beṇə' ca' choso'ožia choso'onitə' le'e. Na' le'e gon de'e güen len beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'e, na' le'e gon orasyon lao Diozən' par beṇə' ca' chsa'adə' le'e dižə', na' par beṇə' chəsə'əsaquə'əzi' le'e. ⁴⁵Šə gonle ca' na'achən' əsa'acbe'i beṇə' de que nacle xi'in Xacho Diozən' ben' zo yoban'. Le'enə' chone' ca chla' bgüižən' par yoguə'əlol beṇə' la'anə'əczə šə chso'one' de'e güen o šə chso'one' de'e mal. Na' leczə chone' par nič hac yejw par yoguə'əlol beṇə' ža' yežlyon' la'anə'əczə šə zjənaque' beṇə' güen

o šə zjənaque' beṇə' mal. ⁴⁶Šə porzə chaquele che beṇə' ca' chsa'aque chele žbixa zedegua'atguan par le'enə'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' gochixjw ca', beṇə' ca' nale zjənaque' beṇə' malchgua. ⁴⁷Na' šə con chguaple diox beṇə' ljuežjle ca'azə žəchonle xbabən' de que chonchle güen cle ca beṇə' yoblə? Bitto chonchle güen. Can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', con beṇə' ljuežjga'aque' na'azə chesə'əguape' diox. ⁴⁸Cheyalə' gacle beṇə' šao' ca beṇə' šao' beṇə' güennə' naquə Xacho Diozən' ben' zo yoban'.

**Jeso'osən' blo'ine' naquən'
cheyalə' goncho caridan'**

6 Le'e gon de'en naquə de'e güen pero caguə parzə nič yesə'əle'i beṇə' can' chonlen' na' so'elaogüe'e le'e, chedə' šə chonle ca' bito güe'elao' Xacho Diozən' ben' zo yoban' le'e. ²De'e na'anə' šə bi de'en chene'ele əgwnežjwle to beṇə' par gaquəlenlene', le'e əgwnežjon pero caguə parzə nič yesə'əneze beṇə' can' chonlen' na' əso'elaogüe'e le'e. Beṇə' goxoayag ca' chəsə'ənežjue' bi de'en chəsə'ənežjue' beṇə' do lo'o yo'oda'onə' na' do lao lcue' parzə nič əso'elao' beṇə' lega'aque'. De'e li chnia' le'e, bagwyejlaoczəga'aque'ena' pero Diozən' bito güe'elaogüe'e lega'aque'. ³Pero na' le'e ža, šə bi de'en əgwnežjwle to beṇə' par gaquəlenlene', bito co'ole be' lban ca de'en chonle. ⁴Gonlen ca cui əsa'acbe'i beṇə' na' cui so'elaogüe'e le'e. Xacho Diozən' ben' chle'i

yoguə' de'en choncho güe'elaogüe'e
le'e.

**Bsed blo'i Jeso'osən' nac
cheyalə' goncho orasyon**

⁵Catə' gonle orasyon bito gonlen
can' chso'on beṇə' goxoayag
ca'. Lega'aque' chəsyə'əbeine'
chəsə'əzeche' chso'one' orasyon
lo'o yo'odao' čhega'aque' ca'
gan' chso'elaogüe'e Diozən'
na' do squin lquey, chso'one'
orasyonṇə' par chesə'əle'i beṇə'
can' chso'one'enə'. De'e li chnia'
le'e, bagwyejlaocžaga'aque'enə'
na' Diozən' bito güe'elaogüe'e
lega'aque'. ⁶Na' catə' gonle orasyon
le'e yeyo'o lo'o yo'o čhele na'
əgwseyjwle puertən', na' gonle
orasyonṇə' lao Xacho Diozən' ben'
cui chle'icho. Na' Xacho Diozən'
ben' chle'i yoguə' de'e choncho le'
güe'elaogüe'e le'e.

⁷⁻⁸Ca naquə beṇə' ca' cui
zjənonmbia' Diozən', catə'
chso'one' orasyon chso'echgüe'
dižə'. Chso'one' xbab laogüe
de'en chso'echgüe' dižə' Diozən'
əgwzenague' čhega'aque'. Bito
gonle can' chso'one'enə'. Ca naquə
Xacho Diozən', baṇezcene' bi
de'en chyažjele ze'e ṇablelene'en.

⁹Quingan' gonle orasyonṇə':

Xato' beṇə' zo yoba, chṇabto'
yoguə'əloḷ beṇəḇhən'
əso'elaogüe'e le'.

¹⁰Chṇabto' gono' par nič beṇə'
zan əso'e latjə ṇabi'o lega'aque'.
Gaquəšga can' che'endo'onə' lao
yežlyo nga, can' chac yoban'.

¹¹Beṇšga ṇa'a de'e gaoto' tža tža.

¹²Na' bezi'ixenšga čheto' čhedə'
leczə chezi'ixento' čhe

sa'aljuežj beṇəḇhto'onə'
bitə'ətezə de'en chso'onene'
neto'.

¹³Na' bito go'o latjə gaquə
de'e ṇabia' neto' len xbab
čheto'onə' par gonto' de'e
malən',
mas bcuasə' bcue'ej neto' len
gwxiye'enə'.
Le'enə' chṇabi'o na' napo' yeḷə'
guac
na' napo' yeḷə' bala'aṇ par
zejlicane. Amen.

¹⁴Na' šə chezi'ixenle xtoḷə'
sa'aljuežj beṇəḇhlen' bitə'ətezə
de'en chso'onene' le'e, leczə
gozi'ixen Xacho Diozən' ben' zo
yoban' xtoḷə'əlen'. ¹⁵Pero na' šə
le'e bito chezi'ixenle čhe sa'aljuežj
beṇəḇhlen', leczə ca' Xacho Diozən'
bito yezi'ixene' čhelen'.

**Jeso'osən' bzejni'ine' naquən'
cheyalə' goncho catə' socho sin cui
ye'ej gaocho par güe'ela'ocho Diozən'**

¹⁶Na' catə'ən chzole sin cui che'ej
chaole par nič cho'ela'ole Diozən'
bito gon cho'alaolen' ca cho'alao
beṇə' čhegüinchgüei can' chso'on
beṇə' goxoayag ca'. Lega'aque'
chso'onližaga'aque' ca beṇə'
čhegüine'e parzə nič chsa'acbe'i
beṇəḇhən' de que nite'e cui zjəne'ej
zjənaoga'aque'. De'e li əchnia'
le'e bagwyejlaocžaga'aque'enə'
na' Diozən' bito güe'elaogüe'e
lega'aque'. ¹⁷Pero na' le'e catə' zole
sin cui ne'ej naole par cho'ela'ole
Diozən', le'e əgwpa'a yičhje na'
xala'anle. ¹⁸Legon ca' par nič cui
əsa'acbe'i beṇəḇhən' de que zole
sin cui ne'ej naole. Tozə Xacho
Diozən' ben' cui chle'icho ṇezene'

can' chonle. Na' Xacho Diozən'
ben' chle'i yoguə' de'e choncho
güe'elaogüe'e le'e.

**Quingan' cheyalə' goncho par
nič gatə' checho de'en cui te
čhei gan' chnabia' Diozən'**

¹⁹ Bito gwtoble de'e zan de'e
zaque'e na' de'e xochē lao zole
yežlyo nga, la' yesə'əbiayi'in. Bałən
chsa'aljən bia dao' na' chsa'ob
lega'aquən, na' yebałən chzen no
xche'i, na' lecza chaš beṇə' bguan
na' so'e yesə'əque'e bi de'en deilen'.
²⁰ Le'e gon par nič gon Diozən'
de'e šao' de'e güenchlā chele de'e
cui te čhei catə' yežinle yoban' gan'
zoe'enə', chedə' na' bito galjə bia
dao' par əsa'ob len, na' nic sen
xche'i par cuiayi'in, na' nic gaquə
šo'o beṇə' bguan par əque'en.
²¹ Gan' de de'en chaquele čhei nan'
zo yichjla'ažda'olen'.

Žia jelaochon' par chle'icho

²² Žia jelaochon' par chle'icho.
Con šə bito bi chaquən chle'iczecho
binlo. ²³ Pero šə nčhol jelaochon'
bito chle'icho. Ca'aczən' naquən
len yichjla'ažda'olen' šə nacle
beṇə' la'aždao' güen yo'o be'eni'
che Diozən' yichjla'ažda'olen',
pero šə nacle beṇə' mal nčhol
yichjla'ažda'olen'. De'e li lechguale
nčhol yichjla'aždao' le'e cui
chzenagle che Diozən'.

**Bito gaquə gaquecho che Diozən' na'
gacteicho che bien chechon' tši'izə**

²⁴ Notono no gaquə so liž chopə
xan žin par gague' xmosga'aque'
tši'izə, chedə' la' šə gone' ca'
gue'ine' to xan žinnə' na' gaquene'

che yetoe', o gone' žin che toe' do
yichj do laže'e na' bito bi respet
gape' par xane'en yeto par gone'
xšine'enə'. Lecza can' le'e bito
gaquə gonle xšin Diozən' do yichj
do lažə'əle na' gonte xšinle par
gacle beṇə' gwni'a.

**Diozən' chgüia chye'
chio'o naccho xi'ine'**

²⁵ De'e na'ana' chnia' le'e, bito
cuec yichjle tlaozə de'en ye'ej
de'en gaole lao mbanle. Na'
lecza ca' cuerp chelen' bito cuec
yichjle tlaozə de'en guacwlen'.
Zaquə'əch yelə' mban chelen' ca
yelə' guaon'. Le'egatezə ca' cuerp
chelen' zaquə'əchən ca xala'anlen'.
²⁶ Legontoš xbab chele, ca naquə
bia ca' zjəžia xile'e bito chsa'azəb
na' bito chəsyə'əlapəb na' nic bi
da'a xoa' čhega'aquəb zo, pero na'
chguaoczə Xacho Diozən' ben' zo
yoban' lega'aquəb. Naquəchxen'
zaquə' le'e ca bia ca' zjəžia xile'enə'.
²⁷ Na' ni tole bito gaquə yoston
cuiñle gašjə metr šə con cue'e
yichjle ətonle.

²⁸ Na' žibixchen' chbec yichjle che
xala'anle? Legontoš xbab ca naquə
yej sosennə' chesə'əcha'oczən, len
bitobi žin chso'onən, nic chsa'aljən
do. ²⁹ Na' əchnia' le'e, Salomonñə'
goque' lachə' xochē juisy, pero
bito bžinlaže'e xala'ane'enə' ca
yelə' xochē che yej sosən ca'.

³⁰ Diozən' none' xochē yixə' de'en
ze yoba len to termzə zen nach
choso'ozeye'en, naquəchxe gon
Diozən' len le'e, güe'eczə yichje'
gone' yoguə'əte de'en chyažjele,
le'e cui chejle'etecle de que gone'
de'en chyažjele. ³¹ Le'e ža, bitoch

cuec yichjle che bi de'en chyažjele ənalizle: “¿Bin' ye'ej gaocho na' bin' gacwcho?” ³² Con por de'e ca'azən' zjəchi' yichj beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', che de'en əse'ej əsa'ogüe' na' che xala'anga'aque'. Pero na' Xacho Diozən' ben' zo yoban', nezczene' yoguə' de'e ca' chyažjele. ³³ De'en güe'elažə'əle, güe'ele latjə par niç Diozən' nabi'e le'e, na' güe'elažə'əle gonle de'en na Diozən' naquə güen. Na' yoguə' de'e ca' de'en chyažjelen' gonczə Diozən' len, de'en ye'ej de'en gaolen', na' xala'anle. ³⁴ Le'e gon xbab che de'en chac tža tža. Bito cuec yichjle che bi de'en gaquə gwxe güižj, la' guatə'əczə de'e zan de'e cuec yichjcho chei catə' əžin žan'.

Bito zaquə'əcho par əṇacho che beṇə' de que zjənapə' dolə'

7 Bito gonle xbab de que zaquə'əle par əṇale che beṇə' de que zjənapə' dolə'. Šə əṇale čhega'aque' de que zjənapə' dolə' leczə ca' əna Diozən' chele de que napple dolə'. ² Can' chosbague'ele beṇə' de que zjənapə' dolə' le'egatezəczə can' yosbague'le Diozən' le'e de que napple dolə'. Con can' chonle len beṇə', le'egatezə can' gon Diozən' len le'e. ³ Chle'ile güe' dao' de'en žia cožə' beṇə' ljuježjle, na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožə'əlen'. ⁴ Che' beṇə' ljuježjle: “Be'e latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožə'onə'”, na' bito chonle rmech güe' xen de'en žia cožə'əlen'. ⁵ iBeṇə' goxoayag le'e! Zgua'atec le'e gon rmech güe' xennə' de'en žia cožə'əlen' na'

techlə ənezele naquən' gonle rmech güe' daon' de'en žia cožə' beṇə' ljuježjlen'.

⁶ Pero na' bito güe'etezle xtižə' Diozən' len beṇə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'enene' yoso'ozenague' chei, čhedə' la' guacte so'onene' le'e znia can' chon beco' catə'an cho'exəxjchob de'en cui cho'olažə'əb. Na' šə güe'etezle xtižə' Diozən' len beṇə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'enene' yoso'ozenague' chei, con yosə'əlej yoso'ošošje' dižə' de'en güe'elenga'aclene'enə' can' chso'on coš ca' len de'en cui chse'ene'eb əsa'ob.

Le'e nabe Diozən' bi de'en əṇabelene' la' gonczə'en

⁷ Bitə'ətezə de'en chene'echo gaquə, de de'e goncho par niç gaquən. Šə to de'e chene'echo so'on beṇə' chio'o, chṇabchon. Šə to de'e chene'echo əželecho, chyiljchon. Šə puert de'en chene'echo əsaljo beṇə', chṇecho cho'a puertən' par niç chsaljue'. Na' ca'aczən' cheyalə' ye'echo Diozən' catə'an de de'en chene'echo gaquə. ⁸ Na' notə'ətezcho šə bi de'e chṇabečhone' gone', la' de'e gonczə'enə'. Na' notə'ətezcho šə bi de'en chṇabečhone' əgwzejni'ine' chio'o, əgwzejni'iczene'. Na' notə'ətezcho šə chṇabečhone' gaquə to de'en chene'echo gaquə can' chon beṇə' chṇe' cho'a puertən', la' de'e gaquəczən'.

⁹ Na' le'e nacle xa bidao', šə xi'inlen' əṇabebo' le'e yetxtil əgwnežjwlebo' to yej?

¹⁰ Na' šə əṇabebo' le'e to bel ya'a

čəgwnežjwlebo' to bej bia nxobə
le'i? Cle bito gonle ca'. ¹¹Le'e nacle
beṇə' mal pero nezele chnežjwle
xi'inlen' de'e güen. Naquəchxe güen
gon Xacho Diozən' ben' zo yoban'
len beṇə' chṇab laogüe'enə' bi de'en
chyažjene'.

¹²Na' can' naquən, con yoguə'
de'e güen de'e chene'ele so'on
beṇəchən' len le'e ca'atezəczən'
cheyalə' gon le'e len lega'aque',
chedə' can' na lei de'en bzoj de'e
Moisezən' na' de'en boso'ozoj de'e
profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə'
Diozən' cana'.

**Nezən' de'en yežin yoban'
gwxaquə'əleben ca to nez las**

¹³Lao yelə' mban chechon' čhopə
nez nan' de. To nez las, na' to
nez laguə'. Cheyalə' goncho byen
šo'ocho to nez šao' to nez güen
la'aṇə'əczə naquən ca to nez las
de'e canə əželən na' de'e chaquecho
naquən zdebə par tachon. Na'
nez malən' gwxaquə'əleben ca to
nez yo nez laguə' chedə' chpein
chio'o par nič yežincho gabilən'
gan' saquə'əzi'icho zejlicane.
Pero beṇə' zan bazjəyo'e nez
laguə'anə'. ¹⁴Nezən' de'en yežin
yoban' gan' əbancho zejlicane
len Diozən' gwxaquə'əleben ca
to nez las de'e canə əželən na'
de'e chaquecho naquən zdebə
par tachon. De'e na'anə' balga
beṇə' chəsyə'əželene'en par
chjəsə'ənaogüe'en.

**Segon can' naquə frot de'e chbia to
to yaguən' nezecho bi clas yaguən'**

¹⁵Cheyalə' gapcho cuidad par
nič cui šejle'echo xtižə' beṇə'

ca' chso'onlaže'e chəsə'əne' de
que xtižə' Diozən' chəsə'əyixjui'e.
Xochechguan' chso'e dižə'anə' par
choso'opeine' chio'o, chse'enene'
goncho xbab de que zjənaque' beṇə'
güen. Pero lega'aque' zjənaque'
beṇə' la'aždao' mal na' chse'enene'
yoso'ožiaiye' chio'o. ¹⁶Segon
can' naquə frot de'e chbia to to
yaguən' nezecho bi clas yaguən'.
Ca'aczən' gacbe'iczecho de que
beṇə' ca' chəsə'əxoayague', segon
can' chso'one' na' bin' choso'osed
choso'olo'ine' beṇə'. Ca naquə yag
yešən' bito chbian obas, na' nic
yag bcho'onən' chbian yixgüio.
¹⁷Na' de'en naquə yag güen, frot
güenczə chbian na' de'e cui naquə
güen leczə bito chbian frot güen.
¹⁸Yag frot güennə' bito chbian frot
de'e cui naquə güen, na' leczə to
yag frot de'en cui naquə güen bito
chbian frot güen. ¹⁹Na' yoguə' yag
frot de'e cui chesə'əbian frot güen,
yesə'əchoguelen na' yesə'əzeyen.
²⁰Na' gacbe'icho non' chəsə'əxoayag,
segon can' chso'one' na' bin'
choso'osed choso'olo'ine' beṇə'.

**Caguə yoguə' beṇə' yesyə'əžine'
yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e**

²¹Beṇə' zan chse'e nada': "Naco'
Xana'", pero caguə yogue'e
yesyə'əžine' yoban' gan' chnabia'
Diozən'. Beṇə' ca' chso'on can'
chazlažə' Xa' Diozən' ben' zo
yoban', lega'acze'enə' yesyə'əžine'
yoban' gan' zo'enə'. ²²Catə' əžin ža
yoso'odie' cuent lao Diozən' beṇə'
zan əse'e nada': "Xana', goclen neto'
na'a, la' beṇə' zan gwdixjue'ito'
xtižə'onə'. Na' leczə be'eto' la'onə'
par bebejto' de'e xio' ca' zjəyo'o

zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. Na' leczə be'eto' la'onə' par bento' de'e zan mīlāgr." ²³Pero na' clar yapə'əga'aca'ane': "Bito nombi'a le'e. Ležjəya'ac ca'alə le'e beṇə' güen de'e mal."

**Chopə beṇə' na' yo'o
de'en gwsə'on to toe'**

²⁴Beṇə' chzenag xtižə'anə' na' chone' can' nanṇə', gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' sin' beṇə' ben ližə' na' gwleque' lanen' len yej gual. ²⁵Na' goc yejw zil juisy na' bchojchgua yaonə' na' gwyechjən ližə'enə'. Na' lei bdoḃən be' bdon'. Pero bito gosə'əzoin par yoso'ochixən len, chedə' gwleque' lanen' de'e gual. ²⁶Na' beṇə' chzenag xtižə'anə' pero bito chone' can' nanṇə', gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' fałs beṇə' ben ližə'enə' fałs bzoe'en lao yox. ²⁷Na' goc yejw zil juisy, gwyechj be' bdon' na' bchojchgua yao na' beyožən gan' zo ližə'enə'. Nach bebixən gwžiai'yin. Na' catə' gwžə'enə' xte gwṇin.

²⁸Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' ca', beṇə' zan ca' gwse'ene xtižə'enə' besyə'əbanchgüeine' can' bsdə' blo'ine'. ²⁹Na' can' bzejni'ine' lega'aque' nacia' de que napəche' yełə' chnabia' cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'.

**Jeso'osən' beyone' to beṇə'
che'i yižgüe' de'en ne' lepr**

8 Beṇə' zan zesyə'ənaogüe' Jeso'osən' catə' beyetje' ya'anə'. ²Nach to beṇə' che'i yižgüe' de'en ne' lepr bgüigue'e lao Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə'

gožə'ene': —Xana' gonšguei ben par niçh yeyacda'.

³Nach Jeso'osən' bli ne'enə' gwthane'ene' gožə'ene': —Guaquəczə, beyaque.

Na' le'e beyactei be'enə'. ⁴Nach Jeso'osən' gožə'ene': —Ni tozə cui no güe'eləno' dižə' ca naquə nga babena' len le'. Gwyey lao bxožen' niçh le'ine' baçh beyacdo'. Na' bnežjue' bia yixə' gote' lao Diozən' can' non de'e Moisezən' mendad par niçh yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

**Jeso'osən' beyone' xmos
capitan beṇə' Roma**

⁵Na' catə' bežin Jeso'osən' Capernaunṇə' le'e bšagte to capitan beṇə' Roma le'. Na' gotə'əyoine' Jeso'osən' ⁶gožə'ene': —Xana', xmosa'an die' ližə'anə', chacšenchgüeine'. Nat cuerp che'enə' na' lechgualə chžaglaogüe'.

⁷Nach Jeso'osən' gožə' capitannə': —Sa'aləna' le' na' yeyona'ane'.

⁸Pero na' capitannə' gožə'ene': —Xana', bito zaca'a par sa'o ližə'anə'. Ngatezə ben mendad yeyaque xmosa'anə' nach yeyaquene'. ⁹Rein' chnabi'e nada' pero leczə nitə' soldad chia' ca' na' chnabi'aga'aca'ane' na' choso'ozenague' chia'. Catə' chapa'a toe': "Gwyey", na' cheje', na' catə' chapa'a yetoe': "Da nga", na' chide'. Nach catə' chapa'a xmosa'anə': "De'e nga gono'", na' chone'en. Con benšga mendad na' nezdə' gaquə can' na'onə'.

¹⁰Na' Jeso'osən' bebanene' catə' benene' xtižə' capitannə', na' gožə' beṇə' ca' nao le'enə': —De'e liczə

æchnia' le'e, notono beṇə' ne'e
 žjəti'a beṇə' gonlilažə'atec nada'
 ca benga. Ni tozə beṇə' Izrael cui
 chonlilažə' nada' ca le'. ¹¹Echnia'
 le'e, beṇə' zan ža' doxenlā yežlyon'
 so'onlilažə'e nada, na' lega'aque'
 žjəsyə'anite'e txen len de'e
 xaxta'ocho Abraanṇə' na' de'e
 xaxta'ocho Isaaquən', na' de'e
 xaxta'ocho Jacobən' yoban' gan' zo
 Diozən' chnabi'e. ¹²Na' ca naquə
 ṇasyon Izrael chechon' le'en gwlej
 Diozən' par ṇabi'e, əchoj beṇə' zan
 bito so'e latjə ṇabi'e lega'aque'.
 De'e na'anə' əsele'e lega'aque' lao
 yi' gabilən' gan' yesə'əbežyaše'e na'
 sa'oyejə leyga'aque'enə'.

¹³Gwde gwna Jeso'osən' ca' nach
 gože' capitannə': —Guaquə yeyejo'.
 Babeyona' xmoso'onə', chedə'
 chejli'o chia'.

Na' xmos capitannə' lao or na' le'e
 beyacteine'.

Jeso'osən' beyone' taobin' che Bedən'

¹⁴Na' gwyej Jeso'osən' liž Bedən'
 na' ble'ine' taobin' che Bedən'
 die' lao camən', na' yo'e de'e
 lan'. ¹⁵Jeso'osən' bexe'e ne'enə'
 na' le'e bechojte' de'e lan'. Nach
 le'e gwyaste no'olən' bene' de'e
 gwsa'ogüe'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

¹⁶Na' cata' gwṇen, besə'əžin
 beṇə' gan' zo Jeso'osən' zjənche'e
 beṇə' zan zjəyo'o zjəyaz de'e
 xio' yichjla'ažda'oga'aque'enə'.
 Jeso'osən' con bene' mendad
 na' besyə'əchoj de'e xio' ca'.
 Na' beyone' yoguə' beṇə' ca'
 chsa'acšenənə'. ¹⁷Can' bene' par
 niç goc complir can' bzoj de'e

profet Isaiazən' che' cana', nan:
 “Le'enə' yeque'e de'en chžaglaoch
 na' gone' ca yeyaquecho che yoguə'
 yižgüe'.”

**Can' gož Jeso'osən' beṇə' ca'
 gwse'ene žja'aclen le'**

¹⁸Gwde na' ble'i Jeso'osən'
 babesə'əžin beṇə' zan zjənyeçhje'
 le', nach bene' mendad len disipl
 che' ca' yesə'əlague'e yešja'alə
 nisdə'onə'. ¹⁹Na' bchoj to ben'
 chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e
 Moisezən' nach bgüigue'e lao
 Jeso'osən' na' gože'ene': —Maestr,
 gwza'alena' le' gata'ətezə šejo'.

²⁰Na' par niç be'enə' benyane'e
 xbab šə de'e liczə che'enene' šejlene'
 le', na' Jeso'osən' gože'ene': —Zjəde
 liž becoyo'o ca' na' lecə zjəde liž
 bia ca' zo xile'e bia chaš yoba, pero
 nada' bitobi xlatja' de gan' gona'
 dezcanz la'anə'əczə bselə' Diozən'
 nada' golja' beṇəch.

²¹Na' bchoj yeto ben' nao
 de'en chsed chlo'i Jeso'osən' na'
 gože'ene': —Xana', gwza'alena'
 le' pero zgua'atec be'ešga latjə
 yega'anlena' xa'anə' xte catə'əch
 əžin ža gate' na' əgwcuaša'ane'.

²²Jeso'osən' gože'ene': —Da
 len nada'. Beṇə' ca' zjənaquə len
 yichjla'ažda'oga'aquen' ca beṇə'
 guat guaquə yesə'əcuəše'e beṇə'
 guat ca'.

**Jeso'osən' gwleczie' to
 be' gual lao nisdəon'**

²³Gwde be' Jeso'osən' dižə' ca',
 gwyo'e lo'o barcon' len disipl che'
 ca'. ²⁴Na' lao zda barcon' gwtas
 Jeso'osən'. Na' gwzolao gwyecjh to
 be' gual lao nisdə'onə', na' gwzolao

chož nisən' lo'o barcon'. ²⁵Nach bosyo'osbane' Jeso'osən' gwse'ene': —iXanto'! iBosla chio'o! iBač chbiayi'icho!

²⁶Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito žeble. Le'e šejle'ech chia'.

Nach gwyase' ne'e chas chatə' nisdə'onə' nach bene' mendad besyə'əbe'eži nisdə'onə' len be'ena', na' le'e besyə'əbe'ežiten. ²⁷Na' disipl che' ca' besyə'əbanene' can' bene'ena', nach gwse' ljeužjga'aque': —Bitolja naquə bengə con to beṇəchzə, la' ɛnacxa gon to beṇəch par yebeczie' be' gualən' len nisdə'onə'?

Čhopə beṇə' Gadara zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aquen'

²⁸Na' besə'əžine' yešla'alə nisdə'onə', laž beṇə' Gadara ca'. Na' catə' besyə'əchoje' barcon', besə'əžag čhopə beṇə' Jeso'osən', beṇə' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' lo'o yichjla'ažda'oga'aquen'. Beṇə' quinga banitə'əte' capsant na' chesə'əchoje' chaše' do tnezən' galə'əzə capsantən' chso'one' znia juisy len beṇə' chesə'əžague', na' caguə no chac ta tnezən'. ²⁹Na' de'e xio' ca' gwso'osya'an gwse'en Jeso'osən': —Partlə le', na' partlə neto', Jeso'os Xi'in Dioz. ɛEza'o par əgwčhi'i əgwsaco'o neto' catə' cuinə' əžin ža əžin or par si'ito' castigw?

³⁰Na' galə'əzə chaš beṇə' choso'oye' coš zan. ³¹Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'yoin Jeso'osən' gwse'en le': —Šə yebejo' neto' yichjla'aždao' beṇə' quinga, güe'ešgo' latjə žjəyežo'oto' lo'o la'aždao' coš ca'.

³²Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Leyechoj.

Nach besyə'əchojən yichjla'aždao' beṇə' ca' na' jəsyə'əžo'on lo'o la'aždao' coš ca'. Nach besyə'ədiṇses coš ca' le'e ya'a gan' chašəbən' na' jəsyə'əxopəb lo'o nisdə'onə', na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'.

³³Na' beṇə' ca' chosə'əye' coš ca' besa'acdoe' na' besyə'əžine' syodan', jəsyə'ədiṇjue'ine' beṇə' lao' syodan' yoguə' can' bagoc na' can' babesyə'əyaque beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio'onə' yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ³⁴Nach yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' ja'aque' gan' zo Jeso'osən'. Na' catə' besə'əžague' Jeso'osən' gwsa'atə'yoine' le' yezele lažga'aque'enə'.

Beyon Jeso'osən' to beṇə' nat to part cuerp che'ena'

9 Nach Jeso'osən' beyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' besyə'əlague'e yešla'alə nisdə'onə' par besyə'əžine' Capernaum gan' bazocze'. ²Na' besə'əžin xonj beṇə' na' zjənle'ne' to beṇə' nat to part cuerp che'ena', zjənxo'e'ene' to lao cam dao'. Ca' naquə gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilaže'ene', nach gože' beṇə' güe'ena': —Bebel, xi'indaogua'a. Babezi'ixena' xtolo'onə'.

³Na' balə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwse'enene' de'en gož Jeso'osən' beṇə' güe'ena', na' gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' gosə'əne'.

—Benga chžia chnite'e Diozən'
laogüe de'en chon cuine' ca Diozən'.

⁴Jeso'osən' gocbe'ine' xbabən'
chso'one'enə', nach gože' lega'aque':
—¿Bixchen' chonle xbab malən'
ca' lo'o yichjla'ažda'olen'? ⁵Šə
con yapa'ane' de que babezi'ixena'
xtolə'enə', bito nezele šə napa' yelə'
gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero
šə yapa'ane': "Gwyas na' gwda",
guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'
par gaquə can' nia'anə'. ⁶Diozən'
bsele'e nada' golja' benəch na' de'e
ngan' gona' par ničh ənezele de que
napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga
par yezi'ixena' xtolə' benəchən'.

Nach gože' benə' güe'enə': —
Gwyas beyoa xcamo'onə' na' beyej
ližo'onə' to šao' to güen.

⁷Na' beyas be'enə', beze'e zjəyede'
liže'. ⁸Na' benə' ca' besə'əle'i can'
goquən', lechgualə besə'əžebe'. Na'
gwso'elaogüe'e Diozən' ca naquə
bene' yelə' guac par ničh Jeso'osən'
goc bene' de'e ca' zjənac ca'.

**Jeso'osən' gwleje' Mation'
par goque' disipl che'**

⁹Gwde na' beza' Jeso'osən'
na' ble'ine' to benə' gochixjw
na' le' Matio, chi'e latjə gan'
chchixjue'enə'. Na' Jeso'osən'
gože'ene': —Da len nada'.

Na' Mation' le'e gwzoža'ate'
gwyejlene' le'.

¹⁰Na' goquən' chi' Jeso'osən'
liž Mation' len disipl che' ca'
chsa'ogüe'. Na' nitə' benə' zan
benə' gochixjw ca' na' nochlə
benə' güen de'e mal ca' chsa'olene'
lega'aque'. ¹¹Na' benə' fariseo ca'
catə' besə'əle'ine' chi' Jeso'osən'
txen len benə' güen de'e mal ca',

gwse'e disipl che' ca': —Malən'
chon maestr chelen' che'ej chaogüe'
txen len benə' gochixjw ca' na'
nochlə benə' güen de'e mal benə'
cui chonlento' txen.

¹²Na' catə' Jeso'osən' benene'
xtižə'əga'aque'enə', na' gože'
lega'aque': —Benə' cui chsa'acšene
bito chəsə'əyažjene' benə' güen
rmech. Benə' ca' chsa'acšene
lega'aque'enə' chəsə'əyažjene'
benə' güen rmech. ¹³Lešej na'
legwsed bi zeje Xtižə' Diozən' de'en
nyojən nan: "Che'enda' yeyašə'
yeži'ilažə'əle benə', caguə tlaozə
gotle bia yixə' par güe'ela'ole
nada'." Za'a zedəyena' par ničh
benə' ca' zjəneze' de que
zjənaque' benə' güen de'e mal
yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə',
pero bito zedəyena' par ničh
benə' ca' chsa'aque'ne' bazjənaque'
benə' güen yesyə'ədinjene'
xtolə'əga'aque'enə'.

**Chəsə'əṇabene' Jeso'osən' bixchen'
disipl che' ca' cui chəsə'ənite'e
sin cui əse'ej əsa'ogüe'**

¹⁴Nach disipl che Juan ben' bchoa
nis gosə'əbigue'e lao Jeso'osən',
na' gwse'ene': —Zan las benə'
fariseo ca' na' neto' chzoto' sin
cui che'ej chaoto' par cho'ela'oto'
Diozən'. Pero disipl chio' ca' chse'ej
chsa'ogüe'. ¿Bixchen' ža?

¹⁵Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
—Catə' chac to yelə' gošagna' benə'
migw che be'enə' chšagna'anə' bito
chəsyə'əgüine'ene' sino chse'ej
chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən
len nada' na' len disipl chia' ca',
chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len
lega'aque'. Catə'əchən' əžin ža

yesə'əche'exaxj beṇə' contr čhia' ca' nada' cana'achən' əchoj catə' cuich əse'ej əsa'o disipl čhia' ca'.

¹⁶Notono beṇə' zo beṇə' chčhine' to pedas lachə' cuinə' xoa nis par yoda' xa gole'enə' de'en bačh chyoe. Šə can' gone', catə' chib xe'enə' yebe' lachə' cobən' na' əchezechən len. ¹⁷Na' leczə notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golən'. Šə gone' ca', bino cobən' əchezə'en yid golənə' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə, par ničh ca' bito cuiayi' binon' na' yidən'.

Gože' lega'aque' ca' par ničh bzejni'ine' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr golə čhaga'aque'enə' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na' no'olən' gwdan lox xadon čhe'enə'

¹⁸Na' ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə' quinga, bžin to beṇə' gwnabia' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Ze'e gotte to xi'inə' no'olə. Yo'ošga cano'obo', na' yebambo'.

¹⁹Na' le'e gwzožə'ate Jeso'osən' na' txen len disipl čhe' ca' ja'aclene' beṇə' gwnabian'. ²⁰Na' lao zja'aque' liž beṇə' gwnabian' jənao to no'olə lega'aque', beṇə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a. Na' bene' byen bgüigue'e cožə' Jeso'osən' gwdane' lox xadon čhe'enə'. ²¹La' bene' xbab lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə', gwne': "Con cana' xadon čhe'enə', goyacczəda'." ²²Na' gwyechj Jeso'osən', ble'ine' no'olən', na' gože'ene': —Bebai xi'inədaogua'a. Babeyacdo' chedə' chonlilažə'o nada'.

Na' le'e bega'ate yižgüe' de'en che'i no'olən'.

²³Catə' bžin Jeso'osən' liž beṇə' gwnabian', na' ble'ine' beṇə' zan zjəža' na' nitə' beṇə' chəsə'əcuež ca bžejo, na' beṇə' ca' ža'anə' chəsə'əbežchgüe'. ²⁴Na' gože' lega'aque': —Le'e yechoj ngalə. Bitonacbo' bil'i guat, con chtasbo'ona'.

Pero na' beṇə' ca' gwso'onle'e che'. ²⁵Na' beyož besyə'əbeje' beṇə' ca' fuerlə, nach gwyo'o Jeso'osən', bexə'e na' bil'i no'olə guat da'ona', na' beyasbo'. ²⁶Na' ca naquə de'e güennə' de'en ben Jeso'osən' gosə' gwłaljə dižə'anə' yoguə' yež ca' zjəchi' do na'.

Jeso'osən' beyone' čhopə beṇə' lčhol

²⁷Na' catə' beza' Jeso'osən' len disipl čhe' ca', jəsə'anəo čhopə beṇə' lčhol lega'aque'. Na' gwsa'atə'əyoine' le' gosə'anə' zižjo gosə'anə': —Le' naco' xi'in dia čhe de'e Rei Dabi. Bəyašə'əlažə'əšgüei neto'.

²⁸Na' catə' bežin Jeso'osən' len disipl čhe' ca' ližə'enə' na' besyə'əyo'e, na' leczə gwso'o beṇə' lčhol ca'. Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —ČEchejle'ele de que guac gona' par ničh yele'ilen'?

Nach gwse'ene': —Chejle'eto' Xanto'.

²⁹Nach Jeso'osən' gwdane' jlaoga'aque'enə', na' gože' lega'aque': —Yele'ile, chedə' chonlilažə'əle nada'.

³⁰Nach besyə'əle'ine'. Na' Jeso'osən' bene' mendad cui no əso'elene' dižə' ca naquə bene' par ničh besyə'əle'ine'.

³¹Bixa na' besa'aque' na' gatə'ətezə' ja'aque' doxen Galilean'

jəsyə'əye'elene' beṇə' dižə' ca
naquə de'en baben Jeso'osən' len
lēga'aque'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' mod

³²Na' catə' besa'ac beṇə' ca'
babesyə'əle'inə', le'e besə'əžinte
beṇə' yoblə zjənc'he'e to beṇə'
mod, na' yo'o yaz de'e xio'onə'
yichjla'ažda'ogü'e'enə'. ³³Jeso'osən'
bebeje' de'e xi'onə' na' le'e benete
be'ena'. Na' beṇə' zan ca' besə'əle'i
can' goquən' besyə'əbanchgü'eine',
na' gosə'əne': —Chio'o beṇə' Izrael
de'e nechən' bable'icho ca naquə
milagr de'en chon bengə.

³⁴Pero na' beṇə' fariseo ca'
gosə'əne': —Gwxiye' de'en chnabia'
de'e xio' ca'anə' chaclenən le' par
nič chebeje' de'e xi'onə'.

Jeso'osən' cheyašə' cheži'ilaže'e beṇə'chən'

³⁵Na' Jeso'osən' len disipl che'
ca' ja'aque' yo'odao' che to to
yež na' to to syoda gan' mbane
Galilean' na' gwdixjue'ine' beṇə'
dižə' güen dižə' cobən' can' ṇabia'
Diozən' notə'ətezə beṇə' so'e
latjə. Na' beyone' yoguə' beṇə' ca
chsa'acšene len bitə'ətezə yižgü'e'
de'en chse'ine'. ³⁶Na' Jeso'osən'
ble'ine' beṇə' zan ca' zjəsə'ənao le'
na' beyašə' beži'ilaže'e lēga'aque'
chedə' gocbe'ine' chsa'acžejlaže'e
naclən' so'one' na' gocbe'ine' caguə
no zo no gaquəlen lēga'aque' len
yoguə' de'en chəsə'əžaglaogü'e'enə'.
Gwsa'aque' ca xilə' bian' cui
no xanga'aquəb zo par əgwyē'
lēga'aquəb. ³⁷Nach gožə' disipl
che' ca': —Nitə' beṇə' zan beṇə'
yoso'ozenague' che Diozən'

catə' se'enene' xtiže'enə'. Na'
gwxaquə'əlebəga'aque' ca to cwseš
xen de'en chetoba'. Na' chyažjda'
beṇə' zan əsa'aclene' nada', la'
to čhoggale nitə'. ³⁸De'e na'anə'
lēṇabe Xancho Diozən' əselə'əche'
beṇə' zanch par əsa'aclene' chio'o
yetobcho cwseš che'enə'.

Jeso'osən' gwleje' beṇə' šižin ca' par əsa'aque' apostol

10 Jeso'osən' betobe' disipl
che' ca' šižin na' bnežjue'
lēga'aque' yełə' guac par nič
əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio'
zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao'
beṇə', na' par nič əsa'aque'
yesyə'əyone' beṇə' bitə'ətezə yižgü'e'
de'en chse'ine' na' bitə'ətezəchlə
de'e chsa'aque'ne'.

²Quinga zjəle beṇə' šižin ca':
Simon ben' leczə le' Bed, na'
Ndres beṇə' bišə' Bedən', na' xi'in
Sebedeon' Jacob len Juannə', ³na'
Lip na' Bartolome, na' Tomas, na'
Matio ben' goquə beṇə' gochixjw,
na' Jacob xi'in Alfeo, na' Lebeo, ben'
leczə le' Tadeo, ⁴na' Simonṇə' ben'
ben txen len partid Cananistən', na'
Jod Iscariot ben' bdie' Jeso'osən'
lao na' beṇə' contr ca'.

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

⁵Na' catə' Jeso'osən' bsele'e
beṇə' šižin quinga jəsə'ədixjui'e
xtižə' Diozən', gožə' lēga'aque': —
Chselə'a le'e žje'ele xtižə' Diozən'
len yeziquə'əchlə beṇə' Izrael
ca'. Na' bito əžja'acle laž beṇə' ca'
cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' nic
əžja'acle yež ca' zjəchi' Samarian'.
⁶Le'e žja'ac porzə gan' ža' beṇə'

Izrael beṇə' bazjəmbiayi' čhedə' bitonə' so'ombi'e Diozən'. ⁷Le'e žja'ac na' le'e žjətiχjue'e de que babžin ža Diozən' ben' zo yoban' ṇabi'e con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə. ⁸Le'e yeyon beṇə' chsa'acšene, na' le'e yeyon beṇə' ca' chse'i yizgüe' de'en ne' lepr, na' le'e yosban no beṇə' bagwsa'at, na' le'e yebej de'e xio' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə'. Diozən' babenē' le'e yelə' guac che'ena' dadzə par gonle de'e quinga, de'e na'anə' le'e gaclen beṇə' ca' dadzə.

⁹Bitobi gonle probnid gua'ale, ni mech de or, de p̄lat, o de cobr lo'o bols mech chelen' lao co'ole nezən'. ¹⁰Na' nic gua'ale bsod, o yeto xcamisle, nic gua'ale yel, na' nic goxə'əle garrot. Ca naquə le'e chonle xšina'anə' zaquə'əle par gon beṇə' de'e ye'ej gaole gan' selə'a le'enə'.

¹¹Na' gatə'ətezə syoda o yež gan' əžinle, leṇab šə zo to beṇə' güen beṇə' yebei əgüialaogüe'e le'e liže'enə'. Na' na'atezə sole xte catə'əch yesa'acle. ¹²Na' catə' əžinle liže'enə', le'e gguape' diox, na' le'e ṇablažə' so cueze' binlo len yichjla'ažda'ogüe'enə'. ¹³Na' šə na' nito' beṇə' chse'enene' yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo len yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' gaquə can' əṇablažə'əle par yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo. Pero šə bito no zo no chon ca so cueze' binlo len yichjla'ažda'ogüe'enə', bito gaquə ca de'en bagwṇablažə'əlen'. ¹⁴Na' gatə'ətezə əžinle ga cui nono yebei əgüialao le'e, na' nic əgwzenague' chele, le'e yesa'ac liž be'enə' o yežən'.

Na' catə' yesa'aclen', əgwsil'ins ṇi'alen' par yežib bišten' de'en gwžianṇə', nič əgwlo'ile beṇə' ca' de que de'e malən' chso'one' cui chesə'əzenague' xtižə' Diozən' de'en cho'elen'. ¹⁵Diozən' bene' par byinj yi' na' sofr lao syoda Sodoman' na' syoda Gomorran' por ni che de'en cui boso'ozenague' che'. Na' de'e li əchnia' le'e, catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', beṇə' ca' cui yosə'əgüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodoman' na' Gomorran'.

Gaquə de'e saquə'əzi'icho

¹⁶Le'e gon xbab de que nada' əselə'a le'e žjətiχjue'ele xtižə'anə' len beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca bež, na' le'e gwxaquə'əlebele ca xilə' dao' ladjoga'aque'enə', čhedə' beṇə' ca' se'enene' so'ote' le'e can' chso'on bež ca' chso'otəb xilə' dao'. Pero le'e cheyalə' gacle lechguale beṇə' xenlažə' na' lechguale beṇə' bib par len lega'aque'. ¹⁷Nitə' beṇə' so'one le'e lao na' beṇə' gwnabia' ca' por ni che de'en chonlilažə'əle nada' na' yesə'əyine' le'e lo'o yo'odao' čhega'aque' ca'. De'e na'anə' le'e čiljlažə' naclən' gonle par nič cui gacle lao na' beṇə' contr ca'. ¹⁸Nach leczə por ni che de'en chonlilažə'əle nada' nitə' beṇə' yesə'əche'exaxje' le'e lao no gobernador, na' lao no rei. Na' catə' gaquə ca' güe'ele xtižə'anə' lao beṇə' gwnabia' ca', beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁹Pero catə' yesə'əche'exaxje' le'e lao beṇə' ca', bito cuēc yichjle nac

yōzī'ile xtižə'əga'aque'enə'. Lao or na'atezə Diozən' əgwzejni'ine' le'e bin' cheyałə' ənəle. ²⁰La' caguə le'ezən' güe'ele xtiža'anə', Spirit çe Xacho Diozən' əgwzejni'in le'e bin' cheyałə' nəle.

²¹⁻²²Na' yoguə' beṇə' ca' cui zjənobbia' Diozən' yesə'əgue'ine' le'e čedə' chonlilažə'əle nada', na' xte no bišə'əle na' no xale so'one' le'e lao na' beṇə' par ničh so'ote' le'e, na' leczə xte no xi'inle so'one' le'e lao na' beṇə' ca' so'ot le'e. Pero šə sotezə sole gonlilažə'əle nada' xte catə'əch əžin ža gatlə, nachən' žjəyezole len Diozən'. ²³Šə beṇə' nita' to yež yesyə'əlague' le'e, le'e yesa'actele na' žjəya'acle ga yoblə. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇach, na' de'e li chnia' le'e bitonə' yeyož güe'ele xtiža'a lao yoguə' beṇə' Izrael ca' catə'an yida' de'e yoblə.

²⁴Nezele can' naquən catə' to beṇə' chsede' len to maestr, bito əṇacho naque' beṇə' blaoch ca maestrən', na' to mos bito naque' blaoch ca xane'enə'. ²⁵Na' ben' chsed bito cheyałə' gone' xbab so'on beṇə' güenč len le' cle ca chso'one' len maestr çe'enə'. Le'egatezə ca' mosən' bito cheyałə' gone' xbab so'on beṇə' güenč len le' cle ca chso'one' len xane'enə'. Nitə' beṇə' chesə'əne' chona' txen len de'en chnabia' de'e xio' ca' de'en le Beelsebo. Nadan' naca' Xanle na' naquəchxe yesə'əne' çe le'e nacle disipl chia'.

**Cheyałə' žebcho castigw
de'en gon Diozən' chio'o**

²⁶Na' la'anə'əczə yoso'oči' yoso'osaquə' beṇə' le'e laogüe

de'en cui chse'ejni'ine' de que chonle can' chene'e Diozən' bito žeble lega'aque'. Guaquə can' na dicho de'en na: "Yoguə'əłol de'en ngašə' na'a gwžin ža la'alaon, na' yoguə' əłol de'e cui no gwse'ejni'i antslə leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len." ²⁷De'e zan de'en chsed chlo'ida' le'e de'en cui chsed chlo'ida' yeziquə'əchlə beṇə'. Na' le'e ža, legwsed legwlo'in yoguə'əłol beṇə', na' le'e gon par ničh beṇə' zan se'ejni'ine'en. ²⁸Bito cheyałə' žeble beṇə' ca' so'ot le'e, čedə' lega'aque' bito gaquə bi so'onene' yičhjlə'ažda'olen'. Cheyałə' žeble Diozən', la' len' nape' yelə' chnabia' par əgwžiaiye cuerp čelen' len yičhjlə'ažda'olen' lo'o yi' gabilən'.

²⁹Nezecho de que byin dao' ca' bitobi zjəzaquə'ətequəb, pero bito nacho tob gat sin cui əneze Xacho Diozən'. ³⁰Na' ca naquə chio'o ža, de'e tant chaque Diozən' çecho xte nezene' balə yišə' yičhj to tocho žia la'anə'əczə nezecho bito bi zjəzaquə' yišə' yičhjchon'. ³¹De'e na'anə' bito žeble, čedə' zaquə'əch le'e cle ca bia zan byin dao'.

**Cheyałə' güe'echo dižə' len beṇə'
de que nombi'acho Jesocristən'**

³²Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇachən' de que chejle'ele čhia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len Xa'anə' ben' zo yoban' de que nacle xi'ina'. ³³Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇachən' de que bito chejle'ele čhia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len Xa'anə' ben' zo yoban' de que bito nacle xi'ina'.

**Yesə'ədilə beṇə' por ni che
de'en bida Jeso'osən'**

³⁴Bito gonle xbab de que beṇə' ža' yežlyo nga yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuēžjga'aque' laogüe de'en bida'. Bito yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuēžjga'aque' laogüe de'en bida' sino yesə'ədile'. ³⁵Laogüe de'en babida' yediłə beṇə' byo len xə'enə' na' no'olən' len xne'enə', na' yediłə xo'oliž beṇə' len taobin' che'enə'. ³⁶Entr lo'o yo'ozəga'aque' yesyənite'e contr.

³⁷Notə'ətezle šə chaquele che xale o che xna'ale mazəchlə can' chaquele chia' nada' bito zaquə'əle par gacle disipl chia'. Le'egatezə ca' šə chaquele che xi'inle mazəchlə can' chaquele chia' leczə bito zaquə'əle par gacle disipl chia'. ³⁸Na' notə'ətezle šə laogüe de'en chaquele yoso'oči' yoso'osaquə' beṇə' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e nan' bito chonlilažə'əle nada', bito zaquə'əle par gacle disipl chia' šə ca'. ³⁹Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par ničh cui či' saque'e o par ničh cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' či' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', be'enan' əbane' zejlicane.

**Beṇə' ca' nita' mbalaz catə'
yesyə'əžine' yoban'**

⁴⁰Notə'ətezə beṇə' yebeine' güialaogüe' le'e nacle disipl chia', nadə'əczan' yebeine' güialaogüe' šə ca'. Na' šə yebeine' güialaogüe' nada' leczə Dioz na'anə' əgüialaogüe', Dioz ben' bsełə' nada'. ⁴¹Beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən',

mbalaz gaquə čhega'aque' catə'an yesyə'əžine' yoban', na' notə'ətezə beṇə' yebeine' güialaogüe' lega'aque', leczə mbalaz soe' catə'an yežine' yoban'. Na' mbalaz gaquə čhe beṇə' ca' chso'on can' chazlažə' Diozən' catə'an yesyə'əžine' yoban'. Na' notə'ətezə beṇə' yebeine' güialaogüe' lega'aque', leczə mbalaz soe' catə'an yežine' yoban'. ⁴²Notə'ətezə beṇə' chnežjue' la'anə' tbaszə nis ye'ej be'enə' chonlilažə' nada', de'e liczə gona' ca soe' mbalaz catə'an yežine' yoban', la'anə'əczə ben' bnežjue' nisen' cuitec bi zaque'e len beṇə'chən'.

**Juannə' bsele'e čhopə disipl
che' gan' zo Jeso'osən'**

11 Catə' beyož ben Jeso'osən' mendad can' so'on disipl che' ca' šižin, beze'e latjən'. Na' gwyeje' yež ca' zjəchi' do na' jased jəlo'ine' xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə'.

²Na' ca naquə Juannə' ben' bčhoa beṇə' nis, lao die' ližyan' benene' dižə' ca naquə yoguə' de'en chon Jeso'osən' ben' bsełə' Diozən' par chaclene' nasyon Izraelən', nach Juannə' bsele'e čhopə disipl che' ca' gan' zo Jeso'osən', ³jse'ežele'ene': —čElen' ben' naquən əsełə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'?

⁴Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žjəya'ac na' le'e žjəyeyež Juannə' doxen can' chenele na' can' chle'ile chona'. ⁵Bable'ile chona' par ničh balə beṇə' lchəl chesyə'əle'ine', na' balə beṇə' coj chesyə'əde', na' yebalə beṇə' cuež chesyə'əyenene'. Na' leczə bable'ile bena' par ničh balə beṇə' gwse'i yižgüe' de'en ne'

lepr babesyā'āyaquene'. Bable'ile bosbana' balə beṇə' guat, na' babenele cho'a dižə' gūen dižə' cobə čhia'anə' len beṇə' yašə' ca'.
 6Mbalaz zo beṇə' chejle'e de que Diozən' bsele'e nada'.

7Nach catə' besyā'əsa'ac disipl che Juannə', nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' zjəndobən' xtižə' Juannə', gožə' lega'aque': —čNacxa naquə ben' jəle'itgüeiczele latjə dašən'? čEšayečə šayen chaque'? Bito. 8čNacxan' goque' catə' jəle'ilene'? čEnyaze' lachə' šao'? čEšə bito? la' beṇə' ca' zjənyaz lachə' šao' nite'le yo'o güenchgua ca no liž rei. 9čNoxan' jəle'ilen' ža? čEto profet ben' cho'e xtižə' Diozən'? De'e li naque' to profet. Pero əchnia' le'e, caguə con to profetən'. 10Che bengan' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Nada' Dioz əselə'a to beṇə' cuialaogüe' güe'le xtižə'onə' par nič nītə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'le le' catə'an yido'.

11De'e li əchnia' le'e, notono no beṇəč ne'e so beṇə' naquəč beṇə' blaoc ca Juan ben' chčhoa beṇə' nis. Na' notə'ətezəchlə beṇə' güe'le latjə ṇabia' Diozən' le', la'anə'əczə bito naque' beṇə' blao, gwžin ža catə' šejni'ichene' čhia' clezə ca Juannə'.

12Dezd catə'an gwzola Juannə' gwdxjui'e xtižə' Diozən' na' bcho'e beṇə' nis xte ža neža beṇə' zan choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' chəsə'yiljlaže'e nacłə so'one' par nič ṇabia' Diozən' lega'aque'.

13Catə' cuinə' solao gwzene Juannə' xtižə' Diozən', con lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' de'en boso'ozoj

yoguə' profet ca', de'e ca'azən' bzejni'in chio'o che Diozən'. 14Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan de que yeto beṇə' yedəyen can' ben Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' che Juan na'anə' boso'ozojə' žalə' šejle'ele. 15Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag xtižə'anə'.

16čNac əgwsaquə'əlebetgüeida' le'e mbanle ṇa'a? Egwsaquə'əlebeda' le'e ca bidao' čhedə' cuiczə bi de žleb chele. Ca naquə bidao' ca' catə' nītə'əbo' do gan' chac ya'a chse' ljuežjga'acbo': 17“Bento' legr, bito gwyo'olažə'əle, na' babento' bgüine bgüež, peor.” 18Juannə' bide' laole nga. Bito güe'ej gwdaošəogüe'e can' chse'ej chsa'o beṇə' yoblə. Nach gwnale che': “Yo'o yaz de'e xio'onə' yichjla'aždaogüe'enə'.” 19Na' nada', Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəč. Na' chle'ile che'ej chaogua' can' che'ej chaole. Na' nale čhia' de que naca' beṇə' lia na' beṇə' güe'ezo, na' leczə nale de que naca' migw che beṇə' gočhixjw ca' na' migw che yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mal. Pero na' nacbia' de que Dioz na'anə' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin' por ni che can' chso'on beṇə' ca' choso'ozenag che'.

Yež ca' gan' cui boso'ozenague' che Jeso'osən'

20Nach Jeso'osən' be'e xtižə' beṇə' ca' ža' yež ca' gan' bene' de'e zan de'e zaquə' yesyā'əbanene', na' gwdi'e lega'aque' čhedə' bito besyā'ədinjene' xtolə'əga'aque'. Nach gwne': 21—iProbchguazə le'e beṇə' Corasin! iProbchguazə le'e beṇə' Betsaida! Beṇə' ca' nītə' Tiro na' Sidon le'e

besyə'ədinjiteine' xtolə'əga'aque'enə'
 žalə' blo'iga'acda'ane' yelə' guac
 čhia'anə' ca de'en bablo'ida'
 le'e. Žalə' goquə' ca', sa'azlje'
 lachə' zešə' na' zosə'əža'alja
 cuinga'aque' de par nič sa'acbe'i
 beṇə' de que babesyə'ədinjene'
 xtolə'əga'aque'enə'. ²²Echnia' le'e
 saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə' ca'
 nitə' Tiro na' Sidon catə' əžin ža
 gon Diozən' castigw zejlicane che
 yoguə' beṇə' chso'on de'e malən'.
²³Le'e nitə'əle Capernaunnə', chonle
 xbabən' de que Diozən' gonchgie'
 le'e yelə' bala'an, pero bito gone' le'e
 yelə' bala'an, sino gone' le'e castigw
 zejlicane de'en cui chejle'ele čhia'.
 Žalə' bena' de'e zaquə' yesyə'əbane
 beṇə' ca' gwnitə' Sodoman' can'
 babena' laole nga, besyə'ədinjene'
 xtolə'əga'aque'enə' žalə' ca' na' ne'e
 chi' syodan' žalə' ca'. ²⁴Echnia' le'e,
 saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə' ca'
 gwnitə' Sodoman' catə' əžin ža gon
 Diozən' castigw zejlicane che yoguə'
 beṇə' chso'on de'e malən'.

**Beṇə' ca' so'onlilažə'
 Jeso'osən' nite'e mbalaz**

²⁵Na' lao orən' Jeso'osən' bene'
 orasyon lao Diozən' gwne': —Xa',
 len' chnabi'o beṇə' ža' yoban'
 na' yežlyon'. Na' chona' yelə'
 choxcwlen čhio' de que babzejni'ido'
 balə beṇə' can' che'endo' so'e latjə
 nabi'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.
 Bzejni'ido'on beṇə' ca' gwsa'acbe'i
 chəsə'əyažjene' no əgwsed əgwlo'i
 lega'aque' na' bito bzejni'ido'on
 beṇə' ca' chso'on xbab de que
 zjənaque' beṇə' sin' na' beṇə'
 zjənyejni'i. ²⁶Beno' ca' ža Xa',
 čhedə' can' gwyazlažə'o.

²⁷Nach gože' beṇə' ca' ža'anə':
 —Xa'anə' babene' lao na'a chona'
 par nič chombia' beṇə' le'. Le'
 nombi'ayaṇe'e nada', na' nada'
 nombi'ayaṇa'a le'. Na' beṇə' ca'
 bagwleja' par zjənombi'e Xa'anə',
 chona' par nič zjənombi'ene'
 na' notono no nochlə zjənombia'
 Xa'anə' na' ni nada'. ²⁸Ləgonlilažə'
 nada', le'e zole trist tant pesad
 chaquele chonle yoguə' de'e
 ca' chəsə'əne' chene'e Diozən'
 gonle. Nada' gona' ca sole mbalaz.
²⁹Ləgon can' nona' mendad gonle
 na' legwzenag de'en əgwzejni'ida'
 le'e. Nada' naca' beṇə' xenlažə'
 na' beṇə' gačjwlažə' na' gona' ca
 sole mbalaz lo'o yichjla'ažda'olen'.
³⁰Na' de'en nona' mendad gonle
 bito naquən pesad, na' de'en chsed
 chlo'ida' bito naquən zdebə.

**Boso'olečhj disipl ca' trigon' ža
 dezcanzən' par gwsa'ogüe'en**

12 Na' gozaquən to ža dezcanz
 Jeso'osən' gwdie' len
 disipl che' ca' gan' nyaž trigon',
 na' disipl che' ca' gosə'ədone',
 nach gosə'əlečhje' trigon' na'
 gwsa'ogüe'en. ²Na' besə'əle'i balə
 beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl
 ca', na' gwse'e Jeso'osən': —Bgüiašc
 can' chso'on disipl čhio' ca' žin de'e
 cui de lsens goncho ža dezcanzən'.

³Nach gož Jeso'osən' beṇə'
 fariseo ca': —İEcabi za'alazažə'le
 de'en bablable can' ben de'e Rei
 Dabin' catə' le' na' beṇə' ljuežje'
 ca' gosə'ədone'? ⁴Gwyeje' lo'o
 yo'odao' əblaonə' nach gwdaogüe'
 yetxtil de'en bazjəncua' bəxoz ca'
 par Diozən', na' Dabin' bnežjue'en
 gwsa'o beṇə' ljuežje' ca' la'aṇə'əczə

cui zjənaque' bχoz. Na' yetxtilən' cui de lsens par gao con to beṇə' len letg bχoz ca' chac sa'ogü'e'en. ⁵¿Ena' cabi za'alažə'əle ca de'en bablable le'e lei de'en bzoj de'e Moisezən' can' chso'onczə bχoz ca' mendad che yo'oda'onə' yoguə' ža dezcanz na' bito chso'omba'əne' žanə'. Na' bito ṇacho de que zjənapə' dolə' por ni che de'en chso'one' mendadən' ža dezcanzən'. ⁶Echnia' le'e, nada' zoa' nga zaquə'əcha' cle ca yo'odao' əblaonə'. ⁷Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Che'lenda' yeyašə' yeži'ilažə'əle beṇə', caguə' tloazə' gotle bia yixə' par güe'ela'ole nada'." Žala' chejni'ile bi zejennə' bitolja əṇale che disipl čhia' quinga de que zjənapə' dolə' por ni che šə' bin' bagwso'one' ža dezcanzən'. ⁸Echnia' le'e de que Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəč na' naquən lao na'a əṇia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən'.

Beyaque to beṇə' mbižə' šla'a ne'enə'

⁹Na' catə' Jeso'osən' beze'e latjən', na' gwyo'e to lo'o yo'odao' čechon'. ¹⁰Na' lo'o yo'odao' na' zo to beṇə' bambižə' šla'a ne'enə', nach beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —¿Ede lsens par yeyoncho beṇə' xinj lao ža dezcanzən'?

Gwse'ene' ca' nič əžel de'en yesə'əde'ine' par əsa'ogüe' xya contr Jeso'osən'.

¹¹Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Šə' nitə' xilə' dao' čele na' əxopə' tob lo'o yech zitjw lao ža dezcanzən', ¿acabi le'e yebejteleb lo'o yechən' lao žanə'? ¹²Na' lechguale zaquə'əch to beṇə' cle

ca to xilə' dao'. Na' əchnia' le'e de lsens gaquəlencho beṇə' lao ža dezcanzən'.

¹³Nach Jeso'osən' gože' be'enə' mbižə' ne'inə': —Bli na'onə'.

Nach catə' bli na' be'enə' le'e beyacten can' naquə' de'en yešla'a.

¹⁴Na' beṇə' fariseo ca', catə' besa'aque' yo'oda'onə' bosoxi'e naclə' so'one' par so'ote' Jeso'osən'.

To de'en bzoj de'e profet Isaiazən' che Jeso'osən'

¹⁵Gocbe'i Jeso'osən' can' bosoxia' beṇə' fariseo ca', na' gwze'e gwyeje' ga yoblə. Beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene' nach Jeso'osən' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene. ¹⁶Na' bene' mendad cui no əso'elene' dižə' de que Dioz nan' bsele'ene' par gaquəlene' nasyon čhega'aque'enə'. ¹⁷Bene' ca' par nič goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' čhe' nan:

¹⁸Bengan' naque' xmosa', ben' gwleja' par gone' can' chazlažə'anə'.

Chacchgüeida' čhe', na' cheba chezaquə'əlažə'a len le'.

Na' nada' əseła'a Spirit čhia'anə' sotezə' son len le'.

Na' beṇə' zjənaquə' beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə' beṇə' Izrael čixjue'ine' lega'aque' naquən' cheyalə' so'one'.

¹⁹Bito gaquəyože' beṇə', nic gosye'e, na' nic əne' zižjo lao lqueyən' par əse'ene beṇə' bin' ne'.

²⁰Gwnežjue' fuers balor čhe beṇə' ca' chsa'acbe'i cui bi fuers balor čhega'aque' de par so'one' de'e güen,

na' yezi'ixene' che beṇə' ca'
chsa'aquene' cui no yezi'ixen
cheḡa'aque'.

Yoguə' de'e can' gone' par niḥ
əžin ža so'on beṇəḥən' can'
chazlaže'enə'.

²¹ Na' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael
len beṇə' cui zjənaquə beṇə'
Izrael yesə'əbeze' gaquəlene'
lega'aque'.

**Gosə'əne' de que Jeso'osən'
bebeje' de'e xio' ca' len
yelə' guac che Beelsebo**

²² Na' zo to beṇə' Iḥol, na' nacte'
beṇə' mod, na' yo'o yaz de'e
xio'onə' lo'o yichjla'ažda'ogü'e'enə'
na' jso'ene' lao Jeso'osən'. Na'
Jeso'osən' bebeje' de'e xio'onə' yo'o
yaz yichjla'aždao' be'enə' na' le'e
bele'iteine' na' gocte beṇə'. ²³ Na'
yoguə' beṇə' ca' besə'əle'i can'
goquə lechguale besyə'əbanene'.
Nach gwse' ljuējga'aque':
—İEnaquəlizə be'enga ben'
chbezcho yidə lao dia che de'e Rei
Dabin'?

²⁴ Na' catə' gwse'ene beṇə' fariseo
ca' dižə' quinga gwse'e bałə beṇə'
ca': —Bitobi yelə' guac napə bengə.
Con chebeje' de'e xio' ca' len yelə'
guac che Beelsebo de'en chnabia'
de'e xio' ca'.

²⁵ Gocbe'i Jeso'osən' can' gwsə'on
beṇə' fariseo ca' xbabən', nach gože'
lega'aque': —Šə beṇə' ža' to ṇasyon
əsa'aque' choplə na' yesə'ədile'
entr lega'aque', əgwžiayi' ṇasyon
cheḡa'aque' na'anə' šə ca'. Na'
leczə ca' šə beṇə' nitə' to syoda
əsa'aque' choplə na' yesə'ədile'
entr lega'aque', leczə cuiayi' syoda
cheḡa'aque' na'anə' šə ca'. Na' šə

to family əsa'aque' choplə na'
yesə'ədile' entr lega'acze' leczə
yenit family cheḡa'aque' na'anə' šə
ca'. ²⁶ Le'egatezə ca' šə Satanasən'
yebej cuinei lo'o yichjla'aždao'
beṇə' leczə cuiayi' yelə' chnabia'
chei na'anə' chedə' chdiłəlen cuinei
žalə' ca'. ²⁷ Le'e nale de que nada'
chebeja' de'e xio' ca' yo'o yaz
yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac
che Beelsebon'. Žalə' naquən can'
nalenə', leczə zejen de que beṇə'
ljuježle ca' chəsyə'əbeje' de'e xio' ca'
zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'
len yelə' guac chei žalə' ca'. Beṇə'
ljuježle ca' se'e le'e de que clelən'
nale chia' nada' can' chebeja'annə'.
²⁸ Na' de'en chebeja' de'e xio' ca'
len yelə' guac che Spirit che Diozən',
chlo'in de que babžin ža chene'e
Diozən' gü'e'ele latjə nabi'e le'e.

²⁹ Nezecho notono no gaquə šə' liž
to beṇə' gual par žəłane' šinłaze'
ca' sin cui əgwcheje' xan yo'onə' to
do. Con šə əgwcheje'ene' guaquə
cuane' šinłaze' ca'.

³⁰ Šə cui chonle txen len nada',
chonle contr nada'. Na' šə cui
chonle ca se'ejle' beṇə' chia' zeje
dižə' de que chonle par niḥ cui
yoso'ozenague' chia'anə'.

³¹ De'e na'anə' əchnia' le'e,
bitə'ətezə de'e mal de'en chonle,
na' bitə'ətezə dižə' mal de'e
cho'ele, Diozən' yezi'ixene' chele
šə yedinjelen, pero notə'ətezele šə
gü'e'ele dižə' contr Spirit che Diozən'
cuat yezi'ixen Diozən' chele. ³² Na'
notə'ətezele šə gü'e'ele dižə' contr
nada', la'anə'əczə Diozən' bsele'e
nada' golja' beṇəḥ, gozi'ixencze'
chele šə yedinjele can' nale, pero
šə gü'e'ele dižə' contr Spirit che

Diozən', cuat yezi'lixen Diozən'
chele na'a na' bata'ətezə.

**Segon can' naquə frot de'e chbia to
yaguən' nezecho nac naquə yaguən'**

³³Nezecho de que to yag frot
naquən yag güen o cui naquən
yag güen segon nac naquə frot
cheinə'. Ca'aczən' nacbia' šə naquən'
nacle. ³⁴Lechgualə beṇə' mal
nacle. Bitoczə gaquə güe'ele dižə'
güen chedə' nacle beṇə' la'aždao'
mal. Yoguə'əte dižə' de'e chchoj
cho'achon' la' lo'o yichjla'ažda'ocho
na'anə' za'an. ³⁵To beṇə' la'aždao'
xi'ilažə' cho'e dižə' güen, chedə' la'
can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe'e
nan' cho'e dižə'. Na' to beṇə'
la'aždao' mal cho'e dižə' mal la'
can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'.
³⁶Na' əchnia' le'e, catə'ən əžin ža
gon Diozən' castigw zejlicane che
yoguə' beṇə' ca' chso'on de'e malən',
cana' yoguə'əloḷ beṇə' yesə'ədie'
cuent che yoguə' dižə' de'en
bagwso'e de'e bitobi zjəzaquə'ən.
³⁷Na' segon dižə' de'en cho'e le
Diozən' choglaogüe'en chele šə
naple dolə' o šə cui napple dolə'.

**Beṇə' mal ca' chəsə'əṇabe'
gon Jeso'osən' to miḷagr**

³⁸Nach baḷə beṇə' ca' choso'osed
choso'olo'i lei de'en bzoj de'e
Moisezən', na' beṇə' fariseo
ca' gwse'e Jeso'osən': —Maestr,
che'eneto' gono' to miḷagr par niḅ
ənezeto' šə de'e liczə Dioz nan'
bsele'e le'.

³⁹Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
—Le'e mbanle na'a, naquəchgualə
beṇə' yichjla'aždao' mal, na' bito
chzenagle che Diozən'. Na' chṇable

gona' to miḷagr par niḅ ənezele
šə le Dioz nan' bsele'e nada'. Pero
bito gona' can' chṇablenə'. De'en
gon Diozən' len nada' par niḅ
ənezele de que le'enə' bsele'e nada',
gwxaquə'əleben ca de'en bene' len
de'e profet Jonasən'. ⁴⁰Antslə ze'e
šeje' Niniben' Diozən' bene' par niḅ
to bel ya'a xen gwdebob le', na' šonə
ža šonə yel gwyo'e lo'o le'ebən' catə'
beyebeb le' mbancze'. Na' ca naquə
nada', gata' na' əgaša'a, na' te šonə
ža šonə yel yebana' ladjo beṇə' guat
ca' par niḅ ənezele de que Diozən'
bsele'e nada' golja' beṇəch. ⁴¹Na'
catə' əžin ža gon Diozən' castigw che
yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', ža
na' yesyə'əban de'e beṇə' Ninibe
ca' na' lao Diozən' yesə'əcuiše' le'e
mbanle na'a, chedə' besyə'ədinjene'
xtolə'əga'aque'enə' catə' de'e Jonasən'
gwdixjue'ine' lega'aque' can' na
Diozən'. Le'e gonšc xbab de que nada'
zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle
ca' de'e Jonasən', na' bito chzenagle
chia'. ⁴²Na' leczə žan' gon Diozən'
castigw che yoguə' beṇə' chso'on
de'e malən', de'e no'olən' gwnabia'
beṇə' ca' gwnitə' galən' chla'
bgüižən' cuiten lichalə yebane' len
yeziquə'əchlə beṇə' guat ca' na' lao
Diozən' əgwcuise' le'e mbanle na'a.
Ca naquə le' ža, gwze'e Seba gan'
naquə zita'əchgua na' bide' nga par
bzenague' dižə' sin' de'en be' de'e Rei
Salomonṇə' len le'. Na' nada' zoa' nga
naquə'əcha' beṇə' blaoch cle ca de'e
Salomonṇə', na' bito chzenagle chia'.

**De'e xi'onə' yeyo'on de'e yoblə
lo'o yichjla'aždao' beṇə'**

⁴³Na' šə to de'e xio' de'en yo'o
yaz yichjla'aždao' beṇə' yechojən

nach lažə'ən nil na'alə yeyiljən
ga son mbalaz. Na' šə bitobi latjə
žələn, nach ənan: ⁴⁴“De'e yobləczə
žjəyežə'a yichjla'aždao' be'enə' gan'
gwyo'o gwyaza' antslə.” Na' yeyejən
de'e yoblə gan' zo ben'. Catə' le'in
de que bacheyone' xbab güen na'
bazochə' binloch na' caguə nochlə
yo'o yaz yichjla'aždaogü'e'enə'
de'en əgwžon yeyo'on de'e yoblə,
nach yeyo'on. ⁴⁵Nach žjəyetobən
yegažə de'e xio' ca' de'en zjənaquə
maləch ca len na' txennə' so'on
lo'o yichjla'aždao' be'enə'. Na' šə
bagwso'onən ca', bachaquəch mal
che be'enə' clezə can' goc che'
antslə. Can' goquə len benga leczə
ca'anə' gaquə che le'e mbanle na'a
de'en nactecle beņə' la'aždao' mal.

**Xna' Jeso'osən' na' biše'e
ca' besə'əžine' gan' zoe'**

⁴⁶Necho'ete Jeso'osən' dižə' chsed
chlo'ine' beņə' zan quinga, catə'
bžin xne'enə' len biše'e ca'. Na'
zitə'lə gosə'əbeze' gosə'ənabe'
so'elene' le' dižə'. ⁴⁷Entr beņə'
ca' nitə' choso'ozenague' xtižə'
Jeso'osən', toe' gože' Jeso'osən':
—Babla' xna'onə' len bišo'o ca' na'
nite'e na'ate chse'enene' əso'elene'
le' dižə'.

⁴⁸Nach Jeso'osən' gože' ben'
gwna ca': —Nitə' beņə' yoblə beņə'
zjənaquə' ca xna'anə' na' ca biša'a.

⁴⁹Nach bli na' Jeso'osən' blo'e
disipl che' ca' na' gože' be'enə':
—Beņə' quinga bazjənaquə' ca
xna'a, na' zjənaquə' ca biša'a.
⁵⁰Can' naquən len notə'ətezə beņə'
chso'one' can' chazlažə' Xa' Diozən'
ben' zo yoban', zjənaquə' ca xna'a
na' ca biša'a na' ca zana'.

Jempl che beņə' gozən'

13 Na' lao ža na'atezə gwza'
Jeso'osən' yo'onə' jəchi'e
cho'a nisdə'onə'. ²Nach tant beņə'
zan juisy besə'ədobə gan' chi'enə'
xte benən byen gwyo'e gwchi'e
to lo'o barcon'. Na' yoguə' beņə'
ca' besə'ədobən' gosə'ənite'e lao
yoxən'. ³Nach Jeso'osən' bsd
blo'ine' lega'aque' len zan jeml.
Na' be'elene' lega'aque' to jemlən',
bsaquə'əlebene' xtižə' Diozən' ca
trigon'. Nach gwne': —To beņə'
gwze'e zde' güen trigw. ⁴Na' lao
chose' trigon' baļən jəsə'əchazən
cho'a nez, na' bia žia xile'e bia
chaš le'e yoban' gwsa'ob len. ⁵Na'
yebaļən' jəsə'əchazən ga naquə
lao yej, na' bitotec bi yo žia lao
yējən', de'e na'anə' le'e bla'acten.
⁶Pero na' catə' beža'achgua
besə'əcuadən na' le'e gosə'əbižten,
la' bitobi loi gwso'on. ⁷Na' yebaļən
besə'əgo'onən lao yo ga nchixə
xsa yešə' na' bla'aquən txen len
xsa yešə'anə', na' besə'əlolə' yag
yešə' ca' lega'aquən'. ⁸Na' yebaļən
besə'əgo'onən lao yo šao' na'
bla'aquən'. Baļən gosə'əbian
to gueyoa güejə, na' yebaļən
gosə'əbian gyon guejə, na' yebaļən
gosə'əbian šichoa güejə. ⁹Le'e žia
nagle de'e chene, legwzenag.

**Beņə' ca' cui gwse'ejle'e che Jeso'osən'
bsd blo'ine' lega'aque' len jemlən'**

¹⁰Nach gosə'əbiguə' displ che
Jeso'osən' laogü'e'enə' na' gwse'ene':
—čBixchen' chsed chlo'ido' beņə'
quinga len jeml?

¹¹Na' Jeso'osən' gože' lega'aque':
—Diozən' chone' par nič le'e nezele

de'en cui no gwneze antslə de que
le' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe'
latjə. Pero beṇə' cui chse'ejle'e
xtiža'anə' bito chac se'ejni'ine'
de que nabi'e beṇə' soe' latjə.

¹²Notə'ətezə beṇə' choso'ozenague'
ca de'en bachzejni'i Diozən'
lega'aque', Diozən' gwzejni'ichene'
lega'aque' par nič šanch de'en
se'ejni'ine'. Pero na' notə'ətezə
beṇə' cui choso'ozenague' che
Diozən' ca de'en chsed chlo'ine'
lega'aque', Diozən' yeque'e de'en
chse'ejni'ine'enə' la'anə'əczə
lata'əlaszə de'en bagwse'ejni'ine'.

¹³De'e na'anə' chsed chlo'ida'
beṇə' quinga len jemplan' chedə'
chesə'əle'ine' de'en chona' pero
bito chsa'acbe'ine' bi zejen, na'
la'anə'əczə chse'enene' xtiža'anə',
bito chse'ejni'ine'en. ¹⁴Len beṇə'
quinga bachac complir can' bzoj
de'e profet Isaiazən', gan' nan:

De'e li yenele, pero cabi šejni'ile
bi zeje de'en yenele.

Na' de'e li le'ile, pero cabi
gache'ile bi zejen de'en le'ilen'.

¹⁵Beṇə' Izrael quinga cuiczə bi
rson chsa'aze', bač nažjoczə
yichjla'ažda'oga'aque' na'anə'.
Chse'enene' pero bito
chse'ejni'ine' bin' zeje de'en
chse'enene'.

Na' chesə'əle'ine' pero cabi
chsa'acbe'ine' bi zeje de'en
chəsə'əle'ine'enə' chedə'
bazjənaque' beṇə' la'aždao'
žod.

Žalə' bito zjənaque' beṇə'
la'aždao' žod, gwse'ejni'ine' bi
zejen de'en chse'enene'enə',
na' sa'acbe'ine' bi zeje de'en
chesə'əle'ine'enə'.

Gosyə'ədiniljei

xtolə'əga'aque'enə', na'
gwso'elje' latjə yocobə Diozən'
yichjla'ažda'oga'aque'enə'
žalə' chse'ejni'ine'en na' žalə'
chsa'acbe'ine'en.

¹⁶Pero na' le'e ža, lechguale
mbalaz zole chedə' chle'ile de'e ca'
chona' na' chache'ile bi zejen, na'
chzenagle xtiža'anə' na' chejni'ilen.
¹⁷De'e li əchnia' le'e, zan de'e profet
na' zan de'e beṇə' ca' yeziquə'əchlə
beṇə' bosozenag che Diozən'
cana' gwse'enene' yesə'əle'ine'
de'en chle'ile, pero bitoch golə'
yesə'əle'ine'en. Na' gwse'enene'
əsə'enene' de'en chenele pero bito
golə' se'enene'en.

Jeso'osən' gwne' bi zeje jempl
che beṇə' güen trigon'

¹⁸Na' le'e legwzenag, quingan'
zeje jempl che beṇə' güen trigon'.

¹⁹Xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben
ca de'en byažən'. Nitə' beṇə'
chse'enene' dižə' can' chon Diozən'
chnabi'e con notə'ətezə beṇə' chso'e
latjə, pero bito chse'ejni'ine'en,
na' chžin gwxiye'enə' chonən
par nič cuich choso'ozenague'
che xtižə' Diozən'. De'e na'anə'
gwxaquə'əlebəga'aque' ca
trigon' de'en jesə'əchaz cho'a
nezən'. ²⁰⁻²¹Na' nitə' beṇə'
chse'ene xtižə' Diozən' na' šložga
chesyə'əbeine' chso'one'en
chega'aque'. Na' catə' choso'oči'
choso'osaquə' beṇə' lega'aque' par
nič cui se'ejle'e xtižə' Diozən',
le'e chesyə'əbejyichjtie' cuich
choso'ozenague' chei. Na' de'en
chso'one'en gwxaquə'əleben
ca de'en chac che trigon'

de'en besə'əgo'ŋən lao yej.
²²Le'egatezə ca' naquən len beŋə'
 ca' chse'ene xtižə' Diozən', pero
 na' lao mbanga'aque' yežlyo
 nga, chesyə'əla_l chesyə'əžejene'
 chso'on xmendadga'aque' por ni
 che chse'enene' yesə'əni'e. Pero
 yoguə' de'en chso'one' chxoayaguən
 lega'aque', chonən par nič
 cui cha'oxen xtižə' Diozən' lo'o
 yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Ca de'en
 chso'one'enə' gwxaquə'əleben
 ca de'en chac che trigon' de'en
 besə'əgo'ŋən lao yo gan' nchixə
 xsa yešə'. ²³Pero yeba_lə beŋə'
 chse'enene' xtižə' Diozən' na'
 chse'ejni'ine'en na' choso'ozenague'
 chei. Na' de'en choso'ozenague' che
 xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben ca
 trigon' de'en besə'əgo'ŋən lao yo
 šao'. Ba_lən gosə'əbian to gueyoa
 güejə, na' yeba_lən gosə'əbian gyon
 güejə, na' yeba_lən gosə'əbian šichoa
 güejə.

Jempl che trigon' na' bgüeyxtil

²⁴Gwde na' Jeso'osən' gozo'elene'
 beŋə' ca' yeto jempl, goze'le
 lega'aque': —Yelə' gwnabia' che
 Dioz ben' zo yoban' gwxaquə'əleben
 ca de'e nga goquə. To beŋə' jeze'
 trigw binə' yoba che'enə'. ²⁵Na'
 do še'elə catə' cui no gwsa'acbe'i
 gwyey to beŋə' contr che' jeze'
 xsa bgüeyxtil gan' banazə xan'
 yežlyon' trigon', na' beyož goze'
 bgüeyxtilən' beze'e. ²⁶Na' tši'izə
 bla'aquən, na' trigon' gwzoloa
 chbian. Na' catə' ja'ac xmos xan
 trigon', gwsa'acbe'ine' nchixə trigon'
 len bgüeyxtil. ²⁷Nach jəya'aque'
 gan' zo xanga'aque'enə' par
 jəsyə'əyeže'ene': “Señor, čacaguə

trigw binə' gozo' yoba čio'onə'?
 čBixchen' nchixən len bgüeyxtilən'?”
²⁸Nach xanga'aque'enə' gože'
 lega'aque': “To beŋə' contr chia'anə'
 jen ca'.” Nach xmose' ca' gwse'ene':
 “čEche'endo' əlažə'əto' bgüeyxtilən'?”
²⁹Nach xanga'aque'enə' gože'
 lega'aque': “Bito əlažə'əlen. La' nxož
 əlažə'əlente trigon'. ³⁰Ljoyennə'
 par na'a. Guaquə yesə'əcha'on
 txen, pero na' chona' mendad
 catə' bagolə yetoble cwsešən',
 cana' zgua'atec yebele bgüeyxtilən'
 na' gonlen bnoj par əse'eyən.
 Nach te na' žjəyetoble trigon'
 əgwcuə'aša'olen.”

Jempl che xsa moztas

³¹Gwde na' gozo'elene' beŋə'
 ca' yeto jempl, gože': —Yelə'
 gwnabia' che Dioz ben' zo yoban'
 gwxaquə'əleben ca to xsa moztas
 de'en gozə to beŋə' yežlyo che'enə'.
³²Xsa moztasən' naquən le'ebeyožə
 de'e dao' rizə' lao bitə'əchlə semiy.
 Pero na' catə' chla'an, chcha'ochən
 ca bichlə yixə' cuan na' chaquən
 yag cha'o dao'. Na' xte bia ca' zjəzo
 xile'e chjse'en ližda'oga'aquəb lao
 xoze'e ca'.

Jempl che xna' cuazin'

³³Nach gozoe' yeto jempl, gozne':
 —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben'
 zo yoban' gwxaquə'əleben ca xna'
 cuazin' de'en gwlec no'olən' len to
 rob yezj par nič becha'o doxenən.

Jeso'osən' bzejni'ine' beŋə' porzə len jempl

³⁴Yoguə' de'e quinga bsed blo'i
 Jeso'osən' beŋə' ca' besə'əžag gan'
 zo'enə'. Bsed blo'ine' lega'aque'

porzə len jempl, bitobi bichlə gwne'
par bzejni'ine' lega'aque'. ³⁵Ca' ben
Jeso'osən' par niç goc complir can'
bzoj de'e profetən' che', gan' nan:

Egwsed əgwlo'iga'acda'ane'
porzə len jempl,
na' əgwzejni'iga'acda'ane' de'en
cui no gwneze antslə de'en
bgašə' dezd catə'an gwxe
yežlyon'.

**Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl
che trigon' na' bgüeyxtilən'**

³⁶Na' catə' beyož bsd blo'i
Jeso'osən' beṇə' ca' zjəža' gan'
zo'enə', bese'e lega'aque', na'
beza' le' len disipl che' ca'. Na'
catə' besyə'əžine' yo'o gan'
nite'enə' besyə'əyo'e lo'ina'. Nach
gosə'əbiguə' disipl che' ca' cuite'enə'
gwse'ene': —Bzejni'išguei neto' bi
zejen jempl che xsa bgüeyxtilən'.

³⁷Nach Jeso'osən' gože'
lega'aque': —Quingan' zejen:
Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəç
na' gwxaquə'əlebeda' ca ben'
gozə trigw biṇṇə'. ³⁸Na' doxen
yežlyo nga gwxaquə'əleben
ca yoba gan' goze' trigw
biṇṇə', na' beṇə' ca' chso'e
latjə chnabia' Diozən' lega'aque'
gwxaquə'əlebəga'aquene' ca
trigw biṇṇə'. Na' beṇə' ca' chso'e
latjə chnabia' de'e gwxiye'enə'
lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aquene'
ca xsa bgüeyxtilən'. ³⁹Gwxiye'enə'
gwxaquə'əleben ca beṇə' contrən'
gozə xsa bgüeyxtilən' gan'
banyaž trigw biṇṇə'. Na' žan'
gaquə juisyən' gwxaquə'əleben
ca tyempən' yosyo'otobe'
trigon'. Na' anglən' zjənaque' ca
beṇə' ca' yosyo'otobə cwsešən'.

⁴⁰Na' can' gac che bgüeyxtilən'
yosyo'otobe'en šeyən', can' gaquə
che beṇə' ca' chnabia' de'e
gwxiye'enə' lega'aque' catə' əžin
ža gaquə juisyən'. ⁴¹Diozən'
bsele'e nada' golja' beṇəç na'
catə' əžin žan', nada' əseļa'a angl
chia' ca' par yosyo'otobe' yoguə'
beṇə' ca' chesə'əgo'oyele'e beṇə'
yoblə so'one' de'e malən', na'
yosyo'otobte' yeziquə'əchlə beṇə'
ca' chso'on de'e malən'. Na' angl ca'
yesyə'əbeje' lega'aque' niç cuich
nite'e txen len beṇə' ca' bagwso'e
latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.
⁴²Nach yosə'əsele'e lega'aque' lao
yi' gabił gan' se'eye' zejlicane.
Na' lao yesə'əžaglaogüe'enə'
yesə'əbežyaše'e na' sa'oyeja
leyga'aque'enə'. ⁴³Na' cana'ach
Xancho Diozən' gone' par niç
beṇə' ca' chso'on de'e güennə'
nite'e len le' na' əsa'aque' ca yełə'
chey che'eni' che bgüižən' catə'
yesyə'əžine' yoban' gan' chnabia'
Diozən'. Le'e žia nagle de'en chene,
legwzenag.

**Jempl che mech xen de'en
ngašə' to lao yežlyo**

⁴⁴Yełə' chnabia' che Diozən'
ben' zo yoban' gwxaquə'əleben
ca de'e nga goquə. To beṇə'
jəyedi'e mech xen de'e ngašə'
to lao yežlyo. Nach bocuaše'en
de'e yoblə. Na' de'e tant bebeine'
de'en jəyedi'e mechən' nach
jəyete'e yoguə'əloł bi de'e de
che' par niç gwxi'e yežlyon' gan'
ngašə' mechən'. Ca mbalazən'
gwzo be'enə' can' mbalazən' nitə'
beṇə' ca' chso'e latjə chnabia'
Diozən' lega'aque'.

**Jempl che to perla de'en
lechgualē zaqu'e**

⁴⁵Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' leczə gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Zo to comersyant beṇə' cha'o chsi' na' cheyote'e perlas de'en lechgualē naquən xoche. ⁴⁶Na' bželene' to perla de'e lechgualē zaquə'ən. Na' leczə beyote'e yoguə'əloṭe de'en de che' na' gwxi'e perlan'. Ca'aczən' gwxaquə'əlebe beṇə' ca' chsa'acbe'i de que de'e žialao əso'e latjə ṇabia' Diozən' lega'aque'.

Jempl che yixjw bel

⁴⁷Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' leczə gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Nitə' balə beṇə' gwxeṇ bel ca' na' bosozalē'e yixjw bel čhega'aque'enə' lo'o nisda'onə' na' gwxeṇən yoguə' clas bel ya'a ca'. ⁴⁸Nach catə' bagwža' bia zannə' lo'o yixjon', besyə'əbeje' yixjon' yobižlə, na' gosə'əbi'e bia ca' zjənaquə güen par əsa'ogüe', na' gosə'əgüe'eb lo'o žomə ca'. Na' bia ca' cui zjənaquə güen, gosozə'əcho'one'eb. ⁴⁹⁻⁵⁰Ca'aczən' gaquə che yoguə' beṇə' catə'ən əžin ža gaquə juisyən'. Angl ca' yesə'əbeje' beṇə' mal ca' na' yosə'əzalē'e lega'aque' lo'o yi' gabilən' gan' yesə'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'enə' tant yesə'əžaglaogüe'.

⁵¹Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —İEzyejni'ile yoguə' de'e ca' bablo'ida' le'e?

Nach gwse'ene': —Zyejni'ito'on Xanto'.

⁵²Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Notə'ətezle šə chac chsed chlo'ile Xtižə' Diozən' de'en byoj cana', na' šə leczə chzenagle can' chsed chlo'ida' de que cheyalə' güe'ele latjə ṇabia' Diozən' le'e, nachən' guac əgwseḍ əgwlo'ile beṇə' čhopten. Na' gwxaquə'əlebele ca to xan yo'o beṇə' napə yoguə' de'en chyažj chčhine family che'enə'.

Jeso'osən' beyeje' Nasaretən'

⁵³Nach catə' beyož be'elen Jeso'osən' disipl che' ca' jempl ca', beze'e latjən' len disipl che' ca'. ⁵⁴Na' beyeje' Nasaretən' gan' gwcha'ogüe'. Na' jəyesed jəyelo'ine' beṇə' ca' lo'o yo'odao' čhega'aque'enə'. Na' lechgualē besyə'əbanene' len xtiže'enə', na' gwse'e ljuēžjga'aque': —İNacxa goquən' nəzene' de'e ca' de'en naquə de'e sin'? na' inacxa chac chone' miṭagr ca' chone'? ⁵⁵Nombi'achone', la' naque' xi'in carpinterən'. Na' xne'enə' naque' no'olən' le' Maria. Nombi'acho beṇə' biše'e Jacobən', Jwsen', Simonṇə' na' Jodasən'. ⁵⁶Na' leczə beṇə' zane' ca' nitə' lažcho nga. İNacxa chaquən' cho'e dižə' ca' ža, na' chacte choe' miṭagr?

⁵⁷Na' de'en gwso'one' xbab de que Jeso'osən' naque' con to beṇə' gwlaž čhega'aque', de'e na'anə' bito gwse'ejle'e che'. Nach gože' lega'aque': —La'anə'əczə beṇə' zan chse'ejle'e che beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən' na' chso'e lega'aque' yelə' bala'an, beṇə' gwlaž čhega'aque' ca' na' family čhega'aque' ca' bito chse'ejle'e čhega'aque'.

⁵⁸Na' Jeso'osən' bene' con to
chopzə miłagr Nasaretən' chedə'
bito gwse'ejle'e che'.

Quingan' goquə got Juan
ben' bchoa beṇə' nis

14 Na' ca nan' Erodən' ben'
naquə goberṇador che
Galilean', benene' dižə' ca naquə
yoguə'əloḷ de'e güen de'en chon
Jeso'osən'. ²Nach gože' xmose' ca':
—Bengan' de'e Juannə' ben' bchoa
beṇə' nis. Babebane' ladjo beṇə'
guat ca' na' de'e na'anə' chac chone'
miłagr ca'.

³⁻⁴Quingan' goquə gwso'ote'
Juannə': Erodən' beque'e Erodiasən'
ca xo'ole', len Erodiasən' naque'
xo'olə Lip biše'enə'. Na' Juannə'
gože' Erodən': “Malən' beno'
beca'o no'ol che beṇə' bišo'on
par naque' xo'olo'.” Na' de'en gož
Juannə' Erodən' ca' de'e na'anə'
Erodən' bene' mendad gosə'əzene'
Juannə' na' gosə'əgüe'ene' ližya na'
bosə'əcheje' ṇi'ane'e ca' gden.

⁵Erodən' gone'ene' gote' Juannə',
pero bitobi benene' le' chedə'
bžebe' bi so'on beṇə' ca' gwse'ejle'e
che Juannə' de que cho'e xtižə'
Diozən'. ⁶Pero na' cata' gwso'one'
lṇi ža la Erodən', bi'i no'ol che
Erodiasən' bya'abo' lao beṇə' ca'
gwnitə' lṇinə'. Na' lechguale bebei
Erodən' can' bembo'onə'. ⁷Na'
tant beyazlažə' Erodən' can' bya'a
no'ol güegon', bzoe' jorament de
que əgwnežjue'abo' bitə'əteza
əṇabebo' le'. ⁸Na' por consejw che
xna'abo'onə' gožbo' Erodən': —Ben
nada' na'atec na'a yichj Juannə' ben'
chchoa beṇə' nis žian to lao plat.

⁹Na' gwzo Erodən' trist catə'
beyož gož no'ol güegon' le' ca', pero
na' ca naquə babzoe' jorament
len lebo' lao beṇə' ca' zjənaquə
combidən', benšaze' mendad gaquə
can' gwnabe no'ol güegon' le'. ¹⁰Ca'
goquən' bene' mendad jəsə'əchogue'
yen Juannə' lo'o ližya gan' yo'enə'.
¹¹Na' boso'ožie' yichj de'e Juannə'
to lao plat par jso'en lao bi'i no'olən'
na' bnežjwbo'on xna'abo'onə'.

¹²Nach disipl che de'e Juannə'
jəsyə'əxi'e cuerp che'enə' na'
jəsə'əcuəše'en. Gwde na' ja'aque'
gan' zo Jeso'osən' na' jse'eže'ene'
can' bagoquən'.

Jeso'osən' bguaogüe'
gueyə' mil beṇə'

¹³Na' catə' bene Jeso'osən' can'
goquə che de'e Juannə', bezə'e
latjən' len disipl che' ca' na'
besyə'əyo'e to lo'o barcw par
jəya'aque' latjə dašən' de'en de
yešla'alə nisdə'onə'. Na' beṇə'
ca' ža' yež ca' zjəchi' galə'əza
nisdə'onə' gwse'lenene' rson
galən' bazjəda Jeso'osən'. Na'
gwsa'aque' lažga'aque'enə' ja'aque'
yobižlə jəsə'əšague' Jeso'osən'
yešla'alə nisdə'onə'. ¹⁴Na' cata'
bžin Jeso'osən' cho'a nisdə'onə',
ble'ine' beṇə' zan ca' na' beyašə'
bežilaže'e lega'aque'. Na' beyone'
yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene'. ¹⁵Na'
catə' bachal, gosə'əbiguə' disipl
che' ca' laogüe'enə', na' gwse'ene':
—Zochə to latjə ga cui no nla', na'
bagwde or par gaocho xgüe. Bselə'
beṇə' quinga yež ca' de'en zjəchi'
galə'əza par nič žjəsə'ədilje' de'e
se'ej əsa'ogüe'.

¹⁶Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito cheyałə' žjəya'aque'. Le'e güe'lega'aque' de'e se'ej əsa'ogüe'.

¹⁷Nach gwse'ene': —Čhopga bel ya'a čhechon' de na' gueyə'əga yetxtil.

¹⁸Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žjəxi'in ni.

¹⁹Nach ben Jeso'osən' mendad gosə'əbe' beṇə' zan ca' lao yixye daquə'əna'. Na' gwxie yetxtil ca' gueyə' na' bel ya'a ca' čhopə. Na' bgüie' yobalə be'e yełə' choxcwlen čhe Diozən'. Gwde na' bzoxje'en nach bnežjue'en disipl čhe' ca' par gosə'əyise' čhe čhe beṇə' ca'.

²⁰Na' yogue'e gwsa'ogüie'en xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'annə', bosyo'otobe'en, na' goquən šizīn žomə. ²¹Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' naquə ca do gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'.

Jeso'osən' gwze'e tlao nisdə'onə'

²²Gwde na' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əyo'o disipl čhe' ca' lo'o barcon' par yesyə'əbialsəogüe' yesyə'əlague'e yešlā'alə nisdə'onə' žlac bega'an le' bzeine' beṇə' zan ca' dižə'. ²³Na' beyož bzei Jeso'osən' beṇə' ca' dižə', gwlo'e to lao ya'a par jene' orasyon toze'. Dezđ golte gwzo tozə Jeso'osən' lao ya'anə'. ²⁴Na' ca naquə barcon' gan' zesyə'əyo'o disipl čhe' ca', bazdan gwcholte nisdə'onə', nžiguə'əxaxj nisən' len čhedə' chas chatə' nisdə'onə' por ni čhe chečhj be'enə' clelə. ²⁵Na' do šbal' beyetj Jeso'osən' ya'anə' na' gwze'e tlao nisdə'onə' par gwyetje' galən' zja'ac disipl čhe' ca'. ²⁶Na' catə' besə'əle'i disipl čhe'

ca' le' zde' lao nisdə'onə', lechgualə besə'əžebe' xte gwso'osye'e gosə'əne': —iTo beṇə' guat chle'icho chda tlao nisən'!

²⁷Na' le'e bolgüižte Jeso'osən' lega'aque', gože': —Leyebei. Nada'anə'. Bito žeble.

²⁸Nach Bedən' gože'ene': —Xanto', šə le le'enə', gwna nada' sa'a tlao nisdə'onə' yida' gan' zo'onə'.

²⁹Nach gož Jeso'osən' le': —Da Bed.

Na' le'e bchojte Bedən' lo'o barcon' na' gwzolao gwze'e tlao nisdə'onə' par zde' gan' zo Jeso'osən'. ³⁰Pero na' catə' gocbe'line' ca fuertən' chečhj be'enə', bžebe' na' gwzolao chyše'e lo'o nisən'. Nach bisye'e gože' Jeso'osən': —Xana', bosla nada', bachetja' xan nisən'.

³¹Na' le'e blite na' Jeso'osən' bexe'ene'. Nach gože' Bedən': —Bixčen' gocžejlažə'o? Gwyejle'ech čhia'.

³²Na' catə' beyo'o Jeso'osən' len Bedən' lo'o barcon', le'e gwlezte be'enə'. ³³Na' beṇə' ca' ža' lo'o barcon' gwso'elaogüe'e Jeso'osən', gwse'ene': —De'e liczə len' naco' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' chsa'acšene beṇə' nitə' Genesaret

³⁴Nach gwza'ach barcon' xte bžinən cho'a nisdə'onə' to latjə de'en nzi' Genesaret. Na' besyə'əchoje' lo'o barcon'.

³⁵Na' beṇə' ža' do Genesaretən' besyə'əyombi'e Jeso'osən', na' bosə'əsele'e rson yoguə' yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə de que Jeso'osən' babžine' lažga'aque'enə'.

Na' beṇə' ca' ža' yež ca' gosə'əche'e
yoguə' beṇə' chsa'acšene lao
Jeso'osən'. ³⁶Nach gosə'əṇabene'
Jeso'osən' šə güene'ene' yesə'əgane'
lox xadoṇ che'lenə'. Na' yoguə' beṇə'
ca' gosə'əgan len besyə'əyaquene'.

**Dižə' de'en chchoj cho'achon'
chonən manch la'ažda'ochon'**

15 Na' balə beṇə' fariseo ca'
na' beṇə' ca' choso'osed
choso'olo'i lei de'en bzoj de'e
Moizezən' gwsa'aque' Jerosalennə'
na' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən',
na' gwse'ene': ²—İBixchen' disipl
chio' ca' bito chesə'ənaogüe'
costombr ca' de'en bosyo'ocua'anlen
de'e xaxta'ocho ca' chio'o? İBixchen'
cui chosyo'one'e zan las antslə ze'e
sa'ogüe' can' chonto'?

³Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
—Ca naquə le'e ža, İbixchen'
chbeyjichjle cui chonle can' non
Diozən' mendad goncho na' con
naozechle costombr chelen'?

⁴Diozən' none' mendad can' goncho,
gwne': "Le'e gwnežjo yelə' bala'an
xaxna'ale", na' "Notə'ətezle šə chžia
chnitə'əle xaxna'ale cheyalə' gatlē."

⁵Pero le'e nale de que šə beṇə' əne'
de que babnežjue' Diozən' mech
o bien de'en cheyalə' əgwnežjue'
xaxne'ene' par gaquəlene' lega'aque',
na' bitoch bi cheyalə' əgwnežjue'
xaxne'e. ⁶Na' de'en chonle ca',
bachonle lei che Diozən' ca to de'e
cui bi bi zaque'e nič ca' naozechle
costombr chelen'. ⁷Le'e nacle beṇə'
goxoayag. Chonle cayanə'ən bzoj
de'e profet Isaiazən' chele, gan' nan:

⁸Beṇə' Izrael ca' chesə'əne'
de que nada' Diozən'
chso'elaogüe'e,

pero caguə do lažə'əga'aque'en
chso'elaogüe'e nada'.

⁹Bitobi zejen de'en
chso'elaogüe'e nada'
chedə' la' choso'osed
choso'olo'ine' beṇə' costombr
de'en gwsa'aljlažə' beṇə'achən'.

¹⁰Nach Jeso'osən' bozolgiüize'
beṇə' zan ca' zjənžaguən' par nič
gosə'əbigue'e laogüe'ene', na' gože'
lega'aque': —Legwzenag de'e nga
əṇia' le'e nič šejni'ilen'. ¹¹Bito
nacho de que de'en che'ej chaochon'
chonən manch la'ažda'ochon'.
Echnia' le'e, dižə' de'en chchoj
cho'alen', lennə' chonən manch
la'ažda'olen'.

¹²Nach gosə'əbiguə' disipl che
Jeso'osən' laogüe'ene' gwse'ene':
—İEbito gocbe'ido' de que beṇə'
fariseo ca' lechguale besə'əže'e catə'
gwse'ene' xtižo'onə'?

¹³Na' Jeso'osən' gože' lega'aque':
—Gwžin ža catə' Xa' Diozən' ben'
zo yoban' gwžiaiye' yoguə'əlo
beṇə' cui choso'ozenag che'.
Egwžiaiye' lega'aque' can' choncho
catə' chlāžə'əcho yixə' ca' chla'ac
lo'o yel. ¹⁴Ljosə'əye beṇə' fariseo
ca'. Zjənaquəga'aque' ca to beṇə'
lchol beṇə' chene'ene' cue'e nez
yeto beṇə' lchol. Chso'onczə
yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague'
che Diozən' na' choso'osedene' beṇə'
de'en cui naquə de'e li. Nezecho
de que beṇə' lcholən' bito gaquə
cue'e nez yeto beṇə' lchol la' txennə'
žjəsə'əbixə' to lo'o yech.

¹⁵Nach Bedən' gože' Jeso'osən':
—Bzejni'išguei neto' bi zejen
de'en gwnao' de que de'en che'ej
chaochon' bito chonən manch
la'ažda'ochon'.

¹⁶Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Ĳelecə lenle bito chejni'ile de'e quinga bagwnia' le'e? ¹⁷Ĳecabi nezele de que yoguə' de'en che'ej chaochon' chjche'en lo'o le'echon' na' chžin or cheden? ¹⁸Pero əchnia' le'e, yoguə' dižə' de'en cho'echon' chəsə'əchojən yichjla'ažda'ochon', na' šə cho'echo dižə' malən', len chso'onən manch yichjla'ažda'ochon'. ¹⁹Na' lo'o yichjla'aždao' beṇəch na'anə' chchoj yoguə' xbab mal quinga, ca de'en nan so'ote' beṇə', na' nan yoso'ogo'o xtoga'aque', na' nan yesə'əbejyichj no'ol chega'aque' o ben' chega'aque' par yesyə'əzolene' beṇə' yoblə na' nan yesə'əbanga'aque' bi de che beṇə', na' nan so'onlažə'əga'aque', na' nan yoso'ožia yoso'onite' le'ljuežj beṇəchga'aque'. ²⁰Xbab mal ca' zjənac ca' chso'onən manch yichjla'ažda'ochon'. Na' bito əṇacho de que de'en cui chona'acho zan las antslə ze'e gaocho chonən manch yichjla'ažda'ochon'.

**To no'olə cui naque' beṇə' Izrael
chonlilaže'e Jeso'osən'**

²¹Beza' Jeso'osən' latjən' len disipl che' ca' par ja'aque' galə'əzə gan' mbane Tiro na' Sidon. ²²Na' to no'olə beṇə' cui naquə beṇə' Izrael, gwze'le gan' mbane Tiro na' Sidon par jəšague' Jeso'osən'. Na' gwne' zižjo gože' Jeso'osən': —Xana', le' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əšguei neto'. To bi'i no'olə chia' yo'o yaz to de'e xio' lo'o yichjla'ažda'obo'onə' na' lechgualə chžaglaobo'.

²³Pero Jeso'osən' bito boži'e xtižə' no'olən'. Nach disipl che

Jeso'osən' gosə'əbigue'e cuite'enə' na' gwsa'ata'əyoine' le' gwse'ene': —Bosa'ašga no'olən' la' con naogüe' chio'o na' chatə'əyoine' le' zižjo par gaquəleno'one'.

²⁴Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' gaquəlena' nasyon Izrael na'azən', la' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aque' ca xilə' dao' bia zjənaquəžeje.

²⁵Nach no'olən' bgüigue'e bzo xibe' lao Jeso'osən', na' gože'ene': —Xana' go'onšguei goclen neto'.

²⁶Na' Jeso'osən' gože'ene': —Bito naquən güen yeca'acho yelə' guao che xi'incho na' əgwnežjwchon gao xicoda'ocho.

²⁷Na' gocbe'i no'olən' bsaquə'əlebe Jeso'osən' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca beco', nach gože'ene': —Leiczədo' Xana'. Pero xicocho ca' guaquə əsa'ob pedas de'e chesə'əxopə lao yon'.

²⁸Nach Jeso'osən' gože'ene': —No'olə, lechgualə chonlilažo'o nada'. Guaquəlencza' le' can' che'endo'.

Na' lao or na' beyaque xi'in no'olən'.

**Jeso'osən' beyone' beṇə'
zan beṇə' chsa'acsene**

²⁹Gwde na' Jeso'osən' na' disipl che' ca' besa'aque' latjən' na' gwso'e nezən' de'en zda tcho'a nisdəo' Galilean'. Nach gwse'epe' to lao ya'a na' jesə'əchi'e lao ya'anə'.

³⁰Na' besə'əžin beṇə' zan lao ya'a gan' zo Jeso'osən' len disipl che' ca'. Zjənche'e no beṇə' coj, na' no beṇə' lchol, na' no beṇə' mod, na' no beṇə' nchog ni'ana'aga'aque', na' zjəlen beṇə' chse'i gwde gwde yižgüe' na boso'onite'e lega'aque'

lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' beyone' yogue'e. ³¹Na' lechgualē besyā'əbane beṇə' ca' catə' besə'əle'ine' can' ben Jeso'osən' beyone' beṇə' ca'. Besyā'əbanene' can' besyā'əne beṇə' mod ca', na' besyā'əyaque beṇə' ca' zjənchog no ṇi'ana'aga'aque'enə', na' besyā'əda beṇə' coj ca', na' besyā'əle'i beṇə' lchōl ca'. Nach yoguə'əloj beṇə' ca' gwso'elaogüe'e Diozən'.

Jeso'osən' bguaogüe' tap mil beṇə'

³²Gwde na' Jeso'osən' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —Lechgualē cheyašə'əda' beṇə' quinga. Bagoc šonə ža nite'e nga len chio'o, na' bitobi de de'e sa'ogüe'. Na' bito che'lenda' yosa'aga'aca'ane' sin cui sa'ogüe' par ničh cui yesyā'əcholenē' tnezən'.

³³Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Gan' zocho nga naquən to latjə ga cui nono nja'. ¿Gaxa əželecho de'e əsa'o yoguə' beṇə' zan quinga?

³⁴Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Balə yetxtil chechon' de?

Nach gwse'ene': —Gažga yetxtil dao' zjəde na' to chopga bel ya'a dao'.

³⁵Nach Jeso'osən' bene' mendad yesə'əbe' beṇə' ca' lao yon'. ³⁶Na' gwxi'e yetxtil dao' ca' gažə na' len bel ya'a dao' ca', nach be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzoxxje'en bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che yoguə' beṇə' ca'.

³⁷Na' yogue'e gwsa'ogüe' xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyā'əga'annə' bosyā'otobə disipl ca' len, na' goquən gažə žomə.

³⁸Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən'

naquə tap mil beṇə' byo, bito cuent no'olə na' bito cuent bidao'. ³⁹Nach Jeso'osən' bose'e beṇə' ca'. Gwde na' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' ja'aque' distrit gan' nzi' Magdala.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban'

16 Na' goquən' balə beṇə' fariseo ca' na' beṇə' sadosēo ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən'. Na' gosə'əṇabe' gone' to miłagr de'en yesə'əle'ine' le'e yoban' de'en gwsa'aque'ne' cui gaquə gone'. ²Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chle'ile nlatjəcha le'e yoban' š'e'ləə nach nale: “Goža'a gwxe cheda' nlatjəcha.” ³Na' šə chi' bejw catə'ən che'eni' nach nale: “Guaquə zag, la' chi'ichgua bejw.” Beṇə' goxoayag le'e. Nezele šə guaquə zag o šə guaquə zeyə' catə'ən chle'ile nac naquə le'e yoban', pero cabi chache'ile bi zeje de'e ca' chon Diozən' tyemp nga zocho na'a. ⁴Le'e mbanle na'a lechgualē beṇə' la'aždao' mal nacle, na' bagwlejiychje Diozən'. De'e na'anə' chṇable gona' to de'e le'ile le'e yoban' par ničh ənezele šə Diozən' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chṇablenə'. De'en gon Diozən' len nada' par ničh ənezele de que le'enə' bsele'e nada' gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e Jonasən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

Na' beyož gwna Jeso'osən' ca', beze'e len disipl che' ca' gan' nitə beṇə' ca'.

De'en chsed chlo'i beṇə' fariseo ca' na' beṇə' sadosēo ca' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

⁵Na' catə' besə'əžine' yešlā'alə nisdəo' Galilean', disipl che' ca'

gwsa'acbe'ine' de que gwsa'anlaže'e yetxtil de'en əsa'ogüe'. ⁶Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Legapə cudad len xna' cuazi che beṇə' fariseo ca' na' che beṇə' sadoseo ca'.

⁷Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en gože' lega'aque' ca', nach gwse' ljuježga'aque': —Gwne' ca' chedə' gonlažə'əcho gua'acho yetxtilən'.

⁸Na' Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en chso'one', nach gože' lega'aque': —İBixchen' chonle xbab che yetxtilən' de'en gonlažə'əle? İEcabi ne'e šejle'ele de que napa' yelə' guac par gúaogua' le'e? ⁹İEbito chejni'ile bi zeje mılagr ca' chona'? na' əbagonlažə'əle can' bgúaogua' gueya'a mil beṇə' byo len gueyə'əzə yetxtil dao'? İEna' leczə bito za'alazažə'əle do balə žomə pedas yetxtil ca' betoble de'en besyə'əga'an? ¹⁰Na' ıchexa tapa mil beṇə' byo ca' bgúaogua' len gažə yetxtil dao'? İEza'alazažə'əle balə žomə pedas yetxtil can' betoble gwde besyə'ədaogüe'enə'? ¹¹İBixchen' con benle xbab che yetxtilən' catə'an gwnia' le'e gapple cudad len xna' cuazi che beṇə' fariseo ca' na' che beṇə' sadoseo ca'?

¹²Nach disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que Jeso'osən' caguə bi'e dižə'an ca' che xna' cuazin' de'en chəsə'əchine' par checha'o yetxtilən' sino bi'e dižə'an ca' par niç cui yoso'ozenague' che de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' fariseo ca' na' beṇə' sadoseo ca'.

**Bedən' gwne' che Jeso'osən'
de que Diozən' bsele'ene' par
gaquəlene' nasyon Izraelən'**

¹³Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' gan' mbane to syoda

de'en nzi' Sesarea de Filipo. Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəç. Pero ıbi chesə'əna beṇə'? ınon' naca' nada'?

¹⁴Nach gwse'ene': —Baļe' chesə'əne' de que naco' de'e Juan ben' bçhoa beṇə' nis. Na' yebaļe' chesə'əne' de que naco' Liaz ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' yebaļe' chesə'əne' de que naco' de'e profet Jeremias, o de que naco' yeto' beṇə' be' xtižə' Diozən' cana'ate.

¹⁵Nach gože' lega'aque': —Çhexa le'e, ıbi nale non' naca' nada'?

¹⁶Simon Bedən' gože'ene': —Len' naco' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon', na' naco' Xi'in Dioz ben' zo zejlicane.

¹⁷Nach Jeso'osən' gože'ene': —Simon xi'in Jonas, mbalaz zo' de'en gwnao' de'e ca'. Notono beṇəç bzejni'i le' de'e ca', tozə Xa' Diozən' ben' zo yoban', le'enə' babzejni'ine'en le'. ¹⁸Na' nada' ənia' de que len' lio' Bed na' zejen dižə' yej. Na' can' nao' chejli'o çhia' gwxaquə'əleben ca to yej gual de'e gaquə gwçincho par lan yo'o. Na' nada' yetoba' beṇə' zan beṇə' se'ejle'e de que naca' Xi'in Dioz can' chejli'o çhia' par niç ca' əsa'aque' tozə yoso'ocodə' ljuježe' so'elaogüe'e nada'. Na' bitobi gaquə so'on de'e xio' ca' par niç əzin ža catə' cuich no so'elao' nada'. ¹⁹Na' gona' lao na'o zgua'atec le' go'o xtiža'anə' len beṇə' zan par niç əso'e latjə nabia' Diozən' lega'aque', Dioz ben' zo yoban'. Na' leczə gaquən lao na'o yo'o beṇə' ca' yoso'ocodə' ljuježe so'ela'ogüe'e nada' bin' naquə güen

so'one' na' ye'ega'aco'one' bi de'e ca' cui naquə güen so'one'. Na' Diozən' əgwzejni'ine' le' naquən' ye'ega'aco'one' par niç ca' yediłən len de'en na Diozən'.

²⁰Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que le' na'anə' naque' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'.

**Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl
che' ca' de que so'ot beṇə' le'**

²¹Na' ža na' Jeso'osən' gwzolaogüe' bsd blo'ine' disipl che' ca' de que cheyalə' šejə' Jerosalennə' na' gague' lao na' beṇə' golə blao che nasyon Izrael chechon', na' lao na' bɔxoz əblao checho ca', na' lao na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Na' gwne' de que yoguə' beṇə' ca' de'e zan de'e yosə'əchi' yosə'əsaque'e le' na' əso'ote' le'. Pero na' yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'. ²²Nach Bedən' gwleje' Jeso'osən' lato' dao' ca'alə na' gože'ene': —Xana', Diozən' gaquəlene' le'. Bitoczə gac chio' de'e quinga nao' nga.

²³Pero na' Jeso'osən' gwyechje' bgüie' Bedən' na' gože' gwxiye'enə' de'en chnabia' yichjla'aždao' Bedən': —Gwchi'ižə' ca'alə Satanas.

Nach gože' Bedən': —Bito che'endo' gona' can' non Diozən' mendad gona'. Chono' xbab che de'en chacdo' gaquən güen na' bito chono' xbab naquən' chene'e Diozən' gaquə.

²⁴Gwde na' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Notə'ətezle šə che'enele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle

chia' cheyalə' əchoj yichjle de'en chene'ele gon cuinle par niç gonle con can' chene'e Diozən' na' bitobi gaguele che de'en chi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz con gonlilažə'əle nada'.

²⁵Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par niç cui chi' saque'e o par niç cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' chi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', be'enan' əbane' zejlicane.

²⁶Bitobi de'e güen gaquə che to beṇə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e zejlicane, la' bitə'ətezə de'e gatə' che', bito gaquəlenən le' par niç cui cui'ayi'e zejlicane. ²⁷Diozən' bsele'e nada', golja' beṇəç, na' catə' yida' yežlyo nga de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən' na' chi'a angl chia' ca', cana'ach gona' par niç to to beṇəçhən' nite'e mbalaz o yesə'əzi'e castigw segon de'e gwso'on to toga'aque'. ²⁸Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəç. Na' de'e li chnia' le'e, balle cabinə' gatle catə'an le'ile nada' yida' de'e yoblə par yedəlo'a yelə' gwnabia' chia'anə'.

**Jeso'osən' goque' ca to
de'e chey che'eni'**

17 Gwde xop ža gwna Jeso'osən' de'e ca', gwche'e Bedən' len Jacobən' na' Juan beṇə' bišə' Jacobən', ja'aque' to lao ya'a sibə. ²Na' lao nite'e lao ya'anə' beža' can' goquə Jeso'osən', beža'ateczə cho'alaogüe'enə' na' gwyey gwyeni'in ca'aczən' chac bgüižən', na' xalane'enə' beyaquən šyiš xilə' ca'aczə be'eni'. ³Na' goquən

lao nite'enə' concə besə'əle'ine'
de'e Moizezən' len profet Liazən'
ben' gwzo cana', na' chso'elene'
Jeso'osən' dižə'. ⁴Nach Bedən'
gože'ene': —Xanto', güenchgua
zochə nga na'a. ¿Egüe'endo' gonto'
šonə ranš? ton par le', na' ton par
Moizezən' na' yeton par Liazən'.

⁵Ne'e cho'ete' dižə'anə' catə'əczla
to bejw de'en chactit bcuašə'n
lega'aque', na' lo'o bejon'
gwse'enene' gwna Diozən': —Benga
Xi'ina' ben' chacchgüeida' chei.
Cheba chezaquə'əlaža'a len le'. Che
le'enə' le'e gwzenag.

⁶Na' catə' gwse'ene' disipl ca'
dižə' ca' lechgualə besə'əžebe', xte
jesə'əchaze' goscho'alə lao yon'.

⁷Nach bgüiguə' Jeso'osən' bxoə
ne'lenə' yichjga'aque'enə', na' gože':
—Leyeyas. Bito žeble.

⁸Na' catə' besyə'əgüie'lenə',
notono no nochlə besə'əle'ine' sino
tozə Jeso'osən'.

⁹Na' gwde na' lao chesyə'əyetje'
ya'anə', gož Jeso'osən' lega'aque':
—Ni tole cui güe'ele dižə' che de'en
bable'ile xte catə'əch bagwso'ot
beṇə' nada' na' yebana' ladjo beṇə'
guat ca', nada' naca' ben' bselə'
Diozən' golja' beṇəch.

¹⁰Nach disipl che' ca' gwse'ene':
—Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i
lein' choso'osedene' neto' de que
zgua'atec profet Liaz ben' gwzo
cana' cheyalə' yide' lao yežlyo
nga de'e yoblə antslə ze'e yidə
ben' əselə' Diozən' par gaquəlene'
nasyon chechon'. ¿Bixchen'
chəsə'əne' ca' ža?

¹¹Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
—De'e liczə chəsə'əne' de que
zgua'atec yidə profet Liazən' de'e

yoblə ben' gwzo cana' par yeyone'
yoguə'əlöl de'e cheyalə' yeyac.

¹²Pero na'a chnia' le'e de que
babidə ben' bedəyen can' ben
profet Liazən', na' beṇə' Izrael
gwlaž checho ca' bito gwsa'acbe'ine'
de que le' naque' ben' naquən
yidə. Na' gwso'onene' le' con can'
gwse'enene' na' gwso'ote'ene'. Na'
ca'aczən' so'one' len nada', Diozən'
bsele'e nada' golja' beṇəch.

¹³Nach gwsa'acbe'i disipl che' ca'
de que Jeso'osən' cho'e dižə' che
de'e Juannə' ben' bchoa beṇə' nis.

Jeso'osən' beyone' to bi'i chaz šon

¹⁴Na' catə' besə'əžine' gan'
zjənzag beṇə' zan, to beṇə'
bšague' Jeso'osən' na' bzo xibe'
laogüe'enə'. Na' gože'ene': ¹⁵—
Xana' beyašə'əlažə'əšguei xi'ina'
nga. Chazbo' šon na' lechgualə
chžaglaobo' len len. Na' zan las
bajchazbo' lao yi' na' lecəzə ca' zan
las babxopbo' lo'o nis. ¹⁶Bajoa'abo'
lao disipl chio' ca', pero bito
gwsa'aque' yesyə'əyone'ebo'.

¹⁷Nach Jeso'osən' gože' beṇə'
ca' ža'anə': —Le'e chonle clelə
na' naljele. ¿Bixchexaczxan' cui
chejle'ele chia'? Bachac sša zoa'
napa' yelə' chxenlažə' len le'e.
¿Batxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xa bida'onə': —Doa'
bi'i chio'on ni.

¹⁸Nach Jeso'osən' gwdile' de'e
xio'onə' yo'o yaz yichjla'aždao'
bida'onə' par ničh bechojən
yichjla'ažda'obo'onə'. Na' lao or na'
beyaquebo'.

¹⁹Na' gwde goc de'e ca',
gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən'
gan' zoe' toze', na' gwse'ene':

—¿Bixchexaczan' cui goquə
yebejto' de'e xio'onə' yichjla'aždao'
bida'onə'?

²⁰Jeso'osən' gože' lega'aque':
—Bito goquə yebejlen chedə'
bito gwyejle'ele de que Diozən'
gaquəlene' le'e. Xsa yag moztasən'
naquən de'e dao' riza'. Na' de'e
li chnia' le'e la'ana'əczə šə
de'en chonlilažə'əle Diozən'
gwxaquə'əleben ca to xsa
moztasən' laogüe de'en cuina'
gonlilažə'əchgualene' guac ye'ele
ya'a nga: “Gwde gwzo de'e na'ate”,
na' gaquə can' chonle mendadən'.
Bito bi bi de de'e cui gaquə gonle
con šə chejle'ele de que Diozən'
chaclene' le'e. ²¹Na' par ničh
yebejle de'e xio' ca' de'en zjənaquə
ca de'en bebeja' yichjla'aždao'
bi'inə', cheyałə' co'o gwchejle
cui ye'ej gaole na' gontezə gonle
orasyon.

**De'e yoblə gwdixjue'e Jeso'osən'
de que so'ot beṇə' le'**

²²Na' lao zjezda' Jeso'osən' len
disipl che' ca' do gan' mbane
Galilean', Jeso'osən' boszenene'
lega'aque' de'en ze'e gac che',
gwne': —Diozən' bsele'e nada' golja'
beṇəch, na' gaca' lao na' beṇə' ²³na'
so'ote' nada'. Pero na' yeyon ža
yosban Diozən' nada' ladjo beṇə'
guat ca'.

Nach disipl che' ca' catə'
gwse'enene' xtiže'enə', lechguale
gwnite'e trist.

**Jeso'osən' gwdixjue'
impuest che yo'odao'**

²⁴Na' catə' besyə'əžine'
Capernaunə', bałə beṇə' ca'

chəsə'əchixjue' impuest de'en
chəsə'əyixjw to to beṇə' byo
Izrael ca' par gast che yo'odao'
əblaonə' ja'aque' lao Bedən'. Na'
gwse'ene': —Ca naquə maestr
chelenə', čəgwyixjue' impuest che
yo'odao'ona'?

²⁵Nach gož Bedən' lega'aque':
—Gwyixjue'en.

Gwde na' Jeso'osən' len disipl
che ca' gwso'e lo'o yo'ona'. Nach
Jeso'osən' le'e gožte' Bedən': —¿Bi
xbab chono', Bed? Ca naquə rei
ca' nita' yežlyo nga chəsə'anabi'e
na' chso'one' byen chəsə'əyixjw
beṇə' che impuest. ¿Non'
chəsə'əchixjue'en ža? čəfamily
chega'aque' o šə beṇə' yoblə?

²⁶Nach Bedən' gože'ene': —
Chəsə'əchixjue' beṇə' yoblə.

Nach Jeso'osən' gože' Bedən': —
Beṇə' zjənaquə family chega'aque'
ca' bitobi chəsə'əyixjue'. Na' ca
naquə chio'o ža, naccho xi'lin Rei
ben' zo yoban' na' bito cheyałə'
chixjwcho impuest che yo'odao'ona'.

²⁷Pero na' par ničh notono no
so'on xbab de que choncho contr
yo'odao' əblaonə', chixjwcho
impuestən'. Gwyej cho'a nisdə'ona',
na' gwzalo'o yixjw bel chio'ona',
na' bel nech bian' seno' lo'o cho'ab
na' əželdo' to mech. Na' yeyoxo'on
žjətxjo' impuest chechon'.
Gwdiləczən par chixjwcho impuest
che chopcho.

**Gwsa'acyožə disipl che' ca'
noe' naquəch blaoch**

18 Na' ca orən' gosə'əbiguə'
disipl che Jeso'osən'
cuite'enə', na' gwse'ene': —Entr
neto' čnoto' gaquəchto' blao catə'an

Diozən' ben' zo yoban' gone' par niç solao nabi'o?

²Na' Jeso'osən' goxe' to bidao' na' bzeche'ebo' laoga'aque'enə'. ³Na' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, notə'ətezle šə bito əgwša' xbab çhelen' par əgwzəxjw yichjle lao Diozən' can' chon bidao' nga chzəxjw yichjbo' lao xaxna'abo', bito gaquə sole len nada' catə' Diozən' ben' zo yoban' gone' par niç solao nabi'a. ⁴Na' notə'ətezle šə babeyacle ca bidao' nga laogüe de'en chzəxjw yichjle lao Diozən', banacle beṇə' blao len nada' catə' Diozən' ben' zo yoban' gone' par niç solao nabi'a. ⁵Na' notə'ətezle šə chonle güen len notə'ətezə bidao' ca bi'i nga laogüe de'en chaquele chia', choncze güen len nada'.

Nxož əxopcho goncho de'e mal

⁶Probchguazə ben' chon par niç əxopə to beṇə' chonlilažə' nada' gone' de'e mal, la'anə'əczə ben' əxopə bitotec bi zaque'e len beṇəçən'. Nca'alə xneze žalə' əgwchej yene'enə' to yej yišə na' žjəxope' lo'o nisdə'onə' na' gate', cle ca soe' əxope' beṇə' gone' de'e malən'. ⁷Probchguazə le'e de'e zan de'e zjəde yežlyo nga de'e chso'on par niç gonle de'e mal. Bito nacho de que bitobi de de'e so'on par niç əxopə le'e bachonlilažə'əle nada'. Pero probchguazə beṇə' chon ca əxopə beṇə' yoblə gone' de'e malən'.

⁸Na' de'e na'anə' əchnia' le'e, šə de'en chonle len ni'ana'alən' chonən par niç əxople gonle de'e malən' güençhlə žalə' əçhog ni'ana'ale ca' na' cho'onlen cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə

xneze nacle beṇə' na' chog o beṇə' coj yežinle lao Diozən' na' əbanle zejlīcane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'. ⁹Na' šə de'en chle'ile len jelaole chonən par niç əxople gonle de'e malən' yejni'alə žalə' cuejlennə' na' cho'onlen, chedə' nca'alə xneze nacle beṇə' lçhol yežinle yoban' gan' zo Diozən' na' əbanle zejlīcane, cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'.

Jempl che xilə' bian' goquəžeje

¹⁰Le'e gon xbab che beṇə' chso'onlilažə' nada' beṇə' cuitec bi zjəzaquə' len beṇəçən', par niç cui gonle len notə'əteze' ca beṇə' cui bi bi zjəzaque'e. Chnia' le'e, angl ca' chapə chye' lega'aque' nitə'ətezə nite'e lao Xa' Diozən' yoban' gan' zo'enə'. ¹¹Na' ca naca' nada', Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəçə par niç zedəlo'ida' beṇə' ca' bachəso'əbiayi' de que nži'ilažə'a lega'aque'. Bsele'e nada' par gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' šə so'onlilažə'e nada'.

¹²Na' chnia' le'e, šə nitə' to gueyoa xilə' çhele na' gaquəžeje tob, čəcabi yocua'anle bia ca' taplalj tgualj do lao ya'a gan' zjəža'ab na' žjəyediljle bian' goquəžejenə' xte ca yeželeleb?

¹³Na' əchnia' le'e, catə' yeželeleb, yebeichele de'en beželobən' clezə can' chebeile len bia ca' taplalj tgualj cui gwsa'acžeje. ¹⁴Ca'acə naquən len beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' beṇə' cuitec bi zjəzaquə' len beṇəçən'. Xacho Dioz ben' zo yoban' bito chene'ene' cuiayi' ni toga'aque'.

Cheyałə' yezi'ixencho che beṇə' bišə'əcho beṇə' chso'onlilažə' Diozən'

¹⁵Šə to beṇə' bišə'əle beṇə' bachonlilažə' Diozən' chone' de'e malən' contr to le'e, tozle šejle žje'elenlene' dižə' can' naquə de'en chone'enə' par nič yedinjene'en, na' šə čhaze' rson che dižə' de'en žje'elenlene' yezoe' binlo len Diozən' de'e yoblə. ¹⁶Pero na' šə bito čhaze' rson ca dižə' de'en žje'elenlene', güench əche'eleteto o yəčhopə beṇə' bišə'əle par nič əsa'aque' testigw de que dižə' šao' bagotə'əyoile ben' yoša' xbab che'enə'. ¹⁷Na' šə bitoczə gwzenague' chele, le'e güe' dižə' ca naquə de'en chone' lao yoguə'əle ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən'. Na' šə ni que gwzenagcze' chele, cuich gonlene' cuent entr le'e ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən'. Pero legon cuent de que naque' txen beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', na' naque' txen len yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e malən' can' chonle xbab che beṇə' gočhixjw ca'.

¹⁸De'e li chnia' le'e, bitə'ətezə de'e əgwxia' le'e ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən' par əṇale naquən güen so'on beṇə' ca' əsa'ac txen len le'e, leczə can' əṇa Diozən' ben' zo yoban'. Na' bitə'ətezə de'e əgwxiale əṇale cui naquən güen so'one', leczə can' əṇa Diozən' ben' zo yoban'.

¹⁹Na' leczə ca' chnia' le'e, šə čhople gwixiale bin' əṇable lao orasyonə', le'e nitə'əle yežlyo nga, Xacho Diozən' ben' zo yoban' goncze' de'en əṇablenə'. ²⁰Na' gan' nžag čhopə šonle cho'ela'ole nada', zocza' txen len le'e.

²¹Nach Bedən' bgüigue'e gože' Jeso'osən': —Xana', šə beṇə' ljuežja' chone' de'e mal len nada' tapteli, čbał las cheyałə' yezi'ixena' che'? čəzelao do gaž las?

²²Nach Jeso'osən' gože'ene': — Bito nia' de que cheyałə' yezi'ixenle che' zelao do gaž las. Pero de'en chnia' le'e, bito gonle cuent do bał las yezi'ixenle che beṇə' ljuežjen', con le'e yezi'ixentezə che' yoguə' laste.

Jempl che mosən' ben' cui bezi'ixen che de'en čała' ljuežje'

²³Na'a ža, yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Zo to rei ben' chsa'alə' xmoše' ca' xmeche'enə'. Na' gone'ene' gone' cuent len lega'aque'. ²⁴Na' catə' gwzolaogüe' bezi'e cuent che to toga'aque', zgua'atec bžin to xmoše' ben' čała' zan millon pes. ²⁵Na' mosən' bito bi xmeche' gotə' par yonežjue'en rein'. De'e na'anə' bene' mendad ta'oga'aque' len xo'olen', na' len xi'inga'aque' ca' na' len doxen de'e zjədeine' par nič gaquə yosyo'onežjue' de'en chsa'alə'e che rein'. ²⁶Nach mosən' bzo xibe' lao rein' gotə'əyoine' le', gože'ene': “Xana', gwdapəšga yelə' chxenlažə' len nada', na' yeyona' de'en čała'a čhio'onə'.” ²⁷Nach rein' beyaše'ene' le' na' bezi'ixene' che doxen de'en čałe'enə' na' bsane' le'. ²⁸Pero na' catə' bechoje' liž rein', le'e bežagte' yeto mos beṇə' čała' che' to čhop pes. Nach le'e bnizte' yene'enə' gože'ene': “Yeyono' de'en čało'o čhia'an na'atec na'a.” ²⁹Nach mos ljuežjen' bzo xibe' laogüe'enə',

gože'ene': "Gwdapəšga yelə' chxenlažə' chia' na' yeyona' doxen de'en chalə'a chio'onə'." ³⁰ Pero na' mos nechən' bito bzenague' che mos ljuežje'ene', le'e gwyetje' jene' mendad gosə'əyixjue'ene' ližya xte ca gatə' de'en yonežjue' che'ene'. ³¹ Na' mos ca' yelə' catə' besə'əle'ine' can' ben mos nechən', lechguale gwnite'e trist. Na' ja'aque' lao rein' jse'ežje'ene' yoguə'əlo' can' goquə. ³² Nach rein' goxe' mos nechən' laogüe'ene' de'e yoblə, na' gože'ene': "Le' naco' to mos malchgua. Nada' bezi'ixena' che doxen de'en chalə'o chia'anə' la' gotə'əyoido' nada' yezi'ixena' chio'. ³³ ¿Bixchen' cui beyašə'əlažə'o mos ljuežjo' ben' chalə'e chio'onə' can' beyašə'əlažə'a le'?" ³⁴ Na' de'e tant bža'a rein' bene'ene' lao na' beṇə' ca' par gosə'əyixjue'ene' ližya gan' əžaglaogüe' xte catə'əch bade de'en chalə'e che rein'.

³⁵ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Can' gon Xa' Diozən' ben' zo yoban' gone' castigw che notə'ətezle cui chezi'ixenle che ljuežje' do yichj do lažə'əle bitə'ətezə de'en chso'onene' le'e.

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə

19 Na' Jeso'osən' catə' beyož gwne' de'e ca', beze'e Galilean' na' gwlague'e yao Jordannə' par beyeje' gan' mbane Jodean'. ² Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene', na' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

³ Na' beṇə' fariseo ca' ja'aque' gan' zo'enə' chedə' gwse'enenə' yesə'əbeje'ene' dižə' de'e

yesə'əchine' contr le', nach gwse'ene': —¿Ede lsens par to beṇə' nšagna' yele'e xo'ole' šə bitə'ətezə de'en chone' cui cho'olažə' be'en che'ene'?

⁴ Nach gože' lega'aque': —Bablabczle can' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que catə'ən gwxe yežlyon' Diozən' bene' beṇə' nech ca' beṇə' byo na' no'olə. ⁵ Na' gwna Diozən': "Beṇə' byona' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə na' beṇə' ca' yoso'ošagna'anə' əsa'aque' tozə." ⁶ Bitoch əsa'aque' chopə beṇə', sino que əsa'aque' tozə beṇə'. De'e na'anə' notono zaquə' yole'e lega'aque' la' Dioz nan' banone' lega'aque' tozə cuerp.

⁷ Nach gwse'ene': —Šə ca' ža, ¿bixchexan' ben de'e Moisezən' mendad catə' to beṇə' yele'e no'olə che'ene', cheyalə' chas to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'ene'?

⁸ Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Moisezən' be'e latjə yela'a no'ol chelen' chedə' nacle beṇə' yichjla'aždao' žod. Pero catə' Diozən' bene' beṇə' nech ca', bito nacho gwyazlaže'e yesyə'əla'aga'aque'. ⁹ Echnia' le'e, notə'ətezə beṇə' chela'a no'ol che'ene' par yeque'e no'olə yoblə, len nezene' de que no'ol che'ene' bito naque' to no'olə go'o xtoi, tozəczə ca malən' chon be'ene' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'. Na' notə'ətezə beṇə' yošagna'alene' to no'olə beṇə' bela'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' gone' len de'en chon be'ene' chgo'o xtoe'.

¹⁰ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Šə can' naquən che beṇə' byon' na' no'olən' naplən cuent cui no no gwšagna'.

¹¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': — Caguə yoguə' beṇə' chse'ejni'ine' de'e ngan' sino beṇə' ca' babzejni'i Diozən' lega'aque' bi zejen. ¹² Nitə' beṇə' cui nan yosə'əšagne'e chedə' gwsa'alje' zjənaque' beṇə' güiž, na' leczə nitə' beṇə' cui yosə'əšagne'e laogüe de'en bazjənon beṇə' lega'aque' güiž. Na' leczə ca' nitə' beṇə' cui chesə'əšagne'e par nič əso'elažə'əche' so'one' ca əsa'anch beṇə' ca' əso'e latjə ṇabia' Dioz ben' zo yoban' lega'aque'. Le'e gwzenag che de'en bagwni'anə' šə baben Diozən' par nič chejni'ilen.

**Jeso'osən' bene' orasyon
par bidao' ca'**

¹³ Na' ja'ac beṇə' əjsə'e bidao' lao Jeso'osən' par nič əxoə ne'lenə' yichjga'acbo'onə' na' gone' orasyon par lega'acbo'. Pero disipl che' ca' gosə'ədile' beṇə' ca' zjənche' bidao'. ¹⁴ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e beṇə' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'aque' lao Diozən' ca bidao' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'acbo' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'enə' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

¹⁵ Na' catə' beyož gwxoə na' Jeso'osən' yichjga'acbo'onə', bene' orasyon par lega'acbo', nach gwyeye' ga yoblə.

**Beṇə' güego' ben' goquə beṇə'
gwni'a be'elene' Jeso'osən' dižə'**

¹⁶ Na' goquən' to beṇə' güego' bžine' gan' zo Jeso'osən', na' gože'ene': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'e güennə'

cheyalə' gona' par gatə' yelə' mban zejlicəne chia'.

¹⁷ Jeso'osən' boži'e xtiže'enə', gože'ene': —İBixchen' nao' de que beṇə' güen nada'? Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen. Pero na' šə che'endo' gatə' yelə' mban zejlicəne chio'onə', cheyalə' gono' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən'.

¹⁸ Nach be'lenə' gože' Jeso'osən': —İNoxan' de'e ca' nan ža?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Cui gotle beṇə', cui co'o xtole na' cui cuejyichj be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə, cui cuanle, bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle. ¹⁹ Le'e əgwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale, na' legaue che sa'aljuežjle can' chaquale che cuinle.

²⁰ Nach beṇə' güegon' gože' Jeso'osən': —Yoguə'əlol de'e quinga chzenaga' chei dezd xcuidə'ətia'. İBixa de'en chaquəch falt gona' ža?

²¹ Jeso'osən' gože'ene': —Šə de'e liczə che'endo' gaco' cayanə'n chene'e Diozən', jəyeyetə' bi de'e de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə' nach da len nada'. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', so' mbalaz.

²² Pero na' beṇə' güegon' beyož benene' can' gož Jeso'osən' le', beza'achoe' trist chedə' la' to beṇə' gwni'achguan'.

²³ Gwde na' gož Jeso'osən' disipl che' ca': —De'e li chnia' le'e, zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə ṇabia' Diozən' le'.

²⁴ Na' leczə chnia' le'e, zdebəchlə naquən che to beṇə' gwni'anə' güe'e latjə ṇabia' Diozən' le' cle ca to camey teb to lo'o nag yešə'.

²⁵Na' besyə'əbanchgüei disipl che' ca' can' gwne'enə', nach gosə'əne': —Notono gaquə yechoj xni'a de'e malən' šə ca'.

²⁶Jeso'osən' bgüie' lega'aque' nach gože': —Ni to beṇəch cui gaquə yebej cuine' xni'a de'e malən', pero Diozən' chaque'. Le' chac chone' bitə'ətezə.

²⁷Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Neto' bagwlejiychjto' family cheto' ca' na' len yoguə'əloj de'en deito' par chzenagto' chio'. ¿Bi de'e güen gaquə cheto' laogüe de'en bagwlejiychjto' family cheto' ca' na' len de'en deito'?

²⁸Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na' catə' yocobe' yežlyon', nada' cui'a gan' chey che'eni' na' nabi'a, na' yoguə' le'e chonjilažə'əle nada' cue'ele cuita'anə' na' nabi'ale txen len nada'. Na' le'e šižinle nabi'ale family ca' šižin, beṇə' ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Izraelən'. ²⁹Na' notə'ətezle šə de'en chzenagle chia' bagwlejiychjle ližle, o bišə'əle, o zanle, o xaxna'ale, o xo'olle, o xi'inle, o yežlyo chele, Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche clezə ca de'e ca' na' beṇə' ca' gwlejiychjle. Na' leczə gon Diozən' par nič əbanle zejlicane. ³⁰Na' beṇə' zan beṇə' zjənaquə blao na'a gwžin ža catə' cuich əsa'aque' beṇə' blao. Na' beṇə' zan beṇə' cui zjənaquə blao na'a, gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao.

Jempl che beṇə' güen žin ca'

20 Nach bossed boslo'i Jeso'osən' lega'aque', gwne': —Yełə' gwnabia' che Diozən'

ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. To beṇə' napə to güert gan' ža'achgua yag obas. Na' gwze'e ližə'en to zil tempran gweyej gan' chac ya'anə', jtilje' mos par so'one' žin lo'o güert che'enə' žanə'. ²Na' catə' beyož gosə'əxenlažə' mos ca' de que to denario chixjue' to toga'aque' con ca chac mosən' tža žin, nach bsele'e lega'aque' lo'o güert gan' so'one' žinnə'. ³Nach do cheda ga gozeje' gan' chac ya'anə', na' ble'ine' nitə'əch beṇə' cui bi žin de so'one'. ⁴Na' gože' lega'aque': “Ležja'ac lo'o güert chia'anə' ležjen žin na' chixjwcza' le'e.” Nach ja'ac beṇə' ca'. ⁵Na' gozeje' de'e yoblə gan' chac ya'anə' do gobiž, nach yeto do cheda šonə, na' bezle'ine' nitə' beṇə' cui bi žin de so'one'. Nach bozsele'e lega'aque' par so'one' žin lo'o güert che'enə'. ⁶Na' ca do cheda gueyə' še'elə gozeje' de'e yoblə. Na' bezle'iczene' beṇə' zeznite'e cui bi žin de so'one', nach goze'e lega'aque': “¿Bixchen' cui ja'acle güen žin?” ⁷Nach gwse'ene': “Notono no gwna neto' güen žin.” Nach goze'e lega'aque': “Le'e žja'ac le'e gon žin lo'o güert chia'anə'. Na' chixjwcza' le'e.” Nach ja'ac beṇə' ca'. ⁸Na' catə' bžin or yosa'a xan güertən' xmose' ca', nach gože' mos əblao che'enə': “Beyax beṇə' güen žin ca' par chixjwga'aco'one', solaoteco' chixjo' beṇə' ca' bla'ac bzebe, na' yeyožlo' len beṇə' ca' bla'ac nechte.” Nach ben mos əblaon' can' ben xane'enə' mendad. ⁹Gwdixjue' zgua'atec beṇə' ca' gosə'əzolaogüe' gwso'one' žin cheda gueyə' še'elə tgüejə denario to toga'aque'. ¹⁰Na' catə' gwdixjue' beṇə' ca' gosə'əzolao

chso'on žinnə' temprante, gwsa'aque beṇə' ca' de que chixjoche' lega'aque' de'e scha'och laogüe de'en gosə'əzolaogüe' chso'one' žinnə' temprante. Pero tozəczə can' gwdixjue' yoguə'əlołtega'aque'. ¹¹Na' catə' beyoż gosə'əzi' laxjw beṇə' ca' gosə'əzolao žinnə' temprante, gwsa'ade'e xan žinnə' dižə'. ¹²Na' de'e tant chesə'əloque' to'e gože' xan žinnə': "Bedo žanə' bžaglaochguato' lao de'e zeyə'an bento' žin chio'onə'. Na' tozəczə can' gwdixjo' neto' len beṇə' ca' bla'ac bzebe, len yetor güejgan' gwsə'one' žinnə'." ¹³Pero na' xan žinnə' gože' be'enə': "Migw chia', bitobi de'e mal chona' contr le'e. ¿Ecaguə tratən' bencho de que to denario chixjua' to tole?" ¹⁴Laxjon' bagwxio', guaquə yeyejo'. Bagwdixjua' beṇə' ca' con can' go'onda' la'anə'əczə bla'aque' bzebe. ¹⁵¿Bixchen' chacxi'ido' nada' ni che de'en naca' beṇə' güen? Lao na'an naquən gona' con can' che'enda' len de'en deida'." ¹⁶Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca' bosə'əzenag jemplan': —Can' naquən, nitə' beṇə' bito zjənaque' beṇə' blao na'a pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao. Na' nitə' beṇə' zjənaque' beṇə' blao na'a, pero leczə gwžin ža catə' lega'aque' bitoch əsa'aque' beṇə' blao. Diozən' chaxe' yoguə'əloł beṇə' par se'ejle'e che', pero balgue'en choso'ozenague' che', na' lega'acze' chque'e ca xi'ine'.

De'e yoblə gosyixjue' Jeso'osən' de que so'ot beṇə' le'

¹⁷Jeso'osən' na' zan disipl che' ca' zja'aque' par Jerosalennə'. Na' lao zjəngüie' nezən' Jeso'osən' gwleje' partlə disipl che' ca' šižinnə'

na' gože' lega'aque': ¹⁸—Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' na'a šejcho Jerosalennə' gan' gaca' lao na' bəxoz əblao ca' na' lao na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' yesə'əchoglaogüe'en chia' de que so'ote' nada'. ¹⁹Na' leczə so'one' nada' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwlaž checho par so'one' nada' borl, na' yesə'əyine' nada' yid sot, nach tenə' yosə'əde'e nada' le'e yag corozən', pero na' yeyon ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

Xna' Jacobən' na' Juannə' gwṇabe' yesə'əbe' xi'ine' ca' cuit Jeso'osən' gan' nabi'enə'

²⁰Na' ja'ac xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə' na' len xna'aga'aque'lenə' lao Jeso'osən'. Na' xna'aga'aque'lenə' bzo xibe' lao Jeso'osən' gože'ene': —Chṇabda' le' to goclen.

²¹Nach Jeso'osən' gože'ene': —¿Bi goclenṇə' che'endo' gona'?

Nach xna'aga'aque'lenə' gože'ene': —Che'enda' gono' par nič xi'ina' quinga yesə'əbi'e šla'a güejə cuito'on catə' əžin ža nabi'o nasyon chechonə'.

²²Jeso'osən' gože' Jacobən' len Juannə': —Bito chache'ile bi de'en chṇabele nada'. ¿Eguaquə saquə'əzi'ile can' saquə'əzi'anə'? ¿Egwzoile gaquə chele can' gaquə chia'anə'?

Nach bosyo'oži'e xtiže'enə' gwse'ene': —Gwzoito'.

²³Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə čhi'i saquə'əle can' čhi'i saca'anə', na' de'e liczə gaquə chele can' gaquə chia'anə', pero

bito naquən par əni'a' nada' non'
cue' cuitan' catə'an əžin ža nabi'a.
Tozə Xa' Diozən' bagwleje' beṇə' ca'
yesə'əbe' cuita'anə'.

²⁴Nach disipl ca' yeši catə'
gwse'ene' can' gosə'əna disipl ca'
čopə besə'əže'e lega'aque'. ²⁵Nach
Jeso'osən' goxe' yogue'e par niç
gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože'
lega'aque': —Nezecho nitə' beṇə'
gwnabia' na' beṇə' blao che to to
nasyon, na' la fuers chesə'anabi'e
beṇə' nitə' xni'aga'aque'. ²⁶Pero
caguə can' cheyalə' gonle. Šə
no le'e chene'ele gacle beṇə'
blao, cheyalə' əgwzəxjw yichjle
gaquəlenle ljuežjle. ²⁷Na' šə no le'e
chene'ele gacle xen entr ljuežjle,
cheyalə' gon cuinle ca xmos beṇə'
ca' yela'. ²⁸Diozən' bsele'e nada'
golja' beṇəçh, na' caguə bida' par
niç beṇəçhən' sa'aclene' nada',
sino que bida' par gaquəlena'
beṇəçhən', na' par əgwnežjo cuina'
čixjua' xtolə' yoguə'əlol beṇəçhən'
catə'an so'ote' nada'.

**Jeso'osən' bene' par niç čopə
beṇə' lçhol besə'əle'ine'**

²⁹Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe'
Jeso'osən' len disipl che' ca' catə'an
besa'aque' syoda Jericon'. ³⁰Na'
čopə beṇə' lçhol zjəchi' cho'a
nezən' galən' zjəyeda Jeso'osən'.
Catə' gosə'əneze' de que
Jeso'osən' chedie' laoga'aque'enə'
nach gosə'əne' zižjo, gwse'e
Jeso'osən': —Xanto', len' naco'
xi'in dia che de'e Rei Dabin'.
Beyašə'əlažə'əšguae' neto'.

³¹Nach beṇə' ca' chesyə'əde
laoga'aque'enə' gosə'ədile'
lega'aque' par niç nite'e žizə. Pero

nachle gosə'əne' zižjochlə gosə'əne':
—Xanto', len' naco' xi'in dia che
de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguae'
neto'.

³²Jeso'osən' gwleze' gan'
nite'enə', nach goxe' lega'aque' par
gosə'əbigue'e laogüe'enə'. Nach
gože' lega'aque': —İBin' chene'ele
gona' len le'e?

³³Nach gwse'ene': —Xanto'
benšga par niç yele'ito'.

³⁴Jeso'osən' beyašə'əlaže'e
lega'aque' na' gwdane'
jlaoga'aque'enə', nach le'e
besyə'əle'iteine', na' jəsə'ənaogüe'
Jeso'osən'.

**Gwso'elaogüe'e Jeso'osən'
catə' beyo'e Jerosalennə'**

21 Na' lao zja'ac Jeso'osən' len
disipl che' ca' Jerosalennə'
besə'əžine' Betfage, gan' zo
ya'a de'en nzi' Olibos galə'əza
Jerosalennə'. Na' Jeso'osən' gwleje'
čopə disipl che' ca', ²na' gože'
lega'aque': —Le'e žja'ac yež dao'
de'en chi' de'e na' na' žjəti'ile
to borr bia no'olə da'ab yag na'
nche'ete to xi'in da'ob. Na' gwsežle
xna'abən' na' əche'eleb nga len
xi'in da'obən'. ³Na' šə bi ye'e beṇə'
le'e, na' ye'elene': “Xanto' nan'
chyažjene' lega'aquəb.” Na' le'e
desyə'əsantecze'eb len le'e.

⁴Goc ca' par niç goc complir can'
bzoj de'e profet Zequerian' ben' be'
xtižə' Diozən' cana' gwne':

⁵Gož beṇə' ca' nitə' Jerosalennə':
“Le'e ggüiašc baza' Rei çhelen'.
Žie' cožə' borr da'onə' ca to
beṇə' cui naquə beṇə' blao.”

⁶Na' ja'ac disipl ca' yež dao'
de'en gož Jeso'osən' lega'aque' ca',

na' gwso'one' can' ben Jeso'osən'
mendam. ⁷Na' besyə'əche'e borran'
len xi'inəbən' lao Jeso'osən',
na' besə'əxoə no xaga'aque'
cožə'əga'aquəbən', nach gwžia
Jeso'osən' bia da'onə' par gweye'
Jerosalennə'. ⁸Na' lao nez gan'
zde'enə' beṇə' zan gwso'ela'ogüe'e
Jeso'osən' bosološiljue' no
xaga'aque'enə' par niç blej borran'
len na' leczə gosə'əchogue' no
xozə' yag de'e nitə' tcho'a nezən' na'
bosə'anite'en lao nezən'. ⁹Na' beṇə'
zan gosə'əbialao lao Jeso'osən'
na' leczə beṇə' zan jəsə'ənao le'.
Nach yogue'e gosə'əgüe'e be' lban
che' gosə'əne': —iLechgualə beṇə'
güen be'enga, naque' xi'in dia che
de'e Rei Dabin'iSošga Rei chechon'
mbalaz ben' baza' nga bselə'
Xancho Diozən' le'. Ledoye'ela'oche'
txen len beṇə' ca' nitə' gan' zo
Diozən'.

¹⁰Na' catə' bžin Jeso'osən'
Jerosalennə' yoguə' beṇə' ca'
ža' syodan' besyə'əbanene', na'
gosə'əne: —iNoxa bengə bla' nga?

¹¹Na' beṇə' ca' nžag Jeso'osən'
catə'an bežine' lao' syoda
Jerosalennə' bosyo'oži'e
xtižə'əga'aque'enə' gwse'e: —Bengə
Jeso'os beṇə' za' Nasaret gan'
mbane Galilean' na' cho'e xtižə'
Diozən'.

**Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca'
chso'on ya'a yo'odao' əblao
che beṇə' Izrael ca'**

¹²Na' gwey Jeso'osən' yo'odao'
əblao che chio'o beṇə' Izrael na'
bebeje' yoguə' beṇə' ca' chso'on
ya'a chyo'onə'. Nach gwlo'on'i'ane'e
mes che beṇə' ca' choso'oša' mech,

na' leczə ca' bene' len yag siy
che beṇə' ca' chso'otə' ngolbexə.

¹³Gwde beyož bene' ca' gože'
lega'aque': —Nyojczən can' gwna
Diozən' gwne': "Che'enda' yesə'əna
beṇə' de que liža'an naquən to latjə
gan' so'on beṇə' orasyon", pero na'
le'e babenlen ca to latjə gan' ža'
beṇə' bguan.

¹⁴Na' beṇə' lçhol ca' na' len beṇə'
coj ca' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən'
žlac gwzoe' lo'o yo'odao'onə'. Nach
beyone' lega'aque'. ¹⁵Pero na' bžox
əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed
choso'olo'i lei de'en bzoj de'e
Moisezən' lechgualə besə'əže'e
catə' besə'əle'ine' miłagr ca' de'en
ben Jeso'osən'. Na' leczə besə'əže'e
catə' gwse'enene' can' gwso'elao'
bi'i xcuidə' ca' Jeso'osən' yo'odao'
əblaonə', de'en gosə'ənabo':
"iLechgualə beṇə' güen be'enga,
naque' xi'in dia che de'e Rei
Dabin'i" ¹⁶Nach gwse'e Jeso'osən':
—iEzendo' bin' gosə'əna bi'i xcuidə'
ca'?

Jeso'osən' boži'en gože' lega'aque':
—Zenda'. iEcabi za'alažə'əle can'
nyoj Xtižə' Diozən' de'en gož de'e
Rei Dabin' Diozən', nan:

Le' babeno' par niç bi'i
xcuidə' na' bi'i cho'a nižə'
ca' chso'ela'obo' le' can'
chazlažə'o?

¹⁷Nach bechoje' gan' nitə' beṇə'
ca', na' beze'e syodan'. Na' že' na'
jəyega'ane' Betania len disipl che'
ca'.

**Ben Jeso'osən' par niç
bgüiž yag yixgüion'**

¹⁸Na' zil beteyo besa'aque'
Betanian' jəsyə'aque' Jerosalennə'

de'e yoblə. Na' lao zesya'əngü'e nezən' gwdon Jeso'osən'. ¹⁹Na' ble'ine' to yag yixgüio zon cho'a nezən' na' gwyeye' jəgüie' šə žian yixgüion'. Pero bitobi bželene', con zlega xlague'e žia. Nach gože'en: —Caneque cuich bi bi yixgüion' cuio'.

Na' lao or na' le'e bgüižten. ²⁰Catə' besə'əle'i disipl che' ca' can' goquən', besyə'əbanene', nach gwse'ene': —İBixchen' le'e bgüižte yaguən'?

²¹Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, šə do yichj do lažə'əle chonlilažə'əle Diozən' na' bito chac chop lažə'əle, guaquə gonle can' babena' par ničh bgüiž yaguən'. Na' leczə ca' guaquə gonle par ničh ya'a nga žjəyezəon lo'o nisdə'onə'. ²²Na' šə chonlilažə'əcho Diozən' do yichj do lažə'əcho, bitə'ətezə de'en ənabechone' lao orasyonnə', goncze'en chio'o.

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

²³Nach, Jeso'osən' gozeje' yo'odao' əblaona' de'e yoblə par jəsəd jəlo'ine' beṇə' ca'. Na' baḷə beṇə' fariseo ca' na' yebaḷə beṇə' choso'osed choso'olo'i lein' gosə'əbigue'e cuit Jeso'osən'. Nach gwse'e Jeso'osən': —İNac goquən' gwxio yelə' gwnabia'anə' na' non' ben le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

²⁴Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leczə de to de'e nabda' le'e. Šə gwnale nada' de'en nabda' le'e nach əṇia' le'e non' beṇə' nada' yelə' gwnabia' par gona' de'e ca' chona'. ²⁵Lenašc nada': İnon' bseḷə' de'e Juannə' bide' bchoe' beṇə' nis? İEDioz nan' bseḷə'ene' o šə beṇə' yoblən'?

Nach boso'oxi'e gosə'əne': —Šə ye'echone' de que Dioz nan' bseḷə'e de'e Juannə' par bchoe' beṇə' nis, na' ye'e chio'o: “İBixchexan' bito gwyeyle'ele che'?” ²⁶Na' šə ye'echone' de que to gwlažzen' bide', cuili biczən' so'one beṇə' quingan' chio'o, chedə' chse'ejle'e de que Diozən' bseḷə'e de'e Juannə' par be'e xtižə'ena'.

²⁷Nach gwse'e Jeso'osən': —Bito nezetə' non' bseḷə' de'e Juannə'.

Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Leczə ca' nada' bito əṇia' non' beṇə' nada' yelə' gwnabia'anə' par gona' de'e ca' chona'.

Jempl che chopə xi'in beṇə'

²⁸Le'e gon xbab bi zeje jempl nga: Gwzo to beṇə' gwnitə' chopə xi'ine'. Na' gože' tobo': “Xi'ina' neža che'enda' šejo' güen žin gan' ža' yag obas čhia' ca'.” ²⁹Nach xi'ine'ena' gožbo' le': “Bito ša'a.” Pero gwdeḷə beyombo' xbab, nach gwyeybo'. ³⁰Nach gozeje' gan' zo xi'ine'len yeto, na' ježe'ebo' can' gože' bi'i bišə'əbo'onə'. Na' le'e gožte bi'in le': “Guaquəczə, na' ša'a.” Pero bito gwyeybo'. ³¹Le'e našc nada': İnobo' bi'i ca' chopə boso'ozenagbo' che xaga'acbo'onə'?

Nach gwse'ene': —Bi'i nech na'.

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leiczelen'. Na' de'e li chnia' le'e beṇə' gochixjw ca' na' no'olə zargat ca' yobach yoso'ozenague' che Diozən' cle ca le'e na' yobəch əso'e latjə nabia' Diozən' lega'aque'. ³²Ca naquə Juannə' ben' bchoa beṇə' nis bide' laolen' na' gwdixjue'ine' le'e naquən' cheyalə' gonle par ničh yebei Diozən' le'e. Pero

bito gwyējle'ele che'. Letga beṇə' gochixjw ca' na' no'olə zargat ca' gwse'ejle'ele che'. Na' catə' gocbe'ile de que beṇə' ca' bagwse'ejle'ele che', bito bedinjle xtolə'əle ca' par šejle'ele che de'e Juannə'.

Jempl che mos mal ca'

³³Le'e gwzenag yeto jempl nga. Gwzo to beṇə' na' lao to pedas yežlyo chen' goze' zlezə yag obas na' gwlo'e le'ej doxenən. Na' na'atezə bene' to tanc gan' boso'osi'e obasən' par bechoj xisein'. Na' leczə bene' to campnary gan' yesə'əcua'a beṇə' əsa'ape' güertən'. Nach bene' güertən' lao na' beṇə' par boso'ogüia boso'oye'en, na' gwde na' gwze'e jəzoe' ga yoblə.

³⁴Catə' bžin tyemp par yosyo'otobe' cwsešən', bsele'e to chopə xmoše' gan' ža' beṇə' ca' chsa'apə yag obas che'enə' par žjəsyə'əxi'e to tlacw cwsešən' de'en cheyalə' yezi'e.

³⁵Pero na' beṇə' ca' chsa'apə yag obas che'enə' bito bosə'əgüialaogüe' mos che' ca'. Gosə'əyine' toe', na' yetoe' boso'ošiže'ene' yej, nach yetoe' gwso'ote'. ³⁶Nach bosselə' xan yag obasən' mos zanch clezə ca beṇə' ca' bsele'e nech, pero leczə can' gwso'onene' beṇə' nech ca' leczə can' gwso'onene' lega'aque'.

³⁷Nach xan yag obasən' bsele'e cuinczə xi'ine'enə', goquene' əsa'ape'ene' respet na' yosyo'onežjue'ene' cwsešən'. ³⁸Pero na' beṇə' ca' chsa'apə güertən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'enə', nach gosə'əne' entr lega'acze': "Be'engan' xi'in xan yag obasən', na' le'enə' yega'anlen biennə'. Leda gotchone' par nič yega'anlencho yežlyo che

xe'enə'." ³⁹Nach boso'onize'ene', besyə'əbeje'ene' fuerlə güertən' na' gwso'ote'ene'.

⁴⁰Beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gože' beṇə' ca' ža'anə': —čNac chactgüieile gon xan güertən' len beṇə' ca' bocua'anlene' güert che'enə' catə' yežin cuine'?

⁴¹Nach gwse'ene': —Gote' lega'aque' yełə' beṇə' mal čhega'aque'enə', na' yegüe'e güertən' lao na' beṇə' yoblə. Yegüe'en lao na' beṇə' so'on complir yosyo'onežjue'ene' to tlacw cwseš che'enə' catə' əžin ža par yesyə'ətobe'en.

⁴²Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ca'aczən'. Na' čacabiṇə' šejni'ile bi zejen de'en nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan:

Yej de'en cui gwso'olažə' mues
güen yo'o ca',
lennə' banaquən yej squin.
Xancho Diozən' babzoe' yejən'
gan' cheyalə' son
na' de'e zaquə' yebanecho can'
bene'enə'.

⁴³De'e na'anə' chnia' le'e de que Diozən' cuejyichje' cuich nabi'e nasyon čhelenə' na' cueje' beṇə' yoblə beṇə' yoso'ozenag che' par nabi'e lega'aque'. ⁴⁴Na' ca naquə yejən' ža, yoguə' no cui šejle' čhia' gwxaquə'əlebene' ca beṇə' əxorə lao yejən' na' cue'ežožje'. Na' yoguə' no cuinə' šejle' čhia' catə' babžin žan' gaquə' juisyən', gwxaquə'əlebene' ca beṇə' əxorə yej laogüe'enə' na' əgwšožjən le'.

⁴⁵Na' bχoz əblao ca' na' beṇə' fariseo ca', catə' gwse'enene' jempl ca' de'en be' Jeso'osən', gwsa'acbe'ine' de que be'e jempl ca'

por ni che de'en cui chse'ejle'e che'.
⁴⁶Nach gwse'enene' yesə'əzene'ene' pero bitobi gwso'onene' le'.
 Besə'əzebe' šə bi so'one beṇə' ca' nžague'enə' lega'aque', chedə' yogue'e gwse'ejle'e de que Diozən' bsele'e Jeso'osən' par cho'e xtiže'enə'.

Jempl che to yelə' gošagna'

22 Na' de'e yoblə bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' len jemplən', gozne': ²—Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquən'. Zo to rei, beṇə' ben gast catə' bšagna' xi'ine'enə'. ³Na' bene' combid beṇə' zan əžja'aque' liže'enə' par əsa'ogüe'. Na' catə' bžin or par solao lṇin', rein' bsele'e xmoše' ca' par jəsə'əxi'e beṇə' ca' babene' combidən'. Pero notono no gwse'ene əžja'ac lao yelə' gošagna' che xi'ine'enə'. ⁴Nach gože' yexəṇj xmoše' ca': "Le'e žjež beṇə' ca' zjənaquə combidən' de que babsi'ini'a de'en gaochoṇə'. Babeta' xco'ona' ca' na' xme'edaogua'a ca' bia ca' chsa'aṇə', na' yoguə' de'e ca' yelə' babsi'ini'a par gaocho. Na' ye'lega'aclene' sa'aque' gaocho de'en babsi'ini'anə'." Nach ja'ac mos ca' jse'eže' lega'aque' ca'. ⁵Pero beṇə' ca' bito gwso'one' cas. Toe' gwyeye' jəgüie' yežlyo che'enə', na' yetoe' gwyeye' jene' negosy. ⁶Na' yebale' bosə'əṇize' mos ca' bsele' rein' na' gosə'əzi'ichiže'e lega'aque' na' gwso'ote' bale'. ⁷Na' lechgualə bžə'a rein', na' bsele'e soldad che' ca' jse'ete' lega'aque' na' bosə'əzeye' syoda chega'aque'enə'. ⁸Nach rein' gože' xmoše' ca': "Babsi'ini'a de'en gaocho lao lṇin', pero ca

naquə beṇə' ca' bena' combidən' nacia' bito zjəzaque'e par la'aque' liža' nga əsa'ogüe'. ⁹Le'e žja'ac yež ca' yelə' na' le'e žjəta yoguə' lquey ca' na' gonle combid yoguə' beṇə' chaš par da'aque' sa'ogüe'." ¹⁰Na' mos ca' ja'aque' yoguə' nez ca' na' jəsə'ətobe' con yoguə' beṇə' besə'əžague', no beṇə' naquə beṇə' güen na' no beṇə' naquə beṇə' mal, par nič beža' liž rein' xte cuich bi latjə gotə'.

¹¹Pero na' catə' gwyo'o rein' jəgüie' beṇə' ca' bazjənžaguən', na' entr lega'aque' ble'ine' to beṇə' cui nyaze' lachə' de'en chnežjo rein' de'en chsa'aze' lao lṇinə'. ¹²Nach gož rein' le': "Migw chia' ɛnac goquən' gwyo'o nga? la' bito nyazo' lachə' de'en cheyalə' chazo'." Na' be'enə' bito bželene' bi ye'e rein'. ¹³Nach rein' bene' mendad yoso'ochej xmoše' ca' ṇi'ana' be'ena' na' yesyə'əbeje'ene' fuerlə, gan' lechgualə naquə žchol, gan' cuežyaše'e na' gan' gaoyejə leye' zejlicane. ¹⁴Can' naquən, Diozən' chaxe' yoguə' beṇə' par əse'ejle'e che', pero balgue'en choso'ozenague' che', na' chque'e lega'aque' ca' xi'ine'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' šə naquən güen yesə'əyixjue' impuest che gobiern

¹⁵Nach beṇə' fariseo ca' besə'əžague' par bosə'əxi'e naclə so'one' par nič yesə'əcuaeje' Jeso'osən' dižə' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya che'. ¹⁶Na' beṇə' fariseo ca' bosə'osele'e balə beṇə' zjənaquə cuent len lega'aque' lao Jeso'osən' na leczə bosə'osele'e balə

beṇə' chso'on txeṇ len Erodən' par jse'eže'ene': —Maestr, ɲezeto' de que cho'o dižə' li. ɲezeto' de'en chsed chlo'ido' beṇə' can' chene'e Diozən' goncho naquən dižə' li. Na' ɲezeto' bito chžebo' bin' yesə'əna beṇə', la' bito chono' cuent che beṇə' šə naque' blao o šə bito naque'. ¹⁷De'e na'anə' zedenabeto' le' par ənao' neto' naquən' cheyalə' gonto'. ¿Enaquən güen chixjwto' impuest che gobiern roman', o šə bito cheyalə' chixjwto'on?

¹⁸Jeso'osən' gocbe'ine' caguə do lažə'əga'aque'ena' gwse'ene' ca', nach gože' lega'aque': —iNacle beṇə' goxoayag! ¿Bixchen' chene'ele cuejle nada' dižə' de'en gwčhinle contr nada'? ¹⁹Le'e gwlo'i nada' xmechlen' de'en chyixjwle che impuestən'.

Nach boso'olo'ine' le' to denario. ²⁰Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿No diboj cheinə' da' laogüennə', na' no lein' nyoj laogüennə'?

²¹Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar.

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e əgwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

²²Nach beṇə' ca' catə' gwse'lenene' xtižə' Jeso'osən' besyə'əbanene'. Na' besa'aque' gan' zoe'ena'.

Catə' yesyə'əban beṇə' guat ca'

²³Na' le'e ža na'atezəczə besə'əžzin balə beṇə' sadoseo beṇə' ca' cui chse'ejle' de que yesyə'əban beṇə' guat ca', na' de'e na'anə' jse'eže'ene': ²⁴—Maestr, de'e Moisezən' bzoje' de que šə to beṇə'

byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an no'olə che'ena' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' be'ena' bagotən' cheyalə' yeque'e no'olənə' par nič nitə' xi'in dia che de'e beṇə' biše'ena'. ²⁵Bač bemb'ato' gažə bišə'əga'aque'. Na' beṇə' nechən' bšagne'e, na' gote', na' notono xi'ine' gwzo. Na' biše'e əgwchopən' beque'e no'olən'. ²⁶Na' leczə got beṇə' əgwchopən' na' notono xi'ine' gwzo. Nach le'egatezə ca' goquə len beṇə' biše'e əgwyone, nach beṇə' bišə'əga'aque' ca' yelə', xte besyə'əyatega'aque' besyə'əque'e no'olən' na' besyə'əyatega'aque' gwsa'at, na' notoczə no xi'inga'aque' gwnitə'. ²⁷Na' gwde gwsa'at beṇə' ca' leczə got no'olən'. ²⁸Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', ¿noe' entr beṇə' gažə ca' gaquə be'en che no'olən'? la' yogue'en bosyo'ošagna'alene' le'.

²⁹Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito chonle xbab šao' de'en nale ca', la' bito ɲezele can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən na' nic ɲezele naquən' naquə yelə' guac che Diozən'. ³⁰Catə'ən yesyə'əban beṇə' guat ca', bito gacbia' šə zoso'ošagne'e o šə cui, na' cana' caguə no yosyo'ošagna'ach. Lebzen' əsa'aque' len angl che Diozən' beṇə' ca' nitə' yoban'. ³¹Na' ca naquən' chaquele bito yesyə'əban beṇə' guat ca', ¿əbito za'aləžə'əle can' nyoj Xtižə' Diozən', nan: ³²“Nada' naca' Dioz che de'e xaxta'ole Abraannə', na' Dioz che de'e xaxta'ole Isaaquən', na' Dioz che de'e xaxta'ole Jacobən'.” Na' ɲezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' chedə' Diozən' bito naque' Dioz che beṇə'

guat, sino naque' Dioz che beṇə' ca' zjəmban.

³³Na' beṇə' zan ca' zjənžaguən' besyə'əbanene' catə' gwse'ene' dižə'ən de'en bsd blo'ine' lega'aque'.

**De'en naquə de'e blaoch de'en
non Diozən' mendad goncho**

³⁴Na' catə' gwse'ene beṇə' fariseo ca' de que Jeso'osən' bzožie' beṇə' sadoseo ca', nach jeza'aque' lao Jeso'osən'. ³⁵Na' to ben' chsed chlo'i lein' leczə gone'ene' cueje' Jeso'osən' dižə' de'e gwchine' contr le'. Na' gože'ene': ³⁶—Maestr, lao lei che Diozən' ɿnon' de'en none' mendad goncho naquən de'e blaoch?

³⁷⁻³⁸Jeso'osən' gože'ene': —De'en naquə de'e žialaoch na' de'e blaoch lao de'e ca' none' mendad goncho nan: “Cheyałə' gaguecho che Xancho Diozən' do yichj do lažə'əcho do fuers balor checho.”

³⁹Na' de'e əgwchopen' lebze nan len de'e nechen': “Cheyałə' gaguecho che sa'aljuežjcho catg chaquecho che cuincho.” ⁴⁰Chopə de'e ca' non Diozən' mendad goncho zjənoχə'ən doxen de'en bzoj de'e Moisezən' na' de'en boso'ozoj beṇə' ca' gwsə'e xtižə' Diozən' cana'.

**Cristən' naque' xi'in dia
che de'e Rei Dabin'**

⁴¹Na' lao ne'e zjənžag beṇə' fariseo ca' lao Jeso'osən', ⁴²gože' lega'aque': —ɿBin' chontgualə xbab che Cristən' ben' əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'? ɿNo xi'in dia chei gague'?

Na' gwse'ene': —Gague' xi'in dia che de'e Rei Dabin'.

⁴³⁻⁴⁴Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Dabin' bzoje' can' blo'i Spirit che Diozən' le'. Gwne' de que Cristən' naque' Xane'. Quinga bzoje':

Xancho Diozən' gože' Xana'an: “Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

Na' gona' par nič nītə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr chio' ca' xni'onə'.”

⁴⁵Na' de'en gwna de'e Rei Dabin' de que Cristən' naque' Xane', ɿcabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che' na'anə' ža?

⁴⁶Na' notoch no goquə yosyo'oži'i xtiže'enə'. Na' dezd ža na' bitoch besyə'əyaxjene' bi yesə'ənabene' Jeso'osən'.

**Xtolə' beṇə' fariseo ca' na' beṇə'
ca' choso'osed choso'olo'i lein'**

23 Nach Jeso'osən' gwzolaoh be'e dižə' len disipl che' ca' na' len beṇə' zan ca' nītə' gan' zo'enə', gwne': ²—Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beṇə' fariseo ca' bazjənłane' xlatjə de'e Moisezən' par choso'ozejni'ine' beṇə' lei che Diozən'. ³Na' de'e na'anə' le'e gwzenag chega'aque' catə' choso'ozene' le'e can' na lein', na' le'e gon can' nannə', pero bito gonle can' chso'on lega'aque', chedə' lega'aque' bito chso'one' de'en chəsə'əne' cheyałə' gonle. ⁴Lega'aque' chesə'əzanche' can' na lein', na' chso'one'en ca to yoa' de'e cuiczə no do'i na' chse'enene' soa' beṇə' yoblə

len, na' bito chse'ene lega'aque' əso'en. ⁵Ca naquə beṇə' ca' yoguə' de'en chso'one'ena', chso'one'en parzə niḥ yesə'əle'i beṇə' can' chso'one'ena', na' so'elaogü'e lega'aque'. Nchej na'aga'aque'ena' na' nchej lao xgaga'aque'ena' caj dao' gan' ža' part güejə Xtižə' Diozən' na' chso'one' caj dao' ca' de'e cha'odao'. Na' leczə chso'one' lox xadon čhega'aque'ena' de'e tonə. ⁶Chesyə'əbeine' chesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beṇə' blao ca' catə' chja'aque' gan' chac no lni, na' catə' chja'aque' yo'odao' čhega'aque'. ⁷Chesyə'əbeine' catə' beṇə' ca' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' catə' chesə'ənope'e na'aga'aque'en do lao lquey, na' chse'enene' yoso'osi' beṇə' lega'aque' maestr.

⁸Pero əchnia' le'e, bito gonle byen ye'e beṇə' le'e “maestr” laogüe de'en chsed chlo'ile xtižə'ana', čhedə' nadə'əzan' gwlej Diozən' par naca' maestr čhele, nadan' bsele'e par gaquəlena' beṇə'čən'. Na' yoguə' le'e chonlilažə'əle nada' chaque bišə'əljuežjle tole yetole. ⁹Na' leczə bito nale čhe notə'ətezə beṇə' de que naque' “Padrecito”. Tozə Dioz ben' zo yoba naque' Xacho. ¹⁰Na' bito gonle byen ye'e beṇə' le'e “Xana’”, čhedə' leczə tozə nada' Cristən' gwlej Diozən' par naca' Xanle. ¹¹Šə no le'e nacle beṇə' blaoch, cheyalə' əgwzəxjw yichjle gaquəlenle ljuežjle. ¹²Notə'ətezle cho'elao' cuinle Diozən' gone' par niḥ gacbe'ile de que bitobi zaquə'əle. Na' notə'ətezle chonle xbab de que bitotec bi zaquə'əle, Diozən' gone' le'e yelə' bala'an.

¹³Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazə le'e beṇə'

fariseo. Chxoayagle beṇə' par niḥ cui so'e latjə ṇabia' Diozən' lega'aque' na' leczə le'e bito cho'ele latjə ṇabia' Diozən' le'e.

¹⁴Na' probchguazə le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. Chxoayagle no no'olə gozebə par niḥ no'ol ca' chso'one' le'e ližga'aque' na' len bichlə de'en de čhega'aque'. Nach catə' chonle orasyon cho'echgualə dižə' par niḥ əxoayagle beṇə' əsa'aquene' nacle beṇə' güen. Goscha'och Diozən' castigw chelen' clezə ca čhe beṇə' ca' cuitec zjəneze' can' na lein'.

¹⁵Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. Nacle beṇə' goxoayag. Chja'actezə chja'acle chjətiljle beṇə' zitə' beṇə' yesə'ənao de'en chsed chlo'ile. Na' catə' chželga'aquele'ne' chzejni'iga'aquele'ne' par niḥ əsa'aque' lechguale beṇə' maləch clezə ca le'e.

¹⁶iProbchguazə le'e! Nacle ca beṇə' lchəl beṇə' chsa'aquene' guaqua yesə'əgüe'e nez beṇə' yoblə. Nale de que notə'ətezə beṇə' chzoe' joramentən' por yo'odao' əblaonə', bitobi zeje jorament čhe'ena'. Pero šə chzoe' joramentən' por oro de'en de lo'o yo'oda'onə', nachən' zejen de que cheyalə' gone' can' chone' lyebe. ¹⁷Le'e nacle ca beṇə' lchəl na' bitobi chejni'ile. Oron' bitotec bi zaquə'ən. Yo'oda'onə' gan' yo'o oron' lenṇə' zaquə'əchən, la' de'en yo'o oron' lo'inə' de'e na'anə' oron' naquən čhe Diozən'. ¹⁸Na' leczə nale de que šə to beṇə' chzoe' joramentən' por mes de yej gan' choso'ozeye' bia yixə'ən par chso'elaogüe'e Diozən', bitobi zeje

jorament che'enə'. Pero na' šə chzoe' joramentən' por de'en xoa lao mes de yejən', cheyalə' gone' can' chone' lyebe. ¹⁹Le'e nacle ca beṇə' lchəl na' bitobi chejni'ile. De'en choso'ozeyə' par chso'elaogüe'le Diozən' bitotec bi zaquə'an. Mes gan' chxoa de'en chosə'ənežjue' Diozən' lenṇə' zaquə'əchən, la' de'en choso'oxoe' de'e ca' laogüen, de'e na'anə' chsa'aquən che Dioz.

²⁰Šə beṇə' chzoe' joramentən' por mes de yejən' lenczə por de'en xoa laogüennə' chzoe'en. ²¹Na' šə beṇə' chzoe' joramentən' por yo'oda'onə', lenczə por Dioz nan' chzoe' joramentən' chedə' yo'oda'onə' naquə che Diozən' na' nan' zoe'.

²²Na' šə beṇə' chzoe' joramentən' por yoban', por Dioz nan' chzoe'en, chedə' la' nan' chi' Diozən' chnabi'e.

²³Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. iNacle beṇə' goxoayag! La'anə'əczə chnežjwle Diozən' to part lao ši part che yixgüej chele, che niz chele, na' che comin chele, bitobi zejen, chedə' bito chzenagle che de'e ca' zjənaquə de'e žialaoch de'en na lein'. Bito chonle de'en naquə güen lao Diozən'. Bito cheyašə'əlažə'əle sa'aljuežj beṇəchle. Bito chonle complir can' nale. De'e quinga zjənaquə de'e žialaoch gonle; pero bito cheyalə' cuejyichjle cui əgwnežjwle de'e ca' chnežjoczlene'.

²⁴Nacle ca beṇə' lchəl beṇə' chsa'aque'ne' guaquə yesə'əgüe'le nez beṇə' yoblə. Gwxaquə'əlebele ca to beṇə' chebej bizə beb dao' nchixə yelə' guao che'enə', pero bito chache'ine' šə nchixə'əchlən to de'e xen de'e zaquə' yebeje'.

²⁵Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. iNacle beṇə' goxoayag! Gwxaquə'əlebele ca tas plat de'en chchin beṇə' na' cui cha'a chyibe' lo'ina' binlo. Chonle par nič chsa'aque beṇə' de que nacle beṇə' güen pero lechguale chzelažə'əle bi de'e de che beṇə' na' chebeichgüeile chca'alēn.

²⁶Le'e beṇə' fariseo, nchəl yichjla'ažda'olen'. Le'e yedinje xtolə'əle ca' par nič de'e liczə gacle beṇə' güen can' chene'ele so'on beṇə' xbab nacle.

²⁷Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' de'en bzoj de'e Moisezan', na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. iNacle beṇə' goxoayag! Gwxaquə'əlebele ca to ba de'en zjənone' xochechgua laogüenə' pero lo'ilei ža' žit beṇə' guat na' chi'ichgua de'e zban.

²⁸Chene'ele so'on beṇə' xbab chele de que nacle beṇə' güen, pero len yichjla'ažda'olen' nacle beṇə' goxoayag na' beṇə' malchgua.

²⁹iProbchguazə le'e chsed chlo'ile lein'! na' iprobchguazə le'e beṇə' fariseo! Nacle beṇə' goxoayag. Chonle monoment lao ba che de'e profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' chonle xochechgua lao ba che yeziquə'əchlə beṇə' gwso'on de'e güen. ³⁰Na' nale: "Žalə' chio'o bazocho ca tyemp che de'e xaxta'ocho ca', bito bencho txen len lega'aque' ca de'en gwso'one' gwso'ote' profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'." ³¹Pero na' yoguə'əlołte de'en chonle chlo'in de que tozəczə can' nacle len de'e

ḡaxta'ole ca' beṇə' ca' gws'o't de'e profet ca'. ³²Šə de'e tant chebeile chonle de'e malən', le'e gwza'alao legon biquə'əchlə de'e mal de'en bito golə' so'on de'e ḡaxta'ole ca'.

³³Le'e nacle beṇə' goḡoayag na' naljele. ĩEchaquele de que guaquə yexonjele castigon' de'en gon Diozən' le'e ca de'en əsele'e le'e lao yi' gabilən'? ³⁴Na' de'en gona' nada' əseła'a beṇə' so'e xtiža'anə' na' no beṇə' sin' laolenə', na' nochlə beṇə' yoso'osedene' le'e xtiža'anə'. Na' bale' gotle əgwda'aga'aclene' to le'e yag coroz, na' yebale' chinle do lo'o yo'odao' chele ca', na' yebale' yolagzeja yolagzidəga'aclene' gatə'ətezə yež žja'aque'. ³⁵Na' de'en gonle ca' gaple dolə' che yelə' got che yoguə' beṇə' ca' gws'o'n de'e güen, beṇə' ca' gws'o't de'e ḡaxta'ole ca', gwzolaozən len de'e Abelən' xi'in beṇə' nech ca' ben' naquə beṇə' güen lao Diozən' na' beyožən len de'e Zequeria xi'in de'e Berequias. Zequeria na'anə' ben' gws'o'te' entr yo'odao' əblaonə' na' entr mes de yej gan' choso'ozeye' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən'. ³⁶Na' de'e li le'e mbanle na'a si'ile castigw che yelə' got che yoguə' beṇə' ca' gws'o't de'e ḡaxta'ole ca'.

Begüine'e Jeso'osən' por ni che xtolə' beṇə' Jerosalen ca'

³⁷İProb le'e beṇə' Jerosalen! Chotle beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən' na' beṇə' ca' chselə' Diozən' par chso'elene' le'e xtiže'enə' chšižə'əga'aclene' yej. Zan las bago'onda' yotoba' le'e can' chon to jeid cheyež xi'inəb, pero bito be'ele latjə. ³⁸Na' na'a cuejyichj Diozən'

le'e. Bitoch gone' cas chele. ³⁹Na' əchnia' le'e, bitoch le'ile nada' xte catə'əch əžin ža ənale: “Cho'ela'oto' ben' za' nga, babselə' Xancho Diozən' le'.”

Jeso'osən' gwne' de que gwžin ža yosyo'ochinje' yo'odao' əblaonə'

24 Na' catə' beza' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə' par šeje' ga yoblə gosə'əbiguə' disipl che' ca' gan' zo'enə' na' lao chəsə'əgüile yo'odao' əblaonə' gwso'e dižə' catec xoche naquən na' leczə ca' yo'o ca' zjənyechjən. ²Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bable'ile catec xochen' naquə yoguə' de'e quinga. Na' de'e li chnia' le'e ca naquə de'en chle'ile na'a, gwžin ža yosyo'ochinj beṇə' doxenən, na' notoch no le'i lega'aquən.

De'en gaquə catə'ən bazon baozə šo'o fin che yežlyon'

³Na' ja'aque' ya'a Olibosən' na' Jeso'osən' gwchi'e lao ya'ana' toze'. Na' gosə'əbiguə' disipl che' ca' laogüe'enə' na' gwse'ene': —Xanto', ĩdo batə'aquən' gaquə de'e nga nao' nga? Na' ĩnac gaquən' gache'ito' de que bazon baozə yido' de'e yoblə par šo'o fin che yežlyon'?

⁴Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab par ničh notono əḡoayag le'e. ⁵Gwžin ža catə' zan beṇə' goḡoayag ša' lao yežlyo nga beṇə' se'ene'ene' yoso'olane' xlatja' nga. Na' yesə'əne': “Nada'an Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' le'e.” Na' beṇə' zan yesə'əḡoayague'. ⁶Na' yene'ele dižə' de que chac gwdilə, o de que guaquə gwdilə, pero na' bito žeble, chedə' zgua'atec

cheyalə' gaquə ca'. Na' bito le'e žinte žan' par šo'o fin che yežlyon'.
⁷Na' yesə'ədilə yež contr yež, na' nasyon contr nasyon. Na' leczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' gaquə bgua bgüin na' cue'e yižgüe', na' leczə xo'ochgua. ⁸Na' te gaquə ca' ne'e yesə'əžaglaoch beṇə' ža' yežlyon'.

⁹Nach beṇə' ca' ža' doxen yežlyo nga yesə'əgue'ine' le'e čhedə' chonlilažə'le nada'. Na' so'one' le'e lao na' beṇə' contr ca', na' yesə'əsaquə'əzi'e le'e, nach so'ote' le'e. ¹⁰Cana' ža, beṇə' zan beṇə' bachso'onlilažə' nada' yesə'əbejyichje' cuich so'onlilaže'e nada'. Na' lega'acteze' yesə'əgue'ine' ljuežjga'aque' beṇə' ne'e chso'onlilažə' nada' na' so'one' lega'aque' lao na' beṇə' contr ca'. ¹¹Na' beṇə' zan so'onlilaže'e yesə'əne' de que xtižə' Diozən' chəsə'əyixjui'e na' yesə'əxoayague' beṇə' zan. ¹²Na' laogüe de'en šanch beṇə' ca' so'on de'e malən', beṇə' zan juisy beṇə' bachso'onlilažə' nada' cuich əsa'aque'ne' che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' nada'. ¹³Pero na' notə'ətezle šə co'o gwčhejlažə'əle len de'en čhi' saquə'əle par gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle čhia' xte catə'əch əžin ža gatle, gožjəyezole len Diozən'. ¹⁴Na' žja'ac beṇə' doxen lao yežlyon' yesə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que nabia' Diozən' con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə. Na' catə' bazjəneze beṇə' ža' yoguə' nasyonṇə' len, cana'achən' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

¹⁵⁻¹⁶Bablabl can' bzoj de'e profet Daniel ben' be' xtižə' Diozən'

cana'. Na' de'en bzoje' nan de que beṇə' mal so'one' de'en naquə de'e zban juisy de'e chgue'i Diozən' lo'o yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael na' yo'oda'onə' bitoch gonən žin. Na' catə' le'ile gaquə de'e quinga, canan' le'e nitə'əle Jodean' cheyalə' əgwxonjle na' žja'acle do ya'ada'ote. Le'e chlable de'en nga le'e šejni'in. ¹⁷Na' šə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che' liže'enə', bito galə' yotobe' šinlaze' ca' ža' liže'enə', con cuejyichje'en. ¹⁸Na' leczə ca' beṇə' zda do yoba bito galə' yebile par žjəyexi'e xadoṇ che'enə' liže'. ¹⁹Na' ca tyempən' lechgualə zdebə gaquən len no'olə ca' zjənoa' bdao' na' no'ol ca' chesə'əguažə' bida'o'. ²⁰Le'e gon orasyon par nich cui cheyalə' əgwxonjle tyemp catə' čhi' de'e zag o lao ža dezcanz. ²¹Catə' gaquə de'e ca' lechgualə čhi' saquə' beṇə' Izrael gwlaž čecho ca'. Na' dezd catə'ən gwxe yežlyon' xte ža neža bito əṇacho bagwdi' bagwxaquə' beṇə' can' čhi' saquə' beṇə' Izrael gwlaž čecho ca', na' bito əžinlaže'e gaquə ca' len beṇə'chən' de'e yoblə. ²²Žalə' nžia Diozən' bia' yesə'əžaglaogüe' šša ni yeto beṇə' cuich zjəmban catə'ən yeyož yesə'əžaglaogüe'enə' žalə' ca'. Pero por ni che de'en chaque Diozən' che beṇə' ca' chso'onlilažə' le', beṇə' ca' bagwleje' par əsa'aque' xi'ine', de'e na'anə' cui güe'e latjə yesə'əžaglaogüe' šša.

²³De'e na'anə' šə no əye'e le'e: "Bğüiašc nga zo Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' chio'o", o šə əye'e le'e: "Na'alə zoe'", bito šejle'ele che'. ²⁴Zan beṇə' goxoayag

ša' lao yežlyo nga əse'e le'e de que zjənaque' Cristən' o de que chso'e xtižə' Diozən'. Na' so'one' miłagr na' so'one' de'e naquə yelə' goban par nič yesə'əxoayague' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' žalə' gaquə yesə'əxoayague' lega'aque'. ²⁵ Baṇezele can' gaquə la' bagwdixjue'ida' le'e che de'e ca' ze'e gaquə. ²⁶ De'e na'anə' šə əse'e le'e: “Zo Cristən' latjə dašən’”, bito gwzenagle čhega'aque' par əžja'acle. Na' šə əse'e le'e de que zo Cristən' lo'o yo'onə', bito šejle'ele čhega'aque'. ²⁷ Can' chac catə' chep yesən' chse'eni'in doxenlə le'e yoban' to de repentzə, leczə can' gaquə catə'an əžin ža yida' de'e yoblə. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' yida' to de repentzə na' yoguə'əloł beṇə' yesə'əle'ine' nada'. ²⁸ Ngale'en chonen che ben' ne': “Gan' de bia guat nan' chesə'əžag šod ca'.”

**Can' gaquə catə' yidə
Jesocristən' de'e yoblə**

²⁹ Na' cate yeyož čhi' saquə' beṇəchən' lao ža ca', bgüižən' bitoch əgwse'eni'in, na' leczə ca' bio'onə'. Na' beljw ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əxopən čhedə' Diozən' əgwsil'inse' yoguə' de'e ca'. ³⁰ Na' cana'ach beṇə' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bsele' Diozən' golja' beṇəch. Yida' nsa'a yelə' guac xen čhia'anə' na' yelə' chey che'eni' čhia'anə'. Na' beṇə' ža' yoguə' nasyon che yežlyon' yesə'əbežyaše'e, beṇə' cui gwso'onlilažə' nada'. ³¹ Na' catə'an yida' to trompetən' cuežən zižjo,

na' əselə'a angl čhia' ca' doxenlə yežlyonə' par yesyə'ətobe' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine' gatə'ətezə zjənasəlase'.

³² Nezele can' chac do nga len yag yixgüion', catə' bač chzolao chebia xlague'e, chacbe'ile de que bač zon yela' yejon'. ³³ Na' leczə can' catə'an le'ile gaquə de'e mal ca' bagwnia' gaquə, cana'ach ənezele de que bazon əžin ža šo'o fin che yežlyon'. ³⁴ De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle lao tyemp nga na'a catə' solao gaquə yoguə'əloł de'e ca'. ³⁵ Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon', yesə'əde čhei, pero ca naquə xtižə'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nanṇə'.

³⁶ Pero ca naquə bi ža bi orən' šo'o fin che yežlyon', notono no neze, ni que zjəneze angl ca' nitə' yoban', na' ni que nezdə' nada' naca' Xi'in Diozən'. Tozə Xa' Dioz nan' neze.

³⁷ Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' can' goquə ca tyemp che de'e Noenə', leczə can' gaquə catə'an nada' yida' de'e yoblə. ³⁸ Beṇə' ca' gwnitə' ca tyemp che de'e Noen' gwžə'azeche' gwse'ej gwsa'ogüie' na' gwso'elaozechga'aque' boso'ošagne'e na' bosə'əšague' na' no xi'inga'aque'. Ne'e chso'onte' ca' catə'an bžin ža gwyo'o Noen' lo'o barcon' len family che' ca'. ³⁹ Bito gwsa'acbe'ine' bin' gaquə xte catə'əchən' goc yejw sio' juisyən' na' bia' nisən' yoguə'əlołga'aque'. Ca'atezəczən' bito sa'acbe'i beṇə' bin' gaquə xte catə'əchən' yida' de'e yoblə. ⁴⁰ Quingan' gaquə catə'an yida' de'e yoblə, čhopə beṇə' nite'e

do yoba, toe' yezi' yeca' Diozən',
na' yetoe' yocua'ane'. ⁴¹Na' chopə
no'olə nite'e chso'ote', toe' yezi'
yeca' Diozən', na' yetoe' yocua'ane'.

⁴²De'e na'anə' le'e so probnid
par catə'an yida' de'e yoblə, chedə'
bito nezele bi ža bi orən' yida' de'e
yoblə, nada' naca' Xanle. ⁴³Le'e
gon xbab che de'e nga, žalə' neze
xan yo'onə' do bi or lao yelən' əžin
beṇə' bguannə' liž'e'enə', la' gwnaze'
par nič bito güe'e latjə šo'o be'enə'
liž'e'enə' par cuane' šinlaze'enə'.

⁴⁴De'e na'anə' ža, le'e so probnid
par catə'an yida' de'e yoblə chedə'
catə'an cui chonle xbab yida' ca
nan' yida' de'e yoblə, nada' naca'
ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

**Mos ben' chon güen na' mos
ben' cui chon güen**

⁴⁵Notə'ətezle šə zotezə
zole probnid dote tyemp,
gwxaquə'əlebele ca to mos beṇə'
naque' beṇə' sin' na' beṇə' chon
complir can' cheyalə' gone'. Na'
gwxaquə'əlebele ca to mos ben'
gwlo'o xane'enə' lao ne'e liž'e'enə'
catə'an gwze'enə' par nič chnežjue'
de'e chsa'o yoguə' mos che' ca'
yela' catə' chžin or chsa'ogüe'. ⁴⁶Šə
to beṇə' mosən' chontezə chone'
can' non xanen' mendad, mbalaz
socze' catə' yežin xane'enə'. ⁴⁷De'e
li chnia' le'e, xane'en cue'e lao na'
xmose'enə' yoguə'əlol de'en deine'.
⁴⁸Pero šə mosən' naque' beṇə' mal
na' gone' xbab əne': "Bagwžei
xanan'". ⁴⁹Nach šə solaoacle' chine'
mos ca' yela' na' ye'ej gaoxatteze'
len no beṇə' güe'e zo, ⁵⁰nach
xane'enə' yežine' to ža senyale'
le' to or cui nacbe'ine'. ⁵¹Na' por

ni che de'en cui chon mosən' can'
cheyalə' gone', xane'enə' chinchgüe'
le' yid sotən' xte ca gate'. Gaquə
che' can' chac che notə'ətezə beṇə'
goxoayag, chjəya'aque' gabilən' gan'
chesə'əbežyašə' beṇə' na' chsa'oyejə
leyga'aque'enə'.

**Jempl che ši no'ol güego'
ja'aque' to yelə' gošagna'**

25 Nach Jeso'osən' goze'e
disipl che' ca': —Yelə'
gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban'
gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə.
Goc to yelə' gošagna' na' bazjəxi'
beṇə' gošagna'anə' xo'ole'enə'. Na'
nitə' ši no'ol güego' zjənaque' migw
che beṇə' ca' chesə'əšagna'anə'. Na'
zjənxobe' lintern čega'aque'en
ja'aque' jəsə'əleze' catə' yesyə'əchoj
beṇə' ca' liž no'olən' par nič
əžja'aque' liž beṇə' byon' txen.
²Na' gueyə' no'ol ca' gwnite'e
probnid, na' no'ol ca' yegueyə'
bito gosə'anite'e probnid. ³Catə'
gwsa'aque' ližga'aque'enə', zjənxobe'
lintern čega'aque'enə' pero bito
gwso'oxe'e lmet gan' yožə petroly
de'en yoso'ochine' catə' yebiž de'en
yožə lo'o lintern čega'aque'enə'.
⁴Na' no'ol ca' gueyə' catə'
gwsa'aque' ližga'aque'enə',
gosə'əxobe' lintern čega'aque'enə'
na' gosə'əbecyichje' gwso'oxe'e lmet
gan' yožə petroly de'en yosə'əchine'
catə' yebiž de'en yožə lo'o lintern
čega'aque'enə'. ⁵Na' gosə'əžei
beṇə' gošagna' ca', na' yoguə'
beṇə' ca' gosə'əbezə lega'aque'
gosə'ətase' lao chesə'əbeze'enə'.
⁶Na' do chel, to beṇə' gwne' zižjo,
gože' lega'aque': "Bachesyə'əchoj
beṇə' gošagna' ca'. Le'e šo'o

žjəšagga'acchone!." 7Na' catə' gože' lega'aque' ca', yoguə' no'ol ca' gosə'əzeche' na' gosə'əque'e bao' de'en zo lao meš che lintern čhega'aque'enə'. 8Na' no'ol ca' cui gosə'ənitə' probnid gwse'e no'ol ca' yegueyə': "¿Ebito gon latə' petroly chelen' neto'? la' bachebiž četo'onə'." 9Nach no'ol ca' gwse'e lega'aque': "Bito gaquə gonlatə'əto' čele la' de'en de četo' bito gaquen par yoguə'əcho. Le'e žja'ac le'e žjəxi' chelen' gan' chso'ote'enə'." 10Nach no'ol ca' cui gosə'ənitə' probnidən' ja'aque' jəsə'əxi'e petrolyən'. Na' lao zja'aque' gwxi' petrolyən' besyə'əžin beṇə' ca' choso'ošagna' liž beṇə' byon'. Na' no'ol ca' gosə'ənitə' probnid gwso'e lo'o yo'onə' gan' chso'one' gastən' txen len beṇə' ca' chosə'əšagna'anə'. Nach mos ca' boso'oseyju'e puertən'. 11Na' catə' besə'əžin no'ol ca' jəsə'əxi' petrolyən' na' gosə'əne' cho'a puertən', gwse'e ben' zo cho'a puertən': "Señor, bsaljwšga puertən' par nič šo'oto'." 12Pero na' ben' zo cho'a puertən' gože' lega'aque': "De'e li chnia' le'e, bito saljua' par šo'ole la' bito nombi'a le'e."

13Nach goze' Jeso'osən' disipl che' ca': —Ca'aczən' cheyałə' sole probnid batə'əquən' yida', čhedə' bito nezele bi ža bi orən' yida' yežlyo nga de'e yoblə, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benəch.

Jempl che ben' bocua'anlene' xmoše' ca' mečan'

14Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'en nga. To beṇə' gwyje' nasyon zitə'. Na' ze'e se'e goxe' mos che'

ca' na' gwlo'e lao na'aga'aque' xmeche'enə' par gwso'onene'en negosy.

15Toe' bocua'anlene' gueya' mil pes. Na' yetoe' bocua'anlene' čhopa mil. Na' yetoe' bocua'anlene' tmil. Bnežjue'en lega'aque' segon can' chac so'on to toga'aque'. Beyož bene' ca' gwze'e. 16Ben' bocua'anlene' gueya' mil le'e gwzolaote chone' negosy len mečan' na' bene' gan yegueya' mil pes. 17Le'egatezə ca' ben ben' bocua'anlene' čhopa mil. Le'e gwzolaote chone' negosyən' len mečan' na' bene' gan yəchopa mil. 18Na' ben' bnežjue' tmil gwyje', jəcuəše'e xmech xane'enə' to lo'o yech de'e əgwche'ene' lo'o yon'.

19Goc šša gwza' xan mos quinga catə' bežine' nach bene' mendad ja'ac xmoše' ca' laogüe'enə' par bosyo'odie' cuent. 20Na' mosən' ben' bocua'anlene' gueya' mil pes bžine' laogüe'enə' na' gože'ene': "Xana', ni de de'e gueya' mil de'en beṇə' nada'. Na' babena' gan yegueya' mil." 21Na' xane'enə' gože'ene': "Babenə' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyałə' gono'. Beno' can' cheyałə' gono' len de'e daon' bocua'anlena' le', na' na'a gona' lao na'o de'e xenchlə. Gwyo'o na' gona' par nič so' mbalaz len nada'." 22Nach catə' bžin ben' bocua'anlene' čhopa milən' gože'ene': "Xana', ni de de'e čhopa mil pes de'en bocua'anleno' nada', na' babenən gan yəchopa mil." 23Nach gož xane'en le': "Babenə' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyałə' gono'. Beno' can' cheyałə'

gono' len de'e daon' bocua'anlena' le', na' na'a gona' lao na'o de'e xenchlā. Gwyo'o na' gona' par nič so' mbalaz len nada'." ²⁴Nach catə' bezzin ben' bocua'anlene' tml, nach gože' xane'enə: "Nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Nezda' de que le' naco' to beṇə' znia. Chelapo' de'en gwsa'az beṇə' yoblə, na' chotobo' cwseš gan' gwsa'on beṇə' yoblə žin.

²⁵De'e na'anə' gwy'a'a jāche'ena' to yech na' bcuaša'a xmecho'onə', chedə' bžeba' šə əgwnitla'an. Na' na'a bezi'išgan'." ²⁶Nach xane'en gože' le': "iNaco' mos mal, na' naco' xagüed! Chacdo' de que chelapa' gan' gwsa'az beṇə' yoblə, na' chotoba' cwseš gan' gwsa'on beṇə' yoblə žin. ²⁷Na' šə chacdo' chona' ca', žbixchen' cui gwlejo' xmecha'an beṇə' yoblə žlac cui gwzoa'? na' na'a babela'a yezia'an len yichjei žalə' ca'." ²⁸Nach gože' xmose' ca' yelə: "Yeca'ale mechən' de'en bocua'anlena' be'enə' na' əgwnəžjwlen ben' banoxə' ši mil pes. ²⁹Can' naquən, ben' chon güen len de'en chnežjo xane'en le', xane'en gwnežjochcze' che', nič gatə' de'e scha'och che'. Pero na' be'enə' cui chgon žin de'en chnežjo xane'en le', yeca'a xane'en de'e da'on bnežjue' le'. ³⁰Na' ca naquə mos mal nga le'e yebeje' fuerlə gan' lechgualə naquə žčhol na' cuežyaše'e na' gaoyejə leye'enə'."

Can' gaquə catə' Jeso'osən' gone' yelə' jostis che yoguə' nasyon

³¹Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəč, na' catə' yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' chia'anə',

na' čhi'a angl chia' ca' na' cui'a gan' chey che'eni' na' nabi'a. ³²Yoguə' beṇə' ban na' yoguə' beṇə' guat che yoguə' nasyon gona' mendad da'aque' laogua'anə'. Na' catə' banitə' yogue'e na' la'aga'aca'ane' can' chon to beṇə' goye xilə' catə' chbeje' partlə xilə' ca' na' partlə šib ca'.

³³Na' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən' de'en baboso'ozenague' chia' əgwnitə'əga'aca'ane' cuitan' licha. Pero beṇə' mal ca' əgwnitə'əga'aca'ane' cuitan' yeglə.

³⁴Na' nada' naca' Rei yapa'a beṇə' ca' nitə' šla'a lichan': "Baben Xa' Diozən' par nič le'e zole mba. Le'e da nga par nič gona' ca nabi'ale txen len nada' can' banžia Diozən' bia' dezd gwxe yežlyon'. ³⁵Gona' ca nabi'ale chedə' catə' gwdona' le'e beṇle de'en gwdaogua'. Na' catə' bgüilda' nis, le'e beṇle de'e güe'ēja'. Na' catə' goca' ca beṇə' zita' le'e bebeile bgüialaole nada' ližlen'. ³⁶Na' catə' cui gotə' de'e čhaza', le'e beṇle de'e gwyaza'. Na' catə' gocšenda' le'e bedətiple laža'a. Na' catə' gota'a ližya, le'e bedəlanə'əle nada'."

³⁷Na' yoguə' beṇə' güen ca' əse'e nada': "Xanto' žbatən' ble'ito' le' gwdonon' na' beṇto' de'e gwdaogo'? Na' žbatən' bgüildo' na' beṇto' de'e güe'ėjo'? ³⁸Na' žbatən' goco' ca beṇə' zita' na' bebeito' bgüialaoto' le'? Na' žbatən' ble'ito' le' cui gotə' de'e čhazo' na' beṇto' de'e gwyazo'? ³⁹Na' žbatən' gocšendo' o goto'o ližya na' bedəlanə'əto' le'?" ⁴⁰Na' nada' naca' Rein' yapa'əga'aca'ane': "De'e li chnia' le'e, laogie de'en beyašə'əlažə'əle beṇə' ca' zjənaquə ca biša'a na' ca zana' por ni che de'en chso'onlilaže'e nada',

la'anə'əczə cuitec bi zjəzaque'e
par len beṇačəṇ', lencza' nada'an
beyašə'əlažə'əle."

⁴¹Nach beṇə' ca' nītə' yeglə, beṇə'
mal ca', yapə'əga'aca'ane': "Le'e
cui'ižə' ca'alə. Banchoglaon chele
cuiayi'ile yelə' güen de'e mal chelen'.
Le'e žja'ac lo'o yi' gabiḷ de'en cui
chyl, yi' de'en bxen Diozən' gan'
yesə'əzi' de'e gwxiye'enə' len angl
bzelao chei ca' castigw zejlicane.

⁴²Le'e žja'ac gabiḷən' cheda' catə'
gwdona' bito beṇle de'en gaogua'.
Catə' bgüilda' bito beṇle de'e ye'eja'.

⁴³Catə' goca' ca beṇə' zita' bito
bebeile ggüialaole nada' ližle. Catə'
cui gotə' de'e chaza' bito beṇle
de'e chaza'. Catə' gocšenda' na'
catə' gota'a ližya, bito bedəlanə'əle
nada'."

⁴⁴Nach lega'aque' yosyo'oži'e
xtižə'a yesə'əne': "Xanto', žbatən'
gwdono'?, žbatən' bgüildo'? na'
žbatən' goco' beṇə' zita'?, žbatən'
cui gotə' de'e chazo'?, žbatən'
gocšendo'? na' žbatən' goto'o
ližya na' bito beyaše'eto' le'?"

⁴⁵Na' catə' yeyož əsi'e nada' ca',
yapə'əga'aca'ane': "Laogüe de'en
cui beyašə'əlažə'əle beṇə' ca'
zjənaquə ca biša'a na' ca zana' por
ni che de'en chso'onḷilaže'e nada',
la'anə'əczə cuitec bi zjəzaque'e
par len beṇačəṇ', lencza' nada'an
cui beyašə'əlažə'əle."

⁴⁶Nach beṇə'
mal ca' yesə'əzi'e castigw che
xtolə'əga'aque'enə' zejlicane. Pero
beṇə' güen ca' yesə'əzoe' len nada'
zejlicane.

**Boso'oxi'e can' so'one'
yesə'əzene' Jeso'osən'**

26

Catə' beyož be' Jeso'osən'
dižə'n ca', gože' disipl che'

ca': ²—Bənezele de que yečhopə
žazən' galə' lṇi pascw chechon', na'
ca na' gaca' lao na' beṇə' contr chia'
ca' nič so'ote' nada' yosə'əde'e
nada' to le'e yag coroz, nadan' naca'
ben' bselə' Diozən' golja' beṇačh.

³Nach bχoz əblao ca' na' beṇə' ca'
choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj
de'e Moisezən' na' beṇə' golə blao
che chio'o beṇə' Izrael besə'ədobe'
chy'o'o che beṇə' gwnabia' che bχoz
ca', ben' le Caifas. ⁴Na' boso'oxi'e
naclən' so'one' par yesə'əzene'
Jeso'osən' bgašə'əzə na' so'ote'ene'.

⁵Na' gosə'əne': —Bito gotchone'
ža lṇinə', par nič cui yesə'ədopə
beṇə' ca' banitə' lao syodan' na'
yesə'ədiləlene' chio'o.

**To no'olə bcuase' set
zix yichj Jeso'osən'**

⁶Nach Jeso'osən' len disipl
che' ca' ja'aque' Betania, liž to
beṇə' le' Simon. Na' Simon nan'
güe'ine' yižgüe' de'en ne' lepr
antslə. ⁷Na' catə' besə'əžine' liž
Simonṇə' gwche' Jeso'osən' cho'a
mes che'enə'. Na' ca' chi'e catə'əczlə
bžin to no'olə noxe'e to lmet de yej
fin de'e yožə to set de'e lechguaḷe
zaque'e de'e chlā' zix. Na' no'olən'
bcuase' setən' yichj Jeso'osən'. ⁸Na'
disipl ca' catə' besə'əle'ine' can'
ben no'olən' besə'əže'e na' gwse'e
ljuežjga'aque': —žBixchen' con
benditjeine' setən'? ⁹Güenchlə žalə'
bete'en na' mech xennə' de'en le'ine'
chei əgwnežjue'en beṇə' yašə'.

¹⁰Na' catə' bene Jeso'osən'
xtižə'əga'aque'enə', nach gože'
lega'aque': —žBixchen' chnele che
no'olən'? Güenchgua babene' len
nada'. ¹¹Ca naquə beṇə' yašə' ca'

syempr nitə'əcze' len le'e, pero
ca naca' nada' yešložgan' soa' len
le'e. ¹²De'en bcuasə no'olən' setən'
yichja'anə' bene' de'e non gone'ene'
nada' žan' so'ote' nada' na' əgaša'a,
can' choncho len cuerp che beṇə'
guatən'. ¹³De'e li chnia' le'e, catə'
chixjue'ile dižə' güen dižə' cobə
chia'anə' gasə' laljən doxenlə
yežlyo nga, na' lecəə guasə' gwłaljə
dižə'an can' ben no'olən' nga len
nada', na' beṇə' zannə' so'one' xbab
ca güennə' bene'.

**Jod Iscariotən' bene' Jeso'osən'
lao na' beṇə' contr ca'**

¹⁴Gwde de'e quinga, Jod
Iscariotən' ben' goquə txen len
disipl ca' šižin gwyeje' lao bxož
əblao ca' ¹⁵par ježe' lega'aque':
—İJa'acquə'tə' gonle nada' na' gona'
Jeso'osən' lao na'ale?

Nach boso'oxia' beṇə' ca'
boso'onežjue'ene' šichoa mech plāt.
¹⁶Nach Jodən' lao orzə gwzola
gwche'enaogüe' batə'əquən'
so latjə gone' Jeso'osən' lao
na'aga'aque'enə'.

**Lao gwsa'ogüe' xše' Jeso'osən'
blo'ine' lega'aque' naquən'
žjəsyə'əzalaze'e ca de'en
əgwnežjo cuine' so'ot beṇə' le'**

¹⁷Na' ža nech ža ljin' catə'an
chsa'ogüe' yetxtil sin cui bi xne'i
nchixə, ja'ac disipl ca' gan' zo
Jeso'osən' na' gwse'ene': —İGa
che'endo' žje'eni'ato' de'en gaocho
xše' lni pascon'?

¹⁸Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
—Le'e žja'ac lao syodan' liž to beṇə'
yežagle na' ye'elene': “Maestrən' ne'
de que bazon əžin ža so'ote'ene' na'

ližo' nga chene'ene' gaolento'one'
xše' lni pascon'.”

¹⁹Nach gwso'on disipl ca' can' ben
Jeso'osən' mendad, jesə'əsi'ini'e
de'en gwsa'olene' le' xše' lni
pascon'.

²⁰Na' catə' beyož gwxen,
Jeso'osən' len disipl che' ca' šižin
gosə'əbi'e cho'a mesən' gwsa'ogüe'.

²¹Na' lao chsa'ogüe'enə' gož
Jeso'osən' lega'aque': —De'e li
əchnia' le'e, to le'e gonle nada' lao
na' beṇə' contr ca'.

²²Nach de'e juisy de'e
gwsa'aquene' catə' beyož gwne'
ca', nach to toe' gwse'e le': —Xana',
čənada'an gona' le' lao na' beṇə'
contr ca'?

²³Nach gože' lega'aque': —To
ben' babne' ne'enə' txen len nada'
lo'o platən', le'enə' gone' nada' lao
na' beṇə' ca'. ²⁴Banaquəczən so'ot
beṇə' nada' can' nyoj Xtižə' Diozən'
nan gaquə chia', pero probchguazə
be'enə' gon nada' lao na' beṇə'
contr ca'. Nca'alə xneze žalə' cuiclə
golje'enə'.

²⁵Nach Jodən', ben' bene'
Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca',
gože'ene': —Maestr, čənadan' gona'
le' lao na' beṇə' contr ca'?

Jeso'osən' gože'ene': —Nəzczədo'
šə le'enə'.

²⁶Na' lao chsa'ogüe'enə' gwxi'
Jeso'osən' yetxtilən', be'e yelə'
choxcwlen che Diozən'. Gwde na'
bzožje'en nach be'en disipl che' ca',
gože' lega'aque': —Le'e gaon. Lennə'
cuerp chia'anə'.

²⁷Nach lecəə bexe'e basən' gan'
yožə nis oban', na' lao noxe'en be'e
yelə' choxcwlen che Diozən' nach
boznežjue'en lega'aque' goze'e:

—Yoguə'əle le'e ye'ej de'en yožə lo'o bas nga. ²⁸ Lennə' xčhena'anə'. Na' xčhena' na'anə' laljə par nič yezi'ixen Diozən' xtolə' beṇə' zan, na' de'en laljənnə' solao gaquə de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' beṇəçhən'. ²⁹ Echnia' le'e ṇa'a zelao che'eja' nis oban'. Pero de yeto de'e yebeichecho mazəchlə can' chebeicho nis oban', lennə' de'en socho mbalaz zejlicəne catə'an socho txen gan' ṇabi'a len Xa' Diozən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui çhebe' šə nombi'ene'

³⁰ Na' beyož gwse'ej gwsa'ogüe' gwso'ole' to imno nach besə'əchoje' ja'aque' ya'a de'en nzi' Olibos. ³¹ Na' lao zjəngüie' nezən' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Neže' yoguə'əle cuejyichjle nada' por ni che de'en gaquə chia'. Gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Gota' beṇə' goye xilə'anə' na' xilə' che' ca' sa'asə'əlasəb.” ³² Pero na' catə' yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca', yobəchda' nada' yeya'a Galilean' cle ca le'e.

³³ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Nada' cuat cuejyichja' le' la'anə'əczə šə yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə yesə'əbejyichjle' le'.

³⁴ Jeso'osən' gože'ene': —Bed, əchnia' le' bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chçhebo' de que nombi'o nada'.

³⁵ Nach Bedən' gože'ene': —La'anə'əczə šə chonclən byen guatlencza' le', bito əṇia' de que bito nombi'a le'.

Na' leczə ca' əgwse' yoguə' disipl che' ca' le'.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³⁶ Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besə'əžine' latjən' gan' nzi' Getsemani, na' gože' lega'aque': —Ngazə lecue' žlac ša'a de'e na' žjena' orasyon.

³⁷ Na' gwçhe'e Bedən', len çhopə xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə'. Na' Jeso'osən' gwzolao gwzochgüe' trist, na' de'e juisy de'e goquene' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'. ³⁸ Nach gože' lega'aque': —

Tristchgua zo yichjla'ažda'ogua'anə' xte bachonən yelə' got. Lecuezə nga na' sole əṇa'azle len nada'.

³⁹ Nach gwdie' gwyeye' yelatə' delant na' jete'e goscho'alə lao yon' nach bene' orasyonṇə' gwne': —Xa', čəguaquə te ca'azə de'en çhi' saca'anə'?, pero bito che'enda' gaquə de'e ṇia' nada', sino gaquə con can' əṇao' le'.

⁴⁰ Catə'əczlə bežine' gan' nitə' disipl ca' šonə jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase'. Na' gože' Bedən': —Čeni to or bito bchejele əṇa'azle len nada'? ⁴¹ Le'e ṇa', na' le'e gon orasyon nič cui co'o gwxiye'en le'e nez mal. Nežda' chene'ele əṇa'azle len nada', pero cui chzoile.

⁴² Na' gosze'e gan' nite'enə' de'e yoblə, jezene' orasyonṇə', gwne': —Xa', šə cui gaquə te ca'azə de'en çhi' saca'anə', con can' che'endo' le' gaquə.

⁴³ Na' bežžine' gan' nite'enə' de'e yoblə jeyezdi'icze' bachəsə'ətase' tant bachac šə tasga'aque'. ⁴⁴ Na' gwze'e de'e yoblə gan' nite'enə' jene' orasyonṇə' de'e əgwyon lase, na' gwnacze' can' bagwne'. ⁴⁵ Nach

bezzine' gan' nitə' disipl ca' šonə
nach gože' lega'aque': —İEne'e
chtasle? İEne'e chonle dezcanz?
Diozən' bsele'e nada' golja' benəç
na' na'a baç bžin or chia' par gaca'
lao na' benə' mal ca' par so'ote'
nada'. ⁴⁶Le'e secha. Le'e šo'o. Baza'
ben' gon nada' lažə' na' benə' contr
ca'.

**Jodən' bdie' Jeso'osən'
lao na' soldad ca'**

⁴⁷Necho'ete Jeso'osən' dižə'
ca' catə' bžin Jodən' ben' naquə
cuent lao disipl ca' šižin. Na'
žague' zan benə' boso'oselə' bχoz
əblao ca' na' benə' golə blao che
chio'o benə' Izrael. Na' zjənale'e
spad na' zjənlene' no yag. ⁴⁸Na'
Jodən' babzejni'ine' lega'aque' can'
gone' par əgwdie' Jeso'osən' lao
na'aga'aque'lenə', gože' lega'aque': —
Ben' gaogua' bxidən', le'lenə' senle.

⁴⁹Na' catə' bžine' gan' zo
Jeso'osən' le'e bgüiguə'əte'
cuite'lenə' na' gože'lene': —Padiox
Maestr.

Na' gwdaogüe'ene' bxidən'
pero caguə do laže'en bene' ca'.

⁵⁰Jeso'osən' gože'ene': —Migw
chia', ĩbixchen' za'o nga?

Beyož gwne' ca' le'e
gosə'əbiguə'əte benə' ca'
gwso'oxe'ene'.

⁵¹Na' to ben' naquə txen len
Jeso'osən' gwleј spad chen'
gwdine'en mos che benə' gwnabia'
che bχoz ca', gwchogtechgüe' šla'a
nague'lenə'. ⁵²Nach Jeso'osən'
gože'ene': —Bego'o spad chio'onə'
lo'o liže, la' yoguə' benə' chso'ot
benə' len spad, leczə len chsa'atene'.
⁵³İEbito nezdə' de que gaquə naba'

lao Xa'anə' par le'e selə'əte' mazlə
gyon šižina mil angl benə' əsa'aclen
nada'? ⁵⁴Šə le'e tiləlenle benə'
quina par yoslale nada', ĩnacxa
gaquən gaquə complir can' nyoј
Xtižə' Diozən' nan can' cheyalə'
gaquən'?

⁵⁵Na' lao bazjənoxə'e Jeso'osən',
gože' lega'aque': —İEca to benə'
bguanə' chsaquə'əlebele nada'
za'acle len spad len yag zedexenle
nada'? Yoguə' ža gwchi'a len le'e
na' bsed blo'ida' benə' lo'o yo'odao'
əblaon' na' cui gwzenle nada'.

⁵⁶Pero laogüe de'en chac yoguə'
de'e quinga chac complir Xtižə'
Diozən' de'en boso'ozəj de'e profet
ca' benə' ca' gwso'e xtiže'ene' cana'.

Na' lao or na' bosyo'oxonј yoguə'
disipl che' ca' gosə'əbejyichje'ene'.

**Gosə'əche'e Jeso'osən' lao benə'
golə benə' blao che Izraelən'**

⁵⁷Na' benə' ca' gosə'əzen
Jeso'osən' gosə'əche'ene' lao
Caifasan' ben' naquəch bχoz
əblao che chio'o benə' Izrael gan'
bazjəndobə benə' ca' choso'osed
choso'olo'i lei de'en bzoј de'e
Moisezan' na' len yeziquə'əchlə
benə' golə blao ca' chəsə'anabia'
nasyon chechon'. ⁵⁸Nach Bedən'
jənaogüe' Jeso'osən' zita' zita'ələ
xte bžinte' liž bχoz əblaonə', na'
gwyo'e chyo'onə' na' jəchi'e len
benə' ca' zjənaquə xə'ag che
yo'odao' əblaonə', chedə' gone'ene'
le'ine' naquən' zelao gaquə len
Jeso'osən'.

⁵⁹Nach yoguə' bχoz əblao ca' na'
yeziquə'əchlə benə' golə blao ca'
chəsə'anabia' nasyon Izrael chechon'
chəsyə'əyilje' benə' so'e dižə' contr

Jeso'osən' parzə niç so'ote'ene' la'aṇə'əczə šə dižə' güenlažə'ənə'.

⁶⁰ Pero goc sša bito besyə'əželene' čopə beṇə' əso'e dižə' de'en yediḷe la'aṇə'əczə beṇə' zan gosə'ənitə' testigw fals contr le'. Gwde na' besə'əchoj yechopə testigw fals ca' na' bediḷe can' gosə'əne'. ⁶¹ Na' gosə'əne': —Benga gwne': “Nada' guaquə yochinja' yo'odao' əblao gan' cho'ela'ocho Diozən', na' lao šonə' žazə yeyona'an.”

⁶² Nach gwzožə' ben' naquəch bχoz əblao gože' Jeso'osən': —Əbito bi de bi nao' ca naquə de'e nga chosə'əcuiš beṇə' quinga le'?

⁶³ Jeso'osən' bitobi gwne'. Nach gož bχoz əblaonə' le': —Echnia' le' gwna neto' na' bzo Dioz ben' zo zejlicane gague' testigw šə le len' Crist Xi'in Diozən' ben' gwleje' par gaquəlene' nasyon chechon'.

⁶⁴ Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'. Diozən' bselele nada' golja' beṇəch. Na' əchnia' le'e, gwžin ža le'ile nada' chi'a cuit Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen, na' nabi'a txen len le', na' le'ile nada' yetja' yoban' to lo'o bejw.

⁶⁵ Cate bene bχoz əblaonə' xtižə' Jeso'osən' gwšo' gwčhezə' xe'enə' la' par le' de'e mal juisyən' gwna Jeso'osən', nach gwne': —Babenecho na'a babžia bnite'e Diozən'. İNochxa testigon' chyažjecho? ⁶⁶ Na' İnaquən' əṇale che'?

Nach beṇə' ca' bosyo'oži'en gwse'ene': —Babžia bnite'e Diozən' na' cheyalə' gate'.

⁶⁷ Nach boso'oža' xene'e cho'alao Jeso'osən', na' gosə'əbaže'ene',

na' bale' gosə'əgape'e xague'enə'.

⁶⁸ Nach gwse'ene': —Šə len' naco' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon', gwṇeya'ašč gwna neto', İnon' chgapə' le'?

Bedən' bito gwčhebe' šə nombi'e Jeso'osən'

⁶⁹ Na' lao chac de'e quinga, chi' Bedən' chyə'onə' catə' bžin to no'ol criad che Caifasən' gože'ene': —Leczə leno' le' naco' txen len Jeso'os beṇə' Galilean'.

⁷⁰ Na' lao yoguə' beṇə' ca' ža'anə', Bedən' bito gwčhebe' šə naque' txen len Jeso'osən' na' gože' no'olən': —Bito nezdə' bi dižə'ən cho'o.

⁷¹ Gwde beyož gože' no'olən' ca' gwyeye' cha'ašilən', na' bezle'i yeto no'ol criadən' le', na' goze'e beṇə' ca' ža'anə': —Benga naque' txen len Jeso'os beṇə' Nasaretən'.

⁷² De'e yoblə bito gwčhebe' šə le' naque' txen len Jeso'osən' nach bzoe' joramentən' lao Diozən' gože' no'olən': —Bito nombi'a be'enə' nao' ca'.

⁷³ Na' chacczə šlož, gosə'əbiguə' beṇə' ca' ža'anə' gosə'əze'e Bedən': —De'e liczə, chono' txen len beṇə' ca' chedə' ca nga chṇio' ngazə nacbja'.

⁷⁴ Nach Bedən' gože' lega'aque': —Diozən' gone' nada' castigw šə chonlaža'an nia' bito nombi'a be'enə'. Chzoa' jorament lao Diozən', bito nombi'ane'.

Na' le'e gwchežte to lecw.

⁷⁵ Nach jəza'alažə' Bedən' can' gož Jeso'osən' le': “Šon las gaquə cui chčhebo' šə nombi'o nada' catə' cuež lecon'.” Nach beza' Bedən'

lechguale gwchežyaše'e tant de'e goquene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

27 Na' catə' gwyeni' beteyon', yoguə' b̥xoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' n̄asyon chechon' besə'ədope' jont na' gosə'əchoglaogüe'en de que so'ote' Jeso'osən'. ²Nach boso'ocheje'ene' na' le'e gosə'əche'ete'ene' jse'ene'ene' lao na' Gobernador Ponsio Pilatən'.

Jodən' beyot cuine'

³Na' Jodən' ben' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca', catə' gocbe'ine' de que bagoso'ochoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən', beyejene' de'en bdie' le' lao na' b̥xoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca'. Nach gwyeye' laoga'aque'enə' par bonežjue' lega'aque' šichoa mech plātən'. ⁴Nach gože' lega'aque': —Malən' bena' bdia' lao na'alən' to beṇə' cui napə dolə'.

Na' gwse'ene': —Bitobi dolə' napə neto' de'en beno' ca', la' de'e nezzədo'on beno'.

⁵Nach Jodən' bozale'e mech ca' lo'o yo'odao' əblaonə', nach beze'e, na' jəyelo'o don' yene' par beyot cuine'.

⁶Beyož beza' Jodən', b̥xoz əblao ca' besyə'ətobe' mechən'. Na' gwse'e ljuežjga'aque': —Bito de lsens co'ochon lo'o caj gan' yo'o mech che yo'oda'onə', chedə' la' naquən mech de'en gwdixjwcho par nič gotcho be'enə'.

⁷Na' boso'oxi'e yesə'əzi'e to yežlyo de'en de che to beṇə' güen

yesə' len mechən'. Na' gosə'əzi'en par to capsant gan' yesə'əcuasə'e beṇə' zita'. ⁸Na' yezlyonə' nzi'in “Capsant Chen” xte ža neža chedə' gosə'əzi'en len mech de'en gosə'əyixjue' par gwsote' Jeso'osən'. ⁹Can' goquə par nič goc complir can' bzoj de'e profet Jeremiasən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', gan' nan: “Besyə'əzi'e šichoa mech plātən', de'en gwsa'aque bałə beṇə' Izrael zaquə' ben' besə'əgue'ine'enə'. ¹⁰Na' len mechən' gosə'əzi'e yežlyo che to beṇə' güen yesə', can' gwna Xancho Diozən' nada' gaquə.”

Bosə'əcuiše' Jeso'osən' lao Pilatən'

¹¹Na' bžin Jeso'osən' gwzeche' lao gobernadorən', nach gobernadorən' gože'ene': —İElen' naco' Rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'.

¹²Na' bito bi gwna Jeso'osən' ca de'en boso'ocuiš b̥xoz əblao ca' le' na' beṇə' golə blao ca'. ¹³Nach Pilatən' gože'ene': —İEbito chendo' catec de'e zan xya nga chsa'ogüe' contr le'?

¹⁴Pero Jeso'osən' ni to xtiže'enə' bito boži'e, xte bebanchgüeicze gobernadorən'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

¹⁵Na' de to costombr de que ža l̄ni pascw əgwsan gobernadorən' to pres, con beṇə' yesə'əṇab beṇə' lao' syoda ca'. ¹⁶Na' ližya na' de to pres beṇə' zechgua chei naque' beṇə' mal na' le' Barrabas. ¹⁷Nach Pilatən' gože' beṇə' ca' zjəndobən': —İNoe'

benə' quinga chene'ele gwsana'?
 ǝBarrabas na' o šə Jeso'os nga ben'
 chesə'əne' naquə Crist chele?

¹⁸Gone'ene' əgwsane' Jeso'osən'
 la' nezene' ni che de'e zjəziague'i
 bχoz əblao ca' Jeso'osən', de'e
 na'anə' boso'odie' le' lao ne'enə'.

¹⁹Ca' chi' Pilatən' gan' chone' yelə'
 jostisən', bžin to rson de'e bsele'
 no'ol che'enə' gože'ene': "Bitobi non
 ben' par bi castigon' əgwnežjo'one',
 zdaczə ben' licha. De'e zan de'e
 bžaglaochgua' bišyele len yel de'e
 gwneida' por ni che de'en chac che
 be'enə'."

²⁰Na' bχoz əblao ca' na' benə' gola
 blao ca' gosə'əgo'oyele'e benə' ca'
 ža'anə' par yesə'ənabe' əgwsane'
 Barrabasən' na' yesə'ənabe' gone'
 mendad so'ote' Jeso'osən'. ²¹Nach
 gubernadorən' gože' lega'aque' de'e
 yoblə: —ǝNoe' benə' quinga chopa
 chene'ele gwsana'?

Nach gwse'ene': —Barrabas na'.

²²Pilatən' gože' lega'aque':
 —ǝBixa gona' len Jeso'os, ben'
 chesə'əne' naquə Crist chele?

Na' yogue'e gwse'ene': —Bde'e
 le'e yag corozən'.

²³Nach gož gubernadorən' lega'aque':
 —ǝBixa de'e mal babene'enə'?

Na' lega'aque' gwso'osye'e zižjoch
 gosə'əne': —Bde'e le'e yag corozən'.

²⁴Gocbe'i Pilatən' cuiczə bi de gone'.
 Bachyalə'əch chso'one' scandl juisy.
 Nach bsele'e to benə' jəxi'e nis par
 bone'e lao benə' ca' ža'anə' na' gože'
 lega'aque': —Zdaczə bengə licha.
 Bitobi xbagə'a naquən ca de'en gate',
 chedə' de'en nezze le'enə' gate'.

²⁵Nach yoguə' benə' ca' gosə'əne':
 —Xbaguə' neto' na' xbaguə' xi'into'
 naquən che yelə' got che bengə.

²⁶Nach bsan Pilatən' Barrabasən'.
 Gwde na' bene' mendad gosə'əyin
 soldad ca' Jeso'osən', nach bene' le'
 lao na'aga'aque' par yosə'əde'ene'
 le'e yag corozən'.

²⁷Nach soldad che gubernadorən'
 gosə'əche'e Jeso'osən' lo'o yo'o che
 gubernadorən', nach bosyo'otobe'
 yoguə' soldad ljuežjga'aque' ca'.

²⁸Na' gosə'əyine' xala'an Jeso'osən'
 na' bosə'əguacue'ene' to lachə'
 color əxnə ca de'en chsa'az rei
 ca'. ²⁹Na' gwso'one' to coron de
 yešə' boso'ožine'en yichje'enə', na'
 ne'e lichan' boso'ogoxe'ene' to ya.
 Na' boso'ozo xibe' laogüe'enə' par
 gwso'one'ene' borl, nach gwse'ene':
 —ǝBiba Rei che benə' Izrael!

³⁰Nach bosə'əža' xene'e le', na'
 besyə'əque'e yanə' de'en noxe'enə'
 na' gosə'əyine'en yichje'enə'.

³¹Na' beyož gwso'one' le' borlən',
 besyə'əyine' lachə' color əxnəna'
 de'en bosə'əguacue'ene'enə', na'
 besyə'əguacue'ene' xacze'. Nach
 gosə'əche'ene' par jəsə'əde'ene' le'e
 yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

³²Na' catə' besə'əchoje' syodan'
 besyə'əžague' to benə' Sirene le
 Simon na' la fuers bosə'əgüe'ene'
 coroz che Jeso'osən'.

³³Na' besə'əžine' to latjə gan' nzi'
 Golgota, zejen dižə' latjə che yichj
 benə' guat. ³⁴Na' bosə'ənežjue'
 Jeso'osən' bino corrient de'e nchixə
 to rmech zla' par ye'eje', pero le'
 con bnixe'en bito güe'eje'en.

³⁵Na' catə' beyož boso'ode'ene'
 le'e yag corozən', soldad ca'
 gwso'one' xe'enə' rif par gotə'əbia'

noe' yechelən. Na' de'en gws'one' ca' goc can' bzoj de'e profetən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', gwne': "Yosyo'ole'e xalana'anə' entr lega'aque', so'one'en rif." ³⁶Nach gosə'əbi'e gwsa'ape'ene'. ³⁷Na' yichj yag corozən' gan' de'enə' boso'ozojə' de'en bcuiš le', na' nan: "Bengan' Jeso'osən' Rei che beṇə' Izrael ca'."

³⁸Na' leczə cana' boso'ode'e čopə beṇə' bguan le'e yəčopə yag coroz. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' liča na' yetoe' cuiten' yeglə. ³⁹Na' beṇə' ca' chse'ej chəsə'əde' gan' da' Jeso'osən' chəsə'əlole yichje'enə' gws'one'ne' borl, ⁴⁰gwse'ene': —Len' gwnao' yochinjo' yo'odao' əblaonə' na' šonə žazə yeyono'on, bosla cuino'. Šə len' naco' Xi'in Diozən', beyetj le'e yag corozən'.

⁴¹Na' len bxož əblao ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len beṇə' fariseo ca', na' len beṇə' golə blao ca', yogue'e gws'one'ene' borl, na' gosə'əne': ⁴²—Yeziquə'əchlə beṇə' bosle' na' cabi chac yosla cuine'. Šə len' naque' Rei che chio'o beṇə' Izrael, yoletj cuine' le'e yag corozən' na'a na' šejle'echo che'.

⁴³Le' chonlilaže'e Diozən', la' gwne': "Xi'in Dioz nada'." Na' le'icho yosla Diozən' le' na'a šə chaquene' che'.

⁴⁴Na' beṇə' bguan ca' zjəda' le'e yag corozən' cuite'enə' čopə la'a, leczə gws'one'ene' borl.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

⁴⁵Na' do gobiz goc žčhol doxen yežlyon' bžinte cheda šonə. ⁴⁶Na' do cheda šonə Jeso'osən' gwne' zižjo gwne': —Eli, Eli, člama

sabactani? —zejen dižə': Dioz čhia', čbixchen' bagwlejyichjo' nada'?

⁴⁷Na' catə' gwse'ene' xtiže'enə', balə beṇə' nitə' galə'əzə gosə'əne': —Chaxe' profet Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

⁴⁸Nach bchoj to beṇə' gwsa'adoe' jəxi'e to sponj na' bosgaže'en bino corrient de'en cui bi nčixə, na' bzo'en to lao ya dao' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' par nič güe'ejə'en. ⁴⁹Na' yeba'le' gwse'e be'enə': —Gwleza. Yešč šə yidə Liazən' par yosle'ene'.

⁵⁰Nach bisya'a Jeso'osən' zižjo na' be'e latjə bchoj grasy che'enə' gote'. ⁵¹Na' lao orən' catə'an got Jeso'osən', ca' naquə lachən' de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwcheza gwcholən gwza'azə yichjei bechojte che'elə. Na' lechgualə gwxo' xte gws'oxj yej ca'. ⁵²Na' leczə xte besyə'əyaljo bloj ba ca'. Na' zan de'e beṇə' ca' gws'olonlilažə' Diozən' besyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'. ⁵³Nach catə'an beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca', besyə'əchoje' lo'o ba čhega'aque' ca', na' jəya'aque' Jerosalennə' gan' naquə syoda che Diozən'. Na' jəsyə'əlo'e laoga'aque' lao zan beṇə' lao' syodan'.

⁵⁴Na' leczə lao orən' catə'an got Jeso'osən', capitannə' len soldad che' ca' nite'e chsa'ape' Jeso'osən'. Na' besə'əžebchgüe' catə' besə'əle'ine' can' gwxo' na' bichlə de'e ca' goquə, na' gosə'əne': —De'e liczə bengə naque' Xi'in Dioz.

⁵⁵Na' leczə nitə' zan no'olə latjən' beṇə' gosə'əzecha zitə'ələ na' besə'əle'ine' can' goquən'. No'ol quinga gosə'ənaogüe'

Jeso'osən' catə' beze'e Galilean'
par chsa'aclene' le' len bi de'e
chyažjene'. ⁵⁶Na' len no'ol quinga
gwzo Maria beṇə' Magdala, na'
leczə len Maria ben' naquə xna'
Jacob na' Jwse, na' leczə ca' xna'
Jacob na' Juan xi'iq Sebedeon'.

Bosə'əcuasə'e Jeso'osən'

⁵⁷Na' zo to beṇə' gwni'a beṇə'
Arimatea le' Jwse, leczə goque'
disipl che Jeso'osən'. Na' catə'
bachzolao chexjw že'enə' ⁵⁸Jwsen'
gwyeye' lao Pilatən' jəyenabe' cuerp
che Jeso'osən'. Nach Pilatən' bene'
menda boso'onežjue'ene' cuerp
che Jeso'osən'. ⁵⁹Nach Jwsen'
bego'o lao ne'e cuerp che'enə' na'
blaže'ene' to lachə' de'e nyach.
⁶⁰Ca naquə Jwsen' bazo to bloj
ba che' de'e cobə de'e gwche'ene'
le'e yej, na' lo'o ba che' na' gwlo'e
cuerp che Jeso'osən' na' blole' to
yej xen de'e bseyjue'ene' cho'a ban'.
Nach beze'e. ⁶¹Na' Maria beṇə'
Magdalan', na' yeto Maria yoblə,
jesə'əchi'e cho'a banə'.

Boso'ozoe' beṇə' chsa'ape' ba che Jeso'osən'

⁶²Na' beteyo, gwde žan'
catə'an choso'osi'ini'e de'en
chse'ej chsa'ogüe' ža lni pascon',
besə'ədobə bxož əblao ca' na' beṇə'
fariseo ca' par ja'aque' gan' zo
Pilatən'. ⁶³Na' gwse'ene': —Señor,
bajəyeza'alazə'əto' can' gwna de'e
beṇə' goxoayaguən' can' nembane'
gwne': “Yeyon ža yebana' ladjo
beṇə' guat ca'.” ⁶⁴Bselə'əšga beṇə'
žjəsə'ədape' cho'a banə' lao šonə ža,
nič cui žja'ac disipl che' ca' še'elə
žjəsyə'əleje' cuerp che'enə' na' əse'e

beṇə' de que babebane' ladjo beṇə'
guat ca'anə'. La' šə əsa'aque beṇə'
de que bebane' ladjo beṇə' guat
ca', gončən mal cle can' benən
antslə catə'an bxoayague' beṇə'
par gwsa'aque' de que Diozən'
bsele'ene'.

⁶⁵Nach Pilatən' gože' beṇə'
ca': —Gonə' le'e soldad ca'. Le'e
che'ega'aque' par əsa'ape'en ga
zelao yesə'əzaque'ene'.

⁶⁶Nach ja'aque' len soldad ca' na'
boso'očiše'e sey le'e yejən', na'
boso'onite'e soldad ca' gwsa'ape'
ban'.

Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

28 Na' catə' gwde ža dezcanz
chechon', bal dmigw
Maria beṇə' Magdalan', na' Maria
ben' yeto, ja'aque' jəsə'əgüie' cho'a
banə'. ²Na' goquən' lechgualə
gwxo' chedə' angl che Xanchon'
betje' yoban', na' bžine' gwcue'e
yej de'en nseyjw cho'a ban', na'
gwchi'e lao yejən'. ³Na' anglən'
lechgualə chactit cho'alaogüe'enə'
caczə ga chep yes na' xala'ane'enə'
naquən šyiš xilə' juisy caczə be'eyə'.
⁴Na' catə' besə'əle'i beṇə' gop
ca' le', lechgualə besə'əžebe' xte
gosə'əxize' na' gosə'əbixə' gwsa'ate'
šlat. ⁵Pero na' anglən' gože' no'ol
ca': —Bito žeble. Nada' nezdə' de
que Jeso'osən' ben' boso'ode'e le'e
yag coroz nan' cheyiljle. ⁶Notoch
no nla' nga. Babebane' ladjo beṇə'
guat ca', can' gwnacze'. Na' le'e da
le'e ggüia latjə ga nga bosə'əxoe'
cuerp che'enə'. ⁷Ležjəya'acdo le'e
žjəyedixjue'i disipl che' ca' de que
babebane' ladjo beṇə' guat ca'.

Na' ye'ega'aclene' de que gwyobe
Jeso'osən' yežine' Galilean' cle ca
le'e na' Galilea na' le'ilene'. Can'
ben Diozən' mendad detixjue'ida'
le'e.

⁸Nach no'ol ca' besa'aque'
cho'a banə' do chesə'əžebe'
pero lechgualē chesyə'əbeine',
zjəya'acdoe' zjəsyə'ədixjue'ine'
disipl ca' dižə' cobən' de'en
gož anglən' lega'aque'. ⁹Na' lao
zjəya'aque' zjəsyə'ədixjue'ine'
apostol ca' can' goquən',
besyə'əžague' Jeso'osən' tnez. Nach
gože' lega'aque': —Dioxei.

Na' no'ol ca' gosə'əbigue'e gan'
zo Jeso'osən', boso'ozo xibga'aque'
laogüe'enə', na' gosə'əyele'e
ni'enə' tant besyə'əbeine', na'
gwso'elaogüe'ene'. ¹⁰Jeso'osən'
gože' lega'aque': —Bito žeble. Le'e
žjəyedixjue'i beṇə' ljuežjcho ca' de
que cheyałə' əžja'aque' Galilean'
nič na' yesə'əle'ine' nada'.

**Beṇə' gop ca' jəsyə'ədixjue'ine'
bχoz ca' can' bagoc**

¹¹Na' catə' beza'ac no'ol ca'
cho'a ban', bałə soldad ca' beṇə'
ca' gwsa'apə ba che Jeso'osən'
ja'aque' syodan' jəsyə'ədixjue'ine'
bχoz əblao ca' can' bagoquən'.
¹²Nach besyə'ədobə bχoz əblao
ca' len beṇə' golə blao che nasyon
chechon' bosə'əxi'e naclə so'one'
ca naquə de'en əgwse' soldad ca'
lega'aque'. Na' beyož boso'oxi'enə',
boso'onežjue' soldad ca' de'e sčha'lo
mech. ¹³Gwse'e lega'aque': —Šə
no əṇabe le'e bin' goquən', na'
ye'ega'aclene' de que še'elə lao
chtasle, displ che' ca' besyə'əbeje'

cuerp che'enə' lo'o ban' na'
besyə'əyo'en ga yoblə. ¹⁴Na' šə
governadorən' yenene' dižə' quinga,
neto' žjəyeye'exento'one' par nič
cui əže'e le'e na' par nič cui gone'
le'e castigw.

¹⁵Na' soldad ca' gosə'əzi'e mechən'
de'en bosə'ənežjue' lega'aque', nach
gwso'one' con can' gwse' bχoz əblao
ca' na' beṇə' golə blao ca' lega'aque'.
Na' yoguə' can' gosə'əna soldad
ca' gosə' gwłaljən doxen gan' nitə'
beṇə' Izrael gwłəž chechon'. Na'
xte ža neža beṇə' gwłəž chechon'
chse'ejle'e xtižə' soldad ca'.

**Jeso'osən' bene' mendad əso'e
xtiže'enə' yoguə' nasyon**

¹⁶Nach displ che Jeso'osən' beṇə'
ca' šnej ja'aque' Galilean' par
jəsyə'əšague' Jeso'osən' to lao ya'a
gan' bene' mendad yesyə'əžague'.
¹⁷Na' catə' besə'əle'ine' Jeso'osən',
gwso'elaogüe'ene'. Pero bia'acəzə to
chope' gwsa'aczejləže'e šə le'enə'.
¹⁸Nach bgüiguə' Jeso'osən' gan'
nite'enə' na' gože' lega'aque': —
Baben Diozən' par nič chnabi'a
doxen yoban' na' yežlyon'. ¹⁹De'e
na'anə', le'e žja'ac le'e žjəsed le'e
žjəlo'i beṇə' ca' ža' yoguə'əłol
nasyon par nič əsa'aque' displ
čhia'. Na' le'e gwchoaga'aque'
nis par nič yesə'əlo'e de que
chso'onliləže'e Xacho Diozən', na'
nada' Xi'ine', na' Spirit che'enə'.
²⁰Na' əgwse'd əgwlo'iga'aquelene'
par nič so'one' yoguə'əłol de'en
babena' mendad gonle. Nada' zocza'
len le'e yoguə' ža xte ca te che
yežlyon'.

De'e na'azən' chzoja'.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Marcosən'

Juan ben' bchoa beṇə' nis be'e
xtižə' Diozən' latjə dašən'

1 De'en nga chzoja' naquən
dižə' güen dižə' cobə de'en
chzejni'in che Jesocrisən' ben'
naquə Xi'in Diozən'. Na' na'a
solaogua' gua'a xtiže'enə'.

²De'e profet Isaiazən' ben' be'
xtižə' Diozən' cana' bzoje' can' gož
Diozən' Xi'ine'enə', gože'ene':

Eseła'a to beṇə' güe'e xtižo'onə'
par ničh nitə' beṇə' probnid par
yoso'ozenague' čhio' catə'an
əžino' yežlyon'.

³Le' əne' zižjo latjə dašən', ne':
“Le'e so probnid par əgwzenagle
che Xanchon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par
əgwzenagle čhe' catə'an yide',
de'en gonle ca' gwxaquə'əleben
cana' chonle chxi' chloale nez
ca' catə' chidə to beṇə' blao.”

⁴Na' goquən' catə' Juannə'
ben' bchoa beṇə' nis gwyje'
latjə dašən', na' gwzolaogüe'
gwdixjue'ine' beṇə' de que cheyalə'
yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'
na' yesə'nəbene' Diozən'
əgwnitlaogüe'en, na' yesə'əchoe'
nis. ⁵Na' beṇə' ca' za'ac yoguə'

yež gan' mbane Jodean' na' beṇə'
Jerosalen ca' gwsa'aque' ja'aque'
yao Jordannə' gan' zo Juannə'
par boso'ozenague' xtiže'enə'. Na'
boso'oxoadole'e lao Diozən', na'
Juannə' bchoe' lega'aque' nis lo'o
yao Jordannə'.

⁶Juannə' gwyaze' lachə' de'en
gwso'one' len yišə' xa camey. Na'
par dobey čhe' bchine' to sint de
yid. Na' gwdaogüe' bišə'əzo, na'
lecəə gwdaogüe' šil'in bia ser bia
nitə' yixə'. ⁷Na' gwdixjue'ine'
beṇə' gwne': —Yidə yeto beṇə'
zaquə'əche ca nada', na' nada' bito
zaca'a par gaca' xmose'. ⁸Nada'
babchoa' le'e nis, pero na' be'enə'
yidə gone' ca so Spirit čhe Diozən'
lo'o yichjla'ažda'ochon' na' nabi'an
chio'o.

Can' goquə catə'an gwchoa
Jeso'osən' nis

⁹Na' ca tyemp catə'an bchoa
Juannə' beṇə' nis, Jeso'osən' gwze'e
Nasaret gan' mbane Galilean', na'
gwyje' gan' zo Juannə' cho'a yao
Jordannə' na' Juannə' bcho'ene'
nisən'. ¹⁰Na' catə' beyož gwchoa'
Jeso'osən' nisən' bechoje' lo'o nisən'.
Na' le'e ble'iteine' byaljo le'e yoban'

na' ble'ine' Spirit che Diozən' betjən
ca to ngolbexə na' bžinən gwzon
len le'. ¹¹Na' benene' gwna Diozən'
ben' zo yoban': —Le' naco' Xi'ina',
na' chacchğüeida' čhio'. Lechguale
cheba chezaquə'əlaža'a le'.

**Gwlo'oyelə' gwxiye'enə'
Jeso'osən' gone' de'e mal**

¹²Na' Spiritən' le'e benten par
nič gwyej Jeso'osən' latjə dašən'.
¹³Na' Jeso'osən' gwzoe' latjə dašən'
čhoa ža gan' chsa'aš bia znia ca'.
Na' lao čhoa žan' Satanasən' de'en
chnabia' de'e xio' ca' gwlo'oyelə'en
le' gone' de'e malən'. Na' gwde
cui gwzoin co'oyelə'en le' angl ca'
besə'əžine' gwsa'aclene' le'.

**Jeso'osən' gwzolaogüe' bsd
blo'ine' beṇə' Galilea ca'**

¹⁴Na' gwde goso'ogüe'e Juannə'
ližyan', Jeso'osən' gwyeje' gan'
mbane Galilean' gwdixjue'ine'
dižə' güen dižə' cobə can' ṇabia'
Diozən' con notə'ətezə beṇə' əso'e
latjə. ¹⁵Na' gwne': —Babžin ža bžin
or gaquə can' babžia Diozən' bia'
gaqua. Na' babžin ža ṇabia' Diozən'
con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Le'e
yedinje xtolə'əle ca' na' lešejle' dižə'
güen dižə' cobə che'enə'.

**Jeso'osən' gwleje' tap beṇə' gwxcn
bel par əsa'aque' disipl che'**

¹⁶Na' Jeso'osən' gwyeje' cho'a
nisdəo' Galilean', na' lao zde'
cho'inə' ble'ine' čhopə beṇə'
gwxcn bel, choso'ozalə'e yixjw
bel čhega'aque'enə' lo'o nisdə'onə'.
Zjanaquə čhopə biše'e. Toe' le'
Simon na' ben' yeto le' Ndres.
¹⁷Nach gož Jeso'osən' lega'aque':

—Le'e da len nada'. Le'e nacle beṇə'
gwxcn bel. Pero ṇa'a gwzejni'ida'
le'e par nič gonle ca so'ombia'
beṇə' nada'.

¹⁸Na' le'e gosə'əbejyichjtega'aque'
yixjw bel čhega'aque'enə' nach
ja'aclene' Jeso'osən'.

¹⁹Nach gwsa'aque' yelatə' na'
jəsyə'ədi'e Jacobən' len Juannə'
na' len xaga'aque' Sebedeon'. Že'e
to lo'o barcw chesyə'əyone' yixjw
bel čhega'aque'enə'. ²⁰Nach le'e
gwṇabtei Jeso'osən' Jacobən' na'
Juannə' par žja'aclene' lega'aque'.
Na' bosyo'ocua'ane' xaga'aque'n'
len xmosga'aque'en lo'o barcon' na'
ja'aclene' Jeso'osən' na' beṇə' ca'
banžague'.

**Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en
yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə'**

²¹Nach Jeso'osən' len disipl che' ca'
ja'aque' syoda de'en nzi' Capernaum,
na' ža dezcanzən' ja'aque' yo'odəo'
che neto' beṇə' Izrael na' Jeso'osən'
bsd blo'ine' beṇə' ca' ža'anə'. ²²Na'
beṇə' ca' besyə'əbanene' ca naquə
de'en bsd əblo'ine' lega'aque' la'
can' bzejni'ine' lega'aque' nacbia' de
que napəche' yelə' chnabia' cle ca
beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine'
lei de'en bzoj de'e Moisezən'. ²³Na'
lo'o yo'odəo' na' zo to beṇə' yo'o
yaz de'e xio' yichjla'aždaogüe'enə'.
Na' bgosya'an be'enə' gwnan: ²⁴—
Partlə le', partlə neto' Jeso'os beṇə'
Nasaret. ĺEzedežiayi'o neto'onə'?
Nezczeto' no le'. Le' naco' beṇə'
la'aždao' xi'ilažə' juisy na' Diozən'
bsele'e le'.

²⁵Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə'
na' gože'en: —Ššago'. Bechoj
yichjla'aždao' bengə.

²⁶Na' de'e xi'onə' benən
par gwyaz be'enə' šon, na'
bgosya'aten le' zižjo nach
bechojən yichjla'aždaogüe'enə'.

²⁷Na' yoguə' beṇə' ca' ža'anə'
lechgualə besyə'əbanene', nach
gwse' ljuežjga'aque': —Nža' can'
chzejni'ine' beṇə', na' nacbia'
nape' yelə' chnabia' de'en chone'
mendad yesyə'əchoj de'e xio'
ca' lo'o yichjla'aždao' beṇə' na'
chesyə'əchojən.

²⁸Na' xtižə' Jeso'osən' le'e gosə'
gwłaljten doxen Galilean'.

Jeso'osən' beyone' taobin' che Simon Bedən'

²⁹Nach catə' beza' Jeso'osən'
yo'oda'onə' len tapte disipl che' ca'
jəya'aque' liž beṇə' ca' chopə, liž
Simonṇə' na' Ndresən'. ³⁰Na' taobin'
che Simonṇə' die' lao camən' yo'e
de'e la, nach gwse'e Jeso'osən' de
que chacšenene'enə'. ³¹Jeso'osən'
bgüigue'e beṇə'e na' no'olən' na'
bcose'ene'. Na' le'e bechojte de'e
lan', nach le'e gwzožə'ate no'olən'
bene' de'e gwsa'ogüe'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

³²Baben bgüižən' catə' jsə'e
yoguə' beṇə' ca' chsa'acšenə' na'
beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio'
yichjla'ažda'oga'aque'enə' gan' zo
Jeso'osən'. ³³Na' yoguə' beṇə' ža'
yežən' jəsə'ədobe' cho'a puert liž
Simonṇə'. ³⁴Na' Jeso'osən' beyone'
zan beṇə' chse'i gwde gwde yižgüe',
na' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o
zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' zan. Na'
bito be'e latjə bi yesə'əna de'e xio'
ca' chedə' zjənezen de que naque'
Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' gwde' doxenlə Galilea bsd blo'ine'

³⁵Ža beteyo, nencal catə' gwyas
Jeso'osən' beze'e na' gwyeye' fuerlə
syodan' to latjə ga cui no nla', jene'
orasyon. ³⁶Na' Simonṇə' len beṇə'
ljuežje' ca' ja'aque' jəsyə'ədilje'
Jeso'osən'. ³⁷Na' catə' besyə'əželene'
le' gwse'ene': —Yoguə' beṇə' ža'
syodan' chesyə'əyilje' le'.

³⁸Jeso'osən' gože' lega'aque': —
Šejcho yež ca' zjəchi' galə'əzə, par
nič lecžə chixjui'a xtižə' Diozən'
len beṇə' ca' ža'anə', la' par na'anə'
bselə' Diozən' nada'.

³⁹Ca' goquən' Jeso'osən' len
disipl che' ca' ja'aque' to to yež gan'
mbane Galilean', na' lo'o yo'odao'
che neto' beṇə' Izrael de'en nitə'
to to yež əbsed əblo'ine' beṇə', na'
bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz
yichjla'aždao' beṇə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' che'i yižgüe' de'en nzi' lepr

⁴⁰Na' goquən bgüiguə' to beṇə'
lao Jeso'osən', beṇə' che'i yižgüe'
de'en nzi' lepr, na' be'enə' bzo
xibe' lao Jeso'osən' gože'ene': —
Gonšguei ben par nič yeyacda'.

⁴¹Jeso'osən' beyaše'ene' le', na' bli
ne'enə' gwdane'ene' na' gože'ene':
—Guaccžə, beyaque.

⁴²Na' le'e beyactei be'enə'.

⁴³⁻⁴⁴Nach Jeso'osən' bene' mendad
len be'enə' gože'ene': —Bzenagšga.
Ni tožə cui no güe'eləno' dižə' ca
naquə nga babena' len le'. Gwyej
lao bxožən' nič le'ine' bačh
beyacdo', na' bnežjue' bia yixə' gote'
lao Diozən' par nič yexi' yeyacho'
can' na lei de'en bzoj de'e Moisežən'

na' par nič yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

⁴⁵Pero na' be'enə' beze'e gan' zo Jeso'osən' na' be'e dižə' len yoguə' beṇə' bežague' ca naquən' beyon Jeso'osən' le'. Nach gosə' gwłaljə dižə'anə' xte benən ca cuich goquə šo' Jeso'osən' yež ca' na' cuich goquə te' con ca nla'azə. Gwde' fuerlə yež ca' gan' cui no beṇə' chaš. Pero bia'aczə zan beṇə' za'ac yoguə' yež ca' yelə' ja'aque gan' zoe'enə'.

**Jeso'osən' beyone' to beṇə'
nat to part cuerp che'enə'**

2 Na' goc to čopə ža gwza' Jeso'osən' Capernaunnə' catə' beyeje' de'e yoblə, na' gwse'ene beṇə' de que babežin Jeso'osən' liže'enə'. ²⁻³Na' lgüegwzə besə'əžag beṇə' zan liže'enə' xte bitoch bi latjə gotə' lo'o yo'o che'enə' nic cho'a puertən' par šo'och beṇə'. Na' lao chsed chlo'i Jeso'osən' lega'aque' xtižə' Diozən', besə'əžin tap beṇə' zjənłene' to beṇə' nat to part cuerp che'enə', zjənłoe'ene' to lao cam dao'. ⁴Na' catə' gwsa'acbe'line' cui gaquə yesə'əžinłene' beṇə' güe'enə' gan' zo Jeso'osən' tant beṇə' zan ža'anə', gwse'epe' yichjo'olə. Na' boso'osaljue' yichjo'onə' zaquə' gan' zo Jeso'osən' nach boso'oletje' be'enə' len xcame'enə'. ⁵Na' gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onłilažə' beṇə' ca' zjənłen beṇə' güe'enə', nach gože' beṇə' güe'enə': — Xi'indaogua'a, babezi'ixena' xtolə'onə'.

⁶Pero balə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' zjəchi'e lo'o yo'onə'. Na' catə' gwse'enene' dižə' ca'

be' Jeso'osən', gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə':

⁷—čBixčhen' choe' bengə dižə' quinga? Čhžia chnite'e Diozən' ca de'en ne' de que chezi'ixene' xtolə' beṇəčən'. Notono gaquə yezi'ixen xtolə' beṇəčən' šə caguə tozə Diozən'.

⁸Jeso'osən' le'e gocbe'iteine' bi xbabən' gwso'one'ena', nach gože' lega'aque': —čBixčhen' chonłe xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olenə'?

⁹Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtole'enə', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'anə' par gaquə can' nia'anə'. ¹⁰Na' nala gona' par nič ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beṇəčən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəč.

Nach gože' beṇə' güe'enə': ¹¹— Nada' əchnia' le', gwyas beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

¹²Nach le'e gwyasseste be'enə', na' beyoa' xcame'enə' beze'e zjəyede' liže', chosə'əgüiate' beṇə' ca' nite'enə'. Na' yoguə' beṇə' ca' ža'anə' besyə'əbanene' na' gwso'elaogüe'e Diozən' gosə'əne': —Bitonə' le'icho gaquə ca de'e nga bagoc.

**Jeso'osən' gwleje' Lebin' par
gwłene' disipl che' ca'**

¹³Gwde na' Jeso'osən' gwyeje' cho'a nisdə'onə' de'e yoblə na' beṇə' zan besə'əžag gan' zoe'enə' nach

bsed blo'ine' lega'aque'. ¹⁴Na' catə' beyoʒ bzejni'i Jeso'osən' lega'aque' beze'e na' lao zjəyede'enə' ble'ine' to beṇə' gočixjw, beṇə' le Lebi xi'īn to beṇə' le' Alfeo, chi'e latjə gan' chesə'əchixjue'enə'. Na' Jeso'osən' goʒe'ene': —Da len nada'.

Nach Lebin' gwzoʒe'e jənaogüe'ene'.

¹⁵Na' goquən' chi' Jeso'osən' liž Lebin' len disipl che' ca' chsa'ogüe'. Na' nitə' beṇə' zan beṇə' gočixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' chsa'olene' lega'aque'. Nitə' beṇə' zan chedə' zane' choso'ozenague' che' na' chso'onlilaʒe'ene'. ¹⁶Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan' na' len beṇə' fariseo ca' catə' besə'əle'ine' chi' Jeso'osən' chaolene' beṇə' gočixjw ca' na' yebaḷə beṇə' güen de'e mal ca', gwse'e disipl che' ca': —Malən' chon maestr chelen' che'ej chaogüe' txen len beṇə' gočixjw na' nochlə beṇə' güen de'e mal beṇə' cui chonlento' txen.

¹⁷Na' catə' bene Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə', goʒe' lega'aque': —Beṇə' cui chsa'acšene bito chesə'əyaʒjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə' chesə'əyaʒjene' beṇə' güen rmech. Nada' za'a zedəyena' par nič beṇə' ca' zjəneze de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə', pero bito zedəyena' par nič beṇə' ca' chsa'aquene' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' bixchen'
bito gwleje' tgüejə catə' cui
əse'ej əsa'o disipl che' ca'

¹⁸Na' goquən' to ʒa catə' disipl che Juannə' na' disipl che beṇə'

fariseo ca' nite'e sin cui chse'ej chsa'ogüe'. Na' ja'ac baḷə beṇə' lao Jeso'osən' na' gwse'ene': —Disipl che Juannə' na' lecəə disipl che beṇə' fariseo ca' chnrite'e zan las sin cui chse'ej chsa'ogüe' par chso'ela'oche' Diozən'. Pero disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ʒBixchen' ʒa?

¹⁹Nach Jeso'osən' goʒe' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che be'ena' chʒagna'ana' chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'acən' naquən len nada' na' len disipl chia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'. ²⁰Catə'əchən' əžin ʒa yesə'əche'exaxj beṇə' contr chia' ca' nada', cana'achən' əchoj catə' cuich əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

²¹Notono beṇə' zo beṇə' chchine' to pedas lachə' cuinə' xoa nis par yoda' xa gole'enə' de'en bač chyoe. Šə can' gone', catə' chib xe'enə', yebe' lachə' cobən' na' əchezechən len. ²²Na' lecəə ca' notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golən'. Šə gone' ca', bino cobən' əchezən yid golən' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. Cle la' cheyaḷə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə.

Jeso'osən' gwne' ca' par bzejni'ine' lega'aque' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr gol čhega'aque'enə' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'.

Boso'olechj disipl ca' trigon' ʒa
dezcanzən' par gwsa'ogüe'en

²³Na' gozaquən' to ʒa dezcanz Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaʒ trigon', nach disipl che' ca' gosə'əlechje' trigon' lao gosə'ədi'enə'. ²⁴Nach besə'əle'i baḷə

benə' fariseo ca' can' gws'o'on disipl
ca' na' gwse'e Jeso'osən': —Bgiiašc
can' chso'on disipl chio' ca' zin de'e
cui de lsens goncho ža dezcanzən'.

²⁵⁻²⁶Na' Jeso'osən' gože'
lega'aque': —Ėcabi za'alažə'əle
de'en bablable can' ben de'e
Rei Dabin' ca' tyemp catə'an goc
Abiatarən' bχoz əblaoch? Nan de
que to ža cui gotə' de'e əsa'o de'e
Dabin' len benə' ljuežje' ca' na'
gosə'ədone'. Nach gwyeye' lo'o
yo'odao' əblao che chio'o benə'
Izrael. Na' gwx'i'e yetxtil de'en
bazjəncua' bχoz ca' par Diozən',
na' gwsa'ogü'e'en len benə' ljuežje'
ca' la'aənə'əczə cui zjənaque' bχoz,
len yetxtilən' bito de lsens par gao
notə'ətezə benə' len, letga bχoz ca'
chac əsa'ogü'e'en.

²⁷Na' leczə gwna Jeso'osən': —
Diozən' bene' benə'chən' na' techlə
gwleje' to ža lao xman par nič
benə'chən' gaquə so'one' dezcanz.
Bito gwlej Diozən' ža dezcanzən'
parzə nič so'omba'əne'en.
²⁸Naquən lao na'a ənia' bin' naquən
güen goncho ža dezcanzən', nada'
naca' ben' bsələ' Diozən' golja'
benə'ch.

Beyaque to benə' mbižə šla'a ne'enə'

3 Na' gozej Jeso'osən' to lo'o
yo'odao' che neto' benə'
Izrael yeto ža dezcanz. Na' lo'o
yo'oda'onə' zo to benə' bambižə
šla'a ne'enə'. ²Na' benə' fariseo
ca' ža' yo'oda'onə' chosə'əgüiateze'
Jeso'osən' chesə'əbeze' šə goyone'
be'enə' ža dezcanzən' par nič
əsa'ogü'e' xya contr le'. ³Jeso'osən'
gože' ben' mbižə ne'inə': —Gwzoža'
na' da ngalə.

Nach bgüiguə' ben' gwzeche'
laogü'e'enə'.

⁴Jeso'osən' gože' benə' ca' ža' lo'o
yo'oda'onə': —Ėna lein' goncho
de'e güen ža dezcanzən', o šə nan
goncho de'e mal? Ėnan goncho
par nič cui sa'at benə', o šə nan
goncho par nič sa'ate'?

Pero benə' ca' ža'anə' bitobi
gosə'əne'. ⁵Nach Jeso'osən' bgüie'
lega'aque' znia tant gwzoe' trist
chedə' cui chse'enene' se'ejni'ine'
bin' chene'e Diozən' so'one'. Nach
Jeso'osən' gože' be'enə': —Bli
na'onə'.

Nach bli na' be'enə' na' beyaquen.
⁶Nach benə' fariseo ca' catə'
besa'aque' yo'oda'onə' bosə'əxi'e len
benə' ca' chso'on txen len Erodən'
nACLə so'one' par so'ote' Jeso'osən'.

**Benə' zan besə'əžag cho'a
Nisdao' Galilean'**

⁷⁻⁸Jeso'osən' len disipl che'
ca' gwsa'aque' yo'oda'onə' na'
ja'aque' cho'a nisdə'onə'. Na'
benə' zan jəsə'ənaogü'e'ene'
chedə' gwse'enene' dižə' che
Jeso'osən' can' chone' de'e zan
de'e zaque'e. Na' benə' ca' za'aque'
do gan' mbane Galilean', na'
do gan' mbane Jodean', na' do
Jerosalenə', na' do Idomea, na'
do yešla'a yao Jordannə', na' do
gan' mbane Tiro na' Sidon. Za'aque'
chedə' gwse'enene' yesə'əle'ine'
Jeso'osən'. ⁹⁻¹⁰Babeyon Jeso'osən'
zan benə' chsa'acšene na' yoguə'
benə' ca' ne'e chsa'acšene
besyə'əyiljlaže'e nACLə so'one' par
nič yesə'əlapə na'aga'aquən' le'.
Tant benə' zan gosə'əbiadi'ene' xte
boso'oči'i'izəje'ene'. De'e na'anə'

Jeso'osən' bene' mendad so'on disipl
che' ca' probnid to barcw par le'.

¹¹Na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e
xio'on lo'o yichjla'ažda'oga'aquen'
catə' besə'əle'ine' Jeso'osən'
besə'əzo xibga'aque' laogüe'enə'
na' de'e xio' ca' gwsə'osya'an
gosə'ənan: —Le' naco' Xi'in Dioz.

¹²Pero Jeso'osən' bene' mendad len
lega'aquən cui so'en dižə' non' naque'.

Jeso'osən' gwleje' šiziṇ beṇə' bsi'e apostol

¹³Na' gwde na' Jeso'osən' gwloe'
to lao ya'a na' goxe' yoguə' disipl
che' ca' par nič cueje' beṇə' ca'
əsa'ac apostol che'enə', nach yogue'e
gosə'əbigue'e gan' zoe'enə'. ¹⁴Na'
gwleje' šiziṇ beṇə' par yesə'ədalene'
le' na' par nič əsele'e lega'aque'
žjəsə'ədixjue'ine' beṇə' can' na
Diozən'. ¹⁵Na' bnežjue' lega'aque' yelə'
gwnabia'anə' par nič besyə'əyone'
beṇə' ca' chse'i yižgüe' na' par nič
goc besyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o
zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. ¹⁶Gwleje'
Simon ben' bsi'e Bed, ¹⁷na' Jacobən'
len Juan biše'enə' xi'in Sebedeon'.
Jeso'osən' bsi'e Jacobən' na' Juannə'
Boanerges, čhedə' zjənaque' beṇə' loc.
¹⁸Na' gwleje' Ndrešən', na' Lipən', na'
Bartolomen', na' Mtion', na' Tomasən',
na' Jacob xi'in Alfeon', na' Tadeon',
na' Simon ben' chon txen len beṇə'
ca' zjənzi' cananistas. ¹⁹Nach gwleje'
Jod Iscariotən' ben' bdi'e Jeso'osən'
lao na' beṇə' contr ca'.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebon'

Gwde gwleje' disipl che' ca'
beyeje' liže'enə' len lega'aque'.

²⁰Nach de'e yoblə besə'əadopə beṇə'
zan gan' nite'enə' xte nic goquə
latjə əsa'ogüe'. ²¹Catə' gwse'ene
family che Jeso'osən' de que
cui de latjə čhega'aque' ni par
əsa'ogüe', ja'aque' gan' zo Jeso'osən'
par yesyə'əche'exaxje'ene'
čhedə' gosə'əna beṇə' de que
chactonte'enə'.

²²Na' leczə balə beṇə'
Jerosalennə' beṇə' choso'osed
choso'olo'i lei de'en bzoj de'e
Moizezən' bla'aque', na' gosə'əne': —
Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca'
yo'o yazən yichjla'aždao' bengə, na'
chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac
čheinə'.

²³Nach Jeso'osən' goxe' beṇə'
ca' par yesə'əbigue'e gan' zoe'enə'
na' be'e jemplən' len lega'aque',
gože': —Satanasən' de'en
chnabia' de'e xio' ca' bito gaquə
yebej cuinei lo'o yichjla'aždao'
beṇə'. ²⁴Šə beṇə' ža' to nasyon
əsa'aque' čhoplə na' yesyə'ədile'
entr lega'aque', əgwžiyai' nasyon
čhega'aque' na'anə' šə ca'. ²⁵Na' šə
to family beṇə' əsa'aque' čhoplə na'
yesyə'ədile' entr lega'acze', leczə
yenit family čhega'aque' na'anə' šə
ca'. ²⁶Na' leczə ca' šə Satanəsən'
len de'e xio' čhei ca' əsa'aquən
čhoplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə'
chnabia' čhega'aquənnə' šə ca'.

²⁷Nezecho notono no gaquə
šo' liž to beṇə' gual par žjəlanə'
šinlaze' ca' sin cui əgwčheje'ene' to
do. Pero šə əgwčheje'ene' guaqua
cuane' šinlaze' ca'.

²⁸De'e li chnia' le'e, bitə'ətezə
de'e mal de'en chso'on beṇə'čən'
na' bitə'ətezə dižə' mal de'e chso'e
contr Diozən', Diozən' yezi'ixene'

chega'aque' šə yesy'ədinjēne'en.

²⁹Pero notə'ətezə beṇə' soe' dižə' contr Spirit che Diozən' cuat yezi'ixen Diozən' chega'aque'.

Zeḷlicane yesə'əzi'e castigw chei.

³⁰Can' gwna Jeso'osən' chedə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' gosə'əne' de que cho'o chaz de'e xio'onə' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'enə'

³¹Gwde de'e ca' xna' Jeso'osən' len biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'. Na' chy'olə gosə'əbeze' gosə'əṇabe' so'elene' le' dižə'. ³²Na' beṇə' zan ca' zjəchi' tcuit tcue'ej Jeso'osən' gwse'ene': —Xna'on len beṇə' bišo'o ca' zjəzeche' chy'olə na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

³³Pero Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nitə' beṇə' yoblə beṇə' bazjənaque' ca xna'a na' ca biša'a.

³⁴Nach Jeso'osən' blo'e beṇə' ca' zjəchi' tcuit tcue'ejē'enə', gwne': —Beṇə' quingan' bazjənaque' ca xna'a na' bazjənaque' ca biša'a.

³⁵Can' naquən len notə'ətezə beṇə' chso'one' can' chazlažə' Diozən', zjənaque' ca xna'a na' ca biša'a na' ca zana'.

Jempl che beṇə' gozən'

4 Na' de'e yoblə gwzo Jeso'osən' cho'a nisdə'onə' na' goszolaogüe' chsed chlo'ine'. Na' tant beṇə' zan besə'ədobə gan' zo'enə' xte benən byen gwyo'o Jeso'osən' gwchi'e to lo'o barcw de'en chi' galə'əzə cho'a nisdə'onə'. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədobən' gosə'ənite'e lao yoxən'. ²Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque'

len zan jempl. Na' be'elene' lega'aque' to jempl bsaquə'əlebene' xtižə' Diozən' ca trigw.

³Nach gwne': —Le'e gwzenag de'e nga. To beṇə' gwze'e zde' güen trigw. ⁴Na' lao chose' trigon' balən jəsə'əchazən cho'a nez na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsə'ob len. ⁵Na' yebalən jəsə'əchazən ga naquə' lao yej ga cuitēc žia yo. De'e na'anə' le'e bla'acten. ⁶Pero na' cata' beža'achgua besə'əcuadən na' le'e gosə'əbižten chedə' bitobi loi gwso'on. ⁷Na' yebalən besə'əgo'onən lao yo ga nchixə xsa yešə' na' bla'aquən txen len xsa yešə'əna'. Na' besə'əlolə' yag yešə' ca' lega'aquən, na' bitobi gosə'əbian. ⁸Na' yebalən besə'əgo'onən lao yo šao' na' bla'aquən, na' gosə'əcha'on na' balən gosə'əbian šichoa güejə, na' yebalən gosə'əbian gyon güejə, na' yebalən gosə'əbian to gueyoa güejə.

⁹Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e žia nagle de'e chene legwzenag.

Jeso'osən' bzejni'ine' bixchen' cho'elene' beṇə' jempl

¹⁰Na' catə' cuich nitə' beṇə' zan len Jeso'osən', disipl che' ca' šižin na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjəsə'ənao le', gosə'əṇabene' le' bi zejen jemplən'. ¹¹Nach gože' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e ənezele de'en cui no gwneze antslə de que le' ṇabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Pero beṇə' yeziquə'əchlə cho'elenga'aca'ane' jempl chedə' bito chse'ejle'e chia'. ¹²Chona' ca' par nič yesə'əle'ine' de'en chona' na' bito sa'acbe'ine' bi zejen, na'

par niḥ əse'enene' xtiža'anə'
na' cui se'ejni'ine'en, ɕhedə'
bazjanaque' beṇə' la'aždao' žod.
Žalə' bito zjanaque' beṇə' la'aždao'
žod, gwse'ejni'ine' bi zejen de'en
chse'enene'enə', na' yesyə'ədiṇjene'
xtolə'əga'aque'enə' na' Diozən'
yezi'ixene' ɕhega'aque'.

**Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje
jempl ɕhe beṇə' güen trigon'**

¹³Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
—¿Ebitonə' šejni'ile jempl nga? Šə
bito chejni'ilen' ɛnacxa šejni'ile
jempl ca' yełə'? ¹⁴Quingan' zejen
jempl ɕhe beṇə' güen trigon'.
Xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben
ca de'en gozə be'enə'. ¹⁵Na' nitə'
beṇə' choso'ozenague' xtižə'
Diozən' na' le'e chžinte Satanasən'
de'en chnabia' de'e xio' ca'
chebejən xtižə' Diozən' lo'o
yichjla'aždaoga'aque'enə'. Na'
chac ɕhega'aque' can' goquə len
trigon' de'en jəsə'əchaz cho'a
nezən'. ¹⁶Na' leczə nitə' beṇə'
choso'ozenague' xtižə' Diozən' na'
le'e chesyə'əbeiteine'en pero chac
ɕhega'aque' can' goquə len trigon'
de'en jəsə'əchaz lao yo de'en žia lao
yejən'. ¹⁷Zjanaque' ca to de'e cui
bi loi chon, šložga chse'ejle'e ɕhe
xtižə' Diozən'. Na' cata' chesə'əgue'i
beṇə' lega'aque' na' choso'oči'
choso'osaque'e lega'aque' laogüe
de'en chse'ejle'e xtižə' Diozən',
nach le'e chesə'əbejyichjten. ¹⁸Na'
nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə'
Diozən' na' chac ɕhega'aque' can'
goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz
lao yo de'en nḥixə xsa yešə'ənə'.
¹⁹Chesyə'əłal chesyə'əžejene' len
bi de'en chso'one' na' chse'enene'

yesə'əni'e, na' chesə'əzelaže'e gatə'
bi de'en gatə' ɕhega'aque' ɕhedə'
bazjənxoayague' chsa'aquene' de
que naquən de'e žialao. Na' de'e
ca' chso'one'enə' choso'ololə'n
xtižə' Diozən' de'en bayo'o
yichjla'aždaoga'aque'enə', na' de'e
na'anə' cui chso'one' can' chazlažə'
Diozən'. ²⁰Na' leczə nitə' beṇə'
choso'ozenague' xtižə' Diozən' do
yichj do lažə'əga'aque', na' chso'one'
yoguə'əłol can' chazlažə' Diozən'.
Chac ɕhega'aque' can' goquə len
trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo
güennə'. Bałən gosə'əbian šichoa
güeje, na' yebałən gosə'əbian gyon
güeje, na' yebałən gosə'əbian to
gueyoa güeje.

Jempl ɕhe de'en choncho len to yi'

²¹Nach Jeso'osən' be'elene' disipl
ɕhe' ca' yeto jempl, bsaquə'əlebene'
de'en chsed chlo'ine'enə' ca to
yi', gwne! —Notono no ggualə'
to yi' na' gwdose'en to žomə na'
nic no gwcuašə'n xan xcamei.
Syempr chde'e yi'ina' le'e ze'e par
niḥ əgwse'eni'in lo'o cuartən'.
²²Guaquə can' na dicho de'en na:
“Yoguə'əłol de'en ngašə' na'a, gwžin
ža la'alaon, na' yoguə'əłol de'en cui
no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža
se'ejni'i beṇə' len.” ²³Le'e žia nagle
de'e chene, legwzenag.

²⁴Na' leczə gož Jeso'osən'
lega'aque': —Le'e gon xbab ɕhe
de'en nga chnia' le'e. Con can'
chzenagle xtiža'anə' leczə can'
gona' par niḥ šejni'ilen, na' ca'acəz
ɕha'oxen de'en šejni'ile. ²⁵Šə
chzenagle xtiža'anə' əgwzejni'ichda'
le'e. Pero na' šə bito chzenagle ɕhei,
de'e daon' baṇezele ganlažə'əlen.

Jempl che xoa' bin

²⁶Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga: To beṇə' chjeze' xoa' binṇə' lao yežlyo che'enə'. ²⁷Chde na' cheyeje' chjəyetase' na' catə' chžin or chase' na' chase'. Na' ca'azə chac chesə'əde ža ca' na' yel ca'. Na' chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on. Pero bito neze be'enə' nac chaquən' chesə'əcha'o yel dao' ca'. ²⁸Yežlyo na'anə' chonən par nič chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on na' chəsə'əbian za'a nach chaquən yez. ²⁹Na' catə' babgüiž yezən', be'enə' gozə len chelape'en chedə' banaquə tyemp par chetobe' cwsešən'.

Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca xsa moztasən'

³⁰Nach gwna Jeso'osən': — Na'a əgwlo'ida' le'e par nič ənezele naquən' gwxaquə'əlebe yelə' gwnabia' che Diozən'. ³¹Gwxaquə'əleben ca to xsa moztas de'en chaz to beṇə' lao yežlyo che'enə'. Xsa moztasən' naquən le'ebeyožə de'e dao' rizə' lao bitə'ətezəchlə semiy. ³²Pero na' catə' chla'an chcha'on na' chaquən to yag cha'odao' na' chesə'əcha'o xoze'e ca' xte bia ca' zjəzo xile'e chso'on ližga'aquəb lo'o xoze'e ca'.

Jeso'osən' bzejni'ine' beṇə' porzə len jempl

³³Jeso'osən' bsed blo'ine' beṇə' zan ca' besə'əžag gan' zo'enə' porzə len jempl ca de'e quinga babzoja', bzejni'ine' beṇə' xte ga zelao gwse'ejni'ine'en. ³⁴Bitobi bichlə

gwne' par bzejni'ine' lega'aque' sino porzə len jempl bzejni'ine' lega'aque'. Pero na' disipl che' ca' bzejni'ine' lega'aque' clar bi zejen to to jempl ca'.

Jeso'osən' bcueze' be' gualən' lao nisdə'onə'

³⁵Na' le'e ža na'atezə do chxentg catə' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Elağa'əcho yešla'alə nisdə'onə'.

³⁶Nach disipl che' ca' bosyo'ocua'əne' beṇə' ca' nitə'ənə' na' bosə'ose'e barcon' gan' bayo'o Jeso'osən'. Nach yebałə barcon' gan' ža' beṇə' ca' jəsə'ənaon lega'aque'.

³⁷Na' lao zda barcon' gwzoloa gwyečj to be' gual lao nisdə'onə'. Na' barcon' gwyejən nil na'alə por ni che be'enə', na' chas chatə' nisen' xte gwzoloa gwyož barcon' nisen'.

³⁸Pero na' Jeso'osən' bachtase' xni'ate barcon' lao to lmad, tant chjxaque'ene'. Nach bosyo'osbane'ene' gwse'ene': —iMaestr! ĺEbitobi chacdo' de'en bač chbiayi'ichon'?

³⁹Nach Jeso'osən' gwyase' lao ne'e chas chatə' nisdə'onə', nach gwdilə' be'enə', na' bene' mendad len nisdə'onə' gože'en: —Bebe'eži.

Nach le'e besyə'əbe'ežite be'enə' len nisdə'onə'. ⁴⁰Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Bito žeble. Le'e šejle'ech čhia'.

⁴¹Na' lega'aque' besyə'əbanchgüeine' na' gwse' ljuježga'aque': —Bitolja naquə bengə con to beṇə'chzə, la' ĺnaxə gon to beṇə'ch par yebecžie' be' gualən' len nisdə'onə'?

To beṇə' Gadaran' yo'o yaze' de'e xio'

5 Jeso'osən' na' disipl che' ca' besə'əžine' yešla'alə

nisda'onə' gan' naquə laž beṇə' Gadara ca'. ²Na' catə' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', beza' to beṇə' Gadaran' capsantən' jəšague' le'. Na' be'enə' yo'o yaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogü'e'enə'. ³Benga con gwzoe' do capsant. Na' notoch no goquə gwchej le' ni len do gual nic len gden. ⁴Zan las boso'ocheje' ṇi'a ne'e ca' gden, pero syempr de'e xio' ca' gws'o'onən ca bzoqx btine' gdenṇə', na' notono goquə ṇabia' le'. ⁵Do ža do yel gwde' do lao ya'a ca' na' do capsantən' bisye'e na' bene cuine' zi' len yej. ⁶Na' catə' ble'ine' zda Jeso'osən' zitə'ələ na' gwsa'adoe' jəšague'ene' na' bzo xibe'en lao Jeso'osən' be'elaogü'e'ene'. ⁷Nach de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždaogü'e'ene' gosə'ənen zižjo gosə'ənan: —Partlə le', partlə neto' Jeso'os Xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogü'e beṇə' blao. Diozən' naque' testigw cheto' chatə'əyoito' le' cui əgwchi' əgwsaco'o neto'.

⁸Gosə'ənan ca' chedə' Jeso'osən' bene' mendar gože' lega'aquən: —De'e xio' le'e yechoj yichjla'aždao' bengā.

⁹Nach gož Jeso'osən' lega'aquən: —İBi lele?

Na' gosə'ənan: —Legionṇə' leto' chedə' naquə zanto'.

¹⁰Na' be'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' par cui əsele'e de'e xio' ca' fuerlə laž be'enə'. ¹¹Na' to ya'a de'e zo galə'əzə chaš beṇə' choso'oye' coš zan. ¹²Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin le' gwse'en: —Be'ešga latjə žjəyež'o'oto' yichjla'aždao' coš ca'.

¹³Nach Jeso'osən' be'e latjə. Na' besyə'əchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao' be'enə' na' jəsyə'əž'o'on yichjla'aždao' coš ca'. Nach besyə'ədinsesəb le'e ya'anə' na' jesyə'əxopəb lo'o nisda'onə' na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'. Na' ca do čopa mil coš can' zjənaquə.

¹⁴Na' beṇə' ca' chosə'əye' coš ca' besə'əle'ine' de'en bagoquən' na' de'en besə'əžebchgü'e' besa'acdoe' nach jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' lao' syodan' na' beṇə' nitə' do yoba. Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' beṇə' goye coš ca' ja'aque' jəsə'əgüie' de'en bagoquən'. ¹⁵Na' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' besə'əle'ine' be'enə' gwyo'o gwyaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogü'e'ene', bachi'e nyaz xalane'e, na' babezošao' yichjla'aždaogü'e'ene', na' besə'əžebe' de'en goquən'.

¹⁶Na' beṇə' ca' besə'əle'i de'en goquən', gwse'e beṇə' ca' yelə' can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca' yichjla'aždaogü'e'ene' na' can' goquə len coš ca'. ¹⁷Nach beṇə' ca' ža' gan' mbane Gadaran' jse'etə'əyoine' Jeso'osən' yeze'e lažga'aque'ene'.

¹⁸Na' catə' Jeso'osən' beyo'e lo'o barcon' par yeze'e len disipl che' ca', ben' bechoj de'e xio' ca' yichjla'aždaogü'e'ene' gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le'. ¹⁹Pero Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene': —Beyej ližo' gan' ža' family chio' ca' na' jəyedixjue'iga'aquene' catec de'e mban' baben Xancho Diozən' len le', na' can' bacheyašə' cheži'ilaže'e le'.

²⁰Nach beza' be'enə' gwzolaogü'e' jəyede' yoguə' syoda ca' gan' mbane Decapolisən' jəyezenene'

catec de'e mban' baben Jeso'osən'
len le'. Na' yogue'e besyə'əbanene'.

**Jeso'osən' beyone' xi'in
Jairon' na' yeto no'olə beṇə'
gwdan lao xadoṇ che'enə'**

²¹Na' catə' beslaguə' Jeso'osən'
len disipl che' ca' yešl'a'alə
nisda'onə' besyə'əchoje' lo'o
barcon'. Na' besə'əžin beṇə' zan
gan' nite'e cho'a nisda'onə', na'
besyə'əga'aṇe' na'azə. ²²Nach
bžin to beṇə' le Jairo, naque' to
beṇə' gwnabia' che yo'odao' che
neto' beṇə' Izrael. Na' catə' ble'ine'
Jeso'osən' bzo xibe' laogüe'enə'.
²³Na' gotə'əyoichgüeine' le',
gože'ene': —Xi'ina' no'olən'
bachatbo'. Yo'ošga cano'obo' par
ničh yeyaquebo' na' par ničh
əbambo'.

²⁴Nach Jeso'osən' txen len disipl
che' ca' ja'aclene' beṇə' gwnabian'.
Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe'
lega'aque' xte boso'oči'i'žojene'.
²⁵Na' entr beṇə' ca' len to no'olə
beṇə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a.
²⁶Na' babžaglaogüe' gwyeje' lao
zan beṇə' güen rmech ca' na'
babenditjei zgade xmechen' len
lega'aque' na' notono goquə yeyon
le'. Con byalə'əch yižgüe' che'enə'.
²⁷Na' no'olən' babenene' xtižə'
Jeso'osən', na' bgüigue'e cožə'
Jeso'osən' gan' zde' ladjo beṇə'
ca' jəsə'ənao le' nach gwdane'
xadoṇ che'enə'. ²⁸Bene' xbab
lo'o yichjla'aždaogüe'enə', gwne':
—Šə con cana' xadoṇ che'enə',
goyacczəda'.

²⁹Na' le'e gwlezte bgua'a de'en
chzo'enə' na' gocbe'ine' de que
babeyaquene'. ³⁰Nach Jeso'osən'

lecəə gocbe'ine' de que babeyone'
to beṇə' len yelə' guac che'enə',
na' gwyechje' bgüie' beṇə' ca'
zjəsə'ənao le', nach gože' lega'aque':
—čNon' bagwdan xadoṇ chia'anə'?

³¹Nach disipl che' ca' gwse'ene':
—Chle'ido' nitə' beṇə' zan nga, na'
choso'oči'i'žoje' le'. Na' nao': "čNon'
gwdan nada'?"

³²Pero na' Jeso'osən' bgüie'
yogue'e par ničh le'ine' non' gwdan
le'. ³³Na' no'olən' de'en gocbe'ine'
babeyaquene' na' do chaž chžebze'
bgüigue'e bzo xiben' lao Jeso'osən'
par gože'ene' dolol can' bagoc
che'. ³⁴Nach Jeso'osən' gože'ene':
—Xi'indaogua'a, babeyacdo' chedə'
chonlilažə'o nada'. Beyej to šao' to
güen na' Diozən' gone' par ničh
cuich gue'ido' yižgüen' nac ca'.

³⁵Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'ən
ca' catə' besə'əžin beṇə' gwsa'ac liž
Jairon' ben' naquə xa bi'i no'olən'
jse'eže'ene': —Bagot bi'i no'ol dao'
chio'onə'. Bitoch gondo' maestrən'
zed.

³⁶Pero Jeso'osən' bito bene' cas
che de'enə' jež be'enə', con gože'
Jairon': —Bito žebo'. Con benlilažə'
nada'.

³⁷Na' bito be' Jeso'osən' latjə
əžja'acquəch beṇə' ca' len le', sino
Bedən' len Jacobən' na' Juan
beṇə' bišə' Jacob na'azən' ja'ac
len le'. ³⁸Na' catə' besə'əžine'
liž beṇə' gwnabian', Jeso'osən'
ble'ine' de que beṇə' ca' ža'
cha'ašilən' bachso'one' scandl na'
bachesə'əbežchgüe'. ³⁹Nach catə'
gwyo'e cha'ašilən', gože' lega'aque':
—čBixčen' bachonle scandl na'
chbežle? Bito nacbo' bi'i guat, con
chtasbo'onə'.

⁴⁰Na' gosə'əzi'ichizə' beṇə' ca' ža'anə' le'. Nach Jeso'osən' bebeje' yoguə' beṇə' ca' ža'anə', na' gwche'e xaxna' bi'i guatən' na' beṇə' ca' zja'aclen le' na' gwso'e lo'o cuartən' gan' debo'onə'. ⁴¹Nach bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə' na' bolgüiže'ebo' gože'ebo': —Talita comi—, zeje dižə': "No'ol dao', əchnia' le', beyas."

⁴²Nach le'e beyaste bi'i no'ol daon' na' bedabo'. Nacho' bi'i šižin ize. Nach xaxna'abo'on len beṇə' ca' yelə' ža' lo'o cuartən' besyə'əbanchgüeine'. ⁴³Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquən', na' lecəzə bene' mendad len xaxna'abo'on əso'ebo' de'e gaobo'.

Bežin Jeso'osən' Nasaretən'

6 Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' Capernaunnə' na' jəya'aque' Nasaret gan' gwcha'o Jeso'osən'. ²Na' ža dezcanzən' gwyeye' yo'odao' che neto' beṇə' Izrael na' gwzolao bsd əblo'ine' beṇə'. Na' beṇə' zan beṇə' ca' gwse'enene' xtiže'enə', besyə'əbanene' na' gwse'e ljuəžjga'aque': —İNacxa goquən' neze bengə yoguə' de'en chsd chlo'ine'en ža? İNo bzejni'i le' de'en naquə de'e si'innə'?, na' İnac chaquən' chone' miłagr? ³Nombi'acho bengə. Le'enə' carpinter xi'in Marian', na' beṇə' bišə' Jacob, na' Jwse, na' Jodas, na' Simon. Nach zane' ca' nitə' lažcho nga.

Na' de'en gwso'one' xbab de que Jeso'osən' naque' con to beṇə' gwlaž čega'aque', de'e na'anə' bito gwse'ejle'e che'. ⁴Na' gož Jeso'osən'

lega'aque': —La'aṇə'əczə beṇə' zan chso'e yelə' bala'aṇ che beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən', pero beṇə' gwlaž čega'aque' ca' na' family čega'aque' ca' na' beṇə' ca' nitə' ližga'aque' bito chso'e lega'aque' yelə' bala'aṇ.

⁵Na' laogüe de'en cui gwse'ejle'e che Jeso'osən', bito bene' zan miłagr Nasaretən' con de'e bene' bxoə ne'enə' to čopə beṇə' na' besyə'əyaquene'. ⁶Na' bebane Jeso'osən' de'en cui gwse'ejle'e che'. Na' gwdechlə gwyeye' len disipl che' ca' na' bzejni'ine' beṇə' ca' ža' yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə.

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

⁷Jeso'osən' botobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par nič əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. Na' bsele'e čopə güejəga'aque' jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'. ⁸Na' bene' mendad len lega'aque' bitobi əso'oxe'e tnezən', sino tozə garrot. Gože' lega'aque' de que bito cheyałə' əso'e bsd, ni yet, ni mech. ⁹Be'e latjə yoso'oleje' šcue' yel, na' əsa'aze' tozə camis. ¹⁰Na' ze'e sa'aque' catə' gože' lega'aque': —Catə' əžinle liž beṇə' yesyə'əbei yoso'ogüialao le'e, na'atezə sole na' na'atezə yesa'acle par žja'acle ga yoblə. ¹¹Na' gatə'ətezə əžinle ga cui nono yebei əgüialao le'e, na' nic yoso'ozenague' chele, le'e yesa'ac latjən'. Na' catə' yesa'aclen', əgwsil'ins ni'alēn' par yežib bišten' de'en gwžianə', nič əgwlo'ile beṇə' ca' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozenague' xtižə'

Diozən' de'en cho'elen'. Diozən' bene' par niḥ byinḡ yi' na' sofr lao' syoda Sodomān' na' syoda Gomorran' por ni ḥe de'en cui boso'ozenag beṇə' ca' ḥe'. Na' de'e li əchnia' le'e catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane ḥe yoguə' beṇə' ca' chso'on de'e malən', beṇə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodomān' na' Gomorran'.

¹²Nach gwsa'ac disipl ca' na' jəsə'ədixjui'e de que beṇəḥən' cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena'. ¹³Na' leczə besyə'əbeje' zan de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' boso'ošone' set lao cuerp ḥe zan beṇə' ca' chsa'acšene na' gwsə'one' par niḥ besyə'əyaquene'.

**Can' goquə got Juan
ben' bḥoa beṇə' nis**

¹⁴Na' Erodən' ben' chnabia' beṇə' Galilea ca' benene' dižə' ca naquə yoguə'əloḷ de'e güen de'en ben Jeso'osən', la' beṇə' zan gosə'əneze' de'e ca' ben Jeso'osən'. Nach gwna Erodən': — Bengan' de'e Juannə' ben' bḥoa beṇə' nis. Babebane' ladjo beṇə' guat ca', na' de'e na'anə' chac chone' miḷagr quinga.

¹⁵Nach yebaḷə beṇə' gosə'əne': — Naque' profet Liəzən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

Nach yebaḷə gosə'əne': — Naque' to profet ben' choe' xtižə' Diozən' can' gwso'on de'e profet beṇə' ca' gwnitə' cana'.

¹⁶Pero catə' bene Erodən' xtižə' beṇə' ca' na' gwne': — Bengan'

de'e Juannə' ben' bena' mendad gosə'əḥogue' yene', na' na'a babebane' ladjo beṇə' guat ca'.

¹⁷⁻¹⁸Quinga goquə got Juannə'. Erodən' beque'e Erodiasən' ca xo'ole', len Erodiasən' naque' xo'olə Lip biše'enə'. Na' Juannə' gože' Erodən': "Malən' beno' beca'o no'ol ḥe beṇə' bišo'onə' par naque' xo'olo'." Na' de'en gož Juannə' Erodən' ca', de'e na'anə' Erodən' bene' mendad gosə'əzene' Juannə' na' gosə'əgüe'ene' ližyan', na' boso'ocheje' ni'a ne'e ca' gden.

¹⁹Erodiasən' gwlo'oləže'e Juannə' por ni ḥe de'en gože' Erodən' ca', na' gone'ene' gote'ene', pero bito goquə. ²⁰Erodən' gocbe'ine' de que Juannə' zdacze' licha na' de que naque' to beṇə' güen. De'e na'anə' bžeb Erodən' gone' mendad so'ote' Juannə' na' de'e na'anə' bito be' Erodən' latjə bi gone no'olən' Juannə'. Na' la'anə'əczə bitotec gwyejni'i Erodən' bi de'en gwna Juannə', bebeine' bzenague' xtiže'enə'. ²¹Pero na' gotə' to latjə par got Erodiasən' Juannə'. Catə'ən gwyə'i Erodən' iz, bene' to lni par beṇə' gwnabia' ḥe' ca', na' par beṇə' gwnabia' ḥe soldad ca', na' par beṇə' blao ca' nitə' Galilean' gan' chnabi'enə'. ²²Bi'i no'ol ḥe Erodiasən' gwyo'obo' lo'o cuart gan' chsa'o beṇə' ca' na' bya'abo'. Na' lechgualə bebei Erodən' na' len beṇə' ca' chsa'olen le' txen can' bya'abo'. Nach Rei Erodən' gože'ebo': — Gwnab bitə'ətezə de'en che'endo' na' goṇa'an.

²³Na' bene' lyebe len lebo' bzoe' jorament de que əgwnežjue'bo' bitə'ətezə de'e əṇabebo' le'

la'anə'əczə šə gašjə nasyon gan' chnabie'enə'. ²⁴Nach bechojbo' na' gožbo' xna'abo'onə': —İBin' əṇabda'ane' goṇe'?

Nach xna'abo'onə' gože'ebo': — Gwṇabene' goṇe' le' yichj Juannə' ben' bchoa beṇə' nis.

²⁵Nach le'e beyo'oseste bi'i no'olən' gan' chaolen rein' beṇə' ca' yeḷa', na' gožbo' rein': —Beṇ nada' ṇa'atec ṇa'a yichj Juannə' ben' bchoa beṇə' nis bžian to lao plat.

²⁶Nach rein' gwzochgüe' trist catə' beyož gož bi'i no'olən' le' ca', pero na' bačhlə bzoe' jorament len lebo' lao beṇə' ca' zjənaquə combidən'. De'e na'anə' benšaze' can' gwṇabe bi'i no'olən' le'. ²⁷Nach le'e bente rein' mendad šej to soldad žjəchogue' zelao yen Juannə' na' əgwži'e yichje'enə' to lao plat.

²⁸Nach gwyey soldadən' ližya gan' de Juannə' jəchogue' yene'enə' na' bži'en to lao plat. Nach beyoxe'en jəyenežjue'en bi'i no'olən', na' bi'i no'olən' bnežjwbo'on xna'abo'on.

²⁹Catə' gwse'ene disipl che de'e Juannə' de'en goquən', jəsyə'əxi'e cuerp che'enə' na' jəsə'əcuša'e'en.

**Jeso'osən' bguaogüe'
gueyə' mil beṇə' byo**

³⁰Na' catə' besyə'əžin disipl che Jeso'osən' gan' zoe'enə' gwso'elene'ene' dižə' can' jse'ene'ene', na' can' jəsə'ədixjui'e can' na Diozən'. ³¹Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e da, šejcho to latjə ga cui no nḷa' žjencho šlož dezcanz.

Gwne' ca' chedə' beṇə' zan chsa'aš gan' nite'enə', na' cui goquə latjə par gao Jeso'osən' len disipl che' ca'. ³²Nach Jeso'osən'

len disipl che' ca' gwso'e to lo'o barcw na' gosə'əḷague'e nisdə'onə' par besə'əžine' to latjə ga cui no nḷa'. ³³Pero beṇə' zan besə'əle'ine' lega'aque' catə'n gwsa'aque', na' besyə'əyombi'e Jeso'osən'. Nach gwsa'acdo beṇə' ca' ža' yoguə' yež ca' zjəchi' gaḷə'əzə əzja'aque' zaquə' galən' əžin Jeso'osən' len disipl che' ca' na' byobəch besə'əžine' cle ca Jeso'osən' len disipl che' ca'. ³⁴Na' catə' besə'əžine' cho'a nisdə'onə' Jeso'osən' ble'ine' beṇə' zan ca' na' beyašə'əlaže'e lega'aque', chedə' gocbe'ine' de que zjənaque' ca xilə' ca' bian' cui no xane de. Na' Jeso'osən' bzejni'ine' lega'aque' de'e zan. ³⁵Na' catə' bachexjw že'enə' gosə'əbiguə' disipl che' ca' laogüe'enə' na' gwse'ene': —Bachal ṇa'a na' zocho to latjə ga cui no nḷa'. ³⁶Bitobi de che beṇə' quinga par əse'ej əsa'ogüe'. Bzeišgueiga'aque'ne' dižə' nič žjəya'aque' yež ca' de'en zjəchi' gaḷə'əzə par nič žjəsə'əxi'e de'e se'ej əsa'ogüe'.

³⁷Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gwnežjo de'e sa'ogüe'.

Na' gwse'ene': —İEche'endo' šejcho žjəxi'icho tmil pes yetxtilən' par əgwnežjwchon əsa'o beṇə' quinga?

³⁸Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —İBaḷə yetxtil chechon' de? Le'e güiašc.

Na' catə' gosə'əneze'ene', gwse'ene': —Gueyə' yetxtil na' čopə beḷ ya'a.

³⁹Nach ben Jeso'osən' mendad gosə'əbe' beṇə' zan ca' lao yixye daquə'əna', xonj güjeje'. ⁴⁰Na' besə'ədobə to gueyoa güjeje' na' šiyon güjeje' gosə'əbi'e lao daquə'əna'. ⁴¹Na' Jeso'osən' gwxie'

yetxtil ca' gueyā' na' bel ya'a ca' chopə, na' bgüie' yobalə be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bzoŋje' yetxtilən'. Na' bnežjue'en disipl che' ca' par gwsō'e che che beṇə' ca'. Leczə ca' bene' len bel ya'a ca' chopə, na' gwsō'e che yoguā' beṇə' ca'. ⁴²Yogue'e gwsa'ogüie'en xte ca gwseljene'. ⁴³Na' pedas yetxtil ca' na' bel ya'anə' besyā'əga'an bosyo'otobe'en, na' gwsa'aquən šizīn žomə. ⁴⁴Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' na' bel ya'anə' zjənaquə gueyā' mil beṇə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'.

Jeso'osən' gwze'e lao nisdə'onə'

⁴⁵Gwde na' Jeso'osən' bene' mendar yesyā'əyo'o disipl che' ca' lo'o barcon' par yesyā'əbialsəogüie' yesyā'əlague'e yešlā'alə nisdə'onə' par yesyā'əžine' Betsaidan', žlac ne'e bega'an le' bzeine' beṇə' zan ca' dižə'. ⁴⁶Na' catə' beyož bzei Jeso'osən' beṇə' ca' dižə', gwloe' to lao ya'a par jene' orasyon. ⁴⁷Na' catə' gol, barcon' gan' zesyā'əyo'o disipl che' ca' bazdan gwchołte nisdə'onə', na' yetozə Jeso'osən' bega'ane' lao ya'anə'. ⁴⁸Na' ble'ine' de que naquən zdebə par yesā'əžiguā'ache' barcon' chedə' chechj be'enə' clelə. Na' do šbał beyetj Jeso'osən' ya'anə' na' gwze'e tiao nisdə'onə' na' gwyeye' galən' zja'ac disipl che' ca'. Na' bene' ze te yešlā'alə galən' zja'aque'. ⁴⁹Pero na' catə' besā'əle'ine' le' zde' lao nisdə'onə' gwsa'aquene' de que naque' to beṇə' guat, na' gwsō'osye'e. ⁵⁰Yogue'e besā'əle'ine' le' na' besā'əžebchgüie'. Pero na' le'e bolgüižte' lega'aque' na' gože': — Leyebei, nada'anə'. Bito žeble.

⁵¹Nach beyo'e lo'o barcw chega'aque'enə' na' le'e gwlezte be'enə'. Na' lechgualə besyā'əbanene', ⁵²la' bito gwsa'acbe'ine' non' naquə Jeso'osən' la'ana'əczə bguaogüie' beṇə' zan ca' len gueyā'əzə yetxtilən' chedə' nežjənchoł yichjla'aždaoga'aque'enə'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' chsa'acšene beṇə' nitə' Genesaretən'

⁵³Na' catə' beyož besyā'əlague'e nisdə'onə', besā'əžine' gan' mbane Genesaretən'. Na' besā'əchoje' barcon' na' bosō'ocheje'en cho'a nisdə'onə'. ⁵⁴Na' ze'e besyā'əchoje' barcon' catə'əczlə besyā'əyombia' beṇə' ca' ža' Genesaretən' Jeso'osən'. ⁵⁵Na' gwsa'ašdoe' yoguā' yež ca' zjəchi' doxen gan' mbane Genesaretən', na' gosā'əche'e yoguā' beṇə' ca' chsa'acšene zjəxoateze' lao xcamga'aque'enə' par jso'ene' gan' gwse'lenene' rson zo Jeso'osən'. ⁵⁶Na' gatə'ətežə gwyey Jeso'osən' šə lao' syoda, o šə lao' yež ca', con bosō'onite'e beṇə' ca' chsa'acšene do cho'a nezən' na' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' šə güie'e latjə yesā'əgane' lachga lox xadon che'enə'. Na' yoguā' beṇə' ca' gosā'əgan len besyā'əyaquene'.

De'e mal de'en chchoj yichjla'ažda'ochon' chonən manch la'ažda'ochon'

7 Bałə beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwsa'aque' Jerosalennə' na' besā'əžine' gan' zo Jeso'osən'. ²Na' catə' besā'əle'ine' de que bałə disipl

che Jeso'osən' bito bosyo'one'e zan las ze'e sa'ogüe', na' gwsa'ogüe' xya contr disipl ca' lao Jeso'osən'.

³Ca naquə costombr che yoguə' neto' beṇə' Izrael na' mazəchlə che beṇə' fariseo ca' beṇə' ca' leczə zjənaquə beṇə' gwlaž cheto', bito chsa'ogüe' šə cuiṇə' yosyo'one'e zan las, la' can' naquə costombr de'en gosə'ənao de'e xaxta'oto' ca'.
⁴Catə' chja'aque' gan' chac ya'anə' na' cata' chesyə'əžine' ližga'aque' bito chsa'ogüe' xte catə'əch bagwsa'a gosə'əyib cuinga'aque'. Na' dech de'e zan costombr de'e chəsə'ənaogüe' ca de'en chso'one' xi'ilažə' tas plat čhega'aque' ca' na' yesə' de ya, na' no mes čhega'aque' segon can' na costombr golən'.

⁵De'e na'anə' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwse'e Jeso'osən': —İBixchen' disipl chio' ca' bito chəsə'ənaogüe' costombr ca' de'en bosyo'ocua'anlen de'e xaxta'ocho ca' chio'o? İBixchen' cui chosyo'one'e zan las antslə ze'e sa'ogüe' can' chonto'?

⁶Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Naquən de'e li can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' che le'e beṇə' goxoayag. Bzoje'en nan:

Beṇə' Izrael ca' chəsə'əne' de que nada' Diozən' chso'elaogüe'e pero lo'o
yichjla'aždaoga'aque'enə' chesə'əgue'ine' nada'.

⁷Bitobi zejen de'en chəsə'əne' chso'elaogüe'e nada',
chedə' la' choso'osed choso'olo'ine' beṇə' costombr de'en gwsa'aljlažə' beṇə'əchən'.

⁸Le'e chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle na' con naozechle costombr golə de'en əbxe beṇə'əchən', ca de'en chi'ichgua yichjle cheyible no yesə' na' no tas plat chele zan las ze'e gwčhinlen na' chi'ichgua yichjle gonle de'e zan de'e zjənac ca'.

⁹Na' goze'e Jeso'osən' lega'aque': —İEchaquele güenchguan' chonle chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle parzə nič naole costombr chelen'? ¹⁰Le'e nale de que chzenagle che de'en bzoj de'e Moizezən'. De'e Moizezən' bzoje' can' gož Diozən' le', nan: “Le'e gwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale.” Na' leczə bzoje': “Notə'ətezle šə chžia chnitə'əle xaxna'ale cheyalə' gatle.” ¹¹Pero na' le'e nale de que notə'ətezə beṇə' guac ye'e xaxne'enə': “Bitoch gaquəlena' le'e chedə' yoguə' mech o bien de'en naquə gona' par gaquəlena' le'e naquən Corban” (zeje dižə' naquən che Diozən'). ¹²Na' šə ca' ye'e xaxna' be'enə', le'e natele de que bitoch cheyalə' gaquəlene' xaxne'enə'.
¹³Na' de'en naozechle costombr golə chele de'en nale naquə de'e žialaoch, bachonle lei che Diozən' ca to de'e cui bi bi zaque'e. Na' de'e zan de'e zjənaquə ca de'e quinga chonle.

¹⁴Nach Jeso'osən' bolgüiže' beṇə' ca' zjənžaguən' par gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Yoguə'əle le'e gwzenag de'en nga əṇia' le'e nič šejni'ilen. ¹⁵Bito nacho de que de'en che'ej chaochon' chonən manch la'aždaochon'. De'e mal de'en chchoj yichjla'ažda'olen' lenṇə' chonən manch la'ažda'olen'.

¹⁶Le'e žia nagle de'e chene,
legwzenag.

¹⁷Catə' beza' Jeso'osən' gan' nitə'
beṇə' ca' na' beyo'e liže'enə' disipl
che' ca' gosə'əṇabene' le' bi zejen
jemplən'. ¹⁸Nach gože' lega'aque':
—Ėleżə lenle bito chejni'ile de
que de'en che'ej chaochon' bito
gaquə gonən manch la'ažda'ochon'?
¹⁹De'en che'ej chaochon' bito cho'on
yichjla'ažda'ochon' sino que chjche'en
lo'o le'echon' na' chžin or cheden.

(Can' gwne' blo'e de que yoguə'
yelə' guaon' zjənaquən güen par
gaochon.) ²⁰Na' gwne': —De'en
chchoj yichjla'ažda'olen' lenṇə'
chonən manch la'ažda'olen'. ²¹Na'
lo'o yichjla'aždao' beṇəch na'anə'
chchoj yoguə' xbab mal quinga, ca
de'en nan yesə'əgo'o xtoga'aque' na'
yesə'əbejyichje' no'ol chega'aque' o
be'en chega'aque' par yesyə'əzolene'
beṇə' yoblə, na' ca de'en nan so'ote'
beṇə'. ²²Na' leczə lo'o yichjla'aždao'
beṇəch na'anə' chchoj xbab mal
de'en nan yesə'əbanga'aque' bi de'e
de che beṇə', na' yesə'əzelaže'e bi
de'e de che beṇə', na' so'one' de'e
mal, na' yesə'əxoayague' beṇə', na'
so'onlene' cuerp chega'aque'enə'
de'en naquə de'e yelə' zto', na'
sa'acxi'i ljeužjga'aque', na' yoso'ožia
yoso'onite'e ljeužjga'aque', na'
sa'alaže'e na' nan so'one' de'en
cui zaque'e. ²³Yoguə' de'e mal
ca' de'en zjənac ca' chchojən
yichjla'aždao' beṇə', na' chac
manch la'ažda'oga'aque'enə'.

To no'olə cui naque' beṇə' Izrael
chonlilaže'e Jeso'osən'

²⁴Beza' Jeso'osən' latjən' len disipl
che' ca' par ja'aque' galə'əzə gan'

mbane Tiro na' Sidon. Na' gwso'e to
lo'o yo'o na' bito gone'e Jeso'osən'
no əneze gan' nite'enə', pero
bia'aczə bito goquə yesə'əcuašə'
cuinga'aque'. ²⁵⁻²⁶Na' zo to no'olə
Sirofenisia beṇə' chšil dižə' griego
na' zo to bi'i no'ol che' yo'o yaz
de'e xio'on yichjla'ažda'obo'onə'.
Na' lgięgwzə bene no'olən' rson
gan' zo Jeso'osən', na' gwyeye' bzo
xibe' lao Jeso'osən'. Na' gotə'əyoinə'
Jeso'osən' yebeje' de'e xio' ca' yo'o
yaz yichjla'aždao' xi'ine' no'olən'.
²⁷Pero na' Jeso'osən' gože'ene': —
Cheyalə' güe'echo latjə zgua'atec
əsa'o bi'i checho ca' na' techlə
əgguaio xico'ochon', chedə' bito
naquən güen yeca'acho yelə' guao
che xi'inchon' na' əgwnežjwchon
gao xico'ochon'.

²⁸Na' gocbe'i no'olən'
bsaquə'əlebe Jeso'osən' beṇə' ca'
cui zjənaquə beṇə' Izrael ca beco',
nach gože'ene': —Leiczədon' Xana'.
Pero xico'ocho ca' bian' nitə' xan
mesən' guaquə əsa'ob pedas yelə'
guaon' de'en choso'osan xi'incho ca'
lao yon'.

²⁹Nach Jeso'osən' gože'ene': —
No'olə, güenchguan' bagwnao'.
Guaquə yeyejo' ližo'. Babechoj
de'e xio' de'en gwyo'o gwyaz
yichjla'aždao' xi'ino'onə'.

³⁰Na' catə' bežin no'olən' liže'enə',
xi'ine'enə' debo' lao xcambo'onə'
na' babechoj de'e xio'onə' gwyo'o
gwyaz yichjla'ažda'obo'onə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə'
ncuež nague' na' leczə
bito goquə əṇe' binlo

³¹Gwde na' Jeso'osən' len
disipl che' ca' besa'aque' latjən'

gan' mbane Tiro na' besyā'ədie'
 gan' mbane Sidonnā' na' yež ca'
 zjəchi' gan' mbane Decapolis par
 besyā'əžine' nisdāo' Galilean'. ³²Na'
 galə'əzə nisdal'onə' besyā'əžague'
 beṇə' ca' zjənche'e to beṇə' cuež
 na' leczə bito goquə əṇe' binlo, na'
 gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' əxoə
 ne'enə' be'enə' par nič yeyaquene'.
³³Jeso'osən' gwche'ene' partlə
 gan' cui no beṇə' nitə' na' bzeb
 xbene'enə' lo'o nag be'enə' čhopə
 la'a, na' btop xene'enə' xbene'enə'
 nach gwdane' ložə' be'enə'. ³⁴Nach
 Jeso'osən' bgüie' yobalə, na'
 gwcua'aləže'e gwne': —iEfata! —
 zeje dižə' "iByaljo!"

³⁵Nach byaljo nag be'enə', na'
 leczə lože'enə' beyaquen, na' goc
 gwne' binlo. ³⁶Na' Jeso'osən' bene'
 mendad len beṇə' ca' cui so'e dižə'
 che de'en babene', pero mazəchlə
 gwso'one' gwso'e dižə' chei. ³⁷Na'
 lechgualə besyā'əbane beṇə' ca' na'
 gwse'e ljuəžga'aque': —Chac chone'
 yoguə'əloj na' yoguə' de'en chone'
 chone'en binlo. Chone' par nič
 chesyā'əyene beṇə' cuež ca' na' par
 nič chesyā'əṇe beṇə' mod ca'.

Jeso'osən' bguaogüe' tapa mil beṇə'

8 Na' goquən' besə'əžag
 beṇə' zan gan' zo Jeso'osən',
 na' bito bi de čhega'aque' par
 əsa'ogüie'. Nach Jeso'osən' goxe'
 disipl che' ca' na' gože' lega'aque':
²—Lechgualə cheyašə'ada' beṇə'
 quinga. Bagoc šonə ža nite'e
 nga len chio'o, na' bitobi de de'e
 əsa'ogüie'. ³Šə yosa'aga'aca'ane'
 sin cui bi əgwnežjua' əsa'ogüie',
 gosyā'əčholene' tnezən', la' balə'
 za'aque' zitə'.

⁴Nach disipl che' ca' gwse'ene':
 —Gan' zocho nga naquən to latjə ga
 cui nono nla'. iGaxa əželecho de'e
 əsa'o yoguə' beṇə' zan quingan'?

⁵Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
 —iBalə yetxtil chechon' de?

Nach gwse'ene': —Gažən.

⁶Nach Jeso'osən' bene' mendad
 yesə'əbe' beṇə' ca' lao yon'. Na'
 bexe'e yetxtil dao' ca' gažə na'
 be'e yelə' choxcwlen che Diozən'.
 Nach bzoxje'en bnežjue'en disipl
 che' ca' par gwso'e che yoguə'
 beṇə' ca'. ⁷Na' leczə de to čhopə
 bel ya'a dao', na' Jeso'osən' be'e
 yelə' choxcwlen che Diozən' por
 lega'aquəb, nach bene' mendad len
 disipl che' ca' əso'e che che beṇə'
 ca'. ⁸Na' yogue'e gwsa'ogüe' xte ca
 gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en
 besyā'əga'annə' bosyo'otobə disipl
 ca' len, na' gwsa'aquən gažə žomə.
⁹Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' len
 bel ya'anə' zjənaquə do tapa mile'.
 Gwde na' bosa' Jeso'osən' lega'aque'.
¹⁰Nach le' gwyo'e to lo'o barcw len
 disipl che' ca' na' ja'aque' distrit
 gan' nzi' Dalmanota.

Beṇə' fariseo ca' gosəṇabene'

Jeso'osən' gone' to de'e

yesə'əle'ine' le'e yoban'

¹¹Na' besə'əžin balə beṇə' fariseo
 gan' zo Jeso'osən' na' gwzola
 gwsa'acyože'ene'. Na' gosə'əṇabene'
 le' gone' to miłagr de'e yesə'əle'ine'
 le'e yoban' gwsa'aque'ne' šə cui gaquə
 gone'ennə'. ¹²Jeso'osən' gwcua'aləže'e
 na' gože' lega'aque': —Le'e mbanle
 na'a chnəble gona' to de'e le'ile le'e
 yoban' par nič ənezele šə Diozən'
 bsele'e nada'. Pero de'e li chnia', le'e,
 bitobi bi gona' de'e le'ile le'e yoban'.

¹³Na' beyož gwna Jeso'osən' ca' beze'e len disipl che' ca' gan' nitə' beṇə' ca', na' besyə'əyo'e lo'o barcon' na' besyə'əlague'e yešlā'alā nisdā'onə'.

De'en chsed chlo'i beṇə' fariseo ca' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

¹⁴Na' disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que gwsa'anlaž'e'e əso'oxe'e yetxtil de'en əsa'ogü'e. Toga yetxtilən' de chega'aque' lo'o barcon'. ¹⁵Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' gože': — Legapə cuidad len xna' cuazi che beṇə' fariseo ca' na' che beṇə' ca' chso'on txen len Erodən'.

¹⁶Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' bi zejen de'en gože' lega'aque' ca', nach gwse' ljuējga'aque': —Gwne' ca' chedə' gonlažə'əcho gua'acho yetxtilən'.

¹⁷Jeso'osən' gocbe'ine' can' gwse'e ljuējga'aque', nach gože' lega'aque': —İBixchen' chonle xbab che yetxtilən' de'en gonlažə'əlen'? İEcabinə' šejni'ile bi zeje de'en gwnia' le'e? İəna' bito chonle xbab chei? İEbia'aczə ne'e nchoł yichjla'ažda'olen'? ¹⁸İEbito chle'ile de'en chona'? na' İəbito chenele de'en chzejni'ida' le'e? İEbito za'alaza'əle milagr de'en babena'? ¹⁹Catə'an bguaogua' gueya'a mil beṇə' byo len gueyə'əzə yetxtil dao' İbələ žomə pedas yetxtilən' botoble de'en besyə'əga'an?

Nach gwse'ene': —Šižin žomən'.

²⁰Na' gozna Jeso'osən': —Catə' bguaogua' tapa mil beṇə' byo len gažə yetxtil İbələ žomə pedas yetxtil ca' botoble de'en besyə'əga'an?

Nach gwse'ene': —Gažə žomən.

²¹Nach gože' lega'aque': —İEbia'aczə bitonə' šejni'ile bi zejen de'en gwnia' le'e?

Jeso'osən' beyone' jelao to beṇə' lchoł yež de'en nzi' Betsaida

²²Gwde de'e ca' besə'əžine'

Betsaidan'. Na' beṇə' Betsaida ca' jso'e to beṇə' lchoł lao Jeso'osən', na' gwsa'ata'əyoine' le' cane'ene' par nič ye'le'ine'. ²³Na' Jeso'osən' bex'e na' be'enə' na' gwche'ene' fuerlə yežən' na' gwdeb xene'enə' jlao be'enə' nach gwdane'ene'. Nach gwnabene' le' šə bachac le'ine' lata'.

²⁴Beṇə' lchołən' bgüie' na' gože' Jeso'osən': —Chle'ida' beṇə' can' chle'icho yag ca', pero chesə'əde'.

²⁵Nach Jeso'osən' gwdane' jlao be'enə' de'e yoblə, nach be'enə' bgüiayane'e, na' beyaque jelaogü'e'enə' na' bele'ine' binlo.

²⁶Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito šejo' lao' yežən', na' nic no yo'o can' babena' len le'.

Na' bose'ene' beyej liže'enə'.

Bedən' gwne' che Jeso'osən' de que Diozən' bsele'ene' par gaquəlene' beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' nasyon che'enə'

²⁷Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' gwsa'aque' ja'aque' yež ca' de'en zjəchi' gan' mbane Sesarea de Filipino. Na' lao zja'aque' tnezən' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —İBi chesə'əna beṇə', non' naca' nada'?

²⁸Nach gwse'ene': —Bale' chesə'əne' de que naco' de'e Juan ben' bchoa beṇə' nis. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' profet Liaz

ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' yebałe' chesə'əne' de que naco' yeto profet beṇə' leczə be' xtižə' Diozən' cana'.

²⁹Nach gože' lega'aque': —¿Chexa le'e? ¿bi nale non' naca' nada'?

Nach Bedən' gože'ene': —Le' naco' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' neto' bagwleje' par naquəto' nasyon che'enə'.

³⁰Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇə' ca' zjənaquə nasyon che'enə'.

**Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl
che' ca' de que gate'**

³¹Nach gwzolaο Jeso'osən' bsed blo'ine' disipl che' ca'. Na' bzenene' lega'aque' de que de'e zan cheyałə' chi' saquə' le' naque' ben' bsełə' Diozən' golje' beṇəχ. Na' gwne' de que beṇə' golə beṇə' blaο che nasyon Izrael cheton' na' beṇə' gwnabia' che bχoz cheto' ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' bito se'ejle'e che'. Nach gože' disipl che' ca' de que beṇə' blaο ca' so'ote'ene', pero na' yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'. ³²Yoguə' de'e ca' gož Jeso'osən' disipl che' ca' clar. Nach Bedən' gwleje' Jeso'osən' lata' dao' ca'alə par gwdile'ene'. ³³Pero na' Jeso'osən' gwyechje' na' bgüie' disipl che' ca' na' gwdile' Bedən', gože' gwxiye'enə' de'en chnabia' yichjla'aždao' Bedən': —Gwchi'ižə' ca'alə Satanas.

Nach gože' Bedən': —Chono' xbab che de'en chacdo' gaquən güen na'

bito chono' xbab naquən' chene'e Diozən' gaquə.

³⁴Nach Jeso'osən' goze'e disipl che' ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənžaguən' gože': —Notə'ətezle šə chene'ele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia', cheyałə' əchojyichje de'en chene'ele gon cuinle par niχ gonle con can' chene'e Diozən', na' bitobi gaquəle che de'en chi' saquə'əle la'aṇə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz, con gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia'. ³⁵Na' notə'əteze beṇə' chaquene' gone' par niχ cui chi' saque'e o par niχ cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'əteze beṇə' chsanlažə' cuine' chi' saque'e o so'ot beṇə' le' chedə' chonlilažə'əle nada' na' chedə' chejle'e dižə' güen dižə' cobə chia'anə', be'enan' əbane' zejlicane.

³⁶Bitobi de'e güen gaquə che to beṇə' la'aṇə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e zejlicane. ³⁷La' bitə'əteze de'e gatə' che' bito gaquəlenən le' par niχ cui cuiayi'e zejlicane.

³⁸Notə'ətezle šə cheto'ile chia' na' che xtiža'anə' lao beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', leczə ca' nada' yeto'ida' chele, nada' naca' ben' bsełə' Diozən' golja' beṇəχ. Yeto'ida' chele cata'ən yida' de'e yoblə nsa'a yełə' chey che'eni' che Xa' Diozən' na' nchi'a angl chia' ca'.

9 Nach goze'e Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e de que balle cabinə' gatle catə'ən le'ile can' gon Diozən' əgwlo'e yełə' guac xen che'enə' par nabi'e beṇəχən'.

**Jeso'osən' goque' ca to
de'e chey che'eni'**

²Gwde xop ža gwna Jeso'osən' de'e ca', gwche'e Bedən' len

Jacobən' len Juannə', con lega'acze' ja'aque' to lao ya'a sibə. Na' lao nite'e lao ya'anə' besə'əle'ine' beža' can' goquə Jeso'osən'. ³Na' xalane'enə' goctitən na' beyaquən šyiš xilə' juisy. Beyaquən šyiš xilə' juisyəch cle ca che notə'ətezəchlə beṇə' chac chib lachə' yežlyo nga. ⁴Na' besə'əle'ine' Liažən' ben' be' xtižə' Diožən' cana' na' leczə besə'əle'ine' de'e Moizežən' chso'elene' Jeso'osən' dižə'. ⁵Nach gož Bedən' Jeso'osən': —Xanto', güenchgua zocho nga na'a. ĩEgü'e'endo' gonto' šonə ranš?, ton par le', na' ton par Moizežən' na' yeton par Liažən'.

⁶Gože'ene' ca' chedə' bito bene' xbab che de'en gože' tant besə'əžebe'. ⁷Nach betj to bejw bcuašə'an lega'aque', na' lo'o bejon' gwse'enene' gwna Diožən': —Benga Xi'ina' ben' chacchgüeida' chei. Che le'enə' le'e gwzenag.

⁸Na' choso'ogüiate' ca' catə'əczla con cuich no no besə'əle'ine' sino yetozə Jeso'osən'.

⁹Na' gwde na' lao chesyə'əyetje' ya'anə', Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' cui no no əso'elene' dižə' che de'en babesə'əle'ine'enə' xte catə'əch so'ot beṇə' ca' Jeso'osən' ben' bselə' Diožən' golje' beṇəch na' yebane' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰De'e na'anə' bito bi dižə' gwso'elene' yeziquə'əchlə beṇə'. Pero bito gwse'ejni'ine' bi zejen xtižə' Jeso'osən' de'en gwne' yebane' ladjo beṇə' guat ca' na' gosə'əṇabe' ljuēžjga'aque' bi zejenṇə'. ¹¹Nach gwse'e Jeso'osən': —Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lein' choso'osedene' neto' de que

zgua'atec profet Liažən' ben' gwzo cana' cheyałə' yide' lao yežlyo nga de'e yoblə antslə ze'e yidə ben' əselə' Diožən' par gaquəlene' ṇasyon chechon'. ĩBixchen' chesə'əne' ca' ža?

¹²Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə can' chesə'əne' de que profet Liažən' ben' gwzo cana' leteque' yide' de'e yoblə par yeyone' yoguə'əlo de'en cheyałə' yeyac. Na' leczə ca' nyoj Xtižə' Diožən' nan de que ben' əselə' Diožən' galje' beṇəch na' de'e zan de'e chi' saque'e. Beṇəchən' so'onene' le' ca'aczə to beṇə' cui bi bi zaque'e. ¹³Pero na' əchnia' le'e de que babidə ben' bedəyen can' ben Liažən' na' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' gwso'onene' le' con ca gwse'enene' can' nyoj Xtižə' Diožən' gaquə.

Beyon Jeso'osən' to bi'i yo'o yaz de'e xio'

¹⁴Na' catə' besyə'əžine' gan' besyə'əga'an disipl ca' yela', besə'əle'ine' beṇə' zan, zjənyechje' disipl ca'. Na' leczə nitə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežən' chsa'acyože' disipl che Jeso'osən'. ¹⁵Nach catə' besə'əle'i yoguə' beṇə' ca' nžaguən' Jeso'osən' besyə'əbanchgüeine'. Nach gwsa'acdoe' jəsə'əšague'ene' na' gwso'olgüiž'e'ene'. ¹⁶Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —ĭBi dižə'an cho'elenle beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'?

¹⁷Nach entr beṇə' ca' zjənžaguən' toe' gože'ene': —Xana', nchi'a xi'ina' nga. Yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'obo'onə' na' chonən

par ničh nacbo' mod. ¹⁸Na' gatə'ətezə zobo' catə' chnizən lebo' chchixən lebo' lao yon', na' chla' bžin' cho'abo'onə', na' chaoyejə leybo'on na' chatbo' šlat. Bagotə'əyoida' disipl čhio' ca' par ničh yesyə'əbeje' de'e xī'onə' yo'o yaz yichjla'ažda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

¹⁹Nach gož Jeso'osən' beṇə' ca' ža'anə': —Le'e nitə'əle nga, čbixchexan' cui chejle'ele chia'? Bachac šša zoa' napa' yelə' chxenlažə' len le'e. čBatxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xā bida'onə': —Doa' xī'ino' nga.

²⁰Na' catə' zjsə'ebo' lao Jeso'osən', ble'i de'e xio'onə' Jeso'osən' na' bnizən bida'onə', na' benən par ničh lechgualē gwyazbo' šonṇə', na' bchix btoḷən lebo' lao yon', xte bla' bžin' cho'abo'onə'. ²¹Nach Jeso'osən' gože' xabo'onə': —čŠna bagoc chacbo' ca'?

Nach xabo'onə' gože' Jeso'osən': —Dezd bida'otebo'. ²²Zan las ben de'e xī'onə' par ječhazbo' do lao yi' na' bxopən lebo' do lo'o nis par gatbo'. Šə bi de'e guac gono' par gaquəleno' neto', beyašə'əlažə'əšguei neto'.

²³Jeso'osən' gože'ene': —Šə chejli'o chia', goyona'abo', la' chac chona' bitə'ətezə, con šə chejli'o chia'.

²⁴Nach xabo'onə' le'e gožte' Jeso'osən': —Chejli'a čhio'. Goclenšga nada' par ničh šejle'echa' čhio'.

²⁵Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' bachesə'əžag beṇə' zan, nach gwdile' de'e xio'onə', gože'en: —

De'e xio', chono' par ničh bi'i nga nacbo' mod na' ncuežbo'. Chona' mendad yechojo' yichjla'aždao' bi'i nga na' cuatəch yeyo'o yeyazo' de'e yoblə.

²⁶Nach de'e xio'on bgosya'an lebo' na' benən par ničh lechgualē fuert gwyazbo' šonṇə' de'e yoblə nach bechojən lebo' na' bocua'anən lebo' ca'aczə to bi'i guat. Na' beṇə' zan gosə'əne' de que gotbo'onə'. ²⁷Pero na' Jeso'osən' bexe'e na'abo'onə' par bezoža'abo'.

²⁸Nach Jeso'osən' gwyo'e to lo'o yo'o na' disipl che' ca' gosə'əbigue'e gan' zo toze', na' gwse'ene': —čBixchexaczxan' cui goquə yebejto' de'e xī'onə' ža?

²⁹Nach gože' lega'aque': —Par ničh gaquə yebejle de'e xio' ca' de'en zjənaquə ca de'en bebeja' yichjla'aždao' bi'i nga, cheyalə' co'o gwchejle cui ye'ej gaole ničh gontezə gonle orasyon.

De'e yoblə gwdixjue'e Jeso'osən' de que gate'

³⁰Na' catə' besa'aque' latjən' besyə'ədie' gan' mbane Galilean', pero Jeso'osən' bito gone'ene' yesə'əneze beṇə' gan' zoe'. ³¹Con disipl che' ca'aza əbsed əblo'ine'. Na' gože' lega'aque' de que le' naque' ben' bsejə' Diozən' golje' beṇəch. Na' gaque' lao na' beṇə' na' so'ote'ene', nach yeyon' ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'. ³²Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'line' dižə' de'en be' Jeso'osən' na' besə'əžebe' par yesə'əṇabene' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'enə'.

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquə blaoch

³³Jeso'osən' len disipl che' ca' besyə'əžine' liž Jeso'osən' de'en zo

Capernaunnə', na' lao bazjənite'e liže'enə' gože' lega'aque': —¿Bi porən' chacyožle tnezən'?

³⁴Nach disipl che' ca' bito bosyo'oži'e xtiže'enə', chedə' gwsa'aque'ne' zto' de'en gwsa'acyože' entr lega'aque' noe' naquə blaoch. ³⁵Gocbe'i Jeso'osən' xbab chega'aque'enə' na' gwchi'e na' goxe' disipl che' ca' par gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Notə'ətezle šə chene'ele gacle beṇə' blaoch, cheyalə' gonle xbab che cuinle de que bitobi zaquə'əle, na' cheyalə' gaquəlen ljuəžjle ca to mos.

³⁶Nach goxe' to bidao' na' bzeche'əbo' laoga'aque'enə' nach gwlene'əbo', gože' lega'aque': ³⁷—Šə chonle güen len bidao' nga o notə'ətezəchlə bidao' laogüe de'en chaquele chia', choncze güen len nada'anə'. Na' catə' chonle güen len nada', lecəə choncze güen len Diozən' ben' bselə' nada'.

**Ben' cui chon contr chio'o
txenczən' chone' len chio'o**

³⁸Nach Juannə' gože'ene': —Maestr, babežagto' to beṇə' cho'e la'onə' par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' na' bžonto' gone' ca' chedə' bito chone' txen len chio'o.

³⁹Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito gwžonle gone' ca', chedə' notə'ətezə beṇə' cho'e la'anə' par gone' to mīagr, bito gaquə bi əne' contr nada'. ⁴⁰Šə to beṇə' cui chone' contr chio'o, txenczən' chone' len chio'o. ⁴¹Na' notə'ətezə beṇə' gaquəlen le'e laogüe de'en naole nada' la'anə' tbaszə nis gone' ye'ejle,

be'enə' gon ca' de'e liczə gona' ca soe' mbalaz catə' yežine' yoban'.

**Bito cheyalə' goncho ca əxopə
beṇə' yoblə gone' de'e mal**

⁴²Probchguazə ben' gon par nič əxopə to beṇə' chonlilažə' nada' gone' de'e mal, la'anə'əczə ben' əxopən' cuitec bi zaque'e par len beṇəchən'. Nca'alə xneze žalə' yoso'ocheje' yen ben' chon ca' to yej yišə' na' žjəsə'əzəle'ene' lo'o nisdə'onə' par gate' cle ca soe' gone' ca əxopəch beṇə' so'one' de'e malən'. ⁴³Šə de'en chonle len na'alənə' chonən par nič əxople gonle de'e malən', güenchlə žalə' əchog na'alən' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze nacle beṇə' na' chog yežinle lao Diozən' na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən' de'en cui chyol. ⁴⁴Zejlīcane yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' chedə' cuat yol yi'inə'. ⁴⁵Na' šə de'en chonle len ni'alənə' chonən par nič əxople gonle de'e malən', güenchlə žalə' əchog ni'alən' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze yežinle lao Diozən' nacle beṇə' coj na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən' de'en cui chyol. ⁴⁶Zejlīcane' yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' chedə' cuat yol yi'inə'. ⁴⁷Na' šə de'en chle'ile len jelaolen' chonən par nič əxople gonle de'e malən' yejni'alə žalə' cuejlen, chedə' nca'alə xneze nacle beṇə' lchol yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e na' əbanle zejlicane, cle ca

cuiyai'ilenlen txen lao yi' gabilən'.

⁴⁸Zejlīcanen' yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' chedə' cuat yol yi'linə'.

⁴⁹Bxoz ca' chso'ose' zedə' lao xpelə' bia ca' choso'ozeye' chso'elaogüe' Diozən' par niḥ belə'an chaquən xi'ilažə'. Na' de'en chsi' Diozən' xneze chyi' chzaquə'əcho, chone' ca' par niḥ chaquəch yichjila'aždao' chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə'.
⁵⁰Nezecho de que zedə' naquən güen na' chonən par niḥ cui chbiayi' yid belə'an, pero šə zedə'an bitoch bi xzi' naquən, bitoch bi zaquə'an na' bito gaquə goncho ca yeyaquən xzi' de'e yoblə. Na' par niḥ gacə ca zedə' de'en naquə xzi' cheyalə' gacə beṇə' la'aždao' xi'ilažə', na' so cuezle binlo len ljuežjle.

**Bito yela'acho be'en checho o no'ol
checho par solencho beṇə' yoblə**

10 Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' Capernaunnə' na' ja'aque' yež ca' zjəchi' gan' mbane Jodean' na' yež ca' zjəchi' yešlā'alə yao Jordannə'. Na' besə'əžag beṇə' zan gan' zoe'enə', na' de'e yoblə bzejni'ine' lega'aque' con can' chzejni'iczene' lega'aque'.²Nach balə beṇə' fariseo ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən' par niḥ yesə'əbejene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le', na' gosə'əṇabene' le' šə de lsens par beṇə' nšagna' yele'e xo'ole'.³Jeso'osən' gože' lega'aque': —İNaquən' nyoj lei de'en bzoj de'e Moisezən'? İBin' bene' mendad gonle?

⁴Nach beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —De'e Moisezən' be'e latjə əgwcə ben' nšagna'anə'

to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'enə', nach cuejyichje' no'ol che'enə'.

⁵Jeso'osən' gože' lega'aque': — De'e Moisezən' be'e latjə yela'a no'ol chele chedə' nacle beṇə' yichjila'aždao' žod. ⁶Bablabczle can' nyoj Xtizə' Diozən' nan de que catə'an gwxe yežlyon' Diozən' bene' beṇəchən' beṇə' byo na' no'olə. ⁷Na' leczə nan: “Beṇə' byonə' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə. ⁸Nach beṇə' ca' yoso'ošagna'anə' əsa'aque' tozə.” De'e na'anə' bitoch əsa'aque' chopə beṇə', sino que əsa'aque' tozə beṇə'.⁹De'e na'anə' notono cheyalə' yola'a lega'aque' la' Dioz nan' banone' lega'aque' tozə beṇə'.

¹⁰Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besyə'əžine' yo'lo gan' gosə'ənitə' disipl che' ca' gosə'əṇabene' le' bi zejen de'en gože' beṇə' fariseo ca'.¹¹Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': — Notə'ətezə beṇə' chela'a no'ol che'enə' par yeque'e no'olə yoblə tozəczə ca malən' chone' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoi. ¹²Na' notə'ətezə no'olə yele'e be'en che'enə' par yeque'e beṇə' yoblə, leczə tozəczə ca malən' chon no'olən' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoi.

**Jeso'osən' bene' orasyon
par bidao' ca'**

¹³Na' ja'ac beṇə' əjsə'e bidao' lao Jeso'osən' par niḥ əxoə ne'enə' yichjga'acbo' na' gone' orasyon chega'acbo'. Pero disipl che' ca' gosə'ədile' beṇə' ca' zjsoa' bidao' ca'.¹⁴Catə' ble'i Jeso'osən' can'

chso'on disipl che' ca', bže'e nach gože' lega'aque': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e, beṇə' ca' choso'ozexjw yichjga'aque' lao Diozən' ca bidao' ca' choso'ozexjw yichjga'acbo' lao xaxna'aga'acbo' lega'acze'enə' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'. ¹⁵Bidao' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li chnia' le'e, notə'ətezle šə cui yeyacle ca bidao' par güe'ele latjə nabia' Diozən' le'e, bito gaquə yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

¹⁶Nach Jeso'osən' gwlene' bidao' ca' na' gwxoə ne'enə' yichjga'acbo'onə', na' bene' orasyon par lega'acbo'.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a be'elene' Jeso'osən' dižə'

¹⁷Na' ze'e yesa'aque' latjən' to beṇə' güego' gwsa'adoe' bžine' gan' zo Jeso'osən' na' bzo xibe'en lao Jeso'osən'. Na' gože'ene': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'en cheyalə' gona' par gatə' yelə' mban zejlicane chia'.

¹⁸Na' par nič gonch be'enə' xbab che de'en gwne', Jeso'osən' gože'ene': —čBixchen' nao' de que beṇə' güen nada'? Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen. ¹⁹Nezdo' bin' na lein': “Cui co'o xtole, na' cui cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə; cui gotle beṇə'; cui cuanle; bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle; bito xoayagle sa'aljuežj beṇə'chle; legwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale.”

²⁰Nach beṇə' güegon' gože' Jeso'osən': —Maestr, yoguə'əlol

de'e ca' chzenaga' chei dezd xcuidə'ətia'.

²¹Jeso'osən' bgüie' be'enə' na' goquene' che' na' gože'ene': —Tozə de'en ne'e chac falt gono'. Jəyeyetə' yoguə'əlol de'en de čio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə'. Nach da denao nada' la'anə'əczə šə gonclən byen gato' to le'e yag coroz. Na' cata' yežino' yoban' gan' zo Diozən', so' mbalaz.

²²Pero na' beṇə' güegon' beyož gož Jeso'osən' le' ca', lechgualə trist gwzoe' chedə' la' to beṇə' gwni'achguan' naque', na' beza'achoe' trist.

²³Nach Jeso'osən' bgüie' beṇə' güegon', na' gože' disipl che' ca': —Zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'ele latjə nabia' Diozən' le'.

²⁴Na' besyə'əbachgüei disipl che' ca' can' gože' lega'aque' che beṇə' gwni'anə', nach de'e yoblə goze'e Jeso'osən' lega'aque': —Xi'indaogua'a, de'e li šə to beṇə' zoe' lez gaquəlen yelə' gwni'a che'enə' le' zdebəchgua naquən par žjəyēzoe' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. ²⁵Zdebəchlə naquən che to beṇə' gwni'anə' güe'ele latjə nabia' Diozən' le' cle ca to camey teb to lo'o nag yešə'.

²⁶Nach disipl che' ca' cata' gwse'enene' xtiže'enə' besyə'əbachgüeine' na' gwse' lježjga'aque': —Notono gaquə yechoj xni'a de'e malən' šə ca'.

²⁷Jeso'osən' bosgüie' lega'aque' na' goze'e: —Benə'chən' bito gaquə so'one' ca yesyə'əchoje' xni'a de'e malən', pero Diozən' guaquə yebeje' beṇə' xni'a de'e malən'. Diozən' chac chone' bitə'ətezə.

²⁸Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —
Xanto', neto' bagwlejšyichjto' family
četo' ca' na' len yoguə'əlo' de'en
deito' par chonlilažə'to' le' na'
chzenagto' čhio'.

²⁹Nach gož Jeso'osən'
lega'aque': —De'e li əchnia', šə
nole bagwlejšyichjle' ližle, beṇə'
bišə'əle, beṇə' zanle, xaxna'ale,
xo'olle, xi'inle, o yežlyo čele
chedə' chzenagle čhia' na' chedə'
chejle'ele čhe dižə' güen dižə' cobə
čhia'anə', ³⁰Diozən' gone' le'e de'e
zaquə'əche lao yežlyo nga clezə ca
beṇə' ca' na' de'e ca' gwlejšyichjlen'.
Na' leczə gon Diozən' par nič
əbanle zejlicane. Gone' le'e de'e
ca' la'anə'əczə lao yežlyo nga de
de'e zan de'e čhi' saquə'əle. ³¹Beṇə'
zan zjənaquə beṇə' blao na'a pero
gwžin ža catə' cuich əsa'aque'
beṇə' blao. Na' beṇə' zan beṇə' cui
zjənaquə beṇə' blao na'a, pero
gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao.

**De'e yoblə gosyixjue'e
Jeso'osən' de que gate'**

³²Nach Jeso'osən' na' zan disipl
čhe' ca' ja'aque' Jerosalennə'. Na'
lao zjəngüie'e nezən' Jeso'osən'
gwžialaogüie' laoga'aque'enə', na'
besyə'əbanchgüie' disipl čhe' ca'
de'en šeje' Jerosalennə' gan' nitə'
beṇə' ca' chse'ene so'ot le'. Na' do
chesə'əžebze' jəsə'ənaogüie'ene'.
Nach partlə gwlej Jeso'osən' disipl
čhe' ca' šižin na' gwzolaogüie'
be'elene' lega'aque' dižə' čhe
de'e ca' gaquə čhe'. ³³Na' gože'
lega'aque': —Diozən' bsele'e nada'
golja' beṇəčh, na' na'a šejcho
Jerosalennə' gan' gaca' lao na' beṇə'
gwnabia' čhe bxož ca' na' lao na'

beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i
lein'. Yesə'əchoglaogüie'en čhia' de
que cheyalə' gata', na' leczə so'one'
nada' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə
beṇə' Izrael. ³⁴Na' so'one' nada'
borl na' soe' nada' golp na' yoso'oža'
xene'e cho'alaogua'anə'. Nach
so'ote' nada', pero yeyon ža yebana'
ladjo beṇə' guat ca'.

**Jacobən' na' Juannə'
gosə'əṇabe' yesə'əbi'e cuit
Jeso'osən' gan' nabi'enə'**

³⁵Nach xi'in Sebedeon' Jacobən'
len Juannə' gosə'əbigue'e lao
Jeso'osən'. Na' gwse'ene': —Xanto',
zedəṇabeto' le' to goclen.

³⁶Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
—İBi goclenṇə' chene'ele gona'?

³⁷Nach gwse'ene': —Chene'eto'
gono' par nič cue'eto' cuito'onə'
šla'a güiejə catə'an əžin ža nabi'o
nasyon čechonə'.

³⁸Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
—Bito chache'ile bi de'en chṇabele
nada'. İEguaquə saquə'əzi'ile can'
saquə'əzi'anə'? İEgwzoile gaquə
čhele can' gaquə čhia'anə'?

³⁹Nach bosyo'oži'e xtiže'enə'
gwse'ene': —Gwzoito'.

Jeso'osən' gože' lega'aque': —
De'e liczə čhi' saquə'əle can' čhi'
saca'anə', na' de'e liczə gaquə čhele
can' gaquə čhia'anə'. ⁴⁰Pero bito
naquən par əṇia' nada' non' cue'
cuitan' catə'an əžin ža nabi'anə'. Xa'
Diozən' bagwleje' beṇə' yesə'əbe'
cuita'anə'.

⁴¹Nach disipl ca' yeši, catə'
gwse'enene' de'en gwse' Jacobən'
na' Juannə' le', besə'əže'e lega'aque'.
⁴²Pero Jeso'osən' goxe' yogue'e
par nič gosə'əbigue'e laogüie'enə',

na' gože' lega'aque': —Nezele nitə' beṇə' gwnabia' na' beṇə' blao che to to nasyon, na' la fuers chesə'ənabi'e beṇə' ca' nitə' xni'aga'aque'enə'. ⁴³Pero caguə can' cheyalə' gonle. Šə no le'e chene'ele gacle beṇə' blao, cheyalə' əgwexjw yichjle na' gaquəlenle ljuežjle. ⁴⁴Na' šə no le'e chene'ele gaquəchle blaoch ca beṇə' ljuežjle ca', caguə can' cheyalə' gonle sino que cheyalə' gon cuinle ca xmos beṇə' ca' yela'. ⁴⁵Diozən' bsele'e nada' golja' benach, na' caguə bida' par nič beṇə'chən' əsa'aclene' nada', sino que bida' par gaquəlena' beṇə'chən', na' par əgwnežjo cuina' chixjua' xtolə' yoguə'əlol beṇə'chən' catə'ən so'ote' nada'.

**Jeso'osən' beyone' to beṇə'
lčhoł le Bartimeo**

⁴⁶Jeso'osən' len disipl che' ca' na' len beṇə' zan ca' jəsə'ənao Jeso'osən' besə'əžine' syoda Jericon'. Na' catə' besa'aque' syodan' to beṇə' lčhoł le Bartimeo, xi'in to beṇə' le' Timeo, chi'e cho'a nezən' chṇabe' carida. ⁴⁷Na' catə' bene Bartimeon' de que Jeso'osən' be'enə' naquə beṇə' Nasaretən' bazon əžine' gan' chi'enə', nach gwzolao gwne' zižjo gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei nada'.

⁴⁸Beṇə' zan gosə'ədi'e beṇə' lčhołən' par nič zoe' žizə, pero nachlə gwne' zižjochlə gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei nada'.

⁴⁹Nach Jeso'osən' gwleze' na' gože' beṇə' ca' zjəsə'ənao le': —Le'e gax be'enə'.

Nach gwsa'axe' beṇə' lčhołən' par bigue'e lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Bebei, gwzecha cheda' chaxe' le'.

⁵⁰Nach beṇə' lčhołən' bzałə' xadoṇ che'enə' na' bxite'e bgüigue'e lao Jeso'osən'. ⁵¹Jeso'osən' gože'ene': —İBin' che'endo' gona' len le'?

Nach beṇə' lčhołən' gože' Jeso'osən': —Xana', benšga par nič ye'le'ida'.

⁵²Jeso'osən' gože'ene': —Guaquə yeyejo'. De'en chonlilažo'o nada' bač goc can' che'endo'ona'.

Na' le'e bele'itei be'enə' na' gwnaogüe' Jeso'osən' lao zja'aque' Jerosalennə'.

**Gwso'elaogüe'e Jeso'osən'
catə' beyo'e Jerosalennə'**

11 Jeso'osən' len disipl che' ca' na' len beṇə' ca' zjəsə'ənao lega'aque' besə'əžine' gałə'əza Jerosalennə'. Na' gałə'əza Jerosalennə' zjəchi' čopə yež, ton Betfage na' yeton Betania. Zjəchi'in frent to ya'a de'en nzi' Ya'a Olibos. Nach Jeso'osən' gwleje' čopə disipl che' ca'. ²Na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yež dao' de'en chi' delant, na' catə' šo'ole lao' yežən', le'ile to borr dao' bia cui nonə' cuia da'ab yag. Na' əsežleb na' əche'eleb ngala. ³Na' šə no nabe le'e bixchen' chsežleb, na' ye'elene' de que nada' Xanle chyažjda'ab, na' de que lgüegwzə žjəyesana'ab.

⁴Nach beṇə' ca' bsele' Jeso'osən' gwsa'aque' zja'aque' na' lao zja'aque'enə' besə'əle'ine'eb da'ab yag cuit puert che to yo'o de'en zo cho'a nezən'. Nach boso'oseže'eb.

⁵Na' nitə' bałə beṇə' na' gwse'e disipl ca': —İBin' chonle? İBixchen' chşežle borrh da'onə'?

⁶Nach disipl ca' gwse'e beṇə' ca' can' gož Jeso'osən' lega'aque' yesə'əne', nach gwsə'e latjə boso'oseže'eb. ⁷Nach gosə'əche'eb lao Jeso'osən', na' boso'oxoa xadon čhega'aquen' cožə'əbən', nach gwžia Jeso'osən' leb. ⁸Na' lao nez gan' zde'ena' beṇə' zan gwsə'elaogüe'ene' na' boso'ošiljue' xaga'aque'ena' gan' zde' žie' borrhən' na' yebale' gosə'əchogue' xozə' yag de'en ze tcho'a nezən', na' bosə'ənite'en lao nezən'.

⁹Na' beṇə' zan gosə'əbialao lao Jeso'osən' na' leczə beṇə' zan jəsə'ənao le'. Nach yogue'e gosə'əgüe'e be' lban che' gosə'əne': —Sošgo' mbalaz le' za'o nga, babselə' Xancho Diozən' le'. Goclenšga neto'. ¹⁰Catec mba gaquə checho de'en baza' ben' nabia' chio'o can' gwnabia' de'e Rei Dabin' cana'. Lenczə le'e nitə'əle gan' zo Diozən' ledoye'ela'ochē'.

¹¹Ca' goquə bežin Jeso'osən' Jerosalennə', na' leczə catə'ən gwyo'e yo'odao' əblaonə'. Na' beyož bgüie' yoguə' de'en chac lo'o yo'odao' əblaonə' besa'aque' len disipl che' ca' šižin na' ja'aque' Betanian', čhedə' bagol.

Ben Jeso'osən' par niçh bgüiž yag yixgüion'

¹²Ža beteyo catə' besa'aque' Betanian' par jəsya'aque' Jerosalennə' de'e yoblə, gwdon Jeso'osən'. ¹³Na' zitə'ələ ble'ine' to yag yixgüio žia xlague'e. Na' gwyeye' jəgüie' šə žian yixgüion',

pero bitobi bželene', con zlega xlague'e žia, čhedə' ca orən' bito naquə tyemp čhei. ¹⁴Nach Jeso'osən' gože' yag yixgüion': —Čaneque cuich bi frot cuio'.

Na' gwse'encze disipl che' ca' can' gwne'ena'.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a chyo'o yo'odao' əblao che beṇə' Izrael ca'

¹⁵Gwde na' besə'əžine' Jerosalennə' na' catə' gwyo'o Jeso'osən' chyo'o yo'odao' əblaonə' gwzolaogüe' bebeje' yoguə'əlöl beṇə' ca' chso'on ya'a chyo'onə'. Nach gwlo'oni'ane'e mes che beṇə' ca' choso'oša' mech, na' leczə ca' bene' len yag siy che beṇə' ca' əgwsə'otə' ngolbexə. ¹⁶Na' Jeso'osən' bito be'e latjə par yesə'əde notə'ətezə beṇə' chyo'o yo'odao' əblaonə' šə zjənoe' yoa'. ¹⁷Nach bzejni'ine' lega'aque', gože': —Nyojczə Xtižə' Diozən' gan' nan: “Che'enda' yesə'əna beṇə' de que liža'an naquən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon beṇə' ža' yoguə' nasyon ca'.” Pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

¹⁸Na' beṇə' gwnabia' che bχoz ca' na' leczə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan' gwse'enenē' can' be' Jeso'osən' dižə'ənə' na' besyə'əyiljlaže'e naclə so'one' par əso'ote'ene'. Besə'əžebe' cuich yoso'ozenag beṇə' čhega'aque' čhedə' yoguə'əte beṇə' boso'ozenague' xtiže'ena' na' besyə'əbanene' ca güennə' bzejni'ine' lega'aque'. ¹⁹Na' catə' bazon gal Jeso'osən' len disipl

che' ca' besa'aque' syodan' na'
jəsyə'əga'ane' Betanian'.

Bgüiž yag yixgüion'

²⁰Zil beteyo besa'aque' Betanian'
par jəya'aque' Jerosalenne'
besyə'ədie' gan' zo yag yixgüion'
de'en əgwɲablažə' Jeso'osən' əbiž.
Na' besə'əle'i disipl che' ca' babgüiž
do loi. ²¹Nach Bedən' jsa'alaza'e
can' goquən' na' gože' Jeso'osən': —
Xana', bgüiašc yag yixgüion' de'en
əgwɲablažo'o əbiž neje babgüižən.

²²Jeso'osən' gože'ene': —Le'e
gonlilažə' Diozən' na' gaquə can'
əɲabelene'. ²³De'e li əchnia' le'e, šə
do yichj do lažə'əle chonlilažə'əle
Diozən' guaqua ye'ele ya'a nga:
“Boša' xišna'onə' na' jəyezo' lo'o
nisda'onə'”, na' gaquə can' chonle
mendadən' de'en chejle'ele sin cui
chac čop lažə'əle. ²⁴De'e na'anə'
chnia' le'e de que bitə'ətezə de'en
chnabele Diozən' catə'ən chonle
orasyonə', šə chejle'ele de que
gone' can' chɲabelene'ena' na'
guaquəczən'. ²⁵Na' cata' solao
gonle orasyonə', šə yosa'alazažə'əle
bi de'en baben to beɲə' contr le'e,
leyezi'ixen che', par nič leczə
Xacho Diozən' ben' zo yoban'
yezi'ixene' xtolə'əlen'. ²⁶Pero šə
le'e bito chezi'ixenle che sa'aljuežj
beɲəchlen' leczə ca' Xacho Diozən'
ben' zo yoban' bito yezi'ixene'
xtolə'əlenə'.

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

²⁷Na' besyə'əžine' Jerosalenne'
de'e yoblə. Na' catə' balažə'
Jeso'osən' chy'o yo'odao' əblaonə',
ben' naquəch bɲox əblaoch na' beɲə'
ca' choso'osed choso'olo'i lein', na'

len beɲə' golə blao che neto' beɲə'
Izrael gosə'əbigue'e lao Jeso'osən'.

²⁸Na' gwse'ene': —İNac goquən'
gwxio yelə' gwnabi'anə', na' non'
beɲ le' yelə' gwnabia'anə' par gono'
de'e ca' chono'?

²⁹Jeso'osən' boži'e
xtižə'əga'aque'ena' gože': —Leczə
de to de'e ɲabda' le'e. Šə gwnale
nada' de'en ɲabda' le'e nach əɲia'
le'e non' beɲ nada' yelə' gwnabia'
par gona' de'e ca' chona'. ³⁰Leɲašc
nada': İnon' bsele' de'e Juannə'
bide' bchoe' beɲə' nis? İEDioz nan'
bsele'ene' o šə beɲə' yoblən'?

³¹Nach boso'oxi'e entr lega'aque'
gosə'əne': —Šə ye'echone' de que
Dioz nan' bsele'e de'e Juannə' par
bchoe' beɲə' nis, na' ye'e chio'o:
“İBixchexan' bito gwyeyle'ele che'?”

³²Na' nic gac ye'echone' de que
beɲə' yoblən' əbsele' de'e Juannə'.

Gosə'əne' ca' čedə' besə'əžebe'
bi so'on beɲə' ca' zjənžaguən', la'
yogue'e gwse'ejle'e de que de'e
liczə Diozən' bsele'e de'e Juannə'
par be'e xtiže'ena'. ³³De'e na'anə'
gwse'e Jeso'osən': —Bito nezeto'
non' bsele' de'e Juannə'.

Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —
Leczə ca' nada' bito əɲia' non' beɲ
nada' yelə' gwnabia'anə' par gona'
de'e ca' chona'.

Jempl che mos mal ca'

12 Nach Jeso'osən' gwzola
be'e jempl nga bzejni'ine'
lega'aque' de que notə'ətezə beɲə'
šə chso'onczə yichjlaoga'aque' cui
choso'ozenague' che' yesə'əbi'ayi'e.
Na' gwne': —To beɲə' gože' zan
yag obasən' yežlyo che'ena'. Na'
gwlo'e le'ej doxenən. Na' na'atezə

bene' to tanc gan' boso'osi'e obasən'
 par bchoj xisein'. Na' lecza bene'
 to campnary gan' yesə'əcu'a
 beṇə' əsa'ape' güertən'. Nach
 bene' güertən' lao na' beṇə' par
 bosə'əgüia boso'oye'en, na' gwde
 na' gwze'e gwyeye' zitə'. ²Catə' bžin
 tyemp par yosyo'otobe' cwsešən',
 bsele'e to mos che' par žjəyexi'e
 to tlaw cwsešən' de'en cheyalə'
 yezile. ³Pero na' beṇə' ca' chsa'apə
 yag obas che'enə' boso'onize'
 mosən', na' gosə'əyine'ene' nach
 bosyo'ose'ene' sin cui bi bi
 bosyo'onežjue'ene'. ⁴Nach xan
 yag obasən' bsele'e yeto mosən',
 na' beṇə' ca' boso'ošiže'ene' yej,
 na' gwsone' güe' yichje'enə' na'
 boso'ožia boso'onite'ene'. ⁵Nach
 bosselə' xan yag obasən' yeto
 mosən', na' beṇə' ca' chsa'apə yag
 obasən' gwsote' le'. Na' gwdechla
 xan yag obasən' bosselə'e mos
 zanch na' beṇə' ca' chsa'apə yag
 obasən' gosə'əyine' bale' na' yebale'
 gwsote'.

⁶Na' zo xi'in tlišə' xan yag
 obasən', na' chacchgüeine' che'.
 Nach le'ezelaogüe bsele'e le'. Lo'o
 yichjla'aždaogüe'enə' goquene':
 "Gwsa'apəlje' xi'inan' respet
 yosyo'onežjue'ebə' cwsešən'." ⁷Pero
 na' beṇə' ca' chsa'apə güertən'
 catə' besə'əle'ine' xi'ine'enə' nach
 gwse' ljuēžjga'aque': "Bengan'
 xi'in xan yag obasən', na' le'enə'
 yega'an len biennə'. Leda gotchone'
 par nič yega'anlencho bien che
 xe'enə'." ⁸Nach boso'onize'ene',
 gwsote'ene', na' besyə'əbeje'
 cuerp che'enə' fuerlə güertən'.

⁹Beyož be' Jeso'osən' jempl nga,
 gože' beṇə' ca' ža'anə': —čNac

chactgüeile gon xan güertən'
 len beṇə' ca'? Žjəyənītlaogüe'
 lega'aque', na' yegüe'e yaguən' lao
 na' beṇə' yoblə.

¹⁰čEcabinə' šejni'ile bi zejen de'en
 nyoj Xtizə' Diozən' gan' nan:

Yej de'en cui gwsolažə'
 mues güen yo'o ca', lenṇə'
 banaquən yej squin.

¹¹Xancho Diozən' babzoe' yejən'
 gan' cheyalə' son na' de'e
 zakuə' yebanecho can'
 bene'enə'.

¹²Nach beṇə' fariseo ca' na' beṇə'
 ca' choso'osed choso'olo'i lein' len
 beṇə' golə blao ca' gwse'enene'
 yesə'əzene' Jeso'osən' čhedə'
 gwse'ejni'ine' de que Jeso'osən' be'e
 jempl nga contr lega'aque' por ni
 che de'en cui chse'ejle'e che'. Pero
 bito bi gwsone' čhedə' besə'əžebe'
 bi so'on beṇə' ca' ža'anə'. De'e
 na'anə' con besa'aque' gan' zo
 Jeso'osən'.

**Gosə'əṇabene' Jeso'osən' šə
 yesə'əyixjue' impuest che gobiernən'**

¹³Na' gwde de'e ca' boso'osele'e
 balə beṇə' fariseo ca' len yebalə
 beṇə' ca' chso'on txen len Erodən'
 lao Jeso'osən' par yesə'əbe'enaogüe'
 əchoj dižə' cho'enə' de'en
 yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya
 contr le' lao beṇə' gwnabia' che
 gobiernən'. ¹⁴Nach catə' besə'əžin
 beṇə' can' lao Jeso'osən' na'
 gwse'ene': —Maestr, nezeto' de que
 cho'o dižə' li na' bito chžebo' bin'
 yesə'əna beṇə' yoblə, čhedə' bito
 chono' cuent che beṇə' šə naque'
 blao o šə bito naque'. Nezeto' can'
 chsed chlo'ido' beṇə' de'en chene'e
 Diozən' goncho naquən dižə' li.

De'e na'anə' zedenəbeto' le' par ənao' neto' naquən' cheyalə' gonto'. ĭEnaquən güen ĭhixjwto' impuest ĭhe gobiern roman' o šə bito cheyalə' ĭhixjwto'on?

¹⁵Jeso'osən' le'e gocbe'iteine' caguə do lažə'əga'aque'enə'. Con chse'enene' ye'e lega'aque' to de'e yesə'əchine' contr le'. Nach gože' lega'aque': —ĭBixchen' chene'ele cuejle nada' dižə' de'e əgwĭchinle contr nada'? Le'e gwlo'i nada' to xmechlen'.

¹⁶Nach boso'olo'ine' le' ton na' catə' ble'i Jeso'osən' len gože' lega'aque': —ĭNo diboj cheinə' da' laogüennə', na' no lein' nyoj laogüennə'?

Nach gwse'ene': —ĭChe Rei Sesar na'anə'.

¹⁷Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə ĭhe' ža, na' le'e gwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

Nach beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' besyə'əbanene' can' gože' lega'aque'.

**Gosə'əṇabe' naquən'
yesyə'əban beṇə' guat ca'**

¹⁸Na' leczə besə'əžin balə beṇə' sadoseo ca' lao Jeso'osən'. Na' beṇə' sadoseo ca' choso'osed choso'olo'ine' de que bito yesyə'əban beṇə' guat ca'. Nach gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene':

¹⁹—Maestr, de'e Moisezən' bzoje' de que šə to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an no'ol ĭhe'enə' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' be'enə' bagotən' cheyalə' yeque'e no'olənə' par niĭh niṭə' xi'in dia ĭhe de'e beṇə' biše'enə'. ²⁰Na'

goquən' gwnitə' gažə bišə'əga'aque', na' beṇə' nechən' bšagne'e na' catə' gote' notono xi'ine' gwzo. ²¹Na' beṇə' biše'e əgwchopen' beque'e no'olən', na' leczə got beṇə' əgwchopen' na' notono xi'ine' gwzo. Nach le'egatezə ca' goquə len beṇə' biše'e əgwyonən'. ²²Nach leczə ca' goquə len bišə'əga'aque' ca' yeļa' xte besyə'əyatega'aque' besyə'əque'e no'olən' na' besyə'əyatega'aque' gwsa'at na' notoczə no xi'inga'aque' gwnitə'. Na' gwde gwsa'at beṇə' ca' leczə got no'olən'. ²³Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', ĭnoe' entr beṇə' ca' gažə gaguə be'en ĭhe no'olən'? La' yogue'en bosyo'ošagna'alene' le'.

²⁴Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito chonle xbab šao', la' bito nezele naquən' nyoj Xtižə' Diozən', na' nic nezele naquən' naquə yeļa' guac ĭhe Diozən'. ²⁵Catə'an yesyə'əban beṇə' guat ca' bito gacbia' šə zoso'ošagne'e o šə cui. Na' cana' caguə no yosyo'ošagna'ach. Lebbe əsa'aque' len angl ĭhe Diozən' beṇə' ca' nitə' yoban'. ²⁶Na' ca naquən' chaquele bito yesyə'əban beṇə' guat ca', ĭəbito za'alazə'əle can' nyoj Xtižə' Diozən' de'en bzoj de'e Moisezən' can' gož Diozən' le'. Moisezən' ble'ine' to yi' bel de'e chdoljən to lo'o xis yešə'. Na' gož Diozən' de'e Moisezən': “Nada' naca' Dioz ĭhe de'e xaxta'ole Abraanṇə', na' Dioz ĭhe de'e xaxta'ole Isaquən', na' Dioz ĭhe de'e xaxta'ole Jacobən'.” ²⁷Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' ĭhedə' Diozən' bito naque' Dioz ĭhe beṇə' guat, sino naque' Dioz ĭhe beṇə' ca' zjəmban. De'e na'anə' lechguale

clelən' chejni'ile na' chsed chlo'ile
Xtižə' Diozən' clelə.

**De'en naquə de'e blaoch de'en
non Diozən' mendad goncho**

²⁸Nach bžin to beṇə' chsed chlo'i
lei de'en bzoj de'e Moisezən' lao
Jeso'osən', chedə' benene' rson can'
gwsa'acyožə beṇə' ca' Jeso'osən'
na' gwnezene' de que binlo boži'
Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə'.
Nach gože' Jeso'osən': —Maestr,
lao lei che Diozən' izon' de'en
none' mendad goncho naquən de'e
blaoch?

²⁹Jeso'osən' gože'ene': —De'en
naquə de'e žialaoch lao de'e
ca' none' mendad goncho nan:
“Le'e gwzenag le'e beṇə' Izrael.
Tozə Xancho Diozən' zaque'e
par güe'ela'ocho. ³⁰De'e na'anə'
cheyalə' gaguecho che Xancho
Diozən' do yichj do lažə'əcho,
do fuers balor checho”, lenṇə'
naquən de'e žialaoch. ³¹Na' de'e
əgwchopen' lebze nan len de'e
nechən': “Cheyalə' gaguecho che
sa'aljuežjcho catg chaquecho che
cuincho.” Bito bi de de'en non
Diozən' mendad goncho de'en
naquəch de'e žialaoch ca de'e ca'
chopə.

³²Nach be'enə' chsed chlo'i lein'
gože' Jeso'osən': —De'e güen can'
nao' maestr. Naquən de'e li can'
nao'onə' de que tozə Diozən' zo
be'enə' zaquə' par güe'ela'ocho.

³³Na' cheyalə' gaguecho che Diozən'
do yichj do lažə'əcho do fuers balor
checho. Na' leczə cheyalə' gaguecho
che sa'aljuežj beṇəchcho catg
chaquecho che cuincho. Na' de'e li
zaquə'əchən goncho can' na de'e ca'

non Diozən' mendad goncho cle ca
gotcho bia yixə' na' gwzeychob par
güe'ela'ochone'. Zaquə'əchən cle
ca' bitə'ətezəchlə de'e chnežjwcho
Diozən' cho'ela'ochone'.

³⁴Jeso'osən' gocbe'ine' boži'i
be'enə' xtiže'en len dižə' sin', nach
gož Jeso'osən' le': —Bazon go'o
latjə ṇabia' Diozən' le'.

Na' dezd ža na' bitoch no
besyə'əyaxje bi de'e yesə'əṇabene'
Jeso'osən'.

**Cristən' naque' xi'in dia
che de'e Rei Dabin'**

³⁵Na' lao ne'e chsed chlo'i
Jeso'osən' beṇə' ca' ža' lo'o
yo'oda'onə', gože' lega'aque':
—žBixchen' chesə'əna beṇə' ca'
choso'osed choso'olo'i lein' de que
Cristən' naque' xi'in dia che de'e
Rei Dabin'? ³⁶Cuin de'e Dabin'
bzoje' can' blo'i Spirit che Diozən'
le' gan' nan:

Xancho Diozən' gože' Xana'an:
“Gwche'edo' cuita' nga ṇabi'acho
txen,

na' gona' par nič ṇitə' de'e
ca' chso'on contr le' na' beṇə'
contr chio' ca' xni'onə'.”

³⁷Na' de'en gwna de'e Dabin' de
que Cristən' naque' Xane', žəcabi
zejen de que Cristən' naque'
mazəchlə ca xi'in dia che' na'azən'
ža?

Nach beṇə' zan ca' besyə'əbeine'
boso'ozenague' che'.

**Xtolə' beṇə' ca' choso'osed
choso'olo'i lein'**

³⁸Na' Jeso'osən' lao bzejni'ine'
beṇə' ca' gože' lega'aque': —Le'e
gon xbab nič cui gonle can'

chso'on beṇə' ca' choso'osed
choso'olo'i lei de'en bzoj de'e
Moizezən'. Lega'aque' chesyə'əbeine'
chəsə'əlažə'e zjənyaze' lachə' toṇə
na' chesyə'əbeine' catə' beṇə'
chəsə'əguape' lega'aque' diox na'
chəsə'ənope'e na'aga'aque'ene' do
lao lquey. ³⁹Lega'aque' chse'enene'
yesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beṇə' blao
catə' chja'aque' yo'odao' na' catə'
chac lṇi. ⁴⁰Na' choso'oxəyague'
no'olə gozeb ca' par niḥ no'ol
ca' chəsə'ənežjue' lega'aque'
ližga'aque'en len bichlə de'en de
čhega'aque'. Na' cata' chso'one'
orasyonṇə' chso'echgüe' dižə'
par niḥ chəsə'əxəyague' beṇə'.
Mazəchlə castigw čhega'aque'
əgwnežjo Diozən' clezə ca' čhe beṇə'
yeziquə'əchlə chedə' chso'one' de'e
mal ca' zjənac ca' len zjəneze'ne'
can' na lein'.

**To no'olə gozebə be'e
Diozən' xmeche'ena'**

⁴¹Na' goquən' to žlas catə' chi'
Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə'
gan' nitə' caj ca' gan' chgo'o xmech
neto' beṇə' Izrael par yo'odao'
əblaonə'. Na' ble'ine' beṇə' ca' catə'
gosə'əgüe'e xmechga'aque'ena'
lo'inə', na' leczə ble'ine' beṇə'
gwni'a ca' de'e scha'o mechən'
gosə'əgüe'e. ⁴²Na' lao chgüie' beṇə'
ca', bžin to no'olə gozebə no'olə
yašə' na' gwlo'e čhopə sentab
dao' čhe'ena' lo'o cajən'. ⁴³Nach
Jeso'osən' goxe' disipl čhe' ca' na'
gože' lega'aque': —De'e li əchnia'
le'e, no'olə gozebən' naque' beṇə'
yašə', pero bagwlo'e de'e zaquə'əch
lao Diozən' ca' yoguə' beṇə' ca'
yelə'. ⁴⁴Lega'aque' gosə'əgo'o

xmechga'aque' de'e checho'onən lao
yelə' gwni'a čhega'aque'ena', pero
no'olə nga lao yelə' yašə' yelə' zi'
čhe'ena' bagwlo'e yoguə' ca' ga de'e
dao' de čhe'.

**Jeso'osən' gwne' de que gwžin ža
yosyo'ochinje' yo'odao' əblaonə'**

13 Na' catə' beza' Jeso'osən'
yo'odao' əblaonə', to
disipl čhe'ena' gože'ene': —Xanto',
bgüiašc catg xochə zjənone'
yo'odao' əblao nga, na' catg xochə
yej quinga zjənonene'en.

²Nach gož Jeso'osən' be'ena':
—Chgüiale catec xochə naquə
yoguə' de'e ca'. Pero ca' naquə
de'en chle'ile nga na'a, gwžin ža
yosyo'ochinj beṇə' doxenən na'
notoch no le'i lega'aquən.

**De'en gaquə catə'ən bazon
baozə šo'o fin čhe yežlyon'**

³Na' ja'aque' ya'a Olibosən'
de'en zo yešlā'alə bdiṇjən' ze
frent yo'odao' əblaonə'. Na' catə'
besə'əžine' lao ya'ana' gwche'
Jeso'osən'. Nach Bedən', Jacobən',
Juannə' len Ndresən' gosə'əbigue'e
lao Jeso'osən' na' bgašə'əzə
gwse'ene': ⁴—Chene'eto' ənezetə'
do batə'aquən' gaquə de'e nga nao'
nga. Na' žnac gaquə gacbe'ito' catə'
bazon baozə gaquə can' na'onə'?

⁵Jeso'osən' gože' lega'aque': —
Le'e gapə cuidad par niḥ notono
əxəyag le'e. ⁶Gwžin ža catə' zan
beṇə' goxəyag ša' lao yežlyo nga
yesə'əne' de que zjənaque' Cristən'
ben' gwlej Diozən' par gaquəlene'
le'e. Na' beṇə' zan yesə'əxəyague'.
⁷Pero na' le'e bito žeble catə'
yenele dižə' de que chac gwdilə, o

de que gwaquə gwdilə, chedə' can' cheyalə' gaquə. Na' la'anə'əczə šə bachac ca' bitonə' əžin ža par šo'o fin che yežlyon'. ⁸Ze'e əžin žan' yesə'ədilə yež contr yež, na' nasyon contr nasyon. Na' leczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' xo'ochgua, na' gaquə bgüin na' gaquə bichlə de'en yesə'əzaquə'əzi'e. Na' te gaquə de'e quinga ne'e za'auəchczə de'en yesə'əzaglao beṇə' ža' yežlyon'.

⁹Na' ca naquə le'e ža, cheyalə' ənezele de que beṇə' contr chelen' so'one' le'e lao na' beṇə' gwnabia' ca', na' yesə'əyine' le'e lo'o yo'odao' chega'aque' ca'. Yesə'əche'əxəxje' le'e do lao gobernador ca' na' do lao rei par əsa'ogüe' xya contr le'e de'en chonlilažə'əle nada'. Can' gaquə güe'ele xtižə'anə' lao beṇə' gwnabia' ca'. ¹⁰Na' leczə ze'e əžin žan' šo'o fin che yežlyon', žja'ac beṇə' doxen lao yežlyon' yesə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chia' len beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon. ¹¹Na' catə' no yesə'əche'əxəxj le'e lao beṇə' gwnabia' ca' bito cue' yichjle nac yoži'ile xtižə'əga'aque'enə'. Lao or na' Spirit che Diozən' əgwzejni'in le'e bin' ye'ega'aclene'. De'e na'anə' le'e ye'ega'aclene' con can' əgwzejni'i Spiritən' le'e, chedə' caguə le'enə' güe'ele xtižə'anə' sino que Spirit na'anə' güe'en len. ¹²⁻¹³Yoguə' beṇə' cui zjənombia' Diozən' yesə'əgue'ine' le'e chedə' chonlilažə'əle nada'. Na' xte no bišə'əle na' no xale so'one' le'e lao na' beṇə' par nič so'ote' le'e na' leczə xte no xi'inle so'one' le'e lao na' beṇə' ca' so'ot le'e. Pero šə

sotezə sole gonlilažə'əle nada' xte catə'əchən' əžin ža gatle, nachən' žjəyezole len Diozən'.

¹⁴Bablabczle can' bzoj de'e profet Danielən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' de'en bzoje' nan de que beṇə' mal ca' so'one' de'en naquə de'e zban juisy de'en chgue'i Diozən' lo'o yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael na' yo'oda'onə' bitoch gonən žin. Na' catə' le'ile gaquə de'e quinga, cana' le'e nitə'əle Jodean' cheyalə' əgwxonjle na' žja'acle do ya'ada'ote. (Le'e chlable de'e nga le'e šejni'in.) ¹⁵Na' šə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che liže'enə' catə' gaquə de'e ca' bagwnia' gaquə, bito galə' yotobe' šinlaze' ca' ža' liže'enə', con cuejyichjle'en. ¹⁶Leczə ca' beṇə' zda do yoba bito galə' yebi'e par žjəyexi'e xadon che'enə' liže'enə'. ¹⁷Na' ca tyempən', lechgualə zdebə gaquən len no'ol ca' zjənoa' bdəo', na' no'ol ca' chesə'əguəžə' bidəo'. ¹⁸Le'e gon orasyon par nič cui cheyalə' əgwxonjle tyemp catə' chi' de'e zag. ¹⁹Catə' gaquə de'e ca' lechgualə chi' saquə' beṇə' Izrael ca' ža'anə'. Na' dezd catə'an gwxe yežlyon' xte ža neža bito ənacho bagwdi' bagwxaquə' beṇə' can' chi' saquə' beṇə' Izrael ca', na' bito əžinlaze'e gaquə ca' len beṇə'chən' de'e yoblə. ²⁰Žalə' nžia Diozən' bia' yesə'əzaglaogüe' sša ni yeto beṇə' cuich zjəmban catə'an yeyož yesə'əzaglaogüe'enə' žalə' ca'. Pero por ni che de'en chaque Diozən' che beṇə' ca' chso'onlilažə' le', beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' xi'inle', de'e na'anə' cui güe'e latjə yesə'əzaglaogüe' sša.

²¹Na' ža, šə no əye'e le'e: "Bgüiašč nga zo Cristən' ben' əbselə' Diozən' par gaquəlene' chio'o", o šə ye'e le'e: "Na'alə zoe'", bito šejle'ele che'. ²²Zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga əse'e le'e de que zjənaque' Cristən' o de que chso'e xtižə' Diozən'. Na' so'one' miłagr na' so'one' de'e naquə yełə' goban, par nič yesə'əxoayague' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' pero bito gaquə yesə'əxoayague' lega'aque'. ²³Banezele can' gaquə, la' bagwdixjue'ida' le'e che de'e ca' ze'e gaquə. De'e na'anə' le'e so probnid par nič cui xoayagle.

**Can' gaquə catə' yida
Jesocristən' de'e yoblə**

²⁴Pero na' lao ža ca' cate yeyož čhi' saquə' beṇəčən', bgüižən' bitoch əgwse'eni'in na' leczə ca' bio'onə'. ²⁵Na' beljw ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əxopən, čhedə' Diozən' əgwsil'inse' yoguə' de'e ca'. ²⁶Na' cana'ach beṇə' ca' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəč. Yida' nsa'a yełə' guac xen čhia'anə' na' yełə' chey che'eni' čhia'anə'. ²⁷Na' əselə'a angl čhia' ca' doxenlə yežlyon' par yosyo'otobe' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine' gatə'ətezə zjənasəłase'.

²⁸Nezele can' chac do nga len yag yixgüion'. Catə' bachezolao chebia xlageue'e, chacbe'ile de que bačh zon yela' yejon'. ²⁹Na' leczə can' catə'an le'ile gaquə de'e mal ca' bagwnia' gaquə, cana'ach ənezele de que bazon əžin ža šo'o fin che yežlyon'. ³⁰De'e li

əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle tyemp nga na'a catə' solao gaquə yoguə'əłə de'e ca'. ³¹Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesə'əde čhei, pero ca naquə xtižə'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nanṇə'.

³²Pero na' ca naquə bi ža bi orən' šo'o fin che yežlyon' notono no neze, ni que zjəneze angl ca' nitə' yoban', na' ni que nezdə' nada' naca' Xi'in Diozən'. Tozə Xa' Dioz nan' neze.

³³De'e na'anə' le'e so probnid, le'e gac ca beṇə' nchoj bišgal čhei na' le'e gon orasyonṇə' čhedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə. ³⁴Na' de'en cuezle batən' yida' de'e yoblə gwxaquə'əleben can' chac che to beṇə' chej zitə'. Antslə ze'e se'e liže'enə', che'e xmose' ca' bi de'en so'on to toe' na' leczə ca' che'e ben' chapə puertən' gape'en do tyempte par nič ca' chapəcze'en catə'an yežine'. ³⁵Ca'aczən' naquən len le'e, le'e so probnid čhedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə, nadan' gwxaquə'əlebeda' ca xan yo'onə'. Bito nezele šə yida' do bagol o šə do chel o do šbał xen o šə do che'eni'. ³⁶Le'e so ca beṇə' nchoj bišgal čhei, nič sole probnid na' cui senyala' le'e catə'an yida' de'e yoblə. ³⁷Na' de'e ca' bagwnia' le'e taple leczə əchnia'an par yoguə' beṇə' chso'onlilažə' nada'. Lešo probnid par catə'an yida' de'e yoblə.

**Boso'oxi'e can' so'one'
yesə'əzene' Jeso'osən'**

14 Na' goquən' ne'e chac fałt yečhopə ža par galə' lni pascw che neto' beṇə' Izrael

Jerosalennə' catə'an chaoto' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə. Na' beṇə' ca' chəsə'anabia' bxoṇ ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan' besyə'əyilje' naclə so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən' bgašə'əzə na' so'ote'ene'. ²Na' gosə'əne': —Bito gotchone' lao lṇinə' par niḥ cui yesə'ədopə beṇə' ca' banitə' lao' syodan' na' yesə'ədiləlene' chio'o.

**To no'olə bcuase' set
ziḥ yichj Jeso'osən'**

³Na' goquən' zo Jeso'osən' Betanian' liž to beṇə' le Simon be'ena' güe'i yižgüe' de'en nzi' lepr. Na' lao chi' Jeso'osən' cho'a mesən' chaogüe', bžin to no'olə noxe'e to lmet de yej fin de'e yožə to clas set de'e nzi' nardo. Na' setən' lechgualə ziḥ chlā'an na' lechgualə le'eyə' zaquə'an. Na' no'olən' gwle'e lmetən' gan' yožə setən' na' bcuase'en yichj Jeso'osən'. ⁴Nach balə beṇə' ca' nitə' len Jeso'osən' liž Simonṇə' besə'əže'e na' gwse' lḷuežjga'aque': —İBixchen' con benditjeine' setən' noxe'enə'?

⁵Güenchlə žalə' bete'en la' mazlə tmil gueyā' gueyoa le'ine' chei žalə' ca', na' mech de'en le'ine' chei əgwnežjue'en beṇə' yašə' par gaquəlene' lega'aque'.

Na' gosə'ədilə' no'olən'.

⁶Nach Jeso'osən' gože': —Ljoye'enə'. İBixchen' chdillene'? Güenchguan' babene' len nada'. ⁷Ca naquə beṇə' yašə' ca' sympr nitə'əcze' len le'e, na' guaqua gaquəlenga'aclene' batə'ətezə chene'ele. Pero ca naca' nada' yešložgan' soa' len le'e. ⁸De'en

bcuasə' no'olən' setən' yichja'anə' na' bežonən lao cuerp chia'anə' bene' de'en non gone' len nada' žan' yoso'ocuaše'e nada', can' chonle chyeble set ziḥən' cuerp che beṇə' guatən'. ⁹De'e li əchnia' le'e gatə'ətezə chixjue'ile dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chia'anə' leczə chixjue'ile can' ben no'olə nga len nada'. Na' šanch beṇə' əso'e dižə' ca güennə' bene'.

**Jod Iscariotən' bene' Jeso'osən'
lao na' beṇə' contr ca'**

¹⁰Gwde de'e ca' Jod Iscariotən' ben' goquə txen len disipl ca' šižin, gwyeye' lao beṇə' ca' chəsə'anabia' bxoṇ che neto' beṇə' Izrael par gože' lega'aque' de que əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'. ¹¹Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' Jodən' lechgualə besyə'əbeine'. Na' gwso'one' lyebe yosə'ənežjue'ene' mech. Nach Jodən' gwzolao gwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'.

**Lao gwsa'ogüe' xše' Jeso'osən'
blo'ine' lega'aque' can'
so'one' par žjesyə'əzalaže'e
bi zejen ca de'en gate'**

¹²Na' ža nech che lṇi pascon' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə na' leczə chso'ote' xilə' dao' par chjəsyə'əzalaže'e can' bebej Diozan' de'e xaxta'oga'aque'enə' Egipton'. Na' ža na'anə' gwse' disipl che Jeso'osən' le': —İGan' che'endo' žje'eni'ato' de'en gaocho xše' lṇi pascon'?

¹³Nach gwleje' chopə disipl che' ca' na' bsele'e lega'aque' lao'

syodan' gože': —Le'e žja'ac lao'
syodan' na' na' yežagle to beṇə' byo
beṇə' noa' che'e nisan' ya'ayene'.
Na' le'e žjənaotelene'. ¹⁴Na' šo'ole
len be'enə' na' ye'ele xan yo'onə':
“Maestrən' ne' gonšgo' to cuart gan'
güe'eni'ato' de'en gaolento'one'
xše' lni pascon', neto' disipl che'.”
¹⁵Nach əgwlo'ine' le'e to cuart xen
de'e zo žcuia la'alə, na' lo'o cuartən'
zo to mes, na' nitə' ga cue'ele na'
bichlə de'e chyažjele. Lo'o cuart
na'anə' əgwsil'ini'ale de'en gaocho
lao lni pascon'.

¹⁶Nach gwsa'ac disipl che' ca' na'
catə' besə'əžine' syodan' yoguə'əlo'
can' gože' lega'aque'enə' goquə.
Nach boso'osi'ini'e de'en gwsa'ogüe'
xše' lni pascon'.

¹⁷Na' catə' beyož gwən,
Jeso'osən' len disipl che' ca'
šižin besə'əžine' yo'onə' gan'
baboso'osi'ini'e de'en əsa'ogüe'enə'.

¹⁸Na' lao zjəchi'e cho'a mesən'
chsa'ogüe', Jeso'osən' gože'
lega'aque': —De'e li əchnia' le'e,
entr to le'e chaolenle nada' txen
gonle nada' lao na' beṇə' contr ca'.

¹⁹Nach de'e juisy de'e
gwsa'aque'ne' catə' beyož gwne'
ca', nach tgüejə tgüejə' gwse'e le':
—Xana' ənada'an gona' le' lao na'
beṇə' contr ca'?

²⁰Jeso'osən' gože' lega'aque': —
Entr le'e šižinle tole chne' na'alēn'
lo'o platən' txen len nadan',
gonle nada' lao na' beṇə' ca'.

²¹Banaquəczən so'ot beṇə' nada' can'
nyoj Xtižə' Diozən' nan gaquə chia'
nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja'
beṇəch. Pero probchguazə be'enə'
gon nada' lao na' beṇə' contr ca'.
Nca'alə xneze žalə' cuiclə golje'enə'.

²²Na' lao chsa'ogüe'enə' gwxi'
Jeso'osən' yetxtilən', na' be'e yelə'
choxcwlen che Diozən'. Gwde na'
bzoxje'en, nach be'en disipl che' ca',
gože' lega'aque': —Le'e gaon. Lennə'
cuerp chia'anə'.

²³Nach leczə bexe'e basən' gan'
yožə nis obasən', na' lao noxe'en
be'e yelə' choxcwlen che Diozən'
nach bosnežjue'en lega'aque' na'
yogue'e gwse'ejē'en. ²⁴Nach gože'
lega'aque': —Lennə' xchena'anə'.
Na' xchena' na'anə' laljə por ni che
xtolə' beṇəchən'. Na' de'en laljənnə'
solao gaquə de'e cobə de'en ben
Diozən' lyebe gone' par gaquəlene'
beṇəchən'. ²⁵De'e li chnia' le'e na'a
zelao che'ejə' nis oban'. Pero de
yeto de'e yebeichecho mazəchlə
can' chebeicho che'ejcho nis oban',
lennə' de'en socho mbalaz zejlicane'
cata'ən socho txen gan' nabi'a len
Diozən'.

**Jeso'osən' gwne' de que Bedən'
cui chebe' šə nomb'ene'**

²⁶Na' beyož gwse'ej gwsa'ogüe'
gwsə'ole' to imno, nach besə'əchoje'
ja'aque' ya'a de'en nzi' Olibos. ²⁷Na'
lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən'
gože' disipl che' ca': —Neže'
yoguə'əle cuejyichjle nada' por ni
che de'en gaquə chia'. Gaquə can'
nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Gota'
beṇə' goye xilə'əna' na' xilə' che'
ca' əsa'asəlasəb.” ²⁸Pero na' catə'
yeyas yebana' ladjo beṇə' guat ca',
yobəchda' yeya'a Galilean' cle ca
le'e.

²⁹Nach Bedən' gože' Jeso'osən':
—Nada' cuat cuejəyichja' le'
la'anə'əczə šə yoguə' beṇə'
yeziquə'əchlə yesə'əbejyichjle' le'.

³⁰ Jeso'osən' gože'ene': —De'e li əchnia' le' neže' antslə ze'e cuež lecon' chop las, gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

³¹ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —La'ana'əczə šə chonclən byen guatlencza' le' bito ənia' de que bito nombi'a le'.

Na' lecza' ca' əgwse' yoguə' disipl che' ca' le'.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³² Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besə'əžine' latjən' gan' nzi' Getsemani, gože' lega'aque': —Ngazə lecue' žlac ša'a de'e na' žjena' orasyon.

³³ Na' gwche'e Bedən' len Jacobən' na' Juannə', gwsa'aque' gan' nitə' disipl ca' yelə'. Na' Jeso'osən' gwzolaogwzochgüe' trist, na' de'e juisy de'e goquene' lo'o yichjla'ažda'ogüe'lenə'. ³⁴ Na' gože' lega'aque': —Tristchgua zo yichjla'aždaogua'anə' xte bachonən yelə' got. Lecuezə nga na' sole əna'azle len nada'.

³⁵ Nach gwdie' gwyeye' yelata' delant na' jete'e goscho'alə lao yon'. Nach bene' orasyonnə' gwnabene' Diozən' šə guac te ca'azə de'en chi' saque'e. ³⁶ Na' gože' Xe'lenə': —Xa' Dioz, le' chac chonə' yoguə'əlol. Benšga ca te ca'azə de'en chi' saca'anə', pero bito che'enda' gaquə de'e ənia' nada', sino gaquə con can' ənao' le'.

³⁷ Nach beyeye' gan' nitə' disipl ca' šonə, na' jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase'. Na' gože' Bedən': —Simon čəchtaso'? čEni to or bito bchejdo' əna'azo' len nada'? ³⁸ Le'e

na', na' le'e gon orasyon nič cui co'o gwxiye'en le'e nez mal. Nežda' chene'ele əna'azle len nada', pero cui chzoile.

³⁹ Na' gozse'e gan' nite'lenə' de'e yoblə, jəzene' orasyonnə', na' gwnacze' can' bagwne'. ⁴⁰ Na' catə' bežžine' gan' nite'lenə' de'e yoblə, jəyeczdi'icze' disipl ca' šonə chesə'ətase', tant cuich chesə'əzoinə' bišgalən'. Na' xte bito zjəneze' bi əse'e le'. ⁴¹ Na' gwze'e de'e yoblə gan' nite'lenə' jene' orasyonnə' de'e gwyon lase, na' catə' bežžine' gan' nitə' disipl ca' šonə, na' gože' lega'aque': —čEne'e chtasle? čEne'e chonle dezcanz? Bačh goc na'a. Diozən' bsele'e nada' golja' benəčh na' na'a bačh bžin or gaca' lao na' benə' mal ca' par so'ote' nada'. ⁴² Le'e secha, le'e šo'o. Baza' ben' gon nada' lažə' na' benə' contr ca'.

Gosə'əzene' Jeso'osən'

⁴³ Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' bžin Jodən' ben' naque' cuent len disipl ca' šižin. Na' žague' zan benə' boso'oselə' benə' ca' chesə'anabia' bəxoz che neto' benə' Izrael na' benə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən', na' benə' golə blao che nasyon cheto'onə'. Benə' ca' zjənžag Jodən' zjənale'e spad na' zjənlene' no yag. ⁴⁴ Jodən' babzejni'ine' lega'aque' can' gone' par əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'lenə', gože' lega'aque': —Be'lenə' gaogua' bxidən', le'lenə' senle na' gwchejlene' par əche'elene'.

⁴⁵ Nach catə' bžine' gan' zo Jeso'osən' le'e bgüiguə'əte' cuite'lenə' na' gože'ene': —Maestr.

Na' gwdaogü'e'ene' bxiðän',
pero caguə do laže'enə' bene'
ca'. ⁴⁶Nach beṇə' ca' əzja'ac len
Jodən' gwsə'oxe'e Jeso'osən' na'
gosə'əche'exaxje' le'.

⁴⁷Na' to beṇə' zecha gaḷə'əzə
gwleçhj spad çe'enə' gwdine'en
šla'a nag xmos bχozən' ben'
naquəch əblao, gwçhogtechgüe'en.

⁴⁸Nach Jeso'osən' gože' beṇə'
ca': —Za'acle len spad na' len yag
zedəxenle nada' ca to beṇə' bguan.

⁴⁹Yoguə' ža gwchi'a len le'e bsed
blo'ida' beṇə' lo'o yo'odao' əblaonə'
na' bito gwxenle nada'. Pero chac
de'e quinga par niçh chac complir
can' na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən'
gaquə chia'.

⁵⁰Na' lao or na' bosyo'oxonj
yoguə' disipl çe' ca'
gosə'əbejyichje'ene'.

Beṇə' güegon' ben' bexonj

⁵¹Na' to beṇə' güegon' jənaogüe'
Jeso'osən', na' nyaze' to lachə'
de'e naquə ca to sabana. ⁵²Na' ca
gwsə'oxe'ene' gwsə'oxe'e slezə
xe'ene' na' le'e bchojte' lo'inə' na'
bexonje' ga'alyide'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao

beṇə' golə beṇə' blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən'

⁵³Na' beṇə' ca' gosə'əzen
Jeso'osən' gosə'əche'ene' lao
Caifasən' ben' naquəch bχoz
əblao çe neto' beṇə' Izrael.
Nach besə'ədobə yoguə' beṇə' ca'
choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj
de'e Moisezən' na' len yeziquə'əchlə
beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia'
nasyon çheto'onə'. ⁵⁴Nach Bedən'
jənaogüe' Jeso'osən' zitə' zitə' xte

bžinte' liž bχoz əblaonə' na' gwyo'e
chyo'onə'. Na' beṇə' ca' zjənaquə
xa'ag yo'oda'onə' zjəchi'e cho'a
yi'inə' par chəsə'əže'ine'. Nach
Bedən' jəchi'e len lega'aque' cho'a
yi'inə'.

⁵⁵Na' yoguə' bχoz əblao ca'
na' yeziquə'əchlə beṇə' golə
blao ca' chəsə'ənabia' nasyon
Izrael çheto'onə' gosə'əyilje'
beṇə' əso'e dižə' contr Jeso'osən'
par niçh yesə'əçhoglaogüe'en
çe' de que gate', pero notono
besə'əželene'. ⁵⁶Beṇə' zan gwsə'e
dižə' güenlažə' contr Jeso'osən'
pero xtižə'əga'aque'ene' bito
besə'ədilən. ⁵⁷Nach baḷə beṇə'
gosə'əzeche' na' gwsə'e dižə'
güenlažə' contr le' gosə'əne': ⁵⁸—
Beneto' catə' gwne': “Yochinja'
yo'odao' əblao nga gwsə'on
beṇə', na' lao šonə žazə gona'
yeto yo'odao' əblao de'en cui gon
beṇə'chən'.”

⁵⁹Pero bia'aczə bito bedile de'en
gosə'əne'ene'.

⁶⁰Nach gwzoža' ben'
naquəch bχoz əblao gwzeche'
gwcholo'ga'aque'ene' gože' Jeso'osən':
—Ėbito bi nao' ca naquə de'e nga
chosə'əcuiš beṇə' quinga le'?

⁶¹Na' Jeso'osən' bitobi gwne'. Nach
gož ben' naquəch bχoz əblao le':
—Ėle len' Cristən' ben' gwlej Diozən'
par gaquəleno' nasyon çe'chən'?
ĖElen' Xi'in Dioz ben' cho'ela'ocho?

⁶²Jeso'osən' gože'ene': —Le ben'
nao' na' nada'. Diozən' bsele'e nada'
golja' beṇə'ch na' əchnia' le'e gwžin
ža le'ile nada' chi'a cuit Xa' Diozən'
ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac
xen na' nabi'a txen len le'. Na' le'ile
nada' yetja' yoban' to lo'o bejw.

⁶³Catə' bene ben' naquəch
bχoz əblao xtižə' Jeso'osən' gwšə'
gwčhezə' xe'enə' goquene' de'e
mal juisy can' gwna Jeso'osən',
na' gwne': —İNochxa testigon'
chyažjecho? ⁶⁴Babenecho
chžia chnite'e Diozən' de'en
ne' naque' Xi'in Dioz len naque'
con to beṇəchzə. İBi nale? İNac
gonchone'?

Nach yoguə' beṇə' ca' ža'anə'
gosə'əchoglaogü'e'en che' de que
chəyalə' gate'.

⁶⁵Nach baļe' boso'oža'
xene'enə' cho'alao Jeso'osən', na'
boso'ocuaše'e cho'alaogü'e'enə'
len to lachə' na' gosə'əbaže'ene',
gwse'ene': —Gwneya'ašč ĩnon'
chbažə' le'?

Nach xa'ag yo'odao' ca' ļeczə
gosə'əgape'e xagule'enə'.

**Bedən' bito gwčhebe' šə
nombi'e Jeso'osən'**

⁶⁶Na' lao chac de'e quinga Bedən'
chi'e chy'o'o che ben' naquəch bχoz
əblaoch na' na' chi'e catə' bžin
to no'ol criad che ben' naquəch
bχoz əblaon'. ⁶⁷Na' catə' ble'ine'
chi' Bedən' cho'a yi'inə' par
cheže'ine', no'olən' bgüiayane'ene'
na' gože'ene': —Ľeczə leno' le' naco'
txen Jeso'os beṇə' Nasaretən'.

⁶⁸Pero Bedən' bito gwčhebe' šə
naque' txen len Jeso'osən'. Gože'
no'olən': —Bito nombi'ane' na' nic
ņezda' bi dižə'an cho'o.

Na' gwyeye' jəzeche' cho'a puert
saguannə'. Nach ļe'e gwchežte to
ļecw. ⁶⁹Nach bezle'i no'olən' ļe' de'e
yoblə na' gože' beṇə' ca' ža'anə': —
Benga naque' txen len beṇə' ca'.

⁷⁰Na' de'e yoblə bito gwčhebe' šə
nombi'e Jeso'osən'. Na' chaczə šlož
beṇə' ca' ža'anə' gosə'əze'e Bedən':
—De'e ļiczə le' naco' txen len beṇə'
ca' chedə' ca nga chņio' ngazə
nacbia' de que naco' beṇə' Galilea.

⁷¹Nach Bedən' bzoe' Diozən'
testigw gwne': —Diozən' gone'
nada' castigw šə chonļažə'an
əñia' bito nombi'a ben' nale ca'.
Chzoa' jorament lao Diozən', bito
nombi'ane'.

⁷²Na' ļe'e gwchežte ļecon' de'e
yoblə. Nach jsa'alazə' Bedən' can'
gož Jeso'osən' ļe' de que ze'e gaquə
čhop las cuež ļecon' catə' gaquə šon
las cui chčhebe' de que nombi'ene'.
Na' catə' bene' xbab che de'enə'
gwchežyaše'e tant de'e goquene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

15 Na' catə' gwyeni'inə' bχoz
əblao ca' na' yeziquə'əchlə
beṇə' golə blao ca', na' len beṇə' ca'
choso'osed choso'olo'i ļein', na' len
yeziquə'əchlə beṇə' ca' chesə'anabia'
ṇasyon Izraelən' besyə'ədobe' par
nič boso'oxi'e naclən' so'one' len
Jeso'osən' na' boso'očheje'ene' na'
gosə'əche'ene' jse'ene'ene' lao na'
Pilatən'. ²Pilatən' gože' Jeso'osən':
—İElen' naco' rei che beṇə' Izrael
ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ľe
be'en nao' nan' naca'.

³Na' de'e zan de'e gosə'əna
beṇə' gwnabia' che bχoz ca' par
boso'ocuiše' Jeso'osən'. ⁴Nach
Pilatən' goze'e Jeso'osən': —İEbito
choži'o xtižə'əga'aque'enə'? İEcabi
chendo' catec de'e zan xya nga
chsa'ogü'e contr le'?

⁵Pero Jeso'osən' ni to xtižə'əga'aque'enə' bito boži'e, xte bebanchgüeicze Pilatən'.

**Gosə'əchoglaogüe'en
so'ote' Jeso'osən'**

⁶Na' de to costombr čhega'aque' de que ža lni pascon' əgwsan Pilatən' to pres, con beṇə' yesə'əṇab beṇə' Izrael ca'. ⁷Na' ližya na' de to pres beṇə' le' Barrabas txen len beṇə' ca' bosoxe gwdilə lao syodan' na' zjənaque' beṇə' güet beṇə'. ⁸Na' beṇə' zan ca' bazjənžag gosə'əbigue'e lao Pilatən' na' gosə'əṇabene' le' əgwsane' to pres can' naquə costombr čhega'aque'enə'. ⁹Nach Pilatən' gožə' lega'aque': —İEchene'ele əgwsana' ben' naquə rei che le'e beṇə' Izrael?

¹⁰Gwne' ca' čhedə' nezene' beṇə' ca' chesə'əṇabia' bχoz ca' zjəžiague'ine' Jeso'osən', de'e na'anə' bosodie' le' lao ne'enə'.

¹¹Na' beṇə' ca' chəsə'əṇabia' bχoz ca' gosə'əgo'oyele'e beṇə' zan ca' ža'anə' par yesə'əṇabe' əgwsane' Barrabasən' lguə'a Jeso'osən'.

¹²Nach Pilatən' gožə' lega'aque': —İBixa gona' len Jeso'osən' ben' nale naque' rei che le'e beṇə' Izrael?

¹³Nach gwso'osye'e gwse'e Pilatən': —Bde'e le'e yag corozən'.

¹⁴Pilatən' gožə' lega'aque': —İBixa de'e mal babene'enə'?

Pero beṇə' ca' gwso'osye'e yeləta' zižjoch gosə'əne': —Bde'e le'e yag corozən'.

¹⁵Na' Pilatən' gone'ene' soe' güen len beṇə' zan ca'. De'e na'anə' bsane' Barrabasən'. Na' beyož gosə'əyin soldad ca' Jeso'osən',

Pilatən' bene'ene' lao na'aga'aque' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

¹⁶Nach gosə'əche' soldad ca' Jeso'osən' chyo'o che yo'o gan' chi' Pilatən' na' bosyo'otobe' yoguə' soldad ca' yelə'. ¹⁷Nach gosə'əyine' xa Jeso'osən' na' bosoguacue'ene' to lachə' morad na' gwso'one' to coron de yešə' na' bosozine'en yichje'enə'. ¹⁸Na' gwso'onene' borl gosə'əne': —Biba rei che beṇə' Izrael.

¹⁹Nach soldad ca' gosə'əyine' yichje'enə' to ya, na' bosozə' xene'en le' na' bosozo xibga'aque'enə' laogüe'enə' chso'one' ca cho'elao' le'.

²⁰Na' catə' beyož gwso'one'ene' borlən' besyə'əyine' lachə' moradən' bosoguacue'ene' na' bosoguacue'ene' xacze'. Nach gosə'əche'ene' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

**Boso'ode'e Jeso'osən'
le'e yag corozən'**

²¹To beṇə' Sirene le' Simon xa Ljandr na' Rofo ze'e zeze'e yoba catə' bežague' beṇə' ca' zjənche'e Jeso'osən' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' la fuers bosode'e yag coroz che Jeso'osən' cožə' Simonṇə'.

²²Na' gosə'əche'e Jeso'osən' to latjə de'en nzi' Golgota, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat.

²³Na' bosozjue'ene' bino corrient de'en nchixən len to rmech zla' de'en nzi' mirra. Pero Jeso'osən' bito güe'eje'en. ²⁴Nach bosode'ene' le'e yag corozən'. Na' soldad ca' gwso'one' xala'ane'enə' rif entr lega'aque' par gosə'ənezene' bi partən' yechelə to toga'aque'.

²⁵Na' do cheda ga lsil boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'. ²⁶Na' yichj yag coroz che'enə' boso'ozoje' de'en bcuiš le', nan: “Bengan' Rei che beṇə' Izrael ca'.” ²⁷Na' leczə cana' boso'ode'e chopə beṇə' bguan le'e yechopə yag coroz, toe' gwda cuit Jeso'osən' licha na' yetoe' cuite'en yeglə. ²⁸Na' de'en goc ca' goc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: “So'onene' le' caczən' chso'onene' beṇə' güen de'e mal.”

²⁹⁻³⁰Na' beṇə' ca' chse'ej chəsə'əde' gan' da' Jeso'osən' chəsə'ələlə' yichjga'aque'enə' gwso'onene' borl gwse'ene': —Len' gwnao' guaqua yochinjo' yo'odao' əblaoṇə' na' šonə žazə yeyono'on, bosla cuino' na' beyetj le'e yag corozən'.

³¹Na' leczə ca' beṇə' gwnabia' che bxož ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwso'one'ene' borl gosə'əne': —Yeziquə'əchlə beṇə' bosle' na' cabi chac yosla cuine'. ³²Šə len' naque' Cristən' ben' gwlejš Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon', na' nacte' rei che chio'o beṇə' Izrael, yoletj cuine' le'e yag corozən' na'a par nič le'icho na' šejle'echo che'.

Na' beṇə' ca' zjəda' le'e yag corozən' cuite'enə' chopə la'a, leczə gwso'onene' borl.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

³³Na' do gobiž goc žchol doxen yežlyon' bžinte cheda šonə. ³⁴Na' do cheda šonə catə' gwne Jeso'osən' zižjo gwne': —Eli, člama sabactani? —zeje dižə': “Dioz čhia', čbixchen' bagwlejyichjo' nada'?”

³⁵Na' beṇə' nitə' gaḷə'əza gwse'ene' can' gwne'enə' nach gosə'əne': —Le'e gwzenagšč, chaxe' Liažən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

³⁶Nach bchoj to beṇə' gwsa'adoe' jəxi'e to spong na' bosgaže'en bino corrient de'en cui bi nchixə, na' bzo'en to lao ya dao' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' par nič güe'je'en na' be'ena' gwne': —Cuezcho yešč šə yidə Liažən' na' yoletje'ene'.

³⁷Jeso'osən' bisye'e zižjo nach gote'. ³⁸Na' ca naquə lachə'an de'en ze lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael le'e gwchezə'əte gwcholən' gwza'azə yichjei bechojte che'elə. ³⁹Na' lao orən' got Jeso'osən', capitan che soldad ca' ben' zecha lao Jeso'osən' benene' can' bisya'a Jeso'osən' na' ble'ine' can' gote' na' gwne': —De'e liczə bengə naque' Xi'in Dioz.

⁴⁰Na' leczə nitə' zan no'olə latjən' beṇə' gosə'əzecha zitə'ələ par besə'ələ'ine' can' goquən'. Na' entr lega'aque' zjəlen no'ol quinga: Maria beṇə' Magdala, na' Maria xna' Jwsen' na' Jacob bi'in naquəch bi'i xcuidə, na' leczə len Salme. ⁴¹No'ol ca' gosə'əzolao chso'onjilažə' Jeso'osən' cata'ən gwzoe' Galilean' na' gwsa'aclene' le' len bi de'en byažjene', lega'aque' na' yezan no'olə ca' besyə'ənaogüe' Jeso'osən' cata'ən beze'e Galilean' par bežine' Jerosalennə'.

Boso'ocuaše'e Jeso'osən'

⁴²Na' ne'e da' Jeso'osən' le'e yag corozən' catə' gwzolao chexjw že'enə, na' ža na'anə' catə'an choso'osi'ini'e che lni pascon', na' bachžin or so'omba'ane' ža

dezcanzən'. ⁴³Na' gwzo to beṇə' le Jwse na' naque' beṇə' Arimatea, na' nacte' to beṇə' blao entr beṇə' ca' chesə'ənabia' nasyon Izrael cheto'onə'. Na' Jwsen' gwzoe' lez əžin ža selə' Diozən' beṇə' nabia' nasyon cheto'onə'. Na' laogüe de'en bachexjw že'enə' benchechlaže'e gwyeye' lao Pilatən' jəṇabe' cuerp che Jeso'osən'. ⁴⁴Pilatən' bebanene' de'en byob got Jeso'osən', nach goxe' capitannə' gwnabene' le' šə le bagote'enə'. ⁴⁵Catə' capitannə' gože'ene' de que bagote', nach Pilatən' be'e latjə žjayeletj Jwsen' cuerp che Jeso'osən' par yeyo'ene'. ⁴⁶Na' Jwsen' gwxile to lachə' fin nach gwyeye' gan' da' Jeso'osən' na' beletje'ene' le'e yag corozən' nach bolaže'ene' lachə'ənə', na' gwlo'ene' to lo'o bloj ba de'e bagwche'ene' to le'e yej. Na' beyož bene' de'e ca' bləle' to yej xen de'e bseyjuene' cho'a banə'. ⁴⁷Na' Maria beṇə' Magdalan' na' Maria xna' Jwsen' yeto, besə'əle'ine' gan' boso'ocuaše'e cuerp che Jeso'osən'.

**Jeso'osən' bebane' ladjo
beṇə' guat ca'**

16 Na' catə' gwde ža dezcanzən' Maria beṇə' Magdalan', na' Maria xna' Jacobən' na' len Salmen' jəsə'əxi'e set zix de'e yoso'oguaže' cuerp che Jeso'osən'. ²Na' zil dmigw tempran gwsa'aque' zja'aque' cho'a ban' na' besə'əžine' cho'a ban' do chla'atg bgüižən'. ³Na' lao zja'aque'lenə' gwse'e ljuežjga'aque': —čNo gaquə yeca'a yejən' de'en da' cho'a ban' par nich šo'ocho?

⁴Na' ca ne'e zja'aque' zitə'ələ gan' zo bloj ban' besə'əle'ine' de que yej xennə' de'en da' cho'a ban' bach bega'an. ⁵Catə' besə'əžine'lenə' gwso'e lo'o blojən' na' besə'əle'ine' to beṇə' xcuidə' chi'e lo'ina' šla'a lichalə na' nyaze' to lachə' šyiš tonə, na' no'ol ca' besə'əžebe' catə' besə'əle'ine'ene'. ⁶Na' gože' lega'aque': —Bito žeble. Nada' nezdə' de que cheyiljle Jeso'osən' ben' naquə beṇə' Nasaret ben' boso'ode'e le'e yag corozən'. Babebane' ladjo beṇə' guat ca'. Notoch no nla' nga. Legüia latjə ga nga bosə'əxo'e cuerp che'ene'. ⁷Le'e žjaya'ac le'e žjayedixjue'i Bedən' len disipl ca' yela' de que gwyobe Jeso'osən' yezine' Galilean' ca le'e na' Galilea na' gwle'iczelene', can' gwnacze' le'e.

⁸Nach besyə'əchoje' lo'o ban' besa'acdoe' xte gosə'əxize' tant besə'əžebe'. Na' notono gwse'e bin' goquə chedə' besə'əžebe'.

**Jeso'osən' blo'e laogüe'
Maria beṇə' Magdalan'**

⁹Na' zil dmigw tempran catə'ən beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' zgua'atec blo'e laogüe' Maria beṇə' Magdalan' ben' bebeje' gažə de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaogüe'ene'. ¹⁰Le' jəyedixjue'ine' yeziquə'əchhlə beṇə' ca' de que beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Catə' bžin Marian' chəsə'əbežyašə' beṇə' ca' na' chəsə'əgiine'ene' chedə' gwso'ot beṇə' mal ca' Jeso'osən'. ¹¹Na' catə' gwse'ene' de que babeban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na'

de que Marian' bable'ine' le', bito
gwse'ejle'e.

**Blo'e lao Jeso'osən' čhopə
disipl che' ca'**

¹²Na' blo'e lao Jeso'osən' čhopə
disipl che' ca' lao zja'aque' yoba,
pero nža'alə can' besə'əle'ine' le'.

¹³Na' jəya'aque' jəsyə'ədixjue'ine'
beṇə' ljuəžjga'aque' ca' pero beṇə'
ca' leczə bito gwse'ejle'e che
lega'aque'.

**Jeso'osən' bene' mendas əso'e
xtiže'enə' yoguə' nasyon**

¹⁴Na' gwdechlə blo'e lao
Jeso'osən' disipl che' ca' šnej lao
chsa'ogüe'. Na' gwdile' lega'aque'
de'en zjənaque' beṇə' la'aždao'
žod na' de'en cui gwse'ejle'e de
que bebane' ladjo beṇə' guat ca'
la'aṇə'əczə beṇə' ca' besə'əle'i le'
gwse'e lega'aque' ca'. ¹⁵Nach gože'
lega'aque': —Le'e žja'ac le'e žjased
le'e žjəlo'i beṇə' ca' ža' yoguə'əlo'
nasyon dižə' güen dižə' cobə de'en
chzejni'in chia'. ¹⁶Na' beṇə' ca'
so'onlilažə' nada' na' yesə'əchoe'
nis bito žjəya'aque' lao yi' gabilən'.
Na' beṇə' ca' cui so'onlilažə'

nada' yesə'əbiayi'e lao yi' gabilən'.

¹⁷Na' beṇə' ca' so'onlilažə' nada'
gwnežjoga'aca'ane' yelə' guac par
so'one' de'e quinga: Len yelə' guac
čhia'anə' yesyə'əbeje' de'e xio' ca'
zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə',
na' əso'e gwde gwdele dižə' de'en
cui no chac. ¹⁸Guaquə əso'oxe'e
no bel bia benen na' bitobi gaquə
čhega'aque'. Na' šə əse'eje' benen
bitobi gonən len lega'aque'.
Guaquə yesə'əxoə' na'aga'aque'enə'
yichj beṇə' ca' chsa'acšene, na'
yesyə'əyaque beṇə' ca'.

Jeso'osən' beyepe' yoban'

¹⁹Na' catə' beyož be'e Xancho
Jeso'osən' dižə'ən ca' len
lega'aque', bezi' beca'a Diozən'
le' yoban' gan' chi'e chnabi'e
txen len Xacho Diozən'. ²⁰Na'
disipl che' ca' ja'aque' doxenlə
jəsə'ədixjue'ine' dižə' güen
dižə' cobə de'en chzejni'in
che Jeso'osən', na' le' goclene'
lega'aque' na' bene' par ničh
gwso'one' no miłagr len yelə'
guac che'enə' par blo'e de que
xtižə'əga'aque'enə' naquən de'e li.
De'e na'azən' chzoja'.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Locasən'

De'e nga bzoj Locasən' par Tioflən'
1 ¹⁻⁴Señor Tiofl, chzoja' le' dižə'
quinga par niç na' ənezdo'
de'e li ca naquə de'en babendo'
na' de'en bagoc. Beṇə' zan baçh
boso'ozojə' che Jeso'osən' ca naquə
de'en bagoc complir par neto'
chonlilažə'əto'one'. Boso'ozojə'en
can' bzejni'i beṇə' ca' neto', beṇə'
ca' besə'əle'i can' goquə dezd goljte
Jeso'osən'. Na' beṇə' ca' gwse'en
besə'əle'ine' can' goquən' boso'osed
boso'olo'ine' beṇə' yoblə dižə' güen
dižə' cobə che Jesocristən'. Na'
nada' catə' beyoż gwnabyoža' can'
goquən', na' gwyazlaža'a gwzoja'an
tcho'a tšao' par niç ənezdo' Señor
Tiofl.

Can' goquə gwdixjue'e to
angl de que galjə Juanṇə'

⁵Ca tyemp can' gwnabia' Rei
Erodən' gan' nzi' Jodea, na' zo to
bɔxə che beṇə' Izrael ca' beṇə' le
Zequeria. Bene' žin len xonj bɔxə
beṇə' zjele Abias. Na' no'ol che
Zequerian' le' Chabet na' naque'
dia che de'e bɔxə Ronṇə'. ⁶Na'
Zequerian' len Chabetən' zja'accze'
liča par len Diozən', na' gwso'one'

yoguə'əloł de'en non Xancho Diozən'
mendar de'en zjənyoj le'e lei
che'enə'. ⁷Na' notono xi'inga'aque'
nitə', chedə' Chabetən' naque'
no'olə güiž, na' chopte' bazjənaque'
beṇə' golə.

⁸Na' goquən' beyalə' Zequerian'
len beṇə' ljuežje' ca' beṇə' ca'
zjənaquə bɔxə par gwso'one'
de'en besyə'əyale'e so'one' par
gwso'elaogüe'e Diozən'. ⁹Na' de
costombr che bɔxə ca' chso'one'
rif par chatə'əbia' noe' əchoj par
əgwzeye' yal lo'o yo'odao' əblao
çhega'aque'enə' gan' chso'elaogüe'e
Xancho Diozən' Jerosalennə'. Nach
gwso'one' rif na' bchoj Zequerian'
par bzeye' yalən' lo'o yo'oda'onə'.
¹⁰Na' žlac bzeye' yalən' gwnitə'
yoguə'əloł beṇə' zan ca' chyə'olə
gwso'one' orasyonnə'. ¹¹Na' to
angl che Xancho Diozən' bloe'
laogüe' Zequerian', na' gwzecha
anglən' cuit mesən' lichalə gan'
chəsə'əzeye' yalən'. ¹²Catə' ble'i
Zequerian' anglən' benit beçhol
goc lo'o yichjla'aždaogüe'enə' na'
bžebchgüe'. ¹³Pero anglən' gože'
le': —Bito žebo' Zequeria. Diozən'
babzenague' orasyon çhio'onə',
na' no'ol çhio' Chabetən' sane'

to xi'ino', na' əgwsio' le' Juan.
¹⁴Na' so' mbalaz na' yebeido', na' leczə beṇə' zan yesyə'əbeine' šə bagolje', ¹⁵chedə' gague' beṇə' blao lao Diozən'. Bito ye'eje' bino ni biquə'əchlə de'en chesə'əzože beṇə', na' catə' galje' yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'enə' par nabi'an le'. ¹⁶Na' gone' par ničh zan beṇə' Izrael gwlaž che' ca' yesə'əša' yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' so'elaogüe'e Diozən' can' cheyalə' so'elaogüe'ene', Dioz ben' naquə Xanga'aque'. ¹⁷Na' cuialaogüe' lao Xanchon' na' gone' par ničh beṇə' ca' cui nitə' binlo len xi'inga'aque' yesyə'ənite'e binlo len xi'inga'aque' de'e yoblə. Na' gone' par ničh beṇə' godenag ca' yesə'əzenague' che Diozən'. Gone' ca' par ničh yesə'ənitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e Xanchon' catə'an yide'. Na' len xbab de'en yo'o yichjla'aždaogüe'enə' na' len dižə' balə de'en güe'enə' gague' ca profet Liazən' ben' gwzo cana'.

¹⁸Nach Zequerian' gože' anglən': —İNacxa gaguə ənezda' de'e nga? Nada' bačh naca' beṇə' golə na' no'ol chia'anə' leczə beṇə' golə.

¹⁹Nach anglən' gože' le': —Nada' naca' angl Gabryel. Zoa' len Diozən' na' zoa' cho'elaogua'ane'. Na' bsele'e nada' zedetixjue'ida' le' dižə' güen dižə' cobə quinga. ²⁰Na' le' gaco' mod, cui gaguə ənio' xte que catə'əch əžin ža gaguə de'e nga, chedə' cui chejli'o xtiža'anə'. Na' de'e liczə gwžin ža gaguə complir can' gwnia'anə'.

²¹Na' beṇə' ca' ža' chyo'olə gosə'əbeze' Zequerian', nach besyə'əbanene' chedə' gwžeine' lo'o

yo'odao' əblao gan' chso'elao' beṇə' Izrael ca' Diozən'. ²²Catə' bechoj Zequerian', bene' señy len ne'enə' la' bitoch goquə əne'. Bačh naque' beṇə' mod. Nach gwsa'acbe'i beṇə' ca' de que ble'ida'ogüe'ene' lo'o yo'oda'onə'.

²³Na' catə' bde laze'en de'en bene' žin lo'o yo'odao' əblaonə' beyeje' liže'. ²⁴Gwde na', no'ol che' Čhabetən' bgüendao' bda'onə' lo'o le'enə' na' gueyə' bio' gwzoze'. Na' gwne': ²⁵—Güenchgua baben Xana' Diozən' len nada', chedə' babžin ža nži'ilaže'e nda', chone' par ničh bitoch so'on beṇəčhən' xbab chia' de que cui bi zaca'a.

Anglən' gwdixjui'e galjə Jesocristən'

²⁶Goc xop bio' noa' Čhabetən' bda'onə', Diozən' bozsele'e anglən' ben' le Gabryel, gwyje' to syoda de'en nzi' Nasaret gan' mbane Galilean'. ²⁷Bsele'ene' gan' zo to no'ol güego' le' Maria. Na' Marian' ne'e naplažə'əchgua cuine'. Na' to beṇə' le Jwse bačh naquən gwšagna'alene' par gague' xo'ole'. Na' Jwsen' naque' dia che de'e Rei Dabin'. ²⁸Na' bžin anglən' gwyo'e gan' zo Marian' na' gože'ene': —Dioxei. Xancho Diozən' nži'ilaže'e le' na' zoe' len le'. Na' gone' par ničh socho' mbalaz ca yoguə'əlol no'ol ca' yela'.

²⁹Catə' ble'i Marian' anglən', benit bečhol' goc lo'o yichjla'aždaogüe'enə' por ni che dižə' de'en gože' le'. Na' bene' xbab bi zejen de'en bguape' le' dioxən' ca'. ³⁰Nach anglən' gože'ene': —Bito žebo' Maria. Diozən' nži'ilaže'e le'. ³¹Na' le' gua' xi'ino', to bi'i byo

dao', na' sano'obo', na' əgwsil'o labo' Jeso'os. ³²Na' Jeso'osən' gaque' to beṇə' blao na' beṇəchən' yesə'əsi'ene' Xi'in Dioz, Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao. Na' Xancho Diozən' gone' par niç nabi'e nasyon Izraelən' can' gwnabia' de'e xaxta'ogüe'e Rei Dabin'. ³³Na' le' nabi'e nasyon Izraelən' zejlicane. Na' cuat te yelə' gwnabia' che'enə'.

³⁴Nach gož Marian' anglən': —İNacxa gaquə sana' bdao'? la' bitonə' žaga' nda' beṇə' byo.

³⁵Nach gož anglən' le': —Spirit che Diozən' yidən gan' zo'onə', na' yelə' guac che Diozən' son len le', Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao. De'e na'anə' bi'i la'aždao' xi'ilažə'an galjənə', yoso'osi'ebo' Xi'in Dioz. ³⁶Na' beṇə' xna'o Çhabetən' leczə baçh bgüenda'obo' lo'o le'enə' la'aṇə'əczə banaque' beṇə' golə. Bagoc xop bio' no'e to bi'i byo dao', len la' gosə'əne' che' de que no'olə güižən'. ³⁷Bito bi bi de de'e əṇacho cui chac gon Diozən'.

³⁸Nach gož Marian' anglən': —Nga zoa' naca' xmose', gaquə chia' con bi na Xana'an.

Nach beza' anglən' gan' zo Marian'.

Marian' jəlane'e Chabetən'

³⁹Gwde na' le'e gweyete Marian' to syoda de'e žia lao ya'a gan' mbane Jodean'. ⁴⁰Na' bžine' liž Zequerian', gwyo'e bguape' Çhabetən' diox. ⁴¹Na' goquən' catə' Çhabetən' benene' cholgüiž Marian' le' nach gocbe'iteine' chxitə' chžia chac bdao' che'enə' lo'o le'enə'. Na' Spirit che Diozən' gwnabi'an

yichjla'aždao' Çhabetən'. ⁴²Na' gwne' zižjo tant bebeine', na' gože' Marian': —Diozən' babene' par niç zocho' mbalaz ca yoguə'əlo' no'ol ca' yelə'. Na' Diozən' gone' par niç gaquə mbalaz che bdao' chio'onə' no'onə'. ⁴³Nactecxan' le' naco' xna' Xana'an zedəlaṇo'o nada'. ⁴⁴Mer catə' bene naga'anə' chguapo' nada' dioxən', bdao' chia'anə' bebeibo' na' bxitə' bžiabo' lo'o li'anə'. ⁴⁵Xancho Diozən' bene' par niç anglən' gwne' le' de'en ze'e gaquə na' zo' mbalaz de'en gweyeli'o de que gaquə complir can' gwne'enə'.

⁴⁶Nach Marian' gwne':

—Cho'elaogua'a Xana' Diozən' do yichj do laža'a.

⁴⁷Na' lo'o yichjla'aždaogua'an chebeichgüeida' Dioz ben' chebej nada' xni'a de'e malən'.

⁴⁸Babeyašə' beži'ilaže'e nada' naca' xmose' la'aṇə'əczə cui bi zaca'a.

Na' dezd na'a žtia žtia beṇəchən' yesə'əne' de que zoa' mbalaz.

⁴⁹Diozən' chac gone' de'e cui no zaquə gon, na' babene' de'e güen juisy len nada'.

Le'enə' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy.

⁵⁰Na' notə'ətezə beṇə' chsa'ape'ene' respet do yichj do lažə'əga'aque', Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e lega'aque' na' len xi'in dia chəga'aque'.

⁵¹Bačh blo'i Diozən' beṇəchən' yelə' guac che'enə', na' babene' par niç beṇə' ya'alažə' ca' baboso'ozexjw yichjga'aque'enə' laogüe'enə'.

⁵²Babene' par niç beṇə' gwnabia' ca' cuich gosə'ənabi'e,

na' beṇə' ca' cui gwsa'ac beṇə'
 blao, Diozən' bcuie' lega'aque'
 par gwsa'aque' beṇə' blao.
⁵³ Na' beṇə' ca' gwsa'acbe'ine'
 de que chesə'əyažjene'
 yeḷə' chaclen che Diozən',
 bagoclene' lega'aque'.
 Na' beṇə' ca' gwsa'aquene'
 bitobi chesə'əyažjene',
 bose'e lega'aque' sin cui bi
 bnežjue' lega'aque'.
⁵⁴ Nach bagocwlene' chio'o beṇə'
 Izrael naccho ca xmoše'.
 Bablo'ine' chio'o de que
 bito ganḷaže'e par yeyašə'
 yeži'ilaže'e chio'o can' bene'
 lyebe.
⁵⁵ Na' de'en beyašə' beži'ilaže'e
 de'e Abraannə' len xi'in dia
 che',
 bene' complir can' gože' le' len
 yebaḷə xaxta'ocho ca'.
 Na' zocze' yeyašə' yeži'ilaže'e
 xi'in dia che de'e Abraannə'
 zejlicane.
⁵⁶ Na' catə' bagoc šon bio' bega'an
 Marian' len Chabetən' nach beyeje'
 liže'enə'.

Goljə Juannə' ben' bchoa beṇə' nis

⁵⁷ Na' catə' bžin or par san
 Chabetən', gwxane' bi'i byo dao'
 che'enə'. ⁵⁸ Na' catə' gwse'ene beṇə'
 gwliž chega'aque'enə' na' family
 chega'aque'enə' de que Diozən'
 babeyašə' beži'ilaže'e Chabetən',
 besyə'əbeichgüeine' len le'. ⁵⁹ Na'
 ža xon' beṇə' ca' jəsə'əzo'ebo' seṇy
 de'en ne' sirconsision. Na' zejen
 de que chse'ejle'e che lyebe de'en
 ben Diozən' len de'e Abraannə'. Na'
 gwse'enene' si' labo' Zequeria can'
 le xabo'onə'. ⁶⁰ Pero xna'abo'onə'

gwne': —Nca, cheyaḷə' si' labon'
 Juan.

⁶¹ Nach lega'aque' gwse'e le': —
 Notono family chele nitə' beṇə'
 zjəle ca' na' nic xaxta'ole.

⁶² Nach gwsə'one' seṇy
 gosə'əṇabene' xabo'onə' nac
 chene'ene' si' la bda'onə'. ⁶³ Nach
 bene' seṇy gwnabe' to yag la' dao'
 gan' bzoje': "Si' labo' Juan." Nach
 yogue'e besyə'əbanene'. ⁶⁴ Le'e
 gocte bene Zequerian' na' le'e
 gwzolaote be'e dižə' be'elaogüe'e
 Diozən'. ⁶⁵ Na' besə'əžebchgua
 beṇə' gwliž chega'aque'enə'.
 Na' xtižə'əga'aque'enə' gosə'
 gwłaljən doxen yež ca' zjəchi'
 lao ya'a ca' gan' mbane Jodean'.
⁶⁶ Na' yoguə'əḷəḷ beṇə' gwse'enene'
 dižə'enə' gwsə'one' xbab lo'o
 yichjla'aždao'oga'aque'enə' che de'e
 ca', na' gosə'əne':
 —žBixa gon bdao' na'anə'?
 Gosə'əne' ca' chedə' gosə'əneze'ne'
 de que zoczə Diozən' len lebo'.

Dižə' de'en be' Zequerian'

⁶⁷ Nach gwnabia' Spirit che Diozən'
 yichjla'aždao' xabo' Zequerian'. Na'
 Zequerian' be'e xtižə' Diozən' gwne':

⁶⁸ Cho'elaogua'a Xanchon' ben'
 naquə Dioz che chio'o beṇə'
 Izrael.

Cheyaše'ene' chio'o naccho
 nasyon' che'
 na' babene' par nič gaquə
 yechojcho xni'a de'e malən'.

⁶⁹ La' babene' par nič zo to beṇə'
 napə yeḷə' guac par yebeje'
 chio'o xni'a de'e malən',
 na' za' be'enə' lao dia che de'e
 Rei Dabin' ben' goquə xmos
 Diozən'.

- ⁷⁰ Chac can' gwna Diozən' len
cho'a de'e profet ca' beṇə' ca'
gwleje' par gwsa'aque' lažə'
ne'enə' cana'ate.
- ⁷¹ Gwne' de que yosle' chio'o lao
na' beṇə' contr checho ca'
na' lao na' yoguə' beṇə'
chəsə'əgue'i chio'o.
- ⁷² Na' leczə gože' de'e xaxta'ocho
ca' de que yeyašə' yeži'ilaže'e
lega'aque' len xi'īn dia
cheqa'aque'.
- Na' can' chone' na'a, chone' par
ničh chac complir ca' naquə
de'en bene' lyebe gone' par
gaquəlene' chio'o.
- ⁷³ Ben Diozən' cuine' testigw lao
de'e xaxta'ocho Abraanna'
de que gaquəczə can' bene'
lyeben'.
- ⁷⁴ Na' gwne' de que yosle' chio'o
lao na' beṇə' contr ca' par
ničh ca' gaquə güe'ela'ochone'
sin cui žebcho.
- ⁷⁵ Na' gwne' gone' par ničh gaquə
la'ažda'ochon' xi'ilažə' par len
le'enə'
- na' gone' par ničh šejcho licha
güe'ela'ochone' doxen yelə'
mban chechon'.
- ⁷⁶ Nach Zequerian' gože' bida'onə':
Na' le' xi'īna', beṇəchən' yesə'əne'
chio' de que naco' profet beṇə'
choe' xtižə' Diozən',
Dioz ben' naquə le'ezelaogüe
beṇə' blao.
- Yesə'əne' ca' chedə' le' cuialaogo'
lao Xanchon' na' go'o xtiže'enə'
par ničh nītə' beṇə' probnid par
əso'elaogüe'ene' catə'an yide'.
- ⁷⁷ Egwsed əgwlo'ido' neto' can'
chene'e Diozən' yebeje' chio'o
xni'a de'e malən'

- na' can' chene'ene' yezi'ixene'
xtolə'əcho ca',
chio'o naccho beṇə' nasyon che'.
- ⁷⁸ Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e
chio'o na' bachsele'e to beṇə'
gaquəlene' chio'o.
- Na' gwxaquə'əlebe be'enə' ca'
be'eni' che bgüižən'.
- ⁷⁹ Le' gwzejni'ine' chio'o beṇəch
naquən' goncho par ničh
žjəyezochon' gan' zo Diozən'
catə' gatcho,
- na' əgwzejni'ine' chio'o beṇəch
naquən' so cuezcho binlə.
- Can' gone' cue'e be'eni' lo'o
yichjla'aždao' chio'o
gwxaquə'əlebecho ca beṇə'
chsa'aš lo'o de'e žcholən'.
- ⁸⁰ Na' Juanna' ca' bcua'
chcha'ogüe', zdate chaquəch
yichjla'aždaogüe'en can' chene'e
Diozən'. Na' Juanna' jsəe' latjə
dašən'. Na' nan' nəzəe' catə'an bžin
ža gwzolaogüe' gwdixjuie' xtižə'
Diozən' len beṇə' Izrael ca'.

Can' goquə catə'an goljə Jeso'osən'

- 2** Na' gwde de'e ca', na' ca
tyempən' catə'an gwnabia'
Sesar Augusto, bene' mendad te
cuent na' əsa'alə' yiš balə beṇə'
ža' to to yež de'e zjəchi' doxen
ganə' chnabi'e. ²Na' bguale'e
yišən' lao chnabia' Sirenio gan' nzi'
Siria. Na' naquən de'e nech de'en
bguale'e yiš balə beṇə' ža' to to yež.
- ³Nach yoguə'əlol beṇə' jəya'aque'
lažga'aque' jəsyə'əde cuinga'aque'
cuent par gwsa'alə'əga'aque' yiš.
- ⁴Nach Jwsen' naque' dia che de'e
Rei Dabin'. Na' beze'e Nasaret gan'
mbane Galilean' par beyeje' syoda
che de'e Rei Dabin' de'e nzi' Belen.

Na' chi' syoda Belennə' gan' mbane Jodean'. ⁵Beyeje' jəyede cuine' cuent na' zenche'e no'ol che' Marian', pero bitonə' yesə'aca'a ljuežje'. Na' Marian' bano'e bda'onə'. ⁶Na' goquən' lao nite'e Belennə' bžin or par sane'. ⁷Na' bi'i nechən' gwxane' goljbo' bi'i byo dao', na' blaže'ebo' lachə'. Na' gwlo'ebo' to lo'i gan' chsa'o bia yixə', chedə' bito bi latjə gwyo'och mesonnə' par lega'aque'.

Angl ca' boso'ozene' beṇə' goye xilə' ca' de que bagoljə Goslan'

⁸Na' lao že' na', le'e yixə' che Belen na'atezəczə ža' beṇə' goye xilə' nechəsə'əne'e chsa'ape' xilə' chega'aque' ca'. ⁹Na' angl che Xanchon' bžine' gan' nitə' beṇə' goye xilə' ca', na' yelə' chey che'eni' che Diozən' gwyechjən bse'eni'in gan' nite'enə'. Na' besə'əžebchgüe'. ¹⁰Na' gož anglən' lega'aque': —Bito žeble, na'a chixjo'ida' le'e to dižə' güen de'e yeba yezaquə'əlažə'əchgua yoguə'əlol beṇə'. ¹¹Lao' syoda che de'e Rei Dabin' bagoljə na'a ben' chac yebej beṇə' xni'a de'e malən'. Naque' Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' beṇəchən' na' naque' Xanchon'. ¹²Par yeželele bda'onə' quinga naquə: Žjəyedi'ilebo' lažə'əbo' lachə' na' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə'.

¹³Beyož gwna anglən' ca' le'e besə'əžinte angl zanch gan' zo angl nechən', za'aque' gan' zo Diozən'. Na' chso'elaogüe'e le', chəsə'əne':

¹⁴Ledoye'ela'och Diozən' ben' zo yoban'.

Na' lao yežlyon' gatə' yelə' so cuezə binlo entr beṇə' ca' chebei Diozən' lega'aque'.

¹⁵Na' catə' besyə'əsa'ac angl ca' zjəya'aque' yoban', nach beṇə' goye xilə' ca' gwse' ljuežjga'aque': —Yeyejcho Belennə' žjəyegüiacho de'en bagoc, ca naquə Xanchon' bsele'e angl quinga bedəsə'ədixjue'ine' chio'o.

¹⁶Nach besa'acsces beṇə' goye xilə' ca' jəya'aque' Belennə', na' jəsyə'ədi'e Marian' len Jwsen' na' len bda'onə'. Na' bda'onə' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə' ca'. ¹⁷Beyož besə'əle'ine' can' bagoquən', na' gwso'e dižə' che bda'onə' len yeziquə'əchlə beṇə' ca naquə de'en gwse' angl ca' lega'aque'. ¹⁸Na' yoguə'əlol beṇə' ca' əgwse'ene dižə' de'en gwsoe' beṇə' goye xilə' ca' besyə'əbanene'. ¹⁹Na' Marian' leczə gwlo'o yichje' yoguə'əlol dižə' de'en gwsoe' beṇə' goye xilə' ca' na' bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'en bi zejennə'. ²⁰Nach besyə'əsa'ac beṇə' goye xilə' ca' chso'elaogüe'e Diozən' na' chso'e le' yelə' bala'aṇ che yoguə'əlol de'en bagwse'enene' na' babesə'əle'ine' ca naquə de'en gož anglən' lega'aque'.

Family che Jeso'osən' jso'ebo' lo'o yo'odao' əblaonə'

²¹Catə' gwde xon' ža na' jəsə'əzo'ebo' seṇy de'en ne' sirconsision na' bosə'əsi'e labo' Jeso'os, can' ben anglən' mendad catə' ze'e gua'alə Marian' lebo'.

²²Catə' gwde tyempən' babeyac Marian' xi'ilažə' len bda'onə' segon can' na lein' de'en bzoj de'e Moisezən', nach gosə'əlene'ebo' Jerosalennə' par jso'ebo' lao Diozən'. ²³Gwso'one' ca' chedə' nyojən le'e lein': “Yoguə' bi'i byo dao' bi'i nech

cheyalə' gacbo' lao na' Diozən', na' yoguə' bia yixə' bia maš dao' bia nech leczə gaquəb lao na' Diozən'."

²⁴Na' gwso'elaogü'e Diozən' gwso'one' can' na lei che Xancho Diozən', nyojən: "Cheyalə' gotle to csad ngolbexə o chopə plomxtil."

²⁵⁻²⁶Na' Jerosalennə' gwzo to beṇə' byo le Simeon. Be'enan' gwyecze' bene' de'e güen lao Diozən' na' be'elaogü'e'ene', na' gwleze' batə'əquən' yidə Cristən' ben' gwlej Xancho Diozən' par gaquəlene' beṇə'chən'. Na' Spirit che Diozən' gwzon lo'o yichjla'aždao' Simeonnə'. Na' bzene Spiritən' le' de que antslə ze'e gate' le'ine' Cristən'. ²⁷Na' Spiritən' benən par niç gwyetje' yo'odao' əblaonə'. Na' zoe' yo'oda'onə' catə' besə'əžin xaxna' Jeso'osən' zjənlene'ebo' par niç so'one' len lebo' can' na lein'.

²⁸Nach Simeonnə' gwlene'ebo', nach be'elaogü'e Diozən' gože'ene':

²⁹Na'a ža Xana' Dioz, bach goc can' gwna'onə'.

Be' latjə yeyeda' binlo gan' zo'onə', nada' naca' beṇə' güen žin çhio',

³⁰chedə' bable'ida' ben' zedəyelej neto' xni'a de'e malən'.

³¹Naque' ben' bžio' bia' əgwse'lo'o par yoguə'əlo' beṇə'.

³²Na' cue'e be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael par niç se'ejni'ine' xtižo'onə'.

Na' leczə gone' par niç beṇə' Izrael ca' yesə'əzi'e yelə' bala'an.

³³Nach xabo'on len xna'abo'on besyə'əbanene' ca naquə dižə' de'en be' Simeonnə' chebo'.

³⁴Na' Simeonnə' gwṇabene' Diozən' gone' par niç gaquə güen čega'aque', na' gože' Marian': —Beṇə' zan beṇə' Izrael ca' yesə'əbiay'i'e čedə' cui so'onlilaže'e xi'ino' nga, na' zane' yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane čedə' so'onlilaže'ene', na' beṇə' zan yoso'ožia yoso'onite'ene' catə' yesə'ezene' che'. ³⁵Na' gone' par niç gacbia' non' əgwzenag che Diozən' na' non' cui. Na' cacza ga chaz to cwšiy gaquə lo'o yichjla'aždaogo'onə' tant əžaglaogo' de'en gac che'.

³⁶Na' leczə gwzo to no'olə gwle Añy yo'odao' əblaonə', na' no'olən' cho'e xtižə' Diozən'. Naque' xi'in de'e Fanuel, na' naque' dia che de'e Aser. Bšagne'e catə'ən naque' no'ol güego', pero na' gaž izga bguan be'en che'enə'. Na' Añyən' banaque' to beṇə' golə. ³⁷Bagoc taplalj tap iz got be'en che'enə'. Cuiczə chebiže'e yo'odao' əblaonə'. Lechgualə cho'elaogü'e Diozən' do ža do yel, xte gwyaz tgüejə cui gwdaogü'e par niç benche' orasyon lao Diozən'.

³⁸Na' goquən' bgüiguə' Añyən' gan' nitə' Jwsen' len Marian', na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' de'en bach bsele'e ben' gaquəlen nasyon Izraelən'. Na' be'e dižə' che Jeso'osən' len yoguə'əlo' beṇə' ca' ža' Jerosalennə' beṇə' chesə'əbeze' batə'əquən' əselə' Diozən' ben' gaquəlene' lega'aque'.

Jəya'aque' Nasaretən'

³⁹Nach Jwsen' na' Marian' catə' beyož gwso'one' yoguə'əlo' de'en non lei che Diozən' mendad so'one', jəya'aque' lažga'aque' Nasaret gan'

mbane Galilean'. ⁴⁰Na' Jeso'osən' zda chcha'ogüe' na' zda chdipe'. Na' ca bcua' chcha'ogüe'enə' zdach chejni'ichene', na' nži'ilažə' Diozən' le'.

**Can' ben Jeso'osən' lo'o
yo'odao' əblaonə'**

⁴¹Na' xaxne'e ca' yoguə' iz chja'aque' lni pascw de'en chalə' Jerosalennə'. ⁴²Šižin ize Jeso'osən' catə' gosə'əche' xaxne'e ca' le' ja'aque' Jerosalennə'. Segon ca costombr che beṇə' Izrael ca' chja'aque' catə' chalə' lnin'. ⁴³Na' catə' gwde lninə' xaxne'e ca' besa'aque', pero Jeso'osən' bega'ane' Jerosalennə'. Na' xne'enə' len Jwsen' bito gwsa'acbe'ine', ⁴⁴con gwso'one' xbab šə bazjəyede' len beṇə' ca' nžagga'aque' txennə'. Na' tža nez babesa'ac xaxne'e ca' gwzolaə chəsyə'əyilje'ene' entr family na' migw čhega'aque' ca'. ⁴⁵Pero bito besyə'əželene' le', nach besyə'əbi'e jəya'aque' Jerosalennə' de'e yoblə par žjəsyə'ədilje'ene'.

⁴⁶Na' goquan' beyon žach besyə'əželene' Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə', chi'e gwchol beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan'. Jeso'osən' chzenague' xtižə'əga'aque'enə' na' de'e zan chnabene' lega'aque'. ⁴⁷Na' yoguə'əlol beṇə' ca' choso'ozenag xtiže'enə' chəsyə'əbanene' che yelə' chejni'i che'enə' na' can' choži'e xtižə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'.

⁴⁸Na' catə' besə'əle'i xaxne'en le' besyə'əbanene', na' gož xne'en le': —Xi'indaogua'a, žbixchen' chondo' neto' ca'? Xao' nga na' nada'

bagwdato' beyiljto' le' na' de'e juisy de'e chaqueto'.

⁴⁹Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —žBixchen' cheyilje nada'? žEcui nezele de que cheyalə' gona' de'en na Xa'anə' gona'anə'?

⁵⁰Pero xaxne'e ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en gože' lega'aque'enə'.

⁵¹Na' beyeje' Nasaretən' len xaxne'e ca', bzenague' čhega'aque'. Na' gwlo'o yichj xne'enə' yoguə'əlol de'en goquan'. ⁵²Na' ca naquə zda gwyejni'iche Jeso'osən' na' zda gwcha'ochē', na' Diozən' zda bebeichene' le' na' leczə ca' beṇačən' zdach besyə'əbeichene' le'.

**Juan ben' bčhoa nis gwdixjui'e
dižə' güen dižə' cobə' che Diozən'**

3 Catə' goc šino' iz chnabia' Sesar Tiberion', goc Ponsio Pilatən' goberṇador che Jodean'. Na' goc Erodən' goberṇador che Galilean', na' goc beṇə' biše'e Lipən' goberṇador che Itorea na' che Traconite. Na' goc Lisantias goberṇador che Abilinia. ²Nach Anas na' Caifas gwsa'aquəche' bəxoz əblao che beṇə' Izrael ca'. Iz na' xi'in Zequerian', ben' gwle Juan, gwzoe' latjə dašən' na' Diozən' be'elene' le' dižə'. ³Nach Juannə' gwyeye' yoguə'əlol yež de'e zjənyečhj zjəmbi'i yao Jordannə', jətičjue'ine' yoguə' beṇə' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'əṇabene' Diozən' əgwnitlaogüe'en, na' yesə'əchoe' nis. ⁴Juannə' bene' can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Quinga nan:

To beṇə' əṇe' zižjo latjə dašən',
əṇe': "Le'e so probnid par
əgwzenagle che Xanchon'
catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par
əgwzenagle che' catə'an yide',
de'en gonle ca' gwxaquə'əleben
can' chonle chxi' chloale nez
ca' catə' chidə to beṇə' blao.

⁵ Le'e yoša' yichjla'ažda'olen'
par ničh gaquən ca to nez güen
gan' baboso'ochixə' ya'a yao
ca' par beyaquən to leli.

Na' gaquən ca to nez gan'
baboso'oxi' baboso'oloe',
na' bagosə'əchogue' xiše'en par
beyaquən liča.

⁶ Na' gwžin ža catə' yoguə'əloj
beṇə' yesə'əle'ine' ben' selə'
Diozən' par yebeje' beṇə'
xni'a de'e malən'."

⁷ Na' beṇə' zan ja'aque' gan'
gwzo Juannə' par ničh bchoe'
lega'aque' nisən'. Na' Juannə'
gože' lega'aque': —Le'e nacle beṇə'
goxoayag na' naljele. ĩEchaquele
de que guaquə yexonjele castigon'
de'en əselə' Diozən' par le'e?

⁸ Cheyalə' gonle de'en naquə güen
par ničh sa'acbe'i beṇə' yoblə de
que baboša' yichjla'ažda'olen'. Na'
bito gonle xbab de que Diozən' cui
gone' le'e castigw che xtolə'əlen'
laogüe de'en nacle xi'in dia che
de'e Abraannə'. Bito nacho de que
lechguale chyažje Diozən' le'e.
Guaquə gone' par ničh yej quinga
yesyə'əyaquən xi'in dia che de'e
Abraannə'. ⁹ Ca naquə le'e šə cui
chonle can' chazlažə' Diozən',
gwxaquə'əlebele ca to yag frot de'e
cui bi frot chbian'. Na' ca naquə
yoguə'əte yag frot de'e cui bi frot

chon, chəsə'əchog beṇə' len na'
chəsə'əzeyelen.

¹⁰ Nach beṇə' ca' chəsə'əzenag
xtiže'lenə' gosə'əṇabene' Juannə'
gwse'ene': —ĭBi ca de'e cheyalə'
gonto'?

¹¹ Nach gože' lega'aque': —Ben'
napə chopə xadon, cheyalə'
əgwnežjue' ton che beṇə' cui bi bi
de che'. Na' leczə ca' ben' de de'e
gaogüe', cheyalə' əgwnežjue' che
beṇə' cui bi bi de de'e gaogüe'.

¹² Na' catə' beṇə' gochixjw ca'
leczə jəsə'əbigue'e par gwchoa
Juannə' lega'aque' nis na' gwse'ene':
—Maestr; ĭbi ca de'e cheyalə'əch
gonto'?

¹³ Na' gože' lega'aque': —Bito
əgwchixjwle de mazəchlə ca de'en
cheyalə' əgwchixjwle.

¹⁴ Na' beṇə' ca' zjənaque' solɖad
leczə gosə'əṇabene' le' gwse'ene':
—ĭChexa neto' ža? ĭBi ca de'e
cheyalə'əch gonto'?

Nach Juannə' gože' lega'aque':
—Bitoch əca'ale la fuers de'en de
che beṇə', na' nic gacle testigw
fals contr beṇə' yoblə par əca'ale
xmechga'aque'. Le'e gon banez len
laxjwlen'.

¹⁵ Na' beṇə' Izrael ca' gwnitə' lez
yidə Cristən' ben' gwlej Diozən' par
gaquəlene' nasyon chega'aque'lenə',
gwsa'aque'ne' lo'o yichjla'až
daoga'aque' šə Juannə' naque'
be'lenə'. ¹⁶ Na' Juannə' gocbe'ine'
xbab chega'aque'lenə' na' gože'
yoguə'əga'aque': —Nada' de'e li
chchoacza' beṇə' nis, pero na' ze'e
yidə ben' gone' par ničh so Spirit
che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon'
na' nabi'an chio'o. Na' Spiritən'
naquən ca yi' na' gwxi' gwloan

yichjla'ažda'ochon'. Ben' yidə
zaquə'əche' ca nada' na' bito
zaca'a par gaca' xmoše'. ¹⁷Be'enan'
gone' len chio'o can' choncho catə'
chdecho trigon' rñer na' chzeycho
yix bebən'. Na' šə chonlilažə'əchone'
yotobe' chio'o par nič socho
txen len le', na' beṇə' ca' cui
chso'onlilažə' le' əsele'e lega'aque'
lao yi' gabilən' de'en cuiczə cheyol.

¹⁸Na' de'e zanch de'e gwna
Juannə' gwdixjue'ine' lega'aque'
dižə' güen dižə' cobən' na'
gwñeyoine' lega'aque' se'ejle'en.
¹⁹Nach Juannə' be'e dižə' che
gubernador Erodən' ca naquə de'e
mal de'en babene'lenə' beque'e
Erodiasən' ca xo'ole'. La' Erodiasən'
naque' xo'olə Lip beṇə' bišə' Erodən'.
Na' leczə be'e Juannə' dižə' ca
naquə yoguə' de'e malən' babene'.
²⁰Na' catə' Erodən' benene' can'
choe' Juannə' xtiže'enə' na' bene'
yeto' de'e mal, gwlo'e Juannə' ližya.

Can' goquə catə'an gwchoa Jeso'osən' nis

²¹Na' žlac ne'e chchoa Juannə'
beṇə' nis, beṇə' zan ja'ac laogüe'enə'
par bchoe' lega'aque' nisən' na' len
Jeso'osən' gwchoe' nisən'. Na' lao
orən' Jeso'osən' bene' orasyon na'
le'e byaljwte yoban' na' ble'ine' gan'
zo Diozən'. ²²Na' betj Spirit che
Diozən' bžinən gwzon len le' na' ca
orən' naquən ca to ngolbexə. Na'
gož Diozən' Jeso'osən': —Le' naco'
Xi'ina', na' chacchgüeida' chio'.
Cheba chezaquə'əlažə'əchgua' le'.

Dia che Jeso'osən'

²³Na' ca do šichoa ize Jeso'osən'
catə' gwzolaogüe' bene' yoguə'əlol

de'en zedeyene'. Na' beṇə' ca'
gwnitə' na' gwso'one' xbab de
que xi'in Jwse na' Jeso'osən'.
Na' Jeso'osən' naque' xesoa Eli.

²⁴Na' Elin' naque' xi'in Matat, na'
Matatən' naque' xi'in Lebi, na'
Lebin' naque' xi'in Melqui, na'
Melquin' naque' xi'in Jana, na'
Janan' naque' xi'in Jwse. ²⁵Na'
Jwsen' naque' xi'in Matatias, na'
Matatiasən' naque' xi'in Amos,
na' Amosən' naque' xi'in Naom,
na' Naonṇə' naque' xi'in Esli.

²⁶Na' Eslin' naque' xi'in Nagai,
na' Nagain' naque' xi'in Maat, na'
Maatən' naque' xi'in Matatias, na'
Matatiasən' naque' xi'in Semei,
na' Semein' naque' xi'in Jwse,
na' Jwsen' naque' xi'in Joda.

²⁷Na' Jodan' naque' xi'in Joana,
na' Joanan' naque' xi'in Resa, na'
Resan' naque' xi'in Sorobabel, na'
Sorobabelən' naque' xi'in Salatiel.

²⁸Na' Salatielən' naque' xi'in Neri,
na' Nerin' naque' xi'in Melqui,
na' Melquin' naque' xi'in Adi,
na' Adin' naque' xi'in Cosam, na'
Cosanṇə' naque' xi'in Elmodam, na'
Elmodanṇə' naque' xi'in Er. ²⁹Na'
Erən' naque' xi'in Josue, na' Josuen'
naque' xi'in Elieser, na' Elieserən'
naque' xi'in Jorim, na' Jorinṇə'
naque' xi'in Matat. ³⁰Na' Matatən'
naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque'
xi'in Simeon, na' Simeonṇə' naque'
xi'in Joda, na' Jodan' naque' xi'in
Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in
Jonan, na' Jonanṇə' naque' xi'in
Eliaquim. ³¹Na' Eliaquinṇə' naque'
xi'in Melea, na' Melean' naque'
xi'in Mainan, na' Mainanṇə' naque'
xi'in Matata, na' Matatan' naque'
xi'in Natan. ³²Na' Natannə' naque'

xi'in Dabi, na' Dabin' naque' xi'in Isai, na' Isain' naque' xi'in Obed, na' Obedən' naque' xi'in Boos, na' Boosən' naque' xi'in Salmon, na' Salmonnə' naque' xi'in Naason.
³³Na' Naasonnə' naque' xi'in Aminadab, na' Aminadabən' naque' xi'in Aram, na' Arannə' naque' xi'in Esrom, na' Esronnə' naque' xi'in Fares. Na' Faresən' naque' xi'in Joda, ³⁴na' Jodan' naque' xi'in Jacob, na' Jacobən' naque' xi'in Isaac, na' Isaaquən' naque' xi'in Abraam, na' Abraannə' naque' xi'in Tare, na' Taren' naque' xi'in Nacor. ³⁵Na' Nacorən' naque' xi'in Serog, na' Seroguən' naque' xi'in Ragau, na' Ragaun' naque' xi'in Peleg, na' Peleguən' naque' xi'in Eber. ³⁶Na' Eberən' naque' xi'in Sala, na' Salan' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Arfacsad, na' Arfacsadən' naque' xi'in Sem, na' Sennə' naque' xi'in Noe, na' Noen' naque' xi'in Lamec. ³⁷Na' Lamequən' naque' xi'in Matosalen, na' Matosalennə' naque' xi'in Enoc, na' Enoquən' naque' xi'in Jared, na' Jaredən' naque' xi'in Maalaleel.
³⁸Na' Maalaleelən' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Enos, na' Enosən' naque' xi'in Set, na' Setən' naque' xi'in Adan, na' Adannə' naque' xi'in Dioz.

**Gwxiye'enə' gwlo'oyelə'ən
 Jeso'osən' gone' de'e mal**

4 Na' Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'aždao' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' beze'e cho'a yao Jordannə', na' Spiritən' benən par nich gwyeye' latjə dašən'.
²Cho'a ža gwzoe' latjə dašən',

na' lao čhoa žan' gwxiye'enə' gwlo'oyelə'ən Jeso'osən' gone' de'e malən'. Na' lao de'e čhoa žan' bitobi gwdaogüe', na' catə' gwde čhoa žan' gwdone'. ³Na' gož gwxiye'enə' le' —Šə len' naco' Xi'in Diozən', gož yej nga yeyaquən yetxtil.

⁴Nach gož Jeso'osən' len: — Nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Cagua yelə' guao na'azən' əbane chio'o benəch sino leczə chyažjecho yoguə'əlöl dižə' de'e na Diozən' par əbancho.”

⁵Na' gwche' gwxiye'enə' le' to lao ya'a sibə, na' žalnez blo'in le' yoguə' nasyon de'e zjəchi' lao yežlyon'.

⁶Nach gožən le': —Doxen yelə' chnabia' de'e de lao yežlyo nga naquən lao na'a. Na' əgwnežjua'an con no che'enda'. Gona' le' yelə' chnabia' čhia'anə' na' len yoguə' de'en naquə güen na' yoguə' de'e naquə de'e žialao čhia' ca naquə chnabia'a nasyon ca' de'en zjəchi' yežlyo nga. ⁷Šə le' güe'elago'o nada' yoguə'əlöl de'e quinga əsa'aquən čhio'.

⁸Nach Jeso'osən' gože' gwxiye'enə': —Gwchi'ižə' ca'alə' nga, Satanas. Nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan: “Cheyalə' šejni'alazə'əcho Xancho Diozən', na' tozə le' güe'ela'ocho.”

⁹Nach gwxiye'enə' gozche'en le' yichjo'o yo'odao' əblao de'en zo Jerosalennə', na' gwlequən le' gan' naquə le'ezelaogüe sibə, na' gožen le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən' bexitə' nga par che'elə, ¹⁰la' nyojczən le'e Xtižə' Diozən':

Eselə' Diozən' angl che' ca' par əsa'aclene' le' na' əsa'ape' le'.

¹¹Na' leczə ca' nan:

Eso'oxe'e le' par nič bito
əčhego'o no yej.

¹²Nach Jeso'osən' gože'en: —
Łeczə ca' nyojczən le'e Xtižə'
Diozən': "Bito con goncho Xancho
Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'."

¹³Beyož gotə'əbia' de que cui
gwzoi gwxiye'enə' co'oyelə'an
Jeso'osən' gone' de'e malən',
bebi'izə'an šlož len le'.

**Jeso'osən' gwzolaogüe' chyixjui'e
dižə' güen dižə' cobə che Diozən'**

¹⁴Nach Jeso'osən' beyeje' Galilean',
na' goclen Spirit che Diozən' le' len
yelə' guac cheinə'. Na' yoguə'əlöl beṇə'
ža' yež de'en nyechj mbi'i Galilean'
gwse'enene' che Jeso'osən'. ¹⁵Nach
Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' lo'o
yo'odao' čhega'aque' ca' na' yoguə'əlöl
beṇə' ca' gwso'elaogüe'e Jeso'osən'.

Bežin Jeso'osən' Nasaretən'

¹⁶Na' bežin Jeso'osən' Nasaret
gan' gwcha'ogüe', na' ca costombr
če' de'e de, gwyo'e yo'oda'onə'
ža dezcanzən' na' gwzeche' blabe'.
¹⁷Na' ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onə'
bnežjue'ene' rollo gan' nyoj de'en
bzoj de'e profet Isaiazən', ben' be'
xtižə' Diozən' cana'. Na' Jeso'osən'
bsaše' rollon' na' beželene' partən'
gan' nyojən:

¹⁸Zo Spirit che Diozən' len nada',
na' Diozən' gwleje' nada'
zedegua'a dižə' güen dižə'
cobə len beṇə' yaša'.
Na' babsele'e nada' zedeyena'
par nič yesyə'əyaclažə' beṇə'
ca' zjənitə' trist.
Na' zedətxjue'ida' beṇə' ca'
nitə' xni'a gwxiye'enə' de que
yebeja' lega'aque' xni'einə'.

Na' zedeyena' par yesə'əle'i
beṇə' lčhol,
na' beṇə' chy'i chzaquə',
zedeyena' par nič cuich čhi'
saque'e.

¹⁹Na' zedətxjui'a de que babžin
ža bžin or gaquəlen Diozən'
beṇəčən'.

²⁰Na' botobə Jeso'osən' rollon'
na' benežjue'en ben' yo'o lao
ne'i yo'oda'onə', na' Jeso'osən'
gwchi'e. Nach yoguə' beṇə' ca' nitə'
yo'oda'onə' chosə'əgüiachgüe'ene'.
²¹Na' gwzolao be'e dižə'ənə', gwnel:
—Ža neža bachac can' na Xtižə'
Diozən' de'en babenele.

²²Na' yoguə' beṇə' ca' gwse'ene
dižə' de'en be'enə' besyə'əbanene'
catec mba naquə xtižə' Jeso'osən',
na' gwso'e dižə' güen che'enə'. Na'
gwse' ljuēžjga'aque': —čEcaguə
bengan' xi'iq Jwsen'?

²³Nach gož Jeso'osən' lega'aque':
—Šəquə güe'ele nada' can' na
dicho čhelen' de'en na: "Beṇə'
güen rmech le', beyon cuino'." Na'
güe'eljale nada': "De'en babeneto'
beno' Capernaum de'e zaquə'
yebane beṇə', łeczə can' čheyałə'
gono' lažcho nga'."

²⁴Nach goze'e lega'aque': —De'e
li čhnia' le'e, beṇə' gwlaž che beṇə'
güe' xtižə' Diozən' bito chse'ejle'e
če'. ²⁵Can' goquə ca tyemp che
profet Łiazən' bito bi bi yejw goquə
šon iz yo'o gašjə, na' goc bgüin
juisy čhega'aque' doxen gan' zelao
mbane Izraelən'. De'e li čhnia'
le'e, gwnitə' zan no'olə gozebə
Izraelən' cana'. ²⁶Pero bito bsełə'
Diozən' Łiazən' par gaquəlene' ni
to lega'aque'. Bsele'ene' yetolə
yež de'en nzi' Sarepta ga mbane

Sidon par goclene' to no'olə gozebə.
 27 Na' leczə can' goquə tyemp che
 de'e profet Lesion' gwnitə' zan
 beṇə' Izraelən' beṇə' gwsa'acšene
 len yižgüe' de'en ne' lepr. Ni to
 lega'aque' cui beyon Lesion'. Tozə
 Naaman beṇə' Siria beyon Lesion'.

28 Na' yoguə' beṇə' ca' ža'
 yo'oda'onə' catə' gwse'ene'ne' dižə'
 quinga besə'əža'achgüe'. 29 Na' le'e
 besyə'əzoža'ate' na' besyə'əbeje'
 Jeso'osən' syodan' na' gosə'əche'ene'
 to lao ya'a gaḷə'əzə gan' chi' syodan'
 gwse'ene'ene' yoso'oxope'ene' par
 che'elə, pero bito goquə bi so'onene'
 le'. 30 Con beza' Jeso'osən' bedie'
 gwcholga'aque'enə'.

**Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en
 yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə'**

31 Na' jsoe' syoda Capernaum
 gan' mbane Galilean'. Na' yoguə' ža
 dezcanzən' bsd blo'ine' beṇə' ca'
 ža' lo'o yo'oda'onə'. 32 Na' beṇə' ca'
 besyə'əbanene' ca' naquə de'en bsd
 əblo'ine' lega'aque' chedə' bsd
 blo'ine' lega'aque' ca'aczə to beṇə'
 bansed gaṣjw gwche'.

33 Lo'o yo'odao' na' gwzo
 to beṇə' yo'o yaz de'e xio'
 yichjla'aždaogüe'enə'. Na' bgosya'an
 be'enə' gwnan: 34 —Ljoyeto'onə'.
 Partlə le', partlə neto' Jeso'os beṇə'
 Nasaret. ¿Ezedežiayi'o neto'onə'?
 Nezcəto' no le': Le' naco' beṇə'
 la'aždao' xi'ilažə' juisy na' Diozən'
 bsele'e le'.

35 Jeso'osən' gwdilə' de'e xi'onə'
 na' gož'e'en: —Sšago'. Bechoj
 yichjla'aždao' bengə.

Na' bchix de'e xi'onə' be'enə'
 gwchol beṇə' ca' zjəža'anə' nach
 bechojən, pero bito benen le' zi'.

36 Na' lechguale besyə'əbane beṇə'
 ca' nach gwse' lježjga'aque': —
 Nactequan' con gwne' ca' na'
 bechoj de'e xi'onə' de'en yo'o yaz
 yichjla'aždao' be'enə'. Nacbia' nape'
 yelə' chnabia' na' yelə' guac de'en
 chone' mendad yesyə'əchoj de'e xio'
 ca' na' chesyə'əchojən.

37 Na' ca' naquə de'en ben
 Jeso'osən' gosə' gwlaļə dižə'anə'
 doxen Galilean', na' len yež ca'
 de'en zjənyechj zjəmbi'i gaḷə'əzə
 Galilean'.

**Jeso'osən' beyone' taobi'in
 che Simonṇə'**

38 Na' catə' beze'e yo'oda'onə',
 na' gwyje' liž Simonṇə'. Na'
 taobin' che Simonṇə' chacšenene'
 yo'ochgüe' de'e la na' gwso'olgižze'
 Jeso'osən' yeyone' no'olən'. 39 Na'
 Jeso'osən' gwzeche' cuite' gan'
 de'enə' na' bcheque'e gwdilə' de'e
 lanə' par bechojən no'olən'. Nach
 taobi'in che Simonṇə' le'e beyaste'
 na' goclene' beṇə' ca'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

40 Na' catə' bachən bgüižən',
 yoguə' beṇə' gosə'əche'e con beṇə'
 chse'i gwde gwde yižgüe' jso'ene'
 lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən'
 gwxoə ne'en yichj to toga'aque'
 na' beyone' lega'aque'. 41 Na' leczə
 bebej Jeso'osən' de'e xio' ca' zjəyo'o
 zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə' zan
 ca'. Na' besyə'əchojən gosə'anən
 zižjo: —Len' naco' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' gwdilə' lega'aquən
 na' bito be'e latjə yesə'anən chedə'
 zjənezczen de que naque' Cristən'
 ben' gwlej Diozən' par gaquəlene'
 beṇəchən'.

**Jeso'osən' gwde' doxenlə
Galilean' bsed blo'ine'**

⁴²Na' beteyo catə' gwy'e'eni',
beze'e na' gwy'eje' to latjə
gan' notono nla'. Na' beṇə' ca'
besyə'əyilje'ene' na' ja'aque' gan'
zoe'enə'. Na' bito gwse'enene'
yeza' Jeso'osən' lažga'aque'enə'.
⁴³Jeso'osən' gože' lega'aque': —
Łeczə beṇə' ca' nitə' syoda ca' yelə'
cheyalə' žjətiṁjue'iga'acda'ane' dižə'
güen dižə' cobən' de que Diozən'
ṇabi'e con notə'ətežə beṇə' əsoe'
latjə. Diozən' bsele'e nada' par niḁ
žjətiṁjue'iga'acda'ane'.

⁴⁴Ca' goquən' Jeso'osən' gwde' to
to yežən' gan' mbane Galilean' na'
lo'o yo'odao' čega'aque' ca' bsed
blo'ine' lega'aque'.

**Jeso'osən' bene' par niḁ
gosə'əzene' bia zan bel ya'a**

5 Na' goquən' lao zecha
Jeso'osən' cho'a nisaon'
de'en nzi' Genesaret, gosə'əbiguə'
beṇə' zan par boso'ozenague'
xtižə' Diozən' de'en be'enə'. ²Na'
Jeso'osən' ble'ine' nitə' čhopə barcw
dao' cho'a nisən'. Na' beṇə' gwxcn
bel ya'a ca' baḁ besə'əžaše' lo'o
barcw ca' na' bachesyə'əyibe' yixjw
bel čega'aque'enə'. ³Na' Jeso'osən'
gwyo'e lo'o barcw čhe Simonṇə'
na' gwnəbene' le' gocwlen par niḁ
bžigue'e barcw čhe'enə' latə' lo'o
nisən'. Na' gwche' Jeso'osən' lo'o
barcon' nach bsed blo'ine' beṇə' ca'.
⁴Na' ca beyož be'e dižə'anə' nach
gože' Simonṇə': —Bžiguə'əch barcw
čhio'onə' gan' naquə nisən' zitjoch,
na' le'e əgwzala' yixjw čhelen' par
senle belən'.

⁵Nach Simonṇə' gože' Jeso'osən':
—Maestr, babento' žin bedo yel
na' ni to cono no bdole'eto'. Pero
laogüe de'e bagwnao' le' ca',
yoszałə'əchto' yixjw quinga.

⁶Na' bosə'əzale'e yixjw
čhega'aque'enə', na' catə'
besyə'əbejga'aque'en žjənža'achan
belən' yeležə yesə'əchezə'an.
⁷Na' beṇə' ca' gwnitə' lo'o barcw
čhe Simonṇə' gwsa'axe' beṇə'
ljuežjga'aque' ca' zjəža' lo'o barcon'
yeto par əžjse'eclene' lega'aque'.
Na' catə' besə'əžin beṇə' ca' na'
bosyo'osša'ache' barcw ca' xte ca
baḁ gwzola' chse'etjən xan nisən'.

⁸Nach Simonṇə' ben' łeczə le Bed
catə' ble'ine' can' goquən', bzo
xibe' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —
Bebi'ižə'əšga len nada' Xana', čhedə'
la' naca' to beṇə' güen de'e mal.

⁹Gwne' ca' čhedə' le' txen len
beṇə' ca' ža'alene' lo'o barcon'
besyə'əbanchgüeine' ca naquən'
gosə'əzene' bel zan ca'. ¹⁰Na' łeczə
ca' besyə'əbane xi'iq Sebedeon'
čhopə bišə'əte Jacobən' len Juannə',
beṇə' ca' chso'on žin txen len
Simonṇə'. Nach Jeso'osən' gože'
Simonṇə': —Bito žebo'. Le' naco'
beṇə' gwxcn bel. Pero na'a gaco'
beṇə' güe' xtiža'a, na' gono' par
niḁ so'ombia' beṇə' nada'.

¹¹Na' catə' besyə'əžinlene' barcw
ca' yo biž, gosə'əbejyichje'en na'
len yoguə' šinlazga'aque' nach
jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'.

**Jeso'osən' beyone' to beṇə'
che'i yižgüe' de'en nzi' lepr**

¹²Na' goquən' catə' zo
Jeso'osən' to syoda, bžin to beṇə'
chacšenchgüeine' len yižgüe' de'en

ne' lepr. Na' be'enə' catə' ble'ine' Jeso'osən' bzo xibe' laogü'e'enə', na' belgüi'ze'ene' gože'ene': —Xana', gonšguei ben par niç yeyacda'.

¹³Nach Jeso'osən' bli ne'enə' gwdane'ene' na' gože'ene': —Guacczə beyaque.

Na' le'e beyacteine' ca naquə yižgüe' de'en che'ine'ena'. ¹⁴Na' Jeso'osən' bene' mendad ni tozə cui no no güe'elene' dižə' ca naquə de'en babene' len le', na' gože'ene': —Gwyej lao bχozən' niç le'ine' de que baçh beyacdo'. Na' gwnežjo'one' to bia yixə' gote' lao Diozən' ca de'en non de'e Moizezən' mendad par niç yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

¹⁵Na' tža tža gwdach dižə' ca naquə miłagr ca' de'en chon Jeso'osən'. Na' beṇə' zan besə'ədopə besə'əžague' par boso'ozenague' xtižə' Jeso'osən' na' par niç beyone' con beṇə' ca' chsa'acšene ca naquə yižgüe' de'en chse'ine'. ¹⁶Na' tšil'i güejə bechoj Jeso'osən' beyeje' latjə dašən' par jəyene' orasyonnə'.

**Jeso'osən' beyone' to beṇə'
nat to part cuerp che'ena'**

¹⁷Na' goquən' to ža zo Jeso'osən' lo'o yo'o gan' zoe'ena' chsed chlo'ine' beṇə'. Na' galə'əzə zjəchi' to chopə beṇə' Izrael beṇə' ca' babesə'əchoj zjənzi' fariseo por ni che can' choso'osed choso'olo'ine'. Na' yebałə beṇə' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' zjəlene' lega'aque'. Beṇə' ca' ža' na' za'aque' yoguə'əloł yež gan' mbane Galilean' len Jodean', na' lecə bałə' za'aque' syoda

Jerosalennə'. Na' boso'ozenague' dižə' de'en be' Jeso'osən'. Na' yelə' guac che Xancho Diozən' gwzon len Jeso'osən' par beyone' beṇə' güe' ca'. ¹⁸Na' besə'əžin xonj beṇə' zjənłene' to beṇə' nat to part cuerp che'ena', zjənχoe'ene' to lao cam dao'. Na' gwsa'acłaze'e yesə'ədie' na' əžjsone' lao Jeso'osən'. ¹⁹Na' tant beṇə' zan ža' caguə goquə yesə'əžinłene' beṇə' güe'ena' gan' zo Jeso'osən'. Na' beṇə' ca' gwse'epe' yichjo'olə par boso'osaljue' na' boso'oletje'ene' len xcame'ena' niç bžine' lao Jeso'osən' gwchoł beṇə' zan ca'. ²⁰Ca naquə gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onłilaže'ene', gože' beṇə' güe'ena': —Babezi'ixena' xtołə'onə'.

²¹Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' beṇə' fariseo ca' gwzolao chso'one' xbab: “Benga chžia chnite'e Diozən' de'en chon cuine' ca Dioz. Notono no gaguə yezi'ixen xtołə' beṇə'chən' šə caguə tozə Diozən'.”

²²Jeso'osən' gocbe'ine' xbabən' de'en gwso'one'ena' nach gože' lega'aque': —İBixchen' chonłe xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olenə'?

²³Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtołə'ena', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas na' gwda”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'anə' par gaguə can' nia'anə'. ²⁴De'e nga gona' par niç ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtołə' beṇə'chən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch.

Nach gože' beṇə' güe'enə': —
Gwyas, beyoa' xcamo'onə' na' beyej
ližo'onə' to šao' to güen.

²⁵Na' le'e gwyasseste be'enə',
chosə'əgüiate' beṇə' ca' nitə'ənə'.
Nach beyoa' xcame'enə'
gan' xoe'enə' beze'e zjəyede'
liže' cho'elaogüe'e Diozən'.

²⁶Na' yoguə'əloḷ beṇə' ca' ža'anə'
besyə'əbanene' na' gwsə'elaogüe'e
Diozən'. Na' do chžebga'aque'
gosə'əne': —Na'a bable'icho to de'e
zaquə' yebanecho.

**Jeso'osən' gwleje' Lebin' par
gwlene' disipl che' ca'**

²⁷Gwde na' beza' Jeso'osən' na'
ble'ine' to beṇə' gočhixjw beṇə' le
Lebi, chi'e latjə gan' chčhixjue'enə'.
Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len
nada'.

²⁸Nach be'enə' le'e gwzoža'ate'
gwlejyichje' yoguə' šinlaze' na'
gwyejlene' Jeso'osən'.

²⁹Nach Lebin' bene' to lni
xen liže'enə' par Jeso'osən'. Na'
ja'ac beṇə' zan beṇə' gočhixjw
ca' na' beṇə' yeziquə'əchlə na'
gosə'əbe'elene' lega'aque' cho'a
mesən' par gwsa'ogüe'. ³⁰Na' beṇə'
ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en
bzoj de'e Moisezən' na' len beṇə'
fariseo ca' gwsa'acyože' disipl che
Jeso'osən', gwse'e lega'aque': —
Malən' chonle che'ej chaole txen
len beṇə' gočhixjw na' nochlə
beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' cui
chonlento' txen.

³¹Jeso'osən' gože' lega'aque':
—Benə' cui chsa'acšene bito
chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech.
Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə'
chəsə'əyažjene' beṇə' güen

rmech. ³²Nada' za'a zedəyena'
par nič beṇə' ca' zjəneze de que
zjənaque' beṇə' güen de'e mal
yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə',
pero bito zedeyena' par nič
beṇə' ca' chsa'aque'ne' bazjənaque'
beṇə' güen yesyə'ədinjene'
xtolə'əga'aque'enə'.

**Gosə'əṇabene' Jeso'osən'
bixchen' bito gwleje' tgüejə
cui əse'ej əsa'ogüe'**

³³Nach yebaḷə beṇə' gwse'ene': —
Zan las neto' disipl che Juannə' na'
lecə ca' disipl che beṇə' fariseo ca'
chzoto' sin cui che'ej chaoto' par
cho'ela'oto' Diozən' na' chonczəto'
orasyon. Pero na' disipl čhio' ca'
chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixchen' ža?

³⁴Nach gož Jeso'osən' lega'aque':
—Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə'
migw che be'enə' chšagna'ana'
chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'acən'
naquən len nada' na' len disipl chia'
ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa'
len lega'aque'. ³⁵Catə'əchən' əžin ža
yesə'əche'əxaxj beṇə' contr chia' ca'
nada', cana'achən' əchoj catə' bito
əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

Jeso'osən' gwne' ca' bsaquə'əlebe
cuine' ca beṇə' gošagna', na' disipl
che' ca' ca beṇə' migw che beṇə'
gošagna'anə'.

³⁶Na' gozo'elene' lega'aque' to
jempl par nič gwsa'acbe'ine' de
que bito gaquə yesə'ənaogüe'
costombr gol čhega'aque' na'
yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'.
Gože' lega'aque': —Notono beṇə'
zo beṇə' chčheze'e xa cobe'en na'
yode'en xa gole'enə'. Šə gone' ca'
la' gwxinje' xa cobe' na'anə' na' xa
gole'en bito gaquən lebe len pedas

xa cobe'enə'. ³⁷Na' leczə ca' notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golə. Šə gone' ca' ža, bino cobən' əchezə'ən yid golən' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. ³⁸Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə. ³⁹Na' ca naquə beṇə' bačh yo'olaogü'e' che'eje' bino golən' bito yene'ene' ye'eje' bino cobən', čhedə' əṇe': "Bino golən' naquəchən güen." Leczə can' naquən len beṇə' bačh yo'o yichje' costombr gol che'enə', bito yene'ene' gwzenague' che de'e cobən'.

**Ža dezcanz boso'olechj disipl
ca' trigon' par gwsa'ogü'e'en**

6 Na' gozaquən to ža dezcanz Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon'. Nach disipl che' ca' gosə'əlechje' trigon', na' gosə'əxobe'en, na' gwsa'ogü'e'en. ²Nach besə'əle'i balə beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca' na' gwse'e lega'aque': —İBixchen' chonle de'en bito de lsens goncho ža dezcanzən'?

³Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —İEcabi za'alazə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' catə' le'

na' beṇə' ljujeje' ca' gosə'ədone'?

⁴Gwyeje' lo'o yo'odao' əblaonə' na' gwxie' yetxtil de'en bazjəncua' bəxoz ca' par Diozən', na' gwdaogü'e'en len beṇə' ljujeje' ca' la'anə'əczə cui zjənaque' bəxoz. Na' yetxtilən' cui de lsens par gao con to beṇə' len, letg bəxoz ca' chac əsa'ogü'e'en.

⁵Na' leczə gwna Jeso'osən': —Naquən lao na'a əṇia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən', nada' naca' ben' bsele' Diozən' golja' beṇə'ch.

Beyaque to beṇə' mbižə šla'a ne'en

⁶Na' yeto ža dezcanz gozeje' lo'o yo'oda'onə' na' bsd blo'ine' beṇə' ca' ža'anə'. Na' entr beṇə' ca' ža'anə' len to beṇə' bambižə ne'e ličan'. ⁷Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' beṇə' fariseo ca' nite'e na' chosə'əgüiateze' Jeso'osən', chəsə'əbeze' šə goyone' be'enə' ža dezcanzən' par ničh əsa'ogü'e' xya contr le'. ⁸Na' gocbe'i Jeso'osən' xbab čhega'aque'enə' na' gože' ben' mbižə ne'inə': —Da ngalə.

Nach bgüiguə' be'enə' gwzeche' laogü'e'enə'. ⁹Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gonšč xbab chelen' naquən' na lein'. İEnan goncho de'e güen ža dezcanzən', o šə nan goncho de'e mal? İEnan goncho par ničh cui sa'at beṇə' o šə nan goncho par ničh sa'ate'?

¹⁰Jeso'osən' bgüie' yogue'e nach gože' be'enə': —Bli na'onə'.

Nach bli na' be'enə', na' beyaquen.

¹¹Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beṇə' fariseo ca' lechgualə besə'əže'e, na' gwzolaos boso'oxi'e entr lega'aque' naclə so'one' len Jeso'osən'.

**Jeso'osən' gwleje' šižin
beṇə' bsi'e apostol**

¹²Na' to ža gozej Jeso'osən' lao ya'an jene' orasyon. Na' bedo yel bene' orasyon lao Diozən'. ¹³Na' catə' gwye'eni'inə' bolgüiže' disipl ca' par gosə'əbigue'e gan' zoe'enə' nach gwleje' šižine' na' əbsi'e lega'aque' apostol. ¹⁴Na' beṇə' quingan' gwleje': Simon ben' bsi'e Bed, na' Ndres beṇə' bišə' Bedən',

na' Jacob, na' Juan, na' Lip, na' Bartolome, ¹⁵na' Matio, na' Tomas, na' Jacob xi'in Alfeo, na' Simon Selote, ¹⁶na' Jodas xi'in Jacob, nach Jod Iscariot ben' əbdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'.

**Jeso'osən' bzejni'ine'
beṇə' dao' beṇə' zil**

¹⁷Na' beyetje' ya'anə' len lega'aque' na' gwzeche' gan' naquə lašə' len disipl che' ca'. Na' leczə nitə' beṇə' zan beṇə' za'ac doxen Jodean', do Jerosalennə' na' do gan' mbane Tiro na' Sidon. Na' Tiron' len Sidonnə' zjəchi'in cho'a nisdə'onə'. Na' entr beṇə' ca' nitə' choso'ozenag xtižə' Jeso'osən' zjəlen balə beṇə' chse'i yižgüe', na' Jeso'osən' beyone' lega'aque'. ¹⁸Na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'aždaoga'aque'enə' Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaze'. ¹⁹Na' yoguə' beṇə' besə'əyiljlažə'e nacle so'one' par niç yesə'əlapə' na'aga'aquen' le' chedə' len yelə' guac che'enə' chone' par chega'a yižgüe' de'en chse'i to toga'aque'.

**Non' zo mbalaz na' non'
cui zo mbalaz**

²⁰Na' Jeso'osən' gwlis laogüe'enə' bgüie' disipl che' ca' na' gožə' lega'aque': —Mbalaz zo le'e beṇə' yašə' chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

²¹Mbalaz so le'e chdonle na'a, chedə' gwžin ža catə' cuich tonle.

Na' mbalaz so le'e chbežle na'a, chedə' Diozən' gone' par niç yebeile.

²²Nada' naca' ben' bsejə' Diozən' golja' beṇə'ch. Na' mbalaz sole šə

por ni che de'en chonlilažə'əle nada' chəsə'əgue'i beṇə' le'e, na' šə chesyə'əbeje' le'e lo'o yo'odao' čhega'aque'enə', na' šə choso'ožia choso'onite'e le'e, na' šə chəsə'əne' de que nacle beṇə' mal. ²³Leyebeichgüei catə'an chac de'e quinga, na' le'e so mbalaz, chedə' Diozən' gone' par niç gaquə'chgua de'e güen chele catə' yežinle gan' zoe'enə'. Can' chso'onene' le'e ca'aczən' gwso'one de'e xaxta'oga'aque'enə' de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

²⁴Pero probchguazə le'e beṇə' gwni'a. Chac güen chele na'a, pero caguə par zejlicanen' gaquə güen chele.

²⁵Probchguazə le'e dechgua de'e chaole na'a. Gwžin ža catə' cuich bi gatə' chele.

Probchguazə le'e zole legr na'a. Gwžin ža catə' yegüine'ele na' cuežyašə'əle.

²⁶Probchguazə le'e chso'elao' yoguə'əlo' beṇə' le'e. Ca'aczən' gwso'elao' de'e xaxta'oga'aquen' profet goxoayag ca'.

**Cheyalə' gaguecho che
beṇə' contr checho**

²⁷Pero le'e chzenagle chia', le'e gague che beṇə' contr chele ca', le'e gontezə le'e gon de'e güen len beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'e. ²⁸Le'e nabezə le'e nab par niç beṇə' ca' chso'on contr le'e nite'e mbalaz. Le'e so le'e gon orasyon par beṇə' ca' choso'ožia le'e xyə'chol. ²⁹Šə to beṇə' tie' xaguə'əlen' šla'a, le'e güe'e de'en yešla'a. Šə to beṇə' əque'e xadon chelen' la fuers, legüe' latjə čhine' len xcamislen'. ³⁰Notə'ətezə beṇə'

bi nabene' le'e, gwnežjwlene'en. Šə to beṇə' əque'e bitə'ətezə de'en de chele, bito yeṇablen. ³¹Con yoguə' de'e güen de'e chene'ele so'on beṇəchən' len le'e, con ca'atezəczən' cheyaḷə' gonle len lega'aque'.

³²Šə porzə chaquele che beṇə' ca' chsa'aque chele, ɨbixa yejlaotgualen'? Le'egatezə ca' chso'on beṇə' güen de'e mal ca', chsa'aque' che beṇə' ca' chsa'aque chega'aque'. ³³Le'eczə šə chonle de'e güen porzə len beṇə' ca' chso'on de'e güen len le'e, ɨbixa yejlaotgualen'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' güen de'e mal ca'.

³⁴Šə porzə chbejle bi de'en chbejle len beṇə' sole lez yesyə'əyone'en le'e, ɨbixa yejlaotgualen'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' güen de'e malən', chesə'əbeje' bi de'en chesə'əbeje' ljuežjga'aque' na' nite'e lez yesyə'ənežjue'en. ³⁵Pero na' le'e ža, le'e so le'e gague che beṇə' contr chele ca', na' le'e so le'e gon de'e güen. Na' le'e so le'e cuej bi de'en cuejle beṇə' na' bito sole lez yesyə'əyone'en. Šə gonle ca', gwlo'ele de que nacle xi'in Dioz ben' naquə le'eze laogüe beṇə' blaο, na' Diozən' gone' le'e yelə' bala'an xen. Le'enə' naque' gažjwlažə' len beṇə' ca' cui chso'e yelə' choxcwlen che' na' yeziquə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca'. ³⁶Cheyaḷə' yeyašə' yeži'ilažə'əle ljuežj beṇəchle ca Xachon' ben' zo yoban' cheyašə' cheži'ilažə'e yoguə' beṇəchən'.

**Bito cheyaḷə' nacho che
beṇə' de que zjənapə' dolə'**

³⁷Bito gonle xbab de que zaquə'əle par choglaolen che beṇə'

de que zjənapə' dolə'. Šə choglaolen che beṇə' de que zjənapə' dolə', le'egatezə ca' Diozən' choglaogüe'en chele de que naple dolə'. Na' bito bi yosbague'ele beṇə' de que zjənapə' dolə' par nič Diozən' bito bi yosbague'ene' le'e de que naple dolə'. Le'e so le'e yezi'ixen che beṇə' par nič Diozən' yezi'ixene' chele. ³⁸Le'e so le'e gwnežjo beṇə' šə bi de'en chəsə'əyažjene'. Can' chso'on baḷə beṇə' lechguale naḷe'e choso'ochixe' bi de'en chso'ote'e, chosə'əchiše'e lao medid chega'aque'en na' choso'osi'inse'en na' chso'one' xte ca chezoya'an, ca'aczən' cheyaḷə' gonle gwnežjwle bi de'en chəsə'əyažje beṇə' par nič le'eczə ca' gon Diozən' len le'e.

³⁹Nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' ža'anə' yeto jempl. Na' bsaquə'əlebene' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' ca beṇə' lchol chedə' bito gwse'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' de'e na'anə' bito goquə yoso'osed yoso'olo'ine'en beṇə' yoblə. Na' gwne': — ɨEguaquə to beṇə' lchol cue'e nez yeto beṇə' lcholən'? Bito gague'. Nezecho de que txen žjəsə'əbixe' to lo'o yech. ⁴⁰Šə to beṇə' chsede' len to maestr, bito nacho guaquə əgwsedene' maestrən'. Na' la'anə'əczə šə ben' chsed ta' yichje' yoguə'əlol de'en əgwlo'i maestrən' le', bito gague' beṇə' si'inch ca maestrən', sino cachožəczə gague'.

⁴¹Chle'ile güe' dao' de'en žia cožə' beṇə' ljuežjle na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožə'əlen'. ⁴²Che' beṇə' ljuežjle: "Be' latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožo'o",

na' bito chonle rmech güe' xen
de'en žia cožə'əlen'. Beṇə' goxoayag
le'e, zgua'atec le'e gon rmech
güe' xennə' de'en žia cožə'əlen'
na' techlə ənezele bi rmechən'
chyažjele par gonle rmech güe'
daon' de'en žia cožə' beṇə' ljuežjlen'.

**De'en choncho chlo'in bin' yo'o
lo'o yichjla'ažda'ochon'**

⁴³Bito nacho de que to yag frot
güen chbian frot de'e cui naquə
güen, na' nic əṇacho de que yag
frot de'en cui naquə güen chbian
frot güen. ⁴⁴Segon can' naquə frot
de'en chbia to to yaguən' nezecho
bi clas yaguən'. Yag yešə' bito
chbian yixgüion', nic yag bisga'
chbian obas. ⁴⁵To beṇə' la'aždao'
xi'ilažə' chone' de'e güen, chedə'
la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe'
nan' chone'. Na' ben' chon de'e mal
chone' ca' chedə' chzenague' che
la'ažda'omale'enə'. Na' yoguə'əte
dižə' de'en chchoj cho'achon' la'
lo'o yichjla'ažda'ocho na'anə' za'an.

**Chopə beṇə', na' yo'o
de'en gwso'on to toe'**

⁴⁶¿Bixchen' che'ele nada'
“Xana”’, na' cui chonle can' nona'
mendadən'? ⁴⁷Na'a nia' le'e can'
gwxaquə'əlebe yoguə' non' nao
nada' na' chzenague' xtiža'anə'
na' chone' can' nona' mendadən'.
⁴⁸Gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' ben
yo'o. Na' gwche'ene' zitjw gwleque'
lan yo'onə' de'en naquə de'e
gual. Na' catə' bchojchgua yaonə',
gwyechjən liže'enə' na' bito bebixən
cuiayi'in, chedə' gwzo chechchguan.
⁴⁹Na' yoguə' non' cui chzenague'
che xtiža'anə' gwxaquə'əlebene' ca

yeto beṇə' ben yo'o. Con bene'en
lao yo na'azə sin cui bi lanei
gwleque'. Na' catə' bchojchgua
yaonə' gwyechjən liže'enə', na'
bebixən gwžiai'yiteczən.

Jeso'osən' beyone' xmos to capitan

7 Na' catə' beyož be' Jeso'osən'
dižə'n len beṇə' ca', beyeje'
Capernaunnə'. ²Na' zo to capitan
beṇə' bito naque' beṇə' Izrael, na'
zo to xmose' chacšenchgüeine'
na' yelezə gate'. Na' capitannə'
chacchgüeine' che'. ³Na' catə' bene
capitannə' dižə' che Jeso'osən',
bsele'e balə beṇə' golə beṇə'
blao che beṇə' Izrael ca' par
jse'etə'əyoine' Jeso'osən' šeje'
liže'enə' par yeyone' xmosen'.
⁴Nach catə' besə'əžine' gan' zo
Jeso'osən' gwsa'atə'əyoine' le'
gaquəlene' capitannə', na' gwse'e
Jeso'osən': —Naque' to beṇə'
zaque'e par gaquəleno'one', ⁵chedə'
chaquene' che chio'o beṇə' Izrael.
Na' le' bene' yo'odao' cheto' nga len
xmeche'.

⁶Nach gwyej Jeso'osən' len
lega'aque'. Pero ze'e yesə'əžine'
liže'enə' catə' bsele' capitannə' balə
beṇə' migw che'enə' lao Jeso'osən',
na' gwse'ene': —Capitannə' ne' de
que bito gonzi'ilažə'o yido' liže'enə',
chedə' la' nezene' de que bito
zaque'e par šo'o liže'enə'. ⁷De'e
na'anə' bito beyaxjene' denabene'
le' gaquəleno'one'. Con chene'ene'
gonšgo' mendadən' na' yeyaque
xmose'enə'. ⁸Capitannə' ne' de que
zoe' xni'a rein', pero leczə nitə'
soldad che' ca' xni'enə'. Na' catə'
che'e toe': “Gwyej”, na' cheje', na'
catə' che'e yetoe': “Da”, na' chide'.

Na' catə' che'e xmosen': "De'e nga gono'", na' chone'en. Na' nezene' de que con ənao' yeyaque xmosenə' na' yeyaquene'.

⁹Na' Jeso'osən' catə' benene' dižə' de'en əgwse' beṇə' migw che capitannə' le', bebanene' na' beyechje' gože' beṇə' ca' zjəsə'ənao le': —Echnia' le'e, bitonə' želda' beṇə' gonlilažə' nada' ca chonlilažə' capitannə' nada'. Ni to beṇə' Izrael cui chonlilažə' nada' ca benga.

¹⁰Nach jəya'ac beṇə' ca' bsele' capitannə', na' catə' besyə'əžine' liže'enə' babeyaque xmosenə'.

**Jeso'osən' bosbane' xi'in
to no'olə gozebə**

¹¹Na' gwyey Jeso'osən' to syoda de'en nzi' Nain, nžague' disipl che' ca' na' zan beṇə' yoblə. ¹²Bazja'aque' galə'əzə par yesə'əžine' cho'a puert che syodan', na' lei chəsə'əchoj xonj beṇə' cho'a puertən' zjənlene' to beṇə' guat. Na' ben' gotən' naque' beṇə' tlišə', na' xne'en naque' beṇə' gozebə. Na' beṇə' zan beṇə' lao' syodan' zjənžague' xna' beṇə' guatən'. ¹³Na' catə' ble'i Xanchon' no'olən', beyaše'ene' le', nach gože'ene': —Bito cuežo'.

¹⁴Nach zde' na' jtane' yagant gan' xoa beṇə' guatən', na' beṇə' ca' zjənlen le'enə' gosə'əbeze'. Nach gože' beṇə' guatən': —Beṇə' güego', beyas.

¹⁵Nach beṇə' guatən' beyase' gwchi'e na' gwzolao chene'. Na' Jeso'osən' beyone' le' lao na' xne'enə'. ¹⁶Na' yoguə' beṇə' ca' besə'əžebe' nach gwso'elaogüe'e Diozən' chəsə'əne': —Babla' to

profet əblao gan' nga zocho na'a. Na' Diozən' bagocwlene' chio'o naccho nasyon che'enə'.

¹⁷Na' ca naquə de'en ben Jeso'osən' gosə' gwlaļə dižə' che'enə' doxen Jodean' na' yež ca' de'en zjənyechj zjəmbi'i galə'əzə.

**Juannə' bsele'e chopə disipl
che' gan' zo Jeso'osən'**

¹⁸Nach disipl che Juannə' jəsyə'eye'elene' le' dižə' yoguə' ca naquə de'e ca' chon Jeso'osən'.

¹⁹Nach gox Juannə' chopə disipl che' ca' nach gože' lega'aque': —Le'e žja'ac gan' zo Jeso'osən' na' ye'elene': "ŽElen' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'?"

²⁰Nach disipl ca' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' gwse'elene': —Juan ben' chchoa beṇə' nis bsele'e neto' laogo' nga par əṇabeto' le' šə len' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'.

²¹Lao or na'atezə žlac ne'e nitə' disipl che Juannə', Jeso'osən' beyone' beṇə' zan beṇə' ca' chsa'acšene na' beṇə' chse'i yižgüe' gual. Leczə bebeje' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' bene' par nič besyə'əle'i beṇə' lchol. ²²Nach Jeso'osən' boži'e xtižə' beṇə' ca' bsele' Juannə' laogüe'enə' gože' lega'aque': —Le'e žjəya'ac na' le'e žjəyeyəž Juannə' doxen de'e ca' bable'ile na' de'e ca' babenele. Bable'ile chona' par nič baļə beṇə' lchol chesyə'əle'ine', na' baļə beṇə' coj chesyə'əde', na' yebaļə beṇə' cuež chesyə'əyene', na' leczə baļə beṇə' gwse'i yižgüe' de'en ne' lepr babesyə'əyaquene'.

Bable'ile bosbana' balə beṇə' guat na' babenele cho'a dižə' güen dižə' cobə chia'anə' len beṇə' yašə' ca'.
²³Mbalaz zo beṇə' chejle'e de que Diozən' bsele'e nada'.

²⁴Na' catə' besyə'əsa'ac disipl che Juannə' nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' zjəndobən' xtižə' Juannə', gože' lega'aque': —¿Nacxa naquə ben' jəle'itgüiczele latjə dašən'? ¿Ešayečə šayen chaque'? Bito.

²⁵¿Nacxan' goque' catə' jəle'ilene'? ¿Enyaze' lachə' šao'? ¿əšə bito? la' beṇə' ca' zjənyaz lachə' šao' nite'e yo'o güenchgua ca no liž rei, na' bito bi chesə'əyažjene' par yesə'əchoje' ližga'aque'enə'.

²⁶¿Noxan' jəle'ilen' ža? ¿Eto profet ben' cho'e xtižə' Diozən'? De'e li naque' to profet. Pero əchnia' le'e caguə con to profetən'.
²⁷Che bengan' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Nada' Dioz əsela'a to beṇə' cuialaogüe' güe'e xtižə'onə', par niç nità' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e le' catə'an yido'.

²⁸Echnia' le'e, notono beṇəç nē'e so beṇə' naquəç beṇə' blaoch ca Juannə'. Na' notə'ətezəchlə beṇə' güe'e latjə năbia' Diozən' le', la'anə'əczə bito naque' beṇə' blao gwžin ža catə' šejni'ichene' chia' clezə ca Juannə'.

²⁹Na' balə beṇə' goçhixjw ca' na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' bçhoa Juannə' nis, gwsa'acbe'ine' de que de'e li zjənaque' beṇə' mal lao Diozən' catə' gwse'enene' dižə' de'en be' Juannə' len lega'aque'.

³⁰Pero na' beṇə' fariseo ca' na'

beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwsə'onczə yichjlaoga'aque' cui besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' can' gone'e Diozən' na' bito bçhoa Juannə' lega'aque' nis.

³¹Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Nac əgwsaquə'əlebetgüeida' le'e mbanle nă'a? na' ¿nac nacle?

³²Egwsaquə'əlebeda' le'e ca bidao' çhedə' cuiczə bi de žleb çhele. Ca naquə bidao' ca' catə' nitə'əbo' do gan' chac ya'a chse' ljuježga'acbo': "Bento' legr, bito gwyə'olažə'əle, na' babento' bgüine bgüež, peor."
³³Juan ben' chçhoa beṇə' nis bide' laole nga. Bito güe'ej gwdaošəogüe'e can' chse'ej chsa'o beṇə' yoblə, na' nic güe'ėje' bino. Nach gwnale che': "Yo'o yaz de'e xi'onə' yichjla'aždaogüe'enə'."
³⁴Na' nada' ža, Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəç, na' chle'ile che'ej chaogua' can' che'ej chaole, na' nale chia' de que naca' beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo. Na' leczə nale de que naca' migw che beṇə' goçhixjw ca' na' migw che yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mal.
³⁵Pero na' Diozən' chone' par niç beṇə' ca' choso'ozenag che' chso'one' ca nacbia' de que le' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin'.

**Jeso'osən' gwyeye' liž
 Simon beṇə' fariseo**

³⁶To beṇə' fariseo bene' combid Jeso'osən' šeje' ližə'enə' par əsa'ogüe'. Na' bžin Jeso'osən' liž be'enə' na' gwchi'e cho'a mesən'.

³⁷Na' to no'olə beṇə' güen de'e mal beṇə' lao' syodan' gwñezene' de que Jeso'osən' əžine' liž be'enə'.

Na' Jeso'osən' len beṇə' ca' yela' banite'e cho'a mesən' par əsa'ogüe' catə' bgüiguə' no'olən' cuit Jeso'osən' noxe'e to lmet de yej de'e yožə to set de'e zaque'e de'e chla' zix. ³⁸Na' no'olən' jəbigue'e galə'əzə xni'a Jeso'osən', na' gwcheže'. Nis əxchež che'enə' bžonən ni'a Jeso'osən' na' bgüisən. Na' bxie' ni'enə' len yišə' yichje'enə', na' bnop'e'en, na' gwdebe'en set zixən'. ³⁹Na' beṇə' fariseon' ben' ben Jeso'osən' combid, catə' ble'ine' can' chon no'olən', na' goquene': —Žalə' be'enga naque' profet, guache'ine' de que no'olə nga naque' beṇə' güen de'e mal.

⁴⁰Nach Jeso'osən' gože'ene': — Simon, de to de'e che'enda' ənia' le'.

Nach Simonṇə' gože' Jeso'osən': —Gwnan Maestr.

⁴¹Jeso'osən' gože'ene': —Gwzo to beṇə', na' gwnitə' čopə beṇə' gwsa'ale'e xmeche'. Toe' gole'e gueya' gueyoa mech de'en ne' denario, na' ben' yeto gole'e šiyon denario. ⁴²Na' čopte beṇə' ca' ni toe' cui de čhega'aque' par yesyə'yixjue' xyan', na' ben' gwlej mechən' bnitlaogüe' de'en chsa'ale'e che'enə'. Gwnašc nada', žnoe' entr beṇə' ca' čopə gwsa'aquechene' che'?

⁴³Nach Simonṇə' gože'ene': — Šəquə ben' əbnitlaogüe' xya čhein' de'e xench.

Jeso'osən' gože'ene': —De'e li can' bagwna'onə'.

⁴⁴Nach gwyechje' bgüie' no'olən' na' gože' Simonṇə': —žEchle'ido' no'olə nga? Nada' bagwyo'a ližo' nga, na' bito beṇo' nis čhib ni'a, pero no'olə nga bagwdibe' ni'anə'

len nis əxchež che'enə', na' bxi'en len yišə' yichje'enə'. ⁴⁵Bito bnopo'o nada', pero na' no'olə nga dezd bla'atia' nga chnope'e ni'anə'.

⁴⁶Bito gwdebo' set yichja'anə', pero no'olə nga bagwdebe' set zixən' ni'anə'. ⁴⁷Na' əchnia' le', xtole'enə' gwsa'aquən de'e zan, pero babezi'ixena' che'. De'e na'anə' chacchgüeine' chia'. Ben' bito əžinlažə' xtole'enə' ca xtole' no'olə nga, catə' yezi'ixena' che' bito gactequene' chia'.

⁴⁸Nach gože' no'olən': — Babezi'ixena' xtole'onə'.

⁴⁹Nach beṇə' ca' chsa'o len Jeso'osən' txen lao mesən' gwzoloa chse' ljuežje': —žNoxa benga chaclizene' de que le'enə' chezi'ixene' dole'?

⁵⁰Nach gož Jeso'osən': —De'en chonlilažə'o nada' babezi'ixena' čhio'. Beyej to šao' to güen.

No'ol ca' gwsa'aclen Jeso'osən'

8 Na' techlə gwyej Jeso'osən' to to syoda na' to to yež de'en zjənyechj zjəmbi'i Galilean', na' jtixjui'e dižə' güen dižə' cobə de que Diozən' ṇabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' zja'aclen beṇə' šižin ca' le', beṇə' ca' zjənzi' apostol. ²Nach xonj no'olə leczə zja'aclene' Jeso'osən', beṇə' ca' babeyone'. Bale' babebeje' de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaoga'aque'enə', na' yebale' babeyone' lega'aque' catə' gwsa'acšenene'. Na' entr no'ol ca' len ben' le Maria beṇə' Magdala, bebej Jeso'osən' gažə de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaogüe'enə'. ³Nach leczə len ben' le Xguan, xo'olə Chosa. Na' Chosan' yo'o lao

ne'e chape' liž Erodən' na' yežlyo
 che' ca'. Na' leczə len ben' le San
 gwejlene' Jeso'osən', na' yezan
 beṇə' yeziquə'əchlə. Na' nō'ol ca'
 boso'oçhine' bitə'ətezə de'en gotə'
 čhega'aque' par bosə'ənežjue' de'en
 byažje Jeso'osən' len disipl che' ca'.

Jempl che beṇə' gozən'

⁴Na' beṇə' zan besə'ədope' gan'
 zo Jeso'osən' beṇə' za'ac to to syoda
 ca'. Na' be'e to jempl bzejni'ine'
 lega'aque' can' gwxaquə'əlebe
 xtižə' Diozən'. Gwne!': ⁵—To beṇə'
 gwze'e zde' güen trigw. Na' lao
 chose' trigon' balən jəsə'əchazən
 cho'a nez, na' boso'olej boso'ošoşj
 beṇə' len, na' bia žia xile'e bia
 chaš le'e yoban' gwsa'ob len.
⁶Na' balən jəsə'əchazən ga naquə
 lao yej, na' catə' bla'aquənnə'
 gosə'əbižən chedə' caguə bi gopə'
 denə'. ⁷Na' yebalən besə'əgo'oṇən
 lao yo ga nçhiṇə xsa yešə' na'
 bla'aquən txen na' boso'oləle' yag
 yešə' ca' lega'aquən. ⁸Na' yebalən
 besə'əgo'oṇən lao yo šao' na'
 bla'aquən na' gosə'əbian to gueyoa
 güeja.

Na' beyož be'e dižə' quinga gwne'
 zižjo gwne!': —Le'e žia nagle de'e
 chene, legwzenag.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' bixchen' bzejni'ine' beṇə' len jempl

⁹Nach disipl che' ca' gosə'əṇabene'
 le' bi zeje jemplan' de'en be'enə'.
¹⁰Na' gož Jeso'osən' lega'aque!': —
 Diozən' chone' par niç le'e ənezele
 de'en cui no gwneze antslə de que
 ṇabi'e con notə'ətezə beṇə' soe'
 latjə. Pero beṇə' yeziquə'əchlə
 cho'elenga'aca'ane' jempl chedə'

bito chse'ejle'e chia'. Chona' ca' par
 niç yesə'əle'ine' de'en chona' na'
 bito sa'acbe'ine' bi zejen, na' par
 niç əse'enene' xtižə'anə' na' cui
 se'ejni'ine'en.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che beṇə' güen trigon'

¹¹Na' ca' naquə jempl nga zejen
 quinga: Ca de'en byažən' naquən
 xtižə' Diozən'. ¹²De'en jəsə'əchaz
 cho'a nezən' zejen ca beṇə' ca'
 chse'ene xtižə' Diozən' pero na' le'e
 chžinte gwxiye'enə' chebejən xtižə'
 Diozən' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə'
 par niç cui so'onlilaže'ene' na'
 cui yesyə'əchoje' xni'a de'e malən'.
¹³Na' de'e ca' besə'əgo'oṇ gan'
 naquə lao yej gwxaquə'əleben ca
 beṇə' ca' chəsyə'əbei choso'ozenag
 xtižə' Diozən'. Pero zjənaque' ca
 to de'e cui bi loi chon, šložga
 chse'ejle'e che xtižə' Diozən'. Na'
 catə' chac bi de'e mal čhega'aque'
 le'e chəsə'əbejyichjte'en cuich
 choso'ozenague' čhei. ¹⁴Na' de'e
 ca' besə'əgo'oṇən lao yo ga
 nçhiṇə xsa yešə' zejen ca beṇə' ca'
 bazjənenene' xtižə' Diozən'. Pero
 lao zjəmbanga'aque' chesyə'əla
 chesyə'əžejene', na' chse'enene'
 yesə'əni'e, na' chəsə'əde' legr.
 Na' de'e quinga chso'one'enə'
 choso'oləle'ən xtižə' Diozən' de'en
 bayo'o yichjla'aždaoga'aque'enə', na'
 de'e na'anə' cui chso'onlilaže'ene'
 can' cheyalə'. ¹⁵Na' de'e ca'
 besə'əgo'oṇən lao yo ša'onə'
 zejen ca beṇə' la'aždao' güen ca'
 catə'ən chse'enene' xtižə' Diozən'
 chəsə'əzi'en chso'onen čhega'aque'.
 Na' chso'onlilaže'ene' na' chəsə'əgo'o
 chəsə'əčhejlaže'e len bitə'ətezə de'en

chac čhega'aque' par chso'one' can' chene'e Diozən'.

**Bitobi ngašə' de'e ɲacho
cui no yene le'i**

¹⁶Na' Jeso'osən' bsaquə'əlebene' de'en bsd əblo'ine'enə' ca to yi', gwne': —Notono no gualə' to yi' na' gwdose'en to žomə na' nic no gwcuašə'ən xan xcamei. Syempr chde'e yi'ina' le'e ze'e par nič əgwse'eni'in len yoguə' beɲə' so'o lo'o cuartən'. ¹⁷Guaquə can' na dicho de'en na: “Yoguə'ələlə de'en ngašə' ɲa'a, gwžin ža la'alaaon, na' yoguə'ələlə de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beɲə' len.”

¹⁸De'e na'anə' le'e co'o yichjle de'en chnia' le'e, čhedə' la' šə chzenagle xtižə'anə' əgwzejni'ichda' le'e. Pero na' šə bito chzenagle čhei, de'e daon' banezele ganlajə'əlen.

**Xna' Jeso'osən' na' biše'e
ca' besə'əžine' gan' zoe'**

¹⁹Na' xna' Jeso'osən' len beɲə' biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwsa'aclažə'e yesə'ədie' pero tant beɲə' zan ža' caguə goquə yesə'əžine' gan' zoe'enə'. ²⁰Na' gwnitə' beɲə' gwse'e Jeso'osən': —Xna'on len beɲə' bišo'o ca' zjəzeche' na'ate, na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

²¹Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Beɲə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' nan, lenczəga'aque'enə' zjənaque' xna'a na' biša'a.

**Jeso'osən' bcueze' be'
bdon' lao nisdə'onə'**

²²Na' gozac to ža Jeso'osən' gwyo'e to lo'o barcw len disipl

čhe' ca', na' gože' lega'aque': —Əlaguə'əcho yešlā'alə nisdə'onə'.

Nach boso'ose'e barcon'. ²³Lao zda barcon' gwtas Jeso'osən'. Na' gwzolaogwyechj to be' gual lao nisdə'onə' na' barcon' gwzolaogwyožen nisen' na' besə'əxožene' yesə'əbiayi'e. ²⁴Nach bosyo'osbane' Jeso'osən' gwse'ene': —iMaestr! iMaestr! iBač chbiayi'icho!

Nach catə' gwyase' ɲe'e chas chatə' nisdə'onə' na' gwdile'en len be'enə', na' le'e gosə'əbe'ežiten.

²⁵Na' gože' lega'aque': —Cheyalə' šejle'echle čhia'.

Nach lega'aque' besə'əžebe' na' besyə'əbanene' na' gwse' ljuēžje': —Bitolja naquə bengə con to beɲəčzə, la' žnacxa gon to beɲəč par yebecžie' be' gualən' len nisdə'onə'.

To beɲə' Gadara yo'o yaze' de'e xio'

²⁶Na' besə'əžine' laž beɲə' Gadara ca', to yež de'e chi' delant Galilean' əlaguə'əcho nisdə'onə'. ²⁷Na' catə' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', to beɲə' lao' syodan' jəšague' le', beɲə' bagwža yo'o yaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'en. Na' chde' con cui bi bi xe' chazəche', na' bitoch zoe' yo'o, con bazoe' do capsant. ²⁸⁻²⁹Na' beɲə' gwlaž čhe' ca' boso'ocheje' ɲi'a ɲe'e ca gden na' gwsa'ape'ene', pero zan las de'e xio' ca' gwso'onən ca bzoxt btine' gdenɲə' na' leczə gwso'onən ca gwyēje' gan' cui no beɲə' zjənla'. Na' be'enə' catə' ble'ine' Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə' na' de'e xio' ca' boso'ogosya'an le', zižjo gosə'ənan: —Partlə le', partlə neto', Jeso'os. Naco' Xi'in Dioz

ben' naquə le'ezelaogüe beṇə'
blao. Chatə'əyoito' le' cui əgw̃chi'
əgwsaco'o neto'.

De'e xio' ca' gosə'anān ca'
chedə' Jeso'osən' bene' mendad
yesyə'əchojən lo'o yichjla'aždao'
be'enə'. ³⁰Nach Jeso'osən'
gožga'aquen': —İBi lele?

Na' gosə'anān: —Legion leto'.

Gosə'anān ca' chedə' zanən
gwso'on yichjla'aždao' be'en'.

³¹Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin
Jeso'osən' cui gone' ca
žjəsyə'ədebən lo'o yech gabilən'.

³²Na' to ya'a de'e zo galə'əzə
čaš beṇə' choso'oye' coš zan.
Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin
le' par güe'e latjə žjesyə'əžo'on
yichjla'aždao' coš ca'. Na' Jeso'osən'
be'e latjə. ³³Nach besyə'əchoj de'e
xio' ca' yichjla'aždao' be'enə' na'
jəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'.
Na' besyə'ədinses coš ca' le'e ya'anə'
na' jesyə'əxopəb lo'o nisda'onə', na'
gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'.

³⁴Na' beṇə' ca' choso'oye coš ca'
besə'əle'ine' de'en bagoquən' na'
de'en besə'əžebchgüe' besa'acdoe'
nach jesyə'ədixjue'ine' beṇə' lao'
syodan', na' beṇə' nitə' do yoba
can' bagoquən'. ³⁵Na' beṇə' ca'
catə' gwse'lenene' xtizə' beṇə' goye
coš ca' ja'aque' jəsə'əgüie' de'en
bagoquən'. Na' catə' besə'əžine'
gan' zo Jeso'osən', besə'əle'ine'
be'enə' gwyo'o gwyaz de'e
xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə'
bachi'e galə'əzə cuit Jeso'osən',
nyaz xalane'e, na' babezošao'
yichjla'aždaogüe'enə'. Na'
besə'əžebe' de'en goquən'. ³⁶Na'
beṇə' ca' besə'əle'i de'en goquən'
gwse'e beṇə' ca' yəla' can'

beyaque ben' gwyo'o de'e xio'
ca' yichjla'aždaogüe'enə'. ³⁷Nach
yoguə'əloḷ beṇə' ca' ža' gan' mbane
Gadaran' jse'etə'əyoine' Jeso'osən'
yeze'e lažga'aque'enə' chedə'
besə'əžebchgüe'. Nach beyo'o
Jeso'osən' lo'o barcon' par beze'e.
³⁸Na' ben' bechoj de'e xio' ca'
yichjla'aždaogüe'enə' gotə'əyoine'
Jeso'osən' šejlene' le', pero
Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene':
³⁹—Beyej ližo' na' jəyedixjue'e
catec de'e mban' baben Diozən' len
le'.

Na' beze'e, nach jəyede' doxen
lao syodan' jəyezenene' catec de'e
mban' baben Jeso'osən' len le'.

**Jeso'osən' beyone' xi'in
Jairon' na' yeto no'olə beṇə'
gwdan lao xadoṇ che'enə'**

⁴⁰Na' catə' bežin Jeso'osən'
Capernaunnə' beṇə' zan
banitə' chəsə'əbeze'ene' na'
besyə'əbeichgüeine' de'e
bežine'enə'. ⁴¹Na' bžin to beṇə' le
Jairo, ben' naquə beṇə' gwnabia'
che yo'odao' che beṇə' Izrael ca'. Na'
bzo xibe' lao Jeso'osən' gotə'əyoine'
le' šejlene' le' liže'enə'. ⁴²chedə'
bazon gat bi'i no'ol che'enə'. Nacbo'
bi'i tlišə'əzə na' šiz̃in izgueibo'.
Na' lao zda Jeso'osən' len le',
beṇə' zan gosə'əbiadi'ene' xte
boso'oçhi'izojene'.

⁴³Na' len to no'olə bagoc šiz̃in
iz chzoe' bgua'a na' babenditjei
zgade xmechen' len beṇə' güen
rmech ca'. Na' notono goquə gon le'
rmech. ⁴⁴Na' bgüiguə' no'olən' cožə'
Jeso'osən' na' gwdane' lox xadoṇ
che'enə', na' le'e gwlezte bgua'a
de'en chzo'enə'.

⁴⁵Na' gož Jeso'osən' beṇə' ca' zja'aclen le': —İNon' bagwdan nada'?

Na' yogue'e bito gosə'aḱhebe' de que gosə'əgane' le'. Nach Bedən' len beṇə' ca' zja'aclen Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr, beṇə' zan ža' nga, na' chesə'aḱhi'ižoje' le'.

⁴⁶Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —To beṇə' bagwdane' nada'. Na' chache'ida' de que beyaquene' len yelə' guac chia'anə'.

⁴⁷Nach no'olən' catə' gocbe'ine' de que cabi bgašə' de'en bene'enə', bgüigue'e lao Jeso'osən' do chaž chžebe', na' bzo xibe' laogüe'enə' be'e dižə' lao yoguə' beṇə' ca' ža'anə' bixchen' gwdane'ene' na' can' goquə le'e beyacteine'.

⁴⁸Nach gož Jeso'osən' no'olən': —Xi'indaogua'a, babeyacdo' chedə' chonlilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen.

⁴⁹Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' bžin to beṇə' gwza' liž Jairon' ježe'ene': —Bagot bi'i no'ol dao' chio'onə'. Bitoch gondo' maestrən' zed.

⁵⁰Pero na' catə' bene Jeso'osən' dižə'anə' gože' Jairon': —Bito žebo'. Con benlilažə' nada'.

⁵¹Na' catə' besə'ažine' liž be'enə' Jeso'osən' bito be'e latjə so'o beṇə' ca' zja'aclen le' sino Bedən' len Juanə' len Jacobən' na' len xaxna' bi'i guat na'azə. ⁵²Na' baḱh chacchgua scandl chedə' yoguə' beṇə' ca' ža'anə' chəsə'əbežchgüe', pero gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito cuežle. Bito nacbo' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

⁵³Na' gosə'əzi'iḱhi'iže'ene' chedə' zjənezene' de que bagotbo'onə'.

⁵⁴Pero Jeso'osən' bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə' na' bolgüiže'ebo' che'ebo': —No'ol dao' beyas.

⁵⁵Nach bebambo' na' le'e beyastebo'. Na' ben Jeso'osən' mendadən' əso'ebo' de'e gaobo'. ⁵⁶Na' besyə'əbanchgüei xaxna'abo'on, pero Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquən'.

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šiziṇ jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

9 Jeso'osən' betobe' disipl che' ca' šiziṇ na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par niḱh əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' leczə par niḱh əsa'aque' yesyə'əyone' beṇə' chsa'acšene. ²Na' leczə bene' mendad žjəsə'ədixjui'e de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' bene' mendad yesyə'əyone' no beṇə' güe'. ³Na' gože' lega'aque': —Bito bi goxə'əle tnezən'. Bito yeyiljle garot goxə'əle, nic gua'ale bsod, ni yet, ni mech, na' bito gua'ale čopə xadon. ⁴Na' gatə'ətezə əžinle na' no ližei šo'ole, na'atezə sole na' na'atezə əsa'acle par šejəchle. ⁵Na' gatə'ətezə yež əžinle ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, catə' yesa'acle yežən' əgwsil'ins ni'alen' par yežib bište de'en gwžianə'. Gonle ca' par niḱh əgwlo'iga'aquele' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en cho'e.

⁶Nach disipl ca' ja'aque' to to yež, jəsə'ədixjui'e dižə' güen dižə' cobən' na' besyə'əyone' no beṇə' güe'.

Bagwso'ote' Juan ben' bḱhoa beṇə' nis

⁷Na' goberṇador Erodən' goquene' tolə catə' benene' yoguə'əlo' de'en

chon Jeso'osən' len disipl che' ca'.
Goczejlaže'e chedə' balə beṇə'
gwse'ene' de que babeban de'e
Juannə' ladjo beṇə' guat ca' na'
chone' de'e quinga. ⁸Na' yebaḷe'
gwse'ene' de que profet Liazən'
babela' yežlyo nga de'e yoblə
na' chone' de'e quinga. Yebaḷe'
gosə'əne' de que to profet beṇə'
gwzo cana'ate babebane' ladjo beṇə'
guat ca' na' chone' de'e quinga. ⁹Na'
Erodən' gwne': —Bena' mendad
gosə'əchogue' yen de'e Juannə',
pero ɛnoxa benga babenda' dižə'
chei?

Na' gwdiljlaže'e nacle gone' par
le'ine' Jeso'osən'.

Bguao Jeso'osən' gueyə' mil beṇə'

¹⁰Na' catə' besyə'əžin disipl ca'
gan' zo Jeso'osən' gwse'ene' can'
jselene'lenə'. Na' gwche'e lega'aque'
partlə na' ja'aque' to latjə gan'
mbane syoda de'en nzi' Betsaida.
¹¹Catə' gwsa'acbeli beṇə' ca' nitə'
gan' gwzo Jeso'osən' de que
bagwze'e len disipl che' ca' nach
jəsə'ənaogüie' lega'aque'. Jeso'osən'
bebeine' bgüialaogüie' lega'aque' na'
bsed blo'ine' de que Diozən' nabi'e
con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na'
beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

¹²Catə' gwzolao chxoə bgüižən'
nach disipl ca' šižin gwse'e
Jeso'osən': —Bselə' beṇə' quinga
yež ca' de'en nyechj mbi'ti nga par
yesə'əyilje' gan' yesə'ətase' na'
par nič yesə'əželene' de'e se'ej
əsə'ogüie' chedə' latjə gan' zocho
nga naquən to ga cui no nla'.

¹³Pero na' gož Jeso'osən'
lega'aque': —Le'e gwnežjo de'e
sa'ogüie'.

Na' gwse'ene': —Gueyə'əga
yetxtil na' čopga bel ya'a de
checho. Lete šə si'ichchon par
gaquen əsa'o yoguə' beṇə' quinga.

¹⁴Gosə'əne' ca' chedə' la' ža'
ca gueyə' mil beṇə' byo. Nach
Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —
Le'e gon mendad yesə'əbe' šiyon
güejə beṇə' ca'.

¹⁵Nach disipl ca' gwsə'one'
mendad yesə'əbe' yoguə' beṇə'
ca'. ¹⁶Na' Jeso'osən' gwxi'e
gueyə' yetxtilən' na' čopə bel
ya'anə', na' bgüie' yobalə be'e
yelə' choxcwlen che Diozən', na'
bzoxje'en na' bnežjue'en disipl
che' ca' par gwsə'e che che beṇə'
ca'. ¹⁷Na' yogue'e gwsa'ogüie'en
xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca'
besyə'əga'anən' bosyo'otobe'en, na'
gwsa'aquən šižin žomə'.

Bedən' gwne' de que Jeso'osən' naque' ben' bselə' Diozən'

¹⁸Na' gozac yeto nitə' disipl che'
ca' len le' na' Jeso'osən' chone'
orasyon toze'. Nach gože' lega'aque':
—ɛBin' chəsə'əna beṇə' zan ca', non'
naca' nada'?

¹⁹Na' gwse'e le': —Baḷe' chəsə'əne'
naco' de'e Juan ben' bchoa beṇə'
nis, na' yebaḷe' chəsə'əne' de que
naco' profet Liazən' ben' gwzo
cana', na' yebaḷe' chəsə'əne' de
que naco' yeto profet beṇə' gwzo
cana'ate na' le'lenə' babeban ladjo
beṇə' guat ca'.

²⁰Nach gože' lega'aque':
—ɛChexa le'e? ɛbi nale? ɛnon'
naca'?

Nach gož Bedən' le': —Len'
naco' Crist ben' gwlej Diozən' par
gaquəleno' nasyon chechon'.

**Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl
che' ca' de que gate'**

²¹Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon čhega'aque'enə'.

²²Na' gože' lega'aque': —Nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benəch. Na' de'e zan de'e chonən byen čhi' saca'a. Na' ca naquə benə' golə blao che nasyon Izrael chechon' na' benə' blao che bəxoz checho ca' na' benə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən', cabi se'ejle'e čhia', na' so'ote' nada', pero na' yeyon ža yosban Diozən' nada' ladjo benə' guat ca'.

²³Nach gože' yoguə' disipl che ca': —Notə'ətezle šə chene'ele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle čhia', cheyalə' əchojyichjle de'en chene'ele gon cuinle par ničh gonle con can' chene'e Diozən', na' bito bi gaguele che de'en čhi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot benə' le'e to le'e yag coroz, con gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle čhia'. ²⁴Notə'ətezle chaquele gonle par ničh cui čhi' saquə'əle o par ničh cui no so'ot le'e, cuiayi'ile. Na' notə'ətezle chsanlažə' cuinle čhi' saquə'əle o so'ot benə' le'e por ni čhia' bade yelə' mban zejlicane čhele. ²⁵Bito bi de'e güen gaquə che to benə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e cui gatə' yelə' mban che' zejlicane. ²⁶Notə'ətezle šə cheto'ile čhia' na' che xtiža'anə', leczə ca' nada' yeto'ida' čhele, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benəch. Yeto'ida' čhele catə'n yida' de'e

yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' čhia'anə' na' yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən', na' yelə' chey che'eni' che angl che Diozən'. ²⁷Echnia' de que balle cabinə' gatle catə' le'ile can' gon Diozən' əgwlo'e yelə' gwnabia' che'enə'.

**Jeso'osən' goque' ca to
de'e chey che'eni'**

²⁸Na' goc to xman gwna Jeso'osən' ca', gwyeye' to lao ya'a jene' orasyon, na' gwche'e Bedən' len Juannə' na' Jacobən'. ²⁹Na' lao bene' orasyonnə' goc cho'alaogüe'enə' ca de'e chey che'eni', na' xalane'enə' beyaquən šyiš xilə' xte gwnatitən. ³⁰Na' lao or na' de'e Moisezən' len profet Liazən' ben' gwzo cana' besyə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' Jeso'osən' be'elene' lega'aque' dižə'. ³¹Gwso'e dižə' ca naquən' bazon gate' Jerosalennə'. Na' yelə' chey che'eni' che Diozən' gwyechjən lega'aque'. ³²Na' Bedən' len benə' ca' yechopə lechgualə gwsa'ac šə tasga'aque'. Pero catə' bechoj bišgal čhega'aque'enə' besə'əle'ine' Jeso'osən' len yelə' chey che'eni' che'enə', zechē' cho'elene' de'e Moisezən' len profet Liazən' dižə'. ³³Na' žlac besyə'ənitlao de'e Moisezən' len profet Liazən', Bedən' gože' Jeso'osən': —Maestr, güenchgua zocho nga na'a. ¿Eguaquə gonto' šonə ranš, ton par le', na' yeton par Moisezən', na' yeton par Liazən'?

Gwne' ca' čhedə' bito bene' xbab che de'en gwne'. ³⁴Na' lao gwne' ca' gwyechj bejon' lega'aque' na' besə'əžebe' laogüe de'en goc ca'. ³⁵Na' gwse'enene' gož Diozən'

lega'aque': —Bengan' xi'ina', ben' chacchgüeida' chei. Che le'enə' le'e gwzenag.

³⁶Na' catə' beyoʒ goʒ Diozən' lega'aque' ca', besə'əle'ine' yetozə Jeso'osən'. Na' ca tyemp na' bitobi diʒə' gwsə'elene' yeziquə'əchlə beṇə' ca naquə de'en bagwse'en besə'əle'ine'enə'. Con gwnitə'əteze' ʒizə che de'e ca'.

**Beyon Jeso'osən' to bi'i
yo'o yaz de'e xio'**

³⁷Na' beteyo catə' bach besyə'əyetje' ya'anə', jəsə'əšag beṇə' zan lega'aque' gan' nite'enə'.

³⁸Na' entr beṇə' zan ca' toe' gwne' ziʒjo na' goʒe' Jeso'osən': —Maestr, chatə'əyoida' le' gaquəlenšgo' xi'ina' nga, chedə' nacbo' xi'ina' tlišə'. ³⁹Chniz de'e xi'onə' lebo', na' le'e chgosya'aten lebo', na' chonen par chazbo' šon xte chla' bžin' cho'abo', na' chonən lebo' zi', na' cane chechojən' lebo'.

⁴⁰Bagotə'əyoida' disipl chio' ca' par niç yesyə'əbeje' de'e xi'onə' cho'o chaz yichjla'ažda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

⁴¹Na' Jeso'osən' goʒe' beṇə' ca' ʒa'anə': —İBixçhexan' cui chejle'ele chia'? Clellən' chonle na' naljele. Bachac sša zoa' napa' yelə' chxenlaʒə' len le'e. İBatxan' šejle'ele chia'?

Nach goʒe' xa bida'onə': —Doa' xi'ino' nga.

⁴²Na' lao zjsə'ebo' lao Jeso'osən' bniz de'e xi'onə' lebo', na' benən par niç lechgualə fuert gwyazbo' šonṇə', na' bchix btolən lebo' lao yon'. Na' Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə' par niç bechojən

lo'o yichjla'ažda'obo'onə' na' beyaquebo'. Gwde na' beyone'ebo' lao na' xabo'onə'. ⁴³Na' yogue'e besyə'əbanene' besə'əle'ine' yelə' guac che Diozən'.

**De'e yoblə gwdixjue'e
Jeso'osən' de que gate'**

Na' besyə'əbanene' che yoguə' de'en chon Jeso'osən'. Na' lao nite'e ca', Jeso'osən' goʒe' disipl che' ca'azə: ⁴⁴—Legon par niç diʒə' nga šo'on yichjla'ažda'olen', chedə' la' nada' gaca' lao na' beṇə', nadan' naca' ben' bsələ' Diozən' golja' beṇəch.

⁴⁵Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'ine' diʒə' de'en be' Jeso'osən' len lega'aque', chedə' bito goʒe' lega'aque' clar bi zejen, na' besə'əžebe' par yesə'əṇabene' le' bi zejen de'e goʒe' lega'aque'.

**Gwsa'acyoʒə disipl che' ca'
noe' naquə blaoch**

⁴⁶Na' gwsa'acyoʒə disipl che' ca' entr lega'aque' noe' naquə beṇə' blaoch. ⁴⁷Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en gwsə'one'enə' na' goxe' to bidao' na' bsə'ebo' cuite'enə'. ⁴⁸Na' goʒe' lega'aque': —Šə chonle güen len bidao' nga o len notə'ətezachlə bidao' laogüe de'en chaquele chia', chonczie güen len nada'anə'. Na' catə' chonle güen len nada', lecəə chonczie güen len Diozən' ben' bsələ' nada'. Na' notə'ətezele catə' chonle xbab che cuinle de que cuitec bi zaquə'əle, banaquəczle beṇə' blao.

**Ben' cui chon contr chio'o
txenczən' chone' len chio'o**

⁴⁹Nach Juannə' goʒe'ene': —Maestr, babeʒagto' to beṇə' cho'e

la'onə' par chebeje' de'e xio' de'en
yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə', na'
bžonto' gone' ca' čhedə' bito chone'
txen len chio'o.

⁵⁰Nach Jeso'osən' gože'ene': —
Bito gwžonle gone' ca' čhedə' šə
to beṇə' cui chone' contr chio'o,
txenczən' chone' len chio'o.

Jeso'osən' gwdile' Jacobən' na' Juannə'

⁵¹Na' laogüe bazon baozə par yezi'
yeca'a Diozən' le', gwčhoglaže'e
šeje' Jerosalennə'. ⁵²Na' bsele'e
to čopə beṇə' gosə'əbialao
laogüe'enə'. Na' ja'aque' to yež
gan' mbane Samarian' par nič
žjəsə'əsil'ini'e gan' so Jeso'osən' len
disipl che' ca'. ⁵³Pero beṇə' Samaria
ca' bito besə'əgüialaogüe' lega'aque',
čhedə' Jeso'osən' len discipl che'
ca' čja'aque' Jerosalennə'. ⁵⁴Na'
disipl che' ca' čopə, Juannə' len
Jacobən', catə' besə'əle'ine' can'
gwso'on beṇə' Samaria ca' nach
gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene':
—Maestr, čache'endo' gonto' can'
ben profet Liazən' ben' gwzo cana',
əṇabeto' Diozən' əsele'e yi' par
əgwzeyən beṇə' quinga?

⁵⁵Pero Jeso'osən' gwyechje'
na' gwdile' lega'aque' gože': —
Le'e bito nezele non' chnabia'
yichjla'ažda'olen'. ⁵⁶La' nada' bito
bida' par əgwžiai'y'a beṇə'čən', sino
bida' par nič gona' ca' cui žjəya'aque'
lao yi' gabilən', nadan' naca' ben'
bselə' Diozən' golja' beṇə'č.

Nach ja'aque' yež yoblə.

**Can' gož Jeso'osən' beṇə' ca'
gwse'ene yesə'ənaogüe'ene'**

⁵⁷Lao zja'aque'enə' to beṇə' gože'
le': —Sa'alena' le' gatə'ətezə šejo'.

⁵⁸Nach gož Jeso'osən' le': —Zjəde
liž becoyo'o ca' na' leczə ca' zjəde
liž bia ca' zo xile'e bia čaš yoba,
pero bito bi xlatja' de gan' gona'
dezcanz, nadan' naca' ben' bselə'
Diozən' golja' beṇə'č.

⁵⁹Na' Jeso'osən' gože' yeto beṇə':
—Denao nada'.

Pero be'enə' gože' le': —Xana' be'
latjə zgua'atec yega'anlena' xa'anə'
xte catə' əžin ža gate' par nič
əgwcuasə'ane'.

⁶⁰Na' gož Jeso'osən' le':
—Beṇə' ca' zjənaquə len
yichjla'ažda'oga'aquen' ca beṇə'
guat guaqua yesə'əcuasə'e beṇə'
guat ca'. Pero le' jəti'xjue'e de que
Diozən' ṇabi'e con notə'ətezə beṇə'
soe' latjə.

⁶¹Nach leczə yetoe' gože'
Jeso'osən': —Sa'alena' le' Xana',
pero zgua'atec be'ešga latjə
žjəyezeida' family čhia' dižə'.

⁶²Jeso'osən' gože' le': —Beṇə'
bagwzolaogüe' nada' šə bito
naogüe' do yichj do laže'e, na' šə
yo'o yichje' čhe de'e ca' bocua'ane',
bito zaque'e par gone' xšin Diozən'.
Na' gwxaqua'əlebene' ca to beṇə'
chgüia traslə žlac chgua'ane' go'on.

**Jeso'osən' bsele'e gyonši beṇə'
žjəsə'ədixjui'e xtiže'enə'**

10 Gwde de'e quinga, Xanchon'
gwleje' gyonši beṇə'. Na'
bene' mēdad yesə'əbialaogüe'
əžja'ac čopə güeje' to to syoda na'
to to yež gan' ze'e šej le'. ²Na' antslə
ze'e žja'aque' gože' lega'aque': —
De'en chona'anə' gwxaqua'əleben
ca to cwseš xen de'en chotoba'. Na'
čhyažjda' beṇə' zan sa'aclene' nada',
pero to čopgale nitə'. De'e na'anə'

lenabe Xancho Diozən' əselə'əche' beṇə' zanch par əsa'aclene' chio'lo chixjue'echo xtiže'enə'. ³Na' le'e gon xbab de que nadan' chselə'a le'e žjətxijue'ile xtiža'an len beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca bež, na' le'e gwxaquə'əlebele ca xilə' dao' ladjoga'aque'enə'. Can' chso'on bež ca' chso'otzeb xilə' dao', leczə can' se'ene beṇə' so'ote' le'e. ⁴Bito gua'ale mech, ni xala'anle, ni xelle, na' bito šeile gan' əgguaple beṇə' diox beṇə' yežagle tnez. ⁵Na' notə'ətezə ližei šo'ole, zgua'atec ənale: “Chṇablažə'əšga so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', le'e nitə'əle nga.” ⁶Šə na' zo to beṇə' chene'ene' so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogüe'enə', na' gaquə can' bagwṇablažə'əle par so cueze' binlo. Pero šə bito no zo no chon ca so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogüe'en, bito gaquə ca de'en bagwṇablažə'əlen'. ⁷Na' le'e yo'o na'atezə yega'anle. Bito yeyiljle ga yoblə sole. Le'e ye'ej le'e gao bitə'ətezə de'en so'one' ye'ej gaole. Ca to beṇə' güen žin cheyalə' si'e laxjue', le'egatezə ca' le'e zaquə'əle par so'one' de'e ye'ej de'e gaole. ⁸Na' catə' əžinle to yež ga əso'elaogüe'le le'e, ye'ej gaotezle de'en so'one' le'e. ⁹Le'e yeyon beṇə' güe' nitə' yež gan' əžinlen', na' le'e ye'ega'aque': “Babžin ža chene'e Diozən' güe'ele latjə nabi'e le'e.” ¹⁰Pero na' catə' əžinle to yež ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, ležja'ac lao lqueyən' na' le'e ye'ega'aque': ¹¹“Bište che lažle nga de'en žia ni'ato' quinga yosi'insto'on par nič əgwlo'ito' le'e de que de'e

malən' chonle bito chzenagle xtižə' Diozən' de'en cho'eto'onə'. Pero na' chyxijue'ito' le'e de que Diozən' chene'ene' güe'ele latjə nabi'e le'e.”

¹²Na' gož Jeso'osən' beṇə' gyonši ca': —Diozən' bene' par nič byinj yi' na' sofr lao' syoda Sodomān' por ni che de'en cui boso'ozenag beṇə' ca' che'. Na' de'e li əchnia' le'e, žan' gaquə juisyən' beṇə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodomān'.

**Beṇə' ca' cui choso'ozenag
xtižə' Jeso'osən'**

¹³Nach gozna Jeso'osən': —iProbchguazə le'e beṇə' Corazin! iProbchguazə le'e beṇə' Betsaida! Beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon le'e besyə'ədinjteine' xtolə'əga'aque'enə' žalə' blo'iga'acda'ane' ye'lə' guac čhia'anə' ca de'en bablo'ida' le'e. Žalə' goquə ca' sa'azlje' lachə' zešə' na' zosə'əža'alja cuinga'aque' de par nič sa'acbe'i beṇə' de que babesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁴Saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon catə' əžin ža gaquə juisyən'. ¹⁵Le'e nitə'əle Capernaunnə' chonle xbabən' de que Diozən' gončgüe' le'e ye'lə' bala'an. Pero bito gone' le'e ye'lə' bala'an, sino gone' le'e castigw zejlicane de'en cui chejle'ele čhia'.

¹⁶Nach Jeso'osən' goze'e beṇə' gyonši ca': —Beṇə' gwzenag xtižə'əlen' leczə gwzenague' xtiža'anə', na' beṇə' gonczə yichjlaogüe' cui gwzenague' xtižə'əlen', leczə bito gwzenague' čhia' nada'. Na' beṇə' gonczə

yichjlaogüe cui gwzenague'
xtiža'anə', leczə bito gwzenague'
xtižə' Diozən' ben' bseļə' nada'.

Besyə'əžin beṇə' gyonši ca'

¹⁷Beṇə' gyonši ca' catə' beyož
jəsə'ədixjuile xtižə' Jeso'osən'
besyə'əžine' gan' zoe', na'
besyə'əbeichgüeine'. Nach gwse'e
Jeso'osən': —Xanto', de'e zan
miļagr babento' cho'eto' la'onə' par
chebejto' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o
zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na'
choso'ozenaguən cheto'.

¹⁸Na' gože' lega'aque': —Ble'ida'
can' gwnit yelə' gwnabia' che
Satanasən' to žalnez. ¹⁹Babəna'
le'e yelə' guac par nič əgwlej
əgwšoşjle no bel əznia' na' no
bexgoni', na' leczə əgwlej əgwšoşjle
gwxije'enə'. Na' bito bi de de'e
soi gonen le'e zi'. ²⁰Pero bito
yebeitequele de que de'e xio' ca'
choso'ozenaguən chele, sino le'e
yebeichgüie de que Diozən' babzoje'
lalen' le'e librən' gan' zjənyoj la
yoguə'əloj xi'ine' ca'.

Bebeichgüie Jeso'osən'

²¹Lao or na'atezə ben Spirit
che Diozən' ca bebeichgüie
Jeso'osən'. Na' bene' orasyon lao
Diozən', gwne': —Xa' len' chnabi'o
beṇə' ca' ža' yoban' na' yežlyon'.
Na' chona' yelə' choxcwlen
chio' de que babzejni'ido' balə
beṇə' can' che'endo' so'e latjə
nabi'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.
Babzejni'ido'on beṇə' ca'
gwsa'acbe'i chəsə'əyazjene' no
əgwsed əgwlo'i lega'aque' na' bito
bzejni'ido'on beṇə' ca' chso'on xbab
de que zjənaque' beṇə' sin' na' beṇə'

zjənyejni'i. Beno' ca' ža Xa, chedə'
can' gwyazlažo'o.

²²Nach gože' beṇə' ca' ža'anə':
—Xa'anə' babene' lao na'a chona'
par nič chombia' beṇə' le'. Le'
nombi'ayaṇe'e nada' na' nada'
nombi'ayaṇa'a le'. Na' beṇə' ca'
bagwleja' par zjənombi'e Xa'anə',
chona' par nič zjənombi'ene'.
Na' notono no nochlə zjənombia'
Xa'anə' na' ni nada'.

²³Na' gwyecḡj Jeso'osən' bgüie'
disipl che' ca' na' gože' lega'acze':
—Mbalaz zole ca de'en chle'ile
nada' na' chle'iteile de'e ca' chona'.
²⁴Echnia' le'e, beṇə' zan profet na'
rei gwse'enene' yesə'əle'ine' nada',
pero bitoch golə' yesə'əle'ine' nada'.
Na' gwse'enene' yesə'əneze'ne'
de'en nezele, pero bitoch golə'
yesə'əneze'ne'en.

Jempl che to beṇə' güen beṇə' Samaria

²⁵Na' gwzecha to beṇə' chsed
chlo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'.
Gone'ene' gone' Jeso'osən' prueb
bin' əne' na' gože'ene': —Maestr,
žbi cheyalə' gona' par nič gatə'
yelə' mban zejlicane chia'?

²⁶Na' gož Jeso'osən' le': —žBin'
nyojən le'e lein'? žNac nan?

²⁷Na' ben' chejni'ichgüie che lein'
boži'e xtižə' Jeso'osən' gože'ene':
—Lei chechon' nan: “Cheyalə'
gaquecho che Xancho Diozən' do
yichj do lažə'əcho, do fuers balor
checho, na' gaquecho che ljuējžcho
catg chaquecho che cuincho.”

²⁸Nach gož Jeso'osən' le': —De'e
liczə can' bagwnao'. Can' cheyalə'
gono' par əbano' zejlicane.

²⁹Na' be'enə' gone'ene' əgwlo'e
de que zdacze' licha can' nanṇə'

na' gože' Jeso'osən': —¿Non' naquə
ljuežja' ben' cheyałə' gaquəda' čhei?

³⁰Na' Jeso'osən' gože'ene': —To
beṇə' beze'e Jerosalenṇə' par
yežine' Jerico na' jəsyə'əxen
beṇə' bguan le'. Na' gosə'əyine'
xala'ane'ene' na' gwso't
gosə'əyine' le' nach besa'aque'
bosyo'ocua'ane'ene' caczə to
beṇə' guat. ³¹Na' goquən' to bɔxoz
gwdie' tnezən' na' catə' ble'ine'
ben' de'ene', nach gwdie' yešla'alə
nezən'. ³²Leczə can' ben to beṇə'
goljə lao dia čhe de'e Lebin'. (Beṇə'
ca' yo'o lao na'aga'aque' so'one'
mendar lo'o yo'odao' əblaonə'.)
Zde' tnezən' na' catə' bžine' gan'
ble'ine' de be'ene' na' gwdie'
yešla'alə nezən'. ³³Pero to beṇə'
Samaria lao ngü'e' nezən' nlague'
xporren' bžine' gan' de be'ene' na'
ca ble'ine' le' beyašə'əlaže'ene'.
³⁴Na' bgüigue'e gan' de'ene', na'
bšone' set na' bino lao güe'ene', na'
bčeje'en lachə'. Nach božie'ene'
cožə' xporre'ene'. Na' beče'ene'
gan' zo to meson gan' bgüia
bye'ene'. ³⁵Na' beteyo gwleje' chopə
mech de'en nzi' denario bnežjue'en
xan mesonṇə' na' gože'ene': “Bgüia
bye benga na' šə bichlə de'en gono'
gast na' čhixjua'an catə' zezə'a.”
³⁶Beyož be' Jeso'osən' dižə' can'
goc čhe ben' jəsyə'əxen beṇə'
bguan ca', nach gože' ben' chsed
chlo'i lein': —¿Bi chacdo'? ¿noe'
beṇə' ca' goquene' de que beṇə'
probən' naquə ljuežje' ben' cheyałə'
gaquene' čhei?

³⁷Nach ben' chsed chlo'i lein'
gože' Jeso'osən': —Ben' beyašə'
beži'ilažə' ben' jəsyə'əxen beṇə'
bguan ca'.

Nach gož Jeso'osən' le': —Leczə
can' cheyałə' gono' dezd na'a,
yeyašə' yeži'ilažə'o yoguə'əloł beṇə'.

Jeso'osən' jəlane'e Martən' na' Marian'

³⁸Na' lao zja'aque' besyə'əžine'
to yež, na' to no'olə le Mart bene'
le' combid na' Jeso'osən' gwyeye'
liže'en. ³⁹Na' zo to bile' le' Maria.
Na' Marian' gwchi'e cuit Jeso'osən'
par bzenague' xtiže'ene'. ⁴⁰Pero
na' Martən' beləłchgüeine' bsi'ini'e
de'en sa'ogüe'. Na' gwyeye' lao
Jeso'osən' na' gože'ene': —Xana',
¿əcabi bi chacdo' de que bila'anə'
bocua'anlene' nada' mendarən'
toza'? Benšga mendar gaquəlene'
nada'.

⁴¹Xanchon' gože' le': —
Mart, čhi'ichgua yichjo' čhe
xmendado'onə' na' chacžejlažə'o
laogüe de'en nyanchguan. ⁴²Maria
nga bagwleje' de'en naquəch de'e
güen, čhi'ichgua yichje' chzenague'
čhia'. Na' bito gwžoncho gone' ca'.
Ležən de'en žialao gonle.

Jeso'osən' blo'ine' can' so'one' orasyon

11 Na' gwzo Jeso'osən' to latjə
bene' orasyon. Catə' beyož
bene' orasyonṇə' to disipl čhe' ca'
gože'ene': —Xanto', bsed blo'išgüei
neto' naquən' cheyałə' gonto'
orasyonṇə', can' bsed əblo'i de'e
Juannə' disipl čhe' ca'.

²Na' Jeso'osən' gože' le'aga'aque':
—Catə' gonle orasyonṇə' quingan'
nale:

Xato' beṇə' zo yoba, čhṇabto'
yoguə'əloł beṇə' əso'elaogüe'e
le'.

Chnabto' gono' par niçh
beṇə' zan əso'e latjə nabi'o
lega'aque'.

Gaquəšga can' che'endo'onə' lao
yežlyo nga can' chac yoban'.

³ Benšga na'a de'e gaoto' tza tza.

⁴ Na' bezilixenšga cheto'
chedə' leczə neto' chezilixento'
che sa'aljuežj beṇachto'onə'
bitə'ətezə de'e chso'onene'
neto'.

Na' bito go'o latjə gaquə
de'e nabia' neto' len xbab
cheto'onə' par gonto' de'e
malən',
mas bcuasə' bcue'ej neto' len
de'e malən'.

⁵ Nach gož Jeso'osən' lega'aque':

—Ləgon xbab nac gaquə šə šejle
liž beṇə' migw chele do chel na'
ye'elene': "Migw chia', beṇšga
nada' šonə yetxtil. ⁶ Babla' to migw
chia' beṇə' za' zitə', na' bito bi de
chia' par əgwnežjua'ane' gaogüe'."

⁷ Na' migw chelen' yo'e lo'o yo'ote
šə yožl'e xtižə'əlen', əne': "Bito
gondo' nada' zed, la' banyeyjw
puertən' na' badeto' chtasto' len
xi'into'. Bito chasa' par gona'
de'en chyažjdo'." ⁸ Echnia' le'e,
la'anə'əczə naque' migw chele
bito yene'ene' chase' par gone' le'e
yetxtilən', pero šə sole yepəyoe
nabelen le' na' gwyasšaze' na'
gone' bitə'ətezə de'en chyažjele.

⁹ Na' chnia' le'e, bitə'ətezə de'en
chene'echo gaquə, de de'e goncho
par niçh gaquən. Šə to de'e
chene'echo so'on beṇə' chio'o,
chnabchon. Šə to de'e chene'echo
əželecho, chyiljchon. Šə puert de'en
chene'echo əsaljo beṇə', chnecho
cho'a puertən' par niçh chsaljue'.

Na' ca'aczən' cheyalə' ye'echo
Diozən' catə'ən de de'en chene'echo
gaquə. ¹⁰ Na' notə'ətezcho šə bi
de'en chṇabechone' gone', la' de'e
gonczə'enə'. Na' notə'ətezcho šə bi
de'en chṇabechone' əgwzejni'ine'
chio'o, gwzejni'iczenen'. Na'
notə'ətezcho šə chṇabechone' gaquə
to de'en chene'echo gaquə can'
chon beṇə' chṇe' cho'a puertən', la'
de'e gaquəczən'.

¹¹ Na' le'e nacle xa bidao', šə
xi'inlen' əṇabebo' le'e yetxtil
əgwnežjwlebo' to yej? Na'
šə əṇabebo' le'e to beḷ ya'a
əgwnežjwlebo' to beḷ bia nxobə
le'i? ¹² Na' šə əṇabebo' le'e to žit
gaobo' əgwnežjwlebo' to bexgoni'?
Cle bito gonle ca'. ¹³ Le'e nacle
beṇə' mal pero nezele chnežjwle
xi'inlen' de'e güen. Naquəchxe
güen gon Xacho Diozən' ben' zo
yoban' gone' Spirit che'enə' son
lo'o yichjla'aždao' notə'ətezcho
əṇabechone' len.

**Gosə'əne' de que Jeso'osən'
bebeje' de'e xio' ca' len
yelə' guac che Beelsebo**

¹⁴ Na' Jeso'osən' bebeje' de'e
xio' yo'o yaz yichjla'aždao' to
beṇə' mod. Na' catə' bechoj de'e
xi'onə' yichjla'aždao' be'enə',
goc beṇe', na' beṇə' ca' ža'anə'
besyə'əbanchgüeine'. ¹⁵ Pero bale'
gosə'əne': —Chebeje' de'e xio' ca'
len yelə' guac che Beelsebo de'en
chnabia' de'e xio' ca'.

¹⁶ Na' yebale' gwse'enene'
so'one' le' prueb naclən' gone',
gosə'əṇabene' le' gone' to de'e
yesə'əle'ine' le'e yoban' de'e
zaquə' yesyə'əbanene'. ¹⁷ Pero

Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en gwso'one', na' gože' lega'aque': — Šə beṇə' ža' to ṇasyon əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'aque', əgwžiayi' ṇasyon čhega'aque' na'anə'. Na' šə to family beṇə' əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'acze', leczə yenit family čhega'aque' na'anə'.¹⁸ Na' leczə šə Satanasən' len de'e xio' čhei ca' əsa'aquən choplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' chnabia' čhega'aquennə'. Le'e nale de que chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon'.¹⁹ Žalə' naquən can' nale de que chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon', leczə zejen de que beṇə' ljuežjle ca' chəsyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac čhein' žalə' ca'. Beṇə' ljuežjle ca' se'le le'e de que clelən' nale čhia' can' chebeja'annə'.²⁰ Na' de'en chebeja' de'e xio' ca' len yelə' guac che Diozən', chlo'in de que babžin ža catə' Diozən' ṇabi'e notə'ətezle güe'ele latjə.

²¹ Gwxiye'enə' gwxaquə'əleben ca to beṇə' gual, na' nada' naquəcha' beṇə' gualəch. Na' nezele de que catə' to beṇə' gual chape' ližen' len spad, yoguə' de'en de čhe' naquən segor. ²² Pero catə' əžin to beṇə' gualəch ca le' na' tiləlene'ene', na' ben' naquə gualəch len' gon gan. Na' que'e spad čhe be'enə' de'en zoe' lez gaquəlenən le'. Na' əca'atie' bichlə de'e de čhe' na' čhise'en len migw čhe' ca'.

²³ Šə cui chonle txen len nada' chonle contr nada'. Na' šə cui

chonle ca se'ejle' beṇə' čhia', zeje dižə' de que chonle par nič cui yoso'ozenague' čhia'.

De'e xi'onə' yeyo'on de'e yoblə lo'o yichjla'aždao' beṇə'

²⁴ Na' šə to de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' yechojən nach lažə'ən nil na'alə yeyiljən ga son mbalaz. Na' šə bitobi latjə želen, nach əṇan: “De'e yobləczə žjəyežə'a yichjla'aždao' ben' gan' gwyo'o gwyaza' antslə.” ²⁵ Na' yeyejən de'e yoblə gan' zo ben'. Catə' le'in de que bacheyone' xbab güen nach bazoche' binloč, na' yeyo'on de'e yoblə. ²⁶ Nach žjəyetobən yegažə de'e xio' ca' de'en zjənaquə maləch ca len na' txennə' so'on lo'o yichjla'aždao' be'enə'. Na' šə bagwso'onən ca' bachaquəch mal čhe be'enə' clezə can' goc čhe' antslə.

Mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən'

²⁷ Lao be' Jeso'osən' dižə' quinga, gwzo to no'olə gwchol beṇə' ca' zjəža' gan' bsdə əblo'ine'enə'. Na' no'olən' gwṇe' zižjo gože'ene': — Mbalaz zo no'olən' gwxa le' na' bguaže'e le'.

²⁸ Pero na' Jeso'osən' gože'ene': — Naquəchxe mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' ne'enə'.

Chəsə'əṇabe' gon Jeso'osən' to miłagr

²⁹⁻³⁰ Na' beṇə' zan beyechj bebi'i cuit Jeso'osən' na' gwne': — Le'e mbanle ṇa'a naquəchgualə beṇə' yichjla'aždao' mal. Čṇable gona'

to milagr par niĉ ənezele šə
 le Dioz nan' bsele'e nada'. Pero
 bito gona' can' chñablenə'. De'e
 gon Diozən' len nada' par niĉ
 ənezele de que le'enə' bsele'e nada'
 gwxaquə'əleben ca de'en bene'
 len de'e profet Jonasən' par niĉ
 gosə'əneze beṇə' Ninibe ca' de que
 Dioz nan' bsele'ene'. ³¹Catə' əžin
 ža gon Diozən' castigw che yoguə'
 beṇə' chso'on de'e malən', de'e
 no'olən' gwnabia' beṇə' ca' gwnitə'
 galən' chl'a' bgüižən' cuiten lichalə
 yebane' len yeziquə'əchlə beṇə'
 guat ca' na' lao Diozən' gwcuiše'
 le'e mbanle na'a. Ca naquə' le' ža,
 gwze'e Seba gan' naquə' zitə'əchgua
 na' bide' nga par bzenague' dižə'
 sin' de'en be' de'e Rei Salomonṇə'
 len le'. Na' nada' zoa' nga naquəcha'
 beṇə' blaoch cle ca de'e Salomonṇə',
 na' bito chzenagle ĉhia'. ³²Na'
 catə' əžin ža gon Diozən' castigw
 che yoguə' beṇə' chso'on de'e
 malən', leczə ža na' yesyə'əban
 beṇə' Ninibe ca'. Na' yesə'əcuiše'
 le'e nitə'əle lao dia nga ĉhedə'
 besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'
 catə' de'e Jonasən' gwdixjue'ine'
 lega'aque' can' gwna Diozən'.
 Legonšc xbab de que nada' zoa' nga
 naquəcha' beṇə' blaoch cle ca de'e
 Jonasən', na' bito chzenagle ĉhia'.

**De'en bsd blo'i Jeso'osən'
 gwxaquə'əleben ca to yi'**

³³Nach Jeso'osən' bsaquə'əlebene'
 xtiže'enə' na' len de'en chone'enə'
 ca to yi'. Gozne': —Notono no
 ggualə' to yi' na' gwdose'en žomə,
 na' nic əgwcuəše'en ga yoblə ga cui
 no le'i len. Syempr chde'en le'e ze'e
 par niĉ əgwse'eni'in len yoguə'

beṇə' so'o lo'o cuartən'. ³⁴Žia
 jelaochon' par niĉ chle'icho. Con
 šə bito bi chaquen, chle'iczecho
 binlo. Pero šə nĉhol jelaochon',
 bito chle'icho. Ca'aczən' naquən
 len yichjla'ažda'ochon'. Šə naccho
 beṇə' la'aždao' güen, yo'o be'eni'
 che Diozən' yichjla'ažda'ochon',
 pero šə naccho beṇə' la'aždao'
 mal, nĉhol yichjla'ažda'ochon'.
³⁵De'e na'ana' legon par niĉ gacle
 beṇə' la'aždao' güen, na' šo'o
 be'enin' yichjla'ažda'olen'. Bito
 gacle beṇə' la'aždao' mal na' beṇə'
 yichjla'aždao' žĉhol. ³⁶Šə nye'eni'
 yichjla'ažda'olen' na' cui bi de'e mal
 yo'on, gwse'eni'icžən xnezlen' can'
 chse'eni' to lampara gan' naquə
 žĉhol.

**Jeso'osən' gože' beṇə' fariseo ca'
 na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i
 lein' de que zjənapə' dolə'**

³⁷Catə' beyož be' Jeso'osən' dižə'
 quinga, to beṇə' fariseo bene'ene'
 combid šeje' liže'en par əsa'ogüe'.
 Na' gwyo'o Jeso'osən' liž beṇə'
 fariseon' na' gwchi'e cho'a mesən'.
³⁸Na' beṇə' fariseon' bebanene'
 catə' ble'ine' bito bona' Jeso'osən'
 antslə ze'e gaogüe' can' chosyo'ona'
 lega'aque' chsa'aquene' yebei
 Diozən' lega'aque' de'en chso'one'
 ca'. ³⁹Xanchon' gože' le': —Le'e
 beṇə' fariseo gwxaquə'əlebele ca
 tas plat de'en chĉhin beṇə' na' cui
 cha'a chyibe' lo'inə' binlo. Chonle
 par niĉ chsa'aque beṇə' de que
 nacle beṇə' güen, pero chebeile
 chca'ale bi de'e de che beṇə' na'
 nacle beṇə' mal juisy. ⁴⁰Cui bi
 bi xbab de'e zaque'e yo'o lo'o
 yichjla'ažda'olen'. Chi' yichjle nac

gonle par gacle xi'ilažə' len cuerp
 chele. Le'egatezə ca' cheyałə' cue'
 yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə'
 len yichjla'ažda'olen', chedə' Diozən'
 ben' ben cuerp chechon' leczə
 le'enə' bene' yichjla'ažda'ochon'.
 41 Le'e gwnežjo beṇə' bi de'en
 deile, beṇə' chəsə'əyažjene'en. Šə
 gonle ca' nacbja' de que nacle beṇə'
 la'aždao' xi'ilažə'.

42 iProbchguazə le'e beṇə' fariseo!
 La'ana'əczə chnežjwle Diozən' to
 part lao ši part che yixgüej, che
 yej Sant Maria, nach che rcaod
 chele, bito bi zejen, chedə' bito
 chonle de'en naquə güen na' bito
 chaquele che Diozən'. De'en naquə
 de'e žialao gonle, gonle de'en naquə
 güen na' gaquele che Diozən'. Pero
 bito cuejyichjle əgwnežjwle de'e ca'
 de'en chnežjwle Diozən'.

43 iProbchguazə le'e beṇə' fariseo!
 Chzelažə'əle cue'ele lo'o yo'odao'
 ca' txen len beṇə' golə beṇə' blao
 ca' na' catə' chejle do gan' chac ya'a
 chene'ele əso'elao' beṇə' le'e.

44 iProbchguazə le'e chsed chlo'ile
 lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len
 le'e beṇə' fariseo! Chene'ele so'on
 beṇə' xbab chele de que nacle beṇə'
 güen, pero len yichjla'ažda'olen'
 nacle beṇə' mal. Na' leczə beṇə'
 ca' zedəsə'ənao le'e əsa'aque' can'
 nacle sin cui sa'acbe'ine'.

45 To beṇə' chsed chlo'i lein' boži'e
 xtižə' Jeso'osən' na' gož'e'ene': —
 Maestr, laogüe de'en nao' de'e
 quinga leczə chšašo' cheto'onə'.

46 Na' gož Jeso'osən' le': —
 Leczə ca' le'e chsed chlo'ile lein'
 iprobchguazlen'! Chzanchle can' na
 lein', chonlen ca to yoa' de'e cuiczə
 no do'i na' chene'ele soa' beṇə'

yoblə len, na' le'e bito chene'ele
 gua'alēn.

47-48 iProbchguazə le'e chonle
 monoment lao ba che de'e profet
 ca' gwso'e xtižə' Diozən'! Chacle
 tozə len de'e xaxta'ocho ca' de'en
 gwso'ote' lega'aque', na' le'e
 chonle par nič nacbja'axejə de que
 gwso'ote' de'e profet ca' laogüe
 de'en chonle monoment lao ba che
 beṇə' ca' gwso'ote'.

49 De'e na'anə' lao yelə' sin' che
 Diozən' gwne' de que əsele'e len
 le'e profet che' ca' na' apostol
 che' ca', beṇə' so'e xtiže'en. Na'
 gwne' de que le'e gotle bałe' na'
 gwchi' gwsaquə'əle yebałe'. 50 Na'
 de'e li bachonle can' gwne'. De'e
 na'anə' si'ile castigw che yelə' got
 che yoguə' profet ca' gwso'ote'
 dezd catə'an gwxe yežlyon' xte ža
 neža, le'e mbanle na'a. 51 Zan beṇə'
 gwso'ot beṇə' yoblə lega'aque'.
 Na' le'e si'ile castigw che yelə' got
 che yoguə' beṇə' ca' gwzolaozən
 len de'e Abelən' ben' bet de'e
 biše'e Cainnə' le' na' zelaon len
 de'e Zequerian'. Zequeria na'anə'
 gwso'ote' entr yo'odao' əblaonə' na'
 entr mes de yej gan' chso'ote' bia
 yixə' par chso'elaogüe'e Diozən'.

52 iProbchguazə le'e chsed chlo'ile
 lein'! Ca naquə de'en chzejni'ile
 beṇə' lei che Diozən', bito
 chzejni'iga'aquele'ne'en licha can'
 naquən, na' nic chzenagle chei. Na'
 beṇə' chse'ene'e yoso'ozenag chei,
 nic cho'ele latjə yoso'ozenague'.

53 Na' catə' beyož be' Jeso'osən'
 dižə' quinga, nach beṇə' fariseo ca'
 na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i
 lein' gwsa'acyožəchgüe' le' na'
 gwse'enene' yesə'əbeje' le' dižə'.

⁵⁴Na' gosə'əbe'enaogüe' əchoj dižə' cho'enə' de'en yosə'əde'ine' par əsa'ogüe' xya contr le'.

Yelə' goxoayag che beṇə' fariseo ca'

12 Na' goquən' zan mil beṇə' babesə'əžag gan' zo Jeso'osən' xte bosə'əlej bosə'əšoşj nī'a ljuēžga'aque'. Na' Jeso'osən' gwzolaoteque' be'e dižə' len disipl che' ca' gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad ničh cui əxoayagle beṇə' par əsa'aquene' nacle beṇə' güen can' chso'on beṇə' fariseo ca'. Yelə' goxoayag chega'aque'enə' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin' de'en chlažə'an par chaquən yetxtil. ²Bito gonle can' chso'one'enə' chedə' gaquə can' na dicho de'en na: “Yoguə'əloj de'en ngašə' na'a gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əloj de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len.” ³De'e na'anə' bitə'ətezə de'e əṇale bgašə'əzə, beṇə' zan əse'enene'len, na' de'en əṇale žižizə lo'o cuart chelen', leczə beṇə' zan yesə'əneze len.

Non' cheyałə' žebcho

⁴Migw čhia', əchnia' le'e, bito žeble beṇə' ca' əso'ot le'e, chedə' catə' bagotle bitoch bi gaquə so'onene' le'e. ⁵Chonə' le'e consejw, cheyałə' žeble Diozən' chedə' catə' bačh beque'e yelə' mban chelen' leczə nape' yelə' guaquən' par yesele'e le'e gabilən'. De'e yoblə əchnia' le'e, cheyałə' žeble Diozən'.

⁶Nezecho de que byin dao' ca' bitobi zjəzaquə'ətequəb, pero na' Diozən' ni tob cui chanlaže'e. ⁷Na' ca naquə chio'o ža, de'e tant chaque

Diozən' checho xte nezene' bałə yišə' yichj to tocho žia la'anə'əczə bitotec bi zjəzaquə' yišə' yichjchon'. De'e na'anə' bito žeble chedə' zakuə'əch le'e cle ca bia zan byin dao'.

Cheyałə' güe'echo dižə' len beṇə' de que nombi'acho Jesocristən'

⁸Na' əchnia' le'e, notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇə'chən' de que chejle'ele čhia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len angl che Diozən' de que nacle xi'ina', nadan' naca' ben' bsełə' Diozən' golja' beṇə'ch. ⁹Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇə'chən' de que bito chejle'ele čhia', leczə ca' nada' gua'a dižə' lao angl che Diozən' de que bito nacle xi'ina'.

¹⁰Na' notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr nada' naca' ben' bsełə' Diozən' golja' beṇə'ch, Diozən' yezil'ixene' chele šə yedinjele can' nale. Pero notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr Spirit che Diozən', cuat yezil'ixen Diozən' chele.

¹¹Na' šə yesə'əche'e le'e lao beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə' o lao beṇə' jostis ca' o šə lao yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənapə poder, bito cuec yichjle nac yoži'ile xtižə'əga'aquən', o šə naclə əṇale. ¹²Lao or na'atezə Spirit che Diozən' əgwlo'in le'e bin' cheyałə' əṇale.

Bito cheyałə' cuec yichjcho tlaozə bi de'en deicho

¹³Entr beṇə' zan juisy ca' toe' gože' Jeso'osən': —Maestr, gonšgo' mendar par ničh gon beṇə' biša'anə' nada' bien che de'e xaxna'ato' de'en cheyałə' si'a.

¹⁴Pero Jeso'osən' gože' le': —Bito naca' nada' juez chele na' bito naca' beṇə' güe'e laze che de'e deile.

¹⁵Nach gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad par niḥ bito selažə'əle bi gatə' chele yežlyon', chedə' bito əbancho laogüe šə deczə zan de'e de checho.

¹⁶Na' be'elene' lega'aque' to jempl, gwne': —To beṇə' gwni'a lechgualə goc cwseš che'ena'. ¹⁷Na' bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'en gwne': “İNacxa gona'? chedə' bitoch bi latjə de par cwseš chia'anə'.” ¹⁸Nach gozne': “Quinga gona', yochinja' yo'o gan' nga ža' cwseš chia' quinga na' gona' yo'o xench. Na' gwža'ašaogua'a cwsešən' na' bichlə de'e de chia'. ¹⁹Na' laogüe bade de'e chyažjda' par zan iz, bitoch gona' žin. Ye'ej gaoteza' con bi che'enda' na' gona' legr.” ²⁰Pero Diozən' gože' be'ena': “Beṇə' tont le'. Neže' bžin or gato', na' ĩnola lao ne'i gaquə yoguə' de'en de chio'ona'?” ²¹Can' gac che notə'ətežə beṇə' šə con chbec yichje' tlaozə de'en deine' žlac mbane' na' bito chone' ca yebei Diozən' le'.

Diozən' chapə chye' xi'ine' ca'

²²Na' gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Echnia' le'e, bito cuec yichjle tlaozə de'en ye'ej de'en gaole lao mbanle. Na' leczə ca' bito cuec yichjle tlaozə de'en gacwlen'.

²³Zaquə'əch yelə' mban chelen' ca yelə' guaon'. Le'egatežə ca' cuerp chelen' zaquə'əchən ca xala'anlen'.

²⁴Legontoš xbab, ca naquə bechj ca' bito chsa'azəb bito chəsyə'əlapəb, nic zo da'a xoa' chega'aquəb, nic zo gan' ncu'a' no guangoš chega'aquəb

ga ža' de'e sa'ob. Pero na' Diozən' chguaocze' lega'aquəb. Naquəchxen' zaquə'əle ca bia ca' žia xile'e. ²⁵Na' ni tole bito gaquə yoston cuinle gašj metr šə con cue'e yichjle ətonle.

²⁶Nezele bito gaquə yoston cuinle na' nic naquən de'e zaque'e. De'e na'anə' bito gontecle xbab che biquə'əchlə de'e chyažjele.

²⁷Legontoš xbab ca naquə yej ca' de'en zjəze yixə' chesə'əcha'oczən. Bito bi žin chso'onən, nic chsa'aljən do. Na' əchnia' le'e de'e Rei Salomonṇə' goque' lachə' xoche juisy, pero bito bžinlaže'e xalane'ena' ca yelə' xoche che yej ca'. ²⁸Diozən' none' xoche yixə' de'en ze yoba len to termzən' zen nach choso'ozeye'en, naquəchxe gon Diozən' len le'e ggüe'eczə yichje' gone' yoguə'əte de'en chyažjele, le'e cui chejle'etecle de que gone' de'en chyažjele.

²⁹Le'e ža, bito güe'elažə'əle par gatə' de'e ye'ej de'e gaole. Bito gaquəžejlažə'əle che len. ³⁰Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' porzə chei de'e can' chso'elažə'əzeche', che de'en əse'ej de'en əsa'ogüe' na' che xala'anga'aque'. Pero Xacho Diozən' nezczene' biquə' de'e ca' chyažjele.

³¹De'en güe'elažə'əle, güe'ele latjə par niḥ Diozən' nabi'e le'e. Na' yoguə' de'e ca' de'en chyažjlen' gonczə Diozən' len, de'en ye'ej de'en gaole na' xala'anle.

De'e zaquə'əche gatə' checho catə' yežincho yoban'

³²Bito žeble la'anə'əczə naquə to chopzle. Diozən' chebeine' chnabi'e le'e na' chaclene' le'e. ³³Le'e yeyotə' de'en deile par niḥ gatə' de'e əgwnežjwle

beṇə' ca' chesə'əyažje. Šə gonle ca' caguə cuiayi' de'en deilen', chedə' la' Diozən' gonle' le'e de'e zaquə'əche na' de'e cui te chei catə' yežinle yoban' gan' zo'enə'. Na' bito gac šo'o beṇə' bguan par əque'en, na' nique gaquə šo'o bia dao' əgwžiai' len.
³⁴Gan' de de'en chaquele chei, nan' zo yichjla'ažda'olen'.

**Cheyalə' socho probnid par
catə'an yidə Cristən' yeto**

³⁵⁻³⁶Nach Jeso'osən' bsd blo'ine' lega'aque' naquən' gaquə catə'an yide' de'e yoblə. Na' gwne': —Le'e so probnid par catə'an yida' yeto, le'e so can' nitə' beṇə' chsa'ape' liž xanga'aque' žlac zde' yelə' gošagna', zjənyaze' xala'anga'aque' na' chalə' yi'. Nach catə' yežine' na' əne' cho'a puertən' le'e yosə'əsaljwte' par yeyo'e. ³⁷Mbalaz gaquə che mos ca' beṇə' ca' nitə' probnid chəsə'əbeze xanga'aque'en catə'an yežine'. Šə nite'e chəsə'əbeze' le' catə'an yežine', nachən' əgwsi'ini'e de'en əsa'ogü'e' na' cuine' gwnežjue' lega'aque' de'en əse'ej əsa'ogü'e'. ³⁸Mbalaz gaquə čhega'aque' šə chəsə'əbeze' batə'əquən' yežine' la'aṇə'əczə šə yežine' do chel o šə do šbal. ³⁹Ləgon xbab che de'e nga. Žalə' neze xan yo'onə' do bi or əžin beṇə' bguanṇə' liže'enə', la' gwnaze' par nič bito güe'e latjə šo' be'enə' liže'enə' par cuane' šinlaze'. ⁴⁰Le'e ža, cheyalə' sole probnid, chedə' catə'an cui chonle xbab yida', ca na'an yida' de'e yoblə, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

**Mos ben' chon güen na' mos
ben' cui chon güen**

⁴¹Bedən' gože'ene': —Xanto' čəcho'o jempl nga par netə'əzəto'onə' o šə par yoguə' beṇəchən'?

⁴²Nach gož Jeso'osən' Bedən': —Naquən par notə'ətezə beṇə' šə chone' can' chon mos əblao beṇə' naquə beṇə' sin' na' beṇə' chon complir can' cheyalə' gone'. Ben' nac ca' co' xane'enə' lao ne'e liže'enə' par nič əggüia əgwy'e' mos ca' yelə' na' par nič ggone' de'e əsa'o to toe' catə' chžin or əsa'ogü'e'. ⁴³Šə to beṇə' mosən' chontezə chone' con can' non xanen' mendad, mbalaz soe' catə' yežin xane'enə'. ⁴⁴De'e li əchnia' le'e xane'en cue'e lao na' xmose'enə' yoguə'əlöl de'en deine'. ⁴⁵Pero na' šə mosən' gone' xbabən' na' əne': “Bagwžei xanan'”, na' šə solaocle' čhine' mos ca' yelə' na' ye'ej gaoxatteze' na' sožene', ⁴⁶nach xane'enə' yežine' to ža senyale' le' to or cui nacbe'ine'. Na' por ni che de'en cui chon mosən' can' cheyalə' gone', xane'enə' čhinchgü'e' le' yid sotən' xte ca gate'. Can' chac len notə'ətezə mos ben' cui chon cuaselöl can' cheyalə' gone'.

⁴⁷Na' ca naquə mos beṇə' naquə beṇə' godenag, la'aṇə'əczə baṇezene' can' chene'e xane'enə' gone', pero bito chone' ca'. De'e na'anə' bito zoe' probnid catə' yežin xane'enə', na' xane'enə' čhinchgü'e'ene' yid sotən'. ⁴⁸Na' beṇə' cui nezene' bin' non xanen' mendad na' chone' de'e leczə zaquə' čhine'ene', pero caguə čhintequene'. Notə'ətezə beṇə' yo'o lao ne'e gone' de'e zan de'e zaqu'e'e, cheyalə' gone' yoguə'ən. Na' ben' yo'o lao ne'e gone' de'e zan de'e zaqu'e'e, chonchən byen gone' mazəchlə can' cheyalə' gon ben' cuitec yo'o lao ne'e de'e zan de'e gone'.

**Yesə'ədilə beṇə' por ni çe
de'en bida Jeso'osən'**

⁴⁹Nach gwna Jeso'osən': —Ca naquə beṇəḅən' yesə'ədilə' na' yesə'əšaše' por ni çe de'en zedeyena' yežlyo nga, na' de'en so'one' ca' gwxaquə'əleben ca yi'. iŽalə' bagoclə de'en zedeyena'anə'!
⁵⁰Bida' par čhi' saca'na' gata'. Lechgualə yo'o yichja' čhei xte catə'an əžin ža gaquən. ⁵¹čEchonle xbabən' de que beṇə' ža' yežlyon' yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuježga'aque' laogüe de'en bida'? Echnia' le'e, bito yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo len ljuježga'aque' laogüe de'en bida', sino que yesə'ədilə' na' yoso'ošaše'.
⁵²Dezd na'a, šə nitə' gueyə' beṇə' famiły to yo'o, yesə'ədilə' entr lega'aque', čhope' contr šone' na' šone' contr čhope'. ⁵³Yedilə beṇə' byon' contr xi'ine', na' xi'ine'en contr le'. Na' no'olən' yedilə' contr xi'ine' no'olə, na' xi'ine' no'olən' contr le'enə'. Na' yedilə no'olən' contr xo'oliže' na' xo'oliže'en contr le'.

**Bito gwsa'ache'ine' bi zeje
de'e ca' chon Jeso'osən'**

⁵⁴Nach leczə gož Jeso'osən' beṇə' ca' nitə'anə': —Catə' chle'ile čhi' bejw gan' chen bgüižən' na' nale: “Guaquə yejw”, na' can' chac. ⁵⁵Na' catə' chečhj to be' de'e za'ate zaquə' galən' chlā' bgüižən' cuiten licha, na' nale: “Guaquə zeyə”, na' chac zeyə'. ⁵⁶iBeṇə' goxoayag le'e! Catə' chle'ile nac chac le'e yoban' na' lao yežlyon' nezele šə guaquə yejw o šə guaquə zeyə'. čBixčhen' cui chacbe'ile bi zeje de'e ca' chona'?

**Cheyałə' goncho regl binlo len beṇə'
chene'e əche'e chio'o lao jostis**

⁵⁷čBixčhen' cui chonle xbab par nič ənezele naquən' cheyałə' gonle? ⁵⁸Catə' to beṇə' gonle xya çe' na' əche'e le'e lao jostis, na' lao ngo'ole nezən' legonlene' regl binlo par nič na' cui çe'e le'e lao jostisən'. Šə bito gonle ca' ža, catə' əžinle lao jostisən' gone' le'e lao na' polsian' par yosə'əže'e le'e ližya. ⁵⁹Echnia' le'e, bito yebeje' le'e xte catə' čixjwle doxen de'en čaļə'əlen'.

**Šə bito yedinjecho xtolə'əchon'
la' cuiayi'ichon'**

13 Na' lao or na'atezə entr beṇə' ca' ža' na' gwnitə' balə beṇə' gwsə'elene' Jeso'osən' dižə' can' goquə çe xonj beṇə' Galilea. Gwse'ene' de que žlac gwsə'ot beṇə' Galilea ca' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən', soldad çe Pilatən' jse'ete' lega'aque' čhedə' can' ben Pilatən' mendad. ²Nach boži'i Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gože' lega'aque': —čEchonle xbabən' de que beṇə' ca' gwsa'at gwsə'onche' de'e maləch cle ca beṇə' Galilea ca' yela' laogüe de'en goc čhega'aque' ca'? ³Echnia' le'e caguə ca'anə'. Šə bito yedinjele xtolə'əle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosə'əbiayi' beṇə' ca'. ⁴Nezele çe beṇə' ši'inšon ca', lao zjanite'e Siloen' bxopə to campnary na' gwdenən lega'aque' na' gwsa'ate'. čElecə chonle xbabən' goc ca' laogüe de'e zjənaquəche' beṇə' maləch lao yoguə' beṇə' ca' ža' Jerosalennə'? ⁵Echnia' le'e caguə

ca'anə'. Šə le'e cui yedinjele
xtolə'əle ca' gwžin ža cuiayi'ile can'
gosə'əbiayi' beṇə' ca'.

**Jempl che yixgüion' de'en
cui bi frot chbia**

⁶Na' be'elene' lega'aque' jempl
nga bzejni'ine' lega'aque' de
que cheyałə' yesy'ədinjene'
xtolə'əga'aque'enə'. Na' gože'
lega'aque': —To beṇə' zo to yag
yixgüio che' gan' ža' yag obas che'
ca'. Na' gwyeye' lao yaguən' jəgüie'
šə zetgua yixgüion' gaogüe', pero
bitobi bželene'. ⁷Na' gože' ben'
chapə güert che'enə': “Bachac šon
iz chedəgüia' yag nga šə chbian
yixgüio, pero bito bi chbian.
Gwchoguən. Lašj con zon nlanən
na' nique bi frot chbiazən.” ⁸Na'
gož ben' le': “Xana', ljoyenṇə'
zezošgan yetgüizən'. Na' əche'ena'
xanein' cuca'an yo beb. ⁹Na' šə
cuian frotən' yetgüiz, bitec de'e
güen. Pero šə cuiczə bi cuian nach
əchogchon.”

**Jeso'osən' beyone' to
no'olə ža dezcanz**

¹⁰Na' to ža dezcanz bsd blo'i
Jeso'osən' beṇə' ca' ža' to lo'o
yo'odao'. ¹¹Na' zo to no'olə beṇə'
bagoc ši'inšon iz yo'o yaz de'e
xio'on yichjla'ažda'ogüe'enə'. Na'
ben de'e xi'onə' par nič bdobə
cuerp che'enə', na' caguə goquəch
seche' licha. ¹²Na' catə' ble'i
Jeso'osən' le', goxe'ene', nach
gože'ene': —No'olə na'a yeyacdo'
che yižgüe' chio'onə'.

¹³Na' bxoə ne'enə' lao cuerp che
no'olən', na' le'e bezechate' licha
na' be'elaogüe'e Diozən'. ¹⁴Pero

na' beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə'
bloque' cheda' Jeso'osən' beyone'
beṇə' güe'enə' ža dezcanzən', na'
gože' beṇə' ca' nitə' lo'o yo'oda'onə':
—De xop ža par gonle žin. Le'e da
lao ža ca' par nič yeyaquele che
yižgüe' chelen', pero bito la'acle ža
dezcanzən' par yeyaquele.

¹⁵Nach Xanchon' gože'ene':
—iLe'e beṇə' goxoayag! Ćcaguə
lao ža dezcanzən' bia'aczə chsežle
go'on chele o borr chele gan'
zjada'ab na' chgua'aga'acleb güe'ej
nis? ¹⁶No'olə nga naque' xi'in
dia che de'e Abraanṇə' na' ca
naquə ben gwxiye'enə' par nič
babdobə cuerp che'enə' ši'inšon iz,
naquəczən licha babeyona'ane' ža
dezcanzən'.

¹⁷Lao gwne' ca' beṇə' ca'
chəsə'əgue'i le' gwsa'aquene' zto',
na' yoguə'əloł beṇə' zan ca' yela'
nitə' na' besy'əbeichgüeine' len
yoguə' de'en ben Jeso'osən', la'
lechgualə güen zjanaquə de'en
bene'enə'.

**Yelə' gwnabia' che Diozən'
gwxaquə'əleben ca xsa moztas**

¹⁸Nach gwna Jeso'osən': —Na'
əgwlo'ida' le'e par nič ənezele nac
gwxaquə'əlebe yelə' gwnabia' che
Diozən'. ¹⁹Gwxaquə'əleben ca to
xsa moztas. To beṇə' goze'en, na'
catə' bla'an gwcha'on goquən yag
cha'odao'. Na' bia ca' zjəzo xile'e
gwso'on ližda'oga'aquəb lao xoze'e
ca'.

**Yelə' gwnabia' che Diozən'
gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'**

²⁰Nach de'e yoblə gozne': —ĆNac
əgwxaquə'əlebecho yelə' gwnabia'

che Diozən'? ²¹Egwsaquə'əlebechon
ca xna' cuazin' de'en gwlec no'olən'
len to rob yezj par niçh becha'o
doxenən.

**Cheyalə' yeyiljlažə'əcho
naclə goncho par niçh
socho binlo len Diozən'**

²²Na' gwda Jeso'osən' bsd
blo'ine' beṇə' ža' syoda ca' na'
yež ca' gan' bedie' par bežine'
Jerosalennə'. ²³Na' to beṇə' gože'
Jeso'osən': —Xanto', žacon to
çhopzə beṇə'en cui žjəya'ac lao yi'
gabilən'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
²⁴—Echnia' le'e, beṇə' zan
se'ene'ene' nite'e binlo len Diozən'.
Pero gwžin ža catə' cuich gaquə
so'one' par nite'e binlo len le'. De'en
naquə žialao gonle, çhiljlažə'əle
naclə gonle par niçh sole binlo len
Diozən', ²⁵niçh cui gone' len le'e
can' ben to xan yo'o catə' bžin
or par əgwseyjue' na' gwwože'e
bseyjue'. Na' gwdechlə besə'əžin
beṇə' boso'osiže' le'e puert che'lenə'
na' bito bsaljue' par so'e. Na'
gwse'ene': "Bsaljwšga par šo'oto'."
Na' gože' lega'aque': "Bito nombi'a
le'e, nic nežda' gan' za'acle." ²⁶Can'
gaquə len balē. Nach solaole
ye'elene': "Güe'ej gwdaoto' len le'
na' bsd blo'ido' neto' lao lquey
lažto'." ²⁷Pero na' de'e yoblə əye'e
le'e: "Bitoczə nežda' gan' besa'acle.
Le'e žjəya'ac yoguə' le'e beṇə' güen
de'e mal." Can' ye'e le'e. ²⁸Na' le'ile
Abraannə' na' Isaaquən' na' Jacobən'
na' yoguə' profet beṇə' ca' gwso'e
xtižə' Diozən' nite'e yoba gan' zo
Diozən' chnabi'e, na' le'e bito gac
šo'olenə'. Na' cana' cuežyašə'əle na'

gaoyejə leylen' catə' gacbe'ile bito
gaquə šo'ole. ²⁹Beṇə' za'ac doxenlə
yežlyon' yesə'əžine' yoba gan' zo
Diozən' chnabi'e na' yesə'əbi'e cho'a
mes che'lenə' sa'ogüe'. ³⁰Na' ža, nitə'
beṇə' bito zjənaque' beṇə' blao na'a,
pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə'
blao. Na' nitə' beṇə' zjənaque' beṇə'
blao na'a, pero leczə gwžin ža catə'
lega'aque' bitoch əsa'aque' beṇə'
blao.

**Begüine'e Jeso'osən' por ni çhe
xtolə' beṇə' Jerosalen ca'**

³¹Lao or na'atezə balə beṇə'
fariseo ca' besə'əžine' gan' zo
Jeso'osən' na' gwse'ene': —
Cheyalə' yexonjo' nga gan'
chnabia' Erodən' çhedə' chene'ene'
gote' le'.

³²Jeso'osən' gože' lega'aque':
—Erodən' gwxaquə'əlebene' ca
to becoyo'o por yelə' goxoayag
che'lenə'. Ležja'ac na' ye'elene'
de que yeto çhopə žazə soa' par
yebejəcha' de'e xio' ca' zjəyo'o
zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' par
niçh yeyoncha' beṇə' chsa'acšene,
na' caguə sšachən' yeyož gona'
de'en cheyalə' gona'. ³³Pero ca
naquə de'en chona' nga na'a,
goncha'an gwxe güižj çhedə'
Jerosalen na' gan' chso'ote' profet
ca' chso'e xtižə' Diozən', caguə
ngan'.

³⁴Le'e beṇə' Jerosalennə' chotle
profet, na' beṇə' ca' chselə' Diozən'
len le'e chšičə'əga'aclene' yej. Zan
las go'onda' yetoba' le'e ca to jeid
cheyežəb xi'inəb, pero bito be'ele
latja. ³⁵Na' bagwlejšəyichja' le'e. Na'
əchnia' le'e bitoch le'ile nada' xte
catə'əch əžin ža əṇale: "Cho'ela'oto'

beṇə' za' nga beṇə' babselə' Xancho Diozən'."

**Jeso'osən' beyone' to
beṇə' zo le'enə' yi**

14 Na' to ʒa dezcənʒ Jeso'osən' gwyɛjə' liʒ to beṇə' blao entr beṇə' fariseo ca' par gwsa'ogüē', na' beṇə' fariseo ca' nitə'ənə' besyə'əyatchgüēine' le'. ²Na' laogüē'enə' zecha to beṇə' chacšene, zo le'enə' yi. ³Na' goʒ Jeso'osən' beṇə' fariseo ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de'en bzoj de'e Moisezən': —Segon can' na lein' ɛəde lsens yeyoncho to beṇə' güē' ʒa dezcənʒən' o šə bito de lsens?

⁴Pero notono boʒi'i xtiʒe'enə'. Nach Jeso'osən' beɣe'e na' be'enə' na' beyone'ene', na' goʒe'ene': —Baguaquə yeyejo'.

⁵Na' goʒ Jeso'osən' beṇə' ca' ʒa' liʒ beṇə' fariseon': —Le'e šə zo to borra o to go'olon ɕhele, na' əxopəb to lo'o pos, ɛəcabi yebejleb lgüegwzə la'anə'əczə naquən ʒa dezcənʒ?

⁶Na' notono goc yoʒi'i xtiʒə' Jeso'osən'.

**Beṇə' ca' gwsa'ac combid
gan' chac to yełə' gošagna'**

⁷Na' ble'i Jeso'osən' can' chso'on beṇə' ca' zjənaque' combid liʒ beṇə' fariseon', gosə'əbeje' siyən' gwse'enenə' yesə'əbi'e gan' zjəchi' beṇə' blao ca'. Na' Jeso'osən' goʒe' le'ga'aque': ⁸—Catə' to beṇə' gone' le'e combid gan' chac to yełə' gošagna', bito cue'ele gan' cheyalə' cue' beṇə' blao ca'. La' šə cue'ele na' de repent yidə beṇə' naquəch beṇə' blao. ⁹Na' yidə xan yo'onə' ye'e le'e:

“Lesoʒa' niɕ cue' benga.” Nach do chaquele zto' cue'ele ga yoblə len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə'. ¹⁰Pero na' catə' nacle combid, cue'ele len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə', na' catə' yidə xan yo'onə' na' ye'e le'e: “Beṇə' migw ɕhia', da cui'o len beṇə' blao ca'”, nach si'ichle yełə' bala'an lao beṇə' ca' zjəchi' len le'e cho'a mesən'. ¹¹Notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par niɕ gacbe'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yełə' bala'an.

¹²Nach leczə goʒ Jeso'osən' ben' ben le' combid: —Catə' gono' to lɛni na' gono' beṇə' combid əsa'ogüē' len le', bito gono' combid porzə beṇə' migw ɕhio' o beṇə' zjənaquə beṇə' gwni'a. Lega'aque' leczə gosyə'əyone' le' combid liʒga'aque', na' yosyo'ogüē'e gwzon laogüē de'en benga'aco'one' combidən' bla'aque' liʒo'onə'. ¹³Catə' gono' to lɛni, gono' combid beṇə' yašə' ca' na' beṇə' nchog no ni'a na'aga'aque', beṇə' coj, na' beṇə' lɕhol. ¹⁴Šə gono' lega'aque' combid, Diozən' gone' par niɕ so' mbalaz, ɕhedə' beṇə' ca' bito gaquə yesyə'əyone' le' combid. So' mbalaz catə' Diozən' yosbane' le' ladjo beṇə' guat ca' txen len yeziquə'əchlə beṇə' ca' ja'ac liɕha lao gosə'əbane'.

Jempl ɕhe to beṇə' ben lɛni

¹⁵Na' to beṇə' chi' cho'a mesən' txen len Jeso'osən' benene' xtiʒe'enə' na' goʒe'ene': —Mbalaz socho gaocho lao lɛni de'en gaquə catə' bachnabia' ben' əselə' Diozən'.

¹⁶Nach Jeso'osən' gwne': —To beṇə' bene' to lɛni xen na' bene'

combid əʒja'ac beṇə' zan liʒe'enə' par əsa'ogüe'. ¹⁷Na' catə' bžin or əsa'ogüe', xan yo'onə' bsele'e xmoše'enə' par žjətobe' beṇə' ca' bene' combid əsa'ogüe'. Na' catə' jəye' to toga'aque' gože' lega'aque': "Lešo'o, la' babsi'ini'e de'en gaocho." ¹⁸Na' to toga'aque' gwse'e be'enə' bixchen' cui zjəzoe' latjə žja'aque' gan' chone' lḡin'. Toe' gwne': "Ze'e gwxil'a to yežlyo. Cheyałə' žjəgüia'an. Na' ye'ešgo' xano'on de que bito gac yida'." ¹⁹Yetoe' gwne': "Ze'e gwxil'a gueyə' cue' go'on na' na'a əžjenga'aca'ab prueb. Ye'ešgo' xano'on silixene' chia' bito gaquə yida'." ²⁰Na' yetoe' gože'ene': "Ze'e bšagna'a. De'e na'anə' bito gaquə yida'." ²¹Na' mosən' beyejə' na' gože' xane'ena' can' gwse' beṇə' ca' le'. Nach xan yo'onə' ben' chon lḡin' bžele, nach gože' xmoše'enə': "Gwyej jtado' yoguə' lqueyən' na' yoguə' nez lao' syodan', na' əgwto'bo' beṇə' yašə' ca' na' beṇə' ca' nchog no ṇil'a na'aga'aque', na' beṇə' coj ca' na' beṇə' lchol' ca' par la'aque' əsa'ogüe'." ²²Gwde bene' ca' nach gože' le': "Xana', bajətoba' beṇə' ca' gwna'onə' na' nedečczə latjə par beṇə' yoblə'." ²³Nach xane'ena' gože' le': "Gwyej fuer syodan' na' gono' byen da'ac beṇə' ca' nitə' do tnezən' na' žjəxi'o beṇə' ca' zjəža' yixə', gono' byen da'aque' liža' nga əsa'ogüe' par nič šane' xte ca cuich bi latjə šə'. ²⁴Na' ca naquə beṇə' ca' bena' combid nechte, bito gua'a latjə əsa'o lega'aque' de'en babsi'ini'anə'."

**De'en cheyałə' goncho par
nič ṇaocho Jesocristən'**

²⁵Na' beṇə' zan juisy jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'. Na' gwyechje' gože'

lega'aque': ²⁶—Notə'ətezle šə gaquəchele che xale, xna'ale, xo'olle, xi'lnle, bišə'əle, zanle na' cuinle mazəchlə can' chaquele chia', bito gaquə ṇaole nada' par gacle disipl chia'. ²⁷Na' notə'ətezle šə laogüe de'en chaquele yoso'oči' yoso'osaquə' beṇə' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e nan' bito chonlilažə'əle nada', leczə bito gaquə ṇaole nada' par gacle disipl chia' šə ca'. ²⁸Šə to le'e chene'ele gonle to campnary, zgua'atec cue'ele nach gonle xbab na' gwzaquə'əle ca do ja'aquə'ətə' chyažjele par gonlen na' šə de mech chelenə' par yeyož campnaryən'. ²⁹Šə cui əgwchixə' əgwtołə' xbab chelen' ja'aquə'ətə' de'en chyažjele, catə' bagwlecle laneinə' na' gacbe'ile de que bitoch bi mech de par yeyožən. Na' yoguə' beṇə' yesə'əle'i lanein' so'one' le'e borl. ³⁰Na' yesə'əne': "Benga gwzola' bene' to campnary pero bito goquə yesyože' de'en gwzolaogüe'." ³¹Na' šə to rei chone' xbab tilə' len yeto rei leczə zgua'atec gongaxje' xbab šə len si mil soldad che' ca' guaquə gone' gan len rein' yeto ben' yidə len galjə mil soldad. ³²Na' šə chache'ine' cui gone' gan, lao nezo rein' yeto zita'ələ, əsele'e beṇə' žjəsə'ədie' xtiže'en lao rein' yeto yesə'əṇabe' yesyə'ənite'e binlo. ³³Can' naquən len le'e, notə'ətezle šə cui cuejyichje' family chele, bia yixə' chele na' yoguə'əloł cuantəchlə bi de'e de chele, bito gaquə ṇaole nada' par gacle disipl chia'.

Gwxaquə'əlebecho ca zedə'

³⁴Zedə'ən naquən güenchgua, pero na' šə bitoch naquən zxi', čnacxa

goncho par nič yeyaquən xzi'?

³⁵Bitobi zaquə'ən, nic gaquəlenən
yežlyon', nic gaquə gwčhinchon
par beb, lete čho'onchon. Can'
gwxaquə'əlebele šə bitoch chzenagle
čhia' do yichj do lažə'əle. Le'e žia
nagle de'e chene, legwzenag.

Jempl che xilə' bian' goquəžeje

15 Na' beṇə' gočixjw ca'
na' yeziquə'əchlə beṇə'
ca' chso'on de'e mal, yogue'e
gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən'
par gwse'enene' xtiže'enə'. ²Na'
beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca'
choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj
de'e Moisezən' chəsə'ənelaogü'e,
chəsə'əne': —Benga chgüialaogü'e
beṇə' ca' chso'on de'e malən' na'
chaolene' lega'aque'.

³Nach Jeso'osən' be'e to jempl,
gože' lega'aque': ⁴—Šə nitə' to gueyoa
xilə' chele na' gaquəžeje tob, čacabi
yocua'anle bia ca' taplalj tgualj gan'
ža'ab latjə dašən' na' žjəyediljle bian'
goquəžejenə' xte ca yeže'elebe? ⁵Na'
catə' yeželobən' yebeichgü'eile na'
yexə'aleb ya'a yenle yeyo'aleb. ⁶Na'
catə' yežinle ližle əgwtole beṇə'
migw chele na' beṇə' gwliz chele
na' ye'ele lega'aque': “Leyebei len
nada', chedə' babežel xilə' čhia' bian'
goquəžeje.” ⁷Echnia' le'e, gobeiche
Diozən' na' angl che' ca' catə' to beṇə'
chon de'e mal yedinjene' xtole'enə'
clezə can' chəsə'əbeine' len taplalj
tgualj beṇə' zjənaquə beṇə' güen lao
Diozən' beṇə' bito de xtole'əga'aque'
par yesə'ədinjene'en.

Jempl che mech de'en gwnit

⁸Na' no no'olən' šə de ši mech
plət che' na' šə nit ton, čacabi

əgguale'e to yi' na' gwlo'e' lo'o yo'o
che'enə' na' yeyiljyože'en xte ca
yeželene'en? ⁹Na' catə' yeželene'en
na' əgwtole' no'olə migw che' ca'
na' beṇə' gwliz che' ca', na' ye'e
lega'aque': “Leyebei len nada' chedə'
babeželda' mech čhian' de'en
gwnitən'.” ¹⁰Echnia' le'e, leczə
chesə'əba chesə'əzaquə'əlažə'
angl che Diozən' catə' to beṇə' chon
de'e mal chedinjene' xtole'enə'.

Jempl che ben' benditjei xi'inən' xmeche'

¹¹Na' leczə gože' lega'aque': —
Gwzo to beṇə' na' gwnitə' čhopə
xi'inə' beṇə' byo. ¹²Na' bžin ža
beṇə' xcuidən' gože' xən': “Xa, beṇ
nada' de'en cheyałə' si'a de'en
deido'.” Nach xe'en bnežjue'ene'
de'en cheyałə' si'enə'. ¹³Gwde yeto
čhopə ža na' beṇə' xcuidən' btobe'
yoguə'əloł cuantzə bi de'en de che'
na' gwze'e gwyje' nasyon zitə'. Na'
porzə de'e cui zaque'e jene'. Na' lao
zdalene' de'e malən' benditjeine'
xmeche'enə'. ¹⁴Na' catə' beya
xmeche'enə', goc to bgüin juisy
lao doxen nasyonṇə', na' bitoch bi
bi gotə' par si'e de'e ye'ej gaogü'e
na' bichlə de'e byažjene'. ¹⁵De'e
na'anə' gwyje' gan' zo to beṇə'
nasyonṇə' na' gwṇabe' žin. Na'
be'enə' bsele'ene' yixə' gan' ža' bia
zan xcoše' par nič jəye'eb. ¹⁶Na'
tant gwdone' xte goclaže'e gaogü'e
de'en chsa'o coš ca', pero ni len cui
boso'onežjue'ene' gaogü'e'. ¹⁷Na'
beyond to xbab šao' na' gwne':
“Nitə' mos zan che xə'anə', na'
dechgua de'e chsa'ogü'e', na' nada'
gatəda' yelə' chdon. ¹⁸Yeza'a nga na'
yeya'a gan' zo xə'anə', na' yapa'ane':

Წa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le'. ¹⁹Na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'ino', con šə go'o latjə gaca' xmoso'." ²⁰Nach beze'e beyejel' gan' zo xelenə'. Na' zitə'ələ ze'e yežine' catə' ble'i xelen le', na' gwsa'adoe' jəšague'ene', na' gwdele'ene' gwdaogüe'ene' bxiđ chedə' beyašə' beži'ilažə'ene'. ²¹Nach gož xi'ine'ena' le': "Წa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le', na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'ino'." ²²Na' xelenə' gože' xmosen': "Jəlej tgot lachə' šao' na' guaco'obo'on. Na' jəxi' to niy na' gwdio'on xbembo'on, na' jəxi' šcue' yel na' gwdio'on ni'abo'onə'. ²³Na' jəxi' go'on da'onə' bian' chanə' na' betəb par gaochob, na' goncho lni. ²⁴La' xi'ina' nga babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejiychjbo' chio'o, pero na'a babelə'abo'." Na' gwzolao chso'one' lni'.

²⁵Na' xi'ine' nechən' zde' yoba catə'an bežin xi'ine'en yeto. Na' catə' zeza' ben' gwyej yoban' bazon yežine' liž xelenə' catə' benene' choso'ocueže' na' choso'oye'e. ²⁶Na' goxe' to mosən' na' gwnabene' le' bixchen' chso'one' lni'. ²⁷Na' mosən' gože'ene': "Bi'i bišo'onə' babelə'abo' na' xa'onə' babete' go'on dao' bian' chanə' chedə' belə'abo' to šao' to güen." ²⁸Nach xi'ine' nechən' bže'e, na' bito gone'ene' yeyo'e liž xelenə'. Nach bchoj xelenə' gotə'əyoine' le' yeyo'e. ²⁹Pero xi'ine' nechən' gože' xelenə': "Zan iz bachac zoa' nga chonteza' žin con can' chono' mendad. Na' bitonə' gaca' beņə' godenag. Na'

ni tozə šib dao' cuinə' gono' nada' par gota'ab gona' lni' len beņə' migw chia' ca'. ³⁰Na' na'a bela' xi'ino' nga bi'in benditjei yoguə'əlo de'en bnežjo'obo' gwza'alembə' no'olə sargat, na' beto' par lebo' to go'on dao' bian' chanə'əch." ³¹Na' xelenə' gože'ene': "Xi'indaogua'a, le' zotezo' len nada', na' yoguə'əlo de'e deida' naquən chio'. ³²Pero cheyałə' goncho lni nga na'a tant chebeicho babelə' bi'i bišo'onə', chedə' babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejiychjbo' chio'o pero na'a babelə'abo'."

**Jempl che to mos əblao ben'
benditjei de'en de che xane'**

16 Na' leczə gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Gwzo to beņə' gwni'a na' gwzo to mos əblao che' beņə' gwyo'o lao ne'e bia yixə' che' ca' na' biquə'əchlə de'en de che'. Na' beņə' gwni'anə' benene' rson de que xmosen' babenditjeine' de'en de che'. ²Nach xane'en goxe' le' na' gože'ene': "Babenda' to dižə' can' chono'. Cheyałə' gono' cuent che yoguə'əlo de'en babchino' chia' chedə' bitoch gaquə gono' xšina'anə' na'a." ³Nach mosən' bene' xbabən': "İBixa gona'? Წana'an bacholague' nada' cuich gaquə gona' xšine'enə', na' nic chac gona' žin gual na' gaquəda' zto' šə naba' carida. ⁴Nezda' bi gona' par nič niťə beņə' yesə'əgüialaogüe' nada' catə' cuich chona' žin che xana'an." ⁵Na' goxe' yoguə' beņə' ca' chsa'alə' xmech xane'enə' tgüeje tgüeje'. Na' gože' beņə' nechən': "İJa'aquə' chal'o che xana'anə'?"

⁶Na' be'enə' gože'ene': "Čala'a čhe tapa mil litr set." Nach gož mosən' be'enə': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuentən' de que čalo'o čhe čopa mil litrzə setən'." ⁷Gwde na' gože' be'nə' əgwchopen': "¿Ja'auqən' čalo'o čhe xana'anə'?" Nach be'enə' gože'ene': "Čhe to mil rob trigw." Nach mosən' gože' be'enə': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuent čio'onə' de que čalo'o čhe xon' gueyoa robzə trigon'." ⁸Na' xan mos goxoayaguən' gocbe'ine' lechgualə bib naquə be'enə' de'en bene' xbab naclən' gone' par nič soe' binlo len ljuežje' ca' be'nə' ca' čsa'alə' čhe xane'en. Nada' čnia' le'e de que be'nə' ca' zjəchi' yičjga'aque' porzə de'en chac lao yežlyon' čso'onchgüe' xbab naclən' so'one' len de'en zjədeine'. Pero zan be'nə' ca' bazjəyo'o be'eni' čhe Diozən' lo'o yičjla'ažda'oga'aque'enə' bito čso'one' xbab naclən' yesə'əčhine' de'en zjədeine'.

⁹Na'a əchnia' le'e, de'en deile yežlyo nga de'e te čhein', pero legwčhin len par nič nitə' migw čhele, na' catə' babeya bi de'en deile yežlyo nga, nitə' be'nə' yozene'e le'e catə' yežinle yoban' gan' sole zejlicane.

¹⁰Šə to be'nə' chone' can' čheyalə' gone' len de'e cuitec zaquə' leczə gone' can' čheyalə' len de'e zaquə'əchgüei, na' be'nə' cui chone' can' čheyalə' gone' len de'e cuitec zaquə', leczə bito gone' can' čheyalə' len de'e zaquə'əchgüei. ¹¹Šə le'e cui chonle can' čheyalə' gonle len de'en deile yežlyo nga de'e te čhei, bito gon Diozən' le'e de'e zaquə'əche de'en cui te čhei.

¹²De'en deile yežlyo nga čhe Dioz na'anə', caguə čhelen'. Na' šə bito chonle can' čheyalə' gonle len de'en naquə čhe'enə', bito gone' le'e de'e zaquə'əche de'e cui te čhei.

¹³Notono no gaquə so liž čopə xan žin par gaque' xmosga'aque' tši'izə, čhedə' la' šə gone' ca', gue'ine' to xan žinnə' na' gaquene' čhe yetoe', o gone' žin čhe toe' do yičj do laže'e na' bito bi respet gape' čhe xane'en yeto par gone' xšine'enə'. Leczə ca' le'e bito gaquə gonle xšin Diozən' do yičj do lažə'əle na' gonte xšinle par gacle be'nə' gwni'a.

¹⁴Na' leczə gwnitə' be'nə' fariseo ca' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' na' gwso'onene' borl, čhedə' gwso'elažə'əche' əsa'aque' be'nə' gwni'a. ¹⁵Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e ža, chonle par nič be'nəčən' česə'əne' čhele de que zdacze licha, pero Diozən' než nle'ine' yičjla'ažda'olen'. Zjəde de'en čsa'aque be'nəčən' zjənaquən de'e žialao xen pero balən zjənaquən de'e chgue'i Diozən'.

Lei čhe Diozən' na' be'nə' ca' čhnabi'e

¹⁶Na' gozna Jeso'osən': —Antslə con lei de'en bzoj de'e Moisezan' na' len de'en boso'ozoj profet ca' bzejni'in čio'o čhe Diozən'. Pero na'a de'e Juannə' babedətxjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' nabie con notə'ətezə be'nə' soe' latjə, na' leczə ca' neto' chyixjue'eto'on. Na' be'nə' zan česə'əzo česə'əbi'e naclə so'one' par nič nabia' Diozən' lega'aque'.

¹⁷Ca naquə bitə'ətezə pont dao' čhe lei čhe Diozən' bito te čhei pero

ca naquə yežlyon' len de'e ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əde čhega'aquei.

**Bito yela'acho be'en čecho o no'ol
čecho par solencho beṇə' yoblə**

¹⁸Notə'ətezə beṇə' chela'a no'ol čhe'enə' par yeque'e no'olə yoblə, tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'. Na' yoguə' no beṇə' yošagne'e len to no'olə beṇə' bela'a ben' čhei le', leczə tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'.

Beṇə' gwni'a na' Lačhən'

¹⁹Nach gozna Jeso'osən': —Gwzo to beṇə' gwni'a, na' lechguale xochə goquə xala'ane'enə', na' lechguale gwdaošaogüe'e yoguə' ža. ²⁰Na' to beṇə' yašə' le' Lačh yoguə' ža bzo beṇə' le' cho'a puert zaguan čhe beṇə' gwni'anə' par gwnabe' carida. Na' Lačhən' lechguale gwžia yežə' doxen cuerp čhe'enə'. ²¹Na' tant gwdone' gone'ene' gaogüe' pedas dao' yelə' guao čhe beṇə' gwni'anə' de'en besə'əxopə lao yon'. Na' beco' ca' ja'aquəb jəsə'əle'eb yežə'an gwžia cuerp čhe'enə'. ²²Na' catə' got beṇə' probən', nach angl ca' besyə'əzi' besyə'əque'e le' yoban' gan' zoe' len de'e xaxta'ocho Abraannə'. Na' leczə got beṇə' gwni'anə' na' bosə'əcuaše'ene'. ²³Na' beyeje' gan' ža' beṇə' ca' bagwsa'at. Na' lao chžaglaogüe' na' gwłis laogüe'enə' na' ble'ine' zitə'ələ nitə' Abraannə' lene' Lačhən' yoban'. ²⁴Na' gwne' zižjo gwne': “Xa Abraam, beyašə'əlažə'əšgüei nada', na' bselə' Lačhən' par yosbise' ložə'an len latə' nis de'en yexopə xbene'enə' čhedə'

la' lechguale chžaglaogua' lo'o yi' nga.” ²⁵Pero na' Abraannə' gože' le': “Xi'ina' bosa'alažə' catə' lao bguano' yežlyon' porzə de'e šao' de'e güen gotə' čhio', na' Lačh nga porzə de'e mal goc čhe'. Na' bazoe' mbalaz nga na'a, na' le' chžaglaogo'. ²⁶Bito gaquə gone' can' che'endo' čhedə' la' Diozən' bačh bzie' to bdiṇj xen ga cui no zaquə' te entr neto' na' le'e par ničh ca' bito gaquə yidəto' gan' zolen', na' nic gaquə da'ac le'e nga.” ²⁷Nach beṇə' gwni'anə' gože' Abraannə': “Beṇə' gol dao', chatə'əyoida' le', bselə'əšga Lačhən' liž xa'anə'. ²⁸Nitə' gueyə' beṇə' biša'a, na' che'enda' čhixjue'ine' lega'aque' naquən' so'one' par ničh Diozən' bito əsele'e lega'aque' latjə nga gan' yesə'əžaglaogüe'.” ²⁹Abraannə' gože' le': “Deczə libr de'en bzoj de'e Moisezən' na' libr de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən'. Cheyałə' yoso'ozenague' čhe de'e ca' zjənyojən'.” ³⁰Na' gože' Abraannə': “Bito beṇə' gol dao'. Žalə' to beṇə' yebane' ladjo beṇə' guat ca' güe'elene' lega'aque' dižə', la' gosyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.” ³¹Nach gož Abraannə' le': “Šə bito choso'ozenague' čhe de'en bzoj de'e Moisezən' na' de'e profet ca', la'anə'əczə šə yeban to beṇə' ladjo beṇə' guat ca', bito se'ejle'e čhe Diozən'.”

**Bito cheyałə' goncho ca əxopə
beṇə' yoblə gone' de'e mal**

17 Nach gož Jeso'osən' disipl čhe' ca': —Syempr de de'en gonən ca yesə'əxopə beṇə' so'one' de'e malən'. Pero probchguazə

beṇə' chone' ca yesə'əxope' so'one' de'e malən'. ²Nca'alə xneze žalə' yoso'ocheje' yene'enə' to yěj yišə' na' žjəsə'əzalə'ene' lo'o nisdə'onə' cle ca soe' gone' ca əxopə beṇə' gone' de'e malən' la'anə' tozə beṇə' cuitec bi zaquə' len beṇə'chən'.

³Le'e gon xbab chele, šə to beṇə' bišə'əcho beṇə' bachonlilažə' Diozən' gone' mal contr tole, ben' bene' contr cheyałə' gatə'əyoine' le' yedinjene' xtole'enə', na' šə yedinjene' xtole'enə' cheyałə' yezi'ixene' che'. ⁴La'anə'əczə gaž las lao tža gone' de'e mal contr beṇə' bišə'enə', šə gaž laste əne': "Babeyejda' che de'en bena', bezi'ixen chia'", na' cheyałə' yezi'ixene' che'.

Gwse'ene' so'onlilažə'əche' Diozən'

⁵Nach gwse' apostol ca' Xanchon': —Gaquələnšgo' neto' par ničh gonlilažə'əchto' Diozən'.

⁶Nach gož Xanchon' lega'aque': —Xsa yag moztasən' naquən de'e dao' rizə'. Na' la'anə'əczə de'en chonlilažə'əle Diozən' gwxaquə'əleben ca to xsa moztasən' laogüe de'en cuinə' gonlilažə'əchgualene', guac ye'ele yag yixgüio nga: "Boša' xišna'o nga na' žjəyezo' lo'o nisdə'onə'", na' guaquəczə can' nalenə'.

De'en cheyałə' so'on mos ca'

⁷Ca naquə costombr chelen' šə mos chelen' chgua'anə' go'on o chapə chye' xilə', catə' chele'e goyebən' bito che'elene': "Beyo'o ngalə gwche'edo' gaogo' xše'."

⁸Cle che'elene': "Bsi'ini'a de'en ye'ej gaogua' na' gwdio' de'en

gaogua'anə'. Te yedaogua'anə' nach gaogo'." ⁹Na' bito cho'elene' yelə' choxcwlen catə' babene' de'en gožlene' gone'. ¹⁰Na' leczə ca' le'e nacle disipl chia', catə' babenle yoguə'əloł de'en nona' mendad gonle cheyałə' ənale: "Bito bi zaquə'əto' par goṇo' yelə' choxcwlen cheto', chedə' de'en babento'onə' la' de'e cheyałə'əczə gonto'onə'."

Jeso'osən' beyone' ši beṇə' chse'i yižgüe' de'en nzi' lepr

¹¹Lao zda' Jeso'osən' Jerosalennə' len disipl che' ca' na' gwdie' gan' zjəndil distrit che Samaria len Galilean'. ¹²Na' besə'əžine' to cho'a yež dao' na' besə'əchoj ši beṇə' zjesə'əšague' Jeso'osən', beṇə' ca' chse'i yižgüe' de'en nzi' lepr, na' gosə'əzeche' zitə'ələ. ¹³Na' gosə'əne' zižjo gwse'ene': —Maestr Jeso'os, beyašə'əlažə'əšguei neto'.

¹⁴Na' Jeso'osən' catə' ble'ine' lega'aque' gože' lega'aque': —Ležjəya'ac lao bxož ca' ničh yesə'əgüie' le'e.

Na' goquən' lao zezyə'əngüe'e nezən' besyə'əyaquene'. ¹⁵Nach toe' catə' gocbe'ine' de que bačh beyaquene' na' bebi'e na' gwne' zižjo be'elaogüe'e Diozən'. ¹⁶Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' be'ene' yelə' choxcwlen. Be'enə' ben ca' naque' to beṇə' Samaria. ¹⁷Nach gwna Jeso'osən': —Ši beṇə' can' beyona'. ĩGanxa beṇə' ca' yegan'? ¹⁸Tozə beṇə' zitə' nga bebi'e par cho'elaogüe'e Diozən'.

¹⁹Nach gož Jeso'osən' be'enə': —Bezoža' na' beyej to šao' to güen. Babeyacdo' chedə' chonlilažo'o nada'.

Yelə' chnabia' che Diozən'

²⁰Na' goquən' beṇə' fariseo ca' gosə'ənabene' le' batxan' yidə ben' əselə' Diozən' par nabi'e nasyon Izraelən'. Nach boži' Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gwne': —Ca naquən' nabi'enə' bito naquən to de'e le'icho. ²¹Notono no cheyalə' əne': “Bgüiašc nga chnabi'e”, o “Na' chnabi'e”, chedə' bazoe' na'a entr le'e chnabi'e.

²²Nach gože' disipl che' ca': —Gwžin ža catə'an nale: “Žalə'əga na'a bač zocho yoban' gan' chnabia' ben' bselə' Diozən'.” Pero bito gaquə can' chnablažə'əlenə'.

²³Nitə' beṇə' əse'e le'e: “Bgüiašc nga chnabi'e”, o “Bgüiašc na' chnabi'e”, pero le'e bito naole beṇə' ca' əse'e le'e ca'. ²⁴Can' chac catə' chep yesən' chse'eni'in doxenlə le'e yoban' to de repentžə, leczə can' gaquə catə'an əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəč yida' to de'e repentžə na' yoguə'əlo' beṇə' yesə'əle'ine' nada'. ²⁵Zgua'atec de de'e zan de'e cheyalə' čhi' saca'a, na' nezdə' de que beṇə' ca' ža' na'a bito se'ejle'e čhia'. ²⁶Leczə can' goquə ca tyemp che Noenə', leczə can' gaquə catə'an bazon əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəč.

²⁷Beṇə' gwnitə' ca tyemp che Noen' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe' na' gwsə'elaozechga'aque' bosə'əšagne'e na' bosə'ošague' na' no xi'inga'aque' xte catə'an bžin ža gwyo'lo Noen' lo'o barcon', na' goc to yejw sio' juisy nach gosə'əbiayi' yoguə' beṇə' ca' cui gwsə'o lo'o

barcon'. ²⁸Leczə can' goquə ca tyemp che Lotən'. Beṇə' Sodoma ca' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe', gwsə'ote'e no bia yixə' čhega'aque' na' bichlə de'e de čhega'aque', na' gosə'əzi'e bi de'en besə'əyažjene' na' gwsa'az gwsa'ane' na' gwsə'on ližga'aque'. ²⁹Pero na' žan' beza' Lotən' Sodomən', Diozən' bene' par nič lechguale byinj yi' na' sofr yobanə' na' gosə'əbiayi' yogue'e. ³⁰Can' gaquə catə'an yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəč, na' yoguə'əlo' beṇə' yesə'əle'ine' nada'.

³¹Na' žan' yida' šə na'aclə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che' liže'enə' na' šinlaze'enə' ža'an lo'o yo'onə', cui yeyetje' par yetobe' šinlaze'enə', con cuejyichje'en. Na' leczə ca' ben' zo do yoba bito gaquene' yeyej liže'. ³²Le'e žjsa'alažə' can' goc che no'ol che Lotən'. ³³Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par nič cui čhi' saque'e o par nič cui no got le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' čhi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni čhia', bade yelə' mban che'enə' zejlicane'.

³⁴Echnia' le'e, quinga gaquə že'enə' catə'an yida' de'e yoblə: Čhopə beṇə' zjədie' chəsə'ətase', toe' yezi' yeca'a Diozən' na' toe' yega'an. ³⁵Na' čhopə no'olə nitə' txen chso'ote', toe' yezi' yeca'a Diozən', na' toe' yega'an. ³⁶Na' čhopə beṇə' nitə' do yoba, toe' yezi' yeca'a Diozən' na' leczə yega'an toe'.

³⁷Catə' gwse'enene' dižə' quinga, gwse'ene': —ŽGan' gaquə de'e quinga Xanto'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ngale'en chonen che ben' ne':

“Gan' de bia guat nan' chesə'əžag šod ca'.”

**Jempl che to no'olə gozebə
len to juez mal**

18 Na' be'elene' lega'aque' to jempl par ničh bsd blo'ine' lega'aque' de que cheyalə' so'ontezə so'one' orasyon sin cui žjəxaquə'əlažə'əga'aque'. Na' gože' lega'aque': ²—Gwche' to syoda gan' gwzo to juez. Na' juezən' bito gwdape' Diozən' respet na' nic gwche' yichje' šə chsa'azlažə' benəčən' can' chone'enə'. ³Na' lao syodan' gwzo to no'olə gozebə na' goxjzə cheje' lao juezən' na' che'e le': “Bosla nada' lao na' benə' contr chia'anə'.” ⁴Bagoc sša bito bzenague' che', pero gwdele bene' xbabən' na' gwne': “Bito chapa' Diozən' respet na' nic chi' yichja' šə chsa'azlažə' benəčən' can' chona'. ⁵Pero yosla' no'olə nga lao na' benə' contr che' la' lechguale zed chone'ene' nada'. Šə bito gona' yelə' jostis che'enə' bitoch soida' tant zed chedeyenene' nada'.”

⁶Nach gož Xanchon' lega'aque': —Le'e gon xbab che de'en gwna juezən' ben' cui zda licha. ⁷Naquəchxe gon Diozən' gwzenague' che benə' ca' bagwleje' par zjənaque' xi'ine', benə' ca' chso'olgüiž le' do ža do yel. Goslacze' lega'aque' lao na' benə' contr čhega'aque' ca' la'anə'əczə šə əsa'aque'ne' de que bachžeine'. ⁸Echnia' le'e, to žalnezdao' Diozən' yosle' lega'aque' lao na' benə' contr čhega'aque' ca'. Pero catə' nada' yida' yežlyo nga yetlas, nadan' naca' ben' bsele' Diozən' golja'

benəč, cuili ne'e nitə' benə' ne'e chso'onlilaže'e nada' par yosla' lega'aque' lao na' benə' contr čhega'aque' ca'.

**Jempl che to benə' fariseo
len to benə' gočhixjw**

⁹Na' gwnitə' balə' benə' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque' de que zjənaque' benə' güen lao Diozən' ca de'en chso'one'enə'. Benə' ca' zjənone'en de que benə' yeziquə'əchlə bito bi zjəzaque'e. Na' Jeso'osən' be'e jempl nga par benə' ca' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque', gwne': ¹⁰—Čhopə benə' ja'aque' lo'o yo'odao' əblaonə' jse'ene' orasyon, to'e benə' fariseo na' ben' yeto benə' gochixjw. ¹¹Benə' fariseon' gwzeche' na' bene' orasyonnə' cho'elao' cuine' na' gwne' quinga: “Dioz, chona' yelə' choxcwlen čio' čhedə' bito chona' can' chso'on yeziquə'əchlə benə'. Bito chca'a bi de'e de che benə' yoblə, na' bito chona' bichlə de'e mal. Bito naca' benə' ggo'o xtoi, nic chbejyichja' no'ol čhia' par solena' benə' yoblə, na' nic naca' benə' mal can' naquə benə' gočhixjw nga. ¹²Čhopə ža lao to xman chzoa' cui chaogua'. Na' yoguə'əloł gan de'en chona', chona'an ši cue'elə na' chnežjua' tcue'en par yo'oda'onə'.” ¹³Na' benə' gočhixjon' gwzechateze' zitə'ələ, na' xte nic cheyaxjene' əlis laogüe'enə' əggüie' yoban', na' chbažə' lcho'enə' gwne': “Dioz, beyašə'əlažə'əšguei nada' benə' güen de'e mal.” ¹⁴Ca'azə de'e gwna benə' gočhixjon'. Na' əchnia' le'e, Diozən' bezi'ixene' che benə' gočhixjon', na' beyeje' liže' sin cui

bi xtole'e gotə'. Caguə ca' beṇə' fariseon'. Na' notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par niḥ gacbe'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an.

Jsoa' beṇə' bidao' lao Jeso'osən'

¹⁵Na' ja'ac beṇə' jso'e bidao' lao Jeso'osən' par niḥ əxoə ne'enə' yichjga'acbo' na' gone' orasyon chega'acbo'. Na' catə' besə'əle'i disipl ca' can' chso'one'enə', gosə'ədile' lega'aque'. ¹⁶Pero na' Jeso'osən' goxga'aque'ebə' na' gožə' disipl che' ca': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e, beṇə' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'aque' lao Diozən' can' chəsə'əzəxjw yichj bidao' ca' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'enə' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'. ¹⁷Bidao' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li chnia' le'e, notə'ətezle šə cui yeyacle ca bidao' par güe'ele latjə ṇabia' Diozən' le'e, bito gaquə yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

**Beṇə' güego' ben' goquə
beṇə' gwni'a**

¹⁸To beṇə' gwnabia' gožə' Jeso'osən': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'en cheyalə' gona' par niḥ gatə' yelə' mban zejlicane chia'.

¹⁹Na' par niḥ gon be'enə' xbab che de'en ne', Jeso'osən' gožə'ene': —İBixchen' nao' de que naca' beṇə' güen? Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen. ²⁰Le' nezdə' bin' na

lein': “Cui co'o xtole, na' cui cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə; cui gotle beṇə'; cui cuanle; bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle; gwnežjwle yelə' bala'an xaxna'ale.”

²¹Nach gož be'en le': —Yoguə'əlöl de'e quinga chona'an dezd xcuida'a.

²²Nach catə' bene Jeso'osən' xtiže'en na' gožə'ene': —Tozə de'en ne'e chac falt gono'. Jəyeyetə' yoguə'əlöl bi de'e de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə', nach da denao nada'. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', de'e zaquə'əche gatə' chio'.

²³Pero na' be'enə' catə' beyož benene' dižə' de'en gož Jeso'osən' le', gwzechachoe' trist, chedə' la' goque' to beṇə' gwni'achgua. ²⁴Na' bgüia Jeso'osən' beṇə' gwni'anə', na' gwne': —Zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'le latjə par niḥ ṇabia' Diozən' le'. ²⁵Zdebəchlə naquən par to beṇə' gwni'a güe'le latjə ṇabia' Diozən' le' cle ca par to camey teb to lo'o nag yešə'.

²⁶Na' beṇə' ca' boso'ozenague' xtiže'enə' gwse'ene': —İNoxan' yechoj xni'a de'e malən' ža?

²⁷Na' Jeso'osən' gožə' lega'aque': —De'en cui gaquə gon beṇə'chən', bito nacho cui gaquə gon Diozən' len.

²⁸Nach Bedən' gožə' le': —Neto' bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len de'en deito' par chonlilažə'tə' le' na' chzenagto' chio'.

²⁹Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia', šə nole bagwlejyichjle ližle, xo'olle, bišə'əle, xaxna'ale o xi'inle chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e, ³⁰Diozən'

gone' le'e de'e zaquə'əche lao
yežlyo nga na'a clezə ca de'e ca'
na' beṇə' ca' bagwlejyichjle. Na'
catə' yežinle yoban' gone' par niḥ
əbanle zejlicane.

**De'e yoblə gosyixjue'e
Jeso'osən' de que gate'**

³¹Na' gwlej Jeso'osən' apostol ca'
šiziṇ ca'alə, na' gože' lega'aque': —
Na'a šejcho Jerosalennə' gan' gaquə
yoguə'əloḷ de'en baboso'ozoj de'e
profet ca' chia', nadan' naca' ben'
bselə' Diozən' golja' beṇəch. ³²Gaca'
lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə
beṇə' Izrael, na' so'one' nada' borl
na' yesə'əzi'ichiže'e nada', nach
yoso'oža' xene'e cho'alaogua'anə'.
³³Yesə'əyine' nada' yid sot nach
so'ote' nada', pero yeyon ža yebana'
ladjo beṇə' guat ca'.
³⁴Pero disipl che' ca' bito
gwse'ejni'ine' de'en gože' lega'aque'.
Zjənchol yichjla'ažda'oga'aque'enə',
de'e na'anə' bito gwse'ejni'ine'en.

To beṇə' lchol beṇə' Jerico bele'ine'

³⁵Nach lao bazon əžin Jeso'osən'
Jericon', to beṇə' lchol chi'e cho'a
nezən' chṇabe' carida. ³⁶Na' benene'
chesə'əde beṇə' zan, na' gwṇabe'
bin' chac. ³⁷Nach gwse'ene': —
Jeso'os beṇə' Nasaretən' chdie'
laogo'onə'.

³⁸Na' gwne' zižjo gwne': —Jeso'os,
len' naco' xi'in dia che de'e Rei
Dabin', ibeyašə'əlažə'ašguei nada'!

³⁹Nach beṇə' ca' zjəžialao lao
Jeso'osən' gosə'ədile' beṇə' lcholən'
gwse'ene' de que cheyalə' soe' žizə,
pero nachle gwne' zižjochlə gwne':
—Len' naco' xi'in dia che de'e Rei
Dabin', ibeyašə'əlažə'ašguei nada'!

⁴⁰Jeso'osən' gwleze' nach bene'
mendad əžiso'e beṇə' lcholən'
laogüe'enə' na' catə' bgüiguə'
beṇə' lcholən' lao Jeso'osən' nach
gože'ene': ⁴¹—ŽBi che'endo' gona'
len le'?

Nach beṇə' lcholən' gože'ene': —
Xana' benšga par niḥ ye'le'ida'.

⁴²Jeso'osən' gože'ene': —Bele'i.
De'en chonlilažo'o nada' baḥ goc
can' che'endo'onə'.

⁴³Na' le'e bele'iteine' na'
gwnaogüe' Jeso'osən' be'elaogüe'e
Diozən', na' leczə ca' yoguə' beṇə'
ca' besə'əle'ine' can' goquən'
gwso'elaogüe'e Diozən'.

Jeso'osən' na' Saqueon'

19 Nach Jeso'osən' gwyo'e
Jericon' na' gwdeze'
yešla'a syodan'. ²Na' zo to beṇə'
le' Saqueo. Naque' beṇə' gwnabia'
che beṇə' gochixjw ca', na' naque'
beṇə' gwni'a. ³Gwdiljlaže'e
nacle le'ine' Jeso'osən' pero bito
goquə, chedə' nitə' beṇə' zan len
Jeso'osən' na' Saqueon' goque' to
beṇə' bčhecw dao'. ⁴De'e na'anə'
gwsa'adoe' gwdie' lao beṇə' ca' par
jəšepe' to lao yag yixgüio niḥ goc
ble'ine' Jeso'osən', chedə' bazon te
Jeso'osən' na'. ⁵Pero na' catə' bžin
Jeso'osən' xan yaguən', bgüie' lao
yaguən' na' gože'ene': —Saqueo,
beyetjdodo', chedə' cheyalə'
yega'ana' ližə'on neže'.

⁶Nach Saqueon' beyetjdoe'
chebeine' nach beče'ene' liže'enə'
na' be'elaogüe'ene'. ⁷Pero na' beṇə'
ca' zjənžag len Jeso'osən' catə'
besə'əle'ine' can' goquən', yogue'e
gosə'ənelaogüe'e gosə'əne': —Bazde'
liž to beṇə' güen de'e mal par

so'enə'. ⁸Na' Saqueon' gwzeche' nach gože' Xanchon': —Xana', gašjə de'en deida' gwnežjua'an beṇə' yašə', na' de'en bagwcua'a che beṇə' ca' bxoayaga' ničh gosə'əyixjue' mazəchlə ca de'en cheyalə' yesə'əyixjue', yonežjua' lega'aque' tap tantən'.

⁹Na' Jeso'osən' gože'ene': — Neža babebəj Diozən' le' lao de'e malən' len famiły chio', na' de'e li banacle xi'in dia che de'e Abraannə' laogüe de'en bachonlilažə'le Diozən' can' ben de'e xaxta'ocho Abraannə'. ¹⁰Ca naca' nada', bseļə' Diozən' nada' golja' beṇəch par zedəlo'ida' beṇə' ca' bachəsə'əbiayi' de que nži'ilažə'a lega'aque' na' par ničh con noe' so'onlilažə' nada' yebəjəga'aca'ane' xni'a de'e malən'.

**Jempl che ši beṇə' bnežjw
xanga'aque'en lega'aque'
čhopə gueyoa pes güejə**

¹¹Na' žlac nežjənžag beṇə' chse'enene' dižə' de'en choe' Jeso'osən', be'elene' lega'aque' to jempl čhedə' banite'e galə'əzə Jerosalennə' na' gwsa'aquene' de que le'e solaote nabi'e nasyon Izraelən'. ¹²Nach gwne': —Lao to famiły blao bchoj to beṇə' gwyje' to nasyon zitə' jene' de'en cheyalə' gone' par ničh solao nabi'e nasyon che'enə' catə' yežine'. ¹³Na' antsə zese'e gwleje' ši mos che'enə' na' bnežjue' to toe' čhopə gueyoa pes güejə. Nach gože' lega'aque': “Mech nga gonele negosy lao cui zoa'.” ¹⁴Pero beṇə' gwlaž che' ca' besə'əgue'ine' le'. Nach catə' beyož gwze'e boso'osele'e beṇə' lao xane'enə' ben' naquə rein'

jse'eže'ene': “Bito chene'eto' nabia' benga neto'.” ¹⁵Nach catə' bežin be'enə' laže'en de'e yoblə gwzolaogwnabi'e, nach bene' mendad əžja'ac xmosə' ca' ši laogüe'enə', beṇə' ca' bocua'anlene' mechən'. Gone'ene' ənezene' ja'aquə'ətə' gwsə'one' gan len mechən' de'en bocua'anlene' to toga'aque'. ¹⁶Beṇə' nechən' bžine' laogüe'enə' na' gože'ene': “Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nada' benən gan ši tant ca de'en bocua'aṇo'.” ¹⁷Nach xane'en gože'ene': “Babenə' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyalə' gono'. Beno' can' cheyalə' gono' len de'e da'on bocua'anlena' le', na' de'e nan' gona' par ničh nabi'o ši syoda.” ¹⁸Na' beṇə' əgwchopen' bžine' lao xane'enə' na' gože'ene': “Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nda' benən gan gueyə' tant ca de'en bocua'aṇo'.” ¹⁹Nach gože' le': “Le' nabi'o gueyə' syoda.” ²⁰Nach bžin yetoe' lao xane'enə' na' gože'ene': “Xana', nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Bablažə'əčhečha'an bey nga. ²¹Bžeba' le' la' naco' to beṇə' znia. Chono' gan de'en cui beno' žin čhei, na' chzi'o cwseš che de'en chsa'az beṇə' yoblə.” ²²Nach gož xanen' le': “De'en bagwnao' ca' chlo'in de que napo' dolə'. Naco' mos mal. Chacdo' de que naca' to beṇə' znia, de que chona' gan de'en cui bena' žin čhei, na' chzi'a cwseš che de'en chsa'az beṇə' yoblə. ²³Na' šə chacdo' chona' ca', žbixčhen' cui gwlejo' xmecha'an beṇə' yoblə par ničh yezi'an len yichjei na'a bəbeļa'a?” ²⁴Nach gože' beṇə'

ca' zjəzecha cuite'enə': "Yeca'ale xmecha'an de'en bocua'anlena'ane' na' gwnežjwlen ben' banoxə' čhopa mil." ²⁵Nach gwse'ene': "Xanto', banoxə'əcze' ši tant ca de'en bocua'anleno'one'." ²⁶Nach gož beṇə' gwnabia'an lega'aque': "Echnia' le'e, ben' chon güen len de'en chnežjua'ane', gwnežjochcza' çe'. Pero na' be'enə' cui chgon žin de'en chnežjua'ane', yeca'a de'e da'on noxe'enə'. ²⁷Na' ca naquə beṇə' ca' chəsə'əgue'i nada', beṇə' ca' bito chse'ene nabi'aga'aca'ane', le'e žjəxi'iga'aque' na' gotga'aclene' laogua' nga."

**Gwso'elaogüe'e Jeso'osən'
catə' beyo'e Jerosalennə'**

²⁸Na' catə' beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gwze'e zde' Jerosalennə'.

²⁹Na' catə' bgüigue'e yež Betfage na' Betania, gan' zo ya'a de'en nzi' ya'a Olibos, na' gwleje' čhopə disipl çe' ca'. ³⁰Na' gože' lega'aque': — Le'e žja'ac yežən' chi' na', na' catə' šo'ole lao' yežən' le'ile to borr dao' da'ab yag, bia cui nonə' cuia. Na' əsežleb na' əche'eleb ngalə.

³¹Šə non' ye'e le'e: "ŽBixchen' chsežleb?" na' ye'elene': "Xanto' nan' chyažjene'eb."

³²Nach beṇə' ca' bseļə' Jeso'osən' gwsa'aque' na' besə'əle'ine'eb da'ab gan' gož Jeso'osən' lega'aque' ca'.

³³Nach lao chosə'əseže'eb, xamb ca' gwse'e lega'aque': — ŽBixchen' chsežle borr da'onə'?

³⁴Nach disipl ca' gwse'e lega'aque': — Čhedə' Xanto'on chyažjene'eb.

³⁵Nach gosə'əche'eb lao Jeso'osən' na' besə'əxoə xadon

čhega'aquen' cožə'əbən', nach bosə'ožie' Jeso'osən' cožə'əbən'.

³⁶Na' lao zde' Jerosalennə' žie' cožə' borrhən', lao nez gan' zde'enə' bosə'ošiljw xala'an beṇə'čən'. ³⁷Na' gosə'əbigue'e galə'əzə Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' yesyə'əyetje' ya'a Olibosən'. Nach yoguə'əloļ disipl zan çe' ca' zja'aclene' le' gwzolao lechguale besyə'əbeine' na' gwzolao gwso'elaogüe'e Diozən' zižjo gwso'e dižə' çe yoguə'əloļ de'en babesə'əle'ine' de'e zaquə' yebanecho. ³⁸Nach gosə'əne': — Sošga Rei chechon' mbalaz ben' baza' nga bseļə' Xancho Diozən' le'. Ledoye'ela'och Diozən' txen len beṇə' ca' nitə' gan' zoe'enə' čhedə' babene' par nič beṇə'čən' gaquə nite'e binlo len le'.

³⁹Na' entr beṇə' zan ca' gwnitə' balə beṇə' fariseo. Nach to čhope' gwse'e Jeso'osən': — Maestr, ben mendarad nitə' disipl čchio' ca' žizə.

⁴⁰Nach boži'i Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gwne': — Echnia' le'e, žalə' beṇə' quinga nite'e žizə, yej quinga so'osya'an əso'ela'on nada'.

⁴¹Na' lao bežine' galə'əzə Jerosalennə' bgüie' syodan' na' bene' xbab çe beṇə' lao syodan' na' gwchežyaše'e. ⁴²Na' gwne': — Žalə' bachejni'ile na'a nac gonle par sole binlo len Diozən'! Pero na'a nengašə'an len le'e. ⁴³Gwžin ža gwžin or catə' beṇə' contr čhele so'one' to yež de yej de'en šečhj syodan' par nič notono gac yechoj syodan'. ⁴⁴Na' əso'ote' le'e na' xi'inle ca', na' yosyo'ochinje' syodan' na' yesye'eyoslase' yej ca'. Can' gaquə čhedə' bito chejle'ele de

que Diozən' babselə' nada' laolen' par gaquələna' le'e.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a yo'odao' əblaonə'

⁴⁵Na' Jeso'osən' bžine' yo'odao' əblaonə' na' gwzolaogü'e' bebeje' yoguə'əlol beṇə' ca' chso'on ya'a chy'o'nə'. ⁴⁶Na' gože' lega'aque! —Nyojczən' le'e Xtižə' Diozən': "Liža'an naquən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon", pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

⁴⁷Na' bsd blo'ine' beṇə' ca' ža' yo'odao' əblaonə' yoguə' ža. Na' bħoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' nochlə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' besyə'əyiljaže'e naclə so'one' par əso'ote' le'. ⁴⁸Pero bito besə'əželene' naclə so'one' len le', chedə' yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə besyə'əbeichgüeine' xtiže'enə'.

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

20 To ža lao bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' lo'o yo'odao' əblaonə' na' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən', besə'əžin bħoz əblao ca' na' nochlə beṇə' golə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'. ²Na' gwse'ene! —Gwnaşc neto', žnac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'an na' non' beṇ le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

³Na' boži'e xtižə'əga'aquen' gwne! —Leczə de to de'e nabda' le'e, lenaşc nada', ⁴žnon' bselə' de'e Juannə' bide' bħoe' beṇə' nis?

žEDioz nan' bsele'ene' o šə beṇə' yoblən'?

⁵Na' boso'oxi'e gosə'əne! —žBi ṇacho? La' šə ṇacho de que Diozən' bsele'e de'e Juannə' par bħoe' beṇə' nis, nach əṇe' chio'o: "žBixchen' bito gwyejle'ele che'?"

⁶Na' šə ṇacho de que bide' to gwłazze', nach yoguə' beṇə' quinga yosə'əšize'e chio'o yej chedə' chse'ejni'ine' de que de'e Juannə' goque' to profet beṇə' bselə' Diozən' par be'e xtiže'enə'.

⁷Nach gwse'e Jeso'osən' de que bito zjənezene' non' bselə' de'e Juannə'.

⁸Nach Jeso'osən' gože' lega'aque! —Leczə ca' nada' bito əṇia' non' beṇ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'en chona'.

Jempl che mos mal ca'

⁹Na' be'e jempl nga bzejni'ine' beṇə' ca' choso'ozenag che' de que notə'ətezə beṇə' šə chonczə yichjlaogü'e' cui chejle'e che' cuiayi'e. Na' gwne! —To beṇə' goze' zan yag obasən' na' bocua'əṇe'en lao na' beṇə' ca' yoso'ogüia yoso'oye'en, na' gwze'e gwyeye' ga yoblə na' jəyega'əṇe' sša. ¹⁰Catə' bžin ža par yesyə'ətobe' cwsešən', bsele'e to mos che'enə' lao beṇə' ca' chsa'ape' yag obasən' par niçh yosyo'onežjue'ene' to tlacw che cwsešən' de'en cheyalə' si' xane'en. Na' beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' gosə'əyine' mosən' na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'. ¹¹Nach xanga'aque'en bsele'e yeto mosən', na' leczə gosə'əyine'ene' na' gwso'one'ene' borl, na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi

bosyo'onežjue'ene'. ¹²Nach bseļə' xanga'aquen' mos əgwyōne, na' lecəzə gwso'otlate'ene' xte gwso'onene' güe' na' besyə'əbeje'ene' fuerlə.

¹³Nach xan yag obasən' gwne': "¿Nacxa gona'? Egwselə'a xi'ina' bi'in chacchgüeida' chei, la' šəquə gwsa'apəļje'ebə' respet." ¹⁴Pero beñə' ca' chsa'apə yag obasən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'ena' gosə'əne' entr lega'acze': "Bengan' xi'in xan yag obasən' na' len' si' bienñə'. Leda gotchone' par nič si'icho bien che xē'ena'." ¹⁵Nach besyə'əbeje'ene' fuerlə güertən' na' gwso'ote'ene'. Na' ¿nacxa bentgua xan yaguən' len lega'aque'ena' ža? ¹⁶Jəyenitlaogüe' lega'aque', na' begüe'e yaguən' lao na' beñə' yoblə. Na' beñə' ca' ža'anə' catə' gwse'lenene' dižə' quinga de'en be' Jeso'osən' gosə'əne': —iCatec de'le mal juisy de'e ca' goquən'!

¹⁷Na' Jeso'osən' bgüiachgüe' lega'aque' na' gože' lega'aque': —¿Bixa zejen ža, de'en nga nyojən' le'e Xtizə' Diozən' chia' de'en gwxaquə'əlebəda' ca yej squin?, nan:

Yej de'en cui gwso'olazə' mues güen yo'o ca',

len banaquən yej squin.

¹⁸Na' yoguə' no cui šejle' chia' gwxaquə'əlebene' ca beñə' əxopə lao yej na' cue'ežəšje'. Na' yoguə' no cuinə' šejle' chia' catə' babžin žan' gaquə juisyən', gwxaquə'əlebene' ca beñə' əxopə yej laogüe'ena' na' əgwšəžən le'.

Gosə'əñabene' Jeso'osən' šə yesə'əyixjue' impuest che gobiern

¹⁹Na' lao or na'atezə beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beñə' gwnabia' che bəxə ca' gwse'lenene'

yesə'əzene'ene' chedə' gwse'ejni'ine' de que Jeso'osən' be'e jemplən' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'. Pero bito bi gwso'one' chedə' besə'əžebe' bi so'on beñə' ca' ža'anə' beñə' bachse'ejle'e che Jeso'osən'. ²⁰Na' dezd or na'atezə gwzəolao gosə'əbe'enaogüe' Jeso'osən' par əchoj to dižə' cho'ena' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya che' lao beñə' gwnabia' che gobiernən'. De'e na'anə' bosə'əsele'e beñə' chso'on txen len lega'aque' lao Jeso'osən' gwsa'aque'ne' yesə'əxoayague'ene' nič gone' xbab de que do lažə'əga'aque' chse'lenene' yesə'ənezene' bi de'en naquən güen so'one'. ²¹Nach gwse'le': —Maestr, nəzeto' de que cho'o dižə' li, na' naquən liča de'en chsed chlo'ido' beñə' ca', na' tozə can' chono' len notə'ətezə beñə'. Na' nəzeto' de que dižə' lin' cho'o chsed chlo'ido' beñə' can' chene'e Diozən' goncho. ²²Na' chene'eto' nəzeto' ¿əcheyalə' chixjwto' impuest che gobiernən', o šə cui?

²³Pero gocbe'i Jeso'osən' caguə do lažə'əga'aque'ena' chse'lene' ca', con chse'lenene' yoso'əxoayague' le', na' gože' lega'aque': ²⁴—Le'e gwlo'i nada' to xmechlen'. ¿No diboj chein' da' laogüen' na' no lein' nyoj laogüen'?

Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar na'anə'.

²⁵Nach gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e əgwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

²⁶Na' bito gwsa'ac so'one' xtiže'ena' clellə lao beñə' ca' ža'anə', na' besyə'əbanene' can' boži'e

xtižə'əga'aque'enə', na' bitoch bi gosə'əne'.

Catə' yesyə'əban beṇə' guat ca'

²⁷Na' leczə besə'əžin bałə' beṇə' sadoseo ca' beṇə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban beṇə' guatən', nach gosə'əṇabene' le' ²⁸gwse'ene': —Maestr, de'e Moizezən' bzoje' can' cheyałə' goncho. Na' gwne': “Šə to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an no'ol che'enə' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' ben' bagotən' cheyałə' yeque'e no'olənə' par ničh nītə' xi'in dia che ben' bagotən'. ²⁹Na' goquən' gwnitə' gažə bišə'əga'aque', na' toe' bšagne'e na' catə' gote' notono xi'ine' gwzo. ³⁰Na' beṇə' bišə'e əgwchope beque'e no'olən', na' leczə gote' na' notono xi'ine' gwzo. ³¹Na' beṇə' bišə'e əgwyone leczə beque'e no'olən', na' leczə ca' goquə len le', nach beṇə' bisə'əga'aque' ca' yetap besyə'əque'e no'olən' na' gwsa'ate' na' notono xi'inga'aque' gwnitə'əczə. ³²Gwdelə leczə got no'olən'. ³³Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', ɰnoe' entr lega'aque' gaquə be'en che'? la' yogue'e boso'ošagna'alene' le'.

³⁴Na' Jeso'osən' boži'e xtižə'əga'aque'enə' na' gože' lega'aque': —Beṇə' ca' nītə' lao yežlyo nga chosə'əšagne'e na' leczə choso'ošague' na' no xi'inga'aque'. ³⁵Pero na' beṇə' ca' na Diozən' čhega'aque' de que zjəzaque'e par yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' na' par žjəsyə'əzoe' len le' zejlicane, catə'ən yesyə'əžine' gan' zo Diozən' bito nacbia' šə zjənaque' beṇə' zjənšagna' o šə cui, na' caguə no

yesyə'əšagna'ach na'anə'. ³⁶Bitoch sa'ate'. Lebze əsa'aque' len angl ca'. Na' zjənaque' xi'in Dioz čhedə' babosban Diozən' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca'. ³⁷Na' leczə de'e Moizezən' bzoje' can' goquə ble'ine' to yi' bel de'e chdoljən to lo'o xis yešə' sin cui bzeyən len. Na' gwne' čhe Xancho Diozən' de que naque' Dioz che de'e xaxta'ocho Abraannə', na' Dioz che de'e xaxta'ocho Isaaquən' na' Dioz che de'e xaxta'ocho Jacobən'. De'e na'anə' nezecho de que beṇə' guat ca' yesyə'əbane'. ³⁸Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' čhedə' Diozən' bito naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque' Dioz che beṇə' zjəmban. Na' yoguə' beṇə' bagwso'onlilažə' Diozən' ne'e zjəmbane' par chso'elaogüe'ene'.

³⁹Na' bałə beṇə' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, binlo boži'o xtižə'əga'aque'ena'.

⁴⁰Na' bitoch besyə'əyaxjene' ibi yesə'əṇabene' le'.

**Cristən' naque' xi'in dia
che de'e Rei Dabin'**

⁴¹Jeso'osən' gože' lega'aque': —ɰBixčen' chasə'əna beṇə' che Cristən' de que naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'? ⁴²Cuin de'e Dabin' bzoje' le'e libran' žia Salmos, gwne':

Xancho Diozən' gože' Xana'anə': “Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen.

⁴³Na' gona' par ničh nītə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr čchio' ca' xni'onə'.”

⁴⁴Na' de'en gwna de'e Dabin' de que Cristən' naque' Xane', ðacabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia çe'enə' ža?

**Xtolə' beṇə' ca' choso'osed
choso'olo'ine' lei de'en
bzoj de'e Moizezən'**

⁴⁵Na' gože' disipl çe' ca' len yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə boso'ozenag çe', gože' lega'aque':
⁴⁶—Le'e gon xbab niç cui gonle can' chso'on beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Lega'aque' chesyə'əbeine' chəsə'əlaže'e zjənyaze' lachə' tonə, na' chesyə'əbeine' catə' beṇə' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' chəsə'ənope'e na'aga'aque'enə' do lao lquey. Lega'aque' chse'enene' yesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beṇə' blaο catə' chja'aque' yo'odao' na' catə' chac lni. ⁴⁷Na' choso'oxoayague' no'olə gozebə ca' par niç no'ol ca' chəsə'ənežjue' lega'aque' ližga'aque' len bichlə de'en de çe'ga'aque'. Na' catə' chso'one' orasyon, chso'echgüe' dižə' parzə niç choso'oxoayague' beṇə'. Mazəchlə castigw çe'ga'aque' əgwnežjo Diozən' clezə ca çe beṇə' yeziquə'əchlə chedə' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca' len zjənezene' can' na lein'.

**To no'olə gozebə be'e
Diozən' xmeche'ena'**

21 Jeso'osən' bgüie' gan' boso'onežjo beṇə' ca' mechən' par yo'odao' əblaonə', na' ble'ine' beṇə' gwni'a ca' gosə'əgüe'e xmechga'aque' lo'inə'. ²Na' leczə ble'ine' to no'olə gozebə no'olə

yašə' gwlo'e çopə sentab dao' çe'enə' lo'i gan' gosə'əgüe'e mechən' par yo'oda'onə'. ³Nach Jeso'osən' gwnel': —De'e li əchnia' le'e, no'olə gozebən' naque' beṇə' yašə', pero bagwlo'e de'e zaquə'əch lao Diozən' ca yoguə' beṇə' ca' yelə'. ⁴Lega'aque' gosə'əgo'lo xmechga'aque' de'e checho'onən lao yelə' gwni'a çe'ga'aque'enə', pero no'olə nga lao yelə' yašə' yelə' zi' çe'enə' bagwlo'e yoguə' ca ga de'e de çe'.

**Gwžin ža yosyo'oçhinje'
yo'odao' əblaonə'**

⁵Na' ca naquə balə disipl ca' gwso'e dižə' catec xoche naquə yo'odao' əblaonə' ca naquə gwso'one'en de yej xoche de'e zaque'e na' yo'on bi de'en boso'onežjo beṇə'. ⁶Nach gože' lega'aque': —Ca naquə yo'odao' əblaonə' de'en chle'ile nga, gwžin ža yosyo'oçhinj beṇə' doxenən' na' notoch no le'i len.

**De'en gaquə catə'ən bazon
baozə šo'o fin çe yežlyon'**

⁷Na' gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr ðdo batə'əquə gaquə de'e nga nao' nga? na' ðnac gaquə gacbe'ito' catə' bazon baozə gaquə can' na'onə'?

⁸Na' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab niç notono əxoayag le'e par niç šejle nez yoblə. Beṇə' zan beṇə' goxoayag la'aque' yesə'əne': “Nadan' Cristən' na' bazon gaquə juisyən'.” Pero le'e bito əgwzenagle xtižə'əga'aque'enə'. ⁹Na' catə' yene'ele dižə' de que chac gwdilə o de que guaquə gwdilə, bito

žeble, čhedə' zgua'atec de'e quinga cheyałə' gaquə. Pero na' bitonə' žin žan' par šo'o fin čhe yežlyon'.

¹⁰Nach gože' lega'aque': —Ze'e šo'o fin čhe yežlyon' yediłə yež contr yež na' nasyon contr nasyon.

¹¹Na' leczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' xo'ochgua, na' gaquə bgüin, na' cue'e yižgüe'. Na' yesə'əžebchgua beṇəčən' catə' yesə'əle'ine' de'en gaquə le'e yoban'.

¹²Pero ze'e gaquə yoguə' de'e quinga catə' yesə'əzene' le'e, na' yoso'ochi' yoso'osaque'e le'e, na' so'one' le'e lao na' bəxoz ca' na' yesə'əyixjwga'aque' le'e ližya. Na' yesə'əčhe'exəxje' le'e do lao rei na' lao gobernador par sa'ogüe' xya čele čhedə' chonlilažə'əle nada'. ¹³Na' lao chac de'e quinga, le'e gü'e'ech xtiža'anə'. ¹⁴Pero na' bito gonle xbab nac yoži'ile xtižə'əga'aque'en catə' əžinle lao beṇə' gwnabia' ca' gan' sa'ogüe' xya čele. ¹⁵Nada' gona' le'e xbab na' yełə' sin' par nič gaquə yoži'ile xtižə'əga'aque'enə' sin cui bi yesə'əne' na' bito gaquə so'one' par se'ejle' beṇə' yoblə de que babenle de'e mal. ¹⁶Na' tant

yesə'əgue'i beṇə' le'e xte xaxna'ale ca' na' beṇə' bišə'əle na' bišə'əljuežjle na' beṇə' migw čele ca' so'one' le'e lao na' beṇə' contr čele ca' na' əso'ote' balle. ¹⁷Na' casi yoguə' beṇəčən' yesə'əgue'ine' le'e čhedə' chonlilažə'əle nada'. ¹⁸Na' le'e gon xbab de que chapə chye Diozən' le'e. Na' bito gü'e' latjə cuiayi'ile. ¹⁹Na' gone' yełə' mban zejlicanə čhelen' šə sole co'o gwčhejlažə'əle len yoguə'əłə de'en so'onene' le'e.

²⁰Na' catə' le'ile soldad zan zjənyečj zjəmbi'e Jerosalennə',

na' ənezele de que bazon cuiayi'in.

²¹Na'a ža, le'e nitə'əle distrit čhe Jodean' cheyałə' yexonjle catə'ən bachac ca' na' žja'acle do ya'ada'ote. Na' le'e nitə'əle lao' syodan'

yesa'acdole, na' le'e nitə'əle fuerlə syodan' bito gonle xbab yeyo'ole.

²²Cana' gwnežjo Diozən' castigw čhe beṇə' ca' ža' syodan' por ni čhe xtolə'əga'aque'ena' par nič gaquə can' nyojən le'e Xtižə' Diozən'.

²³Na' ca tyempən' lechgualə zdebə gaquə len no'ol ca' zjənoa' bdəo' na' no'ol ca' čəsə'əguažə' bidəo'. Lechgualə čhi' saquə' beṇə' ca' ža' doxenlə Jodean', čhedə' Diozən' əžə'achgüe' lega'aque'. ²⁴Soldad ca' so'ote' baləga'aque' len spad, na' yebale' yesə'əčhe'exəxj soldad ca' nasyon ca' de'en zjəchi' doxenlə yežlyon'. Na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael yosyo'ochinje' yo'o ca' de'en ža' Jerosalennə' na' yoso'olej yosə'əšošje'en. Pero na' babžia Diozən' bia' əžin ža catə' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bitoch yesə'əṇabi'e nasyon Izraelən'.

Yidə Jesocristən' de'e yoblə

²⁵Ca naquə bgüiž, bio' na' beljw ca', gaquə de'e yebanecho len lega'aquən. Na' beṇə' ža' yežlyon' sa'aquene' tolə na' sa'acžejlaže'e tant sšag gon nisda'onə' de'en gwłis be'enə' len. ²⁶Na' beṇə' ža' yežlyo nga sa'ate' šlat tant yesə'əžebe' de'en gaquə, čhedə' Diozən' əgwsil'inse' yoguə' de'e ca' chle'icho le'e yoban'. ²⁷Na' cana'ach beṇə' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bsełə' Diozən' golja' beṇəč. Yida' len yełə' guac xen

chia'anə' par niç gwlo'a de que naca' le'ezelaogüe beṇə' blao. ²⁸Na' catə' solao gaquə de'e quinga, le'e gondiplažə' na' le'e yebei, chedə' bazon əžin ža catə' yida' de'e yoblə par yosla' le'e lao yoguə' de'e mal.

²⁹Na' Jeso'osən' be'elene'

lega'aque' to jempl na' gože' lega'aque': —Le'e ggüiašc can' chon yag yixgüion' o bitə'ətezə yag yoblə. ³⁰Catə' chle'ile bachebia xlague'e nach nezele de que baçh zon yela' yejon'. ³¹Na' leczə ca' catə' le'ile gaquə de'e quinga bagwnia' ze'e gaquən', cana'ach ənezele de que bazon əgwlo'e' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə'.

³²De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle tyemp nga catə' solao gaquə yoguə'əlol de'e ca'. ³³Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesə'əde chei, pero ca naquə xtižə'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nanṇə'.

³⁴Na' le'e gon xbab par niç cui gacle beṇə' lia na' beṇə' gü'e'ə ze na' par niç cui sole yela' yežejele. Nçhol yichjla'aždao' beṇə' ca' zjənaque' beṇə' lia na' beṇə' gü'e'ə ze na' beṇə' ca' chesyə'əlal chesyə'əžeje. Bito nite'e probnid catə'an selə' Diozən' castigw čega'aque'. ³⁵Na' leczə yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə ža' yežlyon' beṇə' cuinə' so'onlilažə' nada' bito nite'e probnid. ³⁶Pero le'e ža, leso probnid dote tyemp, le'e gon orasyon par niç catə' gaquə de'e quinga Diozən' gaquəlene' le'e par niç cui bi gaquele na' par niç yedasole len nada', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'.

³⁷Na' yoguə' ža gwzo Jeso'osən' bsd blo'ine' beṇə' ža' lo'o yo'odao'

əblaonə'. Nach yoguə' že' beyeje' lao ya'a de'en nzi' ya'a Olibos. ³⁸Na' yoguə' zil tempran besə'əžin beṇə' zan par boso'ozenague' che' lao bsd blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' əblaonə'.

Boso'oxi'e can' so'one'

yesə'əzene' Jeso'osən'

22 Na' goquən' bazon baozə lni pascon' de'en čalə' Jerosalenṇə' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nçhiçə. ²Na' bçoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' besyə'əyilje' naclə so'one' par ədolə' Jeso'osən' sin cui no gacbe'i na' əso'ote'ene'. Gwso'one' ca' chedə' besə'əžebe' šə bi so'one beṇə' lega'aque'.

³Nach gwyo'o gwyaz Satanasən' yichjla'aždao' Jod Iscariotən' ben' naquə cuent len apostol ca' šižin. ⁴Gwyaje' lao bçoz əblao ca' na' lao beṇə' ca' zjənaquə gwnabia' che xə'ag yo'odaon' na' bosa'əxi'e naclə so'one' par gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'. ⁵Na' lechguale besyə'əbeine', na' gwso'one' lyebe yosə'ənežjue'ene' mech. ⁶Na' Jodən' gwxenlaže'e len lega'aque' na' gwzolao gwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aquən' catə' cui ža' beṇə' zan len le'.

Gwsa'ogüe' xše' na' Jeso'osən'
blo'ine' lega'aque' can' so'one' par
žjesyə'əzalaže'e ca de'en gate'

⁷Na' bžin žan' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nçhiçən. Na' ža na'anə' naquən žan' catə' chso'ote' xilə' dao' par

chjəsyə'əzalažə'e can' bosla Diozən' de'e xaxta'oga'aque'enə' lao na' beŋə' Egipto ca'. ⁸Nach Jeso'osən' gwleje' Bedən' len Juannə' na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac na' le'e žje'si'ini'a de'en gaocho lao lŋi pascon'.

⁹Nach gwse'ene': —ġGan' che'endo' žje'eni'aton'?

¹⁰Nach gože' lega'aque': —Catə' bagwyo'ole syodan' na' yežagle to beŋə' byo ben' noa' che'e nis ya'a yene'. Le'e žjənaotelene' na' šo'ole len le' lo'o yo'onə'. ¹¹Na' ye'ele xan yo'onə': “Maestrən' ne' gonšgo' to cuart gan' güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' lŋi pascon' neto' disipl che'.” ¹²Nach əgwlo'ine' le'e to cuart xen de'en zo žcuia la'alə, na' lo'o cuartən' zo to mes na' bichlə de'e chyažjecho. Lo'o cuart na'anə' əgwsil'ini'ale de'en gaocho lao lŋi pascon'.

¹³Nach gwsa'aque', na' yoguə'əlo' cayanə'ənə' gože' lega'aque'enə' goquə. Nach bosə'əsi'ini'e de'en gwsa'ogüe' lŋi pascon'.

¹⁴Na' catə' bžin or, gwchi'e cho'a mesən' len disipl che' ca'. ¹⁵Nach gože' lega'aque': —Lechgualə gwzelaža'a gaogua' yelə' guao che lŋi pascon' nga len le'e antslə ze'e chi' saca'a par gata'. ¹⁶Chnia' le'e, zelao na'a gaogua'an. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach gaogua'an de'e yoblə.

¹⁷Na' gwxi'e basən', be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach gwne': —Le'e si'in na' le'e ye'ej yoguə'əle latə' güejə de'en yožə lo'o bas nga. ¹⁸Chnia' le'e zelao na'a che'ēja' bino che oban' nga. Xte catə'əch babloe'

Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach ye'ēja'an de'e yoblə.

¹⁹Nach gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bzoxxe'en na' bnežjue'en lega'aque'. Na' gože' lega'aque': —De'e ngan' cuerp chia' de'en chsanlaža'a por ni che le'e. Quinga gonle par žjəyezalažə'əle bi zejen par le'e ca de'en so'ote' nada'.

²⁰Na' leczə bexxe'e basən' catə' babeyož gwsa'ogüe' xšen' na' gože' lega'aque': —De'en yožə lo'o bas nga zejen de'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' le'e. Na' solao gone' can' none' lyeben' chedə' so'ote' nada' na' laljə xchena'anə' por ni chele.

²¹Na' de'e li ben' gone' nada' lao na' beŋə' ca' so'ot nada' chaolene' nada' txen nga. ²²Banaquəczən chia' gata', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beŋəch, pero iprobchguažə be'enə' gon nada' lao na' beŋə' ca'!

²³Nach disipl ca' gosə'əzolaogüe' gosə'ənabene' lježžga'aque' noe' entr lega'aquen' gon de'e malən' nac ca'.

Gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch blao

²⁴Na' leczə gosə'əzolaogüe' gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch beŋə' blao. ²⁵Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nitə' rei che to to nasyon ca' na' chəsə'anabi'e beŋə' nitə' xni'aga'aque'. Na' beŋə' gwnabia' ca' chse'enene' əsoe' beŋə' dižə' chega'aque' de que zjənaque' beŋə' güenchgua. ²⁶Pero caguə can'. Šə no le'e nacle beŋə' blaoch, bito cheyalə' yene'ele əso'elao' beŋə' le'e.

Na' šə no le'e nacle beṇə' chgüia
 chye beṇə' chso'elao' Diozən',
 cheyalə' sole par gaquəlen ljuējile.
²⁷Le'e gon xbab non' naquəch beṇə'
 blao, ɬəbe'enə' chi' cho'a mesən', o
 šə xmoše' ben' chon mendadən'?
 Clarczən' naquən de que ben' chi'
 cho'a mesən' naquəche' blao. Ca
 naquə nada' zoa' par gaquəlena' le'e
 la'anə'əczə naca' Xanle.

²⁸Le'e bito chbejyichjle nada' lao
 yogua'əlo' de'en chyi' chzaca'a.

²⁹Na' ca naquə Xa'anə' bano'e chia'
 par nič nabi'a, leczə nada' bano'a
 chele par nič nabi'ale. ³⁰Na' gona'
 par nič ye'ej gaole txen len nada'
 catə' yežinle gan' nabi'a'a. Na' leczə
 gona' par nič le'e əggüia əgwyele
 family ca' šižin, beṇə' ca' zjənaquə
 xi'in dia che de'e Izraelən'.

**Jeso'osən' gwne' de que Bedən'
 cui chebe' šə nombi'ene'**

³¹Nach Jeso'osən' gože' Simon
 Bedən': —Ben xbab čio', bagwṇab
 Satanasən' gaco' lao ne'in par
 nič gonən le' prueb šə güejyichjo'
 cuich gonlilažo'o nada'. Na' de'en
 gonən len le' gwxaquə'əleben ca
 de'en chon to beṇə' catə' chdie'
 trigon' rner par chega'an de'e güen.
³²Pero na' nada' babena' orasyon
 par le' par nič ca' bito cuejyichjo'
 can' chonlilažo'o nada'. Na' catə'
 babedinjdo' xto'lo'onə', btiplažə'
 beṇə' bišo'o quinga.

³³Nach Bedən' gože'ene': —Xana',
 bagwchoglaža'a sa'alena' le' caguə
 ližya na'azə sino xte gatlencza' le'.

³⁴Na' Jeso'osən' gože'ene': —
 Bed, əchnia' le' bito cuež lecon'
 neže' antslə ze'e gaquə šon las cui
 chchebo' de que nombi'o nada'.

**Jeso'osən' gože' disipl che'
 ca' de que bazon yoso'oči'
 yoso'osaquə' beṇə' lega'aque'**

³⁵Na' gože' disipl che' ca': —ɬEde
 de'e byažjele catə' bsela'a le'e
 jətixjue'ile xtiža'anə'? Bsela'a le'e
 sin cui bi'ale mech na' nic bsod, na'
 nic bi'ale xelle.

Nach gwse'ene': —Bitobi byažjəto'.

³⁶Na' gože' lega'aque': —Pero na'a
 ža šə naple mech cheyalə' gua'alēn,
 na' leczə ca' gua'ale bsod. Na' šə
 bito bi spad chelenə' de, le'e gotə'
 xadon chelen' par si'ilēn. ³⁷Echnia'
 le'e gonle ca' chedə' gaquə chia' can'
 nyojczən le'e Xtižə' Diozən', nan:
 “So'onene' le' can' chso'one' len
 beṇə' chon de'e mal.” Na' bacheyož
 chac yogua'əlo' de'en nyojən chia'.

³⁸Na' gwse'ene': —Xanto', bgüiašc
 nga no'ato' chopə spad.

Nach gože' lega'aque':
 —Guaquəczən.

**Jeso'osən' bene' orasyon lo'o
 güert de'en nzi' Getsemani**

³⁹Nach bechoje' yo'onə' na' ca
 naquə costombr che' beyeje' ya'a
 de'en nzi' Olibos nach disipl che'
 ca' jəsə'ənaogüē'ene'. ⁴⁰Na' catə'
 besyə'əžine' latjən' gože' lega'aque':
 —Le'e gon orasyonṇə' nič cui co'o
 gwxiye'enə' le'e nez mal.

⁴¹Na' gwle'e lega'aque' zitə' ca gan'
 zelao əžin to yej de'e gwzalə' to beṇə',
 na' bzo xibe' na' bene' orasyonṇə'.

⁴²Gwne': —Xa, benšga par nič cui
 čhi' saca'a šə can' chazlažo'o, pero
 bito che'enda' de'e nia' nada' gaquə,
 sino gaquə can' əṇao le'.

⁴³Na' to angl beṇə' za'
 yoban' blo'elaogüē' le' na' be'e

le' fuers balor. ⁴⁴Na' žlac lechgualē chžaglaogüē' len yichjla'aždaogüē'enā' gwzolaō chžaglaōche' chone' orasyonnā' xte beyačlōlje' na' nis yes che'enā' beyaquēn ca tlabā güejā chen de'en naquē chelsoṇ besə'ayinjten lao yon'.

⁴⁵Na' bezeche' na' catə' bežine' gan' nitə' disipl che ca' jayedie' lega'aque' chəsə'ətase' tant nite'e trist. ⁴⁶Na' gože' lega'aque': —čBixchen' chtasle? Le'e čhas, le'e gon orasyon nič cui co'o gwxiye'en le'e nez mal.

**Jodən' bdiē' Jeso'osən'
lao na' soldad ca'**

⁴⁷Na' ca necho'ete Jeso'osən' dižə'nə' catə' bžin ben' le Jod, ben' naquē cuent lao disipl ca' šizīn, na' nche'e beṇə' zan. Na' bgüigue'e gan' zo Jeso'osən' na' gwdaogüē'ene' bxidən', pero caguē do laže'en bene' ca'. ⁴⁸Nach gož Jeso'osən' le': —Jod, čālen to bxid gono' nada' lao na' beṇə' quinga, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇač.

⁴⁹Na' catə' besə'āle'i disipl che Jeso'osən' can' gaquē che'enā' gwse'ene': —Xanto', čəgwyinto' beṇə' quinga spad cheto'onə'?

⁵⁰Na' toe' gwdinen' mos che beṇə' gwnabia' che bχoz ca', na' gwchogtechgüē' nague' lichen'.

⁵¹Pero Jeso'osən' gože'ene': —Ljoye'enā'.

Nach gwdane' nag mosən' na' beyone' le'. ⁵²Jeso'osən' gože' bχoz əblao ca' na' beṇə' gwnabia' che xā'ag yo'odaonə', na' beṇə' golə beṇə' blao ca', beṇə' ca' zja'ac zjəsə'əxene'ene', gože' lega'aque':

—čEca to beṇə' bguannə' chsaquə'əlebele nda' za'acle len spad len yag zedexenle nada'? ⁵³Yoguə' ža gwchi'a len le'e lo'o yo'odao' əblaonə' na' bito gwxenle nada'. Pero ṇa'a babžin or par gonele nada' con can' chene'ele, na' babžin or gaquē can' chene'e gwxiye'enā' de'en chnabia' beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žčholən'.

**Bedən' bito gwchebe' šə
nombi'e Jeso'osən'**

⁵⁴Nach gosə'əzene' Jeso'osən' na' gosə'əche'ene' liž ben' naquəč bχoz əblao che ṇasyon Izraelən'. Nach Bedən' zjənaogüē' Jeso'osən' zitə' zitə'ələ. ⁵⁵Na' boso'oxene' yi' chyo'o che bχoz əblaonə' na' gosə'əbi'e cho'a yi'inə', na' gwche' Bedən' len lega'aque'. ⁵⁶Na' to no'olə criad ble'ine' le' chi'e cho'a yi'inə', na' bgüie' le' na' gwne': —Leczə len bengā naquē' txen len Jeso'osən'.

⁵⁷Pero Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən', na' gwne': —No'olə, bito nombi'ane'.

⁵⁸Na' chacczə šlož yeto beṇə' ble'ine' Bedən' na' gože'ene': —Lenczon' naco' txen beṇə' ca'.

Nach Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito lena' lega'aque'.

⁵⁹Gwde to or yetoe' gwne': —De'e liczə naquē bengā txen len Jeso'osən', chedə' naquē' beṇə' Galilea.

⁶⁰Na' Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito nezdā bi dižə'n cho'o.

Na' lao necho'ete Bedən' dižə'n ca' le'e gwchežte to lecw. ⁶¹Na' Xanchon' gwyechje' bgüie' Bedən', na' jəsə'alazə' Bedən' dižə' de'en

gož Xanchon' le' catə'an gwne':
 "Bito cuež lecon' neže' antslə ze'e
 gaquə šon las cui chebo' de que
 nombi'o nada!." ⁶²Na' Bedən'
 bechoje' gan' ža' beṇə' ca' na'
 gwchežyašə'əchgiē'. Na' de'e juisy
 de'e goquene'.

Gosə'əzi'ichiže'e Jeso'osən'

⁶³Na' xə'ag yo'odao' ca' beṇə' ca'
 gwso'oxə' Jeso'osən' gwso'onene'
 borl na' gwso'ot gosə'əyine' le'.

⁶⁴Na' boso'ocheje' to lachə' lao
 Jeso'osən' na' gosə'əyine' le'. Na'
 gwse'ene': —Gwnəya'ašc ɛnon'
 chyin le'?

⁶⁵Na' gwyanch dižə'
 de'en gosə'əne' contr le'
 gosə'əzi'ichiže'ene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao beṇə' golə beṇə' blao che nasyon Izraelən'

⁶⁶Na' catə' gwyeni'inə' beṇə'
 golə beṇə' blao che nasyon Izraelən'
 na' bɔxoz əblao ca' na' beṇə' ca'
 choso'osed choso'olo'i lei de'en
 bzoj de'e Moizezan' besyə'əžague'
 na' gwso'one' mendad par gwyej
 Jeso'osən' laoga'aque'enə' gan'
 chəsə'anabi'enə'. Nach gwse'ene':
 —Gwnašc neto' šə len' naco' ben'
 gwlej Diozən' par gaquəleno'
 nasyon chechon'.

Nach gože' lega'aque': ⁶⁷—Žalə'
 nia' de que naca' Cristən' ben' gwlej
 Diozən' par gaquəlena' nasyon
 chechon' bito šejle'ele chia'. ⁶⁸Na'
 žalə' bi nabda' le'e nic yoži'ile
 xtiža'anə'. ⁶⁹Nadan' naca' ben'
 bsele' Diozən' golja' beṇəch, na'
 dezɔ nə'a cui'a cuit Diozən' par
 niç nabi'a txen len le', Dioz ben'
 chnabia' doxenlə.

⁷⁰Nach yogue'e gwse'ene':
 —ɛElen' naco' Xi'in Diozən'?

Na' gože' lega'aque': —Le can'
 nale nan' naca'.

⁷¹Nach gosə'əne': —ɛNochxa
 testigw chyažjecho? Chio'on
 babenecho nə'a chžia chnite'e
 Diozən' de'en ne' ca'.

Bosə'əcuiše' Jeso'osən' lao Pilatən'

23 Na' yoguə'əlol beṇə' zan
 ca' gosə'əzeche' nach
 gosə'əche'ene' lao Pilatən'. ²Na'
 gwzolao bosə'əcuiše' Jeso'osən'
 gosə'əne': —Bagwchoglaoto' che
 benga de que cheyalə' gate' ca
 de'en chta chne' nasyon Izraelən'.
 Na' leczə chžone' chixjwto' impuest
 de'en chṇab Rei Sesarən'. Nach
 leczə ne' de que le' naque' Cristən'
 ben' gwlej Diozən' par gaquəlene'
 nasyon cheto'onə' na' naque' to rei.

³Nach Pilatən' gože'ene': —ɛElen'
 naco' rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le
 can' nao' nan' naca'.

⁴Nach Pilatən' gože' bɔxoz ca' na'
 beṇə' zan ca' nžag laogü'e'enə': —
 Bitobi chla'alaon šə bi dolə' napə
 benga.

⁵Pero na' gosə'əneche' gosə'əne':
 —Chta chne' yoguə'əlol beṇə' ža'
 Jodea nga len de'en chsed chlo'ine'.
 Gwzolao bsd blo'ine' Galilean'
 pero lenczə nga bachsed chlo'ine'
 nə'a.

Pilatən' bsele'e Jeso'osən' lao Erodən'

⁶Catə' bene Pilatən' can' gosə'əne',
 gwṇabe' šə Jeso'osən' naque' beṇə'
 Galilea. ⁷Na' catə' gocbe'ine' de
 que Jeso'osən' ze'e Galilean' gan'
 chnabia' gobernador Erodən', na'

bsele'ene' lao Erodən', la' ca or na' zo Erodən' Jerosalennə'. ⁸Catə' Erodən' ble'ine' le' bebeine' chedə' bagoc sša chene'ene' le'ine'ene'. Babenene' xtižə' Jeso'osən' na' gwzoe' lez le'ine' to de'e zaquə' yebanene'. ⁹Nach de'e zan gwnabene' Jeso'osən', pero ni to dižə' che'enə' cui boži'i Jeso'osən'. ¹⁰Bxoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan' gosə'əzeche' galə'əzə na' bosə'əcuiše'ene' len zan dižə'. ¹¹Na' Erodən' len soldad che' ca' gwzolao gosə'əzi'ichiže'ene' na' gwso'onene' borl. Nach catə' beyož bosə'əguacue'ene' to lachə' xoche juisy, bosə'əsele'ene' lao Pilatən'. ¹²Na' dezd ža na' gwsa'ac Erodən' len Pilatən' migw, chedə' antslə besə'əgue'i ljeužjga'aque'.

Gosə'əchoglaogüe'en gat Jeso'osən'

¹³Nach Pilatən' betobe' bxoz əblao ca' na' beṇə' gwnabia' ca' nach len beṇə' ža' gan' chso'one' yelə' jostisən'. ¹⁴Na' gože' lega'aque': —Le'e bedəgua'ale benga laogua' nga, na' gwnale che' de que chta chne' beṇə' Izraelən'. Nada' bačh gwnabyožəda'ane' laole nga, na' ca xyan' de'en chaole che', ni to de'e xinj cui chželda' šə bin' none'. ¹⁵Na' leczə ca' Erodən' bitobi xtole'e bželene', na' bossele'ene' laoto' nga. Na' naquən clar bitobi ben benga de'e cheyalə' gate'. ¹⁶Na' na'a con gona' mendad yesə'əyine'ene' na' əgwsana'ane'.

¹⁷Gwne' ca' chedə' gotə' to costombr chega'aque' de que əgwsane' to beṇə' pres lao yoguə' lni pascon'. ¹⁸Na' yoguə' beṇə'

ca' ža' na' gwso'osye'e, tozə ca gosə'əne': —iEchojtega benga gate', na' əgwsano' Barrabasən'!

¹⁹Na' ca naquə Barrabasən' gosə'əyixjue'ene' ližya chedə' le' bxie' gwdilə lao syodan' na' goque' to beṇə' güet beṇə'. ²⁰Na' Pilatən' de'e yoblə gwnabene' lega'aque' šə əgwsane' Jeso'osən'. ²¹Pero gwso'osye'e gosə'əne': —iBde'e le'e yag corozən'! iBde'e le'e yag corozən'!

²²Na' de'e əgwyon lase gož Pilatən' lega'aque': —iBi de'e mal bene'enə'? Ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'. Na' con gona' mendad yesə'əyine'ene' nach əgwsana'ane'.

²³Pero con gwso'osye'e yelatə' zižjoch gosə'əṇabe' par əgwde'ene' le'e yag corozən'. Na' Pilatən' gwzolaogüe' bzenague' chega'aque'. ²⁴Na' gwchoglaogüe'en de que gaquə can' gosə'əṇabene' le'. ²⁵Na' bsane' Barrabasən' ben' zjənyixjue' ližyan' ben' gosə'əṇabe' əgwsane' la'aṇə'əczə Barrabasən' goque' ben' bxə gwdilən' na' beṇə' güet beṇə'. Na' Pilatən' bene' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə' par so'one' len le' can' chse'enenē'.

Boso'ode'e Jeso'osən'

le'e yag corozən'

²⁶Na' lao zjənche'ene' fuerlə syodan' besyə'əžague' to beṇə' Sirene le' Simon, ze'e zeze'e fuerlə syodan'. La fuers bosə'əde'e yag coroz che Jeso'osən' cože'enə' na' gwnaogüe' Jeso'osən'.

²⁷Na' beṇə' zan zjəsə'ənao le' na' zjəlen zan no'olə. Na' no'ol ca' gwzolao gwso'osye'e gosə'əbeže'

che'. ²⁸Pero na' Jeso'osən' gwyechje' na' gože' lega'aque': — No'olə lao' syoda Jerosalen, bito cuežle čhia', yejni'a lecuez čele na' che xi'ınle. ²⁹Na' de'e li gwžin ža catə' yesə'əne': "Mbalaz nitə' no'olə güiž no'olə cui no gwxa na' cui no bi'i che' zo par əgguaze'e." ³⁰Ca na' yesə'ənablaže'e yesə'əbiḡə ya'a ca' par čhenən lega'aque', yesə'ənablaže'e əca'a bdiṇj gotən lega'aque'. ³¹Šə so'ot beṇə' nada' len cui bi xtołə'a de, inaquəchxe so'one' len le'e nacle beṇə' güen de'le malən'!

³²Na' leczə gosə'əche'e čhopə beṇə' güen de'e malən' par boso'ode'e lega'aque' le'e yag corozən' can' gwso'one' len Jeso'osən'. ³³Na' catə' besə'əžine' latjə ganə' nzi' "Yichj Beṇə' Guat", boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən', na' leczə boso'ode'e beṇə' mal ca' čhopə le'e yag corozən' len le'. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' liča na' yetoe' cuite' yeglə. ³⁴Na' Jeso'osən' gwne': —Xa, bezi'ixen che yoguə' beṇə' quinga čəsə'əgue'i nada', la' caguə zjəneze'e bin' chso'one'ena'.

Na' gwso'one' xala'ane'ena' rif par bosyo'ole'en. ³⁵Na' beṇə' zan gosə'əzeche' na' besyə'əyate'ene'. Na' beṇə' gwnabia' čega'aque' ca' gwso'onene' borl, čəsə'əne': — Yeziquə'əchlə beṇə' bosle'. Šə de'e li naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon čechon', ěbixčhen' cui chosla cuine'?

³⁶Nach soldad ca' leczə gwso'onene' borl gosə'əbigue'e galə'əzə gan' zo yag corozən' na' boso'onežjue'ene' binagr. ³⁷Nach

gwse'ene': —Šə len' naco' Rei che beṇə' Izraelən', bosla cuino'.

³⁸Na' yichj yag coroz che'ena' gwzo to de'en nyojən ca de'en bcuiš le', na' nan: "Bengan' Rei che beṇə' Izrael ca'." Na' byojən dižə' griego, dižə' latin na' dižə' ebreo.

³⁹To beṇə' mal ben' da' le'e yag corozən' cuit Jeso'osən' leczə gwzi'ichiže'ene', gože'ene': —Šə len' naco' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon čechon', bosla cuino' na' leczə bosla neto'.

⁴⁰Pero na' ben' yeto gwdile' le' gože'ene': —Ěbito chžebo' Diozən'? len badacho le'e yag corozən' par gatcho. ⁴¹Na' de'en gatcho naquən liča, čedə' na'a chzi'icho castigw che xtołə'əchon' laogüe naccho beṇə' güen de'e malən'. Pero bengə bitobi dolə' nape'.

⁴²Nach gože' Jeso'osən': —Jeso'os, žjəsa'alažə'əšgo' nada' catə' əžin ža nabi'o.

⁴³Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le', neža soczo' len nada' gan' zo Diozən'.

Can' goquə catə'ən got Jeso'osən'

⁴⁴Na' catə' bžin do gobiž goc žčhol doxen lao yežlyon' xte do cheda šonə. ⁴⁵Bito bse'eni' bgüižən'. Na' ca naquə lachə'ən de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwchezə gwcholen xte goquən čhoplə.

⁴⁶Nach Jeso'osən' bisye'e gwne': —Xa, chon cuina' lao na'o. Bezi' spirit čhi'anə'.

Na' beyož gwne' ca' gote'.

⁴⁷Na' catə' ble'i capitan che soldad ca' de'e quinga, be'elaogüe'e Diozən' na' gwne': —De'e ličzə bengə naque' beṇə' zda liča.

⁴⁸Na' beṇə' zan besə'əžag
par besə'əle'ine' can' chac. Na'
yoguə'əlölə' catə' babesə'əle'ine'en
jəya'aque' gosə'əbažə'
lčho'oga'aque'enə'. ⁴⁹Na' yoguə'
beṇə' ca' gwso'ombia' Jeso'osən' na'
zjəlen no'olə' ca' jəsə'ənao lə' catə'ən
beze'e Galilean' gosə'əzeche' zitə'ələ
besə'əle'ine' de'e ca' goquən'.

Bosə'əcuasə'e Jeso'osən'

⁵⁰Na' zo to beṇə' lao' syoda
Arimatea gan' mbane Jodean' na'
le' Jwse. Naque' txen len beṇə' ca'
chesə'ənabia' lao beṇə' Izrael ca'.
Jwsen' naque' to beṇə' güen, beṇə'
zda līcha. ⁵¹Gwzoe' lez əžin ža
selə' Diozən' beṇə' nabi'e nasyon
Izraelən'. Bito bene' txen len beṇə'
ca' catə'ən gosə'əchoglaogü'e'en
so'ote' Jeso'osən'. ⁵²Be'ena' gwyeye'
lao Pilatən' na' gwnabe' cuerp che
Jeso'osən'. ⁵³Na' beletje'ene' le'e yag
corozən' na' blažə'ene' to lachə' na'
gwlo'ene' to lo'o bloj ba. Na' naquən
to ba cobə ga cuicə no no nē'e šo'o.
⁵⁴Na' goc de'e quinga žan' catə'ən
chso'eni'e che lni pascon', na' babžin
or par so'omba'əne' ža dezcanzən'.

⁵⁵Na' no'ol ca' za'ac len Jeso'osən'
Galilean' jəsə'ənaogü'e' Jwsen' par
besə'əle'ine' ba che Jeso'osən' na'
can' gwxoə cuerp che'enə'. ⁵⁶Nach
besa'aque' na' jəsyə'əyənšaogü'e'e
to de'en chlā' zix de'en none' len
mirra na' aloes. Na' ža dezcanzən'
gwso'one' dezcanz segon can' na
lein'.

**Jeso'osən' bebane' ladjo
beṇə' guat ca'**

24 Na' bal dmiḡw no'olə
ca' ja'aque' cho'a bloj

ban' de'e yoblə na' gwso'oxe'e
de'e ca' bagwso'onšaogü'e'e de'e
chlā' zix. ²Na' catə' besə'əžine'enə'
besə'əle'ine' bitoch bi yejən' da'
cho'a ban'. ³Na' gwso'e lo'o blojən'
na' bito besyə'əželene' cuerp
che Xancho Jeso'osən'. ⁴Lao
chsa'aque'ne' tolə che de'e quinga,
besə'əle'ine' chopə beṇə' zjəzecha
cuitga'aque'enə' na' zjənyaze' lachə'
de'e chactitchgua. ⁵⁻⁶Na' no'ol
ca' besə'əžebe' na' besə'əchequə'
yichjga'aque'enə' besə'əgüie' lao
yolə. Nach gwse' beṇə' ca' no'ol ca':
—čBixchen' cheyilje Jeso'osən' nga
gan' bgašə'e? Notoch no nla' nga.
Babebane' ladjo beṇə' guat ca' na'
mbancze'. Ležjsa'alazə' can' gwne'
catə' nezole Galilean'. ⁷Gwne' de
que le' naque' ben' bselə' Diozən'
golje' beṇəch na' cheyalə' gaque'
lao na' beṇə' mal ca' na' so'ote' le'
yoso'ode'ene' le'e yag corozən', na'
yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat
ca'.

⁸Na' no'ol ca' jəsyə'ezalazə'e de
que gwne' ca'. ⁹Na' besyə'əsa'aque'
cho'a ban' na' jəsyə'ədixjue'ine'
apostol ca' šnej na' len
yeziquə'əchlə beṇə' ca' nitə' txen
len lega'aque' yoguə' de'e ca'.
¹⁰Na' beṇə' ca' jəsyə'ədixjue'ine'
apostol ca' zjənaque' beṇə' quinga:
Maria beṇə' Magdala, na' Xguan,
na' Maria xna' Jacob, na' len
yebalə no'olə. ¹¹Na' apostol ca'
bito gwse'ejle'e che no'ol ca',
gwsa'aque'ne' con chesə'ənaze'enə'.

¹²Pero na' Bedən' le'e gwzechadote'
na' gwsa'adoe' bžine' cho'a ban'
na' bcheque'e na' ble'ine' lachə'
ca' zjəči'in lao yon', na' beze'e
bebanchgüeine' che de'e ca' ble'ine'.

**Blo'elao Jeso'osən' ċhopə disipl
che' ca' lao zja'aque' Emaus**

¹³Na' leczə ža dmigw na'anə' ċhopə disiplən' ja'aque' yež de'e nzi' Emaus, do šnej kilometros zitə' par Jerosalennə'. ¹⁴Na' boso'ošile' entr lega'aque' che yoguə' de'e ca' bagoquən'. ¹⁵Na' nechso'one' xbab na' nechso'ete' dižə' che de'e ca' catə' Jeso'osən' bgüigüe' len lega'aque' na' gwza'alene' lega'aque' txen. ¹⁶Pero bito gwsa'acbe'ine' noxan' zdalen lega'aque'. ¹⁷Nach gože' lega'aque': —İBi dižə'n cho'ele entr le'e lao ngo'ole nezən'? İBixchen' za'acchgualə trist?

¹⁸Na' toe' ben' le' Cleofas boži'e xtiž'en gože'ene': —İNacxa chactguan' bagwza'o Jerosalennə' na' cuinə' gacbe'ido' de'e ca' ze'e goc lao syodan'? İEde'en naco' beṇə' zitə' ža?

¹⁹Na' gože' lega'aque': —İBi goquən' nale ca'?

Nach gwse'ene': —De'en goc che Jeso'os beṇə' Nasaret. Goque' profet, na' Diozən' len beṇə'chən' besyə'əbeine' le' can' blo'e yeḷə' guac che'enə' na' can' be'e dižə'anə'.

²⁰Pero na' bəxoz əblao čheto' ca' len beṇə' gwnabia' čheto' ca' gwso'one'ene' lao na' beṇə' ca' na' gosə'əchoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate', na' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. ²¹Bachac šonə ža na'a goc de'e quinga. Na' len neto' gwzoto' lez de que Dioz nan' bsele'ene' par yebeje' nasyon čheto'onə' xni'a beṇə' zitə'. ²²Na' no'ol ca' zjənaquə txen len neto' bale' gwso'e dižə' de'en chebaneto'. Ja'aque' cho'a ban' be'i, ²³na' bito

besyə'əželene' cuerp che'enə'. Catə' besyə'əla'aque' gosə'əne' de que besə'əle'idaogüe'ene' angl ca' beṇə' gwse'e lega'aque' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'. ²⁴Na' leczə to ċhopə beṇə' byo beṇə' ca' zjənaquə txen len neto' ja'aque' cho'a ban' na' besə'əle'ine' cayanə'n gosə'əna no'ol ca' naquə, pero bito besə'əle'ine' Jeso'osən'.

²⁵Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —İProb le'e! Cui chejni'ile na' cui chejle'ele yoguə' de'en boso'ozoj profet ca'. ²⁶Benən byen Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇə'chən' gwxaquə'əzi'e yoguə' de'e quinga bagoc, pero na' de'e yoblə yezi'e yeḷə' chnabia' che'enə' len yeḷə' bala'an che'enə'.

²⁷Na' be'e dižə' len lega'aque' gwzolaoteque' len de'en bzoj de'e Moisezan' na' len de'en boso'ozoj profet ca' yeḷə', nach bsd blo'ine' lega'aque' yoguə' de'en nyoj che'enə' le'e Xtižə' Diozən'.

²⁸Na' besə'əžine' galə'əzə yežən' gan' zja'aque'. Na' Jeso'osən' bene' ca' šejəche' delant. ²⁹Pero beṇə' ca' gwso'one' byen yega'ane' len lega'aque', gwse'ene': —Yega'anczo' len neto' čhedə' bachexjw že'enə' na' bagwde or par šejəcho'.

Na' gwyo'e par yega'anlene' lega'aque'. ³⁰Na' lao zjəchi'e cho'a mesən' txen, Jeso'osən' gwxi'e yetxtilən' na' be'e yeḷə' choxcwlen che Diozən', na' bzoxje'en na' bnežjue'en lega'aque'. ³¹Cana'ach besyə'əyacbe'ine' de que le'enə', na' lao ne'e nite'e ca' benitlaogüe'. ³²Nach gwse'e ljuežjga'aque': — Lechgualə bebei la'ažda'ochon' catə' be'elene' chio'o dižə' tnezən' na'

cuase_lol bsd blo'ine' chio'o can' nyojən che' le'e Xtižə' Diozən'.

³³Na' lao or na'atezə le'e besyə'əsa'acte' jəya'aque' Jerosalennə', na' besyə'əžine' gan' zjəndopə zjənžag apostol ca' šnej len beṇə' ca' yelə'. ³⁴Na' beṇə' šnej ca' gwse'e beṇə' ca' ze'e besyə'əžin: —De'e liczə babeban Xanchon'.

Bablo'elaogüe' Simonṇə'.

³⁵Nach beṇə' ca' čhopə gwse'e lega'aque' de'en goquə lao zjəngüe'e nezən', na' gwse'e lega'aque' de que besyə'əyacbe'ine' de que le'enə' lao bzoxxe' yetxtilən' par sa'ogüe'en.

Jeso'osən' blo'elaogüe' disipl che' ca'

³⁶Na' ca ne'e chso'ete' dižə' catə'əczla gwzecha Jeso'osən' gwcholga'aque'lenə' nach gože' lega'aque': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

³⁷Pero na' lechguale besə'əžebe' na' besyə'əbanene' čhedə' gwsa'aquene' de que chesə'əle'ida'ogüe'ene' de'e beṇə' guat na'anə'. ³⁸Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Bixchen' chaquele tolə? na' ¿bixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olen'?

³⁹Le'e ggüiašc ni'a na'a quinga par nič ənezele de que nada'anə'. Le'e can nada' par nič ənezele. Žalə' naca' beṇə' guat bito naquə žit belə' chia' ca de'e nga chle'ile nga.

⁴⁰Nach lao gwne' ca', blo'ine' lega'aque' ni'a ne'e ca'. ⁴¹Na' ca naquə bitonə' se'ejle'e tant chesyə'əbanene' na' tant chesyə'əbeine', Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Ede latə' de'e gaogua'?

⁴²Nach bosə'ənežjue'ene' latə' bel ya'a gaogüe', nach bosə'ənežjue'ene' to pedas čixə' bia ser de'en yožə šilimb. ⁴³Gwxilen na' gwdaogüe'en laoga'aquen'. ⁴⁴Nach gože' lega'aque': —Bagwni'a le'e catə'an nezolena' le'e de que cheyalə' gaquə yoguə'əlol de'e ca' zjənyoj chia' le'e lei de'en bzoj de'e Moisezən', na' le'e libr de'en boso'ozoj de'e profet ca', na' leczə ca' le'e libr gan' žia Salmos ca'. Na' de'e ca' zjənyoj chia' bač goquən na'a.

⁴⁵Nach ben Jeso'osən' par nič gwse'ejni'ine' de'e ca' zjənyojən che' le'e Xtižə' Diozən'. ⁴⁶Na' gože' lega'aque': —Benən byen goc can' nyojən de que nada' gata' na' yebana' ladjo beṇə' guat ca' yeyon ža, nadan' naca' ben' gwlejš Diozən' par gaquəlena' beṇə'čən'. ⁴⁷Na' le'e cheyalə' güe'ele xtižə'anə' len beṇə' ža' yoguə' nasyon, na' solaotecle güe'elen Jerosalennə'. Güe'ele xtižə'anə' de que cheyalə' yesyə'ədinje beṇə'čən' xtolə'əga'aque'lenə' par nič Diozən' yezil'ixene' čhega'aque'. ⁴⁸Na' le'e nacle testigw na' güe'ele dižə' che de'e quinga bable'ile de'en bagoc chia'. ⁴⁹Na' leczə əseła'a Spirit che Xa' Diozən' yedəson len le'e can' bene' lyebe. Na' le'e yega'an lao' syoda nga xte catə' Xa' Diozən' gone' le'e yelə' guac de'en za' yoban'.

Beyep Jeso'osən' yoban'

⁵⁰Na' Jeso'osən' gwche'e lega'aque' ja'aque' gan' nzi' Betania, na' gwlis ne'e ca' gwnabene' Diozən' gone' par nič nite'e mbalaz.

⁵¹Na' goquən' beyož gwnabe'en,

Diozən' bezi' beque'ene' yobanə'.
⁵²Na' disipl ca' besyə'əga'ane'
 gwso'elaogüe'e Jeso'osən' yešlož
 dao' na' jəya'aque' Jerosalennə'

chesyə'əbeine' xte juisy. ⁵³Nach
 gwnitə'ətezə gwnite'e lo'o yo'odao'
 əblaonə' chso'elaogüe'e Diozən'.
 De'e na'azən' chzoja' na'a.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en

Bzoj San Juannə'

Ben' naquə Xtižə' Diozən'
golje' goque' beṇaḥ

1 Catə' gwxe yežlyonə' bazoczə
ben' naquə Dižə'ənə'. Zoe' len
Diozən' na' ben' naquə Dižə'ənə'
leczə naque' Dioz. ²Dezd nechte
zoe' len Diozən'. ³Na' Diozən' bene'
par niḥ ben' naquə Dižə'ən bene'
yoguə'əlöl beṇaḥ, angl, bia chsa'aš,
na' yeziquə'əchlə de'e zjəde. Bitobi
bi de de'e gwxe de'e gwzil de'e
cui ben le'. ⁴Le' nse'e yełə' mban
zejlicane. Na' beṇə' ca' zjənapə'
yełə' mban zejlicane, yo'o be'eni'
lo'o yichjla'aždao'oga'aque'ənə'. ⁵Na'
ben' naquə Dižə'ənə' nse'e be'eni'
par yichjla'aždao' beṇaḥən'. Na'
la'aṇə'əczə chacchgua de'e malən'
yežlyo nga gan' ble'ənə', de'e malən'
bito chgapə'ən be'eni' che'ənə'.

⁶Diozən' bsele'e to beṇə' le' Juan.
⁷Bide' bedəye'e dižə' che ben' nsa'
be'eni'inə' par niḥ yoguə'əlöl
beṇaḥən' guaquə so'onlilaže'e
ben' nsa' be'eni'inə' catə' se'enene'
xtižə' Juannə'. ⁸Caguə Juan na'anə'
nse'e be'eni'inə', sino bide' bedəye'e
dižə' che ben' nsa' be'eni' par
beṇaḥən'. ⁹Babžin ža bla' be'eni'
che Diozən' yežlyo nga par šo'on

lo'o yichjla'aždao' beṇaḥən', na'
chse'eni'in len notə'əteze'.

¹⁰Ben' naquə Dižə'ənə' gwzoe'
yežlyon'. Na' la'aṇə'əczə len' bene'
yežlyon', beṇə' ca' ža' yežlyon'
bito gwsa'acbe'ine' non' naque'.

¹¹Golje' entr neto' naquəto' beṇə'
nasyon che'ənə', na' casi yoguə'
neto' naquəto' beṇə' nasyon
che' bito gwyejle'eto' che'.

¹²Con beṇə' chse'ejle'e che', beṇə'
chso'onlilaže'ene', chone' par niḥ
zjənaque' xi'in Dioz. ¹³Zjənaque'
xi'ine' caguə por ni che gwsa'alje'
zjənaque' beṇə' belə' chen, na'
caguə por ni che de'en gwzelažə'
beṇə' byon' na' no'olə, na' caguə
por ni che gone'e beṇə' byon' so
xi'ine'. Dioz nan' bene' xi'ine'
lega'aque'.

¹⁴Na' ben' naquə Dižə'ənə' golje'
goque' beṇaḥ na' gwzoe' len neto'.
Ble'ito'one' na' gocbe'ito' de que
naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e
la' len' naque' Xi'in tlišə' Xacho
Diozən'. Lechgualə nži'ilaže'e
beṇaḥən' na' chzejni'ine' beṇaḥən'
yoguə'əlöl dižə' li che Diozən'.

¹⁵Juannə' bzejni'ine' che' gwne': —
Che be'ena'anə' babi'a dižə' gwnia'
de que ben' ze'e əchoj zaquə'əche'

ca nada', chedə' bazoczə le'enə' antslə ze'e soa' nada'.

¹⁶Na' Xi'in Diozən' laogüe de'en lechguale n'zi'ilaže'e chio'o, zotezə zoe' chaclenchgüe' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'. ¹⁷De'e Moisezən' bzejni'ine' de'e xaxtao' neto' beṇə' Izrael lei che Diozən', na' Jesocristən' bedəlo'e de que n'zi'ilažə' Diozən' chio'o beṇəch na' chzejni'ine' chio'o yoguə'əloj dižə' li che Diozən'. ¹⁸Ni to cui nonə' le'i Diozən'. Xi'ine' tlišə'ənə' ben' chaquene' chei babzejni'iczene' beṇəchən' can' naquə yichjla'aždao' Diozən'.

**Juan ben' bchoa beṇə' nis
be'e dižə' che Jeso'osən'**

¹⁹Beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'on ža' Jerosalennə' boso'osele'e bałə bχoz lao ben' le Juan len yebałə beṇə' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebi beṇə' zjəyo'o lao na'aga'aque' so'one' mendad lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael. Boso'osele'e beṇə' ca' lao Juannə' par nič gosə'ənezene' non' naque'. ²⁰Na' gože' lega'aque' clar: —Caguə nadan' Cristən' ben' naquən əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon che chio'o beṇə' Izraelən'.

²¹Na' gwse'ene': —İNoxa le' ža? İəšə len' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'?

Na' gože' lega'aque': —Caguə nada'anə'.

Nach gosə'əze'ene': —İEšə len' ben' naquən yidə par güe'elene' neto' xtižə' Diozən'?

Na' boži'en gwne': —Bitoczə.

²²Nach gwse'ene': —İNoxaczə le'? nič žjəyeyəžto' beṇə' ca'

boso'oselə' neto'. İBi natgo' che cuino'?

²³Nach gože' lega'aque': —Nada' naca' ben' chne zizjo latjə dašən', əṇia': “Le'eyoša' yichjla'ažda'olen' par nič əgwzenagle che Xanchon' catə'ən yide'enə'”, can' gwna de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

²⁴Na' beṇə' ca' ja'ac lao Juannə' boso'oselə' beṇə' fariseo ca' lega'aque'. ²⁵Na' gwse'ene': —İBixchen' chcho' beṇə' nis šə cui naco' Cristən', na' šə cui naco' Liazən' na' šə ni ben' naquən yidə par güe'elene' neto' xtižə' Diozən'?

²⁶Na' Juannə' boži'e xtižə'əga'aque'enə' gože': —Nada' chchoa' beṇə' nis, pero na' entr le'e zo to beṇə' cui nombi'ale. ²⁷Be'enə' ze'e əchoje' na' zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmoše'.

²⁸Yoguə' de'e quinga goquən yež de'en nzi' Betabara. Na' yežən' chi'in yešla'alə yao Jordannə' gan' chchoa Juannə' beṇə' nis.

**Jeso'osən' gwxaquə'əlebene' ca
xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael
ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'**

²⁹Beteyo ble'i Juannə' za' Jeso'osən' gan' zoe'enə' na' gože' neto' ža'ato'onə': —Le'e güiašc nga za' ben' bselə' Diozən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' bia ca' chotcho par chnitlao xtolə'əchon'. Le'enə' yeque'e xtolə' beṇəchən' con beṇə' so'onlilažə' le'. ³⁰Che bengan' bi'a dižə' catə'ən gwnia' de que ben' ze'e əchoj zaquə'əche' ca nada', chedə' bazoczə le'enə' antslə ze'e soa' nada'. ³¹Bito gocbe'ida' nada' cate non' naque'.

Pero na'a za'a chcho'a beṇə' nis
par niḥ yeziquə'əchlə beṇə' Izrael
sa'acbe'ine' non' naque'.

³²Na' Juannə' be'eche' dižə' che
Jeso'osən' gwne': —Spirit che
Diozən' de'en zo yoban' len Diozən'
ble'ida' betjən ca to ngolbexə na'
bžinən gwzon len Jeso'osən'. ³³Bito
gocbe'ida' nada' non' naque' žalə'
que Diozən' ben' bselə' nada' par
chchoa' beṇə' nis gwne' nada':
“Le'ido' yetj Spirit chia'anə' gan' zo
ben' gon ca so Spirit chia'anə' lo'o
yichjla'ažda'olen' na' nabi'an le'e.
Na' catə' əžin Spirit chia'anə' gan'
zo be'enə', son len le'.” ³⁴Nada'
bable'ida' goc can' gwne'enə' na'
cho'a dižə' de que bengan' Xi'in
Diozən'.

**Beṇə' ca' gosə'ənaogüe'
Jeso'osən' de'e neche**

³⁵Ža beteyo zecha Juannə' len
chopə neto' disipl che'. ³⁶Na' ble'ine'
gwde Jeso'osən', na' gože' neto':
—Le'e ggüiašc na' zda ben' bselə'
Diozən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə'
dao' bia ca' chotcho par chnitlao
xtolə'əchon'.

³⁷Na' chopte neto' gože' ca'
jenaoto' Jeso'osən'. ³⁸Na' beyechj
Jeso'osən' na' ble'ine' banaoto'one'.
Na' gože' neto': —İBixchen' naole
nada'?

Na' gožto'one': —Maestr, ĩga zo'?

³⁹Nach gože' neto': —Le'e šo'o na'
le'ile.

Na' gwejlento'one' na' ble'ito'
gan' zoe'enə', na' bega'anlento'one'
do yeto chop or, chedə' ca orən'
banaquə ca do cheda tap.

⁴⁰Nada' lena' Ndres beṇə' bišə'
Simon Bedən' beneto' dižə' de'en

be' Juannə' na' gwnaoto' Jeso'osən'.

⁴¹Na' Ndresən' antslə ze'e gone'
bichlə jəyenile Simon biše'enə'
na' gože'ene': —Babežaglaoto'
Mesiasən'—, zeje dižə' Cristən'
ben' gwlej Diozən' par gaquəlene'
nasyon Izrael cheton'.

⁴²Nach Ndresən' gwche'e Simon
biše'enə' gan' zo Jeso'osən'. Na' lao
chgüia Jeso'osən' le' gože'ene': —
Len' Simon xi'in Jonas. Pero yesə'əsi'
beṇə' le' Sefas—, zeje dižə' Bed.

**Jeso'osən' gwleje' Lipən' na'
Natanaelən' par əžja'aclene' le'**

⁴³Beteyo Jeso'osən'
gwchoglaogüe'en yeyeje' Galilean',
na' bežague' Lipən' na' gože'ene': —
Yo'o len nada'.

⁴⁴Lipən' naque' beṇə' Betsaida,
laž Ndresən' na' laž Bedən'. ⁴⁵Nach
Lipən' bežague' Natanaelən' na'
gože'ene': —Babežaglaoto' ben' bzoj
Moizezən' xtiže'e le'e libr ca' gan'
lecza bzoje' lein', na' che lecze'en
boso'ozoj beṇə' ca' gwso'e xtižə'
Diozən' cana'. Len' Jeso'osən' beṇə'
Nasaret, xi'in Jwsen'.

⁴⁶Na' gož Natanaelən' le': —İBat
benecho Nasaret na' əchoj beṇə'
güen?

Na' gož Lipən' le': —Yo'o niḥ
ənezdə'.

⁴⁷Na' catə' Jeso'osən' ble'ine'
bachžin Natanaelən' baozə, gwne'
che': —Na' za' to beṇə' Izrael gwlaž
checho ben' naquə beṇə' güen, na' ni
latə'əzə cui naque' beṇə' goxoayag.

⁴⁸Na' gož Natanaelən' le': —İNac
chac nombi'o nada'?

Na' Jeso'osən' gože'ene': —Antslə
ze'e əne' Lipən' le', catə'an zecha'o
xan yag yixgüionə', ble'ida' le'.

⁴⁹Nach Natanaelən' gože'ene': — Maestr, len' naco' Xi'in Dioz. Len' naco' Rei ben' chbezəto' yedəṇabia' neto' beṇə' Izrael.

⁵⁰Na' Jeso'osən' gože'ene': — ĩEpor ni che de'en gwnia' de que ble'ida' le' xan yag yixgüion' chejli'o de que Diozən' gwleje' nada' par gaquəlena' nasyon chechon' ža? De'e zaquəche ca de'e nga ze'e za'ac.

⁵¹Nach Jeso'osən' goze'e neto': — De'e li əchnia' le'e, le'ixejele yoban' gan' zo Diozən' na' angl che' ca' əse'ep se'etje' yežlyo nga gan' zoa', la' Dioz nan' bsele'e nada' golja' beṇəch.

**Gotə' to yelə' gošagna' yež
de'en nzi' Cana**

2 Gwde šonə ža nach gotə' to yelə' gošagna' yež de'ena' nzi' Cana distrit che Galilea, na' gwyey xna' Jeso'osən'. ²Na' leczə gwsa'axe' Jeso'osən' len neto' disipl che' ničh gwyejto' gan' chac yelə' gošagna'anə'. ³Na' caguə goque binon' par əse'ej yoguə' beṇə' ca' ža'anə'. Nach xna' Jeso'osən' gože'ene': — Bito bi bino dech čhega'aque'.

⁴Na' gož Jeso'osən' le': — Nagüe, ĩbixčen' chi'o nada' ca'? Ze'e əžin or gaquəlena' beṇə' quinga.

⁵Na' xne'ena' gože' beṇə' ca' chso'on mendadən': — Le'e gon bitə'ətezə de'e əṇe'.

⁶Na' nitə' xop yej ga chož nis. Yej ca' zjənac ca' choso'očin beṇə' Izrael gwlaž četo' ca' par chsa'a chəsə'əyib cuinga'aque' segon can' na lei četo'onə'. Na' to to yej ca' chožən do xon' che'e o do ši che'e

nisən'. ⁷Na' gož Jeso'osən' beṇə' güen mendad ca': — Le'e yosša' yej ca' nisən'.

Na' gosə'əgue'en xte ca gosə'əža'an. ⁸Nach goze'e lega'aque': — Le'e gašə' latə'an na'a, na' le'e žjənežjon' be'en chgüe'ej chguaon'.

Nach gwsa'aše'en jəsə'ənežjue'en be'en chgüe'ej chguaon'. ⁹Na' bnix be'en nisən' banaquən bino, pero bito gwnezene' ga gwza'anṇə', con beṇə' ca' gwsa'ašə' len na' zjəneze. Nach goxe' ben' chšagna'anə'. ¹⁰na' gože'ene': — Yoguə' beṇə' chdie' zgua'atec bino šao', na' catə' beṇə' ca' ža'anə' bazjəne'ejə' zilən', nach cho'e lega'aque' de'e corrient. Pero na' le' bzago'o bino šao' nga xte ṇa'ach.

¹¹De'e nga ben Jeso'osən' Cana distrit che Galilean' goquən miłagr nech de'en bene' par blo'e de que nse'e yelə' guac che Diozən'. Na' neto' disipl che' benlilažə'əto'one'.

¹²Gwde na' gwyejto' Capernaum len le' na' len xne'ena' na' beṇə' biše'e ca'. Na' jəsoto' na' to čhopə šonə ža.

**Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on
ya'a chy'o'o yo'odao' əblaonə'**

¹³Na' bazon galə' lni pascw che neto' beṇə' Izrael catə'an gwyejto' len Jeso'osən' Jerosalennə'. ¹⁴Catə' bžinto' chy'o'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael na' ža' beṇə' chəsə'yəyotə' go'on na' xilə' na' ngolbexə, na' len beṇə' ca' zjəchi' choso'oše'e mech. ¹⁵Nach Jeso'osən' bene' to sot de do na' bebeje' yoguə'əloł beṇə' ca' ža' chy'o'o che yo'odao' əblaonə' len xilə' ca', len

go'on ca'. Na' beslase' xmech beṇa' goša' mech ca', na' gwlo'on'i'ane'e mes čhega'aque' ca'. ¹⁶Na' gože' beṇa' ca' chso'otə' ngolbexən': — Le'e yebej yoguə'əlöl bia quinga nga. Cui gonle ya'a nga liž Xa'anə'.

¹⁷Nach jəyeza'alažə' neto' disipl che' can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: “De'e tant čil' yichja' che liž'onə' xte cheyožlaža'a.”

¹⁸Na' beṇa' ca' zjənaquə beṇa' blao che nasyon Izrael četo'on ža'anə' gwse'ene': —Či yelə' guac əgwlo'ido' neto'onə' par nič ənezeto' šə napo' yelə' gwnabia' par bebejo' beṇa' ca'?

¹⁹Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e yochinj yo'odao' nga na' šonə žazə yeyona'an.

²⁰Nach beṇa' blao ca' gwse'ene': —Xopeyon iz gwso'one' yo'odao' nga, čəna' le' yeyono'on šonə žazə?

²¹Pero Jeso'osən' gwne' ca' che cuerp che'enə', chsa'aque'əlebene'en ca yo'oda'onə'. ²²Nach catə' bžin ža bebane' ladjo beṇa' guat ca', neto' disipl che' jəyeza'alažə'əto' can' gwne'enə'. Na' gwyejle'eto' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən de que Jeso'osən' yebane' ladjo beṇa' guat ca', na' leczə gwyejle'eto' de'en gože' neto'.

**Jeso'osən' nezene' bin' yo'o
lo'o yichjla'aždao' beṇačən'**

²³Žlac gwzo Jeso'osən' Jerosalennə' lao lni pascon', beṇa' zan gwso'onlilaže'ene' catə' besə'əle'ine' miłagr ca' de'en bene'. ²⁴Pero na' Jeso'osən' bito ben cuine' lao na' beṇa' ca' čhedə' baneze nle'ine' yichjla'aždao' beṇačən'. ²⁵Na' bito byažjene' no əgwzejni'i

le' can' naquə yichjla'aždao' beṇačən' čhedə' le' nezene' bin' yo'o lo'o yichjla'aždao' to toe'.

Jeso'osən' na' ben' le Nicodemo

3 Na' zo to beṇa' fariseo ben' le' Nicodemo. Na' naque' beṇa' blao che nasyon Izrael četon'.

²Nicodemon' gwyeye' lao Jeso'osən' še'elə na' gože'ene': —Maestr, nezetə' de que Diozən' bsele'e le' par chzejni'ido' neto', čhedə' la' notono no chac gon ca naquə miłagr ca' chono' šə cui zo Diozən' len le'.

³Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le' šə non' cui galjə yeto bito gaquə soe' ca nabia' Diozən' le'.

⁴Nach gož Nicodemon' le': —ČNacxa gon to beṇa' galje' šə banaque' beṇa' golə? ČEguaquəch yeyo'e lo'o le'e xne'e na' galje' yeto?

⁵Nach gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le', šə non' cui galjə len nis na' len Spirit che Diozən', bito gaquə soe' ca nabia' Diozən' le'. ⁶Beṇa' zjənaque' belə' chen chəsə'əzan chəsə'əbeque' xi'inga'aque' leczə bi'i belə' chen. Beṇa' ca' chon Spirit che Diozən' par nič chsa'alje', Spiritən' chnežjon lega'aque' yelə' mban zejlicane. ⁷Bitə yebando' can' gwnia' le' de que chonən byen galjə yoguə'əle yeto. ⁸Ca naquə be'enə' de'en chečhj, gatə'ətezə chene'en chečhjən, na' chendo' cholən, na' nic nezdo' gaxa za'annə' na' nic nezdo' gaxa šejənnə'. Can' naquən che yoguə'əlöl beṇa' chon Spirit che Diozən' par nič chsa'alje'.

⁹Nach Nicodemon' gože'ene': —ČNacxa chactguan' par chac can' na'onə'?

¹⁰Na' Jeso'osən' gože'ene': —
Le' naco' beṇə' blao entr beṇə'
ca' choso'osed choso'olo'i beṇə'
Izrael gwlaž checho ca' xtižə'
Diozən', ɛəna' cui chejni'ido' de'e
ngan'? ¹¹De'e li əchnia' le', de'e
nezeto'onə' chyixjue'eto' na' de'e
babe'ito'onə' cho'eto' dižə' chei,
na' cui chzenagle. ¹²De'en chac
yežlyo ngan' bagwnia' le'e na' cui
chejle'ele. ɛNacxa gaquən' šejle'ele
šə nia' le'e de'en chac yoban'?

¹³Ni to beṇə' cui zo yežlyo nga
beṇə' babeyep yoban' par nezene'
can' chac yoban'. Pero ca naca'
nada' ža, gwzoa' yoban' len Diozən'
na' bsele'e nada' yežlyo nga par
golja' beṇəch, na' zotezə zoa' len
Diozən' ben' zo yoban'. De'e na'anə'
nezda' can' chac yoban'. ¹⁴Na' can'
gwliis de'e Moisezən' bel de bronsən'
to le'e yag latjə dašən', can' cheyalə'
yesə'əlise' nada' to le'e yag, nadan'
bsele' Diozən' golja' b'əṇəch. ¹⁵Na'
gaquə čhia' ca' par nič notə'ətezə
beṇə' gonlilažə' nada' bito cuiayi'e,
sino gatə' yelə' mban zejlican' che'.

Chaque Diozən' che beṇəchən'

¹⁶Lechgualə chaque Diozən'
che chio'o beṇəch na' beṇ Xi'ine'
tlišə'anə' par nič na' notə'ətezcho
chonlilažə'əchone' bito cuiayi'icho
mas de yelə' mban zejlicanə checho.
¹⁷Diozən' bsele'e Xi'inən' yežlyo nga
caguə par nič əchoglaogü'e'en che
chio'o beṇəch de que napcho dolə',
sino par nič gone' ca cui yeyejcho
lao yi' gabilən'.

¹⁸Chio'o chonlilažə'əcho Xi'in
Diozən' bač nchoglaon checho de
que bito bi dolə' napcho, pero beṇə'
cui chso'onlilažə' le' nchoglaon

čhega'aque' de que zjənapə'
dolə' čhedə' bito chso'onlilažə'e
Xi'in tlišə' Diozən'. ¹⁹Can' chac,
beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le'
banchoglaon čhega'aque' de que
zjənapə' dolə', por ni che de'en
babidə Xi'in Diozən' yežlyon'
nse'e be'eni' par yichjla'aždao'
beṇəchən', na' chəsyə'əbeichene'
de'e žcholən' cle ca be'eni' che'enə'
čhedə' chso'one' de'e malən'.
²⁰Beṇə' ca' chso'on de'e malən'
chəsə'əgue'ine' be'eni' che'enə', na'
bito chse'enene' əgwse'eni'in lo'o
yichjla'ažda'oga'aque'enə', čhedə'
bito chse'enene' la'alaon de que
de'e malən' chso'one'. ²¹Caguə ca'
chio'o chzenagcho che dižə' li che
Diozən' par choncho can' cheyalə'
goncho. Chio'o cho'echo latjə
chse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon'
čhedə' chene'echo goncho ca
sa'acbeli beṇə' de que Diozən'
chaclene' chio'o len bi de'en
chonchon'.

Juan ben' bčhoa beṇə' nis be'e dižə' che Jeso'osən' de'e yoblə

²²Gwde na' neto' disipl gwyejto'
len Jeso'osən' yež dao' ca' zjəchi'
gan' mbane Jodean'. Na' žlac
bega'ənto'onə' Jeso'osən' bene'
par nič neto' bčhoato' beṇə' nis.
²³Na' Juannə' leczə chčhoe' beṇə'
nis yež de'en nzi' Enon de'en chi'
galə'əzə yež Salim, gan' dechgua
nis. Na' ja'ac beṇə' na' gosə'əchoe'
nisən'. ²⁴Cana' bitonə' gatə' Juannə'
ližyan'.

²⁵Na' gotə' to bžaš entr disipl che
Juannə' na' entr yeto čhopə beṇə'
Izrael gwlaž čheto' ca' che de'en
chəsə'əchoe' beṇə' nis. ²⁶Na' disipl

che Juannə' ja'aque' laogü'e'enə'
na' gwse'ene': —Maestr, ben' gwzo
len le' yešl'a'alə yao Jordannə', ben'
cho'o xtiž'e, le' bachchoe' beṇə'
nisən' na' yoguə'əzə beṇə' chja'ac
ga'an zoe'enə'.

²⁷Nach Juannə' gože' lega'aque':
—Notono no əye'elao' šə cui gon
Diozən' par nič so'elao' beṇə'
le'. ²⁸Le'e nezele can' bagwnia'
de que bito naca' nada' Cristən'
ben' bsele' Diozən' par gaquəlene'
ṇasyon chechon'. Nada' naca' ben'
bsele' Diozən' par cho'a xtižə'
Cristən' nič ṇitə' beṇə' probnid
par yoso'ozenague' che' catə'an
yide'enə'. ²⁹Catə' chəsə'əšagna'
beṇə', beṇə' byo ben' chšagna'
le'enə' chzi'e no'olən'. Na' beṇə'
migw che ben' chšagna'anə', zechē'
cuite'enə' chebeichgüeine' chenene'
chšil ben' chšagna'anə'. Ca'aczn'
chac len nada' ža, lechgualē
chebeida' de'en chso'elao' beṇə'
Cristən'. ³⁰La' le'enə' cheyalə'
šejəchlə gaque' beṇə' blao; pero ca
naquə nada', šejəchlə te chia'.

Ben' za' gan' zo Diozən'

³¹Ca naquə ben' za' gan' zo
Diozən', le' naque' blaoch ca
notə'ətezəchlə beṇə'. Na' ca naquə
notə'ətezəchlə beṇə' ža' yežlyo nga,
be'en che yežlyo nga zjənaque' na'
xtižə' yežlyo ngan' chso'e. Pero na'
ben' za' gan' zo Diozən', le' naque'
beṇə' blaoch ca notə'ətezəchlə
beṇə'. ³²Le' cho'e dižə' che de'en
babe'line' gan' zo Diozən' na' che
de'en babenene' na', na' notono
no chzenag xtiž'e'enə'. ³³Na' šə
non' choso'ozenag xtižə' ben' za'
gan' zo Diozən' choso'olo'e de que

zjəneze' Diozən' cho'e dižə' li.

³⁴Na' Xi'in Diozən' ben' bsele'enə'
cho'e xtižə' Diozən' chedə' Diozən'
chone' par nič zotezə zo Spirit
che'enə' len le' dote tyemp.

³⁵Diozən' chaquene' che Xi'ine'enə'
na' babene' ca chejni'ine' yoguə'əlöl
par nič le' əgwzejni'ine' beṇə'chən'.

³⁶Na' chio'o chonlilažə'əcho
Xi'in Diozən' de yelə' mban
zejlicane checho. Na' beṇə' ca'
chso'onczə yichjlaoga'aque' cui
chso'onlilažə'ene', bito gata' yelə'
mban zejlicane chega'aque' sino
yesə'əzi'e castigw zejlicane.

Jeso'osən' be'e dižə' len to no'olə Samaria

4 Na' beṇə' fariseo ca'
gwsa'acbe'ine' de que beṇə'
zanch jəsə'ənaogü'e' Jeso'osən' cle
ca Juannə' na' de que beṇə' zanch
chchoe' nis cle ca Juannə'. ²Pero
caguə cuin Jeso'osən' bchoe'
lega'aque' nis sino neto' disipl
che' bcho'ato' beṇə' nis. ³Na' ca
naquən' gwneze Jeso'osən' can'
bagwsa'acbe'i beṇə' fariseo ca' de
que beṇə' zan zjəsə'ənao le' nach
beza'ato' distrit che Jodean' na'
beyejto' distrit che Galilean'.

⁴Par bežinto' Galilean' bedeto'
distrit che Samaria na'alə. ⁵Ca'
goquən' bežinto' to yež de'e nzi'
Sicar distrit che Samaritan'. Naquə
yežən' galə'əzə len yežlyon' de'en
bnežjw de'e Jacobən' de'e xi'ine'
Jwsen'.

^{6–8}Na' žia to pos na' de'e nzi' "Pos
che de'e Jacobən'". Jeso'osən' bačh
chjəaque'ene' ngü'e'e nezən' na'
gwchi'e cho'a posən'. Bačh naquə
ca do gobiž. Na' neto' gwyejto' lao'

yežən' par si'ito' de'e gaoto'. Na' bžin to no'olə Samarian' par güe'e nis, na' Jeso'osən' gože'ene': —Doa' latə' nis ye'eja'.

⁹Na' no'olə Samarian' gože'ene': —İNactecxan' le' naco' beṇə' Izrael chṇabdo' nada' nis ye'ejo'? len no'olə Samaria nada'—. (Ca naquə beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' bito chəsə'əṇe' beṇə' Samaria ca'.)

¹⁰Na' Jeso'osən' gože'ene': —Žalə' nezdə' de'en chene'e Diozən' gəṇe' le' na' žalə' chache'ido' non' naca' nada' chapa'a le': “Doa' latə' nis ye'eja'”, le' əṇabdo'on nada' na' nada' gəṇə' le' nis de'e choṇ yelə' mban zejlicane.

¹¹Na' no'olən' gože'ene': —Señor, caguə noxo'o bi gašə'ədo'onṇə' na' pos nga naquən zitjw. İGaxa si'o nis de'en choṇ yelə' mban zejlicane de'en nao' ca'? ¹²İEchacdo' de que zaquə'əcho' le' ca de'e xaxta'ocho Jacobən' ben' bocua'an len neto' pos nga ga güe'eje' na' xi'ine' ca' na' bia yixə' che' ca'?

¹³Na' gož Jeso'osən' le': —Notə'ətezə beṇə' ye'ej nis nga bia'aczə əbiləchene'en de'e yoblə.

¹⁴Pero na' notə'ətezə beṇə' ye'ej nisən' de'en əgwnežjua' nada' cuatəch əbilene'en la' gatə' yelə' mban zejlicane che'enə'. Na' nis de'en əgwnežjua'ane' gaquən lo'o yichjla'aždaogüe'en ca to nis de'e chxitə' chžia chaldin na' de'e cuat yebižən.

¹⁵Na' no'olən' gože'ene': —Señor, beṇ nada' nisən' nao' ca' par niç cuich əbilda' na' cuich yida' dexia'an nga.

¹⁶Jeso'osən' gože'ene': —Beyej jəyene be'en chio'onə' na' le'e da nga.

¹⁷Nach gož no'olən' le': —Notono be'en chia' zo.

Na' gož Jeso'osən' le': —Leiczədo' can' nao' de que notono be'en chio' zo, ¹⁸la' gueyə' be'en chio' bagwnitə' beṇə' nšagna'aleno', na' ca naquə ben' zoleno' na'a caguə nšagna'aleno'one'enə'. De'e li can' bagwnao'.

¹⁹Na' gož no'olən' le': —Señor, bachache'ida' de que le' chyixjue'ido' bi de'en na Diozən'. ²⁰De'e xaxta'o neto' beṇə' Samaria gwso'elaogüe'e Diozən' ya'an zo na', na' le'e nale de que Jerosalen na'anə' cheyalə' güe'ela'ocho Diozən'.

²¹Na' gož Jeso'osən' le': —No'olə, gwyejle' chia' de que gwžin ža catə' bitoch gonən byen žje'ela'ole Xacho Diozən' ya'an zo na' na' ni Jerosalennə'. ²²Le'e nacle beṇə' Samaria bito nombia'ale ben' chejṇi'alazaž'əle. Neto' beṇə' Izrael nombi'ato' Diozən' ben' chejṇi'alazaž'əto'. Na' entr neto' beṇə' Izrael əchoj ben' chac yebej beṇəchən' xni'a de'e malən'. ²³Gwžin ža na' na'a baza'an beṇə' ca' chse'ejṇi'alazaž'e Xacho Diozən' can' chazlaž'e'enə' əso'elaogüe'ene' do yichj do lažə'əga'aque' na' segon de'en naquə de'e li, chedə' Xacho Diozən' chyilje' beṇə' əso'elao' le' ca'. ²⁴Diozən' bito naque' beṇə' belə' chen. Na' beṇə' ca' chse'ejṇi'alazaž'e le' cheyalə' so'elaogüe'ene' do yichj do lažə'əga'aque' na' segon de'en naquə de'e li.

²⁵Na' gož no'olən' le': —Nezda' de que yidə ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' chio'o, ben' nzi' Mesias o Crist. Catə' yide' na' chixjue'ine' chio'o yoguə'əloj de'e quinga.

²⁶Nach Jeso'osən' gože'ene': — Nada'an naca' ben' nao' ca' na' cho'elena' le' dižə'.

²⁷Na' lei cho'elene' no'olən' dižə' catə' bežin neto' disipl che'. Na' bebaneto' de'en cho'elene' to no'olə dižə' pero ni toto' cui gwɳabeto'one' bi dižə'an cho'elene' no'olən' o bixčhen' chšillene'ene'. ²⁸Nach no'olən' bcua'an che'e che'ena' na' beyeje' yežən' jəyeže' beṇə' gwlaž che' ca': ²⁹—Leda legiia to beṇə' bagwne' nada' yoguə'əte de'en babena'. ĩSə bengalizən' Cristən'?

³⁰Na' besə'əžaše' yežən' ja'aque' gan' zo Jeso'osən'. ³¹Žlac zjəyeda no'olən' gotə'əyoito' Jeso'osən' che'eto'one': —Maestr, gwdao.

³²Na' Jeso'osən' gože' neto': — Bito nezele de to yelə' guao chia'.

³³Nach gwnato' entr neto': —ĬSə nolizə babedegua' de'e gwdaogüe'ena'?

³⁴Na' gož Jeso'osən' neto': —Par nada' naquən ca to yelə' guao chona' can' chene'e ben' əbselə' nada' nič gaquə yoguə' de'en chene'ene' gaquə. ³⁵Le'e nale: “Ne'e dech yetap bio' par yedobə cwsešən'.” Na' nada' əchnia' le'e, de yeto cwseš de'e cheyałə' yedobə, beṇə' ca' yoso'ozenag che Diozən' šə güe'elenchga'acchone' xtiže'ena'. Legon xbab de que bagolə gatə'əyoiga'aquechone' yoso'ozenague' che'. ³⁶Ben' chon par nič beṇə' choso'ozenague' che Diozən' chaclene' beṇə' par nič chəsə'əzi'e yelə' mban zejlicane. Na' Diozən' chone' ca zoe' mbalaz por ni che de'en chaclene' lega'aque'. Can' chac, ben' chyixjui'e xtižə' Diozən' de'e neche na' ben' chon

par nič beṇə' choso'ozenague' chei txennə' chəsə'əbeine'. ³⁷De'e li can' na dižə'an de'en de: “Beṇə' yoblən' chaz na' beṇə' yoblən' chelap.”

³⁸Nada' bač chselə'a le'e ca beṇə' yesə'əlapə' gan' cui gwsə'one' žin. Beṇə' yoblə bagosə'əyixjui'e xtižə' Diozən' na' le'e gonle par nič beṇə' ca' gwse'ene' xtiže'ena' yoso'ozenague' chei.

³⁹Na' zan beṇə' ža' lao' yež Sicarən' gan' mbane Samarian' gwsə'onlilaže'e Jeso'osən' por ni che de'en gwna no'olən': “Bagwne' nada' yoguə'əte de'e babena'.”

⁴⁰Na' cata' besə'əžin beṇə' Sicarən' gan' zoe'ena' gwsə'ata'əyoine' Jeso'osən' yega'ane' len lega'aque', na' bega'ane' čhopə ža. ⁴¹Na' beṇə' zanch gwsə'onlilaže'ene' por ni che dižə' de'en be' cuin Jeso'osən'. ⁴²Na' gwse'e no'olən': —Na'a chonlilažə'əto'one' caguə por ni che de'en gwnao' na'azən' sino por ni che de'en babeneto' cho'e dižə' cuinczəto'. Baņezeto' de que de'e liczə bengan' Cristən' ben' gwlej Diozən' par yebeje' beṇə'chən' xni'a de'e malən' con beṇə' se'ejle'e che'.

Jeso'osən' beyone' xi'in to beṇə' blao

⁴³Na' cata' goc čhopə ža zoto'onə', beza'ato' beyejto' Galilean'. ⁴⁴Na' cuin Jeso'osən' bagwnacze' de que beṇə' gwlaž che notə'ətezə profet beṇə' cho'e xtižə' Diozən' bito chso'ene' yelə' bala'an na' nic chse'ejle'e che'. ⁴⁵Pero na' catə' bežinto' Galilean', beṇə' Galilea ca' besə'əbeine' na' boso'ozenague' che Jeso'osən' čhedə' leczə lega'aque' ja'aque' Jerosalenə' par lni pascon' na' besə'əle'ine' yoguə'

de'e güen de'en bene' bedote lao
lɪnɪnə'.

⁴⁶Na' gozejto' len Jeso'osən' yetši'i
yež Canan' distrit che Galilean'
gan' bene' par nič beyac nisən'
bino. Na' yež Capernaunnə' zo to
beṇə' blao beṇə' chon žin che rein'
na' chacšenchgüei xi'ine'enə'. ⁴⁷Xa
bi'inə' catə' benene' rson bežinto'
Galilean' zezato' Jodean', bide' lao
Jeso'osən' na' gotə'əyoine' le' šeje'
žjəyeyene' xi'ine'enə', chedə' bazon
gatbo'. ⁴⁸Na' Jeso'osən' gože'ene':
—Šə cui le'ile miłagr na' bichlə de'e
zaquə' yebanele, bito šejle'ele chia'.

⁴⁹Nach ben' chon žin che rein'
gože' le': —Señor, yo'ošga antslə
cuinə' gat bi'i chia'anə'.

⁵⁰Na' Jeso'osən' gože'ene': —
Beyej. Bito gat bi'i čhio'onə'.

Nach gwyejle' be'enə' de'en gož
Jeso'osən' le' na' beze'e. ⁵¹Na' lao
bazengüe'e nezən' jəsə'əšag xmosə'
ca' le' na' gwse'ene': —Bacheyaque
bi'i čhio'onə'.

⁵²Nach gwṇabene' lega'aque' bi
or gwzolao beša'alazə'əbo'. Na'
lega'aque' gwse'ene': —Neje cheda
to gobiž bechojbo' de'e lan'.

⁵³Nach xabo'onə' gocbe'ine'
or na'anə' gož Jeso'osən' le' de
que bito gat bi'i che'enə'. Nach
benlilaže'e Jeso'osən', le' na'
family che'enə' na' yoguə' beṇə' ža'
liže'enə'.

⁵⁴De'e nga goc chop las ben
Jeso'osən' miłagr catə' ze'e beze'e
Jodean' na' bežine' Galilean'.

**Jeso'osən' beyone' to beṇə'
nat to part cuerp che'enə'**

5 Gwdenə' golə' to lɪni che neto'
beṇə' Izrael Jerosalennə' na'

gwyej Jeso'osən'. ²Jerosalen na'
žia to tanc de'en nzi' Betesda dižə'
ebreo. Žian galə'əzə cho'a puert
che syodan' de'en nzi' “Che xilə'
ca’”. Na' nyechj mbi'i cuit cue'ej
tanquən' gueyə' ca cha'ašil dao'.

³Na' beṇə' zan beṇə' güe' zjəde'
lo'o cha'ašil da'onə', no beṇə' lchoł,
beṇə' coj, na' no beṇə' zjənat to
part güejə cuerp chega'aque'enə'.
Zjədie' chəsə'əbeze' batə'əquən'
ta nisən'. ⁴To angl betje' tgüejə
bte' nisən', na' con beṇə' chyobe
chetj lo'o nisən' catə'an cheyož
chta anglən' len, le'enə' cheyaque
che bitə'ətezə yižgüe' de'e che'ine'.

⁵Na' entr beṇə' ca' len to beṇə' byo
bagoc ši'inšonəchoa iz chacšenene'.

⁶Na' Jeso'osən' ble'ine' be'enə'
na' gocbe'ine' de que bagwža de'
ca'. Na' gože'ene': —İEche'endo'
yeyacdo'?

⁷Na' beṇə' güe'enə' gože'ene':
—Señor, caguə no beṇə' zo cue'e
nada' lo'o tanquən' catə'an chda
nisən'. Na' žlacte əzya'a nada' par
šo'a, beṇə' yoblə chyobene' chetje'
lo'o nisən'.

⁸Nach gož Jeso'osən' le': —Gwyas
na' botobə xta'onə' na' gwda.

⁹Na' le'e beyactei be'enə' na'
botobe' xte'enə' na' gwzolao chde'.
Goc de'enə' ža dezcanz. ¹⁰Nach beṇə'
blao che neto' beṇə' Izrael gwse'e
ben' beyaquen': —Ža dezcanz na'a.
Bito de lsens yeyoa' xta'onə'.

¹¹Nach gože' lega'aque': —Ben'
beyone nada' gože' nada': “Botobə
xta'onə', beyoa'an na' gwda.”

¹²Na' gwse'ene': —İNoxan' gož
le': “Botobə xta'onə' na' gwda”?

¹³Na' ben' beyaquene' bito nezene'
non', chedə' Jeso'osən' babebi'ize'e

gan' ža' beṇə' zan ca'. ¹⁴Gwdechla bedil Jeso'osən' le' lo'o yo'odao' əblaonə' na' gože'ene': —Baḥ beyacdo' na'a. Bitoch bi de'e mal gono' par niḥ cui gac ḥio' to de'e maləḥ.

¹⁵Nach beza' be'enə' na' gwɔɔxjue'ine' beṇə' blao ḥe nasyon Izrael ḥeto'on de que Jeso'os na'ana' beyone le'. ¹⁶Na' de'e na'ana' beṇə' blao ca' boso'olagzeḷə boso'olagzide' Jeso'osən' ḥəsə'əyiljlaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene' de'en bene' miḷagr ca' ža dezcanzən'. ¹⁷Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Xa'ana' chelalene' yoguə' ža, na' leczə ca' nada'.

¹⁸Nach beṇə' blao ḥe nasyon ḥeto'on mazəḥlə gosə'əyiljlaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene' por ni ḥe de'en gwne' de que Diozən' naquə Xə', caguə tlaozə de'en cui bamba'aṇe' ža dezcanz na'ana'. Na' de'en gwne' de que Diozən' naque' Xə' zejen de que tozəczə can' zaque'e len Diozən'.

Yelə' ḥnabia' ḥe Xi'in Diozən'

¹⁹Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li ḥnia' le'e, bito gaquə bi gona' to gwlazza', nadan' naca' Xi'in Diozən'. De'en chle'ida' chon Xa'ana', lenṇə' chona'. Yoguə'əlöl de'en chon Xa'ana', leczə lenṇə' chona'. ²⁰Xa'ana' chaquene' ḥia', na' ḥlo'ine' nada' yoguə' de'en chon cuine'. Na' əgwlo'ine' nada' de'e zaquə'əḥ ca de'e quinga de'e gona' par niḥ yebanele. ²¹Xa' Diozən' ḥbeje' beṇə' na' chone' ca chatə' yelə' mban zejlicane ḥega'aque' par niḥ cui əsa'aque' ca beṇə' guat len

yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' ca'aczən' chona' nada' naca' Xi'ine', ḥbeja' beṇə' par ḥnežjua' yelə' mban zejlicane ḥega'aque'. ²²Bito ḥḥoglaog Xa' Diozən' ḥe ni to beṇə' šə nape' dolə', sino babene' nada' yelə' ḥnabia'ana' par əḥhoglaogua'an ḥe beṇəḥən' šə non' napə dolə'əna', nadan' naca' Xi'ine'. ²³Xa' Diozən' chene'ene' de que yoguə'əlöl beṇə' so'one' nada' yelə' bala'aṇ can' ḥso'e le' yelə' bala'aṇ. Ben' cui choṇ nada' naca' Xi'in Dioz yelə' bala'aṇ, lente Xa' Dioz na'ana' cui ḥo'e yelə' bala'aṇ, ḥhedə' len' bsele'e nada'.

²⁴De'e li ḥnia' le'e, ben' ḥzenag xtiža'ana' na' chonlilaže'e Diozən' ben' əbselə' nada' de yelə' mban zejlicane ḥe'. Na' cuat si'e castigon', ḥhedə' bitoch naque' len yichjla'aždaogü'e'en ca beṇə' guat, sino bade yelə' mban zejlicane ḥe'. ²⁵De'e li ḥnia' le'e gwžin ža catə'ən beṇə' ca' zjənaque' len yichjla'ažda'oga'aque'enə' ca beṇə' guat əse'enene' xtiža'a nada' Xi'in Dioz, na' beṇə' ca' yoso'ozenag ḥia' yesə'əbane' zejlicane. Na' baḥ ḥzolaog ḥac ca' na'a. ²⁶Xa' Diozən' nse'e yelə' mban zejlicane na' ḥac gwnežjue'en beṇəḥən', na' ca'aczə babene' par niḥ nada' nsa'a yelə' mban zejlicanen' na' ḥac ḥnežjua'an ḥe beṇəḥən', nadan' naca' Xi'ine'enə'. ²⁷Na' leczə bene' nada' yelə' ḥnabia'ana' par niḥ əḥhoglaogua'an non' napə dolə' ḥhedə' bsele'e nada' golja' beṇəḥ. ²⁸Bito yebanele de'e nga. Gwžin ža catə' yoguə'əlöl beṇə' guat ca' ža lo'o ban' əse'enene' əṇia' lega'aque'. ²⁹Na' beṇə' ca' gwso'on de'e güen

žlac gosə'əbane' yesyə'əchoje'
par yesə'əbanche' zejlicane. Na'
benə' ca' gwsə'on de'e mal žlac
gosə'əbane' yesyə'əchoje' par
əsa'aque' castigw.

**Jeso'osən' bzejni'ine' de
que nape' yelə' chnabia'**

³⁰ Bito bi gaquə gona' de'e
bia'azəlaža'a. Chzenaga' bin'
na Xa'anə' par nič nəzda'
naquən' chchoglaogua'an che
benəchən' šə non' napə dolə'.
Na' chchoglaogua'an che to toe'
can' cheyalə'əczə gaquə chedə'
bito chona'an de'e bia'azəlaža'a.
Chona'an con can' chene'e Xa'anə'
ben' əbselə' nada'anə'. ³¹ Žalə' toza'
nada' cho'a dižə' non' naca', bito
naquən de'e šejle'ele chia'. ³² Pero
zo Xa'anə' cho'e dižə' non' naca',
na' nəzda' de que dižə' de'en cho'e
chia'anə' naquən de'e li. ³³ Bač
bsele'əle benə' lao Juannə' par
jəsə'ənbene' le' chia'. Na' Juannə'
be'e dižə' li non' naca'. ³⁴ Pero ca
naca' nada' bito chyažjda' ənezda'
dižə' de'e güe' ni to benəchən'
chia'. Parzə nič le'e šejle'ele
chia' na' gona' ca cui yeyejle lao
yi' gabilən', de'e na'anə' che'enda'
yosa'alaza'əle de'en gwna Juannə'
chia'. ³⁵ Juannə' goque' ca to
lampara de'e chse'eni'ichgua, na'
gone'ele bebeile šlož can' bsd
əblo'ine'enə'. ³⁶ De to de'e cho'en
xtiža'a de'e zaquə'əche ca dižə' chia'
de'en choe' Juannə'. Nada' chona'
yoguə'əlo de'en chon Xa'anə' lao
na'a gona', na' de'en chona' cho'en
dižə' de que le'enə' bsele'ele nada'.
³⁷ Na' leczə Xa'anə' ben' bsele'
nada' cuine' babe'e xtiža'a. Na'

bitonə' gwzenagle xtiže'enə' nic
ne'e le'ile can' naque'enə'. ³⁸ Bitonə'
gone chele xtiže'enə' chedə' bito
chonlilažə'əle nada' naca' ben'
əbsele'enə'. ³⁹ Chsedya'əle Xtiža'
Diozən' de'en nyojən, chaquele
naple yelə' mban zejlicane laogüe
de'en chsedlen. Na' de'e ca'
zjənyojən chso'en xtiža'a. ⁴⁰ Pero
cui chene'ele gonlilažə'əle nada' par
gaple yelə' mban zejlicane.

⁴¹ Par nada' bito bi nonən šə
benəchən' so'one' nada' yelə'
bala'an o šə cui. ⁴² Nada' nombi'a
le'e na' nəzda' cabi chaquele che
Diozən'. ⁴³ Xa'anə' bsele'e nada'
na' benə' nada' yelə' chnabia' par
chona' con can' ne'enə' na' cabi
chejle'ele chia'. Na' šə benə' yoblə
yide' to gwłazze', gwyejle'ele che'.
⁴⁴ Bito gaquə šejle'ele chia' chedə'
la' chi' yichjle chonle ca so'on
ljuežjle ca' le'e yelə' bala'an na' cui
cheyiljle naclən' gonle par nič
Diozən' gone' le'e yelə' bala'an.
Tozə le'enə' cho'e yelə' bala'an
de'en naquə de'e zaque'e. ⁴⁵ Bito
gonle xbab de que nada' gua'a le'e
part lao Xa'anə'. De'e Moisezən',
ben' zole lez gaquəlen le'e lao
Diozən', le'enə' güe'le le'e part lao
Xa'anə'. ⁴⁶ Žalə' gwyejle'ele che de'e
Moisezən' na' šejle'etele len chia'
nada', chedə' chia' nadan' bzoje'.
⁴⁷ Na' ca naquən' cui chejle'e de'en
bzoje'enə', čnacxa gonzle šejle'ele
de'en bagwnia' le'e?

**Jeso'osən' bguaogüe'
gueyā' mil benə' byo**

6 Gozde de'e ca' gwyejto' len
Jeso'osən' yešla'alə Nisdao'
Galilean'. Na' nisda'onə' leczə nzi'in

Nisdao' Tiberias. ²Na' beṇə' zan bedəsə'ənao le' čhedə' besə'əle'ine' miłagr ca' de'en chone' cheyone' beṇə' güe' ca'. ³Na' gwloeto' to lao ya'a len Jeso'osən' na' na' gwche'eto' len le'. ⁴Na' bazon baozə galə' lni che neto' beṇə' Izrael de'en nzi' lni pascw. ⁵Na' catə' bgüia Jeso'osən' na' ble'ine' de que baza'ac beṇə' zan gan' zoe'enə', na' gože' Lipən': —¿Gaxa si'icho de'e əsa'o yoguə' beṇə' quinga?

⁶Jeso'osən' gwne' ca' parzə nič ye' Lipən' nac chaquene' cheyalə' gonto', la' banezczene' naquən' gone'. ⁷Na' gož Lipən' le': —Tmil pes cabi gaquen si'icho de'e əsa'ogüe' latə' güejən.

⁸Na' zo to disipl che Jeso'osən', ben' le Ndres, bišə' Simon Bedən'. Na' Ndresən' gože' Jeso'osən':

⁹—Nga zo to bi'i byo na' de gueyə' yetxtil de sebad čhebo' na' yechopə bel ya'a. Pero bi de gon de'e quinga la' beṇə' zannə'.

¹⁰Nach Jeso'osən' gože' neto': —Le'e gon mendad yesə'əbe' beṇə' ca'.

Čhi'ichgua yixye daquə' latjən', nach gosə'əbe' beṇə' ca' laogüeinə'. Naquə ca do gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'.

¹¹Nach gwxi' Jeso'osən' yetxtil ca'. Na' beyož be'e yelə' choxcwlen che Diozən' bene' che che neto' disipl par be'eto' che beṇə' ca' bazjəchi'. Na' lecza ca'atezəczə bene' len bel ya'a ca'. Be'eto' lega'aque' con catə'ətə' de'e gwse'enene'. ¹²Na' catə' beyož gwse'eljene' nach gože' neto': —Le'e yetobə pedas ca' de'en bega'an par nič cui bi cuiayi'.

¹³Nach botobəto' pedas ca' de'en besyə'əga'an beyož gwsa'o beṇə' ca',

na' goquən šižin žomə lao gueyə' yetxtil de sebadən'. ¹⁴Na' beṇə' ca' catə' besə'əle'ine' miłagr de'en ben Jeso'osən' nach gosə'əne': —De'e licza bengan' profetən' ben' bagwlezcho selə' Diozən' yežlyo nga par gaquəlene' chio'o.

¹⁵Na' catə' gocbe'i Jeso'osən' de que gwse'enene' yesə'əche'exəxjene' par so'onene' rei čhega'aque'enə', nach bebi'iže'e gozeje' ya'ada'onə' toze'.

Gwda Jeso'osən' lao nisdə'onə'

¹⁶Na' catə' beṇə'w že'enə' neto' disipl che Jeso'osən' beyetjto' cho'a nisdə'onə'. ¹⁷Na' beyo'oto' to lo'o barcw par zjəyedato' Capernaunnə'. Bagol, na' Jeso'osən' bitonə' yele'e gan' zjəyedato'onə'. ¹⁸Na' chas chatə' nisdə'onə' la' to be' fuert chechj. ¹⁹Ca do čhopə legw babeza'ato' lao nisdə'onə' catə' ble'ito' zezə' Jeso'osən' lao nisan' galən' zda barcon'. Na' bžebto'. ²⁰Nach gože' neto': —Nada'anə'. Bito žeble.

²¹Nach neto' chebeito' bego'oto'one' lo'o barcon'. Nach le'e bežinteto' cho'a nisdə'onə'.

Beṇə' zan čəsyə'əyilje' Jeso'osən'

²²Na' beteyo beṇə' ca' besyə'əga'an yešla'alə nisdə'onə' bito besyə'əželene' Jeso'osən'. Gwsa'acbe'line' caguə bi barcw gotə'əch sino yetoga de'en beyo'oto', na' gosə'ənezene' bito beyo'o Jeso'osən' lo'o barcon' gan' beyo'o neto'. ²³Nach besə'əžin to čhopə barcw ca' de'en za'ac syoda de'en nzi' Tiberias, besə'əžinən galə'əzə gan' əgwsa'ogüe' catə'an gwde be'

Xancho Jeso'osən' yelə' choxcwlen
 che Diozən'. ²⁴Na' catə' besə'əle'i
 beṇə' ca' caguə no Jeso'osən'
 nla'anə', na' ni neto' disipl che',
 nach besyə'əyo'e lo'o barcw dao'
 ca' na' ja'aque' Capernaunnə'
 chesyə'əyilje'ene'.

**Jeso'osən' naque' yelə' guao de'e
 chnežjon yelə' mban zejlicane
 che beṇə' chso'onlilaže'ene'**

²⁵Na' catə' besyə'əželene'
 Jeso'osən' yešla'alə nisdə'onə' na'
 gwse'ene': —Maestr, ĩbatə'əquə'
 bela'o ngan'?

²⁶Na' Jeso'osən' gože' lega'aque':
 —De'e li chnia' le'e, cheyilje nada'
 caguə por ni che bagweyeni'ile bi
 zejen miłagr ca' bable'ile bena',
 sino por ni che de'en gwdaole na'
 beljele. ²⁷Bito cue'e yichje gonle
 par nič gatə' de'e ye'ej gaole
 de'en chde chei, sino lecue'e yichj
 le'e gon par nič gaguə ye'ej gaole
 de'en gon le'e yelə' mban zejlicane.
 Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəč
 na' nada' gona' de'en ye'ej gaole par
 nič əbanle zejlicane. Na' Diozən'
 babene' par nič nezele bsele'e
 nada'.

²⁸Na' gwse'ene': —ĬBi cheyalə'
 gonto' par nič yebei Diozən' neto'?

²⁹Na' gož Jeso'osən' lega'aque':
 —De'e nga gonle par nič yebei
 Diozən' le'e, gonlilažə'əle nada' ben'
 əbsele'ena'.

³⁰Nach gwse'ene': —ĬBi miłagr
 gono' par nič gonlilažə'əto' le'? ĬBi
 gono' le'ito' ža? ³¹De'e xaxta'ocho
 ca' gwsa'ogüe' mana latjə dašən',
 can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Yelə'
 guao de'e za' yoban' be'e lega'aque'
 gwsa'ogüe'.”

³²Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
 —De'e li əchnia' le'e, caguə de'e
 Moisezən' bnežjue' lega'aque' yelə'
 guao de'en za' yoban', sino Xa' Dioz
 na'anə'. Na' Xa'anə' babselə'e par
 le'e to yelə' guao de'e zakuə'əche
 na' de'e li za'an yoban'. ³³Na' yelə'
 guao de'en babselə' Xa' Diozən',
 za'an yoban' na' betjən yežlyon' na'
 chnežjon yelə' mban zejlicane che
 notə'ətezə beṇə' chao len.

³⁴Nach gwse'ene': —Señor,
 beṇšga neto' yelə' guaon' nao' ca'
 yedote.

³⁵Na' Jeso'osən' gože' lega'aque':
 —Nada' naca' yelə' guao de'en
 chnežjon beṇə' yelə' mban zejlicane.
 Notə'ətezə beṇə' chse'ejle' chia'
 yesyə'əbei la'ažda'oga'aque'ena'
 zejlicane, na' de'en chso'onlilaže'e
 nada', nite'e mbalaz zejlicane.

³⁶Na' bagwniacza' le'e, la'ana'əczə
 bable'ile nada' naca' yelə' guaonə',
 bitoczə chonlilažə'əle nada'.

³⁷Yoguə' beṇə' ca' chbej Diozən'
 par əsa'aque' nada' txen, chžin
 ža catə' chso'onlilaže'e nada'. Na'
 notə'ətezə beṇə' ca' chso'onlilažə'
 nada', chebeida' chsa'aque' nada'
 txen. ³⁸Nada' za'a yoban' na'
 betja' yežlyon' caguə par nič
 gona' de'e bia'azəlažə'anə', sino
 par nič gona' can' chene'e Xa'anə'
 ben' əbselə' nada'. ³⁹Na' de'e
 ngan' de'en chene'e Xa'anə' ben'
 əbselə' nada', de que yoguə'əloł
 beṇə' bagwleje' par əsa'aque'
 nada' txen, ni toe' cui gua'a latjə
 cuiayi'e sino que yosbanga'aca'ane'
 ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate'
 catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.
⁴⁰Xa'anə' chene'ene' de que
 yoguə'əloł beṇə' se'ejni'ine' non'

naca' nada' na' so'onlilaže'e nada',
par nič əgwnežjue' lega'aque'
yelə' mban zejlicane, na' nada'
yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat
ca' šə bagwsa'ate' catə'ən əžin ža
šo'o fin che yežlyon'.

⁴¹Na' beṇə' blao che nasyon
Izrael četon' besə'əže'eše'e che
Jeso'osən' de'en gwne': "Nada'
naca' yelə' guao de'en za' yoban'."
⁴²Na' gosə'əne': —İEcaguə bengan'
Jeso'os xi'lin Jwse ben' nombia'acho
na' leczə ca' xne'enə'? İBixčhexa
nga nalize' de que ze'e yoban' betje'
yežlyon'?

⁴³Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
—Bito že'ešə'əle čhia' entr le'e.

⁴⁴Ni to cono no gonlilaža' nada'
šə Xa'anə' ben' əbsele' nada' cui
gone' ca selejle'e čhia'. Na' beṇə' ca'
chse'ejle'e čhia' yosbanga'aca'ane'
ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate'
catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

⁴⁵Gan' nyoj de'e ca' boso'ozoj de'e
profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə'
Diozən' cana' nan: "Na' yoguə'əlole'
əgwse əgwlo'i Diozən'." Nachən'
yoguə'əloj non' neze can' na Xa'anə'
na' choso'ozenag che', yoguə' beṇə'
can' chso'onlilaže'e nada'.

⁴⁶Bito nacho zo nochlə beṇə'
babe'line' Xa'anə' sino toza' nada',
la' nadan' za'a gan' zo Xa' Diozən'.

⁴⁷De'e li čnia' le'e, beṇə' ca'
chso'onlilaža' nada' de yelə' mban
zejlicane čhega'aque'. ⁴⁸Nada' naca'
yelə' guao de'en chnežjon beṇə'
yelə' mban zejlicane. ⁴⁹Xaxta'ocho
ca' gwsa'ogü'e manan' latjə
dašən', pero bia'aczə gwsa'ate'.

⁵⁰Nadan' cho'a dižə' de que naca'
yelə' guao de'en za' yoban' de'en
chnežjon yelə' mban zejlicane

che beṇə' ca' chsa'ogü'e'en par
nič ca' cuich zjənaque' len
yichjila'azda'oga'aque'enə' ca beṇə'
guat. ⁵¹Nadan' naca' yelə' guao
de'en za' yoban'. Nsa'a yelə' mban
zejlicanenə' na' chac chnežjua'an
beṇə'ən'. De'e na'anə' beṇə' ca'
sa'o yelə' guao nga yesə'əbane'
zejlicane. Na' yelə' guao de'e
əgwnežjua' əsa'ogü'e' naquən cuerp
čhia'anə', na' əgwnežjua'an par
nič notə'ətezə beṇə'ch guaquə
yesə'əzi'e yelə' mban zejlicanenə'.

⁵²Nach gwche' bžəš entr beṇə'
blao che nasyon Izrael četon'
gosə'əne': —İNacxa gone'en gon
cuerp che'enə' gaocho?

⁵³Na' Jeso'osən' gože' lega'aque':
—De'e li čnia' le'e, Diozən'
bsele'e nada' golja' beṇə'ch, na' šə
cuiṇə' gaole cuerp čhia'anə' na'
šə cuiṇə' ye'ejle xčhena'ana', bito
de yelə' mban čele zejlicane.

⁵⁴Beṇə' ca' chsa'o cuerp čhia'anə'
na' chse'eje' xčhena'anə' de yelə'
mban zejlicane čhega'aque', na' šə
bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin
che yežlyon', yosbanga'aca'ane'
ladjo beṇə' guat ca'. ⁵⁵Na' cuerp
čhia'anə' naquən yelə' guao de'e
le'ezelaogü'e de'e zaque'e, na'
xčhena'anə' de'en chse'eje'ena'
naquən le'ezelaogü'e de'e zaque'e.

⁵⁶Na' beṇə' ca' chsa'o cuerp
čhia'anə' na' chse'eje' xčhena'anə'
nitə'ətezə nite'e len nada' na' nada'
zotezə zoa' len lega'aque'. ⁵⁷Xa'anə'
ben' zo zejlicane le'enə' bsele'e
nada', na' zoa' čhedə' le' chone' ca
zoa', na' ca'atezəczən' ben' gao
cuerp čhia'anə' soe' čhedə' gona'
ca soe'. ⁵⁸Cuerp čhia'anə' naquən
yelə' guao de'en za' yoban'. Na'

yelə' guao nga bito naquən ca manan' de'en gwsa'o xaxta'ocho ca' na' bia'aczə gwsa'ate'. Beṇə' ca' chsa'ogüe' yelə' guao nga nia' ca' nite'e zejlicane.

⁵⁹De'e quinga əbsed əblo'i Jeso'osən' lo'o yo'odao' Capernaunnə'.

**Xtižə' Jeso'osən' chnežjon
yelə' mban zejlicane che
beṇə' ca' choso'ozenag chei**

⁶⁰Na' beṇə' zan beṇə' ca' zjəsə'ənao Jeso'osən' catə' gwse'enenə' can' gože' lega'aque' nach gosə'əne': —Zi'ichgua naquə dižə' quinga. ¿Noxaczə šejle'e che'?

⁶¹Na' gocbe'i Jeso'osən' de que chəsə'əže'eše'e por ni che de'en gože' lega'aque', na' gozne': —Epor ni che de'en gwnia' can' chene'ele yebiguə'əle gosxanlə? ⁶²¿Naquəchxa gonlen' šə le'ile nada' yeyepa' gan' gwzoa' antslə? nadan' bselə' Diozən' golja' beṇəch. ⁶³Caguə por ni che de'en goljle beṇəch de yelə' mban zejlicane chele sino šə yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' de yelə' mban zejlicane chele. Dižə' de'en babi'a len le'e zaquə'an par yichjla'ažda'olen' na' əbanlə zejlicane šə šejle'ele chei. ⁶⁴Ne'e nitə' balle cui chonlilažə'əle nada'.

Jeso'osən' gwne' ca' chedə' dezd gwzolaə zjəsə'ənao beṇə' le' nezene' noquə' beṇə' ca' cui gwso'onlilaže'ene' na' non' əgwde le' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'. ⁶⁵Na' gože' lega'aque': —Chac can' gwnia'anə' de que notono no chac gonlilažə' nada' šə Xa'anə' ben' əbselə' nada' cui chone' par nič gonlilaže'e nada'.

⁶⁶Nach besyə'əbi'ižə' beṇə' zan beṇə' bagosə'ədalene' Jeso'osən', bitoch gosə'ənaogüe'ene'. ⁶⁷Na' Jeso'osən' gože' šiziṇte neto': —¿Elen le'e chene'ele žjəya'acle?

⁶⁸Na' gož Simon Bedən' le': —Xanto', notono nochlə de no zaquə' əgwzenagto' chei. Nezetə' de que le' chono' yelə' mban zejlicane che notə'ətezə neto' chzenagto' xtižə'onə'. ⁶⁹Neto' bachejlə'eto' na' baṇezetə' de que len' naco' Cristən' ben' bagwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. Naco' Xi'lin Dioz ben' zo zejlicane.

⁷⁰Na' Jeso'osən' gože' neto': —Nada' gwleja' le'e šiziṇle na' nezdə' de que tole chzenagle che gwxiye'lenə'.

⁷¹Gwne' ca' che Jod Iscariotən' xi'lin Simonnə' la' Jod nan' əgwdi'ene' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le', len nacte' txen neto' šiziṇto'.

**Beṇə' bišə' Jeso'osən' bito
gwso'onlilaže'e le'**

7 Catə' bagwde de'e ca' Jeso'osən' gwdacze' chsed chlo'ine' beṇə' ca' ža' distrit che Galilean'. Bito gone'ene' yeyeje' Jodean' par soe' na' chedə' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' chəsə'əyiljlaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene'. ²Na' bazon galə'əzə lni che neto' beṇə' Izrael de'en nzi' “lni che yo'o de laguə”. ³Na' beṇə' bišə' Jeso'osən' gwse'ene': —Bito yega'ano' nga, sino gwyey Jodean' par nič disipl chio' ca' ša' na' yesə'əle'ine' de'e ca' chono'onə'. ⁴Ni to beṇə' cui chone' bgašə'əzə to de'e chone' šə chene'ene' gombia'

benə' le'. Šə de'e li chono' miłagr,
ben par ničh yesə'əneze yoguə'əlol
benə' can' chono'onə'.

⁵Benə' biše'e ca' gosə'əne'
ca' čhedə' ni lega'aque' cui
gwso'onlilaže'e le'. ⁶Nach gož
Jeso'osən' lega'aque': —Bitonə'
žin ža par gwlo'a non' naca',
pero ca naquə le'e ža, guaquə
žja'acle lɲin' batə'ətezən'. ⁷Benə'
ca' cui zjənombia' Diozən' bito
čəsə'əgue'ine' le'e, pero
čəsə'əgue'ine' nada', čhedə'
chzejni'iga'acda'ane' de que
chso'one' de'e malən'. ⁸Le'e žja'ac
lɲinə'. Nada' bito sa'a na'a čhedə'
bitonə' žin ža čhia'anə' par sa'a
lɲin'.

⁹Na' beyož gože' lega'aque' ca'
bega'ane' Galilean' yeto čhopə ža.

**Jeso'osən' gwyeye' Jerosalennə'
gan' yo'o lɲinə'**

¹⁰Nach gwde gwsa'ac benə' biše'e
ca' əzja'aque' lɲinə' leczə gwza' le'
zde' lɲinə', pero caguə zaquə'əlao
sino bgašə'əza. ¹¹Na' benə' blao
če nasyon Izrael čheto'onə'
besyə'əyilje' le' lao lɲinə' na'
gosə'əne': —¿Ganxa be'ena'anə'?

¹²Na' benə' ca' zjənžag lao lɲinə'
zane' gwso'e dižə' če Jeso'osən'
len ljuežjga'aque'. Na' caguə tozə
can' gosə'əne' čhe'. Bałe' gosə'əne':
—Naque' benə' güennə'.

Na' yebale' gosə'əne': —Abi,
chonleizene' benə'anə'.

¹³Pero ni toe' cui gwso'e dižə' čhe'
zaquə'əlao čhedə' besə'əžebe' benə'
blao če nasyon čheto'onə'.

¹⁴Na' do gašjə zda lɲinə' catə'
gwyo'o Jeso'osən' lo'o yo'odao'
əblao če neto' benə' Izrael

na' gwzolao chsed chlo'ine'.

¹⁵Na' čəsyə'əbane benə' blao ca',
čəsə'əne': —¿Bixa chejni'i bengan'
len caguə babsede' can' nsed
chio'onə'?

¹⁶Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
—De'en chlo'ida'anə' caguə de'e
chaljəlaža'anə', sino ben' əbselə'
nada' blo'ine'en nada'. ¹⁷Notə'ətezə
benə' chene'ene' gone' can' chene'e
Diozən', le' ənezene' šə de'en
chlo'ida'anə' naquən če Diozən'
o šə naquən de'e bia'azəlaža'a.

¹⁸Benə' ca' chso'e dižə' de'e
bia'azəlažə'əga'aque' čəsyə'əyilje'
no so'e lega'aque' yelə' bala'an.
Caguə ca' nada' čhedə' cheylja'
nacle gona' par ničh Diozən' ben'
bselə' nada' si'e yelə' bala'an. De'e
na'anə' guaquə gaple confyans de
que nada' cho'a dižə' li, na' bito
chxoayaga' benə'.

¹⁹Le'e cho'ela'ole de'e Moisezən'
ben' bzoj lei če Diozən', len ni tole
cui chonle can' nannə'. ¿Bixčhen'
čhyljlažə'əle nacle'n gonle par
gotle nada'?

²⁰Na' benə' ca' zjənžaguən'
gwse'ene': —Chac tonto'. ¿No
čhyljlažə' nacle gone' par gote' le'?

²¹Jeso'osən' gože' lega'aque':
—Tozə miłagr de'en babena' ža
dezcanzən' na' de'e na'anə'
yoguə'əle chebanele. ²²De'e
Moisezən' bzoje' de que cheyalə'
socho señy de'en ne' sirconsision.
Pero caguə gwzolaon len le' sino
len de'e xaxta'ocho ca' benə' ca'
gwnitə' antslə ca le'. Na' le'e
chzole bi'i byo dao' ca' señy de'en
ne' sirconsision ža dezcanzən'.

²³Na'a ža, šə chaquele chonən
byen gwzole no bidao' señy de'en

ne' sirconsision ža dezcanzən' par gonle complir can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən', žbixčhen' chža'ale nada' de'en beyona' to beṇə' ža dezcanzən' len yoguə'ələl de'en chac che'? ²⁴Bito con gonle xbab de que to de'e chle'ile chon beṇə' naquən de'e mal, sino le'e co'o rson nič ṇezele šə de'e li chone' de'e mal o šə chone' de'e güen.

**Jeso'osən' be'e dižə' de que
gwze'e gan' zo Diozən'**

²⁵Nach to čhopə beṇə' Jerosalen ca' gosə'əne': —žEcaguə bengan' chəsyə'əyilje' par nič so'ote'ene'? ²⁶Le'e ggüiašc can' cho'e dižə' nga zaquə'əlao na' bitobi chse'ene'. De repentlja beṇə' gwnabia' ca' bač chso'one' xbab de que naquəcze' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. ²⁷Pero na' nezecho ga beṇə' be'enga, mas catə' yidə Cristən' ni to cono ṇezele ga be'ena'.

²⁸Ne'e chsed chlo'i Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael catə'ən gosə'əne' ca'. Nach gwne' zižjo gože' lega'aque': —Nada' nombi'ale na' nezele ga beṇə' nada'. Na' caguə con za'a de'e bia'azəlaža'ana'. De'e li zo ben' əbselə' nada' la'anə'əczə le'e bito nombi'alene'. ²⁹Nada' nombia'ane' čhedə' gan' zoe' nan' gwza'a na' len' bsele'e nada'.

³⁰Nach chəsə'əyiljaže'e naclən' so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən', pero notono no gwzen le' čhedə' bitonə' əžin ža par gague' lao na'aga'aque'ena'. ³¹Na' beṇə' zan gwso'onlilaže'e Jeso'osən' na' gosə'əne': —Catə'ən yidə Cristən'

bitolja gone' miłagr zanch can' chon benga.

**Ṳa'ag yo'odao' ca' ja'aque' par
žjəsə'əxene' Jeso'osən'**

³²Na' beṇə' fariseo ca' gwse'enene' beṇə' zan chso'e dižə' che Jeso'osən'. Nach boso'oxi'e len bxož əblao che nasyon Izrael četon' boso'osele'e Ṳa'ag yo'odao' četo' ca' par žjəsə'əxene' le'. ³³Na' Jeso'osən' chsed chlo'ichene' gwne': —Gwzocha' yeto tyemp dao' len le'e nach yeya'a gan' zo ben' əbselə' nada'. ³⁴Yeyilje nada' na' cabi yeže'elele nada', la' gan' soa' nada', le'e bito gaquə yidle.

³⁵Nach beṇə' blao che nasyon Izrael četon' gosə'əne' entr lega'aque': —žGa yeyej bengan' cui yeže'elechone'? žEšə šejlene' beṇə' gwlaž checho ca' zjənaselas entr beṇə' griego ca' na' žjəsedene' beṇə' griego ca'? ³⁶žBi zeje dižə' de'e nga gwna benga? Gwne': “Yeyilje nada' na' cui yeže'elele nada'.” Na' leczə gwne': “Ga'an soa' nada', le'e bito gaquə yidle.”

**Jeso'osən' be'e dižə' che
Spirit che Diozən'**

³⁷Na' ža le'ezelaogüe na' ža xen che lṇinə' gwzecha Jeso'osən' gan' chsed chlo'ine' na' gwne' zižjo: —Notə'ətezle šə de'e tant chene'ele gata' yelə' mban zejlicane chele xte banacle ca to beṇə' chbillaže'e, legonlilažə' nada' na' gona' yelə' mban zejlicane chele. ³⁸Le'e chonlilažə'əle nada', so de'en ṇabia' yichjla'ažda'olen' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən, gonən par nič gaquəlenle yeziquə'əchlə beṇə'

par yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane. De'e na'anə' saquə'əlebele ca yao ca' de'en chso'onən par nič yežlyon' de tcho'alaoga'auən chosča'on bitə'əteza.

³⁹Jeso'osən' gwne' ca' čhedə' gwnezene' Spirit che Diozən' yedəson lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'ačo le' par nič gaquəlencho beṇə' yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane. Na' ca naquə Spiritən' bitonə' yedəson lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca orən', čhedə' beṇə' ca' chəsə'əgue'i Jeso'osən' bitonə' so'ote'ene', na' bitonə' güe' Diozən' le' yelə' bala'an xen.

**Gwsa'aque' čhoplə por
ni che Jeso'osən'**

⁴⁰Beṇə' ca' ža'anə' gwse'enene' chsed chlo'i Jeso'osən' na' baļe' gosə'əne': —De'e ličza bengan' profetən' ben' naquən yidə.

⁴¹Na' yebaļe' gosə'əne': —Bengan' Cristən' ben' gwleј Diozən' par gaquəlene' nasyon čechon'. Pero baļe' gosə'əne': —İEna' nacho de que Galilea na' əchoј Cristən'?

⁴²İEcaguə na Xtižə' Diozən' de'en nyoјən de que Cristən' galje' lao dia che de'e Rei Dabin' na' de que galje' yež Belen laž de'e rein'?

⁴³Na' gotə' bžaš entr beṇə' ca' ža'anə' na' gwsa'aque' čhoplə por ni che Jeso'osən'. ⁴⁴Baļe' gwsa'aque' cheyalə' yesə'əzene'ene', pero bito gwsə'one' ca'.

**Beṇə' gwnabia' che beṇə' Izrael
ca' bito gwse'ejle'e che Jeso'osən'**

⁴⁵Na' xa'ag yo'odao' che neto' beṇə' Izrael besyə'əžine' lao beṇə' ca' boso'oseļə' lega'aque'. Na' bχoz

əblao che nasyon četon' na' beṇə' fariseo ca' gwse'e lega'aque':

—İBixčen' cui əgwče'elene'?

⁴⁶Na' xa'ag yo'odao' ca' gwse'e lega'aque': —Xte ža neža ni toza beṇə' cuinə' ne' güen ca güennə' chne bengan'.

⁴⁷Nach beṇə' fariseo ca' gwse'e lega'aque': —İElente le'e bagwxoayagle? ⁴⁸Ni toza neto' naquəto' beṇə' blao na' naquəto' beṇə' fariseo cuinə' šejle'eto' che'.

⁴⁹Pero beṇə' zan quinga ža' nga bito zjanombi'e lei de'en bzoј de'e Moizezən', na' bazjəmbi'ayi'e.

⁵⁰Na' Nicodemon', ben' gwyey lao Jeso'osən' še'elə, lene' beṇə' blao ca'. Na' Nicodemon' gože' lega'aque':

⁵¹—Lei čechon' bito cho'en latja čoglaochon che to beṇə' de que malən' bene' sin cui güe'e dižə' nac goquə na' sin cui əžaš əche'enə bixa bene'ena'.

⁵²Nach gwse' beṇə' ca' le': —İEna' nacho leno' len' naco' beṇə' Galilea? Bsed na' ənezdo' de que ni to profet cuinə' əchoј Galilean'.

Besyə'ədoļe'ene' to no'olə len xtoe'

⁵³Na' besa'aque' jəya'aque' ližga'aque'.

8 Nach Jeso'osən' gwyeye' ya'a de'en ne' Ya'a Olibos. ²Na' beteyo cata' gwyeleni' gwyeye' de'e yoblə yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael. Na' yoguə' beṇə' ca' ža' na' gosə'əbigue'e laogüe'ena' na' Jeso'osən' gwchi'e na' gwzolaogüe' chsed chlo'ine' lega'aque'. ³Nach beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoј de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca' bedəsə'əgüe'e to no'olə beṇə' besyə'ədoļe'ene'

len xtoe'. Na' boso'ozeche'ene'
gwchoł beṇə' ca' lao Jeso'osən'.

⁴Na' gwse'e Jeso'osən': —Maestr,
no'ol nga babedolə'əto'one' mer
delene' to xtoe'. ⁵Na' lei de'en
bzoj de'e Moisezən' chonən
mendad gotcho no'ol ca' chso'on
ca' əgwšizə'əga'acchone' yej. ¿Bixa
ənao' le'? ¿bi cheyalə' gonechone'?

⁶Gwse'e Jeso'osən' ca' chedə'
gwse'enene' yesə'əbeje'ene' dižə'
de'e yesə'əchine' contr le'. Nach
Jeso'osən' con bcheque'e na'
bzoje' lao yon' len xbene'. ⁷Na'
gwnitə'əcheche' chəsə'əṇabene'
le' nacxa əṇe'enə'. Nach
gwche'ešə'ogüe'e na' gože'
lega'aque': —Guaquə con to
le'e beṇə' cui de xtole'e solaole
əgwšizə'əle no'olə nga yejən'.

⁸Nach bcheque'e de'e yoblə
bzoje' lao yon'. ⁹Na' beṇə' blao ca'
beṇə' ca' chəsə'əcuiš no'olən' catə'
gwse'enene' de'en gož Jeso'osən'
lega'aque', gosə'ənezene' lo'o
yichjla'ažda'oga'aque'enə' de
que yogue'e de xtolə'əga'aque'.
Nach gwzolao besyə'əchoj tgüejə
tgüejə', gwzolaotec besyə'əchoj
beṇə' ca' zjəngoləch nach beṇə'
ca' yelə' xte bega'an yetozə
Jeso'osən' len no'olən' ladjo beṇə'
ca' choso'ozenag che'. ¹⁰Na' catə'
bebe'ešao' Jeso'osən' caguə no
beṇə' ca' ble'ichene' laogüe'enə'
sino yetozə no'olən'. Na' gože'ene':
—No'olə, ¿gan beṇə' ca' choso'ocuiš
le'? ¿Eni toe' cui beṇ le' castigw?

¹¹Nach no'olən' gože'ene': —Ni
toe' Señor.

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ni
nada' bito gona' le' castigw. Beyej
na' cuich gono' de'e malən'.

**Jeso'osən' nse'e be'eni' par
yichjla'aždao' beṇəchən'**

¹²Na' Jeso'osən' gozoe' dižə'en
yetš'i' len beṇə' ca' ža'anə', gože'
lega'aque': —Nada' nsa'a be'eni'
par yichjla'aždao' beṇəchən'.
Beṇə' ca' chso'onlilaže'e nada'
na' choso'ozenague' chia' bitoch
chso'ontezə chso'one' de'e
malən'. Yo'o be'eni'in lo'o
yichjla'ažda'oga'aque'enə' chedə'
zjənapə' yelə' mban zejlicane.

¹³Nach beṇə' fariseo ca'
gwse'ene': —Le'etezə cho'o dižə'
che cuino', na' bito naquən de'e
se'ejele' beṇə'.

¹⁴Na' gož Jeso'osən' lega'aque':
—La'anə'əczə cho'a dižə' che
cuina', xtiža'anə' naquən de'e
li. Nada' nežda' gan' gwza'a na'
gan' yeya'a, pero le'e bito nezele
gan' gwza'a na' gan' yeya'a. ¹⁵Le'e
con to chosbaga'əle nada' de que
napa' dolə' por ni che bi de'en
chle'ile chona'. Nada' bito za'a par
choglaogua'an che beṇə' de que
zjənapə' dolə'. ¹⁶Pero na' šə catə'
choglaogua'an che notə'ətezə beṇə'
de que zjənapə' dolə', zaquə'əczə can'
əṇia'anə' chedə' bito choglaogua'an
che beṇə' to gwlažza' sino con can'
na Xa'anə' ben' bsele' nada'. ¹⁷Lei
chechon' de'en bzoj de'e Moisezən'
nyojən nan de que dižə' de'en əso'e
chopə testigw cheyalə' šejle'echo
de que naquən de'e li šə tozə can'
yesə'əne'. ¹⁸Nada' cho'a dižə' che
cuina' na' Xa'anə' leczə cho'e dižə'
chia', na' le'enə' bsele'e nada'. Neto'
naquəto' testigw ca' chopə.

¹⁹Na' gwse'ene': —¿Gaxa zo
xa'onə'?

Na' gwna Jeso'osən': —Ni nada' ni Xa'anə' cui nombi'ale. Žalə' nombi'ale nada' leczə nombi'ale Xa'anə'.

²⁰Dižə' ca' be' Jeso'osən' bsd blo'ine' gan' chəsə'əgüe'e mech lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael. Na' ni to cono gwɣen le' chedə' cuiṇə' žin ža par gague' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgüe'i le'.

Jeso'osən' gwne': "Gan' yeya'anə' le'e cabi gaquə da'acle"

²¹Na' gož Jeso'osən' lega'aque' yetšil'i: —Nada' yeya'a, na' le'e yeyilje nada', pero gan' yeya'anə' le'e cabi gaquə da'acle, chedə' le'e gatle catə' cuiṇə' yedinjele xtolə'əle ca'.

²²Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'on gosə'əne': —İEyeyot cuine'enə' ža, de'en ne' gan' yeyeje' bito gaquə šejcho?

²³Na' gože' lega'aque': —Le'e chzenagle che gwɣiye'enə', na' nada' chzenaga' che Diozən'. Le'e chonle can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' cui zjənombia' Diozən', na' nada' bito chona' ca'. ²⁴De'e na'anə' gwnia' le'e de que gatle catə' cuiṇə' yedinjele xtolə'əlen'. Šə cui chejle'e de que nada' naca' doxen can' gwnia'anə', gatle sin cui yedinjele xtolə'əle ca'.

²⁵Na' gwse'ene': —İNo naco' le'enə'?

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Nada' naca' ben' bagwnia' le'e bedote. ²⁶Ne'e dech de'e zan de'e əṇia' chele gwzejni'ida' ca naquə xtolə'əle ca'. Xa'anə' bsele'e nada' par cho'a dižə' len beṇə'chən' de'en babenda' gwne'. Na' Xa' na'anə' cho'e dižə' li.

²⁷Jeso'osən' be'e dižə' che Xə' Diozən', na' lega'aque' bito gwse'ejni'ine' šə che Dioz nan' cho'e dižə'. ²⁸Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ch, na' te gotle nada' le'e yag corozən' cana' əṇezele de que naca' ben' gwnia'anə'. Na' leczə əṇezele de que cabi bi chona' de'e bia'azəlaža'a, sino con bin' babzejni'i Xa'anə' nada', lenṇə' chnia'. ²⁹Xa'anə' babsele'e nada' na' zocze' len nada'. Bito chbejyichje' nada' chedə' do tyempte chona' de'en chazlaže'enə'.

³⁰Na' žlac choe' Jeso'osən' dižə' quinga beṇə' zan gwso'onližə'e le'.

Noquə'ən zjənaquə xi'in Dioz na' noquə'ən nitə' xni'a de'e malən'

³¹Na' Jeso'osən' gože' baḷə beṇə' gwlaž cheto' ca' bachse'ejle'e che': —Šə sotezə sole gonle de'e chnia' le'e gwlo'en de que de'e liczə banacle disipl čhia'. ³²Na' šə sotezə sole gonle de'en chnia' le'e, nach əṇezele bi zeje dižə' li čhia'anə', na' šə banezele bi zejen, bitoch gacle ca esclabos.

³³Na' gwse'ene': —Dia che de'e Abraanṇə' naquəto' na' xte ža neža bitonə' gacto' ca esclabos. İBixəchen' nao' le' de que bitoch gaquəto' ca esclabos?

³⁴Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, yogua' beṇə' chso'on de'e malən' nite'e xni'a de'e malən' ca esclabos. ³⁵Beṇə' naquə esclabo caguə do tyempte gague' cuent len familyən' gan' naque' esclabo, pero beṇə' golje' lao familyən', do tyempte gague' cuent len familyən'. ³⁶Na' šə nada'

Xi'in Diozən' gona' ca əchojle xni'a de'e malən' par niç cuich gacle ca esclabos, de'e liczə əchojlen'.

³⁷Nezda' de que nacle xi'in dia çe de'e Abraannə' pero bia'aczə cheyiljažə'əle naclən' gonle par niç gotle nada', na' chonle ca' chedə' bito chone chele xtiža'anə'.

³⁸Nada' cho'a dižə' çe de'en bablo'i Xa'anə' nada', na' le'e chonle can' na xalen'.

³⁹Na' gwse' beṇə' ca' Jeso'osən': —Neto' naquəto' xi'in dia çe de'e Abraannə'.

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Žalə' nacle doalje xi'in dia çe de'e Abraannə' gonle can' ben de'e Abraannə' žalə' ca'. ⁴⁰Na' la'anə'əczə babzejni'ida' le'e dižə' li de'en babsed blo'i Diozən' nada', le'e chene'ele gotle nada'. De'e Abraannə' cabi bene' can' chonlen'.

⁴¹Tozəczə can' chonle len xalenə'.

Nach gwse'e le': —Tozə Diozən' naque' Xato' na' bito chzenagto' çe nochlə beṇə'.

⁴²Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Žalə' Diozən' naquə xale guaquele chia', chedə' nada' gwza'a gan' zo Diozən'. Caguə za'a de'e bia'azəlažə'anə'. Len' əbsele'e nada'. ⁴³İBixchen' cui chejni'ile de'en chnia' le'e? Bito chejni'ile chedə' la' bito chene'ele gwzenagle xtiža'anə'. ⁴⁴Gwxie' nan' naquə xale. Nachən' chebeile chonle can' chene'ennə'. Len naquən güet beṇə' dezd catə'ən gwxe yežlyon', na' cui chdalenən dižə' li çe Diozən' chedə' cui yo'o dižə' lin' lo'o yichjla'ažda'ogüe'ennə'. Catə' chnen de'e güenlažə' chnen con can' naquə cuinei chedə'

naquən güenlažə' na' yoguə' dižə' güenlažə' za'an çei. ⁴⁵Na' cabi chejle'ele chia' nada', chedə' nada' əchnia' le'e dižə' li. ⁴⁶Ni tole cui gaguə əgwlo'ele de que babena' bi de'e malən'. Nada' cho'a dižə' li, İbixchen' cui chejle'ele chia'? ⁴⁷Beṇə' ca' zjənaquə xi'in Dioz choso'ozenague' çe xtiže'enə'. Na' ca naquə le'e cui nacle xi'ine', de'e na'anə' bito chzenagle çe'.

Ze'e galjə de'e Abraannə' bazoczə Cristən'

⁴⁸Na' beṇə' blao çe nasyon Izrael cheton' gwse'ene': —Leiczeto' can' nato' de que le' naco' beṇə' Samaria na' de que chac tonto'onə'.

⁴⁹Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito chac tonta'. Nada' əchnežjua' yelə' bala'an çe Xa'anə' na' le'e chnitle yelə' bala'an chia'anə'.

⁵⁰Nada' caguə chylja' no gon nada' yelə' bala'annə'. Xa'anə' chone' nada' yelə' bala'an, na' len' əgwlo'e non' napə dolə' na' non' cui napə dolə'. ⁵¹De'e li chnia' le'e, notə'əteze beṇə' choso'ozenag xtiža'anə', cuat nābia' yelə' gotən' lega'aque'.

⁵²Nach beṇə' blao çe nasyon Izrael cheton' gwse'ene': —Na'a babeyož gwnezeto' de que chac tonto'onə'. De'e xaxta'ocho Abraannə' gote' na' leczə de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Na' le' nao' de que beṇə' ca' choso'ozenag chio' cuat nābia' yelə' gotən' lega'aque'. ⁵³İEzaquə'əcho' le' ca de'e xaxta'ocho Abraannə'? Len' gote' na' leczə ca' de'e profet ca'. İNoxan' chacdo' naco'?

⁵⁴Na' gwna Jeso'osən': —Žalə' nada' choe' cuina' yelə' bala'an,

cabi zaquə' yelə' bala'annə'. Pero
 ǰa'anə' chəne' nada' yelə' bala'ann,
 ben' nale naquə Dioz chelen'.

⁵⁵Le'e bito nombia'alene', pero
 nada' nombi'ane'. Žalə' nia' cui
 nombia'ane' gaca' beṇə' güenlažə'
 ca le'e. Nada' nombia'ane' ža,
 na' chzenaga' xtiže'enə'. ⁵⁶De'e
 ǰaxta'ocho Abraannə' bebeine'
 gwyejlə'e de que le'ine' tyemp ni
 zoa' yežlyo ni. Na' bable'ine'en na'a
 na' zoe' mbalaz.

⁵⁷Na' gwse' beṇə' blao che nasyon
 Izrael cheton' le': —Ni šiyon iz
 cuinə' žino'. ĩEna' neze'ido' de'e
 Abraannə'?

⁵⁸Na' gož Jeso'osən' lega'aque':
 —De'e li əchnia' le'e, ca ze'e galjlə
 de'e Abraannə' bazocza' nada'.

⁵⁹Nach gosə'əzi'e yej par
 yoso'ošiže'ene'en. Na' Jeso'osən'
 bocuaše'le na' beze'e yo'odao'
 əblaonə'. Bito gwsa'acbe'ine' catə'
 bedie' gwcholga'aque'enə' zjəyede'.

**Jeso'osən' bene' par ničh ble'i
 to beṇə' golje' nchole'**

9 Na' txen chdato' len Jeso'osən'
 catə' ble'ito' to beṇə' byo
 beṇə' golje' nchole'. ²Na' gožto'one':
 —Maestr, ĩno napə dolə' de'en
 goljə bengan' nchole'? ələ' o šə
 ǰaxne'enə'?

³Na' Jeso'osən' gože' neto': —
 Benga golje' nchole' caguə por ni
 che xtole'enə', na' caguə por ni che
 xtolə' ǰaxne'enə', sino par ničh
 la'alaon can' gon Diozən' len le'.

⁴Cheyalə' goncho xšin Diozən' ben'
 bselə' nada' žlac nede latjə. Gwžin
 catə' cuich gatə' latjə gonchon.

⁵Žlac nezoa' yežlyo nga chgua'a
 be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇə'.

⁶Beyož gwne' ca' gwcho'on ǰene'en
 lao yon' na' bene' beṇjw len xen'
 che'enə'. Na' gwdebe' beṇjon' jelao
 beṇə' lchołən'. ⁷Na' gože'ene': —Gwyej
 jəyedib jelaogo'onə' cho'a tanc de'en
 nzi' Siloe—. Na' Siloe zejen dižə' Nselə'.

Na' gwyeye' na' beyib jelaogüe'
 ca'. Na' beze'e jəyede' bachle'ine'.

⁸Na' beṇə' gwliž che' ca' na' beṇə'
 ca' besə'əle'i le' yogua' las catə'
 ne'e nchole' gosə'əne': —ĩEcagua
 bengan' bable'icho bedote chi'e
 chnabe' caridan'?

⁹Bale' gosə'əne': —Bengan'.

Na' bale' gosə'əne': —Cabi naquə
 le' sino ca naquə bengan' naque'.

Na' le' gwne': —Nada'anə'.

¹⁰Na' gwse'ene': —ĩNacxa goquən'
 gwzolao chle'ido'?

¹¹Na' gože' lega'aque': —To
 beṇə' le Jeso'os bene' beṇjw na'
 gwdebe'en jelaogua'anə' na' gože'
 nada': “Gwyej cho'a tanc de'en nzi'
 Siloen' na' jəyedibən.” Na' gwy'a
 na' beyiba'an, na' gwzolao chle'ida'.

¹²Nach gwse' beṇə' ca' le':
 —ĩGanxa be'enə'?

Na' gože' lega'aque': —Bito neзда'.

**Beṇə' fariseo ca' gosə'əṇabene'
 be'enə' nac goquən' chle'ine'**

¹³Na' gosə'əche'e ben' goquə beṇə'
 lchołən' gan' nitə' beṇə' fariseo ca'.

¹⁴Na' naquə ža dezcanz catə'an ben
 Jeso'osən' beṇjon' de'en gwdebe'
 jelao be'enə' par ble'ine'. ¹⁵Na'
 beṇə' fariseo ca' lecza gosə'əṇabene'
 le' nac goquən' bachle'ine'. Na' le'
 gože' lega'aque': —Ben' beyone
 nada' gwdebe' beṇjon' jelaogua'anə'
 na' beyiban' na' gwzolao chle'ida'.

¹⁶Nach to chopə beṇə' fariseo ca'
 gosə'əne': —Nezecho bito zo Diozən'

len benga chedə' bito chomba'ane' ža dezcanzən'.

Na' baļe' gosə'əne': —İNac gon to beṇə' güen de'e mal gone' miļagr quinga?

Na' gwsa'aque' choplə entr lega'aque'. ¹⁷Nach de'e yoblə gwse'le be'en goljə ncholən': —İBi nao' le' che ben' ben par niç chle'ido'?

Na' le' gwne': —Naque' to profet beṇə' bselə' Diozən'.

¹⁸Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' bito gwse'ejle' che ben' šə len' golje' nchole' na' na'a bachle'ine' xte que gwsa'axe' xaxne'ena'. ¹⁹Na' gosə'əṇabene' lega'aque' gwse'ene': —İEbengan' xi'inlen' ben' nale golje' nchole'? İNacxa goquən' chle'ine' na'a?

²⁰Na' gwse' xaxne'e ca' lega'aque': —Nezeto' de que bengan' xi'into'onə', na' de que golje' nchole'. ²¹Mas nac chaquən' bachle'ine' bito nezeto', nic nezeto' noxa ben par niç bachle'ine'. Le' bazejəczene'. Leṇabe le', güe'ecze' dižə' naquən' goc che'.

²²Xaxne'e ca' gosə'əne' ca' de'en besə'əžebe' beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'onə', chedə' lega'aque' baçh zjənone'en de que notə'əteza beṇə' güe'e dižə' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon cheton', cabi əso'e latjə šo'oche' lo'o yo'oda'onə'. ²³De'e na'anə' gosə'əna xaxne'e ca': "Bazejəczene'. Leṇabe le'."

²⁴Nach de'e yoblə gwsa'axe' ben' goljə nchol gwse'ene': —Be'elao' Diozən' na' gwzo'one' testigw de que clelən' babe'eleno' neto' dižə' baçhe. Neto' nezeto' de que Jeso'osən' naque' to beṇə' güen de'e mal.

²⁵Na' gwne': —Šə naque' beṇə' güen de'e mal, bito nezda'. De'en nezda', nada' goca' beṇə' lçhol na' na'a chle'ida'.

²⁶Na' de'e yoblə gwse'ene': —İBi benene' le'enə'? İNac benen' par niç bachle'ido'?

²⁷Na' gože' lega'aque': —Bagwnia' le'e na' cui chzenagle. İBixçhen' chene'ele yenele de'e yoblə? İElen le'e chene'ele gacle disipl che'enə'?

²⁸Na' gwsa'ade'ene' dižə' gwse'ene': —Le' naco' disipl che', pero neto' naquəto' disipl che de'e Moisezən'. ²⁹Nezeto' de que Diozən' be'elene' de'e Moisezən' dižə' cho'a, pero benga bito nezeto' gan' ze'enə'.

³⁰Na' ben' goljə ncholən' gože' lega'aque': —Nactequən' le'e cui nezele ga ze'enə', len babene' par niç chle'ida'. ³¹Na' nezecho de que Diozən' cabi chzenague' che beṇə' ca' chso'on de'e mal. Con beṇə' chso'ene' yeļə' bala'an na' chso'one' can' chene'ene'enə', lega'acze' chzenag Diozən' chei. ³²Dezd gwxe yežlyon' ni to conoṇə' yene de que bagwzo beṇə' chone' par niç chle'i beṇə' goljə nchol. ³³Žalə' cui zo Diozən' len le' caguə bi miļagr gaguə gone'.

³⁴Na' beṇə' blao ca' gwse'ene': —Pendejw, len' goljo' ncholə' yeļə' beṇə' mal çio'onə', čəna le' əgwseddo' neto'onə'?

Na' besyə'əbeje'ene' fuer.

**Beṇə' ca' zjəṇçhol
yichjla'ažda'oga'aque'enə'**

³⁵Gocbe'i Jeso'osən' de que babesyə'əbeje' be'enə' fuer, na' jəšague'ene' gože'ene': —İEchonlilažə'o le' Xi'in Diozən'?

³⁶Na' gož ben' le': —¿Noxa'an ža? señor, par nič gonlilaža'ane'.

³⁷Na' gož Jeso'osən' le': — Nada'anə' ben' bable'ido' antslə na' nada'anə' cho'elena' le' dižə'.

³⁸Nach be'enə' bzo xibe' be'elaogüe'e Jeso'osən', gwnē': — Xana', chonlilaža'a le'.

³⁹Na' gwnach Jeso'osən': —Nada' za'a yežlyo nga par nič la'alaon che beṇačən' non' zjənapə dolə' na' non' cui zjənapə dolə'. Za'a chgua'a be'eni' par beṇə' ca' chsa'acbe'ine' zjənčhol yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' za'a par yeca'a be'eni' che beṇə' ca' chsa'aquene' cui zjənčhol yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

⁴⁰Na' balə beṇə' fariseo ca' nitə' galə'əzə gwse'enene' de'e nga. Na' gwse'e Jeso'osən': —¿Echacdo' len neto' nčhol yichjla'ažda'oto'onə'?

⁴¹Na' gož Jeso'osən' lega'aque': — Žalə' cui chejni'ile bito bi xtolə'əle de. Pero por ni che de'en nale de que chejni'ile, de'e na'anə' deczə xtolə'əlen'.

Jempl che xle'ej xilə' ca'

10 De'e li chnia' le'e, be'en cui cho'o cho'a puert xle'ej xilə' ca' na' ga yoblə chepe' par cho'e, beṇə' bguan be'enə'. ²Be'en cho'o cho'a puertən', le'enə' goye xilə'ənə'. ³Na' be'en chapə puert che xle'ej xilə' ca' chsaljue' par nič cho'o beṇə' goyebən'. Na' xilə' ca' choso'ozenaguəb xtiž'e'enə' čhedə' zjənombi'a'ab le', na' chaxe'eb cho'e laga'aquəb catə' chbeje'eb. ⁴Na' catə' bagwleje' yoguə' bia che' ca' lo'o xle'ejga'aquəbən', chbialaogüe' laoga'aquəbən' na' chjəsə'ənaob le' čhedə' zjənombi'a'ab ši'enə'.

⁵Na' bito žjəsə'ənaob beṇə' yoblə, sino yesə'əxonjəb le' čhedə' cui zjənombi'a'ab ši'enə'.

⁶Jeso'osən' be'e jempl nga par bzejni'ine' beṇə' ca' ža'anə', pero bito gwse'ejni'ine' bi zejen de'en gože' lega'aque' ca'.

Jeso'osən' chgüia chye' chio'o ca to goye xilə' beṇə' chgüia chye' bia che' ca' binlo

⁷Nach gozṇe Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, nada' gwxaquə'əlebəda' ca cho'a puert che xle'ej xilə' ca'. ⁸Yoguə' beṇə' goxoayag ca' babla'ac antslə ca nada' chəsə'əne' de que Diozən' bsele'e lega'aque' pero gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' bguan. Na' ca xilə' ca' cui choso'ozenaguəb xtižə' beṇə' cui zjənombi'a'ab, ca'acžən' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' cui choso'ozenague' che beṇə' goxoayag ca'. ⁹Nada' gwxaquə'əlebəda' ca cho'a puert che xle'ej xilə' ca'. Xilə' ca' chəsyə'əyo'ob lo'o xle'ejga'aquəb na' chəsə'əchojəb par chəsə'əyiljəb de'e chsa'ob. Na' ca xle'ej xilə' ca' chcue'ejən lega'aquəb par nič cui bi gac čhega'aquəb, ca'acžən' chcue'ēja' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' par nič cui bi gac čhega'aque'.

¹⁰Beṇə' goxoayag ca' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' bguan beṇə' ca' chda'ac lechguale con to de'e yesə'əbane', na' so'ote', na' yesə'ənitlaogüe'. Nada' za'a par nič chnežjua' yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' na' par nič nite'e mbalaz juisy.

¹¹Nada' chgüia chya' beṇə' ca'

chso'onlilažə' nada' can' chon
to beṇə' goye xilə' beṇə' chgüia
chye' xilə' che' ca' binlo. Na' de'en
chgüia chyega'aca'ane' chsanlažə'
cuina' so'ot beṇə' nada'. ¹²Baḷə
beṇə' ca' choso'oye' xilə' chesə'əzi'e
laxjwga'aque', la' xilə' ca' bito
zjənaquəb bia chēga'aque'. De'e
na'anə' chəsə'əbejyichje'eb na'
choso'oxonje' cata' chəsə'əle'ine' za'
no becoyo'o, chedə' bito zjənaque'
xan xilə' ca'. Chso'e latjə chniz
becoyo'onə' xilə' ca' na' choslasəb
lēga'aqueb. ¹³Chesə'əxonje' chedə'
bito zjənži'ine' xilə' ca' de'en cui
zjənaquəb bia chēga'aque', con
zjənaque' goyeb.

¹⁴Nada' chgüia chya' beṇə'
ca' chso'onlilažə' nada' ca to
beṇə' goye xilə' beṇə' chgüia
chye' xilə' che' ca' binlo. Na'
nombi'a beṇə' ca' chso'onlilažə'
nada', na' lēga'aque' zjənombi'e
nada'. ¹⁵Nombi'aga'aca'ane' ca
Xa'anə' nombi'e nada' na' nada'
nombi'a Xa'anə'. Na' de'en chgüia
chyega'aca'ane' chsanlažə' cuina'
so'ot beṇə' nada'. ¹⁶Na' nitə' beṇə'
ga yoblə beṇə' cui zjənaquə beṇə'
Izrael beṇə' so'onlilažə' nada'
na' yoso'ozenague' chia'. Lēcə
lēga'aque' cheyalə' əgwto'ba' par
nich yoguə'əlol no so'onlilažə' nada'
əsa'aque' tozə len lježjga'aque'
na' toza' nada' ggüia gwyā'
yoguə'əlolga'aque'.

¹⁷Chsanlažə' cuina' so'ot beṇə'
nada' pero techlə yebana'. Na'
chaquəche Xa'an chia' de'en
chazlaža'a chona' ca'. ¹⁸Ni to cono
yeque'e yelə' mban chia'anə' sino
chsanlažə' cuina' so'ot beṇə' nada'.
Napa' yelə' gwnabia'anə' par

gwsanlažə' cuina' so'ote' nada',
na' napa' yelə' gwnabia' par yeyas
yebana' ladjo beṇə' guat ca'. Na'
Xa'anə' babene' mendad gona' ca'.

¹⁹Na' de'e yoblə gwsa'ac beṇə'
blao che nasyon Izrael cheton'
choplə por ni che dižə' ca' de'en
gwse'enene' be'e. ²⁰Zan beṇə'
ca' gosə'əne': —Chac tonte'enə',
bito chacbe'ine' bi dižə'an cho'e.
¿Bixchen' chzenagle che'?

²¹Na' baḷə' gosə'əne': —Dižə'
quina caguə naquən ca che beṇə'
chac tontən'. ¿Eguaquə gon to beṇə'
chac tont par le'i beṇə' lchol?

**Beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' cuicəz
gwse'enene' se'ejle'e che Jeso'osən'**

²²Na' Jerosalenə' chac lni che
yo'odao' əblao che neto' beṇə'
Izrael de'en ne' “Dedication”. Na'
naquə tyemp zag. ²³Na' Jeso'osən'
chde' cha'ašil che yo'odao' əblaonə'
part de'en chəsə'əne' “Cha'ašil
che Salomon”. ²⁴Na' gwse'echj
beṇə' blao che nasyon Izrael
cheton' Jeso'osən' na' gwse'ene':
—¿Bixchen' ne'e chono' par
chacžejlažə'ətecto' šə len' Cristən'
ben' gwlej Diozən' par gaquəlene'
nasyon cheton'? Šə le'enə' Cristən',
gwna neto' clar.

²⁵Na' gož Jeso'osən' lēga'aque':
—Bagwnia' le'e na' cui chejle'ele.
Milagr ca' de'en babena' len yelə'
guac che Xa'anə' chəsə'əlo'en de
que le'enə' bsele'e nada'. ²⁶Na'
le'e bito chejle'ele chia' chedə'
cui nacle txen len beṇə' ca'
chso'onlilažə' nada'. ²⁷Nombi'a
beṇə' ca' chso'onlilaže'e nada' na'
lēga'aque' choso'ozenague' chia'.
²⁸Na' nada' chnežjoga'aca'ane'

yelə' mban zejlicane, na' cuat yesə'əbiayi'e. Ni to cui no no əca'aḡaxj lega'aque' lao na'anə'.²⁹ Xa'anə' bagwleje' lega'aque' par niḡh chgüia chyega'aca'ane'. Na' ni to cui no no gaquə əca'aḡaxj lega'aque' lao na' Xa'anə' chedə' nape' le'ezelaogüe' yelə' chnabia' xen.³⁰ Nada' na' Xa'anə' tozə can' naquə yichjla'ažda'oto'onə', tozə can' naquə yelə' guac cheto'onə' na' tozə can' chonto'.

³¹Nach beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gosə'əzi'e yej par yoso'ošiže'ene'en.³² Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e zan de'e güen bable'ile bena' len yelə' guac che Xa'anə'. ¿Non' de'e ca' babena' chonən par əgwšizə'əle nada' yejən'?

³³Na' beṇə' blao ca' gwse'e le': —Caguə por ni che bi de'e güen de'en babeno'on əgwšizə'əto' le' yejən', sino por ni che chzia chnito'o Diozən'. Con beṇaḡhzə le' na' nao' de que naco' Dioz.

³⁴Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e chsedle Xtižə' Diozən' de'en nyoj gan' nan: “Nada' gwnia' de que le'e nacle ca Dioz.”³⁵ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən caguə de'e te cheinə'. Na' lenṇə' nan de que Diozən' gwne' che beṇə' ca' əbnežjue' xtiže'enə' de que gwsa'aque' ca Dioz.³⁶ Ca naquə Diozən' gwne' zjənaque' ca cuine', ħbixḡen' nale de que chzia chnita'a Diozən' de'en gwnia' naca' Xi'ine'? Le'enə' gwleje' nada' par gaquəlena' beṇaḡhən' na' bsele'e nada' yežlyo nga.³⁷ Žalə' de'e ca' chona'anə' bito zjənaquən de'en chon Xa'anə', bito šejle'ele chia'.³⁸ Pero na' de'en

zjənaquən de'en chone'enə', cheyalə' šejle'ele de que naca' Xi'ine' la'anə'əczə cui chejle'ele xtiža'anə'. Šə šejle'ele che de'e ca' chona'anə' na' ənezele de que Xa'anə' zoe' len nada' na' nada' zoa' len le'.

³⁹Na' de'e yoblə bosə'əsy'e naclən' gaquə ədolə'e, pero bito besyə'əželene' naclən' so'one'.

⁴⁰Na' gwsa'ato' len Jeso'osən' jəsoto' yešla'alə yao Jordannə' gan' gwzo de'e Juannə' antslə catə'ən bḡhoe' beṇə' nis.⁴¹ Na' zan beṇə' bda'aque' gan' zoto' par boso'ozenague' xtižə' Jeso'osən' na' gosə'əne' che': —La'anə'əczə de'e Juannə' ni to miḡagr cui bene', yoguə'əlol de'en gwne' che benga naquən de'e li.

⁴²Na' beṇə' zan beṇə' nitə' na' gwsə'onlilaže'e Jeso'osən'.

Can' goquə catə'ən got ben' le Laḡh

11¹⁻²Na' goquən chacšene to beṇə' Betania beṇə' le Laḡh. Betania nan' naquən laž Maria na' Marta, na' lega'aque'enə' zjənaque' beṇə' zan Laḡhən'. Maria nga ben' bcuase' set zix ṇi'a Xancho Jeso'osən' na' bxie' ṇi'enə' len yišə' yichje'enə'.³ Na' beṇə' zan Laḡhən' boso'osele'e rson gan' zo Jeso'osən' gwse'ene': —Xanto', be'en chacdo' chei chacšenene'.

⁴Na' catə' gwneze Jeso'osən' na' gwne': —Yižgüe' che'enə' bito naquən de'e gattecze', sino par əye' Diozən' yelə' bala'anən' chacšenene' na' par niḡh nada' si'a yelə' bala'an, nada' naca' Xi'in Diozən'.

⁵⁻⁶Gwde gwneze Jeso'osən' de que chacšene Laḡhən', nebega'ane' yeḡhopə ža gan' zoe'enə' la'anə'əczə

chaquene' che Martən', che beṇə' bile'enə' na' che Laḥən'. ⁷Nach gože' neto': —Ləšo'o Jodean' de'e yoblə.

⁸Nach gožto'one': —Maestr, bi ža na'azən' gwsa'aclašə' beṇə' blao che nasyon chechon' yoso'ošiže'e le' yej. ĭEna' de'e yoblə šejo' na'anə'?

⁹Na' gwna Jeso'osən': —ĭEcagua šižin orən' naquə težan'? Beṇə' chda teža bito chčhegü'e chedə' la' nye'eni'inə'. ¹⁰Mas beṇə' chda še'elə chčhegü'e chedə' cuich nye'eni'. Ca'aczə naquən len nada', bito bi bi gaquə chia' žlac cuiṇə' əžin ža par so'ote' nada'.

¹¹Gwde gwne' ca' gozne' neto': —Beṇə' migw checho Laḥən' bagwtase', na' ša'a žjəyesbana'ane'.

¹²Na' gožto'one': —Xanto', šə bachtase'enə' goyacczene'.

¹³Jeso'osən' gwne' ca' chedə' gwṇezene' bagot Laḥən', na' neto' bento' xbab de que gwne' ca' che bišgalən'. ¹⁴Nach Jeso'osən' gwne' neto' clar: —Bagot Laḥən'. ¹⁵Na' chebeida' cui gwzoa' lao chacšenene', par niḥ na'a gona' ca šejle'echle chia'. Le'e šo'o gan' de'enə'.

¹⁶Nach beṇə' ljuežjto' Tomasən' gože' neto': —Le'e šo'o par niḥ len chio'o so'ote' šə bachso'ote' Jeso'osən'.

Tomas na'anə' ben' boso'osi'e Didimo chedə' naque' beṇə' cuaš.

Jeso'osən' chosbane' beṇə' guat ca'

¹⁷Nach gwyejto' len Jeso'osən' Betanian', na' catə' bžinto'onə' gwse' beṇə' ca' le' de que bagoc tap ža boso'ocuaše'e Laḥən'.

¹⁸Na' Betanian' chi'in galə'əzə

Jerosalennə' ca do gašjə legw. ¹⁹Na' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' ža' Jerosalennə' besə'əžine' gan' zo Martən' na' Marian' par chso'e lega'aque' yelə' chxenlažə' de'en got beṇə' zanga'aque'enə'. ²⁰Nach Martən' catə' gwṇezene' bazon əžinto' na' bchoje' bedəšague' neto', na' Marian' bito bchoje' ližga'aque'enə'. ²¹Nach Martən' gože' Jeso'osən': —Xana', žalə' gwzo' catə'an gocšene beṇə' zana'anə' bito gote' žalə' ca'. ²²Pero la'anə' bagote', nezdə' de que Diozən' gone' bitə'ətezə de'en əṇabdo'one'.

²³Nach gož Jeso'osən' le': —Goban beṇə' zano'onə'.

²⁴Nach Martən' gože'ene': —Nezda' de que gobane' catə'an yesy'əban beṇə' guat ca' žan' šo'o fin che yežlyon'.

²⁵Na' gož Jeso'osən' le': —Nada' chac chosbana' beṇə' guat ca' na' nada' nsa'a yelə' mban zejlicane par beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. De'e na'anə' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' la'anə'əczə sa'ate', de yelə' mban zejlicane čhega'aque'. ²⁶Na' notə'ətezə beṇə' chso'onlilaže'e nada' zjənape' yelə' mban zejlicane na' cuat nabia' yelə' gotən' lega'aque'. ĭEchejli'o de'e nga?

²⁷Na' gože'ene': —Xana', chejli'a de que naco' Xi'in Dioz. Chejli'a de que naco' Cristən' ben' babselə' Diozən' yežlyo nga par gaquəlene' neto'.

**Jeso'osən' gwcheže' cho'a
ba che Laḥən'**

²⁸Beyož gwna Martən' ca' nach beyeje' na' jəyeyeže' Maria bile'enə'

žizizə: —Baza' Maestrən' na' chne' le'.

²⁹Na' Marian' catə' benene' can' gož Martən' le' le'e gwzoža'ate' bide' gan' zoto' len Jeso'osən'. ³⁰Na' caguə babžinto' lao yežən' ca orən', nenaguə'oto' gan' bedəšag Martən' neto'. ³¹Na' beṇə' Jerosalen ca' nita' len Marian' liže'enə', beṇə' ca' chso'e lega'aque' yelə' chxenlažə', catə' besə'əle'ine' gwza' Marian' nach gosə'ənaogüe'ene' chsa'aquene' cho'a ba na'an zde' zjəcheže'.

³²Na' Marian' catə' ble'e gan' zoto'onə' ble'ine' Jeso'osən', na' bzo xibe' laogüe'enə' na' gože'ene': —Xana', žalə' le' gwzo' nga catə'an chacsene beṇə' zana'anə', bito gote' žalə' ca'.

³³Na' catə' ble'i Jeso'osən' chbež Marian' na' lecza chəsə'əbež beṇə' Jerosalen ca' nžague'enə', de'e juisy de'e goquene' na' bžaglaogüe' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'. ³⁴Na' gože' lega'aque': —¿Ga əbcuašə'əlene'?

Na' lega'aque' gwse'ene': —Xanto', yo'o na' le'ido'.

³⁵Na' gwchež Jeso'osən'. ³⁶Na' gosə'əna beṇə' Jerosalen ca': —Le'e ggüiašc catequən' chaquene' che'.

³⁷Na' balə beṇə' ca' gosə'əne': —Le' ngan' bene' par nič ble'i beṇə' lchol' ca'. ¿Ecuí gaquən' žalə' bene' par nič cui gat Lačən'?

**Jeso'osən' bosbane' Lačən'
ladjo beṇə' guat ca'**

³⁸Na' de'e yoblə de'e juisy de'e goque Jeso'osən' lo'o la'aždaogüe'enə'. Nach yoguə'oto' gwyejto' cho'a ban' len Jeso'osən'. Na' ban' naquən to bloj na' da' to yej cho'inə'. ³⁹Nach gož Jeso'osən': —Leca'a yejən'.

Na' Mart zan de'e beṇə' guatən' gože'ene': —Xana', bachla' ben' zban, la' bač goc tap ža na'a gote'.

⁴⁰Na' gož Jeso'osən' le': —Bagwnia' le' šə chonlilažo'o nada' nach šejni'ido' bi zeje ca de'en gwlo'e Diozən' yelə' guac xen che'enə'.

⁴¹Nach beṇə' ca' gosə'əque'e yejən'. Na' Jeso'osən' gwliis laogüe'en yobalə gwne': —Xa', choxcwleno' babzenago' chia'.

⁴²Nada' nezdə' de que syempr chzenago' chia'. Pero ənia' ca' par nič beṇə' ca' ža' nga se'ejele' de que len' əbselo'o nada'.

⁴³Na' beyož gwne' ca' lao orasyonṇə', belgüiže' de'e beṇə' guatən' gwne' zizjo gože'ene': —Lač bechoj.

⁴⁴Nach le'e bechojte Lačən', zjənccheləyoy ni'a ne'e ca' cint de lachə' na' to bey nazjə laogüe'enə'. Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e yozaše' lachə'anə' na' le'e gwsane' yeyeje'.

Boso'oxi'e yesə'əzene' Jeso'osən'

⁴⁵Na' zan beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' zja'ac len Marian' besə'əle'ine' miłagr de'en ben Jeso'osən' na' gwso'onlilaže'e le'. ⁴⁶Pero bale' ja'aque' lao beṇə' fariseo ca' jse'eže' lega'aque' can' bene' bosbane' Lačən'. ⁴⁷Nach bəxoz əblao che nasyon Izrael četon' na' beṇə' fariseo ca' besə'ətobe' yoguə'əlo' beṇə' ca' chəsə'ənabia' nasyon četon'. Nach boso'oxi'e gosə'əne': —¿Naclə gonchon'? la' miłagr zannə' chon bengə. ⁴⁸La' šə gaquecho ljoye'enə', yoguə' beṇə' so'onlilaže'e le', nach da'ac beṇə'

nasyon Roma na' yoso'ožiaye'e
yo'odao' əblao checho nga na' len
nasyon chechon'.

⁴⁹Entr beṇə' golə beṇə' blao ca'
toe' le Caifas na' naquəche' bχoz
əblao ca izən'. Na' gože' lega'aque':
—Le'e caguə bi neẓelen'. ⁵⁰Nic
chonle xbab de que napən chio'o
cuentən' tozə ben' gotcho lgua'a
cuiayi' yoguə'əcho len nasyon
checho nga.

⁵¹Caifasən' naquəche' bχoz əblao
ca izən' na' caguə con gwne' ca' to
gwłazze'lenə'. Dioz nan' bene' par
gwdixjui'e de que so'ote' Jeso'osən'
por nasyon Izrael cheto'onə'. ⁵²Na'
caguə so'ote'ene' par nasyon cheto'
na'azənə'. Leczə so'ote'ene' par
nich yoguə' beṇə' ca' bagwleĵ
Diozən' par əque'e ca xi'ine'
gatə'ətezə nasyon, yesyə'əyaque'
tozə so'elaogüe'ene'. ⁵³Na' ža na'
gwzolao boso'oxi'e naclən' so'one'
par so'ote'ene'.

⁵⁴Na' de'e nan' bitoch gwda
Jeso'osən' zaquə'alao entr beṇə'
gwlaž cheto' ca'. Na' gwza'ato'
gwyejto' to yež de'en nzi' Efrain,
chi'in galə'əzə latjə dašən'. Na'
gwzoto' na' len le'.

⁵⁵Na' lni pascw che neto' beṇə'
Izrael bazon baozə. Na' beṇə'
zan beṇə' za'ac to to yež ja'aque'
Jerosalennə' antslə ze'e galə' lni
pascon' par gwso'on cuinga'aque'
xi'ilažə' can' na lei cheto'onə'.

⁵⁶Na' besyə'əyilje' Jeso'osən', na'
ca nite'e chyo'o yo'odao' əblao
cheton' gwse'e lĵuežje': —İBi xbab
chontgualə? İəgüide' lni nga?

⁵⁷Gosə'əne' ca' chedə' bχoz əblao
che nasyon Izrael cheton' na' beṇə'
fariseo ca' bagwso'one' mendar de

que notə'ətezə beṇə' ənezene' gan'
zo Jeso'osən' gwzenene' lega'aque'
par nich yesə'əzene'ene'.

Marian' chgüe'e set zix ni'a Jeso'osən'

12 Na' xop ža antslə lni pascon',
gwyejlento' Jeso'osən'
Betanian' gan' zo Laçhən' ben'
bosbane' ladjo beṇə' guat ca'. ²Na'
balə beṇə' Betania ca' boso'osi'ini'e
to xše' par Jeso'osən', na' Martən'
bdie' de'en güe'ej gwdaoto' len le'.
Na' Laçhən' chi'e cho'a mesən' txen
len Jeso'osən' na' len neto' na' beṇə'
ca' yełə'. ³Na' Marian' de tya set zix
che' de'e zaquə'əchgüei na' gwlo'en
ni'a Jeso'osən'. Na' bxie' ni'enə' len
yišə' yichje'lenə'. Na' doxen yo'onə'
gwla'achgua ze set zixən' gwlo'e
ni'enə'. ⁴Na' zo Jod Iscariotən', ben'
naquə neto' txen. Le'enə' banaquən
əgwdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca'
chəsə'əgue'i le'. Jodən' naque' xi'in
to beṇə' le Simon. Na' Jodən' gwne':
⁵—İBixchen' cui bete'e set zix nga?

Zaquə'ən do tmlı gueyə' gueyoa.
Na' mechən' de'en le'ine' chei
əgwnežjue'en beṇə' yašə' žalə' ca'.

⁶Jodən' bene' xbabən' ca' caguə por
ni che beyaše'ene' beṇə' yašə' ca' sino
por ni che naque' beṇə' bguan. Len'
bexe'e mech de'en bchin yoguə'əto'
na' gwlejlane' mechən'. ⁷Nach
Jeso'osən' gože'ene': —İĵoye'lenə'.
Babene' de'en non gonene' nada' žan'
əgaša'anə'. ⁸Ca naquə beṇə' yašə' ca',
syempr nitə'əcze' len le'e, pero nada'
caguə syempr soa' len le'e.

**Bχoz əblao ca' boso'oxi'e
so'ote' Laçhən'**

⁹Na' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž
cheton' gwsa'acbe'ine' de que

Jeso'osən' zoe' na'. Na' ja'aque',
pero caguə por ni che Jeso'os
na'azən', sino par besə'əle'ine'
Lačən', ben' bosban Jeso'osən'
ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰Na' bχoz
əblao che nasyon četon' leczə
boso'oxi'e so'ote' len Lačən',
¹¹chedə' beṇə' zan beṇə' Izrael
gwlaž četon' ja'aque' na'
gwso'onlilaže'e Jeso'osən' por ni
che le'.

Jeso'osən' beyo'e Jerosalennə'

¹²Na' beteyo gwza'ato' Betanian'
len Jeso'osən' na' gwyejto'
Jerosalennə'. Na' ca orən' beṇə' zan
čəsə'əžag Jerosalennə' beṇə' zja'ac
lṇi pascon'. Na' gosə'əneze' de
que Jeso'osən' yežine' Jerosalennə'.
¹³Na' de'e na'anə' besə'əchoje'
bedəsə'əleze' neto', zjənoxe'e no
zin, na' čəsə'əgü'e be' lban che'
čəsə'əne': —Le' naco' Rei che
nasyon Izrael čechon', goclenšga
neto'. Sošgo' mbalaz le' baza'o nga,
babselə' Xancho Diozən' le'.

¹⁴Na' bžel to borrr dao' bia
gwžia Jeso'osən' lao zde'. Goc can'
nyojczən nan:

¹⁵Le'e ža'ale Jerosalennə' bito
žeble.

Le'e ggüiašč baza' Rei čhelen'
žie' to borrr dao'.

¹⁶Na' neto' disipl čhe' bito
gwyejni'ito' categazə de que
goc čhe' con can' boso'ozož de'e
profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə'
Diozən' cana'. Gwde gwso'ot beṇə'
Jeso'osən' na' Diozən' be'ene'
yelə' bala'an xen, na' canan'
jəyeza'alazažə'əto' dižə' ca' zjənyoj
čhe' na' gocbe'ito' gwso'one'ene' le'
can' nyojənnə'.

¹⁷Beṇə' ca' gwnitə' len Jeso'osən'
catə'an bolgüiže' Lačən' na'
bosbane'ene' par bechoje' lo'o
ban' gwso'e dižə' len beṇə' ca' ža'
syodan' can' bene'ene'. ¹⁸De'e
na'anə' bedəsə'əleze'ene' čhedə'
gosə'əneze' ca' miłagr de'en bene'.
¹⁹Na' gosə'əna beṇə' fariseo ca'
entr lega'aque': —Bachle'ile cuiczə
bi de gonchon'. Yoguə' beṇəčən'
zjəsə'ənao le'.

To čhopə beṇə' griego gwse'ene'ne' əsə'elene' Jeso'osən' dižə'

²⁰Na' zjəlen balə' beṇə'
griego, beṇə' ja'ac lṇinə' par
gwso'elaogü'e Diozən'. ²¹Beṇə'
quina besə'əžine' gan' zo Lip beṇə'
Betsaida distrit che Galilean'. Na'
gwsa'atə'əyoine' Lipən' gwse'ene': —
Gwzi'ixenšga, chene'eto' güe'elento'
Jeso'osən' dižə'.

²²Nach gwyej Lipən' jəye'
Ndresən'. Nach Ndresən' len
Lipən' jəsə'əye' Jeso'osən'. ²³Nach
Jeso'osən' gože' lega'aque': —Na'a
bachžin ža so'ot beṇə' nada' par
nič Diozən' gone' nada' yelə'
bala'an xen. Len' bsele'e nada' golja'
beṇəč. ²⁴De'e lṇi əchnia' le'e, šə to
trigon' cui yexinjan catə' əxopən
lao yon', chega'anczə tozən, pero
šə yexinjan na' yela'an, de'e zan
trigon' yeyaquən. ²⁵Notə'ətezə
beṇə' chaquene' gone' par nič cui
či' saque'e o par nič cui no so'ot
le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə
beṇə' chsanlažə' cuine' či' saque'e
o so'ot beṇə' le' por ni čhia', bade
yelə' mban zejlicane čhe'ene'. ²⁶Na'
notə'ətezə beṇə' chene'ene' gone'
xšina'anə', čheyalə' gonlilaže'e nada'
na' gwzenague' čhia'. Na' ga'an soa'

na' so ben' gon xšina'anə'. Na' beṇə' ca' so'on xšina'anə', Xa'anə' gü'e le'ga'aque' yeḷə' bala'an.

**Jeso'osən' gwdixjue'e de
que so'ot beṇə' le'**

²⁷Bachžaglaogua' lo'o yichjla'aždaogua'anə'. ĩEchaquele ṇabda' Xa'anə' yosle' nada' lao de'e ca' ze'e gaquə čhia' ṇa'a? Abi. Babida' par nič gaquəczə čhia' ca'anə'.

²⁸Nach bene' orasyonṇə' gwne': —Xa', ben par nič le' si'icho' yeḷə' bala'an.

Nach Diozən' ben' zo yoban' gwne' gože'ene': —Babena' ca gwxī'a yeḷə' bala'an, na' ze'e goncha' ca si'icha'anṇə'.

²⁹Beṇə' zan zjənžague' neto' ca orən' na' catə' gwse'enene' de'en gwna Diozən', baḷe' gosə'əne' de que gwṇinṇə'. Na' yebaḷe' gosə'əne': —To anglən' əgwne le'.

³⁰Na' Jeso'osən' gože' neto': —Diozən' gwne' nada' zižjo caguə par nič nada' ənezda' de que chzenague' čhia'anə', sino par nič əneze le'enə'. ³¹Bachžin ža catə' Diozən' əgwnežjue' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui zjənombia' le'. Na' bachžin ža catə' gwxīye'enə' de'en chnabia' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' nit yeḷə' gwnabia' čheinə'. ³²Na' catə' gwso'ote' nada' le'e yag corozən', gona' par nič yoguə'əḷəḷ beṇə' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' so'onlilaže'e nada'.

³³Na' de'e ngan' gwne' chzejni'ine' neto' de que so'ot beṇə' le' yoso'ode'ene' to le'e yag coroz.

³⁴Nach baḷə beṇə' zan ca' ža'anə'

gwse'ene': —Neto' babeneto' choso'osed choso'olo'i beṇə' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən, na' nezeto' nan de que Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' ṇasyon čhechon' soe' zejlicane. Na' le' nao' de que Diozən' bseḷe'e le' goljo' beṇəč. ĩBixchen' nao' le' de que so'ot beṇə' le' to le'e yag coroz? ĩEbselə' Diozən' le' goljo' beṇəč?

³⁵Nach Jeso'osən' gože' le'ga'aque': —Nada' za'a par əchgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇəčən'. Na' yeto term da'ogan' soa' par əgwsed əgwlo'ida' le'e. Le'e šejle' xtiža'anə' žlac ne'e de latjə par nič cui cuiayi'ile zejlicane. Beṇə' ca' cui chse'ejle'e xtiža'anə' bito chsa'acbe'ine' de que yesə'əbiayi'e. Zjənaque' ca to beṇə' chda gan' naquə žčhoḷ na' bito chache'ine' gan' chde'. ³⁶Le'e gonlilažə' nada' ṇa'a žlac ne'e de latjə par nič šo'o be'eni' čhian' lo'o yichjla'ažda'olen' na' par nič əgwnežjwle be'eni' che yeziquə'əchlə beṇə'. Gwde gwna Jeso'osən' ca' beze'e bocuaše'ene' le'ga'aque'.

**Zan beṇə' Izrael ca' bito
gwso'onlilaže'e Jeso'osən'**

³⁷La'anə'əczə besə'əle'i beṇə' Izrael gwlaž četon' ben Jeso'osən' zan miḷagr, casi yogue'e bito gwso'onlilaže'ene'. ³⁸Na' de'en goc ca' goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', nan:

Xanto', casi notono no choso'ozenag dižə' de'en chyixjue'eto'onə'. Na' casi notono chsa'acbe'i de que babesə'əle'ine' blo'o yeḷə' guac čhio'onə'.

³⁹ Bito goquə se'ejle'e, čhedə' chac čhega'aque' can' na yeto de'en bzoj de'e profet Isaiazən', nan:

⁴⁰ Diozən' babene' par ničh nažjo yichjla'aždao' beṇə' quinga na' par ničh zjənaque' beṇə' godenag.

Babene' par ničh chəsə'əle'ine' pero cabi chsa'acbe'ine' bi zejen de'en chəsə'əle'ine'enə', na' chse'enene' pero bito chse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'enə'.

Gosyə'ədinjljei xtolə'əga'aque'enə na' gwso'elje' latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə' žalə' chse'ejni'ine'en na' žalə' chsa'acbe'ine' bi zejen.

⁴¹ De'e quinga gwna de'e profet Isaiazən' čhedə' ble'ine' yelə' chey che'eni' che Jeso'osən' na' be'e dižə' che'.

⁴² La'aṇə'əczə beṇə' zanch lao nasyon Izrael četon' bito gwse'ejle'e che Jeso'osən', bia'aczə zane' gwso'onlilaže'ene', na' len no beṇə' gwnabia' četo' ca'. Pero na' bito gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'ene' čhedə' besə'əžebe' cabich əso'e beṇə' fariseo ca' latjə par so'e lo'o yo'oda'onə'.

⁴³ Gwse'enčene' so'e beṇə'chən' lega'aque' yelə' bala'aṇ cle ca so'one' ca güe' Diozən' lega'aque' yelə' bala'aṇ.

Xtižə' Jeso'osən' zjənaquən de'e žialao xen

⁴⁴ Na' Jeso'osən' gwne' zižjo gože' lega'aque': —Beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' caguə nadə'əzan' chso'onlilaže'e sino

lenczə Xa'anə' ben' əbselə' nada'.

⁴⁵ Ben' chle'i nada' leczə chle'ine' Xa'anə' ben' bselə' nada'. ⁴⁶ Nada' za'a yežlyo nga par ničh chgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. Chgua'a be'eni' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par ničh cuich so'ontezə so'one' de'e malən'. ⁴⁷ Na' notə'ətezə beṇə' chse'ene xtižə'anə' na' bito choso'ozenague' čhei caguə nada' čhoglaogua'an čhega'aque' de que zjənape' dolə, čhedə' bito za'a yežlyo nga par ničh čhoglaogua'an che beṇə'chən' de que zjənape' dolə' sino par ničh gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' šə so'onlilaže'e nada'. ⁴⁸ Xtižə'anə' de'en babi'a len lega'aque' čhoglaon čhega'aque' de que zjənape' dolə' čhedə' bito chse'ejle'e čhia' na' nic choso'ozenague' che xtižə'anə'. Čhoglaon čhega'aque' de que zjənape' dolə' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'. ⁴⁹ Dižə' de'en babi'anə' bito bi'an de'e bia'azəlažə'a. Xa'anə' bsele'e nada' na' le'enə' none' mendad bin' cheyałə' nia' na' bin' əgwse' əgwlo'ida' beṇə'. ⁵⁰ Na' notə'ətezə beṇə' yoso'ozenag che xtižə' Xa'anə' de'en none' mendad cho'elena' beṇə'chən', əgwnežjue' yelə' mban zejlicane čhega'aque'. De'e na'anə' cho'elena' le'e dižə' con can' bagwna Xa'anə'.

Gwdib Jeso'osən' ṇi'a disipl che' ca'

13 Na' ca naquə Jeso'osən', bedote chaquene' che neto' chonlilažə'əto' le' yežlyo nga. Na' nezene' de que bachžin ža yeze'e yežlyo nga par yeyeje' gan' zo Xe'enə'. De'e na'anə' catə' zə'e

za'alə lɲi pascon' blo'ichene' neto'
can' lechgualə chaquene' čheto'.

²Na' bačh gwlo'o gwxije'enə'
xbabən' lo'o yichjla'aždao' Jod
Iscariot xi'ɲi Simonnə' par əgwdie'
Jeso'osən' lao na' beṇə' contr čhe'
ca'. ³Na' neze Jeso'osən' de que
Xe'enə' babene' par ničh nape'
le'ezelaogüe yelə' chnabia' xen,
na' nezene' de que gan' zo Dioz
nan' gwze'e na' gan' zo Dioz nan'
yeyeje'. ⁴Na' lao chaoto' xše'enə'
Jeso'osən' gwzože'e na' gwcua'a
xadoṇ čhe'enə' na' gwxie to lachə'
na' bcheje'en lsine'enə'. ⁵Nach
gwxie nisən' gwde'en to lo'o ša' na'
gwzolaogüe' gwdibe' ni'ato'onə' ca
to mos. Na' bosbiže' ni'ato'onə' len
lachən' de'e nchej lsine'enə'.

⁶Na' catə' bžine' gan' chi' Simon
Bedən', Bedən' gože' le': —Xana'
žəle' čhibo' ni'anə'?

⁷Na' gož Jeso'osən' le': —De'e nga
chona' cabi chejni'ido'on na'a, pero
gweyje'ni'ido'on telə.

⁸Na' gož Bedən' le': —Le' cuat
čhibo' ni'anə'.

Na' Jeso'osən' gože'ene': —Šə cui
ga'a čhiba' le' caguə leno' nada'anə'.

⁹Na' Bedən' gože'ene': —Xana'
caguə ni'a na'azən', sino doxencza'.

¹⁰Nach gož Jeso'osən' le': —Beṇə'
nošə' nazjə, ni'e na'azə chyažje
čhibe', la' banaquəczə doxen cuerp
čhe'enə' xi'ilažə'. Ca naquə le'e ža,
naquəczle xi'ilažə' la'anə'əczə caguə
yoguə'əle.

¹¹Jeso'osən' nezene' non' əgwdə
le' lao na' beṇə' contr čhe' ca',
na' de'e na'anə' gwne': “Caguə
yoguə'əle nacle xi'ilažə'”, na' zejen
caguə yoguə'əto' naquəto' beṇə'
la'aždao' xi'ilažə'.

¹²Na' catə' beyož gwdibe'
ni'ato'onə', na' beyaz xadoṇ čhe'enə'
na' bebi'e de'e yoblə cho'a mesən'.
Na' gože' neto': —İEchejni'ile bi
zejen de'en babena' len le'e? ¹³De'e
nga zejen. Le'e nsi'ile nada' Maestr
na' Xanle, na' güenczən' nale čhedə'
can' naca'. ¹⁴Na' nada' naca' Xanlen'
na' nactia' Maestr čhelen' bagwdiba'
ni'alen' ca to mos, de'e na'anə' le'e
lecza cheyalə' gaquəlen ljuəžje ca
to mos. ¹⁵Bagwdiba' ni'alen' parza
ničh gwlo'ida' le'e de que cheyalə'
gonle can' babena'anə'. ¹⁶De'e li
əchnia' le'e notə'ətezə mos bito
naque' blaoch ca xane'enə', ni ben'
chej mendadən' cui naquə' blaoch
ca ben' chselə' le'. ¹⁷Šə chejni'ile
de'e quinga na' gonle can' nia'anə',
nachən' sole mbalaz.

¹⁸Caguə nia' ca' che yoguə'əlen'.
Nada' nezdə' nac naquə
yichjda'aždao' le'e bagwleja' par
nacle disipl chia'. Pero na' gwleja'
le'e par ničh caguə complir can'
na Xtižə' Diozən' de'en nyojən
nan: “Be'en gwdaolena' txen bablej
bšoše' nada'.” ¹⁹Nada' əchnia' le'e
de'e nga na'a antslə cuiṇə' gaquən,
par ničh catə' gaquən šejle'ele de
que nada' naca' ben' bagwnia' le'e.
²⁰De'e li əchnia' le'e ben' cho'elao'
notə'ətezə beṇə' əchselə'a, nada'anə'
cho'elaogüe'e. Na' ben' cho'elao'
nada', ben' əbselə' nada' na'anə'
cho'elaogüe'e.

**Jeso'osən' be'e dižə' čhe
ben' naquən əgwdə le' lao na'
beṇə' ca' chəsə'əgue' le'**

²¹Beyož gwna Jeso'osən'
de'e ca' bachžaglaogüe' lo'o
yichjla'aždaogüe'enə', na' gwne'

clar: —De'e li æchnia' le'e de que to le'e ægwdele nada' lao na' bene' ca' chəsə'ægue'i nada'.

²²Nach neto' bgüia lao ljuežjto' chaqueto' noto' chein' ne' ca'.

²³Nach nada' chi'a cuite'enə' chedə' chacchgüeine' chia'. ²⁴Na' Bedən' bene' seņy len nada' par ničh gwnabda' Jeso'osən' no chein' gwne' ca'. ²⁵Nach bgüiga' bao goža' Jeso'osən': —Xana', ¿non'?

²⁶Nach gož Jeso'osən' nada': —Be'en ægwnežjua' to pedas yetən' catə' bablo'oja'an xojən', le'enə'.

Nach blo'oje' yetən' xojən' na' bnežjue'en Jod Iscariot xi'lin Simonə'. ²⁷Na' beyož bnežjue' Jodən' yetən' le'e gwyo'o gwyazte Satanasən' de'en chnabia' de xio' ca' lo'o yichjla'aždao' Jodən'. Nach Jeso'osən' gože'ene': —De'en gono'onə' benən lgüegwzə.

²⁸Na' ni to neto' ža'ato'onə' cui gwyejni'ito' bixchen' gože' le' ca'.

²⁹Jodən' noxe'e bols mechən' na' de'e na'anə' baləto' bento' xbab de que Jeso'osən' gože' le' šeje' žjəxi'e de'e chyažjeto' lao lñin' o de que cheyalə' ægwnežjue' latə' mechən' beṇə' yašə' ca'. ³⁰Na' catə' beyož gwdao Jodən' pedas yetən' de'en bnežjw Jeso'osən' le', le'e bchojte'. Na' ca orən' bagol.

To de'e cobə de'e non Jeso'osən' mendad goncho

³¹Na' gwde bchoj Jodən' Jeso'osən' gwne': —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' na'a so'ot beṇə' nada' na' gone' nada' yelə' bala'an xen. Na' leczə Diozən' si'e yelə' bala'an xen ca de'en gaquə chia'. ³²Na' ca naquə Diozən'

si'e yelə' bala'an ca de'en gaquə chia', leczə le'enə' gone' nada' yelə' bala'an, na' le'e solaote gone' nada' yelə' bala'annə' na'a. ³³Xi'indaogua'a, yešlož da'ogan' soa' len le'e. Na' yeyiljle nada', na' can' goža' beṇə' blao che nasyon Izrael chechon', leczə can' æchnia' le'e na'a de que gan' yeya'a bito gaquə sa'alēnle nada'. ³⁴Nach to de'e cobə chona' mendad gonle, de que gague che ljuežjle tole yetole can' chacda' chele, leczə can' le'e gague che ljuežjle tole yetole. ³⁵Na' yesə'əneze yoguə'əlol beṇə' de que nacle disipl chia' šə gaguele che ljuežjle tole yetole.

Jeso'osən' ne' de que Bedən' cui chebe' de que nombi'ene'

³⁶Na' gož Bedən' le': —Xana', ¿gan' yeyejo'?

Na' gož Jeso'osən' le': —Gan' yeya'a bito gaquə denaogo' nada' na'a, pero telə denaogo'.

³⁷Na' gož Bedən' le': —Xana' ¿bixchen' cui gaquə denaogua' le' na'a? Gwsanlažə' cuina' so'ot beṇə' nada' laogüe de'en chacda' chio' šə chonclən byen.

³⁸Na' gož Jeso'osən' le': —¿Echacdo' gwsanlažə' cuino' so'ot beṇə' le' laogüe de'en chacdo' chia'? De'e li æchnia' le' de que bito cuež lecon' antslə ze'e gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

Beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' zjanombi'e Xə' Diozən'

14 Bito gaquəžejlažə'əle chia' nada'. Legonlilažə' Diozən', na' leczə legonlilažə' nada'. ²Gan' zo Xa' Diozən' naquən ca to yo'o

xen gan' ža' de'e zan cuart. Gwnia' le' žalə' cui bi cuart de par le'e. Na' yeya'a žjəyeyenšaogua'a cuart par to tole. ³Na' catə'an babeyož jəyeyenšaogua'a cuart chelen', yida' yetši'i na' yechi'a le'e socho txen par ničh gan' soa' na' so le'e. ⁴Banombi'ale gan' yeya'a na' baņezele naquən' gonle par yeda'acle na'.

⁵Na' gož Tomasən' le': —Xanto', bito nezetə' gan' yeyejo'. ĩNa' nacxa gaquən' ənezetə' nac gonto' par yela'ato' na'?

⁶Jeso'osən' gože'ene': —De'en cheyalə' gonle gonlilažə'əle nada' par ničh yežinle gan' zo Xa'anə'. Nada' nezdə' na' chzejni'ida' yoguə'əloł de'en naquə de'e li che Diozən'. Na' nada' nsa'a yelə' mban zejlicane par beņə' ca' chso'onlilažə' nada'. Ni to cono yežin gan' zo Xa'anə' šə cui gonlilažə'e nada'. ⁷Žalə' nombi'ayanə'əle nada', lente Xa'anə' nombi'ale žalə' ca'. Na' dezd ŋa'a banombi'alene' na' bable'ilene'.

⁸Na' gož Lipən' le': —Ben par ničh le'ito' Xa'onə'. Lezən de'en chene'eto'.

⁹Jeso'osən' gože'ene': —Lip, sša xen bagwzoa' len le'e, ĩana' cuinə' gombi'o nada'anə'? Notə'ətezə beņə' bable'i nada' lenczə Xa'anə' bable'ine'. ĩBixchen' nao' gona' par ničh le'ile Xa'anə? ¹⁰ĩEcuī chejl'i'o de que nada' zoa' len Xa'anə' na' Xa'anə' zoe' len nada'? Dižə' quinga cho'a nada', caguə cho'an de'e bia'azəlažə'anə'. Xa' na'anə' zoe' len nada' na' len' chone' par ničh cho'a dižə' quinga na' chona' yoguə'əloł de'en chona'. ¹¹Le'e šejle' chia' ca de'en əñia' de que zoa' len Xa'anə'

na' le' zoe' len nada'. Na' šə cui chejle'ele xtiža'anə', le'e šejle' chia' por ni che de'en bable'ile chona'anə'. ¹²De'e li əchnia' le'e ben' chonlilažə' nada', ca de'e ca' chona' leczə gone'en. Na' de'e zaquə'əch ca de'e ca' gone' chedə' nada' yeya'a gan' zo Xa'anə'. ¹³Na' yoguə' de'e əñabele Xa'anə' gona' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', gona'an par ničh Xa'anə' si'e yelə' bala'an ca de'en gona' naca' Xi'ine'. ¹⁴Bitə'ətezə de'e əñable gona' por ni che de'en chonlilažə'əle nada', nada' gona'an.

Jeso'osən' bene' lyebe sele'e Spirit che Diozən'

¹⁵Šə chaquele chia' cheyalə' gonle can' nona' mendad gonle. ¹⁶Na' nabda' Xa'anə' par əsele'e Spirit che'enə' len le'e par gaquəlenən le'e can' babena' nada'. Na' son len le'e zejlicane. Spirit che Diozən' əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li. ¹⁷Beņə' ca' cui zjənombia' Diozən' bito chso'elaogüe'e Spiritən' chedə' bito chesə'əle'ine'en na' nic zjənombi'en. Pero le'e nombi'alen chedə' zon len le'e ŋa'a na' gwžin ža catə' son lo'o la'ažda'olen'. ¹⁸Bito gwcua'ana'a le'e ca gozebə. Güida' yeto nga gan' zole. ¹⁹Na' yešlož da'ozə na' beņə' ca' cui zjənombia' Diozən' cabich yesə'əle'ine' nada', pero le'e gwle'ile nada'. Na' laogüe de'en zoa' nsa'a yelə' mban zejlicane che beņə' chso'onlilažə' nada', de'e na'anə' le'e sole zejlicane. ²⁰Na' catə' əžin ža la' Spirit che Diozən' son lo'o la'ažda'olen' canan' ənezele de que nada' zoa' len Xa'anə', na' le'e zole

len nada', na' nada' zoa' len le'e.

²¹Ben' neze can' nona' mendad na' chone' can' ani'anə', bena'an chaque chia'. Na' ben' chaque chia' leczə chaque Xa'anə' che', na' gwzochcza' gaquəda' che' na' gona' par niç əneze' de que zotezə zoa' len le'.

²²Na' Jodən' pero caguə Jod Iscariotən' gože' le': —Xanto' ħbixchen' gono' par niç neto' le'icheto' le' na' cui gono' par niç beṇə' yoblə yesə'əle'ichene' le'?

²³Na' Jeso'osən' gože'ene': —Le'e chaquele chia' chzenagle xtiža'anə'. Na' Xa'anə' leczə chaquene' chele na' neto' desoto' len le'e. ²⁴Beṇə' ca' cui chsa'aque chia' bito choso'ozenague' xtiža'anə'. Dižə' de'en chenele ənia' le'e, caguə cho'an de'e bia'azəlaža'anə', sino cho'a dižə' de'en chene'e Xa'anə' ben' əbsejə' nada'.

²⁵De'e quinga bagwnia' le'e žlac ne'e zoa' len le'e. ²⁶Na' Xa'anə' əsele'e Spirit che'enə' son lo'o la'aždao' le'e chonlilažə'əle nada' niç gaquəlenən le'e. Na' Spiritən' əgwzejni'in le'e yoguə'əloj de'en cheyalə' ənezele na' gonən ca žjəyeza'alažə'əle yoguə'əloj de'en bagwnia' le'e.

²⁷Chona' par niç so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' ca binlo zo chbeza' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogua'anə'. Nada' chona' ca zo chbezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' cle ca chso'on beṇəchən' par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Bito gaquəžejlažə'əle, nic žeble.

²⁸Babenele can' bagwnia' de que yeya'a gan' zo Xa'anə', na' de que yida' de'e yoblə gan' zolen'. Žalə' chaquele chia' can' cheyalə'ənə', gobeile de'en yeya'a, chedə' Xa'anə' zaquə'əche' ca nada'. ²⁹Na'a ža bagwnia' le'e de'e ca' antslə cuinə' sa'aquən par niç catə' sa'aquən šejle'ele de que naca' ben' bagwnia' le'e.

³⁰Bitoch gua'a dižə' zan len le'e chedə' baza' gwxiye' de'en chnabia' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' na' tiļəlenən nada'. Pero bito soin nada'. ³¹Chona' con can' non Xa'anə' mendad par niç əneze beṇəchən' de que chacda' che Xa'anə'. Na'a ža lešo'o šejəchcho.

Jeso'osən' gwxaquə'əlebene'
ca to yag oba

15 Nada' gwxaquə'əlebəda' ca to yag oba de'en naquə le'ezelaogüe yag zaque'e. Xa'anə' gwxaquə'əlebene' ca ben' chonš'i'i yaguən'. ²Na' le'e chonlilažə'əle nada' gwxaquə'əlebele ca xozə' yaguən'. To to xoze'e ca' cui bi frot chbian, chchogue'en. Na' to to xoze'e ca' de'e chəsə'əbia frot, chpe'en par niç chbiachən frot zanch. ³Can' banaquə yichjla'ažda'olen' chedə' chzenagle xtiža'anə' de'en babi'a len le'e. ⁴Lesotezə leso len nada' par niç nada' gaquə sotezə soa' len le'e. Ca che xozə' yag frotən', bito bi frot cuian to gwłazzen šə cui zon nca'an le'e yaguən', can' naquən len le'e, bito gaquə gonle de'en chazlažə' Diozən' šə cui sotezə sole len nada'.

⁵De'e yoblə əhia' de que nada' gwxaquə'əlebəda' ca yag oban'

na' le'e ca xoze'enə'. Notə'ətezle
šə zotezə zole len nada' na' nada'
zotezə zoa' len le'e, gonchguale
de'en chazlažə' Diozən'. Pero cuiczə
gac gonle de'en chazlažə'enə' to
gwłazle. ⁶Beṇə' cui zotezə zo len
nada' əhoje' ca'alə, ca che xozə'
yag oban' de'e ca' chchog ben'
chonši'i yaguən' na' chəsə'əbižən.
Nach chtobe'en chade'en yi' par
chse'eyən.

⁷Šə le'e zotezə zole len nada' na'
šə yo'o yichjle xtiža'anə' do tyempte,
bitə'ətezə de'e chene'ele ənable
len orasyonṇə' de'e si'iczlənə'.

⁸Yełə' bala'an chzi' Xa'anə' catə'ən
chonchguale can' chazlažə'enə', na'
bach chlo'ele de que chonlilažə'əle
nada' na' chzenagle chia' can'
cheyalə' gonle šə bachonchguale
de'en chazlažə'enə'. ⁹Ca Xa'anə'
chaquene' chia', leczə ca' nada'
bachacda' chele. Le'e so legon ca
gacbe'ile de que chacda' chele.

¹⁰Šə chonle can' nona' mendadən',
nachən' gacbe'ile de que chacda'
chele, ca nada' chona' can' non
Xa'anə' mendadən' na' chacbe'ida'
de que chaquene' chia'.

¹¹Bagwnia' le'e ca' par nič
sole mbalaz ca mbalazən' zoa'
nada'. Che'enda' sole mbalaz
juisy. ¹²De'e nga chona' mendad
gonle, gaquele che ljuējile tole
yetole can' chacda' chele. ¹³Notono
nla' beṇə' chaquechene' che
ljuējje' mazəchlə can' chaque ben'
chsanlažə' cuine' so'ot beṇə' le' par
gaquəlene' beṇə' migw che' ca'.

¹⁴Le'e nacle migw chia' šə chonle
can' nona' mendadən'. ¹⁵Bitoch
ənia' le'e mos chia' chedə' beṇə'
zjənaquə mos bito zjəneze' bi

chon xanga'aque'enə'. Bania' le'
migw chia', chedə' yoguə'əlol
de'e ca' babenda' gwna Xa'anə'
babzejni'ida'an le'e. ¹⁶Caguə le'e
gwlejlə nada' par naca' Xanle. Nada'
bagwleja' le'e par chonlilažə'əle
nada'. Na' chselə'a le'e par nič
šejəchle gonchguale can' chazlažə'
Xa'anə' na' caguə de'e te che
de'e ca' gonlen'. Na' šə gonle can'
chazlažə'enə', yoguə'əlol de'en
əṇabele Xa'anə' laogüe de'en
chonlilažə'əle nada', gonlen'. ¹⁷De'e
nga de'en chona' mendad gonle, de
que gaquele che ljuējile tole yetole.

**Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'
chəsə'əgue'ine' beṇə' ca'
choso'ozenag che Jeso'osən'**

¹⁸Bito yebanele de'en chəsə'əgue'i
beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'
le'e. Legon xbab de que zgua'atec
nadan' besə'əgue'ine' antslə ca le'e.

¹⁹Žalə' nacle txen len beṇə' ca' cui
zjənombia' Diozən', gwsa'aque'ne'
chele can' chsa'aque'ne' che beṇə' ca'
zjənaque' txen. Nada' bagwleja' le'e
par naole nada', na' bitoch nacle txen
len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən',
na' de'e na'anə' chəsə'əgue'ine' le'e.

²⁰Le'e žjsa'alazə' de'en bagwnia' le'e:
“Notə'ətezə mos bito naque' blaoch
ca xane'enə’.” Can' baboso'olagzejə
boso'olagzide' nada', leczə can'
yoso'olagzejə yoso'olagzide' le'e.
Žalə' boso'ozenague' xtiža'anə',
leczə gosə'əzenague' xtižə'əlen'.

²¹Na' yoguə' de'e ca' so'one' len le'e
chedə' le'e chonlilažə'əle nada' na'
lega'aque' bito zjənombi'e Xa'anə'
ben' bselə' nada'.

²²Žalə' nada' cui bida', na' žalə'
cui bia'a dižə' len lega'aque',

bito zjənapə' dolə' ca naquən'
chəsə'əgue'ine' nada'. Na' n̄a'a
cuiczə bi de bi yoso'ode'ine' par
yesə'əne' cui bi dolə' zjənapə'.

²³Ben' chgue'i nada', lenczə Xa' nan'
chgue'ine'. ²⁴Žalə' cui bena' entr
lega'aque' miłagr de'e cuiṇə' gon ni
to beṇə' yoblə, bito zjənapə' dolə'
ca naquən' chəsə'əgue'ine' nada'.
Pero n̄a'a babesə'əle'ine' de'e ca'
chona' na' bia'aczə chəsə'əgue'ine'
nada' na' len Xa'anə'. ²⁵Pero na'
chac ca' par niḥ chac complir can'
na Xtižə' Diozən' gan' nyojən nan:
“Besə'əgue'ine' nada' sin cui bi bi
de'e mal bena'.”

²⁶Bagwnia' le'e de que seļa'a
Spirit che Xa' Diozən' par
gaquəlenən le'e na' par əgwzejni'in
le'e de'en naquə de'e li. Spiritən'
sa'an gan' zo Xa'anə' la' seļa'an
par güe'en xtiža'anə'. ²⁷Na' leczə
ca' le'e güe'ele xtiža'anə', chedə'
bagwzole len nada' dezd catə'an
gwzolaə chyixjui'a xtižə' Xa'
Diozən'.

16 Bagwnia' le'e de'e ca'
par niḥ cui yebiguə'əle
gosxanlə. ²Yesyə'əbeje' le'e lo'o
yo'odao' chęga'aque' ca'. Na' bazon
əžin ža catə' notə'ətezə beṇə'
se'enene' so'ote' le'e so'one' xbab
yebei Diozən' lega'aque' de'en
so'one' ca'. ³So'one' ca' len le'e
chedə' cui zjənombi'e Xa'anə' na' ni
nada' cui zjənombi'e. ⁴Na' bagwnia'
le'e ca' par niḥ catə' əžin ža gac ca'
žjəsə'alazažə'əle de que bagwnia' le'e
can' gaquən.

De'e chon Spirit che Diozən'

Catə'an gwleja' le'e par nacle
disipl chia' bito gwnia' le'e yoguə'

de'e ca' gac chele, chedə' gwnezdə'
socha' len le'e. ⁵Na' la'anə'əczə
yeya'a n̄a'a gan' zo Xa'anə' ben'
əbselə' nada', ni tole cui chnabele
nada' bi zejen de'en yeya'anə'.
⁶Na' de'en bagwnia' le'e de'e ca'
bachacchgüeile lo'o la'ažda'olen'.
⁷Pero de'e li əchnia' le'e napən
le'e cuent yeya'a, la' šə cui yeya'a
Spirit che Diozən' de'en gaquəlen
le'e bito yedəson lo'o la'ažda'olen'.
Na' de'en yeya'anə' əselə'an len le'e.
⁸Na' catə'əch yidə'an əgwzejni'in
benəchən' de que zjənapə' dolə',
əgwzejni'in lega'aque' de que
naca' le'ezełaogüe beṇə' güen,
na' əgwzejni'in lega'aque' de
que gatə' castigw zejlicane che
notə'ətezə beṇə' cui choso'ozenag
chia'. ⁹Egwzejni'in lega'aque'
de que zjənapə' dolə' de'en cui
chso'onlilažə'e nada'. ¹⁰Egwzejni'in
lega'aque' de que naca' le'ezełaogüe
beṇə' güen chedə' yeya'a gan' zo
Xa'anə' na' bitoch le'ile nada'. ¹¹Na'
əgwzejni'in lega'aque' de que gatə'
castigw zejlicane che notə'ətezə
beṇə' cui choso'ozenag chia', chedə'
gwxiye' de'en chnabia' beṇə' ca' cui
zjənombia' Diozən' banchoglaon
chei de que si'in castigw zejlicane.
¹²Nedech de'e zan de'e əñia'
le'e, pero zdebə naquən n̄a'a par
šejni'ilen. ¹³Pero catə' yedəso
Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'olen'
par əgwzejni'in le'e de'en naquə
de'e li, əgwsed əgwlo'in le'e
yoguə'əlol de'en cheyałə' ənezele
chia' nada'. Bito güe'en dižə' de'e
bia'azəlažə'i sino güe'en bitə'ətezə
dižə' de'en chzene Xa'anə' len
na' chixjue'in le'e biquə' de'e ze'e
za'ac. ¹⁴Gonən nada' yełə' bala'an,

chedə' əgwzejni'in le'e čhia'
nada'. ¹⁵Ǫa'anə' babene' ca nezdə'
yoguə'əlo' de'en nezene' na' de'e
na'anə' gwnia' de que Spirit čhe'enə'
əgwzejni'in le'e de'e ca' nezdə'.

**Jeso'osən' gože' disipl čhe' ca'
de que nite'e trist to tyemp
dao' na' techlə yesyə'əbeine'**

¹⁶Yeto tyemp dao' le'e bitoch le'ile
nada'. Na' techlə yeto tyemp dao'
yoblə na' yezle'ile nada' nach yeya'a
gan' zo Ǫa'anə'.

¹⁷Na' balə neto' disipl čhe' gož
ljuežjto': —Ǫi zejen de'e nga che'e
chio'o de que yeto tyemp da'ozə
na' bitoch le'ichone' na' de que
techlə yeto tyemp dao' yoblə na'
yezle'ichone'? ǪNa' bi zejen de'en
ne' yeyeje' gan' zo Ǫe'enə'? ¹⁸ǪBi
zejen de'en ne' yeto tyemp da'ozə
ža? Cuili bixčhen' ne' ca'.

¹⁹Na' gocbe'i Jeso'osən' de que
chene'eto' nabeto'one' bi zejennə',
na' gože' neto': —ǪEde'e ngan'
de'en chnabe ljuežjle? ǪEchene'ele
ənezele bi zejen ca de'en gwnia'
le'e de que yeto tyemp da'ozə na'
bitoch le'ile nada', na' techlə yeto
tyemp dao' yoblə na' yezle'ile
nada'? ²⁰De'e li čnia' le'e de que
bazon cuežle na' yegüine'ele na'
benə' ca' cui zjənombia' Diozən'
yesyə'əbeine'. Yeyašə'əlažə'əle pero
con to tyemp da'ozən' na' techlə
yebeile. ²¹Šə catə' chzan to no'olə,
chžaglaogüe' lao chaque' bes čhe
yelə' sannə'. Pero na' catə' bagoljə
bda'onə' bitoch chone' xbab čhe
de'en bžaglaogüe'enə' de'e tant
chebeine' de que bagoljə yeto
benəch yežlyo nga. ²²Leczə can'
len le'e, na'a sole trist, pero catə'

yežagcho de'e yoblə cana' yebeile
lo'o la'ažda'olen'. Na' ni to cono
yeca'a yelə' chebei čhelen'.

²³Na' catə' babžin ža soa' gan' zo
Ǫa'anə' de'e yoblə bito yažjele bi
ənable gona' par le'e. De'e li əchnia'
le'e bitə'ətezə de'e ənabele Ǫa'anə'
laogüe de'en chonlilažə'əle nada',
gonen par le'e. ²⁴Xte na'a cuiczə
bi ne'e nabele Ǫa'anə' ye'elene'
de que chnablen por ni čhe de'en
chonlilažə'əle nada'. Na' na'a lenabe
Ǫa'anə' bi de'en ənabelene' ye'elene'
ca', na' gone' can' ənabelene' par
nič sole mbalaz juisy.

**Jesocristən' babene' par nič
gwxiye'enə' cuich nabia'an chio'o**

²⁵De'e zan de'e ca' bagwnia' le'e
babzejni'ida'an len jempl. Ežin žan'
cata' bitoch əgwzejni'ida' le'e len
jempl sino clar chixjue'ida' le'e čhe
Ǫa'anə'. ²⁶Na' catə' babžin ža soa'
gan' zo Ǫa'anə' de'e yoblə, cana'ach
ənabele Ǫa'anə' bi de'en ənabelene'
ye'elene' de que chnablen por ni
čhe de'en chonlilažə'əle nada'. Na'
bito ənia' le'e de que nada' naba'
lao Ǫa'anə' par nič gaquəlene' le'e.
²⁷Cuinczə Ǫa'anə' chaque' čhele
por ni čhe de'en bachejle'ele de que gwza'a
gan' zoe'enə'. ²⁸Gan' zo Ǫa'anə'
gwza'a babida' yežlyo nga. Na' na'a
yeza'a yežlyo nga na' yeya'a gan' zo
Ǫa'anə'.

²⁹Na' neto' disipl čhe' gožto'one':
—Na'a cho'o dižə'an clar. Bito
cho'o dižə' len jempl de'e cui
chejni'ito'. ³⁰Na' chache'ito' de que
nez nle'ido' xbab čhe benəchən'.
Bito chyažjdo' no əna le' bin'
chse'ene'ene' yesə'əneze'ne'. De'e

na'anə' chejle'eto' de que gwza'o gan' zo Diozən'.

³¹Na' gwna Jeso'osən' neto': —¿Ena'a chejle'ele ža? ³²Gwžin or na' na'a baza'an catə' gasə'əlasle. To tole ca'ale xnez che chele na' əgwcuə'anle toza'. Pero caguə zoa' toza'anə' chedə' Xa'anə' zoe' len nada'. ³³Bagwnia' le'e ca' par nič so cuezle binlo len xbab de'e yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' laogüe de'en chonlilažə'əle nada'. Yežlyo nga chi' saquə'əle, pero bito žeble, nada' babena' par nič gwxiye'enə' cuich nabia'an le'e.

Jeso'osən' bene' orasyon par nič gaquəlen Diozən' disipl che' ca'

17 Gwde gwna Jeso'osən' ca', bgüie' yobalə na' gwne': —Xa', babžin or par gaquə chia' can' babžio' bia' gaquə. Ben nada' yelə bala'an par nič leczə ca' nada' gona' le' yelə bala'an, nadan' naca' Xi'ino'. ²Babeno' nada' yelə chnabia' lao yoguə' benəč par nič chnezjua' yelə' mban zejlicane che yoguə'əlol noquə' benə' ca' bagwlejo' par chso'onlilažə'e nada'. ³Na' benə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanen' zjənombi'e le' ca tozon' zaco'o par güe'ela'oto', na' leczə zjənombi'e nada' Jesocrist ben' əbsəlo'onə'.

⁴Babena' le' yelə' bala'an yežlyo nga ca de'en babeyož bena' yoguə'əlol de'en gwlo'o lao na'a gona'. ⁵Na'a ža Xa', ben par nič yezi'a yelə' bala'an chia'anə' catə' yela'a gan' zo'onə' ca yelə' bala'an de'en gwdapa' catə'an gwzoa' len le' antslə ze'e xə yežlyo nga.

⁶Bagwlejo' balə benəč par chso'onlilažə'e nada' na'

bablo'iga'acda'ane' naquən' naquə yichjla'aždaogo'onə' na' naquən' chono'. Zjənaque' xi'ino', na' beno' par nič chso'onlilažə'e nada' na' chso'one' can' nono' mendadən'. ⁷Na' bazjəneze' de que yoguə'əlol de'en chona' na' yoguə' dižə' de'en cho'a za'an che cuino'. ⁸Babe'elena' lega'aque' dižə' de'en beno' mendad güe'elenga'aca'ane', na' bazjənonen čhega'aque'. Na' bachsa'acbe'ine' de que de'e liczə gwza'a gan' zo'onə', na' chse'ejle'e de que len' əbsəlo'o nada'.

⁹Chnabda' le' gaquəleno' lega'aque'. Caguə chnabda' le' gaquəleno' yoguə' benəčən', sino gaquəleno' benə' ca' zjənaquə xi'ino', benə' ca' gwlejo' par chso'onlilažə'e nada'. ¹⁰Na' yoguə' benə' ca' chso'onlilažə' nada' zjənaque' xi'ino'. Na' ca'aczen' naquən, notə'ətezə benə' zjənaquə xi'ino' leczə zjənaque' xi'ina'. Echzi'a yelə' bala'an de'en chso'onlilažə'e nada' na' de'en chso'one' bichlə de'en chso'one'enə'.

¹¹Na' na'a caguə socha' yežlyo ngan', pero benə' quinga nitə'əcze' yežlyo nga. Nada' bazeza'a gan' zo'onə'. Xa', naco' le'ezezaogüe benə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' ca naquə benə' ca' gwlejo' par chso'onlilažə'e nada', bcuasə' bcue'ejga'aque' len de'e malən' por yelə' chnabia' čhio'onə'. Bcuasə' bcue'ejga'aque' len de'e malən' par nič əsa'aque' tozə len ljuežjga'aque'enə' ca chio'o naccho tozə. ¹²Bedote žlac zoa' len lega'aque' babcuasə' bcue'ejga'aca'ane' len de'e malən' por yelə' chnabia' čhio'onə'. De'e na'anə' ni toga'aque' cui gwžiai'y'

sino tozə ben' banaquəczən cuiayi'e
par niç gaquə complir can' na
Xtižo'onə' de'en nyojən.

¹³Na' na'a bazeza'a gan' zo'onə',
na' cho'a dižə' quinga lao
orasyonnə' žlac ne'e zoa' yežlyo
nga par niç lega'aque' nita'əchgüe'
mbalaz ca mbalazən' zoa' nada'.

¹⁴Nada' babe'elenga'aca'ane'
xtižo'onə'. Pero na' beṇə' ca' cui
zjənombia' le' chəsə'əgue'ine'
beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'
por ni che de'en cuich zjənaque'
txen len lega'aque', ca nada' cui
naca' txen len beṇə' ca' cui
zjənombia' le'. ¹⁵Na' ca naquə beṇə'
ca' chso'onlilažə' nada', caguə
chnabda' le' yeca'aga'aco'one' lao
yežlyo ngan', sino chnabda' le' par
əgwcuasə' əgwcu'e'jga'aco'one'
len de'en chon gwxiye'lenə'.

¹⁶Bito zjənaque' txen len beṇə'
ca' cui zjənombia' le' ca nada'
cui naca' txen len beṇə' ca' cui
zjənombia' le'. ¹⁷Ben par niç
beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'
so'on cuinga'aque' lažə' na'onə'
laogüe de'en bazjənombi'e dižə'
li chio'onə'. Yoguə'əlołte de'en
babzejni'ido' lega'aque' naquən
de'e li. ¹⁸Len' bseło'o nada' yežlyo
nga par chzejni'ida' beṇə'chən'
dižə' li chio'onə', na' leczə ca'
nada' bachsela'a lega'aque' par
yoso'ozejni'ine' beṇə'chən' dižə'
li chio'onə'. ¹⁹Zoa' chon cuina'
lažə' na'onə' chedə' chacda' che
beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. Na'
chona' ca' par niç lega'aque' so'on
cuinga'aque' lažə' na'onə' laogüe
de'en bazjənombi'e dižə' li chio'onə'.

²⁰Na' ca naquə chnaba' gaquəleno'
beṇə' ca', bito chnaba' gaquəleno'

lega'acze' sino leczə gaquəleno'
beṇə' ca' so'onlilažə' nada' catə'
əse'enene' dižə' de'en əsoe' beṇə'
ca'. ²¹Xa', ben par niç yoguə'əlołe'
əsa'aque' tozə len ljuəžjga'aque' ca
le' naco' tozə len nada' na' nada'
naca' tozə len le'. Ben ca əsa'aque'
tozə laogüe de'en zjəngode'e txen
len chio'o, par niç beṇə' ca' cui
zjənombia' le' se'e'jle'e de que
len' əbseło'o nada'. ²²Babeno' par
niç chsa'acbe'i beṇə' de que
nono' nada' yełə' bala'an, ca'aczən'
chona' nada' par niç chsa'acbe'ine'
de que chnežjua' lega'aque' yełə'
bala'an. Na' chona' ca' par niç
əsa'aque' tozə len ljuəžjga'aque' ca
chio'o naccho tozə. ²³Lega'aque'
zjəngode'e txen len nada' na'
nada' ngoda'a txen len le' niç
yoguə'əcho gaccho tozə na' ca' beṇə'
ca' cui zjənombia' le' yesə'əneze'ne'
de que len' əbseło'o nada' na' de
que chacdo' che beṇə' ca' zjəngodə'
txen len nada' can' chacdo' chia'.

²⁴Xa', bachacdo' chia' antslə
ze'e xe yežlyo nga. De'e na'anə'
beṇo' nada' yełə' chey che'eni'inə'.
Na' che'enda' de que beṇə' ca'
bagwlejo' par chso'onlilažə'e
nada' nite'e len nada' gan' so'anə'
par niç yesə'əle'ine' yełə' chey
che'eni' chia'anə'. ²⁵Xa', le' naco'
le'e'ezelaogüe beṇə' güen, na' ca
naquə beṇə' ca' cui chso'onlilažə'
nada' bito zjənombi'e le', pero
nada' nombi'a le' na' beṇə' ca'
bagwlejo' par chso'onlilažə'e
nada' bazjəneze'ne' de que len'
əbseło'o nada'. ²⁶Na' babena'
par niç zjəneze'ne' can' naquə
yichjla'aždaog'o'onə' na' can' chono',
na' ne'e gonchcza' ca yesə'əneze'ne'.

Chzejni'iga'acda'ane' can' naquə
yichjla'aždaogo'onə' na' can' chono'
par nič əsa'acbe'ine' de que
chacdo' čhega'aque' can' chacdo'
chia' nada' na' par nič sotezə soa'
len lega'aque'.

**Jodən' bdie' Jeso'osən'
lao na' soldad ca'**

18 Na' ca beyož gwna
Jeso'osən' de'e ca', neto'
disipl čhe' gwza'ato' len le' gweyjtə'
šla'a yao Sedron gan' gotə' to güert,
na' gwyo'oto' len le'. ²Na' Jodən'
ben' banaquən gone' Jeso'osən'
lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'
nombi'e güertən', chedə' zan las
bagweyjtə' len Jeso'osən' lo'o
güertən'. ³Na' bχoz əblao ca' na'
beṇə' fariseo ca' boso'osele'e xonj
soldad na' len xa'ag yo'odao' ca'
zja'aclene' Jodən' par jəsə'əxene'
Jeso'osən' lo'o güertən'. Zja'aque'
gan' zo Jeso'osən' zjənoxe'e lintern,
yi' yech na' spad. ⁴Jeso'osən'
banezene' yoguə'əloj de'en
gaquə che', nach bchoje' jəsague'
lega'aque' nach gože': —İNon'
cheyiljle?

⁵Na' gwse'ene': —Jeso'os beṇə'
Nasaret.

Na' gož Jeso'osən' lega'aque':
—Nada'anə'.

Na' len Jodən' lega'aque', ben'
banaquən gone' Jeso'osən' lao
na'aga'aque'enə'. ⁶Na' catə' gože'
lega'aque': “Nada'anə'”, le'e
besyə'əbiguə'əte' gosxanlə na'
gosə'əbixə' gwsa'ate'e lao yon'. ⁷Na'
de'e yoblə gože' lega'aque': —İNon'
cheyiljle?

Na' lega'aque' gosə'əze'ene': —
Cheyiljtə' Jeso'os beṇə' Nasaret.

⁸Na' gwna Jeso'osən': —Bagwnia'
le'e de que nada'anə'. Na' šə nadan'
cheyiljle, le'e güe' latjə žjəya'ac
beṇə' quinga.

⁹Gože' ca' par nič goc
complir can' gwne' de que ni to
beṇə' ca' bagwlej Diozən' par
chso'onlilaže'ene' cui yesə'əbiayi'e.

¹⁰Na' Simon Bedən' no'e to spad
na' golje'en gwchogue' nag licha
xmos beṇə' gwnabia' che bχoz
ca'. Na' mosən' le' Malco. ¹¹Na'
Jeso'osən' gože' Bedən': —Bego'o
spad čhio'onə' lo'o liže. İEchaquele
gonle par nič cui čhi' saca'a can'
babsi' Xa'anə' xneze čhi' saca'a?

**Gosə'əche'e Jeso'osən'
lao ben' le Anas**

¹²Nach soldad ca' len capitan
chega'aque'enə' na' zjəlen xa'ag
yo'odao' che nasyon Izrael
čheton' gosə'əzene' Jeso'osən'
na' boso'occheje'ene'. ¹³Na'
gosə'əche'ene' zgua'atec lao Anas
xta'obin' che Caifasən'. Caifasən'
naquəche' bχoz əblao che nasyon
čheton' ca izən'. ¹⁴Na' Caifas na'anə'
babnežjue' beṇə' blao che nasyon
Izrael čheton' consejon' de que
napən lega'aque' cuent tozə ben'
so'ote' lgu'a yesə'əbiayi' yogue'e
len nasyon čheto'onə'.

**Bedən' bito gwchebe' šə
lene' Jeso'osən'**

¹⁵Simon Bedən' na' nada' jənaoto'
Jeso'osən'. Na' nombia' bχoz
əblaonə' nada'. De'e na'anə' goc
gwyo'a len Jeso'osən' chyo'o
che bχoz əblaonə'. ¹⁶Na' Bedən'
bega'ane' cho'a puertən' fuerlə. Na'
bechoja' na' be'elena' no'olən' chapə

cho'a puertən' dižə', nach gwlo'o
no'olən' Bedən' čhedə' nombia' bχoz
əblaonə' nada'. ¹⁷Nach no'olən'
chapə cho'a puertən' gože' Bedən':
—¿Ecaguə leno' len' naco' disipl che
be'enə'?

Na' gwne': —Bito lena' nada'.

¹⁸Na' mos ca' na' xə'ag yo'odao'
ca' bagosə'əbeque' yil' ya'alj čhedə'
chac zag. Na' zjəzeche' cho'a yi'inə'
par chəsyə'əže'ine'. Na' len Bedən'
zeche' len lega'aque' cho'a yi'inə'
par cheže'ine'.

**Gosə'əḡabene' Jeso'osən' che
de'en chsed chlo'ine'**

¹⁹Na' bχoz əblaonə' gwnabene'
Jeso'osən' che neto' disipl che'
na' che de'en chsed chlo'ine'.

²⁰Nach Jeso'osən' gože'ene': —
Nada' zaquə'əlao babi'a dižə' len
benəχən'. Syempr babsed blo'ida'
lo'o yo'odao' checho ca' na' leczə
ca' lo'o yo'odao' əblaonə' gan'
chəsə'əžag yoguə' benə' Izrael
gwlaž chechon'. Bito bi bi dižə'
ḡe'e gua'a bgašə'əzə. ²¹¿Bixchen'
chḡabdo' nada'? Gwnabe benə' ca'
bagwse'ene de'en babsed bablo'ida'.
Legə'aque' zjəzezene' bi dižə'an
babe'elenga'aca'ane'.

²²Gwde gwna Jeso'osən' ca',
to xə'ag yo'odao' benə' zechan'
gwdape'e xague'enə', nach
gože'ene': —¿Eca' choži'o xtižə' ben'
naquə bχoz əblaonə'?

²³Nach gož Jeso'osən' le': —Šə bi
de'e mal bagwnia', be' dižə' che bi
de'e malən'. Na' šə gwnia' de'e güen,
¿bixchen' chgapo'o nada'?

²⁴Nach Anasən' bdie' Jeso'osən'
ncheje' lao Caifasən' ben' naquəch
bχoz əblaonə'.

**De'e yoblə Bedən' bito
gwchebe' šə lene' Jeso'osən'**

²⁵Na' Bedən' ḡe'e zeche' cho'a
yi'inə' par cheže'ine' na' benə'
ca' zjəzecha na' gosə'əze'ene':
—¿Ecaguə leczə lenon' naco' disipl
che be'enə'?

Na' bito gwchebe', na' gwne': —
Bito lena' nada'.

²⁶To xmos benə' gwnabia' che
bχoz ca' naque' family che ben'
əgwχog Bedən' nague', na' gože'
Bedən': —¿Ecaguə zle'ida' le' len
Jeso'osən' lo'o güertən'?

²⁷Na' Bedən' de'e yoblə bito
gwchebe', na' le'e gwcheže to lecw.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

²⁸Na' do che'eni'ilas bχoz əblao
ca' gosə'əbeje' Jeso'osən' gan' zo
Caifasən' na' gosə'əche'ene' gan'
chon Pilatən' yelə' jostisən'. Na'
legə'aque' bito gwso'e len Jeso'osən'
gan' chon Pilatən' yelə' jostisən'
chedə' segon costombr chega'aque'
bito gaquə əsa'ogüe' de'e ca'
gwso'one' par xše' lḡi pascon' šə so'e
lo'o yo'o che benə' ca' cui chəsə'ənao
costombr chega'aque' ca'. ²⁹De'e
na'anə' Pilatən' bchoje' gan' nitə'
benə' blao che nasyon Izrael četon'
na' gože' legə'aque': —¿Bi ben
bengan'? ¿Ede bi de'e chaole xya?

³⁰Na' gwse'ene': —Žalə' benga cui
naque' benə' mal bito əgwdeto'one'
lao na'onə'.

³¹Na' gož Pilatən' legə'aque': —
Le'e yeche'e na' le'e gon yelə' jostis
che'enə' segon lei chelen'.

Na' benə' blao che nasyon Izrael
četon' gwse'ene': —Bito bi lsens
četo' de par no gotto'.

³²Ca goquən' goc complir can' gwna Jeso'osən' bzejni'ine' naquən' gaquə so'ote'ene'. ³³Nach Pilatən' beyo'e gan' chone' yelə' jostisən', na' goxe' Jeso'osən' nach gože'ene': —İElen' naco' Rei che beṇə' Izrael ca'?

³⁴Jeso'osən' gože'ene': —İEcon de'e babidzən yichjo'onə' nao' ca', o šə beṇə' yoblə gosə'əne' le' ca'anə'?

³⁵Pilatən' gože'ene': —İEchacdo' naca' nada' beṇə' Izraelən'? Beṇə' gwlaž chio' ca' na' bχoz əblao chele can' boso'odie' le' lao na'a nga. İBi de'e xinjnən' beno'?

³⁶Nach Jeso'osən' gože'ene': —Nža'alə can' chnabia' nada' na' nža'alən' chəsə'ənabia' notə'ətezəchlə beṇə' gwnabia'. Yelə' gwnabia' chi'anə' bito za'an che beṇə' ža' yežlyo nga. Žalə' za'an che beṇə' ža' yežlyo nga beṇə' ca' chəsə'ənabi'anə' yesə'ədile' par niçh cui gaca' lao na' beṇə' Izrael gwlaž chia' quinga. Pero yelə' chnabia' chia'anə' bito za'an che yežlyo nga.

³⁷Nach gož Pilatən' le': —İEna' rein' naco'?

Na' gwna Jeso'osən': —De'e lin' bagwnao' de que nada' naca' rei. Babida' yežlyo nga golja' par niçh nabi'a na' par niçh əgwzejni'ida' beṇə'çən' dižə' li che Diozən'. Beṇə' ca' bachoso'ozenag che dižə' li che Diozən' leczə choso'ozenague' chia'.

³⁸Nach gož Pilatən' le': —Cuili bin' naquə dižə' lin'.

Gosə'əçhoglaogü'e'n so'ote' Jeso'osən'

Na' beyož gwna Pilatən' ca' bchoje' yetši'i gan' nitə' beṇə' blao che nasyon Izrael çeton' na' gože'

lega'aque': —Bito bi chla'alaon šə bi dolə'ənə' napə benga. ³⁹Na' ca naquə de costombr chele de que to beṇə' presən' gwsana' lao lni pascon', İəchene'ele gwsana' benga naquə Rei che le'e beṇə' Izrael?

⁴⁰Nach gwsosye'e gosə'əne': —Bito gwsano' be'ena'. Barrabas na' əgwsano'.

Len Barrabasən' naque' to beṇə' bguan.

19 Nach ben Pilatən' mendad gosə'əyine' Jeso'osən'. ²Na' soldad ca' gwsosone' to coron de xis yešə' na' boso'ožine'en yichje'enə'. Na' boso'ogucue'ene' to clas lachə' morad ca de'en chəsə'əçhin rei ca'. ³Na' gwo'onene' borl gosə'əne': —Biba Rei che beṇə' Izrael.

Na' gosə'əgape'e xague'enə'.

⁴Nach Pilatən' bchoje' chyo'onə' de'e yoblə na' gože' beṇə' Izrael ca' ža'anə': —Na'a cueja'ane' par niçh ənezele ca xyan' de'en chaole che', ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'.

⁵Na' bchoj Jeso'osən' chyo'onə', zo coron de yešə'ənə' yichje'enə', na' nyaze' lachə' moradən'. Na' gož Pilatən' lega'aque': —Le'e ggüia, nga zecha be'enə'.

⁶Na' bχoz əblao ca' na' x'a'ag yo'odao' ca', catə' besə'əle'ine' le' gwsosye'e gosə'əne': —İBde'e le'e yag corozən'! İBde'e le'e yag corozən'!

Pilatən' gože' lega'aque': —Le'e leçe'e na' legwde'e le'e yag corozən' çedə' ca xyan' chaole che', ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'.

⁷Na' gwse' beṇə' blao che nasyon Izrael çeton' le': —Segon lei çeto'

de'en de cheyałə' gotchone' chedə'
ne' naque' xi'ĩn Dıoz la'ana'əczə
naque' con to benəchzə.

⁸Bachžeb Pilatən' ca de'en
bachaquən', na' catə' benene'
gosə'əne' ca' che Jeso'osən' nachlə
bžebəche'. ⁹Nach beyo'o Pilatən'
len Jeso'osən' de'e yoblə gan' chone'
yelə' jostisən'. Na' gože' Jeso'osən':
—İGa benə' le'?

Pero Jeso'osən' bito boži'e
xtižə'enə'.

¹⁰Nach Pilatən' gože'ene': —İEcuı
choži'o xtižə'ana'? İEcuı nezdə'onə'
nada' napa' yelə' chnabia' par
gwsana' le' na' napa' yelə' chnabia'
par əgwda' le' le'e yag corozən'?

¹¹Jeso'osən' gože'ene': —Bito bi
yelə' gwnabia' napo' len nada' žalə'
Dıozən' cui nonə'en le'. Na' ben'
əbde nada' lao na'onə' dolə' xench
nape' cle ca le'.

¹²Nach gwdiljlažə' Pilatən'
naclə gone' əgwsane'ene'. Pero
benə' blao che nasyon Izrael
cheton' gwso'osye'e gosə'əne': —Šə
əgwsano' bengə, contr Rei Sesar
nan' gono' šə ca'. Notə'ətezə benə'
ne' de que naque' rei, contr Rei
Sesarən' chone'.

¹³⁻¹⁴Nach Pilatən' beyož benene'
de'en əgwse' benə' ca' le', gwleje'
Jeso'osən' chyo'onə'. Na' leczə
bchoj le' chyo'onə' gan' nao yej,
gan' nzi'in dižə' ebreo Gabata. Na'
gwchi'e gan' chbi'e catə' chone'
yelə' jostisən'. Nach gože' benə'
blao che nasyon Izrael cheton': —
Nga zo Rei chelen'.

Na' do gobiž catə'an gože'
lega'aque' ca', na' benə' Izrael
gwlaž cheto' ca' choso'osi'ini'e par
lɲi pascon' žanə'.

¹⁵Nach lega'aque' gwso'osye'e
gosə'əne': —İGwcue'e! İBde'e le'e
yag corozən'!

Na' gož Pilatən' lega'aque':
—İErei chele nga gona' mendad
yoso'ode'ene' le'e yag corozən'?

Nach bɣoz əblao ca' gwse'ene':
—Caguə rei cheto' bengə. Tozə
Sesarən' naque' rei cheto'.

¹⁶Ca' goquən' bdie' Jeso'osən' lao
na'aga'aque'enə' par te'e le'e yag
corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

¹⁷Nach gosə'əche'e Jeso'osən'
fuerlə syodan' gan' boso'oda' soldad
ca' le' le'e yag corozən'. Latjən' nzi'in
Golgota dižə' ebreo, zejen dižə' latjə
che yichj benə' guat. Na' gwze'e zde'
noa' coroz che'enə'. ¹⁸Na' Golgota na'
boso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na'
len yechopə benə' yoblə boso'ode'e
le'e yechopə yag coroz tgüje'
cuite'enə', Jeso'osən' gwyo'e gwchol.

¹⁹Na' Pilatən' bene' mendad byoj
to chopə letr de'e gwda' yichj yag
coroz che Jeso'osən', boso'ozoje'en
nan: "Jeso'os benə' Nasaret, Rei
che benə' Izrael." ²⁰Boso'ozoje'en
dižə' ebreo, dižə' griego na' dižə'
latin. Na' zan benə' Izrael gwlaž
cheton' boso'olabe' de'enə' byojən',
chedə' gan' gwda' Jeso'osən' le'e yag
corozən' naquən galə'əzə syodan'.

²¹De'e na'anə' benə' ca' zjənaquə
bɣoz əblao che nasyon Izrael cheton'
gwse'e Pilatən': —Bša'an par niç
cui nan de que naque' rei che neto'
benə' Izrael, sino nan de que len'
gwne' naque' rei cheto'.

²²Na' Pilatən' gwne': —De'en
bena' mendad boso'ozoje',
banyojənnə'.

²³Nach soldad ca', beyoŝ
boso'ode'e Jeo'osən' le'e yag
corozən' gosə'əzi'e xalane'e ca' na'
gwso'one'en taplə, to part güejən
gosə'əzi'e. Na' leczə ca' gosə'əzi'e
xe'enə' de'en naquə ca xadon cha'o.
Pero lachə'ənə' naquən de to golizə.
Bito bi dia nyazən. ²⁴Na' gwse'e
ljuežje': —Bito əgwzoxjchon' sino
gonchon rif. Yešc no yechelən.

Na' gwso'one' ca' par nič
goc can' nyoj Xtižə' Diozən' gan'
nan: “Yosyo'ole'e xalana'anə' entr
lega'aque' na' so'one'en rif.” Na'
ca'anə' gwso'on soldad ca'.

²⁵Na' cuit coroz che Jeso'osən'
zecha xne'enə' len beṇə' bile'enə'
na' len Maria no'ol che Cleofas na'
Maria beṇə' Magdala. ²⁶Na' catə'
Jeso'osən' ble'ine' zecha xne'enə'
gaḷə'əzə na' nada' zecha' cuite'enə',
nach gože'ene': —Naogüe, benga
gaque' ca xi'ino'.

²⁷Nach gože' nada': —Bži'ilažə'
xna'a nga ca xna'onə'.

Na' lao žanə' nada' gwcua'ane'
bena'ane' ca family chia'acza'.

Can' goquə catə'ən got Jeso'osən'

²⁸Jeso'osən' nezene' de que
bach goc yoguə'əlol de'en cheyaḷə'
gaquən. Na' par nič gaquə can' na'
Xtižə' Diozən' de'enə' nyojən gwne':
—Chbilda' nis.

²⁹Na' de lata' bino corrient de'e
yožə to lo'o xguaguə dao'. Na' to
beṇə' bosgaže'e to sponj len bino
corrientən' na' bosšine'en cho'a
Jeso'osən' bso'en to lao xis de'en ne'
isopo. ³⁰Na' beyoŝ gwxop Jeso'osən'
bino corrientən' gwne': —Bach goc
yoguə'əlol de'en cheyaḷə' gaquən'.

Na' bchequə' yichje'enə' gote'.

**To soldadən' gode'e lanz
cuit le'e Jeso'osən'**

³¹Nach beṇə' blao che nasyon
Izrael cheton' gosə'əṇabene' Pilatən'
gone' mendad yesə'əyišjw soldad
ca' ni'a beṇə' ca' zjəda' le'e yag
corozən' nič yob sa'ate' par nič
ca' yesyə'əque'e lega'aque'. Bito
gwse'enene' yesyə'əga'an cuerp
ca' le'e yag corozən' xte yeteyo,
chedə' yeteyon' naquən ža dezcanz
na' ža lni xen. ³²Nach Pilatən'
bene' mendad ja'ac soldad ca' na'
gosə'əyišjue' čopə la'a ni'a ben'
boso'ode'e to šla'a cuit Jeso'osən'.
Na' leczə ca' gwso'one' len ben'
gwda' le'e yag corozən' cuite'en
yešla'a. ³³Na' catə' besə'əžine' gan'
da' Jeso'osən', besə'əle'ine' bagote',
na' bito gosə'əyišjue' ni'e ca'.

³⁴Pero to soldadən' gode'e lanzən'
cuit le'e Jeso'osən', na' le'e bchojten
chen len nis. ³⁵Nada' ble'ida' can'
goquən' na' nezda' de que dižə'
de'en cho'a naquən de'e li. Na'
cho'a dižə'ənə' par nič lenczə le'e
šejle'ele. ³⁶Goc ca' par nič goc
complir can' na Xtižə' Diozən' de'en
nyojən gan' nan: “Ni to žit yo'e cui
yesə'əyišjue'.” ³⁷Na' len yeto gan'
nan: “Yoso'ogüie' ben' əgwsa'ade'e
lanzən'.”

Boso'ocuaše'e Jeso'osən'

³⁸Na' gwde na' Jwse beṇə'
Arimatea gwnabene' Pilatən'
gwnežjue' lsens yeque'e cuerp che
Jeso'osən'. Na' Pilatən' be'e lsens.
Nach gwyej Jwsen' na' beque'e
cuerpən'. Jwsen' naque' disipl
che Jeso'osən' pero bgašə'əzə
por ni che bžebe' beṇə' blao che

nasyon Izrael cheton'. ³⁹Na' leczə gweyjen Nicodemon' le' ben' bagwey antslə gan' zo Jeso'osən' to še'elə. Na' Nicodemon' no'e to de'e chlā' zix de'e none' len mirra na' aloes, ca do tapa robən'. ⁴⁰Na' boso'ochele' cuerp che Jeso'osən' sint de lachə' na' len de'en chlā' zixən', ca costombr che neto' beṇə' Izrael catə'an chcuasə'əto' beṇə' guat. ⁴¹Na' galə'əzə gan' gwso'ote' Jeso'osən' le'e yag corozən' gotə' to güert. Na' lo'o güertən' bazo to bloj ba de'e cobə de'e bagwche'en Jwsen' le'e yej ga cuiczə no beṇə' guat ne'e šo'o. ⁴²Na' boso'ocuasə'e Jeso'osən' lo'o bloj banə' laogüe de'e zon galə'əzə chedə' chsa'acbyenene' por ni che de'e naquə yeteyo za dezcanz na' ža xen che lni pascon'.

Beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'

20 Na' bal dmigw Maria beṇə' Magdalan' gweyje' cho'a bloj ban'. Na' ble'ine' yejən' da' cho'inə' babga'an. ²Nach beza'adoe' beyede' ga'an zoto' len Simon Bedən', nach gwne' neto': — Babesyə'əbeje' Xanchon' lo'o ban', na' bito nezecho galə besyə'əyo'ene'.

³Nach gwza'ato' len Bedən' gweyeto' cho'a bloj ban'.

⁴Chopteto' gwsa'adoto' pero nada' gwsa'adocha' ca Bedən' na' zgua'atec nada' bžina'. ⁵Na' bcheca'a bgüia' lo'o ban' na' ble'ida' lachə' ca' gan' zjəchi'in, pero bito gwyo'a. ⁶Le'e bla'ate Simon Bedən' na' le' gwyo'e lo'o ban' na' leczə ble'ine' lachə' ca' gan' zjəchi'in. ⁷Na' bey de'en bosyo'oguažje' laogüe'enə' bito lenən lachə' ca'

yela', ndobən chi'in ca'alə. ⁸Na' la'anə'əczə nadə'əteca' byob bžina', gwdechlə gwyo'a lo'o ban', na' catə' ble'ida' de'e ca' gweyjlī'a de que beban Jeso'osən'. ⁹La' ca orən' bito ne'e šejni'ito' Xtižə' Diozən' de'enə' nyojən nan de que yeban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰Na' beza'ato' beyej ližto'.

Maria beṇə' Magdalan' ble'ine' de que mbanczə Jeso'osən'

¹¹Na' Marian' bega'ane' chbeže' cho'a bloj ban'. Na' lao chbeže'enə' bcheque'e bgüie' lo'inə'. ¹²Na' ble'ine' chopə angl zjənyaze' lachə' šyiš zjəchi'e lo'o ban', toe' chi' zda yichjlei na' yetoe' chi' zda xni'alei gan' gotə' cuerp che Jeso'osən'. ¹³Nach gwse'e no'olən': —İBixchen' chbežo' no'olə?

Na' le' boži'en gože' lega'aque': — Chedə' babesyə'əyo'e Xana'anə', na' cabi nezdə' galə jəsyə'əsane'ene'.

¹⁴Ca beyož gwna Marian' ca', gweychje' bgüie' traslə na' ble'ine' Jeso'osən' zeche' cože'enə', pero bito beyombia' Marian' le'. ¹⁵Nach gož Jeso'osən' le': —No'olə İbixchen' chbežo'? İNon' cheyiljo'?

Na' Marian' bene' xbab de que ben' chapə güert na'anə', na' gože'ene': —Šə le' babeyo'one'enə', gwna nada' galə jəyesano'one'enə' na' nada' yeyo'ane'.

¹⁶Jeso'osən' gože' le': —Maria.

Na' Marian' gweychje' de'e yoblə na' gože'ene': —Raboni—, naquən dižə' ebreo na' zejen Maestr.

¹⁷Jeso'osən' gože' le': —Bito goxo'o nada', la' bito ne'e yeyepa' ga'an zo Xa'anə'. Beyej lao disipl chia' ca' yela' beṇə' ca' zjənaquə ca biša'a na' zana'

na' gožga'aque' de que yeyepa' ga'an
zo Xa'anə', ben' leczə naque' Xale.
Naque' Dioz ben' cho'elaogua'a na'
leczə naque' Dioz ben' cho'ela'ole.

¹⁸Nach beza' Maria beṇə'
Magdalan' bedəyedixjue'ine' neto'
disipl de que bable'ine' Xanchon'.
Na' be'elene' neto' dižə' de'en gož
Jeso'osən' le'.

**Disipl che Jeso'osən' besə'əle'ine'
de que mbancze'**

¹⁹Na' ca beɣjw žē' ža dmigon'
neto' disipl che' nžagto' txen. Na'
zjənyeyjw puert ca' por ni che de'en
bžebto' beṇə' blao che nasyon Izrael
cheton'. Catə'əczla gocbe'ito' bazecha
Jeso'osən' gwchołto'onə'. Nach gože'
neto': —Leso binlo len xbab de'en
yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

²⁰Ca beyož gwne' ca' blo'ine'
neto' lo'o taque'e ca' na' cuit le'enə'.
Na' bebeito' ble'ito' Xanchon'.

²¹Nach goze'e neto' yetši'i: —Leso
binlo len xbab de'en yo'o lo'o
yichjla'ažda'olen'. Can' bsełə'
Xa'anə' nada' yežlyo nga par chona'
xšine'lenə', ca'acən' əchsełə'a le'le
par gonle xšina'anə'.

²²Beyož gwne' ca' blobe' neto'
nach gože' neto': —Le'e si' Spirit che
Diozən'. ²³Beṇə' ca' yesyə'ədinje
xtolə'əga'aque'enə' naple yełə'
chnabia' par ye'ega'aclene' de que
bagwnitlaon. Pero beṇə' ca' cui
yesyə'ədinje xtolə'əga'aque'enə'
naple yełə' chnabia' par
ye'ega'aclene' de que bito nitlaon.

**Tomasən' ble'ine' de que
mban Jeso'osən'**

²⁴Na' Tomas ben' boso'osi'e
Didimo laogüe de'en naque' beṇə'

cuaš, lene' neto' šižinto', pero bito
zoe' len neto' catə'ən bedəyelo'elao
Jeso'osən'. ²⁵Na' neto' gožto'one': —
Bable'ito' Xanchon'.

Nach Tomasən' gože' neto': —Xte
que le'ida' taque'e ca' na' əgwzebə
xbena'anə' gan' gwdebə clab ca', na'
əgwzebə na'anə' cuit le'enə', nach
šejl'i'a.

²⁶Gozde to xman zezzoto' lo'o
yo'onə' de'le yoblə, na' zo Tomasən'
len neto'. Na' leczə zjənyeyjw puert
ca', catə'əczla bezla' Jeso'osən' na'
gozzeche' gwchołto'onə', na' gwne':
—Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o
yichjla'ažda'olen'.

²⁷Nach gože' Tomasən': —Bgüia
lo'o taca'a quinga na' bzeb
xbeno'onə'. Na' bzeb na'onə' cuit
li'a nga par nič šejl'i'o. Na' cui
gaco' to beṇə' cui chejle'.

²⁸Nach Tomasən' gože'ene': —
Xana', na' Dioz chia'.

²⁹Nach gož Jeso'osən' le': —Xte
que ble'ido' nada' nach gwyeyli'o.
Mbalazəch len beṇə' cui yesə'əle'i
nada' na' se'ejle'e.

**Libr nga nyojən par nič šeje' beṇə'
de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz**

³⁰Na' de'e zan miłagr de'e ben
Jeso'osən' gan' zoto'onə' pero bito
bzojga'aca'an nga. ³¹Pero zjənyoj de'e
quinga par nič sotezə sole šeje'le'e
de que Jeso'os na'an Xi'in Diozən' ben'
gwlej Diozən' par gaquəlene' benəchən',
na' par nič gatə' yełə' mban zejlicəne
chele laogüe de'en chonlilažə'əlene'.

**Jeso'osən' blo'elaogüe'
gažə disipl che' ca'**

21 Gwde goc de'e ca',
Jeso'osən' bozloe' laogüe'

neto' disipl che' yetš'i' cho'a
 nisdao' Galilea de'en leczə nzi'
 Tiberias. Quinga blo'elaogüe' neto':
²Txen zoto'onə' Simon Bedən',
 len Tomasən', na' Natanaelən' na'
 nada' na' beṇə' biša'a na' yečopə
 disiplən'. Natanaelən' naque' beṇə'
 Cana, to yež de'e chi' gan' mbane
 Galilean'. Na' Tomasən' de'en naque'
 beṇə' cuaš nachən' boso'osi'ene'
 Didimo. ³Simon Bedən' gože' neto':
 —Ša'ayetošca' gwɣen beḷ.

Na' gožto'one': —Leczə gwza'
 neto'.

Nach gwza'ato' gwyejto' cho'a
 nisda'onə' na' gwyo'oto' to lo'o
 barcw. Pero že'enə' cuiczə no no
 bdole'eto'. ⁴Na' che'eni'ilas bla'
 Jeso'osən' cho'a nisda'onə' pero na'
 neto' bito beyombi'ato' šə le'enə'.
⁵Jeso'osən' gwne' zižjo gože' neto':
 —Xi'inda'ogua'a ɛgan beḷ ya'a
 gaocho?

Na' boži'ito' xtiže'enə' gožto'one':
 —Notono de.

⁶Nach gože' neto': —Le'e gwzala'
 yixjw beḷ chelen' cuit barcon'
 lichalə na' əže'leleb.

Nach bzala'əto' yixjw beḷ
 četo'onə' na' xte caguə gwzoito'
 yecuetə'on lo'o barcon' tant beḷ
 zan gwža' lo'inə'. ⁷Nach nada' goža'
 Bedən': —Xancho na'anə'.

Nach Simon Bedən' cate goža'ane':
 “Xancho na'anə'”, le'ey beyacwte'
 xalane'enə', la' de'e cho'o lo'olzən'
 nacue' par nič chone' žinnə', na'
 le'e bexitə'əte' lao nisən' par nič
 byob bežine' gan' zo Jeso'osən'. ⁸Na'
 neto' zeyo'oto' lo'o barcw da'onə'
 ze'e zenxobəto' yixjw beḷən' gan'
 ža' beḷ ya'a ca'. Caguə nactequəch
 zitə' cho'a nisda'onə', ca do yeto

guyəoa metrən'. ⁹Na' catə' bežinto'
 cho'a nisda'onə' beyetjto' lo'o
 barcon' na' ble'ito' chi' yi' ya'aljən'
 na' xoa to beḷ ya'a laogüen', na' len
 yet. ¹⁰Jeso'osən' gože' neto': —Le'e
 yeyoxə' la' beḷ ya'a ca' ze'e gwɣenle
 nilə.

¹¹Na' Simon Bedən' gwyeye'
 gan' chi' barcon' na' jəyeseže'
 yixjw beḷən' gan' nchejən. Nach
 bexobəto'on yo bižlə. Na' ža'an to
 guyəoa ši'ineyon beḷ xen. Na' bito
 gwchezə yixjon' la'aṇə'əczə bia
 zannə' gwža' lo'inə'. ¹²Jeso'osən'
 gože' neto': —Le'e da gaole xsil.

Na' ni toto' cui beyaxjeto'
 ye'eto'one': “ɛNo le'?” la' gocbe'ito'
 de que Xancho na'aczənə'.

¹³Jeso'osən' bgüiguelə gwxi'e yetən'
 na' beṇə' che četo'. Na' leczə ca'
 bene' len beḷən'.

¹⁴De'e nga beyon las blo'elao
 Jeso'osən' neto' disipl che' lao
 bebane' ladjo beṇə' guat ca'.

Jeso'osən' be'elene' Simon Bedən' dižə'

¹⁵Na' ca bedaoto'onə' Jeso'osən'
 gože' Simon Bedən': —Simon xi'in
 Jonas ɛəchaquəchdo' čhia' can'
 chsa'aque beṇə' quinga čhia'?

Na' boži'en gože': —Xana' le'
 nezdə' de que chacda' čchio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bsed blo'i
 beṇə' ca' ze'e gwzolao chso'onlilažə'
 nada'.

¹⁶Na' de'e əgwchop lase goze'ene':
 —Simon xi'in Jonas ɛəchacdo' čhia'?

Na' Bedən' gože'ene': —Xana' le'
 nezdə' de que chacda' čchio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bgüia bye
 beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'.

¹⁷De'e əgwyon lase gože'ene': —
 Simon xi'in Jonas, ɛəchacdo' čhia'?

Na' Bedən' gocchgüeine' de'e gože'ene' de'e gwyon lase:
 “İEchacdo' chia'?” Na' gože' le': —
 Xana' le' neze nle'ido' yoguə'əlöl.
 Le' nezdə' de que chacda' chio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bsed blo'i beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'.
¹⁸De'e li əchnia' le' catə' goco' beṇə' güego' cuino' bočhej doxpeyo'onə' na' gweyo' con ga nazən chio'.
 Pero catə' gaco' beṇə' golə, əgwli na'onə' na' beṇə' yoblə yočheje' doxpeyo'onə' na' yesə'əche'e le' ga cui che'endo'.

¹⁹Na' de'en gože'ene' ca' zeje dižə' de que Bedən' gone' ca si' Diozən' yelə' bala'an ca de'en gaquə Bedən' lao na' beṇə' mal ca' par so'ote'ene'.
 Gwde gwna Jeso'osən' can' gaquə che Bedən' nach gože' Bedən': —Da len nada'.

Jeso'osən' goquene' che Juannə'

²⁰Na' beyechj Bedən' ble'ine' nada' naogua' lega'aque' na' bene' xbab can' chaque Jeso'osən' chia', la' nada'an gwchi'a cuit Jeso'osən'

žen' gwdaoto' xše'enə' txen catə'an goža'ane': “Xana', inoxaczən' əgwde le' lao na' beṇə' ca'?” ²¹Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Xana' inac gaquə che bengə?

²²Jeso'osən' gože' le': —Šə che'enda' ne'e zoczə bengə xte catə'an yida' yetlas ibixa zedən' chaco'? Con gwzotezə gwzo benlilažə' nada' na' bzenag chia'.

²³De'e na'anə' gwditj dižə'anə' entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' de que nada' bito gata'. Pero Jeso'osən' caguə gože' Bedən' cui gata'anə' sino gože'ene': “Šə nada' che'enda' ne'e zoczə' xte catə'an yida' yetlas ibixa zedən' chaco'?”

²⁴Nada'an naca' disiplən' ben' goquene' chei na' nezda' can' goquə yoguə' de'e quinga babzoja'. Na' lecəə le'e nezczəle de que dižə' lin' cho'a.

²⁵Zanch de'e de de'e ben Jeso'osən' de'e cui zjənyoj. Žalə' zjənyoj yoguə'an na' tgüejə tgüejən libr zan juisy zjəde žalə' ca'.

De'e na'azən' chzoja'.

De'en Gwso'on Apostol Ca'

Jeso'osən' bene' lyebe
sele'e Spirit che Diozən'

1 ¹⁻²Teofilo dao', ca' naquə
libr de'en bzoja' de'e nech,
bzoja' che yoguə'əlol de'e güen
de'e ben Jeso'osən' na' de'en bsed
blo'ine' dezd catə'an gwzolaogüe'
bsed blo'ine' xte catə'an beyepe'
yoban'. Žlac bsd blo'ine'enə'
gwleje' apostol che' ca' na' len
yelə' chnabia' che Spirit che
Diozən' bene' mendad naquən'
so'one! ³Nach gwde gwso'ot
benə' Jeso'osən', jəyeloe' laogüe'
apostol che' ca'. Na' de'e zan de'e
bene' par niç gosə'əneze' de
que mbancze'lenə', na' gwdalene'
lega'aque' choa ža na' bzejni'ine'
lega'aque' can' chene'e Diozən'
nabi'e benə' so'e latjə.

⁴Na' žlac ne'e zo Jeso'osən' len
apostol che' ca' bene' mendad cui
yesyə'əžaše' syoda Jerosalennə'
lgüegwzə. Gože' lega'aque'
yesyə'əga'añe' yesə'əbeze' xte
catə'an baçh goc can' ben Xē'
Diozən' lyebe gaquə, ca de'en
bzejni'ine' lega'aque'. ⁵Jeso'osən'
goze'e lega'aque': —De'e zaque'enə'
ca naquə Juannə' bchoe' benə' nis,
pero entr yeto çhopə ža, nada' gona'

par niç gaquə to de'e zaquə'əche,
gona' par niç yedəso Spirit che
Diozən' lo'o yichjla'azda'olen'
nabi'an le'e.

Jeso'osən' beyepe' yoban'

⁶Na' catə' bazjəndopə zjənžague'
len Jeso'osən' gwse'ene! —Xanto'
žəbabžin ža gono' ca yeçhoj nasyon
Izrael chechon' xni'a benə' zitə' ca'?

⁷Jeso'osən' gože' lega'aque': —
Bito naquən par niç le'e ənezele
bi ža bi orən' gon Xacho Diozən'
de'e ca' babži'e bia' gone! ⁸Pero
na' catə' yedəso Spirit che'lenə' len
le'e, gaquəlenən le'e len yelə' guac
che'lenə' par niç güe'ele xtiža'anə'
syoda Jerosalen nga, na' doxen ga
mbane Jodean', na' Samarian' na'
doxenlə lao yežlyon'.

⁹Beyož gwna Jeso'osən' ca',
lao çəsə'əgüia disipl che' ca' le'
beyepe' yoban' to lo'o bejw na'
bitoch besə'əle'ine' le'. ¹⁰Na' ne'e
çəsə'əgüiachgua disipl che' ca' le'e
yoban' gan' besə'əle'ine' beyepe',
catə'əczla gwsa'acbe'ine' bazjəzecha
çhopə angl len lega'aque' benə'
zjənyaz lachə' šyiš. ¹¹Na' benə' ca'
çhopə gwse'e lega'aque': —Benə'
Galilea, žbixchen' chgüiale le'e
yoban'? Catezəczən' ble'ile beyep

Jeso'os nga yoban' catə'an bechoje' ladjwlen', ca'atezəczən' le'ile yide' de'e yoblə.

Gosə'əbeje' Matias par gaque' apostol lgua'a Jodən'

¹²Nach besa'aque' ya'a de'en nzi' ya'a Olibos jəya'aque' Jerosalennə', na' naquə galə'əzə Jerosalennə' to catə'ətə'an de lsens sa'aque' ža dezcanzən' segon costombr che beṇə' Izrael ca'. ¹³Na' catə' besə'əžine' Jerosalennə' apostol ca' šnej na' beṇə' ca' zjənžague' besy'əgüie' gan' nite'enə' lo'o cuartən' zo žcuia la'alə. Apostol ca' šnej beṇə' quinga: Bedən', Jacobən', Juannə', Ndresən', na' Lipən', Tomasən', Bartolomen', Mtion' na' Jacob xi'lin Alfeo, na' Simon ben' chon txen len partid de'en nzi' Cananista, na' Jodasən' beṇə' bišə' Jacobən'. ¹⁴Yoguə' ža gwnitə'ətezə gwnitə' apostol ca' šnej gwso'one' orasyon txen len beṇə' ca' zjənaquə bišə' Jeso'osən' na' len Maria xna' Jeso'osən' na' len yeziquə'əchlə no'ol ca' zjənžague'.

¹⁵Na' ca tyemp na' Bedən' gwzeche' ladjo to gueyoa galjə beṇə' ljuežj chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' par be'elene' lega'aque' dižə'an, na' gože' lega'aque': ¹⁶— Beṇə' bišə', Spirit che Diozən' benən' par nič de'e Rei Dabin' bzoje' na' be'e dižə' che Jodən' ben' gwche'e beṇə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gan' jesə'əšague'ene'. Na' benən' byen goc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' che'. ¹⁷Jodən' goque' txen len neto' apostol, na' bene' txen len neto' yoguə'əlol de'en gwyo'o lao na'ato' bento'. ¹⁸Na' Jodən' gwxi'e

to pedas yežlyo len laxjue' de'en gwxi'e par de'e malən' bene' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca'. Pero na' bexope' gan' golə'ədite'enə' na' gošj le'enə' na' doxen xjlo'enə' bchoj. ¹⁹Yoguə'əlol beṇə' ža' Jerosalennə' gosə'əneze' can' goc che'enə' na' de'e na'anə' bosə'əsi'e yežlyon' Aseldama na' xtižə'əga'aque'enə' zeje dižə' yežlyo chen. ²⁰Na' de'en gwso'one' ca' goc can' nyoj to Salmo nan:

Liže'enə' gaquən to yo'o daš,
notono no so' na'.

Na' leczə nyojən nan:

Na' te beṇə' yoblə gwłane'
xlatje'enə'.

²¹Na' nitə' beṇə' entr chio'o nga beṇə' bagwso'on txen len chio'o bedote lao gwdalen Xancho Jeso'osən' chio'o. ²²Bagwso'one' txen dezd catə' de'e Juannə' bchoe' le' nis xte catə'an beyepe' yoban', na' cheyałə' cuejcho toe' gone' txen len neto' apostol güe'eto' dižə' can' beban Xancho Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.

²³Na' gosə'əbeje' čhopə beṇə', toe' Jwse ben' le Barsabas, na' leczə le' Josto, na' ben' yeto Matias. ²⁴⁻²⁵Nach gwso'one' orasyon gwse'le Diozən': —Xanto' le' nombi'o yichjla'aždao' yoguə'əlol beṇə'. Entr beṇə' ca' čhopə blo'išguei neto' noe' bagwlejo' par tie' gwłane' xlatjə Jodən' par gaque' apostol na' gone' xšino'onə' txen len neto', ca' naquə Jodən' gwlejjyichje' de'en ngo'o lao ne'enə' gone' na' bazjəyede' gabil gan' naquən yeyeje' yelə' güen de'e mal che'enə'.

²⁶Nach gwso'one' rif par gosə'əneze' non' bagwlej

Diozən' na' Matiasən' bchoje' na' gwso'onene' cuent len apostol ca' šnej.

**Can' goquə catə'an bida
Spirit che Diozən'**

2 Na' bžin ža lni de'en ne' Pentecostes, na' apostol ca' na' yoguə'ələl beṇə' ca' bagwso'onlilažə' Jesocristən' zjəndopə zjənžague' txen tozə latjə. ²Na' to de repentzə goc to sšag le'e yoban' ca sšag che to be' bdon' gual na' nenxejə lo'o yo'o gan' zjəchi'enə'. ³Na' besə'ələ'ine' to de'en naquə ca yi' bel na' bžinte latə' güejə de'enə' chalə'ənin gan' zjəchi' to toe'. ⁴Ca' goquə bedənabia' Spirit che Diozən' yichjla'aždao' to toe', na' Spiritən' benən par nič gosə'əzolaogüe' gwso'e gwde gwde la dižə' de'e gwse'ejni'i beṇə' zitə' ca'.

⁵Na' ca tyempən' beṇə' zan beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' beṇə' chso'elao' Diozən', za'aque' zan yež yoblə lao yežlyon'. ⁶Na' catə' gwse'enene' sšaguən' de'en goquə lo'o yo'o gan' ža' apostol ca', zan beṇə' Izrael ca' besə'əžague', na' lechguale besyə'əbanene' čhedə' to toe' gwse'enene' chso'e beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' dižə' de'e chəsə'əne to toe'. ⁷Bitə gwse'ejni'ine' bin' chac na' besyə'əbanene', gosə'əne': —İEcaguə beṇə' Galilea beṇə' quinga chso'e dižə'ənaž? ⁸İNactecxa chaquən' to tocho chenecho chso'e dižə' can' chso'e beṇə' gwlaž checho ca' dižə'? ⁹Balcho naccho beṇə' Partia na' balcho beṇə' Media, na' balcho beṇə' Elam, na' balcho

beṇə' Mesopotamia. Na' yebalcho beṇə' Jodea, na' yebalcho beṇə' Capadosia, yebalcho beṇə' Ponto, yebalcho beṇə' Asia, ¹⁰yebalcho beṇə' Frigia na' beṇə' Panfilia, na' yebalcho beṇə' Egipto, na' yebalcho za'acho yež Africa ca' de'en zjəchi' delant Sirene. Na' entr chio'o za'acho Roman' balcho goljcho naccho beṇə' Izrael na' yebalcho ben cuincho beṇə' Izrael. ¹¹Na' balcho naccho beṇə' Creta na' beṇə' Arabia. Na' gatə'ətezə beṇə' naccho, yoguə'əcho chenecho chso'e beṇə' Galilea quinga xtižə'əchon' de'en chaccho, chso'e dižə' che de'e zan de'e baben Diozən' de'e zaquə' yebanecho.

¹²Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədoba choso'ozenague' besyə'əbanene' na' gwsa'acžejlažə'e che de'en chaquən', na' zane' gosə'əne': —İBi zejen de'e nga chaquən?

¹³Na' yebalə' gwso'one' borl gosə'əne': —Beṇə' quinga chesə'əzožene'.

**Dižə' de'en be' Bedən' len
beṇə' Izrael ca' besə'əžag**

¹⁴Na' Bedən' gwzeche' lao beṇə' ca' txen len apostol ca' yešnej na' be'e dižə'ən zižjo gože' beṇə' ca' zjənžaguən': —Le'e beṇə' Jodea na' notə'ətezəchle zole Jerosalennə', che'enda' gwzenagle chia' na' gonle xbab che de'en ze'e nia' le'e. ¹⁵Beṇə' ljuežja' quinga bito chəsə'əzožene' can' chaquele, la' ne'e naquə tempran. ¹⁶Bachac can' bzoj de'e profet Joelən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', bzoje' de'en gwna Diozən', nan:

¹⁷Catə' bazon əžin tyemp par šo'o fin che yežlyon'

nada' Dioz gona' par niḥ Spirit
 chia'anə'
 yedəson len beṇə' ža' doxen lao
 yežlyon'.
 Na' gona' par niḥ xi'inle ca'
 so'e xtiža'anə'
 na' beṇə' byo xcuidə' ca'
 yesə'əle'idaogüe'ene'
 bi de'en gona' par
 yesə'əle'idaogüe'ene',
 na' güe'elena' beṇə' byo
 golə ca' dižə' lao bišgal
 čhaga'aque'enə'.
¹⁸ Na' yoguə' beṇə' ca' chso'on
 xšina'anə' la'anə' beṇə' byo
 o la'anə' no'olə, yedəso Spirit
 chia'anə' len lega'aque' par
 niḥ so'e xtiža'anə'.
¹⁹ Gona' par niḥ gaquə de'en cui
 nonə' le'i le'e yoban' na' lao
 yežlyon'.
 Gwlo'a yelə' guac chia'anə' len
 chen, len yi' na' len žen de'en
 naquə ca bejw.
²⁰ Cuich əgwse'eni' bgüižən',
 nach bio'onə' yeyaquən xna ca
 color che chen antslə ze'e əžin
 ža yida' de'e yoblə
 par choglaogua'an che
 yoguə'əloḷ beṇə' šə non' napə
 dolə', nadan' naca' Xanle.
 Gaquən to ža žialao xen,
 na' gwlo'a yelə' guac xen
 chia'anə'.
²¹ Na' gaquə de que notə'ətezə beṇə'
 yesə'əṇab goclen laogua',
 nada' naca' Xanle gona' par niḥ
 cui žjəya'aque' lao yi' gabil.
 Can' gwna Diozən' na' bzoj de'e
 profet Joelən' len, ben' be' xtižə'
 Diozən' cana'.
²² Na' le'e beṇə' Izrael gwlaž
 chia', legwzenag chia'. Ca naquə

Jeso'osən' ben' naquə beṇə'
 Nasaretən', Diozən' blo'ine' le'e
 de que naque' beṇə' zaque'e.
 Diozən' bene' par niḥ Jeso'osən'
 bene' miłagr na' bichlə de'e
 zaquə' yebanecho par ble'ile, can'
 nezczenə'. ²³ Lao yelə' neze
 che Diozən' bin' ze'e gaquə che
 Jeso'osən', bsi'e xneze par niḥ
 Jodən' benene' lao na'alən' na'
 beṇle par niḥ beṇə' mal ca'
 gwso'ote'ene' boso'ode'ene' le'e
 yag corozən'. ²⁴ Pero na' Diozən'
 bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat
 ca', čhedə' bito gwzoi yelə' gotən'
 nabia'an le'. ²⁵ Quinga bzoj de'e Rei
 Dabin' xtižə' Jeso'osən' gan' nyoj
 Xtižə' Diozən' nan:
 Nezda' de que Xana' Diozən' zoe'
 len nada' do tyempte
 na' chaclene' nada' par niḥ cui
 bi chžeba'.
²⁶ De'e na'anə' zoa' mbalaz na'
 cho'a dižə' can' chebeida'
 na' nezda' yolis yosbane' nada'
 ladjo beṇə' guat ca' catə'
 bagota'.
²⁷ Dioz chia' nezda' bito yocua'əno'
 nada' gan' ža' beṇə' guat ca',
 ni que go'o latjə gožə' cuerp
 chia'anə',
 nadan' naca' Xi'inon' na' naquə
 la'aždaogua'anə' xi'ilažə'.
²⁸ Bablo'ido' nada' naquən' gona'
 par niḥ əbana' zejlicane
 na' lechgualə mbalaz soa'
 yedote de'en zoleno' nada'.
²⁹ Beṇə' Izrael, nezecho de que
 de'e xaxta'ocho Rei Dabin' gote' na'
 boso'ocuaše'ene'. Na' nombi'acho
 yo'o de'en zo gan' boso'ocuaše'ene'.
³⁰ Na' de'e Rei Dabin' ža be'e dižə'
 can' bzejni'i Diozən' le' cana'. Gwne'

naquən segor can' ben Diozən'
lyebe de que to beṇə' galjə lao
dia che'enə' nabi'e Izraelən' can'
gwnabia' le'enə'. ³¹Diozən' bene'
par niḥ de'e Rei Dabin' gwnezene'
can' gaquə na' de'e na'anə' be'e dižə'
che Cristən' ben' babselə' Diozən'
par chaclene' nasyon chechon'.
Gwne' de que Cristən' yebane' na'
bito yega'ane' gan' ža' beṇə' guat
ca' na' nic gožə' cuerp che'enə'.
³²Na'a ža, Diozən' bolis bosbane'
Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na'
neto' naquəto' testigw de que beyas
bebane'enə'. ³³Na' Diozən' len yelə'
guac che'ene' bene' par niḥ beyep
Jeso'osən' gan' zoe'enə' na' chnabi'e
txen len le'. Na' Diozən' bnežjue'ene'
Spirit che'enə' can' bene' lyebe. Na'
Jeso'os na'anə' babene' miłagr nga
de'en babenele na' de'en bable'ile,
babene' par niḥ zedəso Spiritən'
len neto'. ³⁴Caguə de'e Rei Dabi na'
ben' beyep yoban', sino de'e Dabin'
bzoje' che Jeso'osən' gwne':

Ḳancho Diozən' gože' Ḳana'anə':
“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho
txen,

³⁵na' gona' par niḥ niṭə' de'e ca'
chso'on contr le'
na' beṇə' contr chio' ca'
xni'onə'.”

³⁶Na' yoguə' chio'o beṇə' Izrael
cheyalə' nezecho de'en ngan' che
Jeso'osən' ben' betle bda'alene' le'e
yag corozən'. Diozən' gwleje'ene'
par niḥ naque' Ḳanchon' na' naque'
Cristən', zeje dižə' ben' bsele'e par
chaclene' nasyon chechon'.

Can' gwna Bedən' gože' beṇə'
Izrael ca' zjənžaguən'. ³⁷Na'
catə' beṇə' ca' zjənžaguən'
gwse'enene' xtiže'enə' de'e

juisy de'e gwsa'aque'ne' lo'o
la'ažda'oga'aque'enə', nach gwse'e
Bedən' na' apostol ca' yelə': —Beṇə'
gwlaž, žbin' cheyalə' gonto' ža?

³⁸Nach Bedən' gože' lega'aque': —
Cheyalə' yedinjele xtolə'əle ca' par
niḥ Diozən' yezil'ixene' chele na'
choale nis par yesə'əneze beṇə' de
que bachonlilažə'əle Jesocristən'.
Nach Diozən' gone' le'e Spirit
che'enə' son lo'o yichjla'ažda'olen'.
³⁹Diozən' gone' notə'ətezle Spirit
che'enə' can' none' lyebe, le'e na'
xi'ingle ca' na' notə'ətezə beṇə' zitə',
la' chnežjue'en yoguə' beṇə' chbeje'
par chsa'aque' xi'ine'.

⁴⁰Nach Bedən' be'elene' lega'aque'
dižə' zan, na' gwneyoine' lega'aque'
gože': —Leyechoj lao de'e malən'
de'en chso'onchgua beṇə' ca' cui
zjənombia' Diozən'.

⁴¹Ca' goquən' beṇə' ca'
gwse'ejele' che dižə' de'en be'
Bedən' gosə'əchoe' nis. Na'
lao žanə' šona mil beṇə' ca'
gwso'onlilaže'e Jeso'osən' na'
gwsa'aque' txen len yeziquə'əchlə
beṇə' bachso'onlilažə'əcze' le'.

⁴²Yogue'e gwnitə'ətezə gwnite'e
gosə'ənaogüe' de'en boso'osed
boso'olo'i apostol ca' lega'aque' na'
gwsa'aque' tozə len yeziquə'əchlə
beṇə' gwso'onlilažə' Jeso'osən'
na' gwse'ej gwsa'ogüe' txen na'
gwnitə'ətezə gwnite'e gwso'one'
orasyonṇə' txen.

Can' gwso'on beṇə' ca'
gwso'onlilažə' Cristən' de'e neche

⁴³Na' yoguə'əzə beṇə'
besyə'əbanene' can' gwso'on
apostol ca' miłagr zan len yelə'
guac che Diozən'. ⁴⁴Na' beṇə'

ca' bachso'onlilažə' Jesocristən'
 gwsa'aque' tozə na' gwsone' tozə
 yoguə'əlöl de'en zjədeine'. ⁴⁵Na'
 gwsote'e byen čhega'aque'enə'
 na' bichlə de'e ca' zjədeine' na'
 mech de'en besə'əle'ine' čhein'
 gosə'əyise'en entr yoguə'əlölga'aque'
 segon de'en besə'əyažje to
 toe'. ⁴⁶Na' tža tža besə'ədopə
 besə'əžague' yo'odao' əblaonə'
 na' leczə gwsə'ej gwsa'ogüie' txen
 liž to toga'aque' na' gwnite'e
 mbalaz na' besyə'əbeine' gwsone'
 txen. ⁴⁷Gwnitə'ətezə gwnite'e
 gwsə'elaogüie'e Diozən'. Na'
 gwsa'azlažə' beṇə' yeziquə'əchlə
 can' gwsone'enə'. Na' tža tža
 Xancho Diozən' bene' par nich
 gwyanch beṇə' ca' gwsone'lilažə'
 Jesocristən'.

Besyə'əyone' to beṇə' coj

3 Na' to ža Bedən' na' Juannə'
 ja'aque' yo'odao' əblaonə' do
 cheda šonə, or catə' chso'on beṇə'
 Izrael ca' orasyon segon costombr
 čhega'aque'enə'. ²Na' gwzo to beṇə'
 nxinj ni'enə' dezd goljtie' na' yoguə'
 ža gosə'əbec beṇə' le' cho'a puert
 čhe yo'oda'onə' puert de'en nzi'
 “De'e Xochē”, par gwnabe' carida
 lao beṇə' ca' chja'ac yo'oda'onə'.
³Nach catə' besə'əžin Bedən' na'
 Juannə' yo'oda'onə' na' be'enə'
 nxinj ni'enə' bolgüiže' lega'aque'
 yoso'onežjue'ene' mech. ⁴Nach
 Bedən' na' Juannə' gosə'əbeze' na'
 bosə'əgüiachgüie'ene' na' Bedən'
 gože'ene': —Bgüia neto'.

⁵Na' be'enə' bene' xbab
 yoso'onežjue'ene' mechən'. ⁶Pero
 Bedən' gože'ene': —Bito bi mech
 chia' de gona' le', pero de to de'e

gona' gaquəlena' le'. Por yelə' guac
 čhe Jesocristən' ben' naquə beṇə'
 Nasaretən' chona' mendad gwzoža'
 na' gwda.

⁷Nach Bedən' bexe'e na'
 licha be'en bsože'ene', na' le'e
 gocte gwzeche' na' ni'e ca' le'e
 besyə'əyacten gual na' leczə ca'
 bečhj ni'e ca'. ⁸Na' catə' gocbe'ine'
 babesyə'əyac ni'e ca' gual bxite'e
 yelə' chebei čhe'enə'. Na' gwyo'e
 cha'ašil čhe yo'oda'onə' len
 lega'aque' chxite'e na' cho'elaogüie'e
 Diozən'. ⁹Na' beṇə' ca' ža'
 cha'ašilən' besə'əle'ine' can' chde'
 chxite'e na' cho'elaogüie'e Diozən'.
¹⁰Na' gwsa'acbe'ine' de que naque'
 ben' chbe' chṇab carida yoguə'
 ža cho'a puert čhe yo'oda'onə'
 puert de'en nzi' “De'e Xochē”, na'
 lechgualə besyə'əbanene' de que
 babeyaquer ni'enə'.

Bedən' be'e xtižə' Diozən' cha'ašil čhe yo'oda'onə'

¹¹Na' to cha'ašil čhe yo'oda'onə'
 nzi'in “Che de'e Salomonṇə”.
 Cha'ašil na' gwyey ben' beyaque
 ni'enə' len Bedən' na' Juannə'.
 Bito bsane' lega'aque', con
 bexe'e na'aga'aque'enə', na'
 yoguə' beṇə' ca' ža' yo'oda'onə'
 besə'əžagsese' par jəsə'əgüie'ene'
 čhedə' besyə'əbanchgüie'ine' de'en
 babeyaquer be'enə'. ¹²Na' catə'
 Bedən' ble'ine' de que bazjənžag
 beṇə' zan gan' nite'enə' nach
 be'elene' lega'aque' dižə' gože'
 lega'aque': —Le'e beṇə' gwlaž
 chia' beṇə' Izrael, chebanele can'
 babeyaquer be'enga. De repent
 chaquer de que por yelə' guac
 čheton' bento' par nich beyaque

be'enga o ša chaquele beyaquene' por ni che de'en chonchguato' can' chazlažə' Diozən', pero caguə ca'anə'. ¹³De'e xaxta'ocho Abraannə', Isaaquən' na' Jacobən' gwso'elaogü'e tozə Diozən' ben' cho'ela'ocho, na' Dioz na'anə' bnežjue' yelə' bala'an xen che Xi'ine' Jeso'osən'. Pero le'e bdele Jeso'osən' lao na' jostis ca' par gwso'ote'ene' na' bžonle catə' Pilatən' gone'ene' əgwsane'ene'. ¹⁴Can' benle len Jeso'osən' la'anə'əczə naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' naque' le'ezelaogü'e beṇə' güen. Nach gwṇable bosan Pilatən' to beṇə' güet beṇə' de ližyan' lgu'a Jeso'osən'. ¹⁵Na' ca naquə Jeso'osən' ben' əbxe yelə' mban zejlicanen', le'ena' betle pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Neto' ble'ito'one' na' cho'eto' dižə' de que bebane' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁶Na' chle'ile benga cui goquə sa' na' nombi'alene', na' cheyalə' ənezele de que Diozən' beyone' ni'ena' chedə' chonlilažə'əto' Jeso'osən'. De'e yoblə nia' de que de'en chonlilažə'əto' Jeso'osən' de'e na'anə' Diozən' bene' par niç beyacšao' ni'a benga can' chle'ilen'.

¹⁷Beṇə' bišə' dao', nezdə' de que le'e na' beṇə' golə blao chele ca' betle Jeso'osən' laogü'e de'en cui gwejni'ile de que Dioz nan' bsele'ene'. ¹⁸Naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. Can' goquə goc complir de'e ca' ben Diozən' mendad boso'ozoj de'e profet ca' che Cristən' antslə ze'e sele'ene'. Gwso'e dižə' de que yoso'oçhi' yoso'osaquə' beṇə' le' na'

so'ote'ene'. ¹⁹Na'a ža leyoša' xbab chelen' na' le'e yedinje xtolə'əle ca' par niç Xancho Diozən' gwnitlaogü'e'en na' par niç gone' ca sole mbalaz. ²⁰Nach Xancho Diozən' sele'e Jeso'osən' yežlyo nga yetlas ben' gwleje' gwlatte par naque' Cristən'. ²¹Pero chonən byen yega'an Jesocristən' yoban' xte catə' əžin ža gon Diozən' par niç yežlyon' yeyaquən de'e cobə. La' Diozən' bene' par niç de'e profet ca' beṇə' ca' gwleje' par gwsa'aque' lažə' ne'ena' na' gwso'e xtiže'ena' cana'ate boso'ozoj de que yeyaquən de'e cobə. ²²De'e Moizezan' be'elene' de'e xaxta'ocho ca' dižə' gože' lega'aque': "Xancho Diozən' sele'e yeto beṇə' lao dia chelen' par güe'elene' le'e xtiže'ena' can' bsele'e nada'. Che be'enan' gwzenagle bitə'ətezə əne'. ²³Na' Diozən' gone' par niç yesə'əbiayi' yoguə beṇə' ca' cui yoso'ozenag che be'ena' əsele'e." Can' gož de'e Moizezan' de'e xaxta'ocho ca'.

²⁴Le'egatezə ca' yoguə'əloj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' gwzolaozən' len de'e Samuelən' na' beṇə' ca' gwsa'ac gwdechlə gwso'e dižə' che tyemp nga zocho na'a na' che de'e ca' bachac na'a. ²⁵De'e profet ca' zžənaque' xaxta'ocho na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə' de que gone' güen len xi'in dia che'ena' naquən par chio'o. Gože' de'e Abraannə': "Por xi'in dia chio' beṇə' nitə' to to nasyon nite'e mbalaz." ²⁶Can' chac, Diozən' gwleje' Xi'inən' bsele'ene' por ni checho na' gone' par niç to tole sole mbalaz šə yedinjele xtolə'əle ca'.

**Bedən' na' Juannə' nite'e
lao beṇə' gwnabia' ca'**

4 Ne'e chso'elente Bedən' na' Juannə' beṇə' ca' dižə' catə' besə'əžin baļə bχoz che beṇə' Izrael ca', na' beṇə' gwnabia' che yo'odao' əblao chega'aque'enə' na' beṇə' sadoso ca' beṇə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban beṇə' guat ca'. ²Beṇə' sadoso ca' chəsə'əže'e de'en choso'osed choso'olo'i Bedən' na' Juannə' beṇə' ca' zjənžaguən', choso'ozejni'ine' lega'aque' de que gwžin ža catə' yesyə'əban beṇə' guat ca' chedə' beban Jeso'osən'. ³Na' beṇə' blao ca' gosə'əzene' Bedən' len Juannə' na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližyan' sin cui gwsa'ogüe' xya chega'aque' can' cheyaļə', chedə' bachexjw že'enə' na' bito golə'əch so'one' yeļə' jostis chega'aque'enə' že'enə'. ⁴Na' ca naquə beṇə' ca' gwse'ene choe' Bedən' na' Juannə' xtižə' Diozən' zane' gwso'onlilaže'e Cristən', na' txen len beṇə' ca' bagwso'onlilaže'ene' antslə gwnitə' gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'olə.

⁵⁻⁶Na' beteyo beṇə' gwnabia' che beṇə' Izrael ca', beṇə' golə blao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' besə'ədopə besə'əžague' Jerosalennə' len Anasən' ben' naquəch bχoz əblao na' len Caifasən' na' Juannə' na' Ljandr na' nochlə beṇə' ca' zjənaque' bišə' ljuežj ben' naquəch bχoz əblaon'. ⁷Nach gwso'one' mendad jəsə'əxi'e Bedən' na' Juannə' na' gosə'əṇabene' lega'aque': —čNon'

ben lsens chele par beyonle be'enə' nxinjən'? o čnon' ben mendad par beyonlene'?

⁸⁻⁹Na' ca naquə Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'aždao' Bedən' nach benən par nič gože' beṇə' ca': —Le'e beṇə' gwnabia' na' beṇə' golə beṇə' blao che Izraelən', chṇable nac goquən' beyonto' be'enə' nxinj ni'enə'. ¹⁰Yoguə'əle cheyaļə' gwzenagle na' ənia' le'e, de que le'e betle Jesocristən' be'enə' naquə beṇə' Nasaret, bda'alene' to le'e yag coroz, pero Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', na' Jesocrist nan' bene' yeļə' guac beyaque bengə. ¹¹Jesocristən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, pero bito bzenagle che'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en naquə le'ezelaogüe de'e güen na' le'e gwxaquə'əlebele ca beṇə' güen yo'o beṇə' jəsə'əcho'on yejən' de'e naquəch yej güen, pero yejən' banaquən yej squin na'a. ¹²Tozə Jesocristən' guaquə yebeje' beṇə' xni'a de'e malən', na' notono nochlə zo doxen lao yežlyon' beṇə' gaquə yebej chio'o xni'a de'e malən' sino tozə Jesocristən'.

¹³Besyə'əbane beṇə' gwnabia' ca' can' boži'i Bedən' na' Juannə' xtižə'əga'aque'ena' sin cui besə'əžebe', len nachbia' zjənaque' beṇə' yixə' na' bito zjənsedteque'. Nach gwsa'acbe'ine' de que beṇə' ca' bito chesə'əžebe' chedə' bagosə'adalene' Jeso'osən'. ¹⁴Na' de'en zecha ben' beyaque ni'enə' txen len Bedən' na' Juannə' bito besyə'əžele beṇə' gwnabia' ca' bi xya sa'ogüe' chega'aque'. ¹⁵Nach besyə'əbeje' apostol ca' fuerlə žlac

boso'oxi'e entr l̥jueʒiga'aque' naclə so'one'. ¹⁶Na' beṇə' gwnabia' ca' gwse'e l̥jueʒiga'aque': —¿Bi goncho len beṇə' quinga? Yoguə' beṇə' ʒa' Jerosalen nga zjəneze' de que gwso'one' to miłagr xen na' bito gaquə ye'echo beṇə' de que bito gwso'one' miłagrən'. ¹⁷Letechozə goncho par niç cui gasə' laljə dižə' de'en chso'enə'. De'e na'anə' cheyalə' ye'echo lega'aque' gata' castigw gual čhega'aque' šə so'echē' xtižə' Jeso'osən'.

¹⁸Nach gwsa'axe' Bedən' na' Juannə' de'e yoblə na' gwse'e lega'aque' cuich so'e dižə' čhe Jeso'osən' na' cuich no yoso'osed yoso'olo'ine' čhe'. ¹⁹Nach Bedən' na' Juannə' bosyo'oži'en gwse'e lega'aque': —Łegon xbab čhe de'e nga, ʒəchaquele chene'e Diozən' gwzenagto' čhele o šə chene'ene' gwzenagto' čhe'lenə' ʒa? ²⁰Bito gaquə cuesəto' cuich güe'eto' dižə' čhe de'e ca' bable'ito' na' babeneto' čhe Jeso'osən'.

²¹⁻²²Na' de'e zan de'e gwse' beṇə' gwnabia' ca' lega'aque' par yoso'ošebe' lega'aque'. Pero na' bito besə'əželene' naclə so'one' lega'aque' castigw čhedə' beṇə' zan chso'e yełə' choxcwlen čhe Diozən' de'en beyaque be'enə'. Mazəchlə čhoə izene' na' dezd goljtie' cui goquə se'e. Na' beṇə' gwnabia' ca' cui gwse'enene' yoso'oše'e beṇə' zan ca', de'e na'anə' bosyo'osane' Bedən' na' Juannə'.

Gosə'əṇabene' Diozən' gaquəlene' so'e xtiže'ena' sin cui yesə'əžebe'

²³Na' Bedən' len Juannə' catə' bosyo'osan beṇə' gwnabia'

ca' lega'aque' jəya'aque' gan' nitə' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' gwso'elene' lega'aque' dižə' yoguə'əłəł can' əgwse' b̥xoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' lega'aque'. ²⁴Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' dižə'ən tozə can' gwso'one' xbab len lega'aque' na' gwso'one' orasyonṇə' lao ʒacho Diozən' gosə'əne': —Xanto' Dioz, len' beno' yoban' na' yežlyon' na' nisdə'ona'. Len' beno' beṇəçh, bia ca' chsa'aš na' biquə'əchlə de'e zjəde, na' len' chnabi'o doxenlə. ²⁵Na' Spirit čhio'ona' benən par niç de'e Rei Dabin' bzenague' čhio' na' bzoje' dižə' quinga de'en nan:

Beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə'
Izrael chsa'ase' contr le'
Xanto' Dioz,
pero bitoczə gaquə can'
chso'one' xbabən'.

²⁶Beṇə' gwnabia' čhe nasyon ca' na' čhe yež ca' txennə' zjənaque' chso'one' contr le' Xanto' Dioz,

na' contr Xi'ino' Cristən' ben'
bsəlo'o par gaquəlene' nasyon
Izrael čheto' nga.

²⁷Na' lao' syoda ngan' besə'ədoba Rei Erodən' na' Ponsio Pilatən' na' beṇə' cui zjənaque' beṇə' Izrael, na' len beṇə' Izrael ca'. Na' yogue'e gwso'one' txen par gwso'ote' Xi'ino' Jeso'osən' ben' naquə beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy, ben' gwlejo' par gaquəlene' nasyon čheto' nga.

²⁸Gwso'one' can' bsi'o xneze gaquə na' can' gwdixjui'o cana'ate. ²⁹Na' na'a ʒa Xanto', bgüia can' chso'on beṇə' gwnabia' ca' chse'enene' yoso'ošebe' neto' beṇə' güen žin

chío', na' goclen neto' par niçh cui žebto' güe'eto' xtižo'onə'. ³⁰Na' catə' güe'eto' xtižo'onə' blo'ešga yelə' guac che Xi'ino' Jeso'osən' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisyən' ca de'en gaquə no miłagr, na' yesyə'əyague no beṇə' chsa'acšene na' gaquə bichlə de'e yesyə'əbane beṇə'.

³¹Na' catə' beyož gwso'one' orasyonṇə' ca' Diozən' bene' par niçh gwxo' gan' zjəndopə zjənžague'enə' na' Spirit che'enə' bedəṇabia'achən yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' goclenən lega'aque' par gwso'e xtiže'enə' sin cui besə'əžebe'.

Gwso'one' de'en zjəde che'ga'aque' tozə

³²Na' yoguə' beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' tozə can' goquə yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' yoguə' bi de'en zjəde che'ga'aque'enə' gwso'one'en tozə na' notono gwna: “Chia' de'e nga”, o “Chia' de'e na'”, la' naquən che yoguə'əga'aque'. ³³Na' apostol ca' gwnitə'ətezə gwnite'e boso'ozejni'ine' beṇə' de que Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' Diozən' goclenchgüe' lega'aque' len bi de'en gwso'one' na' bene' par niçh beṇə' yeziquə'əchlə gwsa'apəchgüe' lega'aque' respet. ³⁴Can' goquə bito bi bi goquə falt bi de'en besə'əyazje beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən', chedə' beṇə' ca' gotə' yežlyo che'ga'aque' o ližga'aque' tgüejə gwso'otəga'aque'en. ³⁵Na' mech de'en besə'əle'ine' che to ton boso'onežjue'en apostol ca' na' apostol ca' gosə'əyise'en len beṇə'

ca' yelə' con noe' byažjene'en.

³⁶Can' ben to beṇə' Čhipre beṇə' le Jwse. Naque' beṇə' goljə lao dia che de'e Lebin' na' apostol ca' bosə'əsi'ene' Bernabe, zejen dižə' ben' chtipe' lažə'əcho. ³⁷Jwse na'anə' bete'e to yežlyo che'enə' na' mech de'en ble'ine' cheinə' bnežjue'en apostol ca'.

De'e mal de'en ben Ananias na' Safira

5 Na' zo to beṇə' le Ananias na' no'ol che'enə' Safira, na' Ananiasən' bete'e to yežlyo che'enə'. ²Pero na' boso'oxi'e entr lega'acze' yoso'oxoayague' apostol ca' yoo'onežjue' to partzə mech de'en besə'əle'ine' cheinə' na' se'e lega'aque' de que doxenəṇṇə'. Nach gwyej Ananiasən' na' bnežjue' mechən'. ³Nach Bedən' gože'ene': —Ananias, žbixchen' bzenago' che gwxiye'enə' par chacdo' əxoayago' Spirit che Diozən', nao' neto' de que choṇo' doxen mechən' de'en ble'ido' che yežlyon' len bagwlo'oša'ole to partən' par cuinlen'? ⁴Chio' yežlyon' catə' cuinə' goto'on, na' chio' mechən' de'en ble'ido' catə' beto'on na' zaco'o par beno' bi che'endo' len len. De'e malən' benle ca de'en goquele əxoayagle len de'en benle neto'. Caguə contr neto'onə' babenle de'en benlažə'əle sino contr Dioz na'anə'.

⁵Nach Ananiasən' catə' benene' xtižə' Bedən' to bgüixze' na' gote'. Na' yoguə' beṇə' ca' gwse'enene' dižə' can' goquən' lechgualə besə'əžebe'. ⁶Na' besə'əžin beṇə' xcuidə' ca' gan' bgüixə de'e Ananiasən' na' bosyə'əchele' cuerp

che'ena' to lachə' na' besyə'əyo'ene' gan' boso'ocuaše'ene'.

⁷Na' gwde do šon or gote' bžin no'ol che'ena' na' gwyo'e yo'onə' sin cui nezene' šə bin' bagoc che de'e be'en che'ena'. ⁸Na' Bedən' gože'ene': —Ca naquə yežlyon' de'en betə'əlen' ələine' to ca'atə'ətən' ble'ile chein' ža?

Na' Safiran' gože'ene': —To ca'atə'ətən'.

⁹Nach Bedən' gože' no'olən': —İBixchen' goco' tozə len be'en chio'onə' chaquele gonle Diozən' prueb šə leine' can' ne' bito əxoayagcho? Cho'a puert nga zjəzechə be'nə' ca' baboso'ocuašə' be'en chio'onə' na' na'a so'e le'.

¹⁰Na' le'e bgüixte Safiran' lao Bedən' na' gote'. Na' catə' gwso'o be'nə' xcuidə' ca' lo'o yo'onə' besə'əle'ine' bagote' nach gwso'ene' jəsə'əcuaše'ene' cuit de'e be'en che'ena'. ¹¹Na' yoguə be'nə' ca' chso'onlilažə' Cristən' besə'əžebe' can' goquən' na' leczə besə'əžeb yeziquə'əchlə be'nə' gwse'ene dižə' can' goquən'.

Gwso'one' de'e zan miłagr

¹²Na' apostol ca' gwso'one' de'e zan miłagr entr be'nə' ca' ža' Jerosalennə'. Na' be'nə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' chəsə'ədopə chəsə'əžague' txen cha'ašil che yo'odao' əblaonə' gan' nzi' “Che Salomonənə'”.

¹³Na' yeziquə'əchlə be'nə' ca' ža' Jerosalennə' lechgualə gwsa'apəga'aque'ene' respet, la'anə'əczə besə'əžebe' par yesə'əžague' txen len lega'aque'.

¹⁴Pero na' zane' gwso'onlilaže'e

Xanchon' na' besə'əžague' txen, zan be'nə' byo na' no'olə. ¹⁵Na' catə' no be'nə' gwsa'acšene gosə'əyixjue' lega'aque' tnezən' do lao cam o do lao yagla' gosə'əbeze' catə' te Bedən' na' gwse'enene' nite'e gan' yesə'əchele' bχen che Bedən' par niχ yesə'əyaquene' šə bi yižgiən' chse'ine'. ¹⁶Na' be'nə' ca' ža' yež ca' zjəchi' galə'əzə Jerosalennə' ja'aque' Jerosalennə' zjənche'e be'nə' ca' cha'acšene na' be'nə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' ca'. Na' por yelə' guac che Diozən' apostol ca' gwso'one' par niχ besyə'əyaque be'nə' ca' gwsa'acšene na' besyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o yichjla'aždao' be'nə'.

Boso'olagzejə boso'olagzide' Bedən' len Juannə'

¹⁷Nach ben' naquəχ bχoz əblao na' yeziquə'əchlə be'nə' sadoseo ca' be'nə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban be'nə' guat ca', besə'əgue'ine' apostol ca'. ¹⁸Na' gosə'əzene' lega'aque' na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližyan'. ¹⁹Na' to angl be'nə' za' gan' zo Xancho Diozən' bžine' ližyan' še'elə na' bsaljue' puert ca' na' bebeje' lega'aque'. ²⁰Na' gože' lega'aque' žja'aqueche' yo'odao' əblaonə' na' so'leche' dižə' len be'nə' ca' chəsə'əžaguən' naquən' so'one' par yesə'əzi'e yelə' mban zejlicanən'. ²¹Nach de'en gwse'enene' can' gož anglən' lega'aque', ja'aque' yo'odao' əblaonə' catə' gwy'e'eni'inə' na' boso'osed boso'olo'ine' be'nə' ca' zjənžaguən'.

Na' ben' naquəχ bχoz əblao txen len be'nə' golə blao ca' chəsə'ənabla'

nasyon Izraelən' besə'ədobe' par gwso'one' jontən' nach gwso'one' mendad žjəsə'əxi'e apostol ca' gan' zjədie' ližyan'. ²²Pero catə' besə'əžin xə'ag yo'odao' ca' ližyan' caguə no apostol ca' nla'. Na' jəya'aque' lao beṇə' gwnabia' ca' jəsyə'ədixjui'e. ²³Chse'e beṇə' ca': —Nyeyjw chečh ližyan' na' soldad ca' nite'e cho'a puertən' chsa'ape'en pero catə' bsaljšwto' puertən' caguə no apostol ca' ža' lo'o ližyan'.

²⁴Na' ben' naquəch bχoz əblao na' beṇə' gwnabia' che soldad ca' chsa'apə yo'oda'onə', na' bχoz golə blao ca' catə' gwse'enene' rsonṇə' besyə'əbanene' na' gwsa'acžejlaze'e bi zeje ca de'en bagoquən'. ²⁵Na' lao chsa'acžejlaze'enə' bžin to beṇə' gožə' lega'aque' de que apostol ca' beṇə' ca' gosə'əyixjue' ližyan' že'e cha'ašil che yo'odao' əblaonə' choso'osed choso'olo'ine'.

²⁶Nach beṇə' gwnabia' che soldad gop ca' gwyeye' len xə'ag yo'odao' ca' jəsyə'əxi'e apostol ca' dižə' šao'. Bito gwso'one' znia len lega'aque' chedə' besə'əžebe' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' apostol ca' šə yoso'ošizə'e lega'aque' yej. ²⁷Na' catə' besə'əžin apostol ca' lao beṇə' gwnabia' ca' beṇə' ca' chso'on jontən' nach ben' naquəch bχoz əblao gožə' lega'aque': ²⁸—Bach bento' mendad cui güe'ele dižə' che Jeso'osən' na' cuich əgwse'd əgwlo'ile beṇə' che le'enə', na' mazəchlə babe'elenle yoguə' beṇə' Jerosalen ca' xtižə'enə'. Na' bachosbaguə'əle neto' che de'en gwso'ote'ene'.

²⁹Nach Bedən' na' apostol ca' yelə' gwse'e le': —Naquəchən

de'e žialao xench gwzenagto' che Diozən' cle ca che beṇə'achən'.

³⁰Le'e betle Jeso'osən' bda'alene' to le'e yag coroz pero Dioz ben' cho'ela'ocho na' ben' be'elao' de'e xaxta'ocho ca' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. ³¹Na' na'a Diozən' babnežjue'ene' yelə' bala'an xen na' yelə' gwnabia' xen par ničh chnabi'e na' chebeje' beṇə' xni'a de'e malən'. Na' le'enə' chene'ene' gaquəlene' yoguə' chio'o beṇə' Izrael par ničh yedinjecho xtolə'əchon' na' yezil'ixene' checho. ³²Neto' nezeto' can' ben Diozən' len Jeso'osən' na' cho'eto' dižə' chei, na' leczə Spirit che Diozən' nezczen na' cho'en dižə' chei na' Diozən' babsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' choso'ozenag che'.

³³Na' lechguəle besə'əžə'a beṇə' gwnabia' ca' catə' gwse'enene' can' gož Bedən' lega'aque' na' gwse'enene' so'ote' apostol ca'.

³⁴Pero na' lao jontən' zo to beṇə' fariseo beṇə' le Gamaliel. Chsed chlo'ine' beṇə' lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' gwsa'apəchgua beṇə' le' respet. Na' Gamalielən' gwzeche' lao jontən' na' bene' mendad yesə'əchoj apostol ca' fuerlə žlac güe'elene' beṇə' ca' ža'anə' dižə'.

³⁵Nach gožə' beṇə' ca' ža'anə': —Beṇə' gwlaž, cheyalə' gongaxjcho xbab nac goncho len beṇə' quinga par ničh goncho de'en naquə de'e sin'. ³⁶Le'e yosa'aləžə' can' goquə catə' bchoj ben' le Teudas gwne' de que naque' beṇə' zaque'e. Na' do tap gueyoa beṇə' boso'ozenag che' na' gwsa'aque'ne' txen. Pero na' bžin ža gwso'ot beṇə' le' na'

besyə'əyasəlas beṇə' ca' gwsa'aque' le' txen, caguə bi goquəch so'one'.
³⁷Nach gwdechlə to beṇə' Galilea ben' le Jodas bchoje' ca tyempən' boso'oguale'e yiš balə beṇə' ža' to to yež, na' beṇə' zan gwsa'aque'ne' txen na' leczə bžin ža gws'o'te'ene' na' beṇə' ca' gwsa'aque' le' txen leczə besyə'əyasəlase'.³⁸Na' de'e na'anə' chonə' le'e consejw nga, ljoye' beṇə' quinga, bito bi gonecho lega'aque'. La' šə de'en choso'osed choso'olo'ine'enə' naquən che lega'acze' gwžin ža catə' yenitən.³⁹Na' šə de'en choso'osed choso'olo'ine'enə' naquən che Diozən', bito bi gaquə goncho par cui gasəlasən. Cheyalə' gapcho cuidad par nič cui tiləlencho Diozən'.

⁴⁰Na' gwsa'azlažə' beṇə' gwnabia' ca' can' gož Gamalielən' lega'aque'. Nach gwsa'axe' apostol ca' na' gosə'əyine' lega'aque' na' gws'o'one' mendad cuich no yoso'osed yoso'olo'ine' che Jeso'osən' batə'ətezəchlə. Nach boso'osane' lega'aque'.⁴¹Na' ca naquə apostol ca' catə' besyə'əchoje' gan' gotə' jontən' chesyə'əbeine' de que Diozən' bsi'e xneze boso'o'chi' boso'osaquə' beṇə' lega'aque' por ni che de'en choso'osed choso'olo'ine' che Jeso'osən'.⁴²Na' yoguə' ža boso'osed boso'olo'iche apostol ca' che Jesocristən' do liž beṇə' na' do catə' chja'aque' yo'odao' əblaonə'.

Beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' gosə'əbeje' gažə beṇə' par gwsa'aque' comisyon čhega'aque'

6

Na' ca tyempən' zda chanch beṇə' ca' chso'onlilažə'

Jesocristən' na' beṇə' ca' chso'e dižə' griego gwzolao chəsə'əže'eše'e čhedə' no'olə gozeb ca' entr lega'aque' bito chəsə'əzi'e lebe len no'olə gozeb ca' entr beṇə' ca' chso'e dižə' ebreo catə' chəsə'əyise' de'en chse'ej chsa'o to toga'aque'.²Nach apostol ca' šižin bosyo'otobe' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gwse'e lega'aque': —Bito naquən güen par neto' cuežəto' cuich əgwsed əgwlo'ito' beṇə' xtižə' Diozən' par nič čhisto' de'en əse'ej əsa'o beṇə'.³De'e na'anə' beṇə' bišə', lecuej gažə beṇə' entr le'e, beṇə' chnabia' Spirit che Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə', beṇə' zjənaquə beṇə' sin' na' beṇə' chso'on de'e güennə', na' le'e gon lao na'aga'aque' yesə'əyise' de'en əse'ej əsa'o beṇə' ca'.⁴Na' neto' sotezə soto' gonto' orasyonnə' na' əgwsed əgwlo'ito' beṇə' xtižə' Diozən'.

⁵Na' gwsa'azlažə' yoguə' beṇə' ca' gws'o'one' can' gwse' apostol ca' lega'aque', na' gosə'əbeje' to beṇə' le Esteban, beṇə' chonlilažə'əchgua Diozən' na' chnabi'achgua Spirit che Diozən' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' leczə gosə'əbeje' Lip na' Procoro na' Nicanor na' Timon, na' Parmenas na' Nicolas beṇə' Antioquia, beṇə' ben cuine' beṇə' Izrael.⁶Na' boso'ozoe' lega'aque' lao apostol ca' par nič apostol ca' gws'o'one' orasyon čhega'aque' na' boso'o'oxoa na'aga'aque'enə' yichj beṇə' ca' par gws'o' lao na'aga'aque'enə' žinnə' de'en so'one'enə'.

⁷Na' beṇə' zanch gwse'enene' xtižə' Xancho Jesocristən',

na' zan beṇə' Jerosalennə'
 gwso'onlilaže'ene' na' leczə
 zan b̥xoz ca' boso'ozenague'
 na' gwse'ejle'e xtiže'ena' de'en
 boso'osed boso'olo'ine'.

Gosə'əzene' Estebannə'

⁸Na' ca naquə Estebannə'
 gwzochgua yelə' guac che Diozən'
 len le' na' Diozən' goclenchgüe' le'.
 De'e na'anə' bene' miḷagr na' bichlə
 de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə' lao
 beṇə' ca' ža' Jerosalennə'. ⁹Na' zo
 to yo'odao'ona' de'en chəsə'əne'
 “Yo'odao' che Beṇə' ca' Gwsa'ac
 Esclabos”. Beṇə' ca' chəsə'ədopə
 chəsə'əžag na' za'aque' Sirene
 na' Alejandria, na' Silisia na'
 Asia, na' balə beṇə' ca' gwzolao
 gwsa'acyože' Estebannə'. ¹⁰Pero na'
 bito besyə'əželene' nac yosyo'oži'e
 xtižə' Estebannə' chedə' Spirit che
 Diozən' bnežjon le' yelə' sin' na'
 bzejni'in le' bin' gwne'. ¹¹Nach
 gosə'əgo'oyele'e to chopə beṇə'
 par boso'oḡoayague' gosə'əne' de
 que Estebannə' babžia bnite'e de'e
 Moisezan' ben' bzoj lei che beṇə'
 Izrael ca' na' leczə gosə'əne' de que
 babžia bnite'e Diozən'. ¹²Na' beṇə'
 ca' gwsa'acyožə Estebannə' boso'ota
 boso'one' beṇə' lao syodan' na'
 beṇə' golə blao che beṇə' Izrael ca'
 na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i
 lei de'en bzoj de'e Moisezan'. Na'
 ja'acdoe' gan' zo Estebannə' na'
 gwso'oḡe'ene' na' gosə'əche'ene'
 gan' ža' beṇə' ca' chəsə'ənabia'
 Izraelən'. ¹³Nach besyə'əyilje' beṇə'
 soe' dižə' güenlažə' beṇə' gosə'əne'
 che': —Benga cuiczə žizə zoe'
 chžia chnite'e yo'odao' əblao nga
 na' lei de'en bzoj de'e Moisezan'.

¹⁴Babeneto' ne' de que Jeso'os
 beṇə' Nasaretən' yochinje' yo'odao'
 əblaona' na' yoše'e costombr
 checho ca' de'en ben de'e Moisezan'
 mendar naacho.

¹⁵Na' beṇə' gwnabia' ca' na'
 notə'ətezəchlə beṇə' ca' zjəchi' gan'
 chso'one' yelə' jostisən' besə'əgüie'
 cho'alao Estebannə' na' besə'əle'ine'
 chactitən ca cho'alao angl.

Choe' Estebannə' dižə'

7 Nach ben' naquəch b̥xoz
 əblaona' gože' Estebannə':
 —İEnaquən ca nga chəsə'əna beṇə'
 quinga?

²Nach Estebannə' gože'
 lega'aque': —Le'e beṇə' golə na'
 le'e beṇə' xcuidə', legwzenag
 chia' len to chopə de'e ənia' le'e.
 Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe
 beṇə' zaque'e bloe' laogüe' de'e
 ɣaxta'ocho Abraannə' catə'an
 gwzoe' Mesopotamian' antslə
 ze'e žjasoe' Arannə'. ³Na' Diozən'
 gože'ene': “Bchoj lažo'onə' na' ladjo
 beṇə' family chio' na' gwyey jəso'
 latjə gan' gwlo'ida' le'.” ⁴Nach
 de'e Abraannə' bchoje' gan' ža'
 beṇə' Caldea ca' na' jəsoe' Arannə'.
 Na' bžin ža got de'e ɣe'lenə' na'
 gwdechlə Diozən' gwche'e de'e
 Abraannə' nga gan' zocho. ⁵Diozən'
 bito bnežjue' de'e Abraannə'
 yežlyona' gaquən che', ni to pedas
 da'ozən', sino bene' lyebe de que
 gaquən che beṇə' ca' ze'e za'ac
 lao dia che'lenə' catə' bagote',
 la'anə'əczə cui no xi'ine' ne'e so
 catə'an gož Diozən' le' ca'. ⁶Nach
 Diozən' leczə gože'ene' de que xi'in
 dia che'lenə' žjasə'nite'e laž beṇə'
 zitə' tap gueyoa iz gan' əsa'aque'

esclabos na' yesə'əžaglaochgüe'.
⁷Nach Diozən' gože'ene': "Nada' gwnežjua' castigw che nasyonnə' gan' so'one' xi'lin dia chio' ca' esclabos na' gona' ca yesyə'əchoj xi'lin dia chio'onə' na' da'aque' əso'elaogüe'e nada' nga." ⁸Nach Diozən' bene' lyebe len de'e Abraannə' de que gone' güen len xi'lin dia che'enə'. Na' bene' mendad so Abraannə' to seņy de'en ne' sirconsision, le' na' len beņə' byo ca' za'ac lao dia che'enə' par gacbia' de que chse'ejle'e che lyebe de'en bene'enə'. De'e na'anə' catə' goljə xi'line' Isaaquən' bzo'ebo' seņyən' to xmanzebo', na' leczə can' ben de'e Isaaquən' catə' goljə xi'line' Jacobən'. Na' ca'aczə ben de'e Jacobən' len de'e xi'line' ca' šižinnə' beņə' ca' gwsa'ac šižin dia che chio'o beņə' Izrael.

⁹Na' xi'lin de'e Jacobən' be'en le Jwse, beņə' biše'e ca' gwsa'acxi'line' le' na' gwsə'ote'ene' gosə'əzi' beņə' Egipto ca' le'. Pero Diozən' gwzoe' len Jwsen'. ¹⁰Na' goclene'ene' na' bebeje'ene' lao yoguə'əloj de'en bžaglaogüe'enə'. Na' Diozən' bene' par nič de'e Rei Faraonnə' ben' chnabia' Egipton' bebeine' le' na' gwleje' le' par goque' gobernador che Egipton' na' Faraonnə' bzo'ene' bgüia bye' ližen'.

¹¹Na' gwche' to bgüin doxen Egipton' na' leczə can' goquə Canaannə' na' de'e xaxta'ocho ca' bito besə'əželene' de'e əsa'ogüe' na' besə'əžaglaochgüe'. ¹²Pero na' bžin ža bene de'e Jacobən' rsonnə' de trigw Egipton' na' bsele'e de'e xaxta'ocho ca' tš'i' jəsə'əxi'en. ¹³Na' bečhop ši'i ja'aque' catə' ben Jwsen'

ca besyə'əyombia' beņə' biše'e ca' le', na' gwneze Faraonnə' ca zjənaquə family che Jwsen'. ¹⁴Na' Jwsen' bene' mendad žjəsə'yə'əxi'e xaga'aque' Jacobən' na' yoguə'əloj bišə' lježeje' ca', naquə ca do gyonšino'e. ¹⁵Can' goquə gwyej Jacobən' Egipton' na' Egipto na' gote', na' leczə na' gwsa'at xi'line' ca' beņə' ca' zjənaquə xaxta'ocho. ¹⁶Na' gwdechlə besyə'əyo'e cuerp čhega'aque'enə' na' jəsə'yə'əcuasə'ene' to lo'o bloj ba gan' nzi' Siquem, to yežlyo de'en gwxi' Abraannə' de'en gwsə'otə' xi'lin Amor beņə' Siquem.

¹⁷Na' catə' bazon əžin tyemp əgwnežjo Diozən' lega'aque' yežlyon' can' bene' lyebe len de'e Abraannə', bazda chan beņə' Izrael ca' ža' laž beņə' Egipto ca'. ¹⁸Na' ca' chac beža' rei che Egipton' na' rei cobən' bito gwnezene' can' goquəlen Jwsen' nasyon Egipton'. ¹⁹Na' rei nga gwdiljlaže'e bin' əbde'ine' par bene' mal len de'e xaxta'ocho beņə' Izrael ca', na' bene' mendad žjəsə'əcho'on xi'linga'aque'enə' par nič yenit dianə'. ²⁰Na' ca tyempən' goljə de'e Moisezan' na' bebei Diozən' le' na' xaxne'enə' bosyə'oscha'ogüe' le' šonə bio'. ²¹Pero na' bžin ža benən byen jəsə'əcho'one'ebo', na' xi'lin rein' to no'olə beželene'ebo' na' beyo'ebo' liže'enə' boscha'ogüe'ebo' ca xi'line'. ²²Ca' goquən' bsd de'e Moisezan' tcho'a tšao' yelə' sin' che beņə' Egipto ca', na' bene' de'e zaque'e na' be'e dižə' de'e zaque'e. ²³Na' čhoa ize de'e Moisezan' catə' gwnan žjəlane'e beņə' Izrael gwlaž che' ca'. ²⁴Na' jəle'ine' to

beṇə' Egipton' ch̄chi' chsaque'e to beṇə' Izraelən', na' goclene' beṇə' Izraelən' na' bete' beṇə' Egipton'.
²⁵De'e Moizezən' bene' xbab se'ejni'i beṇə' Izrael gwlaž che' ca' de que Diozən' gaquəlene'ene' par yosle' lega'aque' lao na' beṇə' Egipto ca', pero na' bito gwse'ejni'i beṇə' Izrael ca'.
²⁶Na' beteyo gosə'ədilə chōpə beṇə' Izrael ca' entr' lega'acze'. Na' bžin de'e Moizezən' goquene' gone' par niç yenite'e binlo, na' gože' lega'aque': "¿Bixchen' chdıləlen l̄juežjle ca' entr' beṇə' gwlažze?"
²⁷Nach ben' napə dolə'ənə' bžigue'e de'e Moizezən' ca'alə gože'ene': "¿No gwna le' gaco' beṇə' gwnabia' par gono' yelə' jostis cheto'onə'?"
²⁸¿Elezə che'endo' goto' nada' can' beto' beṇə' Egipton' nejen'?"
²⁹⁻³⁰Na' cata' bene de'e Moizezən' can' gož be'ənə' le', nach bxonje' jəsoe' choa iz gan' nzi' Madian la'anə'əczə naque' beṇə' zita' len beṇə' ca'. Na' bšagne'e na' na' gwnitə' chōpə xi'ine'.

Na' goc choa iz zoe'ənə' catə' bloe' lao to angl' le' latjə dašən' galə'əzə ya'a Sinai. Yo'o anglən' to lo'o yi' bel' chdoljən to lo'o xis yešə'.
³¹Na' catə' ble'i de'e Moizezən' can' chaquən' bebanene', nach bgüigue'e yelatə' par ble'iša'ogüe'ene' na' benene' cholgüiž Xancho Diozən' le' che'ene':
³²"Nada' naca' Diox na' de'e xaxta'ogo'o Abraannə', Isaaquən' na' Jacobən' gwso'elaogüe'e nada'." De'e Moizezən' bžebe', caguə cheyaxjene' əggüie'.
³³Na' gož Xancho' le': "Gwleçhj xelo'onə' par gapo' nada' respet la' latjə gan' zecha'onə' naquən chia'.
³⁴Nada' ble'ida' yelə'

yašə' yelə' zi'inə' chde nasyon chia' Izraelən' Egipton' na' babenda' can' chso'onyašə'əga'aque'. De'e na'anə' gaquəlena'aca'ane'. Da niç əselə'a le' Egipton'."

³⁵Diozən' gože'ene' ca' la'anə'əczə antslə beṇə' Izrael ca' cui gosə'əzi'e che' na' gwse'ene': "¿No gwna le' gaco' beṇə' gwnabia' par gono' yelə' jostis cheto'?"
Diozən' bsele'e de'e Moizezən' par gwnabi'e de'e xaxta'ocho ca' na' par niç bebeje' lega'aque' lao na' beṇə' Egipto ca', na' angl' che Diozən' ben' gwyo'o lo'o yi' belən' gwzoe' goclene'ene'.
³⁶Na' de'e Moizezən' bebeje' lega'aque' Egipton' bene' zan mılagr na' bichlə de'e zaquə' yebanecho Egipton', na' nisdəo' Exnən' na' latjə dašən' lao choa iz.
³⁷Na' de'e Moizez na'anə' gože' de'e xaxta'ocho ca': "Xancho Diozən' sele'e yeto beṇə' lao dia chele par güe'elene' le'e xtiže'enə' can' bsele'e nada'. Che be'enan' əgwzenagle."
³⁸De'e Moizezən' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' latjə dašən'. Na' anglən' be'elene' le' dižə' lao ya'a Sinain' gože' le' dižə' de'e zaquə' əgwzenagcho chei na' de'e cui te chei. Na' de'e Moizezən' bzejni'ine'en de'e xaxta'ocho ca' zjəndopə zjənzag galə'əzə ya'anə'. na' Moizezən' bzoje' dižə'ənə' par chio'o.

³⁹Pero na' de'e xaxta'ocho ca' bito boso'ozenague' che de'e Moizezən', boso'ozo'ene' ca'alə. Gwse'enene' žjəya'aque' Egipton'.
⁴⁰Na' lao zda de'e Moizezən' lao ya'a Sinain', gwse'e beṇə' biše'e Ronnə': "Ben l̄gua'a l̄saquə' de'en šejni'alažə'əcho, de'e yesə'əbialao lao chio'o tnezən'.

La' ca naquə Moisezən' ben' bebej
chio'o Egipton' cuili bin' bagoc
che'." ⁴¹Nach gws'o'one' to me'e
go'on dao' de or na' gws'o'te' no
bia yixə' par gws'o'elaogü'e'eb na'
gwnite'e chesyə'əbeine' len de'en
gws'o'one' len ni'a na'aga'aque'enə'.
⁴²De'e na'anə' Diozən' gwlejyichje'
nasyon Izraelən' na' be'e latjə
gwse'ejni'alaže'e bgüüzən', bio'onə'
na' beljw ca'. Na' nyoj de'en gwna
Diozən' can' gws'o'one' nan:

Le'e benə' Izrael, caguə nadan'
be'ela'ole catə'an betle bia
yixə' latjə dažən' lao choa iz.

⁴³Benle no lgua'a lsaquə'an
gwejyeni'alažə'əle,
na' bi'ale yo'o de lachə'an gan'
gwejyeni'alažə'əle lgua'a
lsaquə' de'en ne' Moloc,
na' bi'ale beljon'
gwejyeni'alažə'əle de'en nzi'
Renfan.

Na' de'en bagwlejyichjle nada'
de'e na'anə' cueja' le'e gan'
zolen' na' selə'a le'e zitə' gan'
nzi' Babilonia.

⁴⁴Na' žlac chaše' latjə dažən' de'e
xaxta'ocho ca' gws'o'one' to yo'o de
lachə' gan' ža' yej ta'a ca' gan' nyoj
lei chega'aque'ena'. Na' gws'o'one'en
con can' gož Diozən' de'e Moisezən'
na' con can' blo'ine' le'. ⁴⁵De'e
xaxta'ocho ca' boso'osa'ate' yo'o
de'e lachə' chega'aque'ena' na' yej
ta'a ca' gan' nyoj lei chechonə' con
ga ja'aque', gwzolaozən tyemp
che de'e Moisezən' na' gwzelaon
tyemp che de'e Rei Dabin'. Na'
gwde got de'e Moisezən' de'e
Josuen' gwche'e lega'aque' yežlyon'
de'en ben Diozən' lyebe gwnežjue'
lega'aque', na' Diozən' bene' benə'

ca' ža' yež ca' lao na'aga'aque'
catə' gosə'ədiləlene' lega'aque'.
⁴⁶Na' Diozən' bebeine' de'e Rei
Dabin', na' de'e Dabin' gone'ene'
gone' to yo'odao' par Diozən',
Dioz ben' leczə gwejyeni'alažə'
de'e Jacobən' cana'ate. ⁴⁷Pero na'
Diozən' bito be'e latjə gon de'e
Dabin' yo'oda'onə', sino de'e xi'ine'
Salomonna' bene'en. ⁴⁸Na' bito
ənacho de que Diozən' ben' chnabia'
doxenlə zoe' do lo'o yo'o de'e chon
benə'chən', sino chac can' gwna
Diozən' de'en bzoj to profet benə'
be' xtiže'ena' cana' nan:

⁴⁹Nada' zoa' yoban' chnabia' na'
guaquə gona' par nič gaquə
con bin' che'enda' lao yežlyon'.
¿Ena' chaquele gonle to liža'anə'
ža?

Nada' bito chyažjda' yo'o gan'
gona' dezcanz.

⁵⁰Nada' bena' yoguə'əte de'e zjəde.

⁵¹De'en cui chzenagle, de'en
cui chejle'ele lo'o la'azda'olen'
naquəchgualə benə' žod can'
gwsa'ac de'e xaxta'ocho ca'. Cuiczə
chzenagle che Spirit che Diozən'.

⁵²De'e xaxta'ocho ca' leczə boso'oči'
boso'osaque'e de'e profet ca' benə'
ca' gws'o'e xtižə' Diozən' cana' na'
gws'o'te' lega'aque' catə'an gws'o'e
dižə' can' selə' Diozən' Xi'ine'ena'
ben' naquə le'ezelaogü'e benə' güen.
Na' catə' bide'ena' le'e əbdelene'
lao na' benə' ca' gws'o'te'ene'.

⁵³La'anə'əczə nombi'ale lein de'en
bnežjw angl ca' de'e Moisezən' cana',
bitoczə chzenagle chei.

Gws'o'te' Estebannə'

⁵⁴Na' catə' Estebannə' gože'
lega'aque' ca' lechgualə

besə'əloque' xte gwsa'oxojə
leyga'aque'enə'. ⁵⁵Pero na'
Estebannə' chnabi'achgua Spirit
che Diozən' le', bcos laogü'e'n
chgüi'achgü'e' yobalən' na' ble'ine'
yelə' chey che'eni' che Diozən' na'
ble'ine' zecha Jeso'osən' cuit Diozən'
chnabi'e txen len le'. ⁵⁶Nach
Estebannə' gwne': —Le'e ggüiašc
nla'axeja yoban' na' nla' zecha
Jeso'osən' ben' golja benəç cuit
Diozən' chnabi'e txen len le'.

⁵⁷Nach benə' ca' zjənžaguən'
chso'osya'adie' na' boso'oseyjuw
nagga'aque'enə' nach tšil'izə
ja'acdoe' gan' ze' Estebannə'.
⁵⁸Nach gosə'əbeje' Estebannə'
fuerlə syodan' na' boso'ošiže'ene'
yej. Na' benə' ca' boso'ošižə le'
yejən' boso'onežjo xaga'aque'n'
de'en zjənchele'enə' to benə' güego'
benə' le Saul par niç gwdape'en.
⁵⁹Na' žlac choso'ošiže'e Estebannə'
yejən', Estebannə' bene' orasyonnə'
gwne': —Xana' Jeso'os, bezi' nada'
yoban'.

⁶⁰Nach bzo xibe' lao yon' na'
gwne' zižjo gwne': —Xana' bito
gwnežjo' castigw che benə' quinga
de'en bagwso'onene' nada'.

Na' beyož gwne' ca', gote'.

**Saulən' blagzejə blagzide' benə'
ca' chso'onlilažə' Jesocristən'**

8 ¹⁻²Na' benə' ca' chso'onlilažə'
Jesocristən' Jerosalennə'
jəsə'əcuasə'e de'e Esteban', na'
gosə'əbežchgü'e' che'.

Na' ca naquə Saulən' ža,
gwyazlaže'e de'en gwsote' de'e
Estebannə'. Na' gwde gwsote'
de'e Estebannə' benə' blao ca'
gosə'əzolaogü'e' boso'olagzejə

boso'olagzide' benə' ca' chəsə'ədopə
chəsə'əžag chso'elaogü'e'
Jesocristən' Jerosalennə', na' zan
benə' ca' chso'elao' Jesocristən'
besə'əxonje' ja'aque' do Jodean', do
Samarian', pero bito len apostol
ca'. ³Na' Saulən' gwzolaogü'e'
cheje' liž to to benə' ca' chso'elao'
Jesocristən' chjəxobe' no benə' byo
na' no no'olə par chche'e lega'aque'
ližyan'.

**Benə' Samaria ca' gwse'enene' dižə'
güen dižə' cobə che Jesocristən'**

⁴Pero na' benə' ca' chso'elao'
Jesocristən' lao besə'əxonje'
ja'aque' doxenlə jəsə'ədixju'i'e xtižə'
Jesocristən'. ⁵Na' to benə' le Lip
benə' lecza chonlilažə' Jesocristən'
bžine' to syoda ga mbane Samarian'
na' be'e dižə' che Jesocristən'. ⁶Na'
bene' miłagr na' catə' besə'əle'ine'
miłagrən' de'en bene' len
lega'aque' benə' zan besə'ədoba
boso'ozenague' che'. ⁷Bebeje'
de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz lo'o
yichjla'aždao' benə' zan, na' catə'
besyə'əchojən' chso'osya'adi'an. Na'
zan benə' nat to part güejə cuerp
chega'aque'enə' beyone' na' beyone'
no benə' coj. ⁸Na' lechgualə
besyə'əbei benə' ca' ža' syodan'.

⁹Na' lao' syodan' zo to benə'
goža' benə' le Simon. De'e zan de'e
bene' antslə de'e besyə'əbane benə'
Samaria ca', bxoayague' lega'aque'
gože' de que naque' benə' zaque'e.
¹⁰Na' žlac bene' de'e ca' yoguə'
benə' lao' syodan' boso'ozenague'
che' tcho'a tšao', benə' gol ca' na'
xte no bi'i xcuidə' na' gosə'əne' che':
—Lele bengan' nse'e yelə' guac che
Diozən'.

¹¹Zan iz boso'ozenagteze' che' chedə' bentontene' yichjla'ažda'oga'aque'enə' len yelə' goža' che'enə'. ¹²Pero catə' Lipən' gwdixjuile dižə' cobə che Jesocristən' len lega'aque' na' bzejni'ine' lega'aque' can' nabia' Diozən' notə'ətezə beṇə' soe' latjə, na' gwse'ejle'e che', na' gosə'əchoe' nis, beṇə' byo na' no'olə. ¹³Na' lenczə Simonṇə' gwyejle'e che', na' gwchoe' nis na' goque' tozə len Lipən' gwdalene' le', na' bebanene' ca naquə miḷagr ca' de'en chon Lipən' na' yeziquə'əchlə de'e zaquə' yebanczecho.

¹⁴Nach apostol ca' nitə' Jerosalennə' gwse'enene' de que beṇə' Samaria ca' bachoso'ozenague' xtižə' Diozən', nach boso'osele'e Bedən' len Juannə' Samarian'. ¹⁵⁻¹⁶Na' catə' besə'əžine'ena' gwso'one' orasyonṇə' par nič so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždao' beṇə' Samaria ca', chedə' ca orən' bitonə' son lo'o la'ažda'oga'aque'enə' la'anə'əczə bagosə'əcho'e nisən' gosə'əne' so'onlilaže'e Jeso'osən'. ¹⁷Nach boso'oḁxa na' apostol ca' yichjga'aque'enə' par gwzo Spiritən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

¹⁸Na' ble'i Simonṇə' can' chso'on apostol ca' choso'oḁxa ne'en yichj beṇə' par chzo Spiritən' len lega'aque', na' bšabene' lega'aque' mech. ¹⁹Gože' lega'aque': —Legon par nič nada' gaquə xoa na'anə' yichj beṇə' na' so Spiritən' len lega'aque' can' chonle.

²⁰Nach Bedən' gože'ene': —Cuiayi'ilenə' xmecho'onə' de'en chonlizo' xbabən' de que guac

si'o yelə' chnabia' che Diozən' len mech. ²¹Bito zaco'o par gono' ca naquə de'e nga chonto' chedə' yichjla'ažda'ogo'onə' naquən mal lao Diozən'. ²²De'en cheyalə' gono', bedinje ca naquə de'e malən' chono' na' gwnab goclen lao Diozən' par nič yezi'ixene' chio' ca naquə xbabən' yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'. ²³Nacbia' chnabia' de'e malən' le' de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə' na' ngo'on le' nez malən' gan' cuiayi'o.

²⁴Nach Simonṇə' boži'en gože' le': —Lenab goclen lao Xanchon' par nada' nič ni to de'e nga bačh gwnao' cui gaquəšga chia'.

²⁵Na' lao zjəya'ac Bedən' len Juannə' Jerosalennə' gwso'eche' xtižə' Diozən' len beṇə' ža' yež zan gan' mbane Samaritan' na' gwso'e dižə' can' bagoclen Diozən' lega'aque'.

Lipən' na' beṇə' Ethiopian'

²⁶Nach Xancho Diozən' bsele'e to angl par gože' Lipən': —Gwyej gan' xoa nez de'en chetj Jerosalennə' na' chden latjə dašən' par yež de'en nzi' Gasa. ²⁷⁻²⁸Nach Lipən' gwlo'e nezən' na' lao zde'enə' ble'ine' to beṇə' Etiopia zeyo'e to lo'o carret zezele gwyje! Jerosalennə' je'elaogüe'e Diozən'. Le' naque' to beṇə' eunoco na' naque' tesorer che no'olə gwnabia' che beṇə' Etiopia ca' no'olən' le' Candase, na' yo'ote lao na' tesorerən' yoguə'əloite byen che no'olə gwnabia'anə'. Na' lao zeyo'e lo'o carretən' chlabe' libr de'en bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. ²⁹Nach Spirit che Diozən' gožən Lipən': —Jəyexen carretən' na' gwyejlene' txen.

³⁰Nach gwejdoch Lipən' par jəyexene' carretən' na' benene' chlab ben' libr de'en bzoj de'e profet Isaiazən'. Nach gože'ene': —ĭEchejni'ido' de'en chlabo'onə'? —

³¹Na' tesorerən' boži'en gože' Lipən': —ĭNacxa gaquə šejni'ida'anə'? la' caguə no nla' no əgwzejni'ine'en nada'anə'.

Nach gotə'əyoine' Lipən' par nič gwloe Lipən' gwche'elene'ene'.

³²Na' part de'en chlabe'enə' nyojən' nan:

Ca to xilə' bia nxobə beṇə' par gote'eb,
na' ca to xilə' dao' bia cui
chosya'a catə' chšibe'eb,
can' gone', bito bi əṇe' catə'ən
yesə'əzi'ichiže'ene'.

³³Na' yesə'əque'e yelə' bala'an
che'lenə'.

Na' bito so'one' yelə' jostis che'
can' cheyalə' gaquən.

Na' tant beṇə' mal ša' ca
tyempən',

so'ote'ene' la'anə'əczə bito bi
de'e mal none'.

³⁴Nach tesorerən' gože' Lipən': —
Benšga goclen gwna nada' no chein'
na profetən' ca', ĭəche cuine'en ne'
ca' o šə che beṇə' yoblə'?

³⁵Nach Lipən' gwzolaogüe'
bzejni'ine' bi zejen part gan' chlab
tesorerən' na' leczə gož Lipən'
le' che dižə' güen dižə' cobə che
Jeso'osən'. ³⁶Na' ca' chac besə'əžine'
ga žia nis, nach tesorerən' gože'
Lipən': —Nga žia nis. ĭEcabi gaquə
choa' nisən' na'a?

³⁷Nach Lipən' gože'ene': —Šə
chejli'o che Jesocristən' do yichj do
lažo'o, guaquə cho' nisən'.

Nach gwne': —Chejli'a de que
Jesocristən' naque' Xi'in Diozən'.

³⁸Nach bene' mendad bcuezə ben'
chsa' carretən' len, nach betj Lipən'
len tesorerən' jəsə'əzo'e lo'o nisən'
par nič Lipən' bcho'ene' nis. ³⁹Na'
catə' besyə'əchoje' lo'o nisən', Spirit
che Diozən' le'e beche'ete Lipən' ga
yoblə, na' bitoch ble'i tesorerən' le'.
Na' mbalaz beza' tesorerən' beyo'e
lo'o carretən'. ⁴⁰Nach Lipən' bžine'
yež de'en nzi' Asoto na' gwzolaogüe'
gwdixjuile dižə' güen dižə' cobə che
Jesocristən' to to yež de'e zjəchi'
galə'əzə xte bžinte' Sesarean'.

Diozən' bocobe'

yichjla'aždao' Saulən'

9 Na' Saulən' con chdacze'
cho'e dižə' can' chene'ene'
gote' beṇə' ca' chso'onlilažə'
Xancho Jesocristən' na' chdacze'
cheyiljaže'e naclə gone' gote'
lega'aque'. Na' de'e na'anə' gweje'
lao beṇə' gwnabia' che bxož che
nasyon Izraelən'. ²Na' Saulən'
gwnabene' beṇə' gwnabia'anə' to
yiš de'e goxe'e yoso'olab beṇə' ža'
to to yo'odao' ca' nitə' Damascon'
na' güe'en dižə' əṇan de que nape'
yelə' gwnabia' par sene' beṇə' ca'
bachso'onlilažə' Jesocristən' na'
gwcheje' lega'aque' par əche'e
lega'aque' Jerosalennə', la'anə' beṇə'
byo o no'olə. ³Na' bnežjue'ene'
yišən' nach gwlo'e nezən' na'
bazon əžine' Damascon' catə' to de
repentzə to be'eni' de'e za' yoban'
gweychjən le'. ⁴Na' bgüixə' lao
yon'. Na' lao de'enə' benene' che' to
beṇə' le': —Saul, ĭbixchen' nlagzeje'
nlagzido' nada'?

⁵Nach Saulən' boži'en gože':
—¿No le' Señor?

Nach be'enə' gože'ene': —Nada' Jeso'osən' nlagzejə nlagzido'. Na' de'en chono' contr nada', chone zi' cuino' can' chac che to go'on bia'an chlibə lao ya la de'en zo lao garrošən'.

⁶Na' do chaž do chžebze' gože':
—Xana' Jeso'os, ¿bin' che'endo' gona'?

Nach Xanchon' gože'ene': —Beyas na' gweyē syoda Damascon' na' to beṇə' əne' le' de'en cheyalə' gono'.

⁷Na' beṇə' ca' žag Saulən' benit bečol' goc lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' de'e tant besə'əžebe' de'en goquən' na' de'en gwse'enene' xnen' na' cui no besə'əle'ine'. ⁸Nach beyas Saulən', pero catə' bexa jelaogüe'enə' con cuich ble'ine'. Na' beṇə' ca' nžague'enə' gwsə'oxe'e ne'enə' gosə'əche'ene' Damascon'. ⁹Na' šonə ža gwzoe' sin cui ble'ine' na' bito güe'ej gwdaogüe'.

¹⁰Na' zo to beṇə' chonlilažə' Xancho Jesocristən' Damascon' beṇə' le Ananias, na' Ananiasən' ble'idaogüe'ene' Xanchon'. Na' Xanchon' gože'ene': —Ananias.

Na' boži'en gože': —Nga zoa' Xana'.

¹¹Nach Xanchon' gože'ene': —Gwzoža' na' gweyē liž Jodas de'en zo lao lqueyən' de'en nzi' “De'e Licha”, na' nabo' to beṇə' le Saul beṇə' Tarso. Bachone' orasyon. ¹²Na' babena' par ble'idaogüe'ene' le' gwyo'o yo'o gan' zoe'enə' na' bxoə na'onə' jela'ogüe'enə' par nič yele'ine'.

¹³Nach Ananiasən' boži'en gože':
—Xana', babenda' beṇə' zan chso'e

xtižə' benga ca naquə de'e mal juisyən' babene' Jerosalennə' len beṇə' ca' bagwlejo' par zjənaque' lažə' na'onə'. ¹⁴Na' chəsə'əne' ze'e nga noxe'e yiš che bxoə əblao ca' par sene' yoguə'əlo' neto' chonto' orasyon cholgüižto' le'.

¹⁵Nach Xancho Jesocristən' gože' Ananiasən': —Gweyē, la' bagwleja' Saulən' par nič šeje' entr beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' do lao rei par əgwzejni'ine' lega'aque' čhia' nada'. ¹⁶Na' gwlo'ida'ane' ca naquə de'e yašə' de'e zi' de'e gaquə che' de'en əgwzenague' čhia'.

¹⁷Nach Ananiasən' gweyeje' gan' zo Saulən' na' gwyo'e lo'o yo'onə' na' bxoə ne'enə' jelao Saulən' gože'ene': —Saul dao', Xancho Jeso'osən' ben' əbloē laogüe' le' tnez gan' za'onə' babsele'e nada' par zedəla'ana' le' par nič yele'ido' na' yedəṇabia' Spirit che Diozən' le'.

¹⁸Nach le'e besyə'əyinjte de'e ca' ža' jelaogüe' ca' zjənaquən ca no yid bdi'ej na' le'e bele'iteine'. Nach le'e gwzoža'ate' par gweyeje' gan' gwchoe' nisən'. ¹⁹Na' gwdechlə beyaogüe' na' beyaclaže'e. Na' bega'ane' Damascon' yeto čhopə ža len beṇə' ca' chso'onlilažə' Xanchon'.

Saulən' be'e xtižə' Diozən' Damascon'

²⁰Na' lgüegwzə gwzoloə gweyeje' to to yo'odao' par be'e dižə' che Jeso'osən' de que naque' Xi'in Diozən'. ²¹Na' yoguə' beṇə' ca' chse'enene' dižə' de'en be'enə' chesyə'əbanene' na' chse' ljuežjga'aque': —¿Ecaguə bengan' chda chonit cholane' beṇə' ca'

chso'on orasyonnə' lao Jeso'osən'
Jerosalennə'? na' éacaguə par
na'aczn' bide' nga na'a, par
əgwčheje' beṇə' ca' na' žjue'e
lega'aque' lao bχox əblao ca'?

²²Pero na' Saulən' tza tza
goquəch be'e dižə' len yelə' chnabia'
che Diozən' na' Diozən' goclene'ene'
par be'e dižə' che Jeso'osən' clar
de que naque' ben' bsełə' Diozən'
par chaclene' beṇəčən', na' beṇə'
Izrael ca' ža' Damascon' bito
besə'əželene' bin' yesə'əne' chedə'
gwsa'acbe'ine' de que de'en che'e
lega'aque' naquən de'e li.

**Saulən' bito goque' lao na'
beṇə' Izrael contr che' ca'**

²³Na' catə' bagoc sša cho'elen
Saulən' beṇə' Damasco ca' xtižə'
Jesocristən' nach boso'oxia beṇə'
Izrael ca' so'ote' Saulən'. ²⁴Na'
gosə'anite'e chsa'ape' to to cho'a
puert che ze'enə' de'en nyechj
syodan' par yesə'əzene' Saulən'
so'ote'ene' batə'ətezə yechoje' pero
na' Saulən' gocbe'ine' ca naquən'
bazjəchi'inaogüe'ene'. ²⁵Nach
beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'
besyə'əletje'ene' le'e ze'enə' še'elə
besyə'əgüe'ene' to lo'o žomə cuent
goc bechoje' lao' syodan'.

Gwyej Saulən' Jerosalennə'

²⁶Na' catə' bežin Saulən'
Jerosalennə' gone'ene' lene' beṇə'
ca' chso'onlilažə' Jesocristən'
na', pero yoguə'alole' besə'əžebe'
le', bito gwse'ejle'e šə de'e li
bachonlilaže'e Jesocristən'. ²⁷Nach
Bernaben' gwčhe'e Saulən' ja'aque'
gan' ža' apostol ca' na' be'elene'
lega'aque' dižə' can' goquə che

Saulən' lao ngüe'e nezən' zde'
Damascon' gože' lega'aque' de
que Xancho Jeso'osən' be'elene'
Saulən' dižə'. Na' leczə gož
Bernaben' lega'aque' de que
Saulən' babe'e xtižə' Jeso'osən'
Damascon' sin cui chžebe'. ²⁸Nach
apostol ca' gwse'ejle'e can' goc che
Saulən', nach gwzolao gwdalen
Saulən' beṇə' ca' chso'onlilažə'
Jesocristən' Jerosalennə'. ²⁹Na' sin
cui bi chaž chžebe' gwzolaogüe'
chzejni'ine' beṇə' Izrael ca' dižə'
che Xancho Jeso'osən'. Na' be'e
dižə' len beṇə' ca' chsa'ac por dižə'
griego, bzejni'ine' lega'aque' xtižə'
Diozən' clar, pero na' lega'aque'
gwse'enczene' so'ote'ene'. ³⁰Na'
gwsa'acbe'i beṇə' ca' chso'onlilažə'
Jesocristən' Jerosalennə' de
que beṇə' ca' bazjəchi'inaogüe'
so'ote'ene', nach gosə'əche'ene'
ja'aque' syoda Sesarean' na'
bosyo'osele'ene' par syoda Tarson'.

³¹Na' ca naquə beṇə' ca'
chəsə'ədopə chəsə'əžague'
chso'elaogüe'e Jesocristən' doxenlə
Jodean', Galilean' na' Samaritan'
gosə'anite'e binlə, notoch no no
boso'oči' boso'osaguə' lega'aque',
na' gwyejəch gwsa'onlilažə'əche'
Xancho Jeso'osən' na'
boso'ozenague' che' con bin'
bzejni'ine' lega'aque'. Na' Spirit che
Diozən' btipəčən lažə'əga'aque' na'
benən par gwyanga'aque'.

Beyaque ben' le Eneas

³²Ca naquə Bedən' cheje' to
to yež gan' ža' beṇə' ca' bagwləj
Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'
par chjəlane'e lega'aque', na' to ža
gwyeye' jəlane'e beṇə' ca' ža' Lida.

³³Na' yež Lidan' jti'e to beṇə' le' Eneas, beṇə' bachac xon' iz die' camən' čhedə' nat to part cuerp čhe'ene'. ³⁴Nach gož Bedən' le': —Eneas, Jesocristən' cheyone' le'. Gwyas na' btob xcamo'ona'.

Nach le'e gwyaste be'ene'. ³⁵Na' yogua'əlol beṇə' ža' Lidan' na' beṇə' ža' yež de'en nzi' Saron besə'əle'ine' be'ene' babeyaquene', na' gosə'əbejyichje' costombr čhega'aque' de'en zjənaogüe' par gwso'onlilaže'e Xancho Jesocristən'.

**Dorcasən' bebane' ladjo
beṇə' guat ca'**

³⁶Na' ca tyemp na' to syoda de'en nzi' Jope zo to no'olə le Tabita na' leczə le' Dorcas. Na' chonlilaže'e Jesocristən' na' zotezə zoe' chone' de'e güen, chaclene' no beṇə' yašə' beṇə' chyažj chchine. ³⁷Pero na' gocšene Dorcasən' na' gottechgüe' na' besyə'əguazje'ene' na' beyož na' gosə'əxo'ene' lo'o yo'o de'en naquə chop cuia. ³⁸Na' gałə'əzə čhega'an yež Lidan' len Jopen' na' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Jopen' gosə'ənezeene' de que Bedən' zoe' Lidan'. Nach boso'osele'e chopə beṇə' jse'etə'əyoine' Bedən' gwse'ene': —Benšga goclen yo'o len neto' na'atec na'a.

³⁹Nach Bedən' le'e gwza'ate' gwyeye' len beṇə' ca', na' catə' besə'əžine' Jopen' gosə'əche'ene' lo'o yo'o gan' xoa beṇə' guatən' na' le'e gosə'əbiguə'əte yogua' no'olə gozeb ca' laogüe'ene' chəsə'əbeže' choso'olo'ine' le' lachə' de'en ben de'e Dorcasən' lao bguane', no bestid na' no camis. ⁴⁰Nach Bedən' gwleje' yogua'əlol beṇə' ca' chy'olə

na' bzo xibe' bene' orasyon. Na' beyechje' chgüie' cuerp che no'olən' na' gože'ene': —Tabita, gwyas.

Nach le'e beṇə'ate jelao de'e Dorcasən' chgüie' Bedən' na' le'e bebe'ete'. ⁴¹Nach Bedən' beṇə'e ne'ene' bosože'ene' nach goxe' no'olə gozeb ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən' na' blo'ine' lega'aque' de que babeban Dorcasən'. ⁴²Na' yogua'əlol beṇə' Jopen' gwse'ene' rson can' goquən', na' beṇə' zanch gwso'onlilaže'e Xancho Jesocristən'. ⁴³Na' Bedən' bega'ane' Jopen' zan ža, gwzoe' liž to beṇə' le Simon, beṇə' gocol yid.

Bedən' na' Cornelion'

10 Na' Sesarea na' zo to beṇə' le Cornelio, naque' capitan che to gueyoa soldad, na' zjənzije' “Beṇə' Italia”. ²La'anə'əczə Cornelion' cui naque' beṇə' Izrael, txen len family che' ca' chso'elaogüe'e Diozən' na' Cornelion' zotezə zoe' chape' Diozən' respet na' chaclenteze' beṇə' yašə' beṇə' chyažj chchine, na' chonteze chone' orasyon lao Diozən'. ³Na' goc che' to ža do cheda šonə ble'idaogüe'ene' to angl che Diozən' gwyo'e gan' zo'ene' na' anglən' gože'ene': —Cornelio.

⁴Nach Cornelion' chgüiachgüe' lao anglən' na' do chžebe' gože'ene': —İBixan' ža Xana'?

Nach gož anglən' le': —Diozən' nezeene' can' zotezə zo' chono' orasyon na' chnežjo' de'en chəsə'əyažje beṇə' yašə', na' Diozən' chene'ene' gaquəlene' le'. ⁵De'e nga gono' na'a, bsełə' beṇə' žjəsə'əxi'e

to beṇə' zo Jopen' beṇə' le Simon na' leczə le Bed. ⁶Zoe' liž to beṇə' gocol yid na' be'lenə' leczə lie' Simon, na' liž ben' zon cho'a nisdə'onə'. Na' Simon Bedən' əṇe' le' bin' cheyałə' gono'.

⁷Catə' beza' anglən' Cornelion' goxe' čopə mos che' ca' na' to soldad beṇə' chaclen le', na' soldadən' leczə cho'elaogüe'e Diozən'. ⁸Na' Cornelion' bzejni'ine' lega'aque' yoguə'əłolte can' goquən' nach bsele'e lega'aque' Jopen'. Na' gosə'əgüe'e nezən' əzja'aque'.

⁹Na' beteyon' galə'əzə bazja'aque' par yesə'əžine' lao' syoda Jopen' catə' Bedən' gwlo'e yichjo'o che yo'o gan' zo'lenə' ca do gobiž par jene' orasyon'. ¹⁰⁻¹¹Na' lao chone' orasyonṇə' gwdonchgüe' xte gone'ene' gaogüe' lgüegwzə. Na' žlac chac de'len gaogüe'lenə' ble'idaogüe'ene' le'e yoban' chetj ca to lachə' xen na' nchej dap squinten na' chetjən par lao yon'. ¹²Na' lo'ina' zjəža' yoguə' claste bia yixə' ža' yežlyon', bia žia tap ni'a ne'i na' bia zjənxbə le'i lao yon', na' len bia žia xile'e bia chaš le'e yoban'. ¹³Nach benene' gož Diozən' le': —Gwyas Bed na' bet bia ca' gwdao.

¹⁴Nach Bedən' gože'ene': —Bito gaoga'aca'ab Xana'. Ni šlinzə cuinə' gaogua' bia zban ca' zjənac ca' na' bia cui de lsens len lei čheto'onə' gaoto'.

¹⁵Nach Diozən' gože' le' de'e əgwchope: —Bian' bač gwnia' gaogo' bito əṇao' de que bia əzbanga'aquən'.

¹⁶De'e gwyon lase gož Diozən' le' ca' nach begüe lachə'ən le'e yoban'.

¹⁷Žlac chacžejlažə' Bedən' bi zejen

ca naquə de'len ble'idaogüe'ene'lenə' besə'əžin beṇə' ca' əbselə' Cornelion' cho'a puert che Simon gocol yidən' bagosə'əṇabe' gan' zo liže'lenə'. ¹⁸Nach zižjo gosə'əṇabe' šə le na' zo to beṇə' leczə le' Simon Bed. ¹⁹Pero Bedən' nechone' xbab che de'len ble'idaogüe'ene' catə'əczlə gož Spirit che Diozən' le': —Šonə beṇə' chəsyə'əyilje' le'. ²⁰Gwzoža' na' beyetj gwyejlenga'aque' na' bito gaquəžejlažə'o la'aṇə'əczə cui zjənaque' beṇə' Izrael la' nada' əbselə'əga'aca'ane'lenə'.

²¹Nach Bedən' beyetje' jəšague' beṇə' ca' əbselə' Cornelion' nach gože' lega'aque': —Nga zoa', nadan' Simon Bedən'. ĺBin' cheyilje nada'?

²²Nach gwse' beṇə' ca' le': —To capitan beṇə' le Cornelio əbselə'e neto'. Le' zdacze' chone' de'e güen na' cho'elaogüe'e Diozən', na' yoguə'əłol beṇə' Izrael ca' chso'e xtiže'e de que naque' beṇə' güen. To angl che Diozən' gože' le' deṇabe' šejo' liže'lenə' nič əgwzenague' čhio' šə bin' yo'one'.

²³Nach gwlo'o Bedən' lega'aque' yo'o na' besyə'əga'anlene' le' tže'. Nach beteyon' Bedən' gwyase' gwyejlene' lega'aque' na' gwche'e to čopə beṇə' Jopen' beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən'.

²⁴Na' ža əgwchop žei besə'əžine' Sesarean'. Na' Cornelion' bač ntobe' bišə' ljuježje' na' beṇə' ca' nžaguəche' migw, baže'e liže'lenə' chesə'əbeze'. ²⁵Na' catə' bžin Bedən' liž Cornelion' le'e bchojte Cornelion' bšague'ene' na' bzo xibe' laogüe'lenə' be'elaogüe'ene'. ²⁶Na' Bedən' boso'ože'ene' gože'ene': —Bezoža'. Leczə beṇəč nada'.

²⁷Na' ñe'e cho'elene' le' diž'ən ca' gwyo'e lo'o yo'on na' ble'ine' beñə' zan baža' lo'o yo'onə'. ²⁸Nach gože' lega'aque': —Le'e ñezceze de que lei che neto' beñə' Izrael nan de que bito cheyałə' šo'oto' liž beñə' cui zjənaquə beñə' Izrael na' nan bito cheyałə' gonto' txen len le'e cui nacle beñə' Izrael. Pero bach bzejni'i Diozən' nada' de que ni tozə beñə' cui cheyałə' gona' xbab che' de que naque' beñə' zban par šo'a liže'enə'. ²⁹De'e na'anə' catə' bsełə'əle beñə' ca' bedəsə'əxi' nada' bito goquəžejlaža'a šə naclə gona' sino babida' do laža'a na' na'a che'enda' ənezda' ĩbin' gwnio' nada'?

³⁰Nach Cornelion' gože'ene': —Na'a chac tap ža leczə do cheda šonə zoa' sin cui bi naogua', na' chona' orasyon liža' nga, catə'əczla ble'ida' to beñə' byo laogua'anə' nyaze' to lachə' de'e chey che'eni'. ³¹Nach gože' nada': “Cornelio, ca naquə orasyon ċhio'onə' chono', bach bzenag Diozən' len na' ñezene' chnežjo' de'e chyažj chċhine beñə' yašə'. ³²Bsełə' to ċhopə beñə' žjəsə'əxi'e to beñə' zo Jopen' beñə' le Simon Bed. Zoe' liž to beñə' leczə le Simon, to beñə' gocol yid. Liž beñə' gocol yidən' zon gałə'əzə cho'a nisdə'onə'. Na' catə' la' Bedən' ližo' nga güe'elene' le' dižə'.” ³³Nachən' le'e bsełə'ətia' beñə' ca' par bedə'əsə'əxi'e le', na' choxcwłentio' de'en bach bido'. Na' ñezce Diozən' de que yoguə'əto' nitə'əto' əgwzenagto' yoguə'əłolte de'en baben Diozən' mendad ənao'.

Bedən' be'e dižə' liž Cornelion'

³⁴Nach Bedən' gwzolaogüe' be'e dižə'ən gwne': —De'e li bach ñezda'

notono nla' beñə' əñacho nzo Diozən' le' to šla'azə. ³⁵Sino que gatə'əteze beñə' nasyon con beñə' chso'elao' Diozən' do yičj do lažə'əga'aque' na' chso'one' de'e güen, Diozən' chebeine' lega'aque'. ³⁶Diozən' bsele'e Jesocristən' par naque' Xan yoguə'əłol beñə', na' bsele'ene' entr neto' beñə' Izrael, na' gwdixjue'ine' neto' de que guaquə soto' binlo len le' šə gonlilažə'əto' Xi'ine' Jesocristən'. ³⁷Ñezceze can' goquə Galilean' na' doxen Jodean'. De'e Juanna' gwdixjui'e xtižə' Diozən' na' bċhoe' beñə' nis. Na' gwdechlə Jeso'os beñə' Nasaretən' gwdixjui'e xtižə' Diozən'. ³⁸Diozən' gwleje' Jeso'osən' par chaclene' chio'o beñə'ch na' be'ene' Spirit che'enə' na' yelə' chnabia'. Na' gwda Jeso'osən' bene' de'e güen na' beyone' yoguə'əłol beñə' ca' chsaquə'əzi' gwxiye'enə', ċhedə' Diozən' zoe' len le'. ³⁹Neto' ñezeto' na' cho'eto' dižə' ca naquə yoguə' de'e güennə' de'e ben Jeso'osən' na' de'en bsed blo'ine' Jodean' na' Jerosalennə', na' leczə ble'ito' can' gwso'ote'ene' boso'ode'ene' to le'e yag coroz. ⁴⁰Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beñə' guat ca' beyon ža na' ben Diozən' par niċ Jeso'osən' blo'e laogüe' neto'. ⁴¹Caguə yoguə'əłol beñə' besə'əle'ine' Jeso'osən' catə'ən bebane' ladjo beñə' guat ca', pero Diozən' gwleje' neto' par cho'eto' xtiže'enə' na' bene' par niċ ble'ito'one'. Na' neto' güe'ej gwdaolento'one' txen gwde bebane' ladjo beñə' guat ca'. ⁴²Na' Jeso'osən' bene' mendad ċixjue'ito' beñə'chən' de que Diozən' əbzoe' le' par əċhoglaogüe'en che yoguə'əłol

beṇə' šə non' napə dolə', beṇə' ca' zjəmban na' beṇə' ca' bagwsa'at, na' neto' cho'eto' dižə' de que can' gone'. ⁴³Na' libr ca' de'en boso'ozojo yoguə' profet ca' beṇə' ca' gwsə'e xtižə' Diozən' cana'ate zjənyojən chesə'ənan de que notə'ətezə beṇə' so'onlilažə' Jesocristən' Diozən' yezil'ixene' xtolə'əga'aque'enə'.

**Spirit che Diozən' gwyo'on
lo'o yichjla'aždao' balə beṇə'
cui zjənaquə beṇə' Izrael**

⁴⁴Ne'e cho'ete Bedən' dižə'an ca' catə' Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'aždao' yoguə' beṇə' ca' choso'ozenag dižə' de'en cho'e'enə'. ⁴⁵Na' beṇə' Izrael ca' chso'onlilažə' Jesocristən', beṇə' ca' žag Bedən' catə'an besə'əžine' liž Cornelion', besyə'əbanene' de que Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ⁴⁶Gwsa'acbe'ine' gwyo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' ža' liž Cornelion' chedə' gwsə'elaogüe'e Diozən' na' gwsə'e gwde gwdele dižə' de'en cui gwse'ejni'ine'. ⁴⁷Nach Bedən' gože' beṇə' Izrael ca' žague': —Bito bi de de'e gwžon yesə'əchoa beṇə' quinga nisən', la' nacbia' bazo Spirit che Diozən' len lega'aque' can' zon len chio'o.

⁴⁸Nach Bedən' bene' mendad gosə'əchoe' nis par gosə'əneze beṇə' de que chso'onlilažə'e Jesocristən'. Na' gwsa'atə'əyoine' le' par bega'ane' yeto čopə ža.

**Bedən' gože' beṇə' Jerosalen
ca' can' goquən'**

11 Na' apostol ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža'

Jodean' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gwse'ene' de que leczə len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bachso'one čega'aque' xtižə' Diozən'. ²Nach Bedən' beze'e beyeje' Jerosalenna' gan' nitə' beṇə' Izrael ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gwsa'acyože' le'. ³Gwse'ene': —čBixchen' bagwyėjo' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' jtaolenga'aco'one'? Malən' babeno'.

⁴Nach Bedən' gwzolaogüe' be'elene' lega'aque' dižə'an tcho'a tšao' ca naquən' goquə che', gože': ⁵—Lao zoa' lao' syoda Jopen' chona' orasyon Diozən' bene' par nič ble'idaogüe'eda' ca to lachə' xen nchej dapte squinei ca' chetjən le'e yoban' za'an gan' zo'anə'. ⁶Na' bgüiayana'an na' ble'ida' lo'inə' ža'an bia yixə' ca' chaš yežlyon' bia žia tap ni'a ne'i, na' ble'ida' bia zjənxobə le'i lao yo, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' na' balə bia ca' zjənacob bia əznia. ⁷Na' benda' gwna Diozən' nada': “Gwyas Bed, na' bet bia ca' gwdao.” ⁸Nach božia'an gwnia': “Xana', bito gaoga'aca'ab. Ni šlinzə cuinə' gaogua' bia zban ca' zjənac ca' chedə' cui de lsens len lei čheto'onə'.” ⁹Na' de'e əgwchop lase Diozən' gwne': “Bian' bač gwnia' gaogo' bito ənao' de que zjənacob bia zban.” ¹⁰Šon š'i' gože' nada' ca' nach begüe lachə'an le'e yoban'. ¹¹Ze'e beyož ble'idaogüe'eda' de'enə' catə' bla'ac šonə beṇə' byo gan' zoa'anə' beṇə' za'ac Sesarean'. ¹²Na' Spirit che Diozən' bzejni'in nada' de que cheyalə ša'alenga'aca'ane' sin cui gaquəžejlaža'a, na' gwči'a beṇə' bišə'əcho quinga xop gwyejto', na'

bžinto' Sesarean' liž ben' le Cornelio.

¹³Nach Cornelion' be'elene' neto' dižə' can' blo'e lao to angl le' liže'ena' na' anglən' gože'ene': "Bselə' beṇə' əžja'ac syoda Jopen' žžəsə'əxi'e to beṇə' le Simon Bed. ¹⁴Be'ena' əṇe' le' na' family čio' nac gonle par nič yechojle xni'a de'e malən'." ¹⁵Nach catə' bžina' liž Cornelion' gwzolaogua' bi'a dižə'ən len lega'aque', na' Spirit che Diozən' bedəson lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' can' babedəson len chio'o. ¹⁶Nach jsa'alaza'a xtižə' Xancho Jesocristən' can' gwne': "De'e zaque'ena' can' ben Juannə' bchoe' beṇə' nis, pero de'e zaquə'əche' gac chele ca de'en yedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' nabia'an le'e." ¹⁷Na' ca naquən' baben Diozən' par nič zo Spirit che'ena' lo'o yichjla'aždaoga'aque'ena' can' babene' len chio'o, nacia' zon len notə'ətezcho chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'. Na' ɛnoxa naca' nada'anə' par gwžona' gon Diozən' de'en chene'ene' gone'?"

¹⁸Na' ca beyož boso'ozenague' xtižə' Bedən' bitoch bi bi gosə'əne' contr Bedən' de'en gwyeye' liž Cornelion', sino gwso'e yelə' choxcwlen che Diozən', gosə'əne': —Na'a nezecho de que lecəə len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael chazlažə' Diozən' yesy'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena' nič əgwnežjue' yelə' mban zejlicane čhega'aque'.

**Beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən'
Antioquian' gan' mbane Siria**

¹⁹Na' gwde gwso'ot beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' Estebannə'

gosə'əzolaoga'aque' boso'oči' boso'osaquə'əchgüe' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' nach beṇə' ca' chso'onlilaže'ene' gwsa'asəlase', bale' ja'aque' do Fenisia, do Čipre na' do Antioquia ga mbane Siria. Na' lao chesə'əde'ena' boso'osed boso'olo'ine' con beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael xtižə' Jeso'osən', bito boso'osed boso'olo'ine'en beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ²⁰Pero na' to čopə beṇə' Čipre na' beṇə' Sirene beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' catə' lecəə besə'əxonje' ja'aque' Antioquian', na' na' gosə'əzolaogüe' gosə'əyixjue'ine' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael dižə' güen dižə' cobə che Xancho Jesocristən'. ²¹Na' Xanchon' goclene' lega'aque' len yelə' guac che'ena' na' beṇə' zan gosə'əbejyichje' costombr čhega'aque' de'en zjənaogüe' na' gwso'onlilaže'e Xanchon'.

²²Na' catə' gwse'ene beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' ca naquən' bachac Antioquian', nach boso'ose'e Bernaben' par gwyeye' Antioquian'.

²³Na' catə' bžin Bernaben' Antioquian' ble'ine' de que de'e li bagoclenchgua Diozən' beṇə' ca', na' lechgualə bebeine'. Nach gwṇeyoine' lega'aque' nitə'ətezə nitelə yoso'ozenague' che Xanchon' do yichj do lažə'əga'aque'. ²⁴Bernaben' naque' to beṇə' güen, na' chonlilažə'əchgüe' Jesocristən' na' Spirit che Diozən' chnabia'an yichjla'aždaogüe'ena'. Na' de'e na'anə' zanch beṇə' Antioquian' gwso'onlilaže'e Jesocristən'.

²⁵Gwde na' Bernaben' gwze'e zde' Tarson' par jəyedilje' Saulən',

nach catə' beželene' le', gwche'ene' Antioquian'. ²⁶Na' gosə'ənite'e Antioquian' tgüiz gwsə'one' txen len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' na' boso'osed boso'olo'ine' beṇə' zanch. Na' Antioquia na'atequən' gwzoloao boso'osi'e beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' beṇə' cristian chedə' choso'ozenague' che Cristən'.

²⁷Lao nitə' Bernaben' na' Saulən' Antioquian' besə'əžin baḷə beṇə' Jerosalen beṇə' chsa'aš choso'ozenene' de'en bagož Diozən' lega'aque'. ²⁸Na' entr beṇə' ca' besə'əžinnə' to beṇə' le Agabo gwzeche' lao beṇə' ca' zjəndopə zjənžag chso'elao' Jesocristən' be'e dižə' can' babzejni'i Spirit che Diozən' le' de que doxenlə yežlyon' gatə' to bgüin juisy. Na' catə' bžin ža gwnabia' ben' le Claudio doxen gan' mbane Roma, cana' goc bgüinnə' can' gwna Agabon'. ²⁹Nach beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' Antioquian' boso'oxi'e yesə'ətobe' mech par nič yosə'əsele'en əsa'aclene' beṇə' ljuežjga'aque' ca' chso'elao' Jesocristən' gan' mbane Jodean'. Na' boso'oxi'e de que to toe' yoso'onežjue' segon ja'aquə'ətə' de'e gaquə yoso'onežjue'. ³⁰Na' gwsə'one' can' boso'oxi'enə' nach boso'osele'e Saulən' len Bernaben' Jodean' par jəsə'ənežjue' mechən' beṇə' ca' zjənaque' comisyon che beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'.

Gwsə'ote' Jacobən' na' gosə'əyixjue' Bedən' ližyan'

12 Na' ca tyempən' Rei Erodən' bene' contr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' bene' mendad gosə'əzene' baḷə' na' boso'oči' boso'osaque'e lega'aque'. ²Nach bene' mendad gwsə'ote' Jacob beṇə' bišə' Juannə' gosə'əchogue' yene'en len spad. ³Na' gocbe'i Rei Erodən' chesyə'əbei beṇə' Izrael ca' de'en bene' mendad gwsə'ote' Jacobən', nach bene' mendad gosə'əzene' Bedən' catə' bžin tyemp che lni pascon', lnin' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə. ⁴Nach Erodən' gwdixjue' Bedən' ližyan' na' bsele'e ši'into soldad beṇə' gwsa'ape' ližyan', tap güeje' do ža do yel. Erodən' bene' xbab cueje'ene' ližyan' te lni pascon' par gone' yelə' jostis che' lao lcue' na' so'ote'ene'. ⁵Soldad ca' gwsa'apə'əchgüe' Bedən' lao die' ližyan', pero na' ca naquə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gwsə'onchgüe' orasyon lao Diozən' par Bedən'.

Diozən' bebeje' Bedən' ližyan'

⁶Na' to že' ca gwxezə ngüia Erodən' cueje' Bedən' ližyan' par so'ote'ene', Bedən' de' chtase' ladjo čhopə soldad na' ncheje' čhopə gden, na' leczə nitə'əte soldad beṇə' chsa'ape' cho'a puert che ližyan'. ⁷Catə'əcza to de repentzə to angl beṇə' bseḷə' Xancho Diozən' bžine' lo'o ližyan' gan' de Bedən', na' gwy'e'eni'ichgua lo'o ližyan'. Anglən' bte' cuit le'e Bedən' bosbane'ene' gože'ene': —Na'atec na'a gwyas.

Na' lao or na' le'e besyā'əyēzte gdenṇā' zjənchej na' Bedān'. ⁸Nach gož anglān' le': —Bego'o doby chio'onā' na' boleḡ xelo'on.

Nach ben Bedān' ca'. Nach goze' anglān' le': —Bechelə xadon chio'onā' na' beyo'o len nada'.

⁹Nach bechoj Bedān' zenaogüe'ene', pero bito gocbe'ine' šə de'e li angl nan' chon ca' len le', con goquene' šə chle'ida'ogüe'ene'.

¹⁰Beyož besyā'ədīe' chop cuente gan' nitə' soldad ca' chsa'ape' ližyan', besyā'əžine' gan' zo puert saguannə' de'en naquə de ya gan' chəsə'əchoje' par chja'aque' lao syodan', con to gwłazə puertən' byaljon par niḡ besyā'əchoje', na' ca to cuadr babesā'aque' nach anglān' bocua'aṇe' Bedān' toze'.

¹¹Cana'ach gocbe'i Bedān' de que de'e li babechoje' ližyan', nach gwne': —Bacheyacbe'ida' de'e li czə Xana' Diozən' babsele'e angl che'lenə' par bosle' nada' lao na' Erodən' na' lao de'e ca' chsa'aque beṇə' Izrael gwłaz chīa' ca' so'one' len nada'.

¹²Na' nechonte Bedān' xbabən' ca' gwze'e gwyeye' liž Maria xna' Juan ben' leczə le Marcos. Na' liž Maria na' zjəndopə zjənžag beṇə' zan chso'one' orasyon. ¹³Nach bsiže' cho'a puert saguannə' na' le'e bchojte to bi'i no'olə le Rode par jəgüiabo' no de'ena'. ¹⁴Na' catə' bžimbo' par əsaljwbo' puertən' beyombia'abo' š'i Bedān' na' de'e tant bebeibo' bito bsaljwbo' puertən' sino beyejdobo' gan' ža' beṇə' ca' jəyeyežbo' lega'aque' de que Bed nan' zecha cho'a puertən'.

¹⁵Nach beṇə' ca' gwse'e: —čEcagua chac tonto'onə'?

Pero lebo' gwzoczbo' segor de que le'ena'. Nach lega'aque' gwse'ebo' de que to angl beṇə' chapə chye' Bed na'anə'.

¹⁶Pero Bedān' ne'e chsižcze' cho'a puertən'. Nach ja'aque' par boso'osaljue'. Catə'əczla besə'əle'ine' de que le'ena' besyā'əbanene' xte juisy. ¹⁷Nach Bedān' bene' seṇy len ne'ena' par niḡ gwnite'e žizə boso'ozenague' be'e dižə' can' goquə bebej Xancho Diozən' le' ližyan'. Nach leczə gože' lega'aque' de que cheyałə' yesə'əzenene' Jacobən' na' yeziquə'əchlə beṇə' ljuežjga'aque' ca' can' bagoquən'. Nach beze'e zjəyede' ga yoblə.

¹⁸Nach catə' gwyeni'inə' yelə' goban juisy gwnite' soldad ca' na' gwso'echgüe' dižə' gosə'əne' bixaczxa goquə len Bed na'anə'.

¹⁹Na' ca naquə Rei Erodən', bene' mendad jəsyā'ədilje' Bedān' na' gwṇabene' soldad gop ca' nac goquən' bele'. Pero soldad ca' bitobi rson boso'onežjue'. Nach bene' mendad gwso'ote' soldad ca'. Nach gwza' Erodən' Jodean' par jzoe' Sesarean'.

Got Rei Erodən'

²⁰Erodən' ža, chžā'achgüe' beṇə' Tiro na' beṇə' Sidon ca'. Beṇə' ca' besə'əyazjene' yesə'əzi'e de'en əse'ej əsa'ogüe' gan' chnabia' Erodən'. De'e na'anə' boso'ocodə ljuežj beṇə' Tiron' na' beṇə' Sidon ca' par jəsə'ənežjue' Blaston' to regal, ben' naquə lao ne'i liž Erodən' nach Blaston' gwne' fabor lega'aque' lao rein'. Gwso'one' ca' par niḡ bzenag rein' čhega'aque' catə' ja'aque' laogüe'ena' jəsə'əṇabe'

yesyə'ənite'e binlo len le'. ²¹Nach Rei Erodən' bzie' bia' to ža əgwto'be' lega'aque' par əgwzoe' lban laoga'aque'enə'. Na' catə' bžin žan' rein' gwyaze' xalane'e de'en naquə xoche de'en chaze' catə' chone' yelə' jostisən' nach gwchi'e xišne'e gan' chnabi'e na' bzoe' lban lao beṇə' ca' že'e ža'anə'. ²²Nach beṇə' ca' gwsə'osye'e gosə'əne': —Diozən' cho'e dižə' caguə beṇə'chən'.

²³Na' lao or na' bselə' Xancho Diozən' to angl par ničh bene' ca' gocšene rein' gwžia bel' bia lo'o le'enə' na' gote'. Goc che' ca' chedə' be'e latjə gwsə'elao' beṇə' le' lgua'a əsə'elaogüe'e Diozən'.

²⁴Pero ca' naquə xtižə' Xancho Jesocristən' gosə' gwlaljəchən na' beṇə' zanch gwse'ejle'e chein'.

²⁵Na' Bernaben' len Saulən' beyož gwsə'one' yoguə' de'en naquə so'one' Jerosalennə' nach besa'aque' jəya'aque' Antioquian'. Na' gosə'əche'e to beṇə' le Juan na' lete' Marcos.

**Bernaben' na' Saulən'
ja'aque' jəsə'ədixjui'e xtižə'
Jesocristən' yež zitə'**

13 Na' entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' Antioquian' zjəlen beṇə' chəsə'əzenene' beṇə' yoblə bi de'e che'e Diozən' lega'aque', na' zjəlen beṇə' choso'osed choso'olo'ine' xtižə' Diozən'. Na' lega'aque' Bernaben', na' Simon ben' zjənsi'e Negr, na' Losio beṇə' Sirene, na' Saul, na' Manaen. Na' Manaennə' bgolə gwcha'ogüe' txen len Rei Erodən' ben' gwnabia' Galilean'.

²Na' to ža cui bi zjəne'ej zjənao beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', zjəndopə zjənžague' chso'one' orasyonnə'. Catə'əczla gož Spirit che Diozən' lega'aque': —Lecuej Bernaben' len Saulən' par so'one' xšina'anə' con gatə'ətežə selə'əga'aca'ane'. ³Nach beṇə' ca' gwsə'onche' orasyonnə' sin cui zjəne'ej zjənaogüe', nach boso'oxoa na'aga'aque'enə' yičj Saulən' len yičj Bernaben'. Gwsə'one' ca' par gosə'əgüe'e xšin Diozən' lao na' Bernaben' len Saulən'. Gwde na' boso'ozeine' lega'aque' dižə'.

**Apostol ca' gwsə'e xtižə'
Jesocristən' Čhipre**

⁴Nach Spirit che Diozən' bselə'ən Bernaben' len Saulən' yež gan' nzi' Seleusia. Na' na' gwsə'e lo'o barcon' par besə'əžine' Čhipre. Na' Čhipren' naquən to isla de'en chi' lo'o nisdə'onə'. ⁵Besə'əžine' yežən' nzi' Salamina gan' mbane Čhipren' na' gosə'əzolaogüe' gosə'əyixjui'e xtižə' Diozən' lo'o yo'odao' che beṇə' Izrael ca'. Na' zjənche'e Juan ben' leczə le Marcos par chaclene' lega'aque'. ⁶Na' ca' gwsə'aše' gosə'ədie' doxen Čhipren' par besə'əžine' gan' ne' Pafos. Na' Pafos na' jəsə'ədie' to beṇə' goža' le' Barjesos. Naque' beṇə' Izrael na' chxoayague' ne' de que chzenene' bi de'en che' Diozən' le'. ⁷Barjesosən' naque' migw che goberṇador ben' le Sergio Paulo. Sergio Paulən' naque' to beṇə' chejni'ichgüei. Na' le' goxe' Bernaben' na' Saulən' chedə' gone'ene' yoso'ozenene' le' xtižə' Diozən'. ⁸Na' Barjesosən' leczə nzi'

yeto le Elimas, zejen dižə' beṇə' goža'. Le' gone'ene' cui šejle' Sergio Paulən' xtižə' Bernaben' na' Saulən'. Nach bžone' par cui yoso'osed yoso'olo'i beṇə' ca' xtižə' Diozən'.

⁹Na' ca naquə Spirit che Diozən' chnabia'achguan yichjla'aždao' Saulən', ben' leczə le Pab, nach bcos laogüen' bgüiachgüe' Elimasən'.

¹⁰Nach gože'ene': —Naco' xi'in gwxiye'enə' yelə' goxoayag chio'onə' na' yelə' beṇə' mal chio'onə'. Bito chazlažo'o bitə'ateza de'e güennə' na' bito chbezo' can' chžono' yesə'ənao beṇə' dižə' li che Xanto' Diozən'. ¹¹De'e na'anə' Xanto' Diozən' gone' castigw chio' na' əchoło' to tyemp, cui gaquə le'ido' be'eni'inə'.

Nach le'e əgwchołte', gwde ca to bejw lo'o jelaogüe'enə', nach gwzolaogüe' chgan chtobe' cheyilje' no goxə' ne'enə' par yegüe'ene' nez. ¹²Gobernadorən' ble'ine' can' goquən' na' gweyle'e xtižə' Xancho Jesocristən', na' bebanchgüeine' can' nanṇə'.

**Pabən' na' Bernaben' ja'aque'
Antioquia gan' mbane Pisidia**

¹³Nach Pabən' len beṇə' ca' nžague'enə' besa'aque' Pafosən' gwso'e lo'o barcon' par besə'əžine' gan' nzi' Perge distrit che Panfilia. Na' Juan ben' leczə chse'e Marcos gwlejjyichje' lega'aque' beyeje' Jerosalennə'. ¹⁴Na' Pabən' len Bernaben' gwsa'aque' Pergen' na' besə'əžine' Antioquian' distrit che Pisidia. Na' catə' bžin ža dezcanzən' ja'aque' yo'oda'onə' na' jesə'əchi'enə'. ¹⁵Na' ca beyož bguab libr gan' nyoj lei che Diozən' na'

de'en boso'ozoj de'e profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', beṇə' ca' zjənaquə gwnabia' che yo'oda'onə' boso'osele'e to beṇə' gan' chi' Pabən' len Bernaben' na' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' šə de bi dižə' chene'ele güe'ele əneyoile beṇə' quinga, guaquə əṇalen ṇa'a.

¹⁶Nach gwzoža' Pabən' na' bene' seṇy len ne'enə' par nič ṇite'e žizə yoso'ozenague', nach gwzolaogüe' gwne': —Le'e beṇə' Izrael na' notə'atezəchle chaple Diozən' respet, le'e gwzenag. ¹⁷Ca naquə Diozən' ben' cho'elao' chio'o beṇə' Izrael gwleje' de'e xaxta'ocho ca' par bene' lega'aque' to nasyon xen cata'ən ne'e nite'e zjənaque' beṇə' zitə' Egipton', pero bžin ža bebej Diozən' lega'aque' Egipton' len yelə' guac che'enə'. ¹⁸Na' ca choa iz bguo'o bchejlaže'e len lega'aque' žlac gwsa'aše' latjə dašən'. ¹⁹Diozən' bonitlaogüe' gažə nasyon gan' ne' Canaan par nič bnežjue' de'e xaxta'ocho ca' yežlyon'. ²⁰Diozən' bene' ca gosə'əde tgüejə tgüejə beṇə' gwnabia' ca' gwso'on yelə' jostis chega'aque'enə' lao tap gueyoa šiyon iz, xte bžinte tyemp che de'e profet Samuelən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. ²¹Nach gosə'əṇabe' so to rei par ṇabi'e lega'aque' na' Diozən' bnežjue' lega'aque' Rei Saulən' par gwnabi'e choa iz. Saulən' goque' xi'in ben' gwle Sis, beṇə' goljə lao dia che Benjamin. ²²Gwde na' Diozən' bocui'iže'e Saulən' nach bzoe' Rei Dabin' xi'in Jese par gwnabi'e. Na' Diozən' gwne' che Rei Dabin': “Bač ble'ida' Dabi xi'in Jesen', yichjla'aždaogüe'enə' naquən tozə

len yichjla'aždaogua'anə'. Le' gone' yoguə'əloł can' che'enda'anə'."

²³Nach lao dia che Rei Dabin' gwlej Diozən' Jeso'osən' na' bene' par nič hac yebeje' chio'o beṇə' Izrael xni'a de'e malən' can' bene' lyebe. ²⁴Antslə ze'e solao əgwsed əgwlo'i Jeso'osən', de'e Juannə' gwdixjui'e lao yoguə' beṇə' Izrael ca' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'əchoe' nis. ²⁵Na' catə' bžin ža beyož ben de'e Juannə' yoguə'əloł de'en yo'o lao ne'e gone', gožə' beṇə' ca': "Nada' bito naca' ben' chonle xbab naca'. Caguə nada'anə' ben' chbezle par gaquəlene' nasyon chechon'. Ze'e za' be'enə' na' de'e tant zaquə'əche' ca nada' xte bito zaca'a par lechja' xele'enə'."

²⁶Beṇə' bišə', chio'o naccho xi'in dia che de'e Abraannə' na' entr chio'o nitə' yebałə beṇə' chsa'apə Diozən' respet la'anə'əczə cui zjənaque' beṇə' Izrael. Par chio'onə' bsełə' Diozən' dižə' can' gonlilažə'əcho Jeso'osən' par yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ²⁷Beṇə' Jerosalen ca' na' beṇə' gwnabia' čhega'aque' ca' bito gwsa'acbe'ine' de que Diozən' bsele'e Jeso'osən'. Bito gwse'ejni'ine' de que che Jeso'os nan' boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' le'e libr ca' choso'olabe' lo'o yo'odao' ca' yoguə' ža dezcanz. Na' de'en gosə'əchoglaogüie'en gwso'ote' Jeso'osən' goc complir can' nyojən. ²⁸Sin cui bi xtolə' Jeso'osən' gotə', gosə'əṇabene' Pilatən' gone' mendad so'ote'ene'. ²⁹Beyož gwso'one' complir yoguə'əlołte segon can' nyoj Xtižə'

Diozən' gaquə che', besə'əžin beṇə' bosyo'oletje'ene' le'e yag corozən' na' bosə'əcuasə'ene'. ³⁰Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. ³¹Na' nitə' beṇə' ca' əja'aclen Jeso'osən' Galilean' par Jerosalennə' na' beyož bebane' ladjo beṇə' guat ca' gwdalene' lega'aque' zan ža. Na' lega'aque'enə' chso'elene' beṇə' dižə' de que de'e li mbancze'enə'.

³²De'e na'anə' leczə neto' chyixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Jeso'osən' par nič ənezele de que bač goc complir lyebe de'en ben Diozən' len de'e xaxta'ocho ca'. ³³Na' chio'o naccho xi'in dia čhega'aque'enə' nezecho baben Diozən' complir lyebe de'en bene' len lega'aque' ca de'en bolis bosbane' Jeso'osən'. Goc can' nyojən' le'e Salmo əgwchopen' nan: "Le' naco' xi'ina'. Neža babena' par nič solao nabi'o len nada'." ³⁴Na' nyojəchczə Xtižə' Diozən' ga yoblə nan: "Gona' güen len le'e can' bena' lyebe len de'e Rei Dabin'." Na' de'en nan ca' zejen de que Diozən' gwne' yolis yosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na' bitoch güe'e latjə gat Jeso'osən' de'e yoblə. ³⁵Le'egatezə ca' yeto part yoblə che Salmosən' nan: "Nezda' bito go'o latjə gožə' cuerp čhia'anə', nada' naca' xi'ino' na' naquə la'aždaogua'anə' xi'ilažə' juisy." ³⁶Žlac bguan de'e Rei Dabin' ža, goclene' de'e xaxta'ocho ca' con can' gone'e Diozən', na' catə' gote' boso'ocuasə'ene' ga bazjəngašə' de'e xaxta'ocho ca' bagwsa'at, na' gožə' cuerp che'enə'. De'e na'anə' nezecho de que caguə nyoj Salmosən' che cuine'en. ³⁷Jeso'osən'

ben' bolis bosban Diozən', le'enə'
cui gožə' cuerp çe'enə'. ³⁸Na'
cheyalə' ənezele beṇə' bišə',
Jeso'osən' ben' cho'a dižə' čhei
chezi'ixene' xtolə' beṇə' ca'
chso'onlilažə' le'. ³⁹Bito chac nitlao
xtolə' chio'o beṇəch por ni če
choncho bi de'en na lei de'en bzoj
de'e Moisezən', pero notə'ətezcho šə
chonlilažə'ačo Jesocristən', Diozən'
chnitlaogüe' xtolə'ačo ca'. ⁴⁰Le'e
gapə cudad par cui gac čhele can'
boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca'
gwso'e xtižə' Diozən' cana' gan'
nan:

⁴¹Le'e gon xbab, le'e chonle borl,
gwžin ža cuiayi'ile por ni če
de'e cui chejle'ele.
Le'e yebane, čhedə' nada'
Dioz ze'e gona' de'e zaquə'
yebanele tyemp nga zole na'a,
na' bito šejle'ele la'ana'əczə šə
no əṇa le'e can' gaquən'.

Can' gwna Pabən' bzejni'ine' beṇə'
ca' ža' lo'o yo'oda'onə'.

⁴²Beyož bzejni'i Pabən' beṇə'
Izrael ca' nach besyə'ačhoje'
lo'o yo'oda'onə'. Beṇə' ca' cui
gwsa'alje' beṇə' Izrael sino
gwso'on cuinga'aque' beṇə' Izrael
gwsa'atə'əyoine' Pabən' len
Bernaben' par əžja'aque' de'e
yoblə yežag xman ža dezcanzən'
žjəsə'əzejni'ine' lega'aque' de'e yoblə.

⁴³Beṇə' zan beṇə' Izrael ca' na' beṇə'
zan beṇə' bagwso'on cuinga'aque'
beṇə' Izrael gwse'ejle' de'en
choso'osed choso'olo'i Pabən' len
Bernaben' catə'an besyə'əžaše'. Na'
Pabən' len Bernaben' gosə'əneyo'ine'
lega'aque' par nič nitə'ətezə nite'e
so'onlilažə'e Jesocristən' ben' bsele'
Diozən' par chaclene' chio'o.

⁴⁴Na' catə' bežag xman ža
dezcanzən', casi yoguə'alol
beṇə' lao' syodan' besə'əžag
par boso'ozenague' xtižə'
Diozən'. ⁴⁵Pero beṇə' Izrael ca'
cui chso'onlilažə' Jesocristən'
besə'əle'ine' catec beṇə' zannə'
nžag na' gwsa'acxi'ine', nach
gosə'ənelaogüe' contr Pabən' na'
gwso'onle'ega'aque' če dižə'an
chzejni'i Pabən'. ⁴⁶Nach Pabən'
len Bernaben' sin cui chəsə'əžebe'
gwse'e beṇə' ca': —Babento'
complir can' gone'e Diozən'
babzejni'ito' zgua'atec le'e nacle
beṇə' Izrael xtiže'enə'. Pero na'
de'en cui chene'ele əgwzenagle
žə, zeje dižə' de que bito chene'ele
gata' yelə' mban zejlicane čhelen'
na' de'e na'anə' əgwzejni'ito'on
beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə'
Izrael. ⁴⁷Xanto' Diozən' bačh bene'
mendad gonto' can' nyojən nan:

Bačh nzoa' le'e par co'ole be'eni'
chia'anə' lo'o yichjla'aždao'
beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə'
Izrael
par nič beṇə' ca' ža' doxenlə
yežlyon' əsa'acbe'ine' naclən
so'one'
nič yesyə'ačhoje' xni'a de'e
malən'.

⁴⁸Na' beṇə' ca' cui zjənaquə
beṇə' Izrael beyož gwse'ene'ene'
gwne' ca' besyə'əbeine' nach
gosə'əne' güenchguacən' naquə
xtižə' Diozən'. Nach yoguə' beṇə'
ca' bagwlej Diozən' par gata' yelə'
mban zejlicane čhega'aque'enə'
gwso'onlilažə'e Jesocristən'. ⁴⁹Ca'
goquə gosə' gwlaļjə xtižə' Xancho
Jesocristən' doxen distritən'.

⁵⁰Pero na' beṇə' Izrael ca' cui

gwso'onlilažə' Jesocristən' boso'ota
 boso'one' beṇə' blao che syodan'
 na' no'olə əblao ca' zjənaochgua
 costombr che beṇə' Izrael ca'
 par nič boso'olague' Pabən'
 len Bernaben' na' besyə'əbeje'
 lega'aque' fuer syodan' na' distritən'.
⁵¹Nach Pabən' len Bernaben'
 boso'osi'ins ni'aga'aque' par
 bežib bište yon' de'en žiannə'.
 Gwso'one' ca' par boso'olo'e de
 que bito zjənapə' dolə' de'en cui
 chse'ene beṇə' ca' yoso'ozenague'
 che Diozən', nach besa'aque'
 jəya'aque' gan' ne' Iconio. ⁵²Pero
 beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'
 gwnitə'əchguacze' mbalaz, na'
 Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjl
 a'azda'oga'aque'enə'.

**Pabən' na' Bernaben'
 besə'əžine' Iconion'**

14 Na' goquən' besə'əžin Pabən'
 len Bernaben' Iconion' na'
 ja'aque' yo'odao' che beṇə' Izrael
 ca' par gwso'e xtižə' Jesocristən'
 len beṇə' ca'. Na' Spirit che Diozən'
 goclenən lega'aque' par gwso'e
 dižə'en, na' beṇə' zan beṇə' Izrael
 ca' gwso'onlilaže'e Jesocristən' na'
 leczə zan beṇə' cui zjənaquə beṇə'
 Izrael gwso'onlilaže'ene'. ²Pero
 beṇə' Izrael ca' cui gwso'onlilažə'
 gosə'əgo'oyele'e beṇə' ca' cui
 zjənaquə beṇə' Izrael par nič
 gwso'one' xbab mal contr Pabən'
 len Bernaben'. ³Na' ca naquə beṇə'
 zan bagwso'onlilažə' Jesocristən'
 Iconion', Pabən' len Bernaben'
 besyə'əga'ane' sša syoda Iconion'
 par gwso'ecze' xtižə' Xancho
 Jesocristən' sin cui besə'əžebe'.
 Na' Xancho Jesocristən' goclene'

lega'aque' len yelə' guac che'enə'
 par nič gwso'one' miłagr na'
 bichlə de'e besyə'əbane beṇə' nič
 ca' gwsa'acbeine' de que dižə' lin'
 chsoe' Pabən' len Bernaben' na' de
 que lechguale nži'ilažə' Xancho
 Jesocristən' beṇə'chən'. ⁴Na' beṇə'
 ca' ža' lao' syodan' gwsa'aque'
 čhoplə. Bałe' gosə'əde'e beṇə' Izrael
 ca' na' bałe' gosə'əde'e apostol
 Pabən' len Bernaben'. ⁵Nach yoguə'
 beṇə' ca' cui gwsa'azlažə' can'
 choso'osed choso'olo'i apostol ca',
 beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui
 zjənaquə beṇə' Izrael, gosə'anite'e
 yelə' goxia' len jostis ca' par so'one'
 contr Pabən' len Bernaben' na'
 yoso'ošiže'e lega'aque' yej. ⁶Pero
 ca naquə Pabən' len Bernaben'
 gwsa'acbeine' can' bazjəngüia beṇə'
 ca' so'one' len lega'aque', nach
 besyə'əsa'aque' jəya'aque' gan' ne'
 Listra na' Derbe, na' yeziquə'əchlə
 yež ca' gan' mbane Licaonia. ⁷Na'
 boso'ozentezene' dižə' cobə che
 Jesocristən' gatə'ətezə ja'aque'.

**Boso'ošiže'e Pabən' yej
 lao zoe' Listran'**

⁸Na' Listra na' jəsyə'ədie' to
 beṇə' nxinje' dezd goljte', con cui
 bi bi fuers balor əgwsa'ate'e ni'e ca'
 par se'e. ⁹Na' chi'iteze' chzenague'
 choe' Pabən' dižə'anə'. Nach Pabən'
 bgüie'ene' na' gocbe'ine' chejle'
 be'enə' de que Diozən' napə' yelə'
 guac par gone' ca gaquə se'e.
¹⁰Nach Pabən' bolgüiže'ene' clar
 gože'ene': —Gwzoža'.

Nach le'e gwzoža'ate be'enə'
 na' gwzolao chde'. ¹¹Beṇə' zan
 ca' ža'anə' choso'ogüie' can' ben
 Pabən' na' gosə'əne' dižə' Licaonia:

—Bach gwse'etj Xancho ca' chejni'alažə'əcho gan' zocho nga na' lega'aque'en zjənaque' ca beṇačh.

¹²Na' gosə'əne' de que Bernaben' naque' xanga'aque' Jopiter ben' chse'ejni'alažə'e, na' de que Pabən' naque' xanga'aque' ben' nzi' Mercorio chedə' len' choe' dižə'.

¹³Na' yo'odao' gan' zo xanga'aque' Jopiter ben' chse'ejni'alažə'e zon catezə chso'e lao' syodan'. Nach bχox che Jopiterən' gwze'e nche'e go'on ca' na' bazjanone'eb xoche len yej. Nach bχoxən' len beṇə' ca' ža'anə' besə'əžine' gan' nita' apostol ca' gwse'enene' so'ote' go'on ca' par se'ejni'alažə'e lega'aque'.

¹⁴⁻¹⁵Pero apostol Bernaben' len Pabən' catə' gwsa'acbe'ine' can' so'on beṇə' ca', gosə'əcheze' xaga'aque'enə' chedə' bito gwse'enene' so'on beṇə' lao' syodan' ca'. Gwse'ebe' ladjo beṇə' ca' gwse'e lega'aque' zižjo: —Beṇə' bito gonle ca'. Leczə beṇačh neto'. Za'ato' par chyixjue'ito' le'e de que cheyalə' gwša' yichjla'ažda'olen' na' cuejyichjle costombr quinga de'en naole la' lega'aque'n bito bi zjəzaquə'ən. Cuejyichjga'aclen nič güe'ela'ole Diozən' ben' zo zejlicane, ben' ben yoban', yežlyon', nisdə'onə', beṇačh, bia ca' chsa'aš, na' bitə'ətezə de'en chle'icho le'e yoban', lao yežlyon' na' lo'o nis. ¹⁶Ca' naquə tyemp ca' de'en bagosə'əde, Diozən' gwdape' yelə' chxenlažə' ca' de'en gosə'əda beṇə' gwža' to to nasyon gwso'one' con can' gwse'enene'. ¹⁷Pero Diozən' syempr zocze' chone' güen len yoguə'əloḷ beṇačhən' par nič yesə'əneze' de que zocze' naque'

Dioz. Le'enə' chone' par nič chac yejon' nič ca' chac de'en chazcho, na' chatə' de'en che'ej chaocho par nič socho mbalaz.

¹⁸Na' la'aṇə'əczə gwse' Pabən' len Bernaben' beṇə' Listra ca' de'enə', cane gosə'əzoine' par nič cui gwso'ot beṇə' ca' go'on ca' par se'ejni'alažə'e lega'aque'.

¹⁹Ca' chac xonj beṇə' Izrael beṇə' nita' Iconio na' Antioquian' gan' mbane Pisidia, besə'əžine' Listran', nach gosə'əgo'oyelə'e beṇə' Listra ca' par gwsa'aque' txen boso'ošižə'e Pabən' yej. Na' gwsa'aquene' šə bach gwso'ote'ene' nach gosə'əxobe'ene' fuerlə syodan'.

²⁰Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' jəsə'ədobe' gan' de'enə' nach beyase' na' beyeje' lao syodan' de'e yoblə. Nach beteyo beza' Pabən' len Bernaben' par jəya'aque' Derben'.

²¹Na' leczə gosə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' lao' syoda Derben' na' beṇə' zan gwso'onlilažə'e Jesocristən'. Gwde na' besyə'əsa'aque' jəsyə'aque' Listran', Iconion' na' Antioquian' de'e yoblə. ²²Na' to to syoda ca' gan' jəya'aque'enə' boso'otipe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gosə'əneyoine' lega'aque' par nič ničə'ətezə nite'e so'onlilažə'e Jesocristən'. Na' leczə bzejni'ine' lega'aque' de que notə'ətezcho šə chene'echo ṇabia' Diozən' chio'o, de'e zan de'e gaquə de'e čhi' saquə'əcho. ²³Na' to to yež can' besyə'ədie'enə' gosə'əbeje' beṇə' golə beṇə' blao par boso'ogüia boso'oye' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən'. Na' Pabən'

len Bernaben' ze'e yesa'aque' to to
yež gws'o'one' orasyonnə' txen len
beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžaguən'
sin cui gwsa'ogüe', gosə'əṇabe' lao
Xancho Jesocristən' gaquəlene' yoguə'
beṇə' ca' bač chso'onlilaže'ene'.

**Pabən' na' Bernaben' jəya'aque'
Antioquian' gan' mbane Siria**

²⁴Gwde na' besa'ac Pabən' len
Bernaben' na' besyə'ədie' distrit che
Pisidia par besə'əžine' distrit che
Panfilia. ²⁵Na' gosə'əyixjui'e dižə'
che Jesocristən' yež de'en nzi' Perge
gan' mbane Panfilian'. Beyož na'
gwsa'aque' ja'aque' gan' ne' Atalia.
²⁶Na' Atalian' besa'aque' besyə'əyo'e
lo'o barcw par besyə'əžine'
Antioquian' gan' mbane Sirian'
gan' gwsa'aque'. Na' ca naquə beṇə'
Antioquia ca' lega'aque' gosə'əṇabene'
Diozən' gaquəlene' Pabən' len
Bernaben' par žjse'ene' xšin Diozən'
catə' cuinə' əsa'aque' žja'aque' yež
ca' par žjse'ene' xšin Diozən' de'en
babeyož gws'o'one' na'a. ²⁷Na' catə'
besyə'əžin Pabən' len Bernaben'
Antioquian', bosyo'otobe' beṇə' ca'
chso'elao' Jesocristən' nach gwsə'e
dižə' yoguə'əloł can' goquəlen Diozən'
lega'aque' žlac žəsə'ədise' dižə' güen
dižə' cobə che Jesocristən' na' can'
ben Diozən' par nič beṇə' ca' cui
zjənaquə beṇə' Izrael gws'o'onlilaže'e
Jesocristən'. ²⁸Sša besyə'əga'aṇe'
gosə'ənite'e len beṇə' ca' chso'onlilažə'
Jesocristən' Antioquian'.

**Apostol ca' bosə'oxi'e len beṇə'
Jerosalen ca' naclə cheyałə' so'on
beṇə' catə' so'onlilaže'e Jesocristən'**

15 Ca tyempən' to čopə beṇə'
gwsa'ac Jodean' besə'əžine'

Antioquian' na' gosə'əzolaogüe'
boso'osed boso'olo'ine' beṇə' ca'
chso'onlilažə' Jesocristən' de que
cheyałə' yesə'əzoe' señy de'en ne'
sirconsisionnə' can' na lei de'en
bzoj de'e Moisezan' par nič
cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'.
²Pero Pabən' len Bernaben'
gwsa'acyože' beṇə' Jodea ca' de'en
choso'osed choso'olo'ine' ca'.
Nach beṇə' Antioquia ca' beṇə'
ca' bachso'onlilažə' Jesocristən'
gosə'əchoglaogüe'en de que Pabən'
len Bernaben' na' len yeto čopə
beṇə' ljeužjga'aque' ca' əžja'aque'
Jerosalennə' par žjəsyə'ənite'e
yelə' goxi'a len apostol ca' na' beṇə'
golə blao che beṇə' chso'onlilažə'
Jesocristən' Jerosalennə' naclə
cheyałə' so'one' che de'en
choso'osed choso'olo'i beṇə' ca'.

³Nach beṇə' ca' chəsə'ədopə
chəsə'əžag chso'elaogüe'e
Jesocristən' boso'osele'e lega'aque'
əžja'aque' Jerosalennə'. Na'
gosə'ədie' Fenisia na' Samaria
na' gwsə'elene' beṇə' ca'
chso'onlilažə' Jesocristən' dižə'
de que ca naquə beṇə' ca' cui
zjənaquə beṇə' Izrael baboso'oša'
yichjla'ažda'oga'aque'enə' par
choso'ozenague' che Diozən'. Nach
beṇə' Fenisia ca' na' beṇə' Samaria
ca' besyə'əbeichgüeine'.

⁴Na' catə' besə'əžin Pabən' len
Bernaben' Jerosalennə' beṇə' ca'
chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao'
Jesocristən' nach beṇə' golə beṇə'
blao čega'aque' ca' na' apostol
ca' besə'əšaglaoga'aque'ene'
choso'oguape' lega'aque' diox.
Nach Pabən' len Bernaben' gwse'e
lega'aque' yoguə'əloł can' bagoclen

Diozən' lega'aque'. ⁵Na' bałə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' zjənaque' beṇə' fariseo nach gosə'əzožə'e gosə'əne': —Ca naquə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', cheyałə' nita'əga'aque' seṇy de'en ne' sirconsisionnə' na' cheyałə' so'one' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' la'aṇə'əczə cui zjənaque' beṇə' Izrael.

⁶Nach besə'ədoba apostol ca' na' beṇə' golə blao ca' par boso'oxi'e naclə gaquəczən'. ⁷Sša bagoc chso'e dižə' catə'əczla gwzožə' Bedən' gožə' lega'aque': —Beṇə' bišə', le'e nezczele de que cana'ate gwlej Diozən' nada' par jətixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael niç gwso'onlilažə'ene'.

⁸Na' ca naquə Diozən' ža, nombi'e yichjla'aždao' yoguə'əlolte beṇə'. Na' de'en bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'aždao' bałə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' zon lo'o yichjla'aždao' chio'o, blo'ine' chio'o de que chazlažə'e can' chso'onlilažə'e Jesocristən'.

⁹Na' bito nacho de que nža' bene' len chio'o na' nža' chone' len lega'aque', sino beya'a beyibcze' la'aždaoga'aque'enə' catə'ən gosə'əzolaogüe' chso'onlilažə'e Jesocristən'. ¹⁰Na' ža, ibixchen' cui chejle'ele che de'en bagož Diozən' nada'? ibixchen' chonlene' prueb šə leine' can' ne'enə'? Chene'ele gonle byen yesə'ənao beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael costombr checho ca'. Tant zdebə zjənaquən xte ni chio'o na' ni xaxta'ocho ca' cui goquə so'one' yoguə'əlol can' nannə'. ¹¹De'e na'anə' bito naquən

güen ye'ega'acchone' yesə'ənaogüe' costombr ca', chedə' cuin Xancho Jeso'osən' babene' par niç cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' laogüe de'en nži'ilažə'e lega'aque' ca'aczən' babene' len chio'o, na' bito nacho de que zaquə'əcho par bene' ca' len yoguə'əlolcho.

¹²Nach yoguə' beṇə' ca' ndopə nžaguən' gwnite'e žizə par boso'ozenague' gwsoe' Bernaben' len Pabən' dižə' ca naquə ben Diozən' par niç gwso'one' miłagr na' yeziquə'əchlə de'e zaquə' yebanecho entr beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹³Na' catə' beyož gwsoe' Bernaben' len Pabən' dižə'ənə', lao ne'e nita' beṇə' ca' žizə gwzožə' Jacobən' gožə' lega'aque': —Beṇə' bišə' le'e gwzenag dižə' nga gua'a. ¹⁴Simon Bedən' bach be'e dižə' can' babloe' Diozən' yełə' guac che'enə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' can' bagwleje' bałə' par chso'elaogüe'ene'. ¹⁵Na' de'en chon Diozən' ca' chotilən de'e ca' boso'ozoj profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' can' na de'e nga:

¹⁶Te na' yida' de'e yoblə na' gona' par niç nabia' xi'in dia che de'e Rei Dabin',

la'aṇə'əczə na'a cui no xi'in dia che'enə' chesə'ənabia' na' gona' par niç socze' nabi'e.

¹⁷Na' zan beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael so'onlilažə'e nada' Xanga'aque'.

Beṇə' ca' ža' yoguə' nasyonnə' so'ombi'e nada', con noga'aque'enə' gwleja' par so'ombi'e nada'.

¹⁸ Can' gwna Xancho Diozən', ben' chzejni'i chio'o can' gaquə dezd ža gwlasda'ote.

¹⁹ Na' laogüe de'en nyoj Xtiže'enə' nan ca', nada' əchnia' le'e de que cabi cheyalə' gonecho beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bichlə zed, beṇə' ca' bagosə'əbejyichj costombr čega'aque'enə' de'en gosə'ənaogüe' par chso'onlilaže'e Diozən'. ²⁰ Con gwzojga'acchone' ye'ega'acchone' de que bito sa'ogüe' no yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən che lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alažə' beṇə', na' bito sa'ogüe' bia ca' chso'ote' choso'ošoquə' do lba'abən', na' bito sa'ogüe' chen čega'acobən'. Na' bito yesə'əzolene' no'olə cui naquə no'ol čega'aque' na' nic no'ol ca' yesə'əzolene' beṇə' cui naquə be'en čega'aque'. ²¹ Dezd gwłalte nitə' beṇə' to to syodan' choso'ozejni'ine' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən', na' choso'olabe'en lo'o yo'odao' əblao čechon' yoguə' ža dezcanz. De'e na'anə' cheyalə' goncho mendad so'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca cui əsa'aque beṇə' ca' chəsə'ənao de'en na lein' de que malən' chso'on beṇə' ca'.

²² Na' apostol ca' len beṇə' golə blao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' gwsa'azlaže'e can' gwna Jacobən', na' boso'oxi'e əchoj čopə beṇə' entr lega'aque' par əžja'aclene' Pabən' len Bernaben' Antioquian'. Nach gosə'əbeje' Jodas Barsabasən' na' Silasən' beṇə' zjənaquə beṇə' blao entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'. ²³ Na'

boso'ozoje' to cart de'e gwso'oxə' beṇə' ca' na' le'e cartən' gwse'e lega'aque':

“Neto' apostol, na' beṇə' golə blao, na' nochlə neto' chonlilažə'əto' Jesocristən' chguapto' le'e diox, le'e nacle beṇə' ljuežjto' chonlilažə'əchone', le'e nitə'əle Antioquian' na' do gan' mbane Siria na' Silisia. ²⁴ Bagwṇezeto' de que to čopə beṇə' besə'əchoj entr neto' babla'aque' gan' nitə'əlen' chso'one' šejlažə'əle len dižə'ən baboso'očixə boso'onize' yichjla'ažda'olen' chəsə'əne' de que cheyalə' sole seņy de'en ne' sirconsisionṇə' na' gonle yoguə'əlo' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Bito ṇezeto'onə' gwsa'aque' na' caguə mendad četo'onə' bedəsə'əyeže' le'e ca'. ²⁵ Topə txen naquəto' gwyazlažə'əto' gwlejtə' čopə beṇə' quinga chselə'əga'acto'one' gan' nitə'əlen' len apostol ca' chacchgüeito' čei Bernaben' na' Pabən'. ²⁶ La' lega'aque' baboso'osanlažə' yelə' mban čega'aque'enə' par chso'one' xšin Xancho Jesocristən'. ²⁷ Chselə'əto' Jodasən' na' Silasən' na' lega'aque' yoso'ozejni'ine' le'e dižə' cho'a che yoguə' de'en nato' le'e cart nga. ²⁸ Chazlažə'əto' de'en babzejni'i Spirit che Diozən' neto' de'en ənato' cui gonle, na' de'e ca' chonən byen cui gonle zjənaquə tapzən. ²⁹ Bito cheyalə' gaole yelə' guao de'en chəsə'əne' che lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alažə' beṇə'. Na' bito gaole bia ca' chso'ote' choso'ošoquə' do lba'abən'. Na' bito gaole chen čega'acobən'. Na' bito solenle no'olə cui naquə no'ol čele

na' nic no'olən' solene' beṇə' cui
naquə be'en che'. Šə bito chonle
de'e quinga chonto' mendad cui
gonle, güennə' gonle šə ca'. De'e
na'azən' chzojto' le'e cart nga."

³⁰Nach boso'ozei beṇə' ca'
chso'onlilažə' Jesocristən' apostol
ca' na' beṇə' ca' yečhopə dižə' nach
gwsa'aque' əzja'aque' Antioquian'.
Na' catə' besə'əžine' Antioquian'
bosyo'otobe' yoguə' beṇə' ca'
chso'onlilažə' Jesocristən' na'
boso'onežjue' lega'aque' cartən'
zjənoxe'lenə' par boso'olabe'len.
³¹Na' beyož boso'olabe' cartən'
besyə'əbeine' ca' naquə consejw
de'len nyoj le'inə'. ³²Na' ca'
naquə Jodasən' na' Silasən' leczə
choso'ozene' beṇə' bi de'len bagož
Diozən' lega'aque'. Nach gwso'elene'
beṇə' Antioquia ca' dižə' na'
boso'otipe' lažə'əga'aque' par
nič nite'ətežə nite'e so'onlilažə'e
Jesocristən'. ³³Zan ža gwnite'e
Antioquian' na' catə' bžin ža par
yesa'aque' žjəya'aque' gan' nitə'
beṇə' ca' boso'osele' lega'aque',
beṇə' Antioquia ca' boso'ozeine'
lega'aque' dižə' gwse'e de que to
šao' to güen yesyə'əžine'. ³⁴Pero
na' ca' naquə Silasən' gwčhoglažə'e
yega'ane' na'azə. ³⁵Nach leczə
Pabən' len Bernaben' gwnitə'əcze'
Antioquia na'azə, na' txen len zan
beṇə' Antioquia ca' boso'osed
boso'olo'ine' beṇə' xtižə' Diozən' na'
boso'ozejni'ine' lega'aque' bi zejen.

**Pabən' gwyeye' de'e yoblə gan'
bajətičjui'e xtižə' Diozən'**

³⁶Na' catə' bagwde to tyemp
Pabən' gože' Bernaben': —Šejcho
yoguə'əlol syoda ca' gan' bačh

jtixjue'echo xtižə' Xancho
Jesocristən' par zjəyecho nac
chsa'ac beṇə' ca' chso'onlilažə'ənə'.

³⁷Nach Bernaben' goclaže'e
yesə'əche'e Juan ben' leczə le'
Marcos. ³⁸Pero Pabən' bene' xbab
bito naquən güen yesə'əche'ene',
chedə' Juan Marcosən' gwlejjyichje'
lega'aque' Panfilian', bito
bega'anlene' lega'aque' par so'one'
xšin Diozən'. ³⁹Na' gotə' to bžəš
gual entr Pabən' na' Bernaben'
xte gosə'əbejjyichj ljuəžjga'aque'.
Bernaben' gwze'e gwče'e
Marcosən' gwso'e to lo'o barcw
par ja'aque' Čhipren'. ⁴⁰Nach
Pabən' gwze'e gwče'e Silasən', na'
beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'
Antioquian' gosə'ənabe' lao Xancho
Diozən' gaquəlene' Pabən' na'
Silasən' gatə'ətežə žja'aque'. ⁴¹Nach
Pabən' len Silasən' gosə'ədie' Sirian'
na' Silisian' par boso'otipe' lažə'
beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'
to to yež.

**Temtion' gwzolaogüe' chonlene'
Pabən' len Silasən' xšin Diozən'**

16 Na' catə' Pabən' na' Silasən'
besə'əžine' Derben' na'
gosə'ədie' par besə'əžine' Listran'.
Na' Listra na' zo to beṇə' chonlilažə'
Jesocristən' na' le' Temtio. Xna'
Temtion' naque' beṇə' Izrael na'
chonlilažə'e Jesocristən', na' xe'lenə'
naque' beṇə' griego. ²Na' beṇə' ca'
chso'onlilažə' Jesocristən' Listran'
na' Iconion' gwso'e xtižə' Temtion'
de que zocze' chone' güen. ³Nach
Pabən' gwnabe' šejlen Temtion'
lega'aque', nach gwči'ene' gan'
boso'ozo'ene' señy de'len ne'
sirconsision par nič gwsa'azlažə'

beṇə' Izrael ca' ža'anə' əche'ene' gone' xšin Diozən'. Bzo'ene' seṇyən' chedə' la' yogue'e zjəneze' de que x'e'ena' bito naque' beṇə' Izrael. ⁴Nach gwsa'aque' zja'aque' to to syoda na' chəsə'əyixjue'ine' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' noquə'ənnə' cui cheyalə' so'one' can' gosə'əchoglaos apostol ca' na' beṇə' golə blaos che beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalenna'. ⁵Nach beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' gwnitə'ətezə gwnite'e gwsə'onlilažə'əche' Jesocristən' na' gwyanche' tža tža.

**Pabən' ble'idaogüe'ene' to
beṇə' Masedonia chatə'əyoine'
le' šeje' laže'enə'**

⁶Ca naquə Spirit che Diozən' bito be'en latjə šej Pabən' na' Silasən' na' Temtion' Asian' žjəsə'ədixjui'e xtižə' Diozən', de'e na'anə' ja'aque' Frigia na' Galasia. ⁷Na' besə'əžine' galə'əzə gan' mbane Misia. Na' gwsa'acలాžə'e əžja'aque' gan' nzi' Bitinia, pero leczə bito be'e Spiritən' latjə əžja'aque'enə'. ⁸Nach gosə'ədie' Misian' xte besə'əžinte' gan' nzi' Troas. ⁹Na' že' na' Pabən' ble'idaogüe'ene' zecha to beṇə' byo beṇə' Masedonia laogüe'enə' na' be'enə' gotə'əyoine' le' gože'ene': "Yo'o Masedonian' par gaquəleno' neto'." ¹⁰Nach bsi'ini'a cheto' par gwza'ato' gwyejto' Masedonian' la' gwyejni'ito' de que Diozən' chene'ene' žjezeneto' beṇə' ca' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən', na' nada' Locas gwyə'alena' Pabən' len Silasən' na' Temtion'.

Pabən' na' Silasən' ja'aque' Filiposən'

¹¹Troas na' gwza'ato' gwyo'oto' lo'o barcon' zdato' licha par galən' ne' Samotrasia, nach beteyo bžinto' gan' nzi' Neapolis. ¹²Nach Neapolis na' gwza'ato' par bžinto' gan' ne' Filipos gan' mbane Masedonian'. Filiposən' naquən to syoda blaos gan' ža' beṇə' Roma. Na' gwzoto' na' to chopə ža. ¹³Na' catə' bžin ža dezcanzən' bchojto' fuerlə syodan' par gwyejto' cho'a yaon' gan' chja'aque' chjse'ene' orasyonnə', nach gwche'eto' par be'elento' no'ol ca' bazjənžaguən' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. ¹⁴Na' entr no'ol ca' choso'ozenaguən' len to beṇə' le Lidia. Naque' beṇə' syoda Tiatura na' chote'e lachə' fin de color morad. Lidian' cho'elaogüe'e Diozən' na' Xancho Diozən' bene' par nič gone'ene' bzenague' tcho'a tšao' ca naquə dižə' de'en be' Pabən'. ¹⁵Na' le'e gwchoate' nis len family che' ca'. Nach gwdenə' gotə'əyoine' neto' gwne': —Šə de'e liczə chejle'ele de que chonlilaža'a Xancho Jesocristən', le'e šo'o yega'anle liža'anə'.

Nach gwyejto' jəyega'anto' liže'enə' chedə' bencze' byen.

¹⁶Na' goquən to žlas laos zdato' gan' chac orasyonnə' bežagto' to no'ol güego' no'olə yo'o yaz de'e xio' lo'o yichjla'ažda'obo'onə' na' chonən par nič chac chneya'abo', na' gan xen chombo' par xambo' ca' de'en chneya'abo'. ¹⁷Nach bedənaobo' neto' nžagto' Pabən' chosya'abo' nabo': —Beṇə' quinga zjənaque' beṇə' güen xšin Diozən' ben' chnabia' doxenlə. Na'

lega'aque' choso'olo'ine' naquən'
cheyalə' goncho par niç cui
yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹⁸Zan ža gwnaobo' neto' nabo' ca'
xte bžin ža goque Pabən' zed nach
gwyechje' gože' de'e xio'onə': —Por
yelə' guac che Jesocristən' chona'
mendar yechojo' lo'o yichjla'aždao'
bi'i nga.

Nach le'e bechojten.

¹⁹Catə' gwsa'acbe'i xambo'onə'
cuich bi gan so'one' len lebo' nach
gosə'əzene' Pabən' len Silasən'
na' jso'e lega'aque' gan' ža' beṇə'
gwnabia' ca' galə'əzə gan' chac
ya'a. ²⁰Nach catə' besə'əžinlene'
lega'aque' lao beṇə' gwnabia' ca'
nach gwse'e: —Beṇə' Izrael quinga
chsa'aše' chəsə'əbeque' de'e zed
lao' syoda nga. ²¹Na' choso'olo'ine'
costombr de'e cabi cheyalə' nao
neto' naquəto' beṇə' Roma.

²²Na' beṇə' ca' ža' lao
ya'anə' lecəzə gwsa'ase' contr
Pabən' len Silasən', nach beṇə'
gwnabia' ca' gwso'one' mendar
gosə'əlechje' xaga'aque'enə' par
gosə'əyine' lega'aque' xis. ²³Beyož
gosə'əyinchgüe' lega'aque', nach
boso'ože'ene' ližyan' nach
gwse'e ben' chapə ližyan' de que
gapəchgüe' ciudad len lega'aque'.
²⁴Catə' gwse'e ben' chapə ližyan' ca'
nach be'enə' bže'e lega'aque' lo'o
cuart ližyan' de'en zo le'ezelaogüe'
gan' naquə bižə'əte na' bchide'e
ni'aga'aque'enə' len yag sep.

²⁵Na' do chelyanə' Pabən' len
Silasən' nite'e chso'one' orasyon na'
chso'ole' no imno chso'elaogüe'e
Diozən' na' pres ca' yeziquə'əchlə
choso'ozenague'. ²⁶Na' to de
repentə gwxo'ochgua, na'

bse'esə'əchguan lan yo'o ližyan'
xte bsaljon yoguə' puert ca'. Nach
yoguə' pres ca' ža'anə' beṇə' ca'
zjənchej gdenṇə' besyə'əyež gdenṇə'
na'aga'aque'enə' nach yag sepən'
bosanən ni'aga'aque'enə'. ²⁷Nach
ben' chapə ližyan' bebanene' na'
ble'ine' zjənyaljo puert ca' nach le'e
goljte' spad che'enə' goclaže'e yeyot
cuine', goquene' bach besyə'əxonj
pres ca'anə'. ²⁸Nach bisya'a Pabən'
gože'ene': —Bito bi gone cuino'.
Nga zoczə yoguə'əto'.

²⁹Nach ben' chapə ližyan'
gwnabe' to yi' nach gwyo'odoe'
zjəgüie' gan' de Pabən' len Silasən'
na' do chalə' chxize' bzo xiben'
laoga'aque'enə'. ³⁰Na' le'e bebejte'
lega'aque' ližyan' nach gože'
lega'aque': —İBi cheyalə' gona' par
niç cui yeya'a lao yi' gabilən'?

³¹Nach gwse'ene': —Benlilažə'
Xanto' Jeso'osən' le' na' family
chio' na' gone' ca cui yeyejle lao yi'
gabilən'.

³²Nach le'e gwzolaote Pabən' len
Silasən' gwso'elene' be'enə' na'
family che' ca' xtižə' Xanchon'.

³³Nach lao or na'atezə be'enə'
gwdibe' lao güe' che Pabən' na'
che Silasən'. Nach bosə'əcho'e
be'enə' nis len family che' ca'.

³⁴Nach gwche'e Pabən' len Silasən'
liže'enə' par bye'ej bguaogüe'
lega'aque'. Na' do family be'enə'
besyə'əbeichgüeine' de'en
bachso'onlilaže'e Jesocristən'.

³⁵Catə' gwyeni'inə' beṇə'
gwnabia' ca' boso'osele'e polsia
par jse'eže' ben' chapə ližyan' de
que yosane' beṇə' ca' žjəya'aque'.
³⁶Nach gož be'enə' chapə ližyan'
Pabən': —Ca naquə beṇə' gwnabia'

ca' bach boso'osele'e rson yosana' le'e. Na' baguaquə žjəya'acle to šao' to güen.

³⁷Nach Pabən' gože' polsia ca': —Bagosə'əyine' neto' lao lcue' sin cui gwsə'one' yelə' jostis šə bi nonto'onə', len naquəto' beṇə' nasyon Roma. ¿Ena' na'a chse'lenene' yosyo'osane' neto' žizizəna'? Da'ac cuinga'aque' desye'e'leje' neto'.

³⁸Nach polsia ca' jesyə'əyeže' beṇə' gwnabia' ca' can' gož Pabən' lega'aque'. Na' beṇə' ca' besə'əžebchgüie' catə' gosə'əneze' de que Pabən' na' Silasən' zjənaque' beṇə' nasyon Roma.

³⁹Nach ja'ac beṇə' gwnabia' ca' gan' zjəde Pabən' na' Silasən' jəsyə'əye'exene' lega'aque' na' besyə'əbeje' lega'aque' dižə' šao' nach gwsa'atə'yoyine' lega'aque' yesa'aque' syodan'. ⁴⁰Catə' bechoj Pabən' len Silasən' ližyan' nach ja'aque' liž Lidian' de'e yoblə par jesyə'etipe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', nach besa'aque'.

**Beṇə' mal ca' boso'ota
boso'one' beṇə' Tesalonica
ca' so'one' contr apostol ca'**

17 Catə' besyə'əsa'ac Pabən' len Silasən' besyə'ədide' gan' ne' Anfipolis na' Apolonia. Na' le'e besyə'əžinte' to syoda de'en nzi' Tesalonica ga zo to yo'odao' ga chja'ac beṇə' Izrael ca'. ²Na' Pabən' ca costombr chece' gwyeye' lo'o yo'oda'onə' na' lao šonə' ža dezcanz ca' bzejni'ine' lega'aque' xtižə' Diozən'. ³Bzejni'ine' lega'aque' de que Xtižə' Diozən' de'en boso'ozoj

de'e profet ca' beṇə' ca' gwsə'e xtižə' Diozən' cana' cho'en dižə' che Cristən' nan de que yoso'oči' yoso'osakuə' beṇə' le' na' so'ote'ene' na' techlə yeyas yebane' ladjo beṇə' guat ca'. Nach leczə gože' lega'aque': —Jeso'osən' ben' cho'a dižə' chei, le'enə' Cristən' ben' bselə' Diozən' par chaclene' chio'o.

⁴Beyož be'e dižə'əna' zan beṇə' Izrael ca' gwsə'e'jle'e che' na' gwsa'aque' txen len Pabən' na' Silasən', na' zan beṇə' griego beṇə' gwsə'elao' Diozən' na' zan no'olə blao leczə gwsə'e'jle'e che'. ⁵Pero na' beṇə' Izrael ca' cui gwsə'e'jle'e xtižə' Diozən' gwsa'acxi'ine' Pabən' len Silasən' nach boso'otobe' xonj beṇə' mal chsa'aš lao lqueyən' na' txen zjənaque' boso'ota boso'one' beṇə' ca' ža' lao' syodan'. Nach ja'acyalcze' liž ben' le Jason chəsə'yəyilje' Pabən' len Silasən' par yesə'əche'e lega'aque' na' so'one' lega'aque' lao na' beṇə' syodan'. ⁶Pero catə' besə'əžine'enə' notono Pabən' len Silasən' nitə'əna'. Nach gosə'əxobe' Jasonə' lene' yeto chopə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' jso'e lega'aque' lao beṇə' ca' chəsə'ənabia' syodan'. Na' catə' besə'əžine' lao beṇə' gwnabia' ca' gwsə'e' lega'aque' zižjo: —Ca naquə beṇə' quinga chsa'aše' chəsə'əbeque' de'e zed doxenlə na' na'a babla'aque' gan' nga zocho nga. ⁷Na' Jason ni babgüiialaogüe' lega'aque' liže'enə', na' yogue'e chso'one' contr lei che Rei Sesar de'en naocho na' chəsə'əne' de que zo yeto rei beṇə' le Jeso'os.

⁸Besə'əža'achgua beṇə' lao' syodan' na' beṇə' gwnabia'

chega'aque' ca' catə' gwse'enene'
can' chəsə'əna beṇə' ca'. ⁹Nach
Jasonṇə' len beṇə' l'juežje'
ca' bosə'ožie' mech par nič
bosyo'osan beṇə' gwnabia' ca'
lega'aque'.

Pabən' na' Silasən' ja'aque' Berean'

¹⁰Nach beṇə' ca' chso'onlilažə'
Jesocristən' l'güegwzə lao žə' na'
bosyo'ose'e Pabən' len Silasən'
par jəya'aque' gan' ne' Berea. Na'
catə' besyə'əžine'enə' ja'aque' lo'o
yo'odao' che beṇə' Izrael ca'. ¹¹Beṇə'
Berea ca' zjənaquəche' beṇə' šao'
cle ca beṇə' Tesalonica ca' na'
besyə'əbeine' bosə'ozenague' xtižə'
Jesocristən' de'en bosə'ozejni'i
Pabən' len Silasən' lega'aque',
na' tža tža besyə'əyilje' gan'
nyoj de'e ca' bosə'ozejni'ine'
par nič gosə'ənezene' šə le
can' nan. ¹²Na' zanga'aque'
gwso'onlilažə'e Jesocristən', na'
ləczə zan beṇə' griego ca' na' zan
no'olə blao. ¹³Nach beṇə' Izrael
ca' ža' Tesalonican' beṇə' ca'
cui chso'onlilažə' Jesocristən',
gwse'enene' rson de que Pabən'
len Silasən' banite'e Berean'
choso'ozenene' xtižə' Diozən'. Nach
gwsa'aque' ja'aque' Berean' par
jəsə'əta jəsə'əne' beṇə' lao' syodan'.
¹⁴Pero beṇə' ca' chso'onlilažə'
Jesocristən' Berean' l'e
bosə'osa'ate' Pabən' gwyje' cho'a
nisda'onə' pero na' besyə'əga'an
Silasən' len Temtion'. ¹⁵Na' beṇə'
ca' gosə'əgo'o lao ne'e jso'e Pabən'
syoda Atenas de'en chi' gan' nzi'
Gresia. Na' catə' besa'aque'enə'
Pabən' bene' mēdad əžja'ac Silasən'
len Temtion' l'güegwzə gan' zoe'enə'.

Pabən' bsd blo'ine' beṇə' Atenas ca'

¹⁶Na' lao zoe' Atenasən' chbeze'
beṇə' ca', cuili biczən' chaque
yichjla'aždaogüe'enə' chgüie'
catequən' žə'e ža' l'gua'a lsaquən'
chse'ejni'alažə' beṇə' Atenas
ca'. ¹⁷De'e na'anə' bzejni'ine'
beṇə' Izrael ca' lo'o yo'odao'
chega'aque'enə' len yeziquə'əchlə
beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən'.
Na' ləczə yoguə' ža gwyje' gan'
chac ya'a par je'e xtižə' Diozən'
len beṇə' ca' ža'anə'. ¹⁸Na' beṇə'
ca' bazjənao de'en choso'osed
choso'olo'i epicoreo ca' na' estoico
ca' gosə'əzolaogüe' gwso'elene'
Pabən' dižə'. Nach bałe' gosə'əne':
—čBi nga əṇa de'e güe' dižə' nga
chio'o?

Nach yebałe' gosə'əne': —
Zedəzenljeine' chio'o che yeto
čhopə beṇə' cobən' šejni'alažə'əcho.

Gosə'əne' ca' čedə' Pabən'
bzejni'ine' lega'aque' dižə' che
Jeso'osən' na' bzejni'ine' lega'aque'
can' beban Jeso'osən' ladjo beṇə'
guat ca'. ¹⁹Nach gosə'əche'e
Pabən' to latjə gan' ne' Areopago
gan' chesə'ədobe' par chso'e
consejw na' catə' besə'əžine'enə'
nach gwse'ene': —Chene'eto'
əgwzejni'ido' neto' bi de'e cobən'
chsd chlo'ido'. ²⁰La' dižə' de'e
cuiczə ne'e yeneton' cho'o, na'
chene'eto' ənezeto' bi zejennə'.

²¹Na' ca costombr che beṇə'
Atenas ca' na' che beṇə' zitə' ca' ža'
Atenasən' con chaše' no güe' dižə' o
gozenag dižə' šə bi de'e cobə de'e
de.

²²Nach Pabən' gwzeche'
gwcholga'aque'enə' gan' ne'

Areopagon' na' gože' lega'aque': —
Le'e beṇə' Atenas, chache'ida' de
que chejni'alažə'əchgualē lɣua'a
lsaquə' ca'. ²³Catə' gwdia' tnezən'
ble'ida' latjə gan' nitə' de'e ca'
chejni'alažə'əlen'. Na' entr latj ca'
gan' nitə' de'e ca' chejni'alažə'əlen'
ble'ida' to latjə gan' nyojən nan:
“Par Xancho be'enə' cui no nombia’”.
Ca naquə be'enə' chejni'alažə'əle
sin cui nombi'alene' che be'ena'anə'
əchyixjue'ida' le'e.

²⁴Dioz ben' ben yežlyon' na'
yoguə'əte de'e de laogüen', len'
chnabi'e yoban' na' yežlyon'. Bito
zoe' do lo'o yo'o de'e ben beṇəchən'
par se'ejni'alažə'e le'. ²⁵Bito de
de'e əṇacho gon beṇəchən' par
gaquəlene' Diozən' žalə' na'aclə bi
chyažjene'. Dioz na'anə' cho'e yełə'
mban che yoguə'əłə beṇə', chgü'e
lega'aque' biš na' cho'e lega'aque'
yoguə'əte de'e zjənapē'.

²⁶Na' tozə chen bene' beṇəchən'
beṇə' ža' doxen lao yežlyon'. Na'
bsi'e xneze bat nītə' to to beṇə' na'
gan' nite'e. ²⁷Diozən' bnite'e yoguə'
beṇəchən' lao yežlyon' par nič ca'
yesyə'əyilje' naclə so'one' par nič
ca' so'ombi'ene' na' so'onlilažə'e
tozə le'. De'e li Diozən' bito zoe'
zita' len to to chio'o. ²⁸Le'enə'
chone' par nič zocho na' par
mbancho na' par chdachə, can'
gwnaczə to beṇə' poeta chele
ben' be' dižə' xochē gwne': “De'e
li naccho dia che Diozən'.” ²⁹Na'
əchnia' le'e de'en naccho xi'in dia
che Diozən' bito cheyalə' gonlizcho
xbab de que le' naque' ca no
lɣua'a lsaquə' de or, de p̄lat o de
yej, de'e ca' chsa'aljažə' beṇəchən'
chso'one'. ³⁰Antslə Diozən' be'e

latjə gwso'on beṇəchən' con can'
gwna xbab čega'aque'enə' yełə'
cui chejni'i čega'aque'. Pero
ṇa'a Diozən' chone' mendad
de que yoguə'əłə beṇə' ža'
doxenlə yežlyon' yesyə'ədinjene'
xtolə'əga'aque'enə'. ³¹La' Diozən'
bambeje' Jesocristən' par
əchoglaogüe'en che chio'o beṇəch
šə nocho napcho dolə'. Na' Diozən'
banžie' bia' batən' čhoglaogüe'en
che chio'o beṇəch. Na' de'en
bosban Diozən' Jesocristən' ladjo
beṇə' guat ca' nezecho de que de'e
li čhoglaogüe'en che chio'o beṇəch
na' zdacze' liča ca de'en gone' ca'.

³²Catə' beyož gwse'enene'
gwna Pabən' de que yesyə'əban
beṇəchən' ladjo beṇə' guat ca'
bale' gwso'onene' borl na' yebale'
gwse'ene': —Na' gwzenagyetš'i'ito'
can' cho'o dižə'anə' yetolə ža.

³³Ca' goquə beza' Pabən'
Areopagon' gan' ža' beṇə' ca'.

³⁴Pero na' balə beṇə' Atenas
ca' gwsa'aque' Pabən' txen na'
gwso'onlilažə'e Jesocristən'. Na'
entr beṇə' ca' gwsa'ac Pabən' txen,
len to beṇə' byo le Dionisio na' yeto
no'olə le Damaris. Na' Dionision'
naque' to beṇə' gwnabia' ca' chso'e
consejon' Areopagon'.

Can' goquə žlac gwzo
Pabən' Corinton'

18 Gwde goc de'e ca' Pabən'
beze'e Atenasən' par
gwyje' gan' ne' Corinto gan'
leczə mbane Gresian'. ²Catə'
bžine' Corinton' bežague' to beṇə'
Izrael le Aquila beṇə' yež Ponto,
na' no'ol che'enə' le' Prisila. Ze'e
besyə'əžingale' Corinton' zeya'aque'

Italia, chedə' Rei Claudion' ben' chnabia' Italian' bene' mendad besyə'əžaš yoguə'əlöl beṇə' Izrael ca' ža' Roman'. ³Nach gwyej Pabən' ližga'aque'enə' na' gwzoe' len lega'aque'. Na' txen gwso'one' yo'o de lachə' chedə' leczə chac gon Pabən' len na' lenṇə' naquə žin che Aquilan' na' Prisilan'. ⁴Na' yoguə' ža dezcanz Pabən' gwyeye' yo'odao' che beṇə' Izrael ca' na' jəzejni'ine' lega'aque' che Jesocristən' par nič so'onlilaže'ene' na' lenczə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chja'ac yo'oda'onə'.

⁵Na' catə' gwsa'ac Silasən' len Temtion' Masedonian' par besə'əžine' gan' zo Pabən' besə'əle'ine' can' chon Pabən' cho'lecza laže'e chyixjui'e xtižə' Jeso'osən' na' chzejni'ine' beṇə' Izrael ca' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' chəsə'əbeze' əselə' Diozən' par gaquəlene' lega'aque'. ⁶Pero beṇə' Izrael ca' besə'əže'e apostol Pabən' na' boso'ožia boso'onite'ene'. Nach Pabən' bse'esə xe'lenə' par blo'e de que bito bi dolə' nape' che de'e malən' chso'one', na' gože' lega'aque': —Bito bi dolə' napa' nada' de'en cuiayi'ile zejlicane. Le'e nape dolə'əna'. Na' dezd na'a žjəsəd žjəlo'ida' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

⁷Nach bechoje' lo'o yo'oda'onə' na' beze'e bežine' liž to beṇə' le Josto. Josto na'anə' zotezə zoe' cho'elaogüe'e Diozən' na' liže'enə' zon cuit yo'oda'onə'. ⁸Na' zo to beṇə' le Crispo beṇə' naquə beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə'. Na' Crispon' len yoguə'əlöl family che'enə' gwso'onlilaže'e Xancho

Jesocristən'. Le'egatezə ca' beṇə' zan beṇə' Corinto ca' boso'ozenag che de'en əbsd blo'i Pabən' gwso'onlilaže'e Jesocristən' na' gosə'əchoe' nis. ⁹Na' goquən' to že' ble'idaogüe'e Pabən' Xancho Jesocristən', na' Xancho' gože' Pabən': —Bito žebo'. Gwzotezə gwzo be' xtiža'anə' na' bito so' žizə. ¹⁰Nada' zoczə' len le' na' bito gua'a latjə no bi gone le', chedə' beṇə' zan ža' lao' syoda nga beṇə' so'onlilažə' nada'.

¹¹Ca' goquən' bega'an Pabən' tgüiz yo'o gašjə Corinton' par bsd blo'ine' lega'aque' xtižə' Diozən'.

¹²Na' ca tyempən' be'enə' le Galion naque' goberṇador na' chnabi'e gan' nzi' Acaya. Nach beṇə' Izrael ca' ža' Corinton' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' gwsa'aque' tozə par gwso'one' contr Pabən'. Nach gosə'əche'ene' jsə'ene' gan' chon goberṇadorən' yelə' jostisən'. ¹³Na' catə' besə'əžine'enə' gwse'e goberṇadorən': —Ca naquə bengə ža, chde' chgo'oyele'e to to beṇə' par nič so'one' bi de'e cobə par se'ejni'alaže'e Diozən' na' nža'alən' na lein' šejni'alažə'əchone'.

¹⁴Bač zotequən' əne Pabən' cata'əczla gož Galionṇə' beṇə' Izrael ca': —Ca naquə de'e nga chaole xya nga, žalə' naquən to no fałt o to no de'e malchgua, gona'an yelə' jostis. ¹⁵Pero naquən che dižə'əzə na' che la beṇə' na' che lei chelen'. Le'e gwye' nacłə gonle. Nada' bito co'o lao na'a gona' yelə' jostis che de'en nac ca'.

¹⁶Nach bošaše' lega'aque' gan' chone' yelə' jostisən'. ¹⁷Nach beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə'

Izrael boso'onize' Sostenesən' be'enə' naquə beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə'. Na' gws'o't gosə'əyine' le' lao Galionnə' pero bito bi cas ben Galionnə' lega'aque'.

Pabən' beyeje' Antioquian' par jətiṁjui'e xtižə' Diozən' de'e gwyōne

¹⁸Gwde goc ca' yezan ža gwzoch Pabən' Corinton' nach catə' beze'enə' bzeine' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' dižə' nach beze'e beyo'e to lo'o barcw. Na' beyeje' Sirian' na' gwche'e Prisilan' na' be'en che' Aquilan'. Na' catə' besə'əžine' Sencrean' besyə'əchoje' lo'o barcon' par ja'aque' lao yežən'. Na' antslə ze'e yesa'aque' Sencrean' bšib yichj Pabən' par blo'e de que bach bene' complir to de'en bene' lyebe lao Diozən'. ¹⁹Nach besyə'əyo'e lo'o barcon' par besyə'əžine' Efeson' gan' besyə'əga'an Aquilan' na' Prisilan'. Na' Pabən' gozeje' lo'o yo'odao' che beṇə' Izrael ca' par be'elene' lega'aque' xtižə' Diozən'. ²⁰Na' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə' gwsa'atə'əyoine' le' yega'anəche' len lega'aque', pero bito gone'ene'. ²¹Nach bzeine' lega'aque' dižə' gože': —Chonən byen soa' lni de'en šo'o Jerosalennə', pero güidəchczə' delana'a le'e yetši'i šə Diozən' güe'e latjə.

Nach beze'e Efeson'. ²²Catə' bžine' Sesarean' nach gwdie' gwyeye' Jerosalennə' na' bguape' diox beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' na', nach beze'e beyeje' Antioquian' gan' mbane Sirian'. ²³Gwde to tyemp gwzoe' Antioquian', nach gwyeye'

gan' mbane Galasian' na' Frigian' jətipe' lažə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' to to yež.

Apolosən' gwdixjui'e xtižə' Diozən' Efeson'

²⁴Na' tyemp na' bžin to beṇə' Izrael Efeson' na' le' Apolos. Apolosən' naque' beṇə' Alejandria, na' chac cho'e dižə' lao' lcue' na' bansede' binlo can' na xtižə' Diozən' de'en nyojən'. ²⁵Apolosən' gwnezene' che de'e güen ca' ben Xancho Jeso'osən' na' de'e ca' bsd blo'ine'. Na' do yichj do laže'e be'e dižə' bzejni'ine' tcho'a tšao' de'en nezene' che Jeso'osən' la'anə'əczə con de'en əbsd əblo'i de'e Juannə' na' can' bchoe' beṇə' nis na'azən' nezene'. ²⁶Nach Apolosən' sin cui chaž chžebe' gwzolao be'e dižə' che Xanchon' lo'o yo'odao' che beṇə' Izrael ca'. Na' gwse'ene' Prisilan' na' be'en che' Aquilan' can' chzejni'i Apolosən' nach gosə'əche' le' partlə na' boso'ozejni'ichene' le' cuaselol can' na' Diozən' che Jeso'osən'. ²⁷Na' ca naquə Apolosən' gone'ene' šeje' gan' ne' Acaya, na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Efeson' besyə'əbeine' de'en gone'ene' šeje' na' boso'ozoje' to cart de'e bexe'e par beṇə' ca' chso'onlilaže'e Jesocristən' Acayan' par nič yoso'ozenag beṇə' ca' che' na' so'one' güen len le'. Na' catə' bžin Apolosən' Acayan' goclenchgüe' beṇə' ca' bagoclen Diozən' par chso'onlilaže'e Jesocristən'. ²⁸Na' lao lcue' bsd blo'ine' beṇə' Izrael ca' de que clelən' chso'one' xbab che

Jeso'osən', na' bzejni'line' lega'aque' can' nyoj Xtižə' Diozən' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' chəsə'əbeze' yidə par gaquəlene' lega'aque'. Na' Diozən' goclene' Apolosən' par niçh cui bi gosə'əna beṇə' Izrael ca' ca dižə' de'en be'lenə'.

Can' goquə žlac gwzo Pabən' Efeson'

19 Na' žlac zo Apolosən' Corinton', Pabən' beze'e na' bedie' yež ca' zjəchi' do ya'ada'onə' na' bežinte' Efeson'. Efeso na' bežague' balə beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jeso'osən'. ²Nach gože' lega'aque': —ĲEzedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' catə'an gwzolao chonlilažə'ale Jesocristən'?

Nach beṇə' ca' gwse'ene': —Bito ne'e yeneto' šə zo Spirit che Diozən'.

³Nach goze'e lega'aque': —ĲNacxan' gwchoale nisən' ža?

Nach gwse'ene': —Gwchoato' nisən' can' bzejni'i de'e Juannə'.

⁴Nach gož Pabən' lega'aque': —De'e Juannə' bchoe' beṇə' ca' besyə'adinje xtolə'əga'aque'enə' nis pero na' leczə gože' lega'aque' de que cheyalə' so'onlilaže'e be'lenə' ze'e selə' Diozən' par gaquəlene' nasyon Izraelən', na' be'lenə' ne' ca' le'lenə' Jeso'osən'.

⁵Beyož boso'ozenague' can' gwna Pabən' nach gosə'əchoe' nisən' de'e yoblə par besə'əlo'e de que chso'onlilaže'e Xancho Jeso'osən'.

⁶Nach Pabən' gwxoə ne'lenə' yichjga'aque'enə' na' Spirit che Diozən' bedəson lo'o yichjla'aždao' to toga'aque' na' benən par niçh gosə'əne' gwde gwdele dižə' na'

leczə gosə'əyixjui'e bi de'en gož Diozən' lega'aque'. ⁷Na' entr yoguə'əga'aque' zjənaquə ca do šižine'.

⁸Na' ca do šon bio' bsd blo'i Pabən', na' sin cui chaž chžebe' be'e xtižə' Diozən' len beṇə' ca' chəsə'əadopə chəsə'əžag lo'o yo'oda'onə' chzejni'line' lega'aque' par niçh gwse'ejlə' zane' de que Diozən' chnabi'e con notə'ətezə beṇə' chso'e latja. ⁹Pero besə'əchoj balə beṇə' zjənaquə yichjla'aždao' žod beṇə' cui gwse'ejlə'eczə na' delant beṇə' ca' ža'anə' boso'ožia boso'onite'e de'en əbsed əblo'i Pabən' che Jesocristən'. Pabən' bechoje' gan' že'enə' na' leczə bebeje' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən', na' gwche'e lega'aque' gan' zo to yo'o scuel che to beṇə' le Tiranno na' lo'o yo'o scuelən' bsd əblo'ichene' lega'aque' yoguə' ža.

¹⁰Na' lao chop iz ben Pabən' ca', yoguə'əlo' beṇə' ža' Asian' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael na' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwse'enene' xtižə' Xancho Jeso'osən'. ¹¹Na' Diozən' bene' par niçh Pabən' bene' miłagr de'e besyə'əbanchgüeine'.

¹²No bey na'azə na' no lachə' na'azə šə babchelən cuerp che Pabən' nach chjəsyə'əsane'en gan' zjəde beṇə' güe' ca' na' le'e chəsə'əyacteine' che yižgüe'en chse'line', na' beṇə' ca' yo'o yaz no de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'enə' leczə chesyə'əchojən.

¹³Nach balə beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' chsa'aš chso'one' rmech len yelə' goža' chega'aque'enə' na' leczə chəsə'əəbeje' de'e xio', gwsa'aclaže'e yesə'əchine' la

Ḫancho Jeso'osən' par yesyā'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz beṇə' ca' na' gosə'əne': "Chonto' mendad yechojle por yelə' chnabia' che Jeso'osən' ben' choe' Pabən' xtiže'enə'."

¹⁴Zo to beṇə' Izrael na' le Eseba na' naque' beṇə' gwnabia' che bḫoz ca'. Na' nitə' gažə' xi'ine' na' xi'ine' ca' gažən' choso'ozetje' la Jeso'osən' gwse'enene' yesyā'əbeje' de'e xio' ca'. ¹⁵Na' to šlas catə' gwse'e to de'e xio'on ca' na' boži'in xtižə'əga'aque'enə' gožən lega'aque'! —Nezda' non' Jeso'osən' na' nombi'a Pabən', pero le'e bito nacle txen len lega'aque'.

¹⁶Nach de'e xio'onə' benən par nič be'enə' bxite'e bnize' beṇə' ca' na' benene' lega'aque' con can' chene'lennə', xte gosə'əbi'e güe' na' xte gwsa'aque' zi', nach bosyo'oxonje' liž be'enə' ga'alyidga'aque'. ¹⁷Na' yoguə'əloj beṇə' ca' nitə' Efeson' beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gosə'əneze' can' goquən'. Nach yogue'e besə'əžebe' na' gwsə'eche' yelə' bala'an che Ḫancho Jeso'osən'.

¹⁸Na' zan beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' gosə'əxoadole'e lao beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' gwse'e lega'aque' ca malən' bagwsə'one' antslə. ¹⁹Nach zan beṇə' bagwsa'ac beṇə' goža' na' beṇə' gone ya'a bosə'otobe' libr chega'aque'enə' na' gwsə'oxe'en bosə'ozeye'en delant beṇə' ljuežjga'aque' ca' bachso'elao' Jesocristən', na' besyā'əbeje' cuent ca do ja'aque'ətə' zjənyeyjue' libr

ca' na' bžinən šiyon mil mech plāt. ²⁰Na' ca naquə xtižə' Ḫancho Jesocristən' gosə' gwlaļjəchən' na' gwyanch beṇə' bosə'ozenague' chei.

²¹Gwde goc de'e ca' Pabən' bene' xbab yeyeje' Jerosalennə' catə' yeyož šeje' gan' mbane Masedonian' na' Acayan'. Na' leczə gwne' de que catə' yežine' Jerosalennə' cheyalə' šeje' Roman'. ²²Nach bsele'e čopə beṇə' ca' chsa'aclen le' Masedonian', Temtion' len Eraston', žlac bega'anəch le' Asian' yeto čopə ža.

**Beṇə' ca' gwsə'on contr Pabən'
gwsə'onchgüe' scandl Efeson'**

²³Na' zan beṇə' Efeso ca' besə'əže'e Pabən' de'en bsed əblo'ine' che Jeso'osən', nach gwsa'aš gwsə'olje' lao' syodan' gwsə'onchgüe' scandl. ²⁴Quingan' goquə. Zo to beṇə' le Demetrio na' chone' yo'odao' dao' de plāt de'en naquə ca yo'odao' gan' zo xnax Diana ben' chse'ejni'alažə'e, na' chda'ochguan na' gan xen chone' na' leczə ca' beṇə' ca' chso'on žin txen len le'. ²⁵Nach btobe' beṇə' ca' chso'on žin txen len le' na' yeziquə'əchlə beṇə' leczə zjənlan chso'on žinnə' nac ca' nach gože' lega'aque': —Nezele de que ca naquə žin nga nlancho choncho, chonlenchguachon gan. ²⁶Na' babenczele na' bable'iczele can' chonlizə to de'e le Pab chsed chlo'ine' beṇə' lao' syoda Efeso nga na' casi yoguə' beṇə' ža' doxente Asian' che'e lega'aque' de que yoguə'əlojte lguə'a lsaquə' de'e chso'on beṇəchən' bito zjəzaquə'ən par šejni'alažə'əchon. Na' beṇə' zan bachoso'ozenag che'. ²⁷Le'e

gonšc xbab naclə goncho la' nxož
bin' yesə'əne' checho por ni che
žin de'e nga choncho, na' caguə
ləzən, sino leczə nxož so'one' par
ničh yo'odao' che xnax Diana
chechon' yega'anən ca to de'e cui bi
bi zaque'e na' leczə ca' yelə' xoche
che'lenə' na' yelə' zaquə' che'lenə'.
Xož gac che' ca' la'anə'əczə beṇə' ža'
doxenlə Asia nga na' doxen yežlyon'
chse'ejni'alaže'e le'.

²⁸Beyož gwse'lenene' gwna
Demetrion' ca' besə'əlocchgüe' che
de'en chsed chlo'i Pabən', nach
gwso'osye'e gosə'əne': —Beṇə'
zaquə'əchgüei xnax Diana chechon',
la' le'lenə' xnax che chio'o beṇə'
Efeso.

²⁹Nach to scandl juisy bachac
lao' syodan' de'en gwsa'aque' tozə
bosə'ənize' beṇə' ca' zjəle Gayo na'
Aristarco, na' gosə'əxobe' lega'aque'
xte besə'əžinte' gan' chəsə'ədobə
yoguə' beṇə' lao' syodan'. Gayon'
na' Aristarcon' zjənaque' beṇə'
Masedonia na' chsa'aše' txen len
Pabən'. ³⁰Pabən' goclaže'e šo'e gan'
zjəndobə beṇə' ca' par güe'elene'
lega'aque' dižə' pero beṇə' Efeso
ca' chso'onlilažə' Jesocristən' bito
gwso'e latjə šeje'. ³¹Na' yebalə beṇə'
migw che Pabən', beṇə' zjənaquə
beṇə' gwnabia' Asian', bosə'osele'e
rson gwse'e Pabən' de que bito
šeje' gan' zjəndobə beṇə' ca'. ³²Na'
beṇə' ca' zjəndopə zjənžaguən'
chso'one' to scandl juisy. Gwde
gwde chso'osya'a to toga'aque',
nique nejni'a bin' chəsə'əne'. Na'
caguə yoguə'əga'aque' zjənezene'
bi parən' zjəndobe'. ³³Na' beṇə' ca'
besə'əža'a Pabən' leczə besə'əže'e
notə'ətezəchlə beṇə' Izrael. Nach

beṇə' Izrael ca' zjənžaguən'
bosə'ožigue'e to beṇə' le Ljandr par
gwzeche' lao beṇə' ca' ža'anə' par
güe'e dižə' cuent cuich yesə'əže'e
lega'aque'. Na' Ljandrən' gwlis
ne'lenə' par bene' señy nite'e žizə
yoso'ozenague' rsonṇə' de'en
gwzoe' laoga'aque'lenə'. ³⁴Pero catə'
besə'əle'ine' le' gwsa'acbe'ine' de
que naque' to beṇə' Izrael, nach
tši'izə besyə'əzolaogüe' gwso'osye'e
gosə'əne': —Beṇə' zaquə' juisy xnax
Diana che chio'o beṇə' Efeso.

Ca do chop or gwso'osye'e
gosə'əne' ca'.

³⁵Nach be'lenə' naquə scriban
cata'əchgua goc bebec žie'
lega'aque' nach gože' lega'aque': —
Le'e beṇə' syoda Efeso, yoguə' beṇə'
ža' doxenlə yežlyon' zjənezene' de
que naquən lao na'acho əggüia
əgwyecho yo'odao' che xnax
Diana chechon'. Le'lenə' naque'
le'ezelaogüe beṇə' zaque'e la'
lgua'a lsaquə' che'lenə' bxpən
yoba na'ate par lao yežlyon'. ³⁶De'e
na'anə' ža bito gaquə no əṇa
de'e yoblə. Na' le'e so žizə, bito
bi gonle sin cui gongaxjle xbab
naquən' gonle. ³⁷Ca naquə beṇə'
quina nche'ele nga, bito əṇacho bi
bagosə'əbane' lo'o yo'odao' checho
ca' na' nique əṇacho choso'ožia
choso'onite'e xnax Diana chechon'.
³⁸Na' Demetrion' nga len beṇə'
ljuežje' ca' yelə', šə chac bi de'e
chac chega'aque' len beṇə' yoblə,
nitə'əczə beṇə' gwnabia' so'one'
yelə' jostis chega'aque'lenə' šə
žja'aque' par ničh əžjse'e lega'aque'
part. ³⁹Na' šə bichlə de'e chṇable
gaquə, partlə gaquə jont chei
par choglaon. ⁴⁰Ca naquə scandl

de'e nga chac na'a nxožchgua
 əbague'echo de que choncho contr
 gobiern ca de'en nga že'e ža'acho
 nga, na' nic bi bi de ye'ega'acchone'
 šə yesə'əṇabene' chio'o che scandl
 juisyən' choncho.

⁴¹Beyož gože' lega'aque' ca' bene'
 mendad besyə'əžaše'.

**Pabən' gwyējəche'
 Masedonian' na' Gresian'**

20 Nach catə' beyož gwche'
 ži de'e zedən', Pabən'
 goxe' beṇə' Efeso ca' chso'onlilažə'
 Jesocristən' gan' zo'enə' na' lao
 banite'enə' btipe' lažə'əga'aque',
 nach bzeine' lega'aque' dižə'. Gwde
 na' beze'e gwyējəche' Masedonian'.
²Na' gwdie' to to yež ca' zjəchi'
 Masedonian' btipchgüe' lažə' beṇə'
 ca' chso'onlilažə' Jesocristən', nach
 gwyējəche' Gresian'. ³Na' gwzoe'
 Gresian' šon bio', na' catə' bžin
 ža yeze'e par yeyo'e lo'o barcon'
 yeyeje' Sirian', gwnezene' de que
 zjəchi'inao beṇə' Izrael ca' le',
 nach mejor bezdie' doxen gan'
 mbane Masedonia na'alə, bela'atie'
 Filiposən' gan' zoa' ca orən'. ⁴Na'
 Sopater len Aristarco len Segundo
 len Gayo len Tiquico len Trofimo
 na' leczə len Temtion' ja'aclene'
 le' Asian'. Sopaterən' naque' beṇə'
 Berea, Aristarcon' na' Segundo
 zjənaque' beṇə' Tesalonica, na'
 Gayon' naque' beṇə' Derbe. Na'
 Tiquicon' len Trofimon' zjənaque'
 beṇə' Asia. ⁵Nach gosə'əbialao
 beṇə' ca' na' jəsə'əleze' neto'
 Troasən'. ⁶Gwdech lṇin' catə'ən
 chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i
 nchixə, nada' len Pabən' gwza'ato'
 Filiposən' gan' zo'anə' na' gwyo'oto'

lo'o barcon' na' goc gueyə' ža catə'
 bžinto' Troasən' gan' banitə' beṇə'
 ca' jəsə'əleze' neto' nach gwzoto' na'
 gažə ža.

Can' goquə lao zo Pabən' Troasən'

⁷Na' catə' bžin ža dmigw
 besə'ədobə beṇə' ca' chso'onlilažə'
 Jesocristən' Troasən' gwse'ej
 gwsa'ogüe' par chjəsyə'əzalaže'e
 bi zejen par chio'o de'en bsanlažə'
 cuin Xancho Jesocristən' gwso'ot
 beṇə' le'. Na' de'en bazon yeza'
 Pabən' ca gwxezə be'e xtižə'
 Diozən' len lega'aque' xte bžinte
 do chel. ⁸Na' lo'o yo'o gan' ndopə
 nžagto' naquən de šon cuia na'
 cuartən' de'en zo le'ezelaogüe
 la'alə, zechguan yi' na' lo'i nan'
 že'eto'. ⁹Na' to bi'i güego' lebo'
 Eutico žiabo' cho'a bentannə'. Na'
 Pabən' zdonzə zda dižə' de'en
 cho'enə' na' ca' žia bi'in cho'a
 bentannə' gwtasbo' na' lao
 chtasbo'on bexopəczlabo' lao yo
 che'elə. Na' bi'i guatzə besyə'əliše'.
¹⁰Nach betj Pabən' bžine' gan'
 jəsyə'ədixjue'lebo'onə' le'e
 bchequə'əte' laobo'onə' gwdele'ebə'.
 Nach gože' beṇə' ca: —Bito bi
 gaquele, mbanczbo'.

¹¹Na' begüie' de'e yoblə nach
 gwsa'ogüe' na' bezolaogüe' cho'e
 dižə'anə' len lega'aque', na' ne'e
 cho'ete'en ca' catə' gwyeni'. Nach
 beze'e. ¹²Nach catə' besyə'əsa'ac
 beṇə' ca' besyə'əbeichgüeine'
 besyə'əche'e bi'i güego'on mbambo'.

**Gwsa'aque' Troasən' na'
 ja'aque' gan' nzi' Mileto**

¹³Nach bxi'ato' len Pabən' de
 que yebialaoto' yeyejto' lo'o

barcon' xte gan' nzi' Ason, na' le' gwyazlažə'əche' yeyede' yo bižlə yela'ate' Asonnə'. Ca' goquən' beyo'oto' lo'o barcon' par bežinto' Asonnə'. ¹⁴Na' Ason na' bežagto'one' nach txen beyo'olento'one' lo'o barcon' par bežinto' gan' nzi' Mitilene. ¹⁵Nach na' bessato' besyo'oto' lo'o barcon' na' beteyo bežinto' galə'əzə ganə' nzi' Quio. Nach zjəzdato' na' gwde yeto ža bežinto' ganə' nzi' Samos. Na' bechojto' lo'o barcon' na' gweyto' gan' nzi' Trogilio na' na' bega'anto' tže' bento' dezcanz. Nach beteyo besyo'oto' lo'o barcon' de'e yoblə par bežinto' Mileton'. ¹⁶Ca' bento' par nič cui gwdeto' Efeson' la' Pabən' bito gone'ene' šeichene' yež ca' zjəchi' Asian', čhedə' bachacbyenchgüeine' šə galə' soe' Jerosalennə' par ža lni Pentecostesən'.

**Pabən' be'e dižə' len beṇə' golə
blao čhe beṇə' ca' chso'elao'
Jesocristən' Efeson'**

¹⁷Mileto na' zoto' bselə' Pabən' rson par bda'ac beṇə' golə beṇə' blao ca' entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag so'elaogüe'le Jesocristən' Efeson'. ¹⁸Na' catə' besə'əla'aque'enə' Pabən' gože' lega'aque': —Nezcezele ca güennə' babena' entr le'e dezd catə'an bida' Asian' de'e neche. ¹⁹Gwzoa' bena' xšin Diozən' do yichj do laža'a. Bito ben cuina' xen, na' zan las gwchežəchgua' čhele, na' de'e zan de'e boso'oči' boso'osaquə' beṇə' Izrael ca' nada'. ²⁰Bzejni'ida' le'e yoguə' de'en byažjele šejni'ile sin cui bžeba'. Bzejni'ida'an le'e

catə'an chdopə chžagle na' leczə liž to tole. ²¹Bzejni'itezəda' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael na' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' chene'e Diozən' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' can' cheyalə' so'onlilaže'e Xancho Jesocristən'. ²²Na' na'a yeya'a Jerosalennə' čhedə' babzejni'i Spirit čhe Diozən' nada' de que chonən byen yeya'a, na' bito nezdə' bin' gaquə čhia' na'. ²³Con de'en nezdə' de'en babzejni'i Spirit čhe Diozən' nada' de que to to syoda gan' yedia' ədolə'a gaca' pres na' leczə gaquə bichlə de'e čhi' saca'a. ²⁴Bito čhi' yichja' čhe yoguə' de'e ca' čhi' saca'a. La'anə'əczə šə so'ote' nada', chzanczəda' yelə' mban čhia'anə'. Čhi' yichja' ša'alao gona' yoguə'əlol de'en naquə lao na'a gona' na' mbalaz zoa' lo'o yichjla'aždaogua'anə' žlac chona'an. Xancho Jesocristən' gwleje' nada' par yo'o lao na'a chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə catequən' nzi'ilažə' Diozən' beṇə'čən' na' čhixjui'an žlac ne'e yo'a biš xne.

²⁵Nadan' bzejni'ida' le'e ca naquən' chnabia' Diozən' con notə'ətezə beṇə' chso'e latjə pero na'a zoa' segor de que ni tole bitoch le'ile nada' lao yežlyo nga. ²⁶De'e na'anə' əchnia' le'e de que bito bi dolə' napa' nada' šə nole cuiayi'. ²⁷La' bach bzejni'ida' le'e yoguə'əlol de'en chene'e Diozən' ənezele sin cui bi bcuaša'a. ²⁸De'e nan' ža cuec yichjle čhe yoguə'əlol de'en babzejni'ida' le'e na' legwsed legwlo'i yežiquə'əchlə beṇə' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Xancho Jesocristən' de que cheyalə' yoso'ozenague'

chei. Legon ca' chedə' Xancho
Jesocristən' bnežjw cuine' gwdixjue'
xtolə'əchon' catə'an gwsot
beṇə' le', na' Spirit che Diozən'
bagwleje' le'e par əggüia əgwyele
yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə'
Jesocristən'. ²⁹Nezda' catə' cuich
zoa' len le'e la'ac beṇə' se'enene'
yesə'əxoayague' le'e par niç
cuejyichjle cuich gwzenagle
che Jesocristən'. ³⁰Na' entr
le'e yesə'əchoj beṇə' yoso'osed
yoso'olo'ine' le'e por dižə' güenlažə'
lgua'a dižə' li, se'enene' naole de'en
yoso'osed yoso'olo'ine'. ³¹De'e
na'ana' legapə cuidad niç cui no
yesə'əxoayag le'e. Na' ležza'alaza'
de que šon iz bagwzoa' bsd blo'ida'
le'e na' gwneyoida' le'e teža na'
še'elə na' xte bcuežən nada' por le'e.

³²Na'a ža beṇə' bišə', Diozən'
gwcuasə' gwcueleje' le'e len de'e
malən' na' xtiže'enə' əgwzejni'ichən
le'e can' nži'ilaze'le le'e. Xtiže'enə'
gaquəlenən le'e sotezə sole
gonlilažə'əle Jesocristən' na' leczə
gaquəlenən le'e par niç žjəyezole
len Diozən' txen len yeziquə'əchlə
beṇə' ca' bagwlej Diozən' par
zjənaque' lažə' ne'enə'. ³³Bitonə'
selaža'a bi de'en de che beṇə',
nic xmechga'aque'enə' na' ni
xala'anga'aque'. ³⁴Nezczele ni'a na'a
bgona' žin par niç bžel bi de'en
byažj de'en bchinda' txen len beṇə'
ca' gosə'anitə' len nada'. ³⁵Na' bena'
žinnə' ca' par niç leczə blo'ida'
le'e can' gonle gaquəlenle beṇə' ca'
chac falt bi de'en chəsə'əyažjene'.
Na' žjsa'alaza'əle xtižə' Xancho
Jesocristən' de'en gwne':

“Mbalazəch zocho catə' chnežjwcho
bi de'en chnežjwcho beṇə' cle ca

catə'an chso'one' chio'o bi de'en
chso'one'.”

³⁶Na' beyož be'e Pabən' dižə'an
bzo xiben' txen len yoguə' beṇə'
ca' gwsotone' orasyonnə'. ³⁷Na'
yoguə'əga'aque' gosə'əbežchgüe'
che Pabən' na' gosə'əyele'ene'
na' gwsa'ogüe'ene' bxid. ³⁸Nach
ja'aclene' le' gan' beyo'e
lo'o barcon'. De'e juisy de'e
gwsa'aquene' de'en gože' lega'aque'
de que ni yešlaszə cuich yesə'əle'ine'
le'.

Pabən' beyeje' par Jerosalennə'

21 Beyož bzeišazə ljuežjto'
dižə' len beṇə' ca', na'
beyo'oto' lo'o barcon' zjədato' lica
bežinto' gan' ne' Cos. Na' beteyo
bežinto' gan' ne' Rodas. Na' Rodas
na' bezsa'ato' na' bežinto' Patara.
Na' bechojto' lo'o barcon'. ²Na'
to jəyetilžəto' chza' yeto barcw
yoblə chza'an šəjən Fenisia na'
beyo'oto' lo'inə'. ³Na' lao zjəyedato'
lo'o barcon' ble'ito' isla de'en ne'
Čipre, chil'in na'acho yeglə. Na'
bedeto' zjəyedato' gan' mbane
Siria. Nach catə' bežinto' Tiron' gan'
bosyo'oletje' yoa' de'en zonsa'anə'
na' beyetjto'. ⁴Na' jəyediljto'
gan' nita' beṇə' ca' chso'onlilažə'
Jesocristən', na' catə' beželetto' gan'
nite'enə' bega'anlenga'acto'one' to
xman. Nach gwsa'atə'əyoine' Pabən'
cui šeje' Jerosalennə' chedə' Spirit
che Diozən' babzejni'in lega'aque'
de que gaquə de'en gac che'
Jerosalennə'. ⁵Na' catə' beza'ato'onə'
do xi'in do xo'oləga'aque' gwsa'aque'
len neto' cho'a syodan', nach
bzo xibto' bento' orasyonnə' len
lega'aque' cho'a nisdə'onə'. ⁶Beyož

na' bzei ljuežjto' dižə' nach
beyo'oto' lo'o barcon'. Na' besa'aque'
zjəya'aque' ližga'aque'.

⁷Na' de'en beza'ato' Tiron' bežinto'
gan' ne' Tolemaida na' Tolemaida
na'azə bezyetjto' lo'o barcon'. Na'
jəlanə'əto' beṇə' ca' chso'onlilažə'
Jesocristən' Tolemaidan' na' gwzoto'
len lega'aque' tža. ⁸Na' beteyo
beza'alento' Pabən' na' bežinto'
Sesarean' na' jəyega'anto' liž
Lipən' ben' naquə txen len beṇə'
ca' yəxop zjənaque' comisyon che
beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'
Jerosalennə'. Na' Lipən' zotezə
zoe' cho'e dižə' che Jesocristən'.

⁹Lipən' nitə' tap xi'ine' no'ol güego'
na' choso'ozenebo' beṇə' bi de'en
bagož Diozən' lega'acbo'. ¹⁰Zan ža
gwzoto' liž Lipən' na' lao zoto'onə'
bla' to beṇə' Jodean' beṇə' le Agabo.
Chzenene' beṇə' bi de'en bagož
Diozən' le'. ¹¹Na' catə' ble'enə'
gwnabe' doxpey Pabən' na' bchejən
ni'a ne'e ca' na' gože'ene': —Spirit
che Diozən' babzejni'in nada' de
que beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə'
yoso'ocheje' ni'a na'o ca' can'
babchej ni'a na'anə' len doxpeyo'
nga, nach so'one' le' lao na' beṇə'
ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

¹²Catə' beyož beneto' can' gwna
Agabən', neto' len beṇə' Sesarea ca'
gotə'əyoito' Pabən' par cui šejəche'
Jerosalennə'. ¹³Nach Pabən' gwne':
—Bito cuežle chia' o gonle ca soa'
trist. Nada' zocza' par əcheja' na'
gata' Jerosalennə' laogüe de'en
chyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən'.

¹⁴Na' gocbe'ito' bito bi gaquə
gonto' par cui šeje' Jerosalennə', na'
bitoch bi gožto'one', con gožto'one':
—Gaquə con de'en əṇa Xanchon'.

¹⁵Nach beyo'eni'ato' beza'ato'
zjədato' par Jerosalennə'. ¹⁶Na'
gwsa'ac to čopə beṇə' Sesarea
ca' chso'onlilažə' Jesocristən' len
neto' na' entr lega'aque' len to beṇə'
Čhipren' ben' le Mnason. Bagoc zan
iz chonlilažə'e Jesocristən', na' bazo
liže' Jerosalennə'. Nach bxia'ato'
žjəsoto' liže'enə'.

**Pabən' bežine' Jerosalennə'
na' jəlanə'e Jacobən'**

¹⁷Na' catə' bežinto' Jerosalennə'
beṇə' bišə'əcho ca' ža'anə'
besyə'əbeichgüeine' na' boso'oguape'
neto' diox. ¹⁸Na' beteyo gwyeljento'
Pabən' jəyeto' Jacobən' na'
bžinto'onə' bazjəndopə zjənžag
yoguə beṇə' golə beṇə' blao che
beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'
na'. ¹⁹Nach bguap Pabən' lega'aque'
diox na' beyožən' be'elene'
lega'aque' dižə' tcho'a tšao' ca
naquən' baben Diozən' par nič
zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael
bachso'onlilažə'e Jesocristən' gan'
be'elene' lega'aque' xtižə' Diozən'.
²⁰Na' catə' beyož boso'ozenague'
de'en gož Pabən' lega'aque' nach
gwsə'elaogüe'e Diozən'. Na' gwse'e
Pabən': —Beṇə' bišə' neždo' de
que zan mil beṇə' Izrael ca'
bagwsə'onlilažə'e Jesocristən' na'
yoguə'əlole' chsa'aquene' chonən
byen ṇaocho costombr de'en na
lei de'en bzoj de'e Moisezən'. ²¹Na'
bazjənenene' rson de que le' chdao'
chsed chlo'ido' yoguə' beṇə' Izrael
ca' že'e zitə' de que cuich cheyałə'
yesə'ənaogüe' costombr de'en
na lei de'en bzoj de'e Moisezən'.
Le'egatezə ca' bazjənenene' rson de
que chsed chlo'ido' cuich cheyałə'

yoso'ozoe' xi'linga'aque'enə' señy de'en ne' sirconsionnə' can' naquə costombr chechon'. ²²¿Nacxa gaquən' ža? la' zane' yesə'əžag nga catə' yesə'ənezene' de que bač zo' nga de'e yoblə. ²³Quinga goncho. Nitə' tap beṇə' nga beṇə' zjənon to lyebe lao Diozən' na' na'a chse'ene' so'one' complir ca de'en zjənone' lyebe. ²⁴Gwche'ega'aque' yo'odao' əblaonə' na' gono' txen len lega'aque' chixjo' bia ca' əgwnežjwle bχozən' gote'. Gono' ca' par nič yexi' yeyachle can' na lein' de'en bzoj de'e Moisezən' na' techlə guaquə əgwžib yichjga'aque'enə' ca costombr checho de'en de yeyož goncho complir lyebe'. Gono' ca' len lega'aque' par nič yoguə'əlo beṇə' əsa'acbe'ine' de que chono' can' na leinə' na' de que bito chzo'on ca'alə can' chəsə'əne'. ²⁵Babzajtə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' ga yoblə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' gožga'acto'one' de'en chaqueto' cui cheya'alə so'one'. Gožga'acto'one' cui sa'ogüe' yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən che lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alažə' beṇə', na' cui sa'ogüe' chen, na' cui sa'ogüe' bia chat chbe' ši'ib. Na' leczə gožga'acto'one' cui yesə'əgo'o xtoga'aque'.

Gosə'əzene' Pabən' yo'odao' əblaonə'

²⁶Beteyo gwza' Pabən' gwche'e beṇə' ca' tap par yesyə'əxi' yesyə'əyache' yo'odao' əblaonə' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Nach Pabən' gwyo'e gan' zo bχozən' gwduxjue'ine' le' bi žan' əza'a əsa'aque' xi'ilažə' nič yoso'onežjue' bχozən' bia ca' gote'enə'.

²⁷Na' bač zon gaquə gažə ža chso'one' de'en chso'one' par chesyə'əxi' chesyə'əyache', nach gozej Pabən' lo'o yo'odao' əblaonə'. Na' besə'əle'i balə beṇə' Izrael ca' za'ac Asian' le', nach boso'ota boso'one' beṇə' ca' nitə'əne'. Nach gosə'əzene' Pabən'. ²⁸Gwso'osya'adie' gosə'əne': —Le'e beṇə' Izrael, ledogaquəch tozə. Benga chde' doxenlə chsed chlo'ine' beṇə' de que bito naccho beṇə' güen na' de que bito bi zaquə' lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' nic yo'odao' əblao checho nga. Na' na'a yeto de'e mal juisy banone' len yo'odao' əblao nga de'en naquə che Dioz chechon', babž'e'e beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael lo'ina'.

²⁹Gwso'one' xbabən' ca' chedə' antslə besə'əle'ine' Pabən' lao' syodan' chdalene' to beṇə' Efeso le Trofimo na' gwsa'aque'ne' gwche'ene' lo'o yo'odao' əblaonə'.

³⁰Na' gwso'onchgüe' zda zne. Nach le'e besə'ədobte beṇə' zan cho'a yo'odao' əblaonə' nach gwso'e gwso'oxe'e Pabən' na' besyə'əxobe'ene' fuerlə yo'odao' əblaonə', na' le'e besyə'əseyjwte puert ca'. ³¹Na' bachczə chso'ote'ene' catə' bžin rsonnə' lao beṇə' gwnabia' che soldad ca' de que doxen lao' syoda Jerosalennə' bachac scandlən'. ³²Nach le'e gwza'ate beṇə' gwnabia'anə' gwche'e soldad ca' na' capitan ca', əzja'acsese' gan' ža' beṇə' zan ca'. Na' catə' beṇə' ca' chso'ot Pabən' besə'əle'ine' bachəsə'əžin beṇə' gwnabia'anə' len soldad che' ca' gan' nite'enə', nach le'e gosə'əbezte' bitoch gosə'əyine' Pabən'. ³³Nach

catə' bžin beṇə' gwnabia'anə'
 gan' ža' beṇə' ca', bene' mendad
 gwso'oxə' soldad che' ca' Pabən'
 na' boso'ocheje'ene' čhopə gden.
 Nach gwnabene' beṇə' ca' ža'anə'
 bi le be'ena' na' bin' none'. ³⁴Na'
 gwso'osya'adia beṇə' ca' ža'anə',
 na' gwde gwde gosə'əna to toe',
 na' gwdeczə cui gwejni'i beṇə'
 gwnabia'anə' bixaczan' chac
 tant scandl chso'one'. Nach bene'
 mendad gosə'əche' soldad che'
 ca' Pabən' cuartelən'. ³⁵⁻³⁶Nach
 yoguə' beṇə' zan ca' jəsə'ənaogüe'
 lega'aque' chso'osye'e chso'one' to
 scandl juisy. Na' catə' besə'əžine'
 cho'a scaler che cuartelən' gosə'əlen
 soldad ca' Pabən' čhedə' ne'e
 gwse'lenche beṇə' ca' yoso'onize'ene'
 na' yogue'e gwso'osye'e gosə'əne':
 —Le'e gote'.

**Pabən' be'e dižə' lao
 beṇə' ca' zjənžaguən'**

³⁷Na' bach chso'e len Pabən'
 lo'o cuartelən' catə'əczla gože'
 beṇə' gwnabia'anə': —¿Eguaguə'
 güe'elena' le'e to čhopə dižə'?

Nach beṇə' gwnabia'anə'
 gože'ene': —¿Echaco' dižə' griego?
³⁸¿Ecaguə' len' beṇə' Egipto ben'
 gwda btob tap mil beṇə' güet beṇə'
 bat ngazə na' gwche'e lega'aque'
 latjə dašən' gan' chso'one' contr
 gobiernən'?

³⁹Nach Pabən' gože'ene': —Caguə'
 le' nada'. Nada' naca' beṇə' Izrael
 na' lažə'anə' naquən to syoda blao
 gan' mbane Silisia de'en nzi' Tarso.
 Benšga goclen be' latjə güe'elena'
 beṇə' quinga dižə'.

⁴⁰Nach beṇə' gwnabia'anə'
 gože'ene' ya'o. Nach Pabən'

gwzeche' lao scalerən' na' bene'
 señy len ne'ena' par nita' beṇə'
 ca' žizə yoso'ozenague' xtiže'ena',
 na' legosə'ənitə'ətie' žizə. Nach
 gwzolaogüe' be'e dižə'ən len
 lega'aque' dižə' ebreo.

22 Gože' lega'aque': —Beṇə'
 bišə' legwzenag ca naquə
 rson čhia' nga gwzoa' laolen'.

²Catə' gwse'ene'ene' dižə' ebreon'
 choe' Pabən', gosə'ənitə'əche' žizə.
 Nach Pabən' gože' lega'aque':

³—Nada' naca' beṇə' Izrael.
 Golja' syoda Tarso gan' mbane
 Silisian' pero bida' syoda nga na'
 ni gwcha'ogua'. Na' bseda' len to
 maestr əblaon' be'ena' le Gamaliel.
 Le' bzejni'ine' nada' cuaselol' can'
 na lei che de'e xaxta'ocho ca'. Na'
 gocda' lechgualə chona' yoguə'əlol'
 can' chene'e Diozən' cayanə'əczən'
 le'e chaquele chonle na'a. ⁴Na'
 blagzejə blagzida' beṇə' ca'
 chso'onlilažə' Jesocristən'. Go'onda'
 gotga'aca'ane' na' gwxe'na' beṇə'
 byo ca' na' no'ol ca' chso'onlilažə'
 le' gwche'ega'aca'ane' gwže'e
 ližyan'. ⁵Beṇə' gwnabia' che bχoz
 ca' na' yoguə'əlol' beṇə' golə beṇə'
 blao ca' chəsə'ənabia' nasyon
 Izraelən' zjəneze'ne' can' bena'.
 Lega'aque' gwso'one' yiš de'e bexa'a
 əzya'a Damascon' par nič gaquə
 sena' baltežə beṇə' chso'onlilažə'
 Jesocristən' par che'ega'aca'ane'
 Jerosalen ni gonga'acto'one'
 castigw.

**Pabən' be'e dižə' can' goquə
 bemb'i'e Jesocristən'**

⁶Na' goquən' lao əzya'a
 Damascon' na' mer do gobiž bazon
 əžina'anə' catə'əczla to be'eni'

juisy de'en za' yoban' gwyechjən nada'. ⁷Xte bgüixa' lao yon' na' benda' to beṇə' gože' nada': "Saul, čbixchen' nga nlagzejə nlagzido' nada' quinga?" ⁸Nach božia'an goža'ane': "¿No le' Señor?" Nach gwne': "Nada' Jeso'os beṇə' Nasaret. Nadan' nlagzejə nlagzido'." ⁹Beṇə' ca' əzya'alena'anə' besə'əžebchgüe' besə'əle'ine' be'eni'inə' pero bito gwse'enene' de'en gwna Jeso'osən' nada'. ¹⁰Nach goža'ane': "¿Bin' cheyalə' gona' ža Xana'?" Nach Xana' Jeso'osən' gwne': "Beyas na' gwyetježə Damascon', na' to beṇə' zo na' əne' le' bin' cheyalə' gono'." ¹¹Nach be'eni'inə' xte benən ca gwčhola', nach beṇə' ca' nžaga'anə' gwso'oxe'ene' na'anə' par bžinto' Damascon'.

¹²Na' Damasco na' zo to beṇə' le Ananias beṇə' cho'elaogüe'e Diozən' do yichj do laže'e can' na lei chechon', na' yoguə'əloj beṇə' gwlaž checho ca' ža'anə' chso'e xtižə' Ananiasən' de que naque' beṇə' chon de'e güen. ¹³Ananiasən' bide' bedəṇie' nda' na' catə' ble'enə' gože' nada': "Saul biša'a, bele'i." Catə' gwne' ca' le'e bele'iteida', nach goc ble'ida' le'. ¹⁴Nach gože' nada': "Diozən' ben' cho'ela'ocho, ben' leczə gwso'elao' de'e xaxta'ocho ca', bagwleje' le' par nič bable'ido' Xi'ine'enə' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' güen. Bagwleje' le' par nič babendo' be'elene' le' dižə', na' par nič šejni'ido' doxen can' chene'ene' gono'. ¹⁵Go'o xtiže'enə' len beṇə' zan beṇə' že' lao yežlyo nga na' əgwzejni'iga'acdo'one' de'e ca' babendo' na' bable'ido'. ¹⁶Na' na'a ža, bito cuzəcho'. Yo'o par nič

cho'o nis. Na' gono' orasyon lao Xancho Jesocristən' əṇabdo'one' yeya'a yeyibe' yichjla'ažda'ogo'onə'."

**Pabən' be'e dižə' can' goquə
jəsed jəlo'ine' beṇə' ca' cui
zjənaquə beṇə' Izrael**

¹⁷⁻¹⁸Nach gwde na' beyeda' Jerosalen nga na' gwyə'a lo'o yo'odao' əblaonə' jena' orasyon na' lao chona'anṇə' ble'idaogüe'eda' Jesocristən'. Na' gože' nada': "Na'atec na'a bechoj Jerosalen nga la' bito yoso'ozenag beṇə' quinga čhio' ca naquə dižə' de'en go'o chia'." ¹⁹Nach goža'ane': "Xana', zjənezczəga'aque' de que nada'anə' gwyə'a to to yo'odao' ca' na' jetə žtina' beṇə' ca' chso'onlilažə' le' na' bseyjwga'aca'ane' ližya. ²⁰Le'egatezə ca' lencza' naquəto' txen na' gwyazlažə'əchgua' catə'an gwso'ote' de'e Esteban' ben' be'e xtižə'onə', na' nada' gwdapa' xadon che beṇə' ca' gwso'ot le'." ²¹Pero Jesocristən' gože' nada': "Bchoj la' əselə'a le' zitə' par go'o xtiža'anə' len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael."

**Pabən' be'elene' beṇə' gwnabia'
che soldad ca' dižə'**

²²To ca'atə'əzə boso'ozenague' che Pabən', nach gwso'osye'e gosə'əne': —Le'e got be'enə'. Bito cheyalə' soche' yežlyon'.

²³Gwso'osya'adie' xte juisy. Na' de'e tant chəsə'əloque' xte boso'ozalə' xaga'aque'enə' lao be' na' leczə gwsa'aše'e bište yon' na' boso'ozalə'en. ²⁴Catə' ble'i beṇə' gwnabia' che soldad ca' can' chso'one'enə' nach bene'

mendad yesə'əyine'ene' yid sot niç gü'e dižə' bi de'e malən' babene' de'en chso'osya'a beṇə' ca' contr le'. ²⁵Na' bazjəncheje' Pabən' par yesə'əyine'ene' catə' gože' capitannə' ben' zecha galə'əzə: — Segon can' na lein', bito de lsens çinle nada' yid sotən' čhedə' la' naca' beṇə' nasyon Roma na' niqunenə' gatə'əbia' šə bin' nona'.

²⁶Beyož gože' capitannə' ca' le'e gwyetje' capitannə' lao beṇə' gwnabia' che soldad ca', ježe'ene': —Gapgo' cuidad bin' gonecho ben' bandolə' la' naque' beṇə' nasyon Roma.

²⁷Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' gwyetje' lao Pabən', gože'ene': —Gwna nda' ɛəle beṇə' nasyon Roma le'?

Nach Pabən' gože'ene': —Beṇə' nasyon Roma nada'.

²⁸Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' gože' Pabən': —Mech xen gwxaquə'əda' nada' par niç naca' cuent len beṇə' nasyon Roman'.

Nach Pabən' gože'ene': —Nada' golja' naca' beṇə' nasyon Roman'.

²⁹Nach beṇə' ca' banitə' probnid par yesə'əyine' Pabən' le'e besyə'əbižə'əte' cuite'enə', na' leczə ca' beṇə' gwnabia' che soldad ca' bžebe' čhedə' gosə'ənezene' bito de lsens len lein' par yoso'ocheje' notə'ətezə beṇə' naquə beṇə' nasyon Roman' šə cuinə' čhoglaon bi de'e mal none'.

Pabən' zeche' lao beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' Izraelən'

³⁰Nach beteyo beṇə' gwnabia' che soldad ca' boseže' Pabən'. Na' bene' mendad besə'ədobə bχoz əblao ca'

na' beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən' par niç ənezene' bi porən' choso'ocuiše' Pabən'. Na' catə' babesə'ədobə beṇə' gwnabia' ca', gwleje' Pabən' nach bzeche' le' delant lega'aque'.

23 Nach Pabən' bgüie' beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən', na' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə', xte ža neža zoa' lao Diozən' chona' complir de'en ngü'e' lao na'a gona' na' lo'o la'aždaogua'anə' nezdə' de que chazlaže'e can' chona'anə'.

²Nach Ananias ben' naquəch bχoz əblaonə' bene' mendad len beṇə' ca' zjəzecha cuit Pabən' yesə'əbaže'e cho'enə'. ³Nach Pabən' gože'ene': —Diozən' gone' le' castigw, goxoayag. Le' chi'o nga par gono' yelə' jostis čhia'ano' can' na' lein', na' chono' contr lein' de'en benlizo' mendad yesə'əbaže'e cho'anə'.

⁴Nach beṇə' ca' zjənitə' cuite'enə' gwse'ene': —Bito yoži'o xtiže'enə' ca', la' le'enə' bχoz əblaoch.

⁵Nach Pabən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' bito nezdə' šə be'enə' naquəch bχoz əblaoch. Ža'alə nezdə' bito goža'ane' ca', čhedə' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Bito yoži'o dižə' pesad len beṇə' gwnabia' chelen'.”

⁶Na' Pabən' gocbe'ine' de que beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən' zjənaque' čhoplə. Baļe' zjənzi'e sadosəo na' yəbaļe' zjənzi'e fariseo por ni che can' chse'ejle'e na' can' choso'osed choso'olo'ine'. Nach gwne', gože': —Beṇə' bišə' nada' naca' beṇə' fariseo, la' xi'in beṇə' fariseo nada'. Na' zoa' nga chonle yelə' jostis čhia' por ni che de'en chejli'a de que yesyə'əban beṇə' guat ca'.

⁷Ca beyoŝ gwne' ca' gwzolao to bŷaš entr beŋə' fariseo ca' na' beŋə' sadoseo ca' na' gwsa'aque' čhoplə.

⁸Goc ca' čhedə' beŋə' sadoseo ca' čəsə'əne' de que bito yesyə'əban beŋə' guat ca', na' bito chse'e'jle'e de que nitə' angl ca' na' spirit ca', pero na' beŋə' fariseo ca' čəsə'əne' nitə' angl na' spirit na' leczə čəsə'əne' yesyə'əban beŋə' guat ca'.

⁹Xte bachso'osya'a beŋə' fariseo ca' len beŋə' sadoseo ca' čəsə'əšaše'. Nach gosə'əzoŷa' to čhopə beŋə' ca' zjənsed lein' beŋə' ca' zjənaquə beŋə' fariseo, gosə'əne': —Ni to de'e mal cui non benga. Na' bito naquən güen goncho contr le'. ĆChexa šə babsed blo'i no spiritən' o no anglən' le'? Caguə de'e si'innə' goncho contr Diozən'.

¹⁰Can' čəsə'ədilə čəsə'əšaše'enə' xte bach chžeb beŋə' gwnabia' čhe soldad ca' šə yoso'ozoxj yoso'onitlaocze' Pabən'. Nach beŋə' mendad besə'əzin soldad ca' par besyə'əbejxaxje' Pabən' ladjo beŋə' ca' na' besyə'əčhe'ene' cuartelən' de'e yoblə.

¹¹Na' že' beteyon' bžin Xancho Jesocristən' gan' de Pabən' na' gože'ene': —Bito žebo' Pab. Can' babi'o xtiža'anə' Jerosalen nga, ca'aczen' go'on Roman'.

Boso'oxi'e so'ote' Pabən'

¹²Na' beteyon' balə beŋə' Izrael ca' besə'ədobe' par boso'oxi'e so'ote' Pabən'. Na' boso'ozo'e jorament gosə'əne': —Diozən' gone' chio'o castigw šə ye'e'j šə gaocho antslə cuiŋə' gotcho Pabən'. ¹³Mazlə čhoa beŋə' ca' boso'oxia' so'ot Pabən'. ¹⁴Nach ja'aque' gan' ža'

bxož əblao ca' na' beŋə' golə blao ca' čəsə'ənabia' Izraelən', gwse'e lega'aque': —Neto' bach bzoto' jorament gon Diozən' neto' castigw šə ye'e'j šə gaoto' mientrzə cui gotto' Pabən'. ¹⁵Na' ŋa'a ža, le'e yedopə legon jont par nič le'e len beŋə' ljeužjle ca' əŋabele beŋə' gwnabia' čhe soldad ca' cueje'ene' gwxe par yide' laolen' na' con gwde'itezele de que par əšaš əche'enəchle šə bi de'e xinjən' none'enə'. Na' neto' cue'enaoto'one' tnezən' par gotto'one' antslə ze'e le'e gan' ža'alən'.

¹⁶Pero na' zo to bi'i byo čhe beŋə' zan Pabən', na' benebo' ca naquən' bazjəngüie' so'one'. Nach gwyejbo' cuartelən' par jəzenebo' Pabən'.

¹⁷Nach Pabən' goxe' to capitannə' na' gože'ene': —Gwche' bi'i nga lao beŋə' gwnabia' čhe soldadən'. De to de'e ye'ebə' le'.

¹⁸Nach capitannə' gwche'e bi'inə' lao beŋə' gwnabia' čhe soldadən' na' catə' besə'əžine'enə' gože' beŋə' gwnabia'anə': —Ca naquə Pabən' ben' de pres goxe' nada' na' gwŋabe' goclen laogua'anə' par nič zedəgua'a bi'i nga laogo' nga. De to čhopə dižə' güe'elembə' le'.

¹⁹Nach beŋə' gwnabia' čhe soldad ca' bexe'e na' bi'in na' gwche'ebə' ga cui nonə' bene, nach gože'ebə': —ĆBin' de ənao' nada'?

²⁰Nach bi'inə' gožbo' le': —Ca naquə beŋə' blao čhe beŋə' Izrael ca' bach boso'oxi'e yedəsa'əŋabene' le' cuejo' Pabən' gwxe par əselə'one' gan' čəsə'ədopə beŋə' gwnabia' ca', na' con yoso'ode'ine' yesə'əne' de que yoso'ošaš yoso'očhe'ene' šə bitequən' none'. ²¹Pero bito šejli'o

chega'aque' chedə' mazlə choa
beṇə' ca' banaquən yesə'əbe'ena
lə' tnezən' par so'ote'ene' con šə
babnežjw cho'a xtižo'o əseļo'one',
na' beṇə' ca' baboso'ozoe' jorament
gon Diozən' lega'aque' castigw šə
se'ej šə sa'ogüe' mientrzə cuiṇə'
so'ote'ene'.

²²Nach beṇə' gwnabia' che soldad
ca' bose'e bi'inə' na' gože'ebo': —
Cuidad no güe'eleno' dižə' ca naquə
rsonṇə' de'en babedəgo'o laogua'
nga.

**Boso'osele'e Pabən' lao
gubernadorən' ben' le Fels**

²³Nach beṇə' gwnabia' che soldad
ca' goxe' chopə capitan che' ca'
na' gože' lega'aque' de que cheda
ga šelelə yesə'ənite'e probnid len
chopə gueyoa soldad beṇə' əsa'ac
ṇia'aze' na' gyon ši beṇə' yesə'əbia'
cabey nach yechopə gueyoaga'aque'
əso'oxe'e lanz par əžja'aque'
Sesarean'. ²⁴Na' leczə gože'
lega'aque' yesə'əyilje' cabey bia
cuia Pabən', niḅ ca' cui bi gaquə
che' lao zjsə'ene' lao gubernadorən'
ben' le Fels. ²⁵Nach bzoje' to
cart de'e əbgoxe'e lega'aque' par
gubernadorən' na' nan:

²⁶“Señor Gobernador:

Nada' Claudio Lisias chzoja' le'
gubernador Felix, əchguapa' le'
diox. ²⁷Ca naquə beṇə' Izrael ca'
gosə'əzene' bengə na' bazjəngüie'
so'ote'ene' ža'aque' gwy'a
na' gwḅhi'a soldad chia' ca' par
jəyesla'ane' chedə' gwnezdə' de
que naque' beṇə' nasyon Roma.
²⁸Na' de'en go'onda' ənezdə' bi
porən' choso'ocuiše'ene' joa'ane'
lao beṇə' gwnabia' chega'aque' ca'

gan' chəsə'ədobe'. ²⁹Nach gwnezdə'
de que choso'ocuiše' le' por ni che
bizə falt che' len lei chega'aque'ena',
pero bito əṇacho bi de'e mal
none' par so'ote'ene' o gate'e
ližyan'. ³⁰Nach ṇa'a babla' rson
laogua'anə' de que beṇə' Izrael ca'
baboso'oxi'e yesə'əbe'enaogüe'ene'
par so'ote'ene' na' de'e na'anə'
əchseļa'ane' laogo'onə' lgüegwzə.
Na' babena' mendad len beṇə' ca'
choso'ocuiš le' da'aque' laogo'onə'
par yesə'əne' le' šə bin' chsa'ac
chega'aque' len le'. Si'ixenšgo' che
yoguə'əļə de'en chṇeyoišgueida' le'.
Claudio Lisias.”

³¹Nach soldad ca' besyə'əbeje'
Pabən' can' ben beṇə' gwnabian'
mendad. Na' bedo yel gosə'əgüe'e
nezən' len le' besə'əžinte' gan' nzi'
Antipatris. ³²Nach gwye'eni'inə'
besyə'əbi'i soldad ca' ja'ac con ṇi'ei
jəya'aque' cuartelən', na' porzə
beṇə' güiab ca' ja'aclene' Pabən'.
³³Catə' besə'əžine' Sesarean'
boso'onežjue' gubernadorən'
cartən' zjənoxə'ena' nach gwso'one'
Pabən' lao ne'e. ³⁴Na' beyož blab
gubernadorən' cartən' gwṇabene'
Pabən' ga be'ena'. Gotə'əbia' de
que Pabən' naque' beṇə' Tarso gan'
mbane Silisia. ³⁵Nach gože'ene': —
Na' ənezdə' šə bi'in ənao' catə' la'ac
beṇə' ca' choso'ocuiš le'.

Nach bene' mendad boso'oseyyue'
Pabən' lo'o yo'o gan' chbe' Rei
Erodən' catə'ən chone' yelə'
jostisən'.

**Pabən' be'e dižə' lao
gubernadorən' ben' le Fels**

24 Na' catə' baḅ goc gueyə'
ža zo Pabən' Sesarean',

nach bžin be'en naquəch bχoz əblao ben' le Ananias na' nche'e to χopə beŋə' golə beŋə' blao na' len to beŋə' le Tertolo beŋə' chac cho'e dižə' lao' lcu'e'. Nach gwsa'ogü'e' xya contr Pabən' lao goberñadorən'.² Nach goberñadorən' bene' mendad gwyey Pabən' laogü'e'enə' na' Tertolon' gwzolaogü'e' chcuışe'ene', che'e goberñadorən': —Si'ixenšgo' Señor Goberñador ca naquə za'ato' laogo' nga ža, la' de'en zocho binlo juisy naquən por le' na' de'e zan de'e güen de'e bachac por ni che can' chnabi'o neto'.³ Na' gatə'ətezə zoto' syempr nato' choχcwleno'onə' Señor Goberñador, tant chebeito' can' chnabi'o neto'.⁴ Na' par niχ cui gonšgüeito' le' zedte, chatə'yoišgüeidə' le' əgwzenago' šlož dao' ca naquə nga ənato'.⁵ Ca naquə bengə zo laogo' nga par gono' yelə' jostis che'enə', baχ ŋezetə' de que naque' to beŋə' güec de'e zed juisy. Na' chde' entr neto' beŋə' Izrael ža'ato' doxenlə yežlyon' chta chne' neto' par niχ gaquəto' χoplə, la' naque' beŋə' blao che beŋə' ca' zjənzi' beŋə' Nasaret por ni che de'en chəsə'ənaogü'e' de'en əbsed əblo'i de'e beŋə' Nasaretən' gwle Jeso'os.⁶ Na' de'e mal juisy ngüie' gone' len yo'odao' əblao χeto'onə' de'en gone'ene' gwže'e beŋə' cui zjənaquə beŋə' Izrael lo'inə'. De'e na'anə' gwxcento'one', na' gone'eto' gonto' yelə' jostis che' segon can' na lei χeto'onə'.⁷ Pero na' gwyaz Lisias ben' naquə beŋə' gwnabia' che soldad ca', na' la fuers beque'ene' lao na'ato'onə'.⁸ Na' bene' mendad de que notə'ətezəto' chene'eto' əgwcuišto'one' cheyalə'

əgwcuišto'one' laogo' nga. Guac ənabdo' Pabən' bin' goquə par niχ ənəzdo' che de'e ca' chcuışto'one'.

⁹ Nach beŋə' Izrael ca' nžague'enə' gwsa'aque' tozə gosə'əne' de que le can' naquən.¹⁰ Nach goberñadorən' bene' señy len Pabən' par niχ əne'. Nach gwzolaogü'e' gwne': —Ca naquə ŋezda' de que baχ goc zan iz chono' yelə' jostis che ŋasyon nga, de'e na'anə' ža chebeida' gwzo rson chia'anə' laogo'onə'.¹¹ Na'a chac šiziŋ žazə gwyə'a Jerosalennə' par əje'elaogua'a Diozən'. Na' guaquə ənabga'acdo'one' šə le can'.¹² Na' bito ənacho chacyoža' no beŋə' lo'o yo'odao' əblaonə' na' bitonə' yesə'əle'ine' nada' ša'a do lo'o yo'odao' ca' yelə' par žjəta žjənia' beŋə', na' nic lao' syodan'.¹³ Na' bito bi de so'on beŋə' quinga par yesə'əlo'e de que napa' dolə' can' choso'ocuiše' nada'.¹⁴ Con nia' le' clar de que cho'elaogua'a Dioz ben' gwso'elao' de'e xaxta'oto' ca', na' naogua' costombr cobə par cho'elaogua'ane' de'en chəsə'əna zan beŋə' gwlaž chia' ca' zjənaquə costombr mal. Pero bito zjənaquən costombr mal, la' chejli'a che yoguə' libr ca' gan' zjənyoj Xtižə' Diozən' de'en bzoj de'e Moisezən' na' yeziquə'əchlə beŋə' gwso'e xtiže'enə' cana'.¹⁵ Na' zoa' lez de que Diozən' yolis yosbane' beŋə' guat ca'. Yolis yosbane' beŋə' güen na' beŋə' mal, ca'aczən' beŋə' gwlaž chia' ca' nite'e lez gone'.¹⁶ Na' zotezə zoa' chi' yichja' chona' can' chene'e Diozən' par niχ ŋezda' lo'o yichjla'aždaogua'anə' de que bito napa' dolə' lao Diozən' na' nic lao beŋə'əchən'.

¹⁷Bagoc zan iz zoa' zitə', pero na'a ža babeyeda' Jerosalennə' par bnežjua' mech de'en btoba' par beṇə' yašə' ca' chəsə'əyažj chəsə'əchine' na' jua'a de'e jua'a lo'o yo'odao' əblaonə'.

¹⁸Na' goquən' zoa' lo'o yo'odao' əblaonə' babexi' beyacha' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezan', na' chnežjua' de'e ca' chnežjua' par Diozən'. Ca' chona' catə' to čopə beṇə' Izrael za'ac Asian' bla'aque' gan' zoa'anə'. Bito əṇacho nochlə ntopa' na' bitobi scandl chona'.

¹⁹Na' lega'aque' žalə' bda'aque' laogo' nga par yoso'ocuišə' nada' šə bin' chsa'ac čhega'aque' len nada'. ²⁰O beṇə' quinga nitə' nga guac yesə'əne' šə bi de'e malən' nona' catə'əna' bosə'odie' nda' lao beṇə' gwnabia' čhega'aque' ca'.

²¹Tozə de'en gwnia' laoga'aque'en, catə'ən gožəga'aca'ane': "Ca naquə nga chonle yelə' jostis chia'anə', chonlen čhedə' chejli'a de que gwžin ža yesyə'əban beṇə' guat ca'."

²²Catə' bene gubernador Felsən' gwna Pabən' ca', bitoch gone'ene' gone' yelə' jostis čhe Pabən' ca orən', čhedə' la' baṇeczene' čhe de'en chejle'e chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'. De'e na'anə' par gwcho'one' čhega'aque' sša gože' lega'aque': —Catə' yidə Lisiasən' ben' naquə beṇə' gwnabia' čhe soldad ca', cana' yeyož gwzenaga' ca naquə de'e nga chaole xya nga.

²³Nach Felsən' bene' mendad len to capitan čhe' par beče'e Pabən' gaquache' pres na' gatə' lsens par gone' bitə'ətezə chene'ene' na' guaquə žjəsə'əlanə' beṇə' migw

čhe' ca' le' par əso'ene' šə bi de'e čhyažjene'.

²⁴Goc to čopə ža beza' gubernador Felsən' Sesarean' catə' bezžine' len no'ol čhe'enə'. Naque' no'olə Izrael na' le' Drosila. Na' gox Felsən' Pabən' na' bzenague' be' Pabən' dižə' can' cheyalə' gonlilažə'əcho Jesocristən'.

²⁵Nach Pabən' be'elene' le' dižə' can' cheyalə' goncho par gaccho beṇə' güen lao Diozən' na' can' bito cheyalə' güe'echo latjə ṇabia' la'ažda'omalchon' chio'o, na' can' əžin ža catə' Diozən' čhoglaogüe'en čhe to to chio'o beṇač šə nocho napcho dolə'. Na' gubernador Felsən' bžebe' xte juisy ca naquə dižə' de'en choe' Pabən'. Nach gože'ene': —To ca'atə'ətə' gwzenaga' na'a. Guaxcza' le' catə' gatə' to latjə čhia'.

²⁶Gubernadorən' goquene' cueze' par nič Pabən' əgwnežjue'ene' mech par yosane' le', na' de'e na'anə' goxe'ene' telizə be'elene' le' dižə'. ²⁷Ca' chac gwde čop iz, na' le'e bžine tyemp gwde ben' le Porsio Festo goque' gubernador. Na' de'en gone'e Felsən' yega'ane' binlo len beṇə' Izrael ca' catə' cuich naque' gubernadorən', de'e na'anə' ze'e yechoje' bene' mendad ze'e deczə Pabən' pres.

Pabən' chzo rson čhe' lao gubernadorən' ben' le' Festo

25 Na' catə' bžin Feston' Sesarean' gan' ṇabi'e, gwzoe' šonə ža na' gwze'e gwyeje' Jerosalennə'. ²Nach bxož əblao ca' na' nochlə beṇə' blao čhe beṇə' Izrael ca' ja'aque' jesə'əye'ene'

par boso'ocuiše' Pabən'. ³Na' gwsa'atə'əyoine' Feston' gone' goclen gaquə can' chəsə'əṇabe', gonšgue' mendad əžjsə'e Pabən' Jerosalennə'. Gwsa'atə'əyoine' le' gone' ca' par niç lega'aque' yesə'əbe'enaogüe' Pabən' par so'ote'ene' tnezən'. ⁴⁻⁵Nach Feston' gože' lega'aque' de que Pabən' naque' segor Sesarean' na' leczə gože' lega'aque': —Nada' bito yega'ana' Jerosalennə' sino le'e cheza'atia'. Benə' ca' zjənaquə blao entr le'e guaquə əsa'aque' len nada', na' šə bi de'e xinjən' non be'ena', guaquə yoso'ocuiše' le' Sesarean' gan' chona' yelə' jostisən'.

⁶Na' gwzoe' len lega'aque' ca do xon' o ši ža na' beyeje' Sesarean'. Nach beteyo gwchi'e gan' chone' yelə' jostisən' na' bene' mendad gwyey Pabən' laogüe'ena'. ⁷Nach catə' bžin Pabən' laogüe'ena' banitə' benə' Izrael ca' za'ac Jerosalennə' na' le'e gwse'echjte' le' na' gosə'əzolaogüe' chosə'əcuiše'ene' chəsə'əne' de que de'e zan de'e mal juisy de'e chone', pero na' bito bla'alaon šə chso'e dižə' lin'. ⁸Nach Pabən' bzo rson che'ena' gwne': —Ni tozə falt cuinə' gapa' len lei che neto' benə' Izrael, na' ni len yo'odao' əblao cheto'onə' na' nic len Rei Sesar ben' chnabia' doxen nasyon Roman'.

⁹Nach Feston' ca naquə gone'ene' soe' binlo len benə' Izrael ca' gože' Pabən': —Ėgüe'endo' sa'o niç gona' yelə' jostis chio'onə' Jerosalennə' ca naquə yoguə' de'e quinga choso'ocuiš benə' quinga le'?

¹⁰Nach Pabən' gwne': —Laogo' len' zecha', banzo Rei Sesarən'

le' par gono' yelə' jostis, na' nga cheyalə' gaquə yelə' jostis chia'anə'. Ca naquə benə' Izrael quinga, le' nezcədo' de que bito bi bi ne'e gona' contr lega'aque'. ¹¹Žalə' bi falt bagwdapa' o bichlə de'e babena' de'e cheyalə' gata', bito nia' cui gata'. Pero de'en cui bi bi nona' ca naquə de'en choso'ocuiš benə' quingan' nada', notono no zaquə' əgwde nada' laoga'aque'ena'. Na' na'a chnaba' tia' lao Rei Sesarən' niç cuine' gone' yelə' jostis chia'anə'.

¹²Nach Feston' len benə' gwnabia' che' ca' yelə' boso'oxi'e naquən' so'one', nach gože' Pabən': —Lao Rei Sesar na'anə' bagwṇabo' tio', na' laogüe' na'anə' šejo'.

Feston' bdie' Pabən' lao Rei Agripan'

¹³Na' ca' chac gwde to čopə ža catə' Rei Agripa na' no'ol che' Berenise bla'aque' Sesarean' par bedəsə'əguape' Feston' diox. ¹⁴Na' gwnite'e zan ža, na' be'elen Feston' Rei Agripan' dižə' ca naquən' chac len Pabən', gože'ene': —Zo to benə' nyixjw Felsən' pres nga. ¹⁵Na' catə' gwyə'a Jerosalennə' bxož əblao ca' na' len nochlə benə' golə benə' blao che nasyon Izraelən' gosə'əṇabe' čhoglaogua'an che' de que nape' dolə'. ¹⁶Pero na' gožəga'aca'ane' ca naquə costombr che chio'o benə' nasyon Roma bito gaquə gwdecho benə' sa'aque' castigw sin cui yesyə'ədillaogüe' benə' ca' choso'ocuiš lega'aque' na' gatə' latjə yoso'ozo rson čhega'aque' ca naquə de'en choso'ocuiše'ene'. ¹⁷Na' catə' bla'aque' nga beteyo le'e gwche'etia' gan' chona' yelə'

jostisən', nach bena' mendad gosə'əbeje' Pabən'. ¹⁸Na' beyoż boso'ocuiš beṇə' ca' le', ni tozə de'en chacda' choso'osbague'ene' le' cui bi gosə'əne'. ¹⁹De'en chaczə čhega'aque' len le', cui chejṇi'alažə' Pabən' can' chse'ejṇi'alažə' lega'aque' na' chso'le dižə' čhe to de'e beṇə' guat beṇə' gwle Jeso'os, na' Pabən' ne' de que mbancze'. ²⁰Na' nada' ža, cui bežellaža'a bi gona' ca de'en chac čhega'aque', nach goža' Pabən' šə chene'ene' yeza'alene' nada' Jerosalennə' par nič gaquə yelə' jostis čhe'ena' ca naquə de'e ca' choso'osbague'ene' le'. ²¹Per na' gwnab Pabən' šeje' gaquə yelə' jostis čhe'ena' lao Rei Sesarən'. Nach bena' mendad beyejue' mientr gwdi'ane' lao Rei Sesarən'.

²²Nach Rei Agripan' gože' Feston': —Łeczə che'enda' gwzenaga' can' choe' ben' dižə'ənə'.

Nach che' Feston' le': —Gwxe əgwzenago'.

²³Nach beteyon' de'e juisy chacchgua besə'əžin Rei Agripan' na' len Berenise, nach gwso'le gan' chi' gobernadorən', na' łeczə zjəlen beṇə' gwnabia' čhe soldad ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' blao čhe syodan'. Nach ben Feston' mendad jesə'əxi'e Pabən'. ²⁴Nach Feston' gwne': —Rei Agripa na' yoguə'əłəł le'e ža'ale nga len neto', ca naquə bengə chgiiale nga, beṇə' zan beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' na' beṇə' ca' ža' nga bagosə'əne' nada' de que beṇə' mal bengə, chəsə'əṇabe' de que cabich cheyalə' əban bengə yežlyon'. ²⁵Pero na' chgiia' nada' de que bito bi bi

none' par čhoglaogua'an gate', na' bagwnabe' tie' lao Rei Sesarən' na' bač goža'ane' šeje'ena'. ²⁶Pero na' cui de bixa de'e gwzoja' rein' par yapa'ane' bin' none'. De'e na'anə' bač gwleja'ane' laole nga, na' catec naco' le' Rei Agripa, par nič na' yeyoż əgwzenagcho čhe' na' gatə' de'e gwzoja'. ²⁷La' chacda' bito bi rson napa' con əgwseła'a to pres sin cui gwzoja' šə de bi de'en none'.

Pabən' bzoe' rson čhe' lao Rei Agripan'

26 Nach Rei Agripan' gože' Pabən': —Guaquə ṇio' par əgwzo' rson čchio'ona'.

Nach Pabən' bze ne'en lao beṇə' ca' gwzolaogüe' bzo rson čhe'ena' gwne': ²—De'e mba juisy nga bagoc čhia', Rei Agripa, ca naquə nga de to latjə ṇa'a gwzo rson čhia'anə' laogo' nga ca naquə de'en choso'ocuiš beṇə' Izrael gwlaž čhecho ca' nada'. ³Le' nezdə' ca naquə costombr čhe čchio' beṇə' Izrael, na' ca naquə beṇə' gwlaž čhecho ca' chsa'acyože' entr lega'acze'. De'e na'anə' ža chata'əyoišgueida' le' par gapəšgo' yelə' chxenlažə' əgwzenago' čhia'.

Pabən' be'e dižə' can' bene' catə' cuinə' gonlilaže'e Jesocristən'

⁴Yoguə'əłəł beṇə' Izrael gwlaž čhecho ca' zjənezcene' nac gwzoa' dezd gwzolao bgüego'otia', gwzoa' Jerosalennə' entr lega'aque'. ⁵Na' zjənezcene' de que nada' dezd bgüego'otia' naca' beṇə' fariseo, na' neto' beṇə' fariseo naochto' yoguə'əłəł costombr de'en de ca naquən'

chejni'alažə'əcho Diozən' mazəchlə ca notə'ətezəchlə beṇə' Izrael. ⁶Na' beṇə' gwlaž checho ca' bachəsə'əṇabe' gono' yelə' jostis chia' laogüe de'en chejli'a de que gwžin ža catə' Diozən' yosbane' beṇə' guat ca' can' bene' lyebe len de'e xaxta'ocho ca'. ⁷Beṇə' zan lao šižin family che chio'o beṇə' Izrael nite'e chso'elaogüe'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' do ža do yel nite'e lez gaquə complir ca naquə lyeben'. Na' ni che de'en zoa' lez yosban Diozən' beṇə' guat ca', de'e na'ana' choso'ocuiš beṇə' Izrael ca' nada' Rei Agripa. ⁸İBixchexan' chaque le'e caguə de'e no šejle'enə' de que Diozən' cholis chosbane' beṇə' guat ca'?

Antslə Pabən' blagzejə' blagzide' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

⁹Antslə nada' godca' de'e cheyalə' gona'an benteca' contr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jeso'os ben' naquə beṇə' Nasaret. ¹⁰Beṇə' zan beṇə' Jerosalen ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' bseyjua' ližya segon can' na yiš de'en beṇə'a de'en gwso'on bχoz checho ca' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blao. Na' catə' bχoz əblao ca' gosə'əchoglaogüe'en so'ote' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' lena' bda' cho'a xtiža'a. ¹¹Na' de'e zan las gwy'a to to yo'odao' jəsaquə'əzi'iga'aca'ane' par niçh yoso'ožia yoso'onite'e Jesocristən'. Na' de'e tanttec bgue'iga'acda'ane' gwy'a'a blagzejə blagzidağa'aca'ane' syoda che nasyon ca' yelə'.

Pabən' be'e dižə' can' goquə bembie Jesocristən'

¹²Na' lecəə güen de'e na' əzya'a Damascon'. Noxa'a yiš de'en gwso'on

bχoz checho ca' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blao de'en chon mendad gona' ca'. ¹³Pero na' lao əzya'a ngua'a nezən' ca do gobiž catə'əcza ble'ida' to be'eni' juisy de'e za' le'e yoban' xte bnitlaon be'eni' che bgüižən' na' to gwyechjzən nada' len beṇə' ca' žaga'anə'. ¹⁴Na' xte bgüižə yoguə'əto' lao yon'. Ca' deto' lao yon' catə' benda' to beṇə' chṇe' dižə' ebreo gwne': "Saul, İbixchen' nlagzejə nlagzido' nada'? De'en chono' contr nada' chone zi' cuino' can' chac che to go'on bian' chlibə lao ya la de'en zo lao garrošən'." ¹⁵Nach bolgüižə'ane' chapa'ane': "İNo le' Señor?" Nach gwna Xancho Jeso'osən': "Nada' Jeso'osən' nlagzejə nlagzido'. ¹⁶Pero na'a beyas la' bach bloe' laogua' le' par niçh gono' xšina'anə' na' go'o dižə' che yoguə'əlöl de'e quinga bach ble'ido', na' yeziquə'əchlə de'e ze'e le'ichdo' catə' yozloe' laogua' le'. ¹⁷Na' na'a əseļa'a le' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' bito gua'a latjə no got le', ni beṇə' Izrael na' nic beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁸Eseļa'a le' par niçh əgwzejni'ido' lega'aque' nac so'one' par niçh šo'o be'eni' chia'anə' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' yesə'əbejyichje' de'e malən'. Na' yesyə'əchoje' xni'a gwxiye'enə' na' yoso'ozenague' che Diozən' na' nitlao xtolə'əga'aque'enə', na' əsa'aque' txen len yoguə'əlöl beṇə' ca' yelə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' por ni che de'en chso'onlilažə'e nada'."

Pabən' bzenague' can' gož Jesocristən' le'

¹⁹Na'a ža Señor Rei, bzenaga' ca naquə de'en bzejni'i Jeso'osən' nada' len de'en ble'idaogüe'eda'.

²⁰Zgua'atec Damasco na' gwzolaogua' bzejni'ida' beṇə' ca' ža'anə' che Jesocristən', na' leczə ca' Jerosalennə' na' doxen gan' mbane Jodean'. Na' lente beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwdixjue'iga'acda'ane' de que cheyaḷə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yoso'ozenague' che Diozən', na' so'one' ca' gacbia' de que babesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. ²¹Na' por ni che de'en chzejni'ida' beṇə', de'e na'anə' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' gosə'əzene' nada' lo'o yo'odao' əblao chechon' na' gwsa'aclaže'e so'ote' nada'. ²²Pero na' Diozən' zocze' chaclene' nada' par nič zocza' cho'a xtiže'enə' xte ža neža len yoguə'əḷəḷ beṇə', la'anə' bi'i xcuidə' na' la'anə' beṇə' golə. Bito nacho bilə bagwnia' sino ca de'en gosə'anaczə de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' can' gwna de'e Moisezən' che de'en za' gaquə ca tyemp čega'aque'enə'. ²³Gwso'e dižə' de que Cristən' ben' selə' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon' cheyaḷə' saquə'əzi'e na' le' gague' beṇə' nech yebane' ladjo beṇə' guat ca' na' cuich gate'. Na' leczə gwso'e dižə' de que Cristən' gwzenene' chio'o naccho beṇə' Izrael na' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael naquən' goncho par nič šo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

Pabən' gone'ene' gone' par nič Rei Agripan' gonlilaže'e Jesocristən'

²⁴Na' ca' cho'e dižə'anə' par chzo rson che'enə' catə'əczla gwne

Feston' zižjo gože'ene': —Chac tonton' Pab. De'e tanttec chsedo' na'anə' bačh chac tonto'.

²⁵Nach Pabən' gože' Feston': —Bito chac tonta' Señor Gobernador. Dižə' lin' cho'a na' de'e yejni'anə'. ²⁶Ca naquə Rei Agripa nga, nezene' che de'e quinga cho'a dižə' chei na' de'e na'anə' cho'a dižə'an clar laogüe' nga. Zoa' segor cabi nacho cui nezene' che' de'e ca', la' caguə goquə de'e ca' do gazə zo bižə' de'e ngašə'anə'. ²⁷Le' Rei Agripa, čəchejli'o ca naquən' boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'? Nada' nezdə' de que chejli'o.

²⁸Nach Rei Agripan' gože' Pabən': —čEchacdo' len to čopə bi'in bagwna'onə' gonlilažə'ətia' Jesocristən'?

²⁹Nach Pabən' gože'ene': —Chona' orasyon lao Diozən' de que šə to čopə dižə' o šə zan dižə' de'e bagwnia' le', le' na' yoguə'əḷəḷ beṇə' ca' choso'ozenag can' ənia' nga so'onlilaže'e Jesocristən' can' chonlilaža'ane', pero sin cui gacle pres ca nada' nga ncheja' naca' pres.

³⁰Na' beyož gwna Pabən' ca' bezoža' Rei Agripan' len no'ol che' Berenisen' na' len gobernador Feston' na' beṇə' ca' gosə'əbe' len lega'aque'. ³¹Nach bežaše' jəsyə'ədobe' ga yoblə nach gwse'e ljuežje': —Bito anacho bi chon benga de'e zaquə' gate' o gate'e ližya.

³²Nach Rei Agripan' gože' Feston': —Guaquə yezan benga žalə' cuinə' nabe' tie' lao Rei Sesarən' par gone' yelə' jostis che'enə'.

Boso'osele'e Pabən' Roman'

27 Nach boso'oxi'e yoso'osele'e neto' Italian'

tlao nis. Na' Pabən' len yeto
 chopə pres ca' gwsa'aque' lao na'
 to capitan beṇə' le Jolio. Naque'
 capitan che zan soldad che rein'
 beṇə' zjənzi'e "Batallon Augusto".
 Na' nada' Locas zoa' len Pabən'.

²Nach gwyo'oto' to lo'o barcw de'e
 za' Adramitio par əžinən Asia. Na'
 za'alēn Aristarcon' neto'. Naque'
 beṇə' syoda Tesalonica de'en chi'
 gan' mbane Masedonian'. ³Beteyo
 bžinto' Sidonṇə' na' Jolion' bencze'
 güen len Pabən' be'e latjə par
 gwyeye' gan' ža' beṇə' migw che'
 ca' par boso'onežjue'ene' bi de'en
 byažjene'. ⁴Na' gozsa'ato'onə' na'
 zdato' to lcue'ej latə' yežlyo de'e
 nga'an lo'o nisdə'onə' de'en nzi'
 Chipre, chedə' be'ena' chechjən
 clelə, na' yežlyo na'anə' bcue'ejən
 neto' len be'ena'. ⁵Na' beyož
 gwdeto' lao nisdəo' de'en de cho'i
 gan' zjəmbane distrit ca' de'en
 zjənzi' Silisia na' Panfilia nach
 bžinto' syoda gan' nzi' Mira de'en
 chi' gan' mbane distrit che Lisia.

⁶Na' na' bžele capitannə' to
 barcw de'en za' syoda Alejandria
 na' chza'an šejən Italian', na' bene'
 mēdad gwyo'oto' lo'inə' na' lenczə
 le'. ⁷Nach gwza'ato' zdato' lao
 nisən' de'e yoblə. Zan ža zdato'
 šo'olažə' na' do caṇe gwdeto'
 galə'əzə gan' ne' Gnido. Na' por
 ni che can' gwyechj be'ena' de'e
 na'anə' cui be'en latjə šejto' lica
 na' de'e na'anə' gwcua'ato' zdato'
 to lcue'ej yelata' yežlyo de'e nga'an
 lo'o nisdə'onə' de'en nzi' Creta, part
 de'en zo galə'əzə syodan' de'en
 nzi' Salmon, la' na' cuitec gwyechj
 be'ena' fuert. ⁸Na' zdato' do caṇe
 to lcue'ejən' na' bžinto' ganə' nzi'

Buenos Puertos galə'əzə yež de'en
 nzi' Lasea.

⁹Na' gocze gwde zan ža zdato' na'
 bačh chonən zdebə par šejəchto'
 lao nisən' chedə' bačh bžin tyemp
 catə' chechjchgua be' zaguən'. ¹⁰Na'
 Pabən' gwṇeyoine' beṇə' ca' che'e
 lega'aque': —Chgüia' de que ca
 naquə bjaṇ nga naquən lechgualə
 zdebə na' nxož caguəgazə cuiayi'
 de'en noa' barcon' sino lenczə
 len na' len yelə' mban checho šə
 šejəchcho.

¹¹Pero na' capitan che soldad ca'
 bzenaguəche' che ben' nsa' barcon'
 na' che xan barcon' cle ca che
 de'en gož Pabən' lega'aque'. ¹²Na'
 latjə gan' zoto' bito naquən par
 əgwdeto' tyemp zaguən', na' gwyən
 beṇə' ca' gwsa'aquene' šə gaquə
 güench sa'ato' na' əžinto' yež gan'
 ne' Fenise par ničh na' zoto' te de'e
 zaguən'. Fenisen' naquən puert che
 Creta gan' cuitec chechj be' de'en
 za' la'alə na' che'elə.

Gwyechj to be' gual lao nisdə'onə'

¹³Na' gwzolao chechj to be' gol
 de'e za'ate che'elə, nach beṇə' ca'
 choso'osa' barcon' gwsa'aquene' de
 que gwaquə can' chse'ene'ene', nach
 gozsa'ato' zdato' lao nisən', zdato'
 galə'əzə Cretan'. ¹⁴Pero na' caguə
 gwža catə' za' to be' gual de'e nzi'
 Noreste de'e chechjən contr galən'
 zda barcon'. ¹⁵Na' bžiguə'əxəxjən
 barcon', caguə bi goquəch gonto'.
 Na' gwlejyichjšazə cuinto' len
 barcon' nžiguə'ən neto'. ¹⁶Na' ca'
 zdato' to lcue'ej yežlyo dao' de'e nzi'
 Claudia de'e chi' lo'o nisdə'onə' gan'
 cuitec gwyechj be'ena'. Na' barcw
 cha'o gan' yo'oto'onə' nxobən to

barcw dao', na' cane goc becueto'on lo'i de'e cha'onə'. ¹⁷Na' ca beyoż becueto' barcw da'onə' lo'i de'e cha'onə', na' bchejto' barcon' ryat par gwlo'oto' fuers chei. Na' laogüe de'e bžebto' gaguə'əto' gan' naquə yox, bletjto' lachə' de'en chon par ničh chza' barcon' ničh cuich bžiguə'ətec be'enə' len. Na' zdato' lao nisən' con can' gwyey barcon'. ¹⁸Pero na' bžaglaochguato' chedə' gwyechjchgua to be' gual juisy nach beteyo boso'ošaššaze' yoa' ca' nsa'annə' boso'ozale'en lo'o nisən'. ¹⁹Na' ža gwyon žeinə' goclenga'acto'one' besšazəto' šinlaz barcon'. ²⁰Na' zan ža bito bolo'e lao bgüižən' na' še'elən' ni que zjənla'azə beljw ca'. Na' de'e tant gwyechjchgua be'enə' xte bitoch gwzoto' lez yelato'.

²¹Na' goquən' bačh gwža cui chaoto', nach Pabən' gwzože'e ladjo beṇə' ca' na' gwne': —Le'e beṇə', žalə' əbenagle chia' catə'ən gwnia' cui sa'acho Cretan' bito chac checho quinga žalə' ca' na' bito gwžiai' šinlazchon'. ²²Pero na' chnia' le'e le'e yebei chedə' ni to le'e cui cuiayi' yelə' mban chelen', lete barcw nga cuiayi'in. ²³Na' ca naquə cho'elaogua'a Diozən' na' baben cuina' lažə' ne'lenə', de'e na'anə' bablo'e lao angl che'lenə' nada' neže', na' anglən' gwne' nada': ²⁴“Bito žebo' Pab. Syempr cheyalə'əczə tio' lao Rei Sesarən', na' əchnia' le' de que Dioz na'anə' gone' par ničh ni to beṇə' ca' za'ac len le' cui sa'at.” ²⁵Na'a ža, le'e yebei, chedə' nezda' de que Diozən' gone' par ničh gaguə can' bagwna anglən' nada'. ²⁶Pero bia'aczə

yecho'onən chio'o yo biž de'e nga'an lata' lo'o nisən'.

²⁷Na' že' goc žda'obiž zdato' nilə na'alə' lao nisdə'o de'enə' nzi' Adria. Na' ca do chel beṇə' ca' zjənsa' barcon' gwsa'acbe'ine' de que bačh zdato' serczə to yo biž. ²⁸Nach boso'oletje' to plom lo'o nisən' par boso'ochixe' ca do ja'aquə'ətə' zitjw naquə nisən', na' beyoż boso'ochixe'enṇə' goquən šil'intochoa metr. Nach gosə'əzdie' yelatə' na' bosə'əzchixe'en de'e yoblə na' ca orən' goquən gažəchoa metr. ²⁹Na' besə'əžebe' žjti'i barcon' yej lo'o nisən' nach boso'oletje' tap ya xen de'en ne' ancla, boso'ocheje'en zda xni'alei par gwsə'oxxən barcon' na' bazjəzelaže'e še'eni'. ³⁰Nach beṇə' ca' zjənsa' barcon' gwsa'acłəže'e yesyə'əxonje' na' boso'oletje' barcw da'onə' con chosə'əde'itezene' yoso'oletje' ancla ca' de'en yoso'ocue' laolei. ³¹Nach Pabən' gože' capitannə' na' len soldad ca': —Šə beṇə' quinga cuich nite'e lo'i nga, ni tocho cui yelacho.

³²Nach soldad ca' gosə'əchogue' don' zjənca'a barcw da'onə' na' boso'osane'en.

³³Nach do šbal Pabən' gwzolao gwneyoine' beṇə' ca' de que cheyalə' sa'ogüe', che'e lega'aque': —Na'a chac žda'obiž zole cui chtasle na' cui chaole. ³⁴Na'a ža, chatə'əyoišgueida' le'e le'e gao par ničh sole binlo, la' de'e li ni tole cui cuiayi'ile.

³⁵Na' beyoż gwne' ca' bexe'e to yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' lao yoguə'əloł neto' ža'ato' lo'o barcon' nach gwxi'e to

pedasən gwzolaogüe' chaogüe'en.
³⁶Nach yoguə'əlołto' bebeicheto' na'
 leczə gwdaoto'. ³⁷Chopə gueyoa
 gyonši'intoto'onə' ža'ato' lo'o
 barcon'. ³⁸Na' gwde gwdaoto' con
 ca beljeto' na' ca naquə trigon' de'e
 ɲe'e zjənsə'e, gwso'ose'en lo'o nisən'
 niç barcon' cuich gotcequən zi'i.

Goxj barcon'

³⁹Na' cata' gwyeleni' bito
 zjənombi'e yežlyon' gan' besə'əžine'
 pero na' choso'ogüie' de to latjə
 ga žia nisən' žizə na' bade to
 lašə' de'e naquə porzə yox. Nach
 gwsa'aque' tozə par niç žjəche'
 barcon' lašə' lao yoxən'. ⁴⁰Nach
 gosə'əchogue' do che ancla ca'
 na' gosə'əbejyichjga'aque'en lo'o
 nisən'. Nach boso'oseže' do de'en
 boso'ocheje' yag de'en chsa' barcon'
 liča na' boso'olise' lachə' de'en
 zo yichjen' par bžiguə' be'enə' len,
 nach əzja'aque' cho'a nisən'. ⁴¹Pero
 na' jəsə'ədi'e ga chedił nisdə'onə'
 len to de'e yoblə, na' jšo'o laogüen'
 lo'o yoxən' na' caguə goquəch tan.
 Na' nisən' gwzolaobzoxjən xni'einə'
 de'e tant fuers nsə'an. ⁴²Nach
 gwsa'aclašə' soldad ca' so'ote' pres
 ca' niç ni toe' cui yesyə'əxoe' lao
 nisən' na' yosyo'oxonje'. ⁴³Pero
 na' capitannə' gone'ene' yosle'
 Pabən' na' bžone' ca naquən'
 bachsa'aclašə' soldad ca' so'one',
 nach bene' mendad len pres ca' šə
 noe' chac chxoa lao nisən', guaqua
 lega'acteque' yesyə'əxite'e lao nisən'
 na' yesyə'əchoje' yo biž. ⁴⁴Na' bene'
 mendad de que beṇə' ca' cui chac
 yesə'əxoa lao nisən' yoso'oçhine' no
 yagla' o bichlə šinlāz barcon' par
 yesyə'əxoe' lao nisən'. Ca' gwso'one'

na' yogue'e besə'əžine' binlo yo
 bižən'.

De'en goc che Pabən' žlac zoe' Malta

28 Na' cata' beyož bžin
 yoguə'əto' yo bižən'
 gwṇezeto' de que latjənə' nzi'in
 Malta na' naquən to yežlyo
 de'en nga'an latə' lo'o nisən'.
²Na' beṇə' ca' ža'anə' mbachgua
 gwso'elaogüe'e neto', boso'oxene' to
 yi' xen na' gwsa'axe' yoguə'əlołto'
 gan' nite'ena' chedə' bagwzola
 yejon' na' chacchgua zag. ³Nach
 Pabən' btobe' xonj xis na' lao
 chcue'en lao yi'inə' bechojczlə to
 bel bia benen lo'inə' na' gwdi'ṇəb
 ne'enə' xte golə'əditəb. ⁴Na'
 choso'ogüia beṇə' ca' nalə'ədit
 belən' na' Pabən', nach gwse'e
 ljuežje': —De'e li bengə naque'
 beṇə' güet beṇə'. Baç bele' lao
 nisən' pero na' Diozən' bito cho'e
 latjə əbane'.

⁵Nach bse'esə' ne'enə' lao yi'inə'
 niç bexopə belən' na' bito bi
 goquene'. ⁶Nach beṇə' ca' baç
 chəsə'əbeze' bat solao gatə' Pabən'
 yi o əbiṇəcle' to de repentzə
 gate'. Na' ca' gosə'əbeze' sša na'
 choso'ogüie' bito bi bi chaquene'
 nach gwso'one' xbab yoblə
 chəsə'əne' de que naque' to beṇə'
 cheyalə' šejni'alažə'əcho.

⁷Beṇə' blao che doxen Maltan' le'
 Poblío na' de bien che' galə'əzə, na'
 mbachgua be'elaogüe'e neto' na'
 gwzoto' šonə ža len le'. ⁸Na' goquən'
 xa Poblion' de' cam chacšenene'
 yo'e de'e la na' che'ine' yiž chen.
 Nach Pabən' gwyo'e gan' de'enə' na'
 beyož bene' orasyon gwṇoa ne'enə'
 yichj beṇə' güie'enə' na' beyone' le'.

⁹Beyož bene' ca' yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' latjən' beṇə' chsa'acšene leccə bda'aque' na' beyone' lega'aque'. ¹⁰Na' beṇə' ca' de'e zan de'e gwso'one' čheto'. Na' catə' bžin ža beza'ato', bosyo'ožele lo'o barcon' yoguə' de'e ca' chyažjeto'.

Pabən' bžine' Roman'

¹¹Bega'antə' Maltan' šon bio' nach gwza'ato' zjəzdato' lao nisən' yo'oto' to lo'o barcw de'en za' Alejandria de'e gwlezə latjən' mientr gwde de'e zaguən'. Na' mben le'e barcon' lguə'a lsaquə' ca' zjənzi' Castor na' Polocs. ¹²Na' bžinto' gan' ne' Siracosa na' gwzoto' šonə ža. ¹³Na' gozsa'ato' par bžinto' gan' ne' Regio. Na' na' bega'antə' tža. Na' gwzolao chečhj be' de'en za' che'elə, na' beteyo bezžinto' gana' nzi' Poteoli na' na' bechojto' lo'o barcon'. ¹⁴Na' bežagto' beṇə' ljuežjto' ca' chso'onljilažə' Jesocristən' Poteoli na' gosə'əṇabe' gwzoto' len lega'aque' to xman. Na' gwdenə' gwza' ni'ato' par zdato' Roman'. ¹⁵Pero na' antslə ze'e žinto' Roman' gosə'əneze beṇə' ljuežjto' ca' ža'anə' de que əžinto' na' bedəsə'əleze' neto' latjə gan' nzi' lao ya'a che Apio, na' gan' ne' Šonə Ranš. Na' catə' ble'i Pabən' lega'aque', be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bebeine' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'. ¹⁶Na' ca bžinto' Roman' capitannə' bene' pres ca' yelə' lao na' beṇə' gwnabia' che soldad ca', pero na' Pabən' gotə' lsens soe' ca'azə na' gwzo to soldad gwdapə le'.

Pabən' be'e xtižə' Jesocristən' Roman'

¹⁷Na' goquən' beyon ža Pabən' goxe' beṇə' blao che beṇə' Izrael

ca' ža' Roman' na' catə' beyož besə'ədobe'enə' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə', bito ṇacho bi bena' contr beṇə' gwlaž checho ca' o contr costombr che de'e xaxta'ocho ca'. Pero na' Jerosalen na'ate gwso'one' nada' pres lao na' beṇə' Roma ca'. ¹⁸Na' beṇə' ca' beyož gosə'əṇabyože' gwsa'aclaže'e yoso'osane' nada' čhedə' cui bi bi xtołə'a de par əṇacho gata'. ¹⁹Pero na' beṇə' gwlaž ca' ža' Jerosalennə' bosə'ožoncze' par yoso'osan beṇə' ca' nada'. De'e na'anə' benən byen gwnaba' tia' lao Sesarən', pero bito ṇacho gua'a part beṇə' gwlaž čhia' ca'. ²⁰Na' de'e nin' chac bačh goxa' le'e par le'ida' le'e na' par güe'elena' le'e dižə'. Na' chnia' le'e por ni che de'en zocho lez yesyə'əban beṇə' guat ca', bałə beṇə' gwlaž checho ca' gosə'əzene' nada' na' bosə'ocheje' nada' gden ni.

²¹Nach beṇə' ca' gwse'ene': —Bito bi bi cart ne'e la' laoto' nga de'e za' Jodean' de'e güe' dižə' šə bin' chac len le', na' notono no beṇə' gwlaž ne'e la'ac yesə'əne' mal čhio' o əsa'ogüe' xya contr le'. ²²Pero na' chaqueto' güenczən' yeneto' go'o dižə' ca' naquən' chono' xbabən', la' neto' nezeto' doxenlə chəsə'əne' contr le'e chejle'ele che Jesocristən'.

²³Na' bosə'ožie' bia' to ža par žjəsə'əye' le' na' beṇə' zan zjənaque' ja'aque' gan' zo'enə'. Nach Pabən' be'e dižə' len lega'aque' can' chon Diozən' chnabi'e notə'ətezə beṇə' chso'e latjə. Na' bzejni'ine' lega'aque' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' can' na de'en bosə'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' par ničh se'ejle'e che Jeso'osən'. Bedo ža be'e

dižə'ən len lega'aque'. ²⁴Na' baļə beŋə' ca' gwse'ejle'e ca naquə dižə' de'en be'enə' na' yebale' cabi gwse'ejle'e. ²⁵Na' ca' chac gwsa'aque' čhoplə, na' bazon yesa'aque' catə' gož Pabən' lega'aque': —De'e li can' gož Spirit če Diozən' de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' gožən le' gwzoje'en par de'e xaxta'ocho ca', nan:

²⁶Gwyej gož beŋə' gwlaž čchio' ca' de que Diozən' ne':

De'e li yenele pero cabi šejni'ile bin',

na' de'e li gwle'ile pero cabi gache'ile bi zejen.

²⁷Cuiczə bi rson chazle.

Bach nažjoczə yichjla'ažda'olen' na' bito chzenagle dižə' lin',

bito chonle cas chei, na' nic chejni'ilen, na' ni que

chedinjele xtolə'əle ca'.

Na' de'e na'anə' bito yebeja' le'e xni'a de'e malən'.

²⁸Na' le'e cheyalə' ənezele de que ŋa'a par delant Diozən' chsele'e beŋə' chəsə'əyixjui'e xtižə'enə' len beŋə' ca' cui zjənaquə beŋə' Izrael par nič yoso'ozenague' če' na' yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'.

²⁹Beyož gwna Pabən' ca'

besyə'əžaš beŋə' Izrael ca'

chsa'acyože' xte juisy.

³⁰Pero na' Pabən' gwzoe' nya' čhop iz to yo'o ga chyixjue' na' gwzocze' gwleze' yoguə'əloł beŋə' jəsə'əlanə' le'. ³¹Na' sin cui chaž cui chžebe' na' sin cui no no əbseyjw əbžon gwdixjue'ine' lega'aque' ca' naquən' chnabia' Diozən' notə'əteze beŋə' chso'e latjə, na' clar bsed blo'ine' lega'aque' xtižə' Xancho Jesocristən'.

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Roma Ca'

**Pabən' chguape' diox beṇə' ca'
chso'elao' Cristən' Roman'**

1 Nada' Pab naca' beṇə' güen
žin che Jesocristən'. Diozən'
gwleje' nada' par naca' apostol na'
bsele'e nada' par nič əchyixjui'a
de'e güen de'e cobə che'enə'.

²Ca ni'ite ben Diozən' mendad
boso'ozoj profet ca' Xtižele'nə' ca
naquə lyebe de'en bene' de que
əgwsele'e dižə' güen dižə' cobə
che'enə'. ³De'e güen de'e cobən'
cho'en dižə' che Xi'in Diozən', Xancho
Jesocristən'. Jesocristən' golje' yežlyo
nga lao dia che de'e Rei Dabin'.

⁴Na' nezecho de que Jesocristən'
leczə naque' doalje Xi'in Diozən'
chedə' bebane' ladjo beṇə' guat ca'.
Na' de'en bebane'enə' nezecho de
que nape' yełə' guac che Spirit che
Diozən'. ⁵Chonlilaža'a Jesocristən'
na' de'e na'anə' Diozən' banoe' chia'
nłana' žin che apostol. Gwleje' nada'
par chona' ca ša' beṇə' so'onlilažə' le'
yoguə' nasyon na' so'one' can' ne'enə'
par nič si'e yełə' bala'an. ⁶Na' lenczə
le'e gwlej Jesocristən' par nič nacle
xi'ine', len beṇə' ca' yełə' beṇə' leczə
chso'onlilažə' le' na' chso'one' can'
ne'enə'.

⁷Nada' Pab chzoja' cart nga
par yoguə' le'e nitə'əle Roman'
ca le'e chaque Diozən' chele.
Diozən' gwleje' le'e par nič nacle
lažə' ne'enə'. Chona' orasyon par
nič Xacho Diozən' na' Xancho
Jesocristən' əsa'aclene' le'e na'
so'one' ca so cuezle binlo len xbab
de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

**Pabən' gone'ene' žjəlane'e
beṇə' Roma ca'**

⁸Chona' orasyon cho'a yełə'
choxcwlen che Diozən' por le'e,
na' Jesocristən' chaclene' nada'
par chona' orasyonnə'. Cho'a yełə'
choxcwlen che' ca naquə doxenlə
yežlyonə' chsoe' beṇə' dižə' de
que yoguə' le'e chonlilažə'əle
Jesocristən'. ⁹Diozən' nezene'
yoguə' las catə' chona' orasyonnə'
chnaba' gaquəlene' le'e. Le'enə'
cho'elaogua'a do yichj do laža'a
ca de'en chyixjui'a de'e güen de'e
cobə de'en chzejni'in che Xi'ine'enə'.
¹⁰Na' chnaba' lao Diozən' güe'e
latjə par delana'a le'e na'a. ¹¹La'
zelažə'əchgua' delana'a le'e par
dezejni'ida' le'e de'en babsed
bablo'ine' nada' par nič sole
gonlilažə'əchlene'. ¹²Che'enda'

delana'a le'e par güe' ljuežjcho
balor nga ngalə, chedə' la' le'e na'
nada' chonlilažə'əcho Jesocristən'.

¹³Benə' bišə', che'enda' ənezele
de que zan las bago'onda' yida'
delana'a le'e pero xte na'a bitonə'
gac. Che'enda' yedəyena' par ničh
gonchle can' chazlažə' Diozən' can'
bajena' entr yeziquə'əchlə benə'
cui zjənaquə benə' Izrael. ¹⁴Nezda'
cheyalə' gua'a dižə' güen dižə' cobə
che Jesocristən' len benə' ca' ža'
syoda, na' len benə' yixə' na' leczə
ca' len benə' chsa'ac letr na' benə'
cui chsa'ac letr. ¹⁵De'e na'anə'
che'enchgüeida' gona' ga zelao
saquə'ada' chixjue'ida' le'e de'e
güen de'e cobə che Jesocristən', le'e
ža'ale Roman'.

**Dižə' güen dižə' cobən' nsa'an
yelə' guac che Diozən' par
benə' chse'ejle'e chei**

¹⁶Diozən' nape' yelə' guac xen.
Na' dižə' güen dižə' cobə che'enə'
nsa'an yelə' guac che'enə', par ničh
ca' benə' chse'ejle' chei, le' yebeje'
lega'aque' xni'a de'e malən'. Diozən'
che'enchgüeine' yebeje' chio'o
benə' Izrael xni'a de'e malən' na'
leczə chene'ene' yebeje' chio'o
cui naccho benə' Izrael xni'a de'e
malən'. De'e na'anə' bito cheto'ida'
che dižə' güen dižə' cobə che
Jesocristən'. ¹⁷Dižə' güen dižə' cobə
che Jesocristən' chzejni'in chio'o de
que Diozən' ne' naccho benə' güen
laogüe'enə' chedə' chonlilažə'əcho
Jesocristən' na' can' choncze' len
notə'ətezə benə' chso'onlilažə'
le'. Can' nyoj Xtizə'enə', nan: "Šə
chonlilažə'əcho Diozən', le'enə'
ne' de que naccho benə' güen

laogüe'enə', na' de'e na'anə'
guatə'əczə yelə' mban checho
zejlicane šə chonlilažə'əchone'."

De xtolə' benəčən'

¹⁸Na' Diozən' chlo'ine' chio'o
benəč, zoze' yoba na'ate, can'
əgwnežjue' castigw zejlicane che
yoguə' benə' ca' cabi chso'elao'
le' na' nic chso'one' can' cheyalə'
so'one'. Na' yelə' güen de'e mal
čhega'aque'enə' bito cho'en latjə
yesə'əneze benə' yoblə de'en naquə
de'e li. ¹⁹Bazjəneze' de'en de
de'e guaquə nezecho che Diozən'
chedə' Diozən' bablo'ine'en
yoguə'əcho. ²⁰Na' bito bi bi de
de'e yoso'odel'i benə' cui chso'elao'
Diozən' yesə'əne' cui zjəneze'ne'
šə zoe'enə'. La' gwozoloazən dezd
catə'an əbxi'e yežlyonə' xte ža neža
chgüiacho benə' ca' na' bia ca' na'
de'e ca' bene'enə'. De'e na'anə'
caguə naquən zdebə gombi'acho
de'e ca' cui zjənla' che Diozən',
ca yelə' gwnabia' che'enə' de'en
de zejlicane na' de'en cheyalə'
güe'ela'ochone'. ²¹Na' ca naquə
benə' ca' cui chso'elao' Diozən',
zjəneze'ne' de que zo Diozən'
pero bito chso'elaogüe'ene', nic
chso'e yelə' choxcwlen che'. Ca
naquə xbab čhega'aque'enə'
bito bi zaquə'an na' bazjənčhol
yichjla'ažda'oga'aque'enə'.
²²Chəsə'əne' zjənaque' benə' sin'
pero chso'one' xbab de'e cui bi
zaquə'. ²³Choso'ozoe' Diozən' ca'alə,
bito chso'elaogüe'ene', len Dioz
nan' naque' le'ezelaogüe benə'
zaque'e na' zoe' zejlicane. Bito
chso'elaogüe'ene', chso'onchso'one'
de'e yoblə, chso'ela'ozeche' no

lgua'a lsaquə' beṇach beṇə' te chei,
na' leczə chso'elaogü'e lgua'a
lsaquə' bia zo xile'e, bia yixə' bia
žia tap ṇi'a ne'i na' bia zjənxobə le'i.

²⁴Ca naquə beṇə' ca' chso'on
de'e ca' zjənac ca', Diozən'
bagwlejšyichje' lega'aque' par
chso'one' de'e mal can' nan lo'o
yichjla'ažda'oga'aque'enə' na'
de'e na'anə' chso'onchğü'e yelə'
zto' che cuerp čhega'aque'enə'.
²⁵Bagwlejšyichje' lega'aque' par
chso'one' de'e ca' čhedə' lega'aque'
bagosə'əbejšyichje' dižə' li čhe'enə'
par chse'ejle'e de'e güenlažə'.
Chse'ejṇi'alažə'əzeche' na'
chso'ela'ozeche' de'e ca' ben Diozən'
na' bito chso'one' cas che Diozən'
ben' ben yoguə'əloḷ beṇach na'
yoguə' bia chaš na' yeziquə'əchlə
de'e ca' yelə'. Bito chso'one' cas
če' la'anə'əczə naque' ben' cheyalə'
güe'ela'ocho zejlicane. La' can'
naquən.

²⁶De'e na'anə' Diozən'
bagwlejšyichje' lega'aque' par
chso'one' yelə' zto' can' nan lo'o
yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Ca
naquə no'ol ca' bito čəsə'əque'e
beṇə' byo, lete čəsýə'əzolentezə
le'e ljuəžj no'olžaga'aque' par nič
chso'one' de'e cui cheyalə' so'one'.
²⁷Na' le'egatezəczə ca' chso'on
beṇə' byo ca' čəsýə'əzolen ljuəžj
beṇə' byoga'aque' lgua'a de'e
yesə'əca'a no'ol čhega'aque'. Na'
naquən to yelə' zto' de'en chso'on
beṇə' byo con beṇə' byoga'ac,
tant čəsə'əzelažə' ljuəžjga'aque'.
Na' de'en chac che cuerp
čhega'aque'enə' naquən to castigw
de'en cheyalə' yesə'əzi'e lao yelə'
güen de'e mal čhega'aque'enə'.

²⁸Na' laogüe de'e cui chse'enene'
so'one' cas che Diozən', Diozən'
bagwlejšyichje' lega'aque' len
xbab mal čhega'aque'enə', na'
chso'one' de'e cui cheyalə'
so'one'. ²⁹Por de'e cui cheyalə'
so'one'en chso'one'. Zjənaljene'.
Česyə'əbeine' chso'one' contr
beṇə'. Čəsə'əzelažə'e bi de
che beṇə' yoblə, na' no bia yixə'
čhega'aque' na' no beṇə' nitə'
ližga'aque'. Zjənaque' beṇə' xi'a
juisy na' leczə čsa'acxi'i ljuəžje'.
Syempr chso'ot ljuəžje', čəsə'ədiḷe',
čoso'oxoayague', na' čəsýə'əyone'
clelələ dižə' de'e chse'ene'ene'.
Na' zjənaque' beṇə' gočitj dižə'.
³⁰Čəsə'əne' mal che beṇə' yoblə.
Čəsə'əgue'ine' Diozən'. Bitobi
respet zjənombi'e par beṇə' yoblə.
Čsa'alažə'e. Zjənaque' beṇə'
güe'elao' cuine. Čəsə'əyiljlažə'e
na' čəsə'əželene' can' chso'one'
de'e mal. Bito čoso'ozenague'
che xaxna'aga'aque'. ³¹Bito
chse'ejni'ine'. Bito chso'one'
complir bi lyebe de'e chso'one'.
Bito čsa'aquene' che beṇə' yoblə.
Zjənaque' beṇə' ggo'olažə'e. Bito
zjənombi'e yelə' čeyaše'e ljuəžje'.
³²Zjənezcene' binlo de que Dioz
nan' nčhoglaogüe'en cheyalə'
yeyejcho lao yi' gabilən' šə goncho
can' chso'one'enə'. Pero lega'aque'
ne'e zja'accze' chso'one' ca' na'
česyə'əbeine' chso'on beṇə' yoblə
can' chso'one'enə'. Pab

Diozən' zdacze' liča ca de'en
chone' beṇachən' castigw
che xtolə'əga'aque'enə'

2 De'e nan' notə'ətezə naccho
bito gaquə əṇacho bito bi

xtolə'əcho de catə' choncho xbab
 che beṇə' yoblə de que naque' beṇə'
 mal, chedə' catə'ən choncho xbab
 che beṇə' yoblə de que naque' beṇə'
 mal, chio'otezən' chchixə cuincho.
 Chacbel'icho de que beṇə' yoblə
 chone' de'e mal len leczə can' chon
 chio'o. ²Nezecho šə choncho de'e
 ca' zjənac ca' Diozən' ne' checho
 de xtolə'əcho, na' zdacze' liča
 de'en ne' ca'. ³De repent chaquecho
 de que Diozən' bito gone' castigw
 checho ca de'en choncho xbab che
 beṇə' yoblə de que chso'one' de'e
 mal len leczə can' choncho. Bito
 cheyalə' gaguecho de que cui gone'
 castigw checho, la' goncze'en. ⁴De
 repent bito choncho cas ca naquə
 de'e güenchgua de'en chon Diozən'
 len chio'o lao yelə' beṇə' güen
 che'enə' na' yelə' xenlažə' che'enə'.
 Na' de repent bito choncho cas che'
 laogüe de'en cui le'e chontie' chio'o
 castigw. Diozən' chone' güen len
 chio'o par ničh gaquəchgüieicho
 lo'o yichjla'ažda'ochonə' che de'e
 mal de'en choncho par ničh ca'
 yedinjechon. ⁵Pero nacteccho beṇə'
 žod šə bito chedinjecho do yichj do
 lažə'əcho ca naquə xtolə'əchon'. Na'
 šə bito chedinjechon choncho ca
 gonch Diozən' chio'o castigw catə'
 əžin ža Diozən' əgwlo'e de que le'
 zdacze' liča ca de'en gone' castigw
 zejlicane che xtolə'əchon'. ⁶Gone'
 chio'o castigw o gone' par ničh
 gaquə de'e güen che chio'o beṇəch
 segon nac babencho. ⁷Diozən'
 gone' chio'o yelə' mban zejlicane
 šə zotezə zocho choncho de'e güen,
 chedə' šə choncho ca' chlo'echo de
 que cheyiljažə'əcho naclə gaquə
 par ničh yežincho gan' zo'enə', na'

par ničh gone' chio'o yelə' bala'an,
 na' par ničh socho zejlicane. ⁸Na'
 šə chnecho contr Diozən' na' cabi
 chzenagcho che dižə' li che'enə',
 chzenagzechcho che de'e malən',
 lechgualə əža'alažə' Diozən' chio'o
 na' gone' chio'o castigw zejlicane.
⁹Zgual'atec chio'o beṇə' Izrael
 benecho xtižə' Diozən', na' šə
 choncho de'e mal chi' saquə'əcho
 na' əžaglaecho. Na' chio'o cui
 naccho beṇə' Izrael gwdechlə
 benecho xtiže'enə', pero leczə
 chi' saquə'əcho na' əžaglaecho
 šə choncho de'e malən'. ¹⁰Na' šə
 choncho de'e güennə' gwžin ža catə'
 Diozən' gone' par ničh gaccho beṇə'
 blao, na' gone' chio'o yelə' bala'an,
 na' gone' par ničh socho binlo len
 yichjla'ažda'ochon'. Gone' güen len
 chio'o beṇə' Izrael, pero na' leczə
 gone' güen len chio'o la'anə'əczə
 cui naccho beṇə' Izrael.

¹¹Tozə can' chon Diozən' len
 yoguə' chio'o beṇəch. ¹²Yoguə'
 chio'o šə babencho de'e mal
 sin cuinə' gombi'acho lei de'en
 bzoj de'e Moisezən', Diozən'
 əchoglaogüe'en checho cuiayil'icho
 por ni che de'en babencho de'e
 malən' la'anə'əczə šə cui nezecho
 can' na lein'. Na' yoguə' chio'o
 banombi'acho lein', Diozən'
 əchoglaogüe'en checho cuiayil'icho
 por ni che de'en cui bencho can'
 nannə'. ¹³Caguə con yenecho lei
 na'anə' na' əṇa Diozən' checho
 bitobi xtolə'əcho de. Pero šə
 choncho can' na lein', Diozən'
 əne' checho bitobi xtolə'əcho de.
¹⁴Notə'ətezə beṇə' cui naquə beṇə'
 Izrael na' cui nombi'e lei de'en bzoj
 de'e Moisezən', zolə catə' chone'

to chopə can' na lein' con de'e chidzən lo'o yichjla'aždaogüe'e. La'anə'əczə cui nombi'e lein', de'en chon yichjla'ažda'ogüen' mendad gone' naquən ca to lei. ¹⁵Ben' chon ca' ža chlo'e de que lo'o yichjla'aždaogüe'e na' yo'o de'en naquə ca lein'. Na' catə' chone' de'en chone', lo'o yichjla'aždaogüe'e na' chone' xbab de que de'e malən' chone' o chone' xbab de que de'e güennə' chone'. ¹⁶Gwžin ža catə' Diozən' gone' par nič Jesocristən' əchoglaogüe'en che xbab che chio'o benəch de'en bencho bgašə'əzə, šə bencho xbab güen o šə bencho xbab mal. Can' chnia' catə' əchyxjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'.

**Benə' Izrael ca' gwsa'aque' de
que gwnite'e binlo len Diozən'
chedə' zjənombi'e lein'**

¹⁷Balle chonle xbab de que zole binlo len Diozən' chedə' nacle benə' Izrael na' nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Cha'alazə'əle de que cho'ela'ole Diozən'. ¹⁸Nezele de'en cho'olažə' Diozən'. Nezele de'en naquə de'e güen. Cho'ele dižə' chei de que naquən de'e güen, chedə' la' lei na'anə' nsedle. ¹⁹De'e tant chaquele chejni'ile che Diozən' chonle xbab de que nezele par co'ole benə' nez na' par əgwzejni'ile benə' ca' zjənčol yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ²⁰Na' chonle xbab de que nezele par əgwzejni'ile benə' cui chse'ejni'i na' par gacle maestr che bi'i xcuidə'. Laogüe de'en nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezən' chaquele chejni'ile na' chaquele nezele de'en

naquə de'e li. ²¹Le'e chsed chlo'ile benə' yoblə, čbixčhen' cui cholo'i cuinle? Chsed chlo'ile bito no cuan, len chbanle. ²²Chsed chlo'ile de que bito no co' xtoi na' bito no cuejyichj be'en chei o no'ol chei par solene' benə' yoblə, len choncze yoguə' de'en nale cui no gon. Na' chgue'ile lgua'a lsaquə' ca' de'en chse'ejni'alažə' benə', len bia'aczə chjelanle bitə'ətezə de'en zjəde do lo'o yo'o gan' zjəžə' lgua'a lsaquə' ca'. ²³Cha'alazə'əle de'e nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezən', pero laogüe de'e cui chonle can' na lein', chnitle yelə' bala'an che Diozən'. ²⁴De'e li chonle can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: "De'en chonle de'e mal, zan benə' cui zjənaquə benə' Izrael chəsə'əne' contr Diozən'."

²⁵Chio'o benə' Izrael nsa'acho to seņy lao cuerp chechon' de'en ne' sirconsision, na' zejen de que Diozən' gaquəlene' chio'o can' bene' lyebe. Na' seņyən' zaquə'an par chio'o šə choncho can' na lein'. Pero šə cui choncho can' na lein', bitobi zaquə' seņy de'en zochonə'. ²⁶Šə cui nsa'acho seņy de'en ne' sirconsisionnə' pero choncho can' na lein', gaccho cuent ca benə' nsa'aczə seņy de'en ne' sirconsisionnə' la'anə'əczə cui nsa'achon. ²⁷Balle bito bi seņy de'en ne' sirconsisionnə' nsa'ale, pero chonle complir can' na lein'. Na' laogüe de'en chonle complir can' na lein', chonle ca nachia' de que deczə xtolə' benə' ca' zjənsa' seņy de'en ne' sirconsisionnə', chedə' nyoj lein' na' zjənombi'en, pero bito chso'one' can' nannə'. ²⁸Zan

benə' chsa'alje' lao dia che Izraelən' na' əzja'accze' chso'one' can' naquə costombr che benə' Izraelən', pero lao Diozən' bito zjənaque' benə' Izrael, na' nic zaquə' seņy de'en choso'ozo cuerp chega'aque'enə'.

²⁹Pero chio'o de'e li naccho benə' Izrael šə chonlilažə'əcho Diozən' can' cheyalə' gonlilažə'əchone'. Na' de'en babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon' gwxaquə'əleben ca seņy de'en ne' sirconsision, na' zejen de que bagwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Babše'e yichjla'ažda'ochon', caguə con nsa'acho to seņy lao cuerp chechon'. Na' šə chonlilažə'əchone', Diozən' əne' de que choncho güen, la'anə'əczə šə notono no nochlə əna de que choncho güen.

3 İBi de'e güen zedegua'an che chio'o benə' Izrael laogüe de'en naccho benə' Izrael? İBi de'e güen de'e zedegua'an de'en zocho seņy de'en ne' sirconsisionnə'?

²De'e xen de'e zedegua'an. Na' to de'en zedegua'an ca de'en əbnežjw Diozən' xaxta'ocho ca' Xtiže'enə' de'en nyojən'. ³Na' balə' cui gwse'ejle'e chei. Pero bito gwde Diozən' ca'azə cui gone' can' na Xtiže'enə' la'anə'əczə balə' cui gwse'ejle'e chei. ⁴Goncze' can' ne'enə'. Yoguə' laste ənacze' de'e linə' la'anə'əczə šə yoguə'əlo' benə' yesə'əne' dižə' güenlažə'əna'. Chac canə' bzoj to profet gože' Diozən':

Le' əgwlo'ido' benəchən' de que cho'o dižə' li.

Na' ca naquə benə' ca' chso'on xbab de que bito chono' complir can' na'onə', əsa'acbe'ine' de que chonczo' can' na'onə'.

⁵Quinga chəsə'əna balə benə' cui chse'ejni'i che Diozən'. Chəsə'əne' de que de'e mal de'en choncho chlo'in benəchən' de que Diozən' naque' benə' chon de'e güen. Na' chəsə'əne' de que Diozən' bito zde' licha de'en gone' castigw che de'e mal de'en chonchon'. ⁶Lechgualə clelən' chso'one' xbabən'. Žalə' de'e li can' chsa'aque'ne'enə' bitoczə gaquə gon Diozən' yelə' jostis che chio'o benəch can' cheyalə'əna'. Pero la' goncze'en.

⁷Na' benə' ca' chso'on xbabən' ca' lecə chəsə'əne' de que catə' chso'onlažə'e chso'one' ca chesyə'yacbe'i benə' de que Diozən' naque' benə' güen ca naquən' cho'e por dižə' li. De'e na'anə' chsa'aque'ne' de que bito cheyalə' choglaio Diozən' chega'aque' de que zjənapə' dolə' ca de'en chso'onlažə'e. ⁸Balə benə' chso'one' contr neto', na' chso'one' cho'ato'onə' chəsə'əne' de que nato' İbixchen' cui goncho de'e malən' par nič gaquə de'e güennə'? Ca cheyalə'əczən' əgwnežjo Diozən' castigw che non' na ca'.

Notono nla' no cui napə dolə'

⁹İBixan' ža? İEnaquəch chio'o benə' Izrael benə' güench cle ca chio'o cui naccho benə' Izrael? Bito. Can' bagwnia', tozəczə can' chac che chio'o benə' Izrael na' che chio'o cui naccho benə' Izrael, yoguə'əcho zocho xni'a de'e malən'.

¹⁰Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: Notono zo benə' zda licha, ni tlišə'əze'.

¹¹Notono nla' benə' chejni'i che Diozən',

na' notono nla' beṇə'
 cheylje'ene'.
¹²Yoguə' beṇəchən' bagosə'aque'e
 nez mal.
 Yogue'e bitobi zjəzaque'e.
 Ni tlišə'əzə beṇə' chon de'e
 güen notono nla'.
¹³Len xtižə'ağa'aque'enə'
 chəsə'əxoayaguene'en beṇə',
 na' ca benen che bgüizə'
 gwxaquə'əlebe dižə' de'en
 chso'enə'.
 Ca zbanṇə' chla' cuerp
 che bia guatən' catə'an
 bachožə'an, ca' zbanṇə' naquə
 xtižə'ağa'aque'enə'.
¹⁴Por dižə' mal dižə' əzban ža'
 cho'aga'aque'enə'.
¹⁵Con bizə de'en choso'ode'ine'
 par chso'ote' beṇə'.
¹⁶Gatə'ətezə chja'aque' con la'
 ggo'o yelə' yašə' yelə' zin'
 chja'aque'.
¹⁷Na' bito chesə'əzo chesə'əbeze'
 binlo len ljuežjga'aque'enə'.
¹⁸Bito chsa'ape' Diozən' respet.
¹⁹Na' nezecho ca naquə yoguə'
 de'en na lei che Diozən' goncho,
 nyojən par chio'o na' xaxta'ocho
 ca' beṇə' ca' bnežjue' lein'. Pero
 ca naquə cui choncho can' nannə',
 ni tozə chio'o bito gaquə əṇacho
 de que naccho beṇə' güen. De'e
 na'anə' Diozən' əchoglaogüie'en
 checho de que si'icho castigw che
 xtolə'əchon' can' əchoglaogüie'en
 che yeziquə'əchlə beṇəchən'. ²⁰Ni to
 chio'o beṇəch bito na Diozən' checho
 de que naccho beṇə' güen por ni che
 bi de'en choncho de'en na lein', chedə'
 la' ni tocho bito choncho cayanə'an
 nannə'. Lei na'anə' chzejni'in chio'o
 de que choncho de'e malən'.

Cheyalə' gonlilažə'əcho
Jesocristən' par niç gaccho
beṇə' güen lao Diozən'

²¹⁻²²Diozən' bablo'e can' ne' che
 notə'ətezcho de que naccho beṇə'
 güen laogüie'enə' šə chonlilažə'əcho
 Jesocristən'. Lein' na' de'en
 boso'ozoj profet ca' beṇə' ca'
 gwsə'e xtižə' Diozən' cana' leczə
 chso'en dižə' de que can' gone'.
 Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'
 bito chon Diozən' cuent checho
 šə bi de'e choncho complir de'en
 na lei che'enə'. Na' notə'ətezcho
 tozəczə can' chon Diozən' len chio'o
 la'anə'əczə šə naccho beṇə' Izrael
 o šə cui naccho. ²³Yoguə'əlolcho
 babencho de'e mal na' de'e na'anə'
 ni tocho bito gaquə əṇacho de que
 naccho beṇə' güen ca beṇə' güennə'
 naquə Diozən'. ²⁴Nži'ilažə'e chio'o
 chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən'.
 Na' caguə bi chzi' Dioz na'anə' ne'
 checho de que naccho beṇə' güen
 laogüie'enə', chedə' la' bagwdixjw
 Cristo Jeso'osən' xtolə'əchon'.
²⁵Antslən' bagwdapə Diozən'
 yelə' chxenlažə'əənə' bagwzoine'
 bguə'o bcheje' che de'e mal de'en
 bagwsə'on beṇəchən' tši'i, na'
 bito blo'e can' chnežjue' castigw
 che notə'ətezə beṇə' chso'on de'e
 malən'. Pero na'a par blo'e de que
 le' chnežjwcze' castigw che beṇə'
 chso'on de'e malən', gwleje' Cristo
 Jeso'osən' par gwdixjue' xtolə'
 beṇəchən'. Na' Diozən' chnitlaogüie'
 xtolə' con beṇə' chso'onlilažə'
 Cristo Jeso'osən'. ²⁶Na' de'en
 əbsele'ene'enə' nezecho de que
 Diozən' zdacze' licha de'en ne'
 che yoguə' chio'o chonlilažə'əcho

Jeso'osən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

²⁷Bito cheyaḷə' güe'elao' cuincho əṇacho de que naccho beṇə' güen. Ni tocho cui naccho beṇə' güen por ni che bi de'e güen de'en choncho. Pero šə chonḷilažə'ačo Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. ²⁸Can' chejñi'ichon, šə chonḷilažə'ačo Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' sin cui chone' cuent checho šə bi de'e choncho complir de'en na lein'.

²⁹¿EDiozən' naque' Xan chio'o beṇə' Izrael na'azən'? ¿Ecaguə leczə naque' Xan chio'o cui naccho beṇə' Izrael? ³⁰Cle naque' Xan yoguə'əḷəḷ beṇə'. Na' ne' che yoguə'ačo šə bachonḷilažə'ačo Jeso'osən' naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Tozəczə can' chone' len chio'o nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' na' len chio'o cui nsa'achon. ³¹¿Echoncho lei de'en bzoj de'e Moisezən' ca to de'e cui bi zaque'enə' laogüe chonḷilažə'ačo Jeso'osən'? Bito chonchon ca to de'e cui bi zaque'e, sino cho'elechchon balorən'.

Abraanṇə' beṇḷilaže'e
Diozən' na' de'e nan' goque'
beṇə' güen lao Diozən'

4 De'e xaxta'ocho Abraam be'enə' naccho dia, ¿bixa əṇacho che'enə'? ²Žalə' por ni che de'e güen de'en bene' na'anə' gwna Diozən' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə', zaquə'əcze' par be'elao' cuine' žalə' ca'. Pero bito be'elao' cuine' lao Diozən'. ³Le'e Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: “Abraanṇə' beṇḷilaže'e Diozən' na'

de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'.”

⁴Catə' to beṇə' chone' žin chone' gan laxjue'enə' na' bito ṇacho de que xan žinṇə' chone' to goclen catə'an chnežjue'ene' laxjue'enə'. Na' ca'aczən' naquən len chio'o, žalə' babencho cayaṇə'an non Diozən' mendad goncho bito naquən to goclen de'en chon Diozən' len chio'o catə'an ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' žalə' ca'. ⁵Pero naquəczən to goclen. Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonḷilažə'ačhone' sin cui choncho xbab de que de'e güen de'en choncho chaclenən par əṇə' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Na' Diozən' chone' par nič chio'o cui be'ela'ochone' antslə chaccho beṇə' güen laogüe'enə' catə' chonḷilažə'ačhone'. ⁶Leczə de'e Dabin' be'e dižə' che goclenṇə' de'en chon Diozən' len chio'o chonḷilažə'ačhone' ca de'en ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' sin cui chone' cuent šə bichlə de'e güen de'en choncho. ⁷De'e Dabin' gwne':

Mba zocho šə babezi'ixen
Diozən' checho che de'e
malən' bencho.
Mba zocho šə babñitlaogüe'
xtolə'ačhon'.

⁸Mba zocho šə chchoglaio Diozən' checho de que caguə bi xtolə'ačo denə'.

⁹Chio'o nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' bito cheyaḷə' goncho xbab de que chio'ozən' gaquə socho mba can' gwne'enə'. Lenczə beṇə' ca' cui zjənsa' seṇyən' guaquə ñite'e mba can' gwne'enə'. Nezecho de'en beṇḷilažə' de'e

Abraannə' Diozən' de'e na'anə' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'. ¹⁰Na' gwne' che de'e Abraannə' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə' antslə ze'e soe' seṇy de'en ne' sirconsisionnə', caguə beyožlən'. ¹¹Na' gwdechlə gwzoe' seṇyən' par gwnezene' de que Diozən' bagwne' ca' che'. De'e Abraannə' gwzolaogüe' chonlilaže'e Diozən' catə'an ze'e sole' seṇyən' na' cana' gwna Diozən' naque' beṇə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' nezecho de que Diozən' ne' ca' che notə'ətezə beṇə' cui zjəzo seṇy de'en ne' sirconsisionnə' con šə chso'onlilaže'ene'. Na' lao Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Diozən'. ¹²Na' leczə nezecho de que Diozən' ne' che chio'o nsa'acho seṇyən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonlilažə'əchone'. Na' ne' ca' caguə por ni che de'en zocho seṇyən' sino por ni che de'en chonlilažə'əchone' can' benlilažə' de'e Abraannə' le'.

**Abraannə' benlilaže'e Diozən'
na' de'e na'anə' Diozən' bene'
lyebe de'e bene' len le'**

¹³De'e Abraannə' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bene' lyebe gone' par ničh Abraannə' len xi'in dia che' ca' yesə'anabi'e doxenlə yežlyon'. Bito ben Diozən' cuent che Abraannə' šə bene' complir can' na lei che'enə' sino de'en benlilaže'e Dioz na'anə' gwne' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə' na' leczə de'e na'anə' bene' lyebe yesə'anabi'e yežlyon'. ¹⁴Nitə' beṇə' chsa'aque' por

ni che de'en zjənaoga'aque' lein' yesə'anabi'e yežlyon'. Žalə' na'aclə lega'aque' yesə'anabi'e yežlyonə', bito bi zakuə' de'en chso'onlilažə' beṇə' Diozən', na' leczə ca' bito gon Diozən' complir can' bene' lyebe len xi'in dia che de'e Abraannə' žalə' chac ca'. ¹⁵De'en gwdixjw Diozən' lei che'enə' na' beṇə'achən' cui choso'ozenague' chei, Diozən' gwnežjue' lega'aque' castigw zejlicane che xtolə'əga'aque'enə'. Žalə' cui zjənezene' bi de'e ca' cheyalə' so'one', bitobi xtolə'əga'aque' de, pero zjənezczene'en.

¹⁶Ca' chaquən', chio'o chonlilažə'əcho Diozən' nabi'acho yežlyon'. Tant nži'ilažə' Diozən' chio'o chone' ca nabi'achon par ničh gaguə can' bene' lyebe len yoguə' chio'o chone' cuent ca xi'in dia che de'e Abraannə'. Caguə gaguə ca' len beṇə' ca' zjəsə'ənao lei na'azən' sino leczə len notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraannə' le', la' lao Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Diozən'. ¹⁷Can' nyojczə de'en gwna Diozən': "Banza' le' gaco' xaxtao' beṇə' ša' nasyon zan." Na' Diozən' nape' yelə' guac par yosbane' beṇə' guat ca' na' Diozən' chone' par ničh chac bitə'ətezən' ne'enə'. De'e na'anə' cho'e dižə' che beṇə' ze'e za'ac ca chio'o beṇə'ach cho'echo dižə' che beṇə' banitə'.

¹⁸Bito gwneze Abraannə' nacxa gaguən' gaguə can' gwna Diozən'. Pero gwyejle'e che Diozən' na' gwzoe' lez de que Diozən' gongcze

le' xaxtao' beṇə' ša' nasyon zan.
Con gweyēle' de que gaquə can'
gož Diozən' le': "Beṇə' zan əsa'ac
xi'īn dia chio'." ¹⁹Con gwzocze'
benlilaže'e Diozən' la'anə'əczə
gocbe'ine' banaque' beṇə' golə par
so xi'īne'. Bazoe' casi to gueyoa
iz, na' no'ol che' Saran' bitoch
zoe' xlaogüe'e sane'. ²⁰Gwzoteze'
benlilaže'e Diozən' na' bito
goquə šejlaže'e che lyebe de'en
ben Diozən' len le', sino que
gwzoe' chech benlilaže'ene' na'
be'elaogüe'ene'. ²¹Abraanna'
gwnezene' de que Diozən' guac
gone' ca de'en bene' lyeben'. ²²Na'
laogüe de'en benlilaže'e Diozən'
de'e nan' gwchoglaon che' de que
naque' beṇə' güen lao Diozən'.

²³Na' nyojən de que de'en
benlilaže'ene' na'anə' gwchoglaon
che' de que naque' beṇə' güen lao
Diozən'. Pero caguə nyojən par
de'e Abraam na'azənə'. ²⁴⁻²⁵Łeczə
nyojən par chio'o, la' łeczə de'en
chonlilažə'əcho Diozən' nchoglaon
checho de que naccho beṇə' güen
laogüe'enə'. Diozən' bsele'e Xancho
Jeso'osən' par gwso'ot beṇə' le'
na' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə'
guat ca'. Goc ca' len Jeso'osən' par
nič gwduxjue' xtolə'əchon' na'
par nič Diozən' ne' che chio'o
chonlilažə'əchone' de que naccho
beṇə' güen laogüe'enə'.

**Zocho binlo len Diozən' šə
chonlilažə'əcho Jesocristən'**

5 Diozən' ne' de que naccho
beṇə' güen laogüe'enə'
chedə' chonlilažə'əcho Jesocristən',
na' Xancho Jesocrist na'anə'
babene' par nič zocho binlo len

Diozən'. ²De'en chonlilažə'əcho
Jesocristən' nži'lilažə' Diozən'
chio'o na' gwzocze' əži'lilaže'e
chio'o. Chebeicho nezecho gon
Diozən' chio'o yelə' bala'an
xen ca de'en de che'. ³Na' łeczə
chebeicho catə' chzaquə'əzi'icho, la'
nezecho šə chgo'o chchejlažə'əcho
catə'an chzaquə'əzi'icho nachən'
gwchejczecho catə'an de
bichlə de'en saquə'əzi'icho. ⁴Šə
chgo'o chchejlažə'əcho catə'an
chzaquə'əzi'ichon', Diozən'
chebeine' can' choncho. Na' catə'
chebeine' can' choncho, nezecho
de que gaquəlenche' chio'o. ⁵Na'
catə'an nezecho de que gaquəlench
Diozən' chio'o, bito chža'a yichjcho
chedə' nezecho babselē'e Spirit
che'enə' par zon len chio'o, chnen
lo'o la'azda'ochon' nan de que
Diozən' chacchgüeine' checho.

⁶Lao ne'e zocho xni'a de'e malən',
Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə'
le'. Ben Cristən' ca' par gwdixjue'
xtolə' chio'o cui be'ela'ocho
Diozən'. Na' gwso'ote'ene' catə'
bžin orən' banžia' Diozən' bia'.
⁷Ca naquə chio'o beṇəch, zdebə
chonən par əchebcho gwnežjo
cuincho so'ot beṇə' chio'o lgua'a
to beṇə' yoblə la'anə'əczə šə lgua'a
to beṇə' zda licha. Pero gwchojlja
to beṇə' yeyaxjene' gwnežjo cuine'
so'ote'ene' lgua'a to beṇə' naquə
beṇə' ži'lilažə'. ⁸Pero catə'an chio'o
nenaccho beṇə' güen de'e mal,
Diozən' bsele'e Cristən' bnežjw
cuine' por ni checho gwso'ot
beṇə' le'. De'e na'anə' nezecho
lechguale chaque Diozən' checho.
⁹Diozən' ne' de que naccho beṇə'
güen laogüe'enə' chedə' Cristən'

blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon'. Na' leczə ca' nezecho de que Cristən' bagoclene' chio'o chonlilažə'əchone' par niç ca' Diozən' bito goņe' castigw checho zejlicane. ¹⁰Benə' contr che Dioz nan' goccho. Pero na' Xi'ine' Cristən' bnežjw cuine' por ni checho gwsot'ot benə' le'. Ben Cristən' ca' par bozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' nezecho leczə zo Cristən' chone' par niç gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə' chedə' ngodə'əcho txen len le'. ¹¹Na' leczə dech de'en chebeicho. Leczə chebeicho de'en nombi'acho Diozən', chedə' la' Jesocrist na'anə' baçh bozoe' chio'o binlo len Diozən'.

De'e Adannə' bxi'e de'e malən' yežlyo nga, na' Jesocristən' bedəyene' par niç chac de'e güen

¹²Yelə' godenag che benə' nechən' ben' gwle Adannə', gwzolao de'e malən' yežlyo nga, na' de'e mal nan' nsa' yelə' gotən'. Na' de'e nan' den de que yoguə' benəçən' chsa'ate' na' yogue'e chso'one' de'e mal. ¹³Gws'oneczə benəçən' de'en malən' dezd tyemp che Adannə' antslə cuinə' chixjw Diozən' lei che'enə'. Na' catə' cuinə' chixjue' lei che'enə' nža'alə can' gwçhoglaogüe'en che benəçən' catə'an gws'one' de'e malən'. ¹⁴Pero na' gwzolaozən dezd tyemp che de'e Adannə' bžinte tyemp che de'e Moisezən' benən byen yoguə' benə' gwsa'ate' can' chsa'ate' na'a, chedə' yogue'e gwso'one' de'e malən', la'anə'əczə de'e mal de'en gws'one' bito naquən ca de'e mal

de'en ben de'e Adannə'. De'e Adan na'anə' bedəyene' par niç gwxe yelə' gotən' yežlyo nga, pero na' Jesocristən' ben' banaquəczən yidə dezd cana'ateczə, le'enə' bedəyene' par niç de yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho chonlilažə'əchone'.

¹⁵De'e xen nža' yelə' goclen de'en ben Diozən' len chio'o catə'an bsele'e Jesocristən' na' ca de'e malən' de'en ben de'e Adannə'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə' benə' zan gwsa'at. Pero na' Diozən' bene' to de'e zaque'e, bene' to yelə' ži'ilažə' xen na' to yelə' goclen xen par benə' zan. Diozən' chaclene' chio'o ca de'en bsele'e Jesocristən' par cheyašə' cheži'ilaže'e yoguə' chio'o benəçh.

¹⁶Nža' de'e malən' de'en ben de'e Adannə' ca goclen de'en ben Diozən' len benəçən'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə', de'e na'anə' Diozən' gwçhoglaogüe'en che chio'o benəçh de que si'icho castigw zejlicane. Pero na' dadzən' goclen Diozən' chio'o ca de'en bsele'e Xi'ine' Jesocristən', na' chio'o chonlilažə'əchone' ne' de que naccho benə' güen laogüe'enə' la'anə'əczə babencho de'e zan de'e mal. ¹⁷Por ni che tozə be'enə' ben de'e malən' de yelə' got che chio'o benəçh. Pero na' Diozən' lechguale nži'ilaže'e chio'o, na' dadzə ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho benə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' de yelə' mban checho zejlicane na' nabi'acho txen len Jesocristən'.

¹⁸Can' naquən, por ni che de'e mal de'en ben de'e Adannə', Diozən' gwçhoglaogüe'en de que to to

chío'o beṇaḥ si'icho castigw che xtoḷə'əchon'. Na' por ni che de'en naquə Jesocristən' beṇə' güen lao Diozən', Dioz na'anə' ne' che yoguə' chío'o chonḷilažə'əcho Jesocristən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' na' chone' chío'o yelə' mban zejḷicane. ¹⁹Na' de'en cui əbzenag de'e Adanṇə' che Diozən', de'e na'anə' yoguə' chío'o beṇaḥ naccho beṇə' güen de'e mal. Pero na' de'en əbzenag Jesocristən' che Diozən', yoguə' chío'o chonḷilažə'əcho Jesocristən' naccho beṇə' güen lao Diozən'.

²⁰Diozən' gwdixjue' lei che'enə' na' de'e na'anə' gwcha'o gw Xench de'e malən' chedə' beṇaḥən' bito boso'ozenague' chei. Pero catə' gwcha'o gw Xen de'e malən', de'e xen gwcha'o gw Xench yelə' ži'ilažə' che Diozən' par niḥ bezi'ixene' che chío'o chonḷilažə'əchone'.

²¹Gwcha'o gw Xench yelə' ži'ilažə' che'enə' par niḥ guaquə əne' che yoguə' chío'o beṇaḥ de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə gonḷilažə'əcho Xancho Jesocristən'. Na' can' de yelə' got che yoguə' chío'o beṇaḥ de'en naccho beṇə' güen de'e malən' leczə nži'ilažə' Diozən' yoguə' chío'o beṇaḥ na' chone' chío'o yelə' mban zejḷicane šə chonḷilažə'əchone'.

Diozən' bene' par niḥ cuich šo'o ḡazcho de'e malən'

6 ɛNacxan' cheyalə' goncho na'a banezecho de que nži'ilažə' Diozən' chío'o? ɛEcon šejczcho goncho de'e malən' par niḥ yezi'ixentezə yezi'ixen Diozən' chechon'? ²Caguə can' cheyalə'

goncho. Diozən' babene' par niḥ cuich šo'o ḡazcho de'e malən' šə gwzenagcho che'. De'e nan' bito cheyalə' sochcho əgwzenagcho che la'ažda'omalchon'. ³Bagwchoacho nisən' par niḥ ca' nacbia' de que ngodə'əcho txen len Jesocristən'. Na' ca de'en gwchoacho nisən' zejen ca gotcho len Crist na'anə'. ⁴Na' de'en zejen ca gotcho len Cristən', leczə zejen ca bgašə'əcho len le'. Goc ca' par niḥ ca de'en bolis bosban Xacho Diozən' le' len yelə' guac xen che'enə', gwša'acho yelə' chzo yelə' chbez chechon' na' socho ca beṇə' cobə.

⁵Ndiḷ ngodə'əcho Cristən' txennə' catə'an gwso'ote'ene', na' leczə ndiḷ ngodə'əcho le' txennə' catə'an beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'. De'e na'anə' cheyalə' yocobə xbab chechon' par niḥ gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'. ⁶Ca de'en ndiḷ ngodə'əcho Cristən' txen catə'an gwso'ote'ene' le'e yag corozən', zejen de que la'ažda'omalchon' gotən. Gotən par niḥ bitoch ṇabia'an chío'o na' par niḥ bitoch šo'o ḡaz de'e malən' yichjla'ažda'ochon'. ⁷Beṇə' bagot bitoch chnabia' la'ažda'omalen' le'. ⁸Na' ca naquə gotlencho Cristən' chejle'echo de que zocho mbancho len le' na' de que sochcho əbancho len le'. ⁹Nezecho de que Dioz nan' bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' bitoch so'ote'ene' de'e yoblə. Yelə' gotən' bitoch so'in le' de'e yoblə. ¹⁰Ca de'en gwso'ote' Cristən', tši'izən' bnežjw cuine' par niḥ bebeje' chío'o xni'a de'e malən'. Bitoch so'ote' le' yetḷas. Na' na'a

zoe' chnežjue' Diozən' yelə' bala'an.
¹¹Legon xbab de que Diozən' babene' par niç cuich šo'o çhazcho de'e malən'. Pero na' leczə legon xbab de que ndil ngodə'əcho txen len Cristən' catə'n beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'. De'e na'anə' mbancho par əgwnežjwcho Diozən' yelə' bala'an. Gonle xbabən' ca' çhedə' ngodə'əcho txen len Xancho Cristo Jeso'osən'.

¹²Bito güe'echo latjə šo'o çhaz de'e malən' cuerp chechon' de'en gat par goncho ca de'e malən' zelažə' la'ažda'ochon'. ¹³Bito gon cuincho lao na' gwxiye'enə' par goncho de'e mal len cuerp chechon'. Cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' par goncho de'e güennə'. Gon cuincho lao ne'enə' çhedə' bitoch naccho len yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' guat, sino bade yelə' mban zejlicane chechon'. ¹⁴Antslə goquecho goncho can' na lein', pero de'en cui goc goncho can' nannə', blo'in chio'o de que zocho xni'a de'e malən'. Pero ṇa'a de'en nzi'ilažə' Diozən' chio'o babebeje' chio'o xni'a de'e malən', na' de'e na'anə' chac chon cuincho lao ne'enə' par goncho de'e güennə'.

Cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malən'

¹⁵Ėgontezcho de'e malən' de'en nezecho nzi'ilažə' Diozən' chio'o na' de'en bito chebeine' chio'o por ni che šə choncho can' na lei che'enə'? Bito. ¹⁶Nezecho catə' chzenagcho che to beṇə' na' catə' cho'echo latjə chnabi'e chio'o, xni'a be'enan' zocho. Na' leczə ca'

šə chdalenczcho de'e malən' na' chzenagcho chei, xni'ei nan' zocho na' bito žjəyezochō len Diozən' šə ca'. Pero šə chon cuincho lao na' Diozən' na' chzenagcho che' nachən' zdaczcho choncho de'e güennə'. ¹⁷Antslən' gwzochō xni'a de'e malən'. Pero choxcwlen Diozən' lenczə le'e bachzenagle ṇa'a do yichj do lažə'əle de'en bablo'ito' le'e. ¹⁸Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. De'e na'anə' banon cuincho lao na' Diozən' par šejcho goncho de'e güennə'. ¹⁹Cho'a dižə'ənə' can' zocho xni'a non' chzenagcho chei par niç šejni'ile. Ca'atezən' ben cuinle lao na' gwxiye'enə' par benle de'en naquə yelə' zto' na' bichlə de'en bito cheyalə' goncho, leczə can' cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' par goncho de'e güennə' niç gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə yichjla'aždao' Diozən'.

²⁰Catə'n ne'e zocho xni'a de'e malən', bito bzenagcho che Diozən' par goncho de'e güen. ²¹Na' bitobi de'e güen ble'icho lao de'e mal ca' de'en jənaochonə'. Bacheto'icho ṇa'a che de'e ca' benchonə'. Žalə' chonchcho de'e mal ca' zjənac ca' bito žjəyezochō len Diozən'. ²²Pero Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' na' babene' par niç non cuincho lao ne'enə'. De'e na'anə' zda chaquəch yichjla'ažda'ochonə' can' naquə yichjla'aždao' le'enə' na' žjəyezochō len Diozən' zejlicane. ²³Šə zocho choncho de'e malən' yeyejcho lao yi' gabilən'. Pero šə ngodə'əcho txen len Xancho Cristo Jeso'osən', Diozən' chone' chio'o dadzə yelə' mban zejlicanen'.

**Lein' chnabi'an beṇaḥən'
žlac zjəmbane'**

7 Beṇə' bišə' le'e nombi'ale
lein' na' nezele de que lein'
chnabi'an chio'o žlac mbancho
na'azə. ²To no'olə csad, žlac mban
be'en che'enə' cheyałə' soe' len
le', la' can' chon lein' mendad.
Xte catə'əch gat be'en che'enə'
cana'achən' babechoj latje' len lei
de'en chon mendad soe' len be'en
che'enə'. ³Na' šə no'olən' yeque'e
beṇə' yoblə len mban be'en che'enə',
beṇə' ggo'o xtoin' naque'. Pero šə
bagot be'en che'enə' babechoj latje'
len lein'. Guaquə yošagna'alene'
beṇə' yoblə, na' bito naxo naque'
beṇə' ggo'o xtoi laogüe de'en
yošagne'e de'e yoblə.

⁴Can' naquən beṇə' bišə',
ngodə'əcho txen len Cristən', na'
de'e bnežjw cuine' gwso'ote'ene',
de'e na'anə' banezecho bito
chaccho beṇə' güen lao Diozən'
por ni che choncho bi de'en na
lei de'en bzoj de'e Moisezən'.
Cristən' beyas bebane' ladjo
beṇə' guat ca' na' chio'o baben
cuincho lao ne'enə' par niḥ
goncho can' chene'e Diozən'.
⁵Antslə nezocho chzenagcho che
la'ažda'omalchon'. Na' catə'an
gwnezecho ca de'en non lei de'en
bzoj de'e Moisezən' mendad goncho,
nachlə be'elažə'əchcho bzenagcho
che de'e malən' de'en yo'o
yichjla'ažda'ochonə' na' bencho
con can' gone'echo. Žalə' ne'e
choncho ca' bito žjəyezochə len
Diozən'. ⁶Pero na'a babocobə Spirit
che Diozən' yichjla'ažda'ochon' na'
nezecho bito chaccho beṇə' güen

lao Diozən' por ni che choncho
bi de'en na lein'. Antslə bencho
bi de'e güen parzə niḥ goncho
complir can' byoj lein' gwlalte
nan naquən cheyałə' goncho. Pero
na'a choncho can' chene'e Diozən'
chedə' babocobə Spirit che'enə'
yichjla'ažda'ochon'.

Yo'o de'e malən' yichjla'ažda'ochon'

⁷Bito cheyałə' goncho xbab de
que lei de'en bzoj de'e Moisezən'
naquən de'e mal. Bitə gocbe'ida'
nda' chona' de'e malən' žalə'
cui bzejni'i lein' nada' bi de'en
cui cheyałə' gona'. Na' bito
əgwnežda' de que de'e malən'
chona' chzelaža'a bitə'ətezə de'e
de che beṇə' žalə' que lein' nan:
"Bitə selažə'əle bitə'ətezə de'e de
che beṇə'." ⁸Nach catə' gwnežda'
can' na lein, de'e mal de'en yo'o
yichjla'aždaogua'anə' nachle
benən ca gwzelažə'əcha'. Na' bito
gocbe'ida' de xtoła'a žalə' cui
bembia lein'. ⁹Gwzoa' to tyemp
sin cui bembia lei de'en bzoj de'e
Moisezən'. Pero catə' gwnežda'
bin' nonən mendad gona', nachle
bzenaguəcha' che de'e malən' de'en
yo'o yichjla'ažda'ogua'anə'. De'e
na'anə' gwnežda' si'a castigw
zejlicane che xtoła'a. ¹⁰Na' ca
naquə lei de'en bzoj de'e Moisezən',
naquən par gwzenaga' chei niḥ
ca' gatə' yelə' mban zejlicane
chia'. Pero de'en cui bzenaga' chei
de'e na'anə' gwnežda' si'a castigw
zejlicane. ¹¹Ca de'en nombi'a
lein', de'e malən' de'en yo'o
yichjla'aždaogua'anə' bxoayaguən
nada', benən ca bito bzenaga' che
de'en nonən mendad gona'. Na'

de'e na'anə' gwnezdə' si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'.

¹²Ca naquə lei de'en bzoj de'e Moisezan', za'an che Diozən'. To to de'en nonən mendad goncho za'an che Diozən' na' zjənaquən de'e līcha na' de'e güen. ¹³¿E lei de'en naquə de'e güennə' benən par niç si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'? Bito naquə len. De'e malən' de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' bito be'en latjə gona' can' cheyalə' gona'. Na' de'en cui chona' can' na lein', de'e nan' gwnezdə' si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'. Ca chac nan' nla'alaon naca' benə' mal de'en cui chona' can' na lein', na' nla'alao de que de'e mal juisyən' chona' cui chona' can' none' mendad gona'.

¹⁴Naquən clar de que lein' guaquəlenən nada' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogua'anə' žalə' chzenaga' chei. Pero nada' naca' benə' la'aždao' mal, zoa' yo'o yaza' de'e malən'. ¹⁵Bito chona' de'e güen de'en che'enda' gona'. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelənnə' chona'. Bito cheyacbe'ida' chia' bixchen' chona' ca'. ¹⁶Che'enda' gona' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezan', pero bito chona'an yogua' las. Na' catə' cui chona' can' nannə' lechguale de'e chacda', chedə' nezdə' lein' naquən de'e güen. ¹⁷Caguə nada'anə' chona' de'en cui che'enda' gona'. De'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'a nan' chonən par niç chona' de'en cui che'enda' gona'. ¹⁸⁻¹⁹Nezdə' bito naca' benə' güen, chedə' yo'o de'e malən' lo'o yichjla'aždaogua'anə'. Che'enda' gona' de'e güennə', pero

bito chona'an. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelənnə' chona'.

²⁰Na' ca de'en chona' de'en cui che'enda' gona', caguə chona'an nada'anə'. De'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'a nan' nžiguəən nada' chona' de'e mal de'en cui che'enda' gona'.

²¹Na' syempr catəən che'enda' gona' de'e güennə', de'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' chžonən gona'an. ²²Chebeida' lei che Diozən' lo'o yichjla'aždaogua'anə'. ²³Pero na' chacbe'ida' de de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' de'en cui cho'en latjə gona' can' nezdə' cheyalə' gona'. De'e mal de'en yo'o yaz cuerp chia'anə' chnabi'an nada'.

²⁴⁻²⁵Lo'o yichjla'ažda'ochon' chene'echo goncho de'en non lei che Diozən' mendad goncho, pero na' la'ažda'omalchon' chonczən ca choncho de'e malən'. iProb chio'o! ¿No soi la'ažda'omalchon' de'enə' chnabia' chio'o? Nezecho si'icho castigw zejlicane šə soczcho gwzenagcho chei. Choxcwlen Diozən', chone' par niç Xancho Jesocristən' soine' la'ažda'omalch on'.

Cheyalə' goncho can' chene'e Spirit che Diozən'

8 De'e na'anə' Diozən' ne' che chio'o šə ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' de que bito bi xtolə'əcho de. Chio'o ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' bachoncho can' chene'e Spirit che Diozən'. Bito choncho can' na la'ažda'omalchon'. ²Nezdə' Spirit che Diozən' chnabi'an nada' na' chonən yelə' mban zejlicane

chia' laogüe de'en ngoda'a txen
len Cristo Jeso'osən'. Catə' gwzoa'
xni'a de'e malən' lennə' benən
par niç gwçhoglao Diozən' chia'
si'a castigw zejlicane. Pero Spirit
che Diozən' babebəjən nada' xni'a
de'e malən'. ³⁻⁴Lei de'en bzoj de'e
Moisezən' bito gwzoin par yebejən
chio'o xni'a de'e malən' chedə'
naccho beṇə' la'aždao' mal. Diozən'
gwzoine' bebeje' chio'o xni'a de'e
malən' de'en bsele'e Xi'ine'en golje'
yežlyo nga, gocczə cuerp che'enə'
ca cuerp che chio'o beṇə' güen
de'e mal. Na' Xi'in Dioz na'anə'
gwdixue' xtolə'əchon' par niç
chio'o beṇəç gwaquə yechojcho
xni'a de'e malən' na' gwaquə šejcho
liçha goncho can' non lein' mendar,
con šə goncho can' chene'e Spirit
che Diozən' na' bito goncho can' na
la'ažda'omalchon'.

⁵Šə zoczcho choncho can' na
la'ažda'omalchonə', yo'o yichjcho
de'en chene'en goncho. Pero šə
zochoncho can' na Spirit che
Diozən' yo'o yichjcho can' nan
na'anə'. ⁶Na' šə con yo'o yichjcho
de'en chene'e la'ažda'omalchonə',
si'icho castigw zejlicane. Pero šə
con yo'o yichjcho de'enə' chene'e
Spirit che Diozən', guatə' yelə'
mban zejlicane checho na' so
cuezcho binlo len xbab de'en
yo'o lo'o yichjla'ažda'ochonə'.
⁷Contr Dioz nan' choncho šə
con yo'o yichjcho de'en chene'e
la'ažda'omalchon' goncho. Na'
šə con yo'o yichjcho len, bito
chzenagcho che lei che Diozən', na'
nique gaquəczə gwzenagcho che
Diozən' šə ca'. ⁸Šə zochoncho
can' na la'ažda'omalchon' bito

gaquə naquəchlə goncho par niç
yebei Diozən' chio'o.

⁹Pero chio'o ža, šə zo Spirit
che Diozən' lo'o la'ažda'ochonə',
bitoch zochoncho can' na
la'ažda'omalchon', sino zochon
chzenagcho che Spiritən'. Na' šə
cui zo Spirit che Cristən' lo'o
la'ažda'ochonə', de'en leczə naquən
Spirit che Diozən', bito naccho xi'in
Dioz. ¹⁰Cristən' zoe' len chio'o
chonlilažə'əchone', na' Diozən'
ne' de que naccho beṇə' güen
laogüe'enə'. Na' de'e na'anə' de yelə'
mban zejlicane checho la'anə'əczə
gatcho len cuerp chechon' por ni
che de'e malən'. ¹¹Diozən' bolis
bosbane' Cristo Jeso'osən' ladjo
beṇə' guatən'. Na' šə Spirit che
Diozən' zon lo'o la'ažda'ochon',
leczə gwžin ža catə' Diozən' yolis
yosbane' chio'o len cuerp checho
quinga de'enə' sa'at. Yolis yosbane'
chio'o chedə' yo'o Spirit che'enə'
lo'o la'ažda'ochon'.

¹²Can' ža beṇə' bišə', bito cheyalə'
goncho can' na la'ažda'omalchon'.

¹³Si'icho castigw zejlicane šə
zoczcho choncho de'en chene'e
la'ažda'omalchonə'. Pero šə
güe'echo latjə gaquəlen Spirit
che Diozən' chio'o par niç cuich
gwzenagcho che la'ažda'omalchon',
nachən' gatə' yelə' mban zejlicane
checho.

¹⁴Na' yoguə' chio'o šə chzenagcho
che de'en chsed chzejni'i Spirit che
Diozən' chio'o goncho, naccho xi'in
Dioz. ¹⁵Diozən' beṇə' chio'o Spirit
che'enə' catə'an gwcue'e chio'o
ca xi'ine'. Na' de'e na'anə' bito
chžebcho Diozən' can' chžebcho to
beṇə' znia catə' choncho xšine'enə'.

Lgua'a žebchone' cholgüižchone' che'echone': "Xa." ¹⁶Spirit che Diozən' nan lo'o yichjla'ažda'ochon' de que chio'o naccho xi'in Dioz. ¹⁷Na' šə naccho xi'in Dioz, gwžin ža catə' yogua' de'en de che Cristən' gaquən checho txen lencho le'. Gaquən checho con šə gwsanlažə' cuincho yoso'oči' yoso'osaguə' beṇə' chio'o por ni che de'en chonjilažə'əcho Cristən', can' boso'oči' boso'osaguə'e le'enə'. Na' šə yoso'oči' yoso'osaguə'e chio'o, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en babnežjue' che Cristən'.

¹⁸Yežlyo nga de de'en chzaquə'əzi' chzaquə'əyašə'əcho. Pero nada' chona' xbab caguə de'e bi de'enə' ca de'en yebeicho catə'an əžin ža gon Diozən' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en napə Cristən'. ¹⁹Diozən' bene' beṇəch, bene' bia chsa'aš na' bene' cuantzə bi de'en zjəde. Na' yoguə'əcho len lega'aquən bazocho lao juisy batə'aquən' gon Diozən' yelə' bala'an de'en si' chio'o naccho xi'ine', na' leczə len yogua' bia ca' chsa'aš chəsə'əbezəb batə'aquən' əžin ža gone' ca'. ²⁰Na' yogua' de'e ca' ben Diozən' caguə zjənac ša'onə'. Na' caguə con ca gwselene'ennə' zjənaquən. Ze'e gonša'oche' lega'aquənnə', na' ze'e gonša'oche' yogua' bia chsa'aš na' leczə ca' chio'o beṇəch. Na' leczə Dioz nan' bene' par ničh chəsə'əbezən na' par ničh chəsə'əbezə beṇəchən' na' par ničh leczə chəsə'əbezə bia ca' chsa'aš. ²¹Chəsə'əbezən batə'aquən' əžin ža yesyə'əyaquən binlo juisy na' bito te chega'aquən. Na' leczə can' chəsə'əbezə bia ca' əsa'ac chega'aquəb. Na' ca'aczən' gac che

chio'o naccho xi'in Dioz, catə'an si'icho yelə' bala'an xen de'en gon Diozən' chio'o, yeyac cuerp chechon' de'e cobə na' cuatəch soi yelə' gotən' chio'o. ²²Na' nezecho, xte ža neža yogua' de'e ca' ben Diozən' chso'onən ca beṇə' chbežgüe', chəsə'əzaglaon ca to no'olə beṇə' chzan. Na' leczə yogua' bia ca' chsa'aš chəsə'əbezgüe'eb chəsə'əzaglaob ca to no'olə beṇə' chzan. ²³Na' caguə de'e ca'azən'. Leczə len chio'o chbežgüe'echo. Diozən' babene' chio'o Spirit che'enə' par ničh nezecho gwžin ža gaquəch güen checho. Na' chbežgüe'echo lo'o la'ažda'ochon' chbezcho batə'aquən' gon Diozən' cuerp cobə chechon' par əgwlo'e de que banque'e chio'o ca xi'ine'. ²⁴Catə'an bebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən', ca nan' gwzolo chbezcho gwžin ža gaquəch güen checho. To de'e bagoc bitoch socho lez cuezcho gaquən. Notono zo no nezo'e lez gaquə de'en nezene' bagoc. ²⁵Pero ca naquə de'en zocho lez gwžin ža gaquəch güen checho, zocho chgo'o chchejlažə'əcho batə'aquən' gaquən.

²⁶Ca naquə Spirit che Diozən' zon chaclenən chio'o chedə' bitotec bi chac goncho sin cui zon len chio'o. Bito chac goncho orasyon can' cheyalə' gonchon, poro na' Spirit che Diozən' chnen favor chio'o laogüe'enə' la'anə'əczə cui cheželecho naclə güe'elenchone' dižə' che de'en chnalažə'əcho. ²⁷Na' Diozən' ngüia nye' la'ažda'ochon' na' leczə ca' chejni'ine' bin' chene'e Spirit che'enə' catə'an chnen favor chio'o bagwleje' par naccho lažə'

ne'enə'. Na' can' chene'e Diozən' nən fabor chio'o.

Diozən' de'e chio'o, de'e na'anə' notono no soi chio'o

²⁸Na' nezecho de que lao yoguə' de'en chaquən', Diozən' chone' par niçh gaquə güen che chio'o chaquecho che'. Chio'on baçh gwleje' par chonlilažə'əchone' segon can' gwçhoglaogü'e'en.
²⁹Nombia' Diozən' chio'o dezd gwlatte, na' əbsi'e xneze par niçh tozə gaquə yichjla'ažda'ochon' len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən'. Bene' par niçh Jesocristən' naque' beṇə' nech entr chio'o beṇə' biše'e zan. ³⁰Na' ca naque əbsi' Diozən' xneze par niçh gaquə yichjla'ažda'ochon' tozə len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən', lecəə gwleje' chio'o par chonlilažə'əchone' na' bagwçhoglaogü'e'en checho de que naccho beṇə' güen laogü'e'enə'. Na' lecəə can' goncze' chio'o yelə' bala'annə'.

³¹Catec güennə' chon Diozən' len chio'o de'en bsi'e xneze gac checho yoguə' de'e ca'. Na' nezecho Diozən' de'e chio'o, na' de'e na'anə' notono no soi chio'o. ³²Diozən' bito bžone' saquə'əzi' Xi'ine'enə' por ni che yoguə'əloł chio'o ca de'en bsele'ene' gwso'ot beṇə' le'. Na' can' bsele'e Xi'ine' Jesocristən' par chio'o, ca'aczən' gone' yoguə' de'e güennə' dadzə len chio'o. ³³Diozən' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' na' bagwçhoglaogü'e'en checho de que bito bi xtolə'əcho de. De'e na'anə' notono no soi əgwcuış chio'o laogü'e'enə'. ³⁴Notono zo

no gaquə gon par niçh əṇa Diozən' checho de que de xtolə'əchon'. Por ni chechon' bsanlažə' cuin Cristən' gwso'ot beṇə' le' na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Na' na'a chi'e cuit Diozən' chnabile txen len le', na' chne' fabor chio'o.
³⁵İEde de'e əgwžon par niçh Cristən' cuich gaquene' checho? İEgwžon no de'e mal de'en gaquə checho? İEgwžon no de'e yašə' de'e zi' de'e gaquə checho? İEgwžon no yelə' xi'a che beṇə' chgue'i chio'o? İEgwžon no yelə' chbił chdon checho? İEgwžon laogüe de'en cui de xala'anchə? İEgwžon šə bi lxož de'e za' len chio'o? İEgwžon par niçh Cristən' cuich gaquene' checho šə to beṇə'əclə noxe'e cwšiyən' gote' chio'o? Bitobi bi de de'e əgwžon par niçh Cristən' cuich gaquene' checho.
³⁶Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: Por ni che chonlilažə'əto' le', chse'ene beṇə' so'ote' neto' do tyempte.
Chso'one' xbab de que neto' naquəto' ca to xilə' bia so'ote'.
³⁷Pero catə'an za'ac bi de'e mal gac checho, bito chac çhop lažə'əcho, sino chebeichgüeicho la' nezecho zoczə Cristən' chaquene' chechon'.
³⁸Nada' nezdə' de que notono gaquə gwžon par niçh Diozən' len Cristən' cuich əsa'aquene' checho. Yelə' gotən' bito gaquə bi gonən, ni yelə' mbannə', ni no angl bzelao, ni nochlə beṇə' blao che angl bzelao, ni angl bzelao beṇə' gwnabia', ni de'e chac checho na'a na' šə bichlə de'e ze'e za'ac. ³⁹Ni de'e de le'e yoban', ni de'e de gabilən', ni bichlə de'en ben Diozən' bito gaquə yesə'əžonən par niçh Diozən' cuich

gaquene' checho. Nic yesə'əžon no beṇə', nic yesə'əžon bitə'ətezə de'e gac checho par niḥ Diozən' cuich gaquene' checho, la' Diozən' bsele'e Xancho Cristo Jeso'osən' blo'ine' chio'o can' chaquene' checho.

Diozən' gwcue'e beṇə'
Izrael ca xi'ine'

9 ¹⁻²De'en ngoda'a txen len Cristən' cho'a dižə' li nia' de que zochgua trist, na' chacchgüeida' lo'o la'ažda'ogua'anə' ca naquə zan beṇə' gwlaž chia' ca' bito chso'onlilaže'e Cristən'. Spirit che Diozən' chonən par niḥ nezdə' lo'o yichjla'ažda'ogua'anə' de que cho'a dižə' li catə' nia' ³xte zelaža'a cuiayi'a žalə' na'anə' yecui'ižə' Diozən' nada' cuit Cristən' par niḥ beṇə' gwlaž chia' ca' so'onlilaže'ene'. Che'enda' so'onlilaže'ene' chedə' lega'aque' gwsa'alje' zjənaque' beṇə' Izrael ca nada'. ⁴Diozən' gwcue'e chio'o beṇə' Izrael ca xi'ine'. Na' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' to lo'o bejw de'en chey che'eni'. Na' bene' lyebe gaquəlene' lega'aque'. Na' leczə bnežjue' lega'aque' lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Na' Dioz nan' əblo'ine' lega'aque' naquən' se'ejni'alaže'ene'. Na' leczə benche' lyebe de'e bene' len lega'aque'. ⁵Beṇə' golə blao beṇə' za' che'elte zjənaque' xaxtao' chio'o beṇə' Izrael. Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' beṇəchan' golje' lao dia che beṇə' Izrael. Le' naque' Dioz na' chnabi'e yoguə'əte, chnabi'e beṇəchan' na' bia ca' chsa'aš, na' yoguə'əlo' cuantzə de'e zjəde. Cheyalə' socho güe'ela'ochone' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

⁶Clelən' choncho xbabən' šə chaquecho de que Diozən' bito bene' complir ca lyebe de'en bene'. De'e li caguə yoguə' beṇə' ca' əgwsa'aljə lao dia che Izraelən' zjənaque' beṇə' Izrael lao Diozən'. ⁷Na' caguə beṇə' ca' əgwsa'aljə lao dia che de'e Abraanṇə' chon Diozən' cuent zjənaque' xi'in dia che de'e Abraanṇə'. Quinga gož Diozən' Abraanṇə': "Xi'in dia che Isaac gona' cuent lao dia chio'onə'." ⁸De'e nga chlo'in chio'o de que caguə ni che de'e goljcho lao dia che beṇə' Izraelən' naccho xi'in Dioz. Naccho xi'in Dioz chedə' chejle'echo che lyebe de'en bene' len de'e Abraanṇə', gwne' de que əque'e ca xi'ine' con beṇə' so'onlilaže' le'. ⁹Catə'an ben Diozən' lyebe len de'e Abraanṇə' gwne': "Łeczə ca tyemp nga na'a yida' yetgüiz, na' cana' bazo to bi'i che Sar ni."

¹⁰Na' leczə be' Diozən' dižə' len de'e Rebequən' catə'an gwzoe' bi'e bi'i cuaš ca', xi'in de'e xaxta'ocho Isaquən'. ¹¹Ze'e sa'aljlə bi'i cuaš ca'anə', na' ni de'e güen ni de'e mal cuinə' so'ombo'. Na' lao cuinə' gatə'əbia' naquən' so'ombo', gwlej Diozən' tobo' par gaquə güen chebo'. Con bagwchoglaogüe' can' gaquə chega'acbo' na' bene' can' bansi'e xnezen'. ¹²De'e na'anə' gože' de'e Rebequən': "Bi'in galjə nech sobo' xni'a bi'in yedenao lebo'." ¹³Na' nyojczə de'en gwna Diozən' che bi'i cuaš ca': "Chacda' che Jacobən' na' chgue'ida' Esa'on'."

¹⁴Bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bito zde' licha de'en gwne' ca'. Zdacze' lican'.

¹⁵Ze' Diozən' de'e Moisezən':

“Yeyašə'əlaža'a len beṇə' che'enda' yeyašə'əlaža'a, na' əži'ilaža'a len beṇə' che'enda' əži'ilaža'a.”

¹⁶Quinga naquən: Diozən' nži'ilaže'e chio'o caguə por ni che che'enecho əži'ilaže'e chio'onə'.

Na' caguə por ni che zocho lao juisy əži'ilaže'e chio'onə' nži'ilaže'e.

¹⁷Nyojczə Xtižə' Diozən' can' gože' de'e Rei Faraonṇə': “Nada' bena' par niḥ naco' rei parzə niḥ gona' len le' ca yesə'əneze beṇə' can' naquə yelə' guac chia'anə'. Gona' par niḥ yoguə'əloḷ beṇə' ža' yežlyon' yesə'ənezene' non' naca' nada'.” ¹⁸Can' naquən, Diozən' cheyašə'əlaže'e beṇə' chene'ene' yeyašə'əlaže'e, na' chone' par niḥ nita' beṇə' žod beṇə' chene'ene' cui yoso'ozenague' che'.

¹⁹Na' de'en chon Diozən' ca' de repent chonḷe xbab nale: “Chio'o beṇəḥ choncho con can' banžia' Diozən' bia'. ¿Bixchen' ne' de xtolə'əchon?” ²⁰Pero ¿no naquə chio'on ža par gaquəyožcho Diozən'? ¿Egüe' to yesə' ben' ben len: “¿Bixche nga beno' nada' quinga?” Nezecho bito ye'en le' ca'.

²¹Beṇə' güen yesə' xguaguən', chac gone' no yesə' par gonən žin len de'e naquə de'e xochē. Na' le'e gon' na'atezə leczə gone' yesə' par gonən žin len de'e cui naquə xochē.

²²Ca cheyalə'əczən' nžia' Diozən' bia' gwnežjue' castigw zejlicanə che beṇə' ca' cui choso'ozenag che', na' can' nžie' bia' gone' bichlə par gwlo'ine' yelə' guac che'enə'. Na' de'e cheyalə'əczən' can' nžia Diozən' bia' gone' chedə' bagwzoine' bagwdape' yelə' chxenləžə' len lega'aque'

la'anə'əczə zjəzaque'e par yesə'əzi'e castigw zejlicanən', na' yesyə'əžine' lao yi' gabilən'. ²³⁻²⁴Na' ca cheyalə'əczən' ca de'en bsi'e xnezenə' antslə par gone' chio'o chonḷilažə'əchone' yelə' bala'an, chio'o cheyašə' cheži'ilaže'e. Bene' ca' par niḥ nacbia' lechguale de'e güen juisy chone' chaclene' chio'o gwleje' par chonḷilažə'əchone' entr beṇə' Izrael na' entr beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ²⁵Can' na le'e libr de'en bzoj de'e profet Oseasən', Diozən' gwne':

Beṇə' cui zjənaquə xi'ina' na' nia' lega'aque' xi'ina'.

Na' beṇə' ca' cui goquəda' chega'aque' yapəga'aca'ane' de que chacda' chega'aque'.

²⁶Na' leczə nan:

Gan' gož Diozən' beṇə' ca': “Le'e bito nacle xi'ina'”,

leczə na'anə' ye'e lega'aque' de que zjənaque' xi'ine', Dioz ben' zo zejlicanə.

²⁷Leczə can' gwna de'e profet

Isaiazən' che beṇə' Izrael ca':

“La'anə'əczə chio'o beṇə' Izrael šancho ca yox de'e chi' cho'a nisdə' balgachon' yechojcho xni'a de'e malən'. ²⁸La' Xancho Diozən' gone' can' banḥoglaogüe'en len chio'o beṇəḥ, na' to žalnez gone' yoguə'əloḷ de'en bangüie' gone'.”

²⁹Leczə de'e Isaiazən' gwne'

antslə:

Žalə' Xancho Diozən' ben' napə

le'ezelaogüe yelə' guac xen

cui bocua'anə' to ḥopə beṇə'

lao nasyon Izrael chechon',

can' goc che beṇə' Sodoma na'

beṇə' Gomorra ca' goc checho

žalə' ca'.

Con beṇə' chso'onlilažə' Cristən'
nchoglaon čhəga'aque' de que
zjənaque' beṇə' güen lao Diozən'

³⁰Quingan' naquən, beṇə' ca'
cui zjənaquə beṇə' Izrael bito
besyə'əyilje' naclən' so'one' par
nič Diozən' əṇe' de que zjənaque'
beṇə' güen laogüe'enə', pero baḷe'
bač chso'onlilažə'e Cristən' na'
Diozən' ne' čhəga'aque' de que
zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'.
³¹Na' beṇə' Izrael ca' jəsə'ənaogüe'
to lei de'e chon mendad naclən'
so'one' par nič əsa'aque' beṇə'
güen lao Diozən'. Pero bito
gwso'one' can' nannə'. De'e
nan' Diozən' gwčhoglaogüe'en
čhəga'aque' de que bito zjənaque'
beṇə' güen laogüe'enə'. ³²Na'
gwčhoglaogüe'en čhəga'aque' ca'
čhedə' caguə gwso'onlilažə'e Dioz
na'anə' con gwsa'aquene' so'one'
can' na lein' par nič əsa'aque'
beṇə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə'
gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə'
jti'i to yej. ³³Goc can' nyojczə Xtižə'
Diozən' nan:

Gan' nzi' Sion na' əsəla'a to
beṇə' gwxaquə'əlebene' ca
to yej de'e əčhego'o beṇə' na'
ca to yej de'en zjəsə'əžo'e na'
yesə'əbixə'.

Na' beṇə' so'onlilažə' ben'
gwxaquə'əlebe ca yejən'
bitobi zto' əsa'aquene' čhe
de'en so'onlilažə'ene'.

10 Beṇə' bišə', do yichj
do laža'a che'enda' par
nič beṇə' Izrael gwlaž čhia' ca'
yesyə'əchoje' xni'a de'e malən',
na' de'e na'anə' chona' orasyon
chṇaba' gaquəlen Diozən' lega'aque'.

²Nezda' can' chse'enene' de'e zan
de'e so'one' chsa'aquene' par yebei
Diozən'. Pero bito zjəṇezene' bin'
chene'e Diozən'. ³Bito chse'ejni'ine'
naquən' baben Diozən' par nič ne'
čhe beṇə' de que zjənaque' beṇə'
güen laogüe'enə'. Le'e lega'acteze'
chse'ene'ene' yesyə'əyilje' naquən'
so'one' par nič əsa'aque' beṇə'
güen lao Diozən'. Bito chse'ene'ene'
so'onlilažə'ene' par nič əṇe'
čhəga'aque' de que zjənaque' beṇə'
güen laogüe'enə'. ⁴Pero notə'ətezə
beṇə' chonlilažə' Cristən', Diozən'
ne' čhe' de que naque' beṇə' güen
laogüe'enə' la'əṇə'əczə šə cui
chonyəne'e can' na lein'.

⁵De'e Moisezan' bzoje'en de que
notə'ətezə beṇə' chone' cuaselol
can' na lein' nachən' naque' beṇə'
güen lao Diozən' na' gaquə bane'
zejlicəne. ⁶⁻⁷Pero nža'alən' nyoj
Xtižə' Diozən' čhe beṇə' ca' na
Diozən' zjənaquə beṇə' güen laogüe
de'en chso'onlilažə'ene'. Nan: “Bito
goncho xbab lo'o la'ažda'ochon'
gaquecho: Notono no gaquə yetj gan'
ža' beṇə' guat ca'”, žalə' na'aclə
čhyažjecho žjəxi'icho Cristən' nič
gonlilažə'əchone'. ⁸Na' leczə nyojən'
nan: “Banombia'acho dižə' de'en
chaclen chio'o. Choncho xbab čhei
na' cho'echo dižə' can' nan.” Na'
lennə' dižə' de'en chzejni'ito' beṇə'
par nič so'onlilažə'e Cristən'.
⁹Quingan' cheyalə' goncho par nič
Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e
malən'. Cheyalə' güe'echo dižə' len
beṇə' yoblə par nič yesə'əṇezene'
de que chonlilažə'əcho Xancho
Jeso'osən', na' leczə cheyalə'
šejle'echo do yichj do lažə'əcho

de que Dīoz nan' bolis bosbane'
Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.

¹⁰Dīozən' ne' de que naccho beṇə'
güen laogüe'enə' šə chejle'echo do
yichj do lažə'əcho de que cuine'enə'
bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə'
guat ca'. Na' šə cho'echo dižə' len
beṇə' yoblə par ničh yesə'əneze'ne'
de que bachonlilažə'əcho Xancho
Jeso'osən', nachən' Dīozən' yebeje'
chio'o xni'a de'e malən'.

¹¹Xtižə' Dīozən' de'en nyojən nan:
“Notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə'
Dīozən' bitobi zto' sa'aquene' che
de'en chso'onlilažə'ene'.” ¹²Chio'o
beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho
beṇə' Izrael, tozəczə can' chon
Dīozən' len yoguə'əcho, la' Xancho
Jeso'osən' naque' Xan yoguə'əloj
beṇə'. Le' lechgualə cheyašə'
cheži'lilažə'e yoguə'əcho con šə
chnabcho gaquəlene' chio'o. ¹³Can'
na Xtižə' Dīozən' de'en nyojən':

“Notə'ətezə beṇə' yesə'əṇab
goclen laogua' nada' naca' Xanle,
guaquəlenca' lega'aque'.” ¹⁴Pero
ənacxa so'on beṇə' yesə'əṇabe'
goclen laogüe'enə' šə bito
chso'onlilažə'ene'? Na' ənacxa
so'one'en so'onlilažə'e le' šə cuinə'
se'enene' xtiže'enə'? Na' ənacxa
gaquə əse'enene' xtiže'e na'anə'
šə cui zo beṇə' güe' xtiže'enə'
len lega'aque'? ¹⁵əNacxa so'on
beṇə' yesə'əyixjui'e dižə'əno' šə
bito zo no chselə' lega'aque' par
yesə'əyixjui'en? Can' nyojczə Xtižə'
Dīozən' nan: “Chebeichgüeicho len
beṇə' chesə'əyixjui'e guac socho
binlo len Dīozən', chesə'əyixjui'e
dižə' güen dižə' cobə che'enə'.”

¹⁶Pero la'aṇə'əczə catə' chse'ene
beṇə' dižə' güen dižə' cobə

che Dīozən', caguə yogue'e
choso'ozenague' chei. De'e
Isaiazən' gwne': “Xana' casi notono
no choso'ozenag dižə' de'en
chyixjue'eto'onə'.” ¹⁷Cheyalə'
əse'ene beṇə' dižə' güen dižə' cobə
de'en gwzejni'in lega'aque' che
Cristən' par so'onlilažə'ene'.

¹⁸Pero chṇaba': əacabi ne'e se'ene
beṇə' Izrael ca' dižə' güen dižə'
cobə de'en chzejni'in che Cristən'?
Bačh gwse'enene'en. Bačh chac can'
nyoj Xtižə' Dīozən' nan:

Doxenlə yežlyon' bačh gosə'
gwlaṇə dižə'əno'.

Zbi'izcan yežlyon' babselə'
Dīozən' xtiže'enə'.

¹⁹Na' chṇaba' de'e yoblə: əacui
gwse'ejni'i beṇə' Izrael ca' dižə'
de'en chzejni'in che Crist na'anə'?
Zse'ejni'iczenen'en. De'e Moisezən'
gwdixjui'e can' gwna Dīozən',
gwne':

Nada' Dīoz gona' güen len beṇə'
ca' cui zjənaquə nasyon chia'.
De'e na'anə' gue'ile lega'aque'.
Na' gona' güen len beṇə' ža'
nasyon ca' beṇə' cui bi
chse'ejni'i,
na' de'e na'anə' əža'ale.

²⁰Na' de'e profet Isaiazən' bito
bžebe' gwdixjui'e can' gwna
Dīozən':

Beṇə' cui besyə'əyilj nada',
bedəsyə'ədi'e nada'.

Na' beṇə' cui gosə'əṇab
nada', na' bena' par ničh
gwso'ombi'e nada'.

²¹Na' de'e profet Isaiazən' leczə
gwdixjui'e can' gwna Dīozən' che
beṇə' Izrael ca', gwne': “Do tyempte
chaxa' beṇə' ca' cui choso'ozenag
chia' par ničh yoso'ozenague'. Beṇə'

žod beṇə' godenag zjənaquəga'aque' len xtiža'anə'."

**Diozən' bito bechojlaže'e
beṇə' Izrael ca'**

11 Bito cheyałə' goncho xbab de que Diozən' bechojlaže'e chio'o naccho dia che Izraelən'. Leczə beṇə' Izrael nada', za'a lao dia che de'e Abraam, naca' xi'iq̄ xesoa de'e Benjamin. ²Bito bechojlažə' Diozən' chio'o naccho dia che Izraelən', chio'on gwleje' gwłalte par naccho nasyon che'ena'. Legon xbab can' nyojən le'e libr Xtižə' Diozən' can' ben Liazən' orasyonnə' laogüe'ena' cana', gwne' contr beṇə' Izrael gwlaž che', gwne': ³"Bagwso'ot beṇə' Izrael quinga profet chio' ca' Xana'. Bagosə'əgo'oni'ane'e mes de yej chio' gan' cheyałə' əso'elaogüe'le'. Yetoga nada' zoa' na' leczə chse'ene'ene' so'ote' nada'." ⁴Pero Diozən' boži'en gože'ene': "Ne'e nitə' gaža mil beṇə' bagwleja' par zjənaque' lažə' na'anə' beṇə' cuinə' yesə'əzo xibe' to lao lgu'a' lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beṇə' de'en nzi' Baal." ⁵Leczə can' naquən xte ža neža, la'anə'əczə bito naccho beṇə' zan, pero Diozən' bagwleje' chio'o par cho'ela'ochone' chedə' nži'ilaze'e chio'onə'. ⁶Diozən' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' chedə' chebeine' chaclene' chio'o. Gwleje' chio'o caguə por ni che bichlə de'e güen de'en benchonə'. Žalə' Diozən' gwleje' chio'o laogüe bencho de'e güen, bito naquən con to goclenzə de'en gwleje' chio'o.

⁷Ca naquə beṇə' Izrael gwlaž chia' ca', zane' bito besə'əželene'

naclən' so'one' par nič Diozən' yebeine' lega'aque'. Pero chio'o chonlilažə'əcho Diozən', cuine'ena' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' na' chebeine' chio'o, la'anə'əczə beṇə' Izrael ca' yela' bito gwse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozən'. ⁸Chac čega'aque' canə' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' bene' par nič zjənaque' ca beṇə' cuiczə zjənanə' cuiczə zjəntei. Na' xte ža neža gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca beṇə' cui chəsə'əle'i len jlaoga'aquen' na' ca beṇə' ncuež nagga'aquen'." ⁹Leczə bzoj de'e Dabin' gwne':

Gaquəšga yoguə' de'en
chəsyə'əbeine'ena' ca to ga
gaon lega'aque'
na' ca to ga žjəsə'əxope' na' ca
to ga sa'acšgue' castigw.

¹⁰Yesə'əcholšga
yichjla'ažda'oga'aque'ena',
na' yedote yesə'əzaquə'əzi'išgue'
can' chzaquə'əzi' beṇə' nlegw
cože'ena' no'e yoa' zi'i.

**Diozən' babene' par nič
bałə beṇə' cui zjənaquə beṇə'
Izrael chso'onlilaže'ene'**

¹¹Ca naquə bagwyo'o yejən' ni'a beṇə' Izrael ca', bito cheyałə' goncho xbab de que leczə gosə'əbičxe'ena'. Pero ca de'en cui boso'ozenague' che Diozən', goc ca' par nič lenczə le'e cui nacle beṇə' Izrael yechojle xni'a de'e malən' con le'e chonlilažə'əlene'. Na' leczə goc ca' par nič beṇə' ca' cuinə' so'onlilažə' Diozən', beṇə' gwsa'aljə lao dia che Izraelən', yesə'əzelaže'e gon Diozən' len lega'aque' can' bachone' len le'e cui nacle beṇə'

Izrael, le'e chonlilažə'əlene'.

¹²Na' ca de'en cui boso'ozenag beṇə' Izrael ca', goc ca' par niḥ yeziquə'əchlə beṇə' ža' yežlyon' nite'e mbalaz šə so'onlilažə'e Diozən'. Na' ca de'en cuich chon Diozən' cuent che zan beṇə' Izrael ca' de que zjənaque' nasyon che'enə', goc ca' par niḥ le'e cui nacle beṇə' Izrael zole mbalaz, le'e chonlilažə'əle Diozən'. Naquəchxa de'e mban' gaquə catə' yoguə'əloṭte beṇə' Izrael ca' so'one' ca yebei Diozən' lega'aque' de'e yoblə.

¹³Le'e cui nacle beṇə' Izrael, che'enda' ənezele de que nada' naca' apostol che Diozən' na' bsele'e nada' cho'a xtižə'enə' entr le'e cui nacle beṇə' Izrael. Chona' xte ga zelao saquə'əda' par niḥ zan le'e cui nacle beṇə' Izrael gonlilažə'əle Diozən'. ¹⁴Chona'an par niḥ leczə yeziquə'əchlə beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' yesə'əzeləžə'e gon Diozən' len lega'aque' can' chone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, na' con yoguə' no so'onlilažə' le', yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'.

¹⁵Diozən' babnite'e zan beṇə' Izrael ca' ca'alə, na' laogüe de'en babnite'e lega'aque' ca'alə babozoe' zan le'e cui nacle beṇə' Izrael binlo len le'. Pero na' gwžin ža catə' gon Diozən' ca yesə'əbiguə' beṇə' Izrael ca' len le' de'e yoblə. Na' lechguale de'e mban' gaquə catə' baben Diozən' ca besyə'əbigue'e de'e yoblə len le'. ¹⁶Nezecho de costombr che chio'o beṇə' Izrael catə' choncho yetxtil chnežjwcho Diozən' to blol dao' cuazin', na' zejen de que dolol cuazi nan' naquən' che'. Can' naquən len chio'o beṇə' Izrael.

Balcho banon Diozən' chio'o cuent ca xi'ine', pero na' chene'ene' de que yoguə'əcho gaccho xi'ine'. Na' catə' nacho de que to lo yag naquən che Diozən', leczə che' xoze'e ca'.

¹⁷Chio'o beṇə' Izrael gwxaquə'əlebecho ca xozə' yag olibən' de'en naquə güen. Na' Diozən' bnite'e balcho ca'alə. Na' de'en bene' ca' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beṇə' catə' chhogue' xozə' yaguən'. Na' yoguə' le'e cui nacle beṇə' Izrael gwxaquə'əlebele ca xozə' yag olibo de'en ze yixə', na' bene' le'e ca to yag de'e chone' injert, bozoe' le'e lao yag güennə'. Na' loin' noxə'an le'e na' leczə noxə'an xoze'e ca' yela', na' xnižə'in chguažə'an le'e na' chguažə'əten xoze'e ca' yela'. ¹⁸Bito gaquele de que naquəchle beṇə' güen cle ca beṇə' Izrael ca', beṇə' ca' gwxaquə'əlebəga'aque' ca xozə' yag de'en gwchoguən'. Caguə le'e chnežjwle yelə' mban che lo yag na'anə', sino que lo yag na'alən' chonən le'e yelə' mbannə'.

¹⁹Le'e cui nacle beṇə' Izrael de repent nale: "Gwchogue' xozə' yaguən' par niḥ bene' neto' injert."

²⁰Na' de'e liczə can' nalenə'. Na' laogüe de'e cui gwso'onlilažə' beṇə' Izrael ca' Dioz nan', bene' len lega'aque' ca xozə' yag de'en bagwchogue'enə'. Na' babozoe' le'e lgua'a lega'aque' laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'. De'e nan' ža, bito gonle xbab de que Diozən' chebeichene' le'e cle ca beṇə' Izrael ca', sino leso legon xbab par sotezə sole gonlilažə'əlene'.

²¹Diozən' bito gwzi'ixene' che beṇə' ca' chsaquə'əlebene' ca xozə'

yaguən' de'en zjənaquə doalje,
 na' leczə bito si'ixene' che le'e šə
 bito sotezə sole gonlilažə'əlene'.
²²Legonšc xbab chele can' nži'ilažə'
 Diozən' beṇə' chso'onlilažə'
 le', na' can' chbejyichje' beṇə'
 cui chso'onlilaže'ene'. Diozən'
 gwlejyichje' beṇə' Izrael ca'
 besə'əxopə cui gwsə'onlilaže'ene',
 na' nži'ilaže'e le'e cui nacle beṇə'
 Izrael laogüe de'en chonlilažə'əlene'.
 Pero šə cui sotezə sole
 gonlilažə'əlene', leczə cuejyichje'
 le'e. ²³Na' de'e yoblə Diozən'
 yozoe' beṇə' Izrael ca' na' yeyone'
 lega'aque' injertar lao xozə' yaguən'
 šə so'onlilaže'e Cristən'. Diozən'
 nape' yelə' guac par gone' ca' len
 lega'aque'. ²⁴Le'e nacle ca xožə'
 yag olibo de'e ze yixə', na' gwčhog
 Diozən' le'e, na' bene' le'e injertar
 bozoe' le'e lao xozə' yag olibo
 güennə'. Bezole gocle injertar lao
 xozə' yag olibo güennə', len caguə
 nacle xoze'e doaljen'. Nezecho
 leczə gwžin ža cata' yeyon Diozən'
 injertar de'e yoblə xozə' yag olibo
 de'e ca' zjənaquə xoze'e doalje.

**Gwžin ža yebej Diozən' yoguə'
 beṇə' Izrael ca' xni'a de'e malən'**

²⁵Beṇə' bišə', che'enda' ənezele
 de'e nga de'e cui no gwneze
 antslə par nič cui gaquele de que
 yelə' beṇə' sin' chelen' nži'ilažə'
 Diozən' le'e. Balə beṇə' Izrael ca'
 zjənaque' beṇə' yichj žod, bito
 chse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozən'.
 Na' nic se'ejni'iczene'en xte que
 catə'əch əžin ža bach de yelə' mban
 zejlicane che beṇə' ca' cui zjənaquə
 beṇə' Izrael, con yoguə' beṇə'
 ca' əgwnežjo Diozən' yelə' mban

chega'aque'. ²⁶Nach yoguə' beṇə'
 Izrael ca' yebej Diozən' lega'aque'
 xni'a de'e malən' can' nyojczə
 Xtize'ənə', nan:

To beṇə' syoda Sion yebeje'
 beṇə' xni'a de'e malən'.
 Na' yelə' güen de'e mal che
 xi'in dia che de'e Jacobən', le'
 yeque'en.

²⁷Na' de'e ngan' chona' lyebe
 gona' len xi'in dia che de'e
 Jacobən',
 yeca'a de'e mal chega'aque'ənə'
 de'en chso'one'ənə'.

²⁸Can' naquən. De'en chso'on
 beṇə' Izrael ca' contr Diozən', bito
 chse'ejle'e che dižə' güen dižə'
 cobə che'ənə', de'e na'anə' Diozən'
 gwleje' le'e cui nacle beṇə' Izrael
 par gone' le'e cuent len nasyon
 che'ənə'. Pero Diozən' chaquene'
 chega'aque' laogüe de'en gwleje' de'e
 xaxta'oga'aque'ənə' par gwsa'aque'
 nasyon che'. ²⁹Na' Diozən' bito
 cheyejene' che de'e ca' chnežjue'
 beṇə'əchən', na' nic cheyejene' che
 beṇə' ca' mbeje' par zjənaque'
 nasyon che'ənə'. ³⁰Ca naquə le'e,
 antslə bito bzenagle che Diozən',
 pero na'a ža bachzenagle che' na'
 bacheyašə' cheži'ilaže'e le'e laogüe
 de'en cui boso'ozenag beṇə' Izrael ca'
 che'. ³¹Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e
 le'e laogüe de'en cui choso'ozenag
 beṇə' Izrael ca'. Pero gwžin ža
 cata' leczə yeyašə' yeži'ilaže'e
 beṇə' Izrael ca' de'e yoblə. ³²Diozən'
 gwlejyichje' yoguə' beṇə'əchən' par
 nič cui boso'ozenague' che'. Bene'
 ca' par nič leczə yeyašə' yeži'ilaže'e
 yoguə'əlolga'aque'.

³³Lechguale beṇə' sin' Diozən'.
 Nezene' yoguə'əlol. Bito gaquə

ənezecho de'en nzie' bia' gaquə.
Bito gaquə šejni'iyane'echo de'en
chone'enə'. ³⁴Nyoj Xtiže'enə' nan:
“Bito gaquə ənezecho yoguə' xbab
če Xancho Diozən'. Bito bi de
de'e əgwse əgwlo'ichone' chio'o.”
³⁵Na' nan: “Bito gaquə goncho
byen chixjw Xancho Diozən' šə
biclə de'e babe'echone'.” ³⁶Diozən'
bene' yoguə'əlo, bene' bia chsa'aš,
bene' beṇəḥ, na' yeziquə'əchlə
de'e zjəde. Diozən' chgüia chye'
yoguə'əlo, chgüia chye' beṇəḥən'
na' bia chsa'aš na' yoguə' cuantzə
de'e zjəde. Len' bene' beṇəḥ na'
yeziquə'əchlə de'e zjəde par niḥ
si'e yelə' bala'an. Ledoye'ela'ochē'
zejlicane. Can' gonšgaczo.

**Cheyalə' gon cuincho
lažə' na' Diozən'**

12 Beṇə' bišə', bacheyašə'
cheži'ilažə' Diozən' chio'o.
De'e na'anə' chneyoida' le'e legon
cuerp chelen' lažə' na' Diozən' na'a
mbanle. Le'e güe'en ca to regal.
Cheyalə' gaccho beṇə' la'aždao'
xi'ilažə' par niḥ gon cuincho lažə'
na' Diozən' chedə' can' cho'olažə'e.
Šə choncho ca', do yichj do
lažə'əchon' cho'ela'ochone'. ²Bito
goncho can' chso'on beṇə' ca'
cui zjənombia' Diozən'. Cheyalə'
güe'echo latjə par niḥ Diozən'
gwšə'e xbab chechon', par niḥ
ənezecho bi'in chene'ene'. Diozən'
chene'ene' goncho de'en naquə
de'e güen na' con yoguə' de'en
cho'olažə'e.

³Diozən' bano'e chia' naca'
apostol na' de'e na'anə' zaquə'an
ənia' naquən' cheyalə' goncho. Bito
cheyalə' gon cuincho xen, sino que

syempr goncho xbab de que no'e
če to tocho chonlilažə'əchone'
bi xšine'enə' goncho na' bito
gaquə goncho xšine'enə' žalə'
le' cui chaclene' chio'o. ⁴Zan
part nsa' cuerp chechon'. Pero
to to partən' caguə tozə žin de'e
chso'onən. ⁵Leczə can' naquən
len chio'o. Beṇə' zannə' naccho
chonlilažə'əcho Cristən', pero
yoguə'əcho ngodə'əcho txen len le'
na' gwxaquə'əlebecho ca tozə cuerp.

⁶Diozən' lao yelə' chaclen chen'
len chio'o, no'e checho de que
gwde gwdele de'e gaquə gon to
tocho. Šə balcho chac chixjue'echo
bi de'en bagwna Diozən' chio'o
cheyalə' chixjue'echon segon can'
banoe' Diozən' checho laogüe de'en
chonlilažə'əchone'. ⁷Šə Diozən' bano'e
checho gaquəlencho beṇə', cheyalə'
gaquəlenchone' do yichj do lažə'əcho.
Na' šə Diozən' bano'e checho əgwse
əgwlo'icho beṇə', cheyalə' əgwse
əgwlo'iga'aquechone' binlo. ⁸Šə Diozən'
bano'e checho əneyoicho beṇə' yoblə
par so'one' de'e güen, cheyalə' sotezə
socho əneyoiga'aquechone'. Na' šə'
bano'e checho bi de'e əgwnežjwcho
beṇə' yoblə, cheyalə' gwnežjwchon
do yichj do lažə'əcho. Šə bano'e
checho gaccho beṇə' blao par əggüia
əgwye ljuēj chio'o cho'ela'ochone',
cheyalə' cue' yichjcho par əggüia
əgwye'ga'acchone' can' chene'e
Diozən'. Šə noe' Diozən' checho yeyašə'
yeži'ilažə'əcho beṇə' yoblə, cheyalə'
yebeicho na' yeyašə' yeži'ilažə'əchone'.

**Can' cheyalə' gon notə'ətezcho
chonlilažə'əcho Cristən'**

⁹Cheyalə' gague če ljuējcho
do yichj do lažə'əcho. Na' cheyalə'

cuejyichjcho de'e malən' na' gue'ichon, par niçh ca' zejli goncho de'e güennə' ¹⁰Can' cheyalə' gaquecho che bišə' goljcho, ca'aczən' cheyalə' gaque che ljuežjcho. Cheyalə' gapəchcho respet beṇə' ljuežjcho clezə ca cuincho.

¹¹Bito gaccho beṇə' xagüed. Do yichj do lažə'əcho goncho bitə'ətezə de'en goncho, con yoguə' de'en chene'e Xancho Diozən' goncho.

¹²Na' cheyalə' yebeicho chedə' nezecho soch Diozən' gone' güen len chio'o. Leczə cheyalə' co'o gwčhejlažə'əcho catə' chyi' chzaquə'əcho. Na' leczə cheyalə' gontezə goncho orasyon do tyempte.

¹³Cheyalə' gaquəlencho šə bi de'e chesə'əyažje beṇə' ljuežjcho beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Na' cheyalə' yeyaše'echo beṇə' zitə'.

¹⁴Cheyalə' ṇabcho gaquə de'e šao' de'e güen che beṇə' choso'oçhi' choso'osakuə' chio'o. Cheyalə' ṇabcho gaquə de'e güen chega'aque', caguə de'e mal.

¹⁵Cheyalə' yebeicho txen len beṇə' chəsyə'əbei. Cheyalə' cuežcho len beṇə' chəsə'əbež.

¹⁶Yoguə'əcho cheyalə' goncho tozə xbab checho. Bito ga'alažə'əcho. Cheyalə' yolgüižcho beṇə' yašə' beṇə' cui bi chac, na' bito gon cuincho beṇə' sin'.

¹⁷Šə bi de'e mal chon beṇə' len chio'o, bito əṇacho leczə de'e mal yoži'ichon len le'. Cheyalə' cue' yichjcho par niçh goncho de'e güen, par niçh yesə'əna yeziquə'əchlə beṇə' de que le naquəczə güen de'en chonchonə'.

¹⁸Cheyalə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par niçh ca' socho binlə len yoguə'əlol beṇə'. ¹⁹Beṇə' bišə' dao', cheyalə' əgwzej əgwdecho ca'alə bitə'əzə de'en chso'one beṇə' chio'o. Gwyeczə Diozən' nac gone' len beṇə' ca' chçhi' chsaquə' chio'o. Xtiže'enə' nyojən nan:

“Quinga na Xancho Diozən': Nadan' co'olažə'ane' na' nadan' gona'ane' castigw.” ²⁰Na' leczə nan: “Šə beṇə' contr chechonə' chbił chdone', cheyalə' güe'echone' de'e ye'ej de'e gaogüe'. Šə goncho güen len le' de repent lechgualə yeyejene' che de'e malən' chone' len chio'o.”

²¹Catə' chso'on beṇə' de'e malən' len chio'o, bito güe'echo latjə ṇabia' de'e malən' chio'o par yoži'icho de'e mal len lega'aque'. Yoži'icho de'e güennə' len lega'aque' par niçh yesyə'əyeyene' che de'e malən' chso'one'.

13 To tocho cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' beṇə' ca' chəsə'əṇabia', chedə' Dioz nan' nite'e yoguə'əlolga'aque' par niçh chəsə'əṇabi'e. ²Šə bito chzenagcho che jostis ca', choncho contr de'en nžia Diozən' bia' goncho. Na' šə bito chzenagcho chega'aque', chyiłjə xtolə'əchon' par gaccho castigw. ³Ca naquə jostis ca' beṇə' ca' chəsə'əṇabia', bito cheyalə' žebga'acchone' šə choncho de'e güen, pero beṇə' ca' chso'on de'e mal, lega'aquen' cheyalə' yesə'əžebe' jostis ca'. Šə chene'echo socho sin cui žebcho jostis ca', cheyalə' goncho de'e güen par niçh ca' yesə'əna jostis ca' de que de'e güennə' choncho. ⁴Jostis ca' chso'one' xšin Diozən' par

nič socho güen. Pero šə choncho de'e mal, cheyalə' žebga'acchone'. Caguə con zjəndolə'alizene' yelə' chnabia' na'anə', par so'one' castigon' zjəndole'ene'en, čhedə' Diozən' banežjue'en ca xšin beṇə' jostis ca' chso'one' castigw beṇə' ca' chso'on de'e malən'. ⁵De'e nan' cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' par nič cui si'icho castigw, na' leczə par nič gacbe'icho lo'o yichjla'ažda'ochon' de que de'e güennə' choncho. ⁶Na' leczə de'e na'anə' cheyalə' čhixjwcho no che bien na' goncho no žinlao'. Con yoguə' de'e yoso'ochixjue' chio'o na' šə bi de'e yoso'ogone' chio'o, cheyalə' gwzenagcho čhega'aque' čhedə' Dioz nan' chone' mendad goncho ca'.

⁷Čhixjwcho šə bi čalə'əcho che beṇə'. Šə čalə'əcho gwzon che beṇə', yogo'ochon. Šə čalə'əcho che bien, čhixjwchon. Šə čalə'əcho che impuest, čhixjwchon. Na' gapcho respet beṇə' cheyalə' ədap respet. Na' güe'ela'ocho beṇə' cheyalə' əye'elao'. ⁸Ni to cui no galə'əcho čhei sin cui čhixjwchon. Na' de'en naquə de'e žialao goncho, gaguecho che sa'aljuežjcho tocho yetocho. Na' šə bachaque che sa'aljuežjchon', bachonczcho can' non lei che Diozən' mendad goncho. ⁹Lein' nan: "Bito co'o xtole na' bito cuejyichjle be'en čhele o no'ol čhele par solenle beṇə' yoblə, bito gotle beṇə', bito cuanle, bito gacle testigw fals, bito selažə'əle bitə'ətezə de'e de che beṇə'." Na' dech de'en na lein', pero na' šə choncho can' nyojən nan: "Legaque che sa'aljuežjle catg chaque che

cuinle", leczə chonczcho complir yoguə' de'e ca' yelə' de'en nanṇə'.

¹⁰Bazoczcho choncho cuaselol can' na lein' šə chaquecho che yeziquə'əchlə beṇə'. Čhedə' šə chaquecho čhega'aque' bitobi de'e mal goncho contr lega'aque'.

¹¹Catə'an gwzolao benlilažə'əcho Cristən' gwnezecho gwžin ža yide' de'e yoblə. Na' na'a bazon baozə əžin ža əžin orən' yide'. De'e na'anə' bitoch cheyalə' gaccho ca beṇə' chtas, beṇə' cui bi xbab chon. ¹²Na' ca naquən' bazon əžin ža par yide'enə', cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malən' de'en bencho catə'an ne'e nčhol lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' na'a bagwyo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' cheyalə' goncho de'e güen. ¹³Le'e do gonch can' cheyalə' goncho na'a bayo'o be'eni' čhe'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'. Bito cheyalə' lencho lni gan' chac scandl, na' bito cheyalə' gaccho beṇə' güe'e zo, na' beṇə' zargat, na' beṇə' ggo'o xtoi. Na' leczə bito cheyalə' tiləlen ljuežjcho, na' bito gue'icho beṇə'. ¹⁴Cheyalə' gon cuincho lažə' na' Xancho Jesocristən' par nič gague yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə', na' bito goncho can' chene'e la'ažda'omalchon' goncho.

Bito cheyalə' əṇacho che ljuežjcho de que de'e malən' chso'one'

14 Šə to beṇə' bachonlilažə'e Cristən' nechacžejlažə'e na' bito ne'e šejni'ine' naquən cheyalə' gone', legwlene' par gague' txen len le'e. Pero can' naquə xbab čhe'enə',

bito cheyalə' gaquəyožlene'. ²Zo beṇə' chone' xbab de que bito nape' dolə' šə gaogü'e' bitə'ətezə yelə' guao. Pero zo beṇə' bito ŋe'e' šejni'ine' šə guaquə gaogü'e' bitə'ətezə yelə' guao sin cui gape' dolə', na' de'e' na'anə' šə chaogü'e' porzə yixə' cuan. ³Ben' chao bitə'ətezə yelə' guao bito cheyalə' gue'ine' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao. Na' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao bito cheyalə' əṇe' che ben' che'ej chao bitə'ətezə de que malən' chone' che'ej chaoteze'. Nezecho de que Dioz nan' banone' chopte' ca xi'ine'. ⁴¿Noxa naquə chio'o na'anə' par əgwlažə' checho šə nac chon ben' bagwcua' Diozən' ca xi'ine'? Dioz nan' naque' Xan xi'ine' ca' na' le'enə' nezene' che to tocho šə choncho güen o šə choncho mal. Na' Xancho Cristən' gone' ca šejczcho goncho de'e' güen chedə' nape' yelə' guac par gone' ca'.

⁵Nitə' beṇə' chso'one' xbab de que nchoj to ža xen na' de'e' žialao lao yoguə' ža ca' yelə'. Pero na' leczə nitə' beṇə' chso'one' xbab de que tozəczə can' zjənaquə yoguə'əte ža ca'. To tocho cheyalə' socho do yichj do lažə'əcho gonlilažə'əcho de que choncho can' cheyalə' gonchonə'. ⁶Beṇə' ca' chso'on xbab de que de ža de'e' žialaoch cle ca ža ca' yelə' chso'one' xbabən' ca' par chso'elaogü'e' Xancho Cristən'. Na' beṇə' ca' chso'on xbab de que tozəczə can' zjənaquə yoguə'əte ža ca', leczə de'en chso'elaogü'e' Xancho Crist nan' chso'one' xbabən' ca'. Na' ben' chao bitə'ətezə yelə' guao, chaogü'e'en par cho'elaogü'e'

Xancho Cristən', chedə' leczə yelə' choxcwlen che Dioz nan' cho'e. Na' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao leczə par cho'elaogü'e' Xancho Crist na'anə' cui chaogü'e'en chedə' leczə chnežjue' yelə' choxcwlen che Diozən'.

⁷Ni to chio'o cui zocho par nič goncho con de'e' bia'azəlažə'əcho. Na' ni to chio'o cui gatcho šə tant chene'echo gatcho. ⁸Lao zocho mbancho, zocho par goncho can' chene'e' Xancho Cristən'. Na' gatcho catə'an əṇe' gatcho. Can' naquən gatcho o mbancho, naquəczcho lao na' Xancho na'anə'. ⁹Par nan' got Cristən' na' beyas bebane' de'e' yoblə ladjo beṇə' guat ca' par nič ca' naque' Xan beṇə' zjəmban na' Xan beṇə' bagwsa'at.

¹⁰Pero bito cheyalə' əṇacho de que beṇə' bišə'əcho ca' zjənapə' dolə' šə por ni che de'en cui chso'one' can' choncho na'azən'. Na' leczə bito cheyalə' gue'icho beṇə' bišə'əcho ca'. Yoguə'əcho techəo lao Cristən' par əchogbi'en checho šə de xtolə'əcho o šə cui bi de.

¹¹Nyojczə gan' na Xancho Diozən' ne':

De'e' li nada' naca' Dioz zoa' mbanə',
na' de'e' na'anə' yoguə' beṇə'
desə'əzo xibe' laogua'anə'
na' yogue'e' əso'elaogü'e' nada'.

¹²Can' naquən, yoguə'əchon' əgwdecho cuent lao Diozən' šə biquə' de'e' babencho lao bguancho.

**Bitə goncho ca yesə'əxopə
beṇə' yoblə so'one' de'e' mal**

¹³Na' bito cheyalə' əṇacho che ni to beṇə' bišə'əcho ca' de que

zjənapə' dɔlə' šə por ni ɕhezə cui
 chso'one' can' choncho na'anə'
 əŋacho ɕhega'aque' ca'. Pero
 chio'o cheyalə' cuejyichjcho cuich
 goncho bichlə de'en choncho šə
 chonən par niɕ beŋə' bišə'əcho
 ca' chsa'aczejlaze'e o chesə'əxope'
 chso'one' de'e malən'. ¹⁴Bitobi
 yelə' guao de de'e chonən manch
 yichjla'ažda'ochon', nada' nezdə'
 ɕhedə' ngoda'a txen len Xancho
 Jeso'osən'. Pero šə to beŋə' chone'
 xbab de que de yelə' guao de'e
 chonən manch yichjla'ažda'ochon',
 par len' naquən mal šə gaogüe'en.
¹⁵Šə por ni ɕhe bi yelə' guao
 de'en chaochonə' chaque beŋə'
 bišə'əchonə' tolə, bitoch cheyalə'
 gaochon, ɕhedə' por ni ɕhe beŋə'
 bisə'əcho na'anə' Cristən' bnežjw
 cuine' gwsə'ot beŋə' le'. De'e
 na'anə' cheyalə' gaguecho ɕhe' na'
 bito goncho ca cuejyichje' cuich
 gonlilaže'e Cristən' na' cuiayi'e.
¹⁶Šə choncho to de'e chaquecho
 naquən güen par chio'o pero par
 beŋə' bišə'əcho ca' naquən mal,
 bito gonchon par niɕ cui yesə'əne'
 choncho de'e mal. ¹⁷Šə bazoch
 chnabia' Diozən' chio'o, de'en che'ej
 chaochon' bito naquən de'e žialao
 xen. De'e naquə de'e žialao xen
 šejcho līcha, socho binlo len beŋə'
 yoblə na' gon Spirit ɕhe Diozən' ca
 socho mbalaz. ¹⁸Ben' zda līcha, na'
 zoe' mbalaz, na' zoe' binlo len beŋə'
 yeziquə'əchlə, bena'anə' cho'elao'
 Cristən', na' Diozən' chebeine'
 le', na' yeziquə'əchlə beŋə' leczə
 ɕəsə'əne' de'e güennə' chone'.
¹⁹De'e na'anə' cheyalə' goncho
 ca socho binlo tocho yetocho, na'
 leczə ca' gagueən ljuježjcho par

niɕ ca' gonlilažə'əchcho Diozən'.
²⁰Diozən' babebeje' ljuježj chio'o
 chonlilažə'əchone' xni'a de'e
 malən' par niɕ so'one' de'e güen.
 Na' bito cheyalə' goncho par niɕ
 so'one' de'e malən'. De'e na'anə'
 šə por ni ɕhe de'en chaocho to
 de'en chaocho na'azən' gonən par
 niɕ beŋə' bišə'əchon' gone' de'e
 malən', bitoch cheyalə' gaochon.
 Bito bi yelə' guao de de'e chonən
 manch yichjla'ažda'ochon'. Pero
 malən' choncho šə chaocho de'en
 chon par niɕ beŋə' bišə'əchonə'
 gone' de'e malən'. ²¹Nca'alə
 xnezen' cuich gaocho belə'əna' na'
 niquəch ye'ejcho binon', na' nic
 goncho bichlə de'en choncho šə
 chonən par niɕ beŋə' bišə'əchonə'
 gaquəžejlaze'e o əxope' gone' de'e
 mal o cui gwzenague' ɕhe Diozən'.
²²Šə choncho xbab de que bito
 naquən dɔlə' ca de'en choncho
 bitə'ətezə de'en choncho, ɕhopzcho
 lencho Dioz nan' nezecho. Bito
 ye'echo beŋə' yoblə so'one' can'
 chaque chio'o güen goncho. Šə bito
 chaczejlaze'əcho ɕhe bitə'ətezə
 de'en choncho de que naquən
 güen, nachən' zocho mbalaz. ²³De
 xtolə' ben' chao to yelə' guao šə
 chaczejlaze'e chaque' de que
 bitolja cheyalə' gaogüe'ennə', ɕhedə'
 bito chonlilaže'e de que de'e güennə'
 chone' chaogüe'en. De xtolə'əcho šə
 choncho bitə'ətezə de'en chaquecho
 bito cheyalə' goncho. Napcho dɔlə'
 ɕhedə' cabi chonlilažə'əcho de que
 de'e güennə' choncho par chio'o.

Bito goncho porzə de'en əŋa chio'o

15 Chio'o
 bachejni'išaogüe'echo na'

banzecho naquən' cheyalə' goncho.
De'e na'anə' cheyalə' gapcho yelə'
chxenlažə' len beṇə' ca' chse'ejni'i
latə'əlaszə. Bito cheyalə' goncho
con porzə de'en əṇa chio'o.

²Cheyalə' goncho de'e güen de'e
chsa'azlažə' sa'aljuežjcho, par
niç ca' so'onlilažə'əche' Diozən'.

³Goncho ca' chedə' ni Cristən'
bito bene' con de'e gwyazlažə'əzə
lə'. Na' nyojczən de que Cristən'
gožə' Diozən': "Beṇə' contr chio'
ca' tant chəsə'əže'e le', na' lena'
boso'ožia boso'onite'e." ⁴Na' Xtižə'
Diozən' de'en boso'ozoj beṇə' cana'
nyojən chzejni'in chio'o, par niç
zotezcho chgo'o chchejlažə'əcho
catə' de de'en chsaquə'əzi'icho. Na'
Xtižə' Diozən' de'en nyojən leczə
chtipəchən lažə'əcho. De'e na'anə'
zochə lez gaquə güen checho de'en
gon Diozən' len chio'o. ⁵Diozən'
chone' par zotezcho chgo'o
chchejlažə'əcho bitə'ətezə de'en
chac checho na' chtipe' lažə'əcho.
Na' na'a chṇaba' gone' par niç tozə
ca gaquə yichjla'ažda'olen', chedə'
can' chene'e Cristo Jeso'osən'.

⁶Chṇaba' gone' ca' par niç tozə ca
nale güe'ela'ole Diozən', Xa Xancho
Jesocrisən'.

**Cristən' bene' par niç beṇə'
ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael
gaquə əso'elaogüe'e Diozən'**

⁷Ca' ža, le'e so güen tole yetole
can' ben Cristən' gwcue'e to tocho
ca xi'ine'. Ləgon ca' par niç Diozən'
si'e yelə' bala'an. ⁸Echnia' le'e
de que Cristo Jeso'osən' bide' par
goclene' zgua'atec beṇə' Izrael ca'.
Bedəyene' complir ca lyebe de'en
ben Diozən' len xaxtao' chio'o

beṇə' Izrael, par niç blo'e de que
Diozən' cho'e dižə' li. ⁹Na' leczə
bidə Cristən' par niç beṇə' ca'
cui zjənaquə beṇə' Izrael gwaquə
əso'elaogüe'e Diozən' de'en cheyašə'
cheži'ilažə' Diozən' lega'aque'. Chac
can' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

De'e nan' ža güe'elaogua'a le',
goła' gan' ža' beṇə' ca' cui
zjənaquə beṇə' Izrael par
güe'elaogua'a le'.

¹⁰Na' yeto gan' nan:

Le'e cui nacle beṇə' Izrael,
leyebei txen len beṇə' Izrael
ca', beṇə' ca' gwlej Diozən'
par zjənaque' nasyon che'.

¹¹Na' leczə nan:

Yoguə' le'e cui nacle beṇə' Izrael,
legüe'elao' Xancho Diozən'.
Yoguə'əle cheyalə' güe'ela'olene'.

¹²Na' leczə de'en bzəj de'e profet
Isaiazən' nan:

To beṇə' yidə ben' za' lao dia
che de'e Isain'.
Le' nabi'e yoguə'əloj beṇə'.
Na' balə beṇə' ca' cui zjənaquə
beṇə' Izrael yesə'əbeze'
gaquəlen be'enə' za'anə'
lega'aque'.

¹³Diozən' chone' par niç nezecho
zotezə zoe' chaclene' chio'o. Na'
gonšgue' par niç sole mbalaz juisy
na' so cuezle binjo juisy len xbab
de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'
laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'.
Na' šə bazole mbalaz juisy na'
bachzo chbezle binjo juisy len xbab
de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen',
nachən' Spirit che Diozən' gonən
par sotezə sole yebeile de'en
gaquəlench Diozən' le'e.

¹⁴Beṇə' bišə, nezdə de que
Diozən' babene' par niç nacle beṇə'

güenchgua na' chejni'ichgüeile.
 Nezdä' chac choe' ljuežjile consejw
 tole yetole. ¹⁵Pero de'en gwlej
 Diozän' nada' par gona' xšine'enä'
 cheyaxjda' chzoja' le'e clar che
 de'e ca' banezczele par niçh
 yosa'alažə'əga'aclen. ¹⁶Gwleje' nada'
 par niçh chona' xšin Jesocristän'
 ladjo beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə'
 Izrael. Na' cho'elenga'aca'ane' dižə'
 güen dižə' cobə che Diozän' par
 niçh Diozän' yebeine' lega'aque'
 catə' so'onlilažə'ene'. Na' Spirit
 che'enə' gonən par niçh əsa'aque'
 beṇə' la'aždao' xi'ilažə' par niçh
 Diozän' šo'olažə'e lega'aque'.

¹⁷De'en ngoda'a txen len Cristo
 Jeso'osən' chebeida' cho'a dižə' che
 xšin Diozän' de'en chona'. ¹⁸Bito
 cheyaxjda' gua'a dižə' che bi de'e
 baben beṇə' yoblə, sino cho'a dižə'
 che de'en baben Cristän' ca naquən'
 goclene' nada' chona' xšine'enä'.
 Le' bene' par niçh bia'a dižə' len
 beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael,
 na' goclene' nada' bena' ca' par
 niçh balə' bachoso'ozenague' che'.
¹⁹Spirit che Diozän' goclenən nada'
 len yelə' guac cheinə' par niçh
 bena' miłagr na' bichlə de'e zaquə'
 yesyə'əbane beṇə'. Goclenən nada'
 par niçh babi'a dižə' güen dižə'
 cobə de'e chzejni'in che Cristän'
 doxen, gwzolaoza' Jerosalennə'
 bi'an, nach bežintia' gan' nzi' Ilirico.
²⁰Babena' byen baji'a dižə' güen
 dižə' cobə de'en chzejni'in che
 Cristän' gan' ža' beṇə' cuinə' se'ene
 len. Bito gwyä'a ga bajse'eczə beṇə'
 yoblə xtižə' Cristän'. ²¹Can' nyojczə
 Xtižə' Diozän' nan:

Ca naquə beṇə' ca' cui
 nonə' chixjue'i lega'aque'

xtižə' Diozän', lega'aque'
 yesə'ənezenen.
 Na' beṇə' ca' cuinə' se'enen,
 se'ejni'ine'en.

Pabən' bene' xbab šeje' Roman'

²²Ca' chaquən' ža, zan las catə'an
 go'onda' yida' gan' nitə'əlen' bito
 goquə yida'. ²³Cana'aten' zelaža'a
 yida', pero xte na'ach babeyož bena'
 de'en nžia' Diozän' bia' gona' latjə
 nga. ²⁴Na' catə' ša'a Españan' cana'
 che'enda' tia' əgwlaṇa'a le'e. Mbalaz
 soa' yeyož əgwlaṇa'a le'e, nach
 gaquəlenle nada' par ša'a Españan'.
²⁵Pero na'a yeyä'a Jerosalennə'
 žjəyesana' de'e chəsə'əyazje beṇə'
 ca' nitə'ənə', beṇə' ca' bagwlej
 Diozän' par zjənaquə' lažə' ne'lenä'.
²⁶Beṇə' Masedonia ca' na' beṇə'
 Acaya ca' gwsa'azlažə'e boso'otobe'
 mechən' par beṇə' yašə' prob
 ca' ža' entr beṇə' ca' bagwlej
 Diozän' par zjənaquə' lažə' ne'lenä'
 beṇə' nitə' Jerosalennə'. ²⁷Na'
 de'en gwsa'azlažə'e boso'otobe'
 mechən' naquən to goclen de'e
 cheyalə' yesyə'əyontocze' len beṇə'
 Izrael ca'anə'. Caguə beṇə' Izrael
 lega'aque', pero bazjəlene' beṇə'
 Izrael ca' chəsə'əzi'e de'en chaclen
 yichjla'ažda'oga'aque'ena', na' de'e
 na'anə' cheyalə' sa'aclene' beṇə'
 Izrael ca' len de'en chəsə'əyazj
 chəsə'əchinene'. ²⁸Catə' yeyä'a
 Jerosalennə' žjəyenežjoga'aca'ane'
 mechən' de'en bdoḃən', cana'
 tia' əgwlaṇa'a le'e catə'an ša'a
 Españanə'. ²⁹Nada' nezdä' catə' la'a
 gan' nitə'əlen' na' güe'elencha' le'e
 dižə' güen dižə' cobə che Cristän',
 lechgualə mban' gon Diozän' len
 chio'o.

³⁰ Chaquecho che Xancho Jesocristən' na' Spirit che Diozən' chonən par niç gaque che ljuježicho tocho yetocho. De'e na'anə' ža beṇə' bišə', chṇaba' goclen len le'e gacle nda' txen goncho orasyon lao Diozən' xte ga zelao saque'echo par niç gaquəlene' nda'. ³¹ Nabechone' gone' ca cui gaca' lao na' beṇə' Jodea ca', beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən', na' leczə nābcho par niç beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' bagwleḷ Diozən' par zjənaque' lažə' ne'lenə' so'olažə'e de'en güe'lega'aca'ane'lenə'. ³² Can' goncho orasyonṇə', na' šə Diozən' güe'e latjə, nada' yebeida' yida' delaṇa'a le'e, na' gona' dezcanz gan' nitə'əlenə'. ³³ Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon', gaquəlene' yoguə'əle. Ca'ašgacən' gaquə.

**Pabən' chguape' diox
beṇə' ca' nombi'e**

16 Chṇeyoida' le'e leḡon txen len beṇə' zanchō Febe catə'ən le'e gan' zolenə'. Lene' nchoje' naque' comiŷon che beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' lao yež Sencrean'. ² Leḡon txen len le', chedə' can' cheyalə' gon chio'o naccho lažə' na' Diozən'. Can' chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' leczə can' chonlilažə' Feben' le'. Leḡaclene' šə bi de'e chyažj chchinene', chedə' beṇə' zan bagoclene', na' leczə ca' bagoclene' nada'.

³ Leḡguap Prisilan' na' be'en che' Aquilan' diox. Leḡa'aque'

bagwso'one' žin che Cristo Jeso'osən' txen len nada'.

⁴ Boso'osanlažə' cuinga'aque' sa'ate' par gwsa'aclene' nada' niç cui gwsot beṇə' nada'. Chseḷa'a yelə' choxcwlen chega'aque' can' gwsone', na' leczə ca' yoguə' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' ga yoblə leczə choso'osele'e yelə' choxcwlen chega'aque'. ⁵ Leḡguap diox beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag liž Prisilan' na' Aquilan' chso'elaogüe'e Diozən'. Leczə leḡguap diox Epeneton' be'enə' chacda' chei. Le' naque' beṇə' nech benlilažə'e Cristən' entr beṇə' Acaya ca'. ⁶ Leḡguap diox Marian', la' babenchgüe' žin par le'e. ⁷ Leḡguap diox beṇə' gwlaž chia' Andronico na' Jonias. Txen gotə'əto' ližya len leḡa'aque'. Na' leḡa'aque' zjənaque' beṇə' blao entr neto' apostol, na' leḡa'aque' byob gwsone' onlilažə'e Cristən' ca nada'.

⁸ Leḡguap diox Ampliasən'. Chonlilažə'e Xancho Cristən', na' chacda' che'. ⁹ Leḡguap diox Orbano ben' chon txen len chio'o choncho xšin Cristo Jeso'osən', na' leczə ca' Estaquis be'enə' chacda' chei. ¹⁰ Leḡguap diox Apeles ben' bablo'echgua de que chonlilažə'e Cristən'. Leczə leḡguap diox beṇə' ca' nitə' liž Aristobolo. ¹¹ Leḡguap diox beṇə' gwlaž chia' Erodion, na' beṇə' nitə' liž Narsison' beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən'. ¹² Leḡguap diox Trifena na' Trifosa beṇə' güen žin che Xanchon'. Na' leczə ca' leḡguap diox Persida be'enə' chacda' chei. Babenchgüe' xšin Xanchon'. ¹³ Leḡguap diox Rofo. Le' naque' beṇə'

blao entr chio'o chonlilažə'əcho
 Ẫanchon'. Na' leczə legguap diox
 xne'enə' be'enə' leczə naquə ca xna'a.

¹⁴Legguap diox Asincrito, Flegonte,
 Ermas, Patrobas, Hermes na' len beṇə'
 bišə'əcho ca' nitə' len lega'aque'.

¹⁵Legguap diox Filologo na' Jolia na'
 Nereo na' beṇə' zane', na' Olimpās,
 na' yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə nitə'
 len lega'aque' beṇə' ca' bagwlej
 Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

¹⁶Na' catə' chežagle leyolguiz
 ljuežjle dižə' šao' par nič gacbia'
 de que chaque che ljuežjle. Na'
 beṇə' ca' nitə' nga na' len beṇə'
 ca' nitə' ga yoblə chəsə'ədopə
 chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən',
 yoguə'əga'aque' choso'oguape' le'e
 diox.

¹⁷Chneyoida' le'e beṇə' bišə' par
 gapple cuidad len beṇə' ca' zjənaquə
 beṇə' gotil na' chso'one' par nič
 beṇə' yeziquə'əchlə chso'one'
 de'e mal. Beṇə' ca' chso'on ca'
 chso'one' contr de'en babsedcho
 che Diozən'. Na' bito gonle txen len
 lega'aque'. ¹⁸Beṇə' ca' chso'on ca'
 bito choso'ozenague' che Ẫancho
 Jesocristən', con chso'one' de'e
 bia'azəlažə'əga'aque'. Xochechgua
 chso'e dižə' choso'opeine' beṇə' ca'
 chse'ejle'edazə, na' choso'oxoayague'
 lega'aque'. ¹⁹Yoguə' beṇə' zjənezene'
 de que le'e chzenagle che Diozən',
 na' de'e na'anə' chebeida'. Na'
 che'enda' sole cue' yichjle par
 gonle de'e güen caguə par gonle
 de'e mal. ²⁰Na' Diozən' ben' chon
 par chzo chbezcho binlo leczə le'
 gone' par nič lgüegwzə əgwlej
 əgwšəjle xtižə' gwxiye'enə'. Na'
 Ẫancho Jesocristən' sotezə soe'
 gaquəlenšgacze' le'e.

²¹Temtio' ben' chonlen nada' žin
 chguape' le'e diox. Na' leczə ca'
 bišə' ljuežja' quinga choso'oguape'
 le'e diox, Losion', Jasonṇə' na'
 Sosipaterən'.

²²Nada' Tersio chzoja' cart
 nga con can' na Pabən', leczə
 əchguapa' le'e diox, ca naquə
 le'e chonlilažə'əle Ẫanchon' can'
 chonlilažə'ane' nada'.

²³Chguap Gayon' le'e diox. Nada'
 Pab zoa' liže'enə'. Na' leczə liže'
 na' chəsə'əžag beṇə' ca' chso'elao'
 Cristən'. Erasto ben' naquə tesor
 che syodan' chguape' le'e diox, na'
 beṇə' bišə'əcho Cuarto.

²⁴Chnaba' gaquəlen Ẫancho
 Jesocristən' yoguə'əlölle. Na'
 ca'ašgaczən' gaquə.

Cho'elaogü'e Diozən'

²⁵⁻²⁷Ledoye'ela'och Diozən'
 zejlicane, Diox ben' naquə
 le'ezelaogü'e beṇə' sin'. Len' nape'
 yelə' guac par chaclene' chio'o
 nič sotezə socho gonlilažə'əchone'
 na' chaclencze' can' na de'en
 əchyixjui'a che Jesocristən'. De'en
 əchyixjui'a na'anə' naquən to
 dižə' güen dižə' cobə de'en cui no
 gwneze dezđ ža gwasda'ote, pero
 na'a Diozən' bablo'ine'en chio'o.
 Diozən' babene' ca baņezechon,
 babzejni'ine' chio'o bi zejen de'en
 boso'ozoj de'e profet ca'. Diox
 ben' zo zejlicane bene' mendad
 par nič yoguə' chio'o beṇəch
 ənezecho dižə' güen dižə' cobə che
 Jesocristən' par əgwzenagcho che'
 na' gonlilažə'əcho Jesocristən'. Na'
 Jesocrist na'anə' gaquəlene' chio'o
 par güe'ela'ocho Diozən' zejlicane.
 Na' ca'ašgaczən' gaquə. Pab

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca'
chso'elao' Cristən' Corinton'

1 ¹⁻²Nada' Pab chzoja' le'e
cart nga. Nezczele de que
Diozən' gwleje' nada' par naca'
apostol che Jesocristən', chedə' can'
gwnalaže'e. Chzoja' cart nga par
le'e bagwlej Diozən' niç chdopə
chžagle cho'ela'ole Jesocristən' lao'
syoda Corinton'. Nada' len beṇə'
bišə'əcho Sostenesən' chguapto' le'e
diox. Diozən' bagwleje' le'e can'
gwleje' neto' par naccho lao ne'enə'
laogüe de'en ngodə'əcho txen len
Cristo Jeso'osən'. Chzoja' cart nga
par yoguə'əloḷ beṇə' gatə'ətezə
nite'e, beṇə' chso'on orasyon
chso'olgiüize' Xancho Jesocristən'.
Naque' Xanga'aque' na' leczə
naque' Xancho. ³Chṇaba' lao Xacho
Diozən' na' lao Xancho Jesocristən'
əsa'aclenšgue' le'e na' so'one' par
so cuezle binḷo len xbab de'en yo'o
lo'o yichjla'ažda'olen'.

Cristən' chone' par niç
zocho mbalaz

⁴Syempr cho'a yelə' choxcwlen
che Diozən' can' chone' par
niç Cristo Jeso'osən' chaclene'

le'e. ⁵De'en chonḷilažə'əlene'
chaclenchgüe' le'e par niç
chejni'ile yoguə' de'e ca' babzejni'i
Diozən' le'e na' cho'ele dižə'
chei. ⁶Na' bachonḷe ca nacbia'
de que xtižə' Cristən' de'en
chejle'ele naquən de'e li. ⁷Chaclen
Diozən' le'e len xbab de'en
yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' par
gonḷilažə'əchlene' na' par niç
gonchle can' chazlaže'enə' žlac
chbezcho yidə Xancho Jesocristən'
yetlas. ⁸Diozən' gaquəlene' le'e
soczle gonḷe can' chazlaže'enə'
par niç catə'an yidə Xancho
Jesocristən' yetlas notono gaquə
əne' de que napple doḷə'. ⁹Diozən'
zotezə zoe' chone' complir can'
ne'enə'. Le'enə' bagwleje' le'e par
niç naquə yichjla'ažda'olen' tozə
len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən'
ben' naquə Xancho'n'.

Beṇə' ca' chso'elao' Cristən'
Corinton' bito zjənaque' tozə

¹⁰Beṇə' bišə', laogüe de'en
chonḷilažə'əcho Xancho Jesocristən'
chṇeyoida' le'e gonḷe txen len
ljuežjle na' bito tilə gwšašle. Tozə
xbab gonḷe na' tozə can' əgwžiale
bia'. ¹¹Beṇə' bišə', beṇə' ca' nitə'

liž Cloe baboso'ozenene' nada' de que chdiḷə chšašle. ¹²Enia' chdiḷə chšašle, chedə' balḷe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Pab." Na' yebalḷe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Apolos." Na' yebalḷe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Bed." Na' yebalḷe nale: "Naogua' de'en bsd blo'i Cristən'." ¹³ḲEchaquele bseḷə' Diozən' Cristən' par yebeje' to chopzle xni'a de'e malən'? ḲEna' chaquele nada' Pabən' gwso'ote' le'e yag corozən' par gwdixjua' xtolə'əle ca'? Na'alje Ḳəpor la nada'anə' gwchoale nisən'? Bito. ¹⁴Crispo na' Gayo na'azən' bcho'a nis. Na' choxcwlen Diozən' notoch no zo entr le'e beṇə' yesə'əne' de que leczə nada' bcho'aga'aca'ane' nis. ¹⁵Bito che'enda' no əna de que por la' na'anə' gwchoe' nisən'. ¹⁶Na' leczə nada' bchoa' beṇə' ca' nitə' liž Estefanasən' nis. Na' bitoch chjsa'alaža'a šə noch zo beṇə' bcho'a nis. ¹⁷Nezda' Cristən' bito bseḷe'le nada' par gwcho'a beṇə' nis. Bseḷe'le nada' par chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Na' catə' chyixjui'an bito cho'a dižə' zdebə de'e cui se'ejni'i beṇə'. Bito che'enda' no gaque de que nada' naca' beṇə' sin', chedə' šə so'one' xbab che yelə' sin' chia'anə' bito əsa'aque'ne' de que de'e zaque'enə' ca de'en bnežjw cuin Cristən' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən'.

**Cristən' bedəlo'e yelə' chnabia'
na' yelə' sin' che Diozən'**

¹⁸Beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' yesə'əbiayi'e zejlicane. Lega'aque' bito chse'enene' no güe'elen lega'aque' dižə' can'

gwso'ot beṇə' Cristən' le'e yag corozən'. Pero Cristən' babene' par niç chio'o cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Na' nezecho de que zaquə'əchgua dižə' de'en cho'echo de que gwso'ote'ene' le'e yag corozən', chedə' dižə' nan' chzejni'in beṇə' de que Diozən' nape' yelə' guac par chocobe' yichjla'aždao' notə'ətezcho chonḷilažə'əchone'. ¹⁹Chac can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən:

Nada' gona' par niç nacbia' de que beṇə' sin' ca' caguə de'e ḷi zjənsine'enə',

na' gona' par niç beṇə' ca' chse'ejni'i de'e zan lao yežlyo nga bito bi bi de gon ca de'en chse'ejni'ine'enə'.

²⁰Nitə' beṇə' bazjənsed yelə' sin' che beṇə'chən', na' nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'i lei che Diozən', na' nitə' beṇə' chso'e dižə' che de'en chac lao yežlyo nga. Beṇə' ca' chsa'aque'ne' chso'one' xbab sin', pero lao Diozən' bito bi bi zaquə' xbab chega'aque'enə'. ²¹Diozən' naque' beṇə' sin' na' le'enə' bene' par niç yelə' sin' che beṇə'chən' bito chaclenən beṇə' par so'ombi'ene'. Pero na' con beṇə' se'ejle' xtiže'enə' de'en chyixjue'eto', Diozən' chazlaže'e yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən', la'aṇə'əczə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chsa'aque'ne' de que bito bi bi zaquə' dižə' de'en chyixjue'eto'.

²²Ca naquə beṇə' Izrael ca' cui chso'onḷilažə' Cristən', chəsə'əṇabe' yesə'əle'ine' miḷagr par yesə'əneze'ne' šə le Dioz nan' bseḷe'le Cristən', na' le'egatezə ca' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə'

Izrael na' cui chso'onlilaže'e Cristən', zjəchi' yichjga'aque' porzə che bitə'ətezə dižə' cobə de'en chsa'aquene' naquən dižə' sin'.
²³Pero na' neto' chyixjue'eto' can' gwsə'ote' Cristən' le'e yag corozən'. Na' catə' chyixjue'eto'on beṇə' Izrael ca' bito chsa'azlaže'e na' bito chse'ejle'e chei. Na' leczə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izraelən' catə' chse'enene' dižə' de'en chyixjue'eto', leczə chsa'aquene' de que bito bi bi zaquə'ən. ²⁴Pero chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine', chio'o naccho beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael, nezecho de que Diozən' chlo'e yelə' chnabia' che'ena' na' yelə' sin' che'ena' ca de'en bsele'e Cristən' gwsə'ote'ene' por ni checho. ²⁵Na' de'en bsele'ene' gwsə'ot beṇə' le' por ni chechon' beṇə'chən' chsa'aquene' de que bito bi zaquə' de'en chon Diozən', na' chsa'aquene' de que bito bi yelə' chnabia' napə Diozən'. Na' ca de'en bsele'ene' chlo'en de que Diozən' lechgualə beṇə' sin' naque' cle ca beṇə'chən' na' lechgualə chnabi'ache' ca beṇə'chən'. ²⁶Le'e gon xbab beṇə' bišə', Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Bito naquə zanchə beṇə' sin' segon can' chso'on beṇə'chən' xbab checho, na' nic naquə zanchə beṇə' gwnabia', na' nic naquə zanchə beṇə' blao.
²⁷Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine', la'anə'əczə bito naccho beṇə' gwnabia'. Gwleje' chio'o par nič chzejni'ine' beṇə' ca' cui zjənombi'ene' de que yelə' sin' na' yelə' gwnabia' čhega'aque'ena' bito bi zjəzaquə'ən laogüe'ena'.

²⁸Chio'o cui naccho beṇə' blao na' cui bi zaquə'əcho par beṇə'chən'. De'e na'anə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' chio'o. Pero Dioz na'anə' gwleje' chio'o par naccho xi'ine' nič sa'acbe'ine' de que bitobi bi zaquə' xbab čhega'aque'ena' ca de'en choso'ozoe' Diozən' ca'alə.
²⁹Na' Diozən' babene' par nič notono no gaquə güe'elao' cuine laogüe'ena'. ³⁰Dioz na'anə' babene' par nič ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Diozən' banone' chio'o beṇə' sin' čhedə' Cristən' naque' beṇə' sin'. Banone' par nič naccho beṇə' güen laogüe'ena', čhedə' Cristən' naque' beṇə' güen laogüe'ena'. Banone' la'ažda'ochon' xi'ilažə' čhedə' Cristən' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' leczə le'ena' babene' par nič cui bi xtolə'əchon' de, čhedə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon'. ³¹Na' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Bito cheyalə' güe'elao' cuincho sino cheyalə' güe'ela'ochə Xancho Diozən'."

**Pabən' be'e xtižə' Cristən'
 ben' gwsə'ot beṇə' mal
 ca' le'e yag corozən'**

2 Beṇə' bišə', catə' bedəya'a xtižə' Diozən' gan' zolen' bito bi'a dižə' zdebə de'e cui šejni'ile, na' caguə bi'a dižə' par nič gonle xbab de que nada' naca' beṇə' sin'.
²Gwnia' lo'o la'aždaogua'a de que žlac soa' len le'e bito bi bichlə dižə' gua'a sino que gua'a dižə' che Jesocristən' na' can' gwsə'ote'ene' le'e yag corozən', na' bena' can' gwnia' lo'o la'aždaogua'anə' catə'ən bida' gan' zolenə'. ³Gocbe'ida' bito

bi gaquə gona' par niç šejle'ele dižə' de'en gual'anə' na' de'e na'anə' lechguale bžeba' na' golə' gwxiza' catə' bena' xbab šə gwzenagle chia'.
 4Na' catə' bi'a dižə' che Cristən' bito bi'a dižə' len yelə' sin' chia' par niç gonle can' gwni'anə'. Spirit che Diozən' gocwlenən le'e len yelə' guac cheinə' par niç gocbe'ile de que dižə' lin' bi'a. 5Bi'a dižə'an ca' par niç notono no gaquə əna de que chonlilažə'əle Diozən' por ni che yelə' sin' chia'anə'. Nezczecho de que Dioz nan' gocwlene' le'e len yelə' guac che'enə' par niç chonlilažə'əlene'.

**Spirit che Diozən' chonən
par niç chejni'ito'**

6Na' de'e li chaclen Diozən' neto' par niç cho'eto' dižə' sin' len beṇə' ca' bachse'ejni' xtiže'enə'. Pero na' yeziquə'əchlə beṇə' ža' yežlyo nga bito chsa'aquene' de que xtižə'əto'on naquən de'e sin'. Na' ni que chsa'aque beṇə' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga de que cho'eto' dižə' sin'. Na' ca naquə beṇə' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga, gwžin ža catə' te yelə' gwnabia' chega'aque'enə'.
 7Na' dižə' sin' de'en cho'eto', Dioz nan' babzejni'ine'en neto'. Notono gwneze dižə' sin' che'enə' antslə, pero na'a babzejni'ine'en neto'. Lao yelə' beṇə' sin' che Diozən' gwchoglaogüe'en nac gone' par niç gone' chio'o yelə' bala'an.
 8Na' ni tozə beṇə' gwnabia' beṇə' ža' yežlyo nga bito gwse'ejni'ine' yelə' sin' che Diozən'. La' žalə' gwse'ejni'ine'en, bito boso'ode'e Xancho Jesocristən' le'e yag corozən', ben' naquə le'ezelaogüe

beṇə' zaque'e. 9Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan:

Notono ne'e le'i de'e šao' de'e güen de'en gon Diozən' len beṇə' ca' chsa'aquene' che', na' nic nonə' yesə'əneze can' gone', na' nic nonə' gon xbab chei lo'o yichjla'aždaogüe'enə'.

10Pero na'a ža, Diozən' babene' par niç Spirit che'enə' bzejni'in chio'o ca naquə de'e güen de'en chone' len chio'o chaquecho che'. Tcho'a tšao' chejni'i Spirit che Diozən' can' chone'enə', na' leczə nez nle'in de'en ngašə' len beṇə'chən'.

11Notono no neze bi xbab chon beṇə' yoblə, chedə' con to tocho nezecho bi xbabən' choncho. Na' nic no neze bi xbabən' chon Diozən'. Spirit che' na'azən' nezen bi xbabən' chone'. 12Na' Diozən' bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par niç chnezecho yoguə'əlo' de'e šao' de'e güen de'en chon Diozən' len chio'o laogüe de'en nži'ilaže'e chio'o. De'e na'anə' bitoch choncho xbab ca xbab de'en chso'on beṇə' yeziquə'əchlə ža' yežlyo nga. 13Neto' cho'eto' dižə' che de'e ca' chon Diozən' len chio'o, pero caguə cho'eto'on lao yelə' beṇə' sin' cheto'onə'. Spirit che Dioz nan' chzejni'in neto' dižə' de'en cho'eto'onə'. Na' beṇə' ca' bayo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', lega'acze'enə' chse'ejni'ine' de'en chsed chlo'iga'aqueto'one'.

14Na' beṇə' ca' cui yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', bito gaquə se'ejni'ine' de'en

chsed chlo'i Spiritən' chedə'
chsa'aque' bito bi bi zaquə'en
par lega'aque'. Bito chse'ejni'ine'en
chedə' bito yo'o Spiritən' lo'o
yichjla'ažda'oga'aque'enə' par
gaquəlenən lega'aque' se'ejni'ine'en.
¹⁵Chio'o bayo'o Spirit che Diozən'
lo'o yichjla'ažda'ochon', de'e
na'anə' chaclenən chio'o par nič
chacbe'icho che bitə'ətezə de'en
goncho šə naquən güen o šə naquən
mal gonchon. Pero na' beṇə'
yeziquə'əchlə bito chse'ejni'ine' de
que de'en chene'e Spirit che Diozən'
gon chio'o naquən de'e güen.
¹⁶Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən
nan: "Notono zo no chejni'i xbab
che Xancho Diozən' to gwlažze'.
Na' Diozən' bito bi de de'e əgwsed
əgwlo'i beṇəchən' le'." Pero Diozən'
babene' par nič choncho xbab can'
chazlažə' Cristən'.

Txenṇə' gwso'one' xšin Diozən'

3 Beṇə' bišə', catə' bi'a xtižə'
Diozən' len le'e, bito bi'an can'
cho'an len beṇə' ca' bachoso'ozenag
che Spirit che Diozən', chedə' le'e
ne'e chzenagle che la'ažda'omallen'.
La'anə'əczə bachonlilažə'əle Cristən'
gwxaquə'əlebele ca bidao'. ²Catə'
ze'e gwzolaole chonlilažə'əle
Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao'
ne'e chsa'ažə' laogüe de'en cuinə'
šejni'iša'ogüe'ele de'e ca' chene'e
Diozən' šejni'ile. De'e na'anə' bsed
blo'ida' le'e de'e ca' cui naquə zdebə
šejni'ile, na' xte ža neža ne'e chsed
chlo'ida' le'e ca' chedə' cuinə' gac
šejni'ile de'en naquə zdebə. ³Nachia'
bitonə' gac šejni'ile de'en naquə
zdebə, chedə' ne'e chzenagle che
la'ažda'omallen'. De'en chgue'i

ljuežjle na' chdilə chžašle zeje dižə'
chzenagczle che la'ažda'omallen'
can' chso'on beṇə' ca' cui
chso'onlilažə' Cristən'. ⁴Chzenagle
che la'ažda'omallen' ca de'en na
balle: "De'en chsed chlo'i Pabən'
naogua'", na' yeballe nale: "De'en
chsed chlo'i Apolosən' naogua'."
De'e na'anə' nia' chonle can'
chso'on beṇə' ca' cui chso'onlilažə'
Cristən'.

⁵¿Noxa nada' Pab na' noxa
Apolosən'? Neto' naquəto' beṇə'
güen xšin Diozən' na' neto'
be'elento' le'e xtiže'enə'. Na' cuin
Diozən' bene' par nič balle
benlilažə'əle Cristən' catə' bi'a
dižə' güen dižə' cobə che'enə'
len le'e na' leczə bene' par nič
yeballe benlilažə'əle Cristən'
catə'an Apolosən' be'elene'en le'e.
⁶Zgua'atec nadan' be'elena' le'e
xtižə' Diozən' na' gwxaquə'əlebəda'
ca to beṇə' chaz. Na' laogüe de'en
leczə bsed blo'i Apolosən' le'e,
gwxaquə'əlebene' ca be'en chyl.
Na' can' chon Diozən' nič chcha'o
chxen de'en chazcho, leczə can'
bene' par nič gwyeyje'ele xtiže'enə'
de'en be'elento' le'e. ⁷Bitotec bi
zaca'a nada' de'en be'elena' le'e
xtižə' Diozən', na' nic Apolosən'
de'en bsed blo'ichene'en le'e. Dioz
nan' zaquə' chedə' le'enə' bene'
par nič gwyeyje'ele xtiže'enə'.
⁸Ben' chyixjue'e xtižə' Diozən' de'e
neche na' ben' chyixjue'en de'e
gwchope, txenṇə' chso'one' xšin
Diozən' na' tozəczə can' cheyalə'
gapəga'acchone' respet. Na' Diozən'
gone' par nič to toe' yesə'anite'e
mbalaz segon can' gwso'one'
xšine'enə'. ⁹Neto' ža, txenṇə'

chonto' xšin Diozən' entr le'e. De'e na'ana' gwxaquə'əlebetə' ca beṇə' goz go'oṇ na' le'e gwxaquə'əlebele ca yežlyon' gan' chac žinṇə'.

Na' leczə le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' yoguə'əle txen gwxaquə'əlebele ca to yo'o che Diozən' na' neto' gwxaquə'əlebetə' ca beṇə' ben yo'onə'. ¹⁰Diozən' goclene' nada' par ničh naca beṇə' nech bena' xšine'enə' entr le'e. De'e na'ana' gwxaquə'əlebəda' ca beṇə' bxe lan yo'o. Na' bena' xšine'enə' ca chon to mues beṇə' chacchgua. Na' nita' beṇə' yoblə beṇə' leczə boso'osed boso'olo'ine' le'e na' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' gosə'əbec ze'enə'. Na' šə nochlə beṇə' yoso'osed yoso'olo'ine' le'e, cheyalə' so'one' xbab par ničh yoso'osed yoso'olo'ine' le'e porzə de'en naquə de'e li. ¹¹Le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' yoguə'əle txenṇə' gwxaquə'əlebele ca to yo'o de'en chac, na' Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca lan yo'onə'. Na' šə no chene'e əgwxe laneinə' de'e yoblə, bitoch gaquə, chedə' tozə Jesocristən' zaquə'e par gonlilažə'əchone'. ¹²Nezecho chcheje bitə'ətezə ze'e de'e chxe beṇə' lao lan yo'onə' segon šə none'en de or, de plat, de yej fin, de yag, de yix, o de dod. Can' gwxaquə'əlebe de'en yoso'osed yoso'olo'i beṇə' le'e. ¹³Na' catə' əžin ža choglaio Diozən' che yoguə'əloł beṇə', cana'ach la'alaon che to to beṇə' boso'osed boso'olo'ine' le'e šə boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, o šə cui. Na' šə boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquə de'e

li, gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to beṇə' ben yo'o de or de plat o de yej fin chedə' de'e ca' bito chse'eyən. Pero na' šə boso'osed boso'olo'ine' le'e clelə, gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to beṇə' ben yo'o de yag, de yix, o de dod chedə' de'e ca' chse'eyən. Catə' əžin žan' choglaio Diozən' che yoguə'əloł beṇə', gone' ca la'alaon šə de'en ben to to beṇə' güen xšine'enə' naquən de'e zaquə'e o šə bito bi zaquə'ən. Ca'aczən' nla'alaon che to to yo'o segon naquən' zjənaquən. ¹⁴Beṇə' ca' boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, cuin Diozən' gone' ca yesə'əzi' benə' ca' yelə' bala'aṇ. ¹⁵Pero beṇə' ca' boso'osed boso'olo'ine' le'e clelə gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' šey ližen'. Na' nacchguaeze gaquə yesə'əchoje' par cui se'eye', bito bi yelə' bala'aṇ yesə'əzi'e chedə' bito boso'osed boso'olo'ine' le'e can' cheyalə'.

¹⁶Chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən', yoguə'əcho txenṇə' gwxaquə'əlebecho ca to yo'odao' gan' chso'elao' beṇə' Diozən' chedə' Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'. ¹⁷Na' šə to beṇə' gone' par ničh chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən' cuejyichjcho dižə' li che Diozən', Diozən' gwnežjue' castigw zejlicanə che ben' gon ca', chedə' bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə' na' zo Spirit che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁸Šə nocho chaquəcho nsi'incho, bito cheyalə' xoayagcho. Cheyalə' gacbe'icho de que bitotec bi zaquə' xbab chechon' ničh ca' Diozən' gone'

chío'o yelə' sin' che'enə'. ¹⁹Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yelə' sin' čhega'aque'enə' bitobi zaquə'an lao Diozən'. La' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Beṇə' ca' chsa'aquene' zjənaque' beṇə' sin', Diozən' gone' par nič yesə'əbiayi'e por ni che xbab mal čhega'aque'enə'." ²⁰Na' yeto gan' nyojən nan: "Xancho nan' neze de que xbab che beṇə' sin' ca' bito gaquəlenən lega'aque' par so'ombi'ene'." ²¹Ca naquə neto' əbsed əblo'ito' le'e, bito gonle xbab de que naquəto' le'e beyože beṇə' zaque'e. Dioz na'aczən' bsele'e yoguə'əto' par chaclento' le'e na' bsi'e xneze par nič bitə'ətezəchlə de'e zjəde na' de'e ca' chac chsa'aclenən le'e. ²²Diozən' bsele'e nada' na' Apolosən' na' Bedən' par chaclento' le'e. Na' bene' yežlyon' par nič leczə chaclenən chio'o. Na' chone' par nič bitə'ətezə de'en chac checho lao mbancho o catə'an gatcho əsa'aclenən chio'o na'a na' batə'ətezəchlə. ²³Na' laogüe de'en cho'ela'ocho Cristən' ngoda'əcho txen len le' can' ngode'e txen len Xe' Diozən'.

De'en gwlo'o Diozən' lao na' apostol ca' par gwsə'one'

4 Cheyalə' gonle xbab de que naquəto' beṇə' güen xšin Cristən'. Diozən' babzejni'ine' neto' de'en cui no gwneze antslə, de'e na'anə' Cristən' ngüe'e lao na'ato' chsed chlo'ito'on beṇə'. ²Na' chonən byen gonto' complir de'en ngüe'e lao na'ato' gonto'. ³Na' ca naca' nada' bitobi nonən len nada' la'anə'əczə šə jostis o šə le'e chaquele de que bito chona'

can' cheyalə' gona'. Bitə nia' šə chona' can' cheyalə' gona' o šə cui. ⁴Nada' chacda' de que bito bi dolə' napa' len bitə'ətezə de'e chona', pero caguə ni che de'e na'anə' əṇa Diozən' čhia' de que bito bi xtolə'a de. Xancho Cristən' əṇe' šə chona' can' cheyalə' gona' o šə cui. ⁵De'e na'anə' bito cheyalə' bi əṇacho che notə'ətezə beṇə' šə chone' can' cheyalə' gone' o šə cui. Catə'əchən' yidə Xancho Cristən' yeto, ca na'achən' gone' par nič ənezecho de'en cui nonə' neze na'a. Gone' par nič yeyacbe'icho xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždao' to tocho, na' cana'achən' Diozən' əṇe' šə nochon' chon güen.

⁶Beṇə' bišə', babi'a xtižə' Apolosən' na' xtižə'a par nič šejni'ile can' na xtižə' Diozən' de que bito cheyalə' güe'ela'ocho che to beṇə' šə naquən' chsed chlo'ine' na' nique gue'icho che yetoe'. ⁷¿Echaquele de que zaquə'əchle cle ca beṇə' ca' yelə'? ¿Ede bi de'e de chele de'e cui beṇ Diozən'? Bitə bi de. Nezele naquən de'e beṇ Diozən' le'e, de'e na'anə' bito cheyalə' ga'alazə'əle len de'en deilen'?

⁸Chacljeile bitoch bi chyažjele, na' de que bazole mbalaz la'anə'əczə cui chac četo' ca'. Yebeito' žalə' de'e liczə zole mbalaz na' soto' mbalaz txen len le'e žalə' ca'. ⁹Diozən' bsele'e neto' apostol naquəto' ca to beṇə' le'e zelaogüe cui zaque'e o ca beṇə' nchoglaon che' gate'. Na' Diozən' bsi'e xneze par nič angl ca' na' beṇə' ca' ža' yežlyon' chəsə'əgüie' can' chac četo' can' chəsə'əgüia beṇə' to comedy. ¹⁰Beṇə'chən' chsa'aquene'

bito bi bi zaquə'əto' por ni che de'en chonto' xšin Cristən'. Pero na' le'e ža, chonle par nič chsa'aque' nacle beṇə' sin' la'aṇə'əczə ngodə'əle txen len Cristən'. Neto' nezetə' caguə bi chac gonto', pero le'e chaquele chac gonle bitə'ətezə. Chso'elao' beṇə' le'e na' chəsə'əgue'ine' neto'. ¹¹Xte ža neža zan las cui de de'e ye'ej de'e gaoto', na' bito bi xala'anto' de, na' chəsə'əbažə' beṇə' neto', na' nic bi ližto' de. ¹²Na' len ni'a na'ato' chonto' žin par nič chon cuinto' mantener. Na' catə' choso'ožia choso'onitə' beṇə' neto', nachle chṇabto' nite'e mbalaz, na' catə' choso'oči' choso'osaquə' beṇə' neto', chgo'o chchejlažə'əto' ca de'en choso'oči' choso'osaquə'le neto'. ¹³Na' catə' beṇə' chne' clella cheto', nachle cho'elenga'acto'one' dižə' šao'. Na' xte ža neža nitə' beṇə' chəsə'əgue'ine' neto' ca chəsə'əgue'ine' no beb na' can' chəsə'əgue'ine' no de'e naquə zban.

¹⁴Na' ca naquə de'e ca' de'en bačh bzoja' le'e, bito bzoja'an par nič gaquele zto'. Nacle ca xi'ina' na' chacda' chele. De'e na'anə' chona' le'e consejw quinga. ¹⁵Nitə'əlja ši mil beṇə' choso'osed choso'olo'ine' le'e che Cristən', pero toza' nada' naca' ca xale chedə' zgua'atec nada' gwɔdixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristo Jeso'osən' len le'e par nič chonlilažə'əlene'. ¹⁶Na' de'en naca' ca xale de'e na'anə' chṇeyoida' le'e gonle can' chona'anə'.

¹⁷De'e na'anə' bsela'a Temtion' gan' zolenə'. Banona'ane' ca xi'ina' beṇə' chacda' chei laogüe de'e bsd blo'ida'ane' par

chonlilažə'e Xancho Cristən'. Na' zoteze' chone' complir can' cheyalə' gone'. Na' Temtio na'anə' gone' par nič əžjsa'alažə'əle de'en babsed bablo'ida' le'e che Cristən' ca de'en chsed chlo'ida' beṇə' ca' chəsə'ədoṇə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gatə'ətezə nite'e. ¹⁸Balle nale de que bito bi zaca'a parzə nič chon cuinle xen na' chonle ca' laogüe de'en chonle xbab de que bitoch yida' gan' zolenə'. ¹⁹Pero caguə chžach yida' gan' zolenə' šə Xancho Diozən' güe'le latjə. Na' catə' yida' cana' degüia' gonle can' nalenə'. ²⁰Ca naquə beṇə' ca' chnabia' Diozən' lega'aque', Diozən' chone' par nič gaquə so'one' can' chso'e dižə'an. Caguə con chəsə'ənaze'lenə'. ²¹¿Nac chene'ele gona'? ¿Egüida' gan' zolenə' par gona' le'e castigw o šə yida' gwlo'a can' chacda' chele sin cui bi dižə' əṇia' le'e? Legon xbab naquən' chene'ele gona'.

**To beṇə' gwzolen no'ol che
xe'lenə' ca xo'oləczə'**

5 Chso'echgua beṇə' xtižə'əle de que zo to beṇə' byo entr le'e beṇə' zolene' no'ol che xe'lenə' ca xo'oləczə'. Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' bito chžinlažə'e de'e yelə' zton' chso'one' ca de'e yelə' zto'onə' chon be'lenə'. ²Na' la'aṇə'əczə chac ca' cho'elao' cuinle. Bito güe'elao' cuinle. Cheyalə' yegüine'ele na' cuich güe'ele latjə gone' txen len le'e. ³La'aṇə'əczə bito zoa' na' len le'e, bagwchoglaogua'an can' cheyalə' gonle len be'en chon de'e malən'. Na' le'e ža, le'e gon cuent lažə'əle de que naquəczcho

txennə' šə bachonle ca'. ⁴Na' catə' bandopə nžagle cho'ela'ole Xancho Jesocristən', zocze' chaclene' le'e len yelə' chnabia' che'enə', na' nada' choncza' txen len le'e. ⁵Catə' bandopə nžagle txen, legwžon gon be'enə' txen len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' na' le'e cueje' ca'alə par niç gon Satanasən' con nac chene'en len le'. De repent šə çhi' saque'e na'a len cuerp che'enə' goša'alja yichjla'aždaogüe'enə' niç cui si'e castigw zejlicane catə'an əžin ža choglaog Xancho Jesocristən' naquən' gac che to to beñaçən'.

⁶Bito naquən güen can' chonle cho'elao' cuinle chaquele chebei Diozən' le'e. Nezele catə' choncho yetxtil latə' xne'in chonən par niç cheyas doxen coazin'. Le'egatezəczə ca' catə' cho'ele latjə chcha'o chxench bitə'ətezə de'e mal entr le'e, yoguə'əlen' chaple dolə' chedə' yoguə'əlen' chonlenle ben' chon de'e malən' txen. ⁷⁻⁸Beñə' Izrael gwlaž cheto' ca' chsa'ape' cuidad cui chsa'ogüe' yetxtil de'e nçhiçə xne'i lao lni pascon' na' chsa'ape' cuidad par niç cui bi bi xna' cuazin' chega'an lo'o yo'o ližga'aque' lao lnin'. Ca'atezəczən' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' cheyalə' gapcho cuidad do tyempte par niç cui bi de'e mal goncho na' cui bi de'e mal ta' əchen yichjla'ažda'ochon'. Cheyalə' cuejyichjcho de'e malən' chedə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwso'ote' le' por ni checho gwxaquə'əlebene' ca xilə' daon' bian' chso'ot beñə' Izrael ca' lao

lni pascon'. De'en chonlilažə'əcho Cristən' ža, cheyalə' cuejyichjcho de'e malən' na' goncho porzə de'e güen.

⁹Bzoja' to cart par le'e na' gwnia' de que bito cheyalə' socho binlo len beñə' chgo'o xtoi na' be'enə' chbejyichj no'ol chei o be'en che' par chzolene' beñə' yoblə. ¹⁰Catə' nia' cabi cheyalə' socho binlo len lega'aque', bito cho'a dižə' che beñə' ca' cui naccho txen cho'ela'ochog Cristən' sino que cho'a dižə' che ljuējzcho beñə' lecə chso'elao' Cristən'. Na' lecə ca' nia' bito socho binlo len beñə' chəsə'əzelažə' bi de'e de che beñə', nic len beñə' chəsə'əca'a bi de'e de che beñə', na' nic len beñə' chso'elao' lgua'a lsaquə'. Nia' ca' che ljuējzcho beñə' ca' naccho txen cho'ela'ochog Cristən'. Žalə' cui chac socho binlo len beñə' ca' cui chso'elao' Cristən', bitoch gac socho yežlyo nga žalə' ca'. ¹¹Šə entr le'e nitə' beñə' nacho bišə'əcho beñə' chəsə'əža' xtoga'aque' o beñə' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aquei o be'en chega'aquei par chəsə'əzolene' beñə' yoblə, o beñə' chəsə'əzelažə' bi de'e de che beñə', o beñə' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə', o beñə' choso'ožia choso'onitə' ljuējzga'aque', o beñə' güe'e zo, o beñə' bgüan, bito cheyalə' sole binlo len lega'aque'. Na' bito cheyalə' gaolenga'aclene' txen. ¹²Beñə' ca' chəsə'əadopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' txen len chio'o cheyalə' choglaochon chega'aque' catə' əsa'ape' dolə', pero bito bi cheyalə' ənacho che beñə' ca' cui chso'elao' Cristən' txen len chio'o. ¹³Diozən'

əne' che beṇə' ca' cui chso'elao' Cristən' de que zjənape' dolə'. Na' ca naquə be'ena' chon de'e malən' ben' cho'elao' Cristən' txen len chio'o, cheyalə' cuejchone' ca'alə.

Bito ye'echo beṇə' cui zjənombia' Diozən' so'one' yelə' jostis chechon'

6 Catə' chaole xya tole yetole chjəṇabele beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' par so'one' yelə' jostis chelen' lgu'a'a ṇabele beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena. 1 Ebito chache'ile clessən' chonle? 2 Eecabi nezele de que gwžin ža catə' chio'o naccho lažə' na' Diozən' goncho yelə' jostis che beṇə' yeziquə'achlə ža' yežlyo nga? Na' ca naquə goncho yelə' jostis čega'aque'en, guaquəczə goncho yelə' jostis che de'e ca' cuitec zjəzaque'e. 3 Leczə əgwžin ža goncho yelə' jostis che angl ca'. Na' naquəchxen' gaquə goncho yelə' jostis che de'e chso'on beṇə' lao yežlyo nga. 4 Na' catə' gaquəyozə ljuežjle, bito cheyalə' žja'acle lao beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən' par so'one' yelə' jostis chelen', čhedə' bitotec bi zjəzaque'e par chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən'. 5-6 Che'enda' gaquəchgüiele lo'o yichjla'ažda'olen' ca de'en chja'acle lao jostis ca' cui chso'onlilažə' Cristən' chjətaole xya tole yetole le'e nacle bišə'əcho. 7 Eniga tole cui nacle beṇə' si'innə' par gon yelə' jostis che ljuežjle catə' bin' chac chele?

7 Lechgualə clelən' chonle batə'ətezə chaole xya tole yetole. Mbalazəch zole žalə' chdele ca'alə

šə bi de'en chone ljuežjlen' le'e, na' mbalazəch zole žalə' güe'ele latjə yesə'əque'e bi de'e de čele.

8 Chebanda' can' chonle contr ljuežjle na' chca'ale bi de'e de čega'aque' la'aṇə'əczə zjənaque' txen len chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

9 Bito goncho xbabən' clellə. Notə'ətezcho šə zotezcho choncho de'e malən' bito gaquə yežincho yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. Nitə' beṇə' chəsə'əgo'o xtoi na' beṇə' chso'on bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. Nitə' beṇə' chso'elao' lgu'a'a lsaquə'. Nitə' beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol čei o be'en čei par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, na' beṇə' chəsə'əzolentezə le'e ljuežj beṇə' byoga'aque' lgu'a'a de'e yesə'əca'a no'ol čega'aque', na' no'ol ca' chəsə'əzolentezə ljuežj no'oləga'aque' lgu'a'a yesə'əque'e beṇə' byo. 10 Nitə' beṇə' chəsə'əban na' beṇə' chəsə'əzelažə' bi de che beṇə'; na' beṇə' güe'e zo; na' beṇə' choso'ožia choso'onitə' ljuežjga'aque'; na' beṇə' chəsə'əxoayague' par nič yesə'əque'e bi de'e de che beṇə'. Ni to beṇə' chon de'e mal ca' cui gaquə yesyə'əžine' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. 11 Balcho bencho de'e mal ca' antslə. Pero ṇa'a de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən', Spirit che Dioz chechon' babocobən yichjla'ažda'ochon' par nič naccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə', naccho lažə' na' Diozən' na' naccho beṇə' güen laogüe'ena'.

Cheyalə' goncho len cuerp chechon' ca si' Diozən' yelə' bala'an

12 Nitə' beṇə' chəsə'əne' de que de lsens par goncho bitə'ətezə,

pero nezecho caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'ana'əczə šə chəsə'əna beŋə' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, bito cheyalə' güe'echo latjə par niç bi de'en goncho nabia'an chio'o. ¹³Leczə nitə' beŋə' chəsə'əne': "Nsa' le'echon' par yelə' guao, na' deczə yelə' guaon' par lenŋə." De'e liczə can' chəsə'əne'enə', pero na' le'echon' len yelə' guaon', əžin ža catə' gon Diozən' par niç te čhega'aquən. Na' cuerp čechon' bito naquən par niç co'o xtocho o par niç goncho bichlə yelə' zto' de'en nac ca'. Naquə cuerp čechon' par niç socho güe'ela'ocho Xancho Cristən', na' Xancho' zocze' par gaquəlene' chio'o. ¹⁴Diozən' bosbane' Xancho Cristən' ladjo beŋə' guatən', na' leczə ca' əžin ža catə' yosbane' chio'o ladjo beŋə' guatən' len yelə' guac čhe'enə'.

¹⁵İEcabi nezele de que ngodə'əcho txen len Cristən' par niç nabi'e cuerp čechon'? Na' de'en ngodə'əcho txen len le', bito cheyalə' so xtocho beŋə' gon cuerp čechon' lao ne'e. ¹⁶Catə' to beŋə' chatə'əlene' xtoe' cuerp čhega'aque'enə' chsa'aquən tozə, can' nyoj de'en gwna Diozən': "Beŋə' ca' čhopə əsa'aque' tozə cuerp." ¹⁷Pero chio'o ngodə'əcho txen len Xancho Cristən' na' naquə yichjla'ažda'ochon' tozə len le'.

¹⁸De'e na'anə' bito co'o xtocho na' bito goncho bitə'ətezəchlə de'e ca' zjənac ca'. De'e mal ca' yeziquə'əchlə bitotec chso'onən contr cuerp čechon', pero šə co'o xtocho o šə goncho bichlə

de'e yelə' zto' de'en nac ca', lega'aquən chso'onən contr cuerp čechon'. ¹⁹Spirit čhe Diozən' zon lo'o yichjla'aždao' to tocho ca to beŋə' zo lo'o yo'o čhe'. Dioz nan' bsele'e Spirit čhe'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par chnabia'an chio'o. Caguə chio'o əŋacho naquən' gonchon'. ²⁰Xancho Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par niç naccho xi'in Dioz. De'e na'anə' cheyalə' goncho len cuerp čechon' na' len yichjla'ažda'ochon' ca si' Diozən' yelə' bala'an.

Cho'e dižə' čhe yelə' gošagna'anə'

7 Na' de'e ca' bzojle nada' le'e cartən', de de'en che'enda' nia' le'e. Šə no beŋə' byo bito chene'ene' si'e no'olə gague' xo'ole', güennə' chone'. ²Pero na' de'e nxož co'o xtole, de'e na'anə' naquəchən güen əgwšagna'ale par niç ca' to to beŋə' byo so xo'ole' na' to to no'olə so be'en čhe'. ³Na' le'e beŋə' byo, yeyatə'əlen no'olə čhe čhele. Le'egatezəczə ca' le'e no'olə yeyatə'əlen be'en čhe čhele. ⁴Ca naquə no'olən' caguə le' əne' nac gone' len cuerp čhe'enə'. Le'egatezə ca' beŋə' byon' leczə caguə le'enə əne' nac gone' len cuerp čhe'enə'. Čhopte'en cheyalə' yoso'ozenag čhe ljuežjga'aque'. ⁵Na' le'e beŋə' nšagna' bito əgwžonle yeyatə'əlen be'en čhele o no'ol čhele. Pero de'e gaquəczən' šə yelə' goxia čhe čhople cuezle to term güejə par niç sotezle gonle orasyon. Na' te termən' yeyatə'əlen be'en čhele o no'ol čhele de'e yoblə par niç Satanasən' cui gaguə co'oyelə'ən le'e gonle de'e malən' laogüe de'e tant nan solen ljuežjle.

⁶De'e quinga nia' chedə' de lsens par nich to to benə' byo si' xo'ole' na' to to no'olə si' be'en che', pero bito nacho de que chon Diozən' mendad goncho ca'. ⁷Chebeida' žalə' yoguə'əle sole ca nada', cui no xo'ola' zo. Pero na' nža' can' baben Diozən' par zo to tocho na' nža' can' chene'ene' goncho.

⁸Le'e cuina' gwšagna'ale, chacda' naquəchən güen yega'anle can' zoa' nada' na' cui əgwšagna'ale. Na' le'e bagot be'en chele o no'ol chele, chacda' leczə naquəchən güen cui yošagna'ale. ⁹Pero na' le'e benə' byo šə lechgualə nan solenle no'olən', na' le'egatezə ca' le'e no'olə šə lechgualə nan solenle benə' byo, mejor əgwšagna'ale par nich ca' bito nabia' yelə' chzelažə'ənə' le'e.

¹⁰Le'e no'olə le'e nšagna'ale, chona' mendad bito yela'ale be'en chele. Na' bito gaquele de que nadəza'an ənia' ca'. Naquən to de'e chon Xancho Cristən' mendad cui goncho. ¹¹Na' šə no'olən' yele'e be'en che'enə', cheyalə' yega'anle sin cui yeque'e benə' yoblə o cheyalə' yeyeje' žjəyezolene' be'en che'enə' de'e yoblə. Na' le'e benə' byo le'e nšagna'ale, bito yela'ale xo'ollenə'.

¹²Na' le'e benə' yeziquə'əchlə, ənia' can' chona' xbab cheyalə' gonle, la'anə'əczə Xancho Cristən' bito bi gwne' che de'e ca'. Šə entr le'e zo to benə' zo xo'ole' no'olə cuina' gonlilažə' Cristən', na' šə zo no'olən' gan par soteze' yega'anlene' be'en che'enə', bito cheyalə' yela'a benə' byon' le'. ¹³Na' šə entr le'e zo to no'olə na' cuina' gonlilažə'

be'en che'enə' Cristən', šə be'en che'enə' zoe' gan par yesə'ənite'e, bito cheyalə' yesyə'əle'e. ¹⁴Bito naquən mal lao Diozən' par no'olən' chonlilažə' Cristən' solene' be'en che'enə' la'anə'əczə šə be'en che'enə' cuina' gonlilažə'e Cristən'. Leczə bito naquən mal lao Diozən' par benə' byon' chonlilažə' Cristən' solene' no'ol che'enə' la'anə'əczə no'olən' cuina' gonlilažə'e Cristən'. Žalə' chgue'i Diozən' yesə'əzolen ljuježga'aque' leczə gwgü'e'i Diozən' bi'i čega'aque'enə', pero Diozən' chaquene' che xi'inga'aque'enə'. ¹⁵Pero na' šə benə' byon' o no'olən' ben' cui chonlilažə' Cristən' bitoch chene'ene' solene' be'en che' o no'ol che' ben' chonlilažə' Cristən', bito gwžonle yesyə'əla'aga'aque'. Bito chonən byen yesyə'əga'anlen ljuježga'aque' chedə' la' Diozən' chene'ene' socho binlo len be'en checho o no'ol checho. ¹⁶Le'e no'olə le'e chonlilažə'əle Cristən', šə sotezle len be'en chele be'en cuina' gonlilažə'e Cristən', de repent guaquəlenlene' par nich gonlilažə'e Cristən'. Na' le'e benə' byo le'e chonlilažə'əle Cristən', šə sotezle len no'ol chelen' la'anə'əczə cuina' gonlilažə'e Cristən', de repent guaquəlenlene' par nich gonlilažə'ene'.

¹⁷Na' ca naquə žin de'en nlanle catə' gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən' guaquəczə gonchlen. Na' šə banšagna'ale catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', con ca'aczən' cheyalə' so cuezle, chedə' can' no'e Xancho Cristən' chele gonle. Leczə can' babena'

mendad len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' gatə'ətezəchlə, leczə can' chona' mendad len le'e. ¹⁸Šə bazole seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən' bito gonle par nič yenit seṇyən'. Na' šə balle cuinə' sole seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito gonle byen par solen. ¹⁹Bito naquən to de'e žialao len chio'o šə nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' o šə cui nsa'achon. De'en naquə de'e žialao len chio'o, goncho con can' non Diozən' mendad. ²⁰Con can' naccho yoguə'əcho catə'an gwlej Diozən' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', šə nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' o šə cui nsa'achon, ca'atezəczən' cheyalə' so cuezcho. ²¹Šə nacle esclabo catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito bi gaquele che de'enə'. Pero na' šə guatə' latjə chixjwle nič əchojle xni'a xanlen', lechixjw nič əchojle. ²²Na' la'anə'əczə nacle esclabo catə' Diozən' gwleje' le'e par chonlilažə'əle Xancho Cristən', nacle beṇə' zaque'e lao Xancho. Na' la'anə'əczə cui naccho esclabo catə' Diozən' gwleje' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', pero na'a ža Cristən' banaque' Xancho. De'e nan' cheyalə' gwzenagcho che'. ²³Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par nič naccho xi'in Dioz. De'e na'anə' cheyalə' gwzenagəchcho che' cle ca gwzenagcho che bi de'en chesə'əna beṇə'. ²⁴Beṇə' bišə', šə nacle esclabo catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito

bi gaquele. Guaquə so cuezle ca' na'a ngodə'əle Diozən' txen.

²⁵Bito bi mendad ben Xancho Cristən' can' goncho par len no'ol güego' ca'. Pero nada əṇia' le'e can' chacda' cheyalə' goncho par len lega'aque'. Na' laogüe de'en babeyašə' beži'ilažə' Xancho' nada' na' chaclene' nada' par chona' complir can' cheyalə' gona'anə', dižə' de'e nga cho'a naquən de'e zaque'e par əgwzenagle chei.

²⁶De'en chacda' nada', notə'ətežə beṇə' šə nšagne'e catə'an gwlej Diozən' le' par chonlilažə'e Cristən', con can' cheyalə' so cueze', o šə bito nšagne'e, leczə can' chacda' naquən güen so cueze'. Nia' ca' por ni che can' chi' saquə'əcho tyemp nga zocho na'a. ²⁷Le'e nšagna'ale bito yela'ale xo'olle, na' le'e cui no xo'olle zo, bito chiljle xo'olle. ²⁸Pero na' notə'ətežle bito gaple dolə' šə əgwšagna'ale, na' ni le'e no'ol güego' bito gaple dolə' šə əgwšagna'ale. Pero de'en gac chele de'e zan de'e chi' saquə'əle lao yežlyo ngan', lenṇə' cui che'enda' gac chele əṇia' ca'.

²⁹Beṇə' bišə', che'enda' nia' le'e de que bito socho zan iz par goncho xšin Diozən'. De'e na'anə' šə nitə' xo'olle, cheyalə' gwzenagle che Diozən' na' gonczle xšine'enə' can' gonlen žalə' cui no xo'olle zo. ³⁰Na' šə chegüine'echo por ni che bi de'en chac checho, cheyalə' soczcho goncho xšin Diozən' caczə chon beṇə' cui bi bi chac chei. Na' šə de de'en cheba chezaquə'əlažə'əcho, cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui chac to de'e güen checho de'en goncho xbab

chei. Na' šə bagwxi'icho to de'e gwčhincho, bito cheyalə' gonteccho xbab chei sino cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui gwxi'ichon. ³¹Ca naquə zocho yežlyo nga na' chčhincho bi de'e ca' de'en de yežlyo nga, bito cheyalə' cue'echgua yichjcho che bi de'en deicho o bi de'en chac checho chedə' de'e te chei yežlyo nga chle'icho na'a.

³²Na' che'enda' bito bi cuec yichjle che de'en chac yežlyo nga. Šə to beṇə' cui zo xo'ole', deczə latjə par gone' xbab che xšin Xancho Diozən' de'en chone', na' deczə latjə par güe'elaže'e gone' de'en yebei Xancho'. ³³Pero šə to beṇə' zo xo'ole', chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' can' gone' par nič yebei xo'olen'. ³⁴Na' leczə nža' can' chac len no'olən' nšagna' na' no'olən' cui nšagna'. No'olən' cui nšagna' nlatje' par cue' yichje' che de'en chene'e Xancho Diozən' na' par gon cuine' lažə' ne'enə' nič gone' can' chene'e Diozən' len cuerp che'enə' na' len yichjla'ažda'ogüe'enə'. Pero no'olən' zo be'en chei, chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' nac gone' par yebei be'en che'enə'.

³⁵Bagwnia' le'e ca' par nič gaquəlenən le'e, caguə de'e əgwžona' əgwšagna'alənə'. Con che'enda' güe'elažə'əle par gonle de'e güen na' güe'elažə'əle par gonle xšin Xancho' sin cui bi bi gwžon gonlen.

³⁶Na' šə to beṇə' chaquene' bito chone' güen ca de'en cui chšague' na' xi'ine' no'olən', na' šə no'olən' bangole' na' chene'ene' əgwšagne'e,

naquəczən güen gwšag xe'enə' ne'e šə can' chazlaže'e gone'. Bito chone' de'e mal šə əgwšague' na' xi'ine' no'olən' len ben' chṇab le' par gaque' xo'ole'. ³⁷Pero šə to beṇə' zoe' chaquene' chone' güen len xi'ine' no'olən' de'en bito chene'ene' no si' le', con šə cui chene'e xi'ine'en əgwšagne'e na' šə chaquene' cui de bichlə de'en chonən byen par əgwšagna' xi'ine'enə', de lsens par gone' can' chazlaže'e na' choncze' güen can' bagwchoglaže'e gone'. ³⁸Na' leczə chon ben' güen be'enə' chšague' na' xi'ine' no'olən', pero güench chon be'enə' cui chšague' na' xi'ine' no'olən'.

³⁹Na' ca naquə notə'ətezə no'olə ca' zjənšagna', cheyalə' yesə'ənite'e len be'en čega'aque' ca', chedə' can' chon lein' mendad. Pero šə sa'atclə be'en čega'aque' ca', guac yesyə'əque'e beṇə' yoblə, con šə beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən'. ⁴⁰Pero chacda' nada' yesə'ənitə'əche' mbalaz šə yesyə'əga'əne' sin cui no yesyə'əque'e cle ca yesyə'əque'e beṇə' yoblə. Na' chacda' xbab čhian' naquən tozə len xbab che Spirit che Diozən'.

Yełə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'e

8 Balle nale bito cheyalə' gaocho yełə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'e, na' yeballe nale bito gonən mal gaochon chedə' nezecho bito bi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca'. Na' əchnia' le'e bito cheyalə'

gon cuincho xen laogüe de'en
 chaquecho lechgualē nezecho
 to de'en nezecho, sino cheyalā'
 gaquecho che yeziquā'achlā
 beṇā' chso'onlilažā' Cristān' na'
 gaquālena'acchone'. ²Na' šā
 chaquecho lechgualē nezecho to
 de'en nezecho, cheyalā' gacbe'icho
 de que bito bi bi de de'en
 chejni'icho can' cheyalā' šejni'ichon.
³Pero šā chaquecho che Diozān',
 chebeine' chio'o.

⁴Na' ca naquā gwṇable šā guac
 gaocho yelā' guao de'en choso'ožia
 beṇā' lao lguā'a lsaquā'en
 chse'ejni'alaže'enā', de'e liczā can'
 nalenā', lguā'a lsaquā' ca' caguā bi
 zjəzaquā'en. Diozān' naquā Xāncho,
 na' le'enā' cheyalā' šejni'alažā'echo.
⁵De'e zan de'e de yoban' na'
 yežlyon' de'en chse'ejni'alažā' beṇā'
 chāsā'one' zjənaquān xanga'aque'.
⁶Pero chio'o nezecho tozā Xācho
 Dioz nan' zo na' tozā Xāncho
 Jesocristān' par güe'ela'ocho na'
 par güe'ega'acchone' yelā' bala'aṇ.
 Na' Xācho Dioz na'anā' bene' par
 niḥ Xāncho Jesocristān' bene'
 yoguā'əloḷ beṇā' na' yoguā' bia
 chsa'aš, na' yoguā' bichlā de'e zjəde.

⁷Balā beṇā' bišā'echo bito
 chse'ejni'ine' ca de'en chejni'icho.
 Ne'e chsa'aque'ne' beṇā' zaquā'
 lguā'a lsaquā' ca', na' de'e na'anā'
 chsa'aque'ne' chso'one' de'e mal
 catā' chsa'ogüe' yelā' guao de'en
 choso'ožia beṇā' lao lguā'a lsaquā'en
 chse'ejni'alaže'e, chedā' cuinā'
 se'ejni'išaogüe'ene' de que bitobi
 zjəzaquā' lguā'a lsaquā' ca'. ⁸Bitobi
 zaquā' yelā' guaon' par niḥ Diozān'
 yebeichene' chio'o. Diozān' chebeine'
 chio'o caguā por ni che de'en

chaocho bitā'ətezā yelā' guaon' len
 caguā por ni che šā cui chaochon.
⁹Pero bito cheyalā' goncho par
 niḥ beṇā' ljuēžjcho ca' yesā'əxope'
 so'one' de'e mal laogüe de'en cuinā'
 se'ejni'iša'ogüe'ene' de que bitobi
 zjəzaquā' lguā'a lsaquā' ca'. ¹⁰Le'e
 nacle beṇā' chejni'i, na' šā cue'ele
 na' ye'ej gaole gan' chso'on beṇā' lṇi
 che lguā'a lsaquā', de repent no beṇā'
 chso'onlilažā' Jesocristān' yesā'əle'ine'
 le'e na' leczā se'enene' sa'ogüe' de'en
 choso'ožia beṇā' lao lguā'a lsaquā'en
 chse'ejni'alaže'e. Na' balē' əsa'aque'ne'
 de que əsa'ape' doḷā' šā sa'ogüe'en
 chedā' ne'e chsa'aque'ne' beṇā'
 zaquā'e lguā'a lsaquā' ca'. ¹¹Na' chio'o
 bachejni'icho de que bito bi zjəzaquā'
 lguā'a lsaquā' ca', bito cheyalā'
 goncho bitā'ətezā de'e gon par niḥ
 beṇā' bišā'echo ca' cuich so'onlilaže'e
 Cristān' na' yesā'əbiayi'e. Cristān'
 bnežjw cuine' gwso'ot beṇā' le' lenczā
 por ni che beṇā' bišā'echo ca' beṇā'
 ca' cuinā' se'ejni'išaogüe'e de que
 bito bi zjəzaquā' lguā'a lsaquā' ca'.
¹²Contr beṇā' bišā'echo can' choncho
 šā choncho par niḥ sa'ogüe' de'en
 choso'ožia beṇā' lao lguā'a lsaquā'en
 chse'ejni'alaže'enā'. Na' catā' choncho
 contr lega'aque', leczā contr Crist
 nan' choncho, na' chapcho doḷā'
 laogüe'enā'. ¹³De'e na'anā' nia' šā por
 ni che belā' de'en chaogua' gonān par
 niḥ beṇā' bišā'echo ca' yesā'əxope'
 so'one' de'e mal, cuatāch gaogua'an
 par niḥ cui yesā'əxope' so'one' de'e
 malān'.

**Pabān' be'e dižā' de que
 naque' doalje apostol**

9 Nezele de que nada' naca'
 apostol, na' napa' yelā'

chnabia' par ənia' naquən' gona'. Nezele de que bable'ida' Xancho Jeso'osən' na' de que chonlilažə'əlene' chedə' nada' be'elena' le'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'. ²La'ana'əczə šə be'nə' ca' yelə' bito chse'ejle'e de que naca' apostol, pero le'e chejle'ele. Na' de'en chonlilažə'əle Xanchon' ben' bselə' nada' chlo'ele de que de'e li naca' apostol che'enə'.

³De'e nga nia' chzoa' rson lao be'nə' ca' chəsə'əne' cui bselə' Diozən' nada' par naca' apostol. ⁴Nada' napa' yelə' chnabia' par naba' gonle nada' mantener žalə' ye'enda' gonle ca'. ⁵Deczə lsens par əgwšagna'a len no'olə chonlilažə' Cristən'. Na' žalə' gwšagna'a deczə lsens par əchi'ane' con ga ša'a, can' chon Bedən' na' apostol ca' yelə' na' be'nə' ca' zjənaquə bišə' Xancho Jesocristən'. ⁶Zaquə'əczə Bernaben' na' nada' par cuich gonto' žin len ni'a na'ato' nič gonle neto' mantener žalə' ca', la' yeziquə'əchlə be'nə' ca' choso'osed choso'olo'i xtižə' Diozən' bito chso'one' žin len ni'ana'aga'aque'. ⁷Ca naquə soldad bito chyixjue' che gast che'enə' sino que nitə'əczə be'nə' chəsə'əyixjw len. Na' notono gazə zan yag oban' šə cui gaogüe' frot dao' chein' catə' yesə'əbian, na' nic no əgwye xonj baquə' šə cui ye'eje' lata' lech chebən'. ⁸Ca de'en nia' ca' bito naquən xbab che benəch, sino leczə can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən'. ⁹Quinga bzoje' le'e lein': "Bito əgwseyjwle cho'a go'on ca' žlac choso'olej choso'ošoşjəb trigon' par chchoj xeinə'." Caguə por ni che de'en chi'

yichj Diozən' go'on ca'azən' bene' mendad par bzoj de'e Moisezən' ca'. ¹⁰Chzejni'ine' chio'o de que naquəczən güen goncho mantener be'nə' ca' chso'on xšin Diozən' entr chio'o, na' leczə de'e na'ana' nyojən de que ben' chgua'an go'on na' ben' chonšao' trigw cheyalə' yesə'əzi'e lata' güejə cwseš che de'en chso'one'. ¹¹Bəch goclento' le'e par nič chejni'ile xtižə' Diozən' na' de'e na'ana' bito naquən mazəchlə de'en cheyalə' gonle žalə' nabto' gonle neto' mantener. ¹²Chonle mantener yeziquə'əchlə be'nə' choso'osed choso'olo'ine' le'e na' neto' zaquə'əchto' par gonle neto' mantener cle ca lega'aque'.

Pero bito chnabto' gonle neto' mantener. Chgo'o chchejlažə'əto' bitə'ətezə de'en chac cheto' par nič cui bi bi gwžon šanch chio'o chzenagcho che dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. ¹³Ca'aczn' chac len be'nə' ca' chso'on mendad lo'lo yo'odao' əblao che neto' be'nə' Izrael, chsa'aque' mantener len de'en chəsə'ənežjo be'nə' Izrael ca' lega'aque'. Na' bxož ca' choso'ozey bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən', chosyo'ocua'ane' lata' güejə de'e chsa'ogüe' che bia ca' chso'ote'enə'. ¹⁴Na' ca'aczn' baben Xancho Jesocristən' mendad de que be'nə' ca' choso'ozenag che dižə' güen dižə' cobə che'enə' cheyalə' so'one' mantener be'nə' ca' chəsə'əyixjui'en len lega'aque'. ¹⁵Pero nada' ža, bitonə' naba' gonle nada' mantener, na' caguə chzoja' de'e nga na'a par nič gonle ca'. Yebeichləda' gata' caguə ca naba' gonle nada' mantener, chedə'

lechguale chebeida' can' guac ənia' de que bito bi bi gan chona' de'en əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len le'e.

¹⁶Bito gaquə ənia' de que to goclen xennə' chona' laogüe de'en chyixjue'ida' beṇə' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Diozən' gwleje' nada' par chyixjui'an na' chonən byen gona' con can' ne'enə', na' probchguazə nada' žalə' cui chzenaga' par chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'. ¹⁷Žalə' chyixjui'an por ni che de'en na xbab chia'an gona' ca', naba' gonle nada' mantener. Pero bito ənacho de que naquən xbab chia' gona' ca'. Diozən' gwleje' nada' par əchyixjui'an na' de'e na'anə' cheyalə' chixjui'an.

¹⁸Na' cheba chezaquə'əlažə'a de'en cui chnaba' gonle nada' mantener ca de'en chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len le'e. Bitobi laxjua' chzi'a ca de'en chyixjui'an, la'anə'əczə zaca'a par gonle nada' mantener.

¹⁹Chzexjw yichja' chon cuina' ca xmos yoguə'əlol beṇə' par niç šanch beṇə' so'onlilažə' Cristən', la'anə'əczə Diozən' none' nada' beṇə' gwnabia'. ²⁰Catə' zoa' len beṇə' Izrael ca' chona' con can' chon neto' beṇə' Izrael na' lecə chona' yoguə' de'e ca' zjənyoj le'e lei de'en bzoj de'e Moisezən', la'anə'əczə nezdə' bito chyažjən gona' ca' par niç yebei Diozən' nada'. Pero naogua' costombr ca' par niç ca' lega'aque' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažə'e Cristən'. ²¹Na' catə' zoa' len beṇə' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moisezən' bito

naogua' costombr ca' de'en chon lein' mendad naoto', par niç ca' beṇə' ca' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moisezən' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažə'e Cristən'. Bito nacho cui chzenaga' che lei che Diozən', chedə' la' zoa' chzenaga' che Cristən'. ²²Catə' zoa' len beṇə' cuinə' se'ejni'isaogüe'ene' can' chene'e Diozən' goncho, bito chona' de'e sa'aque'ne' zjənaquən de'e mal goncho la'anə'əczə nezdə' bito zjənaquən mal. Chi' yichja' naclə gona' par niç yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažə'əche' Cristən'. Chona' xte gan' zelao chzaquə'əda' par chaquə'lena' yoguə'əlol beṇə' par niç ca' šə bale' so'onlilažə'e Cristən'. ²³Yoguə'əlol de'en chona', chona'an par niç se'ejle' beṇə' dižə' güen dižə' cobə che Cristən', chedə' la' che'enda' šancho na' txen socho mbalaz.

²⁴Nezecho catə' beṇə' chso'one' carrer yogue'e chsa'acdoe' par niç chatə'əbia' noe' chon gan, na' tozə ben' chon gan chzi'e premio. Pero na' chio'o, to tocho cheyalə' güe'elažə'əcho goncho cayanə'n chene'e Diozən' par niç ca' gaquə gone' ca so to tocho mbalaz cata'n yežincho gan' zoe'enə'. ²⁵Beṇə' deportist ca' chəsə'əgo'o chəsə'əchejlažə'e cui chso'one' con can' na cuerp čhega'aque'enə' par niç chsa'aque'che' beṇə' gual. Chso'one' ca' chedə' chse'enene' so'one' competir na' yesə'əzi'e to premio, la'anə'əczə naquən to premio de'e te čhei. Na' chio'o bito cheyalə' güe'echo latjə nabia' la'ažda'omalchon' chio'o par niç Diozən' gone' ca socho mbalaz

catə' yežincho gan' zoe'enə'. Na' premio de'en gon Diozən' chio'o caguə de'e te čhein'. ²⁶Ca naquə beṇə' deportist ca', la'anə'əczə šə chsa'acdoe', bito so'one' gan šə cui zjəneze' ga zelao yesə'əžine'. Na' šə beṇə' chso'one' bocsear, cheyałə' yesə'əneze' nac yoso'očitje' ponetən' par nič so'one' gan. Na' nada' gwxaquə'əlebəda' ca to deportist beṇə' chacchgua laogüe de'en chona' do yičj do laža'a yoguə'əłə' can' na Diozən'. ²⁷Na' bito chzenaga' che la'ažda'omala'an bitə'ətezə de'e mal de'en nan gona' len cuerp čhia'anə'. Žalə' chzenaga' che la'ažda'omala'an bito yebei Diozən' nada' la'anə'əczə bagwdixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beṇə' yoblə.

Bito cheyałə' goncho txen len beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgu'a'a lsaquə'

10 Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de que Diozən' gwzoe' len yoguə'əłə' de'e xaxtao' neto' beṇə' Izrael, beṇə' ca' besyə'əchoj Egipton'. Yogue'e jəsə'ənaogüe bejon' gan' yo'o Diozən' na' yogue'e gosə'ədie' Nisdao' Exnan' lao goquən čhoplə par bla' yo biž. ²Na' yoguə'əłə' gwsa'aque' txen len de'e Moisezən' ca de'en gwčhe'e lega'aque' gosə'ədie' nisdə'onə' na' gatə'ətezəchlə ja'aque' bedote gwzo Diozən' len lega'aque' lo'o bejon'. ³Na' yoguə'əłə' de'e xaxta'oto' ca' gwsa'ogüe' tozə cləs yelə' guao de'en bnežjw Diozən' lega'aque'. ⁴Na' yogue'e tozə nis de'en bnežjw Diozən' lega'aque' gwse'eje'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca vejən'

gan' bchoj nisən' de'en gwse'eje', čhedə' Cristən' gwdalene' beṇə' ca' na' goclene' lega'aque'. ⁵Na' la'anə'əczə Diozən' bene' güen len yogue'e con to čhopgue' gwso'one' can' chazlažə' Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bene' par nič gosə'əbiayi' beṇə' ca' yelə' latjə dašən'.

⁶Beṇə' ca' gosə'əzelaže'e gatə' bi de'e gatə' čhega'aque' de'en cui gone'e Diozən' gwnežjue' lega'aque'. Na' de'en goc čhega'aque' chzejni'in chio'o de que bito cheyałə' selažə'əcho goncho bi de'en naquə de'e mal. ⁷Bito cheyałə' šejni'alažə'əcho lgu'a'a lsaquə' nic bitə'ətezəchlə de'en chse'ejni'alažə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Zan beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e lgu'a'a lsaquə' na' nyoj Xtižə' Diozən' cho'en dižə' can' gwso'one' lao lgu'a'a lsaquə' go'on dao' bian' gwse'ejni'alaže'e, nan: "Gosə'əbi'e gwse'ej gwsa'ogüe' na' gosə'ənite'e gwso'one' legr." ⁸Na' leczə ca' bito cheyałə' co'o xtocho o goncho bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. To ža zan beṇə' Izrael ca' boso'oža' xtoga'aque', na' lao ža na' gwsa'at šonechoa milga'aque'. ⁹Bito cheyałə' goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'. Zan beṇə' Izrael ca' gwso'onene' prueb šə leine' can' ne'enə', na' Diozən' bsele'e bel əznia gwsa'ob lega'aque' na' zane' gwsa'at. ¹⁰Zan beṇə' Izrael ca' besə'əže'eše'e len Diozən'. De'e na'anə' Diozən' bsele'e to angl bete' lega'aque'. Na' chio'o ža bito cheyałə' əže'ešə'əcho len Diozən'.

¹¹Yoguə' de'e ca' goc čhega'aque' zjənyojən par čəsə'əzejni'in

naquən' cheyalə' gon chio'o
 zocho tyemp nga babidə Xancho
 Jesocristən'. ¹²De'e na'anə'
 notə'ətezcho šə chaquecho zocho
 chonlilažə'əcho Jesocristən',
 cheyalə' gapcho cudad par ničh
 cui goncho de'e malən'. ¹³Bitə'əteza
 de'e mal de'en chgo'oyelə'
 gwxiye'en chio'o goncho, bito
 nacho zdebəchlə chac checho cle
 ca che notə'ətezəchlə beṇə'. Na'
 Diozən' zocze' chaclene' chio'o
 can' ne'enə'. Chone' chio'o fuers
 balor par ničh cui gwzenagcho che
 gwxiye'enə', na' chzejni'line' chio'o
 naquən' goncho par ničh soicho cui
 goncho de'e malən'.

¹⁴De'e na'anə' xi'indaogua'a,
 bito gonle txen len beṇə' ca'
 chse'ejni'alažə' lgu'a'a lsaquə'.
¹⁵Bachejni'ile. De'e na'anə' legon
 xbab che de'e quinga chzejni'ida'
 le'e par ničh ənezele de que chona'
 le'e to consejw güen. ¹⁶Na' ca
 naquə de'en che'ej chaocho par
 chjəyeza'alažə'əcho bi zejen par
 chio'o de'en gwso'ote' Cristən', yelə'
 choxcwlen che Dioz nan' cho'echo
 catə'ən che'ej chaochon. Na' ca de'en
 che'ej chaochon' zejen de que chio'o
 chonlilažə'əcho Cristən' naccho tozə,
 chedə' Crist na'anə' bnežjw cuine'
 gwso'ote'ene' na' blalj xchene'enə'
 par gwdixjue' xtolə'əchon'.
¹⁷Tozə yetxtilən' chzoxjcho na'
 yoguə'əcho chaocho latə' güejən
 par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen
 de'en gwso'ote' Cristən'. La'anə'əczə
 naccho beṇə' zan, de'en chao
 yoguə'əcho tozə yetxtilən' chlo'en
 de que yoguə' chio'o chonlilažə'əcho
 Cristən' naccho ca tozə family
 laogüe de'en ngodə'əcho txen len le'.

¹⁸Na' legon xbab che de'e nga.
 Beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' catə'
 chso'ela'ogüe'e Diozən' chso'ote' bia
 yixə' to lao mes de'en naquə par
 Diozən'. Na' balteza beṇə' chsa'ogüe'
 xpelə' bian' chso'ote' lao mesən'
 naquəga'aque' txen chso'elaogüe'e
 Diozən'. ¹⁹Na' ca'aczən' naquən len
 chio'o, šə gaocho yelə' guao de'en
 choso'ožia beṇə' lao lgu'a'a lsaquə'ən
 chse'ejni'alažə'enə', so'one' xbab de
 que zocho lez gaquəlen lgu'a'a lsaquə'
 ca' chio'onə'. Bito ənacho de que
 lgu'a'a lsaquə' ca' zjəzaquə'ən par
 əsa'aclenən beṇə', na' nic bi zaquə'
 ca de'en chjəsə'əžie' yelə' guaon'
 laoga'aquen'. ²⁰Che'enda' ənezele de
 que beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'
 catə' chjəsə'əžie' yelə' guaon' lao
 lgu'a'a lsaquə'ən chse'ejni'alažə'enə',
 caguə par Dioz na'anə'
 chjəsə'əžie'en, sino par de'e xio'
 ca'anə'. Na' bito che'enda' gonlenle
 de'e xio' ca' txen. ²¹Bito cheyalə'
 ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho
 par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen par
 chio'o de'en gwso'ot beṇə' Xancho
 Cristən' šə leczə ye'ej gaocho de'en
 chjəsə'əžia beṇə' par de'e xio' ca'.
²²Contr Dioz nan' choncho šə che'ej
 chaocho de'en chjəsə'əžia beṇə' par
 de'e xio' ca', na' šə che'ej chaochon
 choncho ca chža'a Diozən' chio'o.
 Na' bito ənacho naquəchcho beṇə'
 gualəch cle ca Diozən' par ničh cui
 bi gag checho šə goncho contr le'.

Bito goncho de'en naquə mal par ljuežjcho

²³Na' la'anə'əczə chəsə'əne':
 “De lsens par goncho bitə'əteza”,
 cheyalə' žjəsə'alažə'əcho de que
 caguə yoguə' de'en gonchon'

naquən güen par chio'o. Na' la'anə'əczə šə chaquecho deczə lsens par goncho bitə'ətezə, caguə yoguə'ənnə' gaquəlenən chio'o. ²⁴Ni tocho bito cheyalə' goncho bitə'ətezə de'en goncho šə naquən mal par ljuežjcho, la'anə'əczə chaquecho naquən to de'e güen par chio'o.

²⁵Bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə' legaon sin cui ənable šə boso'ožie'en lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e. Nia' ca' par ničh cui gaquəžejlažə'əle šə nable dolə' por ni che de'en gaolen. ²⁶Nezecho de que guac si'icho bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə', čhedə' Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Che Xancho Diozən' yežlyo nga, beŋachən', bia yixə' na' yoguə' de'ə zjəde lao yežlyon'."

²⁷Na' catə' beŋə' cui chso'onlilažə' Cristən' so'one' chio'o combid ližga'aque'enə' par əxjtaocho, šə šejcho con gaotezcho bitə'ətezə de'en so'one' gaocho. Bitə'ənnabga'aquechone' šə boso'ožie'en lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə'. Diozən' bito chene'ene' gaquəžejlažə'əcho šə napcho dolə' por ni che šə bi de'en gaocho. ²⁸Na' šə no ye' chio'o de que baboso'ožie' belə'an to lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e, bito gaochon šə ca' par ničh be'en ye' chio'o ca' cui gone' xbab de que lenczchon' chejni'alažə'əcho lgua'a lsaquə' ca' na' par ničh cui gone' xbab de que napcho dolə' šə gaochon. ²⁹Bitə'ənnacho de que naquən de'e mal gaochon, pero par ničh ben' gwna chio'o de que baboso'ožie'en lao lgua'a lsaquə'an

cui gaquene' de que choncho de'e mal, de'e na'anə' cui gaochon.

De repent chonle xbab bixčhen' cheyalə' cuejyichjcho cui goncho bitə'ətezə de'en goncho šə por ni che de'en gonchon' əsa'aque beŋə' ljuežjchon' de que napcho dolə'. ³⁰Na' de repent chonle xbab bixčhen' əŋa ljuežjchon' choncho de'e mal chaocho to yelə' guao šə cho'echo yelə' choxcwlen che Diozən' por len. ³¹Quinga naquən, bitə'ətezə de'en goncho cheyalə' gonchon ca gaquəlenən beŋə' yoblə par ničh əso'elaogüe'e Diozən', na' bito ye'ej gaocho de'en gonən par ničh beŋə' yoblə cui əso'elaogüe'e Diozən'. ³²Na' bito goncho par ničh notə'ətezə beŋə' yesə'əxope' so'one' de'e malən', la'anə'əczə šə beŋə' Izrael, o šə beŋə' cui zjənaquə beŋə' Izrael, na' la'anə'əczə naque' ljuežj chio'o bagwlej Diozən' par chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən' o šə cui naque'. ³³Ca'aczə nada' ža, bitə'ətezə de'en chona' əchyiljəlažə'a naclən' chona'an par ničh gaquəlenən beŋə' yoblə. Choncha' xbab che de'en gaquəlen beŋə' yeziquə'əchlə cle ca chona' xbab che de'en gaquəlen nada', čhedə' che'enda' beŋə' zan yesyə'əchoj xni'a de'e malən'.

11 Nada' ža chchojyichja' de'en che'enda' gona' par ničh chona' de'en naquə güen par beŋə' yeziquə'əchlə. Na' legonšga ca' čhedə' nada' chona' can' ben Cristən'.

Can' cheyalə' so'on no'ol
ca' lao coltən'

²Lechgualə chebeida' de que chonle xbab chia' yoguə' las na'

de que chjsa'alažə'əle de'en bsd blo'ida' le'e. Güenchguan' chonle chzenagle che de'e ca' bsd blo'ida' le'e. ³Na' che'enda' ənezele de que notə'ətezə beŋə' byo cheyałə' əgwzəxjw yichje' par niç Cristən' nabi'ene'. Na' no'ol ca' cheyałə' yesə'əzəxjw yichjga'aque' par niç be'en chega'aque' ca' yesə'ənabi'e lega'aque', can' chon Cristən' chzəxjw yichje' par niç Diozən' chnabi'ene'. ⁴Le'e beŋə' byo catə' gonle orasyon na' catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, bito gwzo xlapə'əlen'. La' šə nzotezlen naquən to yelə' zto' par le'e na' zejen de que beŋə'əchən' chnabi'e le'e, caguə Crist na'azən'. ⁵Na' le'e no'olə catə' gonle orasyon o catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, le'e gwcuašə' yichjle can' chonczle batə'ətezə chchojle niç nacia' de que beŋə' byo ca' chəsə'ənabi'e le'e. Yoguə'əcho nezecho naquən to yelə' zto' che no'olən' catə'ən nšib yichje'en pelon, na' ca'aczə naquən len le'e no'olə šə cui chcuəšə' yichjlen' catə'ən chonle orasyon o catə'ən chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e. ⁶Na' šə cui chonle can' naquə costombr chele de'en chcuəšə' yichjlen' batə'ətezə chchojle, yejni'a əgwšib yichjlen'. Na' šə chaquele zto' par əgwšiblen, mejor əgwcuəšə'əczlen can' chso'on no'ol ca' yelə'. ⁷Na' ca naquə le'e beŋə' byo, bito cheyałə' əgwcuəšə' yichjlen' catə' gonle orasyon na' catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chedə' Diozən' bene' le'e par niç naple yelə' chnabia' can' napə le'enə' na' par əgwlo'ele

ca güennə' chone'enə'. Na' le'e no'olə, Diozən' bene' le'e par əgwlo'ele ca güennə' chso'on be'en chelen'. ⁸Diozən' bito bene' beŋə' byon' len costiy che no'olən' sino que gwleje' costiy che beŋə' nechən' par bene'en no'olən'. ⁹Na' Diozən' bito bene' beŋə' byon' par gaquəlene' no'olən' sino que bene' no'olən' par gaquəlene' beŋə' byon'. ¹⁰De'e na'anə' no'ol ca' cheyałə' yesə'əlo'e de que chəsə'ənabia' beŋə' byo ca' lega'aque'. Cheyałə' so'one' ca' chedə' angl ca' chəsə'əgüie' naquən' chon chio'o beŋə'əch. ¹¹Pero ngodə'əczcho txen len Xancho Jesocristən' la'anə'əczə šə naccho beŋə' byo o šə naccho no'olə, na' de'e na'anə' bito cheyałə' so'on no'olə ca' xbab de que bito chəsə'əyažjene' beŋə' byo na' nic neto' beŋə' byo gonto' xbab de que bito chyažjeto' no'olə. ¹²Naquən de'e li can' ben Diozən' gwleje' costiy che beŋə' byo nechən' par bene'en no'olə nechən', na' nezecho yoguə'əte beŋə' byo gwxxan no'olə lega'aque'. Na' Dioz na'anə' bene' beŋə'əch, bene' bia ca' chsa'aš, na' bene' bitə'ətezəchlə de'e zjəde.

¹³Legon xbab chele na' gacbe'ile de que caguə de'e šo'olažə'əcho šə no no'olə gone' orasyon sin cui əgwcuəšə' yichje'enə', chedə' can' naquə costombr chechon'. ¹⁴Na' leczə nezecho bito chazlažə'əcho šə beŋə' byon' cui əgwšib yichje'enə', con güe'e latjə ətonən. Naquən to yelə' zto' che' šə gone' ca'. ¹⁵Pero na' no'olən' xochechgua yišə' yichje'en šə žian de'e tonə. Diozən' none' par niç yišə' yichj no'ol ca' chaquən de'e tonə par chcuəšə'ən

yichjga'aque'enə'. ¹⁶Na' šə nole bito chazlažə'əle de'e quinga babzoja' na' šə chaquele əgwšəšle chei, ənia' le'e clar de que neto' apostol bito cho'eto' latjə so'on no'ol ca' orasyon lao ndopə nžagcho sin cui yoso'ocuašə' yichjga'aque'enə', na' nic chsoe' beṇə' ljuežjto' ca' latjə so'one' ca' gatə'ətezəchlə ža' beṇə' bagwlej Diozən' par chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Cristən'.

Catə'ən gwse'ej gwsa'ogüe'

txen bito jəsyə'əza'alaže'e

can' bnežjw cuin Xancho

Jesocristən' por ni čhega'aque'

¹⁷Leczə de de'e yoblə de'en ənia' le'e na' ca naquə lenṇə' bito gaquə ənia' de que chonle güen. De'en chonle lao chdopə chžagle txen par cho'ela'ole Cristən' chonən mal len le'e lgua'a de'e gaquəlenən le'e. ¹⁸Enia' ca' čhedə' babenda' dižə' de que catə' chdopə chžagle par cho'ela'ole Cristən' bito chonle txen len beṇə' ljuežjle. Na' de repent dižə' de'en babenda' naquən de'e li. ¹⁹De'e li ṇitə' balə beṇə' entr le'e cui chso'one' txen len yoguə'əle. Na' de'en cui chso'one' txen chloe'en non' chonlilažə' Cristən' do yichj do laže'e na' non' cui. ²⁰Na' catə' chežagle par chaole txen, bito chonle ca žjəyeza'alažə'əle de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni čecho catə'ən gwso'ote'ene', la'anə'əczə chedopə chežagle par žjəyeza'alažə'əlen. ²¹To tole che'ej chaole de'en noxə'əle sin cui chbezə ljuežjle ca'. Bito chonlen tozə par nič yoguə'əle gaolen. De'e na'anə' balə ne'e chdonle catə' chedaole

na' yeballe chzožele de'e tant che'ej chaoxətle. ²²Nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole cle ca ye'ej gaole lao beṇə' cui de čhega'aque' šə cui əgwnežjwle čhega'aque'. Chonga'aquele ljuežjle ca beṇə' cui bi zjəzaquə', la'anə'əczə txen len chio'o bagwlej Diozən' lega'aque' par chso'elaogüe'e Jesocristən': Chonle ca chsa'aquene' tolə de'en cui de čhega'aque'. Bito gonle xbab ənia' de que güenṇə' chonle de'en chonle ca'.

Che'ej chaocho par

čjəyeza'alažə'əcho de'en

bnežjw cuin Xancho

Jesocristən' por ni čecho

²³Xancho Jeso'osən' bene' par nič nezdə' can' chene'ene' goncho par žjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuine' por ni čecho catə'ən gwso'ote'ene'. Na' babzejni'ida' le'e de que že'enə' catə'ən Jodən' bdie' Xancho Jeso'osən' lao na' beṇə' mal ca', Xancho na'anə' bexe'e to yetxtilən'. ²⁴Na' lao noxe'en be'e yełə' choxcwlen čhe Diozən'. Nach bzoxje'en, na' gwne': "Legao yetxtil nga. Lenṇə' naquən cuerp čhia' de'en əgwnežjua' por ni čhele. Quinga gonle par žjəyeza'alažə'əle ca de'en gwnežjua'an." ²⁵Beyož gwsa'ogüe' yetxtilən' bexe'e to tas nis oban' na' leczə be'e yełə' choxcwlen čhe Diozən'. Na' gože' beṇə' ca': "De'en yožə lo'o tas nga zejen de que Diozən' solao gone' de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' le'e. Na' gone'en čhedə' so'ote' nada' na' laljə xčhena'anə' por ni čhele. Na' batə'ətezə ye'ejlen can' ye'ejlen

na'a, le'e yosa'alažə' ca de'e gwnežjo cuina' por ni chele." ²⁶Na' nada' Pab cheznia' le'e, yoguə' las catə'an gaocho yetxtilən' na' catə'an ye'ejcho nis oban' de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho, choncho ca yesə'əneze beṇə' de que gwdixjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'. Na' can' gonchcho xte catə'an yide' de'e yoblə.

Can' cheyalə' goncho catə' che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho

²⁷De'e na'ana' šə bito güe'ela'ocho Xancho Jesocristən' do yichj do lažə'əcho bito naquən güen ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho. Na' leczə bito naquən güen ye'ej gaochon catə' cui zocho binlo len Diozən' o len ljuežjcho. Gapcho dolə' šə ye'ej gaochon ca', chedə' goncho ca cui bi zaquə' de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' blalj xchene'enə' por ni checho. ²⁸Catə'an che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho, to tocho cheyalə' gonyanə'əcho xbab šə zocho binlo len Diozən' na' len ljuežjcho ca' par nič ye'ej gaocho de'en de ye'ej gaocho. ²⁹Na' šə che'ej chaochon sin cui goncho xbab ca de'en bnežjw cuin Xancho' por ni checho Diozən' gone' chio'o castigw. ³⁰Na' de'en che'ej chaolen sin cui chonle xbab bi zejen, de'en na'anə'

balə beṇə' ljuežjlen' bagwsa'at na' zanle chacšene. ³¹Pero na' šə gonyanə'əcho xbab naquən' goncho par nič socho binlo len Diozən' na' len ljuežjcho, nachən' bito gon Diozən' chio'o castigw por ni che can' che'ej chaochon'. ³²Catə' napcho dolə' na' che'ej chaochon, Xancho Diozən' chone' chio'o castigw par nič cheyabe'icho de que de'e malən' choncho. Chone' ca' par nič cui si'icho castigw zejlicane can' gac che beṇə' ca' cui chso'elao' le'.

³³De'e na'anə' beṇə' bišə', catə' ədopə əžagle txen par ye'ej gaole, lecuezə ljuežjle ca' par nič ye'ej gao yoguə'əle txen. ³⁴Šə de'en chbił chdonle na'azə, nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole, caguə ca gon Diozən' le'e castigw can' chonle catə'an chdopə chžagle. Na' ne'e deczə de'en che'enda' gwzejni'ida' le'e naquən' gonle, pero catə' yida' de'e yoblə gan' zolenə' cana'ach əgwzejni'ida' le'e che de'e ca'.

Spirit che Diozən' chaclenən to tocho par goncho bi de'en chene'en goncho

12 Beṇə' bišə', de de'en che'enda' ənezele che de'en chon Spirit che Diozən' chaclenən chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'.

²Nezele catə'an cuinə' gombi'ale Diozən' banxoayagle par chejni'alažə'əle lgua'a lsaquə' ca' con can' bzejni'i beṇə' le'e, la'anə'əczə lgua'a lsaquə' ca' bito zjənye'en biš xne. ³Pero na'a ža, che'enda' ənezele de que Spirit che Diozən' bito chonən par nič no əṇa de que Jeso'osən' naque' beṇə' maldit. Na' notono no əṇa de que

Jeso'osən' naque' Xane' šə cui chon Spirit che Diozən' par əne' ca'.

⁴Tozə Spirit che Diozən' zon na' nža' nža' can' chaclenən to tocho par goncho bi de'en goncho na' par ənezecho bi de'en nezecho. ⁵Tozə Xancho Jesocristən' cho'ela'ocho la'əṇə'əczə nža' nža' can' chac gon to tocho xšine'enə'. ⁶Leczə tozə Dioz nan' zo la'əṇə'əczə nža' nža' can' chone' len to tocho par niçh choncho xšine'enə'. ⁷Na' Spirit che Diozən' zon len to tocho par niçh ca' chac choncho de'en chaclenən ljeužjcho. ⁸Spirit che Diozən' chonən par niçh balcho cho'echo dižə' che Diozən' de'en naquən lechguale dižə' sin', na' leczə Spirit na'anə' chaclenən yebałcho par chejni'icho che Diozən' na' par cho'echo xtiže'enə'.

⁹Na' Spirit na'anə' chonən ca balcho chonlilažə'əchguacho Diozən' par niçh chac bitə'ətezə de'en chṇabechone' gaquə. Na' leczə Spirit na'anə' chonən par niçh balcho chac choncho ca chəsyə'əyaque beṇə' chsa'acšene.

¹⁰Na' Spiritən' chonən par niçh balcho choncho miłagr, na' balcho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Na' leczə Spirit nan' chaclenən yebałcho par niçh chnezecho che bitə'ətezə de'en chso'on beṇə' šə za'an che Spirit che Diozən' o šə che de'e xio'onə'. Na' Spirit na'acžən' chaclenən yebałcho par chchoj catə' cho'echo gwde gwdełə dižə' de'en cui chejni'icho, na' chaclenən yebałcho par chozejni'iga'aquechone' bi zeje dižə' de'en cho'echon'. ¹¹Tozə Spiritən' chaclenən yoguə'əcho

par niçh choncho yoguə' de'e ca' chene'en gon to tocho.

**Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho
Cristən' naccho tozə, can'
naquə cuerp chechon'**

¹²Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en zjəngodə'ən txen naquən tozə cuerp. Ca'acžə naquən len yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən', naccho tozə can' naquə cuerp chechon'. ¹³Balə chio'o naccho beṇə' Izrael na' yebałcho bito naccho beṇə' Izrael. Balcho naccho beṇə' esclabos na' yebałcho bito naccho. Pero yoguə'əcho gwchoacho nis par chlo'en de que Spirit che Diozən' babenən ca ngodə'əcho txen len Cristən'. Na' tozə Spirit na'anə' zon lo'o yichjla'aždao' yoguə'əcho.

¹⁴Cuerp chechon' nsa'an zan part, na' nža' naquə to to partən'. ¹⁵Žalə' ni'achon' əṇan: "Bito naca' tozə len cuerpən' chedə' bito naca' ne'ina'", caguə ni che de'en əṇan ca'anə' cui naquən tozə len cuerpən'. ¹⁶Le'egatezə ca' žalə' nagchon' əṇan: "Bito naca' nada' tozə len cuerpən' chedə' bito naca' jelaogüei." ¹⁷Žalə' doxen cuerp chechon' naquən jelaochə, bito gaquə yenecho. Le'egatezə ca' žalə' doxen cuerpən' naquən nagcho, bito gaquə le'icho. ¹⁸Pero Diozən' bsi'e xneze par niçh cuerp chechon' nsa'an zan part de'e chso'on žin con can' gwyazlaže'e. ¹⁹Bito nya' cuerp chechon' žalə' nsa'an tozə part. ²⁰Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en zjəngodə'ən txen naquən tozə cuerp. ²¹De'e na'anə' jelaochon' bito gaquə ye'en na'achon': "Bito

chyažjda' le'." Na' nic gaquə ye' yichjchon' ni'achon': "Bito chyažjda' le'." ²²La'anə'əczə cuerp chechon' nsa'an balə part de'e cuitec bi fuers chei de, bia'aczə lechgualə chyažjchon. ²³Na' part ca' nsa' cuerp chechon' de'en chaquecho cuitec bi zaquə', chi' yichjchon ca de'en cheyacw xacho. Na' part ca' de'e cui chene'echo le'i beṇə', chcuəšə'əchon len xacho de'en chacwcho. ²⁴Pero part de'en nsa' cuerp chechon' de'en banaquə xoche bito chcuəšə'əchon. Na' Diozən' none' cuerp chechon' ca chi' yichjcho che part ca' de'en cui zjənaquə xoche. ²⁵Ca'aczən' bsi'e xneze par nič chio'o cho'ela'ocho Cristən' goncho txen tocho yetocho na' cue' yichjcho gaquəlen ljuežjcho. ²⁶Na' šə bin' chac che tocho, yoguə'əcho chi' saquə'əcho txen. Na' šə chac güen che yetocho, yoguə'əcho socho mbalaz.

²⁷Yoguə'əcho ngodə'əcho txen len Cristən' na' to tocho gwxaquə'əlebecho ca to part cuerp che'lenə'. ²⁸Na' entr chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', Dioz nan' gwleje' neto' naquəto' apostol, na' de'en ngüe'e lao na'ato' gonto' naquən de'e zaquə'əchgüei. Na' leczə'len gwleje' yebale' par chəsə'əyixjui'e de'en ne'lenə'. Na' de'en chso'one'lenə' leczə naquən de'e zaque'e. Na' yebale' gwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' xtiže'lenə'. Na' de'en choso'osed choso'olo'ine' xtiže'lenə' leczə naquən de'e zaque'e. Na' leczə gwlej Diozən' beṇə' chso'on miłagr na' beṇə' chso'on par chəsə'əyaque beṇə' chsa'acšene, na' beṇə'

chsa'aclen yeziquə'əchlə beṇə' šə bi de'en chəsə'əyažjene'. Na' gwleje' beṇə' chəsə'ənabia' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', na' gwleje' beṇə' chso'e gwde gwdele dižə' de'en cui chse'ejni'ine' con catə' chon Spiritən' ca chso'en. ²⁹Pero caguə yoguə'əcho naccho apostol. Na' Diozən' bito gwleje' yoguə'əcho par chixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o, na' nic gwleje' yoguə'əcho par əgwse əgwlo'icho xtiže'lenə', na' nic gwleje' yoguə'əcho par goncho miłagr. ³⁰Caguə yoguə'əcho chac goncho ca yesə'əyaque beṇə' chsa'acšene, na' caguə yoguə'əchon' chon Spirit che Diozən' par güe'echo gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'icho, na' caguə yoguə'əchon' chac yोजेjni'icho bi zejen dižə' de'en chon Spiritən' ca chso'e. ³¹Chonle güen šə chzelažə'əle gaquəlen Spirit che Diozən' le'e gonle de'e ca' de'en naquəch de'e zaque'e. Pero əgwlo'ida' le'e yeto de'e gonle de'en naquə de'e žialao xench.

Cheyalə' gaque che ljuežj beṇəchcho

13 La'anə'əczə šə chaccho gwde gwdele dižə' de'en chsa'ac beṇəchən' na' de'en chsa'ac angl ca', pero šə bito chaquecho che ljuežj beṇəchcho, bito bi bi zaquə'əcho. Con gwxaquə'əlebecho ca pedas ya de'en chso'on sšag na' ca platiy de'en choso'osiž beṇə' gociež ca' la' xtižə'əchon' bitobi bi zaquə'ən. ²Na' la'anə'əczə šə bagocwlen Spirit che Diozən' chio'o par nič chyixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o len yelə' guac che Spiritən', bito bi zaquə'əcho šə bito

chaquecho che ljuežj beṇachcho. La'ana'eczə šə nezecho yogua'əloł de'en cui no gwneze antslə, len la'ana'eczə šə chejni'icho yogua'əloł de'en naquə de'e zaque'e, bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuežj beṇachchon'. Na' la'ana'eczə šə lechguale chonlilažə'əcho Diozən' par nič chone' bitə'ətezə de'e zdebə de'en chṇabechone' gone', bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuežj beṇachcho. ³Na' šə cui chaquecho che ljuežj beṇachchon' bito bi zedəgua'an par chio'o la'ana'eczə šə əgwnežjwcho beṇə' yašə'an yogua' de'en deicho. Le'egatezə ca' šə cui chaquecho che ljuežj beṇachchon' bitobi zedəgua'an par chio'o la'ana'eczə šə əgwnežjo cuincho yoso'ozeye'.

⁴Šə chaquecho che ljuežj beṇachcho, napcho yelə' chxenlažə' len lega'aque', na' choncho güen len lega'aque'; bito chgue'iga'aquechone' šə chac güen čega'aque'; na' bito cho'elao' cuincho; na' bito cha'alazažə'əcho. ⁵Na' catə' chaquecho che ljuežj beṇachcho, bito choncho naczə len lega'aque', bito choncho xbab che cuinzcho, bito naccho beṇə' xtišjw, na' bito naccho beṇə' ggo'olažə'e. ⁶Na' catə' chaquecho che ljuežj beṇachcho bito chebeicho šə non' chon de'e mal, sino que chebeicho šə non' chon de'e güen. ⁷Šə chaquecho che ljuežj beṇachcho chapcho yelə' chxenlažə' bitə'ətezə de'en chso'one beṇə' chio'o, na' choncho xbab güen che yogua'əloł beṇə', na' zocho lez so'on beṇə' güen yogua' las, na' chgo'o chčhejlažə'əcho len bitə'ətezə de'en chac.

⁸Cuat əžin ža catə' cuich cheyałə' gaquecho che ljuežj beṇachcho. Pero gwžin ža catə' cuich gon Diozən' par nič no čixjue'e bi de'en bagože'ene'. Na' gwžin ža catə' Spirit čhe'ena' gonən ca cuich əso'e gwde gwdele dižə' de'e cui chse'ejni'i beṇə' yoblə. Na' leczə gwžin ža catə' te che yogua'əloł de'en neze chio'o beṇach lao yežlyo nga. ⁹Bitonə' nezecho yogua'əloł de'e ənezecho na' niquenə' gac čixjue'echo yogua'əloł de'en bagwna Diozən' chio'o. ¹⁰Pero gwžin ža catə' gaquə cayanə'an chene'e Diozən' gaquə, na' cana'achən' cuich bi bi yega'an de'en cui gaquə cayanə'an chene'e Diozən'.

¹¹Catə' goccho bidao' be'echo dižə' can' chsoe' notə'ətezə bidao' dižə', na' leczə xbab čechon' goquən ca xbab čega'acbo'onə', na' gwejni'icho con can' chse'ejni'ibo'. Na' na'a bagwcha'ocho bitoch choncho can' chso'on bidao'. ¹²Pero bitonə' šejni'icho binlo che Diozən'. De'e na'ana' gwxaquə'əlebecho ca beṇə' chgüie' beṇə' yoblə to lo'o spejw de'e cuitec chloe' binlo. Pero gwžin ža catə' šejni'iyane'echo che Diozən' can' chejni'ine' čecho na'a. ¹³Na'a ža, de'e quinga šonə chon Diozən' mendad goncho zejlicane: gonlilažə'əchone', socho lez gaquə güen čecho, gaquecho che Diozən' na' che ljuežj beṇachcho. Pero de'en naquə de'e žialaoch goncho entr šonə de'e quinga, gaquecho che Diozən' na' che ljuežj beṇachcho.

Beṇə' ca' chso'elen Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chse'ejni'ine'

14 Cheyałə' güe'elažə'əcho par gaquechecho che

Diozən' na' che ljuežj benačcho, na' leczə cue' yichjcho gaquəlen Spirit che'enə' chio'o par goncho xšine'enə'. Na' mazəchlə cheyalə' cue' yichjcho par gaquəlenən chio'o chixjue'echo de'en əna Diozən' chio'o. ²Baļcho chon Spiritən' par nič chchoj catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'icho. Na' catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdele dižə'an ca', caguə benač na'ana' cho'elenchon chedə' bito chse'ejni'ine' dižə'an. Spirit nan' chonən par nič cho'echo dižə' de'en chejni'i tozə Diozən'. ³Pero catə' chyixjue'echo de'en bagwna Diozən' chio'o choncho par nič ljuežjcho ca' nite'ətezə nite'e so'onlilaže'e le', na' chtipcho lažə'əga'aque', na' leczə cho'ega'acchone' balor par nite'e mbalaz. ⁴Catə' Spirit che Diozən' chonən par nič cho'elenchone' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'icho, yichjla'ažda'ocho na'agan' chaclenən. Pero catə' Spirit che Diozən' chaclenən par nič chyixjue'echo de'en bagwna Diozən' chio'o, chaclenən yoguə' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən'.

⁵Yebeida' žalə' Spiritən' gonən par nič yoguə'əle güe'elenle Diozən' gwde gwdele dižə', pero gobeichda' žalə' gaquəlenən yoguə'əle par chixjue'ele de'en ye'e le'e. Ben' chyixjue'e de'en bagož Diozən' le', chone' to de'e zaquə'əche cle ca de'en chon ben' cho'elen Diozən' gwde gwdele dižə'. La' šə cui no zo no əgwzejni'i yeziquə'əchlə beņə' chso'elao' Cristən' bi dižə'an cho'e, bito no gaquəlenən. ⁶Beņə'

bišə', nezdə' bito gaquəlenən le'e šə güe'elena' Diozən' gwde gwdele dižə' catə'an yida' dezlaņa'a le'e. Pero gaquəlenən le'e šə əgwzejni'ida' le'e bi de'en babsed bablo'i Diozən' nada'. Na' guaquəlenczən šə əgwzejni'ida' le'e bichlə de'en nezdə' che Diozən'. Guaquəlenczən šə chixjue'ida' de'en əna Diozən' nada'. Na' leczə gaquəlenən šə gwsed gwlo'ida' le'e bi zeje xtiže'enə'.

⁷Ca naquə flaudən', šə tozə can' gwcuež beņə' gocuežən' len dote tyemp, notono gacbe'i bi piesən' chcueže'. Le'egatezə ca' arpən' šə tozə can' ggol beņə' gocuežən' len dote tyemp, notono gacbe'i bi piesən' chgole'. ⁸Catə' zo to beņə' chcueže' cornetən' par nič chəsə'əneze soldad ca' naquən' so'one', šə bito əgwcueže'en clar, bito se'ejni'ine' naquən' cheyalə' so'one'. ⁹Le'egatezə ca' chio'o ža, šə güe'elencho Diozən' dižə' de'en cui chse'ejni'i beņə', bito gaquəlenən lega'aque'. ¹⁰Nezecho de que beņə' ža' doxen yežlyo nga gwde gwdele dižə' de'e chsa'aque', na' to toga'aque' chse'ejni'i xtižə' ljuežjga'aque'. ¹¹Na' šə chio'o bito chaccho dižə' de'e chac yeto beņə', nezecho le' naque' beņə' zitə' na' chio'o naccho beņə' zitə'. ¹²Na' le'e chi' yichjle gaquəlen Spirit che Diozən' le'e, ca'aczən' co' yichjle gonle xšine'enə' par gaquəlen ljuežjle. Gonle ca' nič yoguə'əle chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' sotezə sole gonlilažə'əlene'.

¹³Na' šə Spiritən' gonən ca əchoj catə' güe'elencho Diozən' gwde gwdele dižə', cheyalə' nabecho

Diozən' gaquəlenche' chio'o par niç əgwzejni'icho beṇə' bi zejen dižə' de'en cho'elenchone'enə'.
¹⁴Na' catə' choncho orasyonṇə' šə Spirit che Diozən' chonən par cho'elenchone' dižə' de'e cui chejni'icho, bito bi xbab choncho lo'o yichjla'ažda'ochon' catə'an cho'echon, con chache'icho de que Dioz na'aczən' cho'ela'ocho.
¹⁵Quingan' cheyalə' goncho, catə' goncho orasyonṇə' güe'echo dižə' de'en əgwzejni'i Spirit che Diozən' chio'o, pero goncho xbab che dižə' de'en cho'echon'. Na' catə' golcho, golcho bi de'en əgwzejni'i Spirit che Diozən' chio'o, na' leczə goncho xbab che de'en cholchon'.
¹⁶Legon xbab nac gaquə šə güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' len dižə' de'en cui chejni'i yoguə'acho. Beṇə' cuinə' yesə'əneze naquən' choncho lao chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', bito se'ejni'ine' bin' nacho na' de'e na'anə' bito əso'e yelə' choxcwlen che Diozən' txen len chio'o.
¹⁷Bito gaquəlenən lega'aque' šə goncho orasyon len dižə' de'e cui se'ejni'ine' la'anə'əczə šə de'e li güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' binlo.
¹⁸Cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' de que Spirit che'enə' chonən par niç cho'elenchane' gwde gwdele dižə' mazəchlə ca chonən len notə'ətezachle.
¹⁹Pero catə' ndopə nžagcho cho'ela'ocho Cristən' la'anə' gueya'əzə dižə' de'en chejni'i yoguə'acho gwsed gwlo'ida' le'e zejəchen cle ca gua'a ši mil dižə' de'en cui chejni'icho.

²⁰Beṇə' bišə, naquəczən güen gaccho ca bi'i che'eṇ dao' laogüe

de'en cui goncho de'e mal. Pero cheyalə' šo'ocho xbab che beṇə' cha'o na' bito šo'ocho xbab che bi'i cuinə' šejni'i.
²¹Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Nada' Dioz gona' par niç beṇə' zitə' ca' əso'elene' beṇə' Izrael ca' dižə' de'e cui se'ejni'ine', na' yesyə'əbane beṇə' Izrael ca', pero bial'aczə bito yoso'ozenague' chia'." Can' na Xancho Diozən'.
²²Šə nitə' beṇə' cui chse'ejle' che Diozən' na' choso'ozenague' catə' güe'elenle Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile yesyə'əbanene' na' sa'acbe'iljeine' de que zoczə Diozən' len le'e. Na' ca naquə chio'o cho'ela'ocho Cristən', banezecho de que zoczə Diozən' len chio'o. Na' catə' to beṇə' chyixjue'ine' bi de'en bagož Diozən' le', chaclenən chio'o chonlilažə'acho Cristən' la'anə'əczə cui chaclenən beṇə' cui chso'onlilažə'ene'.
²³Legon xbab nac gaquə šə lao ndopə nžagcho txen cho'ela'ocho Cristən' yoguə'acho solao güe'elenchone' gwde gwdele dižə' de'e cui chejni'icho. Na' šə da'acclə beṇə' cui chso'onlilažə' Cristən' o beṇə' cuinə' yesə'əneze naquən' choncho cho'ela'ochone', əse'enene' cho'elenchone' gwde gwdele dižə' na' so'one' xbab de que chac tontchon'.
²⁴Pero nž'an šə to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Šə yezidəclə to beṇə' cuinə' gonlilažə' Cristən' o to beṇə' cuinə' neze naquən' choncho cho'ela'ochone', gacbe'ine' de que de xtole'e catə' to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o.
²⁵Na' catə' gacbe'ine' de que la'aždaogüe'enə'

naquən mal lao Diozən' gwzolja xibe' güe'elaogüe'ene' na' əne' de que zoczə Diozən' len chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

Cheyalə' gwsa'acho coltən' binlo na' cui gonchon chac yazə

²⁶Na'a ža beṇə' bišə', catə'an chdopə chžagle txen balḷe golḷe to imno, na' balḷe de de'e əgwsed gwlo'i ljuējḷe, na' balḷe güe'ele dižə' che to de'en babzejni'i Spirit che Diozən' le'e, na' balḷe güe'ela'ole Diozən' güe'elenlene' gwde gwdeḷə dižə' de'en cui chejni'ile, na' yeballe yozejni'ile dižə' de'en gwso'elen beṇə' ljuējḷe ca' Diozən'. Naquəczən güen gonḷe yoguə' de'e ca' con šə gonḷen ca sa'aclenən beṇə' ljuējḷe ca' so'onlilažə'əche' Cristən', beṇə' ca' nacle txen cho'ela'olene'. ²⁷Na' šə noḷe güe'elenḷe Diozən' gwde gwdeḷə dižə' de'en cui chejni'ile, legüe'elene'en pero do chəpḷe o šəṇḷe na' tgüejə tgüejḷe. Nach te na' əchoj to beṇə' yozejni'ine' bi zeje dižə' de'en be'elenḷe Diozən'. ²⁸Na' šə cui no zo no yozejni'i bi zeje dižə' ca', bitoclə güe'elenḷe Diozən' dižə'an nac ca' zižjo lao ndopə nžagle txen. Con lo'o la'ažda'ole na'azə güe'elenlene'lenə'. ²⁹Na' le'e bagocwlen Spiritən' par chyixjue'i ljuējḷe de'en bagwna Diozən' le'e, lecə do chəpḷe o šəṇḷe əchojḷe chixjue'elen lao ndopə nžagle, niḷh beṇə' ca' yelə' yoso'ozenague' na' so'one' xbab šə de'en na to tole za'an che Diozən'. ³⁰Na' šə lao choe' toe' dižə'an Diozən' əgwzejni'ine' yetoe' to de'e chixjui'e, ben' bacho'eczə dižə'an

cheyalə' cueze' žlac güe' ben' yeto dižə'anə'. ³¹Chaclenczə Spiritən' yoguə'əle par niḷh tgüejə tgüejḷe chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chozejni'i ljuējḷe na' chtiplažə' ljuējḷe. ³²Spirit che Diozən' chonən par niḷh balḷe chac chixjue'elen bi de'en bagwna Diozən' le'e. Na' chixjue'elen con catə'əzən' chache'ile naquən güen par chixjue'elen. ³³⁻³⁴Diozən' chene'ene' əgwsa' colt chechon' binlo na' cui ša'acho chac yazə.

Na' gatə'ətezə chəsə'ədopə chəsə'əžag beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'lenə', bito cheyalə' soe' no'ol ca' dižə' lao coltən'. Cheyalə' yesə'əlo'e de que choso'ozenague' che chio'o beṇə' byo la' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən'. ³⁵Na' šə de bi de'e chse'lene'e no'ol ca' yesə'əneze'ne', cheyalə' yesə'əṇabe' be'en che to toga'aque' catə' yesə'əžine' ližga'aque', chedə' naquən to yelə' zto' šə no'olən' güe'e dižə' lao ndopə nžagcho cho'ela'ocho Diozən'.

³⁶Le'e beṇə' Corinto, bito cheyalə' gonḷe xbab de que le'ezən' zaquə'əle par əṇale naquən' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'. Caguə zgua'atec le'en gwdisle xtižə' Diozən', len caguə le'ezən' nombi'alen. ³⁷Balḷe nale chon Spirit che Diozən' par niḷh chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, na' balḷe nale de que Spirit che Diozən' chaclenən le'e par chonḷe bichlə de'en chene'e Diozən'. Šə de'e li chaclen Spiritən' le'e nachən' guacbe'iczele de que mendad che Xancho Crist na'anə' chzoja' le'e yoguə' de'e quinga. ³⁸Šə noḷe cui

chejle'ele de que Cristən' chone'
par niĉ chzoja' de'e quinga, bito
chaclen Spirit ĉhe Diozən' le'e šə ca'.

³⁹Na'a ža beṇə' bišə', de'e yoblə
chnia' le'e, leṇabe Diozən' gaquəlen
Spirit ĉhe'enə' le'e par niĉ
chixjue'ele de'en əṇa Diozən' le'e.
Na' šə Spirit ĉhe Diozən' gonən par
niĉ beṇə' ljuežjle ca' əso'elene'
Diozən' gwde gwdelə dižə', bito
gwžonle əso'elene'en le'. ⁴⁰Pero
bitə'ətezə de'en gonle lao coltən',
legwsa'an binlo, na' bito gonlen
chac yazə.

Beban Jesocristən' ladjo beṇə' guat ca'

15 Beṇə' bišə', che'enda'
yosa'alažə'əle dižə' güen
dižə' cobə ĉhe Cristən' de'en
babe'elena' le'e antslə. Babzenagle
ĉhei na' zotezə zole chdalenlen. ²Na'
šə talenczle dižə' güen dižə' cobə
ĉhe Cristən' de'en babe'elena' le'e,
nezele de que žjəyezole len Diozən'.
Pero šə bito talenle dižə' güen dižə'
cobə ĉhe'enə' bitobi zejen de'en
nale de que bachejle'ele ĉhe dižə'
güen dižə' cobə ĉhe'enə'.

³Diozən' bzenene' nada' de'en
zjənaquə de'e žialao xench ca
bitə'ətezəchlə na' baĉ bsd
blo'ida'an le'e. Gwnia' le'e de que
gwso'ot beṇə' Cristən' gwdixjue'
xtolə'əchon', con can' byoj Xtižə'
Diozən' gaquə. ⁴Leeczə bgašə'
Cristən' pero na' beyas bebane'
ladjo beṇə' guat ca' beyon ža con
can' byoj Xtižə' Diozən' gaquə.
⁵Na' bi'a dižə' can' ben Cristən'
beyož bebane' ladjo beṇə' guat ca',
jəyeloe' laogüe' Bedən' na' gwde
na' jəyeloe' laogüe' yeziquə'əchlə

disipl ĉhe' ca' lao nite'e txen,
beṇə' ca' gwsa'ac šizine' antslə.

⁶Na' gwde na' jəyezloe' laogüe'
mazlə gueyə' gueyoa beṇə' zjənitə'
tši'izə chso'elao' le'. Na' zan beṇə'
ca' nezejmban na'a la'aṇə'əczə
bagwsa'at bale'. ⁷Le'egatezə ca'
jəyezloe' laogüe' Jacobən' nach
gwde na' jəyezloe' laogüe' yoguə'
apostol ca'.

⁸⁻⁹Na' le'ezelaogüe bedeyeloe'
laogüe' nada'. Na' gwxaquə'əlebəda'
ca to bi'i goljə sin cuinə' žin
ža, ĉhedə' ca tyempən' bitonə'
gonlilaža'a Cristən', gwda' bĉhi'
bsaca'a beṇə' ca' bagwlej Diozən'
par ĉəsə'ədopə ĉəsə'əžague'
chso'elaogüe'e Cristən'. De'e na'anə'
chacda' naca' le'ezelaogüe apostol
beṇə' cui bi zaquə' entr beṇə'
ljuežja' ca', na' chacda' bitoczə
zaca'a par naca' apostolən'. ¹⁰Pero
bia'acžə nži'ilažə' Diozən' nada'.
De'e na'anə' gwleje' nada' par
naca' apostol ĉhe'enə', na' de'e
na'anə' bagocwlene' nada' par
niĉ choncha' xšine'enə' mazəchlə
ca de'en chso'on yoguə' apostol
ca' yelə'. Pero bito əṇacho toza'
nada' chona' xšine'enə' sino que
Dioz na'acžən' chaclene' nada' par
chona'an. ¹¹Na' bachejle'ele ĉhe
dižə' güen dižə' cobə ĉhe Cristən'
de'en babzejni'ida' le'e na' de'en
baboso'ozejni'i apostol ca' yelə' le'e.

Yesyə'əban beṇə' guat ca'

¹²Na' baĉ bsd blo'ito' le'e
de que Cristən' beyas bebane'
ladjo beṇə' guat ca'. Pero le'e
ža, ĉbixĉen' na balle de que bito
yesyə'əban beṇə' guat ca'? ¹³Žalə'
naquən de'e li can' nalen' de

que Diozən' bito yosbane' beṇə' guat ca', bitolja bosbane' Cristən' žalə' ca'. ¹⁴Na' žalə' cui bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca', bito bi zaquə' xtižə'enə' de'en babe'elento' le'e na' bitobi zejen de'en chonlilažə'ačhəne' žalə' cui bebane'. ¹⁵De'en babsed blo'ito' le'e de que Diozən' bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guat ca', babe'eto' dižə' güenlažə' žalə' bito naquən de'e li. Žalə' de'e li bito yosbane' beṇə' guat ca', bito bosbane' Cristən' žalə' ca'. ¹⁶De'e na'anə' bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bito yosbane' beṇə' guat ca', čhedə' la' bosbane' Cristən'. ¹⁷Bito bi bi zedəgua'an de'en chonlilažə'ačho Cristən' žalə' cui bosban Diozən' le' ladjo beṇə' guat ca'. Bito gaquə' əgwnitlaogüə' xtolə'ačhon' žalə' cui bebane'. ¹⁸Beṇə' ca' bagwsa'at beṇə' gwsə'onlilažə' Cristən' žlac gosə'aḃane' bagosə'aḃiayi'e na' bito nite'e len Diozən' ṇa'a žalə' cui beyas beban Cristən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁹Probchguazə' chio'o žalə' yežlyo ngazən' zocho lez gaquəlen Cristən' chio'o. Chxəoyagzə' cuincho mazəchlə' ca' notə'ətezəchlə' beṇə' žalə' ca'.

²⁰Na' de'e liczə' Dioz nan' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', par ničh nəzecho de que ca'aczən' gone' len beṇə' yeziquə'ačhlə' beṇə' chso'onlilažə' le'. ²¹To beṇə'an ben par ničh chsa'at beṇə'čən', na' to beṇə'an gon par yesyə'aḃane'. ²²Adan nan' ben par ničh chsa'at yoguə' beṇə'čən', na' Crist nan' gon par yesyə'aḃan yoguə' beṇə' chso'onlilažə' le'. ²³To tocho yebancho con catə'an babsi'e xneze.

Zgua'atec Cristən' bebane' ladjo beṇə' guat ca', na' catə'an yide' yeto le'egatezəczə' ca' yesyə'aḃan beṇə' ca' bagwsa'at, con beṇə' gwsə'onlilažə'ene'. ²⁴⁻²⁶Cristən' chnabi'e doxenlə. Na' əgwlej əgwšoşje' yoguə' beṇə' contr čhe' ca' na' bichlə de'e ca' chso'on contr le', na' que'e yelə' gwnabia' čhe de'e xio' ca' na' čhe angl bzelaο ca' na' čhe notə'ətezəchlə' beṇə' gwnabia' beṇə' cui chso'elao' le'. Na' catə' Cristən' babeyoż blej bšoşje' yoguə' beṇə' contr čhe' ca' na' bichlə de'e ca' chso'on contr le', nach gwcueze' yelə' gotən' na' šo'o fin čhe yežlyon'. Na' cana'achən' Cristən' cue'e lao na' Xe' Diozən' yoguə' de'en ṇlane' chnabi'e na' yoguə' non' chnabi'e. ²⁷Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Diozən' bansi'e xneze de que gwžin ža catə' Cristən' ṇabi'e yoguə'əloj beṇə' na' biquə'ačhlə de'en zjəde." Pero ca de'en nan de que Cristən' ṇabi'e yoguə'əloj beṇə' na' biquə'ačhlə de'en zjəde, bito ṇacho zejen de que leczə' Cristən' ṇabi'e Xe' Diozən'. ²⁸Na' catə' Cristən' bagwlo'e lao na' Xe' Diozən' yoguə'əte beṇə' na' len yeziquə'ačhlə de'e zjəde, cana'ach əgwlo'e de que leczə' le' yo'e lao na' Xe' Diozən'. Nach yoguə'əloj beṇə' əsa'acbe'ine' de que Diozən' naque' xanga'aque', na' leczə' ca' sa'acbe'i angl na' de'e xio' ca'.

²⁹Nitə' beṇə' chəsə'ačhoe' nis de'e non čhe beṇə' ca' bagwsa'at. Bito so'one' ca' žalə' cui chse'ejle'e de que gwžin ža yesyə'aḃan beṇə' guat ca'.

³⁰Nada' ža, do tyempte nitə' beṇə' chse'enene' so'ote' nada' laogüe

de'en cho'a xtižə' Cristən'. ³¹Beṇə' bišə', de'e li yoguə' ža chsanlažə' cuina' gaquə bitə'ətezə de'e gaquə chia'. Che'enda' nezele de que chsanlažə' cuina' can' baṇezele de que chebeichgüeida' de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocristən'. ³²Na' guac əṇacho de que por bež əznian' jətilələna' catə'ən jsə' Efeson' chedə' gwsə'onchgua beṇə' ca' contr nada'. Pero ža'alə cui yesyə'əban beṇə' guat ca', bitobi bi zaquə' ca de'en goquə chia'. Na' žalə' bito yesyə'əban beṇə' guat ca' yejni'a gonecho che de'en na: "Ye'ej gaotezcho, la' gwəxəzən' gatcho."

³³Bito güe'ele latjə no əxoayag le'e, chedə' de'e li can' nyojən nan: "Šə socho txen len beṇə' chso'on de'e mal, la' solao goncho can' chso'one'lenə'." ³⁴Legwšə' xbab chelen' na' cuich gonle de'e malən'. Nia' ca' chedə' bal'e bitonə' gombi'ale Diozən' na' che'enda' gaquəchgüeile lo'o la'ažda'olen' de'en cui nombi'alene'.

De'e cobə yeyac cuerp che beṇə' ca' yesyə'əban ladjo beṇə' guat ca'

³⁵De repent gwṇabljeile nada' nac gaquən' yesyə'əban beṇə' guat ca' o nac gaquə cuerp chega'aque'lenə' catə'ən yesyə'əbane'. ³⁶Nchol yichjla'ažda'olen' šə chaquele cui gaquə yesyə'əbane'. Nezecho de que to to xoa' dao' de'en chazcho cheyalə' yexinjən par yela'an yel dao'. ³⁷Na' bito əṇacho de que catə'ən chazchonṇə' chazcho yel dao'. Na' can' šə biquə'əchlə de'e chene'echo la'ac, con xsei nan' gazcho. ³⁸Na' Diozən' chone' par niḥ chla' de'en chazchon' na'

to ton chaquən segon bi de'en chazchon'. ³⁹Ca'aczən' naquən caguə tozə ca naquə cuerp chechon' len cuerp che bia ca' chsa'aš. Nža'an naquə cuerp che beṇəchən' na' nža'an naquə cuerp che bia žia tap ni'ane'i, na' nža'an naquə che bia chsa'aš lo'o nis, na' nža'an naquə che bia chsa'aš lao be'. ⁴⁰Na' nža'an zjənaquə beṇəch ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyon', na' nža'an zjənaquə de'e ca' chle'icho le'e yoban'. Nža' yelə' xoché che de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' nža' yelə' xoché che beṇəch ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyo nga. ⁴¹Nža' can' chse'eni' bgüižən' na' nza' can' chse'eni' bio'onə' na' leczə nža' can' choso'ose'eni' to to beljw ca'. ⁴²Le'egatezəczə ca' catə' yesyə'əban beṇə' ca' gwsə'onlilažə' Cristən' žlac gosə'əbane', nža'an gaquə cuerp chega'aque'lenə'. Cuerp chega'aque'lenə' de'en besə'əgašə' lo'o ban' bagwsə'ožə'ən, pero catə' yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' yeyac cuerp chega'aque'lenə' de'e cobə na' bitoch sa'ate'. ⁴³Bitobi bi zaquə' cuerp che beṇə' guat ca', la' zjənaquən cuerp šen. De'e na'anə' chcuəšə'əchon. Pero catə'ən yesyə'əbane' yetlas, šə gwsə'onlilažə'e Cristən' žlac gosə'əbane', yesyə'əyac cuerp chega'aque'lenə' de'e zaquə'əche na' de'e gualəch clezə can' əgwsə'aquən antslə. ⁴⁴Cuorp che beṇə' guat ca' de'en chcuəšə'əchon' zjənaquən de belə' chen, pero nža'an yesyə'əyaquən catə'ən yesyə'əbane' šə gwsə'onlilažə'e Cristən'. Cana'achən' yesyə'əyaquən por cuerp cobə de'en gon can' əṇa

Spirit che Diozən'. Na'a zjənaquə cuerpən' de belə' chen, pero gwžin ža gatə' cuerp cobə de'en gon can' əna Spirit che Diozən'.

⁴⁵Xtižə' Diozən' nyojən nan de que Adannə' ben' naquə beṇə' nechən' gwzoe' bguane'. Pero na' zo yeto beṇə' gwxaquə'əlebene' ca Adannə', le'enə' Cristən'. Na' de'en bebane' ladjo beṇə' guat ca' chone' yelə' mban zejlicanən'. ⁴⁶Na'a naccho beṇə' belə' chen pero gwžin ža catə'an gatə' cuerp cobə chechon' de'en gon can' əna Spirit che Diozən'. ⁴⁷Adannə' ben' goquə beṇə' nech, Diozən' bene' le' len bište yo na' gwzoe' yežlyo ngazə. Pero ben' gwxaquə'əlebe ca Adannə' de'en bxie' yelə' mban zejlicane bazocze' yoban' antslə ze'e yide' galje' yežlyo nga, le'enə' Xancho Cristən'. ⁴⁸Na' chio'o beṇəch cuerp chechon' naquən can' goquə cuerp che de'e Adannə' de'en ben Diozən' len bište yon', na' de'e na'anə' naccho beṇə' che yežlyo nga. Pero na' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwžin ža catə' gatə' cuerp cobə checho de'en gaquə ca cuerp che Cristən' ben' zo yoban'. ⁴⁹Na'a nenaccho ca ben' ben Diozən' len bište yon' pero gwžin ža gaccho ca Cristən' ben' zo yoban'.

⁵⁰Beṇə' bišə' əchnia' le'e catə'an yežincho žjəyezochə len Diozən' zejlicane bito gaquə əbanecho cuerp chechon' de belə' chennə'. De'e te che cuerp chechon' na' de'e na'anə' bito gaquə əbanechon catə' žjəyezochə len Diozən' zejlicane. ⁵¹Na'a əchnia' le'e de'en cui nonə' neze antslə, caguə yoguə'əchon' gatcho, pero yoguə'əchon' yeža'

can' gacchon'. ⁵²Xtitnež yeža' can' gacchon' catə'an cuež trompet che Diozən' par šo'o fin che yežlyon'. Cuež trompet che Diozən' par yesyə'əban yoguə' beṇə' bagwsa'at con beṇə' gwsə'onlilažə' Cristən'. Na' canan' yeyac cuerp chega'aque'enə' de'e cobə de'en cui te chei na' leczə can' yeyac cuerp che chio'o ne'e mbancho. ⁵³Cuorp checho de'en mbanecho yežlyo nga na'a de'e te chein' chedə' gožə'an catə'an gatcho. Pero catə'an yeyac cuerp chechon' de'e cobə bito gožə'an na' bito te chei. ⁵⁴Na' catə' bade cuerp cobə checho de'en cui gožə' na' de'en cui te chei, cana'achən' bagoc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' gwzoinə' bcueze' yelə' gotən' chedə' le'enə' chone' yelə' mban zejlicane." ⁵⁵Na' cana'achən' əṇacho: "Bitoch soi yelə' gotən' chio'o na' bitoch gonən chio'o gan." ⁵⁶De yelə' got che chio'o beṇəch chedə' choncho de'e malən'. Na' de'en nezecho bin' non lei che Diozən' mendad goncho nachle chzenaguəchcho che de'e malən'. ⁵⁷Choxcwlen Diozən' bsele'e Xancho Jesocristən' ben' chon par nič cuich chzoi de'e malən' chio'o, na' le'enə' babene' par nič chio'o chonlilažə'əchone' šə gatcho leczə əžin ža yebancho ladjo beṇə' guat ca'.

⁵⁸De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', le'sotezə leso legonlilažə' Xancho Jesocristən' sin cui žjəxaquə'əlažə'əle na' sin cui gaquəžejlažə'əle. Na' zejli legonchgua xšin Xancho' la' nezczele de que bito gaquə dadən.

**Choso'otobe' mech par
chsa'aclene' beṇə' ca' chso'onlilažə'
Cristən' Jerosalennə'**

16 Na'a ža che'enda' əṇia'
le'e naquən' gonle catə'
əgwtoḃle mechən' par gaquəlenle
beṇə' Jerosalen ca' bagwlej
Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.
Ləgon can' bena' mendad so'on
beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag
chso'elaogüie'e Cristən' to to yež
de'en zjəchi' Galasian'. ²Na' yoguə'
ža dmigw to tole cuejle latə' güejə
mech segon ca de'en benle gan
lao xmannə' na' co'oša'olen par
nič den catə'an yida' dezlaṇa'a
le'e. Ləgon ca' par nič bito
əgwtoḃlen catə'an yida'anə'. ³Na'
catə'an yida'anə' cana' əselə'a
beṇə' ca' bagwlejlen' par əxjsə'e
xmechlen' Jerosalennə', na'
əgoxə'tega'aca'ane' to čopə cart.
⁴Pero šə gwxenlažə'əcho de que
nada' ša'a na' sa'aclene' nada' txen.

**Pabən' chone' xbab
žjəlaṇə'e lega'aque'**

⁵Na' yida' gan' zolen' catə'
yeyož tia' Masedonian', čhedə'
ləczə cheyaḃə' ša'a žjəlaṇa'a
beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag
chso'elaogüie'e Cristən' na'. ⁶Na' de
repent yega'ana' len le'e do tbio'
o čop bio' o šə yega'ancza' dote
tyemp zaguən'. Na' catə' yeza'a gan'
zolen' le'e gaquəlenle nada' par
yeya'a ga yoblə. ⁷Bito yida' delana'a
le'e na'a čhedə' to teza'an šə baza'a,
la' che'enda' desoa' šša len le'e
catə'an yida'anə' šə Xancho Diozən'
güie' latjə. ⁸Che'enda' yega'ana'
Efeso nga xte catə' gaḃə' lṇi de'en

ne' Pentecostes. ⁹Yega'ana' čhedə'
beṇə' zan nitə' nga beṇə' chse'ene'e
yoso'ozenague' che xtižə' Diozən'
pero ləczə nitə' beṇə' zan cui
chse'ene'e' čixjuian'.

¹⁰Na' catə' yidə Temtion' gan'
zolen' cheyaḃə' gaplene' respet par
nič cui žebe' əgwsed əgwlo'ine'
le'e, čhedə' ləczə can' chona' nada'
xšin Xancho Diozən' ca'aczən' chon
le'. ¹¹De'e na'ana' ža bito gonle
xbab de que bitobi zaque'e, sino que
cheyaḃə' sole güen len le' na' len
beṇə' ca' žague'enə' catə' la'aque'
gan' zolenə'. Na' catə' yesa'aque'
cheyaḃə' gaquəlena'aclene' par
deya'aque' gan' zoa' nga to šao' to
güen la' chbezəga'aca'ane'enə'.

¹²Na' ca naquə beṇə' bišə'əcho
Apolosən' ža, ləczə gotə'əyoida'ane'
par yidəlene' Temtion' na' len beṇə'
bišə'əcho ca' desə'əlane'e le'e, pero
bene' xbabən' mejor bito yide' na'a.
Pero güide' catə' soe' to latjə.

**Yeto čopə de'en che' Pabən'
beṇə' Corinto ca'**

¹³Cheyaḃə' gaple ciudad par nič
cui xoayagle len de'e malən', na'
cheyaḃə' sotezə sole gonlilažə'əle
Diozən' con can' chonlilažə'əczlene'.
Bito žeble sino leso ləgon can'
chene'e Diozən'. ¹⁴Na' lega'aque' che
Diozən' na' che beṇə'čən' bitə'əteza
de'en chonle.

¹⁵Na' na'a ža beṇə' bišə', de to
de'e che'enda' əṇia' le'e. Nezele de
que family che Estefanas zjənaque'
beṇə' nech gwso'onlilažə'e
Cristən' Acayan', na' banezczele
can' chso'oncze', lechgualə
chsa'aclene' notə'ətezəchlə beṇə'
bazjənaque' lažə' na' Diozən'.

¹⁶De'e na'anə' əchnia' le'e de que cheyałə' əgwzenagle che lega'aque' na' lenczə che notə'ətezəchlə beŋə' chso'onchgua xšin Diozən' na' che beŋə' ca' chsa'aclenchgua beŋə' bišə'əcho ca'. ¹⁷Chebeida' babla'ac Estefanasən', Fortonaton' na' Acaicon' gan' zoa' nga, na' bagwsa'aclene' nada' par niç bitoch zoa' trist de'en cui zole nga len nada'. ¹⁸Lechgualə bagwso'one' ca chebeida', can' bagwso'one' len le'e. De'e na'anə' cheyałə' gapəga'acchone' respet.

¹⁹Na' na'a ža əchnia' le'e de que beŋə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' doxen Asian' chəsə'əguape' le'e diox. Na' lecə len Aquila na' no'ol che' Prisilan' nach zjələnczə beŋə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' ližga'aque'enə', lecə chəsə'əguapchgüe' le'e diox.

Legə'aque' chso'onlilažə'əcze' Xancho Jesocristən' can' chonlilažə'əchone' chio'o. ²⁰Na' yoguə'əloł beŋə' bišə'əcho ca' nitə' nga chəsə'əguape' le'e diox. Na' catə' chežagle leyolgiüž ljuežjle dižə' šao' par niç gacbia' de que chaque che ljuežjle.

²¹Cuincza' nada' Pabən' chzoja' part dao' che cart nga par əchguapa' yoguə'əle diox.

²²Na' šə nənçhiḡə nole cuinə' gonle cas par gaquele che Xancho Jesocristən', cuiayi'išazəchle zejlicanən'. Xancho Jesocristən' yide' de'e yoblə.

²³Na' na'a ža, Xancho Jesocrist nan' sotezə soe' gaquələnšgacze' le'e. ²⁴Na' chnia' le'e de que chacchgüeida' che yoguə'əle laogüe de'en chonlilažə'əle Cristo Jeso'osən'. De'e na'azən' əchnia' le'e. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' par Beṇə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca'
chso'onlilažə' Cristən' Corinton'

1 ¹⁻²Nada' Pab naca' apostol che
Jesocristən' con can' gwnalažə'
Diozən'. Nada' chzoja' cart nga par
le'e bagwlej Diozən' ničh chdopə
chžagle cho'ela'ole Cristən' lao'
syoda Corinton', na' notə'ətezəchle
bagwlej Diozən' par nacle lažə'
ne'enə', le'e nitə'əle doxen gan'
mbane Acayan'. Nada' len beṇə'
bišə'əcho Temtion' chonto' orasyon
chnabto' lao Xacho Diozən' na'
Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue'
le'e na' so'one' ca so cuezle
binlo len xbab de'en yo'o lo'o
yichjla'ažda'olen'.

De'e ca' gwdi' gwxaquə' Pabən'

³Cheyalə' socho güe'ela'ocho
Xacho Diozən'. Le' naque' Xa
Xancho Jesocristən' na' Xancho
Jesocristən' leczə cho'elaogüe'e
le'. Xacho Diozən' cheyašə'
cheži'lilažə'e chio'o na' le'enə'
cheyonxenlažə'e chio'o šə bi de'en
chac checho. ⁴Ca naquə nada' ža,
le'enə' cheyonxenlažə'e nada' catə'
chyi' chzaca'a par ničh leczə chac
cheyonxenlažə'a beṇə' yoblə catə'

chəsə'əyi' chəsə'əzaque'e. Na' can'
chon Diozən' cheyonxenlažə'e
nada' leczə can' cheyonxenlažə'a
beṇə'. ⁵Lechgualə chyi' chzaca'a
can' gwdi' gwxaquə' Cristən',
pero na' con zoczə Diozən'
cheyonxenlažə'əchgüe' nada'
chedə' chonlilažə'a Cristən'. ⁶Chyi'
chzaca'a laogüe de'en chzejni'ida'
le'e can' gonle par žjəyezole len
Diozən'. Chac chia' ca' par ničh
cheyonxenlažə'a le'e len bi de'en
chyi' chzaquə'əle. Na' de'en
cheyonxenlažə' Diozən' nada' catə'
bin' chac chia', chone' ca' par ničh
nada' cheyonxenlažə'a le'e. De'e
na'anə' chonlilažə'əle Cristən' na'
chgo'o chchejlažə'əle catə'ən chyi'
chzaquə'əle can' chyi' chzaca'a
nada'. ⁷Na' zotezə zoa' chbeza'
de que le'e co'o gwchejlažə'əle
catə' saquə'əzi'ile. Nezdə' de que
con can' chyi' chzaca'anə' leczə
can' chyi' chzaquə'əle, na' can'
cheyonxenlažə' Diozən' nada', leczə
can' cheyonxenlažə'e le'e.

⁸Beṇə' bišə', che'lenda'
ənezele catequən' gwxaquə'əzi'
gwxaquə'əyaša'a catə'ən gwzoa'
Asian' xte cuichczə bi goquə
gona', con beyož bedolažə'a na'

xte bžinczə catə' bena' xbab la' gatcza'anə'. ⁹De'e li bena' xbab lo'o yichjla'ažda'ogua'anə' de que la' gatcza'anə'. Pero na' goc chia' ca' par ničh cui bena' xbab de que gwzoiczedə' nada'əza' yocuizə'a de'en chyi' chzaca'anə'. Na' de'en goc ca' benən par ničh chonlilažə'əcha' Diozən', Dioz ben' yosban beṇə' guat ca'. ¹⁰Na' catə'ən bena' xbab la' gatcza'anə', Diozən' bosle' nada' par cui gota'. Na' nechoslacze' nada'. Na' con bazocza' lez chbeza' yosle' nada' šə bazezocla' cho'a yelə' gotən'. ¹¹Yosle' nada' chedə' lenczə le'e chaclenle nada' chonle orasyonṇə' laogüe'enə' chṇabelene' yosle' nada'. Na' beṇə' zan naccho choncho orasyon lao Diozən' par ničh gaquəlene' nada'. Na' te gaquəlene' nada', yoguə'əlolcho güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' de'en bagoclene' nada'.

Pabən' gwžeine' šeje' Corinton'

¹²Nezda' lo'o yichjla'aždaogua'anə' de que chona' güen len yoguə'əlol beṇə' na' mazəchlə chona' güen len le'e. De'e na'anə' cho'a dižə' de que do yichj do laža'a chona' güen len yoguə'əlol beṇə' chedə' Diozən' babeyone' la'ažda'ogua'anə' xi'ilažə'. Bito chona' con can' na xbab chia'anə', sino chona' can' na Diozən' por yelə' chaclen che'enə'. ¹³Cart quinga chzoja' le'e, bito cheyalə' gonle xbab šə naquəchlə zejen sino can' nyojən nan' šejni'ilen. Na' zoa' lez šejni'ilen. ¹⁴Bachgaczə chejni'ile de que do yichj do laža'a chona' yoguə'əlol de'en chona', na' che'enda'

šejni'ilen binlo. Na' catə'ən əžin ža yidə Xancho Jeso'osən' de'e yoblə, che'enda' yebeile de'en babe'elena' le'e xtiže'enə', ca nada' chebeida' de'en chejle'ele chei.

¹⁵Na' zoa' segor šejni'ile de que do yichj do laža'an chona' bitə'ətezə de'en chona'. De'e na'anə' gwzelaža'a yida' de'e yoblə delaṇa'a le'e par ničh gaquəlencha' le'e.

¹⁶Gwzelaža'a tia' əgwlaṇa'a le'e catə'ən gwyə'a Masedonian' de'e yoblə, na' catə' beza'a Masedonian', leczə gwzelaža'a yedia' əgwlaṇa'a le'e. Na' go'onda' le'e gaquəlenle nada' par yeya'a Jodean'. ¹⁷De'e liczə go'onda' yedia' əgwlaṇa'a le'e. Bito chaca' šayečə šayen can' chsa'ac beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', to əṇia' gona' to de'e gona' na' to əṇia' cui gona'an. Lechgualə de'e chacda' catə' cui chac gona' can' bagwnia' gona'. ¹⁸Diozən' chone' complir can' ne'enə'. Na' nezene' bito goca' šayečə šayen catə'ən gwnia' yida' de'e yoblə delaṇa'a le'e la'aṇə'əczə cui bida'. ¹⁹Nada' len Silbanon' na' Temtion' gwdixjue'ito' le'e xtižə' Jesocrist Xi'in Diozən'. Cristən' bito chaque' šayečə šayen. Syempr chone' complir can' ne'enə'. ²⁰Yoguə' de'en ben Diozən' lyebe gone', babsele'e Jesocristən' par bedəyene'en. De'e na'anə' ṇacho "Amen" catə'ən cho'ela'ocho Diozən' na' zejen de que nezecho chon Diozən' complir can' ne'enə'. ²¹Baben Diozən' par ničh le'e len nada' zotezə zocho chonlilažə'əcho Cristən'. Na' bagwleje' chio'o par ničh choncho xšine'enə'. ²²Bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par

nich nacbia' naccho xi'ine' na' par nich ənezecho de que gwžin ža catə' gaquə lao na'acho de'en gonəch Diozən' chio'o.

²³Bito bida' Corinton' de'e yoblə delana'a le'e čhedə' beyejda' bitolə detila' le'e. Diozən' nezene' dižə' lin' cho'a ənia' ca'. Šə chonlaža'a Diozən' gone' nada' castigw. ²⁴Le'e bazotezə zole chonlilaža'əle Cristən', bito nato' le'e de'e niczən' šejle'ele. Lete de'en chonto' len le'e, chaclento' le'e par nitə'əchle mbalaz.

2 Ca naquə bečhoglaža'a, bitolə bida' de'e yoblə delana'a le'e par nich cui gwdiləcha' le'e čhe de'e malən' chonlen', čhedə' bito go'onda' socho trist. ²La' ža'alə bida' dezoa' le'e trist notono nla' no so'on ca soa' mbalaz. ³Le'e cheyalə' gonle par nich soa' mbalaz. De'e na'anə' bzoja' cartən' gotə'əyoida' le'e cuejyichjle de'e malən' par nich catə'an yida' de'e yoblə delana'a le'e cui soa' trist can' chonlen'. Bzoja' le'e čhedə' nezdə' de que yoguə'əle yebeile gonle ca soa' mbalaz. ⁴Tristchgua zoa' catə' bzoja' cart de'en bseja'a na' chegüi'inchgüeida' lo'o yichjla'aždaogua'anə' xte gwcheža'. Bzoja' cartən' caguə par nich sole trist sino par nich ənezele de que nada' chacchgüeida' čhele.

Cheyalə' yezi'ixencho čhe beṇə' ca' chso'on de'e malən'

⁵De'e li gwzoa' trist can' ben tole, pero caguə nadə'əzan' gwzoa' trist, casi yoguə' le'e gwzole trist por ni čhe de'en ben be'enə'. Nia' casi yoguə'əle čhedə' bito nezdə' šə yoguə'əczle gwzole trist. ⁶Ca

naquə le'e gwyānle par bchoj yelə' goxia' čhelen' benlene' castigw, əchnia' le'e bač goc to ca'atə'ətə' gaque' castigw. ⁷Bito cheyalə' gonchlēne' castigon'. Cheyalə' yezi'ixenle čhe' na' güe'elene' yelə' chxenlažə' par nich cui cuejyichje' Diozən' por ni čhe de'en zochgüe' trist. ⁸Chneyoida' le'e legon par nich ənezene' de que chaquele čhe'. ⁹Bzoja' le'e par ənezda' šə gwzenagle čhia' ca naquə yoguə'əlo' de'en gwnia' gonle. ¹⁰Na' ca naquə chezi'ixenle čhe be'enə', lencza' nada' chezi'ixena' čhe'. Na' šə bi de'en bene' len nada', nezcze Cristən' de que babezi'ixena' čhe' čhedə' che'enda' gaquəlena' le'e. ¹¹Cheyalə' yezi'ixencho čhe' par nich cui soi gwxiye'enə' chio'o par goncho bichlə de'e mal. Nezczecho ca naquən' chene'en əxoayaguən chio'o.

Pabən' go'onchgüeine' yežague' Titonə'

¹²Catə' bežina' Troas par čhixjui'a dižə' güen dižə' cobə čhe Cristən', Xancho Diozən' bene' par nich gwnitə' beṇə' gwse'enene' yoso'ozenague'en. ¹³Pero benchgua' xbab čhe beṇə' bišə'əcho Titonə' de'en cui bežaga'ane' na'. De'e na'anə' bzeida' beṇə' bišə'əcho ca' dižə' nach beza'a beya'a Masedonian'.

Cristən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' par nich chnabi'e chio'o

¹⁴Choxcwlen Diozən' babebej Cristən' chio'o xni'a de'e malən' par nich chnabi'e chio'o, na' na'a ngodə'əcho txen len le'. Na' leczə

chon Diozən' par niçh gatə'ətezə
 zocho na' gatə'ətezə chejcho
 choncho ca chsa'acbeli beṇə' ca
 beṇə' güennə' naquə Cristən'.
¹⁵Chebei Diozən' de'en choncho ca
 chsa'acbeli beṇə' ca beṇə' güennə'
 naquə Cristən'. Baḷə beṇə' ca'
 babesyə'əchoj xni'a de'e malən'
 na' yebaḷe' bachəsə'əbiayi'. ¹⁶Catə'
 choncho ca chsa'acbeli beṇə' ca
 beṇə' güennə' naquə Cristən',
 beṇə' ca' cui chso'onlilažə'ene'
 chsa'acbeli'ine' de que yesə'əbiayi'e.
 Pero na' beṇə' ca' chso'onlilažə'
 Cristən' chəsəyə'əbeine' de'en
 chlo'echo ca beṇə' güennə'
 naque'enə', chedə' bade yelə'
 mban čega'aque' zejlicane na'
 yesyə'əžine' gan' zo Diozən'. ¿No
 chio'o chonlilažə'əcho Cristən'
 zaquə'əcho par əgwlo'echo ca
 beṇə' güennə' naque'enə' ža'alə
 cui zo Diozən' chaclene' chio'o?
¹⁷Nitə' beṇə' zan choso'oxəyague'
 chəsə'əše'e can' na xtižə'
 Diozən' parzə niçh beṇə' ca'
 choso'opeine' len xtižə'əga'aque'enə'
 choso'onežjue' lega'aque' mech.
 Nada' bito chona' ca'. Do laža'a
 zotezəcza' chyixjui'a xtižə' Diozən'
 čhedə' le'enə' bene' mendad
 chyixjui'an. Diozən' neze nle'ine'
 naquən' chona' chyixjui'a xtiže'enə',
 nada' ngoda'a txen len Cristən'.

De'e cobə de'en non Diozən' lyebe
 gone' par gaquəlene' beṇəçhən'

3 Chezənljale xbab de que
 cho'eləo' cuina' ca dižə'
 de'en cho'a, pero caguə ca'anə'.
 Nezczele de que chona' xšin
 Diozən' do laža'a. Na' bito chonən
 byen goxa'a cart par niçh ənezele

nac naca', na' nic chonən byen
 gwzojle cart de'e goxa'a catə' ša'a
 ga yoblə can' chonən byen len baḷə
 beṇə'. ²Lechgualə chacda' čhele.
 Nada' gwdixjue'ida' le'e dižə' güen
 dižə' cobə čhe Cristən' par bocobə
 yichjla'ažda'olen'. De'e na'anə' bito
 chyažjda' cart de'en na de que naca'
 beṇə' güen, la' yoguə' no zjənombia'
 le'e zjəneze' can' goquəlena'
 le'e par chonlilažə'əle Cristən'.
³Catə'an be'elena' le'e xtižə'
 Cristən' benlilažə'əlene' na' bene'
 par niçh Spirit čhe Dioz ben' zo
 zejlicane bocobən yichjla'ažda'olen'.
 Na' de'en nachia' babocobə
 yichjla'ažda'olen' zaquə'əchən cle
 ca to cart de'en nyoj le'e yiš na' cle
 ca lei čhe Diozən' de'en byoj le'e
 čhopə yej ta'a.

⁴De'en chonlilažə'əle Cristən'
 nezdə' de que le'enə' chaclene' nada'
 par chona' xšine'enə' can' chebei
 Diozən'. ⁵Ca naquə nada' bito
 de cho'a əṇia' de que to gwlažza'
 chona' xšin Diozən'. Bitə gaquə
 əṇia' ca', la' Dioz nan' zoe' chaclene'
 nada' na' chone' par niçh chac
 chona' xšine'enə'. ⁶Dioz na'anə'
 babene' par niçh chac chyixjui'a
 can' naquə de'e cobə de'en none'
 lyebe gone' par gaquəlene' chio'o
 beṇəçh. De'e cobən' de'en none'
 lyebe gone' bito naquən ca lei
 čhe'enə' de'en nyojən chzejni'in
 chio'o de que cuiayi'icho de'en cui
 choncho complir yoguə'əḷol can'
 nanṇə'. Diozən' none' lyebe gon
 Spirit čhe'enə' yelə' mban zejlicane
 čhe notə'ətezcho gonlilažə'əchone'.

⁷Catə' bzoj Diozən' lei čhe'enə'
 le'e yej ta'a ca' na' bnežjue'en de'e
 Moisezən', de'e zan de'e bene' par

gosə'əneze beŋə' Izrael ca' catequən' zaquə' lei che'enə' de'en chzejni'in chio'o beŋəch de que cuiayi'icho. Na' de'e tant goctit cho'alao de'e Moizezən' xte bito goquə yesə'əgüia beŋə' Izrael ca' cho'alaogüe'enə'. Pero šo'olažə' bega'a yelə' chactit che cho'alaogüe'enə'. ⁸Zaquə'əczə lein' pero na' zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en chyixjue'ida', la' notə'ətezcho chonlilažə'əchone', Spirit che Diozən' chonən yelə' mban zejlicane checho. ⁹Diozən' blo'e de que zaquə'əczə lein' la'anə'əczə nan de que yoguə' chio'o beŋəch de xtolə'əcho de'en cui choncho complir can' nanŋə'. Pero zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che Cristən' chedə' la' notə'ətezcho chonlilažə'əchone', Diozən' none' chio'o beŋə' güen. ¹⁰Na' na'a de'en babidə Cristən', zaquə'əchgua dižə' güen dižə' cobə che'enə', na' de'e na'anə' lein' bačh naquən ca to de'e cui bi zaquə'. ¹¹De'e te chei lein' la'anə'əczə naquən to de'e zaque'e. Pero ca naquə dižə' güen dižə' cobə che Cristən' caguə de'e te cheinə'. De'e na'anə' zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

¹²Nada' nezdə' de que caguə de'e te chei dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. De'e na'anə' cho'a dižə' chei clar. ¹³Moizezən' bcuašə' cho'alaogüe'enə' len to lachə' ničh cui besə'əle'i beŋə' Izrael ca' nac goc bega'a yelə' chactit che cho'alaogüe'enə'. Nada' bito hcuaša'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən', sino chyixjui'an ničh chəsə'əneze yoguə'əlol beŋə'. ¹⁴Beŋə' Izrael ca' bito gwse'ejni'ine'

de'en chebei Diozən' na' xte ža neža catə' choso'olabe' lei de'en bzoj de'e Moizezən', bito chse'ejni'ine' bi zejen. Con beŋə' ca' chso'onlilažə' Cristən' chse'ejni'ine' bi zejen, na' casi yoguə' beŋə' Izrael gwlaž chia' ca' bito chso'onlilaže'ene'. ¹⁵De'e li xte ža neža yoguə' las catə' choso'olabe' lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito chse'ejni'ine' bi zejen. ¹⁶Pero catə'əch chzolao chso'onlilaže'e Xancho Cristən', cana'achən' chse'ejni'ine' bi zejen lei de'en bzoj de'e Moizezən'. ¹⁷Na' ca naquə chio'o chonlilažə'əcho Xancho Cristən', zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' chaclenən chio'o par choncho can' chene'e Diozən'. Bitoch choncho xbab de que por ni che šə choncho de'en na lein' chebei Diozən' chio'o. Na' Spirit che Diozən' lecəə naquən Spirit che Xancho Cristən'. ¹⁸Ca to spejw chlo'en cho'alao beŋə', ca'aczə dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Xancho Cristən' chlo'in yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' de que naque' le'ezelaogüe beŋə' zaque'e. Na' Spirit che Xancho Cristən' zon lo'o yichjla'aždao' chio'o chejni'icho dižə' güen dižə' cobə che'enə' chaclenən chio'o par ničh zdach chaquəchcho beŋə' šao' beŋə' güen can' naquə Cristən'.

4 Yelə' beŋə' güen che Diozən' gwleje' nada' par chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Na' de'e na'anə' bito chjəxaquə'əlaža'a ca de'en chyixjui'an. ²Bitobi chona' de'e əgwcuša'a o de'e gaquəda' zto' par yesə'əneze beŋə'. Bito chxoayaga' beŋə', na' bito chzejni'ida'

xtižə' Diozən' clelə. Nada' chsed
chlo'ida' beṇə' xtižə' Diozən' tcho'a
tšao' na' yoguə'əlole' zjənezene'
lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de
que cho'a dižə' li. Na' leczə' neze
nle'i Diozən' can' babena'. ³Con
beṇə' ca' bachəsə'əbiayi' por ni
che de'en cui chso'onlilaže'ene'
lega'acze' bito chse'ejni'ine' dižə'
güen dižə' cobə che Jesocristən'
de'en chyixjui'a. ⁴Gwxiye' nan'
chnabia'an lega'aque' na' chonən
par nchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'.
De'e na'anə' bito cho'o be'eni'in lo'o
yichjla'ažda'oga'aque'enə' la'anə'əczə
chzenga'acda'ane' dižə' güen dižə'
cobə che Cristən'. Le'enə' naque'
le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, na' naquə
yichjla'aždaogüe'enə' cayaṇə'an
naquə yichjla'aždao' Diozən' na' tozə
can' chso'one'. ⁵Bitobi dižə' cho'a par
güe'elao' cuina'. Con chyixjui'a de
que cheyaḷə' gwzenagcho che Xancho
Jesocristən'. Na' nada' con zocza' par
gaquəlena' le'e xte ga zelao saquə'əda'
chedə' chacda' che Jeso'osən'.
⁶Chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə
che Jesocristən' chedə' Dioz ben' ben
par niç chatə' be'eni' yežlyo nga
leczə le'enə' babene' par niç be'eni'
che'ena' yo'on lo'o yichjla'ažda'ochon'.
Na' de'e na'anə' ca naquə chio'o
banombi'acho Jesocristən' nezecho
de que Diozən' naque' le'ezelaogüe
beṇə' zaque'e chedə' yichjla'aždao'
Diozən' naquən cayaṇə'an naquə
yichjla'aždao' Jesocristən' na' tozə
can' chso'one'.

**Apostol ca' gwnitə'ətezə gwnite'e
gwso'onlilaže'e Diozən'**

⁷Chio'o ni latə'əzə cui zaquə'əcho
par chzejni'icho beṇə' che Cristən',

pero Diozən' chaclene' chio'o par
chzejni'iga'aquechone'en. De'e
na'anə' chsa'acbe'i beṇə' de que
por yelə' guac xen che Dioz nan'
choncho de'en choncho, caguə por
ni che de'e zaquə'əcho gonchonṇə'.
⁸Na' ca naquə nada' syempr chyi'
chzaca'a pero bito chbejəyichja'
xšine'enə'. Zan las catə' cuichczə
chežellaža'a naclə gona', pero
nezdə' zo Diozən' chaclene' nada'.
⁹Choso'olagzejə choso'olagzidə
beṇə' nada' pero Diozən' bito
chbejəyichje' nada'. Choso'oçhi'
choso'osaquə' beṇə' nada' pero
bito choe' Diozən' latjə par so'ote'
nada'. ¹⁰Gatə'ətezə cha'a con do
tyemp choso'oçhi' choso'osaquə'
beṇə' nada' na' chse'enene' so'ote'
nada' can' gwso'ot beṇə' mal
ca' Jeso'osən'. Diozən' cho'e latjə
chyi' chzaca'a yoguə' de'e quinga
par niç nla'alaon de que zoczə
Jeso'osən' chaclene' nada' par
chona' can' chazlaže'enə'. ¹¹Nada'
žlac ne'e mbana' syempr chjti'a
beṇə' choso'oçhi' choso'osaque'e
nada' laogüe de'en chse'enene'
so'ote' nada'. Chəsə'əgue'ine'
nada' chedə' əchyixjui'a xtižə'
Jeso'osən'. Na' la'anə'əczə chac ca'
na' la'anə' chaxə' cuerp chia'ana'
zoczə Jeso'osən' chaclene' nada'
par chona' can' chazlaže'enə'.
¹²Gwžinlja ža so'ote' nada', pero
caguə de'e bi de'enə', con la' bade
yelə' mban zejlicane chelen' de'en
babzejni'ida' le'e xtižə' Diozən' na'
banonen chele.

¹³De'e Dabin' bzoje' to Salmo
gan' nan: "Chonlilaža'a Diozən'
na' de'e na'anə' cho'a dižə' che'."
Can' benlilažə' de'e Dabin' Diozən',

ca'aczən' chonlilaža'ane' nada'. De'e na'anə' cho'a xtiže'enə'. ¹⁴Diozən' bosbane' Xancho Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' nezecho can' bosbane'ene'enə', lecə can' yosbane' chio'o na' yeyejcho gan' zoe'enə' par niḥ žjəyezochō txen len le'. ¹⁵Yoguə'ələl de'en babžaglaogua', bžaglaogua'an par gaquəlena' le'e. De'e na'anə' bagwyanch chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' banaccho beṇə' zan cho'echo yelə' choxcwlen che Diozən' catequən' nzi'ilaže'e chio'o.

¹⁶Na' bito chjxaquə'əlaža'a ca de'en chyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən' la'anə'əczə tža tža zda chaḥə' cuerp chia'anə'. Tža tža chonəch Diozən' nada' fuers balor par yichjla'aždaogua'anə'. ¹⁷Yob te che bitə'ətezə de'e dao' de'en chžaglaochō lao zocho yežlyo nga. Pero de'e ca' chžaglaochon' chsa'aclenən chio'o niḥ socho probnid žjəyezochō mbalaz juisy len Diozən' zejlicane. ¹⁸Chio'o bito chi' yichjcho che de'e ca' chle'icho yežlyo nga, chi' yichjcho che de'e ca' cui chle'icho. De'e ca' chle'icho zjəde yežlyo nga, de'e yesə'əde cheinə', pero de'e ca' cui chle'icho yežlyo nga caguə de'e yesə'əde cheinə', zjənaquən par zejlicane.

5 Ca naquə cuerp chechon' gwxaquə'əleben ca to ranšzə. Žalnež te chei catə'an gatcho. Pero na' nezecho Diozən' gone' par niḥ žjəyezochō zejlicane yoban' gan' zoe'enə'. Na' gan' žjəyezochon' gwxaquə'əleben ca to yo'o gual chedə' naquən to de'e ben Diozən' na' caguə de'e

te cheinə'. ²De'e li žlac nezoa' mbana' yežlyo nga chbežəyaša'a lo'o la'aždaogua'anə' zelaža'a xte juisy gon Diozən' cuerp cob chia'anə' de'en gata' chia' yoban'. ³Zelaža'a gata' cuerp cobə chia' sin cui gata' chedə' bito che'enda' soa' sin cuerp. ⁴Cuorp chechon' de'e te chein'. De'e na'anə' chbežəyaša'a lo'o la'aždaogua'an, caguə de'en che'enda' gata', pero de'en zelaža'a gon Diozən' cuerp cobə chian' de'en cui te chei na' žjəyezoa' len le' zejlicane. ⁵Dioz na'anə' babocobe' yichjla'ažda'ochon' na' le'enə' babsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par niḥ ca' nezecho gwžin ža gone' chio'o to cuerp cobə de'en cui te chei.

⁶De'e na'anə' yichjla'aždaogua'anə' zon mba bitə'ətezə chac. Nežda' žlac zoa' mbana' len cuerp chia'anə', bito gaquə soa' yoban' gan' zo Xancho Jesocristən'. ⁷Pero la'anə'əczə cui chle'ida' Xanchon' zocza' chonlilaža'ane'. ⁸Na' yichjla'aždaogua'anə' zon mba de'en nežda' žjəyezoa' len Xancho Jesocristən' catə'an gata'. De'e na'anə' jejni'a gata' na' gožə' cuerp chia'anə' cle ca socha' yežlyo nga. ⁹Na' žlac ne'e mbana' cho'elaža'a chona' ca chebei Diozən' nada' na' ca yebeine' nada' catə'an bagota'. ¹⁰Chona' ca' chedə' chonən byen yoguə'əcho techō lao Cristən' par əchogbi'en che to tocho segon naquən' bencho lao bguancho, šə bencho de'e güen o šə bencho de'e mal. Ečhogbi'en che to tocho šə socho mbalaz o šə si'icho castigw.

**Notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə'
Cristən' nite'e binlo len Diozən'**

¹¹Na' nada' ža ca naquən' ɲezda' de que cheyałə' əgwdecho cuent lao Cristən' che yogua'əłol de'en chonchon', chona' xte ga zelao saquə'ada' par se'ejle'e beṇə' che xtiže'enə'. Diozən' ɲezene' de que chona' xšine'enə' do laža'a, na' leczə zoa' lez de que le'e baɲezelen. ¹²De'e yoblə nia' de que bito cho'elao' cuina' sino che'enda' əɲezele can' chona' niç yebeile na' güe'ele dižə' len beṇə' ca' chəsə'əɲelao' chia' ye'ega'aclene' de que chona' xšin Diozən' do laža'a. Beṇə' ca' chəsə'əɲelao' chia' chso'elao' cuinga'aque' por ni che šə bi de'en bazjənsede', na' che seɲyən' zjəzoe' na' che no lao dia chei gwsa'alje'. Na' bito bi nonən len lega'aque' nac zjənaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ¹³Šə chaquele chac tonta'anə' por ni che can' babena', leɲon xbab de que par be'elaogua'a Dioz nan' babena' bi de'en babena'. Na' šə chonle xbab zo ša'oczə yichjla'aždaogua'anə', leɲon xbab de que par chaquəlena' le'enə' chona' bi de'en chona'. ¹⁴Lechguale chaque Cristən' checho, na' de'e na'anə' bitobi chona' de'e bia'azəlaža'a. Chona' con can' chene'ene' chedə' bsaɲlažə' cuine' gwso'ote'ene' por ni che yogua' chio'o beɲəç, na' de'e na'anə' guaqua əɲacho de que yogua'əcho gotcho. ¹⁵Por ni che yogua' chio'o beɲəçən' Cristən' bsaɲlažə' cuine' gwso'ote'ene' par niç bitoch goncho con de'e bia'azəlažə'əcho sino goncho can' chene'e le', chio'o

bade yelə' mban zejlicane checho. Por ni che chio'on bsaɲlažə' cuin Cristən' gwso'ote'ene' na' leczə por ni chechon' bebane' ladjo beṇə' guatən'. ¹⁶Caṭə'an cuinə' gonlilaža'a Cristən' bena' xbab de que cui zaque'e, chedə' bena' xbab che' na' che yogua'əte beṇə' de que zjəzaque'e segon nac zjənaque', na' nac chso'one', na' bi de'e de chega'aque'. Pero ɲa'a bitoch chona' xbabən' ca' che Cristən' o che notə'ətezəchlə beṇə'. ¹⁷Chio'o bandil' ngodə'əcho len Cristən' Diozən' babocobe' yichjla'ažda'ochon'. Na' bitoch chebeicho de'e ca' bebeicho antslə, na' leczə bitoch choncho can' bencho antslə. Bazochə ca beṇə' cobə, na' banža' yelə' chzo yelə' chbez chechon'.

¹⁸Ca de'en banaccho ca beṇə' cobə, goc ca' chedə' Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon'. Ben Diozən' par bezochə binlo len le' ca de'en bnežw cuin Cristən' por ni checho. Na' Diozən' no'e chia' chaquəlena' beṇə' par niç yesyə'ənite'e binlo len le'. ¹⁹Diozən' bsi'e xneze ben Cristən' par niç notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' le' chəsəyə'ənite'e binlo len Diozən', na' bitoch chone' cuent che de'e mal ca' bagwso'one'. Na' de'e na'anə' noe' Diozən' chia' chyixjue'ida' beɲəçən' naquən' so'one' par yesyə'ənite'e binlo len le'. ²⁰Cristən' bsele'e nada' ca lgüe'e, na' Diozən' chone' par niç chɲeyoida' le'e ca cuincə Cristən', le'e cuinə' gonlilažə'əlene', par yezole binlo len Diozən'. De'e na'anə' leyenitə' binlo len le'. ²¹Cristən' bitobi de'e

mal bene', pero par ničh cui si'icho castigw che de'e mal chechon' de'en choncho, Diozən' bene' par ničh Cristən' gwxaquə'əzi'e cacəə nacho lele'en bene' de'e malən'. Na' laogüe de'en gwxaquə'əzi' Cristən' lgua'a chio'o, Diozən' banone' chio'o beṇə' güen can' naquə cuine' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

6 Nada' chona' xšin Diozən' txen len le'. De'e na'anə' chneyoida' le'e legon can' chazlažə' Diozən' par ničh gacbia' de que chaclenən le'e ca de'en chonlilažə'əle Diozən' ben' nzi'ilažə' le'e. ²Nyoj can' gwna Diozən':

Catə' bžin tyemp de'en bžia' bia' gona', bzenaga' chio'.

Na' catə' bžin ža bena'an,

cana'achən' goquəlena' le'.

Can' nyojən. Na' ža neža babžin tyempən' gwne' ca', la' ža neža zocze' par yebeje' le'e xni'a de'e malən' le'e cuinə' gonlilažə'əlene'.

³Bito chona' de'e əgwžon par ničh beṇə' cui so'onlilaže'e Criston' ničh ca' cui nono nelao' che xšin Diozən' de'en chona'. ⁴Lgua'a de'e gona' ca', bitə'ətezə de'e chona' chona'an ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can' cheyalə' so'on beṇə' güen xšin Diozən'. Chgo'o chchejlaža'a catə' choso'oči' choso'osaquə' beṇə' nada' na' catə' chzaquə'əzi' chzaquə'əyaša'a, na' catə' za'ac bichlə de'e mal len nada'. ⁵Leczə chgo'o chchejlaža'a catə' chjəti'a beṇə' chəsə'əyin nada', na' catə' chəsə'əyixjue' nada' ližya, na' catə' chəsə'əbiadi'e nada' chəsə'əne' de que naca' beṇə' mal, na' catə' chjxaquə'əda' por ni che yoguə'əlol de'en chona', na' catə' chžaglaogua'

chbeja' yel bišgal, na' catə' chbil chdona'. Yoguə' de'e quinga chjti'a pero chgo'o chchejlaža'a. ⁶Chona' ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can' cheyalə' so'on beṇə' güen xšin Diozən'. Chlo'a de que bito bi de'e mal da' əchen yichjla'aždaogua'anə'. Chlo'a de que chejni'ida' can' chene'ene' goncho, napa' yelə' chxenlažə' len beṇə' yoblə, chona' güen len beṇə' yoblə, chona' can' na Spirit che Diozən', na' do laža'a chacda' che beṇə' yoblə. ⁷Cho'a xtiže'ena' de'en naquə de'e li, na' de'en baben Diozən' par ničh naca' beṇə' güen laogüe'ena' de'e na'anə' chone' nada' yelə' guac che'ena' par chona' xšine'ena' na' par chdiləlena' gwxiye'ena'. ⁸Chona' ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can' cheyalə' so'on beṇə' güen xšin Diozən' la'anə'əczə šə chso'elaogüe'e nada' o šə chəsə'əgue'ine' nada' na' la'anə'əczə šə chəsə'əne' güen chia' o šə chəsə'əne' mal chia'. Dižə' de'en cho'a naquən de'e li, la'anə'əczə nitə' beṇə' chəsə'əne' naca' beṇə' goxoayag. ⁹Na' la'anə'əczə nitə' beṇə' chsa'aquene' bito bselə' Diozən' nada', le'e nezele de que Diozən' bsele'e nada' naca' apostol. Zan las chona' xbab gatza'anə', pero nembana'. Ca de'en chon Diozən' par chac chia' yoguə' de'e quinga chžaglaogua', chone' ca' par ničh gaquəcha' beṇə' güen, caguə chone' par ničh gata'anə'. ¹⁰La'anə'əczə de'e zan de'e chac par soa' trist, syempr chebeida' lo'o la'aždaogua'anə'. La'anə'əczə nga'an yaša'a, chona' ca beṇə' zan nite'e mbalaz. La'anə'əczə bito bi de chia', Diozən' chone' bitə'ətezə de'en chyažjda'.

¹¹Con yoguə' dižə' de'en nezdə' na' de'en naquə güen babi'an len le'e beṇə' Corinto de'en chacchgüeida' chele. ¹²Na' ca naquən' cui zole binlo len nada', naquən por ni che de'en cuitec chaquele chia', caguə de'en cui chacda' chele. ¹³Chatə'əyoichgüeida' le'e can' chatə'əyoida' no xi'ina' leso legaue chia' can' chacchgüeida' chele.

Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'aždao' beṇə' chso'onlilažə' le'

¹⁴Bito cheyalə' əgwodə' ljuəžjcho len beṇə' cui chso'onlilažə' Cristən'. Ben' zda licha bito gaquə gone' txen len ben' chon de'e mal. Na' ben' yo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'enə' bito naquə yichjla'aždaogüe'en tozə len yichjla'aždao' ben' cui yo'o be'eni' che Diozən'. ¹⁵Cristən' bito chac gone' txen len de'e gwxiye'enə'. Na' ben' chonlilažə' Cristən' bito cheyalə' gaque' txen len ben' cui chonlilažə' Cristən'. ¹⁶Na' chio'o cho'ela'ocho Dioz ben' zo zejlicane bito gaquə goncho txen len bitə'ətezə de'en naquə che lguə'a lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beṇə', chedə' Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' zo liže'. Chac can' gwna Diozən':

Soa' len lega'aque' na' talenga'aca'ane'.

Gaca' ben' so'elaogüe'e, na' lega'aque' əsa'aque' xi'ina'.

¹⁷De'e na'anə' cheyalə' goncho can' gwna Xancho Diozən':

Le'e yechoj entr beṇə' ca' cui chso'elao' nada' na' bitoch gonle txen len lega'aque'.

Bitoch gonle de'e malən'.

Legon par niçh yebeida' le'e.

¹⁸Na' nada' gaca' Xale na' le'e gacle xi'ina'.

Can' na Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xennə'.

7 Beṇə' bišə'ədaogua'a, nezecho gon Diozən' len chio'o can' na lyebe quinga de'en babi'a dižə' chei. De'e na'anə' cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho bitə'ətezə de'e mal na' bitə'ətezə xbab mal de'en choncho, par niçh cui bi de'e mal ta' əchen cuerp chechon' o yichjla'ažda'ochon'. Na' ca de'en napcho Diozən' respet, cheyalə' gwzenaguəchcho che' par niçh yichjla'ažda'ochon' šejəch gaquəchən xi'ilažə'.

Beṇə' Corinto ca' gosə'əbejyichje' de'e malən'

²Na' chṇeyoida' le'e, legaue chia' can' chacda' chele. Ni to beṇə' cui bi bi chonda'ane'. Bito bi bi chona' par əgwɔxinjən yichjla'aždao' beṇə' yoblə. Bito chxoayaga' beṇə'. ³La'anə'əczə bal'e nale de que chona' ca', bito chdila' le'e. Bagwnia'acza' antslə lechgualə chacda' chele. Chacda' chele na'a mbana' na' leczə xte ža yelə' gota' ne'e guaquəczəda' chele. ⁴Lechgualə chebeida' le'e na' zoa' segor gonle can' chene'e Diozən'. Babeyacxenlaza'a de'en bla' rson ca güennə' chonle, na' zochgua' mbalaz, la'anə'əczə de'e zan de'e chyi' chzaca'a.

⁵Catə' bežina' Masedonian' de'e li bito gotə' latjə yezi'ilažə'a. Do tyempte boso'oçhi' boso'osaquə'

benə' ca' nada', na' bžeba' lo'o yichjla'aždaogua'anə' godca' nac gonle. ⁶Pero Diozən' syempr cheyonxenlaže'e benə' nitə' trist. Le' beyonxenlaže'e nada' de'en bela' Titonə'. ⁷Beyacxenlaža'a caguə de'en bele'e na'azən' sino por ni che rson de'en zeno'enə' de que bebeichgüeine' can' chonle. Be'e dižə' de que zelažə'əchgualə yida' de'e yoblə delaŋa'a le'e. Na' leczə ne' de que chegüi'inchgüeile lo'o yichjla'ažda'olen' ca naquə de'e mal de'en benlen' na' chi' yichjle gonle can' gwnia' le'e. Na' bebeichgüeida' de'en bele'enə' pero mazəchlə bebeida' dižə' de'en be'e chele.

⁸⁻⁹Chacbe'ida' tristən' bzoa' le'e ca de'en gwnia' le'e le'e cartən'. Gwdechlə beyejda' ca naquən' bzoa' le'e tristən', pero na'a bitoch cheyejda' chedə' šložžən' gwzole trist. Caguə chebeidan' bosgüi'inda' yichjla'ažda'olen'. Con chebeida' de que lao zole chegüi'inlažə'əle lo'o yichjla'ažda'olenə' bedinjele de'e mal chele de'en benle. Na' chebei Diozən' de que bedinjelen. Can' naquən bitobi de'e mal benən len le'e de'en bzoja' le'e cartən', sino goclenən le'e. ¹⁰Chebei Diozən' catə' notə'ətezə benə' zo trist chedinjene' che de'e malən' babene', na' Diozən' chezi'ixene' che ben' chedinje xtole'enə' par niç cui yeyeje' lao yi' gabilən'. Na' šə babedinjecho xtolə'əcho ca' cuat socho trist de'en bedinjechon. Benə' zan ža' yežlyo nga bito chesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' catə' nite'e trist, na' de'e na'anə' gwžin ža žjəya'aque' lao yi' gabilən'. ¹¹Chebei Diozən' can'

bedinjele xtolə'əlen' catə'ən gwzole trist. Na' de'en gwzole trist, lechgualə gone'ele benle can' chene'e Diozən' gonle, na' lechgualə gone'ele nezdə' de que bito benle txen len ben' ben de'e malən', na' bža'ale por ni che de'e malən' ben be'enə', na' bžeble chaquele šə yida' yedeyena' le'e castigw. Lechgualə gone'ele gonle ca yebeida'. Lechgualə gwche' yichjle gonle can' na Diozən'. Na' leczə de'en gwzole trist benən par niç bnežwle castigw che ben' ben de'e malən'. Na' lao yoguə'əlol de'e quinga bagoc, naquən clar de que bitoch bi xtolə'əle de. ¹²Bito bzoja' le'e parzə niç ben' ben de'e malən' si'e castigw, nique nacho parzə niç ben' goquə de'e mal chei yeyacxenlaže'e. Leczə bzoja' le'e par niç lao Diozən' gocbe'ile de que ne'e chaquele chia' na' ne'e chene'ele gonle can' nia'anə'. ¹³Na' babeyacxenlaža'a de'en bzenagle chia'.

Na' bebeichgüeida' chedə' benle ca bebei Titonə'. Yoguə'əle benle ca zoe' mbalaz. ¹⁴Be'elaogua'a le'e catə' bi'a dižə' len Titonə' na' benle can' goža' Titon' gonle. De'e na'anə' bito chacda' tolə. Yoguə'əlol de'en bagwnia' le'e babi'a dižə' li, na' leczə catə'ən bi'a dižə' len Titonə' be'elaogua'a le'e benle par niç nacia' bi'a dižə' li. ¹⁵Na' chaquəchene' chele chedə' chone' xbab can' yoguə' le'e bzenagle che' na' chone' xbab can' gwche'echgua yichjle par benle can' gože' le'e. ¹⁶Na' chebeida' zoa' segor gonle yoguə'əlol can' cheyałə gonle.

Besə'əzanene' de'en gotə' čhega'aque' par gwsa'aclene' beṇə' yoblə

8 Beṇə' bišə', chene'eto' ənezele can' bagoclen Diozən' tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' gan' mbane Masedonian'. ²Lao yelə' yašə' yelə' zi' čhega'aque'enə' bagoclen Diozən' lega'aque' par nite'e mbalaz. Na' la'aṇə'əczə bazjənaquəchgü'e beṇə' yašə', besyə'əbeine' bosə'ənežjue' de'en besə'əyazje beṇə' chso'elao' Cristən' Jodean'. ³Nezda' na' cho'a dižə' de que to toe' boso'onežjochgü'e de'e besə'əyazje beṇə' ca' la'aṇə'əczə cui bi gotə' par cuinga'aque', na' con xbab čhega'aque'enə' gwsə'one' ca'. ⁴Gosə'əneyoine' nada' gua'a latjə yosə'onežjue' mech par əsa'aclene' beṇə' Jodea ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ⁵Na' gwsə'onche' mazəchlə can' bena' xbab so'one' de'en gwsə'on cuinga'aque' lažə' na' Xancho Cristən' na' lažə' na'anə' čhedə' gwsa'acbe'ine' can' chene'e Diozən' so'one'. Na' leczə boso'onežjue' mechən'. ⁶Nezecho de que Titon' bide' gan' zole na' btipe' lažə'əle par btoble mechən'. Na' catə' gwnezdə' de'en gwsə'on beṇə' Masedonia ca', gotə'əyoida' Titonə' yeyede' yeto gan' zolen' par nič gaquəlene' le'e yeyož əgwtohle mechən'. ⁷Güenchguan' chonle ca de'en lechgualə chonlilažə'əle Cristən', na' cho'echgualə xtiže'enə', na' de'e zan de'e chejni'ile čhe Diozən', na' chonle xšine'enə' do yichj do lažə'əle, na' chacchgüeile čheto'. Na' de'e na'anə' chneyoida'

le'e gonšgaczele güen əgwtohle de'e sčha'o par əgwnežjwle beṇə' Jodea ca'.

⁸Bito chona' mendad əgwnežjwle mechən', con babi'a dižə' len le'e can' boso'onežjo beṇə' mech. Na' šə gonle can' gwsə'on lega'aque' gwlo'ele de que do lažə'əlen' chaquele čhe Diozən'. ⁹Nezele de que Xancho Jesocristən' nape' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'aṇ xen. Pero de'en nzi'ilažə'e chio'o bzanene' gwlejyichje' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'aṇ čhe'enə' par nič bedəyene' ca si'icho yelə' bala'aṇ xen.

¹⁰Godgüize gone'ele gaquəlenle beṇə' yašə' ca' na' gwsolao btoble mechən'. Na' na'a chnia' le'e de que naquən güen yeyož əgwtohlen. ¹¹Na' gwnežjwle de'en de chele xte ga zelao saque'ele par nič yeyož gonle can' gone'ele gonle. ¹²Šə to beṇə' chene'ene' əgwnežjue' to de'e əgwnežjue', gobeicze Diozən' can' gone'enə' la'aṇə'əczə latə'əzə de'en gaquə əgwnežjue', pero na' šə cui bi de čhe' bito əṇa Diozən' cheyalə' əgwnežjue' de'e cui de čhe'.

¹³Bito nia' de que gonle ca cuich bi bi yega'aṇ čhele na' gatə' čhe beṇə' yoblə. ¹⁴Con che'enda' gatə' de'e chyažje yoguə'əle. Na'a de čhe le'e, na' cheyalə' gaquəlenle lega'aque' chəsə'əyazjene' na'a. Čhexa šə gwžin tyemp cata' gatə' čhe lega'aque' na' le'e əyazjele, lega'aque' cheyalə' sa'aclene' le'e par nič gatə' de'e chyažje yoguə'əle. ¹⁵Nach gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən', nan: "Ben' betobə de'e sčha'o bito gotə'əch mazəchlə ca de'en byažjene', na' ben' betobə lata' da'ozən' gotə' čhe' de'en byažjene'."

Titon' na' beṇə' ljeužje' ca'

¹⁶Choɣcwlen Diozən' bene' par niçh Titonə' che'enchgüeine' gaquəlene' le'e ca'aczən' che'enda' nada' gaquəlena' le'e. ¹⁷Catə' gotə'əyoida'ane' yeyede' gan' zolen' par gaquəlene' le'e, le' gwnə' ya'o, caguə de'en gotə'əyoida'ane' na'azə sino de'en bache'enchgüieiczene' yeyede' gan' zolen' par gaquəlene' le'e.

¹⁸Chselə'a yeto beṇə' bišə'əcho len Titonə'. Na' tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüie'e Jesocristən' chso'e dižə' güen che beṇə' bišə'əchonə' catequən' xoche chzejni'ine' beṇə' ca naquə dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. ¹⁹Nachən' bagosə'əbeje'ene' par sa'alene' nada' catə' žjəyesana' mechən' de'en chtobcho par gaquəlencho beṇə' bišə'əcho yašə' ca' nitə' Jodean'. Chtobchon par niçh Xancho Diozən' chzi'e yelə' bala'an na' par niçh nla'alao de que chene'echo gaquəlencho beṇə' chyažj chchine. ²⁰⁻²¹Yo'o yichja' gona' de'en naquə güen lao Xancho Diozən' na' lao beṇə'chən'. De'e na'anə' le' sa'alene' nada' par niçh notono əna de que bito chona' can' cheyalə' gona' len mech xen de'en goxa'anə'.

²²Na' leczə len Titon' chselə'əto' yeto beṇə' bišə'əcho. Zan las bable'ito' de que do yichj do lažə'e chone' xšin Diozən'. Nezene' de que le'e lechgualə chene'ele gonle can' cheyalə' gonle, na' de'e na'anə' banachguan yide' gan' zolen' par gaquəlene' le'e. ²³Šə no nabe le'e bixchen' za' Titon' na' beṇə'

bišə'əcho ca' yeçhopə, leye'ega'aque' de que Titon' chone' txen len nada' chonto' xšin Diozən' par chaclento' le'e. Na' beṇə' ca' yeçhopə ža, tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüie'e Cristən' chəsə'əsele'e lega'aque' par sa'aclene' le'e, na' chso'one' ca chzi' Cristən' yelə' bala'an. ²⁴Na'a ža chneyoida' le'e legon güen len lega'aque' par niçh yesə'əneze tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüie'e Cristən' de que chaquele che Diozən'. Na' legon par niçh la'alaon de que dižə' lin' gwnia' catə'an be'elaogua'a le'e.

Boso'otobe' mech par

gwsa'aclene' beṇə' ca'

chso'onlilažə' Cristən' Jodean'

9 Bito chonən byen gwzoja' le'e de que cheyalə' əgwnežjwle mech par gaquəlenle beṇə' Jodea ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'lenə', ²chedə' nezdə' de que le'e chene'ele gaquəlenğa'aclene'. Cho'elaogua'a le'e cho'a dižə' len beṇə' Masedonia ca' chapəga'aca'ane' de que le'e beṇə' Acaya gone'ele gaquəlenle beṇə' yašə' ca' godgüize na' gwzolao btoble mechən'. Na' de'en benle ca' do yichj do lažə'əle leczə zan beṇə' Masedonian' chse'lenene' sa'aclene' lega'aque'. ³Na' na'a chselə'a beṇə' bišə'əcho ca' gan' zolen' na' sa'aclene' le'e yeyož əgwtohlen par niçh ca' sole probnid əgwnežjwlen. Che'enda' la'alaon de que dižə' lin' bi'a be'elaogua'a le'e de que gaquəlenle beṇə' yašə' ca'. ⁴Čhexa šə əsa'aclə to çhopə beṇə' Masedonian' catə' yeyeda'

gan' zolen'? Šə bito ne'e yeyož
 əgwtoḇle mečəḇan' catə' yeyeda',
 gaquəda' zto' de'en gožəga'aca'ane'
 ca güenḇə' gonle na' leczə le'e
 gaquele zto' de'en cui benle complir
 de'en gwzolaogua' benə' bišə'əcho
 ca' šonə zeya'aque' gan' nitə'əlenə'
 čhedə' chacda' chonən byen
 sa'aclene' le'e yeyož əgwtoḇle
 meč de'en benle lyebe əgwtoḇle
 par gaquəlenle benə' yašə' ca'.
 Legwtobən antslə cuiḇə' yeyeda'
 par nič baden catə' yeyeda', na'
 gachia' de que gonlen do yichj do
 lažə'əle caguə gonlen la fuers.

⁶Ben' chaz latə'əzə, latə'əzə
 chelape', na' ben' chaz de'e scha'o,
 de'e scha'o chelape'. Ca'aczən' chac
 len chio'o, šə zanecho de'e scha'o
 par gaquəlencho benə', nachən'
 socho mbalaz juisy. ⁷To tole cheyaḷə'
 əgwnežjwle ja'aque'ətə' de'e yebeile
 əgwnežjwle čhedə' lechguale
 chebei Diozən' ben' chebeine'
 chnežjue' de'e chnežjue' par xšin
 Diozən'. Bito cheyaḷə' əgwnežjwcho
 de'e əgwnežjwcho la fuers sino
 əgwnežjwchon do lažə'əcho. ⁸Diozən'
 nape' yelə' guac par chaclenchgüe'
 chio'o len bitə'ətezə de'e chyažjecho.
 Na' chac gone' ca gatə' yoguə'əloḷ
 de'e chyažjecho do tyempte par nič
 gaquə əgwnežjwcho bi de'e chyažje
 benə' yoblə na' goncho bichlə de'en
 naquə güen. ⁹Nyoj Xtižə' Diozən' can'
 ben to benə' nan:

Bagoclene' benə' zan, bnežjue'
 de'e besə'əyažje benə' yašə'.

Na' cuat ganlažə' Diozən' de'e
 güenḇə' de'en ben be'enə'.

¹⁰Diozən' chone' par nič chatə' no
 xoa' biḇ na' bitə'ətezəchlə de'en

chazcho, na' le'enə' chone' par nič
 chatə' de'e che'ej de'e chaocho.
 Le'egatezə ca' le'enə' gone' ca gatə'
 bichlə de'e chyažjecho na' gone
 ca čha'o xenchən par nič šejəch
 gonchcho de'e güenḇə'. ¹¹Na'
 bitə'ətezə de'en chac čhele Diozən'
 chone' par nič chebeile chnežjwle
 de'e scha'o de'e chəsə'əyažje benə'
 yoblə na' catə' neto' žjənežjoto'
 benə' yašə' ca' de'en babtoble, nach
 əso'e yelə' choxcwlen čhe Diozən'.
¹²Na' catə' chio'o chnežjwcho de'e
 chəsə'əyažje yeziquə'əchlə benə'
 bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə'
 ne'enə' chaclenga'acchone' par
 nič chatə' de'en chəsə'əyažjene',
 na' leczə ca' choncho par nič
 benə' ca' chaclencho chso'echgüe'
 yelə' choxcwlen čhe Diozən'. ¹³Na'
 catə' yeyož əgwtoḇle de'e scha'o
 de'en əgwnežjwcho benə' yašə' ca'
 əgwlo'en de que do yichj do lažə'əle
 chzenagle čhe dižə' güen dižə' cobə'
 čhe Cristən'. Na' catə' benə' yašə'
 ca' yesə'əzi'e de'en əgwnežjwle
 lega'aque' nach əso'elaogüe'e
 Diozən' can' chselə'əle de'e scha'o
 meč de'e gaquəlenən lega'aque'
 na' əso'elaogüe'e Diozən' can'
 chaclenle notə'ətezəchlə benə'
 chso'elao' Cristən'. ¹⁴Na' so'one'
 orasyon par yesə'əḇabe' yelə'
 chaclen čhe Diozən' par le'e na'
 əsa'aque'ne' čhele yesyə'əbeine'
 can' bagocwlenchgua Diozən'
 le'e len xbab de'en yo'o lo'o
 yichjla'ažda'olen' par nič
 chnežjwle de'en chəsə'əyažje
 benə' yoblə. ¹⁵Choxcwlen Diozən'
 ca naquə goclen xen de'en bene'
 len chio'o benəch catə'ən bsele'e
 Xi'ine'enə' por ni čhecho. Bito de

dižə' de'e gü'e'echo catec zaquə'an
de'en bsele'ene'.

**Yelə' chnabia' che Pabən'
de'en naque' apostol**

10 Na' ca naca' nada' Pab
de yeto de'e nia' le'e can'
gonle. Chəsə'əna beṇə' de que
nada' chžeba' par bi gona' o par
bi nia' le'e catə'an zoa' len le'e na'
con catə' zoa' zitə' chzoja' le'e ca
beṇə' cui chžeb. Bito naquən ca'
sino chona' len le'e can' bentezə
ben Cristən' len beṇə' lao yelə'
chxenlažə' che'enə' na' yelə'
beṇə' gaxjwlažə' che'enə'. ²De'e
na'ana' chneyoida' le'e legon ca cui
gonən byen tila' le'e catə'an yida'.
Bangüia' tila' beṇə' ca' chəsə'əne'
chona' con can' na xbab chia'anə'.
³La'anə'əczə naca' beṇəch bito
chona' con can' na xbab chia'anə'
ca de'en chonchgua' xte ga zelao
saquə'ada' par nič beṇə' yoblə
yoso'ozenague' che Cristən'. ⁴Nezda'
de que bitə'ətezə de'en chac chon
cuinza' bito chaclenən nada' par
gona' ca yoso'ozenag beṇə' che
Cristən'. Pero Diozən' chaclene'
nada' par chzoa' ca'alə bi de'en
chžon par nič beṇə' yoso'ozenague'
che Cristən'. ⁵Na' len yelə' chnabia'
che' de'en babene' nada', chona'
ca chəsə'əzexjwyichj beṇə' lao
Cristən' par choso'ozenague' che'
na' chso'one' xbab güen can'
chene'e Cristən'. Chona' ca cuich
chso'on cuinga'aque' xen sino
chəsə'əbejyichje' bitə'ətezə de'en
chžon par se'ejle'e dižə' li che
Diozən'. ⁶Chbeza' par nič yoguə'
le'e gwzenagle che Cristən' do yichj
do lažə'əle, pero na' notə'ətezle šə

cui gwzenagle, zoa' dispuest par
gona' le'e castigw.

⁷Legon xbab šə de'en chəsə'əna
beṇə' naquən de'e li. Nitə' beṇə'
chəsə'əne' zjənezene' bsele' Cristən'
lega'aque'. Beṇə' ca' cheyalə'
so'one' xbab de que leczə Cristən'
bsele'e nada'. ⁸Žalə' gü'e'echa' dižə'
mazəchlə can' babi'an antslə ənia'
de que Cristən' bsele'e nada' na'
beṇə' yelə' chnabia' par bi de'en
chona', guatə'əbia' de que cho'a
dižə' li. Xancho Cristən' bsele'e
nada' na' beṇə' nada' yelə' chnabia'
par nič gaquəlena' le'e, caguə
par gona' ca cuejyichjle cuich
gonlilažə'əlene'enə'. ⁹Echnia' ca'
par nič cui gonle xbab de que
chzoja' cart quinga par əgwšeba'
le'enə'. ¹⁰Beṇə' ca' chəsə'ənelao'
chia' chəsə'əne' de que cart ca'
chzoja' zjənaquən de'e žialao. Na'
chəsə'əne' bito chžeba' bi ənia' le'e
le'e cartən' pero bito cheyaxjda'
par bi gona' catə' zoa' len le'e na'
de que xtiža'anə' bito bi zaquə'an.
¹¹Beṇə' ca' chəsə'ənelao' chia'
cheyalə' yesə'ənezene' de que can'
nia' le'e cart ca' de'en chzoja' le'e
catə' zoa' zitə', leczə can' ənia' na'
leczə can' gona' catə'an soa' len le'e.

¹²Bito che'enda' gonle'bəda'
beṇə' ca' chso'elao' cuinga'aque'.
Beṇə' ca' chsa'aque'ne' de que
chso'onjane'e can' cheyalə'
so'one' na' chsa'aque'ne' de
que güenchguan' choso'osed
choso'olo'ine' chedə' tozə can'
choso'osed choso'olo'i yogue'e,
len bito bi zaquə' de'en chso'one'
xbabən' ca'. ¹³Nada' bito gü'e'elao'
cuina' ənia' de que bena' bi de'e
güen šə cui bena'an cuina'. Con

gua'a dižə' che de'en babena' gan' babselə' Diozən' nada', na' nezda' de que lenczə gan' zole na'anə' bselə'e nada'. ¹⁴Na' ca naca' nada' babida' be'elena' le'e xtižə' Diozən' catə'an cui nonə' güe'elene'en le'e, de'e na'anə' naquəczən ənia' le'e can' cheyalə' gonle. ¹⁵Bitə cho'a dižə' che xšin Diozən' de'en ben beṇə' yoblə ga cui bselə' Diozən' nada' par chixjui'a xtižə'enə'. Nada' zoa' lez de que le'e gonlilažə'əchle Cristən' na' catə' cuich chyažjele əggüia əgwyə' le'e, nach ša'acha' ga yoblə gan' əselə' Diozən' nada' par chixjui'a xtižə'enə'. ¹⁶Na' chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən' ga yoblə gan' cui no ne'e chixjue'en. Na' gua'a dižə' che xšin Diozən' de'en baben cuina' lgua'a güe'elao' cuina' che de'en baben beṇə' yoblə.

¹⁷Bitə cheyalə' güe'elao' cuincho sino cheyalə' güe'elao'cho Xancho Diozən'. ¹⁸La'anə'əczə šə əṇa to beṇə' de que chone' güen, caguə de'e na' šejle'echo de que le güenṇə' chone'. Pero šə Diozən' güe'elaogüe'ene' nachən' nezecho be'enə' chone' güen.

**Pabən' na' beṇə' ca' gwsə'on
cuinga'aque' ca apostol**

11 Žalə'əšga əgwwenagle yeto chəpə dižə' de'en ənia' le'e la'anə'əczə šə gaquele bito bi zjəzaquə'an. Legwwenag žlac ənia'an. ²Nada' bzejni'ida' le'e xtižə' Cristən' na' de'e na'anə' che'enchgüeida' gaquele che tozə Cristən' ca to no'ol güego' naplažə' cuine' na' chaquene' che tozə ben' si' le'. Ca'aczən' chene'e Diozən' gaquele che Cristən'. ³Chxožda'

yesə'əxoayag beṇə' le'e par ničh cuich gonlilažə'əle Cristən' do lažə'əle na' cuich gaquele che tozə le', can' bxoayag belən' de'e no'olə nechən' ben' gwle Eb yelə' bia bib chebən'. ⁴İEgüenchguan' chonle ža? Babla'ac beṇə' gan' zolen' choso'ozejni'ine' le'e che Jeso'osən' nžə'alə can' babzejni'ida' le'e. De'en choso'ozejni'ine'en zdan clelə len dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en bagwyejle'ele chei. Pero le'e bito chaquele zdebə chzenagle chega'aque'. ⁵Malən' chonle banonle beṇə' ca' ca apostol chele na' chonga'aclene' xen. İEcabi leczə zaca'a nada' can' zjəzaquə'enə'? ⁶La'anə'əczə cui chac cho'a dižə' güenchgua, chejni'ida' de'en cho'a dižə' chei. Bable'iczele yoguə'əte de'en babena' na' nezczəle de que chejni'ida' xtižə' Diozən' de'en cho'elena' le'e.

⁷İEchaquele malən' bena' cui bi laxjua' gwxi'a catə'an be'elena' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'? Nada' ben cuina' ca to beṇə' cui bi zaquə' de'en cui bi laxjua' gwxi'a parzə ničh bena' ca zole mbalaz. ⁸İEgwnacho malən' bena' gwxi'a mech de'en gwsə'on beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' ga yoblə? Gwxi'an par ničh be'elena' le'e xtižə' Diozən' sin cui benle nada' mantener. ⁹Catə' gwzoa' len le'e la'anə' cui gotə' de'en byažjda', bito gwnabda'an le'e. Beṇə' bišə'əcho ca' zeya'ac Masedonian' lega'acle' gwsə'one' de'en cui gotə' chia'. Na' gwdapa' cuidad cui bi zed benda' le'e par gonle nada' mantener, na' batə'ətezəchlə bitoczə bi bi zed

gonda' le'e. ¹⁰Can' nezdā' chaclen Cristān' nada' par cho'a dižā' li, ca'aczān' nezdā' de que cuat gonda' le'e zed par gonle nada' mantener. Chebeida' guaqua nia' de que bito bi gan chona' de'en chyixjui'a xtižā' Diozān' len le'e o len beṇā' ža' gatā'ətezāchlā gan' mbane Acayan'. ¹¹Caguā de'en cui chacda' chelen' cui gonczāda' le'e zed gonle nada' mantenerān'. Diozān' nezene' chacda' chele.

¹²Goncha' can' chonczā' cui bi laxjua' chzi'a par nič beṇā' ca' chāsā'ēna cui naca' apostol cuich yesā'əželene' bi yesā'ēne' chia'. ¹³Lega'aque' chse'ēnene' goncho xbab de que zjānaque' apostol, pero bito zjānaque'. Choso'osed choso'olo'ine' dižā' gūenlāžā' na' chāsā'əxoayague' par nič chaquele de que Crist nan' əbsele'e lega'aque'. ¹⁴Bito yebanecho de'en chāsā'əxoayague', chedā' la' ca'aczān' chxoayag gwxiye'en chio'o par nič chaquecho de que de'en chene'en goncho naquān to de'e gūen. ¹⁵Na' de'en chon gwxiye'enā' ca', beṇā' ca' choso'ozenag chei leczā choso'oxoayague' par nič gaquele de que choso'ozejni'ine' beṇā' de'en naquā de'e gūen. Gwžin ža gon Diozān' par nič gatā' castigw čhega'aque' segon de'e mal de'en chso'one'enā'.

**De'en gwdi' gwxaqua' Pabān'
de'en naque' apostol**

¹⁶De'e yoblā əchnia', bito gaquele de que chona' xbab de'e cui bi zaqua'. Le'e chzenagle che beṇā' ca' de'e liczā chso'on xbab de'e cui bi

bi zaqua'. Ca'aczā legwzenag chia' žlac gonle bēda' lega'aque' gua'a to čopā dižā' che de'e gūenṇā' de'en chona'. ¹⁷Gua'a dižā'ān ca' la'āṇā'əczā nezdā' Cristān' bito be'e dižā'ān ca'. Gona' ca beṇā' chon xbab de'e cui zaque'e. ¹⁸Beṇā' zan chso'e dižā' de que zjānaque' beṇā' gūen por ni che can' zjānaque', o por ni che šā bi de'en bagwso'one' o bi de'en bagoc čhega'aque'. Ca'aczān' nada' gua'a dižā' che cuina' chedā' zjāde de'en nac ca' de'e gua'a dižā' chei. ¹⁹De'e tant non cuinle beṇā' sin' de'e na'aljan' chebeile chzenagle che beṇā' ca' chso'on xbab de'e cui bi zaque'e. ²⁰De'en chzenagle čhega'aque' bazjānzoe' le'e xni'aga'aque'lenā' ca esclabos čhega'aque' Choso'oxoayague' le'e par nič chnežjwle lega'aque' bi de'en de chele na' par nič chontezle bin' chāsā'ēne'. Chso'elao' cuinga'aque' na' chāsā'əbaže'e le'e par nič chzenagle čhega'aque', na' le'e chebeile chonle can' chāsā'ēne'lenā'. ²¹Gobeichljeile žalā' chonda' le'e can' chso'on lega'aque'lenā'.

Leczā guaquačzā gua'a dižā' par əgwlo'ida' le'e de que naca' beṇā' blao can' chso'on beṇā' ca', la'āṇā'əczā šā gaquele de que bito bi zaqua'ān. ²²Chso'elao' cuinga'aque' de que gwsa'aljēlene' beṇā' chso'e dižā' ebreo. Leczā ca' nada' goljēlena' beṇā' chso'e dižā' ebreo. Chso'elao' cuinga'aque' de que zjānaque' beṇā' Izrael. Pero leczā beṇā' Izrael nada'. Chso'elao' cuinga'aque' de que zjānaque' xi'iṇ dia che de'e Abraannā'. Pero leczā xi'iṇ dia che de'e Abraam na'

nada'. ²³Chəsə'əne' de que Crist nan' bsele'e lega'aque' par chso'one' xšine'enə'. Leczə len' əbsele'e nada'. Na' güe'ela'och cuina' can' chso'elao' cuin lega'aque' nia' can' bagoc chia'. Lechgualə babena' xšin Diozən' mazəchlə ca lega'aque'. Na' zan las bagota'a ližya por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən', na' leczə zan las bagosə'əyin jostis ca' nada'. Na' zan las babelazə cui gota' por ni che de'e ca' bagoc chia'. ²⁴Gueya' las gosə'əyin beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' nada' yid sot tğualjechoa las. ²⁵Šon las beṇə' jostis ca' gosə'əyine' nada' xis. Na' yetlas boso'ošizə' beṇə' nada' yej xte yelatə'əzə cui gwso'ote' nada'. Na' lao zya'a yež zita' to lo'o barcw, leczə šon las bochinj nisdə'on barcon' na' canə bžina' yo biž. Na' lao šon lasən' beyinjənnə' tši'i gwxxoa lao nisdə'onə' tza tyel to lao yag. ²⁶Na' lao gwyə'a jətiixjui'a xtižə' Cristən' zan las bela' cui gota' o so'ot beṇə' nada'. Zan las goc zdebə tia' yao ca', zo catə' goca' lao na' beṇə' bguan, na' zo catə' beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' gwse'enene' so'ote' nada', na' leczə zo catə' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwse'enene' so'ote' nada'. Na' yelatə'əzə cui gota' do syodan' na' do ga cui no beṇə' ža'. Na' bašə gata' lao nisdə'onə'. Na' do tyemp chxožda' cuiayi' xšin Diozən' por ni che beṇə' ca' chsa'aš chəsə'əne' de que zjəlene' chio'o pero caguə do lažə'əga'aque'enə'. ²⁷Na' lao bena' xšin Diozən' zan las jxaquə'əchgüeida' na' zan las bguo'o bcheja' cui gwtasa'. Nombi'a yelə' chbil chdon chedə' zan las cui

gota' de'e ye'ej gaogua'. Na' zan las beyaga' cui gotə' xa' de'e byažjda'.

²⁸Na' de'e zanch de'e chyi' chzaca'a de'en cui cho'a dižə' chei. Pero mazəchlə chyi' chzaca'a, de'en chi'ichgua' yichja' yoguə' ža nac chac che le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' to to yež. ²⁹Na' notə'ətezle catə' cui chzoile par gonyanə'əle can' chene'e Diozən', chzochgua' trist ca'aczə əṇacho nada'an cui chona'an. Le'egatezə ca' catə' beṇə' chəsə'əxope' le'e par chonle de'e mal, lechgualə de'e chacda' de'en che'enchgüeida' yebeja' le'e lao de'e malən'.

³⁰Chacda' chyažjele gua'a dižə' che cuina', na' de'e na'anə' güe'ešaza' dižə' che de'e ca' chəsə'əlo'e can' chac falt fuers balor chia', na' can' bito zaca'a bi gona' žalə' cui zo Diozən' len nada'. ³¹Dioz ben' cheyałə' güe'ela'och zējlicanə nezczenə' cho'a dižə' li. Len' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' Xancho Jesocristən' leczə cho'elaogüe'e le'. ³²Na' catə'an gwzoa' Damascon' ben' goquə goberṇador žlac gwnabia' Rei Aretas bnite'e beṇə' gwsa'apə cho'a puert de'en zo le'e ze'e de'en nyechj syodan' par yesə'əzene' nada' catə' yechoja'. ³³Pero beṇə' bišə'əcho ca' gosə'əgüe'e nada' to lo'o žomə soa na' bosyo'oletje' nada' le'e ze'e che syodan' cho'a to bentan par nič ca' cui gwsa'acbe'ine' par yesə'əzene' nada'.

**Pabən' be'e dižə' che de'en
ble'ida'ogüe'ene' na' de'en
bzejni'i Jesocristən' le'**

12 Chonən byen gua'a dižə' che cuina' la'aṇə'əczə cui

gaquəlenən nada'. Na' gua'a dižə' che bałə de'en bable'idaogüe'eda' na' che bałə de'en babzejni'i Xancho Jesocristən' nada'. ²⁻³Goc žda' iz ben Diozən' par ničh gwy'a yoban' na' nezdə' bžina' gan' zo'enə', na' bachonlilaža'a Cristən' ca orən'. Pero bito gocbe'ida' šə gwy'a do cuerp chia' o šə cui. Dioz na'azən' nezene' naquən' goquə. ⁴Con nezdə' de que bžina' mer gan' zo Diozən' na' benda' chsoe' beņə' ca' ža' na' dižə' de'e cui chsa'ac beņachən' yežlyo nga na' naquən dižə' de'en cui de lsens əgwzejni'ida' beņə'. ⁵Žalə' nan chia' güe'elao' cuina' güe'elao' cuina' de'en baben Diozən' len nada'. Pero con gua'a dižə' che de'e ca' choso'olo'e' can' bito zaca'a bi gona' žalə' cui zo Diozən' len nada'. ⁶Žalə' gua'a dižə' ca mban' baben Diozən' len nada' catə'an gwy'a yoban' naquən dižə' li, pero so'onlja beņə' xbab de que naquəcha' beņə' zaque'e mazəchlə can' naca'. Bito gue'echa' dižə' che de'enə' chedə' la' che'enda' yoguə' beņə' so'one' xbab chia' segon bin' chəsə'əle'ine' chona' na' segon can' chyixjui'a xtižə' Diozən'.

⁷Diozən' bito chene'ene' gon cuina' xen por ni che de'e ca' ble'idaogüe'eda' na' de'e ca' bzejni'ine' nada' de'e cuinə' se'en yesə'əle'i yeziquə'əchlə beņə'. De'e na'anə' bene' par ničh chžaglaogua' len to de'en chac che cuerp chia' nga. De'en chžaglaogua' len len gwxaquə'əleben caczə ga cha'a to yešə'. Na' lechguale chon gwxiye'en ca gaquəda' tolə de'en chac chia' ca'. Dioz nan' chone' par ničh chac chia' ca' ničh cui gona' xbab de que

lechguale zaca'a. ⁸Šon las gwnabda' Xancho Cristən' gone' par ničh yega'a de'en chžaglaogua' len cuerp chi'anə'. ⁹Nach Xancho' gwne': "Bito gona' ca cuich əžaglaogo'. Con sotezə soa' gaquəlena' le'. Lezən de'en chyažjdo'. Na' ca naquən' cui chac bi gono', nada' gaquəlena' le' len yelə' guac chia'anə'." Ca' gože' nada'. De'e na'anə' chebeiləda' cho'a dižə' can' cui chac bi gona', chedə' de'en chac chia' ca' chlo'en ca yelə' guaquən' napə Cristən' par chaclene' nada'. ¹⁰De'en chonlilaža'a Cristən' chebeida' bitə'ətezə de'en chloe' can' chyažjda' yelə' chaclen che'enə'. Chebeida' catə' choso'ožia choso'onitə' beņə' nada'. Chebeida' catə' chac fal't bi de'en chyažjda'. Chebeida' catə' choso'olagzejə choso'olagzidə beņə' nada'. Chebeida' catə' bichlə de'e chžaglaogua'. Chebeida' chedə' catə' chac chia' ca' chaclench Cristən' nada' len yelə' guac che'enə'.

Pabən' gwche'echgua yichje' beņə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Corinton'

¹¹Babenle byen bi'a dižə' che cuina' la'anə'əczə nezdə' bitotec bi zaquə'an güe'echo dižə'an ca'. Žalə' le'e cho'ele dižə' de que nada' naca' beņə' zaque'e, bito benən byen bi'a dižə' quinga. Nezdə' bitobi zaca'a žalə' cui zo Diozən' len nada', pero lechguale zaquə'əcha' cle ca beņə' ca' banonele apostol chele, beņə' ca' chonle xen. ¹²Diozən' bablo'e de que naca' doalje apostol che'enə'. Bagoclene' nada' bguo'o bchejlaža'a bena' xšine'enə' entr le'e la'anə'əczə de'e zan de'e bagoc chia'. Goclene'

nada' bena' xšine'enə' len yelə' guac
che'enə' na' lecəə len yelə' guac
che'enə' bena' miłagr na' bichlə
de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə'.

¹³Tozə ca güennə' bena' len le'e na'
can' bena' len beṇə' ca' chəsə'ədopə
chəsə'əžag chso'ela'ogüe'e Cristən'
ga yoblə. ¿Echaquele bencha' güen
len lega'aque' cle ca can' bena' len
le'e de'en cui gwṇabda' le'e gonle
nada' mantener? Lesi'ixen chia' šə
malən' bena'.

¹⁴Bazoa' probnid par yida'
dezlaṇa'a le'e de'e gwyon lase. Na'
catə' yida' bito gua'a latjə gonle
nada' mantener. Bito che'enda'
gonle nada' bi de'en de chele,
che'enda' gon cuinle lažə' na'
Cristən'. Bito naquən par bidao' ca'
so'ombo' mantener xaxna'aga'acbo',
sino xaxna'aga'acbo' nan' cheyalə'
so'one' lega'acbo' mantener.

¹⁵Ca'aczən' naquən len nada' ža,
yebeida' əzanda' bitə'ətezə de'en
de chia' na' lente cuina' par
gaquəlencha' le'e gwzenagle che
Cristən'. La'anə'əczə lechgualə
chacda' chele, pero nachle bitotec
chaquele chia'.

¹⁶Balle chṇelaole chia' nale de
que chxoayaga' le'e de'en bito
bi'a latjə gonle nada' mantener
parzə niç cuejəlana' mechən'
de'en chtoble par gaquəlenle beṇə'
bišə'əcho ca' zjənaque' beṇə' yašə'.

¹⁷¿Ecabi nezele bito bxoayaga'
le'e len notə'ətezə beṇə' babsəla'a
gan' zolen'? ¹⁸Gwṇeyoida' Titon'
bide' bedəlaṇe'e le'e na' bsəla'a
beṇə' bišə'əchon' yeto len le'.
¿Ecabi nezele de que bito bxoayag
Titon' le'e? Na'alje ¿əcabi tozə can'
chona' len can' bene'enə'? Na' can'

che'enda' gaquəlena' le'e ca'aczən'
gone'ene'.

¹⁹De repent chaquele cho'a dižə'
quina parzə niç le'e cui gonle
xbab de que chona' bi de'e mal.
Pero caguə ca'anə'. Nezdə' ngoda'a
txen len Cristən' na' de que Diozən'
neze nle'ine' naquən' chona' na'
bin' ənia'. De'e na'anə' cho'a dižə'
quina, beṇə' bišə' dao', par niç
chaquəlena' le'e. ²⁰Chžeba' əželda'
šə bi de'en cui chonle güen can'
che'enda' gonle catə'an yida' gan'
zolen', na' šə əželda' chonle de'e
malən' bito šə'olažə'əle can' gona'
castigw chelen'. Chona' xbab, chexa
šə chdilə chšašle na' chgue'i ljuežjle,
o šə əchloc ljuežjle na' chonle parzə
niç gaquə güen che cuinzle. Na'
chexa šə chnele mal che ljuežjle
na' chexa šə nacle beṇə' gochitj
dižə' o šə chon cuinle xen o šə
ža'ale chac yazə. ²¹Chžeba' de que
catə'an yida' dezlaṇa'a le'e zanle
cuinə' cuejyichjle ca de'en chgo'o
xtole na' chbejyichjle be'en chele
o no'ol chele par chzolenle beṇə'
yoblə na' bitə'ətezəchlə yelə' zto'
de'en chonle len cuerp chelen'. Na'
Dioz chia'an gone' par niç yeto'ida'
na' yegüi'linda' che nolen' cui
gwlejyichjle de'e malən' chonle.

**Pabən' gwdixjui'e de que
gwnežjue' castigw che beṇə'
ca' chso'on de'e malən', na'
chguape' beṇə' Corinto ca' diox**

13 De'e gwyon lase dezlaṇa'a
le'e na'a. Na' gaquə can'
nyoj Xtizə' Diozən' nan: "Catə' no
gao xya che to beṇə' de que nape'
dolə', choglaochon che' de que nape'
dolə' šə yotilən ca yesə'əna chopə

o šonə testigw beṇə' chso'e dižə' de que babene' de'e mal." ²Bagoža' beṇə' ca' chso'on de'e malən' antslə catə'an bedəlanə'a le'e de'e əgwchope de que bito yeyašə'əda' lega'aque' šə cui yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. Na' de'e yoblə nā'a lao cuinə' yezida' gan' zolen' nīa' notə'ətezəchlə bachonle de'e malən' bito yeyašə'əda' le'e catə'an yida'. ³Na' catə' gona' castigw che le'e cui chedinjele xtolə'əlen' cana'achən' ənezele de que de'en chnia' za'an che Cristən', can' nale chene'ele ənezele. Na' bito nacho de que Cristən' bito gaquə gone' castigw chelen', la' nape' yelə' guac xen, na' bablo'e yelə' guac che'enə' len le'e. ⁴De'e li Cristən' ben cuine' ca beṇə' cui bi chac gon catə'an gwso'ot beṇə' le' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. Pero zocze' nā'a chedə' Diozən' bosbane'ene' len yelə' guac che'enə'. Le'egatezə ca' naca' nada' ca beṇə' cui bi bi chac gon. Pero nəzda' ngoda'a txen len Cristən' na' catə'an yezida' gan' zolen' gwlo'ida' le'e can' zo yelə' guac che Diozən' len nada'.

⁵Legonyanə' xbab chele šə de'e liczə chonlilažə'əle Jesocristən'. Na' sə de'e li chonlilažə'əlene' gacbe'ile de que zoe' len le'e. Pero šə chacbe'ile bito zoe' len le'e guacbe'iczele de que caguə chonlilažə'əlene'ene'. ⁶Pero zoa' lez gacbe'ile de que zocze' len le'e par nič ca' gacbe'iteile de que naca' doalje apostol che'. ⁷Chona' orasyon chnaba' gaquəlen Diozən' le'e par nič cuejyichje cuich gonle de'e malən'. Bitobi nonən len nada' šə gona' ca gacbe'ile

de que bselə' Diozən' nada' o šə cui, con šə le'e sotezle gonle de'e güen. ⁸La' šə chzenagle che dižə' li che Jesocristən' bito əyazjən gona' castigw chele. Con gwnežjua' castigw che beṇə' ca' cui choso'ozenag chei. ⁹Chebeida' catə' le'e chonle de'e güen na' bito chyažjən gwlo'a yelə' chnabia' chia'anə' par gona' castigw chele, la' leczə chona' orasyon chnaba' gaquəlen Diozən' le'e par nič gonle xbabən' can' cheyalə' gonle de'e yoblə. ¹⁰Babzoja' de'e quinga antslə ze'e yida' gan' zolenə' par nič yedinjele xtolə'əlen' na' cui gona' castigw chelen' catə'an yida'anə'. Diozən' bsele'e nada' naca' apostol che'enə' par nič gona' ca so'onlilažə'əch beṇə' le', caguə par gona' ca yesə'əbejyichje' cuich so'onlilaže'ene'.

¹¹Na'a ža beṇə' bišə', babzoja' de'en go'onda' ənezele. Le'e gon xbab can' cheyalə' gonle de'e yoblə. Legwzenag consejw quinga chona' le'e. Legac tozə len ljuežjle. Ləso binlo tole yetole. Dioz ben' chaque checho na' ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' sošgue' len le'e. ¹²Catə' chežagle lejolgüüž ljuežjle dižə' šao' par nič gacia' de que chaque che ljuežjle. ¹³Yoguə' beṇə' ca' nitə' nga beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' choso'oguape'e le'e diox.

¹⁴Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgue' le'e. Na' Diozən' gonšgue' par nič gacbe'ichele de que chaquene' chele. Na' Spirit che Diozən' gonšgan par nič yoguə'əle gonle tozə xbab. De'e na'azən' əchnia' le'e. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Galasia Ca'

**Pabən' chguape' diox beṇə' ca'
chso'elao' Cristən' Galasian'**

1 ¹⁻²Nada' Pab chzoja' le'e chdopə
chžagle cho'ela'ole Cristən' yež
ca' de'en zjəchi' gan' nzi' Galasia.
Chguapto' le'e diox txen len yoguə'
beṇə' bišə'əcho ca' nitə' nga. Caguə
beṇəch na'anə' gwlej nada' o bsele'e
nada' par naca' apostol. Jesocristən'
txen len Xə' Diozən' ben' bosban
le' ladjo beṇə' guat ca', lega'aque'en
gosə'əbeje' nada' par naca' apostol.
³Chona' orasyon par niç Xəcho
Diozən' na' Xəcho Jesocristən'
əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so
cuezle binlo len xbab de'en yo'o
lo'o yichjla'ažda'olen'. ⁴Beṇə' ca' ža'
yežlyo nga tyemp nga zocho ṇa'a
nite'e xni'a de'e malən'. Jesocristən'
bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le'
par gwdixjue' xtolə'əchon' niç
ca' bebeje' chio'o xni'a de'e malən'.
Bene' ca' chedə' can' gwyazlažə'
Xəcho Diozən' gone'. ⁵Lədoye'ela'och
Diozən' zejlicane. Can' gongsgaczcho.

**Bitoch bi dižə' de de'e guac
əṇacho dižə' güen dižə' cobə**

⁶Diozən' gwleje' le'e par niç
Xi'ine' Cristən' chaclene' le'e. Na'

chebanda' can' chonlen' lgüegwzə
bachbejyichjle Diozən'. Na'
lgua'a de'e gwzenagle dižə' güen
dižə' cobə de'en chzejni'in che
Jesocristən' de'en be'elena' le'e,
bachzenagzechle che yeto de'en
chaquele naquə dižə' güen dižə'
cobə. ⁷Pero bito naquən dižə' güen
dižə' cobə. Beṇə' ca' choso'osed
choso'olo'ine' to de'e zda clelə
na' chso'one' ca chaczəjlažə'əle
che de'en bsed əblo'ito' le'e. ⁸Žalə'
neto' əchyixjue'eto' yeto de'en bito
naquən lebe len dižə' güen dižə'
cobə de'en chzejni'in che Cristən'
de'en babsed bablo'ito' le'e, Diozən'
gone' par niç cuiayi'ito' zejlicane,
na' la'anə' to angl beṇə' za' yoban'
chixjui'e xtižə' Cristən' clelə, leczə
cuiayi'e. ⁹Can' bagwnia' antslə,
leczə can' chnia' ṇa'a. Notə'əteza
beṇə' chixjui'e de'en bito naquən
lebe len dižə' güen dižə' cobə de'en
chzejni'in che Cristən' de'en babsed
blo'ito' le'e, Diozən' gone' par niç
cuiayi'e zejlicane.

¹⁰Echnia' ca' par niç yebei
Diozən' len nada', caguə par niç
yebei beṇəchən' nada', na' caguə
par so'olažə'e can' chona' na'anə'.
Žalə' chi' yichja' naclə gona' par

nich so'olažə' beṇačən' can' chona'
bito chzenaga' che Cristən' žalə' ca'.

**Diozən' gwleje' Pabən'
par goque' apostol**

¹¹Beṇə' bišə', che'enda' ənezele
de que dižə' güen dižə' cobə de'en
chzejni'in che Cristən' de'en
babe'elena' le'e bito naquən xbab
che beṇač. ¹²Caguə beṇač
na'anə' bzenene' nada' dižə'
güen dižə' cobə de'en chzejni'in
che Jesocristən' na' nique
əṇacho beṇač na'anə' bene' ca
gwyejni'ichda'an. Cuin Jesocristən'
bzejni'ine' nada' dižə' güen dižə'
cobən'.

¹³Babenczele dižə' can' bena'
antslə catə'an ne'e naogua'
costombr che neto' beṇə' Izrael.
Lechgualə blagzejə blagzida'
beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən',
go'onda' yonitlaoga'aca'ane'. ¹⁴Na'
gwche'echgua' yichja' che costombr
de'en gosə'ənao de'e xaxta'ogua'a
ca' can' gwse'ejni'alaže'e
Diozən', na' bichlə de'en
gwso'one' gwsa'aque' par yebei
Diozən' lega'aque' laogüe de'en
gosə'ənaogüe'en. Bsedəcha' de'e ca'
mazəchlə can' boso'osed zan beṇə'
Izrael ljuežja' ca' beṇə' ca' gwsa'alja
ca tyempən' golja'anə'. ¹⁵Catə'
cuiṇə' galja' Diozən' bsi'e xneze
gona' xšine'enə'. Gwleje' nada' par
gona'an chedə' nži'ilaže'e nada'.
¹⁶Na' catə' bžin ža ben Diozən'
can' gwchoglaogüe'en gone', nach
bzejni'ine' nada' de que Jeso'osən'
naque' Xi'ine'. Bzejni'ine' nada'
par nich chjətixjui'a xtiže'enə' len
beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.
Na' dezđ ža na' notono gwṇabda'

əgwzejni'ine'en nada'. ¹⁷Na' nic
gwyə'a Jerosalennə' par nich beṇə'
ca' zjənaquə apostol antslə ca nada'
yoso'osed yoso'olo'ine' nada' che
Jeso'osən'. Zgua'atec gwyə'a gan'
nzi' Arabia, na' Arabia na' beza'a
bežina' Damascon'.

¹⁸Gwde šon iz gwyə'a Damascon'
nach gwyə'a Jerosalennə' jəlaṇa'a
Bedən' na' jsoa' len le' žda'obiž.

¹⁹Pero bito bžaga' apostol ca'
yeļa' sino tozə Jacob beṇə' bišə'
Xanchon'. ²⁰Nezcze Diozən' de que
de'e nga chzoja' le'e naquən de'e li.

²¹Nach gwyə'a yež ca' zjəchi'
gan' nzi' Siria na' Silisia. ²²Na'
ca naquə beṇə' ca' chesə'ədopə
chesə'əžag chso'elaogüe'e Cristən'
yež ca' zjəchi' gan' nzi' Jodea,
bitonə' so'ombi'e nada' ca orən'.

²³Con bazjənenene' rson de que
bitoch chlagzejə chlagzida' beṇə' ca'
chso'onlilažə' Cristən' na' de que
bachyixjui'a xtiže'enə', len antslə
go'onda' gona' ca yesə'əbejyichj
beṇə' ca' len. ²⁴Na' beṇə' Jodea
ca' chso'onlilažə' Cristən'
gwso'ela'oche' Diozən' de'en
bachonlilaža'a Cristən'.

**Apostol ca' yeļa' gwza'azlaže'e
can' ben Pabən'**

2 Na' gwde žda' iz gwyə'a
Jerosalennə' nach gwyə'a
de'e yoblə len Bernaben', na'
lecčə gwch'i'a Titon'. ²Diozən'
bene' mendad ša'a, na' de'e
na'anə' gwyə'a. Na' btoba' beṇə'
ca' zjənaquə blao entr beṇə' ca'
chso'elao' Cristən' Jerosalennə'
na' lega'acze' bzejni'ida' bin'
chyixjui'a len beṇə' ca' cui
zjənaquə beṇə' Izrael catə'an

cho'elena' lega'aque' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'. Bzejni'iga'acda'ane' bin' chsed chlo'ida' chedə' go'onda' əsa'azlažə'e de'en chsed chlo'ida' beṇə' ca' par nič ca' cui yesə'əne' de que bito bi zaquə' de'en chona' na' de'en babena'. ³Ca goquən' bito cholə gwso'one' byen so beṇə' ljuežja' Titon' seṇy de'en ne' sirconsision, la'anə'əczə cui naque' beṇə' Izrael. ⁴Goc ca' la'anə'əczə gwnitə' beṇə' gosə'əne' cheyalə' soe' seṇyən'. Gwnitə' beṇə' gosə'əlen beṇə' bišə'əcho ca' Jerosalennə' ca orən', parzə nič yesə'əgüie' šə naoto' costombr ca' de'en nyoj le'e lei che neto' beṇə' Izrael. Gwse'enene' gwso'one' byen yoguə' beṇə' so'onlilažə'e Cristən' yesə'ənaogüie' costombr ca' len la' nezecho chebei Diozən' chio'o por ni che de'en chonlilažə'əcho Cristən', caguə por ni che šə choncho complir bi de'en na lein'. ⁵Pero nada' na' Bernaben' ni latə'əzə bito bzenagto' che beṇə' ca'. Con gwzočhechtezəto' bento' par nič gaquə talenchle dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babe'elento' le'e na' de'en naquə de'e li, sin cui bi bichlə gonle.

⁶Na' beṇə' ca' gwsa'ac blao entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jerosalennə', bito gwse'enene' gwša'a can' chsed chlo'ida' che Cristən'. Enia' ca' la'anə'əczə bito bi nonən len nada' šə gwsa'aque' beṇə' blao o šə cui gwsa'aque', la' par len Diozən' tozəczə can' zaquə' yoguə'əlo beṇə'. ⁷Gwsa'acbe'ine' de que Diozən' ngüie'e lao na'a

əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' ngüie'en lao na' Bedən' chyixjui'en len beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca'. ⁸Diozən' len yelə' guac che'enə' chaclene' Bedən' par nič chyixjui'e xtižə' Cristən' len beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca'. Na' lecze'enə' chaclene' nada' len yelə' guac che'enə' par nič əchyixjui'a xtižə' Cristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

⁹Jacobən' len Bedən' na' len Juannə' zjənaquəche' beṇə' blao entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüie'e Cristən' Jerosalennə'. Na' catə' lega'aque' gwsa'acbe'ine' can' chaclen Diozən' nada' par chona' xšine'enə' nach gwso'oxe'e na'anə' len na' Bernaben' par boso'olo'e de que chsa'azlažə'e can' chonto' txen len lega'aque'. Na' gwsa'aquene' güenczən' gonto' xšin Diozən' entr beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' lega'aque' so'one'en entr beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca'. ¹⁰Tozə de'en gwse'e neto' gonto', gaquələnto' beṇə' yašə' ca' chso'elao' Cristən'. Na' de'e liczə chi'ichgua yichja' gaquələna' beṇə' yašə' ca'.

Pabən' gwdilə' Bedən' Antioquian'

¹¹Na' gwdechlə gwyə'a Antioquian'. Na' žlac zoa' na' bidə Bedən' gan' nitə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüie'e Cristən' na' gwdilə'ane' can' chone', chedə' bla'alaon chone' de'e mal. ¹²Quingan' goquə catə' ze'e bžine' Antioquian', gwzolaogüie' che'ej chaogüie' txen len beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

la'anə'əczə cui zjənaque' beṇə'
 Izrael, pero gwdechlə catə' besə'əžin
 beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' bsejə'
 Jacobən', bitoch gone'ene' ye'ej
 gaogüe' txen len beṇə' ca' cui
 zjənaquə beṇə' Izrael. Bžebe' bi
 yesə'əna beṇə' ca' chso'on xbab de
 que notə'ətezə beṇə' chonlilažə'
 Cristən' cheyalə' soe' seņy de'en ne'
 sirconsision. ¹³Nach beṇə' Izrael ca'
 yelə' nitə' Antioquian' chso'onlilaže'e
 Cristən' leczə besyə'əbiže'e cuich
 əgwse'ej əgwsə'ogüe' txen len beṇə'
 ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na'
 gosə'əgo'oye'e Bernaben' par niçh
 lencze' bebiže'e. Na' besyə'əbiže'e
 parzə niçh yesyə'əbei beṇə'
 Jerosalen ca' lega'aque', la'anə'əczə
 gosə'əneze'e' naquən güen əse'ej
 əsa'ogüe' txen len beṇə' ca' cui
 zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁴Gocbe'ida'
 bitoch chso'one' can' cheyalə' gon
 chio'o nombi'acho dižə' güen
 dižə' cobə de'en chzejni'in che
 Cristən' na' de'en naquə de'e li. De'e
 na'ana' gwdiła' Bedən' lao yoguə'
 beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag
 chso'elaogüe'e Cristən', goža'ane':
 “Le' naco' beṇə' Izrael, pero
 bagwlejyichjo' costombr che chio'o
 beṇə' Izrael par chono' txen len beṇə'
 ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. De'e
 na'ana' bito cheyalə' gono' byen
 so'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə'
 Izrael can' na costombr che chio'o
 beṇə' Izrael.”

**Con beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən'
 zjənaque' beṇə' güen lao Diozən'**

¹⁵Neto' goljəto' naquəto' beṇə'
 Izrael, na' bito goljəto' entr
 beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən'.

¹⁶Diozən' bito əne' de que naccho

beṇə' güen laogüe'enə' por ni che
 bi de'en choncho. Con beṇə' ca'
 chso'onlilažə' Jesocristən' zjənaque'
 beṇə' güen lao Diozən'. Lenczə neto'
 bachonlilažə'əto' Cristən' par niçh
 Diozən' ne' cheto' de que banaquəto'
 beṇə' güen laogüe'enə'. Bito ne'
 ca' che notə'ətezcho por ni che šə
 choncho bi de'en na lein' goncho.

¹⁷Na' notə'ətezə chio'o naccho
 beṇə' Izrael, antslə ze'e əṇa
 Diozən' de que naccho beṇə' güen
 laogüe'enə', bzejni'ine' chio'o de
 que tozə ca beṇə' malən' naccho
 len yeziquə'əchlə beṇə' güen
 de'e mal ca', pero la'anə'əczə
 bzejni'ine' chio'o de que tozə
 ca beṇə' malən' naccho len
 yeziquə'əchlə beṇə' güen de'e mal
 ca' bito əṇacho de que Crist nan'
 bene' par niçh naccho beṇə' mal.
 Na' šə can' chaquecho lechguəle
 clelən' choncho xbabən'. ¹⁸Chio'o
 babechojcho xni'a costombr ca'
 de'en zjənyoj le'e lei chechon' na' šə
 yozo cuincho xni'aga'aqueinə' de'e
 yoblə, le'e nacbja'ate de que de'e
 malən' choncho. ¹⁹Lein' chzejni'in
 chio'o de que naccho beṇə' mal
 par niçh nezecho bito naccho beṇə'
 güen lao Diozən' por ni che de'en
 choncho bi de'en na lein'. Na' na'a
 chio'o chonlilažə'əcho Cristən'
 con yo'o yiçhcho sotezə socho
 gwzenagcho che Diozən'. ²⁰Nada'
 nezdə' de que ndil' ngoda'a txen len
 Cristən' catə'ən gwso'ote'ene' le'e
 yag corozən'. Na' bitoch zoa' to
 gwlaza' sino Cristən' zolene' nada'.
 Na' de'en chona' na'a chona'an
 con can' na Xi'in Diozən' ben'
 chonlilaža'a. Len' chaqueene' checho
 na' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' por

ni checho. ²¹Diozən' nzi'ilaže'e chio'o na' bsele'e Cristən' par niç gonlilažə'əchone' na' gaccho beṇə' güen lao Diozən'. Na' bito che'enda' gwzoa' ca'alə de'en bene' ca', gaquəda' de que por ni che bi de'en chona' naca' beṇə' güen lao Diozən'. Žalə' por ni che de'en choncho bi de'en na lein' əṇa Diozən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' bito byažjən əgwnežjo cuin Cristən' por ni checho žalə' ca'.

**Naccho beṇə' güen lao Diozən'
chedə' chonlilažə'əcho Cristən',
caguə por ni che de'en choncho
complir can' na lein'**

3 Le'e beṇə' Galasia, nchol yichjla'ažda'olen' ca de'en baboso'oxoayag beṇə' le'e par chaquele cheyalə' naole costombr ca' de'en na lein'. Clar juisy babzejni'ida' le'e can' gwso'ote' Cristən' le'e yag corozən' por ni checho. ²De'e ngazən' chṇabda' le'e: ¿Ezo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' por ni che de'en chonle complir can' na lein'? Bito, sino zon lo'o yichjla'ažda'olen' por ni che de'en bachonlilažə'əle Cristən'. ³Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'olen' dezd catə'an gwzolao chonlilažə'əle Cristən'. Na'alje ¿əde'e tant nchol yichjla'ažda'ole na'anə' chaquele chyažjən so seṇyən' lao cuerp chelen' par yeyož gonle can' chene'e Diozən'? ⁴De'e zan de'e baboso'oçhi' boso'osaguə' beṇə' le'e laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'. Na' ¿bixa parən' bguo'obchejlažə'əle len de'e ca' šə ṇa'a sole seṇy de'en ne' sirconsision?

Pero bitolja əṇacho de que sole seṇyən', la' šə solen cuejyichjle de'en chonlilažə'əle Crist na'anə'. ⁵Nezczele de que Diozən' babəṇə' Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'olen' na' chone' miłagr entr le'e, chedə' bachonlilažə'əle Cristən' na' bachzenagle che', caguə chac ca' por ni che de'en chonle complir bi de'en na lein'.

⁶Na' ca'aczən' nyoj Xtižə' Diozən' cho'en dižə' che de'e Abraannə' nan de que benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'. ⁷Cheyalə' ənezele de que yoguə' beṇə' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraannə' le', lao Diozən' zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. ⁸Diozən' bsi'e xneze par niç chone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael can' chone' len neto' beṇə' Izrael, ca de'en ne' che notə'ətezcho chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' gože' de'e Abraannə' dižə' güen dižə' cobə nga: “Gona' güen len beṇə' ca' ža' yoguə' ṇasyon, beṇə' ca' so'onlilažə' nada' can' chonlilažo'o nada'.” ⁹Na' can' naquən, Diozən' chone' güen len beṇə' ca' chso'onlilažə' le' can' bene' güen len de'e Abraannə' por ni che de'en benlilažə' de'e Abraannə' le'.

¹⁰Na' notə'ətezə beṇə' chon xbab de que gague' beṇə' güen lao Diozən' por ni che šə chone' bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moisezən', de'e mal juisy gaquə che' šə ca', chedə' notono no yesə'əzoi par so'one' cayaṇə'an nanṇə'. Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “De'e

mal juisy gaquə che notə'ətezə beṇə' šə cui n̄itə'ətezə n̄ite'e so'one' complir yoguə'əlo' can' na lein' dote tyemp.” ¹¹Na' Xtižə' Diozən' nyojən nan: “Diozən' ne' che beṇə' chso'onl̄ilažə' le' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə', na' de'e na'anə' guatə'əczə ye'lə' mban chega'aque' zejlicane.” Na' de'en nan ca' nezecho de que Diozən' bito əṇe' che notə'ətezcho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' por ni che šə choncho bi de'en na lein' goncho. ¹²Beṇə' zan chsa'aquene' so'one' can' na lein' sin cui chso'onl̄ilažə'e Diozən', con yo'o yichjga'aque' de'en nan: “Notə'ətezə beṇə' chon cuaselol can' na lein' gaquə bane' zejlicane.”

¹³Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par nič ca' cui gaquə de'e mal juisy checho ca de'en cui chzoicho par goncho cuaselol can' na lein'. Bnežjw cuine' goc de'e mal juisy che' lgu'a chio'o. Goc che' can' nyojən nan: “De'e mal juisy chac che notə'ətezə beṇə' chso'ote' choso'ode'ene' le'e yag.” ¹⁴Goc ca' par nič lenczə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael so'onl̄ilažə'ene' na' n̄ite'e mbalaz ca mbalazən' gwzo de'e Abraannə' laogüe de'en benl̄ilažə'e Diozən'. Na' chio'o chonl̄ilažə'əcho Jesocristən' ža, Diozən' bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' can' bene' lyebe.

**Lei de'en bzoj de'e Moisezən'
na' lyebe de'en ben Diozən'
len de'e Abraannə'**

¹⁵⁻¹⁶Ca naquə Diozən' bene' lyebe len de'e Abraannə' can' gone' güen

len xi'in dia che'enə', be'e dižə' che tozə xi'in dia che de'e Abraannə', na' che Crist nan' be'e dižə'an ca'. Beṇə' bišə', quingan' naquən len notə'ətezə beṇə' choso'ozə' yiš, catə' babeyož boso'oze'en bito gaquə əṇa toe' de que cui gone' can' nannə' na' bito gaquə gwzanch yetoe' can' nannə'. ¹⁷Na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə' ža, gwxaquə'əleben ca to yiš de'en choso'ozə' beṇə', chedə' la' Diozən' bito gwšə'e can' bene' lyebe len de'e Abraannə'. Ne'e choncze' con can' gože'ene'enə'. Na' bagwde tap gueyoa šichoa iz ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' nach bene' par nič bzoj de'e Moisezən' lei che'enə'. Na' la'anə'əczə Diozən' bnežjue' lein' bito ənacho cuich chone' can' bene' lyebe len de'e Abraannə'. ¹⁸Žalə' Diozən' ne' de que beṇə' ca' chso'on cuaselol can' na lein' zjənaque' beṇə' güen, bito chaclene' beṇə' can' bene' lyebe gaquəlene' žalə' ca'. Pero cuine'en ne' che chio'o chonl̄ilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' por ni che lyebe de'en bene' len de'e Abraannə'.

¹⁹⁻²⁰Leczə byažje lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Diozən' bnežjue'en par beṇə' ca' gwnitə' bedote catə'an cuinə' yidə Cristən' par nič gwsa'acbe'ine' de que chso'one' contr can' non Diozən' mendad so'one'. Cristən' golje' lao dia che de'e Abraannə' na' che le'enə' be' Diozən' dižə' catə'an bene' lyebe len de'e Abraannə'. Na' ca naquə lein' Diozən' bene' par nič angl ca' boso'onežjue'en de'e Moisezən'. Na' Diozən' bchine' de'e Moisezən'

par bzejni'ine' beṇə' Izrael ca' can' na lein'. Pero catə' ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' notono no bchine' par əgwzejni'ine' de'e Abraannə'.

**Lein' chzejni'in chio'o de
que choncho de'e mal**

²¹Na' bito cheyalə' goncho xbab de que lei de'en bzoj de'e Moizezən' chonən contr can' non Diozən' lyebe gone'. Pero lein' bito gaquə yocobən yichjla'ažda'ochon'. Žalə' gaquə yocobən yichjla'ažda'ochon' guaquə goncho can' na lein' nach gaccho beṇə' güen lao Diozən' žalə' ca'.

²²Pero Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan de que yoguə'əloj beṇəchən' yesə'əzi'e castigw zejlicane por ni che xtolə'əga'aque'enə'. Na' nyojən ca' par ničh con beṇə' so'onlilažə' Jesocristən' bito yesə'əzi'e castigon', sino gaquə güen čega'aque' can' ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə'.

²³Ca naquə neto' beṇə' Izrael catə'an bitonə' əgwzejni'i Diozən' neto' de que cheyalə' gonlilažə'əto' Cristən', nchoglaon čheto' de que si'ito' castigw zejlicane čhedə' nombi'ato' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' bito chonto' can' nannə'. ²⁴Par neto' lein' gwxaquə'əleben ca to mos əznia beṇə' chgüia chye' xi'in beṇə', de'e zan de'e che'ebo' gombo' na' de'e cui gombo'. Pero na'a babidə Cristən' na' baltezəto' chonlilažə'əto'one' Diozən' ne' de que naquəto' beṇə' güen laogüe'enə' na' can' ne' che notə'ətezcho.

²⁵Na' de'en babidə Cristən' bitoch gwxaquə'əlebe lein' ca to mos

əznia par neto' beṇə' Izrael, neto' bachonlilažə'əto'one'.

²⁶Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho xi'in Dioz. ²⁷Na' notə'ətezcho šə bagwchoacho nisən' par blo'echo de que ngodə'əcho txen len Jesocristən', bachzolao chac yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə'. ²⁸Na' tozəczə can' zaquə'əcho lao Diozən' šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho, šə naccho beṇə' esclabo o šə cui naccho, na' šə naccho beṇə' byo o šə naccho no'olə. Yoguə'əcho banaccho tozə laogüe de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən'.

²⁹Na' de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən', lao Diozən' naccho xi'in dia che de'e Abraannə' na' len chio'ona' gon Diozən' güen can' bene' lyebe gone' len xi'in dia che de'e Abraannə'.

4 To beṇə' gwni'a šə zo xi'ine', bi'inan' si' byen che'enə'. Pero na' žlac ne'e nacbo' bidao' bito ṇacho mbalazəch chac čhebo' cle ca che to mos la'anə'əczə gwžin ža gaquə lao na'abo' yoguə' de'en de che xabo'onə'. ²Beṇə' ca' nitə' lo'o yo'o ližbo'onə' ne'e choso'ogüia choso'oye'ebo' na' ne'e chesə'anabi'ebo' žlac cuinə' čha'obo' na' žlac əžin ža co'o xabo'onə' lao na'abo' de'en deine'enə'. ³Can' goquə len neto' beṇə' Izrael, žlac cuinə' yidə Cristən' gwxaquə'əlebetə' ca xi'in beṇə' gwnia'anə'. Diozən' bene' mendad naoto' yoguə'əloj costombr de'en na lein'. Na' de'e na'anə' par neto' lein' gwxaquə'əleben ca beṇə' ca' chəsə'anabia' xi'in beṇə' gwni'anə' žlac cuinə' žin ža si'ibo'

de'en de che xabo'onə'. ⁴Pero catə' bžin ža bžia Diozən' bia' bsele'e Xi'ine'enə' yežlyo nga, gwxan to no'olə le'. Na' Xi'in Diozən' leczə bzenague' che lein'. ⁵Na' le'enə' bedəyene' par ničh yoguə' chio'o chonlilažə'ačhone' zocho mbalaz ca mbalazən' so xi'in beŋə' gwni'anə' catə'an əžin ža gaquə lao na'abo' byennə'. Cristən' bedəyene' par ničh nezecho bitoch chonən byen ŋaocho costombr ca' de'en zjənyoj le'e lei che neto' beŋə' Izrael.

⁶Na' de'en bagwcua' Diozən' chio'o ca xi'ine', babsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' de'en leczə naquə Spirit che Xi'ine' Cristən'. Na' Spiritən' chaclenən chio'o par ničh cholgüižcho Diozən' che'echone': "Xa." ⁷Diozən' bagwcue'e chio'o ca xi'ine' caguə par cue'e yichjcho costombr ca' de'en non lein' mendad. Gwcue'e chio'o ca xi'ine' par ničh chac güen checho can' bene' lyebe gaquə che xi'in dia che de'e Abraanŋə'.

Pabən' chi' yichje' naquən' chso'on beŋə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

⁸Antslə catə'an cuinə' gombi'ale Diozən' gwyejni'alažə'əle bi de'e ca' cui zjəzaquə' par šejni'alažə'ačo, na' lega'aquən gosə'anabi'an xbab chelen'. ⁹Pero ŋa'a banombi'ale Diozən' o šə güench əŋacho de que Diozən' banombi'e le'e. Chebanchgüeida' chele de'en chebiguə'əle gosxanlə na' bachezo cuinle xni'a costombr ca' che biquə' de'en ye'ej gaocho, che ža ca', na' che cuerp chechon'. Costombr ca' bito gwsa'aquən par yesyə'əbejən chio'o xni'a de'e malən' na' leczə

caguə bi zjəzaquə'an ŋa'a par əsa'aclenən chio'o. ¹⁰Bagwzola naole costombr che neto' beŋə' Izrael che lni ca', che ža ca', che bio' ca', che tyemp ca' na' che iz ca'. ¹¹Chžeba' šə cuich əgwzenagle che de'en babsed blo'ida' le'e, la' šə cuich gwzenagle chei, cuiayi' de'en bena' entr le'e.

¹²Beŋə' bišə', chatə'əyoida' le'e gonle can' babena' nada' de'en babchojyichja' costombr che neto' beŋə' Izrael de'en zjənyoj le'e lein' ničh zoa' chona' žin entr le'e: Na' ca naquə bedəsoa' len le'e bito ŋacho de que babenle mal len nada'. ¹³Nezczele chacšenda' de'en bida' de'e neche, na' gwdixjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' len le'e. ¹⁴Na' de'en chacšenda' ca orən' zakuə'an par gue'ile nada', pero bito bgue'ile nada', sino bzenagczle xtižə'anə'. Na' do yichj do lažə'əle bgüialaole nada' ca'aczə chgüialaogüe to angl che Diozən' o ca'aczə cuin Jesocristən'. ¹⁵Mbalaz gwzole de'en benle ca' len nada', na' žbixchen' cuich chonle ca' ŋa'a ža? Nezda' de'e tant goquele chia' xte bebeile bzanele bitə'ətezə de'en deile na' lente cuinle par goclenle nada'. ¹⁶žEpor ni che de'en cho'elena' le'e dižə' lin' bachaquele de que naca' beŋə' contr chele ža?

¹⁷Beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e ŋa'a lechgualə zjəchi' yichjga'aque' le'e, pero caguə par ničh so'one' güen len le'enə' sino par ničh yesyə'əbeje' le'e cuich gonle txen len neto'onə' na' par ničh cue'e yichjle lega'acze'enə'. ¹⁸Naquəczən

güen yesə'əbe'eyichj beŋə' le'e
do tyempte, caguə catə'əzən'
zoa' len le'e na' con šə so'one'
güen len le'e. ¹⁹Xi'indaogua'a,
de'e yoblə chžaglaogua'a lo'o
la'ažda'ogua'anə' por ni che le'e
can' chžaglaog to no'olə beŋə' chzan,
na' əžaglaochcza' xte catə'əch
gaquə yichjla'ažda'olen' can' naquə
yichjla'aždao' Cristən'. ²⁰Žalə'əšga
zoa' len le'e na'a, nža'alə can'
gaquə nia' le'e. De'e li lechguəle
chacžejlaža'a chele.

De'e Agar na' de'e Sarən'

²¹Le'e chene'ele ŋaole costombr
che neto' beŋə' Izrael de'en žjənyoj
le'e lei de'en bzoj de'e Moisežən',
žəbitonə' yenele can' na de'en
nyojənnə'? ²²Nan de que gwnitə'
čhopə xi'in de'e Abraannə' bi'i
byo, tobo gwxan to no'olə naquə
esclabo che' na' yetobo' gwxan
no'ol checze' no'olən' bito naquə
esclabo. ²³Na' bi'in gwxan no'olə
esclabon' goljbo' čhedə' gwzolen
de'e Abraannə' le' pero bi'in gwxan
no'ol checze' goljbo' čhedə' Diožən'
bene' par ničh goc complir can'
bene' lyebe de que sane' la'anə'əcžə
naque' beŋə' güiž. ²⁴Na' de'en goc
che no'ol ca' chzejni'in chio'o che
čhopte lyebe de'en ben Diožən'
naclən' gaquəlene' beŋə' Izrael
ca'. No'olə esclabo ben' le Agar
gwxaquə'əlebene' ca lei de'en ben
Diožən' mendad bzoj de'e Moisežən'.
Bzoje'en par de'e xaxta'o neto'
beŋə' Izrael lao ya'a Sinain' beŋə'
ca' gwxaquə'əlebe ca esclabos.
²⁵Na' doxen ŋasyon Izraelən'
gwxaquə'əleben ca de'e Agarən'
no'olə esclabo che de'e Abraannə'.

Diožən' bnežjue' de'e xaxta'oto'
ca' lein' lao ya'a Sinain' gan' nzi'
Arabia, na' xte ža ŋeža beŋə'
Izrael gwlaž čheto' ca' žjənaque'
ca esclabos čhedə' chsa'aquene'
chonən byen yesə'ənaogüe' yoguə'
costombr ca' de'en na lein'. ²⁶Pero
yoguə' chio'o chonlilažə'əcho
Cristən', babozoe' chio'o binlo len
Diožən', na' naquən to goclen de'en
bene'. De'e na'anə' ŋezecho bito
chonən byen ŋaocho costombr ca'
de'en na lein'. ²⁷Diožən' bene' par
ničh to profet beŋə' be' xtiže'enə'
cana' bzoje'en de que beŋə' zanch
so'onlilažə' Cristən' cle ca beŋə' ca'
yesə'ənao costombr ca' de'en na
lein'. Na' quinga na de'en bzoje'enə'.

Bebei no'olə güiž, no'olə cui no
chzan,

Bisya'a yelə' chebei chio', le'
cuiŋə' gaco' bes che yelə'
sannə', čhedə' sano' bi'i zan.

Na' le' cui no xi'inə' ŋe'e so,
Nitə'əch xi'inə' cležə can' nitə'
xi'in no'olən' bagwxan to xi'in
be'en chio'onə'.

²⁸Ca naquə Isaaquən' xi'in de'e
Abraannə' goljbo' por yelə' guac
che Diožən' čhedə' can' bene' lyebe
len de'e Abraannə'. Le'egatežə ca'
chio'o ža, por yelə' guac che Dioz
na'anə' bachone' chio'o cuent ca
xi'in dia che de'e Abraannə' čhedə'
can' bene' lyebe gone'. ²⁹Bi'i che
de'e Agarən', bi'in goljə por ni
che de'en gwzolen de'e Abraannə'
le' blagzejə blagzidbo' Isaaquən'
bi'in ben Spirit che Diožən' par
gwxan de'e Sarən' no'olən' goquə
beŋə' güiž. Le'egatežə ca' ža
ŋeža beŋə' Izrael ca' chesə'ənao
costombr ca' de'en na lein'

choso'olagzejə choso'olagzide'
chio'o chonlilažə'ačo Cristən'.
³⁰Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən
nan de que Diozən' gože' de'e
Abraannə': "Bebej no'olə esclabon'
len bi'i çe'enə', čhedə' bi'i
če'enə' bito əgwnežjua'abo' de'en
nona' lyebe əgwnežjua' bi'in
gwxan no'ol čhio'ona'." ³¹De'e
na'ana' beṇə' bišə' nezecho laogüe
de'en chonlilažə'ačo Cristən'
gwxaquə'əlebecho ca xi'in de'e
Sarən' no'olən' bito goquə esclabo,
caguə ca xi'in de'e no'olə esclabon'.

**Bito chonən byen ṇaocho
costombr de'en na lein'**

5 Catə'an benlilažə'ačo
Cristən' le' bebeje' chio'o lao
yoguə' de'en choncho chaquecho
chebei Diozən' chio'o laogüe de'en
chonchon'. De'e na'ana' bito əṇacho
yebeiche Diozən' chio'o šə ṇaocho
costombr ca' can' na lei çe neto'
beṇə' Izrael.

²Nada' Pab əchnia' le'e
to de'e žialao. Šə sole seṇy
de'en ne' sirconsisionṇə' ṇa'a
bachonlilažə'əle Cristən', bito
bibi zaquə'an de'en bagwzolao
chonlilažə'əlene' šə ca'. ³Echnia'
clar de que notə'ətezə beṇə' soe'
seṇy de'en ne' sirconsision, leczə
cheyalə' gone' complir yoguə'əlol
bitə'ətezəchlə de'en na lein'. ⁴Na'
šə chaquele gonle cuaselol can' na
lein' par nič gacle beṇə' güen
lao Diozən', bachzole Cristən'
ca'alə šə can' chaquele, na' bitoch
chonle cas can' nži'ilažə' Diozən'
chio'o. ⁵Chio'o chonlilažə'ačo
Jesocristən' zo Spirit çe Diozən'
lo'o la'ažda'ochon' na' chonən ca

baṇezecho de que Diozən' əṇə'
naccho beṇə' güen laogüe'enə'
catə' yežincho gan' zoe'enə'. ⁶Ca
naquə chio'o chonlilažə'ačo
Jesocristən' bito bi nonən len
Diozən' šə socho seṇy de'en ne'
sirconsision, o šə cui zochon. La'
de'en naquə de'e žialao xen len
Diozən', sotezə socho gonlilažə'ačo
Cristən' na' gaquecho çe
ljuežjcho par nič gacbia' de que
chonlilažə'əchone'enə'.

⁷To tyemp babenle can' chebei
Diozən', pero ṇa'a chebanda'
babe'ele latjə chəsə'əžon beṇə'
cuich ṇaole de'en naquə de'e lin'.
⁸Dioz ben' gwlej le'e par nacle
xi'ine', bito ṇacho le'enə' chone' par
nič chzenagle çe beṇə' ca'. ⁹Na'
de'en bachzenagle çe consejw
malən' yobəch əgwzenagle çe
bitə'ətezəchlə de'e chon contr xtižə'
Diozən'. Chonle can' na dicho nga:
"Latə'əzə xna' cuazin' chonən par
nič cheyas doxen cuazin'." ¹⁰Pero
na' zoa' lez gon Xancho Jesocristən'
par nič yezolao ṇaole de'e ca'
babzejni'ida' le'e. Na' notə'ətezə
zjənaquə beṇə' ca' chso'on par nič
chacžejlažə'əle, Diozən' əgwnežjue'
castigw čhega'aque'.

¹¹Na' ca naca' nada', nitə' beṇə'
chəsə'əne' chsed chlo'ida' de que
yoguə' chio'o chonlilažə'ačo
Cristən' cheyalə' socho seṇy de'en
ne' sirconsision. Bitoljə zjənlagzejə
zjənlagzidə beṇə' nada' žalə' chsed
chlo'ida' ca'. Len bito gaquə zdebə
no gwzenag žalə' ca', čhedə' bitoch
gonən byen so'onlilažə'e Cristən'
ben' gwso'ote' boso'ode'ene' le'e
yag corozən'. ¹²Yebeichləda'
žalə' beṇə' ca' chso'on par

nič haczejlažə'əle šə chebei
Diozən' le'e de'en cui zole seņyən'
yesə'əçhog cuinga'aque' yeləť.

¹³Beņə' bišə', Diozən' gwleje'
chio'o par chonlilažə'əcho Cristən'.
De'e na'anə' bitoch chonən byen
naocho costombr ca' can' na lei che
neto' beņə' Izrael. Pero bito de lsens
goncho bitə'ətezə de'e mal de'en na
la'ažda'omalchon' goncho. De'en
chene'e Diozən' goncho, gague che
ljuežjcho na' gaquəlen ljuežjcho
tocho yetocho. ¹⁴Na' bazoczcho
choncho yoguə'əlo' can' na lein' šə
choncho can' nyojən nan: "Goque
che sa'aljuežjo' catg chaque che
cuino'." ¹⁵Pero šə chacyožə ljuežjcho
o chdiləlen ljuežjcho chziayi'icho
de'en non Diozən' par naccho tozə.

**Can' goncho šə gwzenagcho
che Spirit che Diozən'**

¹⁶De'en naquə de'e žialao xen
goncho, cheya'ə' sotezə socho
goncho can' chene'e Spirit che
Diozən'. Na' šə goncho ca' bito
gwzenagcho che la'ažda'omalchon'.

¹⁷Catə' chzenagcho che
la'ažda'omalchon' bito cho'en
latjə əgwzenagcho che Spirit
che Diozən'. Na' ca naquə de'en
chene'e la'ažda'omalchon' goncho
naquən contr de'en chene'e Spirit
che Diozən'. Pero šə choncho can'
chene'e Spirit che Diozən', bito
choncho can' na la'ažda'omalchon'.
Na' de'en zo Spiritən' len chio'o
bito choncho can' goncho žalə' cui
zon len chio'o. ¹⁸Na' šə chzenagcho
che de'en chsed chzejni'i Spirit
che Diozən' chio'o goncho, bitoch
naocho costombr ca' de'en na lei
de'en bzoj de'e Moisezən'.

¹⁹Šə chzenagcho che
la'ažda'omalchon' choncho
notə'ətezən de'e mal quinga:
Chbejyichjcho no'ol checho o be'en
checho par chzolencho beņə' yoblə;
chgo'o xtocho; chebeicho bichlə
de'e yelə' zto' de'en zjənac ca';
²⁰chejni'alažə'əcho lgua'a lsaquə';
naocho de'en chso'on beņə' ca'
chesə'ənelen de'e xio'; bito zocho
binlo len ljuežjcho; chdilə chšašcho;
chgue'i ljuežjcho; chloccho; chi'
yichjcho gaquə güen che cuinzcho
sin cui choncho xbab nac gaquə
che ljuežjcho; naccho beņə' gotil;
bito choncho txen len ljuežjcho;
²¹chzelažə'əcho bi de'en de che
beņə' yoblə; chotcho beņə'; naccho
beņə' güe'e zo; chlencho no lni gan'
chac scandl; na' choncho bichlə
de'e mal de'en zjənaquə ca de'e mal
quina bagwnia'. Na' de'e yoblə
chnia' le'e can' bagwnia'acza' antslə,
bito yežincho yoban' gan' zo Diozən'
chnabi'e šə choncho de'e mal ca'
zjənac ca'.

²²Na' šə chzenagcho che Spirit
che Diozən', goncho yoguə' de'e
quina: Gaguecho che ljuežj
beņəçcho; socho mbalaz de'en
nombi'acho Diozən'; socho
binlo len xbab de'en yo'o lo'o
yichjla'ažda'ochon'; gapcho
yelə' chxenlažə' len ljuežj
beņəçcho bitə'ətezə de'en
chso'onene' chio'o; goncho
güen len beņə' yeziquə'əchlə
na' əži'ilažə'əga'acchone';
goncho complir šə bin' ye'echo
beņə' goncho; ²³gaccho beņə'
gaxjwlažə'; bito güe'echo latjə
nabia' la'ažda'omalchon' chio'o.
Na' šə bachzenagcho che Spirit

che Diozən', bito bi bi lei de de'en ə̀na choncho de'e mal. ²⁴Na' chio'o bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' bitoch cho'echo latjə ɲabia' la'ažda'omalchon' chio'o par goncho bi de'en chzelažə'ən. ²⁵Spirit che Diozən' babenən yelə' mban zejlicane chechon', na' de'e na'anə' cheyalə' socho goncho can' chene'enə'.

²⁶Na' bito cheyalə' gon cuincho xen gaguecho lechgualə chebei Diozən' chio'o, la' šə goncho ca' yesə'əža'a benə' ljuežjchon' chio'o na' yesə'əgue'ine' chio'o.

Cheyalə' gaquəlen ljuežjcho

6 Benə' bišə, šə to benə' ljuežjchon' babxope' bene' to de'e mal, chio'o chzenagcho che Spirit che Diozən' cheyalə' gaquəlenchone' par nič yezoe' binlo len Diozən' de'e yoblə. Na' güe'echone' consejw dižə' šao' əžjsa'alažə'əcho de que lecəzə ca' chio'o nxož əxopcho goncho de'e malən'. ²To tocho cheyalə' gaquəlen benə' ljuežjcho ca' bitə'ətežə de'e chsa'ac čhega'aque'. Šə goncho ca' goncho complir can' chene'e Cristən' gonchon'.

³Na' šə goncho xbab de que naccho benə' blao len cui naccho, chxoayagzə cuinchon' šə ca'. ⁴To tocho cheyalə' goncho xbab šə de'en babenchon' naquən de'e güen o de'e mal. Na' yebeicho šə babencho de'en naquə güen, pero bito goncho xbab de que güench chon chio'o clezə ca benə' yoblə. ⁵La' to tochon' čhoglao Diozən' čhecho šə bencho güen o šə bencho mal.

⁶Šə no choso'osed choso'olo'i chio'o xtižə' Diozən', bito goncho rgüin len lega'aque'. Cheyalə' əgwnežjoga'acchone' latə' šə bi de'e šao' de'e güen de'e de čhecho.

⁷Bito güe'ele latjə no əxoayag le'e, bito gaquə əgwzocho Diozən' ca'alə. La' segon de'en chonchon' gone' par nič socho mbalaz o par nič si'icho castigw. Can' chac, con de'en chazcho nan' chelapcho. ⁸Ben' chon con can' chene'e la'ažda'omale'enə' gwžin ža cuiayi'e zejlicane, pero ben' chon can' chene'e Spirit che Diozən', Spiritən' gonən par nič əbane' zejlicane. ⁹Na' bito cheyalə' žjəxəquə'əlažə'əcho par goncho de'e güennə', čhedə' la' gwžin ža catə' Diozən' gone' par nič socho mbalaz juisy, con šə cui cuejyichjcho goncho can' chene'ene'enə'. ¹⁰Cheyalə' goncho güen len yoguə'əlol benə' batə'ətežə zo latjə, pero mazəchlə cheyalə' goncho güen len yeziquə'əchlə benə' chso'onlilažə' Cristən'.

Yeto čhopə de'en che'

Pabən' lega'aque'

¹¹Le'e güiašc letr cha'o quinga, la' cuina'an chzoja'an le'e. ¹²Benə' ca' chso'on byen sole seņy de'en ne' sirconsision chso'one' ca' čhedə' chse'enene' yesy'əbei benə' lega'aque' šə baboso'ozoe' le'e seņyən'. Chso'one' byen solen par nič cui no gwlagzejə gwlagzidə lega'aque' can' choso'olagzejə choso'olagzidə benə' neto' laogüe de'en chzeneto' ca naquən' bnežjw cuin Cristən' gwso'ote'ene' le'e yag corozən' por ni čhecho. ¹³Benə' ca' zjəzo seņy de'en ne'

sirconsisionnə' zjəchi' yichjga'aque' lei de'en bzoj de'e Moisezən', pero ni lega'aque' cui chso'one' can' nanə'. Con chse'enene' sole seņyən' par nič əso'elao' cuinga'aque' na' yesyə'əbei beņə' lega'aque'. ¹⁴Ca naca' nada', bitoczə güe'elao' cuina', na' bitobi nonən len nada' šə beņəčən' yebeine' nada'. Güe'ela'ogua'a Xancho Jesocristən' na' le'enə' che'enda' yebeine' nada'. De'en nezdə' bnežw cuine' gwso'ot beņə' le' le'e yag corozən' por ni checho bitobi nonən len nada' šə beņəčən' yesyə'əbeine' nada'. ¹⁵Nezdə' bito bi nonən šə zocho seņy de'en ne' sirconsisionnə' o šə cui zochon, pero de'e zaquə'əchgüei de'en babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'.

¹⁶Chio'o naccho doaljə beņə' Izrael lao Diozən' šə bachonlilažə'əcho Jesocristən' na' šə cuich naocho costombr de'en zjənyoj le'e lein'. Na' le'e šə bachi' yichjle tlaozə can' chene'ene'enə', Diozən' gonšgue' par so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' soteze' yeyašə' yeži'ilaže'e le'e.

¹⁷Na' par delant bitoch bi xbab clelə gonle che de'en babzoja' le'e. Legwzenag chia' chedə' cuerp chia'anə' nsa'an yiž che de'en baboso'oči' baboso'osaguə' beņə' nada' por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən'.

¹⁸Beņə' bišə', Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən'

Par Beṇə' Efeso Ca'

**Apostol Pabən' bzoje' cart par beṇə'
ca' chso'elao' Jesocristən' Efeson'**

1 Nada' Pab naca' apostol che
Jesocristən' con can' gwnalažə'
Diozən'. Na' chzoja' cart nga par
le'e nitə'əle Efeson', le'e bagwlej
Diozən' par nacle lažə' ne'lenə'.
Zotezə zole chzenagle che' na'
ngodə'əle txen len Cristo Jeso'osən'.
²Chona' orasyon chṇaba' lao Xacho
Diozən' na' Xancho Jesocristən'
əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so
cuezle binlo len xbab de'en yo'o
lo'o yiḥjla'ažda'olen'.

**Diozən' chaclene' chio'o
ngodə'əcho txen len Jesocristən'**

³Ledoye'ela'och Diozən' ben'
naquə Xa Xancho Jesocristən' na'
lecza cho'elao' Xancho Jesocristən'
le'. Ca naquən' ngodə'əcho len
Cristən', Diozən' bagoclene'
chio'o len xbab de'en yo'o lo'o
yiḥjla'ažda'ochon' par niḥ baḥ
chzo chbezcho binlo can' socho
catə'an yežincho yoban'. ⁴Chio'o
ngodə'əcho txen len Cristən', catə'
cuiṇə' xe yežlyon' Diozən' gwleje'
yoguə' chio'o par niḥ gaquə
la'ažda'ochon' xi'ilažə' na' par niḥ

cui bi xtolə'əcho gatə' laogüe'enə'.

⁵Chaque Diozən' checho. De'e
nan' bsi'e xṇezenə' antslə par
niḥ gwcue'e chio'o ca xi'ine', na'
de'e na'anə' bsele'e Jesocristən'
por ni checho. Diozən' gwcue'e
chio'o chedə' can' gwyazlaže'e
na' can' gone'ene'. ⁶Bsele'e
Xi'ine' Jesocristən' ben' chaquene'
chei par goclene' chio'o par
niḥ ca' güe'ela'ochone' laogüe
de'lenə' nži'ilažə'əteque' chio'o.

⁷Tant nži'ilažə' Diozən' chio'o,
bsele'e Jesocristən' bnežjw
cuine' blalj xḥene'lenə' par
gwdixjue' xtolə'əchon' catə'an
gwso'ote'ene' par niḥ ca' Diozən'
bezi'ixene' xtolə'əcho ca'. ⁸Diozən'
nži'ilažə'əchgüe' chio'o, beṇe' chio'o
zan cłas yełə' sin' na' bene' par niḥ
chacbe'icho ca güennə' chone' len
chio'o. ⁹Na' bzejni'ine' chio'o de'en
cui no gwṇeze antslə de'en gone'ene'
gaquə, ca naquə de'en bžie' bia' gon
Cristən'. ¹⁰Bžie' bia' de que gwžin
ža catə' Cristən' nabi'e doxenlə na'
gone' par niḥ yoguə'əlol beṇə' ža'
yoban' na' beṇə' ža' yežlyon' txen
yoso'ozenague' che'.

¹¹Na' chio'o ngodə'əcho txen
len Cristən', Diozən' bsi'e xṇeze

par gwcue'e chio'o ca xi'ine' par
 niç gaquə lao na'acho de'en gone'
 chio'o naccho xi'ine'. Na' zoe'
 chone' par niç gaquə yoguə'əlol
 can' gwçhoglaogüe'en na' can'
 chene'ene' gaquə. ¹²Na' ca naquə
 neto' chbezəto' yidə Cristən' na'
 chonlilažə'əto'one' antslə ca le'e,
 bsi'e xneze par niç zgua'atec neto'
 be'ela'oto'one' laogüe de'en naque'
 le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. ¹³Na'
 le'e ngodə'əle txen len Cristən',
 çhedə' leczə bzenagle che dižə'
 güen dižə' cobə de'en naquə de'e
 li. Na' nan de que cui yeyejcho
 lao yi' gabilən' šə gonlilažə'əcho
 Cristən'. Na' catə'an benlilažə'əle
 Cristən' bla' Spirit che Diozən'
 zon lo'o yichjla'ažda'olen'. Zon
 len chio'o chonlilažə'əchone' can'
 bene' lyebe par niç nezecho
 bagwcue'e chio'o ca xi'ine'. ¹⁴Na'
 zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par
 niç nezecho de que gwžin ža
 catə' gaquə lao na'acho de'en
 gonəch Diozən' chio'o naccho
 xi'ine'. Na' gaquən lao na'acho
 catə' gone' cuerp cobə chechon'.
 Beṇə' chio'o Spirit che'enə' par
 niç güe'ela'ochone' de'en naque'
 le'ezelaogüe beṇə' zaque'e.

Pabən' gwnabe' de que Diozən'
əgwse əgwlo'ine' beṇə' ca'
chso'onlilažə' Cristən'

¹⁵Babenda' dižə' ca naquən'
 chonlilažə'əle Xancho Jeso'osən'
 na' ca naquən' chaquele che yoguə'
 beṇə' ca' yelə' beṇə' ca' bagwleḷ
 Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.
¹⁶De'e na'anə' nada' catə' chona'
 orasyonṇə' yoguə' laste cho'a
 yelə' choxcwlen che Diozən' can'

chonlen'. ¹⁷Na' chṇaba' de que
 Diozən' gone' par niç šejni'ichele
 che' na' gombi'achlene'. Xancho
 Jesocristən' leczə cho'elaogüe'e
 Diozən' ben' naquə Xə' na' ben'
 naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e.
¹⁸Chṇabda' Diozən' šo'o be'eni'
 che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen' par
 niç ənezele bi de'e güenṇə' zocho
 lez gone' len chio'o bagwleḷe'
 naccho xi'ine'. Na' chṇaba' gone'
 par niç šo'o be'eni' che'enə'
 lo'o yichjla'ažda'olen' par niç
 ənezele catec yelə' bala'an xen
 juisy gone' chio'o bagwleḷe' par
 naccho lažə' ne'enə'. ¹⁹Lezczə
 chṇabda'ane' šo'o be'eni' che'enə'
 lo'o yichjla'ažda'olen' par niç
 ənezele de que yelə' guac xenṇə'
 nape' par gaquəlene' chio'o
 chonlilažə'əchone'. Bablo'ine'
 beṇə'əchən' can' naquə yelə' guac
 xen che'enə'. ²⁰Blo'en ca de'en
 bosbane' Cristən' ladjo beṇə'
 guatən' na' nzo'ene' cuiten' gan'
 chi'e chnabi'e par niç ca' Cristən'
 chnabi'e txen len le'. ²¹De'e
 na'anə' Cristən' chnabi'ache' ca
 notə'ətežə angl. Chnabi'ache' ca
 beṇə'əch, na' ca de'e xio', na' ca
 bi de'en chse'ejni'alaze'e na' ca
 notə'ətežəchlə napə yelə' gwnabia'
 ṇa'a na' tyemp de'en ze'e za'.
²²⁻²³Diozən' bene' par niç zoczə
 Cristən' chnabi'e yoguə'əlol beṇə'
 na' biquə'əchlə. Na' can' zoczə
 Cristən' chnabi'e doxenlə, leczə
 ben Diozən' par niç zoczə Cristən'
 chnabi'e chio'o cho'ela'ochone'.
 De'e na'anə' chio'o cho'ela'ochone'
 gwxaquə'əlebecho ca to cuerp. Na'
 Cristən' gwxaquə'əlebene' ca yichj
 cuerpən', çhedə' chnabi'e chio'o can'

chon xbab de'en yo'o lo'o yichjchon'
chnabi'an cuerp chechon'.

Chio'o chonlilažə'əcho Diozən'
bito yeyejcho lao yi' gabilən'
chedə' nži'ilažə'e chio'o

2 Diozən' babocobe'
yichjla'ažda'olen' can'
babocobe' cheto'onə'. Antslə
goccho len yichjla'ažda'ochon'
ca beṇə' guat laogüe de'en cui
bzenagcho che Diozən'. ²Con
gwzoczcho bencho de'e malən' can'
chso'on yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža'
yežlyo nga. Bencho can' chene'e
gwxiye'enə' de'en chnabia' de'e xio'
ca'. Lega'aquən zjənyechj zjəmbi'in
beṇə'chən' na' chəsə'ənabi'an
yichjla'aždao' beṇə' ca' cui
chse'ene yoso'ozenag che Diozən'.
³Ca'aczen' ben yoguə'əcho antslə,
bito bzenagcho che Diozən'. Con
gwdaczcho bencho con can' gwna
la'ažda'omalchon', na' bencho con
can' gwna xbab chechon'. De'e
na'anə' gwchoglaogüe'en checho
gone' chio'o castigw zejlicane, can'
gone' len yeziquə'əchlə beṇə'ch
de'en cui choso'ozenague' che'.
⁴⁻⁶Goccho ca beṇə' guat len
yichjla'ažda'ochon' chedə' bito
bzenagcho che Diozən'. Pero Diozən'
lechguale cheyašə' cheži'ilažə'e
chio'o na' chacchgüeine' checho.
Na' de'en nži'ilažə' Diozən' chio'o,
de'e nan' bene' par nič cui
yeyejcho lao yi' gabilən'. Bžin ža
ben Diozən' len chio'o can' bene'
len Cristən' catə'ən bosbane'ene'
ladjo beṇə' guat ca'. Diozən' bocobe'
yichjla'ažda'ochon' par nič cuich
naccho ca beṇə' guat na' bene' ca
ndil ngodə'əcho Cristən' txen par

nič bač chzo chbezcho binlo
can' socho catə'ən bachi'ilenchone'
yoban' gan' chi'enə'. ⁷Bene' ca'
par nič tyemp de'enə' ze'e za'
əgwlo'e catequən' nži'ilažə'e chio'o
na' catec de'e güennə' chone' len
chio'o ngodə'əcho txen len Cristo
Jeso'osən'. ⁸⁻⁹De'en nži'ilažə'
Diozən' chio'o bene' par nič chio'o
chonlilažə'əchone' bito yeyejcho lao
yi' gabilən'. Con to goclenṇə' bene'
ca', caguə por ni che bencho bi de'e
güennə'. De'e na'anə' notono chio'o
cheyalə' güe'elao' cuincho de'en
cui yeyejcho lao yi' gabilən'. ¹⁰Na'
par nič goncho de'e güen Diozən'
bocobe' yichjla'ažda'ochonə' na'
bene' par nič ndil ngodə'əcho txen
len Cristo Jeso'osən'. Bsi'e xnezenə'
antslə par nič sotezə socho goncho
de'e güen.

Cristən' bene' par nič beṇə' Izrael
ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə'
Izrael nite'e binlo toe' yetoe'

¹¹Le'e gon xbab ca naquə neto'
goljəto' naquəto' beṇə' Izrael zoto'
señy de'en ne' sirconsision na'
zejen de que Diozən' gaquəlene'
neto' can' none' lyebe. Antslə neto'
gwṇeto' che le'e goljle cui nacle
beṇə' Izrael: "Le'e cui zole señy
de'en ne' sirconsision". Na' señyan'
naquən con to señy de'en choso'ozo
beṇə' lao cuerp cheto'onə'. ¹²Na'
le'e gon xbab de que tyemp de'en
bagwde bito bembiale Cristən'.
Bito nacle nasyon che Diozən' can'
naquə neto' beṇə' Izrael. Bito bi
lyebe ben Diozən' par gaquəlene'
le'e ca lyebe de'en bene' len
neto' beṇə' Izrael. Bito gwzole
lez gaquəlen Diozən' le'e na' bito

bembi'ale Diozən'. ¹³Antslə bito gwzole binlo len Diozən', pero na'a le'e len neto' bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' na' Diozən' chaclene' chio'o chedə' Cristən' bnežjw cuine' blalj xchene'ena' por ni che xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'ena'. ¹⁴Na' antslə neto' beṇə' Izrael na' le'e cui nacle beṇə' Izrael goccho beṇə' contr tocho yetocho. Pero na'a Cristən' babene' par niçh naccho tozə na' zocho binlo tocho yetocho. ¹⁵De'en bnežjw cuin Cristən' por ni checho catə'an gwso'ote'ene', bitoch chonən byen cue' yichjcho par goncho yoguə'əlol can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən', ca costombr ca' de'en nan na' bichlə de'en chonən mendad goncho. Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' bene' chio'o ca tozə yež, neto' beṇə' Izrael na' le'e cui nacle beṇə' Izrael. De'e na'anə' zocho binlo tocho yetocho. ¹⁶Cristən' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' le'e yag corozən' par bozoe' chio'o binlo len Diozən'. De'e na'anə' naccho tozə na' bito chgue'i ljuežjcho.

¹⁷Par le'e cui nacle beṇə' Izrael na' neto' naquəto' beṇə' Izrael, Cristən' bedəye'e dižə' can' gaquə socho binlo len Diozən'. ¹⁸Na' de'en chonlilažə'əcho Cristən', tozə Spirit che Diozən' chaclenən chio'o par niçh chac cho'elencho Xacho Diozən' dižə'. ¹⁹De'e na'anə' le'e cui nacle beṇə' Izrael bitoch nacle ca beṇə' zitə' len neto', sino banacle beṇə' ljuežjto' na' banacte le beṇə' family che Diozən' txen len neto' bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'ena'. ²⁰Na' yoguə'əcho

gwxaquə'əlebecho ca to yo'o de yej. Neto' chsed chzejni'ito' le'e che Cristən' naquəto' ca laneina', neto' apostol na' len yeziquə'əchlə beṇə' chso'e xtižə' Cristən'. Na' Jesocristən', gwxaquə'əlebene' ca yej squin nech che to yo'o.

²¹Na' de'en ngodə'əcho txen len Cristən', gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en zjəncua' zjəngodə'an gan' chac yo'o de yejən'. Zjəngodə'an txen par niçh ša' yo'onə' na' par niçh gaquən gual. Can' naquən gwxaquə'əlebecho ca to yo'o gan' zo Diozən', chedə' ngodə'əcho txen len Xacho Jesocristən'. ²²Neto' len le'e txennə' naccho ca to yo'o gan' zo Diozən' chedə' zo Spirit che'ena' lo'o yichjla'azdao' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

Diozən' bsele'e Apostol Pabən' jetixjui'e xtiže'ena' len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael

3 Nada' Pab dia' ližya nga chedə'an əchyixjui'a xtižə' Cristo Jeso'osən' len le'e cui nacle beṇə' Izrael. ²Le'e chache'ile chia' ca naquən' nži'ilažə' Diozən' nada' na' bsi'e xneze par niçh chzejni'ida' le'e xtiže'ena'. ³Chache'ile ca naquə Diozən' blo'ine' nada' de'en cui no gwneze antslə, can' chzoja' le'e to chopə dižə' le'e cart nga. ⁴Na' catə' gwlable de'en chzoja' nga gache'ile de que nada' chejni'ida' de'en cui no gwneze che Cristən'. ⁵Antslə Spirit che Diozən' bito bzejni'in beṇə' de'en cui no gwneze che Cristən', pero na'a neto' apostol che Diozən' babzejni'in neto' len, na' lecə babzejni'in yeziquə'əchlə beṇə' chso'e xtižə' Cristən'. Babzejni'in

neto' bagwlej Diozən' par naquəto' lažə' ne'enə'. ⁶Babzejni'in neto' de que notə'ətezcho šə bachejle'echo che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən', nachən' bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. De'e na'anə' le'e cui nacle beṇə' Izrael na' len neto' beṇə' Izrael txenṇə' si'icho de'en gonəch Diozən' chio'o naccho xi'ine', na' txenṇə' ngodə'əcho naccho ca tozə family, na' txenṇə' chaclen Diozən' chio'o can' babene' lyebe. ⁷Diozən' gwleje' nada' len yelə' guac che'enə' par niç əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobənə'. Na' bano'e chia' chyixjui'an chedə' nzi'ilažə'e nada'. ⁸Nada' chacda' ni latə'əzə cui zaca'a entr chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə', pero Diozən' no'e chia' chyixjue'ida' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael catec de'e güen juisy gone' len yoguə'əloł chio'o chonlilažə'əcho Cristən'. Tant de'e šao' de'e güen gaquə checho, cabi bi de de'e saquə'əlebe de'e güen de'en gone' len chio'o. ⁹Diozən' bene' yoguə'əloł beṇə', yoguə'əloł bia chaš, na' yoguə'əloł de'e de. Na' dezd ža gwasda'ote bito be' Diozən' latjə yesə'əneze beṇəchən' bin' babžie' bia' gaquə. Pero na'a no'e chia' chzejni'ida' yoguə'əloł beṇə' de que bachac can' nžie' bia'. ¹⁰Na' Diozən' chlo'ine' angl əblao ca' na' angl gwnabia' ca' beṇə' nitə' yobanə' de que nape' de'e zan clas yelə' sin', chlo'ine' lega'aque' de'e güenṇə' de'en chone' len chio'o ncodə' ljujejzcho cho'ela'ocho Cristən'. ¹¹Chone' can' nžie' bia' dezd nechte catə'an gwchoglaogüe'en sele'e

Xancho Jesocristən'. ¹²Na' chio'o ngodə'əcho txen len Cristən' bito chžebcho Diozən', sino chebeicho nezecho de que chac cho'elencho Diozən' dižə' chedə' chonlilažə'əcho Cristən'. ¹³La'aṇə'əczə dia' ližya nga laogüe de'en bagwdixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən', chatə'əyoida' le'e bito yeyašə'əlažə'əle ca naquə nga chyi' chzaca'a. Leyebei chedə' chac chia' ca' par niç chaquəlena' le'e.

Cristən' lechgualə chaqueṇe' che chio'o chonlilažə'əchone'

¹⁴Catə' chona' xbab ca güenṇə' baben Diozən' par niç nacle tozə len neto' beṇə' Izrael, chzo xiba' chona' orasyon lao Xa Xancho Jesocristən'. ¹⁵Le'enə' bxie' yoguə' family che chio'o zocho lao yežlyo nga na' che beṇə' ža' yoban'. ¹⁶Chṇaba' lao Xacho Diozən' gon Spirit che'enə' fuers balor par yichjla'ažda'olen' par niç gonle yoguə'əloł can' chene'ene'. Na' Dioz na'anə' gone' par niç gatə' fuers balor che yichjla'ažda'olen' chedə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' nape' le'ezelaogüe yelə' guac xen. ¹⁷Chṇaba' soczle gonlilažə'əle Cristən' par niç sotezə soe' len le'e. Na' leczə ca' le'e sotezə sole gaquele che Diozən' can' cheyalə' gaquele che', na' gaquele che ljuježjle can' cheyalə' gaquele chega'aque'. ¹⁸Chṇaba' de'e quinga par niç le'e txen len yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' šejni'ile de que lechgualə chaque Cristən' che chio'o. Na' yelə' chaque

che'enə' len chio'o gwxaquə'əleben
 cacəz gan' nžiljw nisda'onə', pero
 mazəchlə can' nžiljw nisda'onə'
 chaque'ne' checho. Na' nezecho
 de que toŋchgua de yežlyon', pero
 mazəchlə can' denŋə' chaque
 Cristən' checho. Na' lechgualə
 zitjw minŋə', pero mazəchlə ca
 zitjon' naquənnə' chaque Cristən'
 checho. Le'egatezə can' yoban'
 lechgualə sibə zen, pero mazəchlə
 ca sibən' zennə' chaque Cristən'
 checho. ¹⁹Chnaba' gon Diozən'
 par nič ənezele de que Cristən'
 chaquechene' checho mazəchlə ca
 de'en chon notə'ətezcho xbabən'.
 Na' leczə gon Diozən' par nič
 gaquə yichjla'ažda'olen' tozə can'
 naquə yichjla'ažda'ogüe'enə' par
 nič ca' gacle can' naque'enə'.

²⁰Diozən' chac chone' yoguə'əloł.
 De'e na'anə' chac chone' mazəchlə
 ca de'en chnabechone' o de'en
 choncho xbab gone'enə'. Na' chone'
 par nič Spirit che'enə' zon lo'o
 yichjla'ažda'ochon' chaclenən chio'o
 len yelə' guac che'enə'. ²¹Chio'o
 ncodə' ljuežjcho cho'ela'ocho
 Cristən', ledoye'ela'och Diozən' na'a
 na' zejlicane chedə' ngodə'əcho
 txen len Cristo Jeso'osən'. Na' can'
 gonšgacžcho.

**Spirit che Diozən' babeyonən
 yichjla'ažda'ochon' tozə**

4 Nada' dia' ližya nga chedə'
 əchyixjui'a xtižə' Xancho
 Jesocristən'. Bagwlej Diozən' le'e
 par nacle xi'ine' can' gwleje' neto'.
 De'e na'anə' chatə'əyoida' le'e
 šejšgacžle gonle can' cheyalə' gon
 yoguə' chio'o bagwlej Diozən'
 par naccho xi'ine'. ²Chatə'əyoida'

le'e bito gon cuinle xen. Legac
 beŋə' gačjwlažə' na' legapə
 yelə' chxenlažə' len beŋə' yoblə.
 Chatə'əyoida' le'e gague che ljuežjle
 na' gwdele ca'alə šə bi chac chele
 entr tole yetole. ³Babeyon Spirit
 che Diozən' yichjla'ažda'olen'
 tozə. Na' chatə'əyoida' le'e leso
 binlo tole yetole par nič sotezə
 sole gaquə yichjla'ažda'olen'
 tozə. ⁴Yoguə' chio'o cho'ela'ocho
 Diozən' naccho ca tozə family.
 Na' tozə Spirit che Diozən' zon
 lo'o yichjla'aždao' yoguə'əcho, na'
 tozə can' zocho lez gon Diozən'
 güen len chio'o chedə' bagwleje'
 yoguə'əcho par naccho xi'ine'.

⁵Tozə Xancho Jesocristən' naquə,
 na' tozə can' chonlilažə'əchone', na'
 tozə can' zejen de'en gwchoacho
 nisen'. ⁶Tozə Diozən' zo ben'
 naquə Xa yoguə' chio'o. Le'enə'
 chnabi'e yoguə'əcho, na' chchine'
 yoguə'əcho par choncho xšine'enə',
 na' zocze' len yoguə'ətecho.

⁷Na' segon can' chaclen Cristən'
 chio'o, no'e checho gwde gwdelə
 de'e gaquə gon to tocho. ⁸Chac
 can' nyoj de'en gwna Diozən' che
 Cristən':

Catə'an beyepe' yoban' bene'
 de'e xio' ca' gan,
 na' be'e che benəchan' gwde
 gwdelə de'e gaquə so'on to
 toga'aque'.

⁹Na' de'en gwne': "Beyepe'
 yoban'", zejen de que betje' na'
 ble'e lao yežlyo nga antslə ze'e
 yeyepe' yobanə'. ¹⁰Na' ben' betjən'
 leczə le'enə' beyepe' yoban' gan' zo
 Diozən'. De'e na'anə' zoe' chnabi'e
 doxenlə. ¹¹Le'egatezə le'enə' no'e
 che balə chio'o par nič naccho

apostol, na' balcho no'e checho
 chyixjue'echo bi de'en bagwne'
 chio'o. Yebalcho no'e checho
 chje'echo dižə' güen dižə' cobə
 de'en chzejni'in che'. Yebalcho
 no'e checho chgiia chyecho
 beṇə' chso'elao' le' na' chsed
 chlo'iga'aquechone'. ¹²Cristən' no'e
 checho chaclen ljuežj chio'o bagwlej
 Diozən' par naccho lažə' ne'enə'
 par niç yoguə'əcho choncho
 xšine'ena' na' zda chonlilažə'əchcho
 Cristən', chio'o naccho ca family
 che'. ¹³Na' zocho chaclen ljuežjcho
 tocho yetocho par niç gaccho tozə
 gonlilažə'əcho Xi'in Diozən' na'
 gombi'achone'. Cana' gacyanə'əcho
 can' cheyalə' gaccho, gaccho
 beṇə' šao' beṇə' güen can' naquə
 Cristən'. ¹⁴Bito cheyalə' šo'ocho
 xbab ca che to bidao', šejcho qui
 šejcho ca'alə' naocho to to yelə'
 chejni'alazažə' de'en chsa'aljlažə'
 beṇə' güenlažə' na' beṇə' gwxiye'
 ca' par chəsə'əxoayague' chio'o.
¹⁵Cheyalə' naocho de'en naquə de'e
 li, na' zejli gague che ljuežjcho
 tocho yetocho. Cheyalə' šejcho
 gaquəchcho beṇə' šao' beṇə' güen
 can' naquə Cristən' ben' chnabia'
 chio'o. ¹⁶Ca naquə cuerp chechon',
 to to partən' ngodə'an na' noxə'
 ljuežje len belə' na' len bin de'en
 nca'an niç to to partən' chonən žin
 che chei na' niç cuerpən' naquən
 gual. Ca'aczən' chio'o cho'ela'ocho
 Cristən' ngodə'əcho txen tocho
 yetocho. Na' catə' to tocho choncho
 de'en noe' Diozən' checho goncho,
 nachən' Cristən' chone' par niç
 yoguə'əcho txen zda chaquəchcho
 beṇə' šao' beṇə' güen na' zda
 chaquechecho che ljuežjcho.

**Diozən' babocobe' yichjla'aždao'
 chio'o chonlilažə'əchone'**

¹⁷Na'a əchnia' le'e de'en non
 Xancho Jesocristən' mendad
 əgwzejni'ida' le'e de que bito
 cheyalə' goncho can' chso'on beṇə'
 ca' cui zjənombia' Diozən'. Xbab
 čhega'aque'enə' bito bi zaquə'an.
¹⁸Nchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'.
 Na' laogüe de'en zjənaque' beṇə'
 godenag, bito chse'ejni'ine' bin'
 chazlažə' Diozən'. De'e na'anə'
 bitobi yelə' mban zejlicane
 čhega'aque' de ca naquə de'en
 chon Diozən' chio'o. ¹⁹Bito bi
 zto' zjənombi'e che de'e malən'
 chso'one'. Chso'ontezə' bitə'ətezə
 de'e mal de'en nan so'one'. Do
 tyempte con chso'elažə'e chso'one'
 yoguə' claste yelə' zto'. ²⁰Le'e
 nezele de que Cristən' bito
 chene'ene' goncho de'en nac
 ca'. ²¹La' babzenagle che dižə' li
 de'en chzejni'in che Jeso'osən' na'
 babletje' xbabən' yichjla'ažda'olen'.
²²Antslə gwdacho bencho
 con can' na la'ažda'omalchon'.
 La'ažda'omalchon' chebein
 de'e malən' na' de'e na'anə'
 chxoayaguən chio'o par niç
 goncho de'e mal can' chzelažə'ənnə'.
 Pero banezele de que cheyalə'
 cuejyichjcho cuich gwzenagcho
 che la'ažda'omalchon'. ²³Na'
 leczə nezele de que cheyalə'
 gwša'acho xbab de'en choncho
 lo'o yichjla'ažda'ochon'. ²⁴Cheyalə'
 güe'echo latjə yocobə Diozən'
 yichjla'ažda'ochon' par niç sotezə
 socho goncho de'e güen can' chon
 le', na' par niç gaccho beṇə'
 la'aždao' xi'ilažə' can' naquə le'.

Goncho ca' chedə' banombi'acho xtižə' Diozən' de'en naquə de'e li.

²⁵De'e na'anə' bitoch gonlažə'əcho sino güe'elen lǵuežjcho dižə' li chedə' ncodə' lǵuežjcho naccho ca tozə familiy.

²⁶Catə' chža'acho bito cheyalə' goncho de'e mal. Cheyalə' yeyaxenlažə'əcho lgüegwzə lao yelə' chža'a chechon', bito ža'acho do ža. ²⁷Bito güe'echo latjə nabia' gwxiye'enə' chio'o par goncho de'e mal.

²⁸Šə nocho naccho beṇə' bguan, bitoch cheyalə' cuancho. Cheyalə' so tacho goncho žin de'en naquə de'e güen, par nič gatə' de'e əgwnežjwcho beṇə' chyažj chchine.

²⁹Bito güe'echo dižə' zban dižə' de'e cui zaque'e. Cheyalə' güe'echo dižə' güen dižə' de'e zaque'e par gaquəlen latə'an beṇə' əse'ene len. Güe'echo dižə' de'e gaquəlen beṇə' lǵuežjcho ca' par nič so'onlilažə'əche' Jesocristən'.

³⁰Na' bito goncho ca so Spirit che Diozən' trist, la' zo Spiritən' lo'o yichjla'ažda'ochon' par nič nezecho gwžin ža gon Diozən' chio'o cuerp cobən' na' gone' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' cayanə'an chene'ene'.

³¹Cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'e malən'. Bitoch co'olažə'əcho. Bitoch əloccho. Bitoch əža'acho. Bitoch güe'echo dižə' loc dižə' lžej. Bitoch əgwžia gwnitə'əcho beṇə'. Na' bitoch gaccho beṇə' xi'a. ³²Cheyalə' goncho güen len lǵuežjcho na' leczə cheyalə' yeyaše' lǵuežjcho tocho yetocho. Cristən' bagwdixjue' xtolə'əchon' par nič babezi'ixen Diozən' checho. Na'

can' babezi'ixene' checho, ca'aczən' cheyalə' yezi'ixen che lǵuežjcho tocho yetocho catə' bi de'en chso'one beṇə' lǵuežjchon' chio'o.

Chio'o naccho xi'in Dioz cheyalə' goncho can' chon Diozən'

5 Na'a ža cheyalə' goncho can' chon Diozən' chedə' banaccho xi'ine' na' chaquene' checho.

²Cheyalə' sotezcho gaquecho che lǵuežjcho can' chaque' Cristən' checho. La' por ni chechonə' bnežjw cuine' gwdixjue' xtolə'əchon' catə'an gwsolote'ene'ena', na' chebei Diozən' de'en bene' ca'.

³Bito cheyalə' co'o xtocho na' bito cheyalə' cuejyichj be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə, na' bito goncho bichlə de'e yelə' zto'. Na' cuat selažə'əczcho goncho de'e mal ca' de'en zjənac ca'. Bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'ena'. ⁴Na' de'en banombi'acho Diozən' bito cheyalə' goncho de'en naquə de'e yelə' zto' yelə' zla'an na' bito güe'echo dižə' zban na' nic güe'echo dižə' de'e cui nca'a xneze. De'en cheyalə' goncho, güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən'. ⁵Banezecho de que be'ena' chgo'o xtoi na' be'ena' chbejyichj no'ol chei o be'en che' par chzolene' beṇə' yoblə, na' leczə ca' be'ena' chzelažə' gon bichlə de'e yelə' zto', ni to beṇə' ca' bito bi de'e güen yesə'azi'e ca de'en si' chio'o cho'echo latjə chnabia' Cristən' na' Diozən' chio'o. Na' šə no chebeine' chone' de'e yelə' zto', tozəczə ca mal naquən len de'en chso'on beṇə' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə'. ⁶Bito güe'echo latjə no

əxoayag chio'o len dižə' güenlažə'.
Diozən' gwnežjue' castigw zejlicane
che beṇə' ca' cui choso'ozenague'
che', chso'ela'ozeche' chso'one'
de'e mal ca' bagwnia' ca'. ⁷Bito
gonga'acchone' txen goncho de'e
malən'.

⁸Antslən' nchol yichjla'ažda'ochon',
pero na'a bayo'o be'eni' che Xancho
Jesocristən' lo'o yichjla'ažda'ochon'.
De'e na'anə' ledoyen de'e
güennə' can' cheyalə' gon chio'o
bayo'o be'eni' che Xanchon' lo'o
yichjla'ažda'ochon'. ⁹Na' de'en
bayo'o be'eni' che'enə' lo'o
yichjla'ažda'ochon' goncho de'e
güen na' goncho de'e zda licha na'
güe'echo dižə' li. ¹⁰Na' cheyalə'
gwsedcho par ənezecho bin'
chazlažə' Xanchon' nič gonchon.
¹¹Bito goncho txen len beṇə' ca'
zjənchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'
na' chso'one' de'e cui bi zaquə'n.
Cheyalə' ye'ega'acchone' de que
de'e malən' chso'one'. ¹²Na' ca
de'en chso'on beṇə' ca' do bgašə'əzə,
naquən de'e cheyalə' gaguecho
zto' güe'echo dižə' chei. ¹³Pero
chio'o yo'o be'eni' che Diozən'
lo'o yichjla'ažda'ochon', catə'
ye'ega'acchone' de que de'e malən'
chso'one', yesyə'əyacbe'line' de que
le malən' chso'one'. Be'eni' che
Dioz na'anə' chlo'in chio'o šə de'en
choncho naquən de'e güen o šə
naquən de'e mal. ¹⁴De'e na'anə'
che'echo beṇə':

Nacle len yichjla'ažda'olen'
ca beṇə' guat de'en cui
chzenagle che Diozən'.

De'e na'anə' le'e gwzenag che'
par nič Cristən' gone' le'e
be'eni' che'enə'.

¹⁵Cheyalə' ggüiacho naquən' chzo
chdacho. Cui tacho ca beṇə' cuiczə
nacbe'i sino tacho ca chda beṇə'
chejni'i. ¹⁶Do tyempte cheyalə'
goncho de'e güen, chedə' tyemp
nga na'a zan beṇə' nitə' chso'one'
de'e mal. ¹⁷Bito goncho ca beṇə' cui
bi xbab nye'. Cheyalə' šejni'icho
na' goncho can' chene'e Xancho
Jesocristən'. ¹⁸Bito gaccho beṇə'
güe'e zo beṇə' cui bi yelə' zto'
nombia'. De'en cheyalə' gonchon',
güe'echo latjə nabia' Spirit che
Diozən' yichjla'ažda'ochon'. ¹⁹Catə'
chdopə chžagcho txen cheyalə'
golcho no imno na' gwlabcho no
salmo na' golcho no de'en na Spirit
che Diozən' golcho. Leczə golcho
lo'o la'ažda'ochon' par güe'ela'ocho
Xancho Jesocristən'. ²⁰Cheyalə'
güe'echo yelə' choxcwlen che
Xacho Diozən' zejli bitə'ətezə de'e
chac checho na' lao yoguə'əlo
de'en babene' chio'o, chedə' la'
chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'.

**To tocho cheyalə' solencho family
checho can' chazlažə' Cristən'**

²¹Ca de'en napcho Diozən' respet
cheyalə' əgwzəxjw yichjcho tocho
yetocho.

²²Na' ca naquə le'e no'olə le'e
nšagna'ale, le'e gwzenag che be'en
chele. Šə gonle ca' lenczə che
Xancho Jesocristən' chzenagle.

²³Le'e gwzenag che be'en che to
tole chedə' lega'aque' chəsə'anabi'e
le'e ca Cristən' chnabi'e
chio'o cho'ela'ochone'. Chio'o
gwxaquə'əlebecho ca to to part
che cuerp che Cristən' na' le'enə'
babebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

²⁴Na' ca naquə chio'o cho'ela'ocho

Cristən' cheyalə' gwzenagcho
 che', le'egatezə ca' le'e no'olə le'e
 nšagna'ale, legwzenag yoguə' bin'
 na be'en che to tole.

²⁵Na' le'e beṇə' byo le'e
 nšagna'ale, le'e gaque che no'ol
 chelen' to tole can' chaque Cristən'
 che yoguə' chio'o cho'ela'ochone'
 na' bnežjw cuine' por ni checho
 catə'an gwso'ote'ene'. ²⁶Bnežjw
 cuine' par niçh beya'a beyibe'
 la'aždao' chio'o chonlilažə'əchone'.
 Na' catə' gwchoacho nisən'
 be'echo dižə' gwnacho de que
 chonlilažə'əcho Cristən'. De'e
 na'anə' bene' la'ažda'ochon'
 xi'ilažə'. ²⁷Na' bene' par niçh
 əžincho laogüe'enə' sin cui bi
 manch da' əchen la'ažda'ochon',
 na' sin cui bi xtolə'əcho de, na'
 nic bichlə de'e mal yo'o yaz lo'o
 la'ažda'ochonə' de'e cui chazlažə'
 Diozən'. Cristən' bene' par niçh
 chio'o cho'ela'ochone' gaquə
 la'ažda'ochon' xi'ilažə' na' bito
 bi xtolə'əcho gatə'. ²⁸Can' nži'i
 Cristən' chio'o, ca'aczən' le'e beṇə'
 byo le'e nšagna'ale cheyalə' ži'ile
 no'ol che to tole can' nži'ile cuerp
 chelen'. Ben' nži'i xo'ole' nži'icze'
 cuine' ca de'en chone' ca'. ²⁹Notono
 zo beṇə' chgue'ine' cuerp che'enə'
 sino nži'ine'en na' chapəši'en, can'
 chon Cristən' nži'ine' chio'o na'
 chapəši'e chio'o cho'ela'ochone'.
³⁰Cristən' nži'ine' chio'o na'
 chapəši'e chio'o chedə' la' to to
 chio'o gwxaquə'əlebecho ca to to
 part che cuerp che'enə', ca žit de'en
 yo'e na' ca xpele'enə'. ³¹Na' nyojczə
 Xtizə' Diozən' nan: "Beṇə' byonə'
 le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to
 no'olə na' əsa'aque' tozə'." ³²De'en

babzoja' nga naquən de'e cui no
 gwneze antslə na' naquən de'e
 žialao xen par chio'o. Na' zejen
 de que chio'o cho'ela'ochone' Cristən'
 naccho tozə len le'enə'. ³³Na' leczə
 zejen de que to to le'e beṇə' byo
 cheyalə' gaquele che no'ol chelen'
 can' chaquele che cuinle. Na' leczə
 ca' le'e no'olə le'e nšagna'ale, to
 tole cheyalə' gapple respet be'en
 chelen'.

6 Le'e bidao' bi'i xcuidə', le'e
 əgwzenag che xaxna'ale.
 Gonle ca' chedə' le'e len neto'
 ngodə'əcho txen len Xancho Cristən'
 na' naquəczən de'e cheyalə' gonlen'.
²⁻³Na' de'e nga ben Diozən' mendad
 goncho gwne': "Legwnežjo yelə'
 bala'an xaxna'ale. Na' šə gonle ca'
 gaquə güen chele na' gaquə banle
 sša lao yežlyo nga." Na' entr yoguə'
 de'e ca' bene' mendad goncho de'e
 ngan' naquə de'e žialao de'en nsa'
 lyebe, nan de que gaquə güen che
 beṇə' choso'ozenague' chei na'
 de que gaquə yesə'əbane' sša lao
 yežlyon'.

⁴Na' le'e xaxna' bidao', le'yosgol
 le'yoscha'o bi'i chele ca' par
 yoso'ozenagbo' che Xancho Cristən'.
 Bito con gonle ca yesə'əža'a
 yesə'əlocho', pero legüe'ega'acbo'
 consejw šao' consejw güen.

⁵Na' le'e mos legwzenag
 yoguə'əlol can' na xan žinnə' na'
 legapəga'aque' respet. Na' legon
 xšinga'aque'enə' do yichj do lažə'əle.
 Legon ca' chedə' leczə che Crist
 nan' chzenagle catə'an chzenagle
 chega'aque'. ⁶Bito gonleile xan
 žinnə' gonlizle ca beṇə' chonchgua
 žinnə' catə'əzən' chgüie' le'e. Legon
 žinnə' do yichj do lažə'əle can'

chene'e Diozən' chedə' nacle beṇə' güen xšin Cristən'. ⁷Na' cheyalə' güe'elažə'əle gonle žin che beṇə' niḅ yebei Xancho Cristən' le'e, caguə par niḅ yebei ben' naquə xan žin na'azənə'. ⁸Nezecho šə choncho de'e güen le'egatezəczə ca' gon Xancho Cristən' güen len chio'o notə'ətezə naccho, la'anə'əczə šə syempr choncho xšin beṇə' yoblə o šə cui.

⁹Na' le'e beṇə' xan žin, leczə cheyalə' gonle güen len beṇə' güen žin chelen'. Bito co'oga'aclene' šeb, chedə' nezele Xancho' ben' zo yoban' leczə' Xan beṇə' güen žin ca'anə'. Na' lao Diozən' ben' zo yobanə' tozə can' zaquə' chio'o beṇəḅ.

Naquən' cheyalə' goncho par niḅ de'e malən' cui gonən chio'o gan

¹⁰Na'a ža beṇə' bišə', cheyalə' gwḅchincho fuers balor de'en choṇ Cristən' par yichjla'ažda'ochon', na' cheyalə' güe'echo latjə gaquəlene' chio'o len yełə' guac xen che'enə'. ¹¹Cheyalə' goncho yoguə'əłol can' chene'e Diozən' par niḅ socho cheḅ cui šejle'echo che gwxiye'enə' catə'ən chyiljažə'ən naclən' gonən par əxoayaguən chio'o. ¹²Caguə chdiləlencho beṇəḅ beṇə' naquə belə' chennə' sino que chdiləlencho de'e xio' ca', na' angl bzəlao ca', na' de'e ca' yeziquə'əchlə de'en chəsə'ənabia' beṇə' mal ca' ža' yežlyo nga, beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žčholən'. Chdiləlencho de'e mal ca' gan' chsa'ašən par niḅ ca' cui šejle'echo chega'aquən. ¹³De'e na'anə' cheyalə' goncho yoguə'əłol can' chene'e Diozən'

par niḅ soicho gwxiye'enə' len bichlə de'e mal ca' catə'ən se'ene'en yesə'əgo'oyelə'ən chio'o par goncho de'e malən'. Nach cheyalə' sotezə socho cui šejle'echo chega'aquən. Na' šə goncho yoguə'əłol can' chene'e Diozən', saquə'əlebecho ca to soldad beṇə' noxə' spad che'enə' na' nyaze' xe' de'en naquə de'e ya par chcue'ejən le' catə' chdiləlene' beṇə' contr che' ca'. ¹⁴Na' par niḅ soczcho cui šejle'echo che gwxiye'enə' na' bichlə de'e mal ca', cheyalə' güe'echo por dižə' li. Na' de'en güe'echo dižə' lin' saquə'əleben ca dobey de'en chchej soldadən' lsine'enə'. Na' cheyalə' goncho porzə de'e güen niḅ gwcue'ejən chio'o ca xa soldadən' de'en naquə de ya chcue'ejən cho'alcho'enə'. ¹⁵Leczə ca' cheyalə' sotezə socho šejle'echo che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chio'o par zocho binlo len Diozən'. Na' šə sotezə socho šejle'echo chei, guaqualenczən chio'o socho probnid par tiləlencho gwxiye'enə' na' bichlə de'e mal ca' ca spat de'en nlej soldadən' chaclenən le'. ¹⁶Pero na' de'en naquən de'e žialao xench ca biquə'əchlə de'en choncho, cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən'. Na' ca de'en gonlilažə'əcho Diozən' guaqualenczən chio'o ca to escodo de'en chcue'ej soldadən' par niḅ xis goxətə' ca' de'en chsa'alə'ənin cui chəsə'əyidjon le'. Gwxiye'enə' bito gaquə co'on xbab mal lo'o yichjla'ažda'ochon' šə sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən'. ¹⁷Na' cheyalə' yosa'alažə'əcho de que Diozən' baḅ bebeje' chio'o xni'a

de'e malən'. Na' šə yosa'alažə'əcho
 de que babebeje' chio'o xni'a
 de'e malən' gaquəlenən chio'o
 ca to lapə' de ya de'en zo yichj
 soldadən' chaclenən le' ničh beṇə'
 contr che' ca' bito chso'one' le'
 gan. Na' leczə cheyaḷə' güe'echo
 xtižə' Diozən' de'en chzejni'i
 Spirit che'enə' chio'o. Na' de'en
 güe'echon gaquəlenən chio'o par
 ničh gwxiye'en cui soin chio'o,
 can' chaclen spad che soldadən'
 le' par chdiləlene' beṇə' contr che'
 ca'. ¹⁸Do tyemp cheyaḷə' goncho
 orasyon lao Diozən' na' ṇabcho
 gaquəlene' chio'o can' chzejni'i
 Spirit che'enə' chio'o goncho.
 Cheyaḷə' gaccho beṇə' banlažə'
 par ničh goncho orasyonṇə' sin
 cui žjəxaquə'əlažə'əcho, əṇabcho
 gaquəlen Diozən' yoguə' beṇə'
 ca' yelə' bagwleje' par zjənaque'
 lažə' ne'lenə'. ¹⁹Na' leṇab gaquəlen
 Diozən' nada' par ničh əṇezda' bin'
 chayaḷə' əṇia' na' par ničh bito žeba'
 gua'a dižə' gwzejni'ida' beṇə' yoblə
 che Cristən', na' naquən to de'e
 güen de'e cobə de'en cui no gwneze
 antslə. ²⁰Par ničh gua'a dižə' güen
 dižə' cobə na'anə' bselə' Diozən'

nada' ca lgüe'e, na' por ni che de'e
 na'anə' zoa' nga naca' pres. De'e
 na'anə' leṇabe Diozən' gaquəlene'
 nada' par gua'a xtižə' Cristən'
 sin cui žeba' chedə' can' cheyaḷə'
 gua'anṇə'.

Apostol Pabən' btipe' lažə'əga'aque'

²¹Na' par ničh əṇezele can' chac
 chia' na' bin' chona', əchseḷa'a
 beṇə' bišə'əda'ocho Tiquicon'.
 Le'enə' zotezə zoe' chone' can'
 cheyaḷə' gone' par chaclene'
 nada' chona' xšin Xancho
 Jesocristən'. ²²Echseḷa'ane' par ničh
 əgwzejni'ine' le'e əṇe' yoguə'əte
 can' chac cheto' ni, na' par ničh
 güe'e le'e balor.

²³Beṇə' bišə', chonlilažə'əle
 Xancho Jesocristən' na' Xe'
 Diozən'. De'e na'anə' so'onšgue'
 par ničh yoguə'əle so cuezle
 binlo len xbab de'en yo'o lo'o
 yichjla'ažda'olen' na' so'onšgue'
 ca gaquele che ljuežjle. ²⁴Na'
 Diozən' sotezə soe' gaquəlenšgacze'
 yoguə' le'e chaquele che Xancho
 Jesocristən' tozə can' chaquele
 che'. De'e na'azən' chzoja' ṇa'a.
Pab

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Filipos Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' ža'
Filiposən' lao die' ližyan'

1 ¹⁻²Nada' Pab chzoja' cart nga
par le'e nitə'əle Filiposən'
yoguə' le'e nacle lao na' Diozən'
laogüe de'en ngodə'əle txen
len Cristo Jeso'osən'. Na' leczə
chzoja'an par le'e naquə lao na'ale
chgüia chyele yeziquə'əchlə beṇə'
ca' chso'onlilažə' Cristən' na' le'e
nchojle nacle comisyon che le'e
chonlilažə'əle Cristən' na'. Temtion'
na' nada' chṇabto' sa'aclenšga
Xacho Diozən' na' Xancho
Jesocristən' le'e na' so'one' ca so
cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o
yichjla'ažda'olen', neto' naquəto'
beṇə' güen xšin Jesocristən'.

Pabən' chone' orasyon par beṇə' ca'
chso'onlilažə' Cristən' Filiposən'

³Batə'ətezə chona' xbab chele
cho'a yelə' choxcwlen che Diozən'
can' chonlen'. ⁴Na' yoguə' las
chebei la'ažda'ogua'anə' catə'
chṇaba' gaquəlen Diozən' le'e.
⁵Cho'a yelə' choxcwlen che' de que
dezda catə'an gwzola chonlilažə'əle
Jesocristən' xte ža neža, choncho
txen par nič beṇə' zan se'ejle'e

che dižə' güen dižə' cobə de'en
chzejni'in che'enə'. ⁶Diozən'
bagwzolaogüe' chone' to de'e
güen lo'o yichjla'ažda'olen'. Na'
nezda' gwzoteze' goncze' ca' par
nič babeyožən catə'an əžin ža
yida Jesocristən' de'e yoblə. ⁷Na'
naquəczən güen de'en nezda'
gwzotezə Diozən' goncze' de'e
güen lo'o yichjla'ažda'olen' chedə'
chacchgüida' chele. Diozən'
nži'ilažə'e chio'o txen na' le'e
chonle txen len nada' la'anə'əczə
dia' ližya nga chsed chlo'ida' de
que dižə' güen dižə' cobə de'en
chzejni'in che Jesocristən' naquən
de'e li, na' chona' par nič beṇə'
zanch chso'onlilažə'ene'. ⁸Nezcze
Diozən' chacchgüida' che
yoguə'əle can' chaque Jesocristən'
checho. ⁹Na' chona' orasyon par
le'e chṇaba' gonšgaczə Diozən' par
nič šejəch gaquəchele che ljuəžjle,
na' gonšgue' le'e yelə' sin' par
nič šejni'ile bin' chazlažə' Diozən'
yoguə' las. ¹⁰Gonšgue' ca' par
nič gacbe'ile noquə'ənnə' naquə
güenchgua gonle yoguə' laste nič
yichjla'ažda'olen' gaquən xi'ilažə',
na' cui bi dolə' gaple catə'an əžin
ža yida Cristən' yeto. ¹¹Na' can'

sotezə sole gonle de'e güen chedə'
zo Jesocristən' chaclene' le'e. Na'
šə sotezə socho goncho de'e güen,
nachən' əyejlao Diozən' na' leczə
əso'elao' beṇə' le'.

**Pabən' cho'e dižə' de que naque'
tozə len Cristən' de'en chi' yichje'
tlaozə de'en chene'e Cristən'**

¹²Beṇə' bišə', che'enda' ənezele
de'en dia' ližya nga beṇə' zan
chso'ombi'e dižə' güen dižə' cobə
de'en chzejni'in che Jesocristən'.

¹³Yoguə' soldad ca' beṇə' ca'
chsa'apə liž rein' bazjəneze' de
que dia' ližya nga laogüe de'en
əchyixjui'a xtižə' Cristən' na'
beṇə' ža' doxenlə lao' syodan'
bazjəneze'. ¹⁴Na' casi yoguə'
beṇə' bišə'əcho ca' bachsa'apəche'
balor par chso'onlilaže'e Xancho
Cristən' laogüe de'e bagwse'lenene'
de que bito chžeba' la'aṇə'əczə dia'
ližya nga. Na' de'e na'anə' lega'aque'
chso'eche' xtižə' Diozən' sin cui
chəsə'əžebe'.

¹⁵De'e li nitə' baļə beṇə'
do lažə'əga'aque' chso'one'
güen chəsə'əyixjui'e xtižə'
Cristən'. Pero yebaļə' caguə do
lažə'əga'aque'enə' chəsə'əyixjui'en,
con chse'lenene' yoso'ozenag
beṇə' čega'aque' cle ca čhia'
nada'. ¹⁶Beṇə' ca' chəsə'əgue'i
nada' chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən'
parzə nič əyejlaoga'aque',
caguə chəsə'əyixjui'en do
lažə'əga'aque'enə'. Con chse'lenene'
so'one' par nič lechgualə
de'e gaquəda' lao dia' ližya
nga. ¹⁷Beṇə' ca' chsa'aque' čhia'
na' chsa'aque' che Cristən'
chəsə'əyixjui'e xtiže'enə' do

lažə'əga'aque'. Zjəneze' de que
Diozən' babe'e latjə dia' ližya nga
par chsed chlo'ida' de que dižə'
güen dižə' cobə de'en chzejni'in che
Jesocristən' naquən de'e li. ¹⁸Nitə'
beṇə' chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən'
pero caguə do lažə'əga'aque'. Na'
nitə' beṇə' yoblə chəsə'əyixjui'en
do lažə'əga'aque'. Pero naquətezə
chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən'
chebeida', na' batə'ətezəchlə
gobeichczəda'.

¹⁹Nezda' yechoja' güen len
yoguə' de'e ca' chac čhia' chedə'
chonle orasyon čhia' na' chaclen
Spirit che Jesocristən' nada' de'en
leczə naquən Spirit che Diozən'.
²⁰Na' de'en che'enchgüeida' na'
zoa' lez yeyož gona' yoguə'əloļ can'
chene'e Diozən' nič cui gaquəda'
zto' laogüe'enə', na' cui žeba'
bitə'ətezə gaquə čhia', šə socha'
o šə gata'. Na' ca' sa'acbe'i beṇə'
can' bagwsa'acbe'ine' bedote de
que Cristən' naque' le'eze'laogüe
beṇə' šao' beṇə' güen. ²¹Quinga
naquən len nada': Na'a mbana'
naca' tozə len Cristən' na' chi'
yichja' tlaozə de'en chene'ene', na'
cata' gata' mbalazəchlə soa' len
le'. ²²Šə socha' guaquə goncha'
xšin Diozən' par nič so'ombia'
beṇə' le'. Pero bito gaquə ənia'
non' naquəch güen, šə socha' o šə
gata'. ²³⁻²⁴Che'enda' žjəyezə' len
Cristən', la' lechgualə mbalazəch
soa' len le', pero le'e chyažjele
socha' par gaquəlena' le'e. De'e
na'anə' bito gaquə ənia' šə
güench socha' o šə güench gata'.
²⁵Zoa' segor chyažjele socha' par
gaquəlena' le'e na' de'e na'anə'
nezda' socha' len le'e na' gona' par

nič šejəch gonlilažə'əlene' na'
sole mbalaz de'en chonlilažə'əlene'.
²⁶Na' güe'ela'ochgualə Cristo
Jeso'osən' catə' babene' ca soa' len
le'e de'e yoblə.

²⁷Na' šə socha' len le'e o
šə cui, legon byen legon can'
cheyalə' goncho laogüe de'en
bachzenagcho che dižə' güen dižə'
cobə de'en chzejni'in che Cristən'.
Legon par nič yenda' rson de
que yoguə'əle nitə'əczle cheč
chzenagle che Spirit che Diozən'
na' yenda' de que tozə can' chon
yoguə'əle xbab na' de que txen
chonle xte ga zelao saque'ele par
se'ejle'e beṇə' che dižə' güen dižə'
cobə de'en chzejni'in che Cristən'.

²⁸Legon par nič yenda' rson
de que bito chžeble beṇə' contr
chele ca' bitə'ətezə de'e chso'one'
par choso'ošebe' le'e. Na' šə bito
chžeble beṇə' ca' choso'ošebe' le'e
gwsa'acbe'iljeine' de que Diozən'
əgwnežjue' lega'aque' castigw
zejlicane na' gone' par nič le'e
cui yeyejle lao yi' gabilən'. Na'
le'enə' gone' par nič cui žeble
na' par nič əsa'acbe'ine' de'e
ca'. ²⁹De'en chaque Diozən'
checho babsi'e xneze par nič
chonlilažə'əcho Cristən' na'
le'egatezə ca' de'en chaque Diozən'
checho babsi'e xneze par nič
chyi' chzaquə'əcho laogüe de'en
cho'echo xtižə' Cristən'. ³⁰Bable'ile
can' boso'oči' boso'osaquə' beṇə'
nada' antslə laogüe de'en chona'
xšin Diozən' na' chenczele rson de
que leczə can' chac čhia' na'a. Na'
can' chac čhia' nada' leczə can'
chac che le'e de'en leczə chonle
xšin Diozən'.

Cristən' gwlejyichje' yoguə' de'e
güen de'en de che' par bide'
yežlyo nga, pero na'a naque'
le'ezelaogüe beṇə' blaoch

2 Cristən' chtipe' lažə'əle.
Chaquene' chele na' de'e
na'anə' chebeile chzenagle che'.
Nezceze bazo Spirit che Diozən'
len le'e. Na' leczə bachon Cristən'
par nič chaquele che ljuežjle
na' cheyašə'əga'auelene'. ²De'e
na'anə' chneyoida' le'e legac tozə
len ljuežjle. Na' le'e gague che
ljuežjle tole yetole na' tozə ca
legon yoguə'əle xbab. Legon ca'
par nič lechgualə yebeida'. ³Bito
gonle ca gaguə güen che cuinzle,
na' nic gonle ca əso'elao beṇə' le'e.
Bito gon cuinle xen. Na' to tole
legon xbab güen che notə'ətezə
can' chonle len beṇə' zjənaquəch
beṇə' blao ca le'e. ⁴Na' to tole le'e
yeyiljlažə' naclə gonle par nič
gaguə güen che ljuežjle caguə che
cuinzle.

⁵⁻⁷Naquə yichjla'aždao' Cristo
Jeso'osən' cayanə'an naquə
yichjla'aždao' Xe' Diozən' na' nape'
yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an
tozəczə can' napə Xe'enə'. Pero bito
que bchojyichj Cristo Jeso'osən'
yelə' gwnabia' che'enə' na' yelə'
bala'an che'enə'. Bchojyichje' de'e
ca' par nič golje' goque' beṇəch
na' goque' ca notə'ətezə beṇə'
güen žin. Na' chio'o leczə cheyalə'
goncho xbab ca xbabən' ben Cristo
Jeso'osən'. ⁸Bzenague' che Diozən',
bzexjw yichje' be'e latjə gwso'ot
beṇə' le' boso'ode'ene' le'e yag
corozən' can' chso'one' len beṇə' ca'
zjənaquə beṇə' mal juisy. ⁹Na' de'en

bsanlažə' cuine', Diozən' be'ene' yelə' bala'an xen mazəchlə ca de'en gotə' che' antslə. Na' Diozən' bito cho'e notə'ətezəchlə beṇəch o angl yelə' bala'an xen ca de'en be'e Cristo Jeso'osən'. Na' bene' par niç naque' le'ezelaogüe beṇə' blao. ¹⁰⁻¹¹ Bene' ca' par niç yoguə' beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyo nga na' nochlə beṇə' bagwsa'at, na' len yoguə' angl ca' yesə'əzo xibga'aque' lao Cristo Jeso'osən' yesə'əne' de que naque' Xanga'aque'. Na' len yoguə' de'e xio' ca' na' angl bzela'o ca' yesə'əzo xibga'auən laogüe'enə', yesə'ənan de que naque' Xanga'aquei. Na' Xacho Diozən' si'e yelə' bala'an catə'an gaquə ca'.

Chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca beljw de'en choso'ose'eni' lao naquə žčhol

¹² Na'a ža chacda' chele na' chebeida' de que chzenagczle che Diozən' catə'an zoa' len le'e. Na' chatə'yoida' le'e gwzenagle che' mazəchlə na'a cui zoa' len le'e. Legon yoguə'əlol de'en chene'e Diozən' par niç la'alaon de que babebeje' le'e xni'a de'e malən', na' legonən do yichj do lažə'əle na' con cudad, la' nezczele Diozən' gone' chio'o castigw šə cui goncho can' chene'ene'. ¹³ Dioz na'anə' chocobe' xbab chelen' par niç chene'ele chonle de'e güen can' chazlaže'enə' na' lecze'enə' chaclene' le'e par niç chonlen.

¹⁴ Legon bitə'ətezə əna Diozən' gonle sin cui əže'ešə'əle na' sin cui gaquəyöžle. ¹⁵ Legon ca' par niç cui bi dolə' gaple na' cui bi de'e mal šo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Diozən'

chene'ene' de que chio'o naccho xi'ine' bitobi de'e mal ta' əchen yichjla'ažda'ochon', la'anə'əczə yežlyo nga chdacho entr beṇə' ca' chso'on clelə na' beṇə' zjənaquə beṇə' mal juisy, na' de'e na'anə' gwxaquə'əlebecho ca beljw ca' de'en choso'ose'eni' lao naquə žčhol. ¹⁶ Na' legwzejni'i beṇə' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' par niç se'ejle'e chei na' gatə' yelə' mban zejlicane čhega'aque'. Šə gonle ca' yebeida' le'e catə'an əžin ža yidə Cristən' de'e yoblə, čhedə' la' zejen de que bzenagle che de'en bsd blo'ida' le'e, caguə con bendada' xšin Diozən' bedote. ¹⁷ Le'e chebeile de'en chonlilažə'əle Cristən', na' nada' chebeida' de'en babi'a xtižə' Cristən' len le'e par niç chonlilažə'əlene'. Na' gwzocza' yebeida' len le'e la'anə'əczə šə so'ot beṇə' nada' por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən'. ¹⁸ Le'egatezə ca' le'e yebei txen len nada'.

Temtion' na' Epafroditon'

¹⁹ Na' zoa' lez gon Xancho Jeso'osən' par niç yob gaquə selə'a Temtion' gan' zolen' par yeyo'e rson nac chac chele. Na' lechgualə yeyacxenlažə'a catə' bagwnežda' nac chac chele. ²⁰ Notoch no zo no əselə'a beṇə' gon xbab chele do yichj do laže'e can' chon Temtion'. ²¹ Beṇə' yeziquə'əchlə zjəchi' yichjga'aque' bi de'en chse'enene' gaquə čhega'aque', na' bito zjəchi' yichjga'aque' əye'elao' Cristo Jeso'osən'. ²² Nezele can' bachon Temtion' güen yoguə' laste. Na' ca naquən' chona' par niç

so'ombia'ach beṇə' dižə' güen dižə'
cobə de'en chzejni'in che Cristo
Jeso'osən', chaclene' nada' can'
chon to beṇə' len xē'. ²³De'e na'anə'
bagwleja'ane' par əseļa'ane' gan'
zolen' na' əseļa'ane' lgüegwzə catə'
bagotə'əbia' šə gochoja' ližyan' o
šə cui. ²⁴Na' chonlilaža'a de que
Xancho Cristo Jeso'osən' gone' par
ničh lencza' nada' yob yida' gan'
zolen'.

²⁵Pero na' por mientrzə chacda'
chonən byen yoseļa'a beṇə' bišə'əcho
Epafroditon' par yeyede' gan'
zolen'. Bseļa'əlene' nga par goclene'
nada', na' babene' txen len nada'
ca naquə xšin Diozən' de'en bento'
na' len yoguə' can' bagwdilələnto'
gwxiye'enə'. ²⁶Che'enchgüeine'
yežagle de'e yoblə, chedə' zoe' trist
de'en benele rson gocšenene'. ²⁷De'e
li bašə gate', pero na' Diozən' beyašə'
beži'tilaže'ene' na' bene' par ničh
beyaquene'. Na' caguə Epafrodito
na'azən' beyašə' beži'tilaže'e sino
lencza' nada'anə' par ničh bito
gotə'əch de'e soa' trist. ²⁸De'e
na'anə' chosa'ane' yeyede' lgüegwzə
par ničh ca' yebeile na' lencza'
nada' cuitec soa' trist che le'e šə ca'.
²⁹Ləgon güen len le' catə' yele'e na'
legwlo'ine' de que chebeichgüieile
can' babene'enə', chedə' nacle
txen chonlilažə'əle Xancho Cristo
Jeso'osən'. Beṇə' ca' chso'on can'
babən Epafroditon' zjəzaque'e
par güe'ega'acchone' yeļə' bala'an.
³⁰Epafroditon' bsanlaza' cuine'
gate' par gone' xšin Cristən' de'en
bseļa'əlene' nga gone', na' de'e li
gocšenchgüeine' xte yelatə'əzə cui
gote'. Gocwlenchgüie' nada' can' gon
le'e žalə' zole nga.

Can' goncho par gaccho beṇə' güen lao Diozən'

3 Na'a ža beṇə' bišə', nedech
de'en əṇia' le'e. Cheyaļə' sotezə
socho yebeicho chedə' ngodə'əcho
txen len Xancho Cristən'. Bito
chacda' zed chzoja' che de'en
babzojczə' antslə, chedə' chyažjele
gonchle xbab chei. ²Ləgapə cuidad
ničh cui gwzenagle che beṇə'
ca' chəsə'əne' cheyaļə' sole seņy
de'en ne' sirconsision. Ləga'aque'
lēchgualə zjənaljəga'aquene' na'
chso'one' de'e mal. ³Na' chio'o de
to seņy checho par nezecho naccho
xi'in Dioz. Seņyən' naquən ca de'en
babən Diozən' chio'o Spirit che'ena'
par chaclenən chio'o cho'ela'ochone'.
Chebeicho de'en chonlilažə'əcho
Cristo Jeso'osən' na' nezecho bito
chyažjecho seņy lao cuerp chechon'
par gaccho xi'in Diozən'. ⁴⁻⁶Nada'
naca' beṇə' Izrael na' golja' lao dia
che de'e Benjaminə' na' boso'ozoe'
nada' seņy che sirconsisionə' to
xmanzəda'. Na' goljələna' dižə'
ebreo laogüe de'en zjənaquə xaxna'a
ca' beṇə' ebreo. Na' ca naquə lei
de'en bzoj de'e Moisezən', goca'
txen len beṇə' fariseo ca' beṇə' ca'
zjəchi'ichgua yichjga'aque' to to
pont che lein'. Na' de'e tant gwche'
yichja' che de'e ca' zjəsə'ənao beṇə'
Izrael gwlažə' chia' ca' xte blagzejə
blagzida' beṇə' ca' chso'onlilažə'
Cristən'. Na' ca naquə de'en na
lein' cheyaļə' goncho na' de'en nan
cui goncho, bzenaga' che yoguə'an
xte ga zelao gwxaquə'əda'. Žalə'
chacda' chebei Diozən' nada' por
de'e ca', guaquə gona' xbab de que
chebeichene' nada' mazəchlə can'

chebeine' len beṇə' ca' yeziquə'əchlə.
⁷Yoguə'ənnə' bena' xbab əsa'aclenən
 nada' par niḥ Diozən' yebeine'
 nada', pero ṇa'a bachacbe'ida' bito
 gwsa'aclenən nada'. Na' benən
 byen gwlejejiḥga'aca'an par
 niḥ benlilaža'a Cristən'. ⁸De'en
 banombi'a Cristo Jeso'osən' ben'
 naquə Xana' zaquə'əchgwan
 par nada'. De'e na'anə' bitoch
 bibi zjəzaquə' yoguə'əloḷ de'e
 ca' goquəda' antslə əsa'aclenən
 nada'. De'en banombi'ane' na'anə'
 bagwnit yoguə' de'e ca' bebeida'
 antslə, na' ṇa'a nona' lega'aquən
 ca to beb de'e gwcho'ona' par niḥ
 gombia'acha'ane'. ⁹Na' leczə nona'
 lega'aquən ca to beb de'e gwcho'ona'
 par niḥ gacbia' de que ngoda'a txen
 len Cristən'. Che'enda' əṇa Diozən'
 ḥia' de que naca' beṇə' güen
 laogüe'enə'. Eṇe' ca' por ni ḥe de'en
 chonlilaža'a Cristən', caguə por ni
 ḥe de'en chona' complir bi de'en
 na lein'. ¹⁰Che'enda' gombia'acha'
 Cristən', na' che'enda' yocobəche'
 yiḥjla'aždaogua'anə'. De'en beyas
 bebane' ladjo beṇə' guat ca'anə'
 chac yocobe' yiḥjla'aždaogua'anə'.
 Na' che'enda' ḥi' saca'a de'en chona'
 xšin Cristən' can' gwdi' gwxaque'enə'
 na' leczə che'enda' gacbe'ichda' bi
 zejen de'en ngoda'a txen len le'
 catə'an gwso'ot beṇə' le'. ¹¹Can'
 chzo chbeza' ṇa'a ḥedə' lechgualə
 che'enda' yolīs yosban Diozən' nada'
 ladjo beṇə' guat ca' catə' bagota'.

**Cho'elaža'a chona' par niḥ gaquə
 yiḥjla'ažda'ogua'an can' naquə
 yiḥjla'aždao' Cristo Jeso'osən'**

¹²Bito əṇia' de que baḥ naquə
 yiḥjla'aždaogua'anə' can' che'enda'

gaquən, la' bito ṇe'e gaquən
 can' naquə yiḥjla'aždao' Cristo
 Jeso'osən'. Pero na' cheyiḷəlaža'a
 naclə gona' par niḥ ca' gaquə
 yiḥjla'ažda'ogua'anə' can' naquə
 yiḥjla'aždao' Cristo Jeso'osən', la'
 par nan' gwleje' nada' naca' xi'ine'.
¹³Beṇə' bišə' ṇezda' bitonə' gac
 yiḥjla'ažda'ogua' can' che'enda'
 gaquən, pero babchojiḥja'
 yoguə'əloḷ de'en goquə de'e zaque'e
 par nada' antslə, len bi de'en
 bena', ḥedə' bagocbe'ida' bitobi
 zjəzaquə'ən. Na' tlaozə de'en
 chi' yiḥja' ṇa'a de'en cho'elaža'a
 chona' can' chene'e Diozən' par
 niḥ gaquə yiḥjla'ažda'ogua'anə'
 can' naquə yiḥjla'aždao' Cristo
 Jeso'osən'. ¹⁴Zaquə'əchgwan par
 nada' de'en gwlej Diozən' nada' par
 yežina' yoban' gan' zo'enə' laogüe
 de'en chonlilaža'a Cristo Jeso'osən'.
 Na' de'e na'anə' cho'elaža'a
 chona' can' chsa'azlaže'enə'
 par niḥ gon Diozən' ca gaquə
 yiḥjla'ažda'ogua'anə' can' naquə
 yiḥjla'aždao' Cristo Jeso'osən'.

¹⁵Na' bałtezcho šə bazda chaccho
 can' chene'e Cristən' gaccho
 cheyalə' cuejiḥjcho de'e ca'
 goquecho zjənaquən de'e zaque'e
 par chio'o antslə na' cheyalə' cue'
 yiḥjcho par goncho ca gaquə
 yiḥjla'ažda'ochon' can' naquə
 yiḥjla'ažda'ogüe'enə'. Na' šə nole
 ṇe'e yo'ole bichlə xbab yoblə Diozən'
 gone' ca gacbe'ile. ¹⁶Na' cheyalə'
 šejəchcho goncho can' babzejni'i
 Diozən' chio'o goncho.

¹⁷Beṇə' bišə' yoguə'əle leḡon
 can' chona' nada', na' can' chso'on
 yeziquə'əchlə beṇə' ca' bachso'on
 can' chonto'onə'. ¹⁸De'e yoblə əṇia'

le'e can' bagwnia' zan las antslə, de que nitə' beṇə' zan beṇə' chso'one' ca chṇezecho de'en chsa'aque'ne' bito bi zaquə'ən de'en gwdixjw Cristən' xtolə'əchon' le'e yag corozən'. Chbeža' de'en nitə' beṇə' chso'on ca'. ¹⁹Yesə'əbiayi' beṇə' ca' chedə' la' lguə'a so'ela'ogüe' Diozən' con chso'elažə' chse'ej chsa'ogüe' na' chso'one' bichlə de'en na cuerp chēga'aque'enə'. Chesyə'əbeine' chso'one' de'en naquə de'e yelə' zto', na' zjəchi' yichjga'aque' tlaozə de'en chac yežlyo nga. ²⁰Na' chio'o ža, bitoch choncho xbab de que yežlyo nga naquən lažcho, sino choncho xbabən' de que lažchon' naquən yoban' gan' za' Xancho Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' na' yide' nga de'e yoblə. ²¹Na' catə'ən yide'enə' gone' par nič cuerp checho de belə' chennə' yeyaquən to cuerp cobə de'en gaquə lechguəle güen can' naquə cuerp che le'enə'. Gone' ca' chedə' nape' yelə' guac par nič bitə'ətežə de'e zjəde yoso'ozenaguən che'.

Cheyalə' yebeicho de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'

4 Beṇə' bišə' dao', chacda' chele na' che'enchgüeida' le'i ljuežjcho. Chebeichgüeida' de'en zotežə zole chonlilažə'əle Jesocristən', na' por le'e sochgua' mbalaz. De'e na'anə' gonchechlažə'əšgacze gonlilažə'əle Xancho Jesocristən'.

²Na' chatə'əyoida' le' Ebodia na' leczə ca' le' Sintique, lesošga binlo legon txen tole yetole chedə' choptele chonlilažə'əle Xancho'.

³Na' le' Sinsigos, len' babeno' xšin Diozən' do yichj do lažo'o txen len nada', leczə chṇeyoida' le' gaquəleno' beṇə' zanco Ebodian' na' Sintiquen' chedə' lega'aque' leczə gwsə'one' xšin Diozən' txen len nada' catə'ən gwdixjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' gan' zolen'. Na' lenczə Clementən' na' yebałə beṇə' ljuežjcho ca' gwsə'one' txen len nada'. Na' zjənyoj laga'aque'enə' le'e libr che Diozən' gan' zjənyoj la yoguə' beṇə' bazjənapə yelə' mban zejlicane.

⁴Le'e yebei do tyempte de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocristən'. De'e yoblə əchnia', le'e yebei.

⁵Legon par nič yoguə'əlol beṇə' yesə'əneze' de que nacle beṇə' gačjwlažə' chedə' bazon yidə Xancho' de'e yoblə.

⁶Bito gaquele tolə bitə'ətežə de'en chac chele. Legon orasyon lao Diozən' che yoguə' de'en chac na' nable yelə' chaclen che'enə' na' leczə güe'elene' yelə' choxčwlen catə' bi de'en əṇabelene'. ⁷Šə gonle ca' Diozən' gaquəlene' le'e par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' do tyempte xte ni que gacbe'ile bixchen' bazo chbezle ca'. Gaquəlene' le'e chedə' ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'.

Cue' yichjcho che de'e ca' zjənaquə de'e güen

⁸Na' yeto' consejw de'en nga chonə' le'e beṇə' bišə', cue' yichjle par güe'ele por dižə' li, par gonle ca beṇə' yoblə əsa'ape' le'e respet, par gonle de'e zda lichə, na' par

gonle de'e cui bi de'e mal nsa'. Cue' yichjle par gacle beṇə' šao', na' par gonle de'en zjəṇeze beṇəchən' zjənaquən de'e güen. Bitə'ətezə de'e zaque'e lao Diozən' na' bitə'ətezə de'en chebei Diozən', che lega'aquənnə' cue' yichjle.

⁹Bzenagle chia' catə' bzejni'ida' le'e bin' cheyalə' gonle, na' baben bable'iczele chona' ca'. Lesotezə leso legon can' bagwnia' le'e. Na' šə gonle ca', Dioz ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' sotezə soe' gaquəlene' le'e.

**Can' gwsa'aclen beṇə' Filipos
ca' Apostol Pabən'**

¹⁰Chebeichgüeia' lao Xancho Cristo Jeso'osən' de que de'e yoblə ṇa'a bač blo'ile can' chonle xbab chia' ca de'en bselə'əle de'en goquəlen nada'. Na' nezdə' chonczle xbab chia'anə', pero cuinə' gonən gaquəlenle nada' antslə. ¹¹Na' chebeida' de'en bselə'əlenṇə', caguə por ni che de'e byažjda' bi de'en byažjda'. Diozən' babzejni'ine' nada' par nič zoa' mbalaz catə' de de'en chyažjda' na' catə' cui bi bi de. ¹²Yo'olaocza' yelə' yašə' yelə' zi', na' yo'olaocza' yelə' šao'. Diozən' babzejni'ine' nada' par zoa' mbalaz bitə'ətezə chac la'aṇə' catə' de de'e che'ej chaogua' o la'aṇə' catə' chdona', na' la'aṇə' catə' de bichlə de'en chyažjda' o catə' cui bi bi de. ¹³Chac chona' bitə'ətezə de'e cheyalə' gona', chedə' ngoda'a txen len Cristən' ben' chon nada' fuers balor. ¹⁴Pero ca naquən' goclenle nada', naquən de'e güenchgua de'en chonle txen len nada' lao de'en chy' chzaca'a.

¹⁵Na' le'e nitə'əle Filiposən' nezele can' goquəlenle nada' catə'ən bagoc to tyemp dao' bedə'tixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'e neche, na' babenən byen beza'a Masedonian'. Caguə nochlə beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag par chso'elaogüie'e Cristən' gwso'on txen len nada' par yoso'osele'e mech de'en gaquəlen nada', pero na' le'e bselə'əle de'en bchina'. ¹⁶Na' caguə ca na'azən' bselə'əlen, leczə bselə'əlen yeto chop las catə' gwzoa' Tesalonican' par bi de'en byažjda'. ¹⁷Caguə de'e chzelaža'a bi de'en chonle nada' sino chzelaža'a gonchle de'e güen par nič Diozən' yebeichene' le'e. ¹⁸Doxen de'en bselə'əle len Epafroditon' bač gwxi'an na' bitoch bi bi chyažjda', de'e scha'o bade chia' ṇa'a. Na' de'en bselə'əlen' gwxaquə'əleben ca to yal de'en chlā' zix de'e chzey bəxozən' lao Diozən'. Diozən' chebeichgüeine' can' babenlen'. ¹⁹Yo'o lao na' Dioz chechon' yoguə'əlolte de'en de par əgwnežjue'en con non' chene'ene'. Na' gone' de'e güen juisy par nič gata' yoguə'əlol de'e chyažjele, chedə' ngoda'əle txen len Cristo Jeso'osən'. ²⁰Lədoye'elaoch Xacho Diozən' zejlicane. Can' gonšgaczech.

Bzeine' lega'aque' dižə'

²¹Le'e gguap diox yoguə'əlol beṇə' Filipos ca' beṇə' zjənaquə lažə' na' Diozən' laogüie de'en zjəngode'e txen len Jesocristən'. Na' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' txen len nada' nga choso'oguae' le'e diox. ²²Na' leczə ca' yoguə' beṇə' Roma quinga

beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque'
lažə' ne'enə' choso'oguape' le'e diox,
na' mazəchlə beṇə' ca' chso'on žin
liž rein' choso'oguape' le'e diox.

²³Ḳancho Jesocristən' sošgue'
gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en
yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e
na'azən' de'en chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Colosas Ca'

**Pabən' chzoje' beṇə' ca' chso'elao'
Jesocristən' Colosasən'**

1 ¹⁻²Nada' Pab naca' apostol che
Jesocristən' con can' gwnalažə' na'
Diozən'. Nada' chzoja' le'e nitə'əle
Colosasən' le'e banacle lažə' na'
Diozən' laogüe de'en ngodə'əle
txen len Cristən', chedə' txen
len neto' naccho family che'enə'.
Beṇə' bišə'əcho Temtion' na' nada'
chṇabto' lao Xacho Diozən' sotezə
soe' gaquəlenšgacze' le'e na'
gonšgue' ca so cuezle binjo len xbab
de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

**Pabən' chone' orasyonṇə' par beṇə'
ca' chso'onlilažə' Cristən' Colosasən'**

³Yoguə' las catə' chona' orasyon
par le'e cho'a yelə' choxwlen che
Diozən' par le'e, Dioz ben' naquə
Xa Xancho Jesocristən'. ⁴Babenda'
rson can' chonlilažə'əle Jesocristən'
na' can' chaquele che yeziquə'əchlə
beṇə' bagwlej Diozən' par
zjənaque' lažə' ne'enə'. ⁵Cho'a yelə'
choxwlen che Diozən' de que lenle
zochə lez žjəyezochə len Diozən',
can' gwyejni'ile catə'ən gwzoloa
bzenagle che dižə' güen dižə' cobə
che Jesocristən' de'en naquən de'e

li. ⁶Dižə' li che Jesocristən' de'en
chzenagle chei bagosə'əlasən
doxenlə na' beṇə' ca' choso'ozenag
chei ga yoblə leczə chso'one' güen
na' choso'ozejni'ine'en beṇə' yoblə
can' chon le'e dezd žan' catə'ən
bzenaglen de'e nech na' gwṇezele
de que de'e li nži'ilažə' Diozən'
le'e. ⁷Epafras da'onə' bzejni'ine'
le'e xtižə' Cristən' lgua'a nada'.
Chone' xšin Cristən' can' chona'
par chaclene' le'e na' zotezə zoe'
chone' complir can' cheyalə' gone'.
⁸Epafras na'anə' bagwne' nada' can'
baben Spirit che Diozən' par nič
chaquele che ljuežjle na' chachteile
chia'.

⁹De'e na'anə' dezd catə'ən
gwṇezda' can' chonlen', yoguə'
laste chona' orasyon lao Diozən'
par le'e chṇaba' gon Spirit che'enə'
le'e yoguə' claste yelə' sin' na'
yelə' chejni'i par nič ca' ənezele
tcho'a tšao' can' chene'ene' gonle.
¹⁰Chṇaba' ənezele can' chene'ene'
gonle par nič ca' šejəchle
gonle can' cheyalə' gon chio'o
nombi'acho Xancho' na' gonle
doxen can' chazlažə'enə', gonle
yoguə' claste de'e güen, na' šejəch
gombia'achle Diozən'. ¹¹Na' chṇaba'

gaquəlen Diozən' le'e len yelə'
 guac xen che'enə' par niç gaple
 yelə' chxenlažə' na' sotezə sole
 gonlilažə'əlene' bitə'ətezə de'en
 chac na' sole mbalaz. Chnaba'
 gaquəlene' le'e ca' chedə' nape'
 le'ezelaogüe yelə' guac xen. ¹²Na'
 lecə güe'ele yelə' choxcwlen che
 Xacho Diozən' chedə' le'enə' bene'
 par niç txen len yeziquə'əchlə
 beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque'
 lažə' ne'enə' gaquə žjəyezochə
 len le' gan' chey che'eni'ichgua.
¹³Diozən' babebeje' chio'o xni'a
 gwxiye'enə' de'en chnabia' beṇə'
 ca' chsa'aš lo'o de'e žčholən' na'
 bene' par niç chnabia' Xi'ine'
 Jesocristən' chio'o ben' chaquene'
 chei. ¹⁴Xi'ine' Jesocrist na'anə'
 gwdixjue' xtolə'əchon' par niç
 Diozən' chezi'ixene' checho.

**Cristən' chozoe' chio'o
 binlo len Diozən'**

¹⁵Yichjla'aždao' Cristən' naquən
 cayanə'ən naquə yichjla'aždao' Xe'
 Diozən' ben' cui no chle'i, na' tozə
 can' chso'one'. Bazoczə Cristən'
 catə'ən cuinə' xe yežlyon', catə'ən
 cuinə' nitə' angl ca' na' beṇəch
 ca', na' catə' cuinə' gatə' bitə'ətezə
 de'en zjəde. ¹⁶Le'enə' bene' yoban'
 na' yežlyon' na' bene' beṇə' ža'
 yoban' na' beṇə' ža' yežlyon', na'
 bia yixə' ca', na' biquə'əchlə de'en
 zjəde yoban' na' yežlyon'. Bene' par
 niç zjəde de'e ca' chle'icho na' de'e
 ca' cui chle'icho. Bene' par niç
 nitə' angl əblao ca', nitə' spirit mal
 ca' chəsə'ənabia'an beṇə' ca' cui
 choso'ozenag che Diozən', nitə' de'e
 xio' na' nitə' biquə'əchlə de'e ca'
 zjənapə poder. Na' Crist nan' bene'

par niç nitə' de'e ca', na' nitə' beṇə'
 ca', niç si'e yelə' bala'an. ¹⁷Cristən'
 bazoczə' catə'ən cuinə' nitə' beṇəch,
 angl, bia yixə' na' biquə'əchlə de'en
 zjəde, na' noe' che to toe' zjənaque'
 can' zjənaque' na' to ton zjənaquən
 can' zjənaquən, chedə' Cristən'
 none' mendad par chac ca'. ¹⁸Na'
 Crist na'anə' chnabi'e chio'o chdopə
 chžagcho cho'ela'ochone' na' len'
 beṇə' chio'o yelə' mban zejlicanen'.
 Len' naque' beṇə' nech bebane'
 ladjo beṇə' guat ca' par chnabi'e
 na' de'e na'anə' naque' le'ezelaogüe
 beṇə' blao na' chnabi'e yoguə'əlo'
 beṇə' na' biquə'əchlə. ¹⁹Diozən'
 chazlažə'e de que cayanə'ən naquə
 yichjla'aždaogüe'enə' ca'aczən'
 naquə yichjla'aždao' Xi'ine' Cristən',
 cayanə'ən naquə yelə' guac che
 Diozən' ca'aczən' naquə yelə'
 guac che Cristən', na' tozəczə can'
 chso'one'. ²⁰Na' lecə chazlažə'
 Diozən' de que yoguə' beṇə' ža'
 yoban' na' beṇə' ža' yežlyo nga
 guac yesə'ənite'e binlo len le'
 laogüe de'en blalx xchen Cristən'
 le'e yag corozən'.

²¹⁻²²Goccho beṇə' contr
 che Diozən' antslə por ni che
 xbab malən' de'en gwyo'o lo'o
 yichjla'ažda'ochon' na' por ni che
 de'e malən' bencho. Pero na'a
 Cristən' babozoe' chio'o binlo len
 Diozən' ca de'en bnežjw cuine' por
 ni checho catə'ən gwsote'ene'enə'.
 Babozoe' chio'o binlo len Diozən'
 par niç ca' gaccho beṇə' la'aždao'
 xi'ilažə' na' bito bi dolə' gapcho
 catə'ən yežincho gan' zo Diozən' na'
 catə'ən əche'e chio'o laogüe'enə',
 na' notono soi əgwcuiš chio'o lao
 Diozən'. ²³Na' yežincho laogüe'enə'

sin cui bi dolə' napcho šə zotezə
 zocho chonlilažə'əcho Cristən', šə
 zocho len tozə xbab, na' šə zocho
 lez žjəyezochō len Diozən' laogüe
 de'en babzenagcho che dižə' güen
 dižə' cobə che Cristən'. Dižə' güen
 dižə' cobə che' na'anə' bagosə'
 gwłaljən gatə'ətezə ža' beṇəchən'
 na' Dioz nan' gwleje' nada' Pab par
 nič əchyixjui'an.

**Pabən' chaclene' beṇə' ca'
 chesə'ədopə chesə'əžag
 chso'elaogüe'e Cristən'**

²⁴Chebeida' la'anə'əczə chy'
 chzaca'a laogüe de'en əchyixjui'a
 xtižə' Cristən' len le'e cui nacle
 beṇə' Izrael, na' che'enda' gaquə
 čhia' bichlə de'en ne'e chac fəlt par
 yeyož gaquəlena' le'e. Cristən' gwdi'
 gwxaquə'e par goclene' chio'o
 chdopə chžagcho cho'ela'ochone',
 chio'o gwxaquə'əlebecho ca cuerp
 che'lenə', na' can' chac čhia' par
 chaquəlena' le'e. ²⁵Diozən' gwleje'
 nada' par chona' xšine'lenə' entr
 le'e cui nacle beṇə' Izrael par nič
 ca' gwzejni'ida' le'e doxen can' na
 xtižə'lenə'. ²⁶Dezd gwłalte de de'en
 bito no gwyejni'i can' na xtižə'lenə'
 pero na'a babzejni'i Diozən' chio'o
 len, chio'o bagwleje' par naccho
 lažə' ne'lenə'. ²⁷Diozən' chene'ene'
 ənezecho de que lechguale de'e
 güen juisy chone' len notə'ətezcho
 chonlilažə'əchone' la'anə'əczə cui
 naccho beṇə' Izrael. De'e na'anə'
 bachzejni'ine' chio'o de'en cui
 no gwneze antslə de que chio'o
 chonlilažə'əcho Cristən' ngodə'əcho
 txen len le' na' de'e na'anə' zocho
 lez žjəyezochō len Diozən' gan'
 chey che'eni'ichgua.

²⁸Cho'elento' yoguə'əlol
 beṇə' dižə' che Cristən'
 chatə'əyoiga'aqueto'one' par
 nič yoso'ozenague' che' na'
 chzejni'iga'aqueto'one' naquən'
 ne'. Cho'eto' xtižə'len len yoguə'
 clas yelə' sin' par nič ca' catə'
 yežincho lao Diozən' yoguə' beṇə'
 ca' boso'ozenag cheto' əsa'aquə'
 cayaṇə'an chene'e Diozən' əsa'aquə'
 laogüe de'en zjəngode'e txen len
 Cristən' can' ngodə' chio'o. ²⁹Na'
 de'e na'anə' chonchgua' xte ga
 zelao chzaquə'əda' əchyixjui'a
 xtižə'lenə' len doxen fuers balor
 de'en chon Cristən' nada'.

2 ¹⁻²Na' che'enda' ənezele
 can' chona' xte ga zelao
 chzaquə'əda' par nič əchtipa'
 lažə'əle na' lažə' beṇə' ca' nitə'
 Laodisean' na' yeziquə'əchlə beṇə'
 ca' chso'onlilažə' Cristən' do na',
 beṇə' cuinə' gombi'aga'aca'. Chona'
 xte ga zelao chzaquə'əda' par nič
 yoguə'əle gague che ljuəžjle tole
 yetole na' par nič nezele tcho'a
 tšao' can' cheyalə' gonle xbab
 yoguə' laste na' par nič šejni'ile
 che Cristən'. Cui no gwneze antslə
 de'en bachzejni'i Diozən' chio'o che
 Cristən'. ³Na' šə bin' chene'echo
 nezecho, doxen yelə' sin' na' yelə'
 chejni'i che Diozən' napə Cristən'
 len par chzejni'ine'len chio'o.
⁴Echnia' ca' par nič cui no yopei
 le'e len dižə' yoblə par xoayagle.
⁵La'anə'əczə bito zoa' na' len
 le'e, syempr chona' xbab chele na'
 chebeida' de'en chonle can' cheyalə'
 gonle na' zotezə zole chonlilažə'əle
 Cristən'.

⁶De'e na'anə' con can' babsedle
 che Jesocristən' na' can'

bachonlilažə'əlene' ca Xanle, con
ca'ašgacən' sotezə sole len le'. ⁷Na'
le'e sotezə leso legonlilažə' Cristən'
can' babzejni'i Epafrasən' le'e par
nič gacle ca to yag de'e chaz loinə'
zitjw na' chcha'ochguan. Na' le'e
güe'echgua yelə' choxcwlen che
Diozən' can' chaclene' le'e.

**Cristən' babocobe'
yichjla'ažda'ochon'**

⁸Le'e gapə cudad par nič
notono yesə'əxoayag le'e len
xbab čega'acze' par naole de'en
choso'osed choso'olo'ine'. Lega'aque'
choso'osed choso'olo'ine' de'en cui
bi zaquə' che costombr gol ca' de'en
zjəde, che de'en ye'ej gaocho, che
ža ca' na' che cuerp chechon' lgua'a
yoso'osed yoso'olo'ine' che Cristən'.

⁹Cristən' lao goque' beṇə' belə'
chen goc yichjla'aždaogüe'enə'
doxen can' naquə yichjla'aždao'
Diozən' na' ca'aczən' naque' na'a.
Gwdape' yelə' guac cayanə'an napə
Diozən' na' ca'aczən' nape'en na'a.
Bene' tozəczə can' chon Diozən' na'
ca'aczən chone' na'a. ¹⁰Na' Cristən'
chnabi'ache' ca notə'ətezə angl
əblao na' notə'ətezə de'e xio'. Na'
chio'o laogüe de'en ngodə'əcho
txen len Cristən' bitoch bi bi
chyažəchecho par so cuezcho binlo.

¹¹Na' leczə de'en ngodə'əcho txen
len le' zocho to seṇy de'en zejen
ca seṇy de'en ne' sirconsisionṇə'.
Bito naquən seṇy de'en bzo beṇə'
lao cuerp chechon', sino de'en
bagwlejjyichjcho cuich chzenagcho
che la'ažda'omalcho na'anə'. Cristən'
babocobe' yichjla'ažda'ochon'.

¹²Na' ca de'en bagwchoacho nisən'
zejen ca gotcho na' bgašə'əcho

txen len Cristən' na' leczə zejen
ca bolis bosban Diozən' chio'o
ladjo beṇə' guat ca'. Diozən' bolis
bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guat
ca', na' catə'an benlilažə'əchone'
par bocobe' yichjla'ažda'ochon',
canan' bene' par nič cuich
naccho ca beṇə' guat. ¹³Antslə
gwxaquə'əlebecho ca beṇə'
guat len yichjla'ažda'ochon'
chedə' bito bzenagcho che
Diozən', bzenagzechcho che
la'ažda'omalchon'. Pero na' can'
ben Diozən' par nič Cristən'
bebane' ladjo beṇə' guat ca', leczə
can' bocobe' yichjla'ažda'ochon' par
nič cuich naccho ca beṇə' guat na'
babezi'ixene' yoguə'əte xtolə'əchon'.
¹⁴Diozən' bsele'e Cristən' gwdixjue'
xtolə'əchon' le'e yag corozən' par
nič cui si'icho castigw por ni che
de'en cui bencho complir yoguə'əloł
can' na lei che'enə' de'en nyojən'.
De'e na'anə' lein' bitoch güe'en
dižə' contr chio'o can' benən antslə.
¹⁵Diozən' beque'e yelə' gwnabia'
che angl bzelaο ca' na' de'e xio' ca'
par nič cuich yesə'anabia'an chio'o.
Blo'ine' beṇəchən' de que banitə'an
xni'enə' catə'an Cristən' gwdixjue'
xtolə'əchon' le'e yag corozən'.

**Cheyalə' cuēc yichjcho de'e
ca' zjəzaquə' len Diozən'**

¹⁶De'e na'anə' bito gwzenagle
che beṇə' ca' chəsə'əna chonle
de'e mal ca de'en bito naole
costombr ca' de'en na lei de'en
bzoj de'e Moisezən' na' bichlə
costombr čega'aque'enə' de'en
chəsə'əne' cheyalə' ye'ej gaocho,
o goncho lni, o can' goncho catə'
naquə bio' che'en, o de'en cheyalə'

gomba'ancho ža de'en chsa'aque'ne' naquən de'e žialao. ¹⁷Diozən' bene' par nič de'e Moisezan' bzoje' che costombr ca' parzə nič bzejn'ine' chio'o latə' dao' che Cristən' antslə ze'e yide'. Pero na'a babidə Cristən' na' costombr ca' bito zjəzaquə'an can' zaquə' de'en nombi'acho Cristən'. ¹⁸Nitə' beŋə' choso'osed choso'olo'ine' de que cheyalə' gon cuincho ca to de'e cui bi zaquə' na' cheyalə' güe'ela'ocho no angl na' goncho bichlə de'en chəsə'əne' besə'əle'idaogüe'enə'. Bito gwzenagle chega'aque' catə' əse'e le'e de que cui chonle can' cheyalə' gonle. Con chso'on cuinga'aque' xen chedə' choso'ozenague' che la'ažda'omalga'aque'enə'. ¹⁹Lega'aque' bito zjəngode'e txen len Cristən' ben' chnabia' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone'. Pero chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone' ngodə'əccho txen len le' na' len ljuežjcho ca' ca to to part che cuerp chechon' ngodə'an txen len bečhj bnia' ca'. Na' de'en ngodə'əcho txen len Cristən' Diozən' chaclene' chio'o par nič chaquəchcho beŋə' šao' beŋə' güen.

²⁰Ca naquən' ngodə'əcho txen len Cristən' catə'an gote', bito cheyalə' cue'lech yichjcho che costombr de'en zjəsə'ənao beŋə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', costombr che de'en ye'ej gaocho, che ža ca' na' che cuerp chechon'. La' chio'o bitoch naccho txen len beŋə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' na' de'e na'anə' bito cheyalə' goncho can' chso'one'enə'. ²¹De'e na'anə' bito gwzenagle che beŋə' ca' chəsə'əna: "Bito goxə'əle de'e nga, bito ye'ej

gaole de'e na', na' bito canle de'en yeto." ²²Costombr ca' za'aque' che beŋəchən', la' yoguə' de'e ca' de'en chəsə'əne' cui goxə'əcho, cui ye'ej gaocho na' cui cancho, de'en chchinchon chəsə'əde chei. ²³Chsa'aque beŋə' de que costombr ca' zjənaquən de'e sin'. Len de'e chsa'aljlažə' beŋəch ca'azənə' par chse'ejni'alažə'e angl ca' na' par chso'on cuinga'aque' ca to de'e cui bi zaquə' na' par chəsə'əžaglaogüe' len cuerp chega'aque'enə', pero bito sa'aclenən chio'o par nič cui əgwzenagcho che la'ažda'omalcho n'.

3 Can' bolis bosban Diozən' Cristən' ladjo beŋə' guat ca', leczə can' babocobe' yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' cheyalə' cuēc yichjcho che de'e ca' zjənaquə de'e zaque'e gan' zo Cristən' chnabi'e txen len Diozən'. ²Cheyalə' cue' yichjcho che de'e ca' zjəzaque'e len Diozən' caguə de'e ca' zjəzaque'e len beŋəchən'. ³Bagwlejyichjcho cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon' na' mbancho par goncho can' chene'e Diozən'. Na' zocho txen len Diozən' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristən' la'anə'əczə cui chsa'acbe'i beŋə'. ⁴De ye'ə' mban checho zejlicane chedə' chonliləžə'əcho Cristən' na' Cristən' zotezə zoe' len chio'o. Na' catə' yide' de'e yoblə gone' par nič yichjla'ažda'ochon' yeyož gaquən ca yichjla'aždaogüe'enə' na' gone' par nič cuerp chechon' yeyaquən to cuerp cobə de'en gaquə lechguale güen can' naquə cuerp che le'enə'.

**Can' bencho antslə na' can'
cheyalə' goncho na'a**

⁵Na' laogüe de'en babocobe' yichjla'ažda'ochon', cheyalə' cuejyichjcho de'e mal ca' de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho žlac zocho yežlyo nga. Bito co'o xtocho nic cuejyichjcho no'ol checho o be'en checho par solencho beṇə' yoblə. Bito goncho bichlə de'e yelə' zto'. Bito yebeicho bitə'ətezə de'en naquə de'e yelə' zto'. Bito selažə'əcho goncho bitə'ətezə de'e mal. Na' bito selažə'əcho de'e zan de'e gatə' checho, čhedə' tozəczə ca mal naquən len de'en chso'on beṇə' chse'ejni'alaze'e lgu'a' lsaquə'. ⁶Gwžin ža catə' Diozən' gone' castigw zejlicane che beṇə' ca' chso'ela'ozeche' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca'. ⁷Antslə gwdaczle benle de'e malən' ca de'e ca' bagwni'anə'. ⁸Pero na'a cheyalə' cuejyichjle yoguə' de'e mal ca'. Bito əža'a ljuēžjle na' bito locle. Bito gaquəxi'i ljuēžjle, bito gwžia əgwnitə' ljuēžjle, na' bito güe'ele dižə' zban. ⁹Bito güe'ele dižə' güenlažə' len ljuēžjle. Bitoch gonle de'e ca' čhedə' bagwzolao chbejyichjle cuich chzenagle che la'ažda'omallen' len de'e mal ca' de'en nan gonle. ¹⁰Diozən' ben' ben yoguə'əcho babocobe' yichjla'ažda'ochon', na' chzejni'ine' chio'o par nič zda chaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'. ¹¹Bitobi nonən par len Diozən' šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho beṇə' Izrael. Bitobi nonən par le' šə zocho señy de'en ne' sirconsision

o šə cui zochon. Na' leczə bitobi nonən par le' šə naccho beṇə' zitə' la'anə'əczə šə za'acho yež de'e lechgualə ne'e naquə serrado. Na' le'egatezə ca' bitobi nonən par le' šə naccho esclabos o šə cui naccho esclabos. De'en naquə de'e žialao xen, gonlilažə'əcho Cristən'. Na' notə'ətezə naccho šə bachonlilažə'əchone' ngodə'əcho txen len le'.

¹²Diozən' bagwleje' chio'o par naccho lažə' ne'ena' na' chaquene' checho. De'e na'anə' legon can' cheyalə' gon chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine'. Le'e yeyašə' leyeži'ilažə' ljuēžjle na' legon güen len ljuēžjle. Bito gon cuinle xen. Le'e gac beṇə' gačjwlažə', na' le'e gapə yelə' chxenlažə' len ljuēžjle. ¹³Na' le'e gwde ca'alə šə bi chac chele entr tole yetole, na' le'e yezil'ixen che ljuēžjle šə chaquele bi babenene' le'e. Con can' babezi'ixen Cristən' checho ca'aczən' cheyalə' yezil'ixencho che ljuēžjcho. ¹⁴Na' de'en naquəch de'e žialao xench lao yoguə' de'e ca', cheyalə' gague che ljuēžjcho čhedə' šə chaquecho che ljuēžjcho nachən' leczə goncho bitə'ətezəchlə de'en chene'e Diozən' goncho. ¹⁵Diozən' gwleje' chio'o par so cuezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' par socho binlo len ljuēžjchon'. De'e na'anə' legon ca gaquəlen Diozən' le'e so cuezle ca', la' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' banaccho ca tozə family. Na' le'e güe' yelə' choxcwlen che Diozən' can' chaclene' le'e.

¹⁶Lesotezə leso legon xbab che de'e ca' babzejni'i Cristən' chio'o.

Le'e gwzejni'i beṇə' l'juežjle
 ca' na' le'e gatə'əyoiga'aqueṇe'
 len yoguə' clas yelə' sin' par
 yoso'ozenague' che Cristən'. Legol
 no salmos na' no imnos, na' bichlə
 de'en na Spirit che Diozən' gollē,
 güe'ele yelə' choxcwlen che' lo'o
 yichjla'ažda'olen' can' chaclen
 Xanchoṇ' le'e. ¹⁷Na' bitə'ətezə de'e
 gonle na' bitə'ətezə dižə'n güe'ele,
 legonən na' le'e güe'en par niḥ
 Xancho Jeso'osən' si'e yelə' bala'an.
 Na' do tyempte güe'ele yelə'
 choxcwlen che Xacho Diozən' can'
 chaclen Xancho Jeso'osən' le'e.

**Quingan' cheyalə' gon chio'o
 babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'**

¹⁸Le'e no'olə le'e nšagna'ale, le'e
 gwzenag che be'en che to tole can'
 cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho
 Xancho Cristən'. ¹⁹Na' le'e beṇə'
 byo le'e nšagna'ale, legaque che
 no'ol che to tole na' bito gonle
 znia len lega'aque'. ²⁰Na' le'e bi'i
 xcuidə', le'e gwzenag che xaxna'ale
 yoguə'əlol bin' se'e le'e, chedə' can'
 chazlažə' Xanchoṇ' gonle. ²¹Na' le'e
 nacle xaxna' bi'i xcuidə', bito con
 gonle ca yesə'əža'a yesə'əlocbo', la'
 šə gonle ca' bitobi de gost nita'əbo'
 na' bitoch yoso'ozenagbo' chele.
²²Na' le'e nacle mos, cheyalə'
 əgwzenagle yoguə'əlol can' na xan
 žinnə'. Bito gonleile xan žinnə'
 gonlizle ca beṇə' chonchgua žinnə'
 catə'əzən' chgüie' le'e. Pero le'e
 do yichj do lažə'əle legon žinnə'
 laogüe de'e chaple Diozən' respet
 na' cui chene'ele əžə'e le'e. ²³Na'
 bitə'ətezə de'en gonle, gonlen do
 yichj do lažə'əle par niḥ yebei
 Xancho Cristən' le'e, caguə par

niḥ yebei xan žin na'azənə'.

²⁴Legon ca' chedə' nezczele de que
 Xancho Cristən' gone' par niḥ
 chio'o choncho can' chazlažə'enə'
 yežincho gan' zoe'enə'. Na' de'en
 gone' par niḥ yežincho gan'
 zoe'enə' zaquə'əchən ca laxjwchon'.

²⁵Na' notə'ətezə zjənaquə beṇə'
 ca' chso'on de'e malən', Xanchoṇ'
 əgwnežjue' castigw che to
 toga'aque' segon naquən' gwso'one'.

4 Na' le'e xan žin, legon güen
 len beṇə' ca' chso'on xšinlen',
 chedə' nezele ležə zo Xanle ben' zo
 yoban'.

²Legac beṇə' banlažə' par niḥ
 sotezə sole gonle orasyon, güe'ele
 yelə' choxcwlen che Diozən'
 can' chaclene' le'e. ³Na' lenabe
 Diozən' gone' par niḥ gaquə latjə
 güe'elencha' beṇə' xtižə'enə' niḥ
 yesə'ənezeṇe' de'en cui no gwneze
 antslə che Cristən'. La' por ni
 che de'en bi'a xtižə' Crist na'anə'
 dia' ližya nga. ⁴Lenabe Diozən'
 əgwzejni'ine' nada' niḥ ənezda'
 naquən' yapəga'aca'ane' par niḥ
 se'ejni'ine'en.

⁵Na' žlac na'a ne'e de tyemp par
 gonlen, legon güen len beṇə' ca'
 cui zjənaquə txen len chio'o can'
 chejni'ile cheyalə' goncho. ⁶Legüe'
 dižə' šao' dižə' güen na' dižə' de'en
 naquə de'e zaque'e yoguə' laste. Na'
 legon xbab par niḥ ənezele naclən'
 cheyalə' yoži'ile xtižə' to to beṇə'.

Chguape' beṇə' migw che' ca' diox

⁷Tiquicon' əne' le'e yoguə'əlol
 can' chac chia'. Le' naque' beṇə'
 bišə'əcho na' chacda' che'. Zotezə
 zoe' chone' complir can' cheyalə'
 gone' par chaclene' nada' chona'

xšin Xancho Cristən'. ⁸Echseļa'ane' par niċh ənezele can' chac ċhia' na' par niċh əgwtipe' lažə'əle. ⁹Na' txeŋ len le' choselə'a beŋə' bišə'əcho Onesimon' ben' naquə beŋə' gwlaž ċhele na' ben' chaquecho ċhei. Lenczə le' zotezə zoe' chone' complir can' cheyaļə' gone'. Echseļə'əga'aca'ane' par niċh yesə'əne' le'e yoguə' de'en chontə' nga.

¹⁰Aristarcon' ben' de ližya nga len nada' chguape' le'e diox. Na' Marcos beŋə' sobrin ċhe Bernaben' leczə chguape' le'e diox. Bagwnia' can' cheyaļə' gonle güen len Marcosən' catə' le'e gan' zolen'.

¹¹Na' Jeso'os ben' zjənsi'e Josto leczə chguape' le'e diox. Caguə nochlə beŋə' Izrael chsa'aclene' nada' len de'en chona' par niċh ŋabia' Diozən' beŋə' zanch sino beŋə' ca' šonzə. Na' zocha' mbalaz laogüe de'e chsa'aclene' nada'.

¹²Nach leczə beŋə' gwlaž ċhele Epafraŋən' ben' chon xšin Cristən' chguape' le'e diox. Yoguə' laste catə' chone' orasyonŋə' chŋabchgüe' əgwzejni'i Diozən' le'e yoguə'əļə de'en chene'ene' gonle na' par niċh

yeyož gonlen na' gacle cayaŋə'ən chene'e Diozən' gacle. ¹³Che'enda' ənezele can' chonchgüe' orasyon par le'e chonlilažə'əle Cristən' Colosas, Laodisea na' Ierapolis.

¹⁴Na' lenczə Locas ben' naquə beŋə' güen rmech ben' chacda' ċhei chguape' le'e diox na' leczə' ca' Demasən' chguape' le'e diox.

¹⁵Le'e gguapšga diox beŋə' bišə'əcho ca' ža' Laodisean', len Ninfas na' beŋə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' liže'ena'. ¹⁶Na' catə' yeyož gwlabl cart nga, əgwnežjwlen beŋə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' Laodisean' par niċh yoso'olabe'en. Na' leczə le'e gwlab cartən' de'en bselə'a par beŋə' Laodisea ca'. ¹⁷Na' le'e ye' Arquipon' de que chŋeyoida'ane' gone' seguir len xšin Diozən' de'en chone'ena' par niċh yeyož gone' yoguə'əļə de'en gwlejš Xancho Cristən' le' gone'.

¹⁸Part dao' ċhe cart nga nada' Pab chzoja'an cuincza'. Bito ganlažə'əle can' dia' ližya nga. Diozən' sošgue' gaquəlenšgacze' le'e. De'e na'azə chzoja' ŋa'a. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Tesalonica Ca'

Pabən' len beṇə' lḡueḡje'
ca' boso'ozoje' beṇə' ca'
chso'elaogüe'e Jesocristən'

1 Nada' Pab chzoja' le'e nitə'əle
Tesalonican', le'e chdopə
chḡagle cho'ela'ole Xacho Diozən'
na' Xancho Jesocristən' laogüe
de'en ngodə'əle txen len lega'aque'.
Na' nada' lena' Silbano na' Temtion'
chṇabto' lao Xacho Diozən' na' lao
Xancho Jesocristən' əsa'aclene'
le'e na' so'one' ca so cuezle
binlo len xbab de'en yo'o lo'o
yichjla'ažda'olen'.

Beṣə'əloe' beṇə' Tesalonica ca' de
que chso'onlilažə'e Jesocristən'

²Yoguə' laste catə' chonto'
orasyon cho'eto' yelə' choḡcwlen
che Diozən' par yoguə'əle, na'
chṇabto' gaquəlene' le'e. ³Na' catə'
chonto' orasyon lao Xacho Diozən'
chjsa'alažə'əczəto' yoguə'əlo' de'e
güen de'en chonle laogüe de'en
chonlilažə'əle Diozən' na' chaquele
che'. Na' chjsa'alažə'əczəto' can'
chgo'o chchejlažə'əle catə'an
chzaquə'əzi' chzaquə'əyažə'əle
chedə' zole lez yidə Xancho
Jesocristən' yeto. ⁴Nezeto' beṇə'

bišə', de que Diozən' chaqueene'
chele na' bagwleje' le'e par nacle
xi'ine'. ⁵Na' Spirit che Diozən'
goclenən le'e len yelə' guac chein'
par niḡ gwṇezele de que dižə'
güen dižə' cobə de'en bzejni'ito'
le'e che Jesocristən' naquən de'e
li. Caguə naquən con to dižə'. Na'
ṇezceze can' bentezə bento' de'e
güen entr le'e par niḡ gocleno'
le'e.

⁶Na' le'e zole chonle can' bento'
na' can' ben Xancho Jesocristən'.
Na' Spirit che Diozən' chonən
ca chebeile la'anə'əczə de'e zan
de'e bagwdi' bagwxaquə'əle por
ni che de'en babzenagle de'en
gwdixjue'ito' le'e che Jesocristən'.
⁷Beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'
Masedonian' na' Acayan'
bazjəṇezene' can' chonle na' de'e
na'anə' zjəṇezene' naquən' cheyalə'
so'one'. ⁸Babenle ca zjəṇeze
beṇə' che Xancho Jesocristən'
chedə' doxenlən' banasə' nlaḡjən,
caguə Masedonian' na' caguə
Acaya na'azən'. Na' le'egatezə
ca' yoguə'əzə beṇə' bazjəṇezene'
can' chonlilažə'əle Diozən', na'
de'e nan' bitoch bi de ənato'
chele. ⁹Na' beṇə' zan chso'e

dižə' ca güennə' benle len neto'
catə'an bedəlanə'əto' le'e na' can'
goquə gwzolaŋ chonlilažə'əle
Diozən'. Bagwlejjyichjle cuich
chejni'alažə'əle lgua'a lsaquə'
chele ca' na' na'a bachonlilažə'əle
Diozən', na' bacho'ela'ole Diozən'
ben' zo zejlicane. Len' zaquə' par
güe'ela'ocho. ¹⁰Na' chso'e dižə' can'
chbezle əchoj Xi'ine' Jeso'osən'
yoban' yide' yežlyo nga yetlas,
be'en bosban Diozən' ladjo beṇə'
guat ca'. Na' de'en chonlilažə'əcho
Jeso'osən', Diozən' bito gone' chio'o
castigw catə'an əžin ža gone'
castigw zejlicane che beṇə' ca' cui
chso'onlilažə' Jeso'osən'.

**Xšin Diozən' de'e ben
Pabən' Tesalonican'**

2 Le'e nezczele beṇə' bišə',
catə'an bedəlanə'əto' le'e na'
gwdixjue'ito' le'e dižə' güen dižə'
cobə che Diozən' zochgua yelə'
guac che'enə' len neto'. ²Nezele can'
gwdi' gwxaquə'əto' Filiposən', can'
boso'ožia boso'onitə' beṇə' ca' neto'
lao gwdixjue'ito' che Jesocristən'.
Pero na' Diozən' bene' ca' cui bžebto'
gwdixjue'ito' le'e dižə' güen dižə'
cobə che'enə' la'anə'əczə de'e zan
de'e besə'əžon par chixjue'eto'on.
³De'en chatə'əyoito' le'e gwzenagle
che Diozən', bito nacho chonto'
clelə na' nic chzelažə'əto' gonto'
bi de'e mal, na' nic chene'eto'
əxoayagto' le'e. ⁴Diozən' nezene' de
que zotezə zoto' chzenagto' che',
na' de'e na'anə' gwleje' neto' par
chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə
che'enə'. Ca' chaquən' chzeneto'on
le'e. Chyixjue'ito'on le'e caguə
par nič yebei beṇə' de'en chonto'

na'anə', sino par nič yebei Diozən'
can' chonto'onə'. Le' nezene'
yoguə'əte xbab de'en yo'o lo'o
yichjila'azda'ochon'. ⁵Nezele can'
chonto', ni šlinzə cuinə' gwpeito'
le'e len dižə' de'en cho'eto'onə',
na' niquenə' xoayagto' le'e par
nič gone' neto' bi de'en de chele.
Cui Diozən' nezene' de que can'
naquən. ⁶Na' nic chyiljažə'əto'
nacle gonto' par nič əso'elao' beṇə'
neto'. Nique ənacho chene'eto' par
nič le'e güe'ela'ole neto', na' nic
chene'eto' yeziquə'əchlə beṇə'
əso'ela'ogüe'e neto'. Zaquə'əto'
par gonto' ca gwzenagle cheto'
la fuers por ni che de'en bselə'
Cristən' neto' par cho'eto' xtiže'enə',
pero bito chonto' ca gwzenagle
cheto' la fuers. ⁷Nži'ito' le'e caczə
nži'i to no'olə xi'ine' bi'i chosgol
choscha'ogüe'. ⁸Na' de'en chaqueto'
chele, cho'elento' le'e dižə' güen
dižə' cobə che Diozən'. Na' caguə
de'e na'azən' chonto', sino leczə
chsanlažə' cuinto' chonto' xte ga
zelao chzaque'eto' par chaclento'
le'e chedə' chaqueto' chele.
⁹Za'alažə'əczle beṇə' bišə', catə'an
gwzoto' len le'e lechguale bento'
žin xte jxaque'eto' par ben cuinto'
mantener. Bento' žin teža na' do
še'elə par nič cui bi gast əbzoto'
le'e. Can' bento' gwdixjue'ito' le'e
dižə' güen dižə' cobə che Diozən'.
¹⁰Txenczən' nacle len Diozən' nezele
ca güennə' bento' catə'an gwzolento'
le'e chonlilažə'əle Jesocristən'. Benczəto'
con can' chazlažə' Diozən'. Bento' par
nič ni to cui no gwna de que napəto'
dolə'. ¹¹Nezele can' gotə'əyoito' le'e
gwzenagle che Diozən' na' can' əbtipto'
lažə' to tole can' chon to beṇə' byo

len xi'ine'. ¹²Bento' mendar de que gonšgaczele de'e güen can' cheyalə' gon chio'o bagwlej Diozən' par nabi'e chio'o na' par gone' chio'o yelə' bala'an.

¹³Bito chbezəto' cho'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' can' bzenagle xtiže'enə' catə'an gwdixjue'ito'on le'e. Zache'iczele bito naquən xtižə' benəchən' sino naquən dižə' de'en chon Diozən' par cho'eto'. Na' de'en gweyje'le'ele xtižə' Diox na'anə' chša'an xbab de'en yo'o lo'o yichjila'azda'olen'. ¹⁴Benə' bišə', le'e bagoc chele can' goc che benə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag cho'elaogüe'e Jesocristən' zan part Jodean', benə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' ca chio'o chonlilažə'əchone'. Na' le'egatezə ca' baboso'oči' boso'osaquə' benə' Izrael ca' benə' gwlaž čega'aque' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', na' can' boso'oči' boso'osaquə' benə' gwlaž chele ca' le'e. ¹⁵Benə' Izrael ca'anə' gwsote' Xancho Jeso'osən' can' gwsote' benə' ca' gwsote'elene' lega'aque' xtižə' Diozən' cana'. Na' leczə can' gwsote'one' boso'olagzejə boso'olagzide' neto'. Na' xte ža neža por de'e cui chazlažə' Diozən' chso'one', na' leczə chso'one' contr yoguə'əlo' benəchən'. ¹⁶Benə' Izrael ca' choso'ožone' əgwzejni'ito' benə' cui zjənaquə benə' Izrael bi de'en cheyalə' goncho par nič cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Can' chso'one' de'e na'anə' do tyemp choso'ozanch xtolə'əga'aque'enə'. Bagwchoglaio Diozən' čega'aque' de que zejlicane yesə'əzi'e castigon'.

**Pabən' gone'ene' žjezləne'e
benə' ca' nita' Tesalonican'**

¹⁷⁻¹⁸Na' neto' benə' bišə',
bachacchgüeito' čedə' bitochənə'

le'i ljuežjcho, pero chonto' xbab čele. Nada' Pab zan las go'onda' delaṇa'a le'e, na' bchoj catə' beyiljlažə'əto' naclə gonto' par nič yežagcho de'e yoblə. Pero catə' gone'eto' yidəto' par delaṇə'əto' le'e, Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' bito be'en latjə. ¹⁹Zoto' lez sotezə sole gonlilažə'əle Xancho Jesocristən'. Na' leczə chebeito' can' chonlilažə'əlene' na'a. Na' catə'an yide' yeto, soto' mbalaz güe'eto' dižə' can' chonlen'. ²⁰Le'e chonle ca si'ito' yelə' bala'an na' le'e chonle ca zoto' mbalaz.

3 ¹⁻²Na' cuich bčeje'to' laogüe de'en cui chle'i ljuežjchon'. De'e na'anə' bselə'əto' benə' bišə'əcho Temtion' gan' zolenə' na' bega'an netəzəto' Atenas nga. Temtion' naque' benə' güen xšin Diozən' na' chone' txen len neto' chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in benə' che Cristən'. Bselə'əto'one' btipache' lažə'əle na' bedəyene' ca benlilažə'əchle Cristən'. ³Bselə'əto'one' gan' zolenə' par nič ni tole cui gaquəžejlažə'əle bixchen' chyi' chzaquə'əle, čedə' la' banjezele Diozən' nsi'e xneze techə yelə' yašə' yelə' zi' yežlyo nga. ⁴Catə'an gwzolento' le'e antslə bzeneto' le'e de que yoso'oči' yoso'osaquə' benə' chio'o. Na' nezele de que bachac can' gwnato'onə'. ⁵Na' laogüe cuich chčejdə' de'en cuichənə' le'i ljuežjcho, bselə'a Temtion' gan' zolenə' par nič gwnezdə' šə zdaczele chonlilažə'əle Cristən'. Go'onda' ənezdə' šə bagwzoi gwxiye'enə' bxoayaguən le'e. La' šə babxoayaguən le'e, bendadto' xšin Diox na'anə' entr le'e šə ca'.

⁶Beyacxenlazə'əteto' catə' belə' Temtion' de'en bide' gan' zolenə'. Bedəyezejni'ine' neto' ca güennə' chonle chonlilažə'əle Cristən' na' chaquele che yoguə'əlöl beṇə'. Na' leczə gwne' can' chi' yichjle neto' na' can' zelažə'əle yežagcho de'e yoblə leczə can' chene'e neto'. ⁷Ca'aczən' beṇə' bišə', ne'e chžaglaoto' na' ne'e chyi' chzaquə'əto' pero babeyondiplažə'əto' gwnezetoz de que zotezə zole chonlilažə'əle Cristən'. ⁸De'e li babeyacxenlazə'əto' na' zoto' mbalaz de'en zotezə zole chonlilažə'əle Xancho Cristən'. ⁹Na' de'e na'anə' lechgualē chebeito' lao Diozən' can' chonle na' cho'echguato' yelə' choxcwlen che' can' chaclene' le'e. ¹⁰Lechgualē chonto' orasyon do ža do yel chṇabeto'one' gone' ca le'i ljuežjcho ničh əgwzejni'icheto' le'e par ničh šejəchle gonlilažə'əchlene' chedə' bitonə' gonlilažə'əlene' can' chene'e Diozən'.

¹¹Chṇabeto' Xacho Diozən' na' len Xancho Jesocristən' əso'e latjə yedəzlanə'əto' le'e. ¹²Na' chṇabeto' Xancho' gone' ca gaquəche che ljuežjle tole yetole na' gone' ca gaquəchele che yoguə' beṇəch con catezən' chaqueto' che le'e. ¹³Chṇabczəto'one' gone' ca gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' lao Xacho Diozən' sin cui bi dolə' gapple catə'ən yidə Xancho Jeso'osən' de'e yoblə nche'e yoguə'əlöl beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

**Pabən' bzejni'ine' can' chene'e
Diozən' yesə'əzo yesə'əbeze'**

4 Na'a ža beṇə' bišə', bačh bsed blo'ito' le'e gonle can' chene'e

Diozən', na' bačh zole chonle ca'. Na' de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocristən' chatə'əyoito' le'e na' chonto' mendad əžja'acquəchle gonchle de'en chene'e Diozən'.

²Baṇezczele de que de'en bento' mendad gonle naquən de'en na Xancho Jeso'osən'. ³Diozən' chene'ene' sotezə socho gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' bito chene'ene' cuejyichjcho no'ol checho o be'en checho par solencho beṇə' yoblə, na' bito chene'ene' əgwža' xtocho. ⁴Na' leczə chene'ene' əneze totole naquən' cheyalə' čiljle xo'ollen' sin cui gapple dolə' na' sin cui no əṇa de que chonle de'e mal. ⁵Bito gonlebele beṇə' ca cui chso'onlilažə' Diozən' na' čiljle xo'olle par gonle can' chzelažə' la'ažda'omallen', sino čiljlene' par solenlene' can' chene'e Diozən'. ⁶Ni tole bito cheyalə' solenle no'ol che beṇə' yoblə chedə' la' contr be'en che' na' gonle šə gonle ca'. Babe'eto' dižə' antslə par bosniseto' le'e de que Xancho' chnežjue' castigw che beṇə' chso'on bitə'ətezə de'e malən' zjənac ca'. ⁷Diozən' gwleje' chio'o par gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə', caguə par co'o xtocho o goncho bichlə de'e mal ca' zjənac ca'. ⁸De'e na'anə notə'ətezle šə nacle beṇə' godenag len de'e ca' chsed chlo'ito' le'e, che Dioz nan' cui chzenagle, caguə che netəzəto'. Le'enə' beṇə' chio'o Spirit che'enə' chedə' chene'ene' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

⁹Bito chyažjele gwzoja' le'e par ənezele de que cheyalə' gague che ljuežj chio'o chonlilažə'əcho Diozən'. Dioz na'anə' babsedene'

le'e par niçh chaque che ljuežjle tole yetole. ¹⁰Na' can' bachaquele che yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' doxen Masedonian'. Na' chatə'əyoito' le'e beṇə' bišə', legaquəche chega'aque'. ¹¹To tole le'e yeyiljažə' naclən' gonle žin par niçh sole binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' bito con ggüiale bi chso'on beṇə' yoblə. Na' gonle bitə'əzə žin yixə' o žin de'e de yo'o can' bento' mendad. ¹²Le'e gon ca' par niçh beṇə' ca' cui zjənaquə txen len chio'o bito yesə'əne' mal chele, na' lecəzə par niçh cui gaquə falt šə bi de'en chyažj chçhinele.

**Can' gaquə catə'ən yidə
Jesocristən' de'e yoblə**

¹³Le'egatezə ca' beṇə' bišə', chene'eto' ənezele can' gac che beṇə' guat ca', beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' lao gosə'ənite'e yežlyon'. Chene'eto' ənezelen par niçh cui sole trist ca tristən' chəsə'ənitə' beṇə' yeziquə'əchlə catə' chat no chat chega'aque' la' cui nite'e lez žjəsyə'əzoe' len Diozən'. ¹⁴Nezecho gwso'ot beṇə' Jeso'osən' na' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Le'egatezə ca' nezecho de que Diozən' gone' par niçh yidə Jeso'osən' de'e yoblə na' nche'e beṇə' ca' bagwsa'at con beṇə' gwso'onlilažə' le'.

¹⁵Na' dižə' nga chzeneto' le'e naquən xtižə' Xancho Jeso'osən' de'en none' mendad gwzeneto'. Chio'o mbancho na'a chonlilažə'əchone', šə ne'e mbancho catə'ən yide' de'e yoblə, bito nacho yobəch yežaglaochone' cle ca beṇə' ca' bagwsa'at. ¹⁶Na' ca

naquə Xancho Jeso'osən', cuine'en yetje' le'e yoban', na' əne' zižjo gone' mendad yesyə'əban beṇə' guat ca', na' to angl əblaonə' əne', na' yenecho cuež trompet che Diozən'. Nach beṇə' ca' bagwsa'at beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' lega'actequē' yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁷Na' te na' chio'o chonlilažə'əchone' šə ne'e mbancho yežlyo nga, gon Diozən' par niçh txen len lega'aque' šepcho le'e yobanə' to lo'o bejw na' yežaglaoch Xancho Jeso'osən' le'e yobanə'. Nach žjəyechocho len le' zejlicane. ¹⁸De'e na'anə' ledogwtipəchlažə' ljuežjcho tocho yetocho güe'echo dižə' can' gaquə.

5 Beṇə' bišə', bito chyažjen gwzoja' le'e par gwzenda' le'e bi ža bi orən' yidə Xancho Jeso'osən' yeto. ²Nezele de que gwžin ža əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən'. Senyale' lega'aque' can' chon to beṇə' bguan beṇə' chda še'elə. ³Na' šlac chəsə'əna beṇə' zan: "Mban' zocho, bitobi gaquə checho", catə' to de repentzə əžin ža əgwnežjue' castigw chega'aque'ena'. Can' chac che no'olə catə' to de'e repentzə chaque' bes che yelə' sannə', ca'atezəczən' gaquə che beṇə' ca' cui zjənitə' probnid catə'ən əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw chega'aque'ena'. Bito gaquə yoso'oxonje'. ⁴Pero chio'o beṇə' bišə', chio'o cui nçhol yichjla'ažda'ochon', de'e na'anə' bito ədolə'əcho senyal Xancho' chio'o catə'ən əžin ža əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene', na'

bito gac checho can' chac che
benə' chzenyal bguannə' le' to
de repentza. ⁵Bayo'o be'eni' che
Diozan' lo'o yichjla'aždao' yoguə'
chio'o, na' de'e na'anə' bito choncho
de'e mal can' chso'on benə' ca'
ne'e nchol yichjla'ažda'oga'aquen'.

⁶Cheyalə' gonyanə'əcho xbab
naquən' chene'e Diozan' goncho
na' nabia' cuincho par goncho
can' chazlaže'enə' par nič bito
bi gac checho catə' əgwnežjo
Xancho Jeso'osən' castigw che
benə' ca' cui chso'onlilaže'ene'.
Benə' ca' cui chso'on cas che'
gwxaquə'əlebəga'aquene' ca
benə' zjəntas. ⁷De'en zjənchol
yichjla'ažda'oga'aque'enə'
gwxaquə'əlebəga'aquene' ca benə'
zjəntas na' ca benə' chəsə'əzože.
⁸Pero chio'o bayo'o be'eni' che
Diozan' lo'o la'ažda'ochon'. De'e
na'anə' cheyalə' nabia' cuincho
par goncho can' chazlaže'enə'.
Cheyalə' gonlilažə'əcho Diozan' na'
gaque che ljuežjcho na' yebeicho
de'en nezecho žjəyechocho len
Diozan'. Šə goncho yoguə' de'e ca'
gaquəlenən chio'o par nič bitobi
gac checho catə' gwnežjo Xancho
Jeso'osən' castigw che benə' ca'
cui chso'onlilaže'ene'. Gaquəlenən
chio'o ca xa soldad de'en naquə
de'e ya chaclenən le' par nič
cui bi chac che' catə' chdiləlen
benə' le'. ⁹Caguə gwlej Diozan'
chio'o par nič gone' castigw
chechon'. Gwleje' chio'o par nič
chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'
na' cui yeyejcho lao yi' gabilən'.
¹⁰Jesocrist na'anə' bnežjw cuine'
por ni checho catə'an gwso'ot
benə' le' par nič sotezə socho

len le' lao mbancho na' leczə ca'
catə' bagotcho. ¹¹De'e na'anə' le'e
gwtiplažə' ljuežjle tole yetole na'
le'e gaclen ljuežjle par nič sotezə
sole gonlilažə'əchle Jesocristən' con
can' chonczle.

**Pabən' bzejni'ine' benə' ca'
chso'onlilažə' Jesocristən'
can' cheyalə' so'one'**

¹²Chatə'əyoito' le'e benə' bišə',
gapple respet benə' ca' chso'on
xšin Xancho Jesocristən' entr
le'e choso'ogüia choso'oye'
le'e na' choso'ozejni'ine' le'e
naquən' cheyalə' so'cuezle.
¹³Gapəchguaga'aclene' respet na'
gaquəchgüeile chega'aque' chedə'
la' xšin Xancho nan' chso'one'. Na'
le'e len lega'aque' le'e so binlo tole
yetole.

¹⁴Le'egatezə ca' benə' bišə', le'e
güe' consejw benə' cui chse'ene
so'on žin, na' le'e gwtiplažə' benə'
chsa'aquene' zdebə choso'ozenague'
che Jesocristən', na' le'e gaclen
benə' cuinə' se'ejni'išaogüe'ene'
naquən' cheyalə' so'one'. Leso
legapə yelə' chxenlažə' len
yoguə'əlol benə'.

¹⁵Šə bi de'e mal chso'on benə' len
le'e legon byen cui yoži'ile de'e mal
len lega'aque'. Zejlī leyeyiljlažə'
naclən' gonle güen len ljuežjle tole
yetole na' len notə'ətezəchlə benə'.

¹⁶Do tyempte le'e yebei.
¹⁷Lesotezə lesə legon orasyon.
¹⁸Legüe' yelə' choxcwlen che
Diozan' bitə'ətezə de'en chac chele,
chedə' can' chene'ene' gon chio'o
chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən'.

¹⁹Bito gwžonle gon Spirit che
Diozan' can' chene'en len le'e o len

benə' yoblə. ²⁰Le'e gon xbab de que to de'e zaque'e chso'on benə' chəsə'əyixjuile de'en bagož Diozən' lega'aque'. ²¹Na' legonyanə' xbab che yoguə'əloḷ dižə' de'en chso'e par niç gonen chele yoguə' de'en naquə güen. ²²Na' bito gonle bitə'ətezə de'e naquə de'e mal.

²³Diozən' chone' ca chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' chnabda'ane' gone' par niç gacle benə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' lecə gonšgue' par niç bito bi de'e mal gonle len yichjla'ažda'olen' na' nic len cuerp chelen' par niç bito bi dolə' gable catə'an yidə Xancho Jesocristən' yeto. ²⁴Diozən' ben' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine'

chone' complir can' ne'enə', na' de'e na'anə' gone' par niç güe'elažə'əle gonle can' chazlaže'enə', na' gone' par niç cui gable dolə'.

**Pabən' gwṇabe' gaquəlen
Diozən' benə' Tesalonica ca'**

²⁵Benə' bišə' le'e so le'e gon orasyon par neto'.

²⁶Na' catə' chežagle leyolgüiž ljuežjle dižə' šao' par niç gacbia' de que chaque che ljuežjle.

²⁷Can' na Xancho Jesocristən', chona' mendad gwlable cart nga par əse'ene yoguə'əloḷ benə' bišə'əcho ca' nitə' gan' zolenə'.

²⁸Na' sotezə sošga Xancho Jesocristən' gaquəlenšgue' le'e. De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Tesalonica Ca'

Pabən' len beṇə' l̥juežje'
ca' boso'ozoje' beṇə' ca'
chso'elaogüe'e Jesocristən'

1 ¹⁻²Nada' Pab chzoja' le'e
chdopə chžagle cho'ela'ole
Xacho Diozən' na' Xancho
Jesocristən' lao' syoda Tesalonican'.
Na' nada' lena' Silbanon' na'
Temtion' chṇabto' lao Xacho
Diozən' na' Xancho Jesocristən'
əsa'aclenšgue' le'e na' so'onšgue' ca
so cuezle binlo len xbab de'en yo'o
lo'o yiçh̥la'ažda'olen'.

Catə'n yidə Cristən' de'e yoblə
Diozən' əgwnežjue' castigw çe
beṇə' ca' chso'on de'e malən'

³Beṇə' bišə', neto' cheyaḷə' soteza
soto' güe'eto' yelə' choxcwlen çe
Diozən' por le'e can' choncžəto'.
Naquən güen chonto' ca' la' zda
chonlilažə'əchle Diozən' na'
zdach chaquele çe l̥juežjle.

⁴De'e na'anə' chebeito' cho'eto'
xtižə'əlen' len yeziquə'əchlə beṇə'
ca' bagwlej Diozən' par chəsə'ədopa
chəsə'əžague' chso'elaogüe'e
Jesocristən' ga yoblə. Cho'eto'
dižə' ca' güennə' chonle de'en
chgo'o chçhejlažə'əle len de'en

choso'olagzejə choso'olagzidə
beṇə' le'e na' can' zotezə zole
chonlilažə'əle Diozən' la'anə'əczə
de'e zan de'e chžaglaole. ⁵Na' ca
naquə zotezə zole chonlilažə'əle
Diozən' nezecho de que zdacze'
liča par choglaogüe'en nac gaquə
çe to to beṇəch. Na' le' cho'e latjə
chyi' chzaquə'əle par nich əne' de
que zaque'ele par yeyejle yoban'
gan' zoe' chnabi'e.

⁶Na' naquəczən licha can'
chon Diozən' chçhi' chsaque'e
beṇə' chosə'əchi' chosə'əsaquə'
le'e. ⁷Le'e na' len neto' chyi'
chzaquə'əcho ṇa'a, pero Diozən'
gone' ca cuezə yoguə'əte de'en
chyi' chzaquə'əchon' catə'n le'icho
yetj Xancho Jesocristən' le'e yoban'
len angl çe' ca' beṇə' ca' zjənapə
yelə' guac. Yide' nyeçhje' yi' bel.

⁸Na' gwnežjue' castigw çe beṇə'
ca' cui zjənombia' Diozən', na' nic
gwse'ejle'e çe dižə' güen dižə'
cobə de'en chzejni'in chio'o çe
Xancho Jesocristən'. ⁹Lega'aque'
əsa'aque' castigw zejlicane. Cuat
yesyə'əžine' lao Diozən', nic əse'en
yesə'əle'ine' yelə' guac xen çe'enə'
na' yelə' chey che'eni' çe'enə'.

¹⁰Yidə Jesocristən' de'e yoblə

catə'ən əžin žanə', par ničh chio'o chonlilažə'əchone' na' bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'ənə' yoguə'əcho güe'echone' yelə' bala'aŋ na' yebanecho ca güennə' naque'. Txen len le'e güe'echone' yelə' bala'aŋ na' yebanecho ca güennə' naque', čhedə' lenle chejle'ele che dižə' de'en be'elento' le'e.

¹¹De'e na'anə' chontezəto' orasyon par le'e. Čhnabeto' Diozən' gaquəlene' le'e gonle ca əne' de que zaquə'əle par de'en gwleje' le'e nacle xi'ine'. Na' čhnabto' gaquəlene' le'e len yelə' guac čhe'ena' par ničh yeyož gonle yoguə' de'e güen de'en bagwčhoglaole gonle na' len biquə'əchlə de'en chene'ele gonle laogüe de'en chonlilažə'əlene'. ¹²Čhnabto' gonle ca si' Xancho Jesocristən' yelə' bala'aŋ, na' le' gone' ca si'ile yelə' bala'aŋ čhedə' Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' chsa'aclene' le'e.

Ečhoj ben' gonchgua de'e malən'

2 Beŋə' bišə', de'e yoblə əchnia' le'e ca naquən' yidə Xancho Jesocristən' yeto par deyeto'be' chio'o žjəyecho txen len le'. ²Babzejni'ito' le'e can' gaquə, na' de'e yoblə chatə'əyoito' le'e legonyanə' xbab par ničh cui cuejyichjle de'en babsed bablo'ito' le'e. Na' leczə bito gaquəžejlažə'əle šə no yidəclə dezejni'ine' le'e de que Spirit čhe Diozən' bagwnan de que babžin ža əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw čhe beŋə' ca' cui chso'onlilaže'ene'. Na' nic gaquəžejlažə'əle šə bi rson yenele

o šə la'aclə no cart falš de'e chon choa'a ənia' de que babžin žan'. ³Bito güe'ele latjə no xoayag le'e šə bi əne' o šə bi de'e gone'. La' catə'ən ze'e yidə Xancho Jeso'osən' par əgwnežjue' castigon' beŋə' zan əsa'ase' contr Diozən' na' leczə cana' əchoj to beŋə' blao beŋə' gonchgüe' de'e mal contr Cristən'. Be'enan' əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw čhe' zejlicane. ⁴Gon cuine' xen na' gone' contr Diozən' na' contr bitə'ətezəchlə de'en chse'ejni'alažə' beŋə'. Na' cui'e lo'o yo'odao' əblao gan' chse'ejni'alažə' beŋə' Diozən' na' əne' de que naque' Dioz.

⁵Čheyalə' əžjsa'alažə'əle de que catə'ən gwzoa' len le'e bzejni'ida' le'e can' gaquə catə'ən yidə Jesocristən' de'e yoblə na' can' gaquə catə'ən ze'e yide'. ⁶Na' nezczele de'en chžon əchoj ben' gonchgua de'e malən', pero catə'ən babžin ža bžin or nan' əchoje'. ⁷Bachac de'e malən' na'a de'en naquə contr Diozən' pero nengašə'ən. Na' gwžin ža la'alaon catə' cuich zo de'en chžon gaquə de'e malən'. ⁸Cana'achən' əchoj beŋə' blao ben' gonchgua de'e malən'. Pero Xancho Jeso'osən' yide' nse'e yelə' guac xen čhe'ena' na' yonitlaogüe'ene' la' catə' le'ine' Xancho' na' yenene' dižə' de'en güe' Xancho' nach gate'. ⁹Na' ca naquən' əchoj ben' gonchgua de'e malən', Satanas de'en čhna'bia' de'e xio' ca' gonən par ničh əchoje' na' gonən par ničh gapəchgüe' yelə' guac na' par ničh gone' mi'agr na' bichlə de'e zaquə'e yesyə'əbane beŋə' parzə əxoayague' lega'aque'.

¹⁰Yoguə' claste de'e mal gone' əxoayague' beṇə' ca' banaquən əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigon' zejlicane. Na' ca naquə dižə' li de'en zaquə' par se'ejle'e par nič cui žjəya'aque' lao yi' gabilən', bito yesyə'əbeine'en. De'e na'anə' əgwnežjue' lega'aque' castigw zejlicanen'. ¹¹Na' de'e na'anə' Diozən' gone' par nič gaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' žčhol na' yoso'ozenagzeche' che dižə' güenlažə'ənə'. ¹²Nach Xancho Jeso'osən' əgwnežjue' lega'aque' castigon' zejlicane chedə' besyə'əbeichene' de'e malən' na' bito gwse'ejle'e che dižə' li che Xanchon'.

**Diozən' chbeje' beṇə' par gone' ca
cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'**

¹³Beṇə' bišə', chaque Xancho Jesocristən' chele. Na' ca naquə neto' ža, cheyalə' sotezə soto' güe'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' de'en gwleje' le'e catə'ən cuinə' xə yežlyon' par nič bene' ca cui yeyejle lao yi' gabilən'. Na' catə'ən gwzolaole chejle'ele che dižə' li che Diozən' nach bsele'e Spirit che'enə' chonən par nič nacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. ¹⁴Par cui yeyejle lao yi' gabilən' gwlej Diozən' le'e. Na' de'en gwyejle'ele che dižə' güen dižə' cobə che Diozən' de'en be'elento' le'e, əžin ža catə'ən cuin Diozən' gone' le'e yelə' bala'an ca de'en de che Xancho Jesocristən'.

¹⁵De'e na'anə' beṇə' bišə', lesotezə leso legonlilažə' Diozən'. Na' le'e talentezə de'en bzejni'ito' le'e, šə dižə' de'en be'elento' le'e o šə de'en babzojto'. ¹⁶⁻¹⁷Xacho Diozən'

chaquene' checho. Na' de'en nži'ilaže'e chio'o na'anə' bsele'e Xi'ine'enə'. Can' ben Diozən' par nič zocho mbalaz zejlicane na' par nič zocho lez gone' güen len chio'o. Na' chṇabda' cuin Xancho Jesocristən' txen len Xacho Diozən' yoso'otipšgue' lažə'əle na' əsa'aclenšgue' le'e par nič gonle porzə de'e güen na' güe'ele por dižə' güen.

**Gwṇab Pabən' so'one' orasyon
par le' len beṇə' lježje' ca'**

3 Na'a ža beṇə' bišə', gonšgale orasyon par neto' nič yob žjətičjue'ito' che Xancho Jesocristən' doxenlə na' par nič beṇə' yeziquə'əchlə yob so'one'en čega'aque' catə' se'enene'en can' baben le'e. ²Bia'aczə nito' beṇə' mal beṇə' cui so'onlilažə' Xancho Jesocristən' na' zjənaljəga'aque'ne'. De'e na'anə' leczə ṇabšgale par nič beṇə' ca' bito yesə'əžone' čhixjue'eto' xtižə' Xancho Jesocristən'. ³Xancho Jesocristən' zotezə zoe' chone' complir can' ne'enə na' leczen' gaquəlene' le'e par nič sotezə sole gonlilažə'əlene'. Na' leczə le'enə' əgwcuasə' gwcue'ejle' le'e len de'e malən'. ⁴Na' zoto' segor de que chaclencze' le'e par nič chonle can' babento' mendadən' na' zoto' lez gaquəlene' par nič ṇitə'əczle gonle ca'. ⁵Na' chṇabda' Xancho Jesocristən' gone' ca gaquəchele che Diozən'. Na' leczə chṇabda'ane' gone' ca sotezə sole gonlilažə'əlene' can' ben Jesocristən' gwzotezə gwzoe' benlilažə'əchgüe' Xə' Diozən' lao yoguə'əlołte de'en gwdi' gwxaque'e yežlyo nga.

**Pabən' bene' mendad so'one' žin
par so'on cuinga'aque' mantener**

⁶Beṇə' bišə', chzeneto' le'e can' chon Xancho Jesocrisṭən' mendad. Bito cheyaḷə' gonḷe txen len no beṇə' bišə'əchon' šə naque' beṇə' xagüed o šə bito chzenague' che de'en əbsed əblo'ito' le'e. ⁷Neto' syempr bento' žin catə'ən gwzoto' len le'e, na' de'e na'anə' nezczele de que cheyaḷə' sole gonḷe žin. ⁸Bito be'eto' latjə no gon neto' mantener, sino que bento' žin pesad teža na' lente do še'elə par nič ben cuinto' mantener na' nič ca' bito əbsoto' le'e gast. ⁹Zaquə'əczəto' par gonḷe neto' mantener catə'ən gwzoto' bento' xšin Diozən' gan' zolenə' pero ben cuinto' mantener nič blo'ito' le'e de que can' cheyaḷə' gonḷe. ¹⁰Catə'ən gwzoto' len le'e bento' mendad gwnato': "Šə no cui gone' žin, bito güe'ele latjə gaogüe'." ¹¹Pero na' babeneto' dižə' de que baḷle bito bi žin chonḷe, con nitə'əle chgüiale bin' chso'on beṇə' yoblə. ¹²Na' šə nole chgüedle na' bito bi bi žin chonḷe, chonto' mendad na' chatə'əyoito' le'e gonḷe can' chene'e Xancho Jesocrisṭən'. Legonšazə byen leyezolao legon žinṇə' par nič gon cuinḷe mantener, na' leso

lecuezə binḷo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

¹³Na' yoguə'əle beṇə' bišə', bito žjxaquə'əlažə'əle gonḷe de'e güen. ¹⁴Chonto' mendad əgwzenagle che yoguə' de'en babzojto' le'e. Na' šə no gon godenag, le'e gwzoe' to šla'alə. Bitoch gonḷe txen len le' par nič gaquene' zto' che de'en chone'enə'. ¹⁵Pero la'aṇə'əczə šə babzolenə' to šla'alə, bito gue'ilene', sino əgwzejni'ilene' dižə' šao' chedə' la' naque' beṇə' bišə'əcho.

**Pabən' gwṇabene' Diozən'
gaquəlene' beṇə' Tesalonica ca'**

¹⁶Xancho Jesocrisṭən' chone' ca chzo chbezcho binḷo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' le'enə' gonšgacze' par nič so cuezle binḷo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' dote tyemp bitə'ətezə de'en chac. Sošgacze' len yoguə'əle.

¹⁷Na' chzenda' le'e de que cuincza' nada' Pabən' chzoja' part dao' che cart nga əchguapa' le'e diox. Can' choncza' len yoguə' cart de'en əchseḷa'a par nič nacbia' de que nadan' chseḷa'an, la' banombi'aczele can' chzoja'. ¹⁸Xancho Jesocrisṭən' gaquəlenšgue' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Temtion'

Pabən' chzoje' cart par Temtion'

1 Nada' Pab naca' apostol
che Jesocristən'. Diozən'
babebeje' chio'o xni'a de'e malən'
na' zocho lez gon Cristo Jeso'osən'
par niç žjəyezochō len Diozən'.
Lega'aque'enə' gwsō'one' mendad
par naca' apostol. ²Na' chzoja'
le' Temtio dao'. Banona' le' ca
xi'ina' laogüe de'en bsd blo'ida'
le' par chonlilažo'o Xancho Cristo
Jeso'osən'. Chona' orasyon chnaba'
lao Xacho Diozən' na' lao Xancho
Cristo Jeso'osən' əsa'aclenšgue' le',
na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilaže'e
le', na' so'onšgue' ca so cuezo'
binlo len xbab de'en yo'o lo'o
yichjla'ažda'ogo'onə'.

**Nitə' beṇə' choso'osed
choso'olo'ine' dižə' güenlažə'**

³Catə'an gwza'a Efeson' par
gwyə'a Masedonian', goža' le'
yega'aṇo' Efeson'. Bena' mendad
yega'aṇo' par niç əgwzejni'ido'
balə beṇə' nitə' na' de que cuich
yoso'osed yoso'olo'ine' bitə'əteze
dižə' de'en cui zdan txen len xtižə'
Diozən'. Na' che'enda' sotezo' gono'
ca'. ⁴Na' leczə bzejni'iga'aque' de

que bitoch cue' yichjga'aque' che
de'e xaxta'ocho ca'. Dia čhega'aque'
ca' zjənaque' beṇə' zan. Na' de'e
zan cuent chso'e čhega'aque'.
Gaquəyožcho šə cue' yichjcho
che de'e ca'. Na' bito chsa'aclenən
chio'o par niç gonlilažə'əcho
Diozən' can' chene'ene' goncho.

⁵Čheyalə' əgwzejni'icho beṇə'
par niç so'onlilaže'e Diozən'
do yichj do lažə'əga'aque' na'
so'e latjə yeya' yeyib Diozən'
yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' šə
so'one' ca' nachən' sa'acbe'ine'
lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de
que bito bi de'e mal chso'one'.
Əgwzejni'icho lega'aque' so'one' ca'
par niç əsa'aque'ne' che Diozən'
na' che ljuežjga'aque'. ⁶Nitə' beṇə'
bagosə'aque'e nez malən'. Bito
chso'onlilaže'e Diozən' do yichj do
lažə'əga'aque'. Bito chso'e latjə yeya'
yeyibe' yichjla'ažda'oga'aque'enə'
na' zjəneze'ne' de que chso'one' de'e
mal. De'e na'anə' chso'echgüe' dižə'
de'e bito bi zaquə'an. ⁷Čhe'enene'
yoso'osed yoso'olo'ine' beṇə' yoblə
lei de'en bzoj de'e Moisezən' len bito
chse'ejni'ine' bi dižə'an chso'e na' nic
chse'ejni'ine' bi zeje de'e ca' čəsə'əne'
zjənaquən de'e žialao xen goncho.

⁸Na' nezecho de que lein' naquən güen con šə gwčinchon par əgwzejni'icho beṇə' de que bito cheyaḷə' so'one' de'e mal. ⁹Cheyaḷə' nezecho de que beṇə' ca' bachso'on can' chene'e Diozən' bito chəsə'əyažjene' to lei de'e gwzejni'in lega'aque' de que cheyaḷə' so'one' de'e güen. Diozən' bnežjue' lein' par beṇə' ca' cui chso'on can' nan na' par beṇə' godenag ca' na' par beṇə' ca' cui chso'elao' le', na' par beṇə' ca' chso'ontezə chso'one' de'e malən', na' par beṇə' ca' cui chso'on cas che Diozən', na' par beṇə' ca' chesə'əgue'i de'en naquə de'e zaque'e lao Diozən', na' par beṇə' ca' chso'ot xaxna'aga'aque', na' par yeziquə'əchlə beṇə' güet beṇə'. ¹⁰Na' lecə bnežjue' lein' par beṇə' ca' chesə'əgo'o xtoga'aque' na' par beṇə' ca' chesə'əbejyichje' no'ol čhega'aque' o be'en čhega'aque' par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, na' par beṇə' byo ca' chesyə'əzolentezə ljuežj beṇə' byoga'aque', na' par beṇə' chəsə'əche'e beṇə' yoblə la fuers na' chesə'ədi'ene' lao na' beṇə' yoblə, na' par beṇə' güenḷažə', na' par beṇə' ca' chsa'ac testigw fals contr ljuežjga'aque' lao jostis, na' par notə'ətezachlə beṇə chso'on contr dižə' güen de'en chsed chlo'icho che Diozən'. ¹¹Lei na'anə' chonən txen len dižə' güen dižə' cobə che Diozən' ben' cho'ela'ochə. Na' le'enə' babene' lao na'a par chyixjui'a dižə' cobə che'enə' de'en naquə de'e güen juisy.

**Pabən' be'e yeḷə' choxcwlen
che Diozən'**

¹²Cho'a yeḷə' choxcwlen che Xancho Jesocristən', čhedə'

le'enə' chone' fuers balor čhia' par chyixjui'a xtiže'enə'. Na' le'enə' gwleje' nada' par gona' xšine'enə' čhedə' gwnezene' de que zotezə zoa' chona' complir can' cheyaḷə' gona'. ¹³Lechgualə bachaclene' nada', len antslə ze'e gombi'ane' bžia bnita'ane' na' gwzi'ichiža'ane', na' bchi' bsaca'a beṇə' ca' chso'onḷilaže'ene'. Beyašə' beži'ilaže'e nada' la'aṇə'əczə bena' ca' čhedə' cuinə' gonḷilaža'ane' na' bito gocbe'ida' bin' chona'. ¹⁴Na' Xancho Cristo Jeso'osən' blo'ine' nada' catequən' nži'ilaže'e nada' ca de'en chaclene' nada' par ničh bachonḷilaža'ane' na' bachacda' che yeziquə'əchlə beṇə' laogüe de'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən'.

¹⁵Dižə' quinga naquən de'e li na' zjəzaquə'ən par šejle'echo, de que "Jesucristən' bide' yežlyo nga par ničh chebeje' beṇə' xni'a de'e malən'." Na' nada' chacda' goca' le'ezelaogüe beṇə' güen de'e mal. ¹⁶Pero la'aṇə'əczə goca' le'ezelaogüe beṇə' güen de'e mal, Jesocristən' beži'ilaže'e nada' par ničh blo'e catec yeḷə' chxenḷažə' nape'. Na' de'en beži'ilaže'e nada' yoguə' beṇə' ze'e so'onḷilaže'ene' na' ze'e yesə'əzi'e yeḷə' mban zejlicane sa'acbe'ine' de que nape' yeḷə' chxenḷažə' xen. ¹⁷Ledoye'elaoch Rei čhechon' na'a na' zejlicane, ben' cui te čhei na' zoe' zejlicane. Cheyaḷə' güe'echone' yeḷə' bala'an. Le'enə' cui no chac le'i, na' naque' beṇə' sin'. Tozə le' zaque'e par güe'ela'ochone'. Na' can' naquəczən.

¹⁸Xi'inda'ogua'a Temtio, de'e quinga chzoja' le' le'e cart nga, chona' mendad gono' xšin

Diozən' do yichj do lažo'o
la'anə'əcə catə' naquən zdebə.
Che'enda' žjəsa'alažo'o can'
gwso'on beṇə' golə blao entr
chio'o chonlilažə'əcho Cristən',
bagwso'e dižə' boso'ozene'ne'
chio'o de que bagwlej Diozən'
le' par gono' xšine'enə'. Benšga
xšin Diozən' can' gosə'əne'. ¹⁹Na'
lecə gwzo chech gonlilažo'o
Cristən', na' gono' ca ənezdo' lo'o
yichjla'aždaogo'o de que bitobi
de'e mal chono'. Baḷə beṇə' bito
besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'
la'anə'əcə gosə'əneze'ne' lo'o
yichjla'aždaoga'aque'enə' de que
bagwso'one' de'e malən', na' de'e
na'anə' bitoch chso'onlilaže'e
Diozən'. ²⁰Can' bagwso'on Imeneo
na' Ljandr. Chžona' so'on beṇə' ca'
txen len chio'o chonlilažə'əcho
Cristən' na' chṇabda' Diozən'
güe'e latjə gon Satanasən' con nac
chene'en len lega'aque' par niçh
əsa'acbe'ine' de que bito cheyalə'
yoso'ožia yoso'onite'e Diozən'.

Nac cheyalə' goncho orasyonṇə'

2 Na' chnia' le' de yeto
de'en naquə de'e žialao
gon yoguə'əcho. Catə' ndopə
nžagcho par cho'ela'ocho Diozən'
cheyalə' goncho orasyon par
yoguə'əlol beṇə', ṇabcho gaquəlen
Diozən' lega'aque', na' güe'echo
yelə' choxcwlen che Diozən' par
lega'aque'. ²Lecə cheyalə' goncho
orasyonṇə' par no rei na' par
yoguə' beṇə' gwnabia' ca', par niçh
gaquə so cuezcho binlo, na' par
niçh bitobi əgwžon güe'ela'ocho
Diozən'. Cheyalə' goncho de'en
naquə güen laogüe'enə' na' lao

beṇəchən'. ³Naquən güen goncho
orasyonṇə' ca', la' Diozən' ben'
babebej chio'o xni'a de'e malən'
cho'olaže'e goncho ca'. ⁴Diozən'
chene'ene' yebeje' yoguə' beṇə'
xni'a de'e malən'. Lecə chene'ene'
yesə'əneze'ne' na' se'ejle'e dižə' li
che'enə'. ⁵Tozə Diozən' zaqu'e
par güe'ela'ochone', na' tozə
ben' zo fabor chio'o lao Diozən',
le'enə' Jesocristən' ben' goljə
beṇəch. ⁶Jesocrist nan' bnežjw
cuine' gwdixjue' xtolə' yoguə'
beṇəch. Dezd gwlatte Diozən' bsi'e
xneze ṇitə' beṇə' yesə'əyixjui'e
che Jesocristən' na' catə'ən bžin
žan' bžie' bia'anə', gosə'əyixjui'e
de que Jesocristən' bnežjw cuine'
gwso'ote'ene' por ni checho. ⁷Na'
lecə de'e na'anə' gwlej Diozən'
nada' par naca' apostol che' na' par
əchyixjui'a dižə' li che'enə'. Bsele'e
nada' chsed chlo'ida'an beṇə' ca'
cui zjənaquə beṇə' Izrael par niçh
so'onlilaže'ene'. Cho'a dižə' li
notono chxoayaga' əṇia' ca'.

⁸Na' yeto de'e che'enda' gonle,
yoguə' latjə gan' chdopə chžagle
par cho'ela'ole Diozən', beṇə' byo
ca' cheyalə' so'one' orasyonṇə'
lao ndopə nžagle. Cheyalə' gaquə
la'ažda'oga'aque'en xi'ilažə', na'
notono yesə'əže'e na' notono
sa'acyože' par niçh Diozən'
əgwzenague' chega'aque' catə'
so'one' orasyonṇə'. ⁹Na' lecə no'ol
ca' cheyalə' yoso'opa'a cuinga'aque'
ca cui ṇite'e zban. Pero bito cheyalə'
cue' yichjga'aque' porzə par ṇite'e
xochē, o par yesə'əguale'e bga o
ret de or o de perlas. Na' bitotec
yesə'əbe' yichjga'aque' gaquə
yišə' yichjga'aque'en xochē o par

yesə'əzi'e xaga'aque' de le'eyə'.

¹⁰Cheyałə' nite'e so'one' de'e güen, can' chene'e Diozən' so'on notə'ətezəchlə no'olə bagwso'on lyebe de que əso'elaogüe'ene'.

¹¹No'olə ca' cheyałə' yesə'əzəxjw yichjga'aque' yoso'ozenague' che beñə' ca' choso'osed choso'olo'ine' xtižə' Diozən' na' bitobi dižə' əso'e lao coltən'. ¹²Bito cho'a latjə par niç no'ol ca' yoso'osed yoso'olo'ine' xtižə' Diozən' lao coltən', con nitə'əteze' žizə. Na' bito yesə'ənabi'e beñə' byo. ¹³Chnia' ca' la' Diozən' zgua'atec bene' Adannə' na' techlə bene' Ebən'.

¹⁴Na' catə' gwxiye'en benən par niç beñə' nech ca' gwsə'one' de'e malən' bito bxoayaguən Adannə', sino bxoayaguən no'ol che'lenə' par niç besə'əxope' gwsə'one' de'e malən'. ¹⁵De'e na'anə' no'ol ca' chəsə'əžaglaogüe' catə' chəsə'əzane'. Pero žjəsyə'ənite'e len Diozən' zejlicəne šə nitə'ətezeə nite'e so'onlilaže'ene'. Leczə cheyałə' sa'aquene' che Diozən' na' əsa'ac la'ažda'oga'aque'lenə' xi'ilažə' na' bito so'e latjə nabi'a' la'ažda'omalga'aque'lenə' lega'aque'.

Nac cheyałə' so'on beñə' ca' choso'ogüia choso'oye' beñə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

3 De'e li can' chesə'əne': "Notə'ətezeə beñə' šə chene'ene' əggüia əgwy'e' yeziquə'əchlə beñə' chso'onlilažə' Jesocristən', chene'ene' gone' to žin de'en zaquə'əchgua." ²Catə' cuejle to beñə' par əggüia əgwy'e' yeziquə'əchlə beñə' chso'onlilažə' Jesocristən', lecuej to beñə' zotezə zoe' chone' ca

notono gaquə əne' de que de'e malən' chone'. Lecuej beñə' zo tozə no'ol chei, beñə' cui choe' latjə nabi'a' la'ažda'omale'lenə' le', beñə' chnabi'a' cuine' par chone' can' chazlažə' Diozən', beñə' chon ca beñə' yoblə chsa'ape'ene' respet, beñə' chebei chgüialaogüe' beñə' liže'lenə', na' beñə' neze nac əgwsed əgwlo'ine' xtižə' Diozən' binlo. ³Bito cuejle beñə' gü'e ze, o beñə' naquə beñə' gotil, o beñə' chzelažə' gone' gan mechən', o beñə' chon znia par niç yoso'ozenag beñə' che', sino cuejle beñə' naquə gačjwlažə'. ⁴Lecuej beñə' chnabi'a' xi'ine' ca' binlo len notə'ətezəchlə beñə' nitə' liže'lenə'. Lecuej beñə' chon byen yoso'ozenag xi'ine' ca' che' na' beñə' chon ca chsa'apbo' le' respet bitə'ətezeə de'en chone'. ⁵La' šə to beñə' bito chac nabi'e family che'lenə' binlo, bito nezene' nac gone' par əggüia əgwy'e' beñə' ca' bagwlej Diozən' par chesə'ədopə chesə'əžague' chso'elaogüe'e Jesocristən'.

⁶Bito cuejle to beñə' ze'e gwzolao chonlilaže'e Diozən', la' šə cuejle to beñə' cobə gonlja cuine' xen can' ben de'e gwxiye'lenə' na' si'e castigw ca castigon' si' lennə'. ⁷Cuejle beñə' chon par niç beñə' ca' cui zjanaque' txen len chio'o yesə'ənezene' de que chone' de'e güen, la' šə cui zotezə zoe' chone' de'e güen, gwžinlja ža catə' yoso'ožia yoso'onitə' beñə' le' na' əxope' lao na' de'e gwxiye'lenə'.

Nac cheyałə' sa'ac beñə' ca' əsa'aque' comisyon che chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'

⁸Na' catə' cuejle beñə' ca' əsa'ac comisyon che le'e chonlilažə'əle

Jesocristən' gan' zolen', lecuej beṇə' zjəzaquə' par gapəga'achone' respet, na' beṇə' bito zjənaquə beṇə' goxoayag, beṇə' cui zjənaquə beṇə' güe'e zo, beṇə' cui chesə'əzelažə' so'one' gan mechən' len xšin Diozən'. ⁹Lecuej beṇə' nitə'ətezə nite'e chse'ejle'e che de'en babzejni'i Diozən' chio'o che Jesocristən' de'en cui no gwṇeze antslə, beṇə' chso'on ca chesə'əneze'ne' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' de que chso'one' can' chazlažə' Diozən'.

¹⁰Cheyaḷə' ggüiale can' chso'on beṇə' ca' chaquele cuejle par əsa'aque' comision chele šə chso'one' can' bagwnia' cheyaḷə' so'one', na' šə yesə'əchoje' binlo sin cui bi bi falt čhega'aque' əžel, nachən' cuejle lega'aque' par əsa'aque' comisionṇə'. ¹¹Leczə ca' no'ol ca' chso'on xšin Diozən' cheyaḷə' əsa'aque' beṇə' zjəzaque'e par gapəga'acchone' respet, cheyaḷə' əsa'aque' beṇə' cui choso'ožia choso'onite'e beṇə' yoblə, cheyaḷə' əsa'aque' beṇə' cui chso'e latjə ṇabia' la'ažda'omalga'aque'en lega'aque', na' cheyaḷə' əsa'aque' beṇə' nitə'ətezə nite'e chso'one' complir con can' chene'e Diozən'. ¹²Na' catə' cuejle beṇə' ca' əsa'ac comision che le'e chonlilažə'əle Jesocristən' gan' zole, lecuej beṇə' zjəzo tgüejzə no'ol chei na' lecuej beṇə' chesə'ənabia' xi'inga'aque' na' notə'ətezəchlə beṇə' nitə' ližga'aque' can' chazlažə' Diozən'. ¹³Beṇə' ca' zjənchoj par zjənaque' comisionṇə' šə so'one' binlo yesə'əzi'e yeḷə' bala'an xen, na' leczə so'onlilažə'əchgüe' Jesocristən' na' bito yesə'əžebe' laogüe'enə'.

**Notono gwṇeze antslə de'en
babzejni'i Diozən' chio'o**

¹⁴⁻¹⁵Zoa' lez yob yida' delana'a le', pero bzoja' de'e ca' čhedə'

bito nezdə' batən' gaquə yida' na' che'enda' ənezdo' nac cheyaḷə' gon chio'o naccho family che Diozən'. Dioz ben' zo zejlicane bagwleje' chio'o par chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən' na' de'e na'anə' naccho family che'. Na' Diozən' babzejni'ine' chio'o dižə' li che'enə' par chzejni'ichon beṇə'. ¹⁶Notono gwṇeze antslə de'en babzejni'i Diozən' chio'o ṇa'a, na' chejle'echon na' naquən de'e žialao xen.

Jesocristən' bide' golje' beṇəch, na' Spirit che Diozən' blo'en de que naque' doalje xi'in Dioz. Angl ca' besyə'əbeine' besə'əle'ine' le'.

Na' bžin ža beyepe' yoban' bezi'e yeḷə' gwnabia' che'enə' na' yeḷə' bala'an che'enə'.

Na' beṇə' ca' chso'e xtiže'enə' bagosə'əyixjui'en yoguə' ṇasyon,

na' zan beṇə' ža' doxen yežlyo nga bachso'onlilaže'ene'.

**Ežin ža yesə'əbejyichj beṇə'
dižə' li che Diozən'**

4 Clar bagwna Spirit che Diozən' de que əžin ža baḷə beṇə' yesə'əbejyichje' dižə' li che Diozən'. Yesə'əbejyichje'en ca de'en yoso'ozenague' che beṇə' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižə' güenlažə', na' yoso'ozenague' che beṇə' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižə' de'en za'ac che de'e xio' ca'. ²Beṇə' goxoayag ca' beṇə' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižə' güenlažə' na' bitoch bibi əsa'aquene' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' catə'an yesə'əxoayague' o catə'an so'one'

bichlə de'e mal. ³Yoso'ožone' no yoso'ošagna', na' yesə'əne' de que bito gaquə gaocho balə yelə' guao la'aŋə'əczə Diozən' bene' par niç zjəden. Na' bene' yoguə' yelə' guao ca' par niç chio'o chonlilažə'əchone' na' nombi'acho de'en naquə de'e li gaoga'acchon na' güe'echone' yelə' choxcwlen. ⁴Na' de'en bene' yoguə' de'e ca' nezecho zjənaquən güen na' bito zjənaquən par gue'iga'aquechon, con güe'echo Diozən' yelə' choxcwlen par de'e ca' chone' chio'o. ⁵Zjənaquən güen par gaoga'acchon chedə' cho'echo Xtižə'enə' catə' choncho orasyon cho'echo yelə' choxcwlen che' par lega'aquən.

Nac cheyalə' so'on beŋə'
ca' yoso'osed yoso'olo'ine'
xtižə' Jesocristən'

⁶Na' Temtio, par niç yebeichgüei Jesocristən' can' chono' xšine'enə' cheyalə' əgwzejni'ido' beŋə' bišə'əcho beŋə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' de'e ca' bagwnia' le'. Šə gono' ca' gaquəlenən le' par sotezə so' gonlilažə'əcho' Jesocristən' na' talencho' dižə' li che Diozən' de'en bachdalenə' na'a. ⁷Bito gone chio' dižə' güenlažə' de'en chsa'aljlažə' beŋə' ca' cui chso'elao' Diozən'. Chso'e dižə' ca dižə'ən chsoe' balə no'olə gol ca' len bidao' ca' de'e cui zaquə' šejlə'echo chei. Pero na' le' bsd par niç šejach goncho' can' chene'e Diozən'. ⁸Nezecho de que catə' choncho jersisy chaclenən cuerp chechon', na' catə' choncho can' chene'e Diozən' caguə cuerp checho na'azən' chaclenən, sino chaclenczən chio'o par zocho

mbalaz na'a lao mbancho na' ca'aczə catə' žjəyezochə len Diozən'. ⁹Naquən de'e li na' zaquə'ən par šejlə'echo chei. ¹⁰Na' Diozən' chone' par niç de yoguə' de'e chyažje yoguə' beŋə' par niç zjəmbane', na' chone' yelə' mban zejlicane che chio'o chonlilažə'əchone'. Na' de'en zocho lez žjəyezochə len Dioz ben' zo zejlicane, chonchguacho xšine'enə' na' chgo'o chchejlažə'əcho catə' chəsə'əzi'ichižə' beŋə' chio'o.

¹¹Bsd blo'i beŋə' de'e quinga babzejni'ida' le' na' gono' mendad so'one' can' bagwnia'. ¹²La'aŋə'əczə ne'e naco' beŋə' xcuidə' bito go'o latjə yesə'əzo beŋə' le' ca'alə cui yoso'ozenague' chio'. Len bitə'əteza əŋao' na' len yoguə' de'en chono' blo'i beŋə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' nac cheyalə' so'one', na' naquən' cheyalə' sa'aquene' che Diozən' na' che ljuežjga'aque' na' nac cheyalə' nite'əteza nite'e so'onlilažə'e Jesocristən', na' nac cheyalə' so'one' par niç la'ažda'oga'aque'enə' əsa'aquən xi'ilažə'. ¹³Mientr yida' gan' zo'onə' gwlec yichjo' blab Xtižə' Diozən' de'en nyojən len beŋə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' na' gwdixjue' dižə' güen dižə' cobə che'enə', na' bzejni'i beŋə' bi zeje xtižə' Diozən'. ¹⁴Ben yoguə'əlöl de'en gwlej Diozən' le' par gono' catə'ən boso'oxxə na' beŋə' golə beŋə' blao ca' yichjo'on na' boso'ozenene' le' de que Diozən' gwleje' le' par gono' xšine'enə'. ¹⁵Gwlec yichjo' ben yoguə' can' gwnia' par niç yoguə' beŋə'

yesə'ələ'ine' can' zdach chono'
can' chene'e Diozən'. ¹⁶Gwdapə
cuidad ben con can' chazlažə'
Diozən', na' bsd blo'i beṇə' so'one'
ca'. Šə gono' ca' gaquəlenən beṇə'
ca' choso'ozenag xtiž'o'ona' par
yesyə'əchoje' xni'a de'e malən' na'
lēczə gaquəlenən le'.

**Can' cheyalə' goncho len beṇə'
ca' chso'onlilažə' Cristən'**

5 Šə bi de'en chon to beṇə' golə,
bito tiło'one' sino gwṇeyoine'
can' cheyalə' gone', ben can' chono'
len xao'. Na' šə bi de'en chon to
beṇə' xcuidə' bzejni'ine' ca bišo'o.
²Na' šə bi de'en chon to no'olə
golə, bzejni'ine' can' chono' len
xna'o, na' šə bi de'en chon to no'olə
xcuidə' bzejni'ine' ca to zano' par
nich notono gaquə əṇe' de que de'e
malən' chono'.

³Cheyalə' goncho mantener no'ol
ca' bagwsa'at be'en čega'aque', šə
zjənaque' doalje gozebə. ⁴Pero šə
nitə' xi'inga'aque' o xesoaga'aque'
bzejni' beṇə' ca' de que cheyalə'
so'one' lega'aque' mantener čhedə'
beṇə' gol ca' babosyo'osgole'
lega'aque'. Chazlažə' Diozən'
goncho mantener beṇə' golə lao
family che čecho. ⁵No'ol ca'
zjənaquə doalje gozebə, beṇə'
ca' notono family čega'aque'
nitə', nite'e lez gaquəlen Diozən'
lega'aque' na' chso'ontezə chso'one'
orasyon teža na' še'elə. De'e na'anə'
zjəzaque'e par goncho lega'aque'
mantener.

⁶No'olə gozeb ca' chso'on xbab
so'one' con can' chse'enene'
zjənaquəga'aque' ca beṇə' guat len
yichjla'ažda'oga'aque'enə' de'en

cui choso'ozenague' che Diozən'.

⁷Yoguə' de'e ca' bagwni'anə'
gono' mendad so'on beṇə' ca'
chso'onlilažə' Cristən' par nich
notono gaquə əṇe' de que chio'o
chonlilažə'əcho Cristən' bito
choncho can' cheyalə' goncho. ⁸Šə
nocho cui gaquəlencho no parient
čecho len de'en chəsə'əyažjene',
bito choncho can' cheyalə' gon
chio'o chonlilažə'əcho Cristən' na'
napəchcho dolə' cle ca beṇə' ca' cui
zjənombia' Cristən'. Na' peorəch šə
cui choncho mantener no'ol čecho,
xi'iṇcho, na' xaxna'acho.

⁹Quinga nezele noe' no'olə
gozeb ca' cuejle par nich le'e
chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən'
gonle lega'aque' mantener. Šə
banite'e gyon iz o mazlə, na' šə
gwnitə' tgüejzə be'en čega'aque',
¹⁰na' šə beṇə' zan chəsə'əne'
bagwso'onchgüe' de'e güen ca
de'en bosə'əsgole' no bidao' o
chəsə'əgüialaogüe' beṇə' zitə'
ližga'aque'enə', o chsa'aclenchgüe'
yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej
Diozən' par zjənaque' lažə'
ne'enə', o chsa'aclene' beṇə'
chəsə'əyi' chəsə'əzaque'e, o šə
bagwso'onchgüe' bitə'ətezəchlə
de'e güen nachən' zjəzaque'e par
cuejga'aclene'.

¹¹Pero bito cuejle no'olə gozeb ca'
zjənaquə beṇə' xcuidə' la' gwžinlja
ža se'enene' yesə'əbejyichje'
xšin Cristən' na' se'enene'
yesyə'əšagne'e de'e yoblə. ¹²Na'
šə yesə'əbejyichje' xšin Cristən'
əsa'ape' dolə' de'en cuich so'one'
can' gwso'one' lyebe. ¹³Na' no'olə
gozebə xcuidə' ca' bito gonga'aclene'
mantener. De'en yesə'əlaže'e liž

beṇə', so'olaogüe' cui so'one' žin na' əsa'aque' beṇə' güilj gwxan dižə' na' yesə'əgüiazeche' bin' chso'on beṇə' yoblə, na' so'e dižə' che de'en cui cheyalə' so'e dižə' chei. ¹⁴Chacda' güen šə no'olə gozebə xcuidə' ca' yesyə'əšagne'e de'e yoblə na' yesə'əzane' na' yosyo'osgol xi'inga'aque', na' yosə'əgüia yoso'oye' xmendadga'aque' de'e de ližga'aque', par nič notono beṇə' contr checho gaquə əṇe' de que de'e malən' choncho.

¹⁵Balə no'olə gozebə xcuidə' ca' bagosə'əbejyichje' Cristən' par zjəsə'ənaogüe' Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca'.

¹⁶Notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' šə lao family čhega'aque'enə' nitə' no'ol ca' bagwsa'at ben' čhega'aque', cheyalə' so'one' lega'aque' mantener par nič beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' bito so'one' lega'aque' mantener, sino so'one' mantener no'ol ca' zjənaquə doalje gozebə.

¹⁷Beṇə' ca' bagwlejlə par zjənaquə' beṇə' golə beṇə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən' šə chso'one' binlo de'en ngo'o lao na'aga'aque' so'one', zjəzaque'e par gaple lega'aque' respet na' par čixijwle che gast čhega'aque'enə', na' mazəchlə šə noe' chesə'əyixjui'e xtižə' Diozən' na' choso'osed choso'olo'ine' bi zejennə'. ¹⁸Zjəzaque'e par gonle ca' la' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: “Bito əgwseyjwle cho'a go'on ca' par nič cui gaquə sa'ob žlac choso'olej choso'ošəšjəb trigon' par chchoj xeinə'.” Na' leczə nyojən nan: “To beṇə' güen žin cheyalə' si'e laxjue'”

¹⁹Bito gono' cas šə no gao xyan' contr to beṇə' golə beṇə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən' šə cui zo yeto o yəčhopə testigw beṇə' əso'e dižə' de que de'e malən' chon be'enə'. ²⁰Pero šə de'e li chone' de'e malən', cheyalə' tilo'one' lao yoguə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' par nič yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' yesə'əžebe' so'one' de'e malən'. ²¹Diozən' na' Xancho Jesocristən' na' angl beṇə' ca' zjənchoj par chso'one' mendad che Diozən' zjənaquə' testigw čhia' de'en chona' mendad gono' can' bagwnia' le' le'e cart nga. Tozəczə can' gono' len notə'ətezə beṇə', ni toe' cui gono' xench. ²²Bito yob cuejo' notə'ətezə beṇə' par gaquə' beṇə' golə beṇə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən', la' šə əxope' gone' de'e mal lenczo' le' gapo' dolə' šə ca'. Ben par nič gactezə gaquə yichjla'ažda'ogo'onə' xi'ilažə'.

²³De'en chacšendo' telizə, bitoch ye'ejo' slezə nis, sino güe'ej latə' bino par nič gaquəlenən li'onə'.

²⁴Nacbiaxejə de'e mal de'en chso'on balə beṇə' antslə ze'e əžin ža əsa'aque' castigw che xtolə'əga'aque'enə'. Pero na' yebale' bito yob gacbe'icho šə chso'one' de'e mal. ²⁵Na' leczə can' naquən len beṇə' chso'on de'e güennə'. Balə' nacbiaxejə de'e güennə' chso'one', na' yebale' bito nacbia' pero gwžin ža la'alaon.

6 Yoguə' mos beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' cheyalə' əsa'ape' xanga'aque'enə' respet, par nič xanga'aque' ca' bito yesə'əṇe' contr Diozən' ben' cho'ela'ocho na'

contr de'en chsed chlo'icho. ²Na' šə xanga'aque' ca' leczə chso'onlilaže'e Cristən', mos ca' bito cheyalə' so'one' xbab cui yoso'ozenague' čhega'aque' por ni čhe de'en zjənaque' txen chso'onlilaže'e Cristən'. Mazəchlə cheyalə' so'one' žinŋə' do yichj do lažə'əga'aque' čhedə' xanga'aque' beŋə' ca' chso'one' žin čhei chso'onlilaže'e Cristən' na' Diozən' chaquene' čhega'aque'. Gwdixjue' de'e ca' babzejni'ida' le' na' bsd blo'in.

**Cheyalə' socho content len
de'e de čhecho laogüe de'en
chonlilažə'əcho Jesocristən'**

³Nitə' beŋə' choso'osed choso'olo'ine' dižə' de'en cui zdan lebe len de'en bagwnia' le' na' len dižə' güen čhe Xancho Jesocristən' na' len bitə'ətezəchlə de'en chzejni'icho beŋə' par chso'elaogüe'e Diozən'. ⁴Beŋə' ca' choso'osed choso'olo'ine' clelə chso'on cuinga'aque' xen chsa'aquene' zjəneze'ne' len la' bitobi chse'ejni'ine'. Beŋə' ca' chso'on ca' con zjəchi' yichjga'aque' chesə'ədilə chesə'əšašlene' beŋə' yoblə, na' chso'e dižə' čhe no pont dao' de'en choso'osed choso'olo'ine' de'en cui naquə de'e žialao. De'en chesə'ədilə chesə'əšaše' čhe bizə de'en nac ca' chonən par ničh chsa'acxi'i ljuježga'aque', na' chsa'acyože' beŋə', na' choso'ožia choso'onite'e beŋə', na' chso'one' xbab mal čhe beŋə', ⁵na' chesə'əža'a ljuježga'aque' toe' yetoe'. Beŋə' ca' chso'on ca' choso'ozenague' čhe la'ažda'omalga'aque'enə' na' bito zjənombi'e de'en naquə de'e

li. Malən' chso'one' choso'osed choso'olo'ine' čhe Diozən' parzə ničh so'one' gan. Bito gono' txen len beŋə' ca' chso'on ca'. ⁶De'e liczə de'e xen de'e zedegua'an par chio'o šə cho'ela'ocho Diozən' na' šə zocho mbalaz len de'e dao' de čhecho. ⁷Can' na dicho nga: “Ga'alchon' catə'ən bla'acho yežlyo nga na' ga'alchon' yeza'acho.” ⁸Cheyalə' socho mbalaz šə de de'en che'ej de'en chaocho, na' šə de xala'anchə, na' gan' chtascho. ⁹Beŋə' ca' zjəchi' yichjga'aque' gatə' de'e zan šinlazga'aque', de'e zan bien čhega'aque' o mech xen čhega'aque' choso'ozenague' čhe de'e malən'. Can' chac chesə'əxope' lao na' gwxiye'en. Choso'ozenague' čhe la'ažda'omalga'aque'enə' par chso'one' de'e zan de'e cui zjəzaquə' na' de'en chso'on mal len lega'aque'. Beŋə' ca' chso'on ca' yesə'əbiayi'e na' əsa'aque' castigw zejlicane. ¹⁰La'ažda'omalchon' gwzenaguən čhe bitə'ətezə de'e mal šə chebeichgüeicho mechən'. Bałə beŋə' de'en chesya'əbeichgüeine' mechən' bagosə'əbejyichje' dižə' li čhe Diozən' na' de'e zan de'en chesə'əžaglaogüe' yelə' güen de'e mal čhega'aque'enə'.

**Cheyalə' cuec yichjcho goncho xšin
Diozən' do yichj do lažə'əcho**

¹¹Pero na' le' naco' beŋə' güen xšin Diozən', bito yebeido' de'e ca' zjənac ca', sino güe'elažo'o gono' de'en naquə güen lao Diozən', na' šejəch goncho' can' chene'ene'enə' na' gonlilažə'əcho'one', na' gaquəchdo' čhe' na' čhe beŋə'chən', na' sotezə so' gonlilažo'o Diozən'

catə' de de'e saquə'əzi'o, na'
gaquəcho' beṇə' gaxjwlažə'. ¹²Ca
to deportist chone' do yichj do
laže'e yoguə' de'en cheyalə' gone'
par nič si'e premio, le'egatezə ca'
le' gwlec yichjo' ben xšin Diozən'
do yichj do lažo'o laogüe de'en
chonlilažo'one'. Gwlec yichjo' de'en
žjəyexo' len Diozən' zejlicane čhedə'
Diozən' gwleje' le' par žjəyexo' len
le', na' bi'o dižə' li lao beṇə' zan
de que chonlilažo'one'. ¹³Ca'aczən'
be' Jesocristən' dižə' li lao Ponsio
Pilātən' de que chonlilaže'e Diozən'.
Na' na'a lao Jesocristən' na' lao
Diozən' ben' chnežjo yelə' mban
če beṇachən', na' bia chsa'aš, na'
biquə'əchlə de'e zjəmban, ¹⁴chona'
mendar gono' yoguə' de'en nezdə'
chene'e Diozən' gono'. Benən xte
ca yidə Xancho Jesocristən' de'e
yoblə par nič notono gaquə əṇa de
que cui chono' can' chene'e Diozən'.
¹⁵Yidə Jesocristən' de'e yoblə catə'
əžin ža əžin or əgwžia Diozən' bia'
yide'. Tozə Diozən' chnabi'e doxenlə,
na' le'enə' cho'ela'ocho. Le'enə'
naque' Rei ben' chnabia' yoguə' rei
ca' yelə', na' naque' Xancho ben'
chnabia' yoguə' beṇə' gwnabia'
ca' yelə'. ¹⁶Tozə le' chone' chio'o
yelə' mban zejlicane na' tant yo'o
yelə' chey che'eni' che'ena' gan'
zo'ena' xte notono nochlə gaquə
bigue'e gan' zo'ena'. Notono beṇə'
lao yežlyo nga ne'e le'ine' le' na'
notono no gaquə le'ine' le'. Cheyalə'

güe'ela'ochone' la' le'enə' chnabi'e
zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

¹⁷Na' ca naquə beṇə' ca zjənaque'
beṇə' gwni'a yežlyo nga, ben
mendar bito əsa'aque' beṇə'
ya'alažə', na' bito so'one' xbab
nite'e mbalaz por ni če yelə'
gwni'a čega'aque'ena' čhedə' ca
naquə yelə' gwni'ana' de'e te čhein'.
Cheyalə' nite'e lez gon Diozən' ca
nite'e mbalaz, la' le'enə' chone'
chio'o yoguə' de'en naquə de'e güen
par nič yebeichon. ¹⁸Beṇə' gwni'a
ca' cheyalə' cue' yichjga'aque' par
so'one' porzə de'e güen, so'one'
de'en chebei Diozən', yesə'əchine'
xmechga'aque'ena' par əsa'aclene'
beṇə', na' bito əsa'aque' beṇə' rgüin.
¹⁹Šə bach chso'one' ca', bachso'one'
can' chene'e Diozən' gon chio'o
de yelə' mban zejlicane čecho na'
gaquəlenən lega'aque' tyemp de'en
zeza'.

Yeto de'en gože' Temtion'

²⁰Temtio dao' gwlecchgua yichjo'
yoguə' de'en babzejni'i Diozən' le'.
Bitobi cas gono' če bitə'ətezə de'en
yesə'əna beṇə' ca' chso'onlažə'
chəsə'əne' de que xtižə'əga'aque'ena'
naquən de'e sin', čhedə' bitobi
zaquə'ən lao Diozən'. ²¹Beṇə' ca'
chesə'əna ca' bagosə'əbejyichje'
dižə' li če Diozən' na' bitoch
chso'onlilaže'ene'.

Na'a ža gaquəlenšga Diozən' le'.
De'e na'azən' chzoja'. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj

San Pabən' Par Temtion'

Pabən' chzoje' Temtion'

1 Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gwnalažə' Diozən'. Gwleje' nada' par naca' apostol par ničh chyixjui'a can' bene' lyebe de que gatə' yelə' mban zejlicane che notə'ətezə benə' gonlilažə' Jesocristən'. ²Na' chzoja' le' Temtio dao', len' banona' ca xi'ina'. Chona' orasyon chnaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le' na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilažə'e le' na' so'onšgue' ca so cuezə' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogonə'.

Cheyalə' güe'echo dižə' che Jesocristən'

³Do yichj do laža'a cho'elaogua'a Diozən' can' gwso'on de'e xaxtaogua'a ca', na' nezda' lo'o yichjla'ažda'ogua'an de que chona' can' chazlažə' Diozən'. Na' yoguə' laste catə' chona' orasyonnə' cho'a yelə' choxcwlen che' par le'. ⁴Chjza'alaža'a can' gwchežo' catə' beza'a gan' zo', teža na' še'elə' chzelažə'əchgua' le'i ljuežjcho par ničh yebeichgüeida' lo'o

yichjla'aždaogua'an. ⁵Na' chona' xbab can' chonlilažo'o Diozən' do yichj do lažo'o can' chso'on xna'agolo' Loida na' xna'o Eunise bedote, na' zoa' segor de que chonlilažo'one' can' chso'on lega'aque'.

⁶De'e na'anə' chneyoida' le', ben xte ga zelao saquə'ədo' par gono' ca de'en ben Diozən' lao na'o gono' catə'an bxoə na'ato'onə' yichjo'onə' par blo'eto' de que Diozən' gwleje' le' par gono' xšine'enə'. ⁷Diozən' babene' chio'o Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' bito cheyalə' žebcho. Na' de'en zo Spirit che'enə' len chio'o, nezecho chaclen Diozən' chio'o len yelə' guac che'enə' na' chactezə chaquecho che ljuežjcho na' chnabia' cuincho par choncho can' chazlažə' Diozən'. ⁸De'e na'anə' bito yeto'ido' go'o xtižə' Xancho Jesocristən' na' nic yeto'ido' chia' de'en naca' pres laogüe de'en chyixjui'a xtiže'enə'. Cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho əzaglaəcho ca de'en gac checho laogüe de'en chyixjue'echo dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən', na' Diozən' gaquəlene' chio'o len yelə' guac

che'enə' catə'an əzaglaochō. ⁹Catə' cuinə' xē yežlyon' Diozən' bsi'e xneze gwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə'. Na' catə' gwozloa benlilažə'əcho Jesocristən' Diozən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə', bito bene' ca' por ni che bilə de'e güennə' bencho. Gwleje' chio'o chedə' nži'ilaže'e chio'o. ¹⁰Diozən' bablo'ine' chio'o can' nži'ilaže'e chio'o de'en bsele'e Jesocristən' ben' bebej chio'o xni'a de'e malən'. Jesocrist na'anə' bene' par nič əžin ža cuezə yelə' gotən'. Na' de'en chejle'echo dižə' güen dižə' cobə che'enə' nezecho de que deczə yelə' mban zejlicane checho.

¹¹Diozən' gwleje' nada' par nič əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' na' par nič naca' apostol che'enə' na' chsed chlo'ida' xtiže'enə' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹²Na' de'en chsed chlo'ida' xtiže'enə' de'e na'anə' chžaglaogua' nga. Pero bito cheto'ida' che de'en chžaglaogua' dia' ližya nga, chedə' nombi'a Diozən' ben' chonlilažə'a. Baben cuina' lao ne'enə' na' nezdə' de que nape' yelə' guac par gone' ca sotezə soa' gonlilažə'ane' xte catə'əch əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə.

¹³Gwnaošga yoguə' de'en babsed bablo'ida' le', la' lennə' naquən güen, na' bito cuejyichjo' de'en chonlilažə'o Jesocristən' na' de'en chacdo' che' na' che beṇəchən'.

¹⁴Be' latjə gaquəlen Spirit che Diozən' le' par nič sotezə so' əgwsed əgwlo'ido' dižə' li de'en babzejni'ida' le', chedə' Spirit nan' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁵Nezdo' de que Figelon' na' Ermogenesən' na' yezan beṇə' ljuežjcho ca' nitə' Asian' bagosə'əbejyichje' nada'. ¹⁶Pero na' Onesiforon' bito beto'ine' chia' de'en dia' ližya nga, sino btipe' lažə'a zan las. Xancho Diozən' gwlo'ešgue' can' nži'ilaže'e le' na' family che'enə'. ¹⁷Catə' bide' Roma nga bene' byen beyilje' nada' na' beželene' nada' dia' ližya nga. ¹⁸Na' nezdo' can' goclenchgüe' nada' Efeson'. Chṇaba' lao Xancho Diozən' əgwlo'ine' le' can' nži'ilaže'ene' catə' əžin ža choglaog Xancho Diozən' che yoguə' beṇə' šə zjənape' dolə' o šə cui zjənape' dolə'.

**Cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho
len de'en əzaglaochō lao
goncho xšin Jesocristən'**

2 Na'a xi'indaogua'a, de'en chaclen Jesocristən' le' benchechlažə'o ben xšine'enə'. ²Na' yoguə' de'en babsed bablo'ida' le' lao beṇə' ljuežjcho zan ca', bsed blo'in beṇə' ca' nitə'ətezə nite'e chso'one' complir can' cheyalə' so'one', beṇə' gaquə yoso'osed yoso'olo'ine'en beṇə' yoblə.

³Bguo'o bchej len bitə'ətezə de'en əzaglaogo' lao gono' xšin Jesocristən' par nič ca' saquə'əlebədo' ca to soldad gual.

⁴Nezecho de que notono beṇə' gaquə gone' xšine' žlac zde' yelə' soldadən', chedə' cheyalə' gone' con can' na ben' chnabia' le'.

⁵Na' nezecho de que ben' naquə deportist bito gaquə si'e premio šə bito chzenague' che yoguə' reglas ca' catə'an chyitje'. ⁶Na' leczə nezecho de que ben' chelalə chon

žin yixə'əna' chzi'e part nech che
cwsešən' par cuine' antslə ze'e
chnežjue' che beṇə' yoblə. ⁷Ben
xbab che de'en chzejni'ida' le', na'
Xancho Jesocristən' gaquəlene' par
nič šejni'ido' can' cheyalə' gono'
xšine'enə'.

⁸Na' ben xbab che Jesocristən'
ben' goljə yežlyo nga lao dia che
de'e Rei Dabin', na' bebane' ladjo
beṇə' guat ca' can' chyixjui'a
dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

⁹Na' de'en chyixjui'a dižə' güen
dižə' cobə che'enə' de'e na'anə'
chžaglaogua' na' dia' ližya nga ca
to beṇə' mal juisy. Pero la'anə'əczə
nada' dia' ližya nga, bitobi
gaquə so'on beṇə' par nič cui
gasə' laljə xtižə' Diozən' doxenlə.

¹⁰La'anə'əczə chžaglaogua' nga
zotezə zoa' chyixjui'a xtižə' Diozən'.
Chyixjui'an par nič yeziquə'əchlə
beṇə' bagwlej Diozən' par əsa'aque'
xi'ine' so'onlilažə'e Jesocristən'. Na'
šə so'onlilažə'ene', yebeje' lega'aque'
xni'a de'e malən' na' gwnəžjue'
lega'aque' yelə' mban zejlicane.

¹¹Dižə' quinga zjənaquan de'e li:
Šə ngodə'əcho txen len Cristən'
ca de'en gwso'ot beṇə' le',
lecəzə ngodə'əcho txen len le' ca
de'en bebane' ladjo beṇə' guat
ca' par nič žjəyezochə len le'.

¹²Šə chio'o chonlilažə'əcho Cristən'
chgo'o chchejlažə'əcho catə'an
chžaglaochə,
lecəzə nabi'acho txen len le'.
Šə cuejyichjəcho Cristən' lecəzə ca'
le' cuejyichjə' chio'o.

¹³Na' la'anə'əczə šə chio'o cui
goncho complir can' nacho
goncho, bia'aczə zo le' gone'
con can' ne'enə',

la' naquəcze' beṇə' chon complir
len bitə'ətezə de'en ne'.

Can' goncho xšin Jesocristən' binlo

¹⁴Ben par nič beṇə' ljuežjcho
ca' chso'onlilažə' Cristən'
žjəsyə'əzalažə'e de'e ca' bagwnia',
na' ben mendad cui yesə'ədilə
yesə'əšaše' entr ljuežjga'aque' por
ni che bizə dižə' de'e cui zeje.
Xancho Diozən' naque' testigw
can' chso'one'. Na' šə yesə'ədilə
yesə'əšaše' beṇə' ca' choso'ozenag
chega'aque' cui se'ejle'e xtižə'
Diozən'. ¹⁵Bentezə ben xte ga
zelao saquə'ədo' par nič yebei
Diozən' can' chono'onə' na' par
nič bito gaquədo' zto' de'en chono'
xšine'enə'. Na' əgwsed əgwlo'ido'
cayanə'an zeje xtižə' Diozən'.

¹⁶Bitobi cas gono' che bitə'ətezə
dižə' de'en yesə'əna beṇə' de'en
cui naquə de'e zaque'e lao Diozən',
chedə' dižə' ca' chxoayaguən
beṇə' par nič chyalə'əch
chso'onche' de'e malən'. ¹⁷Na' xtižə'
beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i
de'e ca' zjənac ca' chonən par
nič beṇə' ca' choso'ozenag
chega'aque' chəsə'əbejyichjə'
de'en chso'onlilažə'e Cristən', ca
chen de'en naquə mal chytjən
doxen lao cuerp chechon' na'
chžiai'yin len. Imeneon' na'
Fileton' choso'osed choso'olo'ine'
dižə' güenlažə' de'en nac ca'.

¹⁸Lega'aque' bagosə'əbejyichjə'
de'en naquə de'e li chedə'
choso'osed choso'olo'ine' de que
chio'o chonlilažə'əcho Cristən'
babebancho ladjo beṇə' guat ca' ca
de'en bocobe' yichjla'ažda'ochon'
na' cuat əžin ža yolis yosbane'

chío'o len cuerp chechon'. Na' de'en choso'osed choso'olo'ine' ca', bałə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' chsa'aczejlažə'e šə xtižə' Cristən' naquən de'e li. ¹⁹Chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca to lan yo'o de'en naquə de'e gual. Na' nyoj Xtiže'enə' checho nan: "Diozən' nezene' non' zjənaquə xi'ine'." Na' leczə nyojən nan: "To to beṇə' chesə'əne' de que chso'onlilažə'e Xancho Diozən' cheyalə' yesə'əbejyichje' cuich so'one' de'e malən'."

²⁰Nezecho de que lo'o liž beṇə' gwni'a ca' zjəde no yesə' xguaguə na' no ša' de or na' de plat, na' leczə zjəde no xguaguə na' no ša' de yag na' de gon'. Bałən chso'onən žin par len de'en zjənaquə xoche na' yebałən chso'onən žin par len de'en zjənaquə de'e zban. ²¹Notə'ətezcho šə bito naocho de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə' ca' gwxaquə'əlebecho ca to yesə' o to xguaguə de'e chon žin len de'en naquə xoche čhedə' gwaquə goncho xšin Cristən' de'en zaquə'əchgua. La' šə cui naocho de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə'əna' nachən' gwaquə gon cuincho lažə' na' Diozən' na' socho probnid par goncho bitə'ətezə de'e güen de'en chene'e Cristən' goncho.

²²De de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho žlac ne'e naccho beṇə' xcuidə', pero le' bito gono' bitə'ətezə de'e ca'. Be'elažə' ben de'en naquə güen lao Cristən', na' gwzotezə gwzo benlilažə' le', na' goque che ljuəžj beṇə'cho', na' leczə gwzo gwležə

binlo len lega'aque'. Be'elažə' ben yoguə' de'e ca' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən' beṇə' ca' zjənaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' xi'lilažə'. ²³Bito əgwzenago' che beṇə' ca' zjənchoł yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chesə'ədilə chəsə'əšaše' por ni che bizə dižə', čhedə' šə əgwzenagcho che dižə' ca' zjənac ca' gonən par nič gaquəyožcho beṇə'. ²⁴Chio'o naccho beṇə' güen xšin Xancho Cristən' bito cheyalə' tiłə gwšašlencho beṇə'. Cheyalə' goncho güen len yoguə' beṇə', na' cheyalə' nezecho nac əgwsed əgwlo'icho beṇə' xtižə' Diozən' binlo, na' cheyalə' co'o gwčejlažə'əcho bitə'ətezə de'en chso'one beṇə' chio'o. ²⁵Cheyalə' gaccho beṇə' gaxjwlažə' catə' güe'echo consejw beṇə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'ejle'e dižə' li che Cristən'. Šə can' goncho, de repent gaquəlen Diozən' lega'aque' par nič yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' sa'acbe'ichene' de'en naquə de'e li. ²⁶Na' šə yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' yesyə'əchoje' xni'a gwxiye'en gan' nite'e na'a chso'one' con can' chazlažə'ənnə'.

Naquən' so'on beṇə' catə' bazon yidə Xancho Cristən' de'e yoblə

3 Cheyalə' šejni'ido' de que catə' bazon yidə Xancho Cristən' de'e yoblə, lechgualə de'e zan de'e žaglaο chio'o chonlilažə'əchone'. ²Ca tyemp na' nitə'əchgua beṇə' yesyə'əbeine' so'onchgüe' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na' yesyə'əbeichgüeine' mech, na'

so'elao' cuinga'aque', na' sa'alaze'e. Yoso'ožia yoso'onite'e beṇə' na' Diozən', na' bito yoso'ozenague' che xaxna'aga'aque'. Bito so'e yeḷə' choxcwlen che Diozən' na' bito sa'ape'ene' respet. ³Na' xte bito güe'en latja əsa'aquene' che beṇə' yoblə, əsa'aque' beṇə' ggo'olažə', əsa'aljlaže'e par yoso'oxie' gwdilə, bito gaquə yesə'əbeze' cuich so'one' bitə'ətezə de'e malən' de'en nan so'one'. So'one' znia len ljuējiga'aque' can' chso'on bia yixə', na' yesə'əgue'ine' bitə'ətezə de'en naquə de'e güen. ⁴Yesə'əxoayague' beṇə' parzə niçh yoso'odie' lega'aque' lao na' beṇə' contr čhega'aque' ca', na' yesə'əne' dižə' loc dižə' lžej na' so'ontezə' de'e malən' sin cui bi xbab so'one'. So'on cuinga'aque' xen, na' yesyə'əbeine' so'one' legr lgua'a əsa'aquene' che Diozən'. ⁵Na' so'one' ca əsa'aque beṇə' yeziquə'əchlə de que chso'elaogüe'e Diozən', pero bito so'e latja yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Bito gono' txen len beṇə' ca' so'on de'e ca' bagwnia'. ⁶So'one' can' chso'on baḷə beṇə' ca' chja'ac liž beṇə' par choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'. Na' choso'oxoayague' no'ol ca' chsa'ac šayečə šayen len xtižə' Diozən', no'ol ca' nyan xtolə'əga'aque'enə'. Choso'ozenagtezə no'ol ca' che bitə'ətezə de'en na la'ažda'omalga'aque'enə' so'one'. ⁷De'e na'anə' choso'ozenague' che notə'ətezə beṇə' goxoayag, bitə'ətezə de'en choso'ozejni'ine' lega'aque', na' bito chžin ža əse'ejni'ine' de'en naquə de'e

li. ⁸Can' gwso'on de'e Janes na' de'e Jambres contr de'e Moizezən' catə'an cui gwse'enene' yoso'ozenague' che dižə' li de'en be'elen de'e Moizezən' lega'aque', leczə can' chso'on beṇə' goxoayag quinga contr Diozən' por ni che de'en cui choso'ozenague' che dižə' li che'enə'. Zjənčhol yichjla'azda'oga'aque'enə' yeḷə' güen de'e mal čhega'aque'enə' na' bito chso'onlilaže'e Diozən' par yebeine' lega'aque'. ⁹Pero caguə yosə'əxoayague' beṇə' sša, la' əžin ža catə' yoguə' beṇə' sa'acbe'ine' de que zjənčhol yichjla'ažda'oga'aque' na'anə' can' gwsa'acbe'i beṇə' de que gosə'əčhol yichjla'aždao' de'e Janesən' na' de'e Jambresən' catə'an gwso'one' contr de'e Moizezən'.

**Consejw le'ezelaogüe de'en
bzoj Pabən' par Temtion'**

¹⁰Na' le' Temtio, banezdə' binlo yoguə' de'en chsed chlo'ida' che Diozən', na' yoguə' can' chona'. Nezdə' can' chi' yichja' par niçh gona' porzə de'en chazlažə' Diozən'. Nezdə' can' zotezə zoa' chonlilažə'a Diozən' na' can' chgo'o chčhejlažə'a len de'en chyi' chzaca'a. Nezdə' can' zotezə zoa' chacda' che Diozən' na' che benəčən', na' can' bito chbejəyichja' xšin Diozən' catə' choso'ochi' choso'osaquə' beṇə' nada'. ¹¹Nezdə' can' boso'ochi' boso'osaque'e nada' catə'an gwzochə Antioquian' na' Iconion' na' Listran', na' nezdə' bichlə de'en babžaglaogua'. Na' leczə nezdə' can' bosla Xancho Cristən' nada' lao yoguə' de'e ca' bžaglaogua'. ¹²De'e li nitə'

beṇə' yoso'oçhi' yoso'osaque'e
notə'ətezcho ngodə'əcho txen len
Cristo' Jeso'osən' na' chi' yichjcho
chzenagcho çe Diozən'. ¹³Na'
ca naquə beṇə' mal ca' na' beṇə'
goxoayag ca' zja'aquəche' so'onche'
de'e malən'. Yoso'oçhoayague'
beṇə' yoblə na' se'ejle'e çe dižə'
güenlažə' de'en soe' beṇə'.

¹⁴Pero ca naco' le' Temtio
dao', gwzotezə gwzo bzenag
çe yoguə' de'en bachejni'ido'
çe Cristo Jeso'osən' na' de'en
bachejli'o chei, la' nezcədo'
noquə'əto'on bzejni'ito'on le'.
¹⁵Dezd xcuidə'ətio'onə' nombi'o
Xtižə' Diozən' de'en nyojən.
Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən
chzejni'in chio'o de que cheyalə'
gonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən'
par niç Diozən' yebeje' chio'o
xni'a de'e malən'. ¹⁶Cuin Diozən'
bzejni'ine' beṇə' ca' boso'ozo
Xtiže'enə' xbab che'enə' par niç
ca' boso'ozoje'en. De'e na'anə'
doxen Xtižə' Diozən' de'en nyojən
zaquə'əchguan par chzejni'in chio'o
çe Diozən', na' par chdiłən chio'o
catə'ən choncho de'e malən', na'
par chonən chio'o consejw, na' par
chzejni'in chio'o naquən' goncho
de'en naquə güen lao Diozən'.

¹⁷Xtižə' Diozən' de'en nyojən
chaclenən chio'o chzenagcho çe
Diozən' par niç ca' chnezecho
yoguə'əloł de'en cheyalə' ənezecho
par sotezə socho goncho yoguə'
claste de'en naquə güenṇə'.

4 Yidə' Xancho Jesocristən' de'e
yoblə deçhoglaogüe'en naquən'
gaquə çe to to beṇəç beṇə' ne'e
zjəmban na' beṇə' bagwsa'at, na'
techlə ṇabi'e. Na' Temtio dao',

Jesocristən' na' Xacho Diozən'
zjənaque' testigw chia' de que
chona' mendad ²sotezə so' chixjui'o
xtižə' Diozən'. Gwdixjue'en
catə' nlatjo' na' catə' chacdo' cui
nlatjo'. Be'elen beṇə' dižə' par
niç yesə'əneze' de que de'e
malən' chso'one', gwdiləga'aque'
çe de'e malən' chso'one' par niç
yesyə'ədinjene'en, be'ega'aque'
consejw, na' gwzotezə gwzo
bzejni'iga'aquene' sin cui
žjəxaquə'əlažə'o. ³Gwžin ža
catə' cuich əse'ene beṇəçhən'
yoso'ozenague' çe no əgwzejni'i
lega'aque' de'en naquə de'e
güen. De'e na'anə' yoso'otobe'
beṇə' zan beṇə' yoso'osed
yoso'olo'i lega'aque' dižə' de'en
chesyə'əbeine'. ⁴Yesə'əbejyichje'
cuich yoso'ozenague' çe dižə' lin'
na' yoso'ozenagzeche' çe dižə'
güenlažə' de'en chsa'aljlažə' beṇə'.
⁵Pero ca naquə le' ža, do tyempte
gwnabia' cuino' par gono' can'
chazlažə' Diozən', na' gwzotezə
gwzo bguo'o bchejlažə' catə'ən
de de'e chžaglaogo', na' gwzotezə
gwzo be' dižə' güen dižə' cobə çe
Jesocristən', na' ben doxen de'en
babən Diozən' lao na'onə' gono'.

⁶Gwzotezə gwzo ben xšin Diozən',
çhedə' la' bazon baozə so'ote' nada'
na' žjəyzoa' len Diozən'. ⁷Nada'
babena' xte ga zelao gwxaquə'əda'
par chona' can' chazlažə' Diozən'.
Babena' yoguə'əloł de'en ngo'o
Diozən' lao na'a gona', na' zotezə
zoa' chonlilažə'a Jesocristən'.

⁸Na' catə' žjəyzoa' len Diozən',
gone' par niç soa' mbalaz çhedə'
bentezə bena' de'e güen laogüe'enə'.
Xancho Jesocristən' zdacze' licha

na' catə' əʒin ʒa əne' bin' gaquə che
yoguə' beŋəchən', caguə nadə'əzan'
soa' mbalaz, leczə mbalaz nitə'
notə'ətezəchlə beŋə' chesyə'əbeine'
nite'e lez yidə Jesocrisən' de'e
yoblə.

De'en chene'e Pabən' gon Temtion'

⁹Ben byen par niç yob yido'
nga. ¹⁰Nia' ca' chedə' Demasən'
bagwlejyichje' nada' na' bazjəyede'
Tesalonican' de'en chi'ichgua
yichje' bin' gatə' che' lao yežlyo
nga. Na' ca naquə beŋə' ca' yelə'
ʒa, Cresenən' bazde' Galasian',
na' Titon' bazde' Dalmasian'.

¹¹Yetoga Locasən' nga'anlene'
nada'. Che'ešgo' Marcon' catə'an
yido', la' lechgualə chaclene' nada'.

¹²Babselə'a Tiquicon' Efeson'.

¹³Na' catə' yido' goxə'əšgo' xadon
chia' de'en bocua'ana' Troasən' liž
Carpon', na' beḡə' libr ca' pero na'
de'e žialao xench beḡə'əšga rollos
ca' de'en zjənyoj.

¹⁴Ljandr ben' chon žin len cobre
babenchgüe' contr nada'. Xancho
Diozən' əgwnežjue' le' castigw che
de'en babene'. ¹⁵Gapəšgo' ciudad
len le', la' babenchgüe' contr nada'
par niç cui chixjui'a xtižə' Diozən'.

¹⁶Catə' boso'odie' nada' lao
jostis ca' de'e nech, ni tozə cui no
bidə par əne' fabor nada'. Yoguə'
beŋə' ca' bena' xbab əne' fabor
nada' gosə'əbejyichje' nada'.
Chona' orasyon lao Diozən' chnaba'

yezi'ixene' chega'aque' de'en
gosə'əbejyichje' nada'. ¹⁷Bia'aczə
zoczə Xancho Diozən' len nada'.
Len' goquəlene' nada' par niç
bi'a xtiže'enə' clar na' bene' par
niç zan beŋə' cui zjənaquə beŋə'
Izrael gwse'enene' xtiže'enə'. Na'
Xancho Dioz na' bosle' nada' lao
na' beŋə' contr chia' ca'. ¹⁸Na'
nezda' goslaczə Xanchon' nada'
lao bitə'ətezə de'e gaquə chia', na'
əgwcuasə' gwcue'ejcze' nada' len
de'e malən' par niç žjəyezə' len
le' gan' chnabi'e. Ledoye'ela'oche'
na'a na' zejlicane. Na' can'
gonšgaczo.

Chguape' diox yeto čhope' na' chnablaže'e gaquəlen Diozən' lega'aque'

¹⁹Eguapšgo' Priscan' na'
be'en che' Aquilan' diox, na'
leczə family che Onesiforon'.
²⁰Eraston' bega'ane' Corinton',
na' bocua'ana' Trofimon' syoda
Mileton' chacšenene'. ²¹Ben xte ga
zelao saquə'ədo' par yido' antslə
ze'e gaquə zag. Leczə Eubolon'
chguape' le' diox, len Podenten',
na' Linon' na' Claudian' na' len
yoguə' beŋə' bišə'əcho ca' nitə'
nga.

²²Xancho Jesocrisən'
gaquəlenšgue' le' len xbab de'en
yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə', na'
gaquəlenšgue' yoguə'əle. De'e
na'azən' chzoja'. Pab

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Titon'

Pabən' chzoje' Titon'

1 Nada' Pab naca' beṇə' güen xšin Diozən' na' naca' apostol che Jesocristən'. Diozən' gwleje' nada' niḥ chyixjui'a xtiže'enə' len beṇə' ca' bagwleje' par əsa'aque' xi'ine', par niḥ so'onlilaže'ene' na' se'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' par niḥ so'one' can' chene'e Diozən'. ²Na' chaquəlenga'aca'ane' par niḥ yesə'əneze' de que žjəsyə'ənite'e len Diozən' zejlicəne. Ze'e xe yežlyon' Diozən' bene' lyebe de que beṇə' so'onlilažə' le' žjəsyə'ənite'e len le' zejlicəne. Na' nezecho de que bito chonlažə' Diozən'. ³Na' na'a catə' bžin ža bžin or can' bžie' bia'anə', Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' bzejni'ine' chio'o dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Na' gwleje' nada' na' bene' mendad chixjui'an len beṇə' yoblə. ⁴Chzoja' le' Tito, len' naco' ca doalje xi'ina' chedə' bzejni'ida' le' par niḥ chonlilažo'o Xancho Jesocristən' can' chonlilaža'ane' nada'. Chona' orasyon lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən', chnaba' əsa'aclənšgue' le' na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilaže'e

le' na' so'onšgue' par niḥ so cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Xšin Diozən' de'en chon Titon' gan' nzi' Creta

⁵Bocua'ana' le' Cretan' par niḥ yeyož gono' xšin Diozən' de'en gwzolaogua' beṇə'. Na' lecə beṇə' mendad cuejo' beṇə' yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' to to yež. ⁶⁻⁷Šə no beṇə' chso'on ca notono əna chso'one' de'e malən', šə nitə' tgüejzə no'ol čhega'aque', na' šə xi'inga'aque' ca' chso'onlilaže'e Jesocristən' na' šə xi'inga'aque' ca' bito chso'onditjeine' mech par so'one' legr na' nic zjənaque' beṇə' godenag, ca beṇə' can' cuejo' par yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən'. Gwlej beṇə' so'on ca notono əna chso'one' de'e malən', chedə' la' xšin Dioz na'anə' so'one'. Bitə cuejo' beṇə' zjənaquə godenag, beṇə' loc, beṇə' güe'e zo, o beṇə' chso'on znia par yoso'ozenag beṇə' čhega'aque', na' nic cuejo' beṇə' zjəzelažə' so'one' gan mech len xšin Diozən' de'en so'one'enə'. ⁸Gwlej beṇə' chəsyə'əbeine' choso'ogüialaogüe'

beṇə' yoblə ližga'aque'enə' na' beṇə' chəsyə'əbei de'e güennə' lgua'a de'e malən', beṇə' chəsə'ənabia' cuinga'aque' par chso'one' can' chazlažə' Diozən', na' beṇə' chso'on güen len ljuežjga'aque', na' beṇə' chso'on can' chebei Diozən', na' beṇə' cui chso'e latjə ṇabia' la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque'. ⁹Beṇə' ca' yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən', cheyałə' ṇita'ətezə ṇite'e yoso'ozenague' che dižə' lin' de'en chsed chlo'icho che Jesocristən' la' naquən de'e güen. Šə yoso'ozenague' chei, gaquə yoso'ozejṇi'ine'en beṇə' ca' chəsə'əne contr, na' gacbia' de que beṇə' contr ca' chso'e dižə'ən clelə.

¹⁰Gwlej beṇə' ca' chso'on can' bagwni'anə' par yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' chedə' nitə' zan beṇə' Izrael na' bałə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chso'one' txen len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən', pero bito chse'lenene' ṇabia' Diozən' lega'aque'. Chso'echgüe' dižə' de'en bitobi zjəzaquə' na' chəsə'əxoayague' beṇə'. ¹¹Cheyałə' gono' par niç beṇə' ca' chso'on ca' Cretan' ṇite'e žizə cuich yoso'osed yoso'olo'ine' dižə' güenlažə'əna' chedə' chso'one' par niç zan family bito nite'e binlo len ljuežjga'aque'. Na' parzə niç so'one' gan mechən' choso'osed choso'olo'ine' de'e ca' cui cheyałə' yoso'osed yoso'olo'ine'.

¹²To profet čhega'aque' leczə beṇə' Creta bzoje' čhega'aque' gwne': "Beṇə' Creta ca' syempr zjənaque' beṇə' güenlažə' na'

gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca bia znia yelə' güen de'e mal čhega'aque'enə', na' leczə zjənaque' beṇə' lia na' beṇə' xagüed." ¹³De'en bzoje' čhega'aque' naquən de'e li. De'e na'ana' cheyałə' tilo' lega'aque' che de'e malən' chso'one' par niç yesə'ədalene' dižə' güen che Jesocristən'. ¹⁴Na' tiləga'aco'one' par niç cui yoso'ozenague' che dižə' güenlažə' de'en chsa'aljilažə' beṇə' Izrael ca', na' cui yoso'ozenague' che beṇə' ca' bagosə'əbejyichje' de'en naquə de'e li bitə'ətezə de'e əse'e lega'aque' so'one'.

¹⁵Beṇə' ca' zjənaque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' guaquə sa'ogüe' bitə'ətezə yelə' guao sin cui so'onən manch yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Pero na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Jesocristən' bitə'ətezə de'e so'one', yichjla'aždaoga'aque'enə' zjənaquəchguan manch lao Diozən'. Choso'ozenagteze' che la'ažda'omalga'aque'enə' na' bitobi chsa'aque'ne' catə'ən chso'one' de'e malən'. ¹⁶Chəsə'əne' de que zjənombi'e Diozən' pero laogüe de'en chso'ontezə chso'one' de'e malən' nacbia' de que bito zjənombi'ene'. Chso'one' de'en chgue'i Diozən'. Na' zjənaque' beṇə' godenag, na' bito chac so'one' bitə'ətezə de'en naquə güen.

De'e güen de'en chsed chlo'icho che Jesocristən'

2 Pero na' le' Tito, bsd blo'i porzə de'en chonən txen len de'en chsed chlo'ida' che Jesocristən', la' naquən de'e güen. ²Ben mendar de que beṇə'

byo gol ca' cui so'e latjə n̄abia'
la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque'.
Cheyalə' so'one' par niç beṇə'
yoblə əsa'apəga'aque'ne' respet, na'
cheyalə' yesə'anabia' cuinga'aque'
par so'one' can' chazlažə' Diozən'.
Cheyalə' yesə'adalene' dižə' güen
che Jesocristən', cheyalə' n̄itə'ətezə
n̄ite'e əsa'aque'ne' che l̄juežjga'aque',
na' cheyalə' n̄itə'ətezə n̄ite'e
so'onlilažə'e Diozən' catə' chesə'əyi'
chesə'əzaque'e. ³Na' leczə ca'
ben mendad de que no'olə gol ca'
n̄itə'ətezə n̄ite'e so'elaogü'e Diozən'
bitə'ətezə de'e so'one'. Na' ben
mendar cui yoso'ožia yoso'onite'e
beṇə' na' bito əsa'aque' beṇə' gü'e
zo. Cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine'
beṇə' bin' naquə de'e güen so'one'.
⁴Cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine'
no'olə xcuidə' ca' can' cheyalə'
yesə'əži'ilazažə'e be'en chega'aque'
na' xi'l̄in chega'aque' ca'. ⁵Na' leczə
no'olə gol ca' cheyalə' yoso'osed
yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can'
yesə'anabia' cuinga'aque' par so'one'
can' chazlažə' Diozən', na' can'
cheyalə' so'one' par niç gactezə
gaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə'
xi'ilazažə', na' can' cheyalə'
yoso'ogüia yoso'oye' ližga'aque'enə'
na' so'on xšinga'aque'. Yoso'osed
yoso'olo'ine' lega'aque' can' cheyalə'
so'one' güen len yoguə'alol beṇə'
na' can' cheyalə' yoso'ozenague'
che be'en chega'aque'. No'olə gol
ca' cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine'
no'olə xcuidə' ca' can' so'one' par
niç bito yesə'əne beṇə' contr xtižə'
Diozən'.

⁶Na' leczə ca' cheyalə' əneyoido'
beṇə' xcuidə' ca' par niç
yesə'anabia' cuinga'aque' par

so'one' can' chazlažə' Diozən'. ⁷Na'
bitə'ətezə de'e gono' le', gono'on
güen par niç sa'acbe'i beṇə' de
que leczə cheyalə' so'one' ca'. Na'
catə' əgwsed əgwlo'ido' beṇə',
cheyalə' əgwsed əgwlo'iga'acdo'one'
porzə de'e güen na' əgwsed
əgwlo'iga'acdo'one' binlo par
niç əsa'ape' le' respet. ⁸Na' bsed
blo'iga'aque'ne' dižə' li par niç
notono gaquə əne' de que xtižə'onə'
naquən mal. Gono' ca' par niç
beṇə' contr checho ca' yesyə'əto'ine'
na' bito gaquə yesə'əneche' contr
chio'o.

⁹Ben mendad de que mos ca'
yosə'əzəxjw yichjga'aque' par
yoso'ozenague' che xanga'aque'enə'
na' so'one' bitə'ətezə de'e gon
xanga'aquen' mendad sin cui
yosyo'oži' yosyo'olebe' xtižə'enə'.
¹⁰Ben mendad cui yesə'əque'e bi
de'e de che xanga'aque'enə', sino
n̄itə'ətezə n̄ite'e so'one' can' cheyalə'
so'one'. Bitə'ətezə de'e so'one'
cheyalə' so'one'en güen par niç
əsa'acbe'i beṇə' yoblə de que de'en
chsed chlo'icho che Diozən' naquən
de'e güen, Dioz ben' babebəj chio'o
xni'a de'e malən'.

¹¹Diozən' bablo'e de que
n̄ži'ilazažə'e chio'o beṇəç na' nape'
yelə' guac par yebeje' chio'o xni'a
de'e malən'. ¹²De'e na'anə' nezecho
de que cheyalə' cuejyichjcho
yoguə' de'en chso'on beṇə' mal ca'
de'en chzelažə' la'ažda'omalchon'
goncho na' bitə'ətezəchlə de'en
cui chazlažə' Diozən'. Na' nezecho
naquən' cheyalə' so cuezcho yežlyo
nga, cheyalə' n̄abia' cuincho par
goncho can' chazlažə' Diozən',
cheyalə' goncho de'e güen, na'

cheyalə' əgwzenagcho che Diozən'.
¹³Na' zocho mbalaz de'en nezecho
 əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə
 nse'e yelə' bala'an xen che'enə'.
 Jesocristən' naque' Dioz checho,
 naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e,
 na' babebeje' chio'o xni'a de'e
 malən'. ¹⁴Bnežjw cuine' gwsə'ot
 beṇə' le' par gwdixjue' xtolə'əchon'
 niçh bebeje' chio'o xni'a yoguə'
 de'e mal, na' bene' par niçh
 la'ažda'ochon' naquən xi'ilažə'.
 Bene' de'e ca' par niçh naccho xi'in
 Diozən', na' par niçh chebeicho
 choncho de'e güennə'.

¹⁵Le' Tito, be' dižə' che de'en
 babzejni'ida' le', gwneyoi beṇə'
 par yoso'ozenague' chei, na'
 be'lega'aque' consejw par niçh
 yesə'əbejyichje' de'e malən', chedə'
 la' Diozən' bagwleje' le' par gono'
 de'e ca'. Bito go'o latjə yesə'əzo
 beṇə' le' ca'alə' cui yoso'ozenague'
 chio'.

**De'en cheyalə' gon chio'o
 chonlilažə'əcho Jesocristən'**

3 Ben par niçh žjəsə'əza'alaze'e
 de que cheyalə' yoso'ozexjw
 yichjga'aque' yoso'ozenague' che
 jostis ca' na' che beṇə' gwnabia'
 čhega'aque' ca', na' cheyalə' nite'e
 probnid par so'one' bitə'ətezə
 de'e güen de'e so'one' mendad.
²Gožga'aque' de que bito yesə'əne'
 mal che notə'ətezə beṇə', na' bito
 yesə'ədilə yesə'əšaše' len beṇə'
 yoblə. Cheyalə' əsa'aque' gačjwlažə'
 na' cheyalə' əsa'ape' yelə'
 chxenlaza' len yoguə'əlol beṇə'.

³Antslən' gwčhol
 yichjla'ažda'ochon', na' goccho
 beṇə' godenag. Gwxoayagcho len

de'e malən' na' gwzocho xni'a
 la'ažda'omalchon' ca naquən'
 bencho bitə'ətezən' gwzelažə'ən
 na' bitə'ətezən' gwnan parzə
 niçh gwdacho legr. Con gwdacho
 bencho mal len beṇə' na' gocxi'i
 ljuežjcho. Besə'əgue'i beṇə' chio'o
 na' bgue'iga'aquechone'. ⁴Pero
 na' bžin ža catə' Diozən' ben'
 babebej chio'o xni'a de'e malən'
 blo'ine' chio'o ca beṇə' güennə'
 naque' na' catequən' chaquene'
 che chio'o beṇəch. ⁵Na' baltezcho
 chonlilažə'əcho Jesocristən',
 Diozən' bebeje' chio'o xni'a de'e
 malən' chedə' cheyaša' cheži'ilaže'e
 chio'o. Bito bebeje' chio'o por ni
 che bilə de'e güen de'e bencho.
 Beya'a beyibe' yichjla'ažda'ochon'
 na' bene' par niçh Spirit che'enə'
 bocobən len. ⁶Diozən' bsele'e
 Spiritən' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'
 par chaclenchguan chio'o chedə'
 Jesocristən' babebeje' chio'o
 xni'a de'e malən'. ⁷De'en cheyaša'
 cheži'ilažə' Diozən' chio'o
 bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o
 la'ažda'ochon' par niçh gaquə əṇe'
 checho de que naccho beṇə' güen
 laogüe'enə'. Na' leczə bsele'en par
 niçh nezecho žjəyecho len le'
 zejjlicane.

⁸De'e ca' bagwnia' nga
 zjənaquən de'e li. Na' che'enda'
 sotezə so' chixjui'o de que de'e
 ca' babzejni'ida' le' zjənaquən
 de'e žialao xen gwzenagcho
 chei. Gono' ca' par niçh yoguə'
 beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən'
 nitə'ətezə nite'e so'one' de'e güen.
 De'e ca' bagwnia' zjənaquən de'e
 güen na' sa'aclenən notə'ətezə
 beṇə' yoso'ozenag chei. ⁹Pero

na' bito gwzenago' che beṇə' ca' zjənchəl yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chesə'ədilə chesə'əšaše' por ni che bizə dižə'. Na' bito cue' yichjo' che dia che de'e xaxta'oto' ca'. Bito gwzenago' che beṇə' ca' chsa'acyožə na' chesə'ədilə chesə'əšaše' por ni che can' chse'ejni'ine' to to pont dao' che lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Dižə' ca' zjənac ca' bito chaclenən beṇə' na' bitobi zaquə'ən.

¹⁰Be' consejw che notə'ətezə beṇə' chsed chlo'ine' xtižə' Diozən' clelə beṇə' chene'e yesə'ənao beṇə' de'en chzejni'ine'. Šə babi'one' consejw to chop las na' cui chzenague', bebeje' ca'alə. ¹¹De'en bito bzenague' chio' nachən' nezdə' naljene'. Na' de'e malən' chone' chlo'en de que nape' dolə'.

De'en chon Pabən' mendar gon Titon'

¹²Catə' əselə'a Artemasən' o Tiquicon' gan' zo', yob yidəšgo' par yežagcho syoda Nicopolisən',

chedə' bagwchoglaža'a yega'ana' Nicopolisən' lao tyemp zaguən'. ¹³Ben xte ga zelao saquə'ədo' par gaquəleno' Zenas ben' babsed lein' gaxjw gwche' na' Apolosən' catə' yesə'aque' gan' zo' par nič bitobi yesə'əyažjene' tnezən'. ¹⁴Na' bzejni'išguei beṇə' ljuežjcho ca' chso'onlilažə' Diozən' par nič yesə'əbe' yichjga'aque' porzə par so'one' de'e güen. Cheyalə' sa'aclen ljuežjga'aque' šə de bi de'en chesə'əyažje to toga'aque', na' cheyalə' so'one' con can' chazlažə' Diozən'.

**Beṇə' ca' nitə'əlen Pabən'
chesə'əguape' Titon' diox**

¹⁵Yoguə' beṇə' ca' chso'on xšin Diozən' txen len nada' nga chesə'əguape' le' diox. Na' beṇə' ca' zoleno' txen beṇə' ca' chsa'aque checho chedə' chonlilažə'əcho Diozən' əgguapšgaga'aco'one' diox.

Gaquəlenšga Diozən' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Filemón

Pabən' chguape' Filemonnə' diox

¹Nada' Pab dia' lizya nga chedə' chyixjui'a xtižə' Cristo Jeso'osən'. Na' txen len beṇə' bišə'əcho Temtion' chzojto' le' Filemon. Chaqueto' chio' na' naco' txen len neto' choncho xšin Diozən'. ²Na' chzojto' le' zanda'oto' Apia, nach le' Arquipo len' chono' xšin Xanchon' txen len neto'. Nach leczə ca' chzojto' le'e chdopə chžagle liž Filemonnə' par cho'ela'ole Jesocristən'. ³Chonto' orasyon lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' chṇabto' əsa'aclenšgue' le'e, na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Can' chonlilažə' Filemonnə' Jesocristən' na' chaque che ljuežje'

⁴Na' le' Filemon, yoguə' laste catə' chona' orasyon cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chono'. ⁵Babenda' dižə' ca naquən' chonlilažo'o Xancho Jesocristən', na' can' chacdo' che notə'ətezəchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ⁶Na' chona' orasyon chṇaba' de que sotezə so' gono' güen len lega'aque' laogüe de'en

chonlilažo'o Xancho Jesocristən', par niç yogue'e sa'acbe'ine' de que Cristo Jeso'osən' babenchgüe' güen len chio'o chonlilažə'əchone'. ⁷Beṇə' bišə' catə' benda' can' chacdo' che yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' can' chacleno' lega'aque' par niç nite'e mbalaz, lechgualə bebeida' na' zoa' mbalaz.

Pabən' gwnabe' yezi'ixen Filemonnə' che Onesimon'

⁸Laogüe de'en naca' beṇə' güen žin che Cristən' napa' yelə' chnabia' par gona' mendad can' cheyalə' gono', ⁹pero laogüe de'en chaquecho che Cristən' na' che ljuežjcho chṇeyoida' le' gono' to de'en che'enda' gono'. Nada' Pab banaca' beṇə' golə, na' leczə ṇa'a dia' ližyan' chedə' chyixjui'a xtižə' Jesocristən'. ¹⁰Chṇaba' goclen laogo'on par Onesimon' ben' banona' ca xi'ina'. Lao dia' ližya nga bsd blo'ida'ane' par niç chonlilaže'e Jesocristən'.

¹¹Antslə bito goque' mos güen par le', pero ṇa'a banaque' mos güen par le' na' leczə par nada'. ¹²Chossela'ane' laogo'onə, na' chṇabda' le' yogüialaogo'one' na'

so' binlo len le' chedə' lechgualē
 chacda' che'. ¹³Yebeida' žalə'
 gaquə yega'anlene' nada' par nič
 gaquəlene' nada' can' gaquəleno'
 nda' lao dia' ližyan' žalə' zo'
 nga. ¹⁴Pero bito gwṇabda'ane'
 yega'anlene' nada' chedə' che'enda'
 əṇao' le' bin' gone'. Bito che'enda'
 gona' byen gaquəleno' nada' pero
 yebeida' šə can' chazlažo'o gono'.
¹⁵De repent Diozən' be'e latjə
 beze'e ližo'on par to tyemp par
 nič gacle tozə zejlicane. ¹⁶Na'a
 bitoch gague' con to mos na'azə, la'
 naque' bišə'əda'ocho. Lechgualē
 chacda' che' na' mazəchlə gaquədo'
 che' de'en banaque' txen len chio'o
 chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'
 na' leczə naque' xmoso'.

¹⁷Na' ca naquə chono' nada'
 cuent de que naca' txen len
 le', yogüialaošgo'one' caczən'
 chgüialaogo' nada' catə'
 chedelana'a le'. ¹⁸Na' šə bi de'e
 malən' bene' contr le', o šə bi de'en
 chale'e chio', nada' chixjua'an.
¹⁹Cuincza' nada' Pab chzoja' le',
 nada' chixjwcza'an. Na' bitobi
 əchnia' che de'en chalə'o che
 yelə' mban zejlicane chio' laogüe

de'en bsd blo'ida' le' par nič
 chonlilažo'o Jesocristən'. ²⁰Beṇə'
 bišə' dao', laogüe de'en chaquecho
 che Xancho Jesocristən' che'enda'
 gono' de'e nga par nič soa' mbalaz.
 De'en chaquecho che Xancho',
 benšga par nič yebeida'.

²¹Chzoja' le' chedə' zoa' lez
 gwzenago' chia', na' nezda' de que
 gono' mazəchlə ca de'en nia' le'.
²²Na' leczə chṇabda' le' gonšgo'
 probnid to cuart par nada'. Zoa'
 lez yesə'əsane' nada' šə gonchle
 orasyon par nada' par nič gaquə
 deyelana'a le'e.

**Beṇə' ca' nitə' len Pabən'
 chəsə'əguape' Filemonṇə' diox**

²³Epafrasən' die' ližya nga txen
 len nada' de'en chyixjui'e xtižə'
 Cristo Jeso'osən' na' chguape'
 le'e diox. ²⁴Na' Marcosən', len
 Aristarcon', len Demasən', na'
 len Locasən', beṇə' ca' chso'on
 xšin Diozən' txen len nada', leczə
 chəsə'əguape' le'e diox.

²⁵Xancho Jesocristən' sošgue'
 gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en
 yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e
 na'azən' chzoja' le'. Pab

Cart De'en Nyoj Par Benə' Ebreo Ca'

Diozən' babe'elene' chio'o dižə'
ca de'en bsele'e Xi'ine'enə'

1 Tyemp de'en bagwde, Diozən' bsele'e zan profet benə' gwsoe' xtiže'enə' len de'e xaxta'ocho ca'. Zan las profet ca' gwso'e xtiže'enə' len de'e xaxta'ocho ca', nža' nža' can' gwso'en. ²Pero tyemp nga zocho na'a nža'alə babene'. Na'a babe'elene' chio'o dižə' ca de'en bsele'e Xi'ine'enə' ben' ben yoban', yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban', na' bengə'aque'en con can' ben Diozən' mendad. Na' gwžin ža catə' gaquə lao na Xi'in Diozən' yoguə' benəch, yoguə' bia ca' chsa'aš, na' biquə'əchlə de'e ca' bene'. ³Xi'in Diozən' nse'e doxen yelə' chey che'eni' che Xē'enə' na' cayanə'an naquə yichjla'aždao' Xē' Dioz nan' naquə yichjla'aždaogüe'enə'. Na' Xi'in Diozən' chone' par nič yoban', yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' chso'onən žin, čhedə' nape' yelə' guac par nič chac con can' ne'enə'. Bsanlažə' cuine' gwso'ot benə' le' par nič chnitlaogüe' xtolə' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'. Na' gwde na' beyepe' yoban' zjəyechi'e cuit Xē' Diozən' ben'

naquə le'ezelaogüe benə' zaque'e par chnabi'e txen len le'.

Xi'in Diozən' naquəche' benə'
zaquə'əche cle ca angl ca'

⁴Na' nla'alao de que Xi'in Diozən' naquəche' benə' zaquə'əche cle ca angl ca', čhedə' Diozən' babnežjue'ene' yelə' bala'an mazəchlə ca de'en babnežjue' angl ca'. Na' babene' par nič naquəche' benə' blaoch. ⁵Diozən' bitonə' ye'e ni tozə angl can' gože' Xi'ine'enə', gože'ene':

Len' naco' xi'ina'.

Neža babena' par nič solao
nabi'o len nada'.

Na' nic ne'e güe'e dižə' che notə'əteza angl can' gwne' che Xi'ine'enə', gwne':

Nada' gona' par nič gacbia'
naca' Xē',

na' gona' par nič gacbia' de
que naque' Xi'ina'.

⁶Xi'in Diozən' naque' le'ezelaogüe benə' zaque'e. De'e na'anə' catə'an Diozən' bsele'ene' yežlyon' gwne':

Yoguə'əlol angl čhia' ca' cheyalə'
əso'elaogüe'ene'.

⁷Nach gozne' che angl ca':

Chona' par nič angl čhia' ca'
benə' ca' chso'on mendad
čhia'

chsa'aque' ca be' de'en chechj
 na' ca yi' beļ.
⁸Na' nža'alə can' be'e dižə' len
 Xi'ine'enə' gože'ene':
 Len' naco' Dioz na' chnabi'o
 zejlicane.
 Na' lechgualə güen chnabi'o.
⁹Chebeido' de'en zda liča na'
 chgue'ido' de'e malən'.
 De'e na'anə' nada' Diozən' ben'
 cho'elaogo'o
 babena' par nič zocho'
 mbalazəch cle ca beņə'
 ljuježjo' ca'.
¹⁰Na' de'e yoblə gož Diozən'
 Xi'ine'enə':
 Le' naco' Xan yežlyon'.
 Len' beno'on ža gwlasda'ote.
 Na' yoguə' de'en chle'icho le'e
 yoban', leczə len' beno'on.
¹¹⁻¹²Na' gwžin ža catə' te che yoguə'
 de'en chle'icho le'e yoban' na'
 yežlyo nga.
 Pero le' bito te čio'; syempr
 soczo' zejlicane.
 Na' gwša' le'e yoban' na'
 yežlyon' ca to beņə' chša'
 xe' catə' babeyoin na' chaze'
 yeton.
 Gono' len le'e yoban' na'
 yežlyon' can' chon to beņə'
 catə' chetobə xe'.
 Pero le', tozəczə can' gaco'
 zejlicane, na' bito əžin iz
 nacho te čio'.
¹³Diozən' bitonə' ye'e ni to angl ca
 de'en gože' Xi'ine'enə', gože'ene':
 Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho
 txen,
 na' gona' par nič nitə' de'e
 ca' chso'on contr le' na' beņə'
 contr čio' ca' xni'onə'.

¹⁴Ca naquə angl ca', yogue'e
 zjənaque' beņə' chso'on mendad
 che Diozən', chsele'e lega'aque' par
 chsa'aclene' chio'o bagwlej Diozən'
 par nič žjəyezochə len le'.

**Cheyalə' əgwzenagcho che xtižə'
 Diozən' par nič žjəyezochə len le'**

2 Na' laogüe de'en naquə Xi'in
 Diozən' beņə' blaoch na' beņə'
 zaquə'əche ca angl ca', do yichj do
 lažə'əcho cheyalə' əgwzenagcho
 xtiže'enə' de'en babenecho, čhedə'
 la' šə bito əgwzenagcho čhei do
 yichj do lažə'əcho, guanlažə'əchon
 na' cuejyichjchon. ²Lei che
 Diozən' de'en gosə'əyixjue'e angl
 ca' naquəczən de'e žialao xen.
 Na' de'e na'anə' Diozən' bnežjue'
 castigw che de'e xaxta'ocho ca'
 batə'ətezə cui boso'ozenague' čhei
 segon de'e mal de'en gwso'on to
 toga'aque'. ³Na' naquən segor de
 que Diozən' gone' chio'o castigw
 šə bito goncho can' na Xancho
 Jesocristən'. Zgua'atec Xancho
 Jesocristən' be'e dižə' güen
 juisy can' cheyalə' goncho par
 nič žjəyezochə len le'. Nach
 gwdenə' beņə' ca' gosə'ədalen le'
 leczə boso'ozejni'ine' chio'o can'
 gwne'ena', čhedə' gosə'əneze'ne'
 de que naquən güen. ⁴Na' Diozən'
 bene' par nič gwso'one' milagr
 na' bichlə de'e zaquə' yebanecho,
 na' Diozən' bnežjue' lega'aque'
 zan clas yelə' guac, na' Spirit
 čhe'enə' benən par nič gwso'one'
 de'e zan de'e güen len yelə' guac
 čhein' segon can' gwyazlažə'
 Diozən', par nič ənezecho de que
 xtižə'əga'aque'enə' naquən de'e li.

**Goc Jeso'osən' doxen can'
naquə chio'o beṇaḥ**

⁵Catə' te che yežlyo nga na' gatə' yežlyo cobə de'en cho'a dižə' chei, Diozən' bito gone' ca yesə'anabia' angl ca'. ⁶Na' nyoj can' gwna de'e Rei Dabin' gože' Diozən':
 ɨBixchen' chacdo' che beṇaḥən'? ca naquə bitotec bi zjəzaque'e.
 Na' ɨbixchen' chaclenga'aco'one'?
⁷Beno' par niḥ beṇaḥən' bito zjənaque' beṇə' blao can' zjənaquə angl ca' pero caguə syempr gaquən ca'.
 Bia'aczə beno' par niḥ zjəzaquə' beṇaḥən' na' bnežjwga'aco'one' yelə' bala'aṇ.
⁸Beno' par niḥ yoguə'əlołte de'e zjəde əsa'aquən lao na' beṇaḥən',
 na' len yoguə'əloł bia ca' chsa'aš, leczə əsa'aquəb lao na'aga'aque'.
 Na' ca naquə ben Diozən' par niḥ yoguə'əlołte de'e zjəde əsa'aquən lao na' beṇaḥən' na' yoguə' bia ca' chsa'aš leczə əsa'aquəb lao na'aga'aque', de'e na'anə' beṇaḥən' yesə'anabi'e lao yoguə'əte de'en zjəde, la'anə'əczə na'a nezecho bitonə' yesə'anabi'e. ⁹Na' ca naquə Jeso'osən', žlac goque' beṇaḥ bito goque' beṇə' blao can' zjənaquə angl ca'. Na' de'e tant nži'ilažə' Diozən' chio'o beṇaḥ bene' par niḥ Jeso'osən' bsanlažə' cuine' por ni checho catə'an gwso'ot beṇə' le', na' de'e na'anə' Jeso'osən' banzi'e yelə' bala'aṇ xen na' banaquəchgüe' beṇə' zaque'e.

¹⁰Diozən' bene' bia chsa'aš, bene' beṇaḥ na' yeziquə'əchlə de'e zjəde par niḥ chzi'e yelə' bala'aṇ. Na' bene' güen ca de'en bsi'e xneze par niḥ gwxaquə'əzi' Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwxaquə'əzi'enə' chac chone' par niḥ beṇə' zan əsa'aque' xi'iṇ Diozən' na' žjəsyə'anite'e len le' yoban'. ¹¹Jeso'osən' bagwleje' chio'o par naccho lažə' na' Diozən'. De'e na'anə' txen len le' naccho xi'iṇ Diozən' na' bito cheto'ine' par əṇe' che chio'o de que naccho beṇə' biše'e na' beṇə' zane'. ¹²Quinga gwna Jeso'osən' gože' Diozən':
 Gua'a dižə' par niḥ beṇə' biša'a ca' na' beṇə' zana' ca' yesə'əneze'ne' non' naco'.
 Na' lao zjəndopə zjənžague' chso'elaogüe'e le',
 nada' gua'a dižə' ca beṇə' güennə' naco'.
¹³Nach gwne':
 Sotezə soa' gonlilažə'a Diozən'.
 Na' de'e yoblə gozne':
 Nga zoa' txen len beṇə' ca' beṇ Diozən' nada' par niḥ zjənaque' xi'iṇa'.
¹⁴Na' chio'o naccho beṇə' belə' chen, chio'onə' naccho xi'iṇe'.
 De'e na'anə' leczə le' golje' goque' beṇə' belə' chen na' bsanlažə' cuine' gwso'ot beṇə' le' par niḥ bnitlaogüe' yelə' gwnabia' che gwxiye'en de'en chon par niḥ chatcho. ¹⁵Bene' par niḥ chio'o chonlilažə'əchone' bitoch žebcho gatcho. Beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene' syempr chəsə'əžebe' sa'ate'. ¹⁶Jeso'osən' bide' yežlyo nga caguə par goclene' angl ca', sino par goclene' beṇə'

ca' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraannə' Diozən'.
 17 Benən byen goc Jeso'osən' doxen can' naquə chio'o benəch par niçh ca' chaclene' chio'o lao Diozən' can' gwso'on de'e bəxoz əblao ca' len de'e xaxta'o chio'o benə' Izrael gwsa'aclene' lega'aque'. Cheyašə' cheži'ilaza' Jeso'osən' chio'o na' chone' complir can' ne'enə'. Can' chon Jeso'osən' be'enə' checa'a xtolə' chio'o chonlilažə'əchone'.
 18 Jeso'osən' cuat bene' de'e mal pero bəzaglaogüe' catə'an gwlo'oyelə' gwxiye'en le' par gone' de'e malən' na' catə' goc bitə'ətezəchlə de'e mal len le'. De'e na'anə' nezene' naclən' chone' chaclene' chio'o catə' chgo'oyelə' gwxiye'en chio'o par goncho de'e malən' na' catə' chac bitə'ətezə de'e mal len chio'o.

**Jeso'osən' zaquə'əche' cle
ca de'e Moisezən'**

3 Benə' bišə', laogüe de'en bagwlej Diozən' yoguə' chio'o par naccho lažə' ne'enə', cheyalə' goncho xbab che Cristo Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' par naque' bəxoz əblao checho. Diozən' bsele'ene' bedətiçjui'e xtiže'enə' de'en chejle'echo chei. 2 Diozən' gwleje' le' par chaclene' chio'o ca to bəxoz əblao. Na' Jeso'osən' lao bide' yežlyon' na' na'a chone' con can' na Diozən', ca'aczən' ben de'e Moisezən' ben' leczə goclene' yoguə' benə' gwsa'ac family che Diozən'.
 3 Pero na' Jeso'osən' zaquə'əche' cle ca Moisezən'. Jeso'os na'anə' bəxie' family che Diozən' ca de'en bene' par niçh chio'o chonlilažə'əcho Diozən' na'a na' len benə' ca'

gwso'onlilažə' le' cana' naccho family che Diozən'. Na' ca naquə de'e Moisezən' ža, goque' con to benə' lao family che Diozən'. 4 Na' gwnitə' benə' bəxe to to family nitə' lao yežlyon', pero Jeso'osən' caguə bəxie' family che Dioz na'azən', sino leczə bəxie' yoguə'əte de'e zjəde, chedə' len' naque' Dioz. 5 Na' ca naquə de'e Moisezən', bene' can' gwna Diozən' par goclene' yoguə' benə' gwsa'ac family che Diozən' la'anə'əczə goque' con to xmos Diozən'. Na' de'e Moisezən' be'e dižə' che de'e ca' ze'e əsa'ac ca tyempən' de'e ca' bagwsa'acquən na'a. 6 Cristən' leczə bene' complir can' gwna Diozən' par goclene' benə' zjənaquə family che Diozən'. Na' bene' ca' chedə' naquəczə' Xi'in Diozən', caguə ca to mos. Na' family che Dioz na'anə' naquə chio'o šə zotezə zocho chonlilažə'əcho Diozən' do yiçhj do lažə'əcho catə'an yidə Cristən' de'e yoblə, na' šə chebeicho de'en yidə Cristən'.

Guaquə socho mbalaz len Diozən'

7-8 Cheyalə' goncho xbab can' gwna Spirit che Diozən' de'en nyojən nga:

Catə' Diozən' əne' to de'e gonle na'a,

bito gacle benə' godenag can' gwsa'ac benə' Izrael ca' cana' catə' gwso'one' contr Diozən' latjə dašən'.

Gwso'one' prueb šə leine' de que gwnežjue' castigw chega'aque'enə'.

9 Nach Diozən' gwne':

De'e xaxta'ole ca' bito gwse'ejle'e chia' la'anə'əczə

choa iz besə'əle'ine' de'e ca'
bena' par goquəlena'aca'ane'.
Con gwsə'one' prueb šə
leida'anə'.

¹⁰ De'e na'anə' bito
bebeiga'acda'ane',
na' gwnia': "Do tyemp
naquəga'aque' beṇə'
yichjla'aždao' žod,
bitonə' se'enene' se'ejni'ine' can'
chona'."

¹¹ Na' de'en bža'a lega'aque' de'e
nan' gwnia' čhega'aque' de
que cuat nite'e mbalaz len
nada'.

¹² Legapə cudad beṇə' bišə',
par nič ni tole cui gacle beṇə'
yichjla'aždao' mal. Lesotezə leso
legonlilažə' Diozən' par nič cui
cuejyichjlene' čhedə' le'enə' zoe'
zejlicane. ¹³ Žlac na'a ne'e de
tyemp par əgwzenagle che Diozən',
legwtiplažə' ljuəžjle tža tža par
nič cui gonle de'e malən', la' catə'
choncho de'e malən' chxoayaguən
chio'o par nič cui bi bi
chaquecho catə'an chonchchon.

¹⁴ Ngodə'əcho txen len Cristən' šə
ne'e zotezə zocho chonlilažə'əchone'
catə'an yide' de'e yoblə con can'
gwzolaoczcho chonlilažə'əchone'.

¹⁵ Na' nyoj Xtizə' Diozən' par
chio'o gan' nan:

Catə' Diozən' əne' to de'e gonle
na'a

bito gacle beṇə' godenag can'
gwsa'ac beṇə' Izrael ca' cana'.

¹⁶ Na' de'en nyojən nan ca' cho'en
dižə' che beṇə' ca' jəsyə'ənao
de'e Moisezən' catə'an jəyeleje'
lega'aque' Egipton'. Boso'ozenague'
can' ben Diozən' mendad par
besyə'əchoje' Egipton', pero

beyožzə besyə'əchoje'enə' bitoch
boso'ozenague' che'. ¹⁷ De'e
na'anə' bže'e lega'aque' čhoa iz
de'en gwsə'one' de'e malən' cuič
boso'ozenague' che', na' gwsa'ate'
latjə dašən'. ¹⁸ Na' Diozən' gwne'
de que cuat nite'e mbalaz len le'
čhedə' cui boso'ozenague' che'.
¹⁹ Na' nezecho de que yelə' godenag
čhega'aque'enə' cui goquə nite'e
mbalaz len le'.

4 Na'a ža, nezecho can' goc che
beṇə' godenag ca' beṇə' ca'
gwsa'at latjə dašən'. De'e na'anə'
cheyalə' žebcho par nič cui goncho
can' gwsə'one'enə', čhedə' šə goncho
can' gwsə'one'enə' bito gaquə socho
mbalaz len Diozən' can' bene' lyebe.
² Babenecho to dižə' güen dižə' cobə
de que guaquə socho mbalaz len
Diozən' ca dižə' de'en gwse'ene
lega'aque'. Pero ca naquə lega'aque'
de'en cui gwse'ejle'e chei, de'e nan'
bito goquəlenən lega'aque'. ³ Na'
chio'o chejle'echo che de'en na
Diozən' bazochō mbalaz len le'. De'e
na'anə' bito na Diozən' checho can'
gwne' che beṇə' ca' gwne':

De'en bža'a lega'aque' na' gwnia'
de que cuat nite'e mbalaz len
nada'.

Na' ca naquə Diozən' nezecho
babeyož bxie' yoban' na' yežlyon'
na' de'e na'anə' zoe' mbalaz. ⁴ Can'
nyoj to part Xtizə'enə' nan:

Xop ža ben Diozən' yoban',
yežlyon', beṇəchan', bia
yixə'an na' biquə'əchlə de'e
zjəde.

Na' catə' bžin ža gažən', bitoch
bi bi bene', con zoe' mbalaz.

⁵ Na' de'e yoblə goncho xbab che
de'en gwne':

Cuat nite'e mbalaz len nada'.
⁶De'e li balə beṇə' nite'e mbalaz
 len Diozən'. Pero ca naquə beṇə'
 ca' gwse'enene' dižə' güen dižə'
 cobə che'enə' cana'ate, bito goquə
 nite'e mbalaz len le' chedə' bito
 boso'ozenague' che'. ⁷Na' catə'
 bagwde zan iz Diozən' gwne' de'e
 yoblə de que guaquə nitə' beṇə'
 mbalaz len le'. Bene' par niç bzoj
 de'e Rei Dabin' dižə de'en na:

Catə' Diozən' əne' to de'e gonle
 na'a bito gacle beṇə' godenag.
⁸De'e Josuen' gwche'e de'e xaxta'o
 chio'o beṇə' Izrael gan' gosə'əzi'e
 yežlyon' de'en bnežjw Diozən'
 lega'aque'. Pero lega'aque' bito
 gwnite'e mbalaz len Diozən'. De'e
 na'anə' gwdechlə Diozən' bene' par
 niç de'e Dabin' bzoje' gwne' de
 que gwžin ža nitə' beṇə' mbalaz
 len le'. ⁹Nachən' nezecho de que
 chio'o chonjlilažə'cho Diozən' chac
 socho mbalaz len le'. ¹⁰Na' beṇə'
 ca' banitə' mbalaz len Diozən'
 bitoch chso'one' can' na xbab
 čhega'aque'enə', sino que chso'one'
 can' na Diozən'. De'e na'anə' nacho
 de que nite'e mbalaz can' zo Diozən'
 de'en beyož bxie' yoguə de'e ca'
 zjəde. ¹¹Na' cheyalə' yeyiljažə'cho
 nac goncho par niç socho mbalaz
 len Diozən'. Cheyalə' gwzenagcho
 che' par niç ca' ni tocho cui gac
 čecho can' goc che de'e xaxta'och
 ca' de'en cui boso'ozenague' che
 Diozən'.

¹²Xtižə' Diozən' chazən lo'o
 yichjla'aždao' beṇə', na' chaclenən
 notə'ətezə choso'ozenag čhei.
 Na' gwxaquə'əleben ca to spad
 de'en nlaçhua čopə la'ate. Pero
 mazəchlə can' chon to spad chon

Xtižə' Diozən', čhedə' chlo'in
 chio'o no čhein' chzenagcho,
 əche Spirit che Diozən' o šə che
 la'ažda'omalchon'. Leczə ca'
 chzejni'in chio'o che xbab de'en
 yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na'
 che yoguə'əlo' de'en chzelažə'əcho
 šə naquən güen o šə naquən mal.
 De'e na'anə' gwxaquə'əleben ca to
 spad de'e chçhog entr beçhj bnia
 ca' na' entr bin ca'. ¹³Diozən' neze
 nle'ine' to to beṇəçh, na' to to angl,
 na' to to de'e xio', na' cuantzə bi
 de'en zjəde. Diozən' neze nle'ine'
 yichjla'ažda'ochon'. Na' laogüe'
 na'anə' əgwdecho cuent šə biquə'
 de'e babencho.

Jeso'osən' naque' bxož əblao čechon'

¹⁴Jeso'os Xi'in Diozən' babeyepel
 yoban' gan' zo Diozən' par
 gaquəlene' chio'o. De'e na'anə'
 Jeso'osən' naque' bxož əblao čecho,
 ben' naquə le'ezelaogüe beṇə'
 zaque'e. Na' de'e na'anə' cheyalə'
 sotezə socho gonjlilažə'əchone'
 can' chonczcho. ¹⁵Na' Jeso'osən',
 ben' naquə bxož əblao čechon',
 chache'ine' catə' chaquecho zdebə
 goncho to de'e güen. Gwxiye'en
 gwlo'oyelə'ən le' gone' de'e mal
 pero bito bene'en na' bžaglaogüe'
 cayanə'ən chžaglaio chio'o beṇəçh.
¹⁶Na' cheyalə' güe'elencho Diozən'
 dižə' sin cui žebcho, əṇabechone'
 yezi'ixene' čecho na' gaquəlene'
 chio'o batə'ətezə chyažjecho yelə'
 chaclen che'enə', čhedə' le'enə'
 nži'ilažə'e chio'o.

5 Beṇə' ca' besə'əchoj
 gwsa'aque' bxož əblao čhe
 nasyon Izrael čechon' tyemp

de'en bagwde jso'e bi de'en jso'e
lao Diozən' na' gwsol'ote' bia yixə'
besə'əlalje' xchenga'aquəbən' par
niçh Diozən' bezi'ixene' xtolə' de'e
xaxta'ocho ca'. Na' yoguə' bχoz
ca' gwsa'aque' con to beṇə'. ²Na'
bχoz əblao ca' gwsa'ape' yelə'
chxenləžə' len beṇə' ca' cuinə'
se'ejni'i can' cheyalə' so'one' na'
len beṇə' ca' bazjənxoayag len
de'e malən', çhedə' leczə beṇəçhən'
zjənaque' na' naquən zdebə par
so'one' de'e güennə'. ³Na' de'en
zjənaque' beṇəçhən' benən byen
gwsol'ote' bia yixə' na' besə'əlalje
xchenga'aquəbən' par gosə'əṇabe'
yezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə'
can' gosə'əṇabe' yezi'ixene' xtolə'
beṇə' ca' yelə'.

⁴Na' notono gwlej cuine' par
gaque' bχoz əblao, sino Diozən'
gwlejga'aquene' can' gwleje' de'e
Ronṇə'. ⁵Le'egatezə ca' Cristən'
bito ben cuine' xen cuejlize cuine'
par gaque' bχoz əblao. Diozən'
gwleje'ene' na' Dioz na'anə'
gožə'ene':

Len' naco' Xi'ina'.

Neža babena' par niçh solao
nabi'o len nada'.

⁶Na' ga yoblə nyoj yeto de'en
gožə'ene':

Naco' bχoz beṇə' zo zejlicane,
na' naco' ca bχoz

Melquisedequən'.

⁷Na' Jeso'osən' catə' gwzoe' yežlyo
nga bene' orasyon lao Xe' Diozən'
ben' gac yosle'ene' par niçh cui
gate'. Jeso'osən' gwne' zižjo na'
gwcheže' gwnabe' yelə' chaclen
che', na' Diozən' bzenague' na'
bene' par niçh yelə' gotən' cui
gwnabi'an le' çhedə' benlilaže'ene'.

⁸Na' la'anə'əczə Jeso'osən' naque'
Xi'in Dioz, Diozən' bzejni'ine' le' de
que cheyalə' əžaglaogüe' par yeyož
gone' yoguə'əlol de'e ca' naquən
gone'. De'e na'anə' Jeso'osən'
bžaglaogüe' len yoguə'əlol de'en
goc che' yežlyo nga. ⁹Na' beyož
goc che Jeso'osən' yoguə'əlol can'
gone'e Diozən', nach gwzola
chone' par niçh yoguə'əlol beṇə'
ca' choso'ozenag che', nite'e len
le' zejlicane. ¹⁰Diozən' gwleje'
le' par naque' bχoz əblao checho
na' gwxaquə'əlebene' ca bχoz
Melquisedequən'.

**Gapcho cuidad par niçh cui
cuejyichjcho xtižə' Diozən'
de'en bachejle'echo chei**

¹¹Na' ne'e dech de'e zan de'en
che'enda' əṇia' le'e che de'en naquə
Jeso'osən' bχoz chechon', pero
naquən zdebə əṇi'an par šejni'ilen,
çhedə' bitoch chebeile gwzenagle
che Diozən'. ¹²Bagolə' əgwsed
əgwlo'ile beṇə' yeziquə'əchlə
xtižə'ene', pero latje de'e gonle
ca', chyažjele to beṇə' par əgwsed
əgwlo'ine' le'e de'e yoblə ca de'en
babsedle de'e nechən'. Na' laogüe
de'en chyažjele əgwsedəchle de'e
ca', gwxaquə'əlebele ca bidao'
ca' ne'e chsa'ažə', bi'i cuinə' gac
sa'o. ¹³Na' ben' naquə ca bidao'
ne'e chažə', bitonə' šejni'ine'
xtižə Diozən' de'en naquəch
zdebə. ¹⁴Na' xtižə' Diozən' de'en
naquəch zdebə gwxaquə'əleben
ca yelə' guao de'en chao beṇə'
cha'o. Na' beṇə' ca' chse'ejni'i len
chsa'acbe'ine' che bitə'ətezə dižə
šə naquən de'e li o šə naquən dižə'
güenləžə'. Chsa'acbe'ine' çhedə' la'

bazjəyo'olaogüe' choso'ozenague'
che Diozən'.

6 Na' ca bidao' ca' chəsə'əzola
chsa'obo' yelə' guao
catə' bazjəncha'obo' ca'aczən'
chio'o cheyalə' solaocho cue'
yichjcho che xtižə' Diozən' de'en
naquəch zdebə par nič gaquəch
yichjla'ažda'ochon' can' naquə
yichjla'aždao' Cristən'. Catə'an
gwzola benlilažə'əcho Cristən'
gwejni'icho can' yedinjecho
xtolə'əchon' na' bedinjechon. Na'
na'a bitoch chyažjən yedinjecho che
de'e ca' de'e yoblə, na' nic chyažjən
yezolacho gonlilažə'əchone' de'e
yoblə. ²Banezczecho bi zejen
catə'an chcho'acho nisen', na'
leczə can' banezecho bi zejen
catə'an chxoā na'achon' yichj beṇə'
yoblə chnabcho yelə' chaclen che
Diozən' par lega'aque' na' bitoch
chyažjən no gwzejni'iche chio'o bi
zeje de'e ca'. Le'egatezə ca' bitoch
chyažjecho no gwzejni'iche chio'o
can' yolis yosban Diozən' beṇə'
guat ca' o can' gone' yelə' jostis
che beṇə' ca' chso'on de'e malən'.
Banezczega'aquechonṇə'. ³Pero
na'a ža, šə Diozən' güe'e latjə
yeyiljažə'əcho nac goncho par
nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can'
naquə yichjla'aždao' Cristən'.

⁴Nitə' beṇə' bachselejni'i xtižə'
Diozən' na' bazjənape' yelə' mban
zejlicane de'en choṇ Diozən'
chio'o chonlilažə'əchone', na'
leczə ca' bazo Spirit che Diozən'
lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.
⁵Bazjənezene' ca güenṇə' naquə
xtižə' Diozən' na' bazjənombi'e
milagr na' bichlə yelə' guac
che Diozən' la'āṇə'əczə ze'e

yesə'əle'ichene' yelə' guac
de'en gwlo'ecche' catə' əžin
ža gatə' yežlyo cobə. ⁶Na' šə
gwžinclə ža yesə'əgue'i beṇə'
ca' Diozən' šə yesə'əbejyichjcle'
xtižə'enə', bitoch gaquə
yesy'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'
de'e yoblə, chedə' lo'o
yichjla'ažda'oga'aque'enə' so'one'
txen len beṇə' ca' boso'oda' Xi'in
Diozən' le'e yag corozən', na'
so'one' par nič beṇə' yeziquə'əchlə
leczə yesə'əgue'ine' le'. ⁷Ca
naquə yežlyo güen gan' chsa'az
beṇə', šə chacchgua jejon', nach
chac de'en chsa'aze'enə' na'
chata' de'en chəsə'əyažjene',
na' Diozən' chebeine' de'e chac
cwseš čega'aque'enə'. Can'
gwxaquə'əlebecho šə zotezə zocho
chzenagcho che Diozən'. ⁸Pero šə
bagwlejiyichjcho cuich chzenagcho
che Diozən' gwxaquə'əlebecho ca
yežlyon' gan' chlā'ac por yag yešə'
na' no yixə' cuan de'e cui chac
gaocho. Yežlyon' de'en nac ca' bito
bi bi zaquə'an par xan yežlyon',
nach chbejiyichje'en na' chžin
ža catə' chzeye' de'e ca' chlā'ac
laogüennə'.

Zotezə zocho chonlilažə'əcho Diozən'
chedə' nezecho žjəyecho len le'

⁹Na' ca naquə le'e, la'āṇə'əczə
babi'a dižə'an ca', chacda' čele,
na' zoa' segor bito gonle can'
bagwnia' chso'on beṇə' ca'. Nezdə'
gonšgacze can' cheyalə' goncho
laogüe de'en babebə Diozən' chio'o
xni'a de'e malən'. ¹⁰Diozən' naque'
beṇə' güen. Na' bito ganlaže'e
can' babenle xšine'enə', na' can'
ne'e chonczen na'a chaclenle

yeziquə'əchlə beṇə bagwleje' par
zjənaque' lažə' ne'enə', chonlen
laogüe de'en chaquele che'enə'.

¹¹Nezele žjəyezole len Cristən'. Na'
de'e na'anə' yedote žlac cuinə' yide'
de'e yoblə cheyalə' cue' yichjle
de'en žjəyezole len le', can' bachi'
yichjle na'a par chaclen ljuežjle.

¹²Bito gacle beṇə' godenag len
xtižə' Diozən'. Legonlilažə' Diozən'
can' bagwso'on beṇə' ca' bagwnitə',
beṇə' ca' gosə'əzi' de'en ben
Diozən' lyebe əgwnežjue' lega'aque'.
La'anə'əczə cui gosə'əzi'en cate, con
gwso'onlilažə'əteze'ene'.

¹³Diozən' bene' lyebe de que xi'in
dia che de'e Abraannə' əsa'aque'
beṇə' zan. Na' de'en naque' Dioz
na' notoch no no nla' beṇə' yoblə
beṇə' napəch yelə' gwnabia' cle ca
le', de'e na'anə' bzo cuine' testigw
gwne': "Guaquəczə can' nia'anə'
chedə' zoa' naca' Dioz." ¹⁴Gwne':
"De'e li goncza' par niç gaquə
güen chio'. Na' de'e li goncza' par
niç xi'in dia chio'onə' əsa'aque'
beṇə' zan." ¹⁵Na' šša gwzo de'e
Abraannə' benlilažə'əteze' Diozən'
xte que bžin ža goc can' ben
Diozən' lyebe len le'. ¹⁶Benəchən'
chəsə'əzoe' jorament chəsə'əne'
de que be'enə' chnabia'ach ca
lega'aque' gwnežjue' castigw
cheğa'aque' šə cui so'one' complir
can' choso'ozoe' jorament. Chso'one'
ca' par niç beṇə' ca' chsa'acyožə
lega'aque' se'ejle'e cheğa'aque' na'
yesyə'yacxenlažə'e. ¹⁷Beṇə' ca'
chon Diozən' cuent zjənaque' xi'in
dia che de'e Abraannə' laogüe de'en
chso'onlilažə'e Diozən', Diozən'
bene' par niç nitə'əchgüe' segor de
que guaquəczə can' bene' lyebe, na'

bito chšə'e can' bansi'e xneze gone'.

De'e na'anə' bzo cuine' testigw
gwne': "Guaquəczən chedə' zoa'
naca' Dioz." ¹⁸Ca naquə Diozən'
bene' lyebe na' leczə bzo cuine'
testigw gwne': "Guaquəczə can'
nia'anə' chedə' zoa' naca' Dioz",
bene' ca' par niç nezecho de que
caguə de'e te can' gwne'enə'. Na'
bito chac güe'e dižə' güenlažə'.
Diozən' bene' lyebe na' bzo cuine'
testigw par niç bito žebcho sino
yebeicho de'en nezecho žjəyezochə
len le', chio'o bagwnəbechone'
bezi'ixene' xtołə'əchon'. ¹⁹Na' de'en
nezecho žjəyezochə len Diozən'
bito chac chop lažə'əcho sino
zotezə zochə chonlilažə'əchone'
chedə' la' nezecho de que
Jeso'osən' chne' fabor chio'o lao
Diozən' ca bχoz əblao checho.
²⁰Jeso'osən' bazjəyezoe' gan'
zo Diozən' na' chone' par niç
leczə chio'o žjəyezochə len le'.
Na' Jeso'osən' naque' bχoz əblao
checho, ben' gwxaquə'əlebe ca bχoz
Melquisedequən'.

Jeso'osən' naque' ca bχoz Melquisedequən'

7 Na' Melquisedequən' goque'
rei gan' nzi' Salem na' Diozən'
ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao
gwleje' le' par goque' bχoz. Na'
catə' beza' de'e Abraannə' beyož
bene' gan' lao rei ca' beṇə' ca'
gosə'ədiləlen beṇə' Sodoma ca',
bχoz Melquisedequən' jəšague' le'
na' len yelə' guac che Diozən' bene'
par niç goc de'e šao' de'e güen che
de'e Abraannə'. ²Na' de'e Abraannə'
botobe' de'e ca' gosə'əban rei ca'
che beṇə' Sodoma ca' na' bnite'en

ši cuen de'e naquə lebe nach gwleje' tcuenən par bnežjue'en bχoz Melquisedequən'. Melquisedequən' zeje dižə' "rei beṇə' chnabia' güen". Na' gwnabi'e gan' nzi' Salem, na' Salemən' zeje dižə' "gwnitə' beṇə' binlo". ³Bito nyojən šə no goquə de'e xaxna' Melquisedequən' na' nique nyojən šə no goquə de'e xaxta'ogüe'e, na' nic nyojən batə'aquə' golje' na' batə'aquə' gote'. De'e na'anə' nezecho cuiṇə' te yelə' naquə bχoz che'enə' na' leczə de'e na'anə' gwxaquə'əlebene' ca Xi'in Diozən'.

⁴Le'e gon xbab de que bχoz Melquisedequən' goque' beṇə' blao. De'e na'anə' de'e xaxta'ochə Abraannə' lao ši cuen güejə de'e ca' gwleje', bnežjue' tcuenən bχoz Melquisedequən'. ⁵Na' beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin', beṇə' ca' besyə'əyalə' par gwsa'aque' bχoz, nyojən le'e lei de'en bzoj de'e Moisezan' de que yesə'əzi'e tcuen lao ši cuen yoguə' cuantzə de'e gotə' che beṇə' Izrael ca' yelə' la'anə'əczə yoguə'əlolga'aque' zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'.

⁶Melquisedequən' bito əṇacho golje' lao dia che de'e Lebin', pero gwxi'e tcuen lao ši cuen de'en botobə de'e Abraannə' na' len yelə' guac che Diozən' bene' par niçh goc güen che de'e Abraannə' ben' ben Diozən' lyebe əsa'ac xi'in dia che'enə' beṇə' zan. ⁷Na' nacbia' de que Melquisedequən' zaquə'əche' cle ca de'e Abraannə' chedə' Melquisedec na'anə' gwdape' yelə' guac che Diozən' na' bene' par niçh goc de'e güen che de'e Abraannə'.

⁸Na' beṇə' ca' gwsa'ac bχoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moisezan' gosə'əzi'e tcuen lao ši cuen cuantzə bi de'en gotə' che beṇə' Izrael ca' yelə'. Bχoz ca' gwsa'aque' beṇəch na' gwsa'ate'. Pero Melquisedequən' ben' gwxi' tcuen lao ši cuen de'en botobə de'e Abraannə', cho'en dižə' che' ca beṇə' ne'e zoczə. ⁹⁻¹⁰Na' ca naquə de'e Abraannə' bnežjue' Melquisedequən' tcuen lao ši cuen de'e ca' botobe' de'en gosə'əban rei ca', de'en na'anə' gwaquə əṇacho de que de'e Lebin' leczə bnežjue' Melquisedequən' tcuen güejə lao ši cuen de'e ca' botobə de'e Abraannə'. Guac əṇacho ca' chedə' de'e Lebin' golje' lao dia che de'e Abraannə' la'anə'əczə bitonə' galje' catə'an Melquisedequən' jəšague' de'e Abraannə'. De'e Lebin' goque' xa beṇə' nech ca' əgwsa'ac bχoz che beṇə' Izrael gwlaž checho ca' cana', na' lei de'en bzoj de'e Moisezan' nan de que yesə'əzi'e tcuen lao ši cuen cuantzə bi de'en de che beṇə' Izrael ca' yelə'.

¹¹Žalə' bχoz ca' beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin' goc so'one' par niçh yichjla'aždao' beṇə' gwlaž checho ca' əsa'aquən can' chene'e Diozən', bito byažjecho yeto bχoz žalə' ca'. Pero de'en cui goquə so'one' par niçh əsa'ac yichjla'aždao' beṇə' can' chene'e Diozən', de'e na'anə' bidə Jeso'osən' par naque' bχoz chechon' na' gwxaquə'əlebene' ca Melquisedequən'. ¹²Jeso'osən' naquəcze' bχoz chechon' la'anə'əczə cui naque' dia che de'e Lebin'. De'e na'anə' nezecho banža' lei de'en choe' dižə' che bχoz che nasyon Izrael chechon'. ¹³Bχoz checho

ben' cho'echo dižə' čhei, golje' lao dia čhe de'e Jodan', na' bitoch bchoj no gaque bχoz entr beṇə' ca' əgwsa'aljəch lao dia čhe de'e Jodan'.
¹⁴Nezcecho de que Xanchon' golje' lao dia čhe de'e Jodan', pero de'en bzoj de'e Moizezən' le'e lein' nan de que beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia čhe de'e Lebin' əsa'aque' bχoz.

¹⁵⁻¹⁶Bχoz čhecho Jeso'osən' naque' ca bχoz Melquisedequən'. Bito golje' lao dia čhe de'e Lebin' na' bito naque' bχoz can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Naque' bχoz čhedə' bito gwzoi yelə' gotən' le', na' zocze' zejlicane. ¹⁷Na' de'e nga nyojən can' gož Diozən' Jeso'osən' nan:

Naco' bχoz beṇə' zo zejlicane
 na' naco' ca bχoz

Melquisedequən'.

¹⁸Ca naquə bχoz ca' beṇə' ca' ben Diozən' mendad gwnitə' cana', bitoch none' mendad nite'e na'a čhedə' de'en gwsə'one'enə' bito zaquəən par əsa'ac yichjla'aždao' beṇəchən' can' chene'e Diozən', na' bito nsa'an yelə' guac čhe Diozən'.

¹⁹Leinə' bito zaquəən gonən par nič yichjla'aždao' beṇə' əsa'aquən can' chene'e Diozən'. Pero na'a bazo Jeso'osən' chone' par nič chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən'. Na' nezecho chaquəch güen čhecho cle ca čhe beṇə' ca' zjənombia' lein'. Jeso'osən' chone' par nič zocho binlo len Diozən'.

²⁰Na' par nič nezecho de que Jeso'osən' naque' bχoz čechon', Diozən' bzo cuine' testigw gwne':

Naquəcze' bχozən' čhedə' zoa' naca' Dioz.

²¹Beṇə' ca' gwsa'aque' bχoz segon can' bzoj de'e Moizezən', Diozən'

bito gože' lega'aque' can' gože' Jeso'osən'. Nyojən' can' gože'ene', nan:

Diozən' bzo cuine' testigw gwne':

“Naquəczo' bχozən' čhedə' zoa' naca' Dioz.

Na' bito gwša'a can' ni'anə'.

Le' naco' bχoz ben' zo zejlicane.

Naco' ca Melquisedequən'.”

²²Nezecho de que Jeso'osən' bedəlo'ine' chio'o de que Diozən' choncze' con can' none' lyebe par gaquəlene' chio'o. Na' de'en none' lyebe gone' na'a naquəchən güen cle ca de'en bene' lyebe gone' antslə.

²³Beṇə' ca' gwsa'aque' bχoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', gwsa'aque' beṇəch na' gwsa'ate', pero benitə'ətecə lguə'aga'aque'. De'e na'anə' gwsa'aque' beṇə'

zan. ²⁴Pero Jeso'osən' zoe' zejlicane na' de'e na'anə' zejlicane naquəcze' bχoz čechon'. ²⁵Na' notə'ətezə beṇə' chse'ene'ene' nite'e binlo len Diozən', Jeso'osən' nape' yelə' guac par chocobe' yichjla'ažda'oga'aque'en con šə chso'onlilažə'ene'. Nape' yelə' guac par gone' ca' čhedə' zocze' zejlicane chṇabe' goclen lao Diozən' par yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'.

²⁶Na' Jeso'os nan' naque' bχoz əblao čechon' na' zaquə'e par gaquəlene' chio'o čhedə' chone' cayənə'ən chazlažə' Diozən'. Bito bi dolə' nape', na' bito bi de'e mal chone', na' nic chone' xbab mal. Zoe' gan' zo Diozən', chṇabi'e txen len le'. ²⁷Bito bi xtole'e de na' de'e na'anə' bito cheyalə' gote' bia yixə' par yezi'ixen Diozən' xtole'enə' can' gwso'on beṇə' ca'

gwsa'ac b̄xoz segon can' na lei
de'en bzoj de'e Moisezan'. Yoguə'
ža zgua'atec gwsote' bia yixə' par
niç gosə'əṇabe' bezi'ixen Diozan'
xtolə'əga'aque'enə' na' techlə leczə
gwsote' bia yixə' par gosə'əṇabe'
bezi'ixen Diozan' xtolə' beṇə'
Izrael ca' yelə'. Šlinzə bnežjw cuin
Jeso'osən' por ni checho catə'an
gwsot beṇə' le' le'e yag corozən'
na' bitoch gate' yeto. ²⁸Beṇə' ca'
gwsa'ac b̄xoz əblao segon can'
na lei de'en bzoj de'e Moisezan'
gwsa'aque' beṇə' güen de'e mal can'
zjənaquə yeziquə'əchlə beṇə'. Zan
iz bagoc bzoj de'e Moisezan' lei
che Diozan' catə' Diozan' bzo cuine'
testigw de que sele'e Xi'ine'enə'
par gague' b̄xoz əblao chechon' na'
gwne': "Gaguəcze' b̄xoz əblaon'
chedə' zoa' naca' Dioz." Na' Xi'ine'
na'anə' zocze' zejlicəne, na' naquə
yichjla'aždaogüe'enə' cayanə'an
chene'e Diozan'.

**Cristən' chone' par niç chac
de'e cobə de'en non Diozan' lyebe
gone' par gaquəlene' chio'o**

8 Na'a ža zo b̄xoz əblao
chechon', na' chi'e yoban'
chnabi'e txen len Diozan' ben'
naquə le'ezelaogüe beṇə' blao.
Lennə' naquən de'e žialaoch
lao yoguə' de'en babe'echo dižə'
chei. ²⁻³B̄xoz əblao ca' beṇə' ca'
gwsot bia yixə' lo'o yo'odao'
de'en gwsot de'e xaxta'o chio'o
beṇə' Izrael jso'e xchenga'aquebən'
gan' nzi' "Latjə gan' zo Diozan'"
par niç Diozan' bezi'ixene'
xtolə'əga'aque'enə' len che beṇə'
ca' yelə'. Na' de'en gwsotone'enə'
naquən ca de'en chac yoban' gan'

zo Diozan'. De'e na'anə' benən byen
bnežjw cuin Jeso'osən' gwsot
beṇə' le' par niç naque' b̄xoz əblao
chechon' gan' zo Diozan', na' chone'
par niç Diozan' chezi'ixene' xtolə'
chio'o chonlilažə'əchone'. ⁴Na'
bito naque' b̄xoz žalə' ne'e zoe' lao
yežlyon', chedə' banitə' b̄xoz ca'
beṇə' ca' chjsoa' bi de'en chjsoa'
lao Diozan' segon can' na lein'.
⁵Na' yoguə'əlol de'en chso'on b̄xoz
ca' beṇə' ca' chso'on can' na lein',
naquən latə' laszə ca naquə de'en
chac yoban'. Diozan' bene' mendad
len de'e Moisezan' antslə ze'e so'on
de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael
yo'o de'e lachə'anə' gan' gwsot
b̄xoz ca' par gwsotelaogüe'e Diozan',
gožele'ne: "Yoguə' de'en bagwnia'
gonle, legonən cayanə'an blo'ida' le'
catə'an gwzochə' lao ya'anə'." ⁶Pero
na' de'en chon Cristən' zaquə'əchən
cle ca de'en gwsot on b̄xoz ca' beṇə'
ca' gwsot on can' na lein'. Na' leczə
de'e cobə de'en chon Diozan' len
chio'o naquəchən güen cle ca de'en
bene' antslə, chedə' de'e xench
de'en non Diozan' lyebe gone' par
gaquəlene' chio'o na'a.

⁷Žalə' de'en ben Diozan' par
gocləne' beṇə' Izrael gwlaž checho
ca' de'e nech benən par niç
gwsa'ac yichjla'ažda'oga'aque'enə'
can' chene'ene', bito bsele'e
Cristən' žalə' ca'. ⁸Pero nacbia'
Diozan' bito bebeine' lega'aque',
nachən' gwne':

Chona' lyebe gona' to de'e cobə
par gaquəlena' le'e beṇə'
Izrael catə' əžin ža,
nada' Xanle Dioz ənia' ca'.

⁹Nža'an beṇa' len de'e xaxta'ole
ca' ca tyemp catə'an

goquələnga'aca'ane' par niç
besyə'əchoje' Egip̄ton'.

Łega'aque' bito gwso'one' can'
gwso'one' lyebe len nada'.

De'e na'anə' nada' Xanle Dīoz
bitoch bengala'aca'ane' cas.

¹⁰Quinga gona' par gaquələna'
le'e beṇə' Izrael catə'an əžin
žan'.

Nada' Dīoz gona' par niç šo'o
yichjle de'e ca' nona' mendad
gonle,

na' gona' par niç yebeilen lo'o
la'ažda'olen'.

Na' toza' nada' güe'ela'ole na'
le'e gacle xi'liṇa'.

¹¹Na' ni tole cui chyažjən əgwsed
əgwlo'i ljuējle par niç
gombi'ale nada'
chedə' cana' yoguə'əle gombi'ale
nada',

le'e cuitec bi zaguə'əle na' len
le'e nacle beṇə' blaο.

¹²Cana'ach bitoch gona' xbab che
de'e mal ca' de'en babenlenə'
chedə' ca orən' babezi'ixena'
xtolə'əlenə'.

¹³Na' ca naquən' be' Dīozən' dižə'
che de'e cobən' de'en gwne' gone'
par gaquəlene' nasyon chechon',
nezecho chde che de'en bene'
mendad so'one' antslə chedə'
banaquən de'e golə na' bitoch
cheyalə' gonchon.

**Yo'odao' de lachə' de'en gwso'on
beṇə' Izrael ca gwxaquə'əleben
ca gan' zo Dīozən'**

9 Cana'ate ben Dīozən' mendad
nacle so'on beṇə' Izrael gwlaž
checho ca' par so'ela'ogüe'ene'.
Na' leczə bene' mendad so'one'
to yo'odao' par le'. ²Yo'oda'onə'

goquən de lachə'. Na' lo'o cuart
nechən' boso'ozoe' to candeler
na' to mes gan' boso'ocue'e yetxtil
de'en naquə par Dīozən'. Na' cuart
nechən' nzi'in "Latjə che Dīoz".
³Na' cuart əgwchopen' nzi'in "Latjə
gan' zoczə Dīozən'". Na' entr cuart
ca' chopə gwze to lachə'. ⁴Na'
lo'o cuart əgwchopen' boso'ozoe'
yeto mes de or gan' boso'ozeye'
yal. Na' gosə'əyixjue' to caj na'
boso'oguazje' doxenən or. Na' lo'o
caj na' boso'ozoe' to yesə' de or
gan' boso'ože'e yelə' guao de'en
gwza' yoba de'en nzi' mana, na'
leczə lo'o caj na' gosə'əgüe'e garrot
che de'e Ronṇə' de'en bexejə.
Na' leczə na' boso'ože'e yej ta'a
ca' gan' byoj de'en ben Dīozən'
mendad so'one' par niç gaquəlene'
lega'aque'. ⁵Na' lao tap che cajən'
boso'onite'e chopə lgu'a' lsaquə'
angl beṇə' gosə'əzi' querobines. Na'
gan' zjəzecha querobines ca' chey
che'eni'in, par niç nacbia' de que
Dīozən' zoe' na'. Toe' gwzecha
šyichjən na' yetoe' yešyichjən. Na'
lao tap che cajən' entr lega'aque'
nzi'in "Latjə che yelə' cheyašə'
cheži'ilažə' che Dīozən'". Pero
bitoch che'lenda' güe'echa' dižə' che
to to de'e ca'.

⁶Na' beyož banitə' cuart ca' na'
beyož boso'onite'e yoguə' de'e
ca' lo'inə', yoguə' ža ja'ac bxož ca'
lo'o cuart nechən' gan' gwso'one'
can' ben Dīozən' mendad so'one'
par əso'ela'ogüe'ene'. ⁷Na' cuart
əgwchopen' tozə bxož əblaon' goc
gwyo'e ze tгүйž güeje. Na' catə'an
gwyo'enə' benən byen bexe'e chen
che bia yixə' bže'en lao cajən par
niç Dīozən' bezi'ixene' xtolə'enə'

na' bezi'ixente' xtolə' beṇə' ca' yelə'. ⁸Na' de'en cui gotə' lsens šo'o nochlə beṇə' lo'o cuartən', Spirit che Diozən' chzejni'in chio'o de que bito gaquə šo'ocho gan' zo Diozən' žalə' ne'e chone' mendad gaquə yoguə'ələl de'en gwsə'one' lo'o yo'odao' de'en nsa' chopə cuart. ⁹Na' yo'oda'onə' len yoguə' de'e ca' gwsə'on bχoz ca' lo'inə' chlo'in chio'o zocho na'a can' naquə yoban' gan' zo Diozən'. De'e zan de'en gwsə'on de'e xaxta'ocho ca' gwsə'ela'ogüe'e Diozən' lo'o yo'oda'onə' pero bito beyac yichjla'ažda'oga'aque'en can' chene'e Diozən' la'anə'əczə boso'onežjue' Diozən' bi de'en boso'onežjue'ene' na' la'anə'əczə gwsə'ote' bia yixə' par gwsə'ela'ogüe'ene'. ¹⁰De'e ca' boso'onežjue' Diozən' gwsə'aquən no nis yelə' guao na' no bia yixə'. Na' de'e zan costombr chega'aque' gotə' par gwsə'a gosə'əyib cuinga'aque'. Na' yoguə' de'e ca' gwsə'one' niç cuerp chega'aque'enə' goquən xi'ilažə' can' na lein'. Yoguə' de'e ca' gwsə'one'enə' gwsə'onən žin xte catə'an bselə' Diozən' Cristən' par bene' de'e zaquə'əche.

¹¹⁻¹²Pero bazo Cristən' na'a naque' bχoz əblao chechon' na' chone' par niç chac güen can' gwnitə' de'e xaxta'ocho ca' lez gaquə. Babeyepə' yoban' na' zoe' gan' zo Diozən'. Na' gan' zoe'enə' gwxaquə'əleben ca cuart əgwchope che yo'odao' che beṇə' Izrael ca', pero naquə'əchən de'e zaquə'əche na' de'e güen ch clezə ca de'en gwzo che bχoz ca' cana', la' bito naquən de'e ben

beṇəch. Na' Cristən' zaque'e par gwyo'e gan' zo Diozən' chedə' bnežjw cuine' gwsə'ot beṇə' le' na' blalj xchene'enə' le'e yag corozən'. Bito nacho bete' no šib o no go'on dao' na' blalje' xchembən' par niç be'en Diozən'. Šlinzən' gwdixjue' xtolə'əchon' len xchene'enə' par zejlicane. ¹³Ca naquə de'e xaxta'ocho ca' bito gwsə'aque' xi'ilažə' can' na lein' šə bagosə'əgane' no beṇə' guat. Na' par niç besyə'əyac cuerp chega'aque'enə' xi'ilažə' de'e yoblə can' na lein', bχoz ca' boso'ože'e lega'aque' no xchen šib o no xchen go'on na' len de de'en gwche' catə'an cheyož choso'ozeye' baquə' dao'. ¹⁴Pero xchen Jesocristən' de'en bedəlalje' par beque'e xtolə'əchon' zaquə'əchən ca xchen bia yixə' ca'. Xtolə'əcho na'anə' benən par niç goccho ca beṇə' guat len yichjla'ažda'ochon', pero na'a baben Jesocristən' par niç naquə yichjla'ažda'ochon' xi'ilažə' niç cho'ela'ocho Diozən' ben' zo zejlicane. Spirit che Dioz nan' goclenən Jeso'osən' par ben cuine' lažə' na' Diozən' par gwdixjue' xtolə'əchon'. Na' ca naquə Jeso'osən' bitoczə bi bi xtole'enə' gotə'.

¹⁵Na' de'en bedəlalj xchen Cristən' gwzolaο chac de'e cobən' de'en chon Diozən' lyebe gone' par chaclene' chio'o. Na' bachac de'e cobən' par niç ca' baltezə beṇə' bagwlej Diozən' žjəsyə'anite'e len le' zejlicane. De'en bedəlalj xchen Cristən' gwdixjue' lente de'e mal ca' bencho žlac ne'e chac de'e neche de'en ben Diozən' lyebe gone' par goclene' de'e xaxtao' chio'o beṇə'

Izrael. ¹⁶Catə' to beṇə' babene' testament, bito gaquə can' na testamentən' xte catə'əch ɲezecho de que bagote'. ¹⁷Na' ca naquə testamentən' bito gaquə can' nanṇə' žlac ɲe'e mban be'lenə' ben len. Catə' bagote' cana'anə' gaquə can' nanṇə'. ¹⁸Na' par niḥ gwzolao goc de'e neche de'en ben Diozən' lyebe gone' par goclene' de'e ɣaxta'ocho ca', bene' mendad boso'olalje' xchen bia yiḡə'. ¹⁹De'e na'anə' catə' de'e Moisezən' beyoḡ be'elene' beṇə' ca' dižə' che yoguə'əloḷ de'en ben Diozən' mendad so'one' can' na lei che'lenə', nach de'e Moisezən' bže'e lega'aque' xchen go'oṇ dao' na' xchen šib nach nis. Bže'e lega'aque' de'e ca' len latə' yišə' xa xilə' de'en mben color əxna na' len to xis yiḡə' dao' de'en naquə ca gwreg. Na' leczə bže'en librən' gan' nyoj leinə'. ²⁰Na' de'e Moisezən' gože' lega'aque': "Chen ni ben Diozən' mendad əgwža'a le'e par niḥ gone' can' none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o." ²¹Nach bža'ate'en yo'odao' de lachə'an na' len yesə' ca' na' ša' ca' de'en boso'oḥine' gan' gwso'ela'ogüe'e Diozən'. ²²Lei de'en bzoj de'e Moisezən' benən mendad boso'ože'e chennə' par niḥ zan de'en boso'oḥine' gwsa'aquən xi'ilažə' can' na lein'. Diozən' bito bezi'ixene' xtolə' beṇə' žalə' cui boso'olalje' chen che bia yiḡə'.

**De'en bnežjw cuin Cristən'
gwso'ote'ene' chac cheque'e
xtolə' chio'o chonjilažə'əchone'**

²³De'e na'anə' benən byen boso'ože'e xchen bia yiḡə'an de'e

ca' besə'əchine' lo'o yo'oda'onə' par niḥ gwsa'aquən xi'ilažə' can' na lein'. Pero xchen bia yiḡə' ca' bito gaquə gonən ca gaquə yichjla'ažda'ocho' can' chene'e Diozən' par niḥ šo'ocho gan' zoe'lenə'. Tozə xchen Jesocrist nan' zaquə'an par chonən ca chac yichjla'ažda'ocho' can' chene'e Diozən'. ²⁴Catə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' bito gwyo'e lo'o cuart əgwchope che yo'oda'onə' can' gwso'on bɣoz ca' cana' sino beyepe' yoban' gan' zo Diozən', na' na' zocze' ɲa'a chne' fabor chio'o lao Diozən'. Na' cuart əgwchope che yo'odao' che beṇə' Izrael na'anə' gwzon par bzejni'in chio'o can' naquə gan' zo Diozən'. ²⁵Bɣoz əblao ca' ze tgüiz güejə gwso'e lo'o yo'oda'onə' gan' nzi' latjə gan' zoczə Diozən' boso'ože'e chen che bia yiḡə'. Pero Cristən' bito byažjən əgwnežjo cuine' so'ote'ene' zan las. Šlinzən' blalj xchene'lenə' par gwdixjue' xtolə'əchon'. ²⁶Žalə' byažjən laljə xchene'lenə' zan las, babnežjw cuine' zan las dezd catə'an gwxe yežlyon' žalə' ca'. Pero caguə ca'anə'. Bnežjw cuine' šlinzə catə'an bžin or che'lenə', na' de'en gwso'ote'ene' šlinzə cana', gwdixjue' xtolə'əchon' zejlicane'. ²⁷Na' Diozən' bansi'e xneze de que əžin ža sa'at to to beṇəḥən' na' šlinzən' sa'ate'. Na' techlə əṇa Diozən' che to toga'aque' šə yesə'əzi'e castigw o šə ɲite'e mbalaz len le'. ²⁸Na' ca de'en sa'at beṇəḥən' šlinzə leczə šlinzən' bnežjw cuin Cristən' gwso'ote'ene' gwdixjue' xtolə' beṇəḥən'. Nach əžin ža yide' de'e yoblə, caguə par chixjoche' xtolə'əchon' sino par

nich deyexi'e beṇə' ca' chəsə'əbeza
batə'aquən' yide'enə'.

10 Lei de'en bzoj de'e Moizezən'
chzejni'in chio'o latə'əlasza
che de'e güen de'en gaquə checho
catə' yežincho yoban' gan' zo
Diozən'. Pero leinə' bito goquə
gonən par nich yichjla'aždao' beṇə'
ca' gwsə'on can' nanṇə' əsa'aquən
can' chene'e Diozən', la'aṇə'əcza
gwsə'ote' bia yixə' yoguə' iz par
bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə'.
²Žalə' de'en gwsə'ote' bia ca' benən
par nich cuich so'one' de'e malən'
bitoch besə'əyazjene' so'otəche'eb
žalə' ca'. Pero de'en gwsə'acbe'ine'
ne'e chso'one' de'e malən' nachən'
yoguə' iz gwsə'ote'eb. ³Na' de'en
gwsə'one' ca' bito gwsə'anlaže'e de
que zjənapə' dolə'. ⁴Na' gwsə'one'
ca' yoguə' iz chedə' chen che no
go'on dao' o no šib bito zaquə'an par
yeca'an xtolə' beṇə'.

⁵De'e na'anə' catə' Cristən' bide'
yežlyo nga gože' Xe' Diozən':

Nezda' to de'en chazlažə'əcho'
mazəchlə ca bia yixə'
bian' chso'ot beṇə' par
chso'ela'ogüe'e le',
na' mazəchlə ca bichlə de'en
chso'one' le'.

De'en chazlažo'onə' əgwnežjo
cuina' par chixjua' xtolə'
beṇə'əchən'.

⁶Lenṇə' de'en chebeido'
mazəchlə ca bian' chso'ote'
par choso'ozeye',
na' mazəchlə ca xchen bia
yixə' de'en chəsə'əlalje' catə'
chəsə'əṇabe' yezi'ixeno'
xtolə'əga'aque'enə'.

⁷De'e na'anə' goža' le' can'
nyojən le'e librən' gan' nan:

“Dioz chia', za'a nga zedəyena'
con can' chazlažo'onə'.”

⁸Zgual'atec Cristən' gože'
Xe' Diozən': “Nezda' de'en
chazlažə'əcho' na' de'en chebeichdo'
ca de'en chso'ote' bia yixə' na' ca
bichlə de'en chso'one' le', na' ca
de'en choso'ozeye' bia ca' chso'ote'
na' leczə ca de'en chəsə'əlalje'
xchenga'acobən' par chəsə'əṇabe'
chezi'ixeno' xtolə'əga'aque'enə'.”
Gwne' ca' la'aṇə'əcza lei de'en
bzoj de'e Moizezən' benən mendad
gwsə'ote' bia yixə' na' gwsə'one'
bichlə de'e ca' gwsə'one'enə'. ⁹Nach
Cristən' gože' Diozən': “Nada' za'a
zedəyena' con can' chazlažo'onə'.”
De'e na'anə' nezecho de que Diozən'
bitoch chene'ene' gotcho bia
yixə' can' na lein' chedə' Cristən'
bagwdixjue' xtolə'əchon'. ¹⁰Cristən'
bene' con can' gwyazlažə' Diozən'.
Šlinzən' bnežjw cuine' gwsə'ot beṇə'
le' par beyone' yichjla'aždao' yoguə'
chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə'.

¹¹Beṇə' ca' zjənaquə bəxoz, yoguə'
ža nitə'ətezə nite'e chso'ote' bia
yixə' par xtolə' beṇə' Izrael ca'
yela', len la' xchen bia yixə'an bito
gaquə yeca'an xtolə' beṇə'. ¹²Pero
na' Cristən' bnežjw cuine' šlinzə
par gwdixjue' xtolə'əchon'. Na'
beyožən' zjəyechi'e gan' chnabi'e
len Diozən'. ¹³Na' zoe' na' chbeze'
əžin ža nitə' yoguə' de'e ca' chso'on
contr le' na' beṇə' contr che' ca'
xni'enə'. ¹⁴Na' de'en gwdixjw
Cristən' xtolə'əchon' šlinzə cana',
na' beyone' yichjla'aždao' yoguə'
chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə',
leczə babene' par nich chac
yichjla'ažda'ochon' can' chene'e
Diozən' gaquən zejlicane. ¹⁵Na'

caguə nadə'əza' cho'a dižə' che de'e ca'. Leczə Spirit che Diozən' benən ca byojən ca' par nič nezecho naquən de'e li, nan:

¹⁶Quinga nona' lyebe gona' len lega'aque' catə' əžin žan':
Nada' Dioz gona' par nič šo'o yichjga'aque' de'e ca' nona' mendad so'one',
na' gona' par nič yesyə'əbeine'en lo'o la'ažda'oga'aque'enə'.

¹⁷Nach nyoj yeto de'en nan:
Cuatəch žjsa'alaža'a che de'e mal ca' bagwso'one' na' che xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁸Na' catə' babezi'ixen Diozən' xtolə'əchon', bitoch chyažjecho gotcho bia yixə' par ənabcho yezi'ixene'en.

Cheyalə' socho güe'ela'ocho Diozən' na' goncho orasyon laogüe'enə'

¹⁹Na'a ža beṇə' bišə', laogüe de'e blalj Jesocristən' xčene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon' guaquəczə šo'ocho gan' zo Diozən' sin cui žebcho. ²⁰De'en ben Jesocristən' par nič šo'ocho gan' zo Diozən' naquən to de'e cobə la' antslə "Latja gan' zo Diozən'" lo'o yo'oda'onə' bgašə'n len to lachə'. Pero na'a de'en bnežjw cuin Jesocristən' por ni chechon' bito bi de de'en chcuasə'n latja gan' zo Diozən' yoban' len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'. ²¹⁻²²Na' de'en naquə Jesocristən' bxoz əblao checho, na' de'en chaclene' chio'o naccho ca family che Diozən', de'e na'anə' cheyalə' socho güe'ela'ocho Diozən' na' goncho orasyon laogüe'enə' do yichj do

lažə'əcho, gonlilažə'əchone' sin cui gaquəžejlažə'əcho. Goncho ca' laogüe de'en blalj xčen Jesocristən' par beque'e xtolə'əchon'. Na' leczə bagwchoacho nisən'. ²³Na' can' gwzolaacho chonlilažə'əcho Jesocristən', ca'aczən' cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əchone' na' yebeicho de'en žjəyecho len le', čedə' la' Diozən' ben' ben lyebe žjəyecho len le', chone' complir can' ne'enə'. ²⁴Na' leczə cheyalə' güe'e ljuežjcho balor par nič gaquəchecho che ljuežjcho na' gonchcho de'e güen to yetocho. ²⁵Na' bito cuejyichjcho de'en chdopcho txen par cho'ela'ocho Diozən', can' chso'on balə beṇə' chəsə'əbejyichje'en. Cheyalə' gwtiplažə' ljuežjcho par nič sochcho chech gonlilažə'əcho Cristən'. Gonchcho ca' čedə' bazon baozə yidə Cristən' yeto.

²⁶Na' šə chio'o cuejyichjcho dižə' li che Diozən' de'en banombi'acho par gontezcho de'e malən', bitoch gaquəlenən chio'o de'en blalj xčen Jesocristən' par beque'e xtolə'əchon'. ²⁷Na' šə goncho ca', cheyalə' žebcho castigw de'en gon Diozən' chio'o, čedə' notə'ətezcho choncho contr le' əsele'e chio'o lo'o yi' gan' cuiayi'icho. ²⁸Ca naquə beṇə' ca' chsa'aquene' bitobi zaquə' lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' bito choso'ozenague' čhei, beṇə' gwlaž checho ca' chso'ote' lega'aque' sin cui chesyə'əyaše'ene' lega'aque', con šə nitə' čopə o šonə testigw beṇə' chso'e dižə' de que de'e malən' bagwso'one'. ²⁹Pero chio'o ža šə gue'icho Xi'in Diozən' na' Spirit che'enə' de'en nži'ilažə'

chío'o, zaquə'əczən par si'icho castigw gualəch, na' le'egatezə ca' šə gaquecho cui bi zaquə' xchene'enə'. Lennə' bedəlalje' par nič gwzolaο chac de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par chaclene' chío'o na' bedəlalje'en par nič yichjla'aždao' chío'o chonlilažə'əchone' beyaquən xi'ilažə'. ³⁰Nezecho de que Diozən' gwne': "Nadan' co'olažə'a beṇə' ca' chso'on contr nada' na' nadan' gonga'aca'ane' castigw." Na' leczə nyojən nan: "Diozən' gwnežjue' castigw che beṇə' ca' bagwcue'e ca' xi'ine' šə so'one' de'e malən'." ³¹Na' šə cuejyichjcho Diozən' ben' zo zejlicane, lechgualə de'e žebcho ca naquə castigon' de'en gone' chío'o.

³²Le'e žjsa'alažə' can' bchejele la'anə'əczə de'e zan de'e gwdi' gwxaquə'əle ca tyempən' catə'an ze'le gwzolaο gwyejni'ile che Cristən'. ³³Besyə'əbei beṇə' contr chele ca' boso'ogüie' can' bžaglaole catə'an boso'ožia boso'onite'le le'e na' catə'an gosə'əque'le de'en gotə' chelen'. Na' leczə bchejele par benle txen len beṇə' ljuežjcho ca' catə'an goc chega'aque' ca'. ³⁴Beyašə' beži'tilažə'əle ljuežjcho ca' beṇə' ca' gwsa'atə' ližya na' gwzole mbalaz la'anə'əczə gosə'əca' beṇə' de'en gotə' chele, chedə' la' gwnezele de que laogüie de'en chonlilažə'əle Cristən' de de'e zaquə'əche chele yoban' de'e cui te chei. ³⁵Na'a ža, bito cuejyichjle ca de'en chonlilažə'əlene', chedə' gwžin ža catə' sole mbalaz. ³⁶Bito žjxaquə'əlažə'əle par yeyož gonle yoguə'əloj can' chene'e Diozən' la' šə gonle can' chene'ene'enə'

žjəyezole len le' zejlicane can' bene' lyebe. ³⁷Nyojən can' gwna Diozən' nan:

Lechgualə lgüegwzə əžin ža catə' yidə ben' əselə'a, na' bito šeichene'.

³⁸Na' beṇə' ca' zjənaque' beṇə' güen laogua'anə' cheyalə' nite'e so'onlilažə'e nada'.

Na' beṇə' ca' chəsyə'əbižə' cuich chso'onlilažə'e nada', bitoczə yebeiga'acda'ane'.

³⁹Pero na' chío'o ža, bito nacho naccho ca beṇə' ca' chesyə'əbižə' cuich chso'onlilažə'e Diozən', beṇə' ca' yesə'əbiayi'. Chío'o zotezə zochə chonlilažə'əchone' na' de'e na'anə' nezecho žjəyezochə len le' zejlicane.

Diozən' chebeine' beṇə' laogüie de'en chso'onlilažə'ene'

11 De'en chonlilažə'əcho Diozən' nezecho gwaquə de'en chbezcho gaquə, na' nezecho de'e liczə can' na Diozən' che de'e ca' cui chle'icho. ²Na' beṇə' ca' gwnitə' gwlaite, bebei Diozən' lega'aque' laogüie de'en gwso'onlilažə'ene'.

³Na' de'en chonlilažə'əchone' chejni'icho de que con bene' mendarad goc yoban' na' yežlyon'. Bito bi bchine' par bene'en.

⁴Na' ca naquə de'e Abelən', de'en benlilažə'e Diozən', goque' beṇə' güen lao Diozən' na' bebei Diozən' de'en bnežjw de'e Abelən' le' cle ca de'en bnežjw de'e Cainnə'. Na' la'anə'əczə cuich zo de'e Abelən', de'en benlilažə'e Diozən' chzejni'in chío'o de que can' cheyalə' goncho.

⁵Na' Enoquən' leczə benlilažə'e Diozən', na' de'e na'anə' Diozən'

bezi' beque'ene' sin cui gote'.
 Notoch no ble'i le'. Na' nyojan che'
 de que chebei Diozan' le' antsł
 ze'e yezi' yeque'ene'. ⁶Diozan' bito
 chebeine' notə'ətezə beŋə' cui
 chonlilažə' le'. Na' šə no güe'elao'
 le', cheyalə' šejle'e de que zoczə
 Diozan' na' de que gwzenagczə
 Diozan' che' šə bi de'en əŋabene' le'
 do yichj do laže'e.

⁷Na' ca naquə de'e Noen' ža, leczə
 benlilaže'e Diozan'. Na' Diozan'
 bosnisene' le' can' ze'e gaquə na'
 de'e Noen' gweyle'e che'. De'e
 na'anə' Noen' bene' to barcw gan'
 gwyo'e len family che' ca' par nič
 bito gwsa'ate' len nisən'. Na' yelə'
 chonlilažə' che'enə' len Diozan'
 blo'in beŋə' ca' yeziquə'əchlə gwža'
 yežlyon' de que gwsa'ape' dolə'. Na'
 leczə de'en benlilaže'e Diozan', de'e
 na'anə' Diozan' gwne' che' de que
 naque' beŋə' güen laogüe'enə'.

⁸Na' de'en benlilažə' de'e
 Abraannə' Diozan', bzenague'
 catə' Diozan' bene' mendar šejə'
 zitə'. Na' gan' gweje' Diozan'
 blo'ine' le' yežlyon' de'en gaquə
 che'. Na' gweje' la'aŋə'əczə bito
 nombi'e latjan' ca orən'. ⁹Na' de'en
 benlilažə' de'e Abraannə' Diozan',
 gwzoe' laž beŋə' zitə' gan' ben
 Diozan' lyebe gwnežjue' xi'in dia
 che' ca'. Na' de'e Abraannə' gwzoe'
 lo'o yo'o de lachə'əzə, na' leczə
 lo'o yo'o de lachə'əzə gosə'anitə'
 de'e xi'ine' Isaaquən' na' de'e xi'in
 xesoe' Jacobən', beŋə' ca' leczə
 gosə'əbeze' gwnežjo Diozan' xi'in
 dia čega'aque' ca' yežlyon'. ¹⁰Bito
 bi goque de'e Abraannə' de'en
 gwnite' lo'o yo'o de lachə'əzə,
 čhedə' gwzoe' lez əžin ža soe' gan'

zo Diozan', gan' naquə to syoda
 güen de'e cui te čei, syoda de'en
 ben Diozan'.

¹¹Na' ca naquə de'e Sar no'ol čhe
 de'e Abraannə', benlilaže'e Diozan'
 na' de'e na'anə' Diozan' bene' par
 nič bi'e bdao' na' gwxane'ebo'
 la'aŋə'əczə cuich zoe' xlaogüe'e
 sane'. Diozan' bene' ca' len de'e
 Sarən' čhedə' Sarən' gweyle'e
 de que Diozan' gone' can' bene'
 lyebe. ¹²De'e na'anə' la'aŋə'əczə
 de'e Abraannə' naque' beŋə' golə
 par so xi'ine', xi'in dia che' ca'
 gwsa'aque' beŋə' zan can' zjanaquə
 beljw ca' de'en zjəžia le'e yoban'
 na' can' naquə yox de'en chi' cho'a
 nisdə'onə', notono no gaquə gwlabə'
 xi'in dia che'enə'.

¹³De'e Abraannə', de'e Isaaquən'
 na' de'e Jacobən', na' nochlə beŋə'
 ca', ne'e chso'onlilažə'əcze' Diozan'
 catə' bžin ža gwsa'ate' la'aŋə'əczə
 cuinə' gac can' ben Diozan' lyebe'.
 Bito gwsa'acžejlaže'e, sino que
 gwse'ejle'ecze' de que gwžin
 ža gone' can' gwne'enə'. Na'
 lega'aque' gwsa'acbe'ine' de que
 zjanaque' ca beŋə' zitə' len beŋə'
 ža' lao yežlyon' na' de que bito
 bi lažga'aque' de lao yežlyo nga.

¹⁴Na' de'en gwsa'aque' cui bi
 lažga'aque' de lao yežlyon', nacbja'
 de que gwse'enene' yesə'əžine' ga
 yoblə gan' gaquə lažga'aque'enə'.
¹⁵Žalə' gwso'one' xbab čhe yežən'
 gan' gwsa'alje' de que naquən
 lažga'aque'enə', zjəsyə'anitə'əlje' na'
 žalə' ca'. ¹⁶Pero gwso'one' xbab de
 que yoban' naquən lažga'aque'enə'
 na' gwse'enchgüeine' yesyə'əžine'
 na', čhedə' la' güench naquən
 cle ca yežlyon'. De'e na'anə'

Diozən' bito cheto'ine' čhega'aque' par ənə' de que naque' Dioz čhega'aque' ben' chso'elaogüe'e, na' le' babenšaogüe'e to syoda par lega'aque'.

¹⁷⁻¹⁸Na' ca naquə de'e Abraannə' benlilaže'e Diozən', de'e na'anə' bzenague' catə' Diozən' benene' prueb gože'ene': "Bet xi'ino' Isaaquən' can' choto' bia yixə' ca' na' chlaljo' xchenga'aquəbən' par cho'elaogo'o nada'." Na' gwneze de'e Abraannə' de que Diozən' bene' lyebe len le' de'e zan de'e güen de'e gaquə por xi'in dia che'enə'. Na' che bi'i nan' gož Diozən' de'e Abraannə': "Xi'in dia che Isaac na'azə gona' cuent lao dia chio'onə'." Pero bia'aczə bzenag de'e Abraannə' ca de'en gož Diozən' le' got xi'ine' tlišə'ənə'. Na' bžin orən', Diozən' bito be'e latjə gote'ebol'. ¹⁹De'e Abraannə' bzenague' par gote'ebol' čhedə' gwnezene' de que Diozən' chac yosbane' beṇə' guat ca'. Na' ca naquə Diozən' bito be'e latjə gote' xi'ine'enə' guac ənacho de que Diozən' bosbane'ebol' ladjo beṇə' guat ca'.

²⁰Nach leczə de'e Isaaquən' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' gwṇabene' Diozən' gone' güen len xi'ine' ca' de'e Jacobən' na' de'e Esa'on'. ²¹Leczə de'e Jacobən' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' catə' bazon gate' gwṇabene' Diozən' gone' güen len xi'in xesoe' ca', xi'in de'e Jwsen'. Na' bchequə' yichje'enə' be'ela'ogüe'e Diozən' žiaša'atezə garrot che'enə'. ²²Na' de'e Jwsen' leczə benlilaže'e Diozən' na' gwyejle'e de que əžin ža yesyə'əchoj beṇə' Izrael ca' Egipton'

can' ben Diozən' lyebe. De'e na'anə' catə' bazon gate' bene' mendad yesyə'əyo'e žit che cuerp che'enə' catə' žjəya'aque' Canaannə'.

²³Na' catə' goljə de'e Moisezən', de'e tant gwso'onlilažə' de'e xaxne'e ca' Diozən', bito besə'əžebe' so'one' contr can' ben de'e rein' mendad so'one' ca de'en gože' beṇə' Izrael ca' so'ot bi'i čhega'aque' ca'. Šonə bio' bosocuaše'e de'e Moisezən' ližga'aque'enə', čhedə' gwsa'aquene' nacbo' xochechgua. Na' catə' bitoch goquə yoso'ocuaše'ebol', xi'in rein' beque'ebol' boscha'ogüe'ebol'. ²⁴Na' catə' bagwcha'o de'e Moisezən', benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' bito gone'ene' gague' cuent ca bi'i che de'e xi'in Rei Faraonnə'. ²⁵Gwyazlažə'əche' bžaglaogüe' txen len beṇə' Izrael ca' ca de'en gosə'əzaquə'əzi' gosə'əzaquə'əyaše'e, cle ca gone' bi de'en chəsyə'əbei beṇə' mal ca' chso'one', la' de'e te čhei de'e ca'. ²⁶De'en bžaglao de'e Moisezən' gwxaquə'əleben ca de'en gwxaquə'əzi' Cristən'. Na' gocbe'ine' de que de'e zaquə'əche əžaglaogüe' yoguə' de'e ca' cle ca si'e doxen yelə' gwni'a che Egipton'. Gwnezene' gwžin ža catə' gon Diozən' par nič soe' mbalaz. ²⁷Na' de'en benlilaže'e Diozən' bito bžebe' rein' catə' bžin ža besyə'əchoje' Egipton' la'anə'əczə rein' bža'achgüe' lega'aque'. Na' de'e Moisezən' gwlo'o gwchejlaže'e len de'e ca' bžaglaogüe' lao bene' par besyə'əchoje' Egipton' čhedə' gwnezene' zoczə Diozən' len le' ca ṇacho chle'iczene' le'. La'anə'əczə Diozən' cui no chac le'i le'.

²⁸Na' de'e Moisezan' de'en benlilaže'e Diozan' bene' mendad len to to family beṇə' Izrael ca' gwsol'ote' xilə' dao' ca' can' gož Diozan' le' na' bosol'oze'e xchenga'aqueḅən' ližga'aque'enə' par niḅ anglən' ben' bseḷə' Diozan' bito bete' bi'i nech ca' lao yoguə' family čhega'aque'enə'. ²⁹Na' beṇə' Izrael ca' de'en gwsol'onlilaže'e Diozan', Diozan' bene' par niḅ Nisdə' Exṇan' goquən čhoplə xte bla' yo biž par niḅ goc gosə'adie' yešḷa'alə. Pero na' beṇə' Egipto ca' catə' gwsa'acleže'e yesə'adie', beyeyjw nisan' gan' čəsə'adi'enə' na' gwsa'ate' gwse'eje' nisan'.

³⁰Na' leczə de'en gwsol'onlilažə' beṇə' Izrael ca' Diozan', de'e na'anə' Diozan' bene' par niḅ bebixə ze'e de'en gwyechj doxen syoda Jericon' catə' beṇə' Izrael ca' jəsə'əžechje'en yoguə' ža lao gažə ža. ³¹Na' de'e Raabən' no'olən' goquə sargat antslə, leczə benlilaže'e Diozan'. Na' de'en benlilaže'ene' bito gwžiaye'e len beṇə' Jerico ca' beṇə' ca' cui bosol'ozenag čhe Diozan', čhedə' le' ža bgüialaogüe' beṇə' Izrael ca' liže'enə' beṇə' ca' jəsə'əgüia jəsə'əye' laže'enə'.

³²¿Bichxan' əṇia' ža? Bitə nlatja' par gua'a dižə' čhe de'e Gedeonnə', čhe de'e Baraquən', čhe de'e Sansonnə', čhe de'e Jeften', čhe de'e Dabin', čhe de'e Samuelən' na' čhe yeziquə'əchlə beṇə' ca' gwsoe' xtižə' Diozan' cana'. ³³Na' laogüe de'en gwsol'onlilaže'e Diozan' balə' besə'əchoje' gwso'one' gan catə' gosə'ədiləlene' no rei, na' yebale' gwso'one' byen par niḅ beṇə' yoblə gwso'one' de'en naquə de'e

güen. Na' yebale' ben Diozan' lyebe gone' to de'e gone' len lega'aque' na' goc can' bene' lyeben', nach leczə yebale' Diozan' bene' par niḅ bež əznia ca' cui bi gwso'one'eb lega'aque'. ³⁴Na' leczə de'en gwsol'onlilaže'e Diozan', balə' bito gwse'eye' lo'o yi'inə', na' yebale' besyə'əla catə' gwse'ene'e beṇə' so'ote' lega'aque' len spadən', na' yebale' bnežjw Diozan' lega'aque' fuers balor catə' cui bi fuers čhega'aque' gotə', na' yebale' gwsa'aque' soldad gual, na' yebale' gwso'one' gan soldad zitə' beṇə' besə'əžin gosə'ədiləlene' lega'aque'. ³⁵Gwnitə' no'olə gwso'olnilažə' Diozan' na' laogüe de'en gwsol'onlilaže'ene'enə' bosbane' no family čhega'aque' ladjo beṇə' guat ca'.

Na' gwnitə' beṇə' gwso'olnilažə' Diozan' na' bito gwse'enene' yesə'əbejyichje'ene' par yesyə'əchoje' lao de'en čəsə'əči' čəsə'əsaquə' beṇə' lega'aque', čhedə' gwnite'e lez yolis yosban Diozan' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca' par žjasyə'anite'e len le'. ³⁶Na' gwnitə' beṇə' lechgualə gosə'əzi'ichižə' beṇə' lega'aque' na' gwso'ot gosə'əyine' lega'aque' na' bosol'ocheje' lega'aque' gden, na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližya. ³⁷Na' beṇə' mal ca' bosol'ošiže'e balə beṇə' ca' chso'olnilažə' Diozan' yej, na' bosol'ozoxje' cuerp čhe yebale' len syer, na' gosə'əgo'oyele'e yebale' par yesə'əbejyichje' Diozan', pero bito gosə'əbejyichje'ene', na' gwso'ote' yebale' len spad. Na' balə beṇə' ca' gwso'olnilažə' Diozan' gwsa'aše' yixə' zjənyaze'

no xa xilə' na' no xa šib. Bitobi bi gotə' čhega'aque'. Lechgualə nyašə' goc čhega'aque'. Na' lechgualə boso'očhi' boso'osaquə' beṇə' lega'aque'. ³⁸Gosə'əlažə'e do latjə dašən' na' do ya'adao' na' do ga ze bloj na' ga zo no liž bia yixə'. Yoguə' de'e ca' goc čhe beṇə' ca' gwsə'onlilažə' Diozən', len la' zjəzaquə'əche' lao Diozən' cle ca yoguə' beṇə' ca' cui gwsə'onlilažə'ene'ena'. ³⁹Na' la'anə'əczə bebei Diozən' yoguə' beṇə' ca' gwsə'onlilažə' le', bito bene' ca gaquə yoguə'əloj de'e ca' bene' lyebe žlac gwnitə' lega'aque'. ⁴⁰Diozən' bito gone'ene' gaquə čhe lega'acze' de'en bene' lyebe, sino bene' par nič txen len lega'aque' bagoc čecho can' bene' lyebe gaquə par nič chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'ene'ena', na' lechgualə mbalaz can' bene'ena'.

**Cheyalə' sotezə socho goncho
xbab čhe Jeso'osən'**

12 De'en gwsə'on yoguə' beṇə' ca' gwsə'onlilažə' Diozən' žlac gosə'əbane' yežlyo nga chzejni'in chio'o can' cheyalə' gonlilažə'əchone'. De'e nan' cheyalə' gwcui'ižəcho ca'alə šə bi de'en chžon par gonlilažə'əchcho Diozən', na' cuejyichjcho šə bi de'e mal de'en choncho. Na' cheyalə' co'o gwčhejlažə'əcho len bitə'ətezə de'e chac čecho par nič sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən' na' goncho can' ne'ena'. ²Cheyalə' sotezə socho goncho xbab čhe Jeso'osən' čhedə' tozə le' chonlilažə'e Diozən' cayanə'ən cheyalə' gonlilažə'əchone'

chio'o. Gwneze Jeso'osən' ze'e gon Diozən' par nič soe' mbalaz len le', na' de'e na'anə' gwlo'o gwčhejlažə'e de'en gwxaquə'əzi'e catə'ən gwsə'ot beṇə' le' le'e yag corozən' na' be'e latjə beya' gwsə'one beṇə' ca' le'. Pero na'a čhi'lene' Diozən' yoban' na' čəsə'ənabile txen.

³Cheyalə' goncho xbab čhe Jeso'osən' can' gwlo'o gwčhejlažə'e len yoguə' de'en gwsə'on beṇə' mal ca' contr le' par nič co'o gwčhejlažə'əcho na' cui gaquecho zdebə goncho can' chene'e Diozən'. ⁴Na' chio'o ža, de'e zan babžaglaecho čhedə' choncho xte ga zelao chzaque'echo par cui choncho de'e malən', pero notononə' got chio'o. ⁵Cheyalə' žjsa'alazə'əcho de que Diozən' chone' chio'o consejw can' chso'on beṇə' len xi'inga'aque'. Na' consejon' chone' chio'o nyojən nan:

Xi'indaogua'a, bito gaquele de que cui bi zejen ca de'en chona' castigw čhelen' catə' chonle bi de'e malən', na' bito gaquele tolə catə' chdila' le'e, nada' naca' Xanle.

⁶De'e na'anə' nada' chnežjua' castigw čhe beṇə' ca' chacda' čhei catə' chso'one' de'e malən', na' chona' par nič čəsə'əžagla beṇə' ca' bagwcuə'a ca xi'ina' catə' cui choso'ozenague' čhia'.

⁷De'e nan' ža, Diozən' chone' chio'o castigw čhedə' chosgole' chio'o can' chso'on beṇə'chən' chosyo'osgole' xi'inga'aque'ena' bi'i chsa'aque'ne' čhei, chso'one' castigw čhega'acbo' catə' chso'ombo' de'e malən'. ⁸Na'

šə cui bi castigw chechon' chon
 Diozən' cata' choncho de'e malən',
 zeje dižə' de que bito naccho xi'ine',
 la' yoguə' chio'o bagwcue'e ca xi'ine'
 cata' choncho de'e malən' chone'
 castigw checho. ⁹Xaxna'acho ca'
 bosyo'osgole' chio'o yežlyo nga na'
 gwso'one' castigw checho che bi de'e
 mal de'en bencho na' bzenagcho
 čega'aque'. Naquəchxe cheyalə'
 əgwzəxjw yichjchon' gwzenagcho
 con bin' əna Xacho Diozən' ben'
 chon yelə' mban zejlicane che
 chio'o chonlilažə'əchone'. ¹⁰Na'
 xaxna'acho ca' lao to chop izən'
 gwso'one' castigw checho con can'
 gwnan čega'aque'enə'. Pero na'
 Diozən' chone' chio'o castigw parzə
 nič gaquəlene' chio'o, par nič
 ca' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə'
 can' naque'enə'. ¹¹Na' lao orən' bito
 chazlažə'əcho bitə'ətezə castigw
 de'en chaccho. Pero galj chdelə
 cheyabe'icho naquən' goncho čedə'
 castigw de'en chaccho chaclenən
 chio'o par nič sotezə socho goncho
 de'e güennə'.

**Diozən' gone' castigw checho
 šə cui gwzenagcho che'**

¹²De'e na'anə' lesotezə lesə
 legonlilažə' Diozən' na' le'e co'o
 gwchejlažə' bitə'ətezə de'en
 chyi' de'en chzaquə'əle. ¹³Lesə
 legon con can' chene'e Diozən'.
 Legonən par nič beṇə' ljuežjle ca'
 yoso'ozenaguəche' che Diozən' caguə
 ca yesə'əxope' so'onche' de'e malən',
 čedə' bale' cuinə' yoso'ozenague'
 che yoguə'əlo' de'en chene'e Diozən'
 so'one'.

¹⁴Legon ga zelao saque'ele par
 nič sole binlo len yoguə' beṇə'

chso'onlilažə' Jesocristən'. Na'
 leczə legüe' latjə par nič Diozən'
 gone' la'ažda'olen' xi'ilažə', čedə'
 notono no yežin gan' zo Diozən'
 šə cui naquə la'ažda'ogüe'en
 xi'ilažə'. ¹⁵Bito güe'ele latjə par
 nič tole cuejyichjle cuich talenle
 Diozən', la' Diozən' nži'ilažə'əchgüe'
 yoguə'əcho. Na' šə tole cuejyichjle
 Diozən', nxož yoguə'əle gonle ca'.
¹⁶Bito co'o xtole o cuejyichjle be'en
 čele o no'ol čele par solenle beṇə'
 yoblə. Na' bito gue'ile de'en naquə
 de'e zaque'e lao Diozən'. Nezecho
 de'e Esa'on' por to yelə' guao na'azə
 bete'e de'en banaquən gwnežjo
 Diozən' le' de'en golje' naque' beṇə'
 nech. ¹⁷Nezele de que gwdechlə
 gone'ene' yeyac lao ne'e de'en bdie'
 lao na' beṇə' biše'enə', pero bito
 goquə bi gone' par nič yeyaquən
 lao ne'enə' la'anə'əczə gwchež'
 tant gone'ene' yeyaquən lao ne'enə'.

¹⁸Nža'alə chac che chio'o na'a cle
 ca can' goc che de'e xaxta'ocho ca'
 catə'an Diozən' bnežjue' lega'aque'
 lei che'enə'. Betje' lao ya'a Sinain'
 na' gwyechj yi' belə' lao ya'anə',
 na' gwxoan žen, na' beyaquən
 žčhol, na' gwyechjchgua be'. ¹⁹Na'
 gwse'enene' gwchež to trompet,
 na' leczə gwse'enene' be' Diozən'
 dižə' len lega'aque'. Pero de'e tant
 besə'əžebe' xte gwsa'atə'əyoine'
 de'e Moisezən' par nič ye'e Diozən'
 cuich güe'elene' lega'aque' dižə'.
²⁰Lechgualə besə'əžebe' por ni
 che de'en gož Diozən' lega'aque'
 antslə de que šə no beṇə' žjəbigue'e
 ya'anə' par yesə'əgüie' laogüen'
 yoso'ošiže'ene' yej, na' leczə
 ca' so'onene' šə bia yixə'. ²¹Na'
 nezecho lechgualə de'e zaquə'

žebchon' goquæczə lao ya'a Sinain',
 čhedə' len de'e Moizezən' gwne':
 "Lechgualə chaž chžeba' can' chac."

²²Pero ŋa'a ža chio'o banaccho
 txen len Diozən' ben' zo
 zejlicane na' len yoguə' angl
 zan čhe' ca' beŋə' ca' že' yoban.
 Na' yoban' gwxaquə'əleben ca
 syoda Jerosalennə' na' ca ya'a
 Sionnə'. ²³Na' naccho txen len
 yoguə'əlołte beŋə' yeziquə'əchlə
 beŋə' ca' leczə chəsə'ədopə
 chəsə'əžag chso'elaogüe'e
 Jesocrisən', na' yoguə'əcho len
 lega'aque' gwxaquə'əlebecho ca
 to beŋə' goljə nech lao to family
 laogüe de'en naccho beŋə' blao
 lao Diozən', na' yoguə'əcho nyoj
 lachon' le'e libr čhe Diozən' de'en
 de yoban'. Naccho txen len Diozən'
 ben' əchoglaogüe'en čhe yoguə'əloł
 beŋə'chən' šə zjənaque' beŋə' güen
 o šə zjənaque' beŋə' mal. Leczə
 naccho txen len beŋə' ca' bagwsa'at,
 beŋə' ca' gwso'onlilažə' Cristən'
 lao gwnite'e yežlyon'. Diozən'
 babene' par nič yichjla'aždao'
 lega'aque'enə' banaquən' cayanə'an
 chene'ene' əsa'aquən. ²⁴Na'a ža
 zocho txen len Jeso'osən' čhedə'
 le'enə' bedəlalj xčene'ene' par
 nič gwzolao chon Diozən' de'e
 cobə de'en none' lyebe gone' par
 gaquəlene' chio'o. Na' xčen
 Jeso'osən' de'en bedəlalje' catə'an
 gwso'ote'ene' chlo'in de que
 Diozən' chezi'ixene' xtołə' con beŋə'
 chso'onlilažə' Jeso'osən'. Caguə
 can' naquən len xčen de'e Abelən'
 de'en gwłaljən', čhedə' lennə' con
 blo'en de que de'e malən' ben beŋə'
 biše'enə' bete'ene'.

²⁵Naquən de'e žialao xen
 gwzenagcho čhe xtižə' Diozən'.
 Nezecho de que bnežjue' castigw
 čhe de'e xaxta'ocho ca' catə'an
 gwsa'aque' godenag len xtiže'enə'
 de'en be' de'e Moizezən' len
 lega'aque'. Pero gonche' castigw
 čhe chio'o šə cui gwzenagcho
 čhe xtiže'enə' de'en bedəzejni'i
 Xi'ine' ben' zo yoban'. ²⁶Lechgualə
 gwxo' catə' Diozən' betje' yoban'
 par bžine' lao ya'a Sinain' gan'
 be'elene' beŋə' Izrael ca' dižə'anə'.
 Na' gwdechlə gwne': "Gwžin ža
 catə' yossi'insa' yežlyon' de'e yoblə,
 pero caguə yežlyo na'azən' sino
 que lenczə de'e ca' chle'icho le'e
 yoban'." ²⁷Na' de'en gwne' de que
 yossi'inse'en de'e yoblə, zejen de
 que cana'achən' te čhe yoguə' de'e
 ca' ben Diozən' de'en chle'icho, ca
 naquə yežlyon' na' de'e ca' chle'icho
 le'e yoban'. Na' catə' babesyə'anit
 yoguə' de'e ca' chle'ichon' Diozən'
 ne'e zocze' chone' par nič chac
 de'e güen de'e cui te čhei. ²⁸De'e
 na'anə' cheyalə' güe'echo yelə'
 choxcwlen čhe Diozən' ca de'en
 cui te čhe de'e mbalaz de'en
 chac lo'o yichjla'aždao' chio'o
 chonlilažə'əchone'. Na' leczə
 güe'etecho yelə' choxcwlen čhe' ca
 de'en cui te čhe de'en žjəyezochə
 len le' zejlicane. Cheyalə' gapcho
 Diozən' respet na' güe'ela'ochone'
 can' chazlaže'enə'. ²⁹Nezecho ca
 naquə yi'ina' chzeyən bitə'ətezə,
 na' ca'aczn' chon Diozən', chone'
 castigw čhe bitə'ətezə de'e mal
 de'en chon chio'o beŋə'ch, čhedə'
 lechgualə chgue'ine' bitə'ətezə de'e
 malən'.

De'en chazlažə' Diozən' goncho

13 Cheyalə' sotezə socho gaquecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən', chedə' yogue'le zjənaquə bišə'əcho na' zanchō.
²Cheyalə' əggüialaocho beṇə' zita' ližchon' na' gonga'acchone' goclen. Baḷə xaxta'ocho ca' catə' bosə'əgüialaogüe' beṇə' zita' na' bosə'əgüialaogüe' angl che Diozən' sin cui gwsa'acbe'ine'.

³Cheyalə' gaquəlencho beṇə' ljuežjcho ca' chsa'atə' ližya chedə' txennə' chžaglaolenga'acchone' šə bi de'e chac chega'aque'. Na' leczə ca' gaquəlencho beṇə' ljuežjcho ca' šə no choso'ochi' choso'osaquə' lega'aque'. Leczə gwžinlja ža chi' saquə' chio'o zocho yežlyo nga.

⁴Na' le'e nšagna'ale yoguə'əle leso do lažə'əle len no'ol chele o be'en chele, can' chene'e Diozən', na' bito talenle notə'ətezəchlə beṇə'. Diozən' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chəsə'əgo'o xtoi, na' beṇə' ca' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chəsə'ənita'əlene' beṇə' yoblə.

⁵Bito cheyalə' selažə'əcho gaccho beṇə' gwni'a. Cheyalə' socho mbalaz len de'en de checho, chedə' cuin Diozən' bagwne' chio'o: "Bito ganlažə'a le'e na' bito cuejəyichja' le'e." ⁶De'e na'anə' bito de de'e žebcho. Quinga guac əṇa to tocho:

Xana' Diozən' zoe' chaclene' nada'.

Na' bito žeba' šə bi de'en gone beṇə'chən' nada'.

⁷Legon xbab che beṇə' ca' boso'osed boso'olo'i le'e xtižə'

Diozən', beṇə' ca' cuich nitə' ṇa'a. Lega'aque' gosə'əzo gosə'əbeze' binlo yežlyo nga, na' cheyalə' sole gonlilažə'əle Diozən' can' gwnitə' lega'aque' gwsə'onlilažə'ətezene'.

⁸Can' naquə yichjla'aždao' Jesocristən' nej nase, ca'aczən' naquən ṇa'a, na' ca'aczən' gaquən zejlicane. ⁹Beṇə' zan choso'osed choso'olo'ine' che Cristən' pero na' nža' xen can' choso'osed choso'olo'i baḷe'. Bitō güe'ele latjə yesə'əxoayague' le'e len xtižə'əga'aque'ena'. Zaquə'əchən si'icho yeḷə' chaclen che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' par nič sotezə socho gonlilažə'əchone' cle ca cue' yichjcho che bi de'en chəsə'əna beṇə' cheyalə' ye'ej gaocho. De'en che'ej chaochon' bito chaclenən' yichjla'ažda'ochon'.

¹⁰Nezecho de que Jesocristən' bagwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən'. Pero na' beṇə' ca' ne'e chso'ot bia yixə' na' choso'ozeye'eb chsa'aquene' par yezi'ixen Diozən' chega'aque'ena', bito chaclenən' lega'aque' ca de'en gwdixjw Jesocristən' xtolə' chio'o beṇə'ch.

¹¹Bxoz ca' chso'ote' bia yixə' ze tgüiz güe'ə chəsə'əṇabe' yezi'ixen Diozən' xtolə' yoguə' beṇə' lao ṇasyon chechon', na' chjgua' bxoz əblaon' chennə' lo'o cuart gan' nac che Diozən', pero cuerp chega'aquəbən' choso'ozeye'en fuerlə syoda. ¹²Na' can' goc che Jeso'osən', gwsə'ote'ene' fuer syodan', na' yoguə' beṇə' so'onlilažə' Jeso'osən' yeyac la'ažda'oga'aque'en xi'ilažə' por ni che de'en blaḷj xchene'ena'. ¹³De'e na'anə' cheyalə' gonlilažə'əcho

Jesocristən' na' bitoch naŋocho de'e ca' la'ana'əczə šə beŋə' zan yesə'əgue'ine' chio'o de'en cuich naŋocho. ¹⁴Gatə'ətezə zocho yežlyo nga, de'e te čhein', pero chbezcho yežincho yoban' na' žjəyezochō syodan' de'e cui te čhei. ¹⁵Laogüe de'en babocobə Jesocristən' yichjla'ažda'ochon' cheyalə' güe'echo yełə' choxcwlen čhe Diozən' dote tyemp na' güe'ela'ochone' len xtižə'əcho. ¹⁶Cheyalə' sotezə socho goncho yoguə' claste de'en naquə güen na' cheyalə' əgwnežjwcho con ja'aquə' guac əgwnežjwcho par gaquəlencho beŋə' ca' cui de čhega'aque', čhedə' can' chene'e Diozən' goncho.

¹⁷Le'e əgwzexjw yichjle na' le'e gwzenag čhe beŋə' ca' bagwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' le'e na' par čəsə'əgüia čəsə'əye' le'e. Lega'aque' chsa'aclene' le'e par nič ca' gonlilažə'əchle Diozən', na' cheyalə' yoso'odie' cuent laogüe'enə' can' chonle. Legwzenag čhega'aque' par nič yesyə'əbeine' catə' yoso'odie' cuentən' na' cui yesə'anite'e trist. Na' šə cui gwzenagle čhega'aque' bitobi de'e güen gaquə čhele.

¹⁸Legon orasyon par neto'. Zoa' segor de que chonto' can' chazlažə' Diozən', na' chene'eto' gonto' porzə de'e güen. ¹⁹Che'enchgüeida' gonle orasyon chia' par nič yob gaquə yidəcha' gan' zolen'.

Chnabe' gaquəlen Diozən' lega'aque'

²⁰Laogüe de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' blalj

xčhene'enə', chac chon Diozən' de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o. Na' cuat əžin ža cuich gone' can' bene' lyebe gone'. Xancho Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca to beŋə' goye xilə' tant nži'ilaže'e chio'o. Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beŋə' guat ca', na' Diox na'aczən' chone' par nič chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. ²¹Laogüe' nan' chona' orasyon čhnaba' əgwletje' xbab güen lo'o yichjla'ažda'olen' na' gaquəlene' le'e par nič gonle yoguə'əlol can' chene'ene' gonle. Na' čhnaba' gone' ca gombi'achle Jesocristən' par nič ca' gaquə yichjla'ažda'olen' con can' chazlažə' Diozən'. Ledoye'ela'och Jesocristən' na'a na' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

²²Legon xbab čhe yoguə' consejw quinga de'en babəna' le'e, čhedə' bitotec bzoja' dižə' zan čhe to ton. ²³Na' chyixjue'ida' le'e de que Temtion' babechoje' ližyan' na' chbeza'ane' nga. Na' šə yob yełe'e nach čhi'ane' catə' delana'a le'e.

²⁴Por part nada' le'e gguap diox beŋə' ca' bagwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' le'e na' par choso'ogüia choso'oye' le'e. Na' leczə ca' le'e gguap diox yoguə' noquə'əchlə beŋə' nitə' na' beŋə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Na' beŋə' ljuežjcho ca' za'ac Italian' choso'oguae' le'e diox.

²⁵Diozən' gaquəlenšgue' le'e. De'e na'azə de'e əchnia'.

Cart De'en Bzoj Santiagon'

Santiagon' chguape' diox
benə' ca' zjənasəlas zan yež

1 Nada' Santiago naca' benə'
güen žin che Dioxən' na' che
Xancho Jesocristən'. Echguapa'
le'e diox, le'e nacle xi'in dia che
family ca' šižin che de'e Izraelən',
le'e chonlilažə'əle Jesocristən' na'
nasəlasle zan part yežlyon'.

Naquən' nezecho can'
chene'e Dioxən' goncho

²Benə' bišə' dao', le'e
yebeichgüei bitə'ətezə de'e
chac chele la'anə'əczə šə chyi'
chzaquə'əle. ³Nezecho bitə'ətezə
de'en chac checho chonən chio'o
prueb šə chonchechlažə'əcho
chonlilažə'əcho Jesocristən'.
Na' catə' chonchechlažə'əcho
chonlilažə'əcho Jesocristən' zeje
dižə' chgo'o chchejlažə'əcho len
de'en chac checho. ⁴De'e na'anə'
cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho
len bichlə de'en chac checho par
nič sotezə socho gonlilažə'əcho
Jesocristən', əgwzenagcho che'
can' cheyalə' əgwzenagcho che' na'
yeyož gaccho can' chene'ene'enə'.

⁵Notə'ətezcho catə'an cui nezecho
bin' chene'e Dioxən' goncho o šə

naquən' chene'ene' goncho, cheyalə'
ənabechone' əgwzejni'ine'en
chio'o. La' chebeine' chaclene'
chio'o, na' bito chdile' chio'o catə'
chəabechone' gaquəlene' chio'o.

⁶Pero na' catə' chəabechone'
əgwzejni'ine' chio'o, cheyalə'
gonlilažə'əcho de que chzenagcze'
chechon' na' bito gaquəžejlažə'əcho.
Be'enə' chacžejlažə' šə chzenag
Dioxən' che' gwxaquə'əlebene' ca
nisda'onə' de'en chas chatə' catə'
chechj be' laogüen' na' chjta'an
nil na'alə. ⁷Ben' chacžejlažə'
šə chzenag Dioxən' che', bito
gaquə əgwnežjo Xancho Dioxən'
le' bitə'ətezə de'en chəabe'enə'.

⁸Na' ben' chon ca' bito nezene' bi
xbabən' chone', con šayechə šayen
chaque' len bitə'ətezə de'en chone'.

⁹Le'e benə' bišə' le'e nacle benə'
yašə' le'e so mbalaz, chedə' la'
Dioxən' chone' par nič nacle benə'
zaque'e. ¹⁰Na' le'e benə' bišə' le'e
nacle benə' gwni'a, le'e yebei de
que lao Dioxən' bito zaquə'əchle
mazəchlə can' zaquə' benə' yašə'
ca' chedə' bitə'ətezə de'en deicho
yežlyo nga yob te chega'aquei
can' chac len yej ca' de'en chla'ac
do yixə'. ¹¹Catə' chzo bgüižən'
zniachgua, chesə'əcuad yixə' ca',

nach chəsə'əyiŋj lojei ca' na' bitoch
choso'olo'en xochē. Can' chac len
yej ca' lecəə can' gaquə len le'e,
nit yelə' gwni'a chelen' lao chela
chezejele.

**Cheyalə' sotezə socho
gonlilažə'əcho Jesocrisən'
bitə'ətezə de'en chac checho**

¹²Šə chgo'o chchejlažə'əcho
len de'en chac checho na'
chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho
Jesocrisən' nachən' lechgualē
mbalaz zochō. Na' catə' te de'en
chyi' chzaquə'əchon' Diozən' gone'
par nič əbancho len le' zejlicane
can' bene' lyebe əban yoguə'əcho
chaquecho che'. ¹³Na' notə'ətezcho
catə' nan goncho de'e malən' bito
gaquə ənacho de que Dioz na'anə'
chgo'oyele'e chio'o goncho de'e
malən', la' Diozən' bito chgo'oyele'e
beṇə' so'one' de'e malən'.
Le'egatezə ca' le' bito bi bi de de'e
co'oyelə' le' par gone' de'e malən'.
¹⁴La'ažda'omalchon' chonən par
nič chene'echo goncho de'e malən'.
¹⁵Na' bachoncho de'e malən' šə
chzenagcho che la'ažda'omalchonə'.
Na' šə con zochō choncho de'e
malən' gwžin ža catə' cuejyichj
Diozən' chio'o na' bito žjəyecho
len le'.

¹⁶Beṇə' bišə' dao', bito əxoayag
cuiŋle gonle xbabən' de que Dioz
na'anə' chgo'oyele'e le'e par gonle
de'e malən'. ¹⁷Yoguə' de'en chon
Diozən' len chio'o na' yoguə' de'en
chone' chio'o zjənaquən güen,
bitobi de'e mal zjənsa'an, la' dezd
yoba na'ate za'aquən. Xacho Dioz
ben' ben de'e ca' chle'icho le'e
yoban' chone' par nič gaquə

güen checho, na' bito chše'e can'
chone' len chio'o, syempr zocze'
chone' güen. ¹⁸Gwyazlažə' Diozən'
bocobe' yichjla'ažda'ochon' catə'ən
gweyle'echo che dižə' li che'enə'.
Bocobe' yichjla'ažda'ochon' par
nič gonəche' chio'o yelə' bala'an
mazəchlə can' gwnežjue'en
yeziquə'əchlə beṇəchən'.

Can' goncho par yebei Diozən' chio'o

¹⁹Beṇə' bišə' dao', le'e gwzenag
che Diozən' do yichj do lažə'əle.
Na' bito güe'elizle dižə' sin cui
gonle xbab, na' nic le'e əža'atele.
²⁰Catə' chža'acho, bito chac
goncho güen can' chene'e Diozən'
goncho. ²¹De'e na'anə' cheyalə'
cuejyichjcho yoguə'əlöl de'en
naquə mal na' bitə'ətezə de'en na
la'ažda'omalchon' goncho. Cheyalə'
əgwzəxjw yichjcho na' gwzenagcho
dižə' li che Diozən' de'en bayo'o
lo'o yichjla'ažda'ochon', par nič ca'
yebejən chio'o xni'a de'e malən'.

²²Na' cheyalə' goncho de'en
na dižə' li che Diozən' goncho,
caguə con chenecho can' nannə'.
La' šə con chenecho can' nannə'
sin cui gonchon cas, chxoayagzə
cuincho' šə ca'. ²³Ben' chene dižə'
li che Diozən' šə bito chone'en
cas gwxaquə'əlebene' ca to beṇə'
chgüia cho'alaogüe'en lo'o spejw,
²⁴la' con chgüie' can' naquə
cho'alaogüe'en na' catə' babeyož
bgüie'en le'e cheyanlažə'əte' can'
naquənnə'. ²⁵Xtižə' Diozən' de'en
nyojən' chsed chlo'in chio'o can'
babebej Diozən' chio'o xni'a de'e
malən'. Na' de'en chsed chlo'in
chio'o goncho naquən de'e
güenchgua. Na' šə əgwšedchon na'

sotezə socho goncho can' nanṇə' sin
cui ganlāžə'əchon nachən' socho
mbalaz.

²⁶Notə'ətezcho šə choncho xbabən'
de que choncho can' chebei Diozən'
pero šə con cho'echo dižə' de'en
na la'ažda'omalchon', chxoayagzə
cuinchoṇ'. La' xtižə'əchon' bito
naquən güen lao Diozən', na' bito
chebeine' bitə'ətezə de'en choncho
šə ca'. ²⁷Šə choncho can' chebei
Xacho Diozən', chaclencho no'olə
gozeb ca' na' bi'i gozeb ca' šə
biclə de'en chesə'əyāžjene' na'
chbejyichjcho cuich choncho de'e
mal de'en chso'on beṇə' ca' cui
zjənobmbia' Diozən'.

**Tozəczə can' cheyalə' goncho
len yoguə' beṇə'**

2 Beṇə' bišə' dao', Xancho
Jesocristən' naque'
le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, na' šə
de'e liczə chonlilažə'əcho Xancho
Jesocristən', bito ṇacho balə beṇə'
gonchguaga'acchone' xen, na'
yebalə' gonga'aquechone' naccze.
²Šə la'ac chopə beṇə' gan' chdopə
chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən',
na' toe' naque' beṇə' gwni'a na'
nyaze' lachə' šao' lachə' xoche,
na' nde xbene'enə' to niy de or,
na' ben' yeto naque' beṇə' yašə'
na' nyaze' lachə' golə lachə' bedo
beda', tozə can' cheyalə' goncho
len choptega'aque'. ³Bito naquən
güen šə goncho beṇə' gwni'anə'
xen na' ye'echone': "Gwche'edo'
lao yag siy nga." Na' nique naquən
güen šə ye'echo beṇə' yašə'əna':
"Gwzechatezə do de'e na'alə", o šə
ye'echone': "Gwche'edo' lao yon'."
⁴Bito naquən güen lao Diozən' šə

gon cuincho ca juez par əṇacho
noen' zaque'e na' noen' cui zaque'e.
Xbab chechon' naquən de'e mal šə
goncho ca'.

⁵Beṇə' bišə' dao', Diozən'
bagwleje' zan beṇə' yašə'
par zjənaque' xi'ine' na' par
chso'onlilažə'əchgüe' le'. Na' catə'
yesy'əžine' gan' zo'enə' gone' par
niçh yesə'ənabi'e txen len le' la'
can' bene' lyebe gon notə'ətezə
chio'o chaquecho che'. ⁶Pero
na' le'e chonle beṇə' yašə' ca' ca
beṇə' cui bi bi zjəzaque'e. Na'
beṇə' gwni'a ca' chonga'aclene'
ca beṇə' zjəzaquə'əchgua, len
la' lega'aque'enə' chesə'əchi'i
chesə'əsaque'e le'e, na' chəsə'əche'e
le'e do lao jostis ca'. ⁷Na'
le'egatezəczə lega'aque'enə'
choso'ožia choso'onite'e Jesocristən'
ben' chonlilažə'əchon' lgua'a so'ene'
yelə' bala'an.

⁸Lein' de'en naquə de'e žialao
lao yoguə' de'e ca' yelə' de'en
nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:
"Legaque che sa'aljuežj beṇəchle
catg chaquele che cuinle." Šə de'e
liczə chonle can' nanṇə' chonczle
güennə'. ⁹Pero de'e malən' chonle
šə balə beṇə' chonga'aquele'ne'
xen na' yebalə' chonga'aclene'
ca beṇə' cui bi zaque'e. Lei che
Diozən' chchoglaon chele de
que napple dolə' de'en chonle
ca'. ¹⁰Can' naquən, notə'ətezə
beṇə' zoe' chone' cuaselol can' na
lein', pero na' la'anə' tozə pontən'
chchoe', doxen lei na'anə' chape'
dolə'. ¹¹Diozən' ben' gwna: "Bito
co'o xtole, na' cui cuejyichj be'en
chele o no'ol chele par solenle
beṇə' yoblə", leczə'en gwne': "Cui

gotle beṇə'”, na' bene' mendad
bichlə de'e cui goncho. Šə bitonə'
goncho to de'e mal de'e na lein' cui
goncho pero babencho yeto de'e
nan cui goncho, bia'aczə napcho
dolə' len lein'. ¹²Cheyalə' güe'echo
dižə' con can' chene'e le'enə' na'
goncho con can' chazlaže'enə'
chedə' la' le' əṇe' che to tocho
šə choncho can' na Xtiž'e'enə'
de'en nyojən o šə bito choncho
can nannə'. Xtižə' Dioz na'anə'
chzejni'in chio'o can' babebeje'
chio'o xni'a de'e malən' par goncho
can' chene'ene'enə'. ¹³Diozən'
əgwnežjue' castigw che beṇə' ca'
cui chesyə'əyašə' chesyə'əži'ilazaž'
ljuežj beṇachga'aque'. Pero beṇə' ca'
chesyə'əyašə' chesyə'əži'ilazaž' ljuežj
beṇachga'aque', Diozən' yeyašə'
yeži'ilazaže'e lega'aque'.

**Bitobi zejen šə con chonlilažə'əcho
Jesocristən' de'e dižə'əzə**

¹⁴Beṇə' bišə' dao', šə to beṇə'
bito chaquene' che ljuežje' na' bito
chone' yeziquə'əchlə de'e naquə
de'e güen, bitobi zakuə' de'en ne':
“Chonlilaža'a Jesocristən'.” Yeyeje'
lao yi' gabilən' šə de'e dižə'əzən'
ne' ca'. ¹⁵Balə beṇə' ljuežjcho
beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən'
cui de de'en əse'ej əsa'ogüe' na'
cui de xala'anga'aque'. ¹⁶Na' šə
bito gaquələnga'acchone' len
de'en chesə'əyažjene'enə', šə
con ye'ega'acchone': “Ležəya'ac
to šao' to güen na' Diozən'
gaquəlene' par nič əzelele de'en
chyažjelen'”, bitobi zejen de'en
nacho chonlilažə'əcho Jesocristən'
šə goncho ca'. ¹⁷De'e na'anə', šə
con nacho de que chonlilažə'əcho

Jesocristən', pero bito chaquecho
che ljuežjcho na' bito choncho
yeziquə'əchlə de'en naquə de'e
güen, bitoczə bi zejen de'en nacho
de que chonlilažə'əchone'.

¹⁸Nitə' beṇə' chesə'əne' de que
guaquə so'onlilaže'e Jesocristən' sin
cui so'one' de'en naquə de'e güen.
Na' leczə nitə' beṇə' chesə'əne' con
chso'one' de'e güennə' pero na'
bito chso'onlilaže'e Jesocristən'.
Na' nada' əchnia' le'e šə nacho de
que chonlilažə'əcho Jesocristən'
pero bito choncho de'e güen, bito
debia' šə chonlilažə'əchone'enə'.
Pero šə de'e li chonlilažə'əchone'
choncho de'e güennə' na' nachbia'
de que chonlilažə'əchone'enə'.

¹⁹Chejle'echo de que tozə Diozən'
zakuə'e par güe'ela'ochone', na'
ca'aczən' cheyalə' šejle'echo. Pero
caguə de'e ca'azən' cheyalə' goncho.
De'e xio' ca' chse'ejle'en de que
tozə Diozən' naque' beṇə' zakuə'e
na' chesə'əxizən tant chesə'əžebən.

²⁰Choncho de'e cui zeje šə con
nacho chonlilažə'əcho Jesocristən'
na' bito choncho de'e güennə'. Bito
gatə' yelə' mban zejlicane checho
šə con nacho chonlilažə'əchone'.

²¹De'e xaxta'ochə Abraannə' blo'e
de que benlilaže'e Diozən' de'en
bzenague' con bi gožzə Diozən' le'.
De'e na'anə' bxoə xi'ine' Isaaquan'
lao mes de yejən' par gote'ebo'
güe'ela'ogüe'e Diozən', pero na'
Diozən' bito be'e latjə gote'ebo'.
Na' de'en bzenague' che Diozən',
de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de
que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.

²²Naquən clar de que de'e
Abraannə' caguə con benlilažə'əze'
Dioz na'anə', sino leczə bzenague'

che'. Na' de'en bene' ca' blo'e de que benlilaže'e Diozən'. ²³De'e na'anə' nyoj Xtizə' Diozən' che' nan: "De'e Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e nan' Diozən' gwnə' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'." Na' leczə nyojən de que Abraannə' naque' beṇə' migw che'.

²⁴Clar naquən de que caguə ni che de'en nacho chonlilažə'əcho Dioz na'anə' ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə', sino que de'en chzenagcho che' na'anə' ne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. ²⁵De'e Raabən' ben' goquə no'olə sargatən', bzenague' che Diozən' catə'n bgüialaogüe' beṇə' chop ca' bselə' nasyon Izraelən' par jəsə'əgüia jəsə'əye' laže'enə'. Na' blo'ine' lega'aque' yetolə nez par jəya'aque' par niç bito jəsə'əxen soldad che rein' lega'aque'. Na' de'en goquəlene' beṇə' ca' blo'e de que benlilaže'e Diozən'. Na' gwna Diozən' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'. ²⁶Šə to beṇə' bitoch nye'e biš xne nezecho naque' beṇə' guat. Ca'aczen' gwxaquə'əlebe chio'o, šə bito choncho de'e güen, nezecho bito de yelə' mban zejlicəne chechon' la'əṇə'əczə šə nacho de que chonlilažə'əcho Jesocristən'.

Choncho de'e xinj len xtižə'əchon'

3 Beṇə' bišə' dao', nezecho de que neto' chsed chlo'ito' beṇə' yoblə xtižə' Diozən' si'lichto' castigw šə bito gonto' can' nannə'. De'e na'anə' əchnia' le'e, bito selažə'ətecle əgwsed əgwlo'ile beṇə' yoblə xtižə' Diozən'. ²Zan las yoguə'əcho choncho de'e xinj. Pero

šə to beṇə' bito chone' de'e xinj len xtižə'enə' naquəchgüe' beṇə' güen na' gwzoiczene' nabia' doxen cuerp che'enə' šə ca'. ³Chgo'ocho frenṇə' cho'a cabey ca' par niç yosə'əzenaguəb checho na' žja'aquəb con gatə'ətezə chene'echo šejlenga'acchob. ⁴Na' leczə beṇə' ca' choso'osa' barcw xen ca' choso'ochine' yag da'ozə de'en chsa' lega'aquən licha par niç chja'aquən gatə'ətezə chse'enene' la'əṇə'əczə šə chžiguə' be' gualən' lega'aquən. ⁵Ca'aczen' naquən len ložə'əchon'. Tozə de'e dao' rizə'n naquən par len cuerp chechon' pero chac chnelenchon dižə' par gon cuincho xen. Na' ca naquə to yi' bzi' dao' guaquə əgwzeyən to ya'adao' xen, ca'aczen' naquən' len ložə'əchon' catə' chnelenchon dižə' mal. ⁶Gwxaquə'əleben ca to yi'. Šə bito chzenagcho che Diozən' cho'echo yoguə' claste dižə' mal, chhedə' ložə'əchon' chonchən de'e mal cle ca bitə'ətezəchlə part che cuerp chechon'. Na' šə cho'echo dižə' malən' chyalə'əch yoguə'əlołte de'e mal de'en chonchon', na' bitoczə bi güen socho yedote lao əbancho. La' che gwxiye' nan' chzenagcho catə'n cho'echo dižə' mal ca'. ⁷Chsa'ac max yoguə' claste bia yixə', bia žia tap ni'a ne'i, bia žia xile'e, bia chda nxobə le'i, na' bia ca' ža' lo'o nis. Bagwnitə' beṇə' gwso'onmaxga'aque'eb. ⁸Pero ni to chio'o bito soicho ložə'əchon' par niç bito güe'elenchon dižə' mal. Do tyempte cho'echo dižə' na' dižə' de'en chchoj lo'o la'ažda'omalchon' naquən de'e mal juisy. Gwxaquə'əleben ca benen

che to beḷ əznia. ⁹Len xtižə'əchon' cho'ela'ochō Xacho Diozən' ben' leczə naquə Xancho. Na' leczə len xtižə'əchon' chžia chnitə'əcho ljuējz beṇəchcho, beṇə' ca' ben Diozən' can' naquə cuine'. ¹⁰Na' cho'acho na'anə' chchoj dižə' šao' catə'an cho'ela'ochō Diozən' na' leczə na'anə' chchoj dižə' mal catə'an chžia chnitə'əcho ljuējz beṇəchcho. Beṇə' bišə' bito choncho can' cheyaḷə' goncho. ¹¹Nezecho de que bito žia nis šao' na' nis əzbapj tozə bej. ¹²Na' leczə ca' beṇə' bišə', nezecho de que to yag yixguion' bito chbian güi na' nic zapjən' chbian' yixgüio. Na' leczə ca' bito šejcho bej gan' žia nis əzbapjən' par žjəxi'icho nis šao'. Ca'aczən' naquən len chio'o ža, bito cheyaḷə' güe'echo dižə' mal txen len dižə' güen, sino cheyaḷə' güe'echo por dižə' güen.

**Can' goncho šə Diozən' babəne'
chio'o yeḷə' sin' che'enə'**

¹³Notə'ətezcho šə chaquecho naccho beṇə' sin' na' chejni'icho xtižə' Diozən' par əgwseḍ əgwlo'ichon beṇə' yoblə cheyaḷə' goncho yoguə'əḷəḷ can' chene'e Diozən' goncho par nič gacbia' naccho beṇə' sin', na' bito gon cuincho xen de'en naccho beṇə' sin'. ¹⁴Pero na' šə chgue'i ljuējzcho na' chene'echo gaccho beṇə' blaoch cle ca lega'aque' bito cheyaḷə' əṇacho de que naccho beṇə' sin' par əgwseḍecho beṇə' yoblə. Nacbia' bito naccho beṇə' sin' šə choncho ca'. ¹⁵Na' šə chgue'i ljuējzcho na' chene'echo gaccho beṇə' blaoch ca lega'aque' bito naccho beṇə' sin' par əgwseḍecho

beṇə' yoblə, con choncho can' na la'ažda'omalchon' na' can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', la' xbab chechon' za'an che de'e gwxiye'enə'. ¹⁶Šə chgue'i ljuējzcho na' chene'echo gaccho beṇə' blaoch ca lega'aque', bito zocho binḷo len lega'aque' šə ca', na' choncho porzə de'e mal. ¹⁷Catə' Diozən' chone' chio'o yeḷə' sin' che'enə', choncho porzə de'e güen, na' bito chxecho gwdilə entr ljuējzcho. Na' catə' chone' chio'o yeḷə' sin' che'enə' naccho gaxjwlažə' na' chzəxjw yichjcho par nič chzenagcho che ljuējzcho. Na' leczə cheyašə' cheži'iləžə' ljuējzcho na' tozə can' chaclencho yogue'e na' cho'echo por dižə' li. ¹⁸Pero catə'əch zo chbezcho binḷo na' chaclencho beṇə' yeziquə'əchlə par yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binḷo, nachən' beṇə' ca' chsed chlo'icho so'onlje' de'e güenṇə'.

**Bito gaquə goncho txen len beṇə'
ca' cui zjənombia' Diozən'**

4 De'en chdilə chšašle entr ljuējzje chonḷe ca' chedə' yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen' na' chnabi'an le'e par chonḷe con can' nan chele. ²Yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'anə' chene'ele de'en de che beṇə' ljuējzje na' catə' cui chac ca'alēn, xte chotga'aclene' par nič gaquən lao na'ale. Na' leczə catə' chzelažə'əle gatə' de'e cui de chele chdiləlenḷe beṇə' na' chšašlenga'aclene'. Bito de de'en chyažjele chedə' bito chnabele Diozən' par gone' ca gatə'an. ³Na' tgüejə catə'

chnabecho Diozən' gone' par gatə' bi de'en gatə' checho bito chone'en chedə' con chene'echo gatə' šə bin' na la'ažda'omalchonə', na' choncho con nactezə nan. ⁴Šə cho'echo latjə chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o par choncho con can' chene'enə', choncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' na' choncho contr Diozən'. De'e na'ana' notə'ətezcho šə chene'echo goncho txen len beṇə' mal ca', naccho beṇə' contr che Diozən' na' de'en cuich chaquecho che Diozən' gwxaquə'əlebecho ca to no'olə go'o xtoi, no'olən' cuich chaque che be'en che'enə'. ⁵Chonljale xbab de que Xtižə' Diozən' bitobi zaquə'an gan' nyojən nan: "Diozən' beṇə' Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon'. Na' Spiritən' lechgualə nži'ilažə'an chio'o, na' chzelažə'əchgvan gaquecho che tozə Diozən'." ⁶Diozən' chaclenchgüe' chio'o par nič cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon'. De'e na'ana' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' chone' contr beṇə' ca' chso'on cuinga'aque' xen, pero chaclene' beṇə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjəzaque'e." ⁷De'e na'ana' cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən' na' co'o gwčhejlažə'əcho cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Šə goncho ca' yebižə'an šlož. ⁸Cheyalə' goncho xbab can' chaque Diozən' checho na' güe'elenchone' dižə' can' cho'elencho beṇə' migw checho ca' dižə'. Šə goncho ca', Diozən' gaque' beṇə' migw checho. Na' šə choncho de'e malən' cheyalə' cuejyichjchon. Na' šə

choncho xbabən' de que gwaquə güe'ela'ochio Diozən' na' gontezcho can' chene'e la'ažda'omalchon', clelən' choncho xbabən' šə ca' na' cheyalə' güe'echo latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'. ⁹Catə' babencho de'e malən' cheyalə' yegüine'echo na' cuežyašə'əcho na' gaquəchgüeicho lo'o la'ažda'ochon' por ni che de'e mal de'en babencho. Bito cheyalə' goncho legr na' nic cheyalə' yebeicho, chedə' la' babencho de'e malən'. Cheyalə' yegüine'echo por ni che de'e malən' babencho na' yedinjechon. ¹⁰Cheyalə' əgwzəxjw yichjcho lao Xancho Diozən' gacbe'icho de que bito naccho beṇə' zaquə'əchgüei par nič gone' chio'o yalə' bala'an.

**Bito cheyalə' əṇacho che
ljuežjcho de que nape' dolə'**

¹¹Beṇə' bišə' dao', bito cheyalə' ənecho che ljuežjcho. Ben' chne' che ljuežje' na' chnelaote', lei na'ana' chzoe' ca'alə, la' lennə' nan gaque che ljuežjcho. Na' nezecho de que ben' chon ca' bito chzenague' che lein'. Na' de'en chon cuine' ca beṇə' zaque'e par əne' che ljuežje' de que nape' dolə', chone' lei che Diozən' ca to de'e cui bi zaque'e. ¹²Tozə Dioz nan' bnežjue' lein' na' tozə le'enə' zaque'e par əne' che to tocho šə napcho dolə'. Na' lecze'enə' chac gone' par nič cui zjəya'ac beṇə' lao yi' gabilən' na' chacte se'le'e beṇə' lao yi' gabilən'. Pero chio'o bito zaquə'əcho əṇacho che ljuežjcho de que zjənapə' dolə'.

Bito nezecho bin' gaquə gwxe güižj

¹³Na' lecze' tğüejə chchogbi'achon šejcho to ga šejcho par goncho

negosy niĉ goncho gan. Na' chbejcho to žan' par šejcho na' chĉogbi'achon de que yega'añchonə' tgüiz. ¹⁴Bito güen əĉhogbi'achon ca' la' bito nezecho bin' gaquə ĉhecho o nac goncho gwxe güižj. Yelə' mban ĉhechon' gwxaquə'əleben ca to bejw, la' bejon' šložzə chle'ichon' na' cheyasən. ¹⁵Cheyałə' əñacho: “Šə Xancho Diozən' güe'e latjə əbancho na' goncho to de'e goncho.” ¹⁶Pero na' de'e malən' choncho šə chon cuincho xen par chžiacho bia' naquən' goncho sin cui əñabecho Diozən'. ¹⁷Na' šə nezecho de'en naquə güen goncho na' bito chonchon, napcho dolə' lao Diozən' de'en cui chonchon.

**Lechgualə de'e mal gaquə ĉhe
beñə' gwni'a ca' beñə' cui
chso'onlilažə' Jesocristən'**

5 Na' le'e beñə' gwni'a le'e cui chonlilažə'əle Jesocristən', le'e so trist, na' le'e cuežyašə', la' lechgualə de'e mal gaquə ĉhele. ²Bachbiayi' de'en deilen', na' leczə bachsa'o bel zilə' lachə' šao' ĉhelen'. ³Mech ĉhele de'en naquə de or na' de plāt bachesə'əzen xĉhe'i na' de'en zjənzen xĉhe'inə' nacbia' de que bito bĉhinlen par gaquəlenle beñə'. De'e na'anə' əžin ža əžaglaochgualə lao yi' gabilən'. Bagwche' yichjle tloazə babboble de'e scha'o xmechlen', la'anə'əczə bazon gon Diozən' le'e castigw. ⁴Le'e gon xbab can' benle len beñə' güen žin ĉhelen' beñə' yašə' ca' besyə'əlap cwseš ĉhelen'. Bxoayagle lega'aque' de'en bito gwdixjwga'aclene' can' cheyałə'. Na'

de'en cui bnežjwle laxjwga'aque'en can' cheyałə', chlo'en de que nacle beñə' güen de'e mal. Diozən' chzenague' ĉhe beñə' güen žin ca' de'en chesyə'əgüine'ene', Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen. ⁵Zotezle che'ej chaoša'ole na' chonditjeile de'en deile chonle con can' nan ĉhele. Na' laogüe de'en chonle con can' nan ĉhelen' na' bito chacbe'ile bazon gon Diozən' castigw ĉhelen', gwxaquə'əlebele ca to bia yixə' bian' chgüe'ej chguaosa'ocho par niĉ chanə'əb antslə ze'e gotchob. ⁶Babenle par niĉ beñə' yoblə gwso'ote' beñə' ca' gwso'on de'e güen, na' bitobi goquə so'one' par niĉ cui bi gonga'aquelele'.

**Cuezcho batə'əquən' yidə
Xancho Jesocristən' de'e
yoblə, na' goncho orasyon**

⁷Ca naquə le'e beñə' bišə' dao', le'e co'o le'e gwĉhejlažə' len de'en chyi' chzaquə'əle ĉhedə' bazon yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə. Beñə' ca' chsa'az chnite'e chesə'əbeze' cwsešən', ĉhedə' cwsešən' naquən de'e zaque'e. Na' chesə'əbeze' chedote lao chac yejon' na' catə' chbezə yejon' cana'ach chesyə'ətobe' cwsešən'. ⁸De'e na'anə' bitə'əteza de'e chyi' chzaquə'əle cheyałə' gonĉheĉhlažə'əle gonlilažə'əle Xancho Jesocristən' ĉhedə' nezecho bazon yide' de'e yoblə. ⁹Beñə' bišə' dao', bito yosbague'ele ljuežjle šə bin' chac ĉhele. Šə bin' yosbague'ele ljuežjle Xanchon' ĉhoglaogüe'en ĉhele de que naple dolə'. Na' bazon baozə yide' de'e yoblə. ¹⁰Le'e

gon xbab che de'e profet ca' beṇə' ca' gwsoe' xtižə' Xancho Diozən' cana'. Lechgualə besə'əžaglaogüe' pero bia'aczə gwnite'e chech gwso'onlilažə'e Diozən'. ¹¹Mbalaz nita' beṇə' ca' gwnita'ətezə gwnita' gwso'onlilažə' Diozən' la'anə'əczə besə'əžaglaogüe'. Babenele xtižə' de'e Jobən' can' benchechlažə'e benlilažə'e Diozən' la'anə'əczə de'e zan de'en gwdi' gwxaque'e. Pero na' catə' gwde de'en gwdi' gwxaque'enə', Diozən' bene' par nič gwzoche' mbalaz clezə can' gwzoe' antslə. Can' ben Diozən' blo'e de que lechgualə chene'ene' gaquəlene' chio'o na' lechgualə cheyašə' cheži'lilažə'e chio'o.

¹²Beṇə' bišə' dao', bito əgwsocho jorament por yoba, nic por yežlyo nga, na' nic por bitə'ətezəchlə. Cheyalə' güe'echo por dižə' li de'e se'ejle' beṇə' sin cui əgwzocho testigw de que leiczəchon', par nič Jesocristən' cui čhoglaogüe'en checho de que cheyalə' si'icho castigw.

¹³Notə'ətezcho catə' chy' chzaquə'əcho, cheyalə' goncho orasyon. Na' notə'ətezcho catə' zocho mbalaz, cheyalə' golcho güe'ela'ochə Jesocristən'.

¹⁴Notə'ətezcho catə' chacšenecho cheyalə' gaxcho beṇə' gol ca' gwlejcho par nič zjənaque' beṇə' blao che chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochə Jesocristən'. Na' yesə'əyēbe' chio'o setən', na' so'one' orasyon lao Diozən' yesə'əṇabe' yeyaquecho chedə' lega'aque' na' chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'. ¹⁵Na' chio'o choncho orasyonṇə' cheyalə' šejle'echo de

que chzenagczə Xancho Diozən' checho par nič ca' yeyaque šə no chio'o chacšene, la' Xancho nan' yeyone' chio'o. Na' šə babencho de'e mal, gozi'ixenczə Xancho' checho. ¹⁶De'e na'anə' cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' ljuežjcho che bitə'ətezə de'e mal babencho contr lega'aque' na' goncho orasyon tocho yetocho par nič ca' yezochə güen šə bin' chac checho. Na' šə naccho beṇə' güen lao Diozən', Diozən' chzenagczə' checho catə' choncho orasyonṇə' do yichj do lažə'əcho na' chone' de'e zan de'e güen de'en chṇabechone' gone'. ¹⁷Le'e gon xbab che Liazən'. Goque' beṇəch cayənə'ən naquə chio'o. Na' catə' bene' orasyon do yichj do lažə'e gwṇabene' Diozən' cui gaquə yejw, Diozən' bzenague' che' na' bito bsele'e yejon' lao šon iz yo'o gašjə. ¹⁸Na' catə' bene' orasyonṇə' gwṇabene' Diozən' əsele'e yejon' de'e yoblə, nach Diozən' bsele'en. Na' goc cwseš che beṇə' ca' de'e yoblə.

¹⁹Beṇə' bišə' dao', catə' to beṇə' ljuežjcho bagwlejyichje' de'en naquə de'e li de'en bzejni'i Diozən' chio'o, cheyalə' gaquəlenchone' par nič yedinjene' xtole'enə' na' yeyaque' tozə len chio'o.

²⁰Che'enda' əṇezele de que catə' choncho par nič notə'ətezə beṇə' chedinjene' xtole'enə', chaclenchone' par nič chezi'ixen Diozən' xtole'enə' la'anə'əczə šə naquən de'e zan, na' cui yeyej be'enə' lao yi' gabilən'.

De'e na'azən' chzoja' ṇa'a.
Santiago

Cart Nech De'en Bzoj San Bedən'

Bedən' chzoje' cart par beṇə'
ca' chso'onlilažə' Cristən'
beṇə' ca' zjənasəlas

1 Nada' Bed naca' apostol che Jesocristən'. Na' chzoja' cart nga par le'e nasə'əlasle distrit che Ponto, Galasia, Capadosia, Asia na' Bitinia. Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho ca beṇə' zitə' len yeziquə'əchlə beṇə' ža' lao yežlyon'. ²Xacho Diozən' gwleje' chio'o pa nič naccho xi'ine' can' bsi'e xneze dezd gwłalte. Spirit che Diozən' chonən par nič naquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' par nič chzenagcho che Jesocristən' na' par nič chnitlao xtolə'əchon' čhedə' le' blalj xčhene'ənə'. Chṇaba' sotezə so Diozən' gaquəlenche' le'e na' gone' par nič so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Zocho lez žjəyechocho len Diozən'

³Ledoye'ela'och Diozən'. Le' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' leczə cho'elao' Xancho Jesocristən' le'. Lechguale cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o ca de'en bocobe' yichjla'ažda'ochon' na' bene' par nič zocho lez žjəyechocho len le'.

Na' nezecho gaquə can' zocho lez čhedə' Jesocristən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. ⁴Diozən' gone' de'e šao' de'e güen par chio'o de'e cui te čhei, na' beṇə' güen de'e mal ca' bito gaquə yesə'əžone' gaquə güen par chio'o. Diozən' babsi'e xneze gone' de'e ca' par chio'o catə'an yežincho yoban'. ⁵Na' na'a Diozən' len yelə' guac xen čhe'lenə' chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən' čhedə' chonlilažə'əchone'. Na' chbezcho batə'aquən' yidə Cristən' de'e yoblə nič gone' de'e güen ca' par chio'o.

⁶De'e na'anə' zocho mbalazchgua la'anə'əczə de de'e zan de'en chyi' chzaquə'əcho šlož güejə lao zocho yežlyo nga. ⁷Beṇəchən' choso'ozeye' orən' par nič chesə'əneze' šə naquən doalje na' par nič chesyə'əbeje' bitə'ətezə de'en nčhixən. Na' orən' gwžin ža te čhei. Na' ca'aczən' chon Diozən' len chio'o, cho'e latjə chyi' chzaquə'əcho par nič nacbia' šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' šə de'e li chonlilažə'əchone' zaquə'əchən cle ca can' zaquə' orən'. Na' šə ca' catə' yidə Jesocristən' de'e yoblə, Diozən' əne' čhecho de que bencho de'e güen, na' gone' par

niç gaccho beṇə' blao na' goṇe'
chio'o yeḷə' bala'an xen.

⁸Na' le'e chaquele che Jesocrisṭən'
la'anə'əczə bitonə' le'ilene'. Na'
la'anə'əczə bito chle'ichone' na'a
chonlilažə'əchone'. Na' de'e na'anə'
zochō mbalaz na' clegazə chebeicho.
⁹Na' de'en chonlilažə'əcho
Jesocrisṭən', gone' par niç
žjəyezochō len Diozən'.

¹⁰⁻¹¹Na' ca naquə beṇə' ca'
boso'ozoj Xtizə' Diozən' cana',
Spirit che Diozən' de'en leczə
naquən Spirit che Cristən' gwzon
lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə',
bzejni'in lega'aque' can' saquə'əzi'
ben' əseḷə' Diozən' par yosle' beṇə'
lao de'e malən' na' can' yezi'e yeḷə'
bala'an xen che'enə' catə'an te
de'en saquə'əzi'enə'. Gosə'ənezeene'
na' boso'ozoje' can' chaclen Diozən'
chio'o na'a. Na' boso'osedyaṇe'e
na' besyə'əyiljyože' non' əseḷə'
Diozən' par gone' ca žjəyezochō len
le' na' batən' əseḷe'ene'. ¹²Spiritən'
bzejni'in lega'aque' de que de'en
boso'ozoje'enə' bito gaquən
complir tyemp chega'aque'enə' sino
tyemp che chio'onə'. Na' ca naquə
neto' babzeneto' le'e dižə' güen
dižə' cobə de'en chzejni'in che
Cristən', gwdixjue'ito' le'e de que
bach goc complir can' boso'ozoj
beṇə' ca' cana'. Spirit che Diozən'
de'en bseḷe'e goclenən neto'
gwdixjue'ito'on le'e. Na' angl ca'
lechguale chse'enene' se'ejni'ine'
de'e ca' bagwdixjue'ito' le'e.

**Cheyalə' gaquə la'ažda'ochon'
xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho**

¹³De'e na'anə' cheyalə' socho
len tozə xbab na' ṇabia' cuincho

par goncho can' chazlažə' Diozən'.
Cheyalə' socho yebeicho ca de'e
güen de'en gon Diozən' par chio'o
catə'an yidə Jesocrisṭən' de'e
yoblə. ¹⁴Laogüe de'en naccho xi'ine'
cheyalə' sotezə socho əgwzenagcho
che'. Bitoch cheyalə' əgwzenagcho
che de'e malən' de'en chene'e
la'ažda'omalchon' goncho can'
bencho catə'an cuinə' šo'o be'eni'
che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon'.
¹⁵Diozən' gwleje' chio'o par naccho
xi'ine'. Le' naque' beṇə' la'aždao'
xi'ilažə'. De'e na'anə' chio'o leczə
cheyalə' gaquə la'ažda'ochon'
xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho.
¹⁶Xtizə' Diozən' nyojən nan:
“Cheyalə' gaquə la'ažda'olen'
xi'ilažə' chedə' nada' Dioz naquə
la'ažda'ogua'anə' xi'ilažə'.”

¹⁷Chio'o choncho orasyon lao
Diozən' che'echone' “Xato' Dioz”.
Na' Dioz nan' chchoglaogüe'en che
chio'o beṇəch šə nocho napcho
dolə' segon naquən' chon to tocho.
Na' tozəczə can' chon Diozən' len
yoguə' beṇəchən'. De'e na'anə'
cheyalə' gapchone' respet na'
sotezə socho gapcho cuidad par
niç cui goncho de'e mal lao socho
yežlyo nga. ¹⁸⁻¹⁹Nezecho de que
costombr ca' de'en boso'ozejni'i
de'e xaxta'ocho ca' chio'o bitobi
zjəzaquə'an. Na' Cristən' gwdixjue'
xtolə'əchon' catə' blalj xchene'enə'
par niç cuich naochō costombr
ca'. Bitō gwdixjue'en len mech
de or o de plāt o len bichlə de'en
zjəde lao yežlyon' de'en yesə'əde
chei. Na' xchene'enə' de'en
blalje' zaquə'əchguan lao Diozən'.
Cristən' gwxaquə'əlebene' ca
xilə' dao' bian' cui bi bi yižgüe'

da' na' cui bi bi naquei, ca bia
ca' gwso'ot beṇə' Izrael gwlaž
checho ca' par bezi'ixen Diozən'
xtolə'əga'aque'ena'. ²⁰Na' ze'e
xe yežlyon' catə' Diozən' gwleje'
Cristən' par chixjue' xtolə'əchon'.
Na' Diozən' bsele'ene' laochon'
tyemp nga zocho na'a par chaclene'
chio'o. ²¹Na' de'en bosban Diozən'
Cristən' ladjo beṇə' guat ca' na'
bnežjue'ene' yelə' bala'an xen, de'e
na'anə' chonlilažə'əcho Diozən'
na' chebeicho nezecho gon Diozən'
güen len chio'o.

²²Na' de'en bachzenagcho che
dižə' li che'ena', Diozən' bene' ca
naquə la'ažda'ochonə' xi'ilažə', par
nič chaquecho che yeziquə'əchlə
beṇə' chso'onlilažə' Cristən'. De'e
na'anə' cheyalə' gaquəchgüeicho
chega'aque' do yichj do lažə'əcho,
caguə de'e dižə'əzə. ²³Diozən'
babene' par nič goljcho de'e
yoblə chedə' gwyejle'echo che
xtižə' Diozən'. De'e na'anə' bade
yelə' mban zejlicane checho. Bito
den por ni che de'en goljcho por
xaxna'acho beṇə' ca' chsa'at, sino
por Diozən' ben' zo zejlicane.

²⁴Xtižə' Diozən' nyojən, nan:

Chio'o beṇəch

gwxaquə'əlebecho ca yixə'
de'en chla'ac do yoba, chedə'
šložgan' zocho.

Na' yoguə' de'en de yežlyo
nga de'en chebeicho
gwxaquə'əleben ca lojei ca',
chedə' te chega'aquan'.

Can' chac len yixə' ca',
chesə'əbižən nach chesə'əyinj
lojei ca', ca'atezəczən' chac
len chio'o na' len de'e ca'
zjəde yežlyo nga.

²⁵Pero na' caguə de'e te che Xtižə'
Xancho Diozən'.

Dižə' güen dižə' cobən' de'en
gwdixjue'ito' le'e naquən xtižə'
Xancho Diozən' de'en cui te chei.

2 Na' laogüe de'en banaccho
xi'in Dioz, cheyalə'
cuejyichjcho yoguə' claste de'e mal
de'en choncho. Bito əxoayagcho
beṇə', bito goncho ca əsa'aque
beṇə' naquəchcho beṇə' güench
can' naccho, bito gaquəxi'icho
beṇə' na' nic ənecho dižə' mal
che beṇə'. ²Na' ca bi'i che'en dao'
ca' chəsə'ədombo' xižə'əga'acbo'
ca'aczən' cheyalə' selažə'əcho
šejni'ichecho Xtižə' Diozən' de'en
nyojən par nič gaquəlenən chio'o
gaccho can' chene'e Diozən' gaquə
chio'o chonlilažə'əchone'. Na'
Xtižə' Diozən' bito chxoayaguən
notə'əteze beṇə'. ³Cheyalə'
selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə'
Diozən' chedə' bachacbe'icho de
que Xancho Jesocristən' chonchgüe'
güen len chio'o.

**Cristən' gwxaquə'əlebene' ca
to yej squin che to yo'o**

⁴Chio'o chonlilažə'əchone' chedə'
zoe' zejlicane na' chone' chio'o yelə'
mban zejlicane. Diozən' gwleje'
le' par chone' chio'o yelə' mban
zejlicane na' lechgualə zaque'e len
Diozən'. De'e na'anə' Jesocristən'
gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en
gwlej beṇə' par gaquən yej squin
liže'ena' na' zaquə'əchguan len
be'ena' gwlej lennə', la'anə'əczə
beṇə' ca' yeziquə'əchlə
gwsa'aquene' cui bi zaquə' yejən'
na' boso'ozo'en ca'alə'. ⁵Na' de'en
ngodə'əcho txen len Jesocristən'

gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en
 zjəncua' zjəngodə'n gan' chac yo'o
 de yejən'. Pero zaquə'əchcho ca
 yejən' la' de yełə' mban zejlicane
 chechon', na' yoguə'əcho txennə'
 naccho liž Diozən' chedə' zoe' len
 chio'o. Na' gwxaquə'əlebecho ca
 bχoz che beṇə' Izrael gwlaž checho
 ca' can' gwnitə'ətezə gwnite'e
 gwse'ejni'alaze'e Diozən', chedə'
 Jesocristən' chone' par niç zotezə
 zocho cho'ela'ocho Diozən' lo'o
 yichjla'ažda'ochon' can' chazlažə'
 Diozən'. ⁶Na' Xtižə' Diozən' nyojən'
 che Jesocristən' nan:

Gan' nzi' Sion na' əsełə'a to
 beṇə' gwxaquə'əlebene' ca
 to yej de'en gwlej beṇə'
 par gaquən yej squin, na'
 zaquə'əchguan par le'.

Na' beṇə' so'onlilažə' ben'
 gwxaquə'əlebe ca yejən' bito
 bi zto' əsa'aque'ne' che de'en
 so'onlilaže'ene'.

⁷Na' par chio'o chonlilažə'əchone',
 naque' le'ebeyože beṇə' zaque'e.
 Pero na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə'
 le', choso'ozoe' le' ca'alə, na' par
 lega'aque' nyojczə Xtižə' Diozən',
 nan:

Yej de'en boso'ozo mues ca'
 ca'alə,
 len banaquən yej squin na'a.

⁸Na' le'egatezə ca' nan:

Ben' əsełə'a gwxaquə'əlebene'
 ca to yej de'e əchego' beṇə',
 na' ca to yej de'en žjasə'əžo'e na'
 yesə'əbiχe'.

Yesə'əchegüe'e chedə' chso'onczə
 yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague'
 Xtižə' Diozən'. De'e na'anə'
 yesə'əbiayi'e can' babsi' Diozən'
 xneze.

Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho xi'ine'

⁹Pero na' chio'o chonlilažə'əcho
 Diozən' bagwleje' chio'o par naccho
 family che'. Na' lao Diozən' naccho
 rei na' bχoz, na' naccho nasyon che'
 na' nactecho xi'ine'. Diozən' gwleje'
 chio'o par niç chixjue'echo catec
 de'e güennə' chone'. Na' le'enə'
 bebeje' chio'o lo'o de'e žchołən' gan'
 gwdacho antslə. Na' gwlo'o be'eni'
 che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'.
 Na' be'eni' che'enə' naquən de'e
 güen juisy par chio'o. ¹⁰Antslə
 bito goccho xi'in Diozən', pero
 na'a banaccho xi'ine'. Na' antslə
 bito gwnezecho de que cheyašə'
 cheži'ilazažə' Diozən' chio'o, pero
 na'a banzecho de que cheyašə'
 cheži'ilaze'e chio'o.

Zoczcho par goncho can' chazlažə' Diozən'

¹¹Beṇə' bišə' dao' chio'o
 naccho ca beṇə' zitə' len beṇə'
 ža' lao yežlyo nga na' par chio'o
 lažchon' naquən gan' zo Diozən'.
 Na' chatə'yoida' le'e bito
 əgwzenagle che de'en chzelažə'
 la'ažda'omallenə' cuent cui nabi'an
 le'e par gonle de'e malən'. ¹²Le'e
 sotezə leso legon de'e güen par niç
 beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'
 yesə'əle'ine' de'e güennə' chonle na'
 gwžin ža bałe' so'onlilaže'e Diozən'
 əso'ene' yełə' bala'an, la'anə'əczə
 na'a chesə'əne' nacle beṇə' mal.

¹³To tocho cheyalə' əgwzenagcho
 che jostis ca' beṇə' ca' chesə'anabia'
 chedə' Xancho Jesocristən' bene'
 mendad goncho ca'. Cheyalə'
 əgwzenagcho che rein' ben'

chnabia'ach. ¹⁴Na' lecza cheyalə' əgwzenagcho che gubernador ca' beṇə' ca' chselə' rein'. Chselə'e lega'aque' par choso'onežjue' castigw che beṇə' chso'on de'e mal, na' par chso'e yelə' bala'an che beṇə' chso'on de'e güen. ¹⁵Diozən' chene'ene' goncho de'e güen par niḥ bito gaquə yesə'əna beṇə' ca' cuinə' so'ombia' le' de que choncho de'e mal, beṇə' ca' nežjənčhoḷ yichjila'ažda'oga'aque'enə'.

¹⁶Bitoch chonən byen naocho costombr che beṇə' Izrael ca' can' na lein'. Pero bito cheyalə' goncho xbab de que de lsens checho par goncho bitə'ətezə de'e mal, chedə' la' naccho beṇə' güen xšin Diozən' na' zoczcho par goncho can' chazlaže'enə'. ¹⁷Cheyalə' gapcho respet yoguə' beṇə'. Na' cheyalə' gaquecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ela'ocho Diozən', na' žebcho goncho de'en cui chazlaže'enə', na' cheyalə' gapcho rein' respet.

**Cristən' bguo'o bchejlaže'e
len de'en gwxaquə'əzi'enə'**

¹⁸Le'e nacle mos che beṇə', legwzenag che xanlen' laogüe de'en chaple Diozən' respet. Gwzenagle caguə tloozə che beṇə' zjanaquə beṇə' güen beṇə' gaḵjwlažə', sino que lencza che beṇə' znia ca'. ¹⁹Catə' beṇə' choso'oḱhi' choso'osaque'e chio'o sin cui bibi de'e mal noncho, Diozən' chebeine' šə chgo'o chchejlažə'əcho len de'en choso'oḱhi' choso'osaque'e chio'o, chedə' can' chene'ene' goncho. ²⁰Bitobi zaquə' lao Diozən' ca de'en chgo'o chchejlažə'əcho

catə' chesə'əbažə' beṇə' chio'o šə de'en chonchon' naquən mal. Pero na' šə choso'oḱhi' choso'osaque' beṇə' chio'o laogüe de'en choncho de'e güen, Diozən' chebeine' de'en chgo'o chchejlažə'əcho len de'en choso'oḱhi' choso'osaque'e chio'o. ²¹Diozən' bagwleje' chio'o par niḥ goncho de'e güenṇə' na' par niḥ co'o gwchejlažə'əcho len bitə'ətezə de'e yoso'oḱhi' yoso'osaque' beṇə' chio'o. Bguo'o bchejlažə' Cristən' len de'en goc che'enə' catə'an gwxaquə'əzi'e por ni checho, na' bguo'o bchejlaže'e par niḥ ənezecho naquən' chene'ene' goncho na' par niḥ goncho can' bene'enə'. ²²Na' Cristən' bitobi de'e mal bene', na' ni que əbxaoyague' beṇə' len dižə' de'en be'e. ²³Na' cata' gwsa'adə' beṇə' le' dižə' bito nacho boži'e dižə' mal len lega'aque'. Na' le'egatezə ca' catə'an boso'oḱhi' boso'osaque'ene' bito gwne' gone' mal len lega'aque'. Ben cuine' lao na' Diozən', chedə' benlilaže'e Diozən' ben' zdaczə licha par əne' non' napə dolə' na' non' chon de'e güen. ²⁴Bitobi de'e mal ben Cristən' pero gwduxje' che de'e mal de'en ben chio'o. Bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən', par niḥ notə'ətezcho chonlilažə'əchone' cui si'icho castigw che de'en benchon'. Bnežjw cuine' par niḥ cuich šo'o chazcho de'e malən' sino sotezə socho goncho de'e güen. Na' be'e latjə gwso'onene' le' ca' par niḥ bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ²⁵Gwxaquə'əlebecho ca xilə' ca' zjanasəlas laogüe de'en benchon con can' gwna la'ažda'omalchon'.

Pero na'a bitoch chzenagcho
che la'ažda'omalchon', sino que
bachzenagcho che Cristən'. Na'
Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to
beṇə' goye xilə' de'en chcuasə'
chcuel'eje' chio'o len de'e malən'.

**Can' cheyaḷə' so'on
beṇə' ca' zjənšagna'**

3 ¹⁻²Na' le'e no'olə' le'e
nšagna'ale, to tole
cheyaḷə' əgwzenagle che be'en
chele. Na' šə be'en chelen' bito
chzenague' che xtižə' Diozən'
guaquəlenl'jaga'aclene' niçh
yoso'ozenague' chei. Catə'
yesə'əle'ine' can' zdacze chonle
de'e güennə' na' can' chaple Diozən'
respet do yichj do lažə'əle gwžinl'ja
ža se'enene' yoso'ozenague'
che', la'əṇə'əczə' šə cui bi ye'ele
lega'aque'. ³Na' le'e no'olə', bito
gonle xbab de que zaquə'əchgua
de'en gonle par sole xoche. Bito
cuez yichjle gaquə yišə' yichjlen'
xoche, na' bito cue' yichjle porzə
par əgwpa'a xale o par əgualə'əle
bga o ret o par əgwdele niy. ⁴De'en
naquə de'e zaquə'əchgua lao
Diozən' gaquə yichjla'ažda'olen'
can' naquə yichjla'aždao' Cristən'
na' gacle beṇə' gaqxwlažə' na' so
cuezle binlo len xbab de'en yo'o
lo'o yichjla'ažda'olen', chedə'
lega'aquən zjənaquən par zejlicəne.
⁵Canə' gwnitə' no'olə' gwso'onl'ilažə'
Diozən' na' gwso'on cuinga'aque'
lažə' ne'enə'. Lega'aque' gwsa'aque'
beṇə' gaqxwlažə' na' bosə'ozenague'
che be'en chega'aque'. Na'
zaquə'əchguan lao Diozən' can'
gwso'one'enə'. ⁶De'e Sarən' no'ol
che de'e Abraannə' syempr

bzenague' che be'en che'enə' na'
gože'ene' ya'o con bin' gože'ene'.
Na' šə sotezə sole gonle de'e güennə'
na' bito žeble par gonlen bitə'ətezə
gaquə, yesə'əna beṇə' de que nacle
xi'lin de'e Sarən' chedə' chonle can'
bene'enə'.

⁷Na' chio'o beṇə' byo chio'o
nšagna'acho, leczə can' cheyaḷə'
goncho güen len no'ol checho, can'
nezecho chazlažə' Diozən'. Cheyaḷə'
güe'ega'achone' yelə' bala'aṇ na'
cheyaḷə' goncho xbab de que bito
zjənaque' beṇə' gual can' naquə
chio'o. Na' əžsa'alažə'əcho de
que Diozən' bagoclene' lega'aque'
par niçh de yelə' mban zejlicəne
chega'aque' can' bagoclene' chio'o.
De'e na'ana' cheyaḷə' goncho
yoguə'əte de'e ca' par niçh bitobi
bi əgwžon cui əgwzenag Diozən'
checho catə' goncho orasyonṇə'.

**Chchoj catə' chyi' chsaquə'əcho
laogüe de'en choncho de'e güen**

⁸Yoguə'əcho cheyaḷə' goncho tozə
xbab na' cheyaḷə' gaquecho lo'o
la'ažda'ochon' šə bi de'en chac che
ljuežjcho. Cheyaḷə' gaque che ljuežj
chio'o chonl'ilažə'əcho Diozən' na'
cheyaḷə' yeyašə'əlažə'e ljuežjcho.
Bito cheyaḷə' gon cuincho xen. ⁹Šə
bi de'e mal chso'on beṇə' len chio'o,
bito nacho leczə de'e mal yoži'ichon
len lega'aque'. Na' šə chsa'adə' beṇə'
chio'o dižə' leczə bito cheyaḷə'
yoži'icho dižə' mal len lega'aque'.
Lgua'a yoži'icho de'e mal len
lega'aque', cheyaḷə' əṇabcho gaquə
de'e güen chega'aque'. Diozən'
gwleje' chio'o par niçh chone' ca
zocho mbalaz. ¹⁰Can' nyoj Xtižə'
Diozən' nan:

Šə chene'echo əbancho sša na'
socho mbalaz

bito cheyalə' ənecho bitə'ətezə
dižə' de'e naquə mal.

Na' bito güe'echo bitə'ətezə dižə'
goxoayag.

¹¹ Cheyalə' cuejyichjcho yoguə'
de'e mal, na' goncho de'e
güen.

Cheyalə' chiljlažə'əcho nac
goncho par socho binlo len
ljuežjcho, na' sotezə socho
gonchon.

¹² Xancho Diozən' chgüia chye'
beṇə' ca' chso'on de'e güen,
na' chzenague' catə' chso'one'
orasyon laogüe'enə'.

Pero na' beṇə' ca' chso'on de'e
malən' chže'e lega'aque'.

¹³ Notono no gaquə so'on par
nič cuiayil'icho šə zotezə zocho
chonchguacho de'e güen. ¹⁴ Pero
na' šə beṇə' ca' cui zjənombia'
Diozən' yoso'o'chi' yoso'osaque'e
chio'o laogüe de'en chontezcho
de'en naquə güen lao Diozən', gone'
ca socho mbalaz. Na' bito cheyalə'
gaquəžejlažə'əcho o žebcho
lega'aque'. ¹⁵ Cheyalə' güe'ela'ocho
Cristən' do yichj do lažə'əcho
na' güe'echo latjə ṇabi'e chio'o.
Cheyalə' sotezə socho probnid
par yožil'icho xtižə' notə'ətezə
beṇə' əṇabene' chio'o bixchen'
chejle'echo che Cristən'. Cheyalə'
yožil'icho xtižə'əga'aque'enə' dižə'
šao' na' con respet. ¹⁶ Do tyempte
legon ca ənezele lo'o la'ažda'olen'
de que chonle can' chazlažə'
Diozən'. Nach catə' beṇə' yesə'əne'
de que chonle de'e mal laogüe
de'en chonle can' cheyalə' gon
chio'o chonlilažə'əcho Cristən',

əsa'aque'ne' zto' de'en chəsə'əne' ca'.

¹⁷ Chchoj catə' Diozən' chazlaže'e
chyi' chzaquə'əcho na' güenchlə čhi'
saquə'əcho laogüe de'en choncho
de'e güen cle ca čhi' saquə'əcho
laogüe de'en choncho de'e mal.

¹⁸ Cristən' ben' ben porzə de'e
güen gwdi' gwxaque'e por ni che
chio'o beṇə' güen de'e mal catə'ən
gwso'ote'ene' šlinzə cana', na' cuat
gate' de'e yoblə. Gwdi' gwxaque'enə'
par nič babozoe' chio'o binlo len
Diozən'. Na' de'en bidə Cristən'
goque' beṇə' belə' chen, de'e
na'anə' beṇə' mal ca' gosə'əzoine'
gwso'ote'ene'. Pero de'en naque'
Xi'in Diozən' beyas bebane' ladjo
beṇə' guat ca'. ¹⁹ Na' de'en naque'
Xi'in Diozən' gwyeye' gan' ža' angl
bzelao ca' gan' bseyjw Diozən'
lega'aquən na' gwdixjui'e xtiže'enə'
len lega'aquən. ²⁰ Angl bzelao ca'
dezd cana' bito choso'ozenaguən
che Diozən'. Gwso'onən can'
gwso'on beṇə' ca' gwnitə' ca
tyempən' gwzo de'e Noen'. Diozən'
gwzoine' gwdape' yelə' chxenlažə'
len lega'aque' de'en bito bnežjue'
castigw čhega'aque'enə' cate,
gwleze' xte catə'əch beyož ben de'e
Noen' barcon'. Na' xo'onzə beṇə'
gwso'e lo'o barcon' na' lega'acze'
bito gosə'əbiayi'e lo'o nisən'.
²¹ Ca'acžən' naquən len chio'o
bagwcho'acho nisən' na' Diozən'
gone' par nič cui yeyejcho lao
yi' gabilən'. Na' chcho'acho nisən'
caguə par nič nisən' gonən cuerp
čhechon' xi'ilažə', sino chcho'achon
de'en bezi'ixen Diozən' xtolə'əchon'
catə'ən gwṇabečhone' gone' ca
gaquə yichjla'ažda'ochon' xi'ilažə'.
Na' Diozən' babezi'ixene' čhecho

laogüe de'en beban Jesocristən'
ladjo beṇə' guat ca'. ²²Jesocristən'
babeyepe' yoban' gan' zoe' chnabi'e
txen len Diozən'. Na' chnabi'e angl
əblao ca' na' notə'ətezəchlə angl, na'
notə'ətezəchlə napə yelə' gwnabia'.

**Diozən' no'e checho de'e gon to
tocho par gaquəlen ljuežjcho**

4 Cristən' goque' beṇə' belə'
chen na' bsanlažə' cuine'
gwxaquə'əzi'e catə'an gwdixjue'
xtolə'əchon'. De'e na'anə' cheyalə'
əgwsanlažə' cuincho saquə'əzi'icho.
Šə goncho ca' zejen de que bitoch
chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o.
²Na' chio'o lao yedote əbancho
bito cheyalə' əgwsenagcho che
de'en chzelažə' la'ažda'omalchon',
cheyalə' goncho can' chazlažə'
Diozən'. ³Antslə bencho can'
chso'on beṇə' ca' cuinə' so'ombia'
Diozən'. Lega'aque' chso'elaže'e
chso'one' de'e naquə de'e yelə'
zto' na' chso'ontezə' bin' chzelažə'
la'ažda'omalgaaque'ena', na'
zjənaque' beṇə' güe'e zo, na'
chso'one' lṇi gan' chac scandl,
na' chso'elaže'e chsa'aše'
güe'ena', na' chse'ejni'alaže'e
lgua'a lsaquə' de'en na lei che
Diozən' cui šejni'alažə'əcho.
Pero bitoch cheyalə' goncho
ca'. ⁴Beṇə' ca' cuinə' so'ombia'
Diozən' chesyə'əbanene' de'en
cuich choncho txen len lega'aque'.
Bitoch choncho de'e mal ca' de'en
chso'onchgua lega'aque'. De'e
na'anə' choso'ožia choso'onite'e
chio'o. ⁵Pero yosə'adie' cuent
lao Cristən' che yoguə' de'en
chso'one'ena', chedə' la' Cristən'
chbeze' par əchoglaogüe'en

naquən' gaquə che to to beṇə'əchon',
la'ana'əczə šə bagwsa'ate'. ⁶De'e
na'anə' Diozən' bsele'e beṇə'
bedəsə'ədixjuile xtiže'ena' len
chio'o par nič chonlilažə'əcho
Cristən', na' len yeziquə'əchlə
beṇə' gwso'onlilaže'ene' antslə ze'e
sa'ate'. Na' nchoglaon che yoguə'
chio'o beṇə'əch de que gatcho, pero
beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən'
la'ana'əczə gwsa'ate', bia'aczə
zjəmbane' len Diozən'.

⁷Bazon baozə šo'o fin che
yežlyon', na' de'e na'anə' to tocho
cheyalə' socho len tozə xbab na'
nabia' cuincho par goncho can'
chazlažə' Diozən'. Cheyalə' goncho
ca' par nič güe'elažə'əcho goncho
orasyonṇə'. ⁸Na' de'en naquə de'e
žialao xench ca bitə'ətezəchlə de'en
choncho, cheyalə' gaguecho che
ljuežjcho do yichj do lažə'əcho. La'
catə' chaquecho che ljuežjcho, bito
choncho xbab šə de xtolə'əga'aque'
la'ana'əczə šə zjənaquən de'e zan.
⁹Cheyalə' yebeicho əggüialaocho
ljuežjcho ca' catə' da'aque' ližchon'.
¹⁰Diozən' lao yelə' chaclen che'ena'
no'e checho gwde gwdele de'e
gaquə gon to tocho. Na' de'en no'e
gon to tocho cheyalə' gonchon
par gaquəlen ljuežjcho. Na' šə
goncho ca' saquə'əlebecho ca to
mos əblao ben' chon can' chene'e
xane'ena'. ¹¹Šə Diozən' bano'e
checho chixjue'echo xtiže'ena',
cheyalə' žjəsa'alažə'əcho de que
xtiže'e na'anə' chyixjue'echo. Na' šə
bano'e checho gaquəlencho beṇə',
cheyalə' gaquəlenga'acchone' do
yichj do lažə'əcho chedə' nezecho
Diozən' chone' chio'o fuers balor
na' bichlə de'e chchincho par

chaclena'acchone'. Diozən' bsele'e Jesocristən' chachene' chio'o, na' bitə'ətezə de'en goncho cheyalə' gonchon par niçh Diozən' si'e yelə' bala'an. Ledoye'ela'och Jesocristən' na'a na' zejlicane ben' chnabia' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

**De'en chyi' chzaquə'əcho
chonən chio'o prueb šə
chonlilažə'əcho Diozən'**

¹²Benə' bišə' dao' bito cheyalə' yebanecho catə' choso'oçhi' choso'osaguə'əchgua benə' chio'o. De'e ca' chyi' chzaquə'əcho chso'onən chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əcho Diozən'. De'e na'anə' bito cheyalə' goncho xbab de que de'en chyi' chzaquə'əcho naquən to de'e zaguə' yebanecho. ¹³Cheyalə' yebeicho catə'an choso'oçhi' choso'osaque'e chio'o çhedə' chac checho can' goc che Cristən' catə'an gwdi' gwxaque'enə'. Na' catə' əzin ža əgwlo'i Diozən' de que Cristən' nape' yelə' bala'an xen, lechgualə yebeicho na' mbalaz socho. ¹⁴Na' na'a zocho mbalaz la'anə'əczə šə choso'ožia choso'onitə' benə' chio'o de'en chonlilažə'əcho Cristən', la' Spirit che Diozən' de'en napə yelə' bala'an xen zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par niçh nezecho zoe' len chio'o. Benə' mal ca' choso'ožia choso'onite'e Cristən', na' chio'o nombi'achone' cho'ela'ochone'. ¹⁵Bito cheyalə' gaccho benə' güet benə', benə' bguan, benə' güen bitə'ətezə de'e mal, na' bito cheyalə' əgwžiacho bia' bin' so'on benə' yoblə, par niçh ca' šə çhi' saquə'əcho bito çhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho

de'e malən'. ¹⁶Šə çhi' saquə'əcho laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən' bito cheyalə' gaquecho zto' de'en çhi' saquə'əcho sino nachle cheyalə' güe'ela'och Diozən' na' soczcho gonlilažə'əcho Cristən'.

¹⁷Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho ca family che'enə'. Na' babžin ža lechgualə chyi' chzaquə'əcho çhedə' Diozən' bachzolao chone' chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' ca naquən' chyi' chzaquə' chio'o chonlilažə'əchone', nezecho gwžin ža catə' gaquə de'e mal juisy che benə' ca' cui choso'ozenag dižə' güen dižə' cobə che Diozən'. ¹⁸Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Chio'o banaccho benə' güen lao Diozən' na' bia'aczə nacchguaže gaquə cui yeyejcho lao yi' gabilən', na' benə' mal ca' benə' ca' cui chso'elao' Diozən', naquən segor de que lega'aque' žəya'aque' lao yi' gabilən'." ¹⁹Chio'o chyi' chzaquə'əcho segon can' chzi' Diozən' xneze gac checho, na' cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' na' gonczcho de'e güen. Le'enə' bene' chio'o benəçh, na' de'e na'anə' chachene' chio'o can' ne'enə' la'anə'əczə chyi' chzaquə'əcho.

**De'en cheyalə' gon chio'o
chonlilažə'əcho Cristən'**

5 Na'a de to de'e ənia' le'e nchojle nacle benə' golə benə' blao par len benə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən'. Txencə len le'e na' nada' bagwlej Diozən' par naccho benə' golə benə' blao. Ble'ida' na' cho'a dižə' can' gwxaquə'əzi' Cristən', na'

nezdə' gon Cristən' chio'o yelə'
 bala'an xen catə' yide' de'e yoblə.
 2Na' chata'əyoida' le'e leyebei
 əggüia əgwele beṇə' ca' bagwlo'o
 Diozən' lao na'ale, caguə gonlen
 parzə niç gonle complir de'en
 gwsə'on beṇə' mendad gonle.
 Leggüia legwyega'aque' do yichj
 do lažə'əle, caguə por ni che šə bi
 gan gonlen'. 3Na' ca naquə beṇə'
 ca' zjənaquə lao na'ale, bito gonle
 byen yoso'ozenague' chele šə cui
 chse'enene', sino len bitə'ətezə
 de'e gonle, legwlo'iga'aquene' can'
 chene'e Diozən' goncho. 4Šə gonle
 ca' catə'an yidə Xanchon' de'e yoblə,
 ben' chapə chye' yoguə'əcho, gone'
 chio'o yelə' bala'an xen de'e cui te
 chei.

5Leczə ca' le'e nacle beṇə' xcuidə',
 chata'əyoida' le'e legwzenag che
 beṇə' golə beṇə' blao chelen'.
 Yoguə'əcho cheyalə' gwxexjw
 yichjcho tocho yetocho na' goncho
 xbab de que bitotec bi zaquə'əcho.
 La' Xtižə' Diozən' nyojən nan:
 Diozən' chone' contr beṇə' ca'
 chso'on cuinga'aque' xen,
 na' chaclene' beṇə' ca' chso'on
 xbab de que bitotec bi
 zjəzaque'e.

6De'e na'anə' cheyalə' gwxexjw
 yichjchon' lao Diozən' ben' napə
 yelə' guac xen, par niç ca' gone'
 chio'o yelə' bala'an catə' cheyalə'
 si'ichon. 7Cheyalə' goncho lao na'
 Diozən' yoguə'əlol de'en chžebcho
 gaquə na' bitoch cue' yichjcho chei,
 la' le' nži'ilažə'e chio'o.

8Cheyalə' nabia' cuincho
 par goncho can' chazlažə'
 Diozən' na' gapcho cuidad cui
 co'o gwxiye'en chio'o nez mal.

De'e gwxiye'en chonən contr
 chio'o na' gwxaquə'əleben ca
 to bež əznia la' bežən' syempr
 chosya'ab chdab chyljob non'
 gaob, na' de'e gwxiye'en syempr
 cheyljlažə'an naclən' gonən par
 niç əgwžiai'yin chio'o. 9Cheyalə'
 gonchechlažə'əcho cui šejle'echo
 che gwxiye'enə'. Cheyalə' sotezə
 socho gonlilažə'əcho Cristən', na'
 əžjsa'alazažə'əcho de que caguə
 chio'ozənə' chyi' chzaquə'əcho
 sino lenczə yoguə' beṇə' bišə'əcho
 ca' ža' doxenlə yezlyo ngan',
 beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'.
 10Na' catə' bagwde de'en chyi'
 chzaquə'əcho to tyemp dao' na'a,
 Diozən' gone' par niç gaquəch
 yichjla'ažda'ochon' can' naquə
 yichjla'aždaogüe'enə', na' gone'
 par niç gonlilažə'əchchone'.
 Gone' fuers balor checho par
 goncho can' chene'ene' goncho,
 na' gaquəlene' par niç to tocho
 socho len tozə xbab. Dioz na'anə'
 chaclencze' chio'o len yoguə' de'en
 chyažjecho na' bagwleje' chio'o
 par niç gapcho yelə' bala'an
 xen len le' zejlicane laogüe
 de'en chonlilažə'əcho Cristən'.
 11Ledoye'ela'och Diozən' na'a na'
 zejlicane, ben' chnabia' zejlicane.
 Na' can' gonšgaczccho.

**Bedən' chguape' diox beṇə'
 ca' yoso'olabe' cartən'**

12Cart dao' nga ngoxa'an Silbanon'
 par le'e. Naque' bišə'əcho na' nezdə'
 de que zotezə zoe' chone' complir
 can' cheyalə' gone'. Babzoja' cart
 nga chneyoida' le'e sotezə sole
 šejle'ele de que de'e li Diozən'
 nži'ilažə'e chio'o can' babzenda'

le'e. De'e na'anə' l̥e'e sotezə l̥eso
l̥egonl̥ilaže'e.

¹³Syoda Roma ngan'
gwxaquə'əleben ca syoda
Babilonian' čhedə' beṇə' ca' ža'
nga chso'onchgüe' de'e malən'.
Na' neto' cho'ela'oto' Diozən' nga
chguapto' le'e diox. Diozən' gwleje'
neto' par naquəto' xi'ine' can'
gwleje' le'e. L̥eczə Marcos ben'

nona' ca xi'ina' chguape' le'e diox.
¹⁴Catə' chežagle l̥eyol̥güiž l̥juežjle
dižə' šao' par nič gacbia' de que
chaque čhe l̥juežjle.

Yoguə' le'e chonl̥ilažə'əle
Jesocristən' chṇaba' lao Xancho
Diozən' gone' ca so cuezle
binlo len xbab de'en yo'o lo'o
yichjla'ažda'olen'.

De'e na'azə de'e chnia'. *Bed*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Bedən'

**Bedən' chzoje' cart par beṇə'
ca' chso'onlilažə' Cristən'**

1 Nada' Simon Bed naca'
apostol na' beṇə' güen žin
che Jesocristən'. Na' chzoja' le'e
bagoclen Diozən' par chonlilažə'əle
Jesocristən'. Jesocristən' naque'
Dioz chechon' ben' babebej
chio'o xni'a de'e malən'. Tozə can'
chone' güen len yoguə' chio'o
chonlilažə'əchone' chedə' la' zdacze'
liča, tozə can' chone' len neto'
naquəto' apostol na' len le'e cui
nacle apostol. ²Chṇaba' lao Diozən'
gaquəlenche' le'e na' gone' ca so
cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o
lo'o yichjla'ažda'olen' laogüe de'en
nombi'alene' na' de'en nombi'ale
Xancho Jeso'osən'.

**Can' cheyalə' gon chio'o
chonlilažə'əcho Cristən'**

³Banombi'acho Xancho Jeso'osən'
na' de'e na'anə' lao yelə' guac xen
che'enə' babene' chio'o yoguə'
de'en chyažjecho par sotezə socho
goncho can' chene'e Diozən' na'
güe'ela'ochone'. Xancho Jeso'osən'
bagwleje' chio'o par naccho xi'ine'
laogüe de'en naque' le'ezelaogüe
beṇə' zaque'e na' nape' yelə' guac

xen. ⁴Na' laogüe de'en naque'
le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' nape'
yelə' guac xen, babene' lyebe gone'
de'e zan de'e güen juisy na' de'e
zaque'e len chio'o. Bene' lyebe gone'
güen len chio'o par nič ca' gaquə
yichjla'ažda'ochonə' cayaṇə'n
naquə yichjla'ažda'ogüe'enə', na'
par nič cuich goncho de'e mal can'
chso'on beṇə' ca' cui zjənombia'
Diozən' con choso'ozenagteze'
che de'en chesə'əzelažə'
la'ažda'omalga'aque'enə'.

⁵Bachonlilažə'əcho Xancho
Jeso'osən', na' de'en bachzolao
chac yichjla'ažda'ochon' can' naquə
yichjla'aždaogüe'enə' cheyalə'
goncho xte ga zelao saquə'əcho
par nič sotezə socho goncho de'e
güen na' par nič šejni'ichecho
de'en chazlaže'enə'. ⁶Na' bito
cheyalə' güe'echo latjə ṇabia'
la'ažda'omalchon' chio'o. Cheyalə'
sotezə socho gonlilažə'əcho
Diozən' catə' chy' chzaquə'əcho,
na' cheyalə' güe'ela'ochone' na'
goncho can' chene'ene'enə'. ⁷Na'
lecə cheyalə' gaquecho che beṇə'
ljuežjcho beṇə' chso'onlilažə'
Cristən' can' chonlilažə'əchone'
na' cheyalə' gaquecho che
yeziquə'əchlə beṇə'.

⁸Šə zdacho chonchguacho yoguə' de'e ca', chaclenən chio'o par niç nezecho can' chene'e Xancho Jesocristən' goncho na' par niç sotezə socho goncho can' chene'ene'. ⁹Pero na' notə'ətezcho šə bito choncho de'e ca' bagwnia' cheyalə' goncho, nçhol yichjla'ažda'ochon' na' bito chejni'isaogüe'echo çe Diozən' na' bagonlažə'əcho de que Diozən' babnitlaogüe' de'e mal de'en babencho antslə. ¹⁰De'e na'anə' beṇə' bišə', cheyalə' goncho yoguə'əlo' can' bagwnia' chene'ene' par niç ənezecho de'e li bagwlej Diozən' chio'o par naccho xi'ine', na' bsi'e xnezenə' antslə par niç gwcue'e chio'o ca xi'ine'. Šə can' goncho cuat cuiayi'icho. ¹¹Nachən' bitobi bi de de'e gaquə əgwžonən žjəyecho len Xancho Jesocristən' gan' chnabi'e zejlicane, Jesocrist ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

¹²Na' la'aṇə'əczə banezele de'e ca' bagwnia' le'e na' bazole cheçh chejle'ele dižə' li çe Diozən', bia'aczə che'enda' gontezə gona' par niç žjəyeza'alažə'əlen. ¹³Chacda' naquən güen na'a nembana' gona' par niç žjəyeza'alažə'əle de'e ca' na' gonle xbab chega'aquən. ¹⁴Nezda' de que yob əžin ža gata' segon can' bablo'i Xancho Jesocristən' nada'. ¹⁵De'e na'anə' chona' xte ga zelao saquə'əda' par niç catə' bagota' guaqua yosa'alažə'əle de'e ca' bagwnia' cheyalə' goncho.

Apostol ca' besə'əle'ine' yelə' chey che'eni' çe Jesocristən'

¹⁶De'en babzejni'ito' le'e can' əgwlo'i Jesocristən' yelə' guac xen

çe'enə' catə'ən yide' de'e yoblə, bito naquən de'e chaljlažə'əto' par əxoayagto' le'e. Neto' apostol çe'enə' ble'ito' yelə' chey che'eni' çe'enə' na' de'e na'anə' nezetə' de que naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. ¹⁷Xacho Diozən' bnežjue' Xi'ine'en yelə' bala'aṇ xen na' bene' par niç cho'alaogüe'enə' goquən ca de'en chey che'eni'. Na' Xacho Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao na' ben' chnabia' doxenlə, gwne' çe': "Bengan' Xi'ina' ben' chacchgüeida' çei, na' cheba chezaquə'əlažə'a len le'." ¹⁸Na' neto' beneto' can' gwna Diozən' çe', Dioz ben' zo yoban', la' gwzoto' len Jesocristən' lao ya'anə' de'en gwlej Diozən' par goc ca' laogüeina'.

¹⁹Na' de'en bable'ito' yelə' chey che'eni' çe Jesocristən' blo'ichən neto' de que Xtižə'enə' de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' naquən de'e li. Na' de'e güennə' gonle šə əgwzenagle çei. Xtižə' Diozən' de'en nyojən chse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon' can' chon to lampara chse'eni'in to lo'o cuart gan' naquə žçhol. Na' de'en nyojən əgwse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon' yedote xte catə'ən əžin žan' yidə Cristən' de'e yoblə. ²⁰Pero na' de'en naquə de'e žialao šejni'icho, de'e profet ca' beṇə' ca' boso'ozoj Xtižə' Diozən' cana' bito boso'ozojə' con xbab chega'acze' çe bi de'e ca' bachac o çe de'e ze'e gaquə. ²¹De'en boso'ozojə' bito nacho naquən to de'e gwnan yoso'ozojə', sino de'en gwlej Diozən' lega'aque' par gwsa'aque' lažə' ne'enə, Spirit

che'enə' benən par niḥ boso'ozoje' de'en gone'ene'.

Benə' ca' choso'osed choso'olo'i xtižə' Diozən' clelə

2 Na' tyemp catə'an gwnitə' profet ca' leczə cana' gwnitə' profet güenlažə' entr beṇə' Izrael ca'. Na' ca'aczən' nitə' beṇə' yoso'osed yoso'olo'i xtižə' Diozən' clelə entr le'e. Lega'aque' se'enene' yesə'əxoayague' le'e par niḥ cui gacbe'ile de que de'en choso'osed choso'olo'ine' bito naquən de'e li. Na' lega'aque' yesə'əzoe' Xancho Jesocristən' ca'alə ben' gwdixjw xtolə' chio'o beṇəḥ. Na' šə no yoso'ozenag che de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' goxoayag ca', žjəya'aque' lao yi' gabilən'. Na' ca de'en so'on beṇə' goxoayag ca' gonən par niḥ leczə əžin ža catə' lega'aque' yesə'əbiayi'e to de repentžə. ²Beṇə' zan yoso'ozenague' čhega'aque' na' so'one' yoguə' claste yelə' zto' ca de'en chso'on beṇə' ca'. Na' por ni che de'en so'one', beṇə' ca' cuinə' so'ombia' Diozən' yesə'əne' contr dižə' li che Diozən' de'en naocho. ³Na' beṇə' goxoayag ca' laogüe de'en se'enchgüeine' yesə'əzi'e mech əso'e de'e zan dižə' güenlažə' de'en sa'aljlaže'e paržə niḥ əgwnežjoga'aclene' xmechlen'. Dezd cana' Diozən' babži'e bia' yesə'əzi'e castigw, na' naquən segor yesə'əbiayi'e.

⁴Nezecho can' goquə cana'. Diozən' bnežjue' castigw che angl ca' gwso'on de'e malən' bsele'e lega'aque' lo'o yech gabil gan' lechgualə naquə žchol, na' na' zjənite'e xte ca əžin ža yesə'əzi'e

castigw zejlicane. ⁵Na' leczə ca' Diozən' bžiayi'e yoguə'əte beṇə' ca' cui gwso'elao' le' cana' catə'an bsele'e yejw sio' juisyən'. De'e na'anə' gwsa'ate' gwse'eje' nisən'. Pero na' Diozən' bosle' Noe ben' gwdixjue'i beṇə' ca' nac so'one' par niḥ Diozən' əne' zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə', na' leczə bosla Diozən' yegažə beṇə' yoblə. ⁶Na' leczə bžiayi'e beṇə' ca' gwža' syoda Sodoman' na' syoda Gomorran', bene' par niḥ syoda ca' gwse'eyən besyə'ənittecžən. Na' bene' ca' len syoda ca' par chosnisene' yoguə' beṇə' ze'e za'ac beṇə' cui so'elao' le' de que gwnežjue' castigw čhega'aque'. ⁷Na' catə' Diozən' bnežjue' castigw che beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca', bosle' ben' le Lot čhedə' Lotən' goque' beṇə' güen laogüe'enə', na' Lotən' goquene' pesad ca yelə' zton' gwso'on beṇə' mal ca'. ⁸La' beṇə' güen na'anə' gwzoe' entr beṇə' mal ca', na' yoguə'əte ža ble'ine' na' benene' de'e malən' gwso'one' na' goquene'en pesad lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'. ⁹Na' yoguə' de'e ca' de'en ben Diozən' cana' chzejni'in chio'o cho'ela'ochone' de que Diozən' nezczene' nac gone' par yebeje' chio'o lao bitə'ətezə de'e gonən ca əxopcho goncho de'e malən'. Na' leczə chzejni'in chio'o de que chone' par niḥ beṇə' mal ca' chesə'əzi'e castigw na'a na' əžin žan' gwnežjue' castigw čhega'aque'enə' zejlicane.

¹⁰Na' gonchgüe' castigw che yoguə' beṇə' ca' chso'onzeche' yelə' zto' čhega'aque' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na'

bitobi respet chsa'ape' Xancho Diozən'. Bito chesə'əžebe' par so'one' de'e malən'. Chso'one' con can' chse'enene', na' choso'ožia choso'onite'e angl ca'. ¹¹Na' la'anə'əczə angl ca' zjənapəche' yelə' guac na' zjənaquəche' beṇə' gual cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə', bito chəsyə'əyaxje angl ca' yoso'ožia yoso'onite'e beṇə' güenlažə' ca' lao Xanchon'.

¹²Pero beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə'anə' choso'ožia choso'onite'e de'e ca' cui chse'ejni'line'. Yesə'əbiayi'e chedə' zjənaque' ca bia yixə' de'en chso'one' con can' nan čhega'aque' na' bito choso'ozenague' čhe Diozən'. ¹³Na' yesə'əzi'e castigw por ni čhe de'en choso'oči' choso'osaque'e beṇə'. Bito chso'one' žin, con chse'ej chsa'oteze' bi chse'enene' do ža do yel. Na' catə' čhe'ej chaole txen chso'elažə'əzeche' chse'ej chsa'oxate' lgua'a žjəsyə'əzalaze'e bi zejen de'en bnežjw cuin Cristən' por ni čhecho catə' beṇə' gwso'ote'ene'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to manch lao lachə' xi'ilažə' na' ca to yiž xen lao cuerpən'.

¹⁴Na' con chesə'əzelažə'əzeche' notə'ətezə no'olə chesə'əle'ine', nitə'ətezə nite'e chso'one' de'e malən', na' chəsə'əgo'oyele'e beṇə' ca' chsa'ac sayečə šayen len xtižə' Diozən' par chso'one' de'e malən' txen len lega'aque'. Beṇə' mal ca' bazjəyo'olaogüe' chesə'əzelaže'e bi de čhe beṇə'. Diozən' babžie' bia' yesə'əbiayi'e. ¹⁵Beṇə' goxoayag ca' bagosə'əbejyichje' nez de'en naquə

de'e güen, na' bazjəyo'e nez malən'. Chso'one' can' ben de'e profet Balaam xi'in de'e Beor. Lečgualə bebei Balaannə' gan de'en gwxi'e por de'e malən' bene'. ¹⁶Pero na' ben Diozən' par nič to bia yixə' bian' cui chac neb gwdiləb le' čhe de'e malən' chone'. Borr čhe'enə' bšillemb le' len xne čhe beṇə', na' bžomb gon Balaannə' de'e malən' chene'ene' por ni čhe xbab clelən' de'en yo'o yichjla'aždaogüe'enə'.

¹⁷Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə'an gwxaquə'əlebəga'aquene' ca bej de'en cui bi nis žia na' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca bejw biž de'en nžiguə' to be' gual chedə' cui zjəzaque'e. Babžia Diozən' bia' yesə'əbiayi'e zejlicane lo'o yech gabil gan' lečgualə naquə žchol. ¹⁸Zižjo chso'e dižə' güenlažə' chso'elao' cuinga'aque'. Na' de'en chso'one' yelə' zto' čhe cuerp čhega'aque'enə', chəsə'əgo'oyele'e beṇə' ca' ze'e gwzolao chso'onlilažə' Cristən' par leczə chso'one' yelə' zto' čhe cuinga'aque', la'anə'əczə beṇə' ca' ze'e besyə'əchoje' ladjo beṇə' ca' chso'on de'e malən'. ¹⁹Chse'e beṇə' ca' ze'e gwzolao chso'onlilažə' Cristən': "De'e malən' bito năbia'an chio'o", pero beṇə' ca' chəsə'əna ca' nite'e xni'a de'e malən'. Na' nezecho šə chzenagcho čhe bitə'ətezə, xni'ei nan' zocho. ²⁰Na' beṇə' ca' bagwso'ombi'e Xancho Jesocristən' na' bebeje' lega'aque' xni'a de'e mal ca' de'en chso'onən manch yichjla'aždao' notə'ətezə beṇə' cui zjənombia' Diozən'. Pero de'en babesyə'əzolaogüe' chosyo'ozenague' čhe de'e

malən' babesyā'ənite'e xni'einā' de'e yoblə, na' maləch chac čega'aque' nā'a ca antslə.
²¹Na' de'en babesyā'əzolaogüe' chosyo'ozenague' čhe de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui gws'o'ombile nez de'e naquə de'e güen, cle ca gosə'əbejyichje' de'en ben Xancho Diozən' mendad goncho de'en naquən de'e güen. ²²Šə cuejyichjcho de'en bene' mendad goncho, goncho can' nā dicho nga: "Beco'on cheyaob de'en cheyebəb, na' cošən' catə'ən babguazjchob cheyo'ob lo'o benjon' de'e yoblə." Na' de'e li can' na dicho nga.

Yidə Jesocristən' de'e yoblə

3 Benə' bišə' dao', de'e ngan' naquən cart əgwchope de'en chzoja' le'e. Na' babzoja' cart quinga čhedə' chebeile chzenagle che dižə' lin', na' che'enda' gona' par nič əžsa'alazə'əle na' gonle xbab che de'en baboso'ozoj profet ca' benə' ca' gwsə'e xtižə' Diozən' cana', na' de'en babsed blo'i neto' naquəto' apostol. ²Diozən' gwleje' profet ca' par gwsa'aque' lažə' ne'enə' na' boso'ozoje' čhe de'e ca' ze'e za'ac. Na' neto' naquəto' apostol babzejni'ito' le'e bin' non Xancho Jesocristən' mendad goncho, Jesocrist ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

³Naquən de'e žialao ənezele nā'a cuinə' yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə, nitə' benə' so'onzeche' con can' chesə'əzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə' na' so'one' borl čhe de'en na Diozən' gaquə. ⁴Yesə'əne': "Ca naquə lyebe de'en ben Jesocristən' de que

yide' de'e yoblə, con gwne'enə'. Bagwsa'at de'e xaxta'ocho ca' benə' gwsə'onlilažə' Diozən' antslə. Na' tozəczə can' chac dezd gwxete yežlyon' xte ža neža." ⁵Benə' ca' chesə'əna ca', bito chse'enene' so'one' xbab de que catə' gwxe yoban' na' yežlyon', con ben Diozən' mendad əsa'aquən, na' goc can' bene' mendadən'. Bchoj yežlyon' lao nisən' de'en nyechj mbi'i len na' bčhin Diozən' nisən' catə'ən bene'en. ⁶Na' catə' goc yejw sio' juisyən' cana'an gwžiai'y' yoguə' bia yixə' na' benəch nitə' lao yežlyon'. ⁷Na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' len yežlyon' zjənitə'ən na' ca'aczən' yesyə'əga'aənən xte catə'əch əžin ža gaquə juisyən'. Cana'ach əse'eyən čhedə' can' ben Diozən' mendad. Na' leczə cana'achən' čhoglao Diozən' che benə' ca' cui chso'elao' le' de que əsa'aque' castigw zejlicane.

⁸Pero na' le'e benə' bišə' dao', che'enda' ənezele de'e nga, len benəchən' žalnez chde tža na' lechgualə sša chsa'aquene' tmliz, pero caguə can' len Xancho Diozən'. ⁹De'en cuinə' yidə Jesocristən' de'e yoblə balə benə' chso'one' xbab cui gon Xancho Diozən' can' bene' lyebe, pero yidə Jesocristən' catə'ən əžin or che'enə'. De'en nape' yelə' chxenlažə' len yoguə' chio'o benəch cui le'e chontie' chio'o castigw. Chene'ene' yedinjecho xtolə'əchon' na' bito chene'ene' cuiayi' notə'ətezcho.

¹⁰Na' can' cho'o benə' bguannə' liž benə' še'elə chzenyale'ene', leczə can' gaquə čhe benə' ca' cui chso'onlilažə' Xancho Jesocristən'

catə' əžin ža yide' de'e yoblə. Nach gaquə to sšag xen la' te che yoguə' de'e ca' chle'icho le'e yoban', na' te che yežlyon' len yoguə' de'e zjəde laogüen' chedə' yoguə'an əse'eyən, xte yesyə'anit de'e ca' chle'icho le'e yoban'.

¹¹Laogüe de'en nezecho yesyə'anit yoguə' de'e ca', cheyałə' gon cuincho lažə' na' Diozən' na' sotezə socho güe'ela'ochone'.

¹²Na' cheyałə' cuezcho batə'əquən' əžin ža babžia Diozən' bia' yidə Jesocristən' de'e yoblə, na' goncho par yob gaquən. Nach yoguə' de'en chle'icho le'e yoban' əse'eyən na' tant yi' gual gaquən xte yesyə'əyonə'n na' yesyə'anitən.

¹³Pero na' zocho lez gaquə le'e yoban' de'e cobə na' gaquə yežlyon' de'e cobə gan' nitə' porzə beṇə' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən', can' none' lyebe gaquə.

¹⁴De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', laogüe de'en zocho lez gaquə yoguə' de'e ca', cheyałə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par nič catə'an yidə Jesocristən' de'e yoblə bitobi manch da' chen la'ažda'ochon' na' par nič ca' bitobi xtolə'əcho de na' chzo chbezcho binlo len Diozən'. ¹⁵Na' de'en napə Xancho Diozən' yelə' chxenlažə' len chio'o beṇəch cui le'e chontie' chio'o castigw. Chone'

ca' par nič baltezcho yedinjecho xtolə'əchon' cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Leczə can' babzəj beṇə' bišə'əda'ochon' Pabən' le'e, chedə' Diozən' bnežjue'ene' yelə' sin'.

¹⁶Leczə ca' yoguə' cart che' ca' chso'en dižə' che de'e ca' babzoja' le'e. Na' le'e cart ca' de'en bzoj Pabən' zjəlen de'en naquə zdebə šejni'icho. Na' balə beṇə' cuinə' se'ejni'ine' bi zeje de'e ca' na' šayečə šayen chsa'aque' len xtižə' Diozən'. Chse'ejni'ine' clelə de'en bzoje'enə' can' chso'one' len bitə'ətezəchlə Xtižə' Diozən' de'en nyojən. Na' de'en chso'one' ca' yesə'əbiayi'e.

¹⁷De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', laogüe de'en banezele can' chso'on beṇə' ca', cheyałə' gaple cuidad par nič cui šejle'ele dižə' güenlažə' de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' mal ca'. Šə šejle'ele dižə' güenlažə'anə' bitoch sole chech talenle de'en naquə de'e li. ¹⁸Legüe' latjə gaquəlen Xancho Jesocristən' le'e par nič gaquəch yichjla'azda'olen' can' naquə yichjla'azda'ogüe'enə' na' le'e šejəch gombia'achle Xancho Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Ledoye'ela'ochə' na'a na' zejlicane. Na' ca'ašgaczən' gaquə.

De'e na'azən' de'e chzoja'. *Bed*

Cart Nech De'en Bzoj San Juannə'

Jesocristən' chone' yelə'
mban zejlicane

1 Chyixjue'ida' le'e che
Jesocristən' ben' naquə
Dižə'enə', ben' chon yelə' mban
zejlicanen'. Bazocze' catə'an gwxe
yežlyon'. Neto' apostol bzenagto'
xtiže'enə', ble'ito'one', bgüiato'one'
na' gwdanto'one'. ²Le'enə' golje'
benəch na' ble'ito'one' na' cho'eto'
dižə' de que mbancze' zejlicane.
Na' chyixjue'ida' le'e de que le' zoe'
len Xacho Diozən' na' bedəsoe' len
chio'o benəch. ³Ben' ble'ito' na'
bzenagto' xtiže'enə', che le'enə'
chyixjue'ida' le'e par nič tozə can'
goncho xbab. Na' catə' tozə can'
gon chio'o xbabən' cana'ach gonje
xbab ca xbabən' chon Xacho Diozən'
na' len Xi'ine' Jesocristən' chedə'
xbab cheto' zjənaquən tozə len xbab
chega'aque'enə'. ⁴Na' chzoja' le'e
cart nga par nič ca' sole mbalaz
juisy.

Diozən' len yelə' chon de'e güen
che'enə' naque' ca be'eni'

⁵Bzenagto' be' Jesocristən' dižə'
na' chyixjue'ito' le'e can' gwne' de
que Diozən' len yelə' chon de'e
güen che'enə' naque' ca be'eni'. Ni

latə'əzə de'e mal cui chone'. ⁶Na'
šə nacho de que xbab chechon'
naquən tozə len xbab che Diozən'
pero ne'e chdaczcho choncho de'e
malən', con chonlažə'əchon', na'
cabi zdalencho de'e lin'. ⁷Diozən'
naque' ca be'eni' chedə' chdalene'
de'e güen. Na' šə chio'o lecə
chdalencho de'e güennə', nachən'
tozə naquə xbab chechon' tocho
yetocho. Na' šə chdalencho de'e
güennə' yichjla'ažda'ochon' nactežə
naquən xi'ilažə' chedə' Jesocrist
Xi'in Diozən' blalj xchene'enə' par
beque'e yoguə'əte xtolə'əchon'
catə'an gwso'ote'ene'.

⁸Šə nacho cabi bi xtolə'əcho de,
chxoayagzə cuinchon' na' cabi cho'echo
dižə' li. ⁹Pero catə' chxoadolə'əcho lao
Diozən' ca naquə de'e mal ca' de'en
chonchon', chezi'ixene' che xtolə'əchon'
na' chnitlaogüe' yoguə'əlotte de'e
mal de'en chonchon' chedə' la' chone'
complir can' ne'enə' na' lichan' zde'.
¹⁰Šə nacho bito bi de'e mal ne'e goncho,
choncho Diozən' ca to benə' güenlažə'
na' cabi zdalencho xtiže'enə'.

Cristən' chne' fabor chio'o
chonlilažə'əchone' lao Diozən'

2 Xi'indaogua'a, chzoja' le'e
cart nga par nič cui gonle

de'e malən'. Pero na' šə no chio'o goncho de'e malən', zo beṇə' chṇe' fabor chio'o lao Xacho Diozən', le'enə' Jesocristən' ben' zdacəṇə' licha. ²Gwdixjue' xtolə'əchon' par niḇ chio'o chonlilažə'əchone' zocho binlo len Diozən'. Na' cagua xtolə' chio'o na'azənə' gwdixjue' sino xtolə' yoguə'əloḷ beṇəḇən'.

³Na' šə choncho can' non Diozən' mendadən' nezecho de que banombi'achone'enə'. ⁴Šə nacho de que nombi'achone' na' cabi choncho can' none' mendadən', naccho beṇə' güenlažə' na' bito zdalencho dižə' lin'. ⁵Pero nezecho ngodə'əcho txen len Diozən' šə choncho con can' ne'enə'. Na' catə' choncho con can' ne'enə' de'e liczə chaquecho che' can' cheyaḷə'. ⁶Šə nacho de que zotezə zocho len Diozən', cheyaḷə' sotezə socho goncho de'e güen can' ben Jesocristən'.

De'en non Cristən' mendad goncho

⁷Beṇə' bišə, chzoja' le'e par əṇia' de'en non Cristən' mendad goncho. De'en none' mendad goncho cagua naquən de'e cobənə' sino de'e nezczele dezḁ catə'ən gwzolaḁ chonlilažə'əlene' na'anə'. Guaquə əṇacho de que naquən de'e golə chedə' leczəṇṇə' babenele bedote. ⁸Pero leczə guaquə əṇacho de que de'en none' mendad goncho de'en chzoja' chei nga naquən de'e cobə chedə' babla' be'eni' che Cristən' len beṇəḇən' na' de'e malən' de'en gwxaquə'əlebe ca de'e žčholən' bachzolaḁ chde chei. Cristən' blo'ine' chio'o de que chaquene' checho. De'e na'anə' nezecho naquən de'e žialao xen gague che ljuežjcho can' none' mendadən'.

⁹Šə nacho de que yo'o be'eni' che Cristən' lo'o yichjla'ažda'ochon' pero šə chgue'i ljuežjcho, ne'e nchol yichjla'ažda'ochon'.

¹⁰Na' šə chaquecho che ljuežjcho yo'oczə be'eni' che Cristən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' bitolja əxopcho goncho de'e malən'. ¹¹Pero šə zocho chgue'i ljuežjcho, nchol yichjla'ažda'ochon' na' zdalenczcho de'e malən'. Na' šə can' choncho, bito choncho xbab gan' yežincho chedə' nchol yichjla'ažda'ochon' por ni che de'e mal de'en chonchon'.

¹²Chzoja' le'e xi'indaogua'a chedə' Diozən' babezi'ixene' checho laogüe de'en bagwdixjw Jesocristən' xtolə'əchon'. ¹³Chzoja' le'e xaxna' bi'i xcuidə' chedə' nombi'ale Jesocristən' ben' bazoczə catə'ən gwxe yežlyon'. Chzoja' le'e beṇə' güego' beṇə' cheban chedə' bach gwzoile cui chejle'ele che gwxiye'enə'.

Chzoja' le'e bidao' bi'i xcuidə', chedə' banombi'ale Xacho Diozən'. ¹⁴Chzoja' le'e xaxna' bi'i xcuidə' chedə' banombi'ale Jesocrist ben' bazoczə catə'ən gwxe yežlyon'. Leczə chzoja' le'e beṇə' güego' beṇə' cheban chedə' bachchinle fuers balor de'en choṇ Cristən' par yichjla'ažda'ochon'. Ngo'o yichjtezle Xtižə' Diozən' na' bagwzoile cui chejle'ele che gwxiye'enə'.

¹⁵Bito selažə'əle gacle tozə len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' leczə bito selažə'əle gonle can' chso'one'enə'. Notə'ətezcho šə chzelažə'əcho goncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', bitonə' gaguecho che Xacho Diozən'. ¹⁶Beṇə' ca' cui zjənombia'

Diozən' chso'one' de'e mal de'en chzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə', na' chso'one' de'e mal de'en chəsə'əzelažə'e so'one' por ni che šə bi de'en chəsə'əle'ine', na' leczə chsa'alažə'e. Yoguə' de'e ca' chso'one' bito za'aquən che Xacho Diozən', sino za'aquən che gwxiye'enə'. ¹⁷De'e te chei yežlyo nga na' leczə de'e te chei de'e ca' chəsə'əzelažə' beŋə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Pero šə choncho can' chene'e Diozən' nachən' socho zejlicane.

Nezecho de'en naquə de'e li

¹⁸Xi'indaogua'a, bazon əžin ža əžin or yidə ben' gonchgua contr Cristən'. Babzeneto' le'e de que ze'e, na' na'a beŋə' zan bachso'one' contr Cristən'. De'e nan' nezecho bazon əžin ža əžin or yidə be'enə' gonchgua contr Cristən'. ¹⁹Entr chio'onə' besə'əchoj beŋə' ca' chso'on contr Cristən', caguə do lažə'əga'aque'enə' gwso'one' txen len chio'o. Žalə' do lažə'əga'aque' gwso'one' txen len chio'o, ne'e nite'e len chio'o žalə' ca'. Pero besə'əchoje' par nič bla'alaon de que caguə de'e li zjənaque' chio'o txenŋə'.

²⁰Pero na' Cristən' babene' le'e Spirit che Diozən' can' babene' len neto'. De'e na'anə' yoguə'əcho nezecho can' na Xtižə' Diozən'. ²¹De'e nga babzoja' le'e chedə' nombi'ale dižə' li che Diozən'. Bito əŋacho cui nezecho de'en naquə de'e lin'. Na' nezczecho bitobi de'e güenlažə' nsa' Xtižə' Diozən'.

²²Beŋə' güenlažə'ənə' ben' na che Jeso'osən' de que caguə le'enə'

Cristən' Xi'in Diozən', chedə' chzoe' Xacho Diozən' ca'alə na' len Xi'ine'enə'. Be'enən' chon contr Cristən'. ²³Notə'ətezə beŋə' chzo Xi'in Diozən' ca'alə, bito zo Xacho Diozən' len le'. Ben' nezene' na' cho'e dižə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, zo Xacho Diozən' len le'.

²⁴Le'e gontezə legon xbab che de'e ca' babzeneto' le'e dezd catə'an gwzolao chonlilažə'əle Cristən'. Šə ca' gonle, sotezə sole len Xacho Diozən' na' len Xi'ine'enə'. ²⁵Na' de'e nga ben Jesocristən' lyebe len chio'o, de que gone' chio'o yelə' mban zejlicanen'.

²⁶De'e ngan' babzoja' le'e bi'a dižə' che beŋə' ca' chse'ene'e yesə'əxoayag le'e. ²⁷Jesocristən' babene' le'e Spirit che Diozən' na' zotezə zon chzejni'in le'e yoguə'əlo' de'en cheyalə' nezele che cuine'. Dižə' lin' choe' Spiritən', bito chonlažə'an. Na' de'en zon chzejni'in le'e, bito chyažjele nochlə gwsede le'e par ənezele bin' naquə de'e li. De'e na'anə' le'sotezə leso len Jesocristən' can' babsed bablo'i Spiritən' le'e.

²⁸Na' na'a xi'indaogua'a, cheyalə' sotezə socho len Jesocristən' par nič catə'an yide' de'e yoblə cui žebcho na' cui gwcuašə'əchone' yeto'icho catə'an le'ichone'. ²⁹Ca naquə nezele de que Jesocristən' zdacze' licha, le'egatezə ca' cheyalə' ənezele de que yoguə'əcho šə zotezə zocho choncho de'e güen naccho xi'in Dioz.

Naquən' goncho šə naccho xi'in Dioz

3 Le'e gonšč xbab catequən' chaque Xacho Diozən'

checho. Lechgualē chaquene'
checho ca de'en bene' par ničh
gaguaē əne' xi'ine' chio'o. Beṇə'
ca' cui zjənombia' Diozən' bito
chse'ejni'ine' de que naccho xi'in
Dioz, chedə' cabi chse'ejni'ine'
non' naquə Diozən'. ²Le'e beṇə'
chacda' chei, chio'o chonlilažə'əcho
Jesocristən' bačh naccho xi'in
Dioz. Na' bito ne'e la'alao naquən'
gaccho, pero na' nezecho catə'an
Jesocristən' yide' de'e yoblə, le'icho
can' naque'enə' na' gone' par
ničh gaguaē yichjla'ažda'ochon'
can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'.
³Na' to tocho šə zocho lez de
que Diozən' gone' par ničh gaguaē
yichjla'ažda'ochon' can' naquə
yichjla'aždao' Jesocristən', goncho
par ničh la'ažda'ochon' gactezə
gaguən xi'ilažə' ca xi'ilažə'an naquə
la'aždao Jesocristən'.

⁴To tocho šə choncho de'e mal
bito chzi'icho can' na Diozən',
chedə' de'e mal de'en chonchonə'
chonən contr can' na Diozən'.

⁵Na' nezecho de que Jesocristən'
bide' par beque'e xtolə'əcho
ca', na' cagua bi xtolə' le' denə'.

⁶To tocho šə zotezə zocho len
le', bito choncho de'e mal. Na' to
tocho šə choncho de'e malən',
bito ne'e šejni'icho non' naquə
Jesocristən', nic ne'e gombi'achone'.

⁷Xi'indaogua'a, bito güe'echo latjə
no əxoayag chio'o. Šə choncho can'
cheyalə' goncho, zdacho licha can'
zda Jesocristən'. ⁸Šə yo'olaocho
choncho de'e malən' naccho xi'in
gwxiye', chedə' gwxiye'enə' naquən
güen de'e mal dezd nechte. Na' bidə
Xi'in Diozən' par chnitlaogüe' de'en
chon gwxiye'enə'.

⁹To tocho šə naccho xi'in
Dioz bito yo'ola'ochon' goncho
de'e mal, chedə' la' Diozən'
babocobe' yichjla'ažda'ochonə'
par ničh bagwzolao chaquən ca
yichjla'aždaogüe'enə'. Na' bitoch
gaguaē sotezcho goncho de'e malən'
chedə' xi'in Dioz chio'o. ¹⁰De'e nga
chlo'en non' xi'in Diozən' na' non'
xi'in gwxiye'enə'. Notə'ətezcho šə
cui zocho choncho de'e güen, bito
naccho xi'in Dioz. Na' notə'ətezcho
šə cui chaque che ljuežjcho, bito
naccho xi'in Dioz.

Cheyalə' gague che ljuežjcho

¹¹Na' dižə' nin' babenele dezd
gwzolao chonlilažə'əle Cristən', de
que cheyalə' gague che ljuežjcho
tocho yetocho. ¹²Cui goncho
can' ben Cainnə', goque' xi'in
gwxiye'enə' na' bete' beṇə' biše'enə'.
¿Enezele bixchen' bete'ene' ža?
Bete'ene' chedə' biše'enə' bene' de'e
güen na' le' gweyjlene' de'e malən'.

¹³Beṇə' bišə', bito yebanele šə
beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'
chəsə'əgue'ine' le'e. ¹⁴Na' ca naquə
chio'o ža, de'en chaquecho che
ljuežjcho nachən' nezecho bitoch
naccho len yichjla'ažda'ochon' ca
beṇə' guat. De yelə' mban zejlicane
checho na'a. Pero šə cui chaque che
ljuežjcho nachən' ne'e naccho ca
beṇə' guat len yichjla'ažda'ochonə'.
¹⁵Notə'ətezcho šə chgue'i ljuežjcho,
lao Diozən' naccho beṇə' güet
beṇə'. Na' nezecho de que ni to
beṇə' güet beṇə' bito de yelə' mban
zejlicane che'. ¹⁶De'en chaque
Jesocristən' checho na' bsanlažə'
cuine' por ni checho catə'an
gwso'ote'ene', de'e na'anə' nezecho

can' cheyalə' gague che ljuežjcho.
Šə chonən byen cheyalə' gwsanlažə'
cuincho gatcho par gaquəlen beṇə'
ljuežjcho. ¹⁷Šə bade de'e de checho
na' nezecho de que ljuežjchon'
chyažjene'en gwchine'en, na' šə
bito cheyašə'əchone', bito gaquə
əṇacho de que chaquecho che
Diozən'. ¹⁸Xi'indaogua'a, bito
cheyalə' gague che ljuežjcho de
dižə'əzə, sino cheyalə' gague che
ljuežjcho do yichj do lažə'əcho na'
gaquəlen ljuežjcho.

Bito chžebcho Diozən'

¹⁹⁻²⁰Nezecho de que naccho xi'in
Dioz ben' choe' dižə' li šə chaque
che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho.
Na' šə chchoj catə' choncho xbab
lo'o yichjla'ažda'ochon' de que bito
zaquə'əcho par əṇa Diozən' xi'ine'
chio'o, cheyalə' əgwzenaguəchcho
che Diozən' cle ca che xbab
chechon'. Diozən' nombi'e
yichjla'ažda'ochon', na' yełə' beṇə'
xenlažə' che'enə' bagwcue'e chio'o
ca xi'ine'. ²¹Le'e beṇə' chacda' chei,
šə lo'o yichjla'ažda'ochon' nezecho
de que bito napcho dolə', bito
chžebcho Diozən'. ²²Na' bitə'ətežə
de'e əṇabechone' goncze'en chedə'
la' choncho can' none' mendadən'
na' can' chazlaže'enə'. ²³Na' de'e
nin' de'en none' mendad goncho,
gonlilažə'əcho Xi'ine' Jesocristən',
na' gague che ljuežjcho tocho
yetocho can' none' mendadən'. ²⁴Šə
choncho can' none' mendadən'
zotežə zocho len Diozən' na' Diozən'
zotežə zoe' len chio'o. Na' nezecho
de que le' zotežə zoe' len chio'o
chedə' babene' chio'o Spirit che'enə'
zon lo'o la'ažda'ochon'.

Cagua yoguə' beṇə' yo'o
Spirit che Diozən' lo'o
yichjla'ažda'oga'aque'enə'

4 Le'e beṇə' chacda' chei, bito
šejlə'ele xtižə' notə'ətežə
beṇə' ne' de que zo Spirit che
Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'enə',
sino legonga'aque' prueb
šə zo Spirit che Diozən' lo'o
yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Zan beṇə'
bachaš yežlyo nga chso'onlaže'e
chəsə'əne' de que chəsə'əyixjui'e
de'en bagož Diozən' lega'aque'.
²Quinga guaquə goncho prueb
par ənezecho šə zo Spirit che
Diozən' lo'o yichjla'aždao' beṇə':
Yoguə' beṇə' chso'e dižə' chəsə'əne'
de que Jesocristən' naque' Dioz
na' golje' beṇəch yežlyo nga,
nezecho yo'o Spirit che Diozən'
lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.
³Beṇə' ca' cui chso'e dižə' de
que Jesocristən' naque' Dioz
na' golje' beṇəch yežlyo nga,
bito yo'o Spirit che Diozən' lo'o
yichjla'ažda'oga'aque'enə' na'
chso'one' contr Cristən' len xbab
chega'aque'enə'. Babzeneto' le'e
de que yidə beṇə' gonchgua contr
Cristən', na' na'a banita' beṇə'
yežlyo nga chso'one' ca'.

⁴Xi'indaogua'a chzoile
cui chejlə'ele xtižə' beṇə'
ca' chso'onlažə' chəsə'əne'
chəsə'əyixjui'e de'en bagož Diozən'
lega'aque'. Chio'o naccho xi'in
Dioz bagwzoicho cui chejlə'echo
chega'aque' chedə' Diozən' ben'
zo len chio'o chnabi'ache' ca
gwxiye'enə' de'en zo len beṇə' ca'
cui chse'ejle'e che Diozən'. ⁵Beṇə'
ca' cui choso'ozenag che Diozən'

choso'ozenague' che ljuežjga'aque' chedə' yogue'e chso'e dižə' de'en chazlažə' la'ažda'omalga'aque'enə'.
⁶Chio'o naccho xi'in Dioz na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənombia' Diozən' choso'ozenague' checho, na' beṇə' ca' cui zjənaquə' xi'in Dioz bito choso'ozenague' checho. Can' chac nezecho noquə' beṇə' ca' yo'o lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' Spirit che Diozən' de'en choe' dižə' li na' noquə'əga'aque'enə' yo'o lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' gwxiye'enə' de'en choe' dižə' güenlažə'.

Diozən' chaquene' che beṇačən'

⁷Le'e beṇə' chacda' chei, cheyalə' gague che ljuežjcho tocho yetocho chedə' Diozən' chone' par nič chio'o naccho xi'ine' chaque che ljuežjcho. Na' šə chaque che ljuežjcho naccho xi'in Dioz na' nombi'achone'.⁸Šə cui chaque che ljuežjcho, bitonə' gombi'acho Diozən' chedə' bito choncho can' chone'enə'. Diozən' chaquene' che beṇačən'.⁹Na' blo'e can' chaquene' checho ca de'en bsele'e Xi'ine' tlišə'ənə' yežlyo nga par nič gata' yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho gonlilažə'əchone'.
¹⁰Bito goquecho che Diozən', lelen' goquene' checho na' bsele' Xi'ine'enə' gwdixjue' xtolə'əchon' par nič gaquə' socho binlo len Diozən'. Can' chaque Diozən' checho.

¹¹Le'e beṇə' chacda' chei, can' chaque Diozən' checho, leczə can' cheyalə' gague che ljuežjcho tocho yetocho. ¹²Notono zo beṇə' bable'ine' Diozən'. Pero šə chio'o

chaque che ljuežjcho tocho yetocho, Diozən' zotezə zoe' len chio'o na' chaquecho che' can' cheyalə'.
¹³Nezecho de que zotezə zocho len le' na' le' zotezə zoe' len chio'o chedə' Spirit che' nan' bsele'e par nič zon lo'o yichjla'ažda'ochon'.
¹⁴Na' neto' apostol nezecho' na' cho'eto' dižə' de que Xacho Dioz na'anə' bsele' Xi'ine'enə' par nič yogua' no so'onlilažə' le' cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'.
¹⁵Na' šə cho'echo dižə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, Diozən' zotezə zoe' len chio'o na' chio'o zotezə zocho len le'.

¹⁶Na' chio'o banezecho na' chejle'echo ca naquən' chaque Diozən' checho. Diozən' chaquene' che beṇačən' na' šə zotezə zocho chaquecho che Diozən', nachən' zotezə zocho len Diozən' na' le' zotezə zoe' len chio'o.
¹⁷Bachaquecho che Diozən' can' cheyalə' gaguecho che' šə zotezə zocho chaquecho che' do tyemp. Šə choncho ca' bito žebcho cata' əžin ža čhoglaogüe'en che yogua' chio'o beṇač šə nocho napcho dolə', chedə' can' naquə yichjla'aždao' Jeso'os na'anə' can' banaquə yichjla'ažda'ochon' na'a zocho yežlyo nga. ¹⁸Šə chaquecho che Diozən' can' cheyalə'ənə' bito bi de de'e žebcho, la' ca to castigon' naquən checho chžebcho. Na' šə de bi de'e chžebcho, bito chaquecho che Diozən' can' cheyalə'ənə'.

¹⁹Chio'o chaquecho che Diozən' chedə' zgua'atec le'enə' gwzolaogüe' chaquene' checho.
²⁰Šə nacho de que chaquecho che Diozən' na' chgue'itei ljuežjcho,

chonl̥ažə'əchonə'. ǀNacxa gonchonə' par gaquecho ǂhe Diozən' ben' cui chle'icho? len chle'itei l̥juežjcho na' cui chaquecho chega'aque'.
 21 De'e ngan' non Diozən' mendad gon chio'o chaquecho ǂhe', leczə cheyalə' gaquecho ǂhe l̥juežjcho.

Chcuižə'əcho de'e malən' ca'alə

5 Notə'ətezcho naccho xi'in Dioz šə chejle'echo de que Jeso'os nan' Cristən' ben' naquə Dioz. Na' yoguə'əcho šə chaquecho ǂhe Xacho Diozən' le'egatezəczə can' gaquecho ǂhe l̥juežjcho, la' leczə xi'in Dioz l̥juežjcho ca'. 2 Chio'o naccho xi'in Diozən' nezecho de que chaque ǂhe l̥juežjcho ǂhedə' chaquecho ǂhe Diozən' na' choncho can' none' mendad. 3 Šə chaquecho ǂhe Diozən', choncho can' none' mendadən'. Na' de'en none' mendad goncho bito naquən zdebə gonchon. 4 Šə naccho xi'in Dioz chzoicho chcuižə'əcho de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən chio'o gan. Na' de'en chonl̥ilažə'əcho Jeso'osən' de'e na'anə' chzoicho chcuižə'əcho de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən chio'o gan. 5 Caguə nochlə chzoi chcuižə' de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən le' gan sino chio'o chejle'echo de que Jeso'os nan' naque' Xi'in Diozən'.

Diozən' cho'e dižə' de que Jesocristən' naque' Xi'ine'

6 Jesocristən' bide' yežlyo nga gwchoe' nis na' blalj xǂhene'enə' catə'an gwso'ote'ene'. Caguə bide' na' con gwchoaze' nisən', sino leczə blalj xǂhene'enə' catə'an gwso'ote'ene'. Na' Spirit ǂhe

Diozən' cho'en xtižə'enə' na' dižə' de'en cho'en naquən de'e li. 7 Šonə testigw nitə' yoban' chso'e dižə' ǂhe Jesocristən', Xacho Diozən' na' ben' naquə Dižə'anə', na' Spirit ǂhe Diozən'. Na' tozə can' na Xacho Diozən' len can' na ben' naquə Dižə'anə', na' len can' na Spirit ǂhe Diozən'. 8 Leczə šonə testigw nitə' yežlyo nga, Spiritən' cho'en dižə' ǂhe Jesocristən'. Na' de'en gwchoa Jesocristən' nisən' leczə cho'en dižə' ǂhe'. Na' de'en blalj xǂhene'en catə'an gwso'ote'ene' le'egatezə chezo'en dižə' ǂhe'. Na' dižə' de'en chsoe' de'e quinga chotilən len dižə' de'en choe' Spiritən'. 9 Chejle'echo xtižə' benəχən', len la' zaquə'əche xtižə' Diozən' de'en cho'e ne' de que Jesocristən' naque' Xi'ine'enə'. 10 Šə chonl̥ilažə'əcho Xi'in Diozən', Diozən' cho'e dižə' ǂhe Xi'ine'enə' lo'o yichjla'ažda'ochonə'. Šə cui chonl̥ilažə'əcho Diozən' chonchone' ca benə' güenl̥ažə' ǂhedə' cui chejle'echo dižə' de'en cho'e ǂhe Xi'ine'enə'. 11 Dižə' nga choe' Diozən', de que babene' par niǂh de yelə' mban zejlicane ǂhe notə'ətezcho ngodə'əcho txen len Xi'ine'enə'. 12 De'e na'anə' šə chonl̥ilažə'əcho Xi'in Diozən' de yelə' mban ǂhecho zejlicane. Na' sə cui chonl̥ilažə'əchone' ža, bito de yelə' mban zejlicane ǂhecho.

Can' beyož cart nga de'en bzoj Apostol Juannə'

13 Cart nga babzoja' le'e bachonl̥ilažə'əle Xi'in Diozən' par niǂh ənezele de que de yelə' mban zejlicane ǂhele.

¹⁴Na' bito chžebcho goncho orasyon lao Diozən', chedə' la' Diozən' chzenagcze' checho con šə de'en chṇabechone' naquən de'e zaquə' ṇabechone'. ¹⁵Na' ca naquən' nezecho de que le' chzenague' checho bitə'ətezə de'en chṇabechone', leczə ca' nezecho de que goṇe' de'en bagwṇabechone'enə'.

¹⁶Šə nezecho to beṇə' ljuēžjcho beṇə' chonlilažə' Cristən' chone' de'e mal, cheyalə' ṇabecho Diozən' gaquəlene' le', na' Diozən' gone' par niç yezoe' binlo len le' de'e yoblə. Can' goncho par beṇə' chso'on de'e malən' de'en cui naquən par žjəya'aclene'en lao yi' gabilən'. De de'e mal de'en chso'on beṇə' de'en žjəya'aclene' lao yi' gabilən', na' bito nia' əṇabecho Diozən' gaquəlene' beṇə' chso'on len. ¹⁷Chio'o beṇəch napcho dolə' šə choncho bitə'ətezə de'e mal. Pero de de'e mal de'e choncho de'e cui chonən par yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹⁸Nezecho de que notə'ətezcho šə naccho xi'in Dioz bito choncho de'e mal, chedə' Jesocrist Xi'in Diozən' chcuasə' chcue'eje' chio'o niç gwxiye'enə' cui chzoin chio'o par šejle'echo chei.

¹⁹Na' nezecho de que chio'o naccho xi'in Dioz, pero na' ca naquə yoguə'ələl beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', lega'aque' nite'e xni'a gwxiye'enə'.

²⁰Na' nezecho de que Xi'in Diozən' babide' na' bagwlo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon' niç nombi'acho Diozən' ben' zaquə' par güe'ela'ocho. Na' ngodə'əcho txen len Diozən' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Xi'ine' Jesocristən'. Dioz na'anə' zaquə'əcze' par güe'ela'ochone'. Le' chone' yelə' mban zejlicanən'. ²¹Xi'in daogua'a bito nochlə šejni'alažə'əle mas que tozə Diozən' len Xi'ine' Jesocristən'.

De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Juan*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Juannə'

**Nombi'acho de'en naquə de'e li
na' cheyalə' gague che ljuežjcho**

¹Diozən' gwleje' nada' par cho'a
xtiže'enə' len le'e. Na' lao yelə'
beṇə' golə chia' chzoja' le' no'olə
len xi'ino' ca'. Diozən' gwleje'
le'e par žjəyezole len le'. De'e
li chacda' chele, na' caguə toza'
nada'anə', lenczə yoguə'əloj beṇə'
ca' yelə' beṇə' ca' bazjənombi'e
de'en naquə de'e li. ²Chaqueto'
chele cheda' chio'o nezecho
de'en naquə de'e li na' talenchon
zejlicane. ³Chnaba' lao Xacho
Diozən' na' Xi'ine' Xancho
Jesocristən' sa'aclenšgue' le'e na'
yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilažə'əšgue'
le'e na' so'onšgue' ca so cuezle
binlo len xbab de'en yo'o lo'o
yichjla'ažda'olen' cheda' la'
nombi'ale de'en naquə de'e li na'
chaquele che ljuežjle tole yetole.

⁴Lechguale bebeida' catə'
gwnežda' de que balə xi'ino'
ca' chso'one' can' ben Xacho
Diozən' mendad goncho, əzja'aque'
choso'ozenague' che de'en naquə
de'e li. ⁵Na' de'e cheyalə' goncho
no'olə, gague che ljuežjcho tocho
yetocho, la' can' non Diozən'
mendar goncho. Ca de'e nga nia'

cheyalə' goncho, caguə naquən ca
to mendad cobənə', de'e nezczecho
dezd gwzolaocho chonlilažə'əcho
Cristən'. ⁶De'e ngan' goncho šə
chaquecho che Diozən', goncho can'
none' mendadən'. Catə'an gwzolao
chonlilažə'əle Cristən' canan'
gwnezele de que none' mendad
gague che ljuežjcho.

**Zan beṇə' goxoayag
chsa'aš yežlyo nga**

⁷Zan beṇə' goxoayag babesə'əchoj
entr chio'o na' chaše' yežlyo nga.
Lega'aque' chso'e dižə' chesə'əne'
de que Jesocristən' ben' bidə na'
golje' yežlyo nga bito naque' Dioz.
Beṇə' can' zjənaque' beṇə' goxoayag
na' chso'one' contr Cristən'. ⁸Bito
šejle'ele chega'aque', la' šə šejle'ele
chega'aque' bito si'ile yelə' bala'an
de'en chene'e Diozən' gone' le'e
laogüe de'en benle xšine'enə'.
Legon par nich si'ile doxen yelə'
bala'an de'en chene'e Diozən' gone'
le'e.

⁹Notə'ətezcho šə
chbejyichjcho de'en bsed
əblo'i Cristən' na' chca'acho
nez yoblə, bito zo Diozən' len
chio'o. Pero šə zotezə zocho
chzenagcho che de'en bsed

əblo'i Cristən', Xacho Diozən'
len Xi'ine'enə' nite'e len chio'o.

¹⁰Šə no beṇə' yide' gan' zole
par əgwseḁ əgwlo'ine' le'e,
pero bito əgwseḁ əgwlo'ine' ca
de'en bseḁ əblo'i Cristən', bito
əggüialaolene' ližlenə', na' bito
ye'elene': "Gwyo'o ngalə beṇə'
bišə'." ¹¹Šə ye'echo le': "Gwyo'o
ngalə beṇə' bišə'", zejen de que
txenṇə' choncho de'e malən'.

Gone'ene' žjəlane'e lega'aque'

¹²De'e zan de'en de əṇia' le'e, pero
bito che'enda' gwzojəcha'an le'e yiš
čhedə' yida' gan' zolenə' na' socho txen
güe'elena' le'e dižə' cho'a par ničh socho
mbalaz juisy.

¹³Xi'iṇ no'olə bilo'onə' chəsə'əguape'
le'e diox beṇə' ca' leczə bagwlej Diozən'
par žjəsyə'ənite'e len le'. De'e na'azən'
chzoja' ṇa'a. *Juan*

Cart Egwyone De'en Bzoj San Juannə'

Apostol Juannə' ne' de que Gayon' chone' güen

¹Diozən' gwleje' nada' par cho'a xtiže'enə' len le'. Na' lao yelə' beṇə' golə chia' chzoja' le' Gayo dao'. De'e li chacda' chio'.

²Gayo dao', chṇaba' lao Diozən' de que syempr gaquə de'e güen len le', na' so' güen ca güennə' zo' lo'o yichjla'aždaogo'onə'. ³Lechguale bebeida' cata' besyə'əla'ac balə beṇə' bišə'əcho ca' na' gwso'e dižə' can' chono' le' banone chio' de'e lin' na' bazdaleno'on. ⁴Bito bi bichlə de'e de de'e chebeida' ca de'e nga nezdə' zdalenle de'e lin', le' na' len beṇə' ca' yelə' nacle ca xi'ina'.

⁵Le' Gayo dao', catə' chacleno' beṇə' bišə'əcho ca' beṇə' zjənaquə beṇə' zitə', chono' can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'. ⁶Lega'aque' bagwso'e dižə' lao neto' chdopə chžagto' cho'ela'oto' Jesocristən' nga can' chacdo' čhega'aque'. Na' batə'ətezə chəsə'əla'aque' gan' zo'onə' cheyalə' güe'lega'aco'one' šə bi de'en chəsə'əyažjene' par yesyə'əgüie' nezən' de'e yoblə. Can' cheyalə' goncho len yoguə' beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən'. ⁷Bito bi

chəsə'əzi'e che beṇə' cui chse'ejle'e che Jesocristən' lao chaše' chəsə'əyixjui'e xtižə' Jesocristən'.

⁸Chio'o ža, cheyalə' gaquəlencho yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' chaš ca' na' ca' goncho txen len lega'aque' ca de'en chəsə'əyixjui'e de'en naquə de'e li.

Juannə' gwne' de que Diotrefesən' bito chone' güen

⁹Bach bzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən'. Pero Diotrefesən' chene'ene' gague' le'ezelaogüe beṇə' blao entr le'e na' bito chzenague' chia'. ¹⁰De'e na'anə' šə yida' dezlana'a le'e, lao ndopə nžagle gona' par yosa'alaže'e can' chone' contr neto' lao yelə' güilj gwxaṇ dižə' che'enə'. Na' caguə de'e na'azən' chone'. Leczə ca' bito chgüialaogüe' beṇə' bišə'əcho ca' liže'enə' na' catə' balə chene'ele ggüialaoga'aclene' ližlenə' chžone' ggüialaoga'aclene'. Na' le'e chene'ele ggüialaole lega'aque'enə', chebeje' le'e ladjo beṇə' ljuežjle ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən'.

¹¹Le' Gayo dao', bito gono' de'e mal can' chso'on beṇə' mal ca', con gonczo' de'e

güennə'. Šə choncho de'e güen
nacbia' naccho xi'in Dioz, pero
šə choncho de'e mal bito ne'e
gombi'acho Diozən'.

**Juannə' be'e dižə' ca
güennə' chon Demetrion'**

¹²Yoguə'əlo beṇə' chso'e dižə'
güen che Demetrion'. Nla'alaon
de que zdalene' de'e lin'.
Le'egatezə ca' neto' cho'eto' dižə'
can' chone' de'e güen. Na' nezele
dižə' lin' cho'eto'.

Bene' xbab yesyə'əžague' de'e yoblə

¹³Bena' xbab gwzoja' le' de'e zan,
pero bito che'enda' gwzojəcha'an
le'e yiš. ¹⁴Chbeza' yežagcho
lgüegwzə na' socho txen güe'elen
ljuežjcho dižə' cho'a.

¹⁵Sošgo' binlo len xbab de'en
yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.
Beṇə' migw chio'on nitə' nga
chəsə'əguape' le' diox. Bguapšga
beṇə' migw cheto' ca' diox to toe'.
De'e na'azən' chzoja' na'a. *Juan*

Cart De'en Bzoj San Jodasən'

**Chzoje' beṇə' ca' zjənaque'
lažə' na' Diozən'**

¹Nada' Jodas naca' beṇə' güen
žin che Jesocristən', na' naca' beṇə'
bišə' Jacobən'. Chzoja' le'e bagwlej
Xacho Diozən' par nacle lažə'
ne'enə' can' bagwleje' nada', le'e
chcuasə' chcue'ej Jesocristən' len
de'e malən' can' chone' len nada'.
²Chona' orasyon lao Xacho Diozən'
chṇaba' gone' ca gacbelichele
can' cheyašə' cheži'ilažə'le le'e
na' can' chone' par chzo chbezle
binlo len xbab de'en yo'o lo'o
yichjla'ažda'olen' na' can' chaquene'
chele.

**Beṇə' ca' choso'osed
choso'olo'ine' dižə' güenlažə'**

³Xi'inḍaogua'a, bachonchgua'
xbab naquən' gwzoja' le'e to
cart gwzejni'ichda' le'e can'
babebəj Jesocristən' yoguə' chio'o
chonlilažə'ačhone' xni'a de'e
malən'. Pero na' babenda' yeto
rson chele na' na'a chonən byen
chzoja' le'e chṇeyoida' le'e sole
chech šejle'ele che dižə' li che
Diozən'. Diozən' bene' par nič
nyojən par chio'o bagwleje' nič
naccho lažə' ne'enə', na' bito

gwšə'en. ⁴Banitə' balə beṇə' entr
le'e, beṇə' ca' chso'on txen len le'e
pero caguə do lažə'əga'aque'enə'.
Bito choso'ozenague' che Diozən'
na' chəsə'əne' de que deczə lsens
goncho bitə'ətezə yelə' zto' len
cuerp chechon', chedə' nži'ilažə'
Diozən' chio'o na' chezi'ixene'
checho. Na' leczə chesə'əzoe'
Xancho Jesocristən' ca'alə, len
tozə le' zaque'e par nabi'e yoguə'
beṇəchən'. Cana'ate byoj Xtižə'
Diozən' nan de que beṇə' ca'
chso'on ca' yesə'əzi'e castigw che
xtolə'əga'aque'enə'.

⁵Na' la'anə'əczə banezele
binlo can' goquən', che'enda'
žjəsa'alazažə'əle de que Diozən'
bosle' beṇə' Izrael ca' lao na' beṇə'
Egipto ca' cana' pero gwdechlə
bnežjue' castigw che beṇə' ca' cui
gwso'onlilažə'ene'. ⁶Na' balə angl
ca' bito gwsa'azlažə'le de'en gwlo'o
Diozən' lao na'aga'aque' so'one',
na' de'e na'anə' gosə'əbejyichje'
gan' gwnite'enə'. Na' Diozən'
gwlo'e lega'aque' lo'o yech gabil
gan' naquə lechgualə žčol, na'
zjənga'anə' xte catə'əch əžin
ža xen catə' gwnežjue' castigw
chega'aque'enə' zejlicane, la'
zjənaque' pres che Diozən' zejlicane.

⁷Nach beṇə' ca' gwnitə' syoda Sodoman' na' syoda Gomorran' na' syoda' ca' zjənyečj zjəmbi'i lega'aquən gwso'one' yelə' zto' len cuerp čhega'aque'enə' na' besyə'əyiljteze' ljuežj beṇə' byoga'aque' par nič gwso'one' yelə' zto' čhega'aque'. Na' ca de'en ben Diozən' bsele'e yi'inə' bzeyən syoda ca' na' cuich no gwnitə' na', chosnisən beṇəčən' de que yoguə' beṇə' cui choso'ozenag čhe Diozən' əsa'aque' castigw lao yi' gabilən' zejlicane.

⁸Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e dižə' güenlažə'ənə' chso'one' can' gwso'on beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca'. Chso'one' yelə' zto' čhe cuerp čhega'aque'enə'. Bito chse'enene' nabia' Diozən' lega'aque'. Choso'ožia choso'onite'e angl ca'. Chəsə'əne' de que besə'əle'idaogüe'ene' de'e nan de lsens par so'one' de'e ca'. ⁹Ca naquə angl əblaona' ben' le Miguel catə'an gocyožə' de'e gwxiye'en por cuerp čhe de'e Moisezən', bito beyaxjene' tile' de'e gwxiye'en de'en gwnen contr de'e Moisezən', con gože'en: "Xancho Diozən' tile' le." ¹⁰Pero na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e dižə' güenlažə'ənə' choso'ožia choso'onite'e bitə'ətezə de'en cui chse'ejni'line'. Gwxaquə'əlebəga'aquene' ca bia yixə' čhedə' chso'one' porzə de'en na cuerp čhega'aque'enə'. Na' de'en chso'ontezə chso'one' can' nannə' yesə'əbiayi'e zejlicane.

¹¹Probchguazə beṇə' ca'. Chso'ontezə chso'one' de'e mal can' ben de'e Cainnə', na'

chesə'əzelaže'e yesə'əželene' meč əsčə'o can' ben de'e profet Balaannə'. Chso'one' contr Diozən' na' yesə'əbiayi'e can' gwžiayi' de'e Coren' ben' ben contr de'e Moisezən' cana'. ¹²Gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to manch lao lachə' xi'ilažə'ənə', la' žlac che'ej chaole txen len lega'aque' par cho'ela'ole Xanchon', chso'elažə'əzeche' chse'ej chsa'oṁate'. Con chse'ej chsa'oteze' bi chse'enene'. Gwxaquə'əlebəga'aquene' ca bejw biž de'en nžiguə' be', na' ca yag frot de'en cui bi frot chbia catə' chžin tyemp čhei, čhedə' babgüižən na' banlažə' do loi. Gwxaquə'əlebəga'aquene' ca bejw biž na' ca yag frot de'e cui bi frot chbian čhedə' bito zjəzaque'e. ¹³Na' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca nisdəon' de'en chas chatə' na' checho'onən bžin' lao yon' cho'a nisdə'onə'. Can' gwxaquə'əlebəga'aquene' čhedə' de'en chso'one' na' dižə' de'en chso'echgüe' choso'olo'en yelə' zto' čhega'aque'enə'. Na' leczə gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to beljw de'en chde šaltezə, čhedə' Diozən' babžie' bia' yesə'əžine' lo'o yech gabil gan' lechgualə naquə žčhol na' gan' yesə'ənite'e zejlicane.

¹⁴Gwzolaon tyemp čhe de'e Adannə' xte tyemp čhe Enəquən' goc gažə dia čhe Adannə'. Na' Enəquən' be'e dižə' čhe beṇə' ca' chso'on can' chso'on beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə', gwne': "De'e li Xancho Diozən' yide' len angl zan juisy čhe' ca'. ¹⁵Na' əchoglaogüe'en čhe to to

beṇach šə zjənapə' dolə' o šə cui zjənapə' dolə'. Na' gone' ca sa'acbe'i yoguə' beṇə' ca' cui boso'ozenag che' de que lechgualə de'e mal juisy bagwso'one'. Na' gone' par niḥ žjəsyə'əza'alaze'e yoguə' de'e malən' bagwso'one' de'en cui boso'ozenague' che'. Na' leczə gone' par niḥ žjəsyə'əza'alaze'e yoguə' de'e mal de'en bagosə'əne' contr le'. Na' əgwnežjue' castigw che to toga'aque'." ¹⁶Beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' chəsə'əže'eše'e che', bitobi chesyə'əbeine', con chso'onteze' can' na la'ažda'omalga'aque'en, chso'on cuinga'aque' xen, na' choso'opeine' beṇə' la' chse'lenene' yoso'onežjo beṇə' ca' lega'aque' mech.

Consejw de'en chnežjue' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

¹⁷Pero na' le'e xi'indaogua'a, cheyalə' žjəsa'alaze'əle de'en gwse' apostol che Xancho Jesocristən' le'e antslə. ¹⁸Gosə'əne': "Na'a cuinə' yidə Xancho' de'e yoblə nitə' beṇə' so'onzeche' yelə' zto' čhega'aque' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na' so'one' borl che de'en na Diozən'." ¹⁹Beṇə' ca' chso'one' par niḥ gwde gwdele can' chejni'ile xtižə' Diozən'. Con chso'one' can' chene'e la'ažda'omalga'aque'enə' čhedə' bito yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

²⁰Pero na' le'e xi'indaogua'a, chejle'ele che dižə' li che Diozən' de'en naquə de'e güenchgua. Na' cheyalə' sotezə sole gonle can' nanə' par niḥ gaquə gonle can' chazlažə' Diozən'. Na' le'gon orasyon can' əgwzejni'i Spirit che Diozən'

le'e. ²¹Na' le'e so le'e gon par niḥ gacbe'ile de que chaque Diozən' chelen'. Xancho Jesocristən' gone' par niḥ əbanle len le' zejlicane laogüe de'en cheyašə' cheži'ilaže'e le'e. Le'so leyebei de'en gone' ca'.

²²Balə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' chsa'acžejlaže'e šə cheyalə' yesə'ənaogüe' dižə' li che Diozən'. Le'gon par niḥ sa'acbe'ine' de que cheyalə' yesə'ənaogüe'en.

²³Na' balə' ze'e gwzolo chesə'ənaogüe' de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə' ca'. Le'e yeyaše'e lega'aque' na' le'e co'oga'aque' nez güennə' lgüegwzə. Na' le'e gapə cudad par niḥ cui gonle de'e mal de'en chso'on lega'aque'.

Jodasən' cho'elaogüe'e Diozən'

²⁴Cheyalə' güe'ela'ochə Diozən' la' le'enə' chac chone' ca cui əxopcho goncho de'e malən', na' chac chone' par niḥ bitobi de'e mal da' əchen yichjla'ažda'ochon' catə' əžin žan' le'icho yelə' chey che'eni' che'enə'. Na' cana' lechgualə yebeicho. ²⁵Tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin'. Babebeje' chio'o xni'a de'e malən' ca de'en bsele'e Xancho Jesocristən' gwdixjue' xtolə'əchon'. Ledoye'ela'ochə' čhedə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' beṇə' blao na' chnabi'e doxenlə. Zocze' dezd catə'ən cuinə' xe yežlyon' na' par zejlicane. Na' naque' Xan yoguə' beṇach, yoguə' bia chsa'aš na' yoguə' biquə'əchlə de'e zjəde. Ca'ašgaczə gaquə.

De'e na'azən' chzoja' na'a.
Jodas

De'en Bzejni'i Jesocristən' San Juannə' Niç Bzoje'en Par Chio'o

Diozən' bene' par niç Jesocristən' bzejni'ine' San Juannə' de'e quinga

1 Nada' Juan naca' beṇə' güen xšin Jesocristən'. Diozən' blo'ine' Jesocristən' de'e quinga de'en bzejni'ine' nada' par gwlo'ida'an yeziquə'əchlə beṇə' chso'elaogüe'ene'. Bsele'e angl che'enə' par bzejni'ine' nada' de'e quinga par niç ənezecho de'e ca' gaquə lgüegwzə. ²Na' bacho'a dižə' che yoguə'əlol de'e quinga de'en blo'ine' nada', na' yoguə'əlol de'en bzene Diozən' nada' na' de'en bzejni'i Jesocristən' nada'.

³Mbalaz n̄itə' beṇə' ca' yoso'olabe' de'e nga chzoja' nga de'en bzene Diozən' nada'. Na' mbalaz n̄itə' beṇə' ca' əse'ene len catə' beṇə' yoblə yoso'olabe'en. Mbalaz n̄ite'e šə yoso'ozenague'en, chedə' bazon gaquə de'e ca' blo'ine' nada'.

Juannə' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' yež ca' gažə

⁴Nada' Juan chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' Asian', le'e n̄itə'əle yež ca' gažə. Diozən' sošgue' gaquəlene' le'e na' gone' ca so cuezle binlo len xbab

de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', Dioz ben' bazoczə catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon. Na' Spirit che Diozən' de'en naquə ca gažə Spirit zon lao Diozən' gan' chi'e chnabi'e na' sošgan gaquəlenən le'e na' gonən ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

⁵Na' leczə Jesocristən' sošgue' gaquəlene' le'e na' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Jesocristən' be'e dižə' che Diozən' na' xtiže'enə' naquən de'e li. Len' naque' beṇə' nech bebane' ladjo beṇə' guat ca' par chnabi'e. Jesocristən' chnabi'e notə'ətezə beṇə' chəsə'anabia' yežlyo nga. Chaque Jesocristən' checho na' babnitlaogüe' xtolə' chio'o chonlilažə'əchone' ca de'en blalj xchene'enə' catə'an bnežjw cuine' gwso'ote'ene'. ⁶Gwleje' chio'o par niç nabi'acho txen len le' ca no rei na' par niç sotezə socho güe'ela'ochə Xe' Diozən' can' gwnitə'ətezə gwnitə' b̄xoz che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e Diozən'. Jesocristən' chnabi'e zejlicane. Ledoye'ela'ochə' na'a na' zejlicane. Can' gonšgacžcho.

⁷Le'e gon xbab, la' Jesocristən' yetje' to lo'o bejw. Na' yoguə'əlo' beŋə' yesə'əle'ine' le', lente beŋə' ca' gwsə'ot le', na' beŋə' ca' ža' doxen yežlyon' yesə'əbežyaše'e de'en cui gwsə'onlilaže'ene'. Can' na Diozən', na' ca'aczən' gaquə.

⁸“Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te čei.” Can' na Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xennə', ben' bazoczə catə'ən bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'ən yeyož yedon.

Juannə' ble'idaogüe'ene' Cristən' len yelə' chey che'eni' čhe'enə'

⁹Nada' Juan naca' beŋə' bišə'əle čhedə' naccho txen cho'ela'ocho Cristən' na' txennə' choso'oči' choso'osaquə' beŋə' chio'o. Txennə' chnabia' Diozən' chio'o na' txen chgo'o chčhejlažə'əcho len yoguə' de'en chac čecho čhedə' ngodə'əcho txen len Jesocristən'. Zoa' isla nga de'en ne' Patmos la' naca' pres por ni čhe de'en bagwdixjui'a xtižə' Diozən' na' babi'a dižə' čhe Jesocristən'. De'e na'anə' baboso'osele'e nada' nga. ¹⁰Na' to ža dmigw Spirit čhe Diozən' benən par nič ble'idaogüe'eda' to de'en ble'idaogüe'eda'. Na' benda' gwne to beŋə' coža'anə' zižjochgua ca zižjon' chbež trompet. ¹¹Na' gože' nada': —Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te čei. Bzoj dižə' čhe de'e quinga le'idaogüe'edo'onə' to le'e libr na' selo'o librən' lao beŋə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Asia, beŋə' ža' Efeson' na' Esmirna, na' Pergamo, na' Tiatira, na' Sardis na' Filadelfia na' Laodisea.

¹²Na' gwyechja' bgüia' non' cho'elen nada' dižə' na' ble'ida' gažə candelers de or. ¹³Na' gwchol candelers ca' gažə ble'ida' Xi'in Diozən' ca to beŋə'ch. Na' nyaze' to lachə' toŋə de'e bžinte yen ni'e. Na' nchej cho'alcho'enə' to sinš de or. ¹⁴Na' yišə' yichje'enə' naquən ca xa xilə' šyiš na' ca be'eyə'. Na' jelaogüe' ca' chsa'actitən ca to yi' de'e chalə'əni. ¹⁵Na' ble'ida' ni'enə' chactitən ca to brons de'e nłachgua catə' xoa' lao yi'. Na' xne čhe'enə' nenən ca chziž yaon' catə' dechguan. ¹⁶Na' noxe'e gažə beljw len ne'e lichan', na' cho'enə' zo to spad de'e nla čhopə la'ate. Na' ble'ida' cho'alaogüe'enə' can' chle'icho bgüižən' catə'ən chnə'chguan.

¹⁷Na' beyož ble'ida'ane' bgüixa' xni'enə' gota' šlat. Nach bli ne'e lichanə' bexe'e na'anə' na' gože' nada': —Bito žebo'. Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te čei. ¹⁸Nada' naca' Dioz ben' zo zejlicane. Ca de'en bida' goca' beŋə'ch gwsə'ote' nada', pero na' bebana' ladjo beŋə' guat ca' na' soa' zejlicane. Nada' napa' yelə' gwnabia' par ənia' batən' sa'at to to beŋə' na' napa' yelə' gwnabia' par ənia' non' žjəya'ac gabilən'. ¹⁹Na' ža bzoj dižə' čhe de'e ca' bable'ido', na' čhe de'e ca' chac na'a na' čhe de'e ca' ze'e za'ac. ²⁰Bito gwyejni'ido' čhe beljw ca' gažə de'en noxa'a na' čhe candelers de or ca' gažə. Beljw ca' gažə zejen gažə beŋə' ca' zjəyo'o lao ne'i beŋə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' yež ca' gan' mbane Asia. Na' candelers ca' gažə zejen gaž cuen beŋə' ca' chso'onlilažə' nada'.

Dižə' de'en be'e par beṇə' ca'
chso'elao' Jesocrisṭən' yež ca'
gažə: De'en gože' beṇə' Efeso ca'

2 Bzoj de'e nga par ben' naquə
lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə
chesə'əžag chso'elaogü'e nada'
Efeson' na' yo'one' de que nada'
ben' ble'ido' noxə' gažə beljw
ca' na' chgüia chya' candeler de
or ca' gažə, əchnia' dižə' quinga:
²“Neze nle'ida' ca güennə' chonle,
can' zotezə zole chonle xšina'anə'
sin cui chjəxaquə'əlažə'əle,
na' can' cui chzenagle che
beṇə' mal ca' chəsə'əna
zjənaque' apostol. Babgüiale
can' chso'one' na' chacbe'ile
de que bito bselə'əga'aca'ane'.
³Chgo'o chchejlažə'əle len
de'en chyi' chzaquə'əle na'
zotezle chonle xšina'anə' sin cui
chjəxaquə'əlažə'əle. ⁴Pero de to
de'en cui chazlaža'a can' chonle,
cuich chaquele chia' can' bagoquele
chia' antslə. ⁵Le'e gon xbab can'
gocchgüeile chia' antslə na' cuich
chachtequele chia' na'a. Le'e gon
xbabən' par ničh yedinjele de'en
cuich chachtequele chia' na' legonch
can' benle antslə. Na' šə cui
yedinjele de'e malən', yedəyena'
le'e castigw nach yebiža'a len
le'e. Bitoch gacle candeler chia'
šə cui yedinjele xtolə'əlen'. ⁶Pero
la'anə'əczə bito chonle doxen can'
chazlaža'anə', chebeida' de que
chgue'ile de'e malən' chso'on beṇə'
ca' zjənzi' nicolaitos, la' leczə nada'
chgue'ida' can' chso'one'enə'. ⁷Le'e
žia nagle de'e chene, le'e gwzenag
che de'en bagwna Spirit che Diozən'
par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole

nada'. Notə'ətezle chzoile cui
chzenagle che de'e malən', gua'a
latjə gaole frotən' de'en chbia lao
yag yelə' mbannə' de'en zo gan' zo
Diozən'.”

De'en gože' beṇə' Esmirna ca'

⁸Na' leczə bzoj ben' naquə
lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə
chesə'əžag chso'elaogü'e nada'
Esmirnan'. Bzoje' gože' de que nada'
naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon
par ničh te chei. Na' gwsə'ote' nada'
lao bida' goca' beṇəch pero bebana'
ladjo beṇə' guat ca'. Na' leczə
yo'one' de que nada' əchnia' dižə'
quina: ⁹“Neze nle'ida' ca güennə'
chonlen', na' neze nle'ida' can'
choso'oči' choso'osakuə' beṇə' le'e
na' can' nyašə'əchgua chac chele.
Pero la'anə'əczə banga'anyašə'əle
lechgualə mbalaz zole. Nezdə'
can' choso'ožia choso'onitə' beṇə'
gwlaž chele ca' le'e, beṇə' ca'
gwsa'alje' lao dia che de'e Izraelən'.
Lao Diozən' bito zjənaque' beṇə'
Izrael sino zjəncodə' ljuježje par
chso'one' txen len gwxiye'enə'
de'en le Satanə. ¹⁰Bitə žeble de'e
ca' ze'e za'ac de'en saquə'əzi'ile.
Gwxiye'enə' gonən ca yesə'əyixjue'
ballə ližya par ničh ca' co'oyelə'ən
le'e cuejyichjle xtiža'anə'. Lao ši
ža saquə'əzi' saquə'əyašə'əle. Pero
na' le'sotezə leso legwzenag chia'
la'anə'əczə šə so'ote' le'e por ni
che de'en chzenagle chia'. Na' šə
sotezə sole gwzenagle chia' nachən'
gona' ca əbanle len nada' zejlicane.
¹¹Le'e žia nagle de'e chene, le'e
gwzenag che de'en bagwna Spirit
che Diozən' par le'e chdopə chžagle
cho'ela'olene'. Notə'ətezle chzoile

cui chzenagle che de'e malən', bito gac chele can' gac che beṇə' ca' yesə'əzaquə'əzi'e zejlicane, de'en ṇacho yelə' got əgwchope."

De'en gože' beṇə' Pergamo ca'

¹²Na' leczə bzoj ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogü'e nada' Pergamon'. Bzoje' gože' de que nada' ben' ble'ido' zo spadən' cho'anə' de'e ṇla chopə la'ate əchnia' dižə' quinga: ¹³"Nezda' de que zole lao syodan' gan' chnabia' Satanasən' na' gan' lechgualē choso'ozenag beṇə' chei. Neze ṇle'ida' ca güennə' chonle, can' zotezə zole chonlilažə'əle nada' na' can' cui chbejyichjle xtiža'anə' de'en chejle'ele chei, na' nic catə'an gwso'ote' Antipasən' gan' zolen', ben' gwzotezə gwzo be'e dižə' li chia'anə' lao syoda chele gan' zo Satanasən'. ¹⁴Pero de to chopə de'en chonle de'en cui chazlaža'a. Nita' balē chonle de'e malən' ca de'en bzejni'i de'e profet Balaannə' de'e Rei Balaquən'. Na' Balac na'anə' bene' ca besə'əxopə beṇə' Izrael ca' gwso'one' de'e malən', zane' gwsa'ogü'e yelə' guao de'en naquə che lgua'a lsaquə'an gwse'ejni'alaza'e na' bos'oža' xtoga'aque' lao gwse'ejni'alaza'e lgua'a lsaquə' che beṇə' Moab ca'. ¹⁵Leczə can' chac len le'e, balē naole de'en nac ca' de'en chsed chlo'i beṇə' ca' zjənzi' nicolaitos de'enə' chgue'ida'. ¹⁶De'e na'anə' le'e yedinje de'e malən' chonle. Šə cui yedinjele de'e malən' chonle, yida' lgüegwzə na' gona' par gacle castigw, la' xtiža'anə'

gwxaquə'əleben ca to spad. ¹⁷Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'. Notə'ətezle choile cui chzenagle che de'e malən', gona' le'e yoguə'əlol de'en chyažjele par sole mbalaz yoban' zejlicane, na' gona' yej fin par to tole nič ənezele de que chebeida' le'e. Na' le'e yejən' nyoj to la de'e cobə na' ben' goxə' yej na'azə əneze'ne' bin' nyojən."

De'en gože' beṇə' Tiatira ca'

¹⁸Bzoj de'e nga par ben' yo'o lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogü'e nada' Tiatiran'. Bzoje' gože' de que nada' naca' Xi'in Diozən' ben' ble'ido' chsa'actit jəlaogua'anə' ca to yi' de'en chalə'əṇin na' ṇi'anə' ca to brons de'en lachgua. Na' yo'one' de que nada' əchnia' dižə' quinga: ¹⁹"Neze ṇle'ida' de'e güennə' chonle, na' can' chaquele chia' na' che ljuežj beṇə'chle, can' chonlilažə'əle nada' na' can' chaclen ljuežjle. Nezda' can' chgo'o chchejlažə'əle len bitə'ətezə de'e chac chele, na' nezda' chonchle güen na'a cle ca can' babenle catə'an gwzolaole chonlilažə'əle nada'. ²⁰Pero na' chonle de'e cui chazlaža'a can' cho'ele latjə par nič no'olən' gwxaquə'əlebene' ca de'e Reina Jesabelən' chsed chlo'ine' le'e ne' de que cho'e xtižə' Diozən'. Chxoayague' balə le'e chonlilažə'əle nada', che'e le'e de que naquən güen əgwša' xtole na' gaole yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən che lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaza'

benə'. ²¹Babnežjua'ane' tyemp par yedinjene' de'e mal ca' chone', pero bito chene'ene' yedinjene'en. ²²De'e na'anə' gona' par niç gaquəšenene', na' le'e chonle txen len le', gona' par niç əzaglaochgualə šə cui cuejyichjle cuich gonle de'e mal de'en chsedene' le'e chonle. ²³Na' ca naquə benə' ca' bagosə'əbejyichje' xtiža'anə' par choso'osed choso'olo'ine' de'e malən' gožga'aque' de que gotga'aca'ane'. Na' catə' gona' ca' yogua'əloj le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada' gatə'ətezə, gache'ile de que neze nle'icžəda' xbab de'en yo'o lo'o la'ažda'olen' na' bin' chebeile. Na' gona' par niç tole sole mbalaz o si'ile castigw segon naquən' babenle. ²⁴Pero na' le'e yela'ale zole Tiatiran', le'e cui naole de'en chsed chlo'i no'olən' na' cui nsedle de'en chəsə'əne' chse'ejni'ine' che Satanasən' de'en ngašə'an len benə' yeziquə'əchlə, bito nia' bichlə de'e cheyalə gonle. ²⁵Con sotezə sole gonle de'e güennə' par niç bachonle ca' catə'an yida' de'e yoblə. ²⁶Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən' na' zotezə zole chonle can' chazlaža'anə' xte catə'an yida' de'e yoblə, gona' par niç nabi'ale nasyon ca' txen len nada'. ²⁷Ca Xa'anə' babene' par niç chnabia'aga'aca'an, leczə can' le'e nabi'alēn txen len nada' na' goncho ca yesə'əzəxjwyichj benə' nasyon ca', na' əgwžiai'yiga'acchone'. ²⁸Na' gona' par niç gombi'ayanə'əle nada' len yelə' chey che'eni' chia'anə', nadan' gwxaquə'əlebəda' ca beljw xsilən'. ²⁹Le'e žia nagle

de'e chene, legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

De'en gože' benə' Sardis ca'

3 Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i benə' ca' chesə'dopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Sardisən'. Bzoje' gože' de que Spirit che Diozən' de'en naquə ca gažə spirit zon len nada' na' gože' de que naca' ben' ble'ido' noxa'a gažə beljw ca', na' nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' can' chonlen'. Nezda' can' chəsə'əna benə' de que naple yelə' mban zejlicanən', pero zanle nacle ca benə' guat par len nada' de'en cui chzenagle chia'. ²Leyeban bin' chonle, legonlilažə'əch nada' na' legaquəche chia' na'a žlac cuinə' yeyož cuejyichjle nada'. Nezda' de que Diozən' bito chebeine' can' chonle, Dioz ben' leczə cho'elaogua'a. ³Le'e žjsa'alažə' xtiža'anə' de'en boso'ozejni'i benə' le'e na' de'en bzenagle chei antslə. Le'e gwzenag chei de'e yoblə na' yedinjele de'e malən' chonle. La' šə cui gonle xbab yedinjele de'e malən' yedəyena' le'e castigw na' senyala' le'e can' chon to benə' bguan ben' chidə ca orən' cui chonle xbab yide'. ⁴Na' la'anə'əczə zanle zole Sardisən' cui chonle can' chazlaža'anə', bia'aczə ne'e nitə' balle cui da əchen de'e malən' yichjla'ažda'olen'. Na' le'e cui bi de'e mal da chen yichjla'ažda'olen', gwžin ža catə' le'e talenle nada' gan' zoa'anə' na' chazle lachə' šyiš, chedə' le'e zaquə'əle par talenle nada'. ⁵Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', guacua'

le'e lachə' šyis na' bito yoxia' lalen'
le'e libr chia' gan' nyoj la beṇə' ca'
zjənapə' yelə' mban zejlicane. Na'
gua'a dižə' len Xa' Diozən' na' len
angl che' ca' de que bagwcuə'a le'e
ca xi'ina'. ⁶Le'e žia nagle de'e chene,
legwzenag che de'en bagwna Spirit
che Diozən' par le'e chdopə chžagle
cho'ela'ole nada'."

De'en gože' beṇə' Filadelfia ca'

⁷Bzoj de'e nga par ben' naquə
lao ne'i beṇə' ca' chesə'əadopə
chesə'əžag chso'elaogüe'e nada'
Filadelfian'. Bzoje' gože' de
que nada' naca' beṇə' la'aždao'
xi'ilažə' juisy na' syempr chona'
can' ənia'anə'. Nada' chnabia'
doxenlə can' bagwnabia' de'e
Rei Dabin' Izraelən'. Napa' yelə'
chnabia' par ənia' non' yedəso
len nada' na' non' cui yedəso len
nada'. Na' notono gaquə gon par
nič gwšə'a can' ənia'anə'. ⁸Bzoje'
gože' de que nada' əchnia' dižə'
quina: "Neze nle'ida' ca güennə'
chonle. Na' la'anə'əczə cui naquə
zanle, zotezə zole chonle can'
ənia'anə' na' bito chbejyichjle de'en
chonlilažə'əle nada'. De'e na'anə'
babena' par nič nitə' beṇə' zan
beṇə' chse'enene' yoso'ozenague'
che xtižə' Diozən' de'e güe'elenle
lega'aque' na' notono no gaquə
gwžon par cui chixjue'ilen
lega'aque'. ⁹Na' ca naquə beṇə'
ca' gwsa'aljə lao dia che de'e
Izraelən' beṇə' ca' zjəncodə' ljuežje
chso'one' txen len Satanasən', lao
Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael.
Chso'onlažə'e chəsə'əne' chebei
Diozən' lega'aque'. Na' gona' par
nič yesə'əzo xibga'aque' laolen'

yesə'əne' de que nacle beṇə'
zaque'e len nada' na' sa'acbe'ine'
de que chacda' chelen'. ¹⁰Na' ca
naquə zotezə zole chzenagle che
xtižə'anə' de'en cho'en dižə' can'
bguo'o bchejlažə'a len de'e mal
de'en goquə chia', nada' gona' par
nič yechojle güen catə' əžin or
saquə'əzi'ichgua yoguə' beṇə'əchən'.

Cana' la'alao nac chon to to
beṇə'əchən', šə chzenague' chia' o
šə chzenague' che de'e malən'.

¹¹Bazon əžin ža yida' de'e yoblə.
Lesotezə leso legon de'e güennə'
par nič ca' bito bi gwžon gona'
ca əbanle len nada' zejlicane.

¹²Notə'ətezle chzoile cui chzenagle
che de'e malən', gona' par nič sole
txen len Diozən' zejlicane, Dioz
ben' cho'elaogua'a. Na' zejlicane
yega'anlenlene'. Na' gona' par nič
gacle xi'in Diozən' zejlicane, na'
sole syoda Jerosalen de'e naquə
de'e cobə, syoda che Diozən' de'en
chi' yoban' de'en gwletje' lao
yežlyon'. Na' gwzoja' lao xga to tole
la'anə' de'en naquə de'e cobə. ¹³Le'e
žia nagle de'e chene legwzenag che
de'en bagwna Spirit che Diozən'
par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole
nada'."

De'en gože' beṇə' Laodisea ca'

¹⁴Bzoj de'e nga par ben' naquə
lao ne'i beṇə' ca' chesə'əadopə
chesə'əžag chso'elaogüe'e nada'
Laodisean'. Bzoje' gože' de que
nada' naca' ben' chon par nič
chac can' che'enda'anə'. Cho'a
dižə' de'en bagwna Diozən' nada'
na' naquən de'e li. Nada' bena'
yoban' na' yežlyon', beṇə'əch, angl,
bia chsa'aš na' yeziquə'əchlə de'e

zjəde. ¹⁵Bzoje' gože' de que nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' can' chonlen', bito chgue'ile nada' pero ni que chaquele chia' do yichj do lažə'əle. Yebeichləda' žalə' chgue'ile nada' o žalə' chaquele chia' do yichj do lažə'əle. ¹⁶Na' laogüe de'en cuitec chonle cas chia' na' cui chaquele chia' do yichj do lažə'əle, la'anə'əczə bito chgue'ile nada', bia'aczə žin ža cuejeyichja' le'e cuich gonəda' le'e ca xi'ina'. ¹⁷Le'e nale zole mbalaz, na' de que chonle de'e güen juisy, na' de que bito bi bi chac falt chele par nič yebei Diozən' le'e. Bito chache'ile de que de'e malchguan' chonle na' de'e malchguan' gaquə chele. Bito chebei Diozən' le'e. Nchöl yichjla'ažda'olen' na' nachbia'axejə chonle de'e malən'. ¹⁸De'e na'anə' chona' le'e consejw legonlilažə' nada' par nič gona' ca gacle beņə' güen can' naca'anə'. Le'e yedinje xtolə'əlen' par nič gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' na' cuich gonle de'e malən' lao Diozən'. Na' le'e güe' latjə yocobə Diozən' xbab chelen' par nič šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen'. ¹⁹Notə'ətezə beņə' chacda' chei cho'ane' consejw na' chona'ane' castigw catə' chone' de'e mal. De'e na'anə' le'e cuēc yichjle par yedinjele xtolə'əle ca'. ²⁰Gwxaquə'əlebəda' ca to beņə' zecha cho'a puert chelen' chne' na' chsiže' le'e puertən'. Notə'ətezle šə gwzenagle chia' na' šə əsaljwle par šo'a, yedəsoa' len le'e na' gona' par nič sole mbalaz txen len nada'. ²¹Na' notə'ətezle šə chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' par nič cue'elenle nada' gan' chi'a

chnabi'a, ca nada' chi'ilena' Xa'anə' chnabi'ato' dezd catə'ən beyož bzoa' gwxiye'enə' xni'anə'. ²²Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

Ble'idaogüe'ene' Diozən' chi'e chnabi'e yoban'

4 Beyož bzaja' de'e ca' gwne' nada', bgüia' na' ble'ida' nyaljo to puert yoban' na' benda' cho'elen ben' nada' dižə', ben' benda' de'e nechən' ben' naquə xne che'enə' zižjochgua ca zižjon' chbež trompet. Lecze'en gwnechcze' nada' de'e yoblə, gwne': —Gwyep gan' zoa' nga par nič gwzejni'ida' le' de'e ca' ze'e gaquə.

²Nach ca orən' ben Spirit che Diozən' par nič ble'idaogüe'eda' Diozən' gan' chi'e yoban' chnabi'e. ³Na' ble'ida' ben' chi' chnabia' naque' ca to de'e chactit, ca yěj fin de'en nzi' jasje na' cornalina. Na' to de'en naquə ca to yitə' gwyechjən gan' chi'enə' de color ga' ca yěj fin de'en ne' esmeralda. ⁴Na' cuit cue'ej Diozən' gan' chi'e zjəchi' tapechoa beņə' golə beņə' blao beņə' chəsə'ənabia' txen len le'. Zjənyaze' lachə' šyiš na' zjəzo coron de or yichj to toga'aque'. ⁵Na' gan' chi' Diozən' chep yes na' chac sšag, na' chašjw chtin. Na' laogüe'enə' nitə' gažə yi' de'e chalə'ənin. Na' yi' ca' gažə zjənaquən Spirit che Diozən'. ⁶Na' laogüe' gan' chi'enə' nžiljw to de'e chle'icho ca to nisdao' de bidr o de be'eyə'.

Na' nitə' tap bia gan' chi' Diozən', tgüjəb nitə' cuiten' chopə la'ate, yetob cože'enə' na' yetob laogüe'enə', na'

žia de'e zan jəlaoga'aquəb delant na' traslə. ⁷Bia nechən' naquəb ca to leon, na' bia əgwchopen' ca to go'ol̩, na' cho'alao bia əgwyonən' naquən ca cho'alao beṇach, na' bia əgwdapən' naquəb ca to bsia bian' chzo. ⁸Na' to to bia ca' tap žia xop güejə xilə'əga'aquəb, na' doxen cuerp čhega'aquəbən' žia de'e zan jəlaoga'aquəb lo'olə na' fuerlə. Na' do ža do yel bito chəsə'əbezəb, yapəyoe chəsə'əṇab:

Lechgualē beṇə' la'aždao' xi'ilažə'
juisy naquə Xancho Diozən' ben'
napə le'ezelaogüē yelə' guac xen.
Bazocze' catə'ən bxi'e yežlyon',
na' ca'aczən' soe' catə'ən
yeyož yedon.

⁹Na' yoguə' las catə' bia ca' chso'eb dižə' chso'ela'ob Diozən' ben' chi' chnabia' ben' zoczə zejlicanē, yoguə' laste catə'ən chso'eb yelə' bala'an na' yelə' choxcwlen čhe', ¹⁰beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa chəsə'əzo xibga'aque'en lao Diozən' ben' zo zejlicanē chso'elaogüē'ene' na' choso'onite'e coron čhega'aque'en xni'enə', chəsə'əne':

¹¹Xanto' Dioz, len' beno'
beṇach, angl, bia ca' ža', na'
biquə'achlā de'en zjəde,
čhedə' can' gwyazlažə'o
na' čhedə' go'ondo' nitə'
beṇach, angl, bia ca' ža' na'
biquə'achlā de'en zjəde.
De'e na'anə' zaquə'əczo' par
chnabi'o, par si'o yelə' bala'an,
na' par əyejlaogo'o.

**Ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao'
gwso'ot beṇə' Izrael ca' par
gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'**

5

Na' ble'ida' Dioz ben' chi'
chnabia' noxe'e to rollo de'en

nyoj čhopə la'ate na' nyeyjon len gažə sey. ²Na' ble'ida' to angl gual na' gwne' zižjo: —čNon' zaquə' par əgwzoxje' sey ca' par nič šaš rollon'?

³Pero ni que no nitə'əzə yoban', ni lao yežlyon' ni gan' ža' beṇə' guat ca' no gaquə gwzaše' rollon' na' ni par əgğüiaze'en. ⁴Na' lechgualē gwchežə' de'en cui no de beṇə' zaquə' par əgwzaše' rollon' na' par gwlabē'en na' ni par əgğüiaze'en. ⁵Nach to beṇə' golə beṇə' blao entr beṇə' ca' zjəchi' cuit cue'ej Diozən' gože' nada!: —Bito cuežo'. Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca to leon laogüē de'en babzoe' gwxiye'enə' xni'enə', le'enə' zaque'e par əgwzaše' rollon' na' par əgwzoxje' sey ca' gažə. Len' golje' lao dia čhe de'e Jodan' can' goljə de'e xaxta'ogüē'e Rei Dabin'.

⁶Nach ble'ida'ane' zeche' entr Diozən' gan' chi'e chnabi'e na' bia ca' tap. Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' zjənyechj zjəmbi'e lega'aque'. Ble'ida'ane' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote', to xilə' bia žia gažə loze na' gažə jəlaob. Na' jəlaob ca' gažə zjənaquən Spirit čhe Diozən' de'en chon xšine'enə' doxenlə lao yežlyon'. ⁷Na' Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə' bian' bagwso'ote', jəxi'e rollon' de'en noxə' Diozən' len na' liche' gan' chi'e chnabi'e. ⁸Na' catə' jəxi'e rollon' bia ca' tap besə'əzo xibga'aquəb laogüē'enə' na' beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa leczə besə'əzo xibga'aque'enə' laogüē'enə'. Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' zjənoxə'e tgüejə arpa na' tgüejə tas de or gan' chey yalən', na' yalən' zejen orasyon ca' de'en

chso'on beṇə' ca' bagwlej Diozən'
 par zjənaque' lažə' ne'enə'. ⁹Na'
 gwsə'olē' to imno cobə de'en nan:
 Zaco'o par jəxi'o rollon' na' par
 bzoxxjo' sey chei ca',
 chedə' bnežjw cuino' par
 gwsə'ote' le'
 na' blalj xcheno'onə' gwdixjo'
 xtolə'əto'onə' par ničh
 naquəto' xi'lin Dioz.
 Neto' naquəto' to to nasyon,
 to to yež, na' to to dia na'
 cho'eto' gwde gwdelə dižə'.
¹⁰Na' gwlejo' neto' par chnabi'ato'
 txen len le' ca no rei
 na' zotezə zocho cho'ela'ocho
 Xacho Diozən' can'
 gwnitə'ətezə gwnitə'
 bxxoz che beṇə' Izrael ca'
 gwse'ejni'alažə'e Diozən'.
 Na' gwžin ža nabi'acho yežlyon'.
¹¹Nach bgüia' na' ble'ida' angl zan
 juisy zjənyechje' gan' chi' Diozən'
 chnabi'e na' gan' ža' bia ca' tap na'
 beṇə' golə beṇə' blao ca'. Na' benda'
¹²chso'e dižə'an zižjo chəsə'əne':
 Jesocristən' gwxaquə'əlebene'
 ca xilə' dao' ca' gwsə'ot
 beṇə' Izrael ca' par gwnitlao
 xtolə'əga'aque'enə'.
 Na' zaquə'əczə' par chnabi'e
 doxenlə,
 na' par naquə che' yoguə'əte
 de'en zjəde,
 na' par nape' yoguə' claste yelə'
 sin',
 na' par nape' yelə' guac xen, na'
 par nzi'e yelə' bala'an,
 na' par nse'e yelə chey
 che'eni' che Diozən' na' par
 cho'ela'ochone'.
¹³Nach benda' yoguə' beṇəch ca'
 ža' yoban' na' yežlyon' na' len beṇə'

žə' latjə che beṇə' guat ca' chso'e
 dižə' chəsə'əne':

Zejlīcane güe'ela'ocho Diozən'
 ben' chi' chnabia'
 na' güe'ela'otecho Xi'ine'
 Jesocristən'
 ben' gwxaquə'əlebe ca xilə'
 dao' ca' gwsə'ot beṇə'
 Izrael ca' par gwnitlao
 xtolə'əga'aque'enə'.
 Zejlīcane güe'ega'acchone' yelə'
 bala'an
 na' zejlīcane güe'echo dižə' can'
 zjənsə'e yelə' chey che'eni'
 na' can' zjənapə' le'ezelaogüe
 yelə' guac xen.

Na' leczə can' gosə'əna bia ca' chaš
 yežlyon', na' bia ca' chaš le'e yoban'
 na' lo'o nis, na' len bitə'ətezəchlə
 de'e zjəde.

¹⁴Nach bia ca' tap gosə'ənab: —
 Ca'ašgacə gaquə.

Na' beṇə' golə beṇə' blao ca'
 tapechoa besə'əzo xibga'aque' na'
 gwsə'elaogüe'e Diozən' ben' zoczə
 zejlīcane.

Sey ca' gažə

6 Na' ca naquə sey ca' gažə
 ble'ida' cata' Jesocristən'
 ben' ble'ida' ca to xilə' dao' bian'
 bagwsə'ote' bzoxxje' ton. Na' benda'
 entr bia ca' tap tob gwneḇ zižjo ca
 zižjon' chašjw chtin, gwnab: —Da
 bgüia de'e nga.

²Na' catə'an bgüia', ble'ida' to
 cabey bia šyiš na' ben' žia cožə'
 cabeyən' noxə'e to xis goxītə'. Na'
 zo to coron yichje'enə' na' bchoje'
 chzoe' zan beṇə' xni'enə'. Na' zde'
 par yeyož əgwzoe' beṇə' xni'enə'.

³Na' cata' Jesocristən' bzoxxje'
 sey əgwchopen', benda' gwneḇ bia

əgwchopen' gwnab: —Da bgüia de'e nga.

⁴Nach bchoj to cabey cua yin', na' ben' žia cožə'əbən' nape' yelə' chnabia' par ničh gone' ca cuich nitə' beṇə' ca' ža' yežlyon' binlo len ljuježga'aque', na' so'ot ljuježga'aque'. Na' ben' žia cabeyən' noxe'e to spad xen.

⁵Na' catə' Jesocrisən' bzoṇje' sey əgwyonən' benda' gwne bia əgwyonən' gwnab: —Da bgüia de'e nga.

Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey gasj na' ben' žia cožə'əbən' noxe'e to xigonz. ⁶Na' benda' to de'en gocda' gwna to beṇə' gan' ža' bia ca' tap gwne': —Ben par ničh tkilzə trigon' o tyagzə sebadən' guac yesə'əzi'e len laxjwga'aque' de'en chso'one' gan tža tža; pero bito gono' par ničh cui əžel set na' binon'.

⁷Na' catə' Jesocrisən' bzoṇje' sey əgwdape, benda' gwne bia əgwdapən', gwnab: —Da na' bgüia de'e nga.

⁸Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey bia naquə ca color gašə' na' ben' žia cožə' cabeyən' le' Yelə' Got, na' yeto beṇə' naogüe'ene' le' Gabil. Na' goquən lao na'aga'aque' gwsə'one' par ničh goc gwdilə, gocchgua yižgüe', goc falt de'e əse'ej əsa'o beṇə'chən', na' gwsə'ot bia znia ca' beṇə' zan. Na' lao goc ca', beṇə' zan ža' yežlyon' gwsə'ate'.

⁹Na' catə' bzoṇje' sey güeye'e ble'ida' mes gan' chso'elao' beṇə' ca' ža' yoban' Diozən'. Na' xni'a mesən' ble'ida' beṇə' guat ca' beṇə' ca' gwsə'ot beṇə' mal ca' lega'aque' por ni che de'en boso'ozenague'

xtižə' Diozən' na' gwsə'e dižə' de que chso'onlilažə'e Jesocrisən'.

¹⁰Na' beṇə' guat ca' gosə'əne' zižjo gosə'əne': —Xanto', le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy, na' syempr chono' can' na'onə'. ĭBatə'əquən' gwnežjo' castigw che beṇə' mal ca' ža' yežlyon' ca de'en gwsə'ote' neto'.

¹¹Nach Diozən' bnežjue' to to beṇə' guat ca' xala'anga'aque' de'e šyiš de'e gwsə'aze', na' gože' lega'aque' so'one' dezcanz yeto tyemp dao' xte catə'əch babeyož gwsə'ot beṇə' mal ca' beṇə' ljuježga'aque' ca' chso'elao' Cristən' con ca'ate'lenə' nžia Diozən' bia' sa'at.

¹²Na' catə' Jesocrisən' bzoṇje' sey de'e gwxope, gocbe'ida' lechguale gwxo' na' bgüižən' beyaquən ca to lachə' gasj, na' bio'onə' beyaquən ca chen. ¹³Nach beljw ca' besə'əyiṇjən besə'əžinten lao yežlyon' can' chac len frot de'e žia lao yag catə' chečhychgua be'. ¹⁴Na' le'e yoban' benittecžən ca to rollo de'en chedobə na' yoguə' ya'a ca' na' islas ca' boso'oša' xišne'i. ¹⁵Nach rei ca' beṇə' ca' chəsə'ənabia' lao yežlyon', len beṇə' blao ca' na' beṇə' gwni'a ca', len capitan ca', len notə'ətezəchlə beṇə' napə yelə' chnabia', na' len beṇə' zžənaquə esclabos txen len beṇə' ca' cui zžənaquə, yogue'e boso'ocuašə' cuinga'aque' do lo'o bloj na' entr yej xen ca' de'en žia lao ya'a ca'. ¹⁶Na' gosə'əne': —Žalə'əšga əca'a bdiṇj na' yej quinga na' ya'a quinga yesə'əyenən chio'o ničh cui le'i Diozən' chio'o, Dioz ben' chi' chnabia', na' ničh cui goṇ Jesocrisən' castigw checho,

Jesocrist ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁷Gosə'əne' ca' chedə' gwsa'acbe'ine' babžin ža gaquə juisyən' na' lechgualə yesə'əžaglaogü'e' len castigon' de'en əgwnežjo Diozən' lega'aque'.

Beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' zjənyišə' sey che Diozən'

7 Gwde na' ble'ida' tap angl gosə'əzeche' tap part lao yežlyon' boso'ozague'e be'enə' par nič cui gwyechjən lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca'.
²Nach ble'ida' yeto angl ze'e galən' chla' bgüižən' noxe'e to de'e gwčhine' par gwčhiš'e sey che Diozən' ben' zo zejlicane lao xga beṇə' ca' chso'elao' le'. Nach anglən' gwne' zižjo belgüiže' angl ca' tap, beṇə' ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' par nič gaquə de'e mal lao yežlyon' na' lao nisdə'onə'.
³Gože' lega'aque': —Bito gonle par nič gaquə de'e mal lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca' xte catə' babeyož bchišə'əto' sey che Diozən' lao xga beṇə' ca' chso'elao' le'.

⁴Nach gwdechle benda' gwna anglən' de que to gueyoa tapeyon mil beṇə' bchiš'e seyən', yogue'e za'aque' lao dia ca' šižin che xi'in de'e Izraelən'.
⁵Na' šižina mile' lao dia che de'e Jodan', šižina mile' lao dia che de'e Robennə', šižina mile' lao dia che de'e Gadən',
⁶na' šižina mile' lao dia che de'e Aserən', šižina mile' lao dia che de'e Neftalin', šižina mile' lao dia che de'e Manasesən',
⁷na' šižina mile' lao dia che de'e Simeonnə', šižina

mile' lao dia che de'e Lebin', šižina mile' lao dia che de'e Isacarən',
⁸na' šižina mile' lao dia che de'e Sabolonnə', šižina mile' lao dia che de'e Jwsen' na' šižina mile' lao dia che de'e Benjaminnə'.

Beṇə' zan zjənyaze' lachə' šyiš

⁹Nach gwde na' bgüia' na' ble'ida' beṇə' zan juisy zjəzeche' lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə' na' lao Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.
Tant beṇə' zan zjəzecha xte notono no goquə gwlab lega'aque', beṇə' naquə to to nasyon, to to yež, to to dia na' chso'e gwde gwdele dižə'. Na' yogue'e zjənyaze' lachə' šyiš na' zjənoxe'e zin.
¹⁰Na' tant besyə'əbeine' yogue'e gosə'əne' zižjo, gosə'əne':

Diozən' ben' chi' chnabia', na' Jesocristən'
ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə',
bagwsone' par nič cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹¹Na' yoguə'əlol angl ca' zjənyechj zjəmbi'e beṇə' golə beṇə' blao ca' na' bia ca' tap bian' nitə' gan' chi' Diozən' chnabi'e, nach angl ca' besə'əzo xibga'aque' lao Diozən' na' bchequə' yichjga'aque'enə' lao yon' gwsə'ela'ogü'e'ene',
¹²gosə'əne':

Gaquəšgan quinga. Zejlicane güe'ela'ocho Dioz chechon'.
Zejlicane güe'echo dižə' can' nse'e yelə' chey che'eni', can' chnabi'e, can' nape' yelə' guac xen,

na' can' nse'e yoguə' claste yelə' sin'.

Zejlīcane gü'e'echo yelə'

choxcwlen che' na'

güe'echone' yelə' bala'an.

Ca'ašgaczən' gaquə.

¹³Nach to beṇə' golə beṇə' blao ben' naque' txen len beṇə' tapechoa ca' gože' nada': —İnezdə' no beṇə' quinga zjənyaz lachə' šyišən'? İnezdə' gan' za'aque'?

¹⁴Na' goža'ane': —Le' nezdə' beṇə' gol dao'.

Nach gwne' nada': —Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', chedə' blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə' beṇachən'. Na' beṇə' quingan' gosə'əṇabene' le' bnitlaogüe' xtolə'əga'aque'enə'. Na' bitoch bi de'e mal da' əchen yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Lega'aque' besə'ažaglaogüe' lao yežlyon' de'en chso'onlilaže'e Jesocristən'. ¹⁵Na' de'e na'anə' nite'e lao Diozən' gan' chi'e chnabi'e chso'e yelə' choxcwlen che' do ža do yel gan' chso'elaogüe'ene' yoban'. Na' Dioz ben' chi' chnabia' zoe' len lega'aque' par chcuasə' chcue'eje' lega'aque' len de'e malən'. ¹⁶Bitoch yesə'əbil yesə'ədonga'aque'. Bgüižən' bitoch gonən mal len lega'aque' na' bitoch yesə'ažaglaogüe' len de'e zeyə'ənə', ¹⁷chedə' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' chapə chye' lega'aque'. Zoe' gan' chi' Diozən' chnabi'e na' chone' par nitə'əce' mbalaz len Diozən'

zejlīcane. Na' Diozən' gone' par nič cuich yesə'əbeže' na' cuich nite'e trist.

Sey gažən'

8 Nach Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote' bzoxxje' sey gažən', na' catə' beyož bzoxxje'ennə' lechgualə žizə goquə yoban' do gašj or. ²Nach ble'ida' gažə angl ca' beṇə' ca' zjəzecha gan' zo Diozən'. Diozən' bnežjue' lega'aque' tgüejə trompet. ³Nach yeto anglən' bedəseche' cho'a mesən' gan' chso'elaogüe'e Diozən', mes de or de'en zo lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə'. Anglən' noxxe'e to barser de or gan' yo'o de'e zan yal na' bcuase'en lao yi' ya'alj de'en žia lao mesən'. Bene' ca' par nič Diozən' gwle'ine' žen che yalən' catə' beṇə' chso'one' orasyonṇə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ⁴Na' lao gwyas žen che yalən' de'en noxxə' anglən' gwle'i Diozən' len catə' gwso'on beṇə' ca' orasyonṇə'. ⁵Nach anglən' gwxie' ya'alj de'en žia lao mesən' gwlo'en lo'o barserən' na' bzale'en lao yežlyon' na' gošj gwtin, na' goc bichlə sšag xen, gwyep yes, na' gwxo'.

Trompet ca'

⁶Nach angl ca' gažə, beṇə' ca' zjənoxxə' trompet ca', boso'ozo'en cho'aga'aque'enə' par boso'ocueže'en.

⁷Angl nechən' bcueže' trompet che'enə'. Na' beyož bcueže'ennə' gwche'echgua yej de'en nchixə yi' na' chen lao yežlyon'. Na' yo de'en de lao yežlyon' casi gašjən

gwŕiayi'in tant gwyeyən, na' yag ca' zjəze lao yežlyon' casi gašjə de'e ca' gosə'əbiayi'in, na' yoguə'əloł yixə' ga' chi' lao yežlyon' gosə'əbiayi'in.

⁸Na' angl əgwchopen' catə' bcueže' trompet che'enə' to de'en naquə ca to ya'a xen bxopən lo'o nisdə'onə' chalə'əninən, na' casi gašjə nisdə'onə' beyaquən chen.

⁹Na' casi gašjə bia ca' ža' lo'o nisən' gwsa'atəb, leczə gosə'əbiayi' casi gašjə barcw ca' de'e chaš lao nisən'.

¹⁰Nach angl əgwyonən' bcueže' trompet che'enə' na' to beljw xen de'en žia le'e yoban' bxopən chalə'əninən ca to yi' yech. Na' bxopən lo'o nis che zan yao ca' na' bej ca'. ¹¹Na' beljon' nzi'in De'e Zla'. Na' lo'o nis ca' gan' jəchazənnə' besyə'əyacuən zla', na' beņə' zan gwsa'at por ni che de'en gwse'ejə' nisən'.

¹²Nach angl əgwdapən' bcueže' trompet che'enə' na' casi gašjə bgüižən' beyaquən žchol, na' leczə casi gašjə bio'onə' beyaquən žchol, na' leczə ca' gwsa'ac casi gašjə beljw ca'. Na' de'e na'anə' part ca' de'en besyə'əyac žchol bito bosə'əse'eni'in teža na' ni še'elə.

¹³Nach ble'ida' chda to angl lao be'enə' gwchol yoban' na' benda' gwne' zižjo gwne': —Probchguazə beņə' ca' ža' lao yežlyon', ca naquən' gac chega'aque' catə' yoso'ocuež trompet che angl ca' yešonə.

9 Nach angl güeyə'enə' bcueže' trompet che'enə' na' to angl beņə' zo yoban' ble'ida' betje' lao yežlyon' ca to beljw. Na' le' yo'o lao ne'e saljue' yech gabilən'.

²Na' bsaljue' yech gabilən' na' gwyaschgua žen lo'o yechən' can'

chas ženə' catə' chəsə'əbeque' yi' xen lo'o orn. Na' ženə' de'en gwyas lo'o yech gabilən' bcuašə'ən bgüižən' can' chac catə'ən chilichgua žen dao'. ³Na' gan' gwyas ženə' besə'əchoj bišə' zan gwyasəb lao yežlyon'. Na' bišə' ca' gwso'omb znia can' chso'on bəxgoni bian' chsa'aš lao yežlyon'.

⁴Na' Diozən' bene' mendad cui sa'ob yixə' ga' o bi de'en zjənaze' na' ni yag ca', sino yesə'əyižəb beņə' ca' cui nyišə' sey che Diozən' lao xgaga'aque'enə'. ⁵Bito be'e latjə so'otəb lega'aque' sino gwyasəb gueyə' bio' gwso'omb par besə'əžaglaochgüe'. Na' beņə' ca' gosə'əyižəbən' besə'əžaglaochgüe' can' chžaglaoch catə' chyiž bəxjoni'in chio'o. ⁶Na' catə' əžin ža gaquə can' ble'idaogüe'eda'anə' beņə' ca' ža' yežlyon' yesə'ənablaže'e sa'ate', pero bito sa'ate', na' se'enene' cuich nite'e, pero bito yesyə'əželene' nac so'one'.

⁷Na' quinga zjənaquə bišə' ca' ble'ida', zjənaquəb ca cabey bia žja'ac lao gwdilə. Nach yichjga'aquəbən' zo de'e naquə ca coron de or. Na' cho'alaoga'aquəbən' ble'ida'an ca cho'alao beņəch. ⁸Na' zjəžiab yišə' de'en naquə ca yišə' yichj no'olə, na' leyga'aquəbən' zjənaquən ca ley leon. ⁹Na' cuerp chega'aquəbən' zjənazjən de'en naquə ca de'e ya de'en chcuasə' chcue'ej lega'aquəb. Na' sšag de'en chso'omb len xilə'əga'aquəbən' nenən ca sšag de'en chso'on zan cabey catə' chsa'acdob chja'aquəb lao gwdilən' zjənəxobəb caretən'. ¹⁰Na' xbanga'aquəbən' zjənaquən ca xban bəxgoni nič boso'ochimib

len gosə'yəizəb beṇə' lao gueyə' bio'onə'. ¹¹Na' angl bzelaο de'en chnabia' gabilən' leczə chnabia'an bišə' ca', lenṇə' nzi' Abadon dižə' ebreο na' leczə nzi'in Apolion dižə' griego, zeje dižə' "chžiyai'in".

¹²Bagwde de'e mal nechən' na' ze'e za'ac yechopən.

¹³Nach angl əgwɔxope bcueže' trompetən' na' benda' gwne angl ben' zecha cho'a mes de orən' de'en zo lao Diozən' mes de'en žia lozei dap squinte gan' chso'elaogüe'e Diozən'. ¹⁴Na' anglən' bolgüiže' angl əgwɔxopen' ben' noxə' trompetən', gože'ene': —Bosež angl bzelaο ca' tap de'e ca' zjənchej cho'a yao xen de'en nzi' Eofrates.

¹⁵Nach anglən' bōseže' angl bzelaο ca' tap par nič gwso'otən casi gašjə beṇəchən'. Diozən' bito be'e latjə sa'aš angl bzelaο ca' antslə. Bzague'e lega'aquən par bi izən', na' bi bio'onə' na' bi žan' na' bi orən' gone' mēdad sa'ašən. ¹⁶Na' gwnezdə' nitə' čopə gueyoa millon soldad čhega'aquən de'en zjəžia cabey.

¹⁷Na' quinga ble'idaogüe'eda' cabey ca' na' de'e xio' ca' zjəžia cožə'əga'aquəbən'. De'e xio' ca' zjənazjən to ya de'e chcuasə' chcue'ej cho'alcho'oga'aquən na' yan' naquən de šonə color, de'e xna, de'e asol na' de'e gašə'. Na' yichj cabey ca' zjənaquən ca yichj leon, na' cho'aga'aquəbən' chchoj yi' na' len žen na' len sofr de'en chalə'ənin. ¹⁸Na' casi gašjə beṇəchən' gwsa'ate' por ni čhe yi' na' žen na' sofr de'en besə'achoj cho'a cabey ca'. ¹⁹Boso'očhimb cho'aga'aquəbən' par gwso'otəb

beṇə' na' leczə ca' xbanga'aquəbən', la' xbanga'aquəbən' zjənaquən ca beṇ, zjənsa'an yichjei par nič gwsa'on beṇə'.

²⁰Na' beṇə' ca' besyə'əga'an cui gwsa'at catə'ən gwyas cabey ca' lao yežlyon', bitoczə besyə'ədinjene' de'e malən' chso'one' ca naquən' chso'elaogüe'e de'e xio' ca' na' chse'ejni'alaže'e lgua'a lsaquə' de or, de plat, de brons, de yej na' de yag. Na' lgua'a lsaquən' chse'ejni'alaže'enə' bito chəsə'əle'in, nic chse'enen, na' nic chac yoso'ota cuinga'aquei. ²¹Na' bitoczə besyə'ədinje beṇə' ca' besyə'əga'anən' čhe de'e malən' chso'one'enə' ca naquən' chso'ote' beṇə', na' ca naquən' chəsə'ənaogüe' de'en chso'on beṇə' goža' ca', na' choso'oža' xtoga'aque' na' chso'one' bitə'ətezəchlə de'e yelə' zto' de'en zjənac ca', na' chəsə'əbane' bi de čhe beṇə'.

Angl ben' noxə' librən'

10 Nach ble'ida' yeto angl gual, gwze'e yoban' betje' lao yežlyon' to lo'o bejw. Na' gwyečj to yitə' yichje'enə'. Na' cho'alaogüe'enə' gwnatitən can' chna bgüižən' na' ni'e ca' ble'ida'an ca yag bye de'en chalə'ənin. ²Anglən' noxe'e to libr dao' de'en nyaljo na' ni'e lichen' bsoe'en lao nisda'onə' na' de'e yeglən' lao yežlyon'. ³Na' bisye'e zižjochgua can' chosya'a leon ca', na' catə' bisye'enə' gošj gwtin gaž las. ⁴Na' ca naquə dižə' de'en benda' lao gošj gwtinṇə' bazon gwwoja'an catə'əczla to beṇə' zo yoban' gwne' nada': —Bito gwwojo' dižə' de'en

bendo' lao gošj gwtinnə', con
gwdapən lo'o yichjla'aždaogo'onə'.

⁵Nach anglən' ben' zo šla'a ni'enə'

lao nisdə'onə' na' yešla'an lao
yežlyon', gwlis ne'e lichan' yobalə

⁶na' bzoe' Dioz ben' zo zejlicane
testigw de que cho'e dižə' li, Dioz

ben' ben beṇəch, bene' bia ca' ža',
na' len bitə'ətezəchlə de'e zjəde

yoban', lao yežlyon' na' lo'o nisən'.
Gwne': —Bitoch cuesə Diozən'

par gone' can' bzie' bia' gone'.

⁷Catə' angl gažən' solao əgwcueže'
trompet che'enə' cana'achən' gaquə

complir de'en nžia Diozən' bia'

gaquə ca naquən' babzejni'ine'

profet che' ca' beṇə' ca' gwso'elao'
le', bzejni'ine' lega'aque' de'enə'

cuiṇə' se'ejni'i beṇə' yeziquə'əchlə.

⁸Na' ben' zo yoban' be'elenche'

nada' dižə' de'e yoblə gwne': —Jəxi'

libr da'onə' de'en nyaljo de'en noxə'

anglən' ben' zecha zo šla'a ni'enə'

lao nisdə'onə' na' de'en yešla'a lao
yežlyon'.

⁹Nach gwyə'a gan' zecha anglən' na'
gwnaba' libr da'onə'. Na' anglən' gože'

nada': —Bexə'ən na' gwdaon. Na' lo'o

cho'onə' gaquədo'on zix ca ši'in bia

ser, pero lo'o li'onə' yeyaquən zla'.

¹⁰Na' gwxi'a libr da'onə' noxə'

anglən' na' gwdaogua'an. Na' lo'o

cho'anə' goquən zix ca ši'in bia ser,

pero beyož gwdaogua'annə' beyaquən

zla' lo'o li'anə'. ¹¹Nach anglən' gože'

nada': —De'e yoblə cheyalə' go'o dižə'

nac gaquə che zan yež, na' che zan

nasyon, na' che beṇə' chsa'ac gwde

gwdele dižə', na' che zan rei.

Chopə testigw

11 Nach Jeso'osən' beṇə' nada'
to ya de'e gwchixəda'

yo'onə' na' gože' nada': —Žjəxi'o

medid che yo'odao' əblao che

Diozən' na' che mesən' gan'

cho'ela'ochone', na' gwlabo'

balə beṇə' chso'elaogüe'ene'.

²Pero bito si'o medid chyo'onə',

chedə' naquən par beṇə' ca' cui

chso'onlilažə' Diozən', na' beṇə' ca'

cui chso'onlilažə' le' so'onchene'

syoda che'enə' con nac chse'enene'

lao yečhopəyon bio'. ³Eseła'a čhopə

testigw čhia' so'e xtiža'anə' tml

čhopə gueyoa gyon ža. Na' sa'aze'

lachə' gasj.

⁴Testigw ca' čhopə

gwxaquə'əlebəga'aque'enə' ca

yag olibo ca' čhopə de'en zo lao

Xancho Diozən' na' ca candeler ca'

čhopə de'en zjəzo laogüe'enə'. ⁵Na'

notə'ətezə beṇə' yene'e gon mal len

lega'aque' əchoj yi' cho'a testigw ca'

na' əgwzeyən beṇə' ca' so'on ca'. Ca'

gaquə əsa'at beṇə' ca' šə bi so'onene'

testigw ca'. ⁶Na' testigw ca' naquən

lao na'aga'aque' so'one' ca cui

gaquə yejw yedote lao so'e xtižə'

Diozən', na' naquən lao na'aga'aque'

so'one' ca yeyac nis ca' chen, na'

lecəzə naquən lao na'aga'aque'

so'one' ca gaquə bitə'ətezəchlə

de'e mal de'en se'enene' gaquə.

⁷Na' catə' yeyož əso'e xtiža'anə'

cana'ach əchoj lo'o yech gabilən'

to de'e xio' de'en naquə ca to bia

znia na' əxitə'ən nizən lega'aque'

na' gotten lega'aque'. ⁸Na' cuerp

čhega'aque'enə' yega'anən šonə

ža šgobiž lao lquey syoda əblaonə'

gan' gwso'ote' nada' naca' Xanle.

Na' syodan' gan' gwso'ote' nada'

gwxaquə'əleben ca syoda Sodomān'

na' ca nasyon Egipton'. ⁹Na' lao

šonə ža šgobiž yesə'əžag beṇə'

zjənaquə zan nasyon, beṇə' za'ac
 zan yež, beṇə' zjənaquə zan dia
 na' chsa'aque' gwde gwdele dižə',
 desə'əgüie' de'e beṇə' guat ca' zjəde'
 lao lqueyən' na' bito so'e latjə no
 əgwcuasə' lega'aque'. ¹⁰Na' beṇə' ca'
 ža' lao yežlyon' yesyə'əbeine' catə'
 bagwsa'at testigw čhia' ca', tant
 zed əgwsa'aquene' xtiža'anə' de'en
 gwso'elene' lega'aque'. Nach so'one'
 legr, na' yoso'onežjo lježjga'aque'
 no regal. ¹¹Nach ble'idaogüie'eda'
 goc doxen can' gwne'enə'. Na'
 catə' goc šonə ža šgobiž gwsa'at
 testigw ca', cana'ach Diozən'
 bosbane' lega'aque' na' gosə'əzeche'
 de'e yoblə. Na' yoguə' beṇə' ca'
 besə'əle'i can' besyə'əban testigw
 ca' besə'əžebchgüie'. ¹²Nach testigw
 ca' čhopə gwse'enene' gož Diozən'
 lega'aque' zižjo: —Le'e yeda, le'e
 yeyep nga.

Nach besyə'əyepə' yoban' to
 lo'o bejw, na' besə'əle'i beṇə'
 contr čhega'aque' ca'. ¹³Na' ca
 orən' lechgualə gwxo' na' gwžiai'y'
 to part syodan' na' gaža mil
 beṇə' gwsa'ate' catə'an gwxo'.
 Na' beṇə' ca' besyə'əga'an cui
 gwsa'ate' lechgualə besə'əžebe' na'
 gwso'ela'ogüie'e Diozən' ben' zo
 yoban'.

¹⁴Bagwde de'e mal əgwchopen'
 na' ze'e gaquə de'e əgwyonən'.

**Can' goquə catə' angl beṇə' gažən'
 bcueže' trompet čhe'enə'**

¹⁵Nach angl beṇə' gažən' bcueže'
 trompet čhe'enə' na' beṇə' ca' ža'
 yoban' gosə'əne' zižjo gosə'əne':

Xancho Diozən' na' Xi'ine'
 Cristən' bagwso'one' ca zo
 gwxiye'enə' xni'aga'aque'enə',

na' lega'acze'enə' yesə'ənabi'e
 beṇə' ža' yežlyon' zejlicane.
 Crist na'anə' gwlej Diozən' par
 chaclene' beṇə'chən'.

¹⁶Nach beṇə' golə beṇə' blao
 ca' tapechoa, beṇə' ca' zjəchi'
 čəsə'ənabia'alene' Diozən',
 besə'əzo xibga'aque' laogüie'enə'
 na' besə'əchequə' yichjga'aque'en
 lao yon' gwso'elaogüie'e Diozən',
¹⁷gosə'əne':

Chon'to yelə' choxcwlen čhio',
 Xanto'.

Len' naco' Dioz ben' napə
 le'ezelaogüie yelə' guac xen.
 Bazoczə' catə'an bxi'o yežlyon',
 na' ca'aczən' so' catə'an yeyož
 yedon.

Na' len yelə' guac čhio'onə'
 chnabi'o.

¹⁸Beṇə' nasyon ca' ža' yežlyon'
 besə'əže'e le',
 pero na'a babžin ža əgwnežjo'
 castigw čhega'aque'.
 Babžin ža əchoglaogo' che
 yoguə' beṇə' bagwsa'at šə non'
 napə dolə'.

Na' gwnežjo' yelə' bala'an čhe
 beṇə' ca' gwso'on xšino'onə'
 ca de'en gwso'e xtižo'onə',
 na' len yeziquə'əchlə beṇə'
 ca' bagwlejo' par zjənaque'
 lažə' na'onə' na' gwsa'ape' le'
 respet.

Egwnežjo' lega'aque' yelə'
 bala'an la'anə'əczə šə
 gwsa'aque' beṇə' blao o
 la'anə'əczə šə cui gwsa'aque'
 beṇə' blao žlac gosə'ənite'e
 yežlyon'.

Le'eczə gono' par nič beṇə' ca'
 choso'ožiai'y' lježjga'aque' o
 chso'one' bichlə de'e mal lao

yežlyon' əsa'aque' castigw lao
yi' gabilən'.

¹⁹Nach ble'ida' nla'axeja gan'
chso'elaogüe'e Diozan' yoban' na'
ble'ida' caj gan' ža' de'en nyoj
can' ben Diozan' mendad so'on
beṇə' Izrael ca' par ničh gaquəlene'
lega'aque'. Na' lao ble'ida' de'e
ca' gwyep yes, gocchgua sšag na'
gošj gwtin, na' leczə gwxo' na'
gwche'echgua yejən'.

No'olən' na' gwxiye'enə'

12 Na' ben Diozan' par ničh
ble'ida'ogüe'eda' le'e
yoban' to de'e zaquə' yebanecho,
ble'ida' to no'olə nyaze' bgüižən'
ca xe'. Na' zeche' lao bio'onə' na'
yichje'enə' zon to coron de šižin
beljw. ²No'e bdao' na' bachaque'
bes che yelə' sannə' na' bisye'e
tant chžaglaogüe' lao chzane'enə'.
³Na' ble'idaogüe'eda' yeto de'e
zaquə' yebanecho le'e yoban',
ble'ida' gwxiye'enə' beyaquən to
beł gaž yichj bia xen na' bia xna,
na' žia ši lozəb na' tgüejə coron
nitə' yichjəb ca'. ⁴Na' cata' gwda
xbambən' bchinjən casi gašjə
beljw ca' zjəžia le'e yoban' na'
besə'əyinjən lao yežlyon'. Nach
bełən' bian' beyaque gwxiye'enə'
gotə'əb xni'a no'olən', gwlezəb par
šebəb bda'onə' cata' sane'ebə'onə'.
⁵No'olən' gwthane' to bi'i byo, bi'i
nabia' yoguə' nasyon. Na' gombo'
ca' yoso'ozexjw yichj beṇə' nasyon
ca' yoso'ozenague' chebo'. Diozan'
bezi' beque'ebə' beche'ebə' gan'
chi'e chnabi'enə'. ⁶Nach no'olən'
boxonjene' gwxiye'enə' par šejə' to
latjə gan' cui no ža' gan' banonšao'
Diozan' par so no'olən', na' lao soe'

na' Diozan' gone' le' mantener tmil
čhopə gueyoa gyon ža.

⁷⁻⁸Gwde na' goc gwdilən' yoban',
na' angl əblao ben' le Miguel na'
soldad che' ca' gosə'ədiləlene' bełən'
bian' beyaque gwxiye'enə'. Na'
gwxiye'enə' na' angl bzelayo chei ca'
bito gosə'əzoin anglən' len soldad
che' ca'. Besyə'əbeje' lega'aquən
yoban' na' bitoch chso'e latjə
žjəya'aquəchən yoban' de'e yoblə.
⁹Na' bosyo'ozalə'e gwxiye'enə' len
angl bzelayo chei ca' lao yežlyon'. Ca'
goc che de'en beyaque beł xennə',
de'en le Satanās. Zon dezd catə'ən
gwxe yežlyon' chxoayaguən yoguə'
beṇəch.

¹⁰Nach benda' to beṇə' zo yoban'
gwne' zižjo gwne': —Bach bžin
ža bosla Diozan' beṇəchən' lao na'
gwxiye'enə' len yelə' guac de'en
nape'enə' na' chnabi'e lega'aque'.
Na' babžin ža chi' Cristən'
chnabia'alene' Diozan', Crist nan'
bsele'e par goclene' beṇəchən'.
Babesyə'əbeje' gwxiye'enə' de'en
bcuiš beṇə' bišə'əcho ca' lao
Diozan' do ža do yel nan de
que de xtolə'əga'aque', na' na'a
baboso'ozalə'en lao yežlyon'. ¹¹Beṇə'
bišə'əcho ca' beṇə' ca' bagwsa'at,
gosə'əzoinə' cui boso'ozenague' che
gwxiye'enə' lao gosə'ənite'e chedə'
gwso'onlilaže'e Jesocristən' ben'
blalj xchene'enə' por ni checho.
Na' leczə gosə'əzoinə'en chedə'
gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e
Jesocristən'. Gwsa'acbe'ine' yejni'a
sa'ate' cle ca yesə'əbejyichje'
Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca
xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael
ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.
¹²De'e na'anə' ledoyebei chio'o

zocho yoban'. Probchguazə
beṇə' nitə' doxen lao yežlyon'.
Probchguazəga'aque' čhedə'
babžin gwxiye'enə' gan' nite'enə'.
Lechguale čža'an de'en čega'an
yetoza tyemp dao' par gonən
can' chene'ennə' na' de'e na'ana'
gonchguan contr beṇačhən'.

¹³Na' belən' bian' beyaque
gwxiye'enə' catə' gocbe'ib de
que babesyə'əbeje'eb yoban'
na' babžimb lao yežlyon', nach
belagdob no'olən' ben' gwxa
bi'i byo da'onə'. ¹⁴Pero Diozən'
goclene' no'olən', bene' ca gwzo
čhopə xile'e de'e xen cacza čhe to
bsia dao' par ničh cui gwxa belən'
le'. Na' gwzoe' bžinte' latja dašən'
gan' banonšao' Diozən' soe' na' gan'
gone' le' mantener šon iz yo'o gašjə.
¹⁵Nach bchoj nis zil cho'a belən'
cacza to yao la' gone'eb əžinten gan'
zo no'olən' par gua'an le'. ¹⁶Pero na'
Diozən' goclene' no'olən', bene' par
ničh yežlyon' güe'ejən nisən' de'en
bchoj cho'a belən'. ¹⁷Na' belən'
bža'achguab no'olən' nach jəyemb
contr xi'ine' ca' yelə', beṇə' ca'
chso'on can' non Diozən' mendad
goncho, beṇə' ca' leczə chso'e dižə'
de que chso'onlilaže'e Jeso'osən'.

Čhopə bež bia əznia

13 Na' gwzecha' cho'a
nisda'onə' na' ble'ida' bchoj
to bež əznia lo'o nisda'onə'. Na' nita'
gažə yičhjəb na' žia ši lozəb na' lao
to to lozəb ca' nitə' tgüejə coron.
Na' lao to to yičhjəb ca' nyoj to la
de'en chloe' de que chon cuimb ca
Dioz. ²Ble'ida' bežən' ca to tigr na'
ble'ida' ni'ana'ab ca' zjənaquən ca
ni'ana' os, na' cho'abən' naquən ca

cho'a leon. Na' belən' bian' beyaque
gwxiye'enə' bemb par ničh gwnabia'
bežən', na' bnežjw belən' leb yelə'
guac par ničh bemb ca gosə'ənitə'
yoguə'əlol beṇačh xni'abən'.

³Na' ble'ida' to yičhj bežən'
naquəchguan güe', na' naquən ca
to de'e gatlemb pero bito gotəb. Na'
yoguə'əlol beṇə' besyə'əbanene'
de'en beyaquebən' na' gwnitə'əcze'
xni'abən'. ⁴Na' gwso'elaogü'e
belən' bian' beyaque gwxiye'enə',
gwsa'acbe'ine' de que belən'
bemb par ničh chnabia' bežən'.
Na' leczə gwso'elaogü'e bežən',
gosə'əne': —Bež nga chnabi'achəb
ca notə'ətezəchlə beṇə', na' notono
no soi tiləlen leb.

⁵Na' bežən' be'eb dižə' de que
naquəb ca Diozən' na' be'eb
bichlə dižə' bžia bnitə'əb Diozən'
lao chopeyon bio' gwnabi'ab.

⁶Gwnechguab contr Diozən',
bžia bnitə'əb le' na' leczə bžia
bnitə'əb yoban' na' len beṇə' ca'
ža' na'. ⁷Na' gwyo'o lao na' bežən'
gwdiləlemb beṇə' ca' bagwlej
Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'
na' bzob lega'aque' xni'abən' par
bchi' bsaquə'əb lega'aque'. Nach
gwnabi'ab beṇačhən' yoguə'
nasyon yoguə' yež, yoguə' dia na'
yoguə' beṇə' chso'e gwde gwdele
dižə'. ⁸Na' yoguə' beṇə' ca' cui
zjənyoj laga'aque'ena' le'e libr čhe
Jesocristən' gwso'elaogü'e'eb. Catə'an
ze'e xə yežlyon' banyoj la beṇə' ca'
zjənapə yelə' mban zejlicane le'e libr
čhe Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe
ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael
ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena'.

⁹Le'e žia nagle de'e chene
legwzenag de'e nga. ¹⁰Beṇə'

ca' choso'ozo beṇə' yoblə
xni'aga'aque'enə' ca pres o ca
esclabos, can' chso'one' ca' gac
ḥega'aque'. Na' beṇə' ca' chso'ot
beṇə' len yes ya, leczə can' sa'ate'.
De'e na'anə' chonən byen sotezə so
chio'o bagwlej Diozən' par naccho
lažə' ne'enə' gonlilažə'aḥchone'
bitə'ətezə chac ḥecho.

¹¹Na' ble'ida' yeto bež bchojəb
lə'o yon'. Na' bežən' žia ḥopə lozəb
ca loz xilə' dao' pero be'eb dižə'
goxoayag can' chon belən' bian'
beyaue gwxiye'enə'. ¹²Na' bežən'
bian' ble'ida' de'e neche bemb par
niḥ bež əgwchopen' gwnabia'ab
lao leb na' bnežjob leb doxen yelə'
gwnabia' de'en gwdapəbən'. Nach
bia əgwchopen' bemb par niḥ beṇə'
ca' ža' yežlyon' gwsə'elaogüe'e bia
nechən' bian' naquə güe' yichjeinə',
güe' de'en goquə ca to de'e gatlemb.
¹³Na' bia əgwchopen' bemb de'e
zan de'e zaquə' yesyə'əbanchgüei
beṇə', xte bemb par niḥ beṇəḥən'
besə'əle'ine' yi' le'e yoban' na'
betjən lao yežlyon'. ¹⁴Na' laogüe
de'en bemb de'e besyə'əbanene'enə'
lao bež nechən', bxoayaguəb
beṇə' ža' yežlyon' par niḥ ca'
gwsə'elaogüe'e bia nechən' bian'
goquə güe' yichjəbən' len yes yanə',
güe' de'en bašə gatlemb. Na' bež
əgwchopen' bemb mendad par
gwsə'one' to lgua'a lsaquə' bež
nechən'. ¹⁵Na' goquən lao na' bež
əgwchopen' bemb par niḥ gwyo'o
lgua'a lsaquə' bež nechən' biš xne.
Na' lgua'a lsaquə'ənə' be'eczən dižə'
na' benən ca gwsə'ote' beṇə' ca' cui
gwsə'elao' len. ¹⁶Na' leczə benən
byen par niḥ goso'ozo yoguə' beṇə'
señy ḥe bežən' na'aga'aque' licha

o lao xgaga'aque', beṇə' blao na'
lə'anə' beṇə' cui zjənaquə blao, na'
lə'anə' beṇə' gwni'a o beṇə' yašə',
na' lə'anə' beṇə' zjənaquə esclabos
o beṇə' cui zjənaquə esclabos.

¹⁷Bitobi bi goquə so'ote'e na' nic
goquə bi yesə'əzi'e šə cui zjəzoe'
señy ḥe bežən' o šə cui zjəzoe'
numero de'en zejən labən'. ¹⁸Na'
nga de to yelə' sin' de'e əgwzejni'in
chio'o ḥe bežən', na' šə no
chejni'in cheyałə' gwlabə' numero
ḥebən'. Na' numero ḥebən'
naquən can' chlab chio'o beṇəḥ,
xop gueyoa gyon xop.

De'en gwsə'ol beṇə' ca' to gueyoa
tapeyon mil gwsə'elaogüe'e Diozən'

14 Nach bgüia' na' ble'ida'
Jesocristən' ben'
gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca'
gwsə'ot beṇə' Izrael ca' par
gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', zeche'
lao ya'a Sionnə' len togueyoa
tapeyon mil beṇə' yoblə. Na' nyoj
le'enə' na' len la Xe' Diozən' lao
xga beṇə' ca'. ²Na' benda' chso'ol
beṇə' zan beṇə' ža' yoban'. Na'
benda'an ca chsiž catə' dechgua
yaon' na' ca nen catə' lechgualə
chnin, na' benda' nenən can' chol
arpan' catə' chəsə'əgole' de'e zan
tšil'izə. ³Na' benda' chso'ole' to
imno cobə lao Diozən' gan' chi'e
chnabi'enə' gan' nitə' bia ca' tap na'
beṇə' golə blao tapechoa ca'. Pero
beṇə' ca' to gueyoa tapeyon mil
na'azə goc boso'osedə' imnon' par
gwsə'ole'en. Beṇə' ca'anə' zjənchoje'
entr beṇəḥən' chse'ejle'e de que
Jesocristən' gwdixjue' xtolə'əchon'.
⁴Beṇə' ca' chsa'aquene' ḥe
tozə Jesocristən', na' de'e na'anə'

gwxaquə'əlebəga'aquene' ca
 beṇə' cui chgo'o xtoi. Beṇə' ca'
 chso'one' con can' na Jesocristən'
 ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao'
 ca' gwsot'ot beṇə' Izrael ca' par
 gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.
 Lega'aque'en zjənchoje' entr
 beṇəchən' chse'ejle'e de
 que Jesocristən' gwdixjue'
 xtolə'əchon'. ⁵Chso'e por dižə' li,
 na' bitobi bi de'e mal da əchen
 yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

De'en gosə'əna šonə angl

⁶Nach ble'ida' yeto' angl gwchol
 yoban' chde' lao be'. Gwdixjue'ine'
 beṇə' ža' yežlyon' to dižə' güen
 dižə' cobə che Diozən' de'e zaquə'
 zejlicane. Na' gwdixjui'en len
 beṇə' zjənaquə to to nasyon, to
 to yež, to to dia, na' beṇə' chso'e
 gwde gwde la dižə'. ⁷Gwne' zižjo
 gože' lega'aque': —Le'e gapə
 Diozən' respet, le'e güe' Diozən'
 yelə' bala'an, chedə' babžin or gone'
 castigw beṇə' ca' cui chso'elao' le'.
 Le'e güe'elao' Diozən' ben' ben
 yoban', yežlyon', nisdə'onə' na' bej
 ca'.

⁸Na' gwde na' bchoj yeto angl,
 na' gwne': —Bač bžin ža cuiayi'
 syoda Babilonian' la' beṇə' gwnabia'
 ca' ža' syodan' bagwso'one' par
 nič beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon
 ca' choso'ozoe' Diozən' ca'alə cuich
 chso'elaogüe'ene'.

⁹Nach gwde na' bchoj angl
 əgwyone, na' leczə gwne' zižjo
 gwne': —Notə'ətezə beṇə' chso'elao'
 bežən' na' lgua'a lsaquə' de'en
 naquə ca leb na' notə'ətezə
 bagwso'e latjə boso'ozoe' seņy
 che bežən' lao xgaga'aque' o

na'aga'aque', ¹⁰lega'aque'enə' gon
 Diozən' castigw gual zejlicane tant
 chž'e che de'e malən' chso'one'.
 Yesə'əzaquə'əzi'e gan' chalə' yi'
 na' sofr. Na' angl che Diozən' na'
 Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca
 xilə' dao' ca' gwsot'ot beṇə' Izrael
 ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'
 yesə'əle'ine' can' gac che beṇə'
 ca'. ¹¹Na' chas žen che yi'inə'
 gan' yesə'əžaglaogüe' zejlicane,
 na' do ža do yel bito bi dezcənz
 gatə' chega'aque'. Can' gaquə che
 beṇə' ca' chso'elao' bežən' na'
 lgua'a lsaquə' de'e naquə ca leb
 beṇə' ca' zjəzo seņy che labən'
 lao xgaga'aque' o na'aga'aque'.
¹²De'e na'anə' chonən byen sotezə
 so chio'o bagwlej Diozən' par
 naccho lažə' ne'ena' goncho can'
 none' mendadən' na' sotezə socho
 gonlilažə'əcho Jeso'osən'.

¹³Na' benda' to beṇə' zo yoban'
 gože' nada': —Bzoj de que dez
 na'a beṇə' ca' chso'onlilažə' Xancho
 Jesocristən' nite'e mbalaz catə'an
 sa'ate'. Bzoj de que Spirit che
 Diozən' nan de que de'e li nite'e
 mbalaz chedə' Diozən' gwcueze'
 de'en gwlo'e lao na'aga'aque' so'one'
 na' Diozən' əžjsa'alaze'e yoguə' de'e
 güen de'en bagwso'one'.

Catə' Diozən' yotobe' cwseš che'enə'

¹⁴Nach bgüia' na' ble'ida' to
 bejw šyiš le'e yoban' na' chi' Xi'in
 Diozən' cožə' bejon', naque' ca
 to beṇəch. Na' zo to coron de or
 yichje'enə' na' noxe'e to oz de'en
 nlachgua. ¹⁵Na' bchoj yeto angl lo'i
 gan' chso'elaogüe' Diozən' yoban'
 na' gwne' zižjo gože' ben' chi'
 cožə' bejon': —Babžin or yetobo'

trigw de'en goquə lao yežlyon', la' bagolən. Na' bečoguaən.

¹⁶Nach ben' chi' cožə' bejon' bečogue' trigon' len ozən' par bezi'e cwsešən'.

¹⁷Na' bezchoj yeto anglən' gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' leczə noxə'e to oz de'en nlachgua.

¹⁸Nach bezchoj yeto anglən' beņə' zo gan' zo mes gan' chso'elaogüe'e Diozən', ben' chapə yi' de'en chalə' lao mesən'. Na' anglən' gwnə' zižjo bolgüiže' angl əgwchopen' ben' leczə noxə' ozən', gože'ene': —Bagüe obas ca' de'en žia lao yežlyon'. Bečogga'aquən len oz čhio'onə' nich yetobəga'aco'on.

¹⁹Nach anglən' bečogue' obas ca' de'en žia lao yežlyon' na' bzale'en lo'o ša' xen de yej gan' choso'osi'en par chechoj xisein'. Na' zejen dižə' de que Diozən' botobe' beņə' ca' cui boso'ozenag čhe' par benchgüe' lega'aque' castigw. ²⁰Beņə' zan juisyən' botobe' na' bnežjue' castigw čhega'aque'enə', na' tant besə'əžaglaoga'aque' xte ble'ida' xčhenga'aque'enə' ca nis oban' de'en boso'osie' lo'o šan' de'en chi' fuerlə syodan'. Na' gwžian de'e zil lao yežlyon', bžinten ca tmetr yo'o gašjə yelə' zitjw na' bšiljon šonə' gueyoa kilometros.

Angl ca' gwsə'on par ničh
gotə' gažə castigw de'en
bseļə' Diozən' le'ezelaogüe

15 Na' ble'ida' yeto de'e lechguale zaquə' yebanecho le'e yoban', to de'e žialao xen. Ble'ida' gažə angl beņə' naquə lao na'aga'aque' so'one' par ničh gaquə yegažə de'e mal par yeyož əgwlo'e

Diozən' can' chnežjue' castigw čhe beņə' chso'on de'e malən'.

²Na' ble'ida' to de'en naquə ca to nisdəo' de bidr nchixən len yi' na' lao nisdə'onə' zjəzecha beņə' ca' gwsə'on gan cui gwsə'elaogüe'e bežən' na' lguə'a lsaquə' de'e naquə ca leb na' leczə cui gwsə'e latjə yesə'anite'e seņy čheb o nomero de'en zejen labən'. Na' beņə' ca' zjənoxe'e tgüejə arpa de'en bnežjw Diozən' lega'aque'.

³Na' chso'ole' to imno de'en naquə ca de'en bzejni'i de'e Moisezən' beņə' Izrael ca', Moisez ben' goquə beņə' güen xšin Diozən'. Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsə'ot beņə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' bzejni'ine' beņə' ca' ble'ida' ničh chso'ole'en, na' nan:

Xanto' Dioz, le' chono' miłagr
xen na' bichlə de'e zaquə'
yebaneto'.

Len' napo' le'ezelaogüe yelə'
guac xen.

Na' zdaczo' ličha na' chono' can'
na'onə'.

Len' chnabi'o nasyon ca'.

⁴Gwžin ža catə' yoguə' beņəčən'
əsa'ape' le' respet na'
əso'elaogüe'e le'.

Len' naco' beņə' la'aždao'
xi'ilažə' juisy.

Na' beņə' ža' yoguə'əlol nasyon
əso'elaogüe'e le' catə' la'aque'
laogo'onə',

čhedə' babesə'əle'ine' de que
yoguə'əlol de'en babeno'onə'
beno'on can' cheyalə' gaquən.

⁵Na' gwde de'e ca' ble'ida'
nla'axejə gan' chso'elaogüe'e
Diozən' yoban' na' naquən ca yo'o

de lachə' de'en gwso'on beṇə'
 Izrael ca' latjə dašən' gan' gwzo
 Diozən' len lega'aque'. ⁶Na' angl
 ca' gažə, beṇə' ca' ble'ida' antslə,
 besyə'əchoje' gan' chso'elaogüe'e
 Diozən' yoban', beṇə' ca' naquən
 lao na'aga'aque' so'one' par niçh
 gaquə gažə de'e mal ca' lao yežlyon'.
 Na' zjənyaze' lachə' fin de'en naquə
 de'e šyiš xilə' juisy, na' cho'alçho'
 to toga'aque' zjənyechjən sinš de
 or. ⁷Nach to bia ca' tap bia ca' nitə'
 lao Diozən' bnežjob angl ca' gažə
 tgüejə tas de or gan' yo'ožə to
 de'en gwxaquə'əleben ca castigw
 gual de'en əgwnežjo Diozən' beṇə'
 ca' chso'on de'e malən', Dioz ben'
 zoczə zejlicane. ⁸Na' de'e tant chey
 che'eni' gan' zo Diozən' na' tant
 yelə' guac xen nape' xte goc ca to
 ga chas žen gan' chso'elaogüe'ene'
 yoban'. De'e na'anə' notono no goc
 šo'o gan' chso'elaogüe'ene' xte que
 catə'əch beyož goc de'e mal ca'
 gažə de'en naquə lao na' angl ca'
 gažə.

Tas ca' gan' yo'ožə de'en
 gwxaquə'əlebe ca castigw de'en
 gwnežjo Diozən' beṇə' mal ca'

16 Nach benda' gwne Diozən'
 zižjo gan' chso'elaogüe'ene'
 yoban' gože' angl ca' gažə': —Le'e
 žja'ac le'e žjəcuasə de'en yo'ožə lo'o
 tas chele ca' lao yežlyon', la' de'en
 zjəyo'ožənnə' gwxaquə'əleben ca
 castigw gual de'en əgwnežjua' beṇə'
 ca' chso'on de'e malən'.

²Nach gwyey angl nechən' jəcuase'
 de'en yo'ožə lo'o tas che'ena' lao
 yežlyon' na' yoguə' beṇə' ca' zjəzo
 señy che bežən' na' chso'elaogüe'e
 lguə'a lsaquə' de'en naquə ca leb

gosə'əbie' to clas yežə' əzban na'
 gwlachguan.

³Nach angl əgwchopen' bcuase'
 de'en yo'ožə lo'o tas che'ena' lao
 nisdə'onə' na' nisdə'onə' beyaquən
 ca chen che beṇə' guat. Na' gwsa'at
 yoguə' bia ca' ža' lo'o nisən'.

⁴Nach angl əgwyonən' bcuase'
 de'en yo'ožə lo'o tas che'ena'
 lao yao ca' na' bej ca' na' leczə
 besyə'əyaquən chen. ⁵Na' benda'
 de'en gož anglən' ben' chapə
 nisən' de'en de lao yežlyon', gože'
 Diozən': —Xanto' Dioz, len' naco'
 beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy. Len'
 bazoczə' catə'ən bxi'o yežlyon'
 na' zoczə' na'a. Na' zdaczə' licha
 ca de'en chnežjo' beṇə' mal ca'
 castigw quinga de'en chsa'aque'.

⁶Lega'aque' bagwso'ote' profet
 ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə'onə' na'
 bagwso'ote' nochlə beṇə' gwlejo'
 par gwsa'aque' lažə' na'onə'. De'e
 na'anə' babeno' par niçh əse'eje'
 nis de'en babeyac chen. Ca'aczən'
 cheyałə' gac chega'aque'.

⁷Na' benda' yeto angl ben' zecha
 cho'a meš gan' chso'elaogüe'e
 Diozən' gwne': —Xanto' Dioz, lən'
 napo' le'ezelaogüe yelə' guac xen.
 De'e li zdaczə' licha can' chnežjo'
 castigw che beṇə' mal ca' na' chono'
 can' na'onə'.

⁸Na' angl əgwdapən' bcuase'
 de'en yo'ožə lo'o tas che'ena'
 lao bgüižən' na' benən par niçh
 bgüižən' bzeyən beṇə'chən'
 len yi' cheinə'. ⁹Lechgualə
 bzeyən beṇə'chən', pero bito
 besyə'ədinjəne' xtolə'əga'aque'ena'
 par əso'elaogüe'e Diozən'. Nachle
 boso'ožia boso'onite'e Diozən' ben'
 chon par niçh chəsə'əžaglaogüe'.

¹⁰Na' angl güeye'enə' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' gan' chi' bežən' chnabi'ab na' beyac žchol doxen gan' chnabi'abən'. Na' beņə' ca' ža' gan' chnabi'abən' gwsa'oya'a ložə'əga'aque'enə' tant besə'əyiya'a cuerp čhega'aque'enə'.

¹¹Na' bitoczə besyə'ədinjene' de'e malən' gwsə'one'enə' la'anə'əczə besə'əžaglaochgüe', nachle boso'ožia boso'onite'e Dioz ben' zo yoban' por ni che de'en chse'ey chəsə'əla' cuerp čhega'aque'enə' na' por ni che de'en zjəžie' yežə'ənə'.

¹²Na' angl əgwxopen' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao yao xen de'en nzi' Eofrates na' bebiž nis yaon' na' beyaljo to nez par nič rei ca' za'ac gan' chla' bgüižən' yesə'əžine' gan' gaquə gwdilən'.

¹³Nach šonə de'e xio' ca' besyə'əyaquən blož. Na' to bložən' ble'ida' bchojəb cho'a beļən' bian' beyaque gwxixe'enə', na' yetob bchojəb cho'a bežən', na' yetob bchojəb cho'a bež əgwchope bian' choe' dižə' goxoayaguən' par nič beṇəčən' chso'elaogüe'e bež nechən'. ¹⁴De'e xio' quinga gwsə'onən mīlāgr na' jəsə'ətobən yoguə' beņə' ca' chəsə'ənabia' doxenlə lao yežlyon'. Jəsə'ətobən lega'aque' tozə latjə par nič nite'le probnid yesə'ədiləlene' Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen catə'ən əžin žan' nžie' bia' yesə'ədiləlene'ene'.

¹⁵Nach benda' gwna Xi'in Diozən': —Le'e gon xbab de que nada' yida' əgwnežjua' castigw che beņə' ca' chso'on de'e malən', na' senyala' lega'aque' can' chon to beņə' bguan. Mbalaz sole šə bazole probnid chbezle

nada' catə'ən yida'anə'. Pero šə cuiṇə' yedinjele de'e malən' chonle catə'ən yida'anə', gona' ca sa'acbe'i yoguə'əloł beṇəčən' ca naquə yoguə' de'e mal ca' babenlen'.

¹⁶Nach bezle'ida' to latjə gan' nzi' Armagedon dižə' ebreo. Latjən' nzi' ca'anə' əbtob de'e xio' ca' beņə' ca' chəsə'ənabia' lao yežlyon'.

¹⁷Na' angl gažən' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao be', na' benda' gwne Diozən' zižjo gan' chso'elaogüe'ene' yoban' gan' lecə chi'e chnabi'e, gwne': —Bač bsela'a yoguə' castigw ca' de'en nžia bia' əsela'a.

¹⁸Nach gwyep yes, goc ššag, na' gošj gwtin, na' lechgualə gwxo' mazəchlə can' bagwxo' batə'ətezəchlə lao ža' beṇəčən' yežlyon'. ¹⁹Na' le'ezelaogüe syoda blaoch de'en chi' lao yežlyon' gwžiai'in goquən šonlə, na' lecə gwžiai'y' syoda ca' yeziquə'əchlə de'en zjəchi' lao yežlyon'. Diozən' bitoch gwleze' par bnežjue' castigw che de'e malən' bagwsə'ontec beņə' ca' chəsə'ənabia' Babilonian' na' de'e na'anə' bnežjue' lega'aque' castigw gual zejlicane tant chže'e che de'e malən' gwsə'one'enə'.

²⁰Na' de'e tant gwxo'ochgua xte benittecə yoguə'əloł islas ca' na' ya'a ca'. ²¹Na' lecə gwche'echgua yej ži'a lao yežlyon' na' cha'aga'aquən tapa rob güejə to ton. Besə'əžaglaochgua beņə' ca' ža' yežlyon' na' boso'ožia boso'onite'e Diozən' de'en bene' par nič gwche' yejən'.

**Castigw de'en bnežjw
Diozən' no'olə sargatən'**

17 Na' lao angl ca' gažə beņə' ca' gwsə'oxxə' tas de orən',

toe' gože' nada': —Da gwlo'ida' le' castigw de'en əgwnežjo Diozən' no'olə blao no'olə sargatən' chi' lao nisdao' ca'. ²Yoguə' beṇə' chəsə'anabia' lao yežlyon' bagosə'əzolene'ene'. Na' yoguə' beṇə' ža' yežlyon' bagwse'eje' bino de'en bnežjue' lega'aque' par niḥ gosə'əzelaže'e gosə'anitə'əlene' le'.

³Nach lao ben Spirit che Diozən' par ble'idaogüe'eda' de'e quinga, anglən' gwchi'e nada' latjə dašən'. Na' ble'ida' to no'olə žie' cožə' to bež əṇṇa bia gažə yichjən' na' žia ši lozəb. Na' nyoj zan dižə' lao cuerp chebən' de'en chloe' de que chon cuimb ca Dioz. ⁴Na' no'olən' nyaze' lachə' morad na' de'e xṇa na' non cuine' xoche len or, len yej fin, na' len perlas. Na' noxe'e to tas de or gan' yo'ožə to bino. Na' binon' zejen dižə' de que chebeine' chone' yoguə'əloj de'en chgue'i Diozən' na' de'en naquə contr Diozən'. ⁵Na' lao xgue' na' nyoj le'enə', na' ngašə' can' zejen, chedə' nan quinga:

“Syoda Babilonia de'en naquə de'e blao. Nada' chona' par niḥ beṇə' ža' yežlyon' bito chso'elaogüe'e Diozən' na' chso'one' bichlə de'en chgue'i Diozən'.” ⁶Na' ble'ida' de que chzože no'olə na'anə'. Chzožene' chedə' güe'eje' xchen beṇə' ca' gwso'ote'enə' beṇə' ca' gwsa'aque' lažə' na' Diozən' na' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən'. Na' catə' ble'ida' no'olənə' lechguala bebanda' can' naque'enə'. ⁷Nach gož anglən' nada': —Bito yebando'. Na' gwzejni'ida' le' bi zejen ca de'en ble'ido' žia no'olən' bežən' bia gažə yichjən' na' žia ši lozəb.

⁸Bežən' bian' ble'ido'on gwzob

to tyemp. Bitoch zob ṇa'a, pero güidəb de'e yoblə la' əchojəb lo'o yech gabilən' gan' yo'ob ṇa'a, na' leczə na'an yeyo'ob gaquəb castigw zejlicane. Na' beṇə' ca' ža' yežlyon' beṇə' ca' cui zjənyoj laga'aque'enə' le'e libr gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanen', yesə'ənaogüe' bežən' na' yesyə'əbanene' can' gwzob antslə, na' ca'aczən' sob ṇabi'ab de'e yoblə la'əṇə'əczə cui zob ṇa'a. Catə'an cuinə' xə yežlyon' banyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicane le'e librən'.

⁹Na' nga de to yelə' sin' de'e əgwzejni'in chio'o che bežən'. Yichjəb ca' gažə zejen gažə ya'a gan' chi' no'olən'. ¹⁰Na' leczə yichjəb ca' gažə zejen gažə rei. Gueye'e bagosə'anabi'e na' bagwnit yelə' gwnabia' chęga'aque'enə'. Toe' chnabia' ṇa'a, na' ben' yeto ze'e yide' par ṇabi'e pero na' šložgan' ṇabi'e. ¹¹Na' bežən' bian' gwzo antslə na' bitoch zob ṇa'a zejen yeto rei beṇə' gaquə ca beṇə' ca' gažə. Gone' yoguə'əloj de'e mal ca de'en gwso'one'enə' na' ṇabi'e xte catə' gon Diozən' par niḥ cuiayi'e zejlicane.

¹²Na' lozəb ca' ši de'en ble'ido' zejen ši rei beṇə' ze'e za'ac par yesə'anabi'e. Na' bežən' gomb par niḥ yesə'anabi'e txen len leb tši'izə pero šložgan' yesə'anabi'e len leb. ¹³Rei ca' ši tozə can' so'one' xbab na' tozə can' so'one' de'e malən'. Na' yelə' guac de'en gatə' chęga'aque'enə' na' len yelə' gwnabia'anə' yesə'əchine'en par so'one' con can' yene'e bežən'.

¹⁴Yesə'ədiləlene' Jesocristən'

ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao'
ca' gwso'tot beṇə' Izrael ca' par
gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', na'
Jesocristən' gone' lega'aque' gan
na' nite'e xni'enə', čhedə' le'enə'
chnabi'e notə'ətezəchlə beṇə' blao
na' notə'ətezəchlə rei. Na' beṇə'
ca' so'on txen len Jesocristən'
zjənaque' beṇə' ca' bagwlej Diozən'
par zjənaque' xi'ine', na' nitə'əteza
nite'e chso'onlilaže'ene' na'
choso'ozenague' čhe'.

¹⁵Na' anglən' gozne' nada': —
Nisda'onə' gan' chi' no'olə sargatən'
zejen dižə' de que beṇə' zan juisy
beṇə' zjənaquə zan yež na' zan
nasyon na' beṇə' chsa'ac gwde gwde
dižə' choso'ozenague' čhe no'olən'.
¹⁶Na' bežən' bian' žie'enə' gue'ib le',
na' leczə can' so'on rei ca' ši, beṇə'
ca' ble'ido' čhe ši loz bežən', leczə
yesə'əgue'ine' no'olən' na' txen len
bežən' yesyə'əque'le bitə'əteza de'en
de čhe' na' yesə'əcua'aṇe' ga'alyide'.
Na' so'ote'ene' nach əsa'ogüe'
xpele'enə' txen len bežən' na' de'en
yega'aṇən' yoso'ozeye'en. ¹⁷So'one'
ca' čhedə' Diozən' cue'e xbabən'
lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par
yoso'ožiyi'e no'olən'. De'e na'anə'
nacho de que tozə naquə xbab čhe
ši rei ca' par so'one' con can' yene'e
bežən' xte so'one' yoguə' can' babžia
Diozən' bia' gaquə. ¹⁸Na' no'olə
sargatən' ble'ido'on naque' syoda
de'en naquə le'ezezaogüe de'e blao
lao yežlyon' na' de'en chnabia' rei ca'
beṇə' ca' ža' yežlyon'.

Can' gaquə catə' cuiayi'
syoda Babilonian'

18 Na' gwde na' ble'ida' yeto
angl ze'e yoban' betje' lao

yežlyon'. Na' nape' yelə' chnabia'
xen par chac can' ne'enə', na' yelə'
čhey čhe'eni' čhe'enə' bse'eni'in
lao yežlyon'. ²Na' anglən' gwne'
zižjo gwne': —Babžin ža cuiayi'
syoda Babilonian'. Gaquən latjə
čhe angl bzelaο ca' na' de'e xio' ca'
na' latj čhe yoguə' claste bia zo
xile'e bia zjənaquə bia zban par len
beṇə'čən'. ³Cuiayi'in čhedə' beṇə'
gwnabia' čhe syodan' bagwso'one'
par nič beṇə' ca' ža' yoguə'
nasyonṇə' baboso'ozoe' Diozən'
ca'alə na' cuich chso'elaogüe'ene',
na' beṇə' ca' chəsə'ənabia' doxen
lao yežlyon' choso'ozenagzeche' čhe
beṇə' gwnabia' čhe syodan' cle ca
čhe Diozən'. Na' beṇə' güen dilgens
ca' ža' lao yežlyon' bagwso'onchgüe'
gan chso'ote'e bi de'en chəsə'əzi'
beṇə' gwnabia' ca' par gwso'onche'
de'e malən'.

⁴Nach benda' gwne' yeto beṇə' zo
yoban' gwne': —Le'e nacle xi'ina'
le'e yechoj syoda Babilonian' par
nič cui gonle txen len de'e malən'
chso'on beṇə' Babilonia ca', na' par
nič cui si'ile castigon' txen len
lega'aque' na' len yeziquə'əchlə
beṇə' ca' choso'ozenag čhega'aque'.
⁵Lechgualə de'e zan juisy xtolə'
beṇə' Babilonia ca'. De'e na'anə'
bitoch cueza Diozən' par əgwnežjue'
castigw čhega'aque' zejlicane. ⁶Na'
beṇə' gwnabia' čhe Babilonian'
na' len beṇə' ca' choso'ozenag
čhega'aque' yesə'əyi' yesə'əzaque'e
can' boso'oči' boso'osaque'e beṇə'
yoblə, yesə'əžaglaogüe' mazəchlə
can' boso'oči' baboso'osaque'e
beṇə' yoblə. Lechgualə castigw
gualəch gaquə de'en yesə'əzi'enə'
cleza ca de'en gwso'onene' beṇə'

ca' boso'oçhi' boso'osaque'e.
⁷Na' ca naquə beṇə' gwnabia'
 che Babilonian' lechgualē
 bagwso'on cuinga'aque' xen
 na' lechgualē bagwso'one' con
 bin' na la'ažda'omalga'aque'enə',
 ca'aczən' yesə'əyi' yesə'əzaque'e
 na' yesyə'əgüine'ene'. So'one' xbab
 lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de
 que cuat te cuich yesə'nabi'e
 na' syempr yoso'ozenag beṇə'
 čega'aque'. ⁸Pero lao tozə ža
 gaquə yoguə' de'e ca' so'one' xbab
 cuat gaquə čega'aque'. Beṇə'
 zan sa'ate' na' gatə'əchgua de'e
 yesyə'əgüine'ene' na' gatə' yelə'
 chbil chdon na' syodan' šeyən
 na' cuiayi'in. Can' gac che syoda
 Babilonian', čhedə' la' Xancho
 Diozən' len yelə' guac che'enə'
 gone' par niç beṇə' gwnabia' čei
 ca' na' len beṇə' ca' choso'ozenag
 čega'aque' yesə'əzi'e castigon'.

⁹Na' beṇə' gwnabia' ca' ža' lao
 yežlyon' beṇə' ca' boso'ozenag che
 beṇə' Babilonia ca' par boso'ozoe'
 Diozən' ca'alə na' par gwso'one' con
 can' na la'ažda'omalga'aque'enə'
 yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene'
 catə' yesə'əle'ine' šey syodan' na'
 čhas žen čhein'. ¹⁰Yesə'əžebe' par
 yesyə'əbigue'e galə'əzə. De'e na'anə'
 yesyə'əga'anə' zita'ələ yesə'əgüie',
 na' yesə'əne': —De'e mal juisy
 bachac che syoda Babilonia nga
 de'en naquə de'e blaoch ca syoda
 ca' yelə' lao yežlyon'. Bachbiayi'
 syodan' de'en bagwnabia'ach lao
 de'e ca' zjəchi' yežlyon'. Lao tozə or
 baben Diozən' par chbiayi'in.

¹¹Nach beṇə' güen dilgens ca'
 ža' lao yežlyon' leczə yesə'əbeže'
 na' yesyə'əgüine'ene' catə' cuiayi'

syodan'. Yesyə'əgüine'ene' čhedə'
 cuich no əžel no yesə'əzi' de'en
 so'ote'enə'. ¹²Bitə əžel no yesə'əzi'
 de'en se'enene' so'ote'e de'en naquə
 de or, de plət, de yej fin, de perlas,
 na' no lachə' fin de lino na' de sed,
 lachə' morad na' lachə' xṇa, na' no
 yag de'e chlā' zix, na' yoguə' de'e
 ca' chso'one' de marfil, de yag
 fin, de brons, de ya na de marmol,
¹³na' no canel na' bichlə rcaud ca',
 no yal, no mirra, no perfome, no
 bino, no set, no yezj fin, no trigw,
 no go'on, no xilə', no cabey, no
 carret, na' len no beṇəç beṇə' ca'
 so'ote'e par əsa'aque' esclabos. ¹⁴Na'
 yesə'əne' che syodan': —Yoguə'
 de'e ca' de'en gwsa'azlažə'əchgua
 beṇə' Babilonia ca' yesə'əzi'e lao
 yelə' gwni'a čega'aque'enə' cuich
 gaquə yesə'əzi'en na'a. Caguə no
 beṇə' gwni'a ša'ach Babilonian' na'a
 par zejlicane, na' notoch no no so
 no yesə'əzi' de'e šao' de'e güen ca'
 de'en gosə'əzi' beṇə' Babilonia ca'
 antslə.

¹⁵Na' ca naquə beṇə' güen
 dilgens ca' beṇə' ca' chso'ote'e de'e
 šao' de'e güen ca' chəsə'əzi' beṇə'
 Babilonia ca', bazjənaque' beṇə'
 gwni'a por de'en chəsə'əzi' beṇə'
 Babilonia ca'. Lega'aque' yesə'əžebe'
 catə' yesə'əle'ine' can' gaquə che
 syodan' na' yesə'əzeche' zitə'ələ
 yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene'.
¹⁶Na' yesə'əne': —De'e mal juisyən'
 bagoc che syoda nga de'en goquə
 blaoch lao syoda ca' yelə' de'en ža'
 yežlyon'. Beṇə' ca' gwža' syodan'
 gwsa'aze' lachə' fin na' lachə' de'e
 color morad na' de'e xṇa. Gwso'on
 cuinga'aque' xoche len no or, no yej
 fin na' no perlas. ¹⁷Na' lao tozə or

bagwnit yoguə' de'e šao' de'e güen
čhega'aque' ca'.

Nach yoguə' xan barcw ca' na'
nochlə beṇə' ca' choso'osa' barcw
ca' na' beṇə' ca' chso'on žin lo'o
barcw ca', na' beṇə' ca' chja'ac
ga yoblə lo'o barcon', yogue'e
yesə'əzeche' zitə'ələ yesə'əgüie'.

¹⁸Na' catə' yesə'əle'ine' chas žennə'
lao syodan' əsa'acbe'ine' de que
cheyənnə', na' yesə'əne': —Bitoch
bi syoda yoblə chi' lao yežlyon' de'e
naquə can' goquə syoda nga.

¹⁹Nach yoso'ožia yichjga'aque'en
bište yon' tant nite'e trist,
na' yesə'əbežyaše'e na'
yesy'əgüine'ene', yesə'əne': —
De'e mal juisy bagoc che syoda
nga de'en goquə blaoch ca syoda
ca' yelə' lao yežlyon'. Por yelə'
gwni'a che beṇə' ca' gwža' na'
yoguə' chio'o bencho gan xen ca
naquə žinnə' babencho len barcw
checho quinga. Na' na'a lao tozə or
bagwžiai' syodan'.

²⁰Na' to beṇə' zo yoban' gwne':
—Ledoyebai chio'o zocho yoban', na'
le'e yebei le'e apostol na' le'e profet
na' len le'e yeziquə'əchlə bagwlej
Diozən' par nacle lažə' ne'ena',
chedə' Diozən' gone' castigw che
beṇə' Babilonia ca' por ni che de'en
baboso'oči' baboso'osaque'e le'e.

²¹Nach to angl gual bcoe' to
vej xen ca vej ca' chso'on žin
gan' ža' molin, na' bzale'en lo'o
nisda'onə'. Nach gwne': —Can'
gaquə che syoda Babilonian', nītən
can' gwnit vej xennə' de'en bzala'a
lo'o nisda'onə', cuatəch le'ichon
de'e yoblə. ²²Cuatəch yesə'əcuež
beṇə' gocuež ca' Babilonian'. Na'
cuatəch əso'olə' lao lquey che

syodan'. Cuatəch yoso'ogole' arpa
o yoso'ocueže' bžejo lao syodan'.
Notoch no nītə' no so'on žin lao
syodan', na' cuatəch yenecho
sšag che yišə de'en chso'ote no'ol
ca'. ²³Ni quech le'icho be'eni' che
lampara lao syodan', na' ni que
yenecho beṇə' so'on legr lao
yelə' gošagna', chedə' notoch
no ša'ach na'. Cuiayi' syoda che
beṇə' güen dilgens ca', la'aṇə'əczə
lega'aque' zjənaque' beṇə' blao
lao yežlyon'. Beṇə' Babilonia ca'
babesə'əxoayague' beṇə' ža' yoguə'
nasyon ca naquən' gwso'one'ena'.

²⁴Bagwso'ote' profet ca' na'
notə'ətezəchlə beṇə' gwlej Diozən'
par gwsa'aque' lažə' ne'ena', na'
beṇə' Babilonia ca' zjənapə' dolə'
che yoguə' nochlə beṇə' bagwso'ote'
doxen lao yežlyon'. De'e na'anə'
cuiayi' syoda čhega'aque'ena'.

19 Gwde na' benda' angl
zan juisy beṇə' ža' yoban'
chso'elaogüe'e Diozən' na' zižjo nen
cata'ən gosə'əne':

Beṇə' güen juisy naquə Dioz
chechon'.

Le'ena' babene' par nič beṇə'
ca' chso'onlilažə' le' cui
žjəya'aque' lao yi' gabilən'.
Chey che'eni'ichgua gan'
zoe'ena' na' napə' yelə' guac
xen.

²Zdace' licha ca de'en chnežjue'
castigw che beṇə' ca' chso'on
de'e malən', na' chone'
complir can' ne'ena'.

Baben Diozən' castigw che syoda
əblao de'en gwxaquə'əlebe ca
to no'olə sargat
laogüe de'en gwso'on beṇə'
gwnabia' chei ca' par nič

beṇə' ža' doxen lao yežlyon'
boso'ozoe' Diozən' ca'alə cui
gwsə'elaogüe'ene'.

De'e na'anə' Diozən' babsele'e
castigw de'en cheyalə'
yesə'əzi'e ca naquən' gwsə'ote'
beṇə' ca' chso'elao' le'.

³Nach de'e yoblə gosə'əne': —

Beṇə' güen juisyən' naquə Diozən'.
Zejlīcanən' chas ženṇə' gan' chey
syodan'.

⁴Nach beṇə' golə beṇə' blao
ca' tapechoa besə'əzo xibe'
gwsə'elaogüe' Diozən' gan' chi'e
chnabi'enə', gosə'əne': —Ca'ašgacə
gaquə. Beṇə' güen juisyən'
naquəczə Diozən'.

Na' leczə ca' gwsə'on bia ca' tap,
bia ca' nitə' lao Diozən' gan' chi'e
chnabi'enə'.

⁵Nach benda' gwne to angl do
gan' chi' Diozən' chnabi'e, na'
gwne':

Ledoye'ela'och Dioz chechon',
chio'o naccho beṇə' güen žin
che' na' chapchone' respet,
chio'o naccho beṇə' blao na' len
chio'o cui naccho beṇə' blao.

**Yelə' gošagna' che Jesocristən'
ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao'
ca' gwsə'ot beṇə' Izrael ca' par
gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'**

⁶Nach leczə benda' xne che
yezan beṇə' chso'elaogüe' Diozən'.
Na' xnen' nenən can' chsiž yaon'
catə' dechguan na' ca nen catə'ən
lechguale chašjw chtin. Na'
gosə'əne':

Beṇə' güen juisy naquə Xancho
Diozən'.

Nape' le'ezelaogüe yelə' guac
xen na' chnabi'e.

⁷Ledoyebei, ledoso mbalaz, na'
ledoye'ela'och le',
chedə' babžin ža əgwšagna'
Jesocristən' ben'
gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca'
gwsə'ot beṇə' Izrael ca' par
gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.
Bazo no'olən' si'e par gaque'
xo'ole'.

⁸Na' baben Jesocristən' par niçh
no'olən' nyaze' lachə' fin
de'en naquə šyiš xilə' juisy na'
de'en cui naquə manch.

Na' lachə' fin de'en nacho nyaz
no'olən' de'en naquə de'e šyiš zejen
dižə' de que chio'o bagwlej Diozən'
par naccho lažə' ne'enə' zotezə
zocho choncho de'e güenṇə'.

⁹Nach anglən' bolgüiže' nada' de'e
yoblə gwne': —Bzoj de que mbalaz
beṇə' ca' bazənaquə combid par
əžja'aque' gan' gaquə yelə' gošagna'
che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe
ca xilə' dao' ca' gwsə'ot beṇə' Izrael
ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Na' anglən' leczə gože' nda': —
Diozən' babene' par niçh gwnia' ca',
na' naquən de'e li.

¹⁰Nach bzo xiba' par güe'elaogua'a
anglən', pero anglən' bito be'e latjə,
gwne': —Bito gono' ca'. Be'elao'
Diozən'. Nada' naca' to beṇə' güen
xšine' can' naco' le' na' ljuežjo' ca'
beṇə' ca' leczə chso'e dižə' de que
chso'onlilaže'e Jeso'osən'.

Na' ca'aczən' naquən, notə'ətezcho
cho'echo dižə' de que chonlilažə'əcho
Jeso'osən', zo Spirit che Diozən' len
chio'o chonən ca cho'echo xtiže'enə'.

Ben' žia cožə' cabey šyišən'

¹¹Nach ble'idaogüe'eda' nla'axejə
yoban' na' ble'ida' to cabey šyiš

na' Jeso'osən' žie' cožə'əbən'. Len' chone' par ničh chac can' ne'enə' na' le' syempr choe' dižə' li. Zdacze' liča ca de'en chchoglaogü'e'en che yoguə'əloł beṇə' šə non' napə dolə', na' zdacze' liča can' chdiləlene' de'e malən'. ¹²Jelaogü'e' ca' chsa'actitən ca to yi' de'e chalə'əṇiṇ, na' zan coron nitə' yichje'enə', na' lao xgue'enə' nyoj yeto le' de'en cui nombia' nochlə beṇə'. ¹³Na' nyaze' to lachə' de'e dopə chen, na' yoso'osi' beṇə' le' Xtižə' Diozən'. ¹⁴Na' angl ca' ža' yoban' beṇə' zjənaquə soldad che Diozən' gosə'ənaogü'e'ene', zjənyaze' lachə' fin de'en naquə de'e šyiš na' de'e cui naquə manch, na' yogue'e zjəžie' cabey šyiš. ¹⁵Na' cho'enə' zo to spad de'e nlachguan par ničh gwzo'e beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon xni'enə'. Nabi'e lega'aque' na' gone' ca yesə'əzexjw yichjga'aque' laogü'e'enə'. Le'enə' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', chedə' chža'achgua Diozən' lega'aque', Dioz ben' napə le'ezelaogü'e yelə' guac xen. ¹⁶Na' le'e xadon che Jeso'osən' na' len le'e ni'enə' nyoj dižə' quinga: “Nada' chnabi'a notə'ətezəchlə rei na' notə'ətezəchlə beṇə' blao.”

¹⁷Nach ble'ida' to angl zeche' lao bgüižən' na' bolgüiže' yoguə' claste šod ca' bia ca' chaš le'e yoban' na' gože' lega'aguəb zižjo: —Le'e da leyedobə nga par gaole to xše' xen de'e gon Diozən' le'e. ¹⁸Gatə' xpelə' rei, na' xpelə' no comandant na' no beṇə' gual. Gatə' xpelə' cabey na' xpelə' beṇə' ca' gosə'əbia lega'aguəb. Gatə' xpelə' yoguə' claste beṇə', beṇə' gwsa'ac esclabos

na' beṇə' cui gwsa'ac esclabos, beṇə' gwsa'ac beṇə' blao na' beṇə' cui gwsa'ac beṇə' blao.

¹⁹Na' ble'ida' bež gaž yichjən' na' bežən' yeto len yoguə'əloł rei ca' na' yoguə' soldad zan che rei ca'. Bačh nite'e probnid par yesə'ədiləlene' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' na' len soldad che' ca'. ²⁰Na' bež nechən' len bia əgwchopen' bian' choe' dižə' goxoayag par ničh beṇəchən' chso'elaogü'e'e bež nechən', chopteb besə'ədolə' na' gwsa'aguəb lao na' Jeso'osən'. Bež əgwchope na'anə' bian' ben de'e zan de'e besyə'əbane beṇə' lao bež nechən' par bxoayaguəb beṇə' ca' nitə' señy che bež nechən' na' beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə' de'en naquə ca leb. Na' nezejəmbanga'aguəb bzalə' Jeso'osən' lega'aguəb lo'o yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', to yi' xen de'en naquə ca to nisdao'. ²¹Na' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' bete' rei ca' na' soldad zan chega'aque' ca' len spadən' de'en zo cho'enə' de'en nlachgua. Nach yoguə'əloł šod ca' gwsa'oxatəb xpelə'əga'aque'enə'.

Can' gaquə lao tmlil iz

20 Na' ble'ida' to angl beṇə' zo yoban' betje' par bsaljue' yech gabilən', na' noxe'e to gden xen. ²Na' anglən' bnize' belən' bian' beyaque gwxiye'enə' ža gwlasda'ote, de'en le Satanas, na' bcheje'eb gdennə' par tmlil iz. ³Nach bzalə'eb lo'o yech gabilən' na' le'e bseyjwatie' cho'a yechən', na' bchiše'en to sey. Bene' ca' par ničh cuich xoayaguəb beṇə' ža' yežlyon' xte catə' te tmlil iz. Cana'ach yoseže'eb yechojəb yeto tyemp dao'.

⁴Nach ble'ida' zjäch'i' beṇə' chəsə'anabia' txen len Cristən' na' yogue'e len le' gosə'əchoglaogü'e'en che beṇəchən' šə non' napə dolə'. Na' beṇə' ca' chəsə'anabia' len le' zjənaque' beṇə' ca' cui əgwsə'elao' bežən' nic lgu'a'a lsaquə' de'en naquə' ca leb, na' bito gwso'e latjə yoso'ozoe' seṇy chebən' lao xgaga'aque'enə' o na'aga'aque'enə'. Gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən', na' bosə'ozenague' che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' beṇə' ca' chəsə'əgue'i Diozən' gwso'ote' lega'aque' gosə'əchogue' yenga'aque'enə'. Pero babesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' nič chəsə'anabi'e txen len Cristən' tml iz. ⁵Cristən' bolis bosbane' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca' antslə ca beṇə' yeziquə'əchlə. Na' catə' te yesə'anabi'e tml iz, cana'ach yeziquə'əchlə beṇə' ca' bagwsa'at yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'. ⁶Mbalaz par beṇə' ca' babolīs bosban Cristən' ladjo beṇə' guat ca' antslə ze'e solao tml izən', beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Bito gac chega'aque' can' gac che beṇə' ca' yesə'əžaglaochgua zejlicane. Na' de'en yesə'əžaglaochgü'e' zejlicane lenṇə' naxo yelə' got əgwchopen'. Na' beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən' nite'ətežə' nite'e əso'elaogü'e'ene' na' əso'elaogü'e' Cristən' can' gwnitə'ətežə' gwnitə' bxož che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alazaže'e Diozən'. Na' beṇə' ca' zjənon cuinga'aque' lažə' na' Diozən' lega'aque' yesə'anabi'e txen len Cristən' tml iz.

⁷Na' catə' bagoc tml iz chəsə'anabi'e, Diozən' gü'e'e latjə

yechoj gwxiye'enə' de'en le' Satanas lo'o yech gabilən' gan' yo'on. ⁸Na' yechojən par əxoayaguən beṇə' ca' ža' doxenlə lao yežlyon' de'e yoblə, beṇə' ca' chəsə'əne' Gog na' Magog. Gwxiye'enə' əxoayaguən lega'aque' na' əgwtoḃən lega'aque' par yesə'ədiləlene' Cristən'. Na' beṇə' zan juisy əgwtoḃən contr Cristən' ca yox zannə' de'en chi' cho'a nisdao'. ⁹Nach ble'idaogü'e'eda' chac ca', za'ac beṇə' zan doxenlə lao yežlyon' na' gwse'əchje' syodan' chaque Diozən' chei gan' ža' beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Nach Diozən' bene' par nič bchoj yi'ina' yoban' bžinten lao yežlyon' par bžiayi'in beṇə' ca' babtob gwxiye'enə'. ¹⁰Na' ca naquə' gwxiye'enə' de'en bxoayag beṇə' ža' yežlyon', Cristən' bzale'en lao yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', lo'o yi' xen de'en naquə' ca to nisdao'. Bzale'en gan' bzale'e bež nechən' na' bež əgwchope bian' bxoayaguəḃ beṇəchən' len dižə' güenlažə' chebən'. Na' chəsə'əžaglaogwxiye'enə' len bež ca' lo'o yi' gabilən' do ža do yel par zejlicane.

Diozən' gwchoglaogü'e'en che beṇə' ca' bagwsa'at šə non' napə dolə'

¹¹Nach ble'ida' chi' Diozən' lao to siy xen de'en naquə' de'e šyiš na' chnabi'e. Na' leczə ble'ida' benittecə yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' chedə' bitoch byažjga'aquen. ¹²Na' ble'ida' beṇə' ca' bagwsa'at sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən', beṇə' ca' gwsa'ac beṇə' blao na' len beṇə' ca' cui gwsa'ac beṇə' blao. Yogue'e zjəzeche' lao Diozən'. Nach Diozən'

bzaše' libr ca' gan' zjənyoj yoguə' de'e ca' gwsə'on to toga'aque'. Nach gwde na' bzaše' yeto libr gan' zjənyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanən'. Na' yoguə' beṇə' ca' gwsa'at sin cui gwsə'onlilaže'e Jesocristən' gwchoglaogü'e'en čhega'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon bin' gwsə'on to toga'aque', con can' nyoj le'e libr ca'. ¹³Na' yoguə' beṇə' bagwsa'at lo'o nisdə'onə' sin cui gwsə'onlilaže'e Jesocristən' lenczəga'aque' besyə'əchoje' par gosə'əzeche' lao Diozən' na' le'egatezə ca' yoguə' beṇə' bagwsa'at gata'ətezəchlə lecəə besyə'əchoje' latj čhe beṇə' guat ca'. Na' Diozən' gwchoglaogü'e'en čhe to toga'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon can' gwsə'one'. ¹⁴Nach Diozən' bcueze' yelə' gotən' de'en nacho de'e neche. Bene' par ničh cuich no yežin latjə čhe beṇə' guat ca'. Na' de'en yesə'əzaquə'əzi' beṇə' güen de'e mal ca' lo'o yi' gabilən' zejlicane, lennə' de'en nacho yelə' got əgwchopen'. ¹⁵Yoguə' non' cui nyoj leinə' le'e libr gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicane, bosə'ozalə'ene' lo'o yi' gabilən' de'en naquə de'e xen ca nisdəo'.

Yežlyon' beyaquən de'e cobə len de'e ca' chle'icho le'e yoban'

21 Gwde na' ble'ida' de'e ca' chle'icho le'e yoban' zjənaquən de'e cobə, na' lecəə ble'ida' yežlyon' de'e cobə. Ca naquə de'e ca' zjənla' le'e yoban' antslə, na' ca naquə yežlyon' de'en banombi'acho, bagwde čhega'aquən. Na' lecəə nisdə'onə' bagwde čhei.

²Nada' Juan ble'ida' syoda čhe Diozən', syoda Jerosalennə' de'en naquə de'e cobə de'en chi' yoban' gan' zo Diozən', ble'ida' bletje'en lao yežlyon'. Banonšəogü'e'en na' banone'en xocə ca to no'olə čpa'a cuine' catə' chšagne'e. ³Nach do gan' chi' Diozən' chnabi'e benda' gwne to anglən' zižjo gwne': — Syoda čhe Diozən' babžinən gan' ža' beṇəčən' na' Diozən' soe' len lega'aque'. Beṇəč ca' əsa'aque' xi'ine' na' le' gaque' Dioz čhega'aque' ben' əso'elaogü'e'e. ⁴Na' Diozən' gone' par ničh cuich nite'e trist, notoch no gat, na' notoch no no yegüine'e, ni que gaquə bi de'en yesə'əžaglaogü'e' o bi de'en gon par yesə'əbeže'. Bagwde čhe yoguə' de'e ca' zjənac ca' de'en gotə' lao yežlyo nechən'.

⁵Nach Diozən' ben' chi' chnabia' gwne': —Nada' chocoba' yoguə'əlo' de'en de.

Na' lecəə gwne': —Bzoj de'e quinga čhedə' nada' chona' can' nia'anə' na' syempr cho'a dižə' li.

⁶Nach gozne' nada': —Bačh goc can' gwni'anə'. Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' nada' naca' ben' gon par ničh te čhei. Nadan' bazocza' catə'an bxi'a yežlyon' na' ca'aczən' soa' catə'an yeyož yedon. Notə'ətezə beṇə' chene'ene' si'e de'en gwnežjua'ane', gwnežjua'ane' yelə' mban zejlicane de'en gwxaquə'əlebe ca nis ya'a de'en čhe'ejcho catə'an chbilecho, na' gwnežjua'ane'en sin cui bi yesə'əyixjue' čhei. ⁷Na' notə'ətezə beṇə' šə chəsə'əzoine' cui choso'ozenague' čhe de'e malən', gac čhega'aque' yoguə'

de'e güen ca' de'en babi'a dižə'
 čhei, na' caguə de'e te cuich
 gaca' Dioz ben' əso'elaogü'e
 na' caguə de'e te cuich əsa'aque'
 xi'ina'. ⁸Pero na' ca naquə beṇə'
 ca' chəsə'əžeb par yoso'ozenague'
 chia', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə'
 nada', na' beṇə' ca' chso'on
 bitə'ətezə de'en chgue'ida', na'
 beṇə' ca' chso'ot beṇə' yoblə, na'
 beṇə' ca' chəsə'əbejyichj no'ol
 čega'aque' o be'en čega'aque'
 par chesə'əzolene' beṇə' yoblə, na'
 beṇə' chəsə'əža' xtoga'aque', na'
 beṇə' ca' chəsə'ənao de'en chso'on
 beṇə' ca' chəsə'ənelen de'e xio', na'
 beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgu'a'a
 lsaquə', na' yoguə' beṇə' ca' chso'e
 dižə' güenlažə', yoguə'əga'aque'enə'
 yesə'əzaquə'əzi'e zejlicane lo'o yi'
 gabilən' gan' chalə' sofrən', na' yi'
 gabilən' naquən ca to nisdəo'. Na'
 de'en gac čega'aque' lenṇə' yelə'
 got əgwchopen'.

**Syoda Jerosalen de'en
 naquə de'e cobə**

⁹Na' ble'ida' angl ca' gažə beṇə'
 ca' gwso'oxə' gažə tas gan' yo'ožə
 de'en gwxaquə'əleben ca gažə
 castigw de'en bnežjw Diozən'
 beṇə' mal ca'. Na' toel' bgüiguə'
 gan' zoa'anə' na' gože' nada': —
 Da gwlo'ida' le' no'olən' ze'e si'
 Jesocristən' par gaque' xo'ole',
 Jesocrist ben' gwxaquə'əlebe ca xilə'
 dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par
 gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁰Na' Spirit čhe Diozən' benən par
 nič anglən' gwche'e nada' to lao
 ya'a xen de'en naquə de'e sibə par
 nič blo'ine' nada' syoda əblao čhe
 Diozən', syoda Jerosalennə' de'en

gwche' yoban' gan' zo Diozən' de'en
 babletje' lao yežlyon'. ¹¹Na' ble'ida'
 chey che'eni' syodan' len yelə' chey
 che'eni' čhe Diozən', na' ble'ida'an
 ca to yej fin de'e chactit, ca yej
 de'en ne' jaspe de'en chle'icho
 ca bidr. ¹²Na' ble'ida' to ze'e xen
 de'e sibə de'en nyechj syodan', na'
 nitə'n šiziṇ puert, na' to to cho'a
 puertən' zjəzecha tgüejə angl.
 Na' ca naquə puert ca' zjənyojən
 la šiziṇ family čhe beṇə' Izrael
 ca' beṇə' ca' za'ac lao dia čhe to
 to xi'in de'e Izraelən'. ¹³Le'e ze'e
 galən' chla' bgüižən' nitə' šonə
 puert, na' yešonən cuitən licha, na'
 yešonən cuitən yeglə, na' yešonən
 galən' chen bgüižən'. ¹⁴Na' ble'ida'
 lan ze'enə' de'en nyechj syodan',
 naquən šiziṇ yej xen na' zjənyoj
 le'e yej ca' la šiziṇ apostol čhe
 Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca
 xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca'
 par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁵Na' anglən' ben' be'elen nada'
 dižə'nə' noxe'e to ya de or par
 gwsie medid čhe syodan' na' len
 ze'e čheinə' na' puert čhei ca'.
¹⁶Syodan' naquə de'e cuadrad, na'
 tozə can' naquə yelə' zlague'i len
 yelə' ltonei na' len yelə' sib čhein'.
 Na' medid čhe syodan' goquən
 čhopa mil čhopə gueyoa kilómetros.
¹⁷Nach gwde na' gwxi'e ze'e de'en
 nyechj syodan' medid, na' goquən
 gyon tap metr yelə' sib čhein' segon
 metr de'en chesə'əčin beṇə'chən'
 na' lenṇə' bchin anglən'.

¹⁸Ze'e de'en nyechj syodan'
 naquən de yej de'en nzi' jaspe, na'
 ble'ida' de que yo'o ca' ža' syodan'
 zjənaquən porzə de or na' nla'an
 ca bidr de'en naquə xi'ilažə'. ¹⁹Na'

le'e to to yej xen ca' de'en zjənaquə
lan ze'e de'en nyechj syodan'
zjənone'en xochē len yoguə' claste
yej fin. De'e nechən' da'an jaspe,
de'e gwchopen' safiro, de'e gwyone
agata, de'e gwdape esmeralda,
²⁰de'e güeyə' onise, de'e gwxope
cornalina, de'e gažə crisolito, de'e
əgwχone'e berilo, de'e güei topasio,
de'e ši crisoprasa, de'e šnejē jasinto,
na' de'e šižineī amatista. ²¹Nach
puert ca' šižin de'e nitə' che syodan'
to toga'quən zjənaquən de to perla.
Na' lquey che syodan' zjənaquən
porzə de or na' nla' le'inə' can' nla'
le'i to de'en naquə de bidr.

²²Bitobi yo'odao' ble'ida' lao'
syodan' chedə' la' do tyempte beṇə'
ca' ža' syodan' nite'e lao Xancho
Diozən' ben' napə le'ezelaogüe
yelə' guac xennə' na' lao Xi'ine'
Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca
xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca'
par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', na'
beṇə' ca' ža' syodan' chso'elaogüe'e
lega'aque'. ²³Bito chyažje bgüižən'
ni bio'onə' par yoso'ose'eni'in lao
syodan' chedə' nye'eni' syodan' len
yelə' chey che'eni' che Diozən' na'
che Xi'ine' Jesocristən'. ²⁴Na' be'eni'
che syodan' gwse'eni'in yedote par
beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən',
beṇə' ca' zjənaquə to to nasyon.
Na' rei ca' chə'ənabia' yežlyon',
beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən',
yoso'onežjue'ene' yelə' gwnabia' na'
yelə' bala'an de'en de chega'aque'.
²⁵Bito šeyjw puert ca' teža na'
caguə batə'əquə gaquə žchol. ²⁶Na'
yelə' xochē na' bitə'ətezəchlə de'e
zaque'e de'en gotə' che nasyon
ca' gatə'an lao' syodan'. ²⁷Bitobi
de'e mal gaquə lao' syodan', na'

notono gaquə yesyə'əžin syodan'
no chon de'e ca' chgue'i Diozən' o
no choe' dižə' güenlažə'. Caguə no
yesyə'əžin syodan' sino beṇə' ca'
zjənyoj laga'aque'en le'e libr che
Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca
xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael
ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.
Le'e libr na'anə' zjənyoj la beṇə' ca'
zjənapə yelə' mban zejlicanen'.

22 Nach blo'ine' nada' yao
de'en yožə nis de'en
chnežjon beṇəchən' yelə' mban
zejlicanen'. Na' nisən' naquən
clar juisy ca be'eyə', na' yaon'
chchojən gan' chi' Diozən' na'
Xi'ine' Jesocristən' chəsə'anabi'e,
Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca
xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael
ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.
²Na' yaon' chden gwchol lquey xen
che syodan' na' ze yag chopə la'a
cho'a yaon', yag de'en chnežjon
beṇəchən' yelə' mban zejlicanen'.
Na' yoguə bio' chəsə'əbian frot,
šižin las lao tgüiz. Na' beṇə' ca'
ža' syodan' beṇə' zjənaquə to to
nasyon chəsə'əchine' xlague'i ca'
par nič nite'e güen. ³Cuat gatə'
de'e gue'i Diozən' lao' syodan'.
Diozən' len Xi'ine' Jesocristən'
ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao'
ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par
gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'
zjəchi'e syodan' chəsə'anabi'e,
na' yoguə beṇə' ca' ža' syodan'
chso'onlilažə'e Diozən' na'
nitə'ətezə nite'e chso'elaogüe'ene'.
⁴Nitə'ətezə nite'e gan' chəsə'əle'ine'
cho'alao Diozən', na' nyoj le'enə'
lao xgaga'aque'enə'. ⁵Cuat gaquə
žchol lao' syodan'. De'e na'anə' bito
yažje be'eni' che lampara, nique

yažje be'eni' che bgüižan', chedə' yelə' chey che'eni' che Xancho Diozən' chse'eni'in gan' ža' beṇə' ca' chso'elao' le' na' chesə'ənabi'e len le' zejlicane.

**Bazon əžin ža yidə
Cristən' de'e yoblə**

⁶Nach anglən' gwne' nada': — Yoguə' de'en bagwna Diozən' zjənaquən de'e li na' gaquə can' ne'ena'. Xancho Dioz nan' chbeje' beṇə' par chso'e xtiže'ena' na' le'ena' bsele'e nada' par chzejni'ida' beṇə' ca' chso'elao' le' de'e ca' baza' gaquə. ⁷Jeso'osən' ne' de que bazon əžin ža yidə' de'e yoblə, na' mbalaz nita' beṇə' ca' yoso'ozenag che de'e ca' babzojo' le'e librən' noxo'onə', ca naquə de'e ca' ze'e gaquə.

⁸Nada' Juan bzoja' de'en benda' na' ble'ida', na' catə' benda' na' ble'iga'acda'an bzo xiba' xni'a anglən' par güe'elaogua'ane', ben' ben par niç ble'ida'ogüe'eda' yoguə' de'e ca'. ⁹Pero anglən' bito be'e latjə, na' gwne': —Bito gono' ca'. Be'elao' Diozən'. Nada' naca' to beṇə' güen xšine' can' naco' le' na' ljuežjo' ca' beṇə' ca' leczə bagwlej Diozən' par chso'e xtiže'ena', na' ca'aczən' yoguə' beṇə' ca' yoso'ozenag che de'e ca' babzojo' le'e librən' noxo'onə'.

¹⁰Na' leczə gwne' nada': —Bito gwcuašo'o che de'e ca' ze'e za'ac can' na libn nga bzojo', chedə' bazon əžin ža gaquə yoguə' de'e ca' bzojo' le'inə'. ¹¹Bazon əžin ža catə' beṇə' ca' chso'on de'e malən' yesyə'əga'anlencə de'e mal chega'aque'ena' gabilən'. Na' beṇə' ca' chso'on de'en naquə yelə'

zto' yesyə'əga'anlene' yelə' zto' chega'aque'ena' gabilən'. Na' beṇə' ca' zjənaque' beṇə' güen lao Diozən' so'onche' de'e güennə' zejlicane. Bagwlej Diozən' lega'aque' par zjənaque' lažə' ne'ena' na' zejlicane yesyə'əga'ane' lažə' ne'ena'.

¹²Nach Jeso'osən' gwne': —Bazon əžin ža yidə' de'e yoblə, na' gona' castigw che to to beṇəç o gona' par niç gaquə de'e güen che to toga'aque' segon nac gwsone'. ¹³Nada' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par niç te chei. Bazocza' catə'an bxi'a yežlyon' na' ca'aczən' soa' catə'an yeyož yedon.

¹⁴Mbalaz nita' notə'ətezə beṇə' bagosə'əṇabe nada' beca'a xtolə'əga'aque'ena'. Na' gua'a latjə so'e cho'a puert che syodan' gan' zoa'ana' na' gwnežjua' lega'aque' frot che yag yelə' mban zejlicanen'. ¹⁵Pero na' bito gua'a latjə so'o beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' cho'a puert che syodan'. Bito gaquə so'o beṇə' ca' chesə'əṇelen de'e xio', na' beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chnitə'əlene' beṇə' yoblə o beṇə' chəsə'əžə' xtoga'aque'. Bito gaquə so'o beṇə' chso'ot beṇə', beṇə' chse'ejni'alaza' lgu'a' lsaquə' na' notə'ətezə beṇə' chəsyə'əbeine' chso'e dižə' güenlažə'.

¹⁶Nada' Jeso'os bsela'a angl chia'anə' par bzenene' le' yoguə' de'en babzojo' par beṇə' ca' zjəncodə' ljuežje chso'elaogüe'e nada'. Nada' golja' lao dia che de'e Rei Dabin', na' naca' ben' ben Diozən' lyebe əsele'e lao dia che de'e Rei Dabin'. Na' gwxaquə'əlebəda' ca beljw xsilən'.

Nezecho catə' chla' beljw xsilən'
 bazon še'eni', na' de'en babida'
 yežlyon' nezecho bazon gaquə
 yoguə' de'e güen ca' zjənyoj le'e libr
 nga.— Can' gwna Jeso'osən' nada'.

¹⁷Chio'o chonlilažə'əcho

Jesocristən' naccho ca to no'olən'
 si'e, na' chio'o txen len Spirit che
 Diozən' chnablažə'əcho yob yide'
 de'e yoblə. Na' yoguə' no yene
 catə' yoso'olabe' libr nga, leczə
 yesə'əgnablažə'əšgue' yob yide' de'e
 yoblə.

Na' notə'ətezə beṇə' se'ene'ene'
 so'onlilaže'e Jeso'osən' gatə' yelə'
 mban zejlicane čega'aque' sin cui
 bi yesə'əyixjue' čhei.

¹⁸Nach gozna Jeso'osən': —De'e
 ngan' əchnia' par yoguə' le'e
 gwlable o yenele catə' beṇə'
 yoso'olabe' de'e quinga ben Diozən'
 mendad zjənyoj le'e libr nga.
 Notə'ətezle šə gwzanchle ca de'en

na libr nga catə' əgwzejni'ile beṇə'
 che de'e ca' ze'e za'ac, Diozən'
 gone' par nič gac chele yoguə'
 de'e mal ca' de'en zjənyoj le'e
 libr nga. ¹⁹Na' notə'ətezle catə'
 əgwzejni'ile beṇə' che de'e ca' ze'e
 za'ac šə cui yene'ele əgwzejni'ile
 lega'aque' yoguə' de'e ca' ben
 Diozən' mendad zjənyoj le'e libr
 nga, Diozən' yoxi'e lalen' le'e libr
 che'enə' na' bito güe'e latjə yežinle
 syoda che'enə'. Na' le'e libr che
 Dioz nan' zjənyoj la yoguə' beṇə'
 ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanən'.

²⁰Nach Jeso'osən' ben' bzejni'ine'
 nada' yoguə' de'e quinga ne': —
 De'e li yida' lgüegwzə.

Na' nada' goža'ane': —
 Ca'ašgaczə gaquə. Yob yidəšgo'
 Xana' Jeso'os.

²¹Xancho Jesocristən' sotezə soe'
 gaquəlenšgaczə' yoguə'əle. De'e
 na'azən' de chzoja'. *Juan*